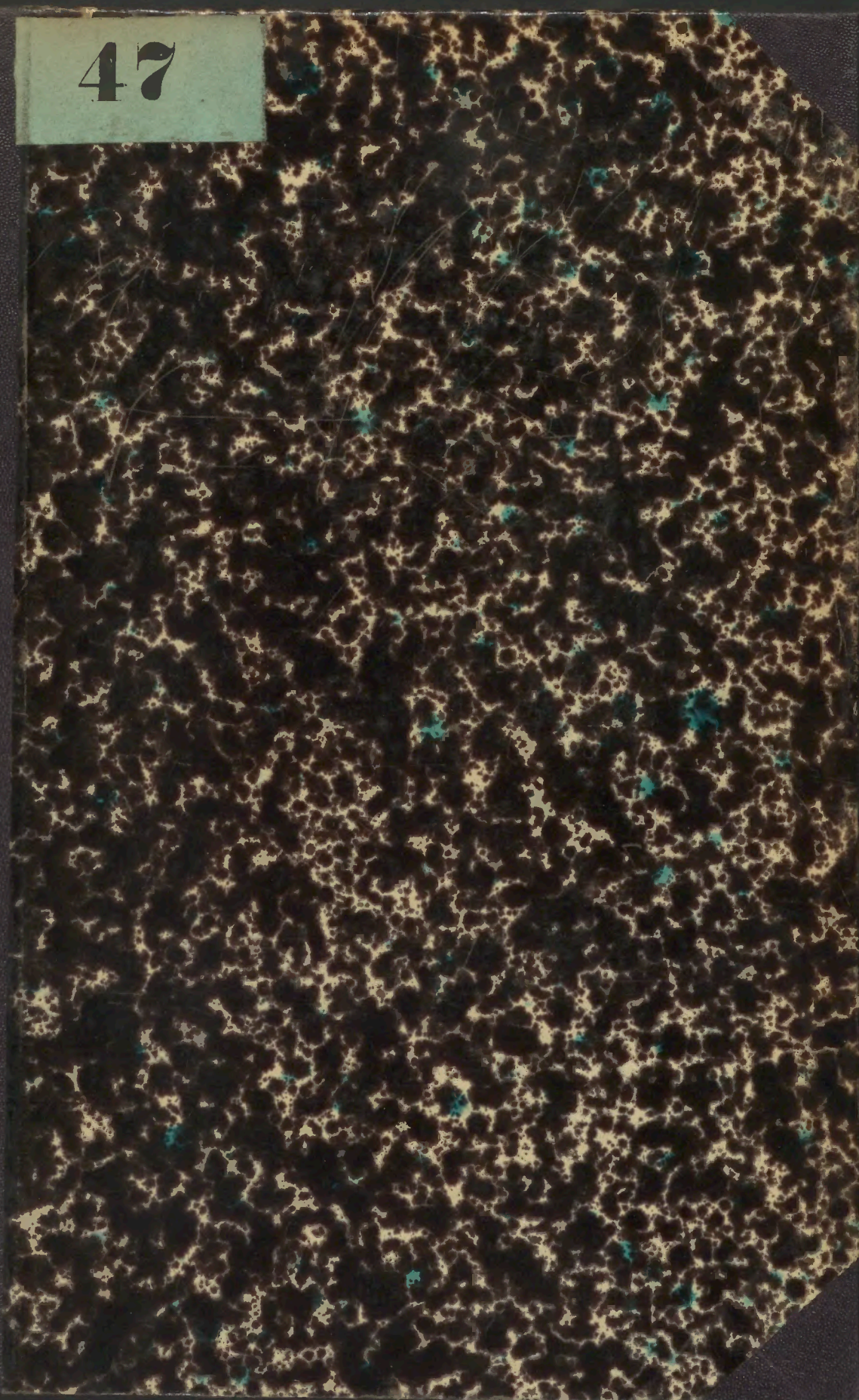

47

m. 47.

Բ. ՏՏ ՄՕՆԹԵԲԵՆ

ՄԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄԻԻԷԼԼԻՃԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԵՆ

ՃՐԱՆՍԸԶԱՏԱՆ ՄԻԻԹԷԻՃԻՄԻ

ԱԼԻԲ ԱՆՏՕՆ

ՆԱԾԻՐԻ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՏԷՐՄԱԱՏԷԹ

ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ՄԱԹՊԱՐԱՐ

1885

գրվել

OP-100-41-0100

1900

1900-1901

1901-1902

1902

1902-1903

1903

1903-1904

1904

ՄԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

1

1877 սենյասի քեանունը էվվելինին 20ննի կիւնիւ միյգանը հարարէթ սըֆըր-տան ալթը տէրէնէ աշաղը սօղուգ իրաէ իթմէքտէ , ըիւզկեար քէմալը շիտտէթէ էսմէքտէ , վէ հափատա պիր գարանըգըգ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Իննէ իննէ եաղան գար՝ Բարիս խանէլէրինին չաթըլարընը գաբլամագտա , վէ կէշէն տէօնէնլէրին այագլարը ալթընտա չաթըրտամագտա իտի :

Աօիւմանըն հալինտէն վէ պէրֆին քէսրէթը նիւզուլինտէն աամլարտա վէ սօ-գագլարտա պիրիքէնէյի մէմուլ իտի :

Պէշ նէֆէր ամէլէ էլլէրի ճէպլէրինտէ , չաբգալարը կէօզլէրինէ գատար էնտի-թիւմիշ , վէ պօղաղլարընտա եուն չալլար տօլանմըշ օլտըղը հալտէ , Բօքէթ սօգա-ղընաքի գաբուտան Բէր-Լաշէզ գապրիսթանընա կիրմիշէր իտի :

Լապիս օլտըղլարը պէյազ վէ ուզուն վէ էօնիւ գաբալը էլլիսէտէն՝ տիւլարըն վէ եախօտ մէրմէրճի ամէլէօի օլտըղլարը եէք նաղարտա անլաշըլըր իտի :

Գաբունըն էօնիւնտէ տուրան պէքճի՝ հէր նէ գատար սօուգտան մուհաֆազա օլընմագ իւզրէ , չիֆթէ եագալը գալըն պիր գարօթ կիյինմիշ իտի իսէ տէ , եինէ տիթրէյէ տիթրէյէ վէ այագլարընը եէրէ ուրա ուրա գալարընը գարընը սիւ-րիւրմէքտէ , վէ պիր գազա վուգու պուլմամասը իշիւն սիւբրիւյէն մահալէ գոււմ տէօքմէքտէ օլան ամէլէյէ նէզարէթ իթմէքտէ իտի :

Մէրգոււմ պէշ նէֆէր ամէլէնին իւթրուլէտիյինի կէօրէրէք , պէքճի կիւլմէկէ պաշտար :

—Նէ՞ օ , կէլտինիզ էօյլէ՞ մի , պու կիւն իշլէնէպիլի՞ր մի , Գապիրօլ , —տէյու սիւվալ իթտի :

Ամէլէ տուրտուլար , վէ Գապիրօլ նամըյլա խիթապ իտիլէն իշճի .

—Պու հափատա իշլէմէ՞ք մի , Մօսիէօ Բասգալ , պու կիւնիւն իշի տէյիլ , պու հաղատա չիմէնթօ տօնար , վէ ալէթլէր բարմագլարտա ճաբըլըր գալըր :

—Մատամ քի իշլէմէյէնէքսինիզ , պուրատա իշինիզ նէ՞ տիր . . .

—Ամէլիյաթըմըզըն իւզէրինի խասըր իլէ էօրթմէկէ վէ ալաթ ու էտէվաթըմը-ղը հըֆզ իթմէկէ կէլտիք . . . չիւնքի չիմաի գար տտհո գիյառէ եաղմաղա պաշա-յաճագ արը :

—Հայաէ իշինիզէ պագըն արգատաշար . . . պէնիմ սօուգտան հէր թարաֆըմ տօնմուշ օլտըղընտան , ճէնագէլէր կէլմէկէ պաշամագսըզըն կիտէյիմ ազանըզ ըսը-նայըմ , —տէյիպ , վէ հէր աագիգա բարմագլարընըն ուճլարընը աղըզլարընա կէօ-թիւրիւպ իւֆլէմէքտէ օլան սօգագ սիւբիւրիւճիւլէրինէ պաղը թալիմաթ վէրիւղ , մառէն քէօմիւրիլէ եանմագտա վէ ճէօիմ պիր թօբաճ կիպի ինլէմէքտէ օլան պիր տէօքմէ սօպա վասէթասըյլա ֆրօւն միսալի ըսընմըշ պուլունտան օտտսընա չէքիւտի :

Ամէլէլէր եօլլարընա տէվաթ իթտիլէր :

Բէր-Նաչէզ մէզարիսթանը , Բարիսին շայանը թէմաշա մահալլերինտէն պիրի ատտ օլունուր :

Հէր պիրի պիրէր գապրի հալի օլան վէ եէկտիկէրինտէն տէօքմէ տէմիր բարմազլըզ վէ եախօտ թահթաբէրտէ իլէ այրըմըզ պուլունան շու մահալի Բարիստէ պուլունուպ տա կէօրմէմէք գապիլ տէյիլ տիր :

Իւզէրլէրի պէյթլէր վէ կէօզ եաշը տաժալարը վէ ֆաթիհալէր վէ ալամէթը ֆարիգալար իլէ մուսավլէր օլուպ , ուսուլը միւթէնէվլիյաի միյմարիյէ իւզրէ ինշա իտիլմիշ օլան վէ պազըսը պէօյիւք , պազըսը քիւշիւք , պազըսը սատէ , վէ պազըսը տախի խթիհզա օլունաճազ տէրէճէտէ ֆէվզէլատէ միւզէյյէն պուլունան մէզքիւր մէզարլարը էլը մէրազ օլուպ տա , թէտգըզ իթմէմէք իմքեան խարիճինտէ տիր :

Մէզարլարըն քեաֆֆէսի քիւլիյէթլի եաբմա չիչէլէր , վէ պազըսը թազէ վէ պազըսը բէօրսիւմիւշ տէմէթլէր իլէ մուհաթ օլտըզը միւնիլու էքսէրիսինին պաշը ուճունտա տախի տիքիլմիշ օլան սէօյիւտ վէ էմսալի գապրիսթանէ մախսուս աղաճլարըն եէքտիկէրինէ կիրիֆթ օլմասըլլա տախիլը մէզարիսթանըն էքսէր ճիհէթի պիր գօրու շէլինէ կիրմիշ իտի :

Պիւթիւն կէճէ նիւզուլ իտէն գար՝ հայաթը էպէտիյէտէ պուլունանլարըն իւզէրինի չարչէպ միսալի էօրթմիւշ օլտըզը ճիհէթլէ , Բէր-Նաչէզ մէզարիսթանը պիր գաթ տահա քէտէրնաք պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Եարրազլարը տէօքիւլմիւշ օլան աղաճլարըն տալլարը՝ իւզէրլէրինէ պիրիքմիշ օլան գարըն սըգլէթինէ միւթէհամիլ օլմայարագ , մէզարլարըն իւզէրլէրինէ աօլրու ասըմըլար իտի :

Մէզարիսթանըն հէր ճիհէթինտէ սիւքիւթը թամմ հիւքմ իթմէքտէ իտի :

Սէրլէ վէ էմսալի պայըր գուշլարը՝ եարրազլարըն տէօքմէմիշ օլան աղաճլարըն տալլարը արասընտա սէսիդճէ ուշմազտա , վէ պազըլարը տախի ֆիտանլարըն քէօքլէրինէ գառար կակալարըն ուզաթըպ , սագլանմըզ վէ եա տօնմուշ օլան պէօճէլէրի չէքիպ չըգարըպ նաֆազա թէտարիքիյէ ուղրաշմազտա իտիլէր :

Վազըթ բէք էրքէն օլտըզը ճիհէթլէ , մէզարիսթանտա ֆէրտը վահիտ միւշահէտէ օլունմատըզը միսիլու , պիր մէզարըն էօնիւնտէ տիգ չէօքմիւշ , վէ եախօտ աուվա իթմէքլէ մէշղուլ պուլունմըզ պիր քիմսէ տախի կէօզլէրէ իլիշմէմէքտէ օլտըզը հալտէ , թագրիպէն էլլի եաշընտա , օրթա պօյլու պիր քիմսէ մէզարիսթանըն քիլիսէսինէ միւնթէհի օլան պէօյիւք եօլը թուլմըզ կիթմէքտէ իտի : Պու առամ էլինտէ չիչէքտէն պիր թաճ թուլմըզ վէ պօղազընա տախի պէյազլը սիյահլը պիր շալ պաղլայըպ , սըֆաթընըն նըսֆընը գաբաթմըզ օլուպ , պաշընա գօմուշ օլտըզը շաբգանըն էնլի քէնարլարը տախի սըֆաթընըն տիկէր նըսֆընը էօրթմիւշ իտի : Ախիւնմիշ օլտըզը բալթօնըն իչի վէ քէնարլարը քիւրք գաբը իտի . պու գաթ եապաշ եապաշ եիւրիւպիւպ , վէ արա սըրա տուրուպ , պիր շէյ արայօր կիպի էթրաֆընա պազմազտա իտի :

Գապրիսթանըն իչինտէ գաբուըն էօնիւնտէ տուրուպ պէքճի իլէ կէօրիւշա տիւքլէրինի թարիֆ իթտիլմիզ պէշ նէֆէր ամէլէ , սաղ թարաֆտաքի եօլա տարմըլար , վէ մէշուր պիր ալօգաթըն մէզարընըն վազը օլտըզը նօգթայա գառար իլէրիլէմիլէր իտի . մէզքիւր նօգթատան պիր թազըմ եօլլար՝ եէքտիկէրինտէն այ-

բըլկայ, Կէզարիսթանն աչաղը թարափընա տօղրու միւնթէհի օլմագտա իտի :

Մէրգուման ամէլէլէր՝ մէզքիւր եօլարը պիր թարափտա պըրագըպ, պիրպիր-
լէրինտէն եիւքսէք օլարագ արտ արտա եարըլմըլ օլան մէզարլարըն արանընտաքի
նէրտիւպանտան չըգըպ, տարածըգ պիր եօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատըլար :

Պէքճինին՝ Գապիրօլ թէսմիլէ իթմիշ օլաղը իշճի, տիկէրլէրինին ուսթա պա-
շըթը օլաղընտան, քօնտէն եիւրիւմէքտէ օլաղը հալտէ, պիրտէն պիրէ պիր մէզքի-
էպնիյէսինին էօնիւնտէ տուրուպ, միւթէաճճիւպանէ պիր սէս սալը վէրտի :

Մէզքիւր պիճնանըն թուընտան մամուլ օլան գարուսընըն իւսթ թարափընա
իշէրիյէ հաճա իշէմէք իւզրէ չիշէք շէքիլիտէ պիր տէլիք վագը օլուպ, պու տէլիք
տախի գէմինտէն պիր ատամ պօյու իրթիֆարընտա աշըլմըլ իտի :

Ուսթանըն թա արգասընտան եիւրիւյէն իշճի,

— Նէ՞ վար — տէյու սիւվալ իթտի :

Ուսթա էլիի եէրէ տօղրու ուզաթըպ, թէլաշը հալ իլէ,

— Պագսանա . . . — տէտի :

Գարըն եիւզիւնտէ գօյու գըրմըղը բէնկտէ պէօլիւճէք պիր լէքէ կէօրիւնմէք-
տէ իտի :

— Պո՞ւ նէ, գանա պէնգէյօր, — տէտի իշճի : Պունա ճէվապէն Գապիրօլ,

— Պէնգէյօր նէ՞ տիմէք, գան տըր գան . . . Փագաթ նէ՞րէտէն զուհուր իթ-
միշ, — տէտի :

Պիր տիկէր ամէլէ պինանըն գարուսընա տօղրու եագլաշտըգտա,

— իշէրտէն տիր — տէյէրէք գարուսըն սիյահ մէրմէր էշիյի իւզէրինտէ եէր
եէր կէօրիւնէն գաթը գաթը գան տամալարընը կէօսթէրտի :

— Պու նէ՞ տիմէք օլաճագ, — տէտիլէր : Գապիրօլ, — շէյթան չարասըն, է-
կէրշի պիր շէյ անլատըմ իսէ, լաբին անլայաճաղըղ, — տէյիպ, ալագլարընըն ու-
ճունա պասարագ, կէօզլէրինի գարուսըն իւզէրինտէքի տէլիյէ գատար եանաշ-
տըրմաղա չալըշտը :

— Պիր շէյ կէօրիւյօրմըսըն :

— Եօգ, կէօրէմէյօրըմ :

— Պունըն իլէ պէրապէր գանըն իշէրտէն տըլարըյա սիրայէթ իթմիշ օլաղընա
շիւպհէ եօգ :

— Էօյլէ ամմա, պու տէլիքտէն գարըքի տիվարտան պաշգա պիր շէյ կէօրիւն-
մէյօր . . . պէլքի պաշգա պիր թարափտան պագըլսա պիր շէյ կէօրիւլէպիլի :

— Պագալըմ պաշգա պիր թարափտան իշէրիսինի կէօրմէքիլիլին իմքեանը վա՞ր
մը տըր, — տէյիպ, ճիւմլէսի պիրտէն պինանըն էթրաֆընը թէճէսսիւսէ չըգ-
տըլար :

Մէզքիւր պինա օլաղըճա եիւքսէք պիր էպնիյէ օլուպ, թալամինէն թէրպիէն
օթուղ մէթրօ արագի իւզէրինէ ինչա իտիլմիշ իտի :

Տիվարլար իլէ գարուսըն իւզէրինտէ եէր եէր տէլիքլէր վար իտի իսէ տէ, պու
տէլիքլէր ատամ պօյունտան եիւքսէք օլաղընտան, իշէրիսինի կէօրմէք գապիլ
ալամամագտա իտի, վէ Փագաթ պու միւշքիլաթըն տախի էօնիւնիւ ալմագ գօլալ
կէօրիւնտիւյիւ ճիհէթլէ :

—Արգատաշլար, պիրինիզ նէրտիւպանլըզ իթսէնի՞զ նէ պանա —տէյու Գապիրօլ թէքլիֆ իթտիքտէ, իչլէրինտէն պիրիսի սըրթընը տիվարա վէրիպ էլլէրինի տիգ գարադլարընա տայաթարագ էյիլտի տուքտու:

Ուսթա պաշը սօլ այաղընը րէֆիգիինի սըրթը իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա, պիրտէն եօգարը սըշըրատը վէ տէլիյէ գատար եէթիչիպ, հէման տէլիյին թէզեի-նաթընա սարըլարագ, գէմինտէն պիր մէթրօ եիւքսէքտէ ասըլտը գալտը, վէ պաշընը տէլիքտէն իչէրի սօգտու, վէ զարիպ պիր սէտա սալը վէրտիքտէն սօնրա, էլինի պըրագըպ եէրէ աթըլտը. պէնզինին րէնկի քեամիլէն ուշմըջ օյուպ, տուտագլարը տիթրէմէքտէ վէ սըֆաթընտա ալաիմը խէվֆ ու տէհէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Րէֆիգլէրի հէման էթրաֆընը գուշատըպ անըն հալինի կէօրտիւքտէ, քէնտիլէրինի տախի պիր գօրգու տըր ալտը:

Գօրգու տէնիլէն հըսս բէք չարուգ տիկէրէ թէէսիր էյլէտիյինտէն, ճիւմէսի սէպէպինի պէքլէմէքսիզին գօրգմաղա պաշլատըլար:

Նիհայէթ իչլէրինտէն պիրի,

—Նէ՞ կէօրտիւն իչէրտէ —տէյու սօրտուգտա,

—Պիր գարը, —տէյու Գապիրօլ ճէվապ վէքտի:

Տէօրտիւ պիր աղըզտան,

—Պիր գարը՞ մը, —տէյու պաղըրտըլար:

—Էվվէթ:

—Սա՞ղ մը:

—Էօլմիւլ . . . գաթլ իտիմի՛շ . . .

Շու սօն իքի քէլիմէ ճիւմլէսինին հէյէճան վէ գօրգուսընը թէզեիտ էյլէյիպ, կէօրիւնմէզ պիր թէհլիքէյէ ուղրամագ խէվֆիյլէ էթրաֆլարընա պագալար:

Էվվէ էմրտէ Գապիրօլն թէլաշէսի տուքուլուպ,

—Ջարու՛գ, չարու՛գ, պու տէհէթիլ վագատտան հիչ պիր շէյ անլայամայօրըմ, պուենըն էսատընը անլամալը, լաքին պէլքի պաշգալարը պիզտէն էյի կէօրէպիլը վէ անլայապիլիլիլէր. օնըն իչիւն պիրինիզ կիթսին էմէգարիսթան միւտիրինէ մալիւմաթ վէրսին, պիզ տէ պուրատա պէքլէյէլիմ:

Իչլէրինտէ էն կէնճի,

—Պէն կիտիյօրըմ . . . —տէյիպ, իտարէլսանէսի պէօյիւք գարուենըն սաղ թաքաֆընտա պուլունան միւտիրին նէզտինէ տօղրու գօշտու, վէ պէշ տագըգատա եէթիչիտի. եօլտա քէնտի քէնտիյէ, —նէ՞ գատար մէմուլին զայրը վագաա, —տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի:

2

Պագը գալան իւշ ամէլէ իլէ Գապիրօլ գարուենըն գարշըսընտա տուքմուշ, րէֆիգլէրի իլէ միւտիրին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Իչլէրինտէն պիրի,

—Իչէրտէ գաթլ իտիմիչ պիր գարը՞ մը. գօլայ անլաշըլըր շէյ տէյիլ:

Պիր տիկէրի ,

—Նէ՞ մանա վերմէլի , տիւշիւնիօրում տիւշիւնիօրում , պիր գապա սըղտըրա-
մայօրում :

Իւշիւնճիւ ամէլէ ,

—Պէլքի գաթլ տէյիլ տիր . իհիմալ տըր քի , օ գարը տուվա իթմէք իշիւն
տիւն իշէրի կիրմիշ , այաղը գայմըշ տիւշմիւշ , պաշընը եարալամըշ , վէ պայըմըշ
գալմըշ օլտուն . . .

Գապիօլ , — գապիլ տէյիլ —տէտի :

—Նիշիւն գապիլ օլմասըն :

—Էօլէ օլսա գարունըն անախթարընը իւսթիւնտէ պուլմամըշ լազըմ կէլիր
իտի :

—Տօղրու տըր :

—Պիր էինայէթ վուզու պուլմըշ օլտըղընա շիւպհէ եօգ , հէր հալտէ պիր ազ-
տան մէսէլէնին նէ օլտըղընը անլարըզ :

Շու սըրատա մէզարիսթանա կիրմիշ օլտըղը իֆատէ օլունան քիւրքիւ բալ-
թօլը վէ էնլի բէնարը շաբգալը քիմսէ , մէվզուը պահս օլան պինայա միւմթէտ
տար եօլուն պաշընտա բունումաի զուհուր օլտու :

Զիշէք տէմէթիւնի հալա էլինտէ թուլմագտա իտի :

Իշիլէր՝ մէրգումըն կէօղիւնէ իլիշտիքտէ , էթրաֆընտա պուլունան մէզար-
լարըն իշինտէ պիրիսինին մէզարընը արայօր կիպի տուրտու , վէ արատըղընը պուլ-
մուշ կիպի պիր մէզարա եազլաշըպ , էլինտէքի եատիկեարը վազ իթտի , վէ ճէ-
պինտէն պիր եաղըզ չըգարըպ , վէ թաշըն իւզէրինտէքի գարը սիւքիպ թաշըն
իւզէրինէ տիպ չէօքտիւ :

Ամէլէտէն պիրի շու հալի կէօրտիւքտէ ,

—Շու ատամ ամմա էրքէն տալրանմըշ . կէօրիւնիւր քի սօուգտան գօրգմա-
յօր , —տէտի :

—Ինսանըն հըսսը իշիւն վազթըն էրքէն վէ եախօտ կէճ օլմասընտա էհէմմի-
յէթ օլմատըղը կիպի , գալպինտէ քէտէրի օլան քիմսէ , հալանըն հարարէթ վէ եա
պիւրուտէթիւնի իշ եէրինէ գօմազ . . . քի՞մ պիլիր , օղունըն մը , գըզընըն մը մէ-
զարը պաշընա աղլամայա կէլմիշ պիշարէ . . .

—Պէլքի տէ գէվճէսինի բէնիշի էճէլէ թէսլիմ իթմիշ տիր . . .

—Իշթէ պիզիմ Բիթու , միւտիր իլէ կէլիյօր , —տէտի Գապիօլ :

Ֆիլվաղը միւտիր՝ մայէթիւնտէ իւշ նէֆէր տէ մէմուր օլտըղը հալտէ , անէլէ-
թէն կէլտիլէրի սըրատա , Բիթու՝ արգատաշլարընըն տուրմագտա օլտըզլարը մա-
հալի կէօսթէրէրէք ,

—Իշթէ շու թարաֆտա . . . , —տէտի :

Զիշէք տէմէթիլէ կէլմիշ օլան քիմսէ , հալա տուվայա վէ հըսս էյլէտիյի քէ-
տէրէ տալմըշ իտի : Պէլքի զահիրէն տալմըշ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ ,
ճիտտէն տալմըշ օլմայըպ , շիւնքի այագ վէ լազըրտը սէսինի իլիթլիր իշիթմէզ ,
պաշընը չէվիթիպ արգասընա աթֆը նազար էյլէտի , վէ կէլէնլէրի կէօրտիւքտէ ,
սըֆաթընտա ալամէթը թէլաշ բէյտա օլտու , վէ միւտիր իլէ մայէթի կէլիպ : կէշ-

տիքտէն սօնրա գալզըպ, կէօյա քի մուգավէմէթ իտէմէտիյի պիր գօւլվէի ճաղի-
պէյէ խիւաֆը բիզասը օլարագ թապի օլույօր կիպի, մալիւմ օլան էպնիյէյէ տօղրու
միւթէվէճճիհ օլտու :

Միւտիր՝ եօլունըն հէնուզ պիր սիւլիւսինի ալտըգտա, գարըն բէնկիւնի թէպ-
տիլ թիմիլ օլան լէքէնին իւզէրինէ պալընը էյէրէք :

— Գան տըր . . . — վէ ուսթա պալըյա խիթապէն, — մէղարըն իչինտէ պիր գա-
րը նաալը՝ մը կէօրտիւմ տէտին . . .

— Էվվէթ, բէֆիգլէրիմտէն պիրի էյիտի, պէն տէ իւսթիւնէ չըգըպ տիվարըն
նէֆէսիլինտէն պագտըմ, կէօրտիւմ :

— Տուլտում . . . տուլտում . . .

— Պիչարէ գարը գաբունըն էօնիւնտէ սըրթ իւսթիւնէ սէրիւիլ :

— Երիմի պէչ սէնէտէն պէրու պուրատա շու մէմուրիյէթի իճրա իթմէքտէյիմ,
հալ պու քի պէօյլէ պիր վագաա դոքհուր իթմէմիլ տիր : Պու պիր գագա ծլամազ,
էլպէթթէ քի պիր ճինալէթ վուգու պուլմուշ տըր . . . Պու գաբուլը տէրհալ աչ-
մաղա վէ եախօտ փչորնաղա սէլահիյէթիմ վար իսէ տէ, բօլիսէ խապէր վէրիպ
մէմուրը հուզուրընտա իճրաի մուամէլէ իթմէք տահա միւննախիլ օլուր . . . մէմուր
տա նէրէտէ իսէ շիմտի կէլի, չիւնթի վագաաաաա խապէրտա օլուր օլմազ, ա-
տամ եօլատըմ չաղըրթտըմ . . . — տէտի :

Պէքճիլէրտէն պիրի,

— Պիզէ պիր էմիլինիլ վա՞ր մը, — տէտիքտէ,

— Էվվէթ, բօլիս գօմիսէթի իչլինճէյէ տէկին, ճէսէտին իչէրտէն չըգարըլըպ
նաղլինէ իւզուլմ կէօրիւնէն վէսաթի չաղըրլամալըյը, օնուլ իչիւն պէրապէրին-
տէ իթի քիչի ալ տա, պիր թէճկէրէ կէթիրին :

— Պաշ իւսթիւնէ :

— Պու մէղարիսթանըն անախթարը պիզտէ տէյիլ, քիլիտի գըրմագ իչիւն պիր
պլէթ տէ թէտարիք իթմէլիլիլ :

— Իլլէմէքտէ օլտըղըմըգ մաղաղնտա, հէր տիւրլիւ ալաթ վար, կիտէյիմ կէ-
թիքէյիմ — տէտի Գապիրօլ :

Միւտիր՝ Գապիրօլը ալը գօյուպ,

— Եօգ եօգ, տուր կիթմէ, գօմիսէր կէլսին պագալըմ նէ թէտալիր իթթիխապ
իտէճէք տիր . գանն իտէրիմ քի, պիր չիլինկիր կէթիրթմէք իճապ իտէճէք տիր . . .
Ֆրանսուա՛, Բօքէթ սօգաղընտաքի չիլինկիր Ֆէրօյա կիթ սէօյլէ քի, անախթարու-
րընը վէ ալէթլէրինի ալսըն կէլսին . . . վուգուաթտան տօլալը քիմսէյէ պիր չէյ սէօյ-
լէմէ, հաթթա Ֆէրօյա պիլէ իչի աչմա . . . պալըմըղա ատամ թօբլանմամաթընա դալ-
րէթ իտէլիմ :

— Օ ճիհէթլէ բահաթ օլունըլ — տէյիլպ, պէքճինին օ պիրի տախի տիկէրինին
արգասընտան կիթտի :

Գապիրօլ, — կիտէյիմ պիր գըթաճ իլէ պիր չէքիճ կէթիրէյիմ մի, պէլքի իգթի-
զա իտէր — տէտիքտէ, միւտիր,

— Հագթին վար . . . իկթիլաթլը տաղրանմագ տայիմա խայըրլը տըր . . . տմէ-
լէսէն տիթիլինի կէօնտէր տէ ալէթլէրի կէթիրսին, պէլքի իգթիզա իտէր :

Ամէլեթէն պիտի Փըրլայըպ, հէման տէրտէսթը ինչա օլան մաղազայա տօղրու սէյիթտի :

Միւտիը թէքրար քէլամա պաշլայըպ ,

—Շու վագաայա տօղրուսը չօգ ճանըմ սըգըլտը , մէզարիսթանա պու գատար նէզարէթ օլունտըղը վէ կէճէ սապահա գատար իշինտէ գօլ կէզտիյի հալտէ , պէօլէ պիթ շէյ վուգու պուլմասընա թէանճիւպ օլունըր : Պիզ քէնտիմիզտէ պիթ խաթա կէօրմէյօրըզ . զամիրիմիզ բէք րահաթ իսէ տէ , գօրգարըմ քի եինէ հիւքիւմէթ պիղէ թէսէյիէպ համէ իտէճէք տիր , չօգ Ֆէնա շէյ , չօգ . . .

Քիւրքիւ բալթօլ ատամ , հէր նէ գատար դայէթ եավաշ եիւրիւմէքտէ իտիւ , իսէ տէ , շու սըրատա , ճիւմիէսինին թօր օլմուշ իտուկի մահալէ վասըլ օլուպ , սէլամ վէրտիքտէն սօնրա , մահճուպանէ պիթ թավը իլէ .

—Նէ՞ օլմուշ —տէյու սիւվալ իթտի :

Միւտիը քէնտի քէնտիյէ , —թէմամ . ույտուրտո՛ւզ . ալ սանա սըգընթընըն պիթիսի , —տէտիքաէն սօնրա , մուխաթըպընըն կիյմիշ օլտըղը քիւրքին խաթըր իշին սէլամընը ալըպ .

—Շայանը իսթիղրապ պիթ վուգուաթ զուհուր իթմիշ, Մօսիէօ . . . , —տէյի եէվապ վէրտի :

—Շայանը իսթիղրապ մը :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Պու կէճէ պուրատա պիթ ճինայէթ վուգու պուլմը . . . պու գատար տըգգաթ վէ նէզարէթ օլունտըղը հալտէ . . .

—Ֆիւվագը գարըն իւզէրինտէ գըրմըզը պիթ շէյ կէօրիւյօրըմ , սագըն գան օլմասըն . . .

—Հէյհաթ , էվվէթ , էֆէնտիմ , գան տըր :

—Նէտէն չըգմը :

—Շու մէզարտաւ . . . պագընըզ . . . գարուընն էշիյինտէ պիլէ գան տամալարը վար . . .

—Տիմէք քի ճինայէթ գարուընն օ պիթ թարաֆընտա վուգու պուլմը :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , էկէրշի գարուընն իշէրիսի կէօրիւէպիլէճէք օլտա , թաշլարըն իւզէրինտէ սէրիմիշ պիթ գարը լէշի կէօրէճէք իտինիզ :

Քիւրքի քիմսէ՝ իքինճի տէֆա օլարագ տիւշարը խէլէճան օլուպ , չէհրէսինին տամարլարը մէյտանա չըգտը :

—Պիր գարը նաաշը՝ մը , չօգ ղարիպ , չօգ տէհշէթլի շէյ :

—Ֆիւվագը դայէթ ղարիպ , դայէթ տէհշէթլի պիթ վագաա . . . էֆէնտիմ , պուլտա հալլի միւշքիլ պիթ մուամմա վար :

Պու սըրատա Գապիրօլ մէյտանա աթըլըպ , միւտիթ խիթապէն ,

—Հալլի միւշքիլ . . . բէք տէ միւշքիլ տէյիլ :

—Նասըլ :

—Էվվէլ էմրտէ պու մէզարըն հանկը սիւսիլէյէ մէնսուպ օլտըղընը անլամալը . . . ալուրասընը պիլիթմիսինիզ :

Միւտիը՝ նագարընը էպնիյէնին գարուսը իւզէրինէ տօղրու աթֆ իթտի :

Գարուընն իւզէրինտէ Գօնթլարա մախսուս օլան պիթ թաճ բէսմի իլէ , պու

Թաճըն ալթընտա պիր ալամէթը Փարիզատան պաշգա պիր շէյ եօգ իտի :

— Շիմտիլիք քիմին օլտըղընը պիլմէյօրըմ ամմա , իսթէտիլիմ գէման անլայա-
պիլիրիմ . . . մէզարիսթանըն սըրա նումէրօսը նէ՞ տիր , — տէյու միւտիր սիւվալ
իթտի :

Պէքճիլէրտէն պիրի էսնիյէնին էթրաֆընը տօլաշըպ , պիր թաշըն իւզէրինտէ
գազըլը օլան ըրագգամ իլէ պիր թարիս վէ իւշ տէ քէլիմէ օգուտըգտան սօնրա
կէլիպ ,

— Նոսթըրօշ 9727 — Բարէի 15 Կեանսնը — 1855. — Դիւ Դոգրէի Իմի-
յաշ , — տէտի :

— Պու սէօլէտիլէրինի ճէպ տէֆթէրինէ իշարէթ էթ , չիւնքի պիր ազտան
պիլզէ լազըմ օլաճագ տըր , — տէյու միւտիրին թէնպիհինէ պէքճի ,

— Իշարէթ իթմիլիմ , — տէյու ճէվապ վէրտի :

Շու արալըգ բօլիս գօմիսէրի մայէթինտէ իւշ Նէֆէր բօլիս մէմուրը իլէ կէլ-
տիլէր :

Քիւրքիլիւ քիմսէ՝ պունլարը կէօրտիւքտէ , շարգասընը պիր ազ տահա կէօղիւ-
նէ տօղրու էնտիրիպ , եավաշճա միւֆարէգաթ էյլէտի :

Այնը վագըրթտա չիլինկիր իլէ Գապիրօլըն ալաթ ու էտէվաթ կէթիրմէք իյիւն
կէօնտէրմիշ օլտըղը ամէլէ տախի վասըլ օլտուլար :

3

Մէզարիսթան միւտիրի՝ բօլիս գօմիսէրինէ տօղրու կիտիպ , վէ էլինի թութուպ ,

— Պու գատար էրքէն սիգի թաճիգ իթտիլիմէ աֆվ իտինիզ . . . լաքին միւսթա-
ճէլ իտի . . . մէսէլէ ղայէթ աղըր տըր , ղայէթ միւհիմ . . .

— Կէլէն ատամըն ըիվայէթինէ նաղարէն , պիր գաթլ մատտէսի օլտըլը ան-
լաշըլտը :

— Պէնճէ մուհագգագ տըր :

— Գաթլ՝ պիր մէզար տէրուինտէ վուգու պուլմըշ :

— Էվվէթ . . . մագթուլըն գանը գաբուըն էօնիւնտէ ագմըշ , վէ մէրմէրճի
Լօտինին ուսթա պաշըսը՝ արգատաշլարընտան պիրինին սըրթընա պասըպ , տէլիք-
տէն պագմըշ , վէ մէզարըն իշինտէ պիր գարը լէշի կէօրմիւշ . . . տէհէթլի շէյ տէ-
իլ՝ մի պու . . .

— Պիր ազտան նէ՝ օլտըղը մէյտանա չըգար , պիր չիլինկիշ կէթիրթտինի՞զ մի :

— Էվվէթ , իլթէ :

— Էյի տիւշիւնմիշսինիզ . . . ճիւմլէմիզ հազըր օլտըղըմըզ հալտէ իլէ միւպատէ-
րէթ իտէրիզ . . . հա՛ , հա՛ , սէ՞նմիսին Ֆէրօ :

— Պէ՛նիմ , գօմիսէր էֆէնտի :

— Աշ պաշալըմ , պիրատէր , շու մէզարիսթանը :

— Չալըշըրըզ աշարըզ . . . — տէյիպ , չիլինկիր գաբույա եանաշտը , վէ անալթար
տէսթէսինին իշինտէն պիր թանէ այըրըպ , քիլտին իշինէ սօգտու իսէ տէ , իլէ-
մէտիյինտէն պիր տիկէրիի՛լ ալտը :

Պու սըրատա գօմիսէր՝ միւտիրէ խիթապէն ,

— Շու մէմուրիյէթտէ պուլընալըտան պէրու , պիրտէն պիրէ պէօյլէ զարիպ կէօրիւնէն պիր վազաայա տահա թէսաաիւֆ իթմէմիշ իտիմ , — տէտիքտէ ,

— Էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Լաքին , ուղագտան պիր շէյ իմիշ , եագընտան հիշ իմիշ , միւէտտասընճա , պէլքի պիգէ զարիպ վէ հայրէթպախշ կէօրիւնէն շէյին ալթընտան մէմուլին զայրը թապիի պիր նէթիճէ հասըլ օլուր :

— Մէմուլ իթմէմ , — տէտի միւտիր :

— Պէն տէ մէմուլ իթմէմ , վէ լաքին հէր շէյ պու ալէմաէ միւմքին տիր . . . Էօլմիշ զանն իթտիյինիզ գարը պէլքի տէ պայըլմըլ տըր . շու հալտէ չօգ սիւրմէզ իշ աշլաշըլըր . . .

— Տօղրու տըր . . .

Օ պիր թարաֆտա շիլինկիր Ֆէրօ , եարըմ տուզինա գատար թափան թէճրիւ . պէ իտուպ , հիշ պիրիսինին ույմատըղընա հիտաէթ իտէրէք ,

— Պու թափանլար ույմայօր . . .

— Պիր թանէ տահա թէճրիւպէ էթ . . .

— Պիր սաաթ տահա ուղրաշսամ պիր շէյի միւֆիտ օլամայաճագ , շիւնքի եէմին իտէրիմ քի , աշախթար տէօնմէմէք վէ գաբու աշըլմամագ իշիւն քիլիտին իշինէ պիր էքսէր եախօտ պաշգա սէրթ պիր շէյ սօգուլմըլ տըր :

— Պոււնա էմին օլմալըլըզ քի , օնա կէօրէ դապթնամէյէ գայտ իտէյիմ , — տէտի գօմիսէր :

— Քիլիտի «էօքիւպ չըգարտճագ օլուր իսէք , էմին օլուրըզ , լաքին էվվէլա գաբուլը աշմալը , գաբուլը աշմագ իշիւն տախի քիլիտ իլէ տիվարըն արասընը տէլմէք իգթիզա իտէր :

— Տէլի վէր :

— Պիր բիւսքիւ իլէ պիր չէքթճ լագըմ :

— Իշթէ արատըղընըզ ալաթ , — տէտի Գապիրօլ :

Խայլը վագըթ ուղրաշըլտըգտան սօնրա , նիհայէթ քիլիտ սէօքիւլտիւ :

Գօմիսէր եագլաշըպ , գաբուլը աշմագ իսթէտի , աշճագ իքի իւշ սանթիմէթրօ գատար արալըգ իտէպիլտի :

— Իշէրտէ պիր շէյ օլմալը , զանն իտէրսին քի , իշէրտէն պիրիսի գաբուլա տայանմըլ :

— Թամ գաբուլըն էօնիւնէ եաթմըլ օլան գարընըն նաաշը տըր , — տէյու Գապիրօլ ճէվապ վէրտի :

Իքի բօլիս մէմուրը գաբուլու իթտիլէր վէ թաշլարըն իւզէրինէ սէրիլմիշ օլան գարըլը տիւրթէրէք գաբուլու աշտըլար :

Գօմիսէր էօնտէն վէ մէզարիսթան միւտիրի արգատան իշէրի կիրտիլէր :

Հէր քէս պաշընը գաբուլըն իշէրիսինէ ուզաթտը , վէ պազը մէրագ իտէնլէր տախի , իշէրի կիրմէք ազմինէ տիւշաիւլէր :

Քիւրքիւ բալթօլու շախս տախի գաբուլա եանաշմըլ , վէ էն էօնէ կէշմիշ օլուպ , գարընըն նաշընը կէօրիւր կէօրմէզ , չէհրէսի պօզուլտը , վէ տիթրէմէկէ պաշլաաը ,

Գօմիսէր գաբունըն էօնիւնէ կէլիւ ,

— Բէճա իտերիմ քի շահիտլէր տըշարտա տուրսընլար . . . իչէրի քիմսէյիկ պը-
րագմայըն , — տէտի :

Հէր քէս կէրի չէքիլտի :

Միւտիր՝ նաալըն իւզէրինէ տօղրու էյիլիւ , պիր միւտտէթ թէտգըզ իթտիք-
տէն սօնրա :

— Պու պիշարէ պայըլմըշ տէյիլ , տիւզճէ էօյմիւշ . հաթթա էօլտիւրիւլմիւշ . . .
պաղընըզ . . . — տէյէրէք , բարմաղընըն ուճուլա գարընըն պօղաղընտաքի եարայը
կէօսթէրտի :

Գօմիսէր՝ — պու գարըլը գամա իլէ էօլտիւրմիւշլէր — տէտի :

— Գաթիլ պիր գաչ տէֆա վուրմուշ , իշթէ սաղ մէմէսինին ալթընտա տախի
գան պիրիքմիւշ , — տէյու միւտիր իլալէ իթտի :

— Ճինտյէթ օլտըղը աշիքեար տըր , պինաէն ալէյհ տէրհալ խապէր կէօնտէրիպ
միւտտաիի ումուսի վէ պիր միւսթանթըզ վէ պիր տէ գապըթա մէմուրը կէթիլթ-
մէլիլիմ :

— Նաալը շիտի հէման գալտըրթանա՞գմըսընըզ , — տէյու միւտիրին սիւվալինէ ,
գօմիսէր :

— Նէ՞ միւնասէպէթ . . . էկէր շու սէֆիլ գարըլը էօլիւմտէն գուրթարմաղա
պիր իւմիտ օլսա իտի , թէտալիսի գըմնիւնտա նագլ իթտիլիլ իտիմ , վէ Փագաթ
սաաթլար իլէ գալմըշ վէ տօնմըշ օլան պու նաալա նէ՞ եարըլապիլիլ քի . . . օնըն
իչիւն օլտըղը եէրտէ պըրագմալը , պէն՝ ճէսէտի նէրէտէ պուլտըղըմըզ ալա վէճհ
էլ սըհհէ միւտտաիի ումուսիլէ թարիֆ իտէրիմ , — տէտի :

— Գաբուլը գաբամագ իճապ իտէ՞ր մի :

— Շիւպհէ՞ մի վար . . . հաթթա գաբունըն էօնիւնէ պէն իքի նէֆէր թային
իտէրիմ , սէն տէ իքի պէքճի թէրթիպ իթմէլիսին . . .

— Մայէթիմտէ գաչ քիլի վար իսէ , սիզին էմրինիզէ հազըր թութապիլիլիլիմ:
Գօմիսէր տիշարը չըգըպ չափուշարտան պիրինէ խիթապէն .

— Լաննուա չափուշ , պագսանա , ատամլարընտան իքի քիլի պուրատա պըրագ ,
պու գաբունըն էօնիւնտէ մէգարիսթան պէքճիլէրիլլէ պէրապէր նէօպէթ պէքլէ-
սինլէր . . . թէնպիլի էթ քի հէր նէ սէպէպէ մէպնի օլուր իսէ օլսուն , քիմսէյէ պու
մէգարա եանաշմաղա միւսաատէ իթմէսինլէր . . . սէն տէ տէրհալ կիտէր եաղաճա-
ղըմ մէքթուսը ճէզա տաիրէսինէ թէսլիմ իտէրսին , — տէտի :

Միւտիր . — Մօսիէօ Պէրթիէ , պէնիմ օտամա պուլուրըն , մէքթուպ եաղմագ
իչիւն լաղըմ օլանը պուլուրսընըզ , — տէտի :

Մուախարէն գօմիսէր , ամէլէլէր իլէ չիլինկիր Ֆէրօեա խիթապէն .

— Սիզին տէ իսմէրինիլի վէ իգամէթկեահլարընըզ եաղմալըլըմ , իլի էվվէլ
սիզ կէօրմիւշ վէ մէյտանա չըգարմըշ օլտըղընըգտան , լիւզումը թագտիրինտէ չէ-
հատէթ իթմէնիզ իգթիզա իտէր , պինաէն ալէյհ պէնիմ իլէ պէրապէր , միւտիրին
օտաւընա կէլինիզ տէ մէմուրլար կէլինճէյէ տէկին պէքլէյինիլի , էօնիւմիւզաէ տէհ-
չէթլի վէ անլաշմաղ պիր ճինայէթ վար , ճիւմէնիզին վաղիֆէսի՝ իլին գահիրէ
չըգարըլմասը գըմնիւնտա էլինիլտէն կէլտիլի մէրթէպէտէ հիւքիւմէթէ մուպէնէթ
վէ ղայրէթ իթմէքտէն իպարէթ տիր :

Հավանքն սուղազրդունտան իշ իշէմէք գապիւ օլամատըղը կիպի , ամէլէնին մէ-
րագը կիթտիքճէ արթմագտա օլտըղընտան , իճրա օլունաճագ թահգըգաթտա
հագըր պուլունմագ ճիւմէսինին ճաննա միննէթ տիւշտիւ , վէ հաթթա մէճպուրի
տախի օլմասա , իշէ վագըթ օլմագ իւզրէ իխթիյարի օլարագ պէքլէյիպ իշին նէթի-
ճէսինի անլամագա գարար վէրմիշէր իտի :

Գօմիսէր՝ նէֆէրաթտան պիրինէ , գարույը գաքամասընը վէ եախօտ իւթէ
իթմէսինի էմը իտէրէք , նէֆէր՝ մուճիպինճէ հարէքէթ էյլէտի . չիլինկիր իսէ քի-
լիտին իշինի թէագըգ իթմէք իւզրէ , չըգարմագ լագըմ կէլիպ կէլմէտիյինի իսթի-
գան էյլէտիքտէ ,

— Եօգ , շիմտիլիք հալիլլէ գալսըն տա , սօնրա տիւշիւնիւրիզ , —տէյու ճէվապ
վէրտիքտէն սօնրա , էթրաֆընա պագըպ , հագըր պուլունանլարը սայտը , վէ Գա-
պիրօլա խիթապէն , —պուրայա կէլտիյիմ գէման՝ իշինիգտէ քէնարը էնլի շարգալը
վէ քիւրքիւ բալթօլը պիրիսի եօգ մը իտի :

— Էվվէթ :

— Օ ատամ նէ՞ օլտը :

— Շիմտի կիթտի :

— Եագը՞գ :

— Օ շախս հէր քիմ իսէ , նաաշ պուլունտըգտան սօնրա կէլմիշ , վէ նէ օլտը-
ղընը պիգէ սիւվալ իթմիշ տիր . տիմէք քի պիր շէյ կէօրմէմիշ , շուրատա պուրատա
տօլաշըպ տուրմագտա իտի :

— Բէք ալա , հայտէ պիգ կիտէլիմ :

— Պաշլամըշ վէ հէնուգ պիթիւրմէմիշ օլտըղըմըգ ամէլիյաթըն իւսթիւնիւ խասըր
իլէ էօրթէլիմ տէ , կէլիր սիգի պուլուրըգ —տէտի Գապիրօլ :

— Չարուգ իտինիզ :

— Օն տագիգալըգ իշ , —տէյիպ ուսթա պաշը իլէ տիկէր տէօրթ նէֆէր ամէ-
լէլէր , ինշաաթա տօղրու կիթտիքլէրի սըրատա , գօմիսէր տախի միւտիլ իլէ չա-
վուշլար վէ չիլինկիրէր իլէ պէրապէր միւտիլին տաիրէսինէ ազիմ օլտըլար :

Միւտիր՝ օտասընըն գաքուսընը աշըպ վէ գօմիսէրի տախի իշէրի ալըպ , եագը-
խանէսինին պաշընա կէչիրտի , վէ հօգգա գալէմ իլէ քեաղըտ վէրտի . գօմիսէր՝
պէշ տագըգա զարֆընտա մէքթուսը եաղըսլ , վէ պաշ չավուշը չաղըրըպ .

— Շուըն տաիրէյէ կէօթիւր . —տէտի :

— Պաշ իւսթիւնէ :

— Ղայէթ միւսթաճէլ տիր . . .

— Սիւրաթլէ եիւրիւրիւմ :

— Եիւրիւրէքէ շարուգ կիտէմէզսին , պիր արապա թութ վէ պագ քի աթլարը
էյի օլսուն :

— Պաշ իւսթիւնէ :

4

Չավուշ՝ միւտիրին օտասընտան չըգըպ , մէզարիսթանըն բարմագըղը էօնիւն-
տէքի արապա մէրքէզինէ կիթտի , վէ հայվանլարը գապի պիր արապա պուլուգ ,

աճելէի՜ն ատլոյէ տաիրէսինէ կէօթիւրմէսինի արապաճըյա թէնպիհ իթտիքտէն սօնրա , հէման իչինէ կիրտի :

Բօլիսէ աիտ խուսուսաթա արապաճըյար զիյատէսիլէ պիր իսթիճալ կէօսթէրմէքտէ օլտըզլարը միսիլու , մագաճը րիայէթտէ օլարագ պիր գօրգու տախի հիսս իտէկէլտիքլէրինտէն , պու արապաճը տախի հէման գամջըլը պասըպ , ատլոյէ տաիրէսի եօլունու թութտու :

Արապաճը ատլոյէ տաիրէսինէ կիթմէքտէ օլուն , պիզ տէ այնը կիւնտէ սապահ սաաթ եէտիտէ , եանի ամէլէլէրին մէզարիսթանա տուխուլինտէն պիր սաաթ սօնրա , օգույանլարըմըզը Բարիսին տիկէր պիր մահալլէսինէ նագլ իտէլիմ :

Շաֆագ նուրու հէնուզ կէճէնին զուլմէթինի տէֆ իթմէքտէ իտի :

Էրնէսթին սօգաղը Օրտընէր պուլվարընա միւնթէհի օլուպ , պու սօգաղըն օրթասընտա Մաթիւրէն Պինէ նամընտա պիր արապա քիրաճըսը վար իտի : Ախըրըն մէյտանընտա Ֆրանսուա նամընտա պիր սէյիս , պիր տիրէք ուճունա պիր Ֆէնէր ասմըլ , արապալարը երգամագտա , խասըրլարընը սիլմէքտէ , տէօլմէլէրինի սիւրիւրմէքտէ վէ սօնուրմանընալթընա տիզմէքտէ օլուպ , չօղունը երգամըլ թէմիզլէմիլ վէ եալընըզ իւչ արապա գալմըլ իտի :

Պու իւչ արապատան պիրինի տախի , Ֆրանսուա տիրէյին էօնիւնէ չէքտի : Միւլթէրիլէրին այաղընըն ալթընա գօնուլմագտա օլան խալը էքսէրիա ըսլագ օլտըղը ճիհէթլէ , արապաճըլարըն վազիֆէսի , արապայը ախըրա չէքտիքլէրինտէ , մէզքիւր խալըլը չըգարըպ , քէնտի օթուրտուզլարը եէրէ գօմագ իքէն , Ֆրանսուա , պու արապանըն իւզէրինտէ խալըլը պուլմատըղընտան , էվվէլ էմրտէ խալըլը չըգարմագ իւզրէ արապանըն գաբուսընը աչտը , վէ գաբու աչըլըր աչըլմագ , արապանըն իչինէ պագըպ , պիրտէն գօրգուսընտան կէրի կէրի չէքիտի :

Մաթիւրէն Պինէ , միւթատըր վէճի իւզրէ , ախըրը վէ արապալարը մուայէնէ իթմէք իչիւն աչաղը էնտիյի սըրատա , արապաճընըն սալը վէրմիլ օլտուղը սէսի իչիտէրէք , Ֆրանսուանըն եանընա եագլաչտը վէ մէրգուլմըն պէնզի ուչմուլ վէ տիրէյէ տայանմըլ թիրիլ թիրիլ տիթրէմէքտէ օլտուլընը միւլահէտէ պիրլէ ,

— Նէ՞ վար , Ֆրանսուա , մէյխանէտէ՞ն մի չըգտըն , սէրխօ՞լ մըսըն , բէք էրքէն տէյի՞ մի , — տէտի իսէ տէ , Ֆրանսուանըն գօրգուսընտան ճէվապ՝ վէրմէկէ թագաթըր գալմամըլ օլտըղընտան , էլինի արապանըն աչըզ գաբուսընա տօղրու ուզաթտըղընտա , Պինէ տախի օ ճիհէթէ աթֆը նագար իթմէքլէ , պէնզի աթտը իսէ տէ , պէլլի իթմէքսիզին , արապայա տօղրու եագլաչտը վէ էյիլիպ իչէրի պագտը :

Պինէ՝ արապանըն իչինտէ , սօլ թարաֆտա , գանա միւլէմմա տօնմուլ պիր ինսան ճիսմի կէօրմէքլէ , — Պո՞ւ նէ , էօլմիւլ պիրիսի վար իչէնտէ . — տէյու պաղըրաւընը , գաբունուէն էօնիւնտէ թագուզլարա եէմ՝ վէրմէքտէ օլան գարըսը , վէ իչէ պաղլամագ իւզրէ կէլմիլ օլան իքի արապաճը իչիթտիքլէրինտէ ,

— էօլմիւլ ատա՞մ մը , միւմքին տէլիլ , — տէյիւ իւչիւ պիր աղըզտան պաղըրընաւըլար :

Պինէ՝ արապանըն իչինտէքի նաաչը կէօսթէրէրէք . — պագընըզ — տէտիքտէ , գարըսը՝ Տուսօվիլ սօգաղընտա գարաղուա խապէր վէրմէք իգթիզա իթտիլինի իֆատէ , վէ արապաճըլարտան պիրի տախի , գօմիսէրի տէ չաղըրմագ լաղըմ կէլտիլինի իլավէ էլլէմէլէրի իւզէրինէ , Պինէ .

— Գանաօն , սէն չաբուգ գարաղօլա կիթ , սէն տէ Ռիօ՛ , գօմիսէրէ գօլ — տէօ
յու էմր վէրտի :

Արապաճըլարըն իքիսի պիրտէն հէման տըչարը սէյիրթաիլէր :

Պինէնին գարըսը , տէհչէթ վէ թէլաչէ իլէ , նաաչա պագմագտա իտի :

Պինէ . — Պու արապայը գուլլանան արապաճը քի՞մ իտի :

— Նիւմէրօսը նէ՞ տիր :

— 5583 :

— Էօյլէ իսէ Գատէ իտի . չաբուգ պուրայա կէլմէլի . . . Ֆրանսուա գօլ Գա-
տէյի չաղըր . . . օլմայա քի պիր շէյ սէօյլէյէսին , իշ վէլվէլէյէ վէրիտիյի կիպի
պիւթիւն մահալլէ էհալիսի պաշըմըզս թօրլանըր :

— Բէք էյի — տէյիւպ , Ֆրանսուա հէման 5583 նիւմէրօնըն արապաճըսը օլան
Գատէյի չաղըրմաղա գօլտու , վէ Պինէ՝ գարըսընա խիթապէն .

— Ալ սանա պիր պէլայը ազիմ . արապանըն իչինտէ գաթլ օլուճմուչ պիր շախս ,
իշ մէյտանտա . պուճուճ իլէ պէրապէր ինանագ կէլմէյօր . . — Գատէ կէ՞օրմէմիշ
մի աճապա . . . հիշ պիր շէյ իշլթմէմիշ մի — տէտիքտէ գարըսը .

— Նէ՞ շաշըյօրսուճ , պէսպէլլի եինէ սէրիսօլ իմիշ տիր :

— Էօյլէ ամմա շիմտի գապըթա , բօլիս , Ֆիլան , ճիւմիէսի կէլէճէք . . . օրասը
Ֆէնա . . .

— Նէ՞ չարէ , էլիմիզտէն նէ՞ կէլիր , մատամ քի , իչին էօնիւնիւ ալամայըզ ,
պիզ քէնտիմիզի գուրթարմալըզ . . . իլթէ ճէմիլէթին ուճու սէօքտիւ , — տէտի
Պինէնին գարըսը :

Պու սըրատա , գապըթա նէֆէրաթը իլէ պիր չափուչ , իչէրի կիրիպ , չափուչ ,
Պինէյէ էլինի ուզաթտըզտան սօնրա .

— Նէ՞ օ եինէ , ըրվայէթ սահի՞հ մի տիր . . . արապալարընըն պիրինին իչին-
տէ մագթուլ պիր ատա՞մ մը վար ըմիշ :

— Էվվէթ , Ֆօնիթէն չափուչ . . . իլթէ . . . պագընըզ . . .

Չափուչ արապայա եանալըպ , գաշարընը չաթարագ , վէ պըյըզընըն թէլլէ-
րինի շիյնէյէրէք թէտզըզ իթտիքտէն սօնրա ,

— Ղարիպ շէ՛յ , պու իշ ճէսիմ վէլվէլէյի մուճիպ օլաճագ , ամմա սէնին տիւք-
քեանընա ֆաիտէսի վար , պու միւնասէպէթլէ տիւքքեանըն պէլլէնէճէք , գօճա
Պինէ :

— Պէն օ ֆաիտէտէն տէ , պէլլէնմէտէն տէ վազ կէչտիմ :

— Գօմիսէրէ խապէր կէօնտէրտի՞ն մի :

— Էվվէթ , հաթթա արապայը գուլլանան Գատէյէ տէ ատամ կէօնտէրտիմ :

— Հա , Գատէ՞ մի իտի , կիւզէլ հէտիյէ կէթիրմիշ սանա . պէօյլէ արապասընըն
իչինտէ քէնտինի էօլտիւրմիւչ , վէ եախօտ գաթլ իտիմիշ պիրիսինի խապէրի օլ-
մագսըզըն կէթիրմիւշ օլմագ իչիւն քի՞մ պիլիր նէ տէրէճէ սէրիսօլ իմիշ տիր : Պու
ատամ քէնտի քէնտիյի՞ մի էօլտիւրմիւչ , եօզսա մագթո՞ւլ մը տըր , չաբուգ մէյ-
տանա չըգար , ամմա գօմիսէր պիր ազ կէճ գալմա՞տը մը եա՞ . . .

— Իլթէ կէլիյօր , — տէտի Պինէ :

Գօմիսէր՝ քեաթիսի իլէ պէրապէր իչէրիյէ կիրիպ սէլամ վէրտիքտէն սօնրա ,
չափուչա խիթապէն ,

— Պիր ճինայէ՞թ մի :

— Էվլէթ , գօմիսէր , մագթուլըն նաալը օրատա տըր . . .

— Շու արապանը՞ն իչինտէ , սապաւիտայըն սէիս թէմիլլէմէք իւզրէ արապայը աչար իքէն կէօրմիւշ , — տէյու Պինէ իլապէ իթտի :

Գօմիսէր՝ արապանըն իչինէ էյիլիպ , պաշը սօլ օմուզընըն իւզէրինէ սարգըլմըլ վէ չէհրէսի գարարմըլ օլան շախսը թէտգըզ իթտի . էլպիսէլէրինին իւզէրինտէ գան՝ եէր եէր լաբա կիպի պիրիքմիշ իտի : Գօյու ըէնկլի Բուրաօն-օնին տիւյմէլէրի սէքիւլմիւշ օլուպ , գօմիսէր բարտըտիւյի գալտըրտըգտա , ալթընտա պիր սիյահ սէթրի կիչինմիշ , վէ պու սէթրի տախի տիւյմէլէնմէմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , էօնիւ աշըգ եէլէյին ալթընտաքի պէյազ կէօմլէյին իւզէրինտէ տախի գան լէքէլէրի կէօրիւլտի :

— Պու ատամը էօլտիւրմիւշլէր . լաքին աճայիպ պիր գաթլ . . . պէօլլէ պիր ֆաճիա տահա իլք տէֆա օլարագ կէօրիւյօրմ . . . պու արապայը գուլլանան տրապաճը , հիշ պիր շէյ կէօրմէմիշ մի :

— Կէօրմէտիյի աշիքտար . . . կէօրմիւշ օլսա սէօյլէր իտի :

— Ղարիպ շէյ , ինանըլմագ շէյ . . . օ արապաճը նէրէտէ՞ օթաւրուր :

— Շուրատա , չըգմաղ Տուտօվիլ սօգաղընտա . . .

— Պիրիսինի կէօնտէրիպ ճէլպ իթմէլի իտինիզ :

— Շիմտի էվինէ ատամ կէօնտէրտիմ , չօգ սիւրմէզ կէլիր :

— Բէք ալա . . . Մօսիէօ Պինէ , պանս պըր արապա լազըմ , սէնինքիլէրտէն տէրհալ գօշապիլի՞րմիսին :

— Էլպէթթէ , պէշ տագըզատան հազըր օլուր :

Պինէ խնըրա գօշուպ , վէ աթլարընտան էն էյիսինի այըրըպ , քէնտի էլիլլէ էն խաֆիֆ արապալարընտան պիրինէ գօշմագլա մէշղուլ օլտըղը սըրատա , գօմիսէր՝ չափուլը չաղըրըպ ,

— Պու արապայը գուլլանան արապաճը՝ իչէրի կիրմէմէլի տիր . նէֆէրլէրտէն իքիսինէ թէնպիհ էթ քի , տիշարըտա պէքլէսինլէր , վէ կէլտիկինտէ սէսսիզ վէ կիւրիւլտիւսիզ Տուտօվիլ սօգաղընտաքի գարագօլխանէյէ կէօթիւրսիւնլէր , օրատա պէն կէլինճէյէ գատար տուրսուն , — տէյու թէնպիհ իթտի :

— Քեաֆի . . . Թաթլըլըզլա օ իշի կէօրիւրիւմ , — տէյիպ , չափուլ՝ նէֆէրաթա օ սիյագտա Թալիմաթ վէրտիքտէն սօնըա , Թէքար գօմիսէրին նէզտինէ ափտէթ էյլէտիքտէ , գօմիսէր՝ թէնպիհաթա տէվամ իլէ .

— Սէն , Ֆօնթէն , շու գօշուլմագտա օլան արապայա աթլա , տօղրու ատլիյէ տալըէսինէ կիթ . . . մահքէմէ գօմիսէրինի պուլ , վուգուր հալի պէյան , վէ լազըմ կէլէն մէմուրիյի պէրապէր ալարագ տէրհալ պուրայա կէլմէսի իգթիզա իթ տիլիլի Թարաֆըմտան արզ էթ . մէսէլէնին էհէմմիյէթի տէրքեար օլտըղը ճիհէթլէ , վագըթ գպ իթմէ կէ կէլմէզ , — տէտի :

— Պիր սանիյէ պիլէ ֆէվթ իթմէմ , — տէյու Ֆօնթէն ճէվապ վէրտի :

Պինէ՝ արապանն հազըրլանմըլ օլտըղընը գօմիսէրէ խապէր վէրիւլ , Յօնթէն հէման իշինէ կիրտի :

Եւ սըրատա Գատէյի չաղըրմաղա կիթմիշ օլան Յըրանսուանն հալընըզճա կէլ-տիյինի Պինէ կէօրտիւքտէ ,

— Հանի՞ , Գատէ նէ՞րէտէ , պուլա՞մատըն մը :

— Պուլտում :

— Նի՞ջիւն պէրապէր ալըպ կէթիրմէտին :

— Կէթիրիյօր իտիւմ . . . գաբուսընը եումրուգլայա եումրուգլայա կիւճ իլէ ու-յանտըրապիտիւմ . քիւթիւք կիպի եաթմըլ ույույօր իտի . . . գալտըրտըմ կիյինտիր-տիւմ . . . իշիթմէլի իտին նասըլ խօմուրտանըյօր իտի . . . խօմուրտանարագ կէլիյօր ի քէն , սօգաղըն քէօշսինէ կէլտիյիմիզտէ , գաբուտան էլլի ատըմ գատար էօթէ-տէ իքի նէֆէր գապիթիյէ գարըսընա չըգըպ , քէնտիլէրիլէ պէրապէր գարագօլա կիթմէսինի ըէճա իթտիլէր . հէր նէ գտտար գարագօլտա պիր իշի օլմատըղընը պիլիֆատէ , Գատէ՝ կիթմէք իսթէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , թաթլըլըզլա գօլունտան թուլթուպ կէօթիւրտիւլէր . շաշըրմըլ գալմըլ իտի :

— Բէք էյի օլմուշ . . . վուգուը հալտէն խապէրի եօգ տըր եա , —տէյու գօմիսէր սիւվալ իթտիքտէ ,

— Պանա օլան թէնպիհ մուճիպինճէ , պիր շէյ սէօյլէմէտիւմ . պէն հալընըզ Մ . Պինէնին քէնտիսինի արայօր օլտըղընը սէօյլէտիւմ . օ գատար :

— Բէք էյի իթմիշսին . . . շիտի շու հալլուսըն պէօյիւք գաբուսընը աշսանա պագայըմ , —տէյիպ , գաբույը աշտըրտը վէ Յօնթէն չափուը եօլա գօյտու :

Հէր նէ գատար սէիս քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ օլտըղընը իտտաա իթմիշ , վէ հագիգաթէն տէ սէօյլէմէմիշ իտի իսէ տէ , պիւթիւն մահալլէլի Էրնէսթին սօ-գաղընտաքի արապաճընըն ախըրընտա պիր վուգուաթ օլտըղընը տույմուշ վէ գօ-միսէրին քեաթիպիլէ կէշտիյինի վէ չափուշարըն գօշտուգլարընը վէ Գատէնին գա-րագօլա կէօթիւրիւլտիւյինի կէօրմիւշ օլտըզլարընտան , հէր քէս ագլընա կէլէնի սէօյլէմէքտէ վէ տէհշէթլի պիր ճինայէթ վուգու պուլմըլ օլտըղընը թախմին իթ-մէքտէ օլտըղը միսլուլ , պիր թարաֆտան տախի Մաթիւրէն Պինէնին խանէսի էօ-նիւնէ քիւլլիյէթլի ահալի թօրլանմաղա պաշլամըլ իտի . Բէք չօգ քէսան իշէրի կիր-մէք իսթէմիշէր իսէ տէ , գապըթա նէֆէրլէրի մէն իթմիշէր իտի :

— Բէճա իտէրիւմ , Մ . Պինէ , գաբուլարը շէվիրի վէր :

— Իշիթտին մի , Յըրանսուա , գօմիսէր նէ՞ էմր իտիյօր :

Յըրանսուա տէրհալ պէօյիւք գաբուսընը գանատլարընը շէվիրտի , վէ առախ-թարը տէօնտիւրիւպ քիլիտլէտի :

Գատէյի գարագօլա թէսլիւմ իթմիշ օլան նէֆէրաթ՝ ալտէթ իթտիքլէրինտէ , գօմիսէր՝ արապանն հանընտան այրըլմամալարընը վէ արապայա եանաշմաղա քիմ սէյէ միւսաատէ իթմէմէլէրինի թէնպիհ իլէ , քէնտիսի տախի քեաթիպ վէ Յըրան-սուա վէ արապաճը Բիշօ իլէ Պինէնին տաիրէսինէ չըգըպ , գապթնամէյի թահրիթէ

պաշլայաճաղը ճիհէթլէ , պիր հօգգա իլէ պիր գալէմ իսթէտի վէ Մատամ Պինէ հօգգա իլէ գալէմի վերտիքտէ , քեաթիսլ՝ չանթասընտան տամղալը քեաղըտլար չըգարարագ , գապթնամէսինի թէրթիպ իթմէկէ պէտ էյլէտի :

Միւտտաիի ումուսի իլէ մահքէմէ գօմիսէրինի վէ սաիր մէմուրիյնը լազըմէյի չաղըրմաղա կիթմիշ օլան Ծօնթէն , ատիլէ տաիրէսինէ վասըլ օլտըղը սըրատա , հէր նէ գատար վազըթ էրքէն իտի իսէ տէ , նէօպէթտէ պուլոււնան մահքէմէ գօմիսէրի՝ էվրագը սըրասընա գօյմագ իւզրէ մահալը մէմուրիյէթինէ կէլմիշ օլտըղընտան , լա Շարէլ սօգաղը նէօպէթմիլէրինտէն պիրինին Օրտընէր սօգաղը գօմիսէրիկի թարաֆընտան պիր իֆատէ գըմնընտա կէլմիշ օլտըղընը խատէմէտէն պիրիսիյէ իֆատէ իթտիրիպ հէման իչէրի կիրաի , վէ խիւլասա վէճիլէ քէյֆիյէթի հիքեայէ էյլէտի : Գօմիսէր՝ քէմալը տըգգաթ իլէ հիքեայէյի տինէտիքտէն սօնրա ,

— Ղայէթ Ղարիպ պիր ճինայէթ . մէսէլէ բէք աճայիպ օլմալը . . . սէն պուրատա տուր , պէն կիտէյիմ բօլիս միւտիրինի պուլայլմ . . . վէ վուգուը հալի պէյան իտէյիմ . . . սէնին արապան վար , տէյիլ մի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ :

— Իքի քիշիլիք մի , տէօրթ քիշիլիք մի :

— Եալընըզ իքի քիշիլիք :

— Պիր արապա տահա թէտարիք իթմէլի , չիւնքի բօլիս միւտիրիլէ պիր միւսթանթիգ վէ պիր տէ միւֆէթթիլ կէլէճէքլէրի աշիքեար տըր . շու արալըգ միւսթանթիգլէրտէն էն ազ իշի օլան Մ. Բօլ տը Ժիպրէ տիր . . . ամամ վագըթ էրքէն օլտըղը ճիհէթլէ , մագամընա հէնուզ կէլմէմիշ օլտըղընտան , էվինէ կիտիպ պուլմալը . . . Պինաէն ալէյհ , սէնին արապատան մատա իքի արապա տահա թէտարիք էթ . . . պիր թանէ Մ. տը Ժիպրէյէ կէօնտէրմէլի :

Ծօնթէն՝ արապալարը թէտարիք իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը . բօլիս գօմիսէրի օ սըրատա բօլիս միւտիրինին նէգտինէ ազիմէթլէ , Էրնէսթին սօգաղընտա վուգու պուլմըլ օլան Փաճիաի Ղարիպէյի հիքեայէ էյլէտի :

Բօլիս միւտիրի տէնիլէն զաթ՝ Ղայէթ գէքի վէ միւճէրրէպ պիր քիմսէ օլուպ , բօլիս հէյէթինի սուրէթը միւքէմէլէտէ ըսլահ , վէ մայէթինէ ճէսուը վէ տիրաշէթլի վէ բօլիս իշլէրինէ վագըթ մէմուրլար ինթիխապ , վէ խայլը վագըթտան պէրու պուլոււնտըղը մէմուրիյէթտէ իյֆաի հիւսնիւ խըզմէթ վէ իպրագը մէհարէթ էյլէմիշ իտի :

Բօլիս գօմիսէրինին իֆատաթընը պիր էյիճէ տինէտիքտէն սօնրա ,

— Արապա իչինտէ գաթլ մը , Ղարիպ շէյ , — տէտիքտէ , գօմիսէր ,

— Էօյլէ տէյիլ մի :

— Պու իշտէ պիր մուամմա վար ամամ , գաթիլ պու մուամմայը հալլ օլոււնա մայաճագ պիր հալէ գօյմուշ :

— Սիզ օ մուամմայը բէք գօլայ հալլ իթմէքլիյին Էօլոււնը պիրիսինիզ :

— Մէմուլ իտէրիմ քի հալլ օլոււնուր :

Պու սըրատա եավաչճա օտանըն գաբուը ուրուլուպ , իքի քիշի իչէրի կիրտիւլէր , վէ քէմալը իհթիրամ իլէ իշլէրինտէն եալըսը ,

— Պիր էմրիսիք վա՞ր մը — տէյու սիւվալ իթաի :

— Սէնի կէօրտիւյիւմէ մէմուռն օլտըմ, Ժօտըլէ, էկէրջի կէլմէմիշ օլսա իտին ա-
րաթըպ պուլտորաճադ իտիմ . էօյլէ պիր մէսէլէ վար քի, հալլինէ սէնին չօդ եար-
տըմըն օլապիլիր :

— Հադգըմտա օլան հիւսնիւ նիյէթինիզտէն տօլայը թէշէքքիւր իտէրիմ . շու
մէտհ ու սէնալէրէ ճիտտէն միւսթահադգ օլմագլըղա զայրէթ իտէրիմ :

— Ժօտըլէ՛, սէն սատըգ պիր էմէքտարսըն, սէն տէ Մարթէ՛լ, բէֆիգինտէն
իպրէթ ալարադ օնա իմթիսալ իթմէլիսին . . . օ հալտէ իճրասընը վատ իթմիշ օլտը-
ղըմ թէրֆիի բիւթպէյէ չաբուգ նախ օլուրսըն :

Պու արալըգ խատէմէտէն պիրի իշէրի կիրիպ, միւսթանթիգ Մ. Բօլ տը Ժիպ-
րէնին կէլմիշ օլտըղընը վէ միւստտիի ումուսի իլէ պէրապէր տաիրէսինտէ պուլըն-
տըղընը խապէր վէրտի :

Պինէնին արապասըյա, Ֆօնթէնին իսթիճար իթմիշ օլտըղը արապալար պէք-
լէմէքտէ իտի . քէյֆիյէթ մուսթասար օուրէթլէ միւսթանթիգէ իխպար իտիլիպ,
ճիւմէսի պիրտէն Մ. Պինէնին ախըրընա կիթալիէր :

Էրնէսթին սօգաղընտա պիրիքմիշ օլան ճէմիյէթ՝ թէնէզզիւլ իթմէտիյի շէօյլէ
տուրսուռն, հաթթա թէզայիւտ իթմիշ, վէ հէր քէս ազլընա էսէնի սէօյլէմէքտէ
պուլուռնմը իտի :

6

Արապալար մահալը վագաայա կէլիպ, հիւքիւմէթ մէմուրլարը աշաղը էնտիք-
լէրինտէ, մահալլէ գօմիսէրի ճիւմէսին իսթիգպալ էյլէտի : Միւստտիի ումուսի
էօլէն չախսըն նէրէտէ օլտըղընը սիւվալ իթտիքտէ, գօմիսէր՝ ճիւմէսինի պիրտէն
արապանըն պաշընա կէօթիւրիւպ գաբուսընը աշտը :

— Նաաշա էլ տօգուռնան օլտը՞ մը, — տէյու միւսթանթիգ սիւվալ իթտի :

Գօմիսէր ճէվապէն . — Խայըր, էֆէշտիմ . Մ. Պինէնին արապաճըսը նէ հալտէ
կէօրմիւշ վէ պուլմըշ իսէ, էլան օ հալտէ տուրույօր,

— Պու արապա սաաթ գա՞չտա ախըրա չէքիլմիշ :

— Պու սիւվալինիգէ ճէվապ վէրէպիլմէք գապիլ տէյիլ, — տէյու Պինէ ճէվապ
վէրտի :

— Նէ՞ տիմէք :

— Բէք աշիքեար տըր . շէօյլէ քի, խըզմէթիմտէ պուլուռնան արապաճըլար կէ-
ճէ խըզմէթի իշիւն տիշարը չըգաճադ օլուրլար իսէ, պէօյիւք գաբուռնն անախ-
թարլարընտան պիր թանէսինի ալըրլար . կէճէնին հէր հանկը սաաթընտա օլուր
իսէ օլսուռն կէլիրլէր, արապատան հայվանլարը չըգարըպ ախըրա գօրլար, վէ գա-
բուլը գաբայըպ կիտէրլէր . գաիտէ պու տըր :

— Պու արապայը գուլլանան արապաճը պուրատա՞ մը տըր :

— Արապաճըյը Տուտօվիյ սօգաղընտա գարագօլխանէյէ կէօնտէրտիմ, — տէյու
գօմիսէր ճէվապ վէրտի :

— Եյի իթմիւշին, պէօյլէ մուվագգաթէն թահթը թէվգըֆէ ալընմասընըն սէ-
պէպինի պիլիյօ՞ր մը :

— Պու պապտէ քէնտիսինէ պիր կէօնա մալիւմաթ վերլմէմէսինի թէնպիէ իթ . տիմ :

— Իհթիյաթէ տալրանմըսըն . . . պիր զապթնամէ գալէմէ ալմադա պաշլա- տըն մը :

— Էվվէթ , լաքին գալէմէ ալմագտա օլտըղըմ զապթնամէ ղայէթ մուխթասար տըր . չիւնքի հիչ քիմսէյի իսթինթագ իթմէտիմ , իշթէ պագընըզ :

— Շիմտի իսթինթագա պաշլարըզ , լաքին քեթթիպիմ պէրապէր օլմատըղըն- տան , սէնին քեթթիպին զապթ իթսին . Էվվէլ էմրտէ նապաշլ արապատան չըգարըզ , սօնտուրմանըն ալթընա գօմալը :

Ֆրանսուա սամանըգտան սաման էնտիրիպ եէրէ եայթը , իքի զապթիյէ նէ- ֆէրի տախի արապատան մագթուլըն նաաշընը չէքիպ չըգարըզ , սամանըն իւզէ- րինէ «էրի վերտիլէր :

Պիչարէնին էլլի եաշընտա օլտըղը թախմին օլունմագտա իտի . գոււմրալ սաշ- լարը հէնուզ աղարմաղա պաշլամըզ վէ սուրաթը թագէ թըրաշլը իտի . սէթրէսի վէ բանթալօնը վէ եէլէյի սիյահ վէ բարաթսիւսի գահվէ ղէնկինտէ իտի . պօղազըն- տա , պէյազ եիւնտէն պիր շալ սարըլը իտի . այագլարընտա իքի գաթըլը գըլըզ գալըն պօթինէր կիյինմիշ . ագան գան էլպիսէսինի լէքէլէթմիշ օլտըղը միսիլու , կէօմէլէյինին էօնիւնիւ տախի գըրմըզըլաթմըշ իտի :

Էլպիսէլէրինի չըգարմաղա մէմուր օլպն նէֆէր , եէլէյինի աշտըգտա , տիւլմէ տէլիքլէրինտէն պիրինէ իրէքտէն էօրիւլմիւշ պիր գօրտօն կէշմիշ օլտըղընը կէօ- րիւպ , գօրտօնը չէքտիքտէ օ պիր ուճուլտան պիր ալթուլն սաաթ մէյտանա չըգտը :

— Էրէյիճէ գըլմէթլի պիր սաաթ . տիմէք քի , ճինայէթ՝ սըրգաթ գաստըլլա վուզու պուլմամըշ , վէ եախօտ գաթի , մագթուլըն ճէպլէրինի էյիճէ եօգլամամըշ , — տէտի :

Մ. տը Ժիպրէ սաաթը թէտգըզ էյլէտիյի օըրատա , Ժօտըլէ՝ կէօմէլէյին տիւլ- մէլէրինի սէօքիւպ մագթուլըն կէօյիցսիւնի աշտըգտա , սօլ մէմէսինին ալթընտա թա գալպին իւզէրինտէ , պիր շէքլի մախսուստա աղըլը աշըգ պիր եարա կէօր- մէքլէ ,

— Վա՛յ խընգըր վա՛յ , օ խայըն վուրաճաղը եէրի քէստիրմիշ , վէ պիլէյի գալի իմիշ , գուլլանմըշ օլտըղը սիւահ իւշ քէօշլի պիր գամա իմիշ . . . պիչարէ տէրհալ էօլմիւշ օլմալը . . . ու՛ֆ տէյէճէք վագթը պիլէ օլմամըշ տըր :

— Ճէպլէրինի եօգլայընըզ , պագալըմ իւզէրինտէ քի՞մ օլտըղը անլաշըլաճագ պիր ալամէթ պուլապիլի՞րմիյիզ , — տէտի :

Ժօտըլէ՝ վէրիլէն էմրէ իմթիսալէն , մագթուլըն ճէպլէրինի եօգլամագ չէօյլէ տուրսուն , հաթթա թէրս պիլէ չէվիթտի , վէ ֆաթիսըզ պիր պէյազ եաղըլըգտան պաշգա պիր շէյ պուլամատը :

— Ղարիպ շէյ քի , պու աստամըն ճէպինտէ պիր ճըգտան եախօտ պիր քեաղըա պուլունմասըն , հաթթա պիր մէքթուպ պիլէ եօգ , — տէտի միւսթանթիզ :

Նիհայէթ Ժօտըլէ բանթալօն ճէպլէրինի եօգլատըգտա , թէաճճիւպ ալամէթի կէօսթէրտի վէ ,

— Հագիգաթէն պու շախսըն գաթիլի մէնֆաաթընը կէօզէտէն պիր աստա՞

տէյիլ իմիշ . մագսաթը սըրգաթ օլմատըղը աշիքեար . իշթէ պիր բարա քէսէսի չըգտը քի իշի օլտըզճա տօլու տըր , —տէտի :

—Պագալըմ՝ պէլքի իշինտէն բարատան պաշգա պիր շէյ տաՀա պուլուրուզ , Գտէյիպ , Մ. տը ժիպրէ քէսէյի աշտը . քէսէնին իշինտէ եիւզ ֆրանգըզ պիր պանգա գայիմէսի իլէ իքի եիւզ ֆրանգ նագա ալթուն վէ եէտի ֆրանգ օն սանթ թիմ տախի ուֆագըզ մէվնուտ իտի :

—Ալթունլար Ֆրանսըզ ալթունը՝ մը տըր :

—Պագըլարը Ֆրանսըզ , պագըլարը տախի իթալեան . իւչիւնճիւ Նարօլէոն իլէ վիզթօր էմմանուէլ զէմանլէրինտէ տարպ իտիլմիշ սիքքէլէրտէն տիր :

—Պաշգա պիր շէյ եօգ մը , ժօտըլէ :

—Եօգ , պիր շէյ եօգ . օ պիր ճէպի պօշ տըր :

—Ճամէշույընտա մարգա վա՞ր մը :

—Հիշ պիր մարգա կէօրէմէտիմ :

—Րէվիշը հալէ նագարէն , իշին զահիրէ չըգմասը բէք գօլայ օլամայանագ , կէօմլէք տիւյմէլէրինտէն պիր շէյ անլաշըլա՞մատը մը :

—Խայըր , կէօմլէյին էօն վէ գօլ տիւյմէլէրի , ասի սէտէֆ կօպճալար տըր :

Քեաթիպ՝ սօուգտան գալէմ թութամամագտա օլան բարմագլարընըն ուճունը նէֆէսիլէ գըզտըրա գըզտըրա , թաֆսիլաթը մէշրուհէյի զապթ էյլէմէքտէ օլտըլը հալտէ , Մ. տը ժիպրէ .

—Սօուգտան զահմէթ մի՞ չէքիյօրսըն , —տէտիքտէ ,

—Պիր ազ միւշքիլաթ չէքիյօրըմ , բարմագլարըմ թութմայօր ամմա , իշ եիւրիւյօր . եագը պիր ազ հիւսիւնսիզ օլանագ , օ գատար :

—Եէթիշիր քի օգունապիլսին , օրասը լագըմ :

—Արապանըն իշինի տէ մուայէնէ իթմէք իգթիզա իտէ՞ր մի , —տէյու ժօտըլէ սօրտու :

—Շիւպհէսիզ , հաթթա բէք էլզէմ տիր :

Ճիւմլէսի պիրտէն արապանըն եանընա կիտիպ , ժօտըլէ եաստըզլարը վէ եէրտէքի խասըրը պիրէր պիրէր սիլքտի , վէ էօնիւնտէ իքի ճամըն արասընտաքի քիպրիթ գապընա վարընճայա տէկին մուայէնէ , վէ պիր շէյ պուլամատըղընըն իֆատէ էյլէտի :

Մ. տը ժիպրէ , արապանըն սահիպինի չաղըրըպ ,

—Թահգիզաթ խիթամ պուլունճայա տէկին , պու արապայը տիշարը չըգտըմայանագսըն . հաթթա գարուլարընը շիմտի մէօհիւրլէմէք իգթիզա իտէճէք տիր , —տէյու թէնպիհ իթտիքտէ , Պինէ ,

—Պու արապայը քիւչիւք ախըրա չէքէրիմ , վէ օ ախըրըն անախթարընը տա կէճէ կիւնտիւզ եանըմտա թաշըրըմ , —տէտի :

—Էօյլէ իգթիզա իտէր , լարթըզ եօգարը չըգալըմ տա պու արապայը գուլանան արապաճըլը խթինթագ իտէլիմ . շիմտիլիք նաալըն իւսթիւնիւ էօրթիւն , վէ եանընտախ այըրըմայըն , պիրինիզ տէ կիթսին արապաճըյլ ալսըն կէթիթսին :

Արապաճընըն՝ կէլմէսինէ մուրթազըր օլտըգլարը սըրաճա , Մ․ տը Ժիպրէ քօս լիս միւտիրինէ խիթապէն ,

— Նէ՞ տէրսին պու շէլէրէ :

— Պու ճինայէթ՝ եա ախզը ինթիգամ վէ եախօտ պու շախսըն իւզէրինտէ վիւճուտը մէմուլ օլան պապը՝ էվրագըն էլէ կէշիրիլմէսի մագսատլարընտան պիրի իլէ իճրա օլունմըլ իտուկիս պիրիթիպահ տըր . շիւնքի մագթուլըն սաաթըլլա բարա քէսէսինէ տօգուենըլմամըլ . հէր հալտէ մուղապ պիր մէսէլէ ռամա , պէլքի արապաճընըն իսթինթագընտան պիր շէյ անլարըզ :

— Քեաքի պիր տէ հէքիմ չաղըրսա իտիք :

— Մատամ քի էօլմիւլ , հէքիմին նէ՞ լիւզումը վար :

— Գաթլ իտիլէլի նէ՞ գատար վագըլթ օլտըղընը անլար իտիք :

— Արապաճընըն իֆատաթընտան օ ճիճէթի անլայապիլիրիզ :

— Անլարըզ ամմա , եալան եանլը սէօյլէյիս տէ պիգի տէ շաղըրթմազ իսէ :

Պինէ սէօզէ գարըզլա ,

— Օ ճիհէթաէն էմին օլունըզ . Գատէ տօղրու պիր ատամ օլուպ , խայլը միւտտէթտէն պէրու խըզմէթիմտէ տիր . պիւտիյինի սէօյլէյէճէյինէ շիւպհէ իթմէլինիզ :

Մահալլէ պէլէտիյէ չափուլը ,

— Գատէյի պու մահալլէտէ հէր քէս պիլի . վագըա գաֆայը պիր ազ սըգճա եիւմանլաթտըրըր իսէ տէ , պիր սինէյէ պիլէ գարար իթմէզ , վէ արապասընըն իշինտէ հէր նէ պուլաճագ օլսա , տայիմա կէթիրիր հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէր . . . չու հալլէրէ նազարէն մէմուլ իթմէմ քի , Գատէ գապահաթլը չըգսըն . — տէյու իլավէ իթտի :

— Պիզ տէ Գատէ գապահաթլը տըր տէմէտի՞ք եա . անճագ պիր քիմսէ պիր ճինայէթէ միւլթէրէք օլմայարագ , հաթթա ճինայէթին վուզուլըն պիլմէյէրէք պիլէ , իշէ եարայաճագ մալիւմաթլար վէրէսլիլիր . չօգ տէֆա պիր լուզէթտէն իշին ուճու սուլունուր , — տէյու բօլիս մէմուրը ճէվապ վէրտի :

Շու արալըզ , էրնէսթին սօգաղընտա պիրիքմիշ օլան ճէմիյէթ՝ արապաճը Գատէնին իքի բօլիս նէֆէրիյէ կէզաիյինի կէօրտիւքտէ , Գատէնին արա սըրա սէրիսօշ օլմագտան պաչգա , պիր գուսուրը օլմատըղընը վէ պիր Փիլիլ ճինայէթքեարանէ իճրասընա միւգթէտիր օլմատըղընը մագամը շիքեայէթտէ սէօյլէյէքտէ իտիլէր :

Չապըթա նէֆէրաթլը՝ ճէմիյէթի տաղըթըպ , Գատէյի ախըրըն հափուպունա սօգտուլար :

Գատէ՝ ֆէվգէլատէ գօրգմուլ վէ շաղըրմըլ պիր հալտէ իտի . սէպէպը թէվգըրֆընը սօրմուլ արաշտըրմըլ իտի իսէ տէ , պիր ճէվապ ալամճմըլ իտի . ախըրա կէթիրիր իքէն , սօգագտաքի ճէմիյէթի կէօրտիւքտէ , վէ հագգընտա սէօյլէնէն սէօլլէրի իշիթտիքտէ , քէնտի քէնտիյէ ,

— Աճապա գապահաթլըմ նէ՞ իմիշ , տիւլիւնիւյօրըմ տիւլիւնիւյօրըմ պուլամայօրըմ . պու կէճէ էքէյիճէ իւֆլէմիշ իտիմ , վագըա գաֆամ տիւմանլը իտի . . . աճա .

պէս կէօրմէյէրէք պիտիսին չիցէ՞ք իմ տէ խապէրիմ եօ՞գ մը տըր , — տիմէք տէ իտի :

Ախրըն հալլուսընա կիրտիք տէ , հէման էթրաֆընը կէօգտէն կէչիրտի , վէ սօնաուրմանըն ալթընտա քէնտիսինին գուլլանմագտա օլտըղը արապանըն եանընտա իւսթիւ էօրթիւլիւ պիր սաման երղընթըսըլա , մէզքիւր երղընթընըն պաշը ուճուճ տա իքի պէլէտիյէ նէֆէրի պէքլէմէք տէ օլտըղընը կէօրտիւք տէ , այազլարը պիրպիրինէ տօլաշմաղա պաշլալըպ ,

— Պու նէ՞ տիմէք , եա Բապպիմ , — տէյու մըրըլտանտըլը սըրատա , նէֆէրէրտէն պիրի ,

— Շիմաի նէ օլտըղընը անլարսըն . . . սէնճէ գօրգանազ չէյ եօգ . . . չիւնքի սանա պիր կէօնա ֆէնալըգ իթմէք իսթէյէն եօգ . . . կէլ եօգարը չըգալըմ , սէնթ պէքլէյօրլար , — տէտի :

Նէֆէրին շու սէօղլէրինտէն Գատէ պիր ազ ճան ալըպ , եօգարը չըգտը վէ նէֆէրին կէօսթէրտիի օտայա կիրտի : Նէֆէր՝ — իշթէ արապանը Գատէյի կէթիրտիմ , — տէյու խապէր վէրտի :

Գատէ իշէրի կիրիպ տէ սիյահ էլպիսէլի վէ նըշանլը վէ ազամէթլի չէհրէլի պիր թագըմ ատամլարը կէօրտիւք տէ , թէքրար տիւշարը խէլէճան օլտու իսէ տէ , ազլընը պաշընա թօբլայըպ , սէլամ վէրիպ .

— Հալիմէ պագմայընը , էֆէնտիյէր , հաքիմլէր հուզուրընտա պուլընտըլըմը վէ պէնի թէվգըֆ իթմիշ օլտըգլարընը վէ իսթինթագ իրէճէլէրինի անլայօրըմ . լաքին էկէրչի շու հալլէրտէն պիր շէյ անլայօր իսէմ , էկէրչի պիր շէյտէն խապէրիմ վար իսէ , հէր կէօնա ճէգայա հազըրըմ , իսթէր ասընը , իսթէր քէլլէմի քէսինիզ . . . պէնի թութուրըպ գարագօլա կէօնտէրիսինիզ , իքի զապթիյէ նէֆէրի իլէ սօգագլարտան կէչմէկէ մէճպուր իտէրսինիզ , պու մուտմէլլէր թէհլըքէլի ճանիլէր հագգընտա եաբըլան մուտմէլլէր տիր . պէնիմ խօշումա՞ մը կէլիյօր դանն իտիյօր սընը . մէմնուճ մը օլույօրըմ տէյու տուրույօրսընը . աճապա տիւն կէճէ արապամը պիր կազ տիրէյինէ շարմըլըմ տա տէվիրմիշմիլիմ . էկէր պէօյլէ իսէ գարարը քէտէմ տիւշիւնսիւն . . . թամիր իթտիրսինլէրա մէսարիֆինի վէրէյիմ . . . Պո՞ւ մը տըր , տէյիլ մի տիր , սէօյլէյին . նէ՞ իմիշ գապահաթըմ , — տէտի :

Միւսթանթիգ Մ. տը Ժիպրէ քէլամէ աղազ իլէ ,

— Տահա սէնի իթհամ իտէն եօգ , տօսթում :

— Էօյլէ ամմա , օլտուգճա մուճթագամ սուրէթտէ պէնի եագալատըլար . էլպէթթէ քի , պիր ատամը պէօյլէ թօբարլամանըն ալթընտան էյիլիք չըգմազ :

— Շիքեայէթ իթմէք տէ օլտըղըն թէվգըֆ մատտէսի մուվագգաթ պիր թէտպիր տիր :

— Էյ պու թէտպիրինիզտէն մագսատ նէ՞ իմիշ :

— Պիզտէն էվվէլ սէնի իսթինթագ իտէն օլմասըն տէյի իտի :

— Իսթինթագ մը , էվվէթ , պէնի իսթինթագա չէքէճէլինիզի անլայօր իտիմ . . . լաքին նէ՞ սօրաճագսընը . . . պիր չէյ իթտիլիմ եօգ , պիր չէյաէն խապէրիմ եօգ քի . . .

— Օնու պիգ տէ պիլիրիզ :

— Էօյլէ իսէ միւրաթընը նէյի անլամագ տըր :

— Տիւն ազգամտան պէրու վագթընը նասըլ կէշիրմիշ օլաղընը անլամագ իսթէրիւ :

— Վագթըմը նասըլ կէշիրմիշ օլաղըմը՞ մը :

— Էվվէթ , ումարմ քի պու պապտէ պիղէ մալիւմաթ վերմէք գօլայ տըր :

— Գօլայ՞ մը , գօլայ՞ մը . . . օ գատար գօլայ տէյիլ :

— Նի՞շիւն :

— Զիւնքի , տիւն ազգամ հէր նասըլ իսէ , պիր գաշ գատէհ բարլաթմըլմ . . . պիղիմ պօշալթմըլ օլաղըմըգ գատէհէր իսէ , պաշտա աղըլ պըրագըրլա՞ր մը եա , պոււնըն իլէ պէրապէր տիւնէնէնէք օլուր իսէմ , խաթրըմա կէթիրմէկէ չալըլըրմ . . . Էվվէլա կիթտիմ . . .

— Տուր . . . աճէլէ իթմէ քի սիւվալլէրիմէ Էէվապ վէրէսին , պըրա իլէ կիտէլիմ :

— Էմր սիզին :

— Ատըն նէ՞ տիր :

— Գըլօտ-Լէոնար Գատէ :

— Նէ՞րէտէ տօղմուշսըն :

— Պու մահալլէտէ :

— Հա՞նկը սօգագտա :

— Սապըգ Սէն-Մուլէն , Էլեէվմ Սթէֆէնսըն սօգաղընտա 10 նումէրօտա :

— Ագրապան վէ թէալլիւգաթընտա՞ն . . .

— Ա՛հ , օրասընը գարայըն . բէտէրիմ , վալիտէմ , հէմշիրէմ վէ իւշ գարտալըմ էօլմիւլլէր տիր . . . պէն էօքսիւղիւմ , պիշարէ պիր էօքսիւղ . . . հէմ տէ պէքեար . . . ամա գանն իթմէյին քի , գարը ճընսընտան նէֆրէթ իտէրիմ տէ , օնըն իշիւն պէքեար գալմըլմ . էսթաղֆրուլլահ , հաթթա օ ճընսա հիւրմէթ վէ թիայէթ իթմէք լաղըմ կէտիկինի պիլիրիմ : Էվլէնմէքլիյէ գիյատէսիյլէ արզոււմ վար ամա , պիր աղ օ իրէթ միւպթէլասը օլաղըմտան , վէ պոււնը տա մահալլէտէ հէր քէս պիլտիյին տէն , գըզ սահիպլէրի ճէսարէթ իտէմէյօրլար , պէլքի տէ հագլարը վար ամա . . . պէնիմ սէրսօլըղըմըն քիմսէյէ զարարը օլամագ :

— Գա՞ջ եաշընտասըն :

— Օթուղ պէշ :

— Մ. Պինէնին մալի օլան 8883 նումէրօլու արապայը տիւն սէ՞ն մի գուլլան . . .

— Էվվէթ , Էֆէնտիմ . . . օ արապա բէք էյի արապա տըր , աթը տա չօգ գաշար . պիղիմ Մ. Պինէնին ախըրընտա հայվանլարա էյի պագըլըր :

8

— Նէ՞ գատար վագթըթտան պէրու արապաճըլըգ իթմէքտէսին :

— Եիրմի եաշըմտան պէրու :

— Մ. Պինէնին խըզմէթինէ կիրէլի՞ . . .

— Պէշ սէնէ օլտու . . . սէքիզ սէնէ Սամուէլ նամընտա պիր արապա քիրմէք . . .

սընըն խըզմէթինտէ պուլոււնտըմ . Սամուէլ էօլտիւ ամմա , եւտիմտէ շահառէթ . նամէլէրի վար սաղլամըլըմ , իքի սէնէ տէ Շիրքէթի Ումումիյէի . . .

— Նէ՞ իչիւն օրատան չըզտըն :

— Իչթէ . . . Նէտէ՞ն օլաճագ , ագլըմտան , Արթանթէօյլ շարապընը պաշգա իշ-
րէթէ թէրճիհ իթտիյիմտէն . . .

— Տիւն սաաթ գաճտա խըզմէթէ պաշլատըն :

— Էօյլէյէ չէրեէք գալարագ , կիթտիմ Շիմալ տէմիր եօլը մէրքէզինտէ տուր-
տում , տէրհալ պիր գարը չօճուգլարըլլա արապայա պինտի , Մօն Բարնաս մէվզը-
ֆընա կէօթիւրտիւմ . . . պիր ֆրանգ ալթմըշ սանթիմ ալտըմ , իքի տա ալա-
շիշ վէրտի , չօգ պիր շէյ տէյիլ ամմա նէ իսէ . . . սօնրա . . .

— Կէճէ սաաթ գաճտա ախըրա կէլտին :

Գատէ՝ պու սիւվալ իւզէրինէ տիւշիւնմէկէ պաշլատը . միւսթանթիգ տէվաճ
իլէ ,

— Ճէվապ վէրմէյօրսըն :

— Շէյ . . .

— Խաթըրնա կէլմէյօր մը :

— Ունուլթմըլըմ կիպի . . . էսնաի ալտէթիմտէ պիր ազ գաֆամ զիյառէճէ
տիւմանլը իտի , օնըն իչիւն սաաթ գաճտա կէլտիյիմի բէք տօղրու պիլէմէյօրըմ , . .
ամմա եարը կէճէտէն իքի սաաթ սօնրա օլմալը , պիր ազ էքսիք պիր ազ զիյառէ ,
ինճէ ինճէ գար եաղմաղա պաշլամըշ իտի :

— Սաաթ գաճտա գար եաղմաղա պաշլամըշ օլտըղընը տնլարըզ :

Պէլէտիյէ չափուշը տէօզէ գարըշըս ,

— Թամ սաաթ պիր պուչուգտա գար եաղմաղա պաշլատը , պէն օ էսնառէ
գօլտան կէլիյօրտըմ :

— Կէօրտիւնի՛ւզ մի , նէ գատար գաֆա տիւմանլը օլսա եինէ խաթըրտա պիր
ազ շէյ գալըյօր :

— Լաքին սէն իչէրի հափլույա կիտէպիլմէք իչիւն գարուշը աչտըրմագ լազըմ
կէլմէ՞զ մի իտի :

— Հաշա , անախթարըմ վար իտի :

— Նա՞սըլ :

Պու արալըզ Պինէ՝ արապաճըլարըն քեաֆֆէսի կէճէ իչէրի կիրէպիլմէք իւզրէ
պիրէր անախթար ալմագտա օլտըգլարընը թէքրար իֆառէ էյլէտի :

— Սէնին արապաճըլարըն կէճէնին հէր հանկը սաաթընտա օլուր իսէ օլսուն
ալտէթ իտէրլէր տէյիլ մի , — տէյու միւսթանթիգ սիւվալ իթտի :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , չիւնքի պէքճի գօյսամ պահալը տիւշեր , պիր պէքճի տէ
քիֆայէթ իթմէզ , պիւթիւն կէճէ պէքլէմէք լազըմ կէլիր , — տէյու Պինէ ճէվապ
վէրտի :

Միւսթանթիգ թէքրար Գատէյէ խիթապէն ,

— Ալտէթինտէ նէ՞ եարտըն :

— Հայվանը ախըրա պաղլատըմ , արապայը տա սօնտուրմանըն ալթընա չէք-
տիմ . . . հաթթա բէք ալա խաթըրմտա տըր քի , պիր ազ տա քէյֆսիզ իտիմ , սօ-
ղուգ պաշըմա ուրմուշ , պաշըմ տէօնիւյօր իտի :

— Պրագմա կիթմէտէն էվլէլ արապանն զաբուսնն աճմատն մը :

— Աշտըմ մը , աչմատըմ մը , օրասը պիր էյի խաթըրմտա տէյիլ . . . լաքին պունը սէիս պիլէպիլիբ , օնա սօրունը :

— Սէիս օրատա տէյիլ իմիշ , նէտէն պիլսին :

— Զարարը եօգ , պիլմէլի :

— Թաֆսիլ էթ , անլայամայօրըմ :

— Պունը թաֆսիլ իթմէք նէ՝ ուզուն տըր նէ՝ տէ միւշքիլ : Պիլիմ թալիմաթըմը իգթիգասըննա , կէճէ էվիմիգէ կիթմէտէն մուգատտէմ , արապանն իջինտէքի խասըրը չըգարըպ , քէնտիմիլին օթուրտըղը եէրէ գօմալըլըք քի , էկէր նէմ իսէ գուրուսն . անլայօրսընըլ եա նէ՝ տիմէք իսթէտիյիմի : Էկէր Ֆրանսուա խասըրը արապանն իւգէրինտէ պուլմուշ իսէ , տիմէք օլուր քի զաբուսնն աշմըլմ . էկէր պուլմամըլ իսէ , տիմէք օլուր քի իշրէթ հալիլէ եախօտ սօղուգ սէրսէմիլի իլէ թալիմաթըմը ուննթմըլմ . . .

Միւսթանթիգ սէիսէ խիթապէն ,

— Խասըր տիշարտա՞ մը իտի :

— Խայըր , էֆէնտիմ :

— Էմի՞ն մի սին :

— Օհ , բէք էմինիմ :

Միւսթանթիգ թէքուր Գատէյէ խիթապէն ,

— Տիմէք քի սաաթ իքիտէ կէլտին , էօյլէ՞ մի . էյ նէ՞րէտէն կէլտին :

— Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտան :

— Օրայա քիմի՞ կէօթիւրմիւշ իտին :

— Իքի եօլճու :

— Պիրի էրքէք , պիրի գարը , տէյիլ մի :

— Էսթաղֆրուլահ , իքիսի տէ էրքէք :

— Պունլար պիր լօգանթայա՞ մը , եօգսա պիր էվէ՞ մի էնտիլէր :

— Պիր լօգանթա էօնիւնտէ տուրտում :

— Օ լօգանթայա էնէճէքլէրինի բէշինէն սէօյլէմի՞լլէր մի իտի :

— Խայըր , էֆէնտիմ . նասըլ օլտըղը բէք էյի խաթըրմտա տըր . եօլճուլարտան պիրի շէօյլէճէ թալիմաթ վէրմիշ իտի . « Մօնթօրկէօյլ «գաղըն» էօթիւր . . . «գաղըն» էֆէնտէն արապայը էմլաշ «էրքէէտէն» . . . էֆէնտէյի լօգանթանն նօմբօսըն «նօմբօսըն» , էէթիլէրէնտէ «նօմ» խաղէր վէրքէթ . . . » Ծիլ հագըգա էվին էօնիւնտէ խապէր վէրտի , վէ պէն տէ արապայը տուրտումթտըմ :

— Պու ատամլար նէ՞րէտէն արապայա պինտիլէր :

— Իքիսի այըլ այըլ մահալտէն պինտիլէր . . . պիրիսի Սէն-Մանտէ ճատտէսինտէ , օ պիրի տախի Շըմալ չըմէնտըֆէրի մէրքէզինտէ :

— Տիմէք օլուր քի , Սէն-Մանտէ ճատտէսինտէ պիր միւշքէրի կէօթիւրմիւշ պըրադմըլ իտին , էօյլէ՞ մի :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , էօթէնի սօգաղընա պիր էրքէք վէ պիր տէ գարը կէօթիւրմիւշ իտիմ :

— Սաաթ գա՞ջ իտի :

— Սաաթ, ալթը, պուչուգ, եւտի րատտէլէրինտէ, Սէն-Մանտէ սօգաղընտա իտիմ:
— Պու իքի զիշնի էօժէնի սօգաղընա պըրագտըգտան սօնրա, տէրչալ տիկէր
միւշթէրիյի մի պիւն տիրտին:

— Խայըր, էֆէնտիւ, չօգ սօնրա . . . օնլարը պըրագտըգտան սօնրա, Բարիսէ
ափտէթ իտէճէք պիր միւշթէրի պուլմագ նիյէթիյէ ճատտէյի տօլաշմագտա իտիմ . . .
հափա զայէթ սօղուգ օլտըղը ճիհէթէ, սապահտան պաշլայարագ իչէրիմի գըզ-
տըրմըզ օլտըղըմտան, սուսըզըգտան պաշլայար իտիմ . . . Պիր քիմօն նէ գատար
իչսէ տահա զիյատէ սուսըզըղը արթար, մալիւս ա . . . օ միւշթէրիլէրտէն սօլճա
պախիշ ալմը օլտըղըմտան, պիր ազ շէյ եւճէք վէ պիւն հարըմ պարտագ տահա
շարապ աթմագ արգուսըյա, Պարթօ-Վէր թապիր օլունան լսանթայա կէլտիմ .
գաբուսնն էօնիւնտէ իքի ատէտ քիրա արապասը պէքլէմէքտէ իտի . . . էնտի քէն-
տիմէ, — Չայ արգաթաշ դոստը, շէ-պիւնիւ ղիւշթիլէրէնի պէլէյօրլար . . . պէլէ
դէն րէ պէր ղիւշթիլէր եթալլըճ րա դօշ ինիթ — տէյիպ, արապամը հէման յարա-
պալարըն արգասընա շէքտիմ, վէ հայվանթն աղզընա եւճ թօրպասընը թագըպ,
պէն տէ լօգանթայա կիրտիմ . . . Քիլ հագիգա պիզիմ արգատաշար շարապ գա-
տէլէրիլէ հայապըղա տալմըչար իտի . . . պիրիսի պիլտիք չըգտը, վէ միւշթէրի-
լէրինի պէքլէմէքտէ օլտըղլարընը պէյան իթտի . . . արգատաշ արասընտա օլտըղը մի-
սիլու պիզէ տէ պիր գատէհ թէքլիթ իթտիլէր, թապիր գապուլ իթտիմ, մասա-
նըն պաշընա կէլտիմ, արթըգ զար օյնամաղա վէ շարապ շիչէլէրինի պօշալթմաղա
պաշլատըգ:

— Տիմէք օլուր քի, միւշթէրիլէրտէն պիրինի Պարթօ-Վէր լօգանթասընտան
պիւնտիրտին:

— Լօգանթատան չըգմատը . . . տիշարտան կէլտի, նասըլ օլտըղընը տուրուսնը
թարիֆ իտէյիմ. պիզ օյուսըմըզա վէ իչկիլէ տալմը, վէ իւչիւմիւզ պիր գաշ շիչէ-
լէր պօշալթմը . . . վագըթ կէլիւմէքտէ իտիք . . . աղզըմըգտա տիլիմիզ տէօնմէզ
օլտու, շէշի պէշ կէօրմէկէ պաշլամը իտիք . . . օյուստա տաթթալիմ չօգ իտի, չօգ-
ատէթա գալգմագ իսթէյօր իտիմ. պու սըրատա լօգանթանըն գանատլարընը գա-
բամաղա չըգմըշ օլան սահիպի իչէրի կիրիպ . . . — դօշ արգաթ Չայ ղիւ- տէյու սիւվալ
իթտիքտէ, — դէն ղարճ, — տէյու ճէվապ վէրտիմ, միւշթէրի հէման գաբուսնն էօ-
նիւնէ տիքիլիպ, — ինիթէնէ քիւն րալլըճ պաթալլըճ. շէ-պիւն անիլէ իշիթ ղար, — տէտի:

— Սաաթ գաշ իտի:

— Թագրիպէն հարը կէճէ . . . օհ, խայլը վագըթ զար օյնատըգ:

— Պու միւշթէրիինն նէ շէքլտէ օլտըղընը սէօյլէյէպիլիթմիսին:

— Շէքլինի . . . բէք էյի պիլէմէյօրըմ, տօղրուսը օլտըգճա սէրսէմէմիլ իտիմ .
շուրասը տա վար քի, օ միւշթէրինին պօյնուստա պիր շալ սարըլը օլուպ, շարգա-
սընը կէօլլէրինէ գատար էնտիրմիլ, վէ բալթօսընըն հագասընը գուլագլարընա գա-
տար սըյըրմը իտի . . . պու տա թապիր իտի, շիւնքի հափա բէք սօղուգ իտի:

— Տիմէք քի պու ատամըն եիւզիւնիւ կէօրէմէտիօն մի:

— Միւսատաթ իտիինիզ սէօյլէյիմ . . . կէնճ կէօրիւնիւյօր իտի . . . սաշլարը սարը
վէ հանտան սագալը քէզալիք սարը իտի . . . պըյըզլարը հաքէզա, կէօգիւնէ էյրէթի
կէօլլիւք գօյմուշ իտի:

— Էլ պիտէսի ֆիլան սըրասընտա՞ մը իտի :

— Ղայէթ տիւզկիւն , Ղայէթ մուշթաղամ . — աբապանը « առի էլէ ի-նէրէթ , — տէ-տէ . — նէրէյէ կէրէնէյէ » — տէյու սորտում . — Շըյալ շըֆէրէթէնէ , շըֆէրէթ . — առի գէրէ Գալաթիյա պէր Գալաթի կէրէնէ օնը պաշապաղը , — տէյու ճէվապ վէրտի : — Կիւրէնէյէ — տէտիմ : Աթըն եէմլիյինի չէքիպ , հէման արապանըն իւսթիւնէ աթլատըմ , վէ մէրքէզ Էօլուընը թուլթարմ . գաֆամ պիր ազ քէնտինտէ օլմայըպ , օթուզ ալթը պին մօմու պիր արատա կէօրմէքտէ իտիմ իսէ տէ , եինէ արապայը սիւրմէքտէ իտիմ :

— Պարրօ-Վէր լօգանթասընըն սահիպի տախի էլպէթ օ միւշթէրիյի կէօրմիւշ տիր , աճապա տըգգաթ իթտի՞ մի , նէ՞ տէրսին :

— Օրասընը պիլէմէմ :

— Մէրքէզէ սաաթ գա՞չտա եէթիչտին :

— Պիրէ չէրեէք գալարագ , պու պոպտէ Էանըլմատըղըմա էմինիմ , չիւնքի մէրքէզտէքի սաաթա պագտըմ :

9

— Մէրքէզէ վիւսուլինտէ , միւշթէրին նէ՞ Էաբտը :

— Արապատան էնիպ , Էօլնուարըն կէլմէսինէ պէքլէնիլէն սալօնտա տօլաշ-մաղա կիթտի . . . սաաթ պիրտէ գաթարըն տիւտիյիւնիւ իչիթտիմ . . . պիր ազ սօնրա միւշթէրիմ՝ տիկէր պիր շախս իլէ կէլիպ , իքիսի պիրտէն արապայա կիրտի-լէր , վէ իշթէ օ սըրատա Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կէօթիւրմէքլիյիմի էմր իթտիլէր :

— Օ կէլէն Էօլնըյը կէօրսէն թանը՞րմըսըն :

— Օ՛հ , օնը թանըյամայաճաղըմա էմինիմ . պօղաղընա պէօյիւք վէ պէյաղ պիր շալ սարմըշ , եիւզիւ հիշ կէօրիւնմէյօր իտի . . . Էալընըզ պիր շէյ խաթրըմտա :

— Հա՞նկըսը :

— Սօլ գօլուընը պօղաղընտան պիր պաղ իլէ սամըշ իտի :

— Պուէնա էմի՞նմիսին :

— Էվվէթ :

— Բէք ալա , չիմտի պազը շէյլէր տահա սօրաճաղըմ , պագ քի գիհինի թօր-լայըպ տա տօղրու ճէվապ վէրէսին :

— Շիմտիյէ գատար վէրտիյիմ ճէվապարըն քեաֆֆէսի տօղրու տրր , Էալան սէօյլէմէմ , վէ Էալան սէօյլէմէկէ պիր սէպէպ տէ Էօգ , չիւքիւր Ալլահա , կիզլէ-մէկէ նէ հաճէթ վար , արա սըրա գաֆայը թուլթար իսէմ , քէսէմտէն պաշգա քիմսէյէ զարարըմ օլմազ , ֆագաթ օ հալիմտէ պիլէ նամուսըմը մուհաֆաղա ի-տէր վէ արապամը էյի գուլլանըրըմ , իչթէ Մ . Պինէյէ սօրունուզ :

— Սէրիսչըզ ֆէնա պիր խույ տըր քի , ինսանը սէրսէմլէթիւր , պինսէն ալէյհ պու խույտան վազ կէչմէլիսին , պու խույուընը թագալիհ իտէր իսէմ տէ , էհլի ըրզ օլտըղընը տա թէսլիմ իտէրիմ . . . չիւնքի պու պապտէ հէր քէս շէհատէթ իտիյօր . չիմտի իչիմիզ տէվամ իտէլիմ : Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա միւվասէլէթիւնտէ , պիր ազ էվվէլ պահսընը իթմիշ օլտըղըն խանէնին էօնիւնտէ տուրմագլըղընը թէնպի՞հ մի իթտիլէր :

— Էյլվէթ , Էֆէնտիմ :

— Միւշթէրիլէր արապատան էնտիլէ՞ր մի :

—Թ. ապրիլ 3

— Էնտիքլէրիւնի կէօրտիւն մի :

—Եօգ ամմա, էնտիքլէրինէ շիւպհէ եօգ :

— Անկայամատրմ, գուլանմագտա օլտըղըն արապատան իբի քիինին չըգտը շընը կօրէմէյէճէք տէրէճէտէ սէրխօ տէյիլ իտի՞ն եա :

—Նասըլ օլտըղընը թարիֆ խոէր խէմ մանլարսնըրդ . . . —արապայը տուք տուրթտըմ ըսա, Սէն-Մանտէ սօգաղընտան ալմըլ օլտըղըմ միւշթէրի էվվէլ պէ էվվէլ արապատան էնիպ արգատաշընա —Պիր ուլ րոսթոնըլդ րա, արապոնըլա բարտ րօլրոսթըմ, —տէյիպ, վէ պանա տա պիր գըրդֆ Փրանգըլդ ուզաթըպ, —իօշնոսթ օլրոսթ —էնթէն, էյէ կէթէրթէն, րոնթան օն ֆրանգ ուլը քօ տէտի : Պէն իսէ կէրի վէրէնէն օթուզ Փրանգըմ օլմատըղընը պէյան իթտիյիմտէ, քէնտիսին տէ ուֆագըլըղը օլմատըղընը վէ կիտիպ աշըգ պիր տիւքքեան պուլուր իսէմ պօզտըրմագըլըղըմը ճէվապէն սէօլէտի : Ալթը Փրանգըլդ պիր խըզմէթէ մուզապիլ, օն Փրանգըլ իշիթտիյիմտէ, թապիի պիր ազ րիայէթ կէօսթէրմէք ինապ իթտիյիմտէն, հէմտն աշաղը էնիպ, Մօնմարթր սօգաղընտա վագըլ պիտիյիմ պիր տիւքքեանըլա գօշտուլմ պօզտուրտըմ . ալտէթիմտէ, միւշթէրիմ գաըուընն էօնիւնտէ պէլլէմէքտէ իտի, —Ձաբոգ էթ ոզաբոգտան րօնթօղըմ, էիէն քօն եաղմաղա պաշտըլ, —տէտի ի սէ, բարայը սայտըմ —վէ արֆաթաշընըլ արապատան էնթէյէնէվ օթ —տէյու սօրտուլմ : Պու սիւվալիմէ կիւլմէկէ պաշալըպ, —տէգաթաշըմ չօթտան էնթէ վէ էյէթէ կէրթէ . . . տէտիքտէն սօնրա, իչէրի կիրտի : Արապամըն գաըուըլ գաըալը իտի, գաը տա կիթտիքնէ զիյատէլէլմէքտէ իտի . հէման եէրիմէ չըգտըմ օթուրտըմ, վէ ախըրա տօղրու սիւրիպ սաաթ իթի ըատտէլէրինտէ կէլտիմ :

— Պուլ իբի միւլթէրիյի կէօթիւրտիւյիւն իսանէ հանկըսը օլտըղընը պիլի՞րմիտին:

— Շիւակէ՞ մի վար . կէօղլէրիմ գաբալը կիտէր պուլուրը . Բարիսի էօյլէ էյի պլիխրիմ քի . . . Նէ վազըթ արգու իտէր իսէնիզ սիզի կէօթիւրէպլիխրիմ :

—Նրմէնաըֆէր մէրքէզինտէն Մօթօրկէօյ, սօդազը ուզա՞ց մը տըր :

— ၆၆၀၂၆ :

— Եւթտա արապանըն իշինտէ պիր միւնազաա , պիր գալկա , պիր սէս իշիթ .
տի՞ն մի :

—Շարապալը զկատեճէ գաջըրմըջ օլտըղմ ճինէթլէ, պաշըմ պիր ազ աղըրճա օլտւպ, էարը ուլգաւտա կիպի իտի իկէմ տէ, պուռն իէ պէրապէր հայվանըմ էյի սիրմէքտէ, վէ արապամը պիր եէրէ չարբամաղա տըգգաթ իթմէքտէ իտիմ. պինաէն ալէյհ արապանըն իշինտէ պիր կիւրիւլտիւ օլսա իտի իշիթիր իտիմ ալմա, պիր կէօնա սէս ալմատըմ:

—Մէրքէդտէն աւմըզ օլտըղըն միւլթէրինին պիր եիւթիւ, ֆիլան եօ՞գ մը իտի:

— 607 —

— Պիր չանթապը՝ պիլէ մի եօղ իտի :

— Եօզ իտի . . . պէլքի տէ վար ըմըլ տըր ամհա կէօսթէրմէքսիդին թաշմըլ

Չապրթա մէմուրլարընտան Մարթէլ .

— Միւսաատէնիզէ պիր շէյ իսթար իտէպիլիօրմիյիմ , — տէյու միւսթանք իգ-
տէն իսթիզան իթտիքտէ , միւսթանթիգ .

— Շիւպհէսիգ , սէօյլէ — տէտի :

— Պիր մէսէլէ վար քի , էյիճէ թէտգըզ օլունմազ լազըմ կէլիր զանն իտէրիմ :

— Հա՞նկըսը :

— Միւշթէրիլէրտէն պիրինին բարայը վերտիքտէն սօնրա , արգատաշընա պէ-
ռլ արտուրանլ րա , արտաշընա քարա պոզդուրայըմ . . . տէմէսի . պու սէօզլէրին
պէօյլէճէ հազիգաթէն սէօյլէմիշ օլուպ օլմատըղընն թէգարրուր իթմէսի էհէմմի-
յէթտէն խաի օլամազ , տէյիլ մի :

— Օհ , սարը սաշը միւշթէրինին արապատան էնտիքտէն սօնրա , պէօյլէ սէօյ-
էտիյի բէք էյի խաթրըմտա տըր , — տէյու Գատէ ըսրար էյլէտի :

Մարթէլ սէօզիւնէ տէվամ իլէ ,

— Անապա չըմէնտըֆէր մէրքէզինտէն Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կէլտիյի սըրա-
տա՞ մը , եօգսա արապաճընն բարա պօզդուրմազ իւզրէ Մօնմարթր սօգաղընա
կիթմիշ օլտըղը զէմանտա՞ մը , տարպ վուգու պուլմըլ տըր , — տէտի :

Գատէ՝ աղըլ աշըզ , քէմալը հայրէթլէ տինլէմէքտէ իտի , արապասընն իշին-
տէ մազթուլէն էօլմիւշ պիր շախս պուլունտըղընը պիլմէտիյինտէն , սէօյլէնէն սէօզ-
լէրտէն պիր շէյ անլայամամադտա , վէ ֆադաթ մէսէլէնին ալթընտա տէհէթլի
պիր շէյ օլտըղընը ֆարգ իթմէքտէ իտի :

Մարթէլին իֆատէսինէ ճէվապէն , Մ. տը Ժիպրէ .

— Պէնիմ ֆիքրիմօէ էինայէթ էսնաի րահտէ վուգու պուլմըլ տըր , գաթիլին
տարպ իթմիշ օլտըղը նաալըն գարշըսընտա հըֆզ իթտիյի սօղուգ գանը իյմա իտէր-
լաքին պու ճիհէթին զիյատէ պիր էհէմմիյէթի եօգ տըր . պաշգա ճիհէթ վար քի ,
օրասընը զահիբէ չըգարմազ լազըմ կէլիր — տէյիպ , Գատէյէ խիթապէն ,

— Պարրօ—Վէր լօգանթասը էօնիւնտէ արապանա պինէն վէ Մօնթօրկէօյլ սօ-
գաղընտա բարանը վէրէն միւշթէրինին թէլաֆֆուզընտան պիր շէյ ֆարգ իտէ-
պիլտի՞ն մի :

— Էվվէթ , թէլաֆֆուզըն եապանճը պիր Թէլաֆֆուզ իտի :

— Նասըլ :

— Ալգասըլ՞ մը տէսէմ , Բրուսիալը մը եախօտ Րուսիալը՞ մը տէսէմ , պիլմէմ քի :

— Պու նօգթա պիր ազ իշիմիզէ եարայապիլիր . տիմէք օլուր քի , օ տէլիգանլըյը
եիւզիւնտէն զիյատէ սէսինտէն թանրլապիլէճէքսին :

— Օնա շիւպհէ եօգ , չիւնքի սէսինի էյի իշիթտիմ , հալ պու քի եիւզիւնի պիր
էյի կէօրէմէտիմ :

— Շիմտի սանա մուվադգաթէն թէվգըֆ օլունտըլընն սէպէպիլէ շու իսթին-
թազըն իլլէթինի անլաթտըրայըմ :

— Ահ , էֆէնտիմ , ֆէնա օլմազ , շիւնքի , իքի զապթիյէ նէֆէրինին եադա-
լայըպ տա պէնի գարադօլա կէօթիւրտիւքլէրի սաաթտան պէրու տիւմանլը պիր
հավատա եօլունը զայպ իթմիշ օլան արապաճըլա պէնգէյօր իտիմ :

— Սէնին արապանըն իշինտէ պիր ճինայէթ վուգու պուլմըլ :

Գառնէնին պէնզի աթոր :

— Պիր ճինայէ՞թ մի . պէնիմ արապամըն իչինտէ պիր ճինայէ՞թ մի . գապիլ տէյիլ :

— Մաէթթէէսսիւֆ բէք սահիհ տիր . պու կէճէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կէօթիւրմիւշ օլտըղըն միւշթէրիւրտէն պիրի տիկէրինի գաթլ իթմիշ :

— Նէ՞ տէյօրսընը :

— Սէն տէ խապէրին օլմագսըզըն մագթուլըն նաաչընը թաշըմըշսըն :

— Եւ՞ Ալլահըմ , աճապա օ պիշարէյի պէն գաթլ իթմիշիմ տէյու հագգըմտա շիւպէ՞ մի իտիօրսընը :

— Սէնտէն շիւպէ իտէն եօգ , չիւնքի սէնի հէր քէս թանըյօր , վէ հագգընտա հիւսնիւ շէհատէթ իտիյօր , սէնին իշրէթէ օլան մէյլինտէն պաշգա խույունու թագպիւհ իտէն եօգ . . . գօրգմա . . . շիմտիտէն սէրպէսթսին , լաքին Բարիստէն էօթէյէ կիթմէ քի , հիւքիւմէթ՝ թահգիգաթ իշիւն իգթիզա իթտիյի ղէման սէնի պուլապիլին :

— Օ՛հ էֆէնտիմ , հիւքիւմէթին էմրինէ տայիմա հագըրըմ , վէ օ ուղուրա սարֆ իտէճէյիմ վագըթըն էսիրկէմէմ : Իսթէր սէքիզ , իսթէս օն պէշ կիւն , իսթէր իւշ հաֆթա վէ եա տահա զիյաաէ միւտտէթ խըտմէթ իթմէկէ հագըրըմ . եէթիշիր քի , օ խընզըր քիմ իսէ պուլունսըն . . . օ խապիսին պէնիմ արապամըն իչինտէ պիրիսինի տարպ իտուպ էօլտիւրտիւյիւ , վէ պէնիմ տէ տույմայըպ , հէր շէյտէն պիխապէր օլտըղըմ խաթըրըմ կէլտիքտէ , սաչլարըմը եօնաճաղըմ կէլիյօր , պու տա «էրիօշլըղըն էսէրի , Ալլահ պէլասընը վէրսին օ իշրէթ՝ն . ամմա էյի տէրս օլտու , պուստան սօնրա թէհամմիւլիմտէն պիր տամա պիլէ զիյաաէ իշէճէք օլուր իսէմ , տաղ իւզէրիմէ տէվրիւսին կէպէրէյիմ :

— Շու գարարըն ազըլանէ պիր գարար տըր , լաքին սէպաթ իտէպիլէճէճմիսին :

— Եէմին իտէրիմ քի , իտէճէյիմ :

— Էկէր սէպաթ իտէր իսէն , հագգընտա խայըրըլ օլուր . եազը եազմագ պիրմիսին :

— Էվվէթ , պիրիբիմ :

— Էօյլէ իսէ իսթինթագնամէնի օգուսուսլար , տինլէ տէ , իմզալա :

10

— Գատէ իսթինթագնամէյի տինլէտիքտէն սօնրա , քէմալը ազամէթլէ ալթընը իմզալատը :

— Արթըզ լուծֆէն պանա միւսաստէ իտէ՞րմիսինիզ քի , կիտէյիմ :

— Շիմտի պիր քէրրէ տէ նաաչը կէօր , օնտան սօնրա , սէնի սալըվէրիբիմ :

— Նաաչը՞ մը , տէմէք քի , պուրասա տըր :

— Արապան իլէ պէրապէր կէթիրմիւլսին տէտիմ իսէ իշիթմէտին մի , արգամտան կէլ :

Մէմուրիյնին ճիւմէսի հավույա էնտիլէր վէ նաաչըն պաչընա կէչտիլէր :

— Գալտըրըն էօրթիւսիւնիւ , — տէյու բօլիս միւտիրի էմր իթտիքտէ , հէման նէֆէրաթտան պիրի էմրը մէգքիւրէ իմթիսալ էյլէտի :

Գատէ՝ պիր նազարը տէհչէթէֆզա իլէ նաաշա պագար :

— Թանըտըն մը :

— Պէյազ պօլուէն շալընը թանըտըմ ամմա , պու ատամը թանըմատըմ , հաթ-թա պէնիմ միւշթէրիմ օլտըղընա շիւպհէմ վար :

— Օ շիւպհէն հէտէ՞ն նէշէթ իտիյօր :

— Զիւնքի օնըն սօլ գօլու պաղը իտի :

Բօլիս միւտիրի՝ Ժօտըլէյէ խիթապէն ,

— Պագսանա Ժօտըլէ , սօլ գօլուէնտա եարա վա՞ր մը , — տէյու սիւվալ իթտի :

Ժօտըլէ մուպէնէ իթտիքտէն սօնրա ,

— Պիր շէյ կէօրէմէյօրըմ , վէ պիր տէ Գատէնին տէտիյի գօլ պաղը մէյտանա չըգմատը :

— Պու տա շիւպհէի պիր նօզթա տըր քի , մէյտանա չըգարմալը . գօլուէնը պիր ճէրրահա մուպէնէ իթտիքտէք օլուր իսէք , պէլքի պիր շէյ անլարըգ . գօլ պաղը-նա կէլինճէ , օնը գաթիլի ալմըլ օլապիլի , օնըն իշիւն պաղըն պուլուէնմամասըն , տան պիր շէյ չըգմազ , պու նաաշը մուպէնէխանէյէ կէօթիւրմէք լաղըմ կէլէճէք տիր :

Մ. Պինէ՝ — արապայա լիւղումընը վար իսէ հաղըր տըր — տէտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . Թօնթէն իլէ իքի զապթիյէ նէֆէրի պէրապէր կիթսին-լէր , — վէ Գատէյէ խիթապէն , — սանա տահա լիւղումըմ վար , օնըն իշիւն սաաթթամ պիրտէ աալիյէ տաիրէթինէ կէլիպ , պէնիմ օտամտա պէնի պուլմալսըն , նէօպէթճի նէֆէրէ էրնէսթին սօգաղը վագաասընտան տօլայը կէլմիշ օլտըղընը ի-ֆատէ իտէճէք օլուր իսէն , տէրհալ իշէրի սալըվէրիր :

— Թամ վագթընտա պուլուէնըրմ :

Շու սըրատա գաբուէնն չանը գուվվէթիճէ չայընտը :

Պինէ՝ սէիսէ գաբույը ալմասընը էմր իթտիքտէ , Ծրանուա հէման կիտիպ աշտը , վէ պիր զապթիյէ չափուշը էլինտէ պիր մէքթուպ օլտըղը հալտէ իշէրի կիրտի :

Պու չափուշ Բէր-Լաշէզ մէգարիսթանընտա թանըմըլ օլտըղըմըգ Լաննուա իտի :

— Բօլիս միւտիրի պուրատա՞ մը տըր , — տէյու Լաննուա սիւվալ իթտի :

— Էվվէթ , իշէրտէ սօնտուրմանըն ալթընտա :

Լաննուա իշէրի կիրիպ , վէ սէլամ վէրտիքտէն սօնրա ,

— Զապըթատան պուրատա օլտըղընըղը խապէր ալտըղըմտան պուրայա կէլտիմ :

— Նէ՞ իթէրսին :

— Պիր մէքթուպ կէթիրտիմ :

— Քի՞մտէն :

— Բէր-Լաշէզ մահալլէսի բօլիս գօմիսէրի Մ. Պէրթիէ թարաֆընտան :

Բօլիս միւտիրի մէքթուպըն պիր գաշ սաթըրընը օգուր օգումազ գաշլարընը չաթտը , վէ չէհրէսինի աստը :

— Նէ՞ վար , — տէյու միւտտաի ումումի սիւվալ իթտի :

— Նէ՞ օլաճագ , պու կիւն գանյը վուգուաթ կիւնիւ իմիշ , ճիւմլէթէն Բէր-

Լաչէզ մէզարիսթանընա կիթմէմիզ իգթիզա իտիյօր իմիշ, մէզար պինալարընըն պի-
րինին իշինտէ գաթլ օլունմըշ պիր գարը պուլունմըշ :

Հազըրուն պու խապէրի իշիթտիքլէրինտէ , տիթրէմէկէ պաշլատըլար :

— Մէզաօր պինասը իշինտէ մի , — տէյու միւտտաիի ումումի թէքրար սօրտը :

— Էօյլէ օլմալը , բօլիս գօմիսէրի , գաբունըն քիլիտինի սէօքտիւրիւպ աշմադա
մէնպուր օլմուշ :

— Բէք տօղրու սէօյլէտինիզ , պու կիւն գանլը վագաալարըն վէ անլաշլմազ
ճինայէթլէրին կիւնիւ իմիշ , պուրատա լազըմ օլանը եարտըգ պիթիւրտիք , տէրհալ
Բէր-Լաչէզէ կիթմէիլիզ . պագասնա Գատէ , սաաթ թամ պիրտէ կէլմէկէ ունութ-
մայասըն . . . հայտէ էֆէնտիլէր կիտէլիմ , կիտէլիմ . . .

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը արապալարա պինիպ եօլա տիւշտիւլէր :

Լաննուա՝ Ժօտըլէ իլէ Մարթէլէ խիթապէն ,

— Սիզ տէ պէնիմ արապամա կէլինիզ , — տէտի :

— Ժօտըլէ իլէ Մարթէլ Լաննուանըն թէքլիֆինի գապուլ իթտիլէր :

Բօլիս միւտիւրի կիտէնէյի սըրատա մահալլէ գօմիսէրինէ լազըմ կէլէն թալիմա-
թը իթա էլլէտի :

Սօգագտա ճէմիլէթ խընճախընճ պիրիքմիշ , լաքին կիւրիւտիւնիւն արգասը
քէսիլմիշ իտի :

Ֆօնթէն չափուշ տախի մագթուլըն նաաշընը մուայէնէխանէյէ նագլ իթ-
տիրտի :

Բօլիս միւտիւրիլէ միւսթանթիզ վէ միւտտաիի ումումի վէ մէմուրիյնը սաիրէ
մէզարիսթան միւտիւրինին տաիրէսինէ միւվասէլէթ իտէնէքլէրի էսնատէ , գօմիսէր՝
մագպաթանըն թանգիմ վէ թահրիրինէ միւպաշէրէթ իթմիշ օլուպ , արապանըն կէլ-
տիլինի կէօրտիւքտէ մէմնուն օլտը :

— Պիր ան էվվէլ թէշրիֆինիզի բէք զիյատէ արզու իթմէքտէ իտիմ . չիւնքի
մէսէլէ բէք զարիպ տիր , — տէյէրէք վուգուր հալի մուխթասար վէնհ իլէ հիքեսայէ
էլլէտի :

Միւսթանթիգ քէմալը տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա ,

— Պու գատար կէն գալաղըմըզա թէանճիւպ իթմէքտէ իտինիզ . ամմա պիզ
տէ պունտան զարիպ պիր գաթլ մատտէսինտէն տօլալը Լա-Շաբէլ մահալլէթինտէ
թահգիգաթ իլէ ուղրաշմագտա օլտըղըմըզա պէյան իտէնէք օլուր իսէմ , թէանճիւպ
վէ հայրէթինիզ արթանագ տըր . . . պիր գապթնամէ գալէմէ ալմադա պաշլատը-
նը՞զ մը :

— Էվվէթ :

— Վէրիօրմիսինիզ կէօրէյիմ :

— Պուլուրըն :

Մ. տը Ժիպրէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Ֆէվգէլատէ զարիպ , մահալը ֆանիայա կիտէլիմ :

— Նաաշը պուլան ամէլէլէրի տէրհալ ճէլպ իթմէք իգթիզա իտիօր մի , — տէ .

յու մէզարիսթան միւտիւրի սիւվալ իթտի :

— Էլլէմ տիր :

Րըբօ սօգաղընտա շարապճը տիւքքեանընըն պիրինտէ , հիւքիւմէթ մէժուրլա-
րընըն կէլմէսինէ պէլէմէքտէ օլան ամէլէլէրի չաղըրմագ իւզրէ պիրիսի կէօնտէ-
րիլտիքտէ , ամէլէլէր հիսապլարընը կէօրիւպ հէման սյաղա գալգտըլար , վէ մէզա-
րիսթանա աղիմէթէ միւսարաաթ իթտիլէր :

Պիր խայլը քէսան վուգուաթտան տօլայլը մէրագտա գալմըլ օլտըգլարը ճի-
հէթլէ , մէզարիսթանա եանաշմագ իսթէտիլէր իտի իսէ տէ , նէօպէթճի նէֆէ-
րաթտան միւսատէ կէօրէմէմէքտէ իտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրի՝ գարըն պէյագ ըէնկինի քէսմիշ օլան վէ ճինայէթի մէյտանա
չըգարան գան տամլայարընը կէօսթէրտի , վէ մագպաթասընտա միւնտէրիւճ օլան
խուսուսաթը՝ շիֆահէն տախի իֆատէ էյլէտի :

Գօմիսէրին իֆատաթը խիթամ պուլտու , վէ մէզար էպնիյէսինին գաբուսընըն
աչըլաճաղը սըրատա , հազըր պուլուենան մէրմէրճի ամէլէլէրիլէ պէքճիլէր կէլտի-
լէր , վէ մէգքիւր գաբու աչըլտը :

Մէգքիւր էպնիյէնին տախիլինի թաֆսիլ իթմէք հիքեայէնին իլէրիսի իշիւն լիւ-
գուլը կէօրիւնտիւլիւնտէն , միւմքին մէրթէպէ խիւլասաթէն պէր վէճհը գիյր միւ-
պաշէրէթ օլուենուր :

Սօճաքի մէրմէրտէն եաբըլմըլ օլան մէգքիւր պինանըն եիւղիւ ղայէթ սյատէ օ-
լուպ , եալընըգ ալընտա գօնթլարա մախսուս պիր ալամէթը ֆարըգա մէվնուտ
իտի :

Իքի մէթրօ գիյատէ իրթիֆարընտա օլան եան տիվարլարընտա պիրէր նէֆէսիք
աչըլմըլ իտի :

Իշինտէ մէրմէրտէն պիր մէնպէր վագը օլուպ , պու մէնպէրին ալընտա կիւ-
միւշ եալտըղլը պիր խաշ ասըլմըլ , վէ իւզէրինտէ տախի պագըսընըն մօմլարը եան-
մըլ , պագըսընըն տախի եանմամըլ այնը մատէնտէն տէօրթ շամտան գօնուլմուշ
իտի :

Քիւլիւճէք պիր իպատէթխանէյէ միւշապիւհ օլան շու էպնիյէնին իշինտէ ալ-
թըսը պիր չէշիտ վէ ալթըսը տախի պաշգա չէշիտ օն իքի ատէտ սանտալիյէ մէվ-
նուտ օլուպ , պուենլարըն պագըսընըն գուլմաշլարը սօլմուշ վէ իւշիւ տէ եէրէ տէվ-
ըիլմիշ իտի , տիկէրլէրի տախի ինթիգամսըգ պիր հալտէ շուրայա պուրայա աթըլ-
մըլ կիպի իտի . տամա թահթասը կիպի սիյահլը պէյաղլը օլարագ մէրմէր տէօշէն-
միշ օլան գէմինէ , էսկիճէ պիր խալը թէֆրիշ , վէ իքի տիվարա իքի եաղլը պօյալը
ըէսմ թէսլիք իտիլմիշ , վէ իքիսի տախի բուլուպէթտէն պօզուլմըլ իտի :

11

Նէրտէ մէնպէրին էօնիւնտէ պիր խայլը չիչէք տէմէթլէրի վագը իտի իսէ տէ ,
քեաֆֆէսի տէ բէօրսիւմիւշ իտի , վէ եալընըգ պիր թանէսի թագէ իտի :

Գաթլ իտիլմիշ օլան գարընըն նաաշը ուրթ իւսթիւնէ սէրիլմիշ , պէյաղլանմըլ
օլան տուտագլարընըն իքի եանընտան գըրմըղըճա քէօքիւք ագմագտա պուլուենմըլ
պօղաղընտա գան իլէ չըղըլմըլ կիպի ինճէ պիր չըղըլ նիւմայան , գօլարըլ խալըգ ,
էլլէրի գաբալը , վէ կէօղլէրի տախի տիշարը ֆըրլամըլ իտի : Տարպըն սիւրաթը

թէսիրինտէն հարեքեթէ վազըթ գալմամըզ օլտըղը ճիհէթլէ , ալաիմի խազֆ ու տէհչէթ պիշարէնին չէհրէսինտէ պազը գալմը իտի : Պէր մուճիպը պէյան թաֆ սիլաթ , զապթնամէյէ աշնէն տէրճ իտիլաթ : Պիր ճինայէթը նամալիւմէյէ գուրպան կիթմիշ օլան սէֆիլէի մէճհուլէնին գըրգ եաշընտա գատար օլտըղը թախմին օլու նապիլաթ . էլպիսէսի պաշտան այաղա սիյահ օլարադ մաթէմ էլպիսէսի իտի , պօղազընտա տէրին պիր ճէրիհա միւշահէտէ օլու նամագտա իտի , մէգքիւր ճէրիհանըն շէքլինտէն գաթիլին իւշ քէօշէլի պիր գամա իլէ տարպ իթմիշ օլտըղը անլաշըլմագտա իտի :

Իշպու թահգիգաթը էվլէիլէ պիթտիքտէն սօնրա , Մ. տը ժիպրէ .

— Սըրա իլէ կիտէլիմ . . . էվլէլա մագթուլէնին իւզէրինի եօգլամալըլը , — տէտի :

Ժօտըլէ՝ նաաշըն եանընա տիգ չէօքիւպ ճէպլէրինի պօշալթտը , վէ ինճէ պէզ . տէն մամուլ պիր եաղըլգտան պաշգա պիր շէյ պուլամատը :

Մ. տը ժիպրէնին .

— Եաղըլըն մարգասընա պազ — տէմէսինէ , Ժօտըլէ .

— Եաղըլըն մարգասը եօգ , պու տա Էրնէսթին սօգաղը Փաճիասը կիպի պիր շէյ , — տէտի :

Մէմուրիյն միւթէաճճիւպանէ պիրպիրլէրինէ պազտըլար :

— Պէլքի եաղըլըն մարգասը եօգ իսէ , ճամէշուլարընտա պիր մարգա պուլըրուլ :

Ժօտըլէ պիր մէհարէթը միւճէրրէպէ իլէ , մագթուլէնին կէօյիւս տիւլմէլէրինի սէօքտիւ , վէ պէլինի սրգմագտա օլան քօքսէսինին պաղլարընը չէօզտիւ :

Գան իշինէ տալտըրըլմը կիպի պիր հալտէ պուլուլնան քօքսէնին սօլ թարաֆը սիվրի վէ քէսքին պիր ալէթ իլէ տէլինմիշ իտի : Ժօտըլէ մագթուլէնին կէօյսիւնիւ չըլպ :

— Գալպինին իւզէրինտէ տէ պիր էսէրը ճէրհ վար , վէ պու տա պօղազընտաքի եարայա , վէ պինաէն ալէյհ հէր իքիսի Էրնէսթին սօգաղընտաքի նաաշըն ճէրիս հասընա պէնգէյօրար :

Հազըրուլն ճիւմլէսի շաշըրըպ , պիր միւտտէթ սաքիթ վէ սամիթ տուրտուլար :

Մ. տը ժիպրէ նաաշա տօղրու էյիլէրէք ,

— Նէ՞ տէյօրսըն , Ժօտըլէ :

— Նէ սէօյլէտիկիմ մէյտանտա , իսթէր իձէնիգ սիզ տէ պիր տէֆա փուպէնէ քտինիգ , հէմ պու պիշարէյի հէմ տէ արապանըն իշինտէ պուլուլնան պէյազ պօյաճն պաղըլ քիմսէյի աշնը գաթիլին աշնը սիլահ իլէ գաթլ իթմիշ օլտըղընա եէմին իթմէք իգթիգա իթսէ իտէպիլիրիմ :

Բօլիս միւտիրի տախի էյիլիպ , վէ կէօյիւքլէրի թաղըպ , գանըն չըգմըլ օլտըղը ճէրիհալարը մուայէնէ էյլէտի :

Մ. տը ժիպրէ իլէ գօմիսէր պիր տահա էյիճէ թէտգըգ իթտիքտէն սօնրա , միւսթանթիգ :

— Յիլվազը պէօյիւք միւշապէհէթ վար տըր , լաքին այրը այրը իքի մահալտէ փուգու պուլմըլ օլան իքի ճինայէթին եէքտիկէրինէ միւնասսէպէթի օլտըղը նա՞սըլ

թէսլիմ օլունապիլիր , պէօլէ պիր միւնասէպէթ օ տէրէճէ հագըգէթէ միւպային կէօրիւնիւր քի , գապուլ վէ թաստիգ օլունամագ . . . լաքին էլպէթթէ քի իշ մէյ-տանա չըգաճագ տըր , —տէտի :

—Օնա չիւպէ՞ մի վար . հէր շէյ , տայիմա օլմագսա տա , էքսէրիյա մէյտանա չըգար , անլաշըլըր . լաքին պագէն զահմէթ շէքիլիր . —տէյու բօլիս միւտիրի ճէ-վապ վէրտի :

—Պագընըզ շէհրէսինին հալինէ , էլլէրին սըզը սըզը գարանմըզ օլմասընա տըգ-գաթ իտինիզ , պու գարը էճէլ իլէ տէօյիւշմիւշ տիմէք տիր :

—Վէ եախօտ գաթիլ իլէ տէօյիւշմիւշ , —տէյիւ , ժօտըլէ՝ մագթուլլէն էլլէ-րինտէն պիրինի թութարագ , —Մհ , նիհայէթ իշիմիզէ եարար պիր շէյ , պիր ի-չարէթ չըգտը , —տէյու պաղըրտը :

—Նէ՞ շէյ , Նէ՞ ալամէթ :

—Պիշարէ կէօրիւնիւր քի գաթիլ իլէ սափաշմըշ , վէ ճանինին սաշընը գօրար-մըշ , էլինտէ պիր թութամ սաշ վար . . . հէմ տէ սարը սաշ . . . տիմէք օլուր քի , Գատէնին չըմէնտըֆէր մէրքէգինէ վէ անտէն տախի Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կէօ-թիւրմէք իւզրէ Սէն-Մանտէ սօգաղընտան պինտիրմիշ օլտըղը պէյազ պօյուն շալլը գաթիլ միւշթէրինին սաշլարը սարը իմիշ :

—Շու թէսատիւֆ զայէթ զարիպ տիր , ժօտըլէ , սաշլարա տօգունմա քի , է-լինտէն տիւլիւպ տէ դայպ օլմասըն :

—Մհ , օ ճիհէթլէ թէհլիքէ եօգ , մագթուլլէ՝ տօնմուշ բարմագլարը արա-սընտա օ տէրէճէ սըգը սըգը թութմուշ քի , պիր տահա պըրագ մայանաղընա շիւպ-հէ եօգ :

—Բէք ալա , ճամէշուշընտա մարգա վա՞ր մը :

—Պիր ալամէթ կէօրմէյօրըմ :

—Տիշարտա պիր թէթկէրէ կէօրտիւմ կիպի կէլիյօր :

—Պէն հազըր իթտիրտիւմ , —տէյու մէզարիսթան միւտիրի ճէվապ վէրտի :

—Մագթուլլէյի մուսայէնէիանէյէ նագլ իթմէք իյճապ իտէճէ՞ք մի , —տէյու Լաննուա սիւվալ իթտի :

—Էվվէթ . . . վէ հաթթա պիր ան էվվէլ նագլ իթմէլի :

Իքի քիշի նաաշը գալտըրըպ թէթկէրէնին իւզէրինէ եաթըրտըլար , վէ իւսթիւ-նիւ էօրթտիւլէր :

Մ. տը ժիպրէ , —էֆէնտիլէր , պու իքինճի ճինայէթ տիր քի , պու կիւն մէյ-տանա չըգայօր , վէ պու տա տիկէրի կիպի զարիպ , վէ աճիւպ կէօրիւնիւյօր . . . Պու գարը պուրայա տուվա իթմէք իւզրէ կէլմիշ օլմալը . . . Շու մէնպէրին էօնիւն-տէ տիզ չէօքմիւշ օլտըղը սըրատա , պիրիսի նամէրտճէ տարպ իթմիշ օլմալը . . . գաթիլ իլէ մագթուլլէ՝ տէհշէթլի սուրէթտէ տէօյիւշմիւշ օլմալը տըրլար քի , պու սանտալլիյէլէր տէվրիլմիշ , մագթուլլէնին էլլէրինտէ կէօրիւնէն սաշ թութամը տախի չու սէօյլէտիքլէրիմէ իսպաթը քեաֆի տիր . . . լաքին չու գաթլտան մագսատ Նէ՞ իմիշ աճապ . . . էլպէթթէ քի սօն սօնունտա անլաշըլաճագ . լաքին պէնճէ պու գաթլ պիր զարագա մէպնի տիր . գաթիլին մագսատը , սըրգաթ տէյիլ իմիշ տիր —տէտի :

Պու սըրաւտա Մարթէլ, միւսթանթիգէ խիթապէն, — պագընըզ, — տէտիքտէ,
— Նէ՞ վար :

— Մէնպէրին իւզէրինտէքի տօլապճըզ ալըզ . . . անախթարը տա քիլիտին իւ-
զէրինտէ տիր . . .

Մ. տը ժիպրէ մէնպէրէ եանաշըպ, մէզքիւր տօլապճըղըն գաբուսընը աշտը,
վէ իշինէ պագտը :

— Իշինտէ պիր չէյ եօզ, լաքին վարըմըշ տա ալընմըշ, չիւնքի կէլինիզ պագը-
նըզ, թօզուէն իւզէրինտէ բարմագ ետրէրի վար : Պու խուսուսաթ թէմամըլլա
զապթնամէյէ տէրճ իտիլմիշ տիր, — տէտի :

Ժօտըլէ շամտանլարը պիրէր պիրէր գալտըրըպ ալթլարընա պագտը իսէ տէ,
պիր չէյ պուլամատը :

Միւսթանթիգ՝ Բեր-Լաշէզ մահալլէսի գօմիսէրինէ խիթապէն,

— Կէթիրթմիշ օլտըղըն չիլինկիր մէզարըն գաբուսընը աշամամըշ օլտըղընը
սէօյէյէն սէն տէյի՛լ մի իտին, — տէյու սիւվալ իթտիքտէ, օրատա պուլուէնան չի-
լինկիր Ֆէրօ,

— Իւշ անախթար գըրտըմ, զէմպէրէյի օյնաթմագ գապիլ օլամատը :

— Պուսըն Նէյէ՞ համ իտիյօսըն :

— Քիլիտին իշինէ գօր իւէ պիր չէյ սօգմուշլար քի աշամատըմ, չիւնքի ալէս-
սէվիյէ պու պէօյիւք քիլիտէր գօլա; աշըլըրլար :

— Իշինի մուսայէնէ իթտի՞ն մի :

— Խայըր, հալի իլէ պըրագտըզ :

— Էօյլէ իսէ սէօքիւ վէր օ քիլիտի, վէ թախմինին տօղրու օլուպ օլմատըղընը
թահգըզ էթ, էկէրչի հագըգաթէն տէտիյին կիպի իսէ . . .

Չիլինկիր՝ հէման վիտալարը սէօքտիւ, վէ ազ պիր միւտտէթ գարֆընտա քի-
լիտին իշինի մուսայէնէ իտուպ,

— Ա՛հ, եանըլմամըշ օլտըղըմա էմինիմ, — տէտի :

— Նէ՞ օլմուշ :

— Պագընըզ, էֆէնտիմ . . . քիլիտին իշինէ քիւշիւք չագըլ թաշլարը սօգմուշլար,
օնըն իշիւն սօգտըղըմ ալէթլէր էյիլմիշլէր, վէ քիլիտի աշամամըղըմ :

— Իշ մէյտանտա, մագթուլէ պիր արալըզ ճանլանըպ տա պաղըրաճագ վէ իմտա
շաղըրաճագ օլուր իսէ, գաբուլը տէրհալ աշմագ միւմքին օլմասըն իշիւն խային հէ-
րիֆ, իհթիյաթէարանէ տավրանմըշ, — տէյու Մ. տը ժիպրէ պէյանըր ըյ իթտի :

— Օլապիլիր, — տէյու Ժօտըլէ տիւշիւնէրէք ճէվապ վէրտի :

Բօլիս միւտիրի, — իշէ թէմամըլլա վագըլֆ օլմագ իշիւն տէյիլ իսէ տէ, հիշ օլ-
մադսա, պիր ալամէթ պուլապիլմէք իշիւն պիր թէտպիր վար, — տէտի :

— Նէ՞ իմիշ օ թէտպիր, — տէյու Մ. տը ժիպրէ սիւվալ իթտի :

— Իշպու մէզարըն սահիպլէրի հէր քիմլէր իսէ, պու գարըլը թանըմալարը ի-
ճապ իտէր . էկէրչի անլէրէ միւրաճաաթ օլուսուր իսէ, իշիմիզէ եարայաճագ սու-
րէթտէ մալիւմաթ ալապիլիրիզ, — տէյու բօլիս միւտիրի ճէվապ վէրտի :

Մահալլէ գօմիսէրի, — պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէր իտիմ, ամմա պատէթթահ-
գիգ իւմիտիմ պօշա չըգտը, — տէտի :

— Պոռ մէզարըն սահլիւի եծ՞գ մը տըր , մուվագգաթ պիր չէ՞ մի տիր :

— Խայըր , էօյլէսի տէյիլ . . . Պոռ մէզար պիր խայլը միւտտէթ Բարիստէ իգա-
մէթ տէն սօնրա , էլէէվմ Բէթէրգպուրիտա պուլուռնան Գուրապիէֆ Գօնթլարնըն
մալի տիր . . . Պոռնըն իչի պօշ տըր . . . իչինտէ հիչ պիր ճէսէտ եօգ տըր . . . Գի-
նաէն ալէյհ պիր քիմնէնին կէլիպ տէ պուրատա տուվա իթմէսինտէ պիր մանէա
օլամազ :

— Պոռ սէօղէտիյինը մէօղլէրաֆէն էմի՞ն մի սինիգ :

— Լայէթ էմին իմ ?

— Անլալըմազ չէյ :

— Հագլըսընը , հաթթա մէմուլինիգտէն զիյատէ անլալըմազ չէյ . սիզի թէ-
աճհիւպտէ պըրագան խուսուսըն թափսիլաթընը չիմտի վէրիրիմ :

12

Գօմիսէր սէօղիւնէ տէվամ իլէ ,

— Պոռ մէզար երիմի տէօրթ սէնէ էվվէլ ինչա իտիմիշ տիր . . . միւէպպէտ պիր
իմթիյազ շարթըյա . . . արագիսինի Գօնթ Գուրապիէֆ սաթըն ալմը , վէ օ սը-
րատա տալի Գօնթըն զէվճէսի վէֆաթ իթմիշ տիր . . . Գօնթէսին վէֆաթը հագ-
գընտա նէ՞ տէրէճէ վէլվէլէ վէ կիւրիւլտիւ օլտըղը չիւպհէսիզ պիր ազ խաթըրնըզ-
տա գալմը տըր , —տէտիքտէ , բօլիս միւտիրի պիր ազ տիւլիւնտիւքտէն սօնրա ,
—էվվէթ , խաթըրմա կէլիյօր կիպի , օ տա ֆէվգէլատէ դարիպ սուրէթտէ պիր
գաթը մատտէսի տէյիլ մի իտի :

— Բէք տօղրու , բէք տօղրու :

Մէզարիսթան միւտիրի քէլամէ աղապ իլէ .

— Գօնթէս Գուրապիէֆ պուրայա տէֆն օլուռնմը իտի . անճագ , պիր սէնէ
սօնրա , Գօնթ զէվճէսինն նաալընը Բուսիայա նագլ իթտիրմէք իւզրէ բուխսաթ
թալէպ վէ իսթիհսալ իտէրէք , նաալը չըգարթտը նագլ իթտիրտի . օ զէմանտան
պէրու Գուրապիէֆ ֆամիլեասը Բարիսի թէրք իլէ կիթտիլէր , վէ պոռ մէզար տա-
լի պօշ պօշ տուրմագաա իտի , —տէտի :

— Մէսէլէ կիթտիքճէ բիւրիւզլէնիյօր . մատամ քի պոռ մէզար պօշ իմիշ , նէ՞
սէպէպֆ մէպնի պոռ գաթը կէլմիշ իչինէ կիրմիշ տէ էօլմիւշ . . . իչէրի կիրմէք իւզ-
րէ էլպէթթէ քի եէտինտէ պիր անախթար վար իմիշ . . . սիզին եէտինիզտէ տէ ա-
նախթար վա՞ր մը տըր , —տէյու մէզարըգ միւտիրինէ սիւվալ իթտիքտէ , մէրգոււմ ,

— Խայըր , պիզ մէզար անախթարընը գապուլ իթմէյիզ , չիւնքի սօնընտա պա-
լըմըգա միւլքիլաթ չըգապիլիր . էքսէրիյն մէզար սահիպլէրի անախթարլարը մէր-
մէրճիլէրէ թէսլիմ իտէրլէր քի , ար սըրա աչսընլար պագսընլար , վէ չիչէքլէրի
տէյիլտիրալիք , —տէտի :

— Աճապա Գօնթ Գուրապիէֆ տէ պուրանըն անախթարընը մէրմէրճինին պի-
րինէ թէսլիմ իթմիշ մի տիր :

— Նէ՞ իչիւն թէսլիմ իթսին . պոռ գաթնըն աչլտըղըն կէօրէն օլմամը տըր .
նէ՞ հաճէթ , պագընըզ , հէր թարաֆը թօզ գաթլամը , եէրտէքի խալը վէ

սանտալիյէլէրին գումաշարը քիւֆլէնմիշ , պու մէզարըն չօգտան պէրու մէթրուք օլտըղը շու հալտէն պէլի :

— Պու կիւնլէրտէ պուրայա պիրիսինն կիրիպ կիրմէմիշ օլտըղըն պէքճիլէրէ սօրուպ թահգիգ իթտինի՞ց մի . . .

— Տօղրուսը սօրմատըմ , — տէտիքտէ , պէքճիլէրտէն պիրի իչէրի տօղրու կէլիպ ,

— Պուստան իքի կիւն էվվէլ պիր գարընն կէլտիլինի կէօրտիւմ , կէօրտիւլիւմ գարը տա պու սապահ պուրաճըղտա նաաշը պուլուսնան գարը օլմալը տըր , — տէտի :

— Նէ՞տէն էօլլէ թախմին իտիյօրսըն :

— Օ կէլէն տէ այնը պու մագթուլ գարընն պօյունտա իտի , վէ պունըն կիպի տէ մաթէմ էլպիսէլէրի կիլինմիշ վէ եիւզիւնէ ուզուն պիր էօրթիւ էօրթմիւլ իտի . . . պէն մէզարիսթանըն իչինտէ տօլաշտըղըմ սըրատա , մէրգումէ պուրանըն գաբուսընը աշըյօր իտի :

— Էլինտէ չիչէք տէմէթի վա՞ր մը իտի , — տէյու Ժօտըլէ սիւվալ իթտի :

— Եօգ . . . հաթթա քէնտի քէնտիմէ տէտիմ քի , էկէր շու գարը եալընըղ տուվասըլա կէլիյօր իսէ , պէօլիւք պիր գարար իթմէյօր :

Բօլիս միւտիլի միւսթանլիգէ խիթապէն ,

— Պունըն իլէ պէրապէր պունճա բէօրսիւմիւլ վէ թօբրադ քէսիլմիշ օլան տէ . . . մէթլէրին իչինտէ պագընըղ , պիր թաղէ չիչէք տէմէթի վար , — տէտի :

— Էօլլէ տիր . պունտան շու անլաշըլըր քի , եա պէքճի ալտանմըլ , եա կէլէն պաշգասը իմիշ , վէ եախօտ պու տէմէթի մագթուլ օլան գարը սօն տէֆա կէլտիլինտէ պէրապէր կէթիրմիշ , լաքին պու ճիհէթին պէօլիւք պիր էհէմմիլէթի , վէ թահգըգաթը վագըլամըգա պէօլիւք պիր ֆաիտէսի օլամագ , պէնիմ գիհնիմի գալըլըրան չէ , պու մէզարտա հիչ պիր ճէսէտ պուլունմամասը մատտէսի տիր . պու ճիհէթ սահի՞հ մի տիր , միւսպէ՞թ մի տիր :

— Հէմ սահիհ հէմ տէ միւսպէթ տիր . Գօնթէս Գուրալիէֆին ճէսէտինին նագլի զըմնընտա մէվճուտ վէ մահֆուզ օլան մագպաթայը պու սապահ բօլիս գօմիսէրինէ կէօսթէրտիմ , էկէր իսթէր իսէնիզ չիմտի սիղէ տէ կէօսթէրէպիլիրիմ . . . — տէտի մէզարըղք միւտիրի :

— Լիւզումը եօգ , պու պապաէ սիպէ էմնիլէթ իտէրիմ , օ զէմանտան պէրու հիչ պիր քիմսէ սիղէ միւրաճաաթ իթմի՞շ մի տիր :

— Ասլա . . . հիչ քիմսէ կէլմէմիշ օլտըղը բէք ալա խաթըրմտա տըր :

Միւսթանլիգի կիթտիքճէ տիւշիւնճէ ալմաղա պաշալըպ ,

— Պու գարընն եէտինտէ պիր անախթար վար ըմըլ , գաբուլը աշմըլ , իչէրի կիրմիշ , քէնտիսինի կէօղլէյէն գաթիլ մէզարըն իչինտէ ուրմուշ էօլտիւրմիւլ , ամմա շու թէսապվուրընը իճրա իթմէք իչիւն տէօլիւլմէկէ մէճպուր օլմըլ . . . օ խալին՝ ֆիլիլ գաթիլ իքմալ իտէր իթմէզ , անախթարը ալմըլ , վէ քիլիտ գօլայ աշըլմասըն իչիւն իչի թէրթիպլի թուրուպ , պըրագըպ գաշմըլ օլամագ . . . պունա չիւպհէ եօգ . . . սուրէթի գաթիլ թէսապվուր իթմէք բէք գօլայ , լաքին գաթլաէն մագսատ նէ՞ օլտըղը բէշֆ իտէպիլմէք բէք միւլէթիլ . պիր միւտտէթ տահա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , — շու աշըղ օլան տօլապճըղըն իչինտէ պիր շէյ վար ըմըլ ,

էօյլէ պիր շէյ քի , քաթիլ զասպ վէ մագթուլէ իսէ մուհաֆազա իթմէք իսթէմիշ ,
լաքին նէ՞ իմիշ . . . նէ՞ օլտըղընը պուլմագ իչիւն տիւշիւնմէք տիվանէլիք սայըլըր . . .
Պինաէն ալէյն թահգիգաթա տէվամ իտուպ , պիր էմարէ պուլմաղա չալըճալըյըզ .
չիւնքի շիմտիլիք տահա հէր շէյ նամալիւմ վէ մէճհուլ տըր , —տէտիքտէ , բօլիս
գօմիսէրի :

—Անպա շու չիչէք տէմէթինին նէ՞րէտէն սաթըն ալընմըշ օլտըղընը անլամա-
ղա դայրէթ օլընամագ մը , —տէյու սիւվալինէ :

—Օլընապիլիր , լաքին պիր նէթիճէ հասըլ օլամայաճաղը պի իշթիպահ շըր :

—Նիչիւն :

—Սէպէպի բէք աշիքեսար տըր , Բօքէթ սօգաղընտա վէ մէզարիսթանըն ճիվա-
րընտա էլլի ալթմըշ գատար չիչէքճի տիւքքեսանը վար քի , հէք եէկտիկէրինէ պէն-
գէր օլարագ , պու տէմէթլէրի թօքտան եաբարլար վէ սաթարլար . . . մէզքիւր
տիւքքեսանլարա կիւնտէ իքի իւշ եիւզ միւշթէրի կիտէր . . . պին տանէ պիրպիրինէ
պէնգէր չիչէք տէմէթլէրինին հէր պիրինի քիմլէրին ալմըշ օլտըղընը տիւքքեսանճը
նա՞սըլ խաթրընտա սագլայապիլիր . պէօյլէ պիր շէյ խաթրըտան պիլէ կէչիրմէք
ճաիզ օլամագ :

Բօլիս միւտիրինին շու վէճհ իլէ իտարէի լիսան էյլէտիյի սըրատա , մէզարիս-
թան պէքճիլէրինտէն պիրիսի պէրապէրինտէ թագրիպէն էլլի եաշընտա , կիւմիւշիւ
բալթօլը վէ եուվարլագ շաբգալը պիրիսի օլտըղը հալտէ , մէզարտան օթուզ գըրգ
ատըմ մէսաֆէտէ պիրիքմիշ օլան ճէմիլէթի եարարագ , մէմուրիյին թօքլանմըշ օլ-
տըղլարը նօգթայա գատար կէլիպ , միւթէվազլանէ պիր սէլամ վէրտիքտէն սօն-
րա , մէզարիսթան միւտիրինէ խիթապէն ,

—Պուրատա վուզու պուլմըշ օլան ճինայէթի , պիր ազ էվվէլ Մ. Լըթէլլիէյէ
հիքեսայէ իթտիմ . պու պապտէ պազը մալիւմաթ վէրէպիլէճէյինի պէյան իթմիշ օլ-
տըղընտան , պէրապէրիմճէ կէթիրտիմ , —տէտի :

—Եագլաշըն , եագլաշըն , վէ էկէրչի պիզէ պու պապտէ պիր մալիւմաթ վէ-
րէպիլէճէք օլուր իսէնիզ , մէմնուլն օլուրըզ , —տէտի միւսթանթիգ Մ. տը ժիպրէ :
Լըթէլլիէ նամըյլա պէքճինին կէթիրմիշ օլտըղը շախս .

—Պէնիմքիսի միւհիմմ պիր շէյ տէյիլ , մէզարիսթան պէքճիլէրինտէն Հիլէրին ,
վէլվէլէէնտաղը ալէմ օլան Բէր-Լաշէզ ճինայէթին հիքեսայէ իթմէսիլլէ , խաթրը-
մա պիր շէյ կէլտի քի , պէլքի թահգըգաթընըզա եարտըմը օլապիլիր , —տէտի :

—Նէ՞ իմիշ խաթրընա կէլէն շէյ . . . չաբուգ սէօյլէ :

—Տիւն սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ , նաթըլ քի շիմտի սիզի կէօրիւյօր իսէմ ,
թըպզը էօյլէ , կէնճ պիր քիմսէնին Գուրապիէֆ մէզարընա կիրտիլինի կէօրտիւմ :

Մ. Լըթէլլիէնին շու իֆատէսի՝ սամիինի թէաճճիւպտէ պըրագտը :

—Պու մէզար Գուրապիէֆլէրին մէզարը օլտըղընը նէտէ՞ն պիլիյօրսըն , —տէյու
Մ. տը ժիպրէ սիւվալ իթտի :

—Չօգտան պէրու պիլիրիմ , հաթթա եիրմի տէօրթ սէնէ տիր քի մէրմէրճիլիք
իթմէքտէ օլտըղըմ ճիհէթլէ , եաբըլտըղը զէմանտան պէրու պիլիրիմ . օ զէմանտան
պէրու Գօնթէս Գուրապիէֆին զաթլ իտիլմիշ օլտըղը ըիվայէթ օլունուր . Հիլէր պու
մէզարտան պահս իթտիյի սըրատա , տէրհալ խաթրըմա կէլտի :

—Անշայօրում քի Հիւերին հիքեայէսի սէնին զհէնինի ուշանալըմը . է՛յ , տիւն պու մէզարն իչինէ կէնձ պիր քիմսէնին կիրմիչ օլտըղընա էմի՞ն մի սին :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ :

—Իչի թաֆսիլ էթ պագալում :

—Մէրմէրճիլիքտէն պիր ազ բարա գաղանմըլ օլտըղըմ ճիհէթլէ , էօլիւ վէ մէ-
զարլարա միւթէալիգ պաղը էչեա իլէ չիչէքտէն թաճլար մաթմագ իւզրէ , Բօքէթ
սօգաղընտա պիր տիւքքեան իսթիճար իթմէքտէյիմ : Տիւն պիր իչ զըմնընտա աշա-
րը չըգմըլ իքէն տիւքքեանա ավտէթիմտէ , պիր քիմսէնին գարըմտան պիր չիչէք
տէմէթի սաթըն ալմագտա օլտըղընը կէօրտիւմ :

—Աճապա տիւքքեանընտան սաթըն ալընան տէմէթ շո՞ւ մը տըր , —տէյերէք ,
միւսթանթիգ մէզարըն իլինտէ պուլունան թաղէ տէմէթ չիչէյինի կէօսթէրտի :

—Սաթըն ալընան տէմէթին պու օլուպ օլմատըղընը շիմտի սէօյլէրիմ , պէն
պու տէմէթլէրի հաղըր եաբըլմըլ օլարագ թօքտան ալըպ սաթաճագ եչըտէ , էվտէ
իմալ իթտիրմէքլիյի քէնտիմէ մէնֆաթըլը պուլտըմ . պուճարըն իմալի իչիւն պէն
պիր նէվի գալի թէլ գուլլանմագտայըմ քի , կէօրտիւյիւմ կիպի թանըրըմ , —տէ-
յիպ , Լըթէլլիէ՝ միւսթանթիգին էլինտէն տէմէթի ալտը , վէ չիչէքլէրի վէ ալթըն-
տաքի օթ գալըպը չըգարտըգտան սօնրա ,

—Էվվէթ , սաթմըլ օլտըղըմ տէմէթ պու տըր , պագընըզ պու թէլ՝ ըչէինալը
խամ պիր թէլ տիր . . . պէնտէն պաչգա պու թէլտէն գուլլանան օլմատըղընա է-
մինիմ :

—Տիմէք քի , օ կէնձ քիմսէնին ալմըլ օլտըղը տէմէթ պու տըր :

—Էվվէթ , վէ պէտէլինի վէրտիքտէն սօնրա չըգտը կիթտի :

—Արգասընտան պագտըն մը :

—Օհ , տըգգաթըղճա շէօյլէ պիր պագտըմ , չիւնքի ահվալ ու աթվարընա
նագարէն , ալթընտան պիր գաթիլ չըգաճաղը խաթըրըմտան պիլէ կէչմէմիչ թտի :

—Գաթիլ մի , ճինայէթին Ֆաիլի օ՞ շախս մը տըր , տէյու մէմուլ իտիյօրսըն :

—Պիլմէմ ամմա , էօյլէ թախմին իտիյօրըմ :

—Աչըգ սէօյլէ :

—Պիր ազ էվվէլ թարիֆ իթմիչ օլտըղըմ միսիլու , Բէր-Լաչէզ մէզարլարընտան
պիրինտէ եաբմըլ օլտըղըմ պաղը իլչէրին ագչէսինի թահսիլ իթմէք իւզրէ միւլթէ-
րիլէրիմտէն պիրինէ կիթմիչ իտիմ . . . մէրգոււմ միւլթէրի՝ քէնտի ֆամիլեասընըն
մէզարընա իքի թաղէ չիչէք տէմէթի վազ իթմէքիլիմի թէնպիհ իթմիչ իտի . իլթէ
շու մէզարա կէօթիւրտիւմ գօյտոււմ , —տէյերէք , չիչէք կէօթիւրմիւլ օլտըղը մէ-
զարը կէօսթէրտի :

—Անշայօրում , միւլթէրինին արգուսը մուճիպինճէ , տիւքքեանտան չըգմըլ կէլ-
միչ վէ շու մէզարա իքի տէմէթ կէթիւրմիւլին , վէ օ կէնձ քիմսէ տէ օ արալըզ սէ-
նին կիթտիյին եօտան երիւրիմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ , իսթէր իսթէմէզ թէազըպ
իթմիչսին էօյլէ՞ մի :

—Էվվէթ , էօյլէ :

Միւսթանթիգ. — տէվամ էթ պագալըմ, — տէտի :

Լըթէլիէ. — Նահէհան օ կէնճ քիմսէ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարարագ աթըմընը եավաչլաթտը . . . մէգքիւր անախթարը Գուրավիէֆ մէգարընըն քիլիտինէ սօգաճաղը սըրատա , պէն տէ օրատան կէչլօր իտիմ . . . հաթթա կէչէր իքէն սէլամ տա վէրտիմ . . . ավտէթիմտէ , մէգարըն գաբուսը գաբալը իտի , վէ ֆագաթ անախթար քիլիտին իւսթիւնտէ իտի :

Միւսթանթիգ. — Թախմինէն սաաթ գա՞չ իտի :

Լըթէլիէ. — Իւչիւ պիր գաչ տաղիգա կէչմիչ իտի . տիւքքեանա ավտէթիմտէ սաաթա պագմըչ իտիմ :

Միւսթանթիգ. — Օ կէնճ քիմսէ նէ էչքեալ վէ հալտէ իտուկի խաթրընտա՞ մը տըր :

Լըթէլիէ. — Հալա . կէօղիւմիւն էօնիւնտէ տիր զանն իտիյօրըմ :

Միւսթանթիգ. — Նագչ էթ պագալըմ :

Լըթէլիէ. — Օրթա պօյլու , միւթէնասըպ իւլ վիւճուտ վէ հիւսնիւ պիր քէմսէ իտի . սըֆաթընըն էչքեալի մուկթաղամ , վէ ըննկի սօնուգ իտի : Ուզուկ սաչլարը , իքի եանտան սագալը վէ պըյըյը սարը իտի , զայէթ թէմիզ կիյինմիչ , վէ էյրէթի կէօղիւք գօմուչ իտի . . . պանա տա պիր ալթուկ վէրտի . . .

Լըթէլիէնին իֆատաթը՝ ճիւմէսինի հայրէթտէ պըրագտը :

Միւսթանթիգ. — Շու թաֆսիլաթ իլէ , էրնէսթին սօգաղընտաքի արապաճը . նըն իֆատաթը եէքտիկէրինէ զայէթ մութապըզ չըգայօր :

Ժօտըլէ. — Արապանըն իչինտէ վուրուլան շախս իլէ պու գարըյը վուրան էլ վէ սիւահըն պիր էլ վէ պիր սիւահ օլտըղընը սէօյլէմիչ իտիմ . . . գաթիլ օ սարը վէ կէնճ քիմսէ տիր :

Միւսթանթիգ. Լըթէլիէյէ խիթապէն . — Պու առամըն սէօզ սէօյլէտիկինի իւչիթտի՞ն մի :

Լըթէլիէ. — Էլպէթթէ , տիւքքեանըմտա իչիթտիմ . ալտըղը շէյին պէտէլինի վէրմէք իւզրէ քէսէսինտէն պիր գըրգ ֆրանգլըզ չըգարտը վէրտի , գարըմ տա իւսթ թարաֆընը իատէ իթտի , իչթէ օ սըրատա իչիթտիմ :

Միւսթանթիգ. — Հա՛ , պիր գըրգ ֆրանգլը՞զ մը վէրտի :

Լըթէլիէ. — Էվվէթ . հաթթա զանն իտէրիմ քի , քէսէսինտէ տահա չօգ վար իտի :

Ժօտըլէ եավաչճա. — Պու գըրգ ֆրանգլըզլարտան պիրիսիյլէ տէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա արապաճը Գատէյի սավմըչ իտի :

Միւսթանթիգ. — Ֆրանսըղճայը էյի սէօյլէյօ՞ր մը իտի :

Լըթէլիէ. — Բէք էյի . եալընըզ պիր էճնէպի թէլաֆֆուզը վար իտի . Շըմալ մէմալիքի էհալիսի թէլաֆֆուզընա օլէնզէր իտի . մամաֆիհի պու պապալտէ իտտաա իտէմէմ :

Բօլիս միւտիրի.— Թա քէնտիսի . իշ գօլայլաշըյօր , չիւնքի եալընըզ պիր շախս արայաճաղըզ :

Միւսթանթիգ.— Էվվէթ . լաքին օ արայաճաղըմըզ շախս օ տէրէճէ ուսթա- լըգլը հարէքէթտէ պուլունմըզ քի , պուլմագ բէք միւշքիլ օլաճագ տըր . . .

Բօլիս միւտիրի.— Պագալըմ . օ սարը ասամ հէր քիմ իսէ , ուսթատ չէյ իմիշ , լաքին պիգ տէ բէք աճէմի տէյիլիզ . . .

Լըթէլիէ.— Պաճա տահա իգթիգանըզ վաճը մը տըր :

Միւսթանթիգ.— Էվվէթ . պիր միւտտէթ տահա տուրսանըզ էյի օլուր . ըէճա իտէրիմ քի , մէզարիսթան միւտիրիին օտասընա գատար պէրապէրիմիզէ կէլիպ . իսթինթագնամէյի իմզալայասընըզ . թահզըգաթը վագըամըզա ֆէվգէլատէ սու- ըթտէ մէտար օլաճագ թաֆսիլաթը խօտ պէ խօտ իթա էյլէմիշ օլմանըգտան տօ- լայը թէչէքքիւր իտէրիմ :

Լըթէլիէ.— Պու վէճհ իլէ սիզին խըզմէթինիզտէ պուլունապիլտիյիմէ մէմունն օլտըմ . չայէտ պիր տահա օ խապիսի կէօրէճէք օլուր իսէմ , կէօզիւմիւն էօնիւնտէն այըրմայաճաղըմը վէ միւնասիպի վէճհ իւզրէ թէվզըֆ իթտիրէճէյիմի թէահհիւտ իտէրիմ :

Միւսթանթիգ՝ չիլինկիրէ խիթապէն.— Պու գաբույը թէքըար պիր էյիճէ գա- բաթմալը :

Չիլինկիր.— Քիլիտի տէ ետրինէ մըխալըմ մը :

Միւսթանթիգ.— Խայըր . իսպաթը վագըայա մէտար օլմագ իւզրէ քիլիտի պիգ սագլարըզ , եալընըզ էօյլէ պիր եօլ իլէ ետրինէ գօյ , քի մէօհըլէյէպիլէլիմ :

Չիլինկիր.— Բէք գօլայ :

Միւսթանթիգ.— Չաբուգ էթ :

Չիլինկիր՝ ալաթ թօրպասընըն իշինտէն պաշը խալգալը պիր էքսէր չըգարըպ քիլիտին տէլիլինէ սօգտու , վէ արգասընտան տա վիտա իլէ թուլտուրտըգտան սօնրա գաբույը գաբատը , վէ մուալիսարէն խալգանըն իշինտէն պիր պէօյիւճէք էքսէր կէչիրիպ , էքսէրին ուճունը տախի թաշըն արալըզլարընա մըխալտը :

— Պու թէտպիր մուվագգաթ տըր , էկէր իսթէր իսէնիզ տիւքքեանտա լագըմ օլանը հագըրլայըմ վէ գաբույը էյիճէ գաբալըմ :

Միւսթանթիգ.— Պու գատարը չիմտիլիք քեաֆի տիր . — տէյիպ , գաբունըն մէօհըլէնմէսինի բօլիս գօմիսէրինէ էմր իթտի :

Բօլիս գօմիսէրի իսէ գաբույը մէօհըլէտիլքտէն սօնրա , մէղարըն էօնիւնէ իքի նէօպէթճի թէրթիպ իթտի :

Բօլիս միւտիրի.— Շիմտի արթըզ նաաշը մուայէնէխանէյէ նագլ իթմէլի , մէ- զարիսթան միւտիրի պիզէ իքի մէմուր վէրմէլի :

Միւտիր.— Հագըր վէ էմրինիզէ մունթաղըր տըրլար :

Բօլիս միւտիրի.— Բէք ալա , Լաննուա չափուշ նաաշ իլէ պէրապէր կիթսին . . . Հայտէ եօլա տիւշիւնիւզ :

Նաաշը նագլէ թային օլունանլար թէժկէրէնին գայըլլարընը օմուզլարընա կէ- չիրիպ եիւքլէնտիլէր , մէզարիսթանտան չըգարտըլար , վէ մէմուրիյնը սաիրէ իսէ , մէզարիսթան միւտիրինին տաիրէսինէ կէլիպ , իսթինթագնամէլէրի գրաաթ վէ թաթպիգ վէ իմզա իթտիլէր :

Հաքիմէր քէնտի իշխրիլէ մէշուլ օլսուշլար , պիղ տէ Նափարէն սօգաղընտա վագը պիր խանէնին իքինճի գաթընտա կիւզէլճէ տէօշէնմիշ պիր տաիրէյէ Նագըլը քէլամ իտէլիմ :

Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանընտա վուգու պուլան ճինայէթին մէրմէրճի ամէլէլէրի թարաֆընտան միւշահէտէ օլուշմասընտան իւշ սաաթ էվիլէլ եանի սապահա գարլը սաաթ պէշտէ , մէզքիւր տաիրէնին օտալարընտան պիրիտէ եաղըխանէ իւզէրինտէ պիր լամբա եանմագտա օլտըղը միսիլու , սիյահ մէրմէրտէն մասնու օլան պիր շըմինէնին իշինտէ տախի պիր թագըմ գուրու օտուշ իսթիֆ իտիլմիշ թութուշմագտա , վէ շըմինէնին իւսթիւնէ ապանօղտան չէրշիւպէլի պիր ալինէ պուլուշմագտա իտի : Եանմագտա օլան աթէշին գարլըսընտա մաի ֆանէլատան մամուլ վէ քէնարլարը գըրմըղը ֆիթիլի էլպիսէլէր կիյինմիշ պիր տէլիգանլը՝ պէօ յիւճէք պիր գօլթուգ սանտալիյէսինէ եայլըմը իտի :

Սաղ թարաֆընտա խալընն իւզէրինտէ սիյահ իւզէրինէ ընկկի խաշվարի գըրմըղը պիր բանթալօն , պիր սիյահ եէլէք , պիր սէթրէ , պիր բարտըսիւ , պիր պօյուշ շալը , պիր պօյուշ պաղը , պէյաղ պէզտէն պիր գօլ պաղը , վէ պիր գըրմըղը իբէք եաղըգ գարմագարըլըգ օլարագ աթըլմը իտի :

Պու տէլիգանլը թախմինէն եիրմի ալթը եաշընտա օլուպ , սաշլարը սէրթ վէ գումրալ վէ գըսսա քէթիլմիշ վէ անլը ալշազճա իտի : Ինճէ վի եումուշագ օլան պըլըղը , զայէթ հիւսնիւ օլան տուտագլարընա սայէտատ օլուպ , ալէսսէվիյէ սօնուգ սըֆաթը սիւքիւնէթը հալ իյմա իթմէքտէ , սիյահ , պէօյիւք վէ բարլագ օլան կէօզլէրի՝ զարիպ պիր հարէքէթը տաիմէտէ պուլուշմագտա իտի . Նագարը պագէն լաթիֆ վէ հէման բահիմ , վէ պագէն տախի խային տէնիլէճէք մէրթէպէտէ սէրթ իտի :

Մէրգուման՝ սաղ էլինտէ պիր մաշա վէ սօլ էլինտէ տախի պիր հաղըր սիկարա թութմագտա օլուպ , սըգ սըգ սիկարայը աղղընա կէօթիւրէրէք , քէմալը խահիլէ պէյաղ վէ գօգգւլու տիւմանընը սավուրուր իտի :

Նակէհան շըմինէնին իւզէրինտէքի սաաթա պագմագ իշիւն պաշընը գալտըրտը :

— Սաաթ պէշէ կէլմիշ հէ՝ , նէ՝ չաբուգ վագըթ կէշմիշ , պիր ան էվիլէլ եագմաղա պաշլայալըմ , — տէյիպ , վէ եանընտա պուլուշման մէլպուսաթտան պիրինի մաշանըն ուճուշլա գալտըրըպ աթէշէ թութտու :

Իքի սանիյէ գարֆընտա իրէք եաղըգ եանտը պիթտի . մուախխարէն սըրա կէօմէյէ կէլտի , կէօմիշլին էօնիւնտէ վէ տիրսէլէրինտէ գըրմըղը լէքէլէր վար իտի քի , գան լէքէլէրի օլտըղը ալիքէար իտի :

Իւշ սանիյէ գարֆընտա կէօմիշ տախի եանըպ քիւշ օլտու : Օճաղըն ալէվի մէրգումըն սօնուգ օլան սըֆաթը իւզէրինէ վուրտըղը սըրատա , կէօզլէրինտէ պիր Նագարը խայինանէ բէյտա օլմը իտի :

Սիյահ եէլէյին գումաշը գալընճա օլտըղընտան , տաշա եալաշ եանաղը միսիլու , պըրագտըղը քիւլտէն աթէշ պիր աղ քէօրլէնմիշ իտի :

Օճաղըն էօնիւնտէքի մէրմէր թաշըն իւզէրինտէ պէօյիւճէք պիր քիւրէք իլէ իշի եարըյա գատար սու տօլու չինգօտան պիր գօվա տուրմագտա օլտըղընտան ,

մերգում՝ քիւրէիլէ օճաղըն քիւրինիւ չըգարըպ գօվանըն իչինէ աթաը , շու վէճէ իլէ աթէշ՝ թէքրար բարլատըգտա , իքիյէ պէօլիւնմիւշ օլան բանթալօնը վէ սօնրա տալի գօլ պաղընը իչինէ աթարագ , պուռլարտան չըգան եանըգ չուխա գօգուսը օտալը տօլտուրտը : Պուռլար եանըպ պիթինճէյէ տէկին պիր գաշ տէֆալար օճաղըն քիւրինիւ գօվայա պօշալթաը , բարտըսիւ բարչալանմաթըգճա եանմայաճաղընա էմին օլտըղընտան , եազըխանէնին իւթիւնտէ պուլունան թէրգի մագասըլլա եէր եէր գան իլէ միւլէմմա օլան մէգքիւր էլպիսէյի եիրմի բարչա գատար քէստի , վէ հէր պիր բարչալը այրը այրը շըմինէնին իչինէ աթաը , վէ Փագաթ պուռն գոււ մաշը զայէթ գալըն օլտըղընտան , թէքմիլէն եանըպ պիթմէսի պիր սաաթտան զիյատէ սիւրտիւ :

Պէօլէճէ մէլպուսաթըն քեաֆֆէսինի եագըպ պիթիրտիքտէն վէ կէօսթէրիչի չիւպհէյի տալէթ իտիճի օլան քիւրիւ օճագտան չըգարըպ , գօվանըն իչինէ աթաըգտան սօնրա , շըմինէյի թէմիլլէտի վէ եէնիտէն օտուռն իսթիֆ իթտիքտէն սօնրա , — շիմտի սըրա շու քիւրիւ մէյտանտան գալտըրմաղա կէլտի , պու տա գօլայ շէյ , — տէտի :

14

Ինճամընտա լամբաօընը ալըպ գօվայը մաթպալտա կէօթիւրտիւ վէ աղղընա գատար սու տօլտուրտըգտան սօնրա , չամուր կիպի օլմուշ օլան քիւրիւ պիր տիկէր մաշա իլէ գարըշտըրտը , վէ գօվայը քիրլի սու տէօքիլէն գուրնանըն իչինէ պօշալթըպ , էյիճէ եըգատը վէ հէր շէյի եէրլի եէրինէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , օտասընա ալտէթ իթտի :

— Հօ՛, հօ՛, պուրատա զիյատէսիլէ եանըգ գօգուսը վար , պու թէհլիքէլի շէյ , պուռն տա չարէսինէ պագմալը , — տէյէրէք , լամբայը եազըխանէնին իւթիւնէ գօլուպ , բէնչէրէյէ տօղրու կիթտի , վէ բէրտէյի սըլըրըպ գանատլարը աշաը վէ էյիլիպ սօգաղա պագտը :

Հէր թարաֆտա սիւքիւնէթ հիւքմ իթմէքտէ իտի , սօղուգ զիյատէլէշմիշ իտի իսէ տէ , գար քէսիլմիշ եաղմամագտա իտի : Մէրգում թէքրար շըմինէնին եանընա կէլիպ վէ սաաթըն եանընտա տուրմագտա օլան եաբմա սարը սագալ իլէ պըլըգ վէ սաշլարը կէօրիւպ , — հայ շէյթա՛ն , պուռլարը ազ գալտը քի պուրատա ունուլթույօր իտիք , — տէյիպ , հէման անլէրի տալի աթէշի իչինէ Փըրլաթը վէրտիքտէն սօնրա , քիւրէյի աթէշին ալէվի իչինէ սօգուպ պէլլէտի . իւշ տագիգա գար . Փընտա քիւրէք քիրազ կիպի գըզարտըգտա , աթէշտէն չէքիպ չըգարըպ իւթիւնէ շէքէր թօզու էքտի վէ օտանըն իչինի պիր էյիճէ թիւթսիւլէտի :

Պէօլէճէ օտանըն հալասընը քեալիլէն թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա , բէնչէրէլէրի գարատը , բէրտէլէրի շէքտի , վէ եազըխանէսինին չէքմէլէլիլինին պիրինին իչինտէն պիր ճըզտան չըգարըպ , լամբանըն էօնիւնէ օթուրտու : Ճըզտանը աշըպ , իչինտէն պիր թագըմ քեաղըտլար չըգարտը վէ սըրասըլլա եան եանա տիգտի . թագէ պիր սիկարա տահա եագըպ , մէթուպ քեաղըտընտան պիր տէֆթէր եաբտը , վէ սըրասընա գօմուշ օլտըղը էվրագըն սուրէթլէրինի այնէն մէգքիւր տէֆ .

լան չէքմէճէյէ տօգուներ վերտի . քաղանապը ճաշտ իթմիշ օլտըղըմ սէրվէթէ մահ-
ոռւպէն էքէյիճէ պիր բարա սայըլըր ամմա պանա ջիֆայէթ իթմէզ , միլեթնլար իլէ
աքչէ թէսապիուր իտէրիմ , միլեթնլար իթմէլի միլեթնլար , վէ հէմ տէ վէլէճէ
տիր , —տէյիպ գըրաաթա տէմմա իթտի :

Պա-էի-զ պին ֆրանգըն «նէրիթի յէպֆըն իշինպէթի րօլապֆըղա քօրոռնու-զ պին-լէճէ
օռն պիրտէ Ե***** իւրաքընդառն պիր Ֆօնաքը յախոռնա Շըմալ շըֆէրթէրէ յէթէլէնէ
փաշաէլէն իթէթէր րիւր . քօրշըլըմապն իլի . օլ քօրո-րօյն-նարառն պաշըլը օլտէպ րըր ,
օնրան իւնըրըն . ՇԱՆԹԻԼԵԻՏԵ՞Ն ՄԻ ԿԵԼԻՑՕՐՍԸՆ րէրնէ , իլէն յէճա-ր անլը ,
անա օն իւլիթալըն հալի էլը-քը իլէնլի քիթէթէր րիւր : Պա-Ֆօնա-ք Ե***** րիւր :

— Պուներն տա իմզասը իթի երլըրըլը պիր Ե . սազլամըլ օլտըղըմ բասաքօրթ , գօլու
պաղըլը եօլնուներն քիմ օլտըղընը պէյան թիթիթի : իաքին սահիճ մի տիր , եաքմա
մը տըր , պէնճէ եաքմա օլտըղընա իւպահէ եօգ տըր :

Պու քեաղըտը տա տիկէրիինն իւգէրինն : գօտուգտան սօնրա , պիր տիկէր
քեաղըտ տահա ալըպ ,

— Իշթէ չըմէնտըֆէրտէն չըգմըլ օլան եօլնուներն իթիթիթի զըյմէթտարքէն
ղըտ պու տըր քի , պու քեաղըտ սայէթինտէ իլին նէ՞ օլտըղընը Փարգ իթմիթի .
պու քեաղըտ էլիմէ կէչինճէյէ տէկին , մէսէլէ ատէթա պիր մուամմա իտի ամմա ,
պու քեաղըտ վասէթասըյլա մուամմայը հալ իթտիմ , —տէյիպ , պէր վէճը զիւր
օգուճաղա պալլատը :

«ՊԱՏԻԻ ՎԱՍԻՒՅԵԹՆԱՄԷՄ ՕԼ ՏԵՐ ԲԻ ,

«Պէն զիւրտէ իմզա սահիպի զիւճուտիմ սաղ վէ սէլիմ վէ ազլամ քեամիլէն
պաղըմտա օլտըլը վէ Րէժէնթ-Սթրիթ սօգաղընտաքի խանէմտէ իզամէթ իթմէքտէ
պուլուներըղըմ հալտէ , սօն միւրատըմը պուրայա պէր վէճը արթի եազմըլըմ տըր :

«Բէտէր վէ վալիմէմ չօգտան պէրու էօլմիւլէր տիր :

«Եալընըզ պիր հէմիրէմ վար տըր :

«Մէրգումէ հէմիրէմտէն պաշգա պիր քիմսէ գալմամըլ օլտըղընտան , տըր
սէվմէք վէ եանըմտան ալըրմամաք արղուսընտա իտիմ . . . Փազաթ իթթիլազ իթ-
տիլի մէպէք իզթիզասընճա , Րէզալէթը հալինլին թէքսիրիթնտէն գուրթուլմազ վէ
ֆիմպապատ զիքրինի իշթմէմէք մազստընն միպին , քէնտիթիլէ միւնասէպէթիմ
քէսմէկէ վէ հաթթա Բարիսի վէ Ֆրանսայը թէրք իլէ միյարը ախէրէ կիթմէկէ
մէնպուր օլտում :

«Պուներն իլէ պէրասէր էհլի ըրզ պիր քիմսէնին էմիլյէթինի սուի իսթիմալ իթ-
տիքտէն սօնրա , 1858 սէնէսիտէ պիր պաշգապըյլա էվէնմիշ օլտըղընը վէ պու
նիքեահտան րիթ զըզ սահիպէսի Երիւպ , Կիւ գըղըն ՄԱՐԻ Նամը վէ բէտէրինին
մահէսի օլան ՊՐԷՍՍՕԼ մահէթիլէ միւնէմա իտուկինի խապէր ալըմ :

«Եիրմի ալէնէ միթթմատիլին քէմալը զալրէթլէ չալըա չալըա եալէրի թա-
լիթ սաքթիթնտէ քիւլլիթիլի պիր սէրվէթ թօրլատըմ :

«Ելիւէվմ ՕՆ ԻԲԻ ՄԻԼԵՐՆ ԵԼՏԻ ԵԼԼԻ ՊԻՆ ՖՐԱՆԳ սահիպիլիմ , Լօն-
տրատաքի էվիթ , էչեալարըմ , Րէսիլէր վէ ամարը արիգա վէ նատիրէ տէ եինէ
պալգա :

«Էսհամը միւթէպէրէ վէ Էվրօթանըն էն միւթէպէր պանգալարընըն սէնէտա. Թընտան միւրէթթէպ օլան չու վարիյէթիմ՝ Լօնտրատա մուգիմ օլուպ, քէնտիսինէ էմիյէթը Թամմէմ օլան Րիշուր ՍԱՆԿՍՊԻ ճէնապլէրինին նէզտինտէ մահֆուզ տըր . . . Թաֆսիլաթը լազըմէ տախի օն պէչ սէնէտէն պէրու պիրիճիք տօսթ ում օլան ՄԻՇԷԼ ՊՐԷՄՕՆՆԸ նէզտինտէ մէվճուտ տըր :

«Պինաէն ալէյհ մէրգուր ՄԻՇԷԼ ՊՐԷՄՕՆԸ իճրաի վէսայէթէ մէմուր նասպ վէ Թային վէ վարիյէթիմի Թէրքիպ իտէն մէպալիդի պէր վէճհը աթի Թագսիմ իթ. մէսինի Թաֆսիյէ իտէրիմ :

«1. Բէնտի հէմիրէմ օլուպ, Լէ-թօլէի Պրէսուըն զէվճէսի վէ եախօտ տուը գարըսը Վալանի Տաբլէլին մէշրու գըզը ՄԱՐԻ ՊՐԷՍՍՕԼ, ալթը միլօն :

«2. Մէրգուր մէ հէմիրէմ Վալանի Տաբլէլին, Բօլ Դը Ժիպէ նամ ափօ գաթ իլէ զէվճիյէթը զայրը մէշրուէսինտէն Թէվէլիւտ իթմիշ օլան գըզը ՍԻՄՕՆ ՏԱՐ ՎԻՅԼԷ ալթը միլօն :

«3. Պագը զալան եէտի եիւզ էլլի պին ֆրանզը վէ Րէժէնթ-Սթրիթ սօգա-ղընտաքի միւլքիմի, իշպու վասիյէթիմին իճրասընա մէմուր Թային իթմիշ օլտըղըմ Մէշէլ Պրէսուա Թէրք իտէր, վէ գըզգարտալըմ Վալանիթինին նիքեահսըզ պիր զէվ-ճիյէթտէն հասըլ իթմիշ օլտըղը Սիմօնըն նէրէտէ իտուկինի պուլմագ իւզըէ լազըմ օլան էվրաք վէ մալիւմաթը տախի եինէ քէնտիսինէ պըրագըրըմ :

«4. Հէմիրէմ Վալանիթինին քէրիմէի մէշրուասը օլան Մաբի Պրէսուըն, բէտէր վէ վալիտէսի սաղ իսէլէր, օնլար իլէ վէ եախօտ հէր հանկըսը քի սաղ իսէ օնըն իլէ պէրապէր Բարիստէ իգամէթ իթմէլի տիր. բէտէր վէ վալիտէսի էօլմիւշ վէ եախօտ էվէնմիշ իսէ, օ հալտէ Բարիստէ իգամէթ իթմէկէ մէճպուր տէյիլ տիր, պու ճի. հէթլէրի տէ անլամագ գօլայ տըր :

«5. Պալատէ զիքը իթտիյիմ վարիյէթ, վէֆաթըմտան կիւնիւ կիւնիւնէ պիր սէնէ սօնրա, Րիշուր Սաֆիպէ մարիֆէթիլէ սահիպլէրինէ Թէսլիմ օլունսըն :

«6. Գըզգարտալըմ Վալանիթին Տարվիլին իքի գըզլարընտան պիրիսի էօլմիւշ օլուր իսէ, էօլէնին հիսսէսի սաղ զալանա վէրիլսին :

«7. Վէֆաթըմտան սօնրա պիր սէնէյէ տէկին իքիսինին տէ էօլմիւշ օլտըղիւ-րը Թէպէյիլին իտէճէք օլուր իսէ, վարիյէթիմին քեաֆֆէսի՝ տօսթ ում օլուպ, վա-սիյէթիմին իճրասընա մէմուր օլան Մէշէլ Պրէսուա ախ օլաճագ տըր :

«8. Նամէշրու գըզը Սիմօնտան տօլայը հէմիրէմին սէվապըզը ահվալի հագ-գընտա միւնասէպէթսիգ պիր Թէվաթուրըն վուգուրինէ մէյտան վէրիլմէմէք իւզըէ, Սիմօն Տաբլէլի պուլմագ իշիւն իգթիզա իտէն Թէհարրիյաթ վէ Թէշէպպիւսաթը Մէշէլ Պրէսուըն եալընըզ պալընա իճրա իթմէսինի Խալէպ իտէրիմ :

«Իշպու վասիյէթինամէ Լօնտրատա 1876 սէնէսի աղօսթօսըն 20ինճի կիւնիւ Թանգիմ օլունմըշ տըր :

«ԱՐՄԱՆ ՏԱՐՎԻՅԼ»

Պալատէքի վասիյէթինամէյի օգուտըգտան սօնրա, Նափարէն սօգաղընտա մու-գիմ կէնճ քիմսէնին տուտագլարընտա զարիպ պիր Թէպէսսիւմ բէյտա օլուր. վէ վասիյէթինամէնին սուրէթինի եազըխանէնին իւզէրինէ գօտուգտան սօնրա, —էն միւհիմ քեաղըտ պու տըր. պէնիմ միլէօնլարըմ կէթիրէճէք օլան քեաղըտ իշթէ-

պու ընաղըտ տըր, — տէրիպ, վէ տիկէր պիր ընաղըտ էլինէ ալըպ, — պու ընաղըտ տա շիմտիքի օգուտըղըմ զարայիպառէն օլան վասիյէթնամէյէ տաիր պազը մալիւմթը հապի պիր վարապա տըր, — տէյու իլավէ իթտի :

15

Վասիյէթնամէյէ վէրպութ օլան իլավէլէրին միւնտէրիճաթը տաիի պէր վէճը թի իտի :

«Պիրիճի իԼԱՎԷ. 18 թըլլինի սանի 1854 թարիխինտէ Սիճո Տարվէլիճ գէն հէնուզ իւշ կիւնլիւք չօճուզ օլտըղըմ հալտէ, Կիզիճէ վալիտէսինին նէզսինտէն ալըրտըմ. չիւնքի հէմլիլէմին օ չօճուզը մէյտանտան գալտըրաճաղընը էյի Վիլիթ իտիմ, վէ եախօտ էսյլէ մէմուլ իտէր իտիմ :

«Այնը թարիխտէ, մէճհուլ պիր բէտէրին վէ հէմլիլէմ Վալալիճ Տարվէլին քէրիմէի նամէլըուէսի մագամընտա Բարիսին իւշիւնճիւ պէլէտիյէ տաիրէսինտէ վէլատէթի գայտ իթտիրիմիշ տիր :

«Էլիէվմ Սիմօն եիրմի իքի եաշընտա տըր . . .

«Սէնէի մէզքիւրէ թըլլինը սանիսինին 17սինտէ, պու գըզը իօնն վիլայէթին. տէ Վիզ-Սիւր-Պրէն գառապասընտա մուզիմ Գլօտին Շարվէ նամընտա պիր սիւտա. նայա թէսլիմ իթտիմ, վէ Սիճո նամընը վէրմիշ օլտըղըմ օ գըզը պէօյիւթմէսի ի. չիւն մէրգուլմէ Գլօտինէ օթուզ պին Փրանզ վէրտիմ :

«ԱՐՄԱՆ ՏԱՐՎԻՅԼ»

«Իփիճի իԼԱՎԷ. թախմինէն օն սէնէ սօնրա հէմլիլէմ Վալանթինի կէօրէ. մէզ օլտըմ. պինտէն ալէյհ նէ օլտըղընը պիլմէմ, գէվճինին իսմի Լիւտօվիզ Պրէս. սօլ վէ սէնաաթը միմար օլուպ, Բարիստէ իգամէթ իթմէքտէ իտի. պէլքի շու թափսիլաթ իլէ նէրէտէ օլտըզը պուլունապիլիր :

«ԱՐՄԱՆ ՏԱՐՎԻՅԼ»

Նիհայէթ սօն գալմըշ օլան սուրէթի էլինէ ալըպ, — պալատէքի էվրագը նա. տիրէնին կէօնտէրիլտիլի քիմսէյէ եաղըլմըշ օլան շու սաթըրլարը տա պիր էյիճէ օ. գուլալըմ, — տէյուպ, պէր վէճընը աթի օգուտը :

«Արճո Տարվէլ 30 Կիւնուլը էվլէ 1876-րդ վէֆաթ իթէշ րէր. էյի գէլէլէ Կի, էլէր Գըլլար Արճոնը վէֆաթընտան սօնրա պէր օնէն զարֆընտա Եւնէ վարէյիլին թագօթի շէնընտա թային օլտանն էլիւտէն էվլէլ Եօլլարէլէ Կի, պա վարէյիլին Ե****Կի Վիլիէ Գըլլար, վէ օ րա **** շէրէլիլէ պէնլիլէթ թագօթի Երէճէր րէր : ԶԱՄԻՐՍԻՉ Պիր ՔիՄՍԷ պուլապ հարէլէլ իթէրէլէ վէ ֆաթաթ յառալէլիլէն նէզարէլին իթէլիլէ :»

Տէլիգանը թէքրար թէպէսսիւմ իտուպ :

— Թէսաաթիւֆ տէնիլէն շէյ պէօյիւք պիր ուսթատ տըր քի, էօնիւմէ կիւզէլ պիր Եօլ աշայօր. իշթէ շիմտի էօյլէ պիր սըրրա մալիք իմ քի, օն իքի միլիօն եէ. տի Եիւզ էլլի պին Փրանզ գըլմէթի վար . . . տօղրուսու կիւզէլ բարա . . . Ա՛հ, ՊէՇ ԵԸԼՏԸՁ չիւրէթի հիսսէտարլարը, սիզի կէօրիւնիւր քի պու լօգմայը պէշի. նիզ արանըգտա բայ իտէճէքսիլիզ, էօյլէ՞ մի, պէն տէ հիսսէմի իսթէրիմ . . . զան.

նըմ պէն տէ պօլ պօլ պիր հիսսէյէ միւսթահազգըմ . ինսանըն միւտտէթը էօմրիւն . տէ էքսէրիա եալընըզ պիր տէֆա վարիյէթ էտինմէք Փըրսաթը էլինէ կէչէպիլիր . պու Փըրսաթտան իսթիֆատէ իտէմէյէն քիմսէ շաշըն սայըլըր , վէ էօյլէ շաշըն . լար պիր տահա սէրվէթ սահիպի օլմագլըղա լայըզ տէյիլլէր տիր . պէն իսէ օ կիպի շաշընկարըն սըրասընա կէչէմէմ , մատամ քի էլիմէ Փըրսաթ կէչմիշ տիր , գաշըր . մայանաղըմա եէմին իտէրիմ , — տէյուպ , օգուտըղը էվրագը թօբլատըր վէ եազը . խանէսինին իւզէրինտէ ճըզտանըն իչինէ գօտուգտան սօնրա , — շիմտի պու էվրա . գըն ասըլլարընը էմին պիր մահալէ գօմալը . . . նէ՞ օլուր , նէ՞ օլմագ . . . — տէյէ . բէք , օտանըն իչինտէքի էչեայը պիր բէրրէ կէօզտէն կէչիրպի . վէ պիր ազ միւ . թալատան սօնրա , — նէ՞րէյէ գօսամ քի էմին օլսամ . լաքին աճէլէ իշ եօգ , շիմ . տիրք քիթապխանէմին իւսթ գաթընա գօյուլմ տա սօնրա տիւչիւնիւրիւմ , — տէտի . վէ պիր սանտալիյէ իւզէրինէ չըգըպ , ճըզտանը քիթապ տօլապընըն իւզէրինտէ պուլուռնան կազէթա բաքէթլէրինին վէ քիթապլարըն արասընա սօգուշտըրը վէրտի .

Յիլվագը շու սագլատըղը եէր բէք միւնասիպ ույղըն պիր մահալ իտի . շիւն . քի կազէթալարըն վէ քիթապլարըն իւսթիւնիւ թօզ գաբլամըշ օլտըղընտան , պէօյ . լէ պիր ալթիւսթ օլան մահալի գարըշտըրմագ քիմսէնին խաթըրընտան կէչմէյէճէյի . տէրքէար իտի : Քիթապխանէյի քիլիտլէյիպ անխաթարը չըգարտըր ալտը :

Շու սըրատա սաաթ տօգուզ վուրտու . թամ տօգուզընճը վուրուշտա , եա . նընտաքի օտատան գուվվէթլի պիր չան սէսի իչիտիլի :

Տէլիգանը պու սէսէ գուլագ աստը վէ պիր հէյէճան իլէ , — պիրիսի կէլալ . ամմա , պու գատար էրքէն քի՞մ օլապիլիր , — տէտի :

Պիր չան սէսի տահա չըգտը , լաքին պու քէրրէ իւշ տէֆա արգա արգայ . վուրուլտըղտա , տէլիգանընըն թէլալընտան ալընտա բէյտա օլան չըզըլար մահ . օլուպ , եէրինէ տուտաղընտա թէպէսսիւմ բէյտա օլտու :

— Օգթավի տիր . հէմ տէ սընըրլարը ալաղա գալգմըշ օլմալը . գաբուլը չալը չընտան պէլի . . . չօգ գըզմըշ օլմալըր ամմա , բաթլամասըն տա վագ կէչտիք , պէ . բէքէթ վէրսին քի պէնտէ տէ գուվվէթ վար :

Չան վուրուլա վուրուլա գըրըլաճագ մէրթէպէյէ կէլտի : Տէլիգանը՝ օտասըն . տան չըգըպ , վէ իջ օտասընտան կէչիպ , սուֆայա չըգան գաբուլըր աշտը :

Ուզուռն պօյլու , զաիֆճէ , սիյահ իբէք ֆիսթանը , քէնարը քիւրքիւ գատիֆ . բալթօլը , վէ եիւզիւ գալըն պիր էօրթիւ իլէ էօրթիւլիւ պիր գարը՝ եըլտըրըմ կի . պի իչէրի կիրտի :

Հէնուզ իսմի մէճհուլ օլան շախս գաբուլըր գաբայըպ , միւթէաճճիւպանէ պի . սէս իլէ .

— Բահ , սէն մի իմիշ սին , — տէտիքտէ , կէլէն գարը պուլուռնտըղը նօգթատ . մըլալտնմըշ կիպի տուրուպ , հիտտէթինտէն սէսի տիթրէյէ տիթրէյէ ,

— Նասը՛լ տէտին , սէն կիտէ կիտէ ինսանլարը չաթլաթմաղա պաշլայօրսըն . պիլիյօ՞րմըսըն քի արթըգ չէքիլմէյօրսըն , տիւն ազլամ օն իքիյի չէրեք կէչէրէք . Րընէսսանս գահվէսինտէ պուլուռնմաղա սէօզ վէրիւրսին . . . կիտէր սաաթ պիրէ գս . տար պէքլէրիմ , Մօրիս եօգ , աճապա եանը՛լ մը անլալըլմըշ տէյու տիւչիւնի . բիւմ . . . հէման էվէ կիտէրիմ . . . օրատա տա Մօրիս եօգ . . . տէօնէր թէքր .

գահվէյէ կէլիրիմ . . . գահվէյի գաբանմը պուլուրում . . . էվէ տէօնէրիմ . . . երնէ թէն-
հա . . . Կէճ Գուլըն օլմա . . . Մօրի Կէլէճէ՛ Ժ տէյու պին քէրրէ թէքրարլայարագ , սա-
պահա գատար քեաղըտ աշտըմ . . . զէվզէք իմիշիմ տէյի՛լ մի . . . սապահ օլտու . . .
երնէ մէյտանտա քիմսէ եօգ . . . տէլի կիպի գօշար պուրայա կէլիրիմ , եարըմ սա-
թթ գաբուտա պէքլէտիպ գաբու չալտորտըգտան սօնրա , ֆիթուրսըզ ֆիթուրսըզ
կէլիպ աշարսըն , վէ Բահ , Ե՛ն Ժ Ի՛ն օն տէյերէք եիւզիւմէ գարչը պաղըրըսըն . . .
ութանմատան պաղգասըն՞ մը պէքլէյօր իտին . . . Կէլէ օ պէքլէտիին քիմ իսէ կէլ-
սին տէ կէօրիւչիւրիւզ , հաղըր շու տիվանէլիյիմ սըրասընտա պիր ազ կիւլէրիզ . . .
լազըրտը իտէճէ՛ք մի սին , ճէվապ վէրէճէ՛քմիսին , —տէյու պիր չըգըլ տըր չըգտը՝
— Լազըրտը իթմէ կէ , ճէվապ վէրմէկէ վազըթ մը պըրագտըն . . . պիր գըս-
գանճըզ սահագաթըլա պաշլատըն վէ պիր չիֆթ սէօզ սէօյլէմէկէ մէյտան վէրմէ-
տին քի . . . հիշ քիմսէյի պէքլէտիյիմ եօգ իտի . . . հաթթա սէնի կէօրտիւլիւմէ
ղայէթ մէմուսն օլտըմ . . .

— Սահի՞հ մի :

— Նաուսըմ հագգը իչիւն պէօյլէ , լաքին շու կէլիչին պիր ազ վազըթսըզ տէ-
յի՛լ մի :

— Նիչիւն :

— Զիւնքի կազէթախանէյէ կիտիպ եազը վէրմէլիյիմ . . . պիրիսին քի մուխ-
պիրիլք իտիյօրմ :

— Սէնին մուխպիրիլիին պէնիմ իւզէրիմէ էլլէ՞մ մի . . . էկէր օթուզ պին ալթուս
իրատը մուխպիրիլք իլէ գաղանաճագսան . . . վայ պաշընա . . .

— Մուխպիրիլք իլէ գաղանամայաճաղըմ պէն տէ պիրիլիմ , լաքին կէչինէճէք
տէ լազըմ տէյի՛լ մի եա . . .

Պու արալըզ կէլէն , գարը , եազը օտասընտան իչերի կիրտի :

— Օտանտա աթէշ իլէ ըըղըն նէ՞ իչի վար , պու սապահ իչի՞ն մի վար իտի :

Մօրիս լամբայը սէօնտիւրտիւ վէ բէրտէլերի սըյըրտը :

— Եալընըզ սապահ մը , նազըլճըղըմ . . . ֆէլլահլար կիպի պիւթիւն կէճէ չա-

ւըլըմ :

— Տիմէք օլուր եազը եաղմագ իչիւն պէնի ունութտըն էօյլէ՞ մի . . .

— Սէնի ունուտըրմըյըմ :

— Պու տա ֆէնա տէյիլ . . . նէ՞ տէմէք . . . թէաթրօտան սօնրա կէլիպ , րընէս-
սանա գահվէսինտէն պէնի ալաճագ տէյի՛լ մի իտին :

— Նա՞սըլ կէլէ իտիմ քի , սէն տէ Գօնթ իլէ պէրապէր թէաթրօտա իտին . . .

— Գօնթ՝ սաաթ օն պիրտէ սափուշտը , րէսմի պիր պալօյա կիթաի . . .

— Կիտէճէյինի պիրի՞ր մի իտիմ :

— Պու պէհանէ ույմատը . . . պիրմէզսէն պիրլէ կէլմէմէք իչիւն պիր մահգուրըն

եօգ իտի :

— Հագգ սահիպի օլմագ իսթէրիմ տէյիվէր տէ , սէօզ գըսսա օլտուն :

— Հագգ սահիպի օլմագ իսթէմէմ . . . լաքին էօյլէ էյլէնճէյէ տէ կէլմէմ . . .

Մօրիս օմուզլարընը սիլքերէք . . .

— Էկէր գահմէթ էաիպ տէ պուրայա կէլմիշ օլսա իտին պէնի պուլուր իտին . . .

— Էֆենտիմիդին արդաստան գոյմալը հէ՞. էվէթ գոչույորմ, շիմտի, գոչույմ քի էֆենտիմիդ քէնտի իչիւն չըտըրըյորմ պանն իթսին, էօյլէ՞ մի . . . Էօգ, Էօգ, չօգ պէքլէրսին, օ գատար ահմագ տէյիլիմ :

— Իչթէ գոյմուչ կէլիշսին եա . . .

— Բլինտէ՞ մի սին, տէյիլ՝ մի սին . . . անլայմ տէյու կէլտիմ :

— Էյ շիմտի անլատըն եա պուրատա օլտըղըմը, — տէյէրէք՝ Մօրիս՝ Օգթավի-նին պէլիսէ սարըլտըգտա, մէրգուլէ պիր համլտա բալթօսըյա շապգասընը չը-գարմագ իւզրէ, Մօրիսին գօլլարընտան սըյըլտը :

Մատմազէլ Օգթավի հէնուզ երմի իքի երմի իւչն եաչընտա գոււրալ վէ կիւմ-րահ սաչը, սիյահ կէօզլիւ, գըրմըղ տուտագլը, պէյազ տիչի կիւզէլ պիր գըղ իտի . սըֆաթը պիր ազ ֆարըմըզ կիպի իտի իսէ տէ, երնէ կէօրէնլէրի տէրհալ իղֆալ իտէպիլէճէք մէրթէպէտէ իտի :

Մօրիս թէքրար Օգթավինին պօյնընա սարըլմագ իսթէտի իսէ տէ, Օգթավի . — էլլէրինի աշաղը ալ, կէօրմէյօրմըսըն քի հըրսըյըմ, — տէյու պաղըրարագ երնէ կէրի չէքիտի :

Մօրիս կիւլէ կիւլէ,

— Նէ՞ իմիշ գապահաթըմ, նէ՞ եաբտըմ սանա, — տէտիքտէ,

— Պիլմէյօրմ ամմա, թախմին իտիյօրմ . . . պու կէճէ էյլէնմիշ օլմալըսըն . . .

— Եանըլըյօրսըն, ճիկէրիմ . . . Էէմին իտէրիմ քի պէնիմ գատար միւտէպլիր ատամ պուլոււնամագ . . . կէլ, կէլ, չու աթէչին գարըսընա եայլը վէր տէ, օ մինի մինի այազլարընը ըսըթ . քի՞մ պիլիր նասըլ տօնմուչլար տըր . — տէյէրէք, Մօրիս՝ Օգթավիյի չըմինէնին գարըսընտաքի գօլթուգ սանտալիյէսինէ օթուրմագա վէ ուզուն թօբուգլու պօթինլէրինին ալթընը աթէչէ գարը թուրմագա մէճպուր իթտի :

— Էրքէք տէյիլմիսինիզ, գապահաթը իլլէրսինիզ, սօնրա տա եալթագլանմագա պաշլարսընըզ, ագլըմըզ օլսա տա սիզէ ինանագ, աճապա նէ՞ գատար պտանը-րըզ . կէլ չու եանըմա օթուր . . .

— Հիտտէթին սավուչտը՞ մը :

— Տահա սավուչմատը, վէ իսթէյէճէյիմի եաբմայաճագ օլուր իսէն, սավուչ-մայաճագ տա :

— Նէ՞ իսթէրսին, սէօյլէ եաբայըմ . . .

— Էվվէյա օթուր չուրայա . . . հա չէօյլէ էյի . . . շիմտի սէօյլէչէլիմ տէ Ղիր-պիրիմիզի անլայալըմ :

— Պէնիմ տէ՞ ճանըմա միննէթ :

— Եալան իսթէմէմ հա :

— Եալան ապա գապուլ իթմէմ . . . Ենէյի անլամագ իսթէրսին :

— Տիւն ագշամը վէ կէճէյի նասըլ կէչիրտիյինի . . .

16

Իւջիւնհին պէջիւ օլարագ , Մօրիւ Օգթալիյի էօրմէք իսթէտի իսէ տէ , մէր-
գումէ Մօրիսի հիտտէթլէ իթիւլ :

— Սօրտուղըմա նէ վագըթ քի ճէվապ վէրիր իսէն օ վագըթ պէնի էօրէրսին .
ճէվապ վէրմէտիքճէ էօրմէք օլմաղ : Տիւն եէտիյէ չէրեէք գալարագ սէնտէն այրը-
տըմ . . . օ զէմանտան պէրու նէ՞ եարտըն :

— Կիթտիմ եէմէք եէտիմ :

— Նէ՞րէտէ :

— Պրէպանըկ լագանթասընտա :

— Եալընըգ մը :

— Եալընըգ կիթտիմ , լաքին օրատա իքի իւչ պիտիք ըսսթ կէլտիմ , պէրապէր
թամամ իթտիք . . .

— Օ իքի իւչ քիչի քի՞մէր իտիւէր :

Մօրիւ պիրէր պիրէր իսմիէրինի սէօյլէտի :

— Սօ՞նրա :

— Պուլվարտա կէզինէ կէզինէ Վարիէթէ թէաթթօսընըն էօնիւնտէն կէչտիմ
վէ իչէրի կիրտիմ :

— Կէլիւլ Րընէսսանստա պէնի պուլաճագ եէրտէ . . .

— Րընէսսանստա ամմա եալընըգ տէյիլ իտին , չիմտի սէրպէսթճէ ֆիքրիմի սէօյ-
լէյիմ մի սանա . . . սէնի՞ Գօնթ իլէ պէրապէր պիր լոճատա կէօրիւյօր իսէմ , խօշ
կէլմէյօր . . . եապաչճա գօնուչմագ իւզրէ օնուն՝ սանա տօղրու էյիլտիյինի , վէ սէ-
նին տէ՞ թաթլը թաթլը կիւլիւսէյրէք օնու տինլէտիյինի կէօրտիւքճէ , պուլուն-
տըղըմ հալ պանա ապէս կէօրիւնիւյօր . . .

— Սանա՞ նէ , ահմագ . մատամ քի պիրիճիք սէվտիյիմ սէն սին , պիլիրսին . . .
էկէր հալի ապէս օլան պիրիսի վար իսէ , սէն տէյիլ սին , Գօնթ տըր . . . Գօնթ
զէվճիմ սայըլըր . . . ամմա սէն տէ . . . օ պիր շէյ . . .

— Էօյլէ օլտուն ամմա , մէն իտէմէտիյիմ պիր հալի կէօզիւմ իլէ կէօրմէմէքլիյի
թէրճիհ իտէրիմ :

— Պու սէօյլէտիքլէրին հէք սաֆուսթա . . . պիր սարը գարը իլէ պէրապէր օլ-
մուչ պէնի ալտաթըլօրսըն , էյի պիլիրիմ . . . քեաղըտ պագտըմ էօյլէ կէօսթէրիյօր
Մօրիւ կիւլմէկէ պաշլալըպ ,

— Քեաղըտար նէ՞ սէօյլէտիքլէրինի պիլմէզլէր . . . հաթթա սարը գարը եիւ-
զիւնէ պագամամ , ատէթա սընըրլարըմա տօգուէրը :

— Սմա՞ն էթմէ , էթմէ , սիզ պիր գարըյը եալընըգ սաշլարընըն ըէնկի իչի՞ւն
մի սէվէրսինիք . . . հայտէ քեաղըտըն եալանը օլտըղընը գապուլ իթտիմ , հաթթա
էօյլէ օլմասընը արզու իտէրիմ . չիւնքի սէնին հագընտա պիր թագըմ միւնասէ-
պէթսիզ հալէր կէօթէրիյօրլար իտի :

Մօրիւ խիւաֆը ըիզասը օլարագ պիր քէրրէ իլիքինիւլ :

— Պէնիմ հագըղմաա՞ մը :

— Եվ վէթ , իւսթիւնէ հարա մալս եղլը վէ ալթընա օրեա Կապուլը տիւլմիւլ իւսի , սաղընտա հարա մալս Կէյէ վէ սօլընտա ծնլալը վար իտի , քի սըգընթը ալաւէթի տիր . . . վազըա պիւէ+ (Կալթի) Կէյէ տէ սըրանա տիւլմիւլ իտի քի Բարա տիւլմէք տիր ամմա , Կէյէն իքի եանընտա օրեա Եէրթիլիլ իլէ հարա Եէրթիլիլ վար իտի քի , պիրի Գալլ վէ տիկէրի հարա իյմա իտէր . . .

Մօրիս հէր նէ դատար օյուլն քեաղըտը վէ էմսալի Փալ կիպի շէյլէրէ ասալ իւնանմամագտա իտի իսէ տէ , քեաղըտըն պէօյլէ տիւլմէսի օ տէրէճէ զարիպ կէօրիւնտիւ քի , պաղընտան աշաղը թէր տէօքմէյէ պաղատը , վէ Փազաթ մէճպուրի պիր կիւլիւլ իլէ ,

— Պէօյլէ տիվանէճէ սէօզլէր էլվէրիւր , ըէճա իտէրիմ պիթիւր , նազընըղըմ . քեաղըտը պիր եանա պըրագալըմ տա , լալըզընճա դօնուլալըմ : Վարիէթէ թէաթ . րօսընտան չըգտըմ տօյրու էվէ կէլտիմ եաթտըմ , իքի սաաթ ույուտըմ գալգտըմ , աթէլիմի վէ լամբամը եագտըմ , չալըլմաղա պաղատըմ , սէն՝ դաբուլը չալտըղըն սըրատա հէնուզ պիթմիլ իտիմ :

— Էյ սարը գարընըն հիչ ասըլ ֆասըլը եօ՞գ մը :

— Սարընըն նէ ասըլ վար նէ աէ ֆասըլ . լաքին պիր գուլմալ գարը վար քի , օնըն աղընտան էօլիւյօրըմ , — տէյէրէք , Մօրիս տուտագլարընը Օգթալիինն եանաղընա ուզաթտը . Օգթալի իսէ պու քէրրէ մուխալէֆէթ իտէմէյիպ կիւլէրէք ,

— Էկէր եալան սէօյլէյօր իսէն , նէ՞ եաբայըմ . պէն ինանըյօրըմ , վէ աֆիլ իտիյօրըմ :

— Իլլէմէմիլ օլտըղըմ գապահաթլարը աֆիլ իտիյօրսըն , մէլայիքէ մախսուա պիր ախլագ , Օգթալի , պիր սիկարա եագ տա սէն իչինճէյէ տէկին պէն կիտէյիմ կիյինէյիմ :

— Տիլարը՞ մը չըգանագ : ըն :

— Էվ վէթ , կազէթ ախանէյէ կիթմէլիյիմ :

— Պէն իսէ , էօյլէ եէմէյինի էվտէ պէրապէր եէյէլիմ տէյէճէքտիմ :

— Օնու եարընա եաբարըգ . . . պու կիւն ագչէյէ լիւզուլմըմ վար . . . սանտըգ աչըգ իքէն կիտէյիմ ալայըմ :

— Վազ կէչ սէն տէ , պաղգա պիր կիւն կիտէր ալըրսըն :

— Լաքին տէրսէմ քի . . .

— Անլատըմ , ագչէյէ լիւզուլմըն վար իսէ , գօլայ շէյ , եիրմի պէլ ալթուլն էօտիւնճ վէրէյիմ սանա . . .

— Օլմազ , թէչէքքիւր իտէրիմ . . . գարըլարտան բարա ալմաղա ալըլմամըլըմ . . .

— Զօգ ըսրար իտէճէք օլսամ նէ՞ եաբար . . .

— Պօլունա իթմէ . . . թահգիր իթմիլ օլուրսըն . պու կիւն էօյլէ եէմէյինի սէնին իլէ պէրապէր եէմէք գաթիէն միւմքինսիլ օլտըղընը գաթէն սէօյլէտիմ . . . կա . գէթախանէտէ եաբըլանագ պիր թագըմ թասհիլէր վար , օնլարը եաբըպ պիթիւր . տիլքտէն սօնրա , թէալլիւզաթըմտան իլսթիյար պիր քիմսէ վար քի խասթա տըր , կիտիպ Սէն-Թէրմէն մահալլէսինտէ օնու պիր քէրրէ կէօրմէլիյիմ , պէնտէն պաղգա տա միրասիօրու եօգ տըր . . . իլին էհէմմիյէթիւնի անլատըն եա , լաքին իլլէրիմի պիթիւրիւր պիթիւրմէգ , կէլիւր էվտէ սէնի պուլուրըմ , պէրապէր եէմէք եէրիլ , սօն .

բա տա նէնի փօլի-Պէրժէր թէաթրօսընա կէօթիւրիւքիւմ, պու գարար էյի՞ մի :

— Էյի քէօթիւ պու տըր, նէ՞ եարմալը . սէն պիր շէյն գարար վէրէճէք օլուր իսէն, օ գարարընտան կէրի տէօնմէքլիյին եօլունը բէք ալա պուլուրսըն :

— Սաաթ օն վուրաճագ . . . պիր ազ տապրանալըմ . էկէր պէնի սէվսէն, եաթազ օտամտաքի այինէլի տօլապտան պիր կէօմէք չըգարըրսըն տա տիւյմէլէրինի կէշիրիրսին :

— Շու մահուտ պէսլէմէն նէ՞ օլտու :

— Էյի նէ կիթմէք իշիւն սէքիզ կիւն իգն իթէտի :

— Օնուն խըզմէթինի շիմտի պէ՞ն մի եարաճաղըմ . հայտէ պագալըմ էօյլէ օլսոքն, սանա պէսլէմէ օլմագ բէք տէ իշիմէ կէլմէզ տէյիլ, — տէյիպ, Օգթավի եաթազ օտասընա կիրտիյի սըրատա, Մօրիս պօթինէրինի կիյինտի վէ բանթալօնընը կէշիրտի :

Օգթավինին նէ օլտըղընը թարիֆ իթմէկէ լիւզուլմ եօգ . հալը սապըզը պիր գաչ սաթր եազը իէ թարիֆ օլունասիրիր :

Օգթավի հէնուզ օն եէտի եաշընտա իքէն, վիլայէթտէ խանէսինի թէրք իլէ, խըզմէթճի մագամընտա Բարիսէ կէլմիշ իտի : Աէօլլէրի կիւզէլ, թավը շիրին, վէ սըֆաթընտա սաֆտէրուելըզլա պէրապէր պիր գուզվէթը ճազիպէ օլտըղընտան, խալը քէսան արգասընա տիւշէրէք, օլունան թէքլիֆլէր՝ Օգթավինին թէմպէլիյէ, զէվզ ու սէֆա վէ սէֆահաթէ օլան մէյլինէ մութապըզ կէօրիւնմէքլէ, հէման գապուլ իթմէք թարաֆընա կիթմիշ իտի :

Խըզմէթ իթմիշ օլտըղը զէվաթտան պիրիսի մէրգուլէյի իղֆալ իթմէսիլլէ, պիր չօճուզ տիւնեայա կէթիրմիշ իտի իսէ տէ, պու չօճուզ պիր գաչ այ եաշայըպ, վէֆաթ իթմիշ իտի :

Անտէն օօնրա պիր թագըմ նազէնիյնէր իլէ իւլֆէթ բէյտա իտէրէք, ազ վագըթ զարֆընտա պէշիննի ալթընճը տէրէճէ պէօլիւքլիւքտէ պիր եըլտըզ կիպի բարլամաշա պաշլամըշ իտի :

Իւլֆէթ իթմէքտէ օլտըղը ըէֆիգէլէրի միսիլու, ղայէթ շաշալը սուրէթտէ տէօշէնմիշ պիր տարիէ իլէ պիր գաբալը վէ պիր տէ աշըզ արապայա վէ իքի տէ աթա մալիքէ իտի : Քիւլլիյէթլի ագչէ գազանըր, վէ գաղանտըղընտան զիյատէ սարֆ իտէրէք, պօրնու տախի տիւշէր իտի . վէ ֆագաթ հիշ պիր իւմիտ իտէճէք քէօշէսի օլմատըղը հալտէ տախի, սալթանաթ վէ տէպտէպէյի էլտէն պըրագմագ իտի :

Նապարէն սօգաղընտաքի տարիէտէ թանըմը օլտըղըմ ՄՕՐԻՍ ՎԱՍԷՕՐ՝ թագորիպէն եիրմի տէօրթ եաշընտա օլտըղը հալտէ, տահա զիյատէ կէնն կէօրիւնիւր իտի : Խային պիր եիւրէքլէ պէրապէր հէմ հատիտ վէ հէմ տախի հալիմ պիր թապիյէթէ մալիք իտի :

Մօրիս ֆէվզէլատէ զէքի օլմագլա պէրապէր, ղայէթ քէսքին ֆիքրի պիր տէլիգանը օլտըղընտան, հէմ զէքեալմէթ վէ հէմ տախի գուզվէի ֆիքրիյէսինի եալընը ֆէնալըգ ճիհէթինէ հասր իտէրէք, վէ հէր նէվի զէվզ ու սէֆա վէ սէֆահաթ մէֆթուընը օլտըղընտան, ճէսիմ պիր սէրվէթ էլէ կէշիրմէկի գուրմուշ, վէ պու մագսատընա նախ օլմագ իշիւն քէլլէսինի տախի ֆէտա իթմէք լաղըմ կէլսէ, իթմէքլիյի կէօղիւնէ ալտըրմըշ իտի :

Մօրիսն Վասէօր քէնտիսինի կաղէթածը մագամընտա քնդարը պէմէ վազ էլէն,
միշ օլտըլը սուպուլթ իթտի :

Պու ճիհէթ պիր տէրէնէյէ գառար սահիհ ատտ օլունապիլիր իտի :

Յիլհադդա կաղէթա մուհարրիրի տէյիլ իտի իսէ տէ , կաղէթածընը պիրինէ
մուխպիրիք իթմէքտէ , վէ պուռնտան միսսատը ալմագտա օլտըլը ճիւզի պիր մէն
ֆաաթտան իսթիֆատէ իթմէք օլմայըպ , պիլէթինին իւզէրինէ իսմինին ալթընա

ՍԳՕՐԲԻՕՆ ԿԱԶԷԹԱՍԸ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

Իպարէսինի գօյապիլմէք հաղգընը հարիզ օլմագտան իպարէթ իտի : Պուռնտան մաա-
տա շու սայէտէ մէճհուլ իւլ ահվալ ճէմիյէթլէրտէ էհէմիյէթ գազանմագ , վէ
թէաթրօլարա , վէ գաֆէ-շանթանլարա վէ պալօլարա , մէճճանէն կիրէպիլմէք սու-
հուլէթինէ տէսթրէս օլուպ , չիւնքի Մօրիս Վասէօր սէրվէթ սահիպի օլմայըպ ,
հէնուզ գարիունա նամալիւմ օլան վէ իշպու հիքեայէտէ էհէմիյէթլէր ֆէվզէլատէ-
սի կէօրիւլէճէք պուլուռնան պիր քիմսէ թարաֆընտան մուխասսէս պիր այլըք իլէ
կէչինիր իտի : Պուռնտան մաատա չօք գումար օյնայըպ , էքսէրիյա թալիի միւսաա-
տէ իտէր , վէ գազաննը սայէսինտէ մէսարիֆաթընը գաբաթապիլիր իտի :

Ալիւֆթէլէրին երւգտէ տօգսանը պիր էրքէյի նասըլ սէվէրլէր իսէ Օգթավի
տախի Մօրիսի այնը սուրէթտէ սէվէր իտի , եանի գալպէն տէյիլ իլա հիսսէն ,
աչգէն տէյիլ իլա ագլընա էսմէքլէ պիր սէվմէք իտի :

Մօրիս տախի Օգթավիյի գալպէն տէյիլ , անճագ կէօսթէրիլ մագամընտա սէվ-
մէքտէ իտի , չիւնքի Օգթավինին կիւզէլիլի հէր քէսին աղղընտա կէզէր , վէ պիր
չօք քէսան Օգթավինին արգասընտան տօլաշըր իտի : Նիհայէթ շուրասը տա վար
քի , Մօրիս՝ Օգթավի իչիւն հիչ պիր հապպէ մասրաֆ իթմէք իտի :

Մօրիս իլէ Օգթավի միսալի իքի պէտխուլ քիմսէնին պիրպիլլէրիլէ տօսթ օլ-
մալարը թապիի օլուպ , արա սըրա պօղուշմագտա իտի իսէլէր տէ , պու տօսթլուզ
պիր սէնէտէն պերու տէվամ իթմէքտէ իտի :

Մօրիս իլէ Օգթավի պիրպիլլէրիլէ տէօլիւլիւրլէր , պիրպիլլէրինէ հագարէթ
իտէրլէր , ատէթա պօղազ պօղազա կէլիլլէր , վէ պիր տահա գօնուշմամագ իւզրէ
եէսին իտէրէք այրըլըրլար իտի իսէլէր տէ , պիրպիլլէրինի էպէտի սուրէթտէ սէ-
վէճէլէրինի ահա իտէրէք , էրթէսի կիւնիւ թէքրար պարըլըրլար իտի :

Օգթավիտէ հէր նէ գատար հըսըլ մանէվի տէնիլէն շէյի էսէրի եօգ իտի իսէ
տէ , աչըզը մուվաճէհէսինտէ տայիմա սէրպէսթ էֆքեար իտի : Պուռն մուղայիլիր
Մօրիս Վէր իչինի վէ տիւլիւնտիւլիւնիւ Օգթավիտէն կիլլէր , վէ քէնտիսինին նէ
օլտըլընը Օգթավիյէ պիլտիլմէմէկէ շալըլըր իտի : Ճիտտի սուրէթտէ Օգթավիյէ
էմիլլէթսիլիք կէօսթէրմէզ իտի իսէ տէ , օլմայա քի Օգթավի քէնտիսինի էլէ վէր-
սին , վէ եախօտ պօշ պուլուռնուպ տա թէրս պիր հարէքէթ իթմէսին իլիւն Մօրիս
իհթիյաթլը տալրանըր իտի :

Մօրիս կիլիտիլի սըրատա , Օգթավի՝ էլինտէ պիր պէյազ կէօմլէք իլէ աճէլէ
եաթազ օտաթընտան իլէրի կիրտիքտէ , Մօրիս :

— Օլտո՞ւ մը — տէյու սիւվալ իթտի :

— Եօգ , ազիլիմ :

— Նիչի՞ւն :

— Գօլ տիւլմէլէրինի պուլամատըմ , օնուլ իլիւն :

— Գօլ տիւյմէլէրինի պուլամաառն մը , էյիճէ պագամամըսըն :

— Հէր Թարաֆա պագառմ , Մօրիս :

— Շըմինէնին իւզէրինտէքի գուլթուլարըն իչինէ պագառն մը :

— Պագառմ :

— Եաթաղըն հանընտաքի քիւշիւք տօլապըն իւզէրինէ տէ պագառն մը , Օգթափիճիյիմ :

— Օրատա տա եօգ , սագըն չըգարտըղըն կէօմէյին իւսթիւնտէ ունուլթմուշ օլմայասըն :

— Մէմուլ իթմէմ , չիւնքի տիւն ագչամ կէլտիքտէն սօնրա չըգարմըշ օլտըղմա էմինիմ . . . Պիր տէ , Օգթափի , շու հազըլխանէմին իւզէրինտէքի չանաղըն իչինէ պագ :

Օգթափի հազըլխանէյէ հազլաշըպ , էսկի կիւմիւլէ պէնզէր մատէն չանաղըն իչինէ պագտը , մէզքիւր չանաղըն իչինտէ մէօհրլէր , չէլիք գալէմլէր , պիր չագը , վէ սիկարա ունու քէսէճէք ալէթ , պիր քէհրիւպա չուպուգ , ելէլէք տիւյմէսի մաշալաքը վէ սաիրէ վար իտի . Օգթափի չանաղը տէվիրիպ պիր էյիճէ պագառըգտան սօնրա ,

— Պիր տիւյմէ պուլտուլմ ամմա , պիր Թէք . . .

— Օլամաղ :

— Կէլ սէն տէ պագ , սէնին իսմինին կիւնիւ վերմիշ օլտըղմ տիւյմէլէր տիր , քի սէն տէ շօգ պէյէնմիշ իտին . . .

Ֆիլվազը մէզքիւր տիւյմէլէր զայթ կիւզէլ իտիլէր . պու տիւյմէլէր ալթունտան աթ նալը շէքլինտէ օլուպ , նալըն մըխ ելըլէրինտէ բէրուզէ մըխը իտի :

Մօրիս՝ գաշլարընը չաթըպ քէնտի քէնտիյէ հափաչճա ,

— Աճապա տիւյմէնին Թէքի նէ՞ օլմուշ , աճապա պու կէճէ հագմըշ օլտըղմ կէօմէյին իւզէրինտէ՞ մի ունուլթառմ . աճապա մէզարըն իչինտէ մի եօգսա արապանըն իչինտէ մի տիւշիւրտիւմ , — տէտիքտէն սօնրա եիւքսէք սէս իլէ ,

— Պէն տիւյմէլէրի չըգարտըմ տէյու զանն իտէրիմ :

— Չըգարտըն զանն իտիյօրսըն ամմա հանըլըյօրսըն . պէնիմ վէրմիշ օլտըղմ պիր տիւյմէյի էյիճէ սագլամամըշ օլտըղընա ճանըմ սըգըլտը :

— Պէնիմ սէնտէն զիյատէ ճանըմ սըգըլըյօր , ճիկէրբարէմ . պուլուպ կէթիրէն օլսա գըլմէթինին իւշ միսլինի վէրիրիմ , աճապա պիր Թարաֆա՞ մը տիւշտիւ , պիր աաճա արայալըմ , տէյիպ իքիսի պիրտէն օտանըն հէր քէօշէսինէ պագառըլար , վէ խալընըն իւսթիւնիւ պիր էյիճէ կէօզտէն կէչիրտիլէր իսէ տէ , պուլամաառըլար . Մօրիսին զիյատէսիյլէ ճանը սըգըլտըղընը Օգթափի կէօրտիւքտէ ,

— Պուլըն իչիւն քէտէ՞ր մի իտէճէքսին չիմտի . . . էհէմմիյէթսիզ պիր չէյ , վէ ելըրինէ գօմագ տա կիւճ պիր չէյ տէյիլ , Բարիստէ գուլուճը՞ գըթըղը մը վար . . . պիր տիւյմէնին ելըրինէ օն տանէ՞ պուլոււնապիլիր . . . հալընըզ շու լազըմ քի , պու կիւն պաշգա տիւյմէն վա՞ր մը տըր գօյաճագ :

— Վար տըր :

— Նա՞սը չէյլէր տիր :

— Սէտէֆտէն տիւյմէլէրիմ վար :

— Սէտէֆտէն մի . սէտէֆ տիւյմէն մի . էօյլէ ածի չէյլէրի գօլօւնա թագաւորն պ տա սէնի տըշարը չըգարթըրմըյլմ տէյի աուրոյօրսըն . . . յաճազ չէյ տէյիլ , կէօրէն՝ Մօրիս տիւյմէլէրինի ըէհիմէ գօմուշ տէսին , էօյլէ՞ մի . սէն՝ պէնիմ պիր տանէհիկիմ օլտըղըն հալտէ , սէնի կէօրէնլէր միլեօնլար սահիպիսին զանն թիթմէլի . տիրլէր : Յըրլաթը վէր բէնչէրէտէն շու սէտէֆ բարշալարընը . պէնիմքիլէրի վէրի . ըիմ սանա :

— Էյ սէն նէնէնաբարսըն :

— Էվտէ պաշա վար , պէն տէ օնլարը թագաւորմ . քիւրքիմին ալթընտան գօլլարմ կէօրիւնմէզ . պազընտը պէնիմքիլէր նէ գատար զարիֆ տիրլէր :

— Ղայէթ շիրին :

— Պէյէնտին մի :

— Ձօգ պէյէնտիմ , չօգ շիրին , Կէթ աղըր հէմ տէ սաաէ :

— Պէյէնտին իսէ պիւսպիւթիւն սէնին օլսուն :

— Լաքին . . .

— Լաքին մաքին եօզ , սէն պիլիրսին քի պէն նէ քի տէրսէմ օ օլուր , ինտա . ճըյլմ , եալալըրսըն եախօտ կիւճէնիրիմ :

— Սանա գարը կէլմէք գապիլ տէյիլ . նէ չարէ՝ ալմալը :

— Ղայէթ թաթլըսըն , Մօրիսիմ . տուր պիր էօբէյիմ սէնի . . . հա՛ շիմտի տիւյ . մէնին պէտէլինի ալտըմ թիմէք տիր . արթըգ պիր էքսիլին գալմատը՝ եա , կիյին պազալըմ :

Մօրիսին կիլինտիլի սըրատա , Օգլթապի .

— Պէն պու տիւյմէնին թէքինի ալըպ եատիկեար մագամընտա սագլայաճա . ղըմ , —տէտի :

Մօրիս՝ իթիյաթլը , տուրէնտիշ , հէր չէյի հիսապ իաիճի վէ տէրին տիւշիւնիւճի պիր տէլիգանլը օլտըղընտան , Օգլթապիինին սէօյլէտիկինտէն խօշլանմալըպ , էկէր շայէտ օ պիր թէքինի մէզարտա , եախօտ արապանըն իչինտէ տիւշիւրմիւշ ի սէ , հազգընտա բէք զիյատէ զարարլը օլապիլէճէյինի խաթրընա կէթիլմէլէ , տիւյմէնին թէքինի Օգլթապիինին եանընտա պըրազմագ իսթէմէտի :

— Օլմազ , օլմազ , նաղլըմ . մատամ քի պու տիւյմէլէրի սէն պանա վէթմիլչիլն , սէն տէյիլ , պէն եատիկեար մագամընտա սագլամալըյլմ , պիր թէքինի ղայի իթմիշ օլտըղըմա զաթէն չօգ թէէսսիւֆ իթտիմ . հիշ օլմազսա պու թէքի պանա պըրազ . . .

— Մուլթազ իսթէրմիսին :

— Իսթէրիմ :

— Պէն վէրմիլիմ աէյու մի :

— Էլպէթթէ :

— Օնա տէյէճէք եօզ , էօյլէ իսէ սէնին օլսուն ամմա շիմտիլիք պէնաէ գալը քի , տիլէտիլիմ կիպի եաբտըրալըմ :

— Տիւնտիյիմ կիպի եաբտըրմագ տէրսէն նէ՞ անլարսըն :

— Գոյուսմճըյա թէնպիհ իտէճէյիմ քի , ալթընտաքի փիւյմէյի չըգարսըն ետրի-
նէ էնլիճէ պիր ալթուսն խալգա կէշիրսին . օ հալտէ կիւզէլճէ պիր պոյուսն պաղը
խալգասը օլուր :

— Պոյուսն պաղը խալգասը տէյօրսըն ամմա , չիմտի էօյլէ շէյ գուլանան գալ-
տը՞ մը եա :

— Եանըլլօրսըն , պիր արալըգ գուլանըլմագ օլտու ալմա չիմտի եինէ գուլ-
լանըլլօր . . . տահա տիւն Գօնթ՝ պոյուսն պաղընա էօյլէ պիր խալգա թագմըլ իտի,
տօղրուսը սըգընթը վէքիճի առամ տըր ամմա , զարիֆճէ կիյինմէսինէ տէյէճէք
եօգ . . . հաթթա Գօնթտա կէօրտիւմ տէ խաթրըմա կէլտի . . . պէնիմ գույուսմճըմ
պուսը կիւզէլճէ եաբար , սէն պանա պըրագ :

Մէգըիւր փիւյմէյի էլտէն չըգարմագ , մալիւմ օքան էսպպալէ մէպնի Մօրիսին
իյինէ ասլա ույմաղտը իտէ տէ , Օգթալիինն սէօղիւնէ մուխալէֆէթ իթմէք չօլ-
բաղըգ օլաճաղընա վէ մէրգումէնին պիր թագըմ շիւպհէլէրէ զահիպ օլտրագ իշին
ասլընը անլամագ իսթէյէճէյինն գանի օլտըղընտան , փիւյմէյի պըրագմաղա պիլմէճ-
պուրիյէ րաղը օլտու . Օգթալի իտէ մէգըիւր փիւյմէյի կիւզէլճէ պիր քեաղըտա
սարըպ , բարա քէսէսինին իշինէ սագլպաղ :

Մօրիս կիյինիպ պիթտի :

— Էլտիվէնլէրինլէ շապգան նէ՞րէտէ տիր , Մօրիս :

— Օտամտա :

— Կիտէյիմ կէթիրէյիմ :

— Պէն քէնտիմ պըրըմ :

— Պէնի քէնտի հալիմէ պըրագ , սանա խըղմէթ իթմէք խօլուսա կէլիօր , — տէ-
յիպ , Օգթալի եաթագ օտասընա կիթտի :

Օգթալիինն զայպուպէթինտէն իսթիֆաաէ պիրլէ , Մօրիս՝ եաղըխանէսինին
չէքմէճէսինին աղըպ , պէպիսճէք պիր տէսթէ պանգօթ չըգարտը , վէ բարտըսիւ-
սինին ճէպինէ գօրտուգտան սօնրա , չէքմէճէյի քիլտիլէտի՝ վէ պիր աղ էվլէլ օգու-
մուլ օլտըղը քեաղըալպը պիր թագըմ կազէթալա աիտ էվրագըն արասընա սօգ-

տու :

Օգթալի՝ Մօրիսին էլտիվէն վէ շապգալարըյա իշերի կիրտիքտէ , Մօրիս .

— Արապան պէքէյօր մը , — տէյու սիւվալինէ Օգթալի .

— Պու տա սօրուլաճագ չէ՞մի տիր , պէօյլէ սօուգ հալա իլէ գալտըրըմա-
րըն իւզէրինտէյպիր բարմագ գար պիրիքմիլ օլտըղը հալտէ , Գօմարթէն սօգաղըն-
տան Նավարէն սօգաղընա գատար եիւրիյէրէ՞ք մի կէլտիմ գանն իթտի :

— Պէնի՝ արապանա ալըպ տա կազէթախանէյէ պըրագ ըրմըն :

— Ճանըմա փիննէթ օլտըղընը պիլիւսին , լաքին պու աղչամ եէմէյի պէրապէր
եէյէճէյիմիզի ունուլմայասըն հա՞ . . .

— Էիք ունուլըմըլըմ :

Օգթալի շապգասընըն պաղլարընը պաղլարպ , քիւրքիւ բալթագըն կիլիւսիպ ,
փքի մալուգլարա փիւյմէյի չըգարտը :

— Պէսլիմէն պուլուսմատըղը գէման էվին խըղմէթինէ քի՞մ պաշար , Մօրիս :

— Գաբուճը գարը :

— Անախթարընը օնա՞ մը պըրագըրսըն :

— Թապիի :

Օռասընըն գաբուսըն էօնիւնտէ տուրմագտա օլան գաբուճը գարը անախթարը ակորգտան սօնրա , կիւլէրէք պիր սէլամ չագտը , վէ սօգագ գաբուսընը աչըպ քէմալը հայրէթլէ Մօրիս իլէ Օգթավինին արապայա պինտիքլէրինի թէմաշա իթտի :

Գաթիլ մաշուգ իլէ արսըզ աշըգէ հէման թէպաիւտ իթտիլէր :

Օնլար կիթմէքտէ օլսունլար , պիզ տէ սէօզիւ մէզարիսթան վագասընա նագլ իտէլիմ , վէ մէզարըն պիրի իւզէրինէ տիզ չէօքիւպ , մուախարէն Գուրազիէֆ մէգարը վագասընը անլամաղա կէլմիշ օլան քիւրքիւ բալթօլու շախսըն նէ՞ օլտըղընը անլայալըմ :

Բօլիս գօմիսէրինին՝ շահիտլէրի թօքլատըղը սըրատա , էթրաֆա կէօզ կէզտի. րիպ , ամէլէ միյանընտա պիր արալըգ կէօրմիւշ վէ մուախարէն զայպ իթմիշ օլտըղը մէրգուլ քիւրքիւ բալթօլու քիմէնին հանկը թարաֆա կիթմիշ օլտըղընը սիւվալ էլէտիյի , վէ Գապիրօլըն տախի . — չիմտի կիթի , օ պիր չէյ կէօրմէմիշ օլուպ , վուգուր հալի պիզտէն անլամաղա կէլմիշ իտի . շուրալարտա տօլաշուլ տուրույօր իտի , — տէյու ճէվապ վէրմիշ օլտըղը էլպէթթէ քի խաթըրլարտա գալմըլ իտի :

18

Ճիւլագը մէրգուլ քիւրքիւ բալթօլու քիմէ մէզարըն իչինէ պագըպ , մագթուլէ գարընըն եիւզիւնիւ կէօրտիւքտէ , քէմալը խէլէճան իլէ վէ ֆագաթ կէլտիյի գէման եիւրիւտիւ կիպի ահէսթէ ահէսթէ , զահիրէն ֆիւթուրը պիր հալտէ պիր եանա չէքիլմիշ վէ պաշընը ասմըլ կիթմիշ իսէ տէ , տէրին էնտիշէյէ տալմըլ օլտըղը աշիքեար սուրէթտէ հալինտէն մալիւմ օլմուգտա իտի :

Մէզարիսթանըն գաբուսընա գատար այնը թավր ու հարէքէթլէ եիւրիւյիւպ , գաբուտան տիշարը չըգար չըգամագ , պէքլէմէքտէ օլան մաշուգէսինէ կիթմէկէ թէլալ իտէն պիր տէլիգանլը միսալի ատըմընը չարուգլաթըպ , Օպէրգամը սօգաղընա գատար վասըլ օլապիլմիշ իտի :

Մէզքիւր սօգաղըն քէօշէսինտէ պիր արապայա պինտիքտէ , արապաճը .

— Սաաթ իլէ մի , եօգսա պիր եէրէ՞ մի կիտէճէքսինիզ :

— Պիր եէրէ կիտէճէյիմ :

— Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ :

— Պէրանթէ սօգաղընա , Թամըլ պուլվարընա եագըն քէօշէ պաշընտա տուրմալը :

Արապաճը գամաշըլը պասըպ , օն տագիգա գարֆընտա թարիֆ օլունան մահալէ կէլտի տուրտու :

Միւշթէրի աշաղը էնիպ , արապանըն քիրասընը վէրտի , վէ Պէրանթէ սօգաղընա 18 նումէրօլը խանէյէ կիրտի , վէ տար պիր եօլտան եիւրիւյէրէ Պէրանթէ սօգաղընա նագըր օլան խանէ իլէ Թամըլ պուլվարընա նագըր օլան խանէնին օրթասընտա պուլունան պիր պինանըն աճէլէթէն նէրտիւպանընտան եօգարը չըգար :

իւշիւնճիւ գաթա վասըլ օլտըգտա , ճէպինտէն պիր անաթար չըգարուպ , վէ այրը այրը իբի տաիրէյէ կիրիլէն իբի գարունըն պիրիսինի աչըպ , գարանըգ պիր օտա-
յա կիրտի , վէ պու օտանըն իշինտէքի գարուտան եէմէք օտասընը , անտէն տախի
կէշիպ , եաթագ օտասընը պուլտու : Մէզքիւր եաթագ օտասընտա պիր եաթագ ,
պիր այինէլի տօլապ , պիր մասա վէ տէօրթ տէ սանաալիյէ մէվճուտ օլուպ , քեաֆ-
ֆէսի ճէվիզ աղաճընտան եաբըլմը , սատէ վէ Փադաթ Ղայէթ թէմիզ հալտէ իաի :

Հավույա պագան բէնչէրէլէրին բէրտէլէրի սըղըր գանը ըէնկինտէ բամուզլու
տամասգօտան օլտըղը միսիլու , այնը գումաշտան պիր բէրտէ տախի գարեօլանըն
իւսթիւնէ ասըլմը , վէ պու բէրտէնին արգասը տիքիլմիշ օլտըղը հալտէ գարեօլա-
նըն տայաթըլմը օլտըղը տիվարը գաբլամը իաի :

Տիվարտաքի քեաղըտըն չէշիտի ճիլալը մէշէ աղաճընա պէնգէյիպ , էսնաֆ խա-
նէլէրինտէ էքսէրիա եէմէք օտալարը տիվարլարընա եաբըշտըրըլան քեաղըտ կիպի ,
տէօրթ քէօշէ տէօրթ քէօշէ վէ քէնարլարը չէրշիպէլի կիպի եաբըշտըրըլմը իաի :
չէօյլէ քի պու քեաղըտը կէօրէն՝ էվ սահիպինին զիյատէսիյէ էգօնօմիալը սէվէր պիւր
ատամ օլտըղընա վէ քէլէրիր պուլուպ շու էսկի քեաղըտը ալարագ եաբըշտըրթմը
իտուկինէ գանաաթ հասըլ իտէր իաի :

Քիւրքիւր բալթօլու քիմնէ՝ գարույը գաբատը , եաթաղա եագլաշտը , վէ եա-
թաղը էօնէ տօղրու չէքիպ , արգասընա կէշտի . բէրտէնին ալթընա կիրիպ էլինի
եէրէ սիւրմէկէ պաշլատը : Սիւրէ սիւրէ արատըղընը պուլտըգտա , այաղընը տէօ-
չէմէ թահթալարընըն պիր եաբրաղընա տայաթըպ գուզվէթլիճէ պաստըգտա , տէօ-
չէմէնին չար քէօշէ թախմինէն իբի ատամ զէմինի եավաշ եավաշ չէօքիւպ , օ շախս
զէմին իլէ պէրապէր աշաղը էնտի . պէօյլէճէ պաշը տահա հէնուգ տիշարտա վէ
վիւճուտը իշէրտէ իբէն , գօլունը տէլիքտէն տիշարը ուզաթտը , եաթաղը եէրինէ
սիւրտիւ , վէ տէլիք եաթաղըն ալթընտա գալտը . մուսիսարէն երինէ սէսսիզճէ վէ
պիր թարաֆա տօգունմագսըղըն աշաղը էնէրէք պիր իբի սանիյէ սօնրա տուրտու :

Պուլունտըղը նօգթա քեամիլէն գարանըգ իտի , սաղ էլինի ալընա կէլէն տի-
վարըն իւզէրինէ սիւրէ սիւրէ տէրհալ պիր մատէն տիւյմէ պուլուպ , սըգը սըգը
պասըվէրտիքտէ , տիվար հէման տէօնիւպ տօլապ գաբուլարը միսալի աշըլտը վէ
օրթալըգ ըըտը : Օ զէման պաստըղը զէմինտէն էնիպ , զէմին եավաշ եավաշ թէք-
րար էօգարը չըգտը , վէ եաթաղըն ալթընտաքի տէլիյի գաբաթտը տիւզլէտի : Պա-
րար էօգարը չըգտը , վէ եաթաղըն ալթընտաքի տէլիյի գաբաթտը տիւզլէտի : Պա-
տէհու տօլապ կիպի աշըլմը օլան տիվարտաքի գանատլարը իթտի գաբատը . պու
գաբուլար օ տէրէճէ ուսթալըգլը պիրպիրինէ պիրլէշիպ գաբանըր իտի քի , էն քէս-
քին կէօգ պիլէ Փարգ իտէմէգ իտի :

Մէճհուլ քիմնէ , պէօյլէճէ մուգատտէման պուլունտըղը տաիրէտէն պիր գաթ
տահա աշաղը էնմիշ , վէ եիւղիւ թամբլ սօգաղընա նազըր օլան խանէնին պիր տաի-
րէսինտէ պուլունմը իաի :

Շու պուլունտըղը օտանըն հալի Ղայէթ Ղարիպ օլուպ , թէաթրօ օյունճըլարընա
էլպիսէ քիրայա վէրիլէն տիւքքեանլարա պէնգէր իաի :

Իշինտէ ամէլէ կէօմլէյինտէն թութունըգ տա , այանլարըն կիյտիքէրի գույ-
րուզլու սէթրիյէ գառար մէվճուտ օլտըղը միսիլու , բաբաս ճիւպպէսի , բարա
բարչա տիլէնճի էլպիսէլէրի , զապիթ իւնիֆօրմասը , սէրայտար րուպասը , ճէմիյէ-

Թը ընամկեյէ կիյնիւնիւնէ մէլպուսթ , հօպա տէլիգանլըլարն կիյնմէքտէ օր տըղլարը աթ թուպար , եան եանա տիվարտաքի չիվիէրէ սարը իտի :

Տօլապըն պիթի՝ եարմա օլտըղլարը թանըմայանադ տէրէճէտէ էյրէթի սաչ վէ սաղալ վէ պըլըք թիւ տօլու օլտըղը միսիլտս , պիրիմտէ զախի տիւրիւ տիւրիգ շապալալ , գասքէթիէր Գ գարաղլար վէ սաիրէ մէվնուտ իտի :

Բիւրըթիւ բալթօսըյա թանըմիւ օլտըղըմը շախս կէօզ աչըպ գաքանաճադ գա-
տար պիր գըսսա միւտտէթ գարֆընտա էքպիսէլէրինի չըգարըպ , այնը սիւրաթլէ սըրթընա պիր բարաս էքպիսէսի թագտը , վէ պաշընա տախի աղարմադա սպալամըլ էյրէթի պիր սաչ գօյուար , թէրէսի աչպզ վէ քէնարլարը էնլի պիր տէ բարաս շապալալ կէչիրտի : Պու վէճհ իլէ թանըմադ պիր գըլաֆէթէ կիրիպ , Պէրանժէ սօգաղընտա պիր գարոցտան կիրիպ իւչ գաթ եօգարը չըգմըլ իքէն , թարիֆ օլ-
նան տօլապ սայէսիտէ եալընըլ թամըլը հօգաղընաքի խանէյէ կէչէրէք վէ եալը-
նըլ իքի գաթ էքէրէք տիչարը չըգտը : Պու էվլէրին գաքուէրաք եալընըլ պու ճի-
հէթտէ օլուպ , մէճհուլ քիմսէ պուլվարա չըգտը վէ Տէժագէ նամ թէպթընըն գարըլընտաքի նէրտիւպանլարտան աշաղը էնիպ , էլէէվ Ռէքիսլիք մէյտանը թէս-
միյէ օլուան մէյտանտաքի արապա մէրքէզինէ կիթտի , օրաթան պիր արապա քի-
րալալարագ , կրամօն հօգաղընըն Պուլվար-տէ-գ-իթպիլէնէ չըգան քէօչէսիտէ տիւրմալընը արապաթըյա թէնպիլ իլէ , մէգքիւր քէօչէյէ վասըլ օլտըղապ Է էնիպ Բէքի-Պա նամ լօգանթաչա գատար եիւրիւտիւ . լօգանթաչա կիրտիքտէ , իւրըմէթ-
քեարա 17 նումէրօյը ձտաքը կէօլթէրմէսինի պէյան էյլէլիպ , վէ խըղմէթքեարտան տախի , —չու թարաֆտան Ն. 2 նէրտիւպանտան չըգընըլ , իքիճի գաթտա արա-
պըղընըլ օտայը պուլուրսընըլ— ճէվապընը պտըգտան սօնրա , եարմա բարաս չը-
գըպ իւրըրինտէ 17 նումէրօ մուրագգամ օլան օտանըն էօնիւնտէ տուրուպ գա-
բույը վուրտու :

Իչէրտէն պիր այագ սէսի չըգըպ , գարու եարը աչըլալ :

Թախմիսէն էլի էլի պէշ եաշընտա վէ ֆագաթ կէօլթէրիլի տահա գիյատէ իսթիյալ , գար կիպի պէյալ սաշըլ վէ չէմպէր սագալըլ պիր քիմսէ գարուըն ա-
րապընտան պագալ , վէ բարաս կէօզիւնէ իվիտիքտէ , սըֆաթընտա ալաիմը թէ-
պճիւլ վէ պէհէթ բէյտա օլարագ կէրի կէրի չէքիլիպ :

—Աճապա եանըլ կէլմէմիլմիսինիլ :

—Մէմուլ իթմէմ . չիւնքի Մ. Ժիւլ Թէրմիսի արայօրըմ :

Իսթիյալ պու սէսի պտըգտա թէաճիւլ վէ գօրգուսը սէվինճէ թահվիլ օ-
լուպ , սըֆաթընըն հալի քեամիլէն տէյիտի , վէ էլինի ուզաթարագ ,

—Վէրտիէ , սէ՞ն մի իմիլսին , —տէտի :

Մէրգուլմ բարաս բարմաղընըն պիրիլի աղընա տայաթըպ , իչէրի կիրտի վէ գարույը տէրհալ գարատը :

—Նիչիւն տիւրիւնէքիլիլ իշ եաբարսըն . պուլտան պէօյլէ նէ սէնին իսմին օլան Բիէր Նարթիկ վէ նէ տէ պէնիմ Վէրտիէ նալմըլ աղըգա ալընմայաճադ տըր .
պիլմէյօրմըսըն պուլու :

—Սահիլ , էօյլէ ամմա , պէշ սէնէ կէչտիքտէն սօնրա թէքըրա սէնի կէօրմիւլ օլտըղըմա օ տէրէճէ մէմուլ օլտըմ քի , իվիլիպթը պիլէ ունութտըմ . սէնին պու-
րայա կէլէճէյինի քի՞մ մէմուլ իտիյօր իտի :

— Տիմէք քե հիշ պիր շէտէն խապէրին կօգ վը տըր :

Յիէր Լարթիկ թէլաշ կէ :

— Ասա , պիմէտիյիմիզ պիր շէ՞յ մի վար :

— Սէօշիւմիւզիւ իշիթէճէք քիմսէ վա՞ր մը տըր . սէրպէսթ գօթուշապիլի՞րմիյիզ :

— Հայ հայ . պու տաիրէ գարու գարամա թահթը իճարըմտա տըր . հայտէ
եաթազ օտասընա կիտէլիմ , օրպնն տիվարլարը տա գալըն տըր , — տէյիպ , Լար-
թիկ միսաֆիրինի մէզքիւր օտայա կէօթիւրտիւ վէ գարույը գարատը :

— Պուրատա իսթէտիյինի սէօյլէյէպիլիրսին . մատամ քի վուգուր հալտէն խա-
պէրիմ օլուպ օլմատըղընը սօրպուն իօէ , աիմէք օլուր քի , իշէք սըրասընտա տէ-
յէն , էօյլէ՞ մի :

— Էօյլէ տիր , պուրայա կէլիշիմին սէպէպի ղայէթ էհէմմիյէթլի տիր , Լարթիկ :

— Զարուզ էթ , աշլաթը վէր իշէ :

— Տիւն Գուրապիէֆին մէզարընա կիթտի՞ն մի :

— Կիթտիմ , վէրտիէ :

— Պատթ գա՞շտա :

— Տէօրթ պուշուգտա , մէզարիսթանըն գարուսը գարանմատան պիր ազ էվ-
վէլ :

— Մէզարըն իշինէ կիրտի՞ն մի :

— Եօզ կիրմէտիմ :

— Կիրմէք իսթէտիմ վէ ֆագաթ գարույը աշամատլմ . . . անախթարըմ ույմազ
օլմուշ . . . ալտըղըն թալիմաթ մուճիպինճէ պէլքի քիլտի քէլիշտիլթմիշսին զանն իթ-
տիմ : Պինաէն ալէյհ պէլէյօր լիտիմ քի , պանա քա պու պապաէ մալիւմաթ վէ-
րիլսին :

— Մէզարըն ճիվաընտա պիր թէպէտտիւլաթ կէօ՞րմէտին մի :

— Կէօրէմէտիմ , հալա չօգ սօուգ իտի . . . գարանլըզ պապաղա պաղամը
իտի . Մէզարիսթան պիր թէնհալըզ հալի քէպպ իթմիշ իտի :

19

— Պու կէճէ վէ եախօտ պու սապահ Լօնտրատան պիրիսի կէլտի՞ մի սանա ,
Լարթիկ :

— Քիմսէնին կէլտիլի եօզ . լաքին պէօլլէ աճալիպ սիւվալլէր վէ անկաշըմազ
հալլէրին իլէ պէնի գօրգուաըյօրսըն , պիլիթմիսին նէ օլուքօր , աշըզ աշըզ սէօյլէ-
պէն՝ պմա՞զ մը :

— Նէ՞ օլաճազ , օլան չա տըր քի , պիրիսի մուխապէրաթըմըղը նէթիլէ պը-
թազտըղըմըղ ֆարգ իթմիշ , օլան չա քի , օ ֆարգ իտէն հէր քիմ իսէ , պու կիւշ-
քի կիւն քեաֆֆէի էսրարըմըզա վագըֆ տըր , եանի Լօնտրա իշինէ տաիւր օլան էս-
րարըմըզա . . .

— Սագըն բօլիստէն պիրիսի օլմասըն , վէրտիէ :

— Եօզ , օ ճիհէթտէն էմին օլ , էկէր բօլիսին արգամըզա տիւշմիւշ օլտըղընը
հըսս իթմիշ օլսա իտիմ , սէնի տէրհալ պուրատան հարէքէթ իթտիլէր իտիմ : Էս-

բարըմըդա վազը՞ օլան չախս մահիր վէ ճեսուր խընզըրըն պիրի տիր : Սանա կէօն. տէրմիշ օլտըղըմ եիւզ պին Փրանգ իլէ էվրագը միւթէնէվիայը էլէ կէչիրմէք իչիւն , գաթլի պիլէ իրթիքեապ իթմիշ :

— Գաթլի պիլէ՞ մի :

— Էվվէթ , Լարթիկ . Գուրապիէ՞ մէզարընա պէնիմ իչիւն էվրագ կէօթիւրիւպ պըրագմաղա թային օլունմըշ օլան գարըլը պիւա թէրէտտիւտ էօլտիւրմիւշ :

Լարթիկ՝ պու սէօզլէրի իշիթաթէ , թիրիլ թիրիլ տիթրէմէկէ պաշայարագ ,

— Եննի Սթալը էօլտիւրմիւշ մի :

— Պիչարէյի Գուրապիէ՞ փին մէզարընտա էօլտիւրմիւշ , մէզար գաբուսընըն գըր. տըրըլպ աշըտըղը վէ իճրաի թահգիգաթ զըմննտա բօլիս գօմիսէրինին իչէրի կիր. տիյի զէման կէօրտիւմ :

Լարթիկ էլլէրինի գալուշտըրպ , ալամէթը քէտէր օլարագ կէօզլէրինի եօգա. ըր գալտըրտը :

Վէրտիէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .

— Վուգու պուլան ճինայէթի պու սապահ մէրմէրճի ամէլէլէրի կէօրիւպ մէյ. տանա չըգարմըլար :

— Նա՞սը կէօրմիւշէր :

— Գուրապիէ՞ մէզարընըն էօնիւնտէքի եօլտան կէչէր իքէն . . . գաբուսըն ա. ըալըղընտան սըզըպ տիշարը ագմըշ վէ եերտէքի գարը գըրմըզըյա պօյամըշ օլտն գանը կէօրմիւշէր . . . քէյֆիյէթի հէման մէզարիսթան միւտիրինէ խապէր վէրմիշ. լէր , միւտիր տախի տէրհալ գօմիսէրի ճէլպ իտուպ կէթիրթմիշ :

— Սէն՝ պու սապահ մէզարիսթանա բասթ կէլէ՞ մի կիթմիշ իտին :

— Նէ՞ միւնասէպէթ . . . Եննիին տիւն ագչամ ալտէթ իթմէմէսինտէն թէ. լաշ վէ թէաճճիւպէ տիւշար օլուպ , պու սապահ սաաթ սէքիզտէ գալգըպ տօղրու Բէր-Լաշգէ կիթտիմ . . .

— Եննիինն նէզտինտէ էհէմիյէթլի էվրագ վա՞ր մը իտի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ ճընա էվրագ :

— Սանա կէօնտէրմիշ օլտըղըմ միւհիմմ պիր վարագա իլէ եիւզ պին Փրանգըլգ պանգնօթ :

— Տիւն մէզարըն իչինտէքի տօլապա գօմուշ օլտըղըմ էվրագ նէ՞ օլմուշ :

— Օ պիր էվրագ միսալի օնլար տա աշըրըմըշ . . . մէզարըն իչինէ պիր կէօզ կէզտիրտիմ . . . տօլագճըգ հէմ աշըգ հէմ տախի պօշ իտի :

— Էյ՝ օ Լօնտրատան կէլէն մէմուրը մախսուս նէ՞ օլմուշ , օնտան նէ՞ խապէր :

— Մէզարըն իչինտէն աշըրըլան քեաղըտլար էլինէ կէչմիշ օլսա իտի , շախսը մէրգումըն էվվէլիսի կէճէ սաաթ պիրտէ կէլէճէյի խապէրինի ալմըշ օլուր իտին . օ շախսըն իւզէրինտէ Արման Տարվիյին վերասէթինէ տաիր պիր թագըմ միւհիմ էվրագլար օլաճագտը . վէ օ վերասէթի էլէ կէչրէպիլէճէք իտիք :

— Վէրասէթ մի տէտին , Վէրտիէ :

— Էվվէթ , Լարթիկ :

— Զօ՞գ մը . ճէսիմ մի :

—Օն իբր միւսն պիր գաչ երեզ պին ֆրանգ :

—Հայ շէյթան :

—Յէնա վարդէթ տէյիլ, տէյիլ մի :

—Բատիլահանէ վարդէթ . էյ սէն օ Լօնտրատան կէօնտէրիլէն շախսը կէօր-մէտին մի :

—Կէօրմէտիմ :

—Նէօ օլմուշ քի :

—Եէննի Սթալլըն գաթիլի հէր քիմ իսէ , մէրգուլէնին նէզտինտէքի էվրագը էլէ կէշիրտիլի միսիլլու , պէլքի պու սըրրա տա վագըֆ օլմըլ տըր :

—Աճապա հագիգաթէն էօյլէ մի տիր :

—Հագիգաթէն տէյիլ իսէ տէ , իհթիմալտէն տիր :

—Աճապա պու խըղըր քիմ տիր տէրսին :

—Քիմ օլապիլիլի իտուկինի տիւշիւնմէքտէն գաֆամը բաթլաթտըրտըմ , պիր տիրիլի պուլամատըմ :

—Աճապա Եէննի մի պիզի էլէ վէրմիշ տիր տէրսին :

—Էօյլէ պիր Ֆիքրէ գահիպ օլմատըմ տէյիլ , օլտում ամմա չարուգ պու Ֆիքրի պէրթարաֆ իթտիմ . Եէննիտէն վէսվէսէ իթմէք տիվանէլիք տիր . . . պիշարէ Լօնտրատան հէնուգ օն պէշ կիւնտէն պէրու կէլմիշ , վէ Բարիստէ տահա քիմսէ իլէ իւլֆէթ իթմէմիշ իտի . . . գաթէն պէօյլէ տէհշէթլի պիր սուրէթլէ վէֆաթ իթմէսի , պաշգալարըլա միւթթէֆիգ օլմատըղընա , վէ հաթթա իլէ գուրպան կիթմիշ իտուկինէ տէլիլը գալի տիր :

—Աճապա Լօնտրատան պաշլայարագ , պիրիսի արգասընա տիւշմիւշ տէ կիզլի կիզլի կէօգէթլէմիշ մի տիր :

—Միշէլ Պրէմօն գուլլանտըղը ատամլարը պիլիլ . էմին տիր . . . սագըն սէն պիր իհթիյաթսըղըրք իթմիշ օլմայասըն :

—Էօյլէ պիր շէյ վուգու պուլմամըլ իտուկինէ դայէթ իւլ զալէ էմին իմ . . . Հիշ քիմսէ իլէ պիր կէօնա միւնասէպէթիմ Եօգ , կէլլիտէն պէրու հէր կիւն եիր . մի պէշ սէնէտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտըղըմ շէհրի Եէննիտէն էօյրէնմէք իւզրէ տօլաղըպ տուրմագտայըմ . Ֆիլհագըղա տա թանըլմաղ պիր հալէ կէլմիշ պու շէհր . . . կէօլա պիլտիյիմ Եէրլէրի կէօրէյէմ տէյէրէք կիտիյօրըմ , Եօլուլը շալըրըյօրըմ . . . խիւսսաթի քէլամ պէն քէնտիմտէն բէք էմինիմ . . . օ լագըմ ցէյիլ , լաքին շու Լօնտրատան կէօնտէրիլէն շախս նէօ օլտու , օնա պաշգալըմ , օնը տիւշիւնէլիմ . սագըն օ պիր լալթ իթմիշ օլմասըն :

—Օնըն հագընտա շիւպհէ իթմէք գապիլ տէյիլ , չիւնքի օ կէլէնէք շախս ՊէՇ—Տէօրթ Եանի ժօնաթան Ուիլտ նամը պլթընտա օլան Յիւսթալ Բէրրիէ տիր . պաշգասը տէյիլ :

—Հէր հալտէ շուրասը աշիքեար , սահիհ վէ նագապիլը իթիրագ տըր քի , Եէն . մի Սթալլը պիր կէօգէթէն վարըմըլ :

—Օ ճիհէթի սահիհ , վէ Փագաթ անլայամայօրըմ :

—Իշին խիւսսասը շու տըր քի , շու սըրատա պէօյիւք թէհիլքէ իշինտէյիլ . . . չօգ սիւրմէզ բօլիս թէհարրիյաթա պաշլար , վէ տըգգաթ վէ նէզարէթի էլտէն պըրագմաղ :

— Օ ճիհէթտէն գորգուլմազ, Լարթիկ, չիւնքի պիղիմ զիմէտիօալ օլտըղըմըզ անլումազ մուհալ գապիլինտէն տիր . . . Լաքին գաթիլին քի՞մ օլտըղը պուլունմազ իչիւն չալըլըլանաղընա շէքք ու շիւպհէ եօգ տըր :

— Եա գաթիլ թութուլուպ չալմըշ օլտըղը էվրազ բօլիսին էլինէ կէչէճէք օլուր իսէ, պիզ տէ եազայը էլէ վէրմէ՞գմիյնզ :

— Օլապիլիր ամմա, թէհլիքէտէն խէլաս օլմազ պիղիմ իչիւն գօլայ օլուր զանն իտէրիմ :

— Նէ՞ վէճհ իլէ գօլայ օլուր :

— Պէնի պուլամաղլար, պունա շիւպհէ եօգ . . . սէն տէ հէմ իգամէթկեանընը վէ հէմ տէ իսմինի թէպտիլ իթմէլիօին . . . իչի տօլմամըշ բասաբօրթ քեաղըտլարըն վա՞ր մը :

— Ալթը տէվլէթ թէպաասը օլապիլէճէք գատար ետիմտէ բասաբօրթ վար . . . Ֆիլէմէնքիլ օլուրըմ :

— Օ քեաֆի տէյիլ . լօգանթայը թէրք իթմէլի . պիր էվ ալմալը եախօտ քիւրայլա թութմալը տէօլէթմէլի, վէ Միշէլ Պրէմօնտան լաղըմ կէլէն թալիմաթըն վիւրուտինէ տէկին սէսիզ սէլէնքսիզ եաշամալը, պէն տէրհալ Միշէլէ եազար վուգուը հալի խապէր վէրիւրիմ քի, կէօզլէրինի աշսըն վէ տըզգաթտա պուլունսըն, վէ պաշգա պիր տօլապ գուրսըն . պուլնտան պէօյլէ էսկի թէտպիրլէր իլէ պիր շէյ եաբըլմազ օլտըղընը էյիճէ անլաթտըրըրըմ :

— Պունլար կիւզէլ ամմա, եիրմի պէշ սէնէտէն պէրու քէմալը մուվաֆֆազըյէթլէ իշիմիցի երուրլթմիւշ վէ հիշ պիր միւշքիւթա թէսատիւֆ իթմէմիշ իքէն, եէլեէվմ պիղտէն ուսթաաը չըգմըշ, պիզի պաստըրմըշ խապէրիմիզ եօգ . . . պուրասը սյըպ :

— Մհ, թէլաշ իթմէ, էլպէթթէ քի ինթիգամըմըզ ալըրըզ :

— Եէննի Սթալլըն նաաշընը նէ՞ եաթըլար :

— Մուայէնէխանէյէ նազլ իթտիլէր :

— Աճապա թանըյան պուլունըր մը :

— Եէննիյի Բարիստէ պիլէն օլմաաղըզ հալտէ քի՞մ թանըյաճազ, պէնի տիւշիւնտիւրէն օ ճիհէթ տէյիլ :

— Եա հա՞նկը ճիհէթ տիր :

— Պէնի տիւշիւնտիւրէն՝ Ժօնաթան Ուիլտ, եանի Կիւսթավ Բէրբիէ տիր . . . սէնի չըմէնտըֆէր մէրքէզինտէ պուլմաաղըզ ճիհէթլէ, նէ՞ գալգըպ պանա կէլտի, նէ՞ տէ մէյտանա չըգտը . . . օնա նէ՞ օլտու, օնը տիւշիւնիւյօրըմ . աճապա մէզաըն իչինտէ Եէննիյի վուրուպ էօլտիւրէն, օնը՞ տա մը էօլտիւրմիւշ տիր :

— Պէօյլէ պիր զանն վէ թախմինէ գահիպ օլմազ տիվանէլիք սայըլմա՞զ մը վէրտիէ :

— Մէմուլ իթտիյին մէրթէպէտէ տիվանէլիք տէյիլ տիր . . . չիւնքի Եէննինին իւզէրինտէն ալըրըլան էվրազըն միւնտէրիճաթը բէք ալիքեար իտի : Էվրազը մէզքիւրէտէ, Կիւսթավըն կէլէճէյի սաաթ նէ շէքլտէ կէլէճէյի, վէ համիլ օլտըղը էսրարըն հհէմմիյէթի անլաշըլաճազ տէրէճէտէ եաղըմըշ իտի . . . տիւշիւնտիւքճէ, Եէննիյի գաթլ իտէն քիմսէնին Կիւսթավը տախի կէօզլէմիշ վէ էօլտիւրմիւշ օլմասընը իհթիմալտէն կէօրիւյօրըմ . . .

— Ե՛յ նիհայեթ պու գաթիւ քի՞մ օլապիւրի , շունա պագալում :

— Հէր քիմ իսէ , տէհչէթ իտէճէք տէրէճէտէ մահիր , ուսթատ վէ խուսուսիյ-
լէ միւճէրրէպ պիր իթ օղու իթ իմիշ , պունա քէֆալէթ իտէրիմ . արթըգ սէն սէյր
էյլէ բօլիսին թային իաէճէյի խաֆիյէլէրի . . . Նէ գատար պուրնը գուլաղը քէսիք
հէրիֆլէր վար իսէ , անաղարընտան էմմիշ օլտըղլարը սիւտ պրունլարընտան կէլէ-
ճէք , չիւնքի օ խապիսին մէհարէթի հայրէթպախշ պիր մէհարէթ կիպի կէօրիւ-
նիյօր :

Լարթիկին կէօղլէրի գալըն վէ աղարմըշ գալարընըն ալթընտա բարըլ բարըլ
բարլայարագ ,

— Ա՛հ , օ եհզիտի էլէ կէչիրէպիւսէմ , պիր համլատա պօղաղընը սըգար պօ-
ղարմ :

— Թէլաշ իթմէ , Լարթիկ , թէլաշ իթմէ :

— Օն իքի միլեօնը սէնին աղղընտան իշիտիպ տէ թէլաշ իթմէմէք գապի՞լ մի
տիր , Վէրտիէ . . . պէշ քիչի պէյնինտէ թագսիմ օլունուր իսէ , հէր պիրիմիդէ ա-
շաղը եօգարը իքի պուշուգ միլեօն տիւշէյօր . . . պու պիդէ եէթիլիր իտի . հէր պի-
րիմիդ քէմալը իսթիրահաթ վէ հէր քէս իլէ հիւսնիւ իմթիդաճ իլէ կէչինիր տուրուր
վէ բօլիս գօրգուսընտան գուրթուուր իտիք . պուրալարը խաթըրա կէթիրիպ տէ
թէլաշ իթմէմէք մուհալ գապիլինտէն տիր :

— Պէնիմ տէ պու ճիհէթլէր խաթըրմա կէլիյօր ամմա , թէլաշ իթմէյօրմ . . .
հըրս ու հիտտէթի պէրթարաֆ իտէլիմ տէ , կէօղիւմիդի աշալում վէ էթրաֆա գու-
լագ վէրէլիմ . . . Պիդէ էն էվվէլ լաղմ օլան շէյ խըրսըղըն քի՞մ օլտըղընը պուլմագ
տըր , պունըն խարիճինտէ հէր նէ կէօնա թէշէպալիւստէ պուլունաճագ օլսագ , հիշ
պիր շէյի միւֆիտ օլամաղ . . .

— Աճապա պուլապիլի՞րմիյիլ :

— Հէր հալտէ պուլուրուղ :

— Ձէրրէ գատար իմիտիմ օլսա . . .

— Իւմիտին օլսուն . . . հաթթա իւմիտինի քէսմէմէլիսին , մուղայիրինի տիւ-
շիւնմէք գապիլ տէյիլ :

— Մատամ քի օ խընղըրըն ֆէվգէլատէ մահիր օլտըղընը թէսլիմ իտիյօրսըն ,
էօյլէ ատամ նա՞սըլ եագայը էլէ վէրէպիլիր :

— Նէ գատար ուսթատ օլսա եինէ եագայը էլէ վէրէճէյինէ շիւպհէ եօգ տըր ,
տէյի՞լ մի քի տույմուշ օլտըղըն էսրարտէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէյէճէք . . . էլ-
պէթթէ քի եագայը սըրթարամագ . եօգ էկէրչի Գուրալիէֆին մէգարընտան չալ-
մըշ օլտըղըն եիւզ պին ֆրանգ իլէ գանաաթ իտէր վէ աշըրմըշ օլտըղըն էվրագըն եա-
գար մահվ իտէր իսէ օ պաշգա : Օ հալտէ ֆիլվագը քիմ օլտըղընը անլայամաղ իսէք
տէ , պիդիմ տէ գօրգաճագ իշիմիդ գալմագ , վէ օն իքի միլեօն իշի եիւրիւր : Մի-
շէլ Պրէմօն վուգուր հալի տույտուղը անտէ , իշի քէստիրիր , վէ լաղմ կէլէն թա-
լիմաթը վէրիր :

Շու սըրատա տաիրէնին օտալարընըն պիրինտէն պիր չան սէսի իշիտիլտի :

— Գարու չալընտը ամմա աճապա քի՞մ տիր :

— Լօգանթանըն ուշաղը օլմալը . . .

— Անլամալըդդ :

— Կիտէյիմ պաքայրմ :

Գարու պիր տահա վէ Փաղաթ էվվէլ քինտէն գուվվէթլի օլարագ չալընտը :

— Հօ, հօ, կէլէն քիմ իսէ միւսթաճէլ պիր իլ իլին օլմալը, — տէյոււպ, սախթէ բաբաս բարմադընը ճէպինտէքի թապանճանըն թէթիլինէ տայաթտը, վէ գաբույա տօղրու կիթմէքտէ օլան Լարթիկէ,

— Տըգգաթ էթ հա :

— Նէ՞ չէյէ տըգգաթ իտէյիմ . . . Եիրմի պէշ սէնէտէն պէրու թանըմազ պիր հալտէյիմ . . . Պէլէիգա թէպասսընտան Ժիւլ Թէրմիս օլտըղըմ հալտէ Յրանսըզ բօլիսինտէն գօրգաթըմըյմ :

20

Գարու իւշիւնճիւ տէֆա օլարագ չալընտըգտա, Լարթիկ եախօտ Ժիւլ Թէրմիս եաթագ օտասընտան չըգըպ, եանընտաքի օտատան տաիրէնին գարուսընը աչտըլ Մօրիս Վասէօր գարչըսընա չըգտը վէ սէլամ վէրտի :

Լարթիկ գաբունըն էօնիւնտէ տուրան չախսը թանըմատըղնա զայէթ էմին օլտըղը ճիկէթլէ, եարմ սաաթ էվվէլ կէլէն միւսաթիրինէ սիւվալ իթմիշ օլտըղը կիպի, պուճա տախի,

— Եանիւշ կէլմիշ օլմայասընըզ, — տէտիքտէ,

— Եօ՞գ, եօ՞գ, պու տաիրէնին նումէրօսը 17 տէյիլ մի տիր, վէ էքսէրիյա Պրիւքսէլտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան Ժիւլ Թէրմիս զաթընըզ տէյիլմիսինիզ :

Լարթիկ քէմալը հայրէթլէ մուխաթըպընըն եիւզիւնէ պագարագ, վէ մէքգոււմը իլք տէֆա օլարագ կէօրմիւշ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իտէրէք :

— Էվվէթ, Ժիւլ Թէրմիս պէնիմ, — տէյոււ ճէվապ վէրտի :

— Սիզի իլէ պիր միւտտէթճիք կէօրիւշմէքլիլմէ միւսաատէ պույուրմաքնըզը րէճա իտէրիմ, Ֆէվգէլատէ միւհիմմ պիր իլ արգ իտէճէյիմ :

Սախթէ Թէրմիսին ֆիքրինտէ ատէմը էմնիլէթ հըսը ույանըպ, ճէվապէն .

— Հէր հալտէ պիր եանիւշըզ օլմալը տըր . . . Պէնիմ Բարիստէ հիշ պիր իլիմ եօգ տըր . . . պէն սէֆահաթ զըմնընտա սէյահաթ իթմէքտէյիմ . պինաէն ալէյի պանա պիր իֆատէնիզ օլմագ գապիլ տէյիլ . էկէրշի Պրիւքսէլտէքի տօսթլարըմ թաբաֆընտան պիր սըբարըշ վար իսէ, օնա տէյէճէյիմ եօգ . . . սագըն պիր իսմ գաբըլըզըզ օլմասըն :

— Իսմ գարըլըզըզը, եանիւշըզը՞ մը, ապա վէ գպթա . . . մատամ քի Ժիւլ Թէրմիս սիզ սինիզ, պէն տէ սիզի արայօր իտիմ, վէ պէնի տօսթլարընըզտան քիլիսի կէօնտէրմիշ տիր պուրայա :

— Շու հալտէ, օ տօսթըմքիմ իսէ, սիզէ պիր մէքթուպ վէրմիշ օլմալը տըր :

— Խայըր էֆէնտիմ, մէքթուպ վէրմէտի :

— Էյլէ իսէ՞ . . .

— Տուրունըզ . սէյլէտիլէրիմին սըհէնէթինի սիզէ իպաթ իթմէք իլիւշիքի իւշ քէլմէ քեաֆի տիր . Լօնտրատան մախսուսէն կէօնտէրիւմիշ օլան Պէն—Տէօրթ թարաֆընտան կէլիյօրըմ :

Լարթիկ շու սօն քելիմէյի իշխար իշխմէզ, կէլէն տէլիգանլընն զիհնինն ի-
շխտէքինն անլայապիլմէք իւմիտլէ նագարըն մէրգումըն կէօզլէրի իւզէրինն
տիքտի :

— Իշէրի պուլուրըն, թալէպինիզ միսիլու սիզի իլէ կէօրիւլմէկէ հազըրըմ :

Մօրիս քէմալը նէզաքէթլէ թէշէքքիւր իտուպ իշէրի կիրտի վէ տաիւրէյի տէր-
հալ կէօզտէն կէշիրտի :

Տաիւրէին սահպալի կէլէն շախսը թէտգըգտէ տէվամ իլէ .

— Քի՞մ օլտըղընըզը անլամագ շէրէֆինն նաիլ օլապիլիմիմ :

— Պիր ազտան անլարսընըզ, լաքին էվվէլ էմրտէ միւսաստէնիզլէ պիր շէյ սիւ-
վալ իտէճէյիմ . . .

— Պուլուրըն :

— Սէօյլէյէճէյիմ շէյլէր բէք էհէմմիլէթլի շէյլէր տիր . . . վէ պուլնլարը սիզտէն
պաշգա քիմսէ պիլմէմէլի տիր . գաբուլար էյի գաբալը՞ մը տըր, վէ տիվարլար
թարիճտէն իշխարլմէյէճէք մէրթէպէտէ գալը՞ն մը տըր, — տէյու Մօրիս Վասէօր
սիւվալ իթտի :

Լարթիկ՝ Վէրտիէնն պուլուլտըղը օտանըն գաբուսընը աշըպ,

— Պէրապէր կէլինիզ . . . շու օտատա վէսվէսէսիզճէ վէ քէմալը էմնիյէթլէ կէօ-
րիւշէպիլիրիզ :

Մօրիս՝ Լարթիկին արգասընտան եիւրիւմէկէ պաշլատը վէ եաթագ օտասընա
կիրէճէյի սըրատա, իշէրտէ պիր բաբաս կէօրտիւյիւ հիհէթլէ տուրու վէրտի : Եաբ-
մա ժիւլ թէրմիս կէլէն շախսըն թէրէտտիւտինն կէօրէրէք, տէրհալ .

— Գօրգմայըն, կիրին իշէրի . . . Տօսթը վալաշանըմ օլան րահիպ Մէրիսի թագ-
տիմ իտէրիմ . սիզի պուրասա կէօնտէրէն զաթըն՝ Մէրիս տախի սատըգ տօսթը
տըր . քէնտիսինտէն հիշ պիր կիզլի իշիմ եօգ տըր, հիշ :

Բահիպ Մէրիս նամը վէրիլէն Վէրտիէ, իշէրի կիրէն շախսը օ տէրէճէ պիր
տըգգաթը ֆէվէլատէ իլէ թէտգըզ իթտի քի, մէրգումէ պիր արալըգ սըզընթը
պաստը իսէ տէ, հէր հալտէ մագսատընա նաիլ օլմագ նիյէթիլէ կէլմիշ օլտըղը ճի-
հէթլէ, պըրագըզ կիթմէք վէ եախօտ գաշընմագ թարաֆընը իլթիզամ իթմէյիպ,
օտայա կիրմէկէ գարար վէրտի, վէ պիր թավըր պարիտ իլէ րահիպէ տախի սէլամ
վէրտի :

Լարթիկ պիր սանտալիէ իրաէ իտէրէք .

— Օթուրընըզ էֆէնտիմ, վէ արզուլըզ կէօրիւլմէք իսէ կէօրիւշէլիմ :

— Պուրայա կէլիշիմին սէպէպինի եալընըզ սիզէ մահրէմ օլարագ պէյան իտէ-
պիլէճէյիմի գաննըմ սիզէ անլաթմըշ իտիմ :

— Էվվէթ, անլաթտընըզ, վէ պէն տէ անլատըմ :

— Էյ՝ օ հալտէ :

— Օ հալտէ պէն տէ սիզէ պու րահիպ պէնիմ տօսթըմ օլտըղընը, վէ անտէն
մահրէմ հիշ պիր իշիմ օլմատըղընը սէօյլէմիշ իտիմ :

— Պուլտան պու գաթըն տա ՊէՇԼէՐ շիրքէթի ազասընտան օլտըղընա գարար
վէրմէլիլիմ մի լազըմ կէլիր :

Վէրտիէ պէսսէվիյէ ճէսարէթ կէօսթէրմէքտէ իտի իսէ տէ, շու սէօզլէր-

տէն տուչարը հէյեճան օլմազլա պէրապէր, կիրիֆթարը խազֆ ու տէհէթ օլտու :

Լարթիկ իսէ Վէրտիէնին պուլունտըղը հալի տէրք իլէ, տէրհալ .

— Պուլ-պաթ Պէշ-Տէօշ թարաֆընտան կէյմիլ տիր :

— Պէշ-Տէօշ թարաֆընտան մը, Պէշ-Տէօշ Բարիստէ՞ մի տիր :

— Բարիստէ տիր, — տէյու Մօրիս ճէվապ վէրտի :

— Կէօրտիւնի՞զ մի սիզ :

— Կէօրտիւմ :

— Նիշիւն քէնտի կէլմէյիպ տէ, քէնտիսինին իյֆասընա մէճպուր օլտըղը պիր խըզմէթի սիզէ հէվալէ իթմիլ . . .

— Զիւնքի պու սաաթտա օ խըզմէթի իյֆա իտէպիլմէկէ իգթիտաքը եօգ տըր :

— Իգթիտաքը եօգ մը տըր :

— Ասլա վէ գաթա :

— Սէպէ՞պ :

— Սէպէպի մէյտանտա . Պէշլէր շիրքէթի ազասընտան օլուպ, Ժօնաթան Ուիլտ նամըյա սէյահաթ իտէն վէ Լօնտրատան Բարիսէ կէլէն Պէշ-Տէօշ էօլմիւշ պիր . . .

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ պիրիպիրլէրինէ պազարապ ,

— Էօլմիւշ մի . — տէյու պիր աղըզտան պաղըրտըլար :

Մօրիս թաստիգ վէ թէէքիտի հապի պիր իչարէթ իթտի :

— Էյ նա՞սըլ էօլմիւշ, — տէյու Լարթիկին սիւվալինէ ,

— Գաթլ իտիլմիւշ :

— Գաթլ մը իտիլմիւշ . օ՞ ապ մը գաթլ իտիլմիւշ . պէն պուլնը հըսս իտիյօր ի-տիւմ . Եէննի եթիլմէմիւշ տէ . . . պիր տէ . . . Էյ, գաթիլ քի՞մ . . .

Մօրիս զարիպ պիր չէհրէ իլէ թէպէսսիւմ իթտիքտէն վէ իքիսինէ տէ այրը այրը պալընը էյէրէք սէլամ վէրտիքտէն սանրա, զայէթ ֆիթուրսըզ վէ պարիտ պիր հալ իլէ պիրտէն .

— Գաթիլ . . . պէն իմ, — տէտի :

Սախթէ Պէլճիգալը իլէ եաքմա րահիպ պիր աղըզտան .

— Սէ՞ն մի . — տէմէլէրինէ :

— Էվվէթ, թա քէնտիսի :

— Սէ՞ն մի . խապիս, — տիմէքլէ պէրապէր պիրէր թապանճա չըգարըպ գաթիլ-լին կէօքսիւնէ տայաթտըզլարընտա, գաթիլ՝ կիւլէրէք օմուզլարընը սիլքիպ .

— Գօրգարըմ տէյի՞ մի մէմուլ իտէրսէնիգ, ումայըն . պէնի էօլտիւրմէք կիպի պիր տիվանէլիք իթմէյէճէկինիզէ էմինիւմ :

« Էվվէլ էմրտէ էօլտիւրէճէք օլսանըզ, Կրամօն սօգաղընտա Բէեի լօգանթասըն-տա 17 նուլմէրօլու շու տաիրէտէ պէնիւմ ճէսէտիմի նէ՞ եաքանագսընըզ . . . սօրա-րըմ սիզէ :

« Թասպանճա գուրչուշլարըյա տէլիք տէլիք օլան պիր ճիւմ հագզընտա սօրան . լարա նէ՞ կէօնա մանա վէրէպիլէճէքսինիզ : Պուլտան մաատա, Լօնտրա պանքէր-լէրինտէն Արման Տարվիլին վասիյէթիւնին իճրասընա մէմուր օլան վէ հէր պիրինիզի իքի միլեօնտան զիյատէ ազչէյէ սահիպ իտէճէք պուլունան Միւշլ Պրէմօնըն սիթէ-մինտէն նա՞սըլ գուրթուլապիլիւրսինիգ :

— Ահ, տիկնք քի սէն պիղիմ էարարմըզն քեաֆֆէսինէ ակեա՛հ մը սըն :

— Հիշ պիր սըրընըզա ափեահ տէյիլ իսէմ, հիշ օլմագսա, Արման Տարվիլին վէրստէթինէ տաիր օլան էսրթրա վագըֆըմ :

Անճագ երիմի պէշ եաչընտա օլան շու աէլիգանընըն ֆիթուրսըզ հալի, Լար-թիկին հայրէթինի մուճիպ օլմագտա իտի իսէ տէ, իշէ պիր թէհտիտ րէնկի վէրէրէք,

— Հէր շէյի եաբըպ պիթիրթիպ տէ, կէլիպ պիզիմ գուճաղըմըզ՝ մը տիւշտին :

— Եվզէթ, էֆէնտիլէր, ասլա թէրէտտիւտ իթմէքսիզին, պիր էմնիյէթը թամմէ իլէ կէլտիմ թէսլիմ օլտըմ. պիրիպիրիմիզին լիսանընտան գալայճա աճլայըպ, իթ-թիֆագ իտէճէյիմիզէ էմին իտիմ, վէ շու էմնիյէթիմին տէ իսպաթը շու տըր քի, պէնի տիւլէմէկէ վէ պանա պիր թագըմ սիւվալլէր իթմէկէ սիզի մէյյալ կէօրտիւնմ վէ կէօրիւյօրըմ. . . պու իսէ թապիի տիր. Միշէլ Պրէմօնըն կէօնտէրմիլ օլտըզը շախսըն համիլ օլտըզը գըյմէթտար էքրագըն միւնտէրիճաթը նէտէն իպարէթ օլ-տըզընը աճլամագ իսթէրսինիզ տէյիլ մի. պու պապտէ քիր ազտան կէօրիւշիրիւզ:

Ենիմաի էվզէլ էմրտէ պիր ազ քէնտի շախսըմտան պահս իտէյիմ. ինսան իպ-թիտաի էօմրիւնտէ եանի ազլա պալիղ օլտըզը գէման իքի թարիզ աբասընտա պու-լունուր, պունըն պիրիսի թարիզի խապասէթ վէ տիկէրի թարիզի ֆազիլէթ տիր : ինսան իքիսինին պիրինի ինթիխապ իթմէլի, վէ հէր հանկըսընը քի ինթիխապ իտէ-ճէք օլուր իսէ, արթըզ միւթէմատիյէն օ եօլտա տէվամ իթմէի տիր : Ալէլիմ պանա. նէրէտէ վէ նա՛սըլ տօղմուշ օլտըզըմը պիլմէմ, չիւնքի սուրէթը վէլատէ-թիմ խաֆի թութուլմը վէ էլան տախի թութըլմագտա պուլունմըլ տըր. թանը-մամըլ օլտըզըմ վալիտէմին պէնի թէսլիմ իթմիլ օլտըզը պիր գարը պէնի պէօյիւթ-միւլ տիր : Պու գարընըն եախօտ պու սիւտանանըն ալթը քանէ գատար էվլատը օլտըզը ճիհէթլէ, քէնտի իշիւն եապանճը օլան պէնիմ կիպի պիր քիճէ ասլա էհէմ-միյէթ վէրիւլիպ, ախալագ մէզմուլմէ վէ թէմայթիւլթը գապիհէմի տէֆ ու իզալէ իթմէք խաթըրընտան պիլէ կէչմէմիլ տիր. . . պէնիմ իսէ հիշ պիր էյի խույուճ՝ օր-մայըպ, պէտ ախալագ պիր չօճուգ իտիմ : Եէտի եաչընա կիրտիմ իսէ, պէնի մէք-թէպէ գօտուլար, վէ երիմի եաչընա գատար մէքթէպտէ գալտըմ. . . Պէնի էպլէհ պիր քիմսէ գանն իթմէմէնիզ իշիւն պիթթէսատիւֆ տէրէճէի նիհայէտէ պիր գէ-քեապէթէ մալիք օլտըզըմը սիզլէրէ պէյան իթմէկէ մէճպուրըմ : Միւքէմմէլ սու-րէթտէ թահսիլը իւլում վէ ֆիւնուն իտէրէք, իլմ ճիհէթլիյէ քէմալէթէ էրէպիլմիշ իսէմ տէ, ֆազիլէթ տէնիլէն շէլին մէպատիսինի պիլէ կէօրմէմիլիմ տիր : Հաթթա հըսսիյաթը ֆազլւանէ օ տէրէճէ պէնտէ եօգ իտի քի, եաչըմ պէօյիւտիւքճէ քէօ-թիւ վէ մէզմուլմ էֆալէ օլան մէյլիմ տախի պէօյիւմէքտէ վէ արթմագտա իտի :

« Երիմի եաչընա վասըլ օլտըզտա, նամուս ու իթիպար սէօզլէրինէ ինսանը ալ-տատըճք պիր շէյ նազարըյլա պագմաղա, վէ ինսան՝ պիւթիւն էօմրիւնտէ եալընըզ պիր մագաստա խըզմէթ իթմէք լազըմ կէլի իտտաանընտա պուլունմաղա պալլա-տըմ. պու մագաստ իսէ, թէլէզզիւզաթը նէֆսիյէ մատտէսի օլուպ, պունա նախ-օլմագ իշիւն ինսան հէր նէ վատըթա վէ թարիզ իթթիխաղ իտէճէք օլտա, մէչրու

պիր վասըթա սայրլանաղընա գանի օլմուշ իտիմ . էլան տախի պու ֆիքրտէ սապի-
թիմ : Մէքթէպտէն չըգտըմ իսէ , հիշ պիր գայտ իլէ մուգայէտ օլմատըղըմտան ,
քեամիլէն սէրպէսթ իտիմ : Վալիտէմ ետրինէ գահիմ օլան գարը՝ մուսայէն կիւնլէր-
տէ էլիմէ ճիւզի պիր մըգտար ագչէ վէրմէքտէն պաշգա հիշ պիր շէյէ գարըլմազ
իտի : Պէն իսէ լաղըմ օլանը պուլապիլմէք իշիւն լայըլը պիր իշ իլէ մէշղուլ օլմագ-
տան պաշգա չարէ օլմատըղընը պիլմէյէճէք տէրէճէտէ շաշղըն օլմատըղըմտան ,
գըսմէթ արամաղա չըգըպ , այաղըմա կէլէն գըսմէթտէն իսթիֆատէ իթտիմ . պիր
արալըգ օյուն օյնամաղա գարար վէրիպ , մէհարէթիմ սայէսինտէ պաղէն օյունու-
մըն թէրս կէլէճէյինի հըսս իթտիյիմ սըրատա , թալիի պանա տօղրու թէվճիհ իթ-
տիրմէնին եօլունը պիլէ էօյրէնէքէք դայէթ ուսթատ պիր օյունճը օլտըմ :

« Հէր նէ հալ իսէ էյի քէօթիւ եաշատըմ կէշինտիմ , բահաթ եաշամագտան իսէ
տահա զիյատէ բահաթսըգ եաշատըմ , վէ տայիմա քէնտի քէնտիմէ պու միսիլու
թէտապիրին ատի թէտապիրլէր օլտըղընը իթիրաֆ իթմէքտէ իտիմ . . . Ճիւզի պիր
չօլբաղըգ իտէճէք օլտամ հիւքիւմէթին եէտը զապթընա տիւշիւպ , մահվ օլապիլէ-
ճէյիմի խաթրըմա կէթիրտիքճէ , քէնտի քէնտիմտէն պիլէ նէֆրէթ իթմէքտէ իտիմ . . .
Պինաէն ալէյհ պիրտէն պիրէ գէնկին օլապիլէճէք ճէսիմ պիր իշ պուլմազ լիւզումը-
նը հըսս իէ , պէօլլէ ճէսիմ պիր իշին զուհուր իտէճէյինէ իւմիտվար իտիմ : Նիհա-
յէթ սայէսինտէ գէնկին օլաճաղընըգ պիր սըրրա պիթթէսատիւֆ ալեհա օլտում :
Պու սըրրա վագըֆ օլապիլմէք իշիւն պիր էրքէք իլէ պիր տէ գարը ֆէտա իթմէք
լաղըմ կէլտի . թէրէտտիւտ իթմէտիմ . . . աճագ , իշէտիյիմ ֆիլիին պիր էսէրինի
պըրագըպ տա եագայը էլէ վէրմէմէք իշիւն քէմալ տէրէճէտէ իշթիյաթքեարանէ
հարէքէթ իթտիմ . . . Հէման եարըն պիւթիւն ճիհանըն մէրագ վէ թէլաղընը թահ-
րիք իտէճէք մէրթէպէտէ սիւվէրը խաֆիյէ իլէ վուզուա կէլմիշ օլան հէր լքի դաթ-
լին գաթիլինի պուլմազ Դաֆէն Դէյէ Դէ , իշիթտինիօգ մի . իշթիՄԱԼԻՆ ԽԱՐԻ-
ՃԻՆՏԷ ՏԻՐ : Հէր նէ ետքսալար , պու գանըլ մուամայը հալ իտէմէզլէր : Շիմտի
արթըգ նասըլ քի պէն քէնտիմի պիլիթ վէ թանըր իսէմ , սիզ տէ պէնի պիլիթ վէ
թանըր օլտընը . չիւնքի եիւզիւմի աշտըմ վէ քէնտիմի սիզէ պիր էյիճէ կէօսթէր-
տիմ : Լօնտրատան կէօնտէրիլմիշ օլան շախսը պէն մահվ ու նապէտիտ իտէրէք ,
եէրինէ կէշտիմ , վէ Պրիւքսէլի ժիւլ Թէրմիսէ Շըմալ չըմէնտըֆէրի մէրքէզիւնտէ
թէսլիմ իտէճէյի էվրագը պէն էլիմ իլէ սիզէ կէթիրիյօրըմ : Իլթէ պուրայա կէլիշի-
մին օէպէպ ու հիքմէթի պուլնտան իպարէթ տիր , էֆէնտիլէր : »

Մօրիս սէօզիւնէ խիթամ վէրտի :

Իքի քիշի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա , սըճաղը սըճաղընա կէլիպ տէ կէօյա ատի
վէ թապիի պիր շէյ եարմը կիպի շու ճինայէթլէրի հիքեայէ իթմէքտէ օլան Մօ-
րիսին ճէսարէթինէ վէ ինանըլմազ տէրէճէտէ օլան սօուգ գանընա՝ Վէրտիէ հայ-
րէթտէ գալմըլ օլտըղը միսիլու , Լարթիկ տախի թարիֆի նագապիլ պիր մէրագ
իլէ Մօրիսի թա պաշտան թա նիհայէթինէ գատար տինլէյիպ , աղամէթը հալի մէր-
թէպէի քէմալտէ , աթվարը սէվիմի , կէօզլէրի թաթը , սէսի մէթին օլան շու Բա-
րիսի հայտուաղըն սըֆաթը կէօզիւնէ զարիպ վէ պագանը իղֆալ իտիճի պիր սը-
ֆաթ կէօրիւնտիւ :

Մօրիսին էմսալըգ պիր ճանի օլտըղընա վէ հայրէթալաշ օլան զէքեապէթի

սայէսինտէ , հազիգաթէն է ֆալը միւնիզէքտարանէ իսթիրա վէ իճատընա միւզթէ-
տիր պիր ֆիքըը գապիհէ մալիք իտուկինէ գանաաթ հասըլ էյլէտի :

— Պիզիմ սըրըմըզը նա՞սըլ անլայապիլտին , —տէյու Լարթիկ սիւվալ իթտի :

— Իսթէր իսէնիզ չիմտի անը տախի թարիֆ իտէրիմ . անճագ , էվվէլ էմրտէ ,
Գուրապիէֆ մէզարընտա վագը մէնպէրին իւզէրինտէքի տօլապըզըն իչինտէ պուլ-
մուշ օլտըզըմ էվրագտան պահա իթմէքլիյիմ լագըմ կէլիր : Էվրագը մէզքիւրէ սա-
յէսինտէ Թիւլ Թէրմիսին նէրէտէ օլտըզընը էօյրէնտիմ . վէ պիր տէ սիզին թային
իթմիշ օլտըզընը մուխպիր գարը իլէ Լօնտրատան կէլէն չախսըն նէգաինտէ պուլ
մուշ օլտըզըմ էվրագտան տախի պահա իթմէքլիյիմ . պու սօն էվրագըն տէրէճէի է-
հէմիյէթի տիկէրէրինտէն չօզ զիյատէ տիր : Պուռնտան մաատա Մ . Թէրմիս իլիւն
մէզքիւր մէզարըն իչինէ պըրագըլաճագ օլան եիւզ պին ֆրանգըզ պանգնօթը տա-
խի սիզէ թէսլիմ իթմէքլիյիմ իճապ իտէր . իլթէ օնլարը տա պէրապէր կէթիրտիմ ,
ալընըզ , —տէյուզ , Մօրիս՝ ճէպինտէն պիր բաքէթ պանգնօթ չըգարտը վէ մասա-
նըն իւզէրինէ գօլը վէրտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէնին հայրէթ վէ թէաճճիւպլէրի արթտըզճա արթմագտա
իտի :

Մուլախիսարէն Մօրիս՝ ճըզտանընտան պիր թագըմ քեաղըտլար չըգարարագ ,

— Սըրա պէյան իթտիյիմ էվրագա կէլտի . իլթէ օնլար տա պուրատա : Էվվէ-
լա Մ . Թէրմիսին Պէշ—էփէյէ կէօնտէրմէքտէ օլտըզը քեաղըտ : Իքինճի Պէշ—էփէնին
(պու Պէշ—իքինին րահիպ Մէրիս օլտըզընա շիւպհէ եօգ տըր) Թէրմիսէ կէօնտէր-
տիյի ճէվապ :

Մօրիս ճըզտանընտան պիր քեաղըտ տահա չըգարարագ , սէօզիւնէ տէվամ իլէ ,

— Իլթէ վիւրուտինէ պէքլէմէքտէ օլտըզընըզ , վէ Բարիստէ պուլուռմագլըզը-
նըզա սէպէպ օլան էն միւհիմմ քեաղըտ տա պու տըր . օգուլըն րէճա իտէրիմ ,
—տէյուպ , Արման Տարվիլին վասիյէթնամէսինին սուրէթինի իքի շէրիքէրէ ու-
զաթտը :

Լարթիկ մէզքիւր քեաղըտը հէման ալըպ տըզգաթլըճա օգուտը , վէ Վէրտիէ
տախի Լարթիկին օմուզընտան ասըլմըշ օլտըզը հալտէ այնը տըզգաթլէ օգումագ-
տա օլուպ , նակէհան կէօզլէրինի աչա աչա ,

— Օն իքի միւեօն եէտի եիւզ էլլի պին ֆրանգ հէ . —տէյու պաղըրտը :

Մօրիս , — ա՛հ , Միլէլ Պրէմօն ուսթատ պիր ստամ իմիշ , —տէտի :

— Վասիյէթնամէտէ զիքը օլուռնան իլավէլէր նէ՛րէտէ —տէյու Վէրտիէ սօր-
տուգտա , Մօրիս .

— Իլթէ իլավէնին պիրինճիսի , քի Վալանթին Տարվիլին զայրը մէլուռ քէրիմէ-
սի Սիմօնա տաիր տիր , պագընըզ , —տէտի :

Վէրտիէ Մօրիսին էլինտէն քեաղըտը ալըպ , աճէլէթէն նազարը թէտգիգտէն
կէչիրտի :

— Իլթէ պիր իքինճի իլավէ տահա քի , քէզալիք Վալանթին Տարվիլէ աիտ տիր .
պու տա էհէմիյէթլի իսէ տէ , իլէրուտէ կէօսթէրէճէյիմ վարագանըն հաիզ օլտը-
զը էհէմիյէթի հայիզ տէյիլ տիր , չիւնքի չիմտի իպրազ իտէճէյիմ վարագաւտան
Միլէլ Պրէմօնըն ֆիքըրի նէ օլտըզը գահրէն անլալըլապիլիր . զաթէն պէնիմ տախի

ախր չմուշիւմ տիր . . . Պրնաէն աւելյն Միշէն Պրէմօնըն արատըրը ատամ պէն օլա-
պիլիլիլի, վէ ծրաճաղըմ . շաքին Պէշէր շիրքէթի ազասընտան հօլէնին եւրինէ կէշ-
միք շալիթը յա . . . Մէճնառնանէ պիթ քիպրէ մէպնի օլմայարադ , յուրասընը տախի
սիղէ պէյանն իտէրիմ քի Վ պու պապտէ պէնիմ մուպլէնէթ վէ միւշարէքէթիմ ֆաի-
տէտէն խալի օլածազ . իշթէ թէքէթիմ պուռնտան իպարէթ օլուպ , շիմտի ճէվապը-
նըզ . մուպնիթաղըրըմ :

Մէրտիէ , — ֆէվզէլատէ ճէսարէթէ մալիք պիր քիմսէսին — տէտիքտէ Յօրիս .
— Շիւպկէ՞ մի վար . ճէսարէթ տէնիլէն շէյ , նազապիլ օլան շէյ ղալէպէ իտէր ,
եախօտ տահա տօղրուսը իմքեանքըղըր շիւրիւտիւր , — տէյու ճէվապ Վլէրտի :

— Տահա չօզ կէնճ տէյիլ միտինիզ :

— Սճապա չօզ կէնճ օլմաղըղըմ միւթալաա վէ հարէքէթ իթմէքիլիլիմէ մանի՞ մի
օլուր զանն ու գըյասընտասընըզ , Հիշ պիր շէյ պէնի հայրէթտէ պըրազմազ , հիշ
պիր շէյ պէնի տիւշարը խէլէճան իտէմէզ , հիշ պիր շէյտէն թէլաշէյ կիրիֆթար
օլմամ . . . Թուռնտան օլան գալպիմ չէլիքտէն պիր ճիւմ իլինտէ սաթին տիր . հէվ-
վէսի թէլէզզիւզ պէնիմ գուվվէի ֆիքրիլէմի զայիֆլէթմէյիպ , մուղայիրի օլարազ ,
ֆիքրիմէ վէ սէօզիւմէ գուվվէթ պախշ էյլէր :

— Պիզիմ իլէ պէրապէր Վալանթին Տարվիլին իքի գըզընը տա արամազըղը
տէրէօհտէ իտէ՞րմիսինիզ :

— Իտէրիմ :

— Սիզ եալընըզ պաշընա Արմանըն միրասընը միրասիօրսըզ պըթադմաղըղը տա
թէահհիւտ իտէպիլի՞րմիսինիզ :

— Միրասիօրլարըն վիւճուտինի մէյտանտան գալաըրըմ կիպի միրաս տա մի-
րասիօրսըզ գալըր . . . պուռնն տա իճրասընա հաղըրալէ ամատէյիմ :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ պիլպիրլէրինին եիւզիւնէ պապաղըր :

Կէօյա պիր էյլէնճէ թէրթիպիլնտէն պահա իտիյօր կիպի աննազ եիրմի տէօրթ
եալընտա օլան Մօրիսին պիւա ֆիթուր պիր լաթիֆ նազար վէ սաքին պիլը սէտա
իլէ իքի նէվճիվան գըզը Խալի էօլտիւրմէքտէն ղզնճի իթմէսի իւզէրինէ , սախթէ
րահիպ տիթրէմէկէ պաշլատը :

— Մաշուգէնիզ վա՞ր մը տըր :

— Շիմսիլիք պիր ասանէ վար :

— Սէվէ՞րմիսինիզ :

— Ղայէթ կիւզէլ տիր , վէ պէնի ֆէվզէլատէ սէվէր , լաքին վազըրը թազ-
տիրինտէ անը տախի ֆէտափաթպիլիլիլիմ . . .

Բահիպ Մէրիս կիւլէրէք :

— Սիղտէն իւզոււմաղ ֆէտաքեարըղըր թալէպ վէ մաշուգէնէ միւտախէլէ
իթմէյիզ . լաքին գարը տէնիլէն մախուզ , ինսանըն եօլու իւզէրինտէ պիր մէհէնկ
թալը կիպի տիր , քէնտիլի մաղըրապ օլմազ գըյաս իտէն պիր քիմսէնին մաղըրապ
օլաղը կէօրիւվիզ իսէ , ֆաթիհի պիր գարը իտուկի մուախսարէն տայիմա թէ-
պէյիլին իթմէլ տիր :

— 0 Թարափտան գօրգոճագ չէ, եօգ տըր . մաշուգէմտէն գէրրէ գառար
թէհլիքէ հըսս իթտիյիմ անտէ , պիլա թէրէտտիւտ գաթը միւնասէպէթ իտէրիմ . .
պէնիմ էսասը ֆիքը վէ նիյաթը հասէտքեարանէմի անլատընը՞ղ եա , արթըգ պիր
չէյ սիւվալ իթմէյինիգ . . . սիգին սաղլամ վէ էմին պիր իյիտէ իհթիյանընըգ վար .
սիգէ լազըմ օլան իյիտ պէն իմ պէն . վէ հէր նէ վագըթ քի պէնի շիրքէթէ տախիլ
իտէճէք օլուր իսէնիգ , իսպաթընը իտէրիմ . հայտէ պագալըմ գարար վէրինիգ :

— Պիր ազ տահա սապր իտինիգ . պիր սօն սիւվալ տահա վար : Կէչէն՝ կէճէ
իճրա օլունան հէր իքի ճինայէթին ֆաիլի քիմ օլտըղը ֆիմապատ պիլինմէմէք իւզ .
րէ թէտապիրը լազըմէյի իթթիխագ իթմիշ օլտըղընըգ իտտաա իթմիշ իտինիգ :

— 0 ճիհէթճէ էմինիմ :

— Մէզքիւր ճինայէթին իճրասընա նէ՞ սուրէթլէ գարար վէրտին , վէ սըրըմը .
զա նա՞սըլ վագըթ օլտըն :

— Օնը՞ տա մը անլամագ իսթէրսինիգ :

— Հէր հալտէ :

— Օնը տա անլաթտըրայըմ . էվվէլա շուրասընը իսթար իտէրիմ քի , պու սըր-
բա վագըթ օլմագ իչիւն նէ՞ զիյատէ զիհն սարֆ իթտիմ , վէ նէ՞ տէ զիյատէ ուղ-
րաշտըմ . . . սէնին սայէնտէ տիր քի , Մօսիէօ Մէրիս , քէշֆի սըրը իթտիմ :

— Պէնի՞մ սայէմտէ մի :

— Էվվէթ :

— Գապիլ տէյիլ :

— Գապիլ օլմատըղընը հիւքմ իթմէզտէն էվվէլ պիր ազ սապր ու թէհամիւլ
իտինիգ . . . պուլնտան տօգուզ կիւն մուգատտէմ . . .

— Տօգուզ կիւն էվվէլ մի . . .

— Վէնսէն գօրուսընտա . . . խաթընա կէլմէյօր մը . . .

— Խայր :

— Շիմտի խաթընըզա կէթիրիրիմ . . . պիր մէքթուպ օգույօր իտինիգ , խաթ-
ընըզաա՞ մը տըր . . .

Վէրտիէնին ֆիքրի նակէհան ույանըպ .

— Միշէլ Պրէմօնըն պիր մէքթուպընը , — տէյու Մօրիսին սէօզիւնիւ իքմալ իթ-
տի :

— Թէմամ :

— Լաքին պէն օ մէքթուպը օգուտըգտան սօնրա , երըթտըմ վէ բարչալարընը
հավայա սաշտըմ . . .

— Տօղրու տըր :

— Զաթէն տէ եալընըգ իտիմ . . .

— Եալընըգ տէյիլ իտինիգ . չիւնքի թա եանը պաշընըզտա , սիգին խապէրինիգ
օլմագսըզըն պիրիսի կէզինիպ պիր տիկէրինի պէքէյօր իտի . պու կէզինէն քիմսէ իլէ
սիգին արանըզտա պիր գաջ աղաճ օլուպ , օ շախս աղաճլարըն տալլարը արասընտան
սիգի կէօզէթմէքտէ իտի : 0 կէզէն շախս պէն իտիմ . . . հիշ պիր նիյէթէ միւսթէ-
նէտ օլմայարագ , մահզա պիր իչիմ օլմատըղը միւնասէպէթլէ հարէքեաթընըզ
թէտգըգ իթտիմ . . . պիր մէքթուպ օգուտըղընը , օգուտըգտան սօնրա եըրթտըղը .

նը, բարչալարընը աթորդընը, վէ կիթտիյնի կէօրտիւմ, մէքթուպը օգուտընը օր-
րատա, սըֆաթընըն քէսպ իթտիյն հալ տըգգաթըմը ճէլպ իթտի . . . պիր արալըգ
թէաճհիւպ վէ պիր արալըգ տախի մէսէրրէթ ալամէթլէրի նիւմայան օլմագտա ի-
տի . . . շու հալէ ատէթա մէրագ իթտիմ: Օգուտըգտան սօնրա ուֆագ ուֆագ
բարչալանան մէքթուպընըն հիւզտէ տօգսանը իչինտէ էհէմմիյէթլի պիր սըրր պու-
լունտընընը կիւնիւն պիրինտէ ագըլը վէ միւճէրրէպ պիր քիմսէ պէնիմ էօնիւմաէ
պէյան իթմիլ օլտըղը ճիհէթլէ, սէնին օ մէքթուպը ուֆագալըղ աթմանտան օ ա-
գըլըն տէտիյն խաթըմա կէլիպ, պու սէօղիւն սահիհ օլուպ օլմատըղընը օ կիւնիւ
թէհրիւպէ իթմէք իսթէտիմ: պինաէն ալէյհ սէն կիթտիլըտէն սօնրա մէքթուպընըն
բարչալարընը թօթլատըմ վէ էվիմտէ եան եանա կէթիւրիպ օգուտագ նիյէթիլէ ճըգ-
տանըմըն իչինտէ հըֆը իթտիմ: օ ագչամը էվէ կիթտիյիմտէ, օ բարչալարը զամգ
իլէ եաղը քեաղըտ իւղէրինէ եաբըլտըրըպ, հէր իքի թարաֆընը օգույապիլտիմ:

— Օ մէքթուպըն էհէմմիյէթի եօգ իտի, — տէտի Վէրտիէ:

— Էվիլէթ, մէգքիւր մէքթուպ մանասըղ պիր մէքթուպա պէնցէր իտի. պէն տէ
պու ճիհէթի թէսիւմ իտէրիմ . . . Լաքին պալըգալարը ինտինտէ մանասըղ օլա պիլէ
պէնիմ նագարըմա մանասըղ կէօրիւնմէտի. հաթթա մէքթուպըն զահիրտէքի մա-
նասըղընը սէմէրէսի օլարագ, էհէմմիյէթի ճիտտիյէսինի քէշֆ իտէպիլտիմ . . . Պիր
վագըթ տօսթլարըմտան պիրիսիյէ թէսատիւֆէն բոթթալը վէ առիթալը մօլթա-
պէրաթը օգուտագըղը թալիմ իթմիլ իտիմ: Պէօյէ անախթարը պիր շէյ եագմագ
իչիւն հիւզտէն զիյատէ ուսուլ պիլիւրիմ քի, հիչ քիմսէ եագըլան մէքթուպըն մա-
նաի հագըղընընը անլայամագ . . . էվտէ պիր չօգ անախթարլարըմ վար իտի, պուն-
լարըն քեաֆֆէսինի պիրէր պիրէր պուլմը վէ եաբըլտըրընը օլտըղըմ մէքթուպըն իւ-
ղէրինէ գօյուպ թէհրիւպէ իթտիմ . . . պու անախթարլարտան պիրիսի (զանըմ
եիրմի սէնէ էվիլէ ինկիլըգ էլչիսինի գուլլանտըղը անախթար իմիլ) օ մէքթուպ
բէք կիւզէլ ույտը. իլթէ օ անախթար սայէսինտէ, հիչ գահմէթ չէքմէքսիլին մէք-
թուպըն էսաը մանասընը սէօքտիւմ չըգարտըմ:

— Պու ատամ թէաճհիւպ իտէճէք տէրէճէտէ իգթիտարա մալիք պիր ատամ ի-
միլ, — տէյու Լարթիկ պէյանը ըյն իթտի:

Վէրտիէ իսէ սաքիթ վէ սամիթ տուրմագտա իտի:

Մօրիս ճըգտանընը չըգարըպ իքի բարչա քեաղըտ տահա չըգարտը:

— Իլթէ բարչալարը եաբըլտըրըմը օլան մէքթուպընըղ, իլթէ մէքթուպը օգու-
տըղըմ անախթար տա, — տէյուպ, մէգքիւր մէքթուպը մասանըն իւղէրինէ աչտը վէ
իւղէրինէ տախի հէքսի պիր պօյտա վէ պիրպիրինտէն միւթէսալիյէն ուզագըղըտ
տէօրտէր քէօշէ օյուլմը տէլիքի պիր քեաղըտ վագ իտէրէք:

— Եալընըղ տէլիքիւրին իչինտէն կէօրիւնէն քէլիմէլէրին մանասը օլուպ, մէգ-
քիւր քէլիմէլէրին թէրքիպ էլլէտիքիւրի իպարէ իլթէ մէյտանա չըգտը:

«Ան-զէլ պէր էլ. Գոյիմաթի Գիւլլա Դոսապիւր Բէր-Լաշէպի Գոսալլէֆ Գըլ-
բընէ իլիպի վաթ Գիւլբէրի իւլէրիպի Գուլըն իլիւն Գըրաթալը. Ե** Կիւր օր-
տան ալըք վէ ճէվալընը օրայա Գըրաթը, Գիւլի Գիւլի Կէօրիւնիւպի, վէ էլէ Գիւլ-
Գիւլի շայրիլ իլիւլէ. Գոս Բէրիլի Եիլիլաթ Գոսալլէպի օլուր էսէ, պէր Գիւլ-
նիլ իւլիւր Գիւլ Գիւլը Գիւլի Գիւլ. Լօդրաթան Կէօրիւնիլէ Ե*** Գըրիլէն Բարի-
թի Գոսալլէպի Գըր:»

Մօրիս պալատէքի մէջ թուպը ծագումը գտան սօնրա ,

— Շու մէջ թուպըն միւնտէրի հետ Փէվգէլիտէ մէրթէպէտէ մէրպըմը տաի օլմուշ իտի . . . Իշին միւշքիի սիզին վէ ետիտա թարաֆընը տան մուխապէրաթը կէօթիւրուպ կէթիւրմէկէ թային իտէնէլինիզ քէսպնըն մուամէլաթ վէ հարէքեաթընը կէթըմքը վէ անլամագ փըզրէ , մէղքիւր Գուրափիէֆ մէղարընը պուրմագ մէպէր լէսի փօֆ . Գիթըս տու մէսէլէ շիֆէլի իտի իսէ տէ , մուհալ օլմագըրընը տան , պուշնըն աւա չարէօնի պուրպըմ : Զագ իսանա ալեհալ տէլիլ իսէմ տէ , ինկիլիքնէ , Բուսնա վէ իթալեմննա տալիլ օլարագ , ալթը լիսանտան օլտուգնա սուհուլէթ իլէ թէքէլիւմ իտէպիլիթիմ : Պիւնտէն ալէյի պալըմը վէ չէհրէմի թէպալիլ իտիպ , վէ ալիլ ինկիլիզ սէյեհանը էլալիսէլէրի կիլիսիպ , Բեք-Էաշէզ մէղարիսթաննա կիթտիմ , վէ ինկիլիզ թէլաֆֆուզը վէ Ֆրանսըզ իսանը իլէ մէղարիսթանտաթի մէղարարը սէյր ու թէմալա իթմէք արգուսընտա պուլունտըզըմը պէքճիլէրտէն պիլիքնէ իֆաատէ իթտիմ : Պէքնի՝ գըշ օրթասընտա պէօլլէ պիլ մէրագա տիւշմիւշ օլմագըրըմա թէ . աճնիւպ իլէ պէրապէր , եանըմա պիլիսիսիլ գաթտը , վէ պու գըլաղուզ լիքի սաաթ տուրմագսըզըն մէղարարը թարիֆ իտէ իտէ մէղարիսթանը կէղալիթի . օ տէրէնէ չօգ սէօլլէմէքաթ իտի քի , պանա պիլ աօ էէ պիլէ տէմէկէ սըրա պըրագմամագտա իտի . մէղարիսթան՝ պու ատամարըն տաիլէի թէպիւլէլէրի սայըլը . օնտան կէչի- Նիլլէր , վէ հէք տէլիք վէ քէօշէսիսի պիլիլլէր :

« Գուրափիէֆ Ֆամիլեասընա մախսուս օլան մէղարը տալի կէթըմէք արգուսըն . տա օլտըզըմը մէրգում գըլաղուզա լիլէյան էյլէտիմ . . . գըլաղուզ տէրհալ պէնի օ . րայա կէօթիւրտիւ , վէ մէղքիւր մէղար հագգընտա զարիպ պիլ հիքեայէ նագլ վէ Գօնթէս Գուրափիէֆին Ֆէհուր պիլ գաթիլ մարիֆէթիլլէ սուրէթը գաթիլիլ նագլ էյլէտի . . . Ֆէհուր պիլ գաթիլ սէօլլէրի գըլաղուզըն աղզընտան չըգան սէօլլէր տիլ . . . չու իսարէ սիզէ տէ զարիպ կէթըմէմէյօր մը :

Լարթիկ Մօրիսին սէօլլէտիլի սօն սէօլլէրի իլիթտիքտէ , խիւպֆը ըրգասը օլա . րագ գանկըր գանկըր տիթրէմէկէ պաշատը , վէ տիգգաթլէ Մօրիսի տիլլէմէքտէ օլան սախթէ րահիպէ կիզլիքնէ պիլ նիկեահ աթֆ էյլէտի :

Մօրիս իսէ՝ սէօլլիքնէ տէվամ իլէ ,

— Մուախսարէն մէրգում գըլաղուզ՝ վէֆաթընտան պիլ սէնէ սօնրա Գօնթէ . սին նաաշընըն մէղարտան չըգարըլլալ , Բուսիայա նագլ իտիլտիլիլ տալի իլավէ էյլէտի : Պու վէնէ իլէ Գուրափիէֆ մէղարընը հանկըսը օլտըզընը անլատըմ . մէ . սէլլէնիլն էհէմմիլէթլի ճիհէթի պուրասը իտի : Գլաղուզըն էլիքնէ իքի Ֆրանգ սըգըլ . տըրըպ , մէղարիսթանտան տիլարը չըգարմ . . .

— Շու թէտալիլլէրիլնէ հիշ տէլէնէք Էօգ . . . Փէվգէլատէ մէմուսիլլէթլէ տիւ . լէյօրմ . . . իշիւզարըլընա հայրան օլույրըմ . . . պիլ տէ էիլմի եաշընտա իքէն , այնը սէնիլն կիպի իտիք . . . — տէլլէրէք , Լարթիկ՝ Մօրիսին սէօլլիքնի քէստի : Մօ . րիս իսէ , թէքար պաշալըպ ,

— Էթթէսի կիւնիւ եումուշպագ պալ մօմու իլէ մէղքիւր Գուրափիէֆ մէղարընը քիլտիլիլն գալըպընը չըգարտըմ , վէ տալիլ էթթէսի կիւնիւ մէղքիւր քիլտէ պիլ անախթար եպրտըրտըմ , վէ լէլլէրի կիլտիմ . . . պէրապէր կէօթիւրմիւշ օլտըզըմ սաիլ պիլ չօգ քիւշիւք անախթարարըն սիլիլիլ իլէ տէ տօլպըր աշխաղա մաւաֆ .

Փալա օլաւմ . . . Հէր կիւն կիտէր թոյն տօլապը աշար, մուխապէթաթընըըը ալըր օ-
գուր, ինքորիկիտի ինք փորքէրտէ զլաղընը անլար, վէ մուխապէթաթըն մէգըիւքէի
հիկէ եկըի հէրիկէ գըր իտիմ:

— Լաքին պիգիմ մուխապէթաթընըը կէթիւրիւպ կէթիւրէն գարըը ինչիւն
մուրուպ էօլտիւրտիւն, զնը ախլալամայօրըմ, — տէլու վէրտիէ սօրտըգտա,

— Անքիւրմէ պիգարէնին էօլմէսինտէն պանա պիթ Փաիտէ օլմատըըը ճիկէթլէ,
պիթ գաթլ իթմէկէ ապա ինչէթիմ եզգ իտի . . . Լաքին էօլէ պիթ թէսատիւֆ վու-
գու պուլտը քի, իսթէր իսթէմէլ ճիկայէթը մէգըիւքէի ինրա իթմէք մէգպուրի-
պէթիւնտէ պուլոււնտըմ . . . Շէօլլէ քի, տիւնքի կիւն ժիւլ թէրմիսին իլք կիւնիւ պը-
րագտըըմը օլտըըը մէթուպըն ճէվապընը օգուլմագ մագսատընա մէպնի, միւ-
թատըմ վէճի իւզրէ սաաթ իւչտէ մէգըիւք մէգարըն ինչիւն կիթիւպ, մէնպէրին իւզ-
րինտէթի տօլապընըը աշաճաղըմ սըրատա, գարուչա պիթ քիլիտ սօգուլտըընը ի-
չիթտիմ վէ գարուլըն աշըրտըընը կէօրտիւմ: Հէման կէրի չէքիլիպ, մէնպէրին
արգասընա կիլէնմէք իսթէտիմ իսէ տէ, վազըթ միւսաիտ օլմայըպ, մէրգուլմէ
գարը իչէրի կիթտի, վէ պէնի կէօրիւնճէ գօրգուպ, պաղըրմաղա պալլատը: Ին-
րապթ վէ մուլմէլաթըմըն մէլտանա չըգմասը ինթիմալի, վէ թէսապիւրաթընըն
սէմէլէսիլ գալմասը գօրգուլը, գիկնիմի պիթտէն ինաթա իտէրէք, պէօլլէ միւնք-
սէպէթաիլ պիթ վազըթտա կէլմիլ օլան գարընըն իւզէրիկէ պթըլըպ, հէման տարալ
էլլէտիմ. Լաքին նէ՝ գատար ճէսուր գարը իւլիլ, արալան կիլի գարըլմտա միւտա-
ֆաա իթտի . . . մուլթաալը ըսըրմագ վէ պէնի բարալամագ իսթէլիպ, պէնի խայ-
լըճա ուղըրաշըրտըմ. մէգարըն ինչիւնտէ տէհէթլի սուրէթտէ տէօլլէ տէօլլէ նի-
հայէթ զալէպէ իթտիմ. սօն տէֆա սալտըրտըըըմ գամանըն էսէրի օլտրագ, հէրէ
սէրիտի գալտը: Պէն իսէ տէրհալ իւզէրիկէ պուլուլնան էվրագը վէ պանգնօթ-
լարը ալտըմ վէ տիւլար չըգտըմ. պիթ ազ էվվէ սիլէ վէրտիլիմ էվրագ իլէ պանգ-
նօթլար մէրգուլմէնին իւզէրիկէն ալտըըմ էվրագ վէ պանգնօթլար տըր: Մու-
ալիսաթէն վէգարըն չգարուլընը գաթալտըմ. վէ ժիւլ թէրմիս սըրընըըն մէլտանա
չըգտըընը միւլմէրին մէրթէպէ կէճ տուլսուլն ինչիւն, քիլիտին ինչիւն ուլֆագ չազըլ
թալլարը տօլտուրուկ էվէ կէլտիմ, վէ էլէ կէյիթմիլ օլտըըմ էվրագը տէրհալ օ-
գուլտըմ. պուլ էվրագըն ինչիւնտէ եարը կէճէտէն պիթ սաաթ պօնրա Լօնտրատան
կէօնտէրիլէն չախսըն Բարիսէ եթիլէնէկի մուհարէր օլտըընտօն, վէ պէնիմ տէ
անլամագ իսթէտիկիմ նօգթա աալը պուլ նօգթա իտուկիկէնտէն, էլէ կէչէն ֆըրսա-
թը գաջըրմայըպ, իսթիֆատէ իթմէլէ չալըտըմ:

Մօրիս սէօգիւնէ տէվամ իլէ .

— Բօրիս մէմուրլարընըն թէագըպաթընտան վարէսթէ օլմագ իւզրէ ինթիլաթը
տալմանմագ լաղըմ կէլտիլիկէնտէն, էն եաթընտա սըրլուլնան արապա մէրքէլիկէ
կիթմէլիպ, արապա պուլմագ ինչիւն Բարիստէն քիլալը չըգտըմ, վէ պիթ մէլսանէ
գարուլըն էօնիւնտէ ալապպա պիկէրէք, վէ Շըմալ չըմէնտըֆէր մէրքէլիկէն
կիթէրէք, Լօնտրատան կէլէճէք օլան եօլուլա պէլէտիմ, եօլուլարըն չըգտըը-

լարը սրբատա, կէլէճէք չախսըն դօլունըն պաղընտան թանըտըմ, վէ պէյնի-
նիգտէ գարարկիր օլան քաթօլայը հանի ՇԱՆԹԻԼԻՏԷՆ ՄԻ ԿԷԼԻՅՈՐՍԸՆ սէօդ-
լէրինի սէօլէտիյիմտէ, պէնտէն էմին օլուպ, արապայա պինտի: Մէրքէզ-
տէն Մօնթօրկէօլ սօգաղընա կիտինճէյէ տէկին եօլտա մէրգուսը վուրտուսմ էօլ-
տիւրտուսմ վէ ճէպինտէքի քեաղըտլարը ալտըմ: Պունտան էօթէսի մալիւմինիզ
տիր: Շիմտի արթըզ իշի խիւլասա իտէյիմ. տիմէք օլուր քի օ աճէ գատար խէյալ
իթմիշ օլտըղըմ ճէսիմ պիր զէնկինլիյին ուճունը պուլտըմ տիմէք օլտըղընտան, իշէ
միւպաշէրէթ իթտիմ: Սիգին նասիհաթլարընըզ վէ կէօթէրէճէյինիզ թէտպիրլէլ
իլէ պու իշին էօթէսինտէն պէրի կէլմէկէ միւզթէտիր օլտըղըմ մէմուլ իտէ՞ր մի
սինիզ, վէ էօլտիւրմիւշ օլտըղըմ արգատաշընըզըն եէրինի թութմաղա շայէսթէ ի.
տուկիմի հիւքմ իլէ օնըն հազգընտա օլան էմնիյէթինիզէ պէնի տէ միւսթահազգ
կէօրիւրմիսինիզ: Իքինճի տէֆա օլարագ սիզէ թէքիթ իտէրիմ, նէ եաքաճաղը-
նըզը գարար վէրինիզ:

Լարթիկ՝ էլինի Մօրիսէ ուղատըպ,

— Հազգիգաթէն հիւսնիւ թէվէճճիւհիւմէ միւսթահազգսըն . . . սէնին ախլագը-
նըն սէրպէսթլիյինի վէ գուվէթը գալպիյէնի թագտիր իտէրիմ. պու կիւնքի կիւն
սէն նասըլ իսէն պէն տէ եիրմի եաշընտա իքէն, թըպզը սէնին կիպի իտիմ . . .
սէնի կէօրտիւմ կէնճիլիյիմ խաթըրմա տիւշտիւ, պիր օղլուսմ օլսա իտի սանա պէն.
զէմէսինի արգու իտէճէք իտիմ, — տէտիքտէ, Մօրիս .

— Հազգըմտա պէյան իթմիշ օլտըղընըզ էֆքեարտան ասօլայը թէշէքքիւր իտէր,
վէ շու էֆքեարընըզտա եանըլմատըղընըզը իսպաթ իտէրիմ, — տէյուպ, Մօրիս՝ Ժիւլ
Թէրմիսին էլինի սըգտը:

— Պէն տէ քէզալիք սէնին հալինի թագտիր իտէրիմ, սէնտէ մէհարէթ, սիւ-
րաթը հարէքէթ վէ հարէքէթինտէ ֆիւթուրսըզըզ օլուպ, պունըն իւշիւ տէ ախ-
լէագը նատիրէտէն օլտըղը շէօլէ տուրսուն, իւշիւ պիր արատա պիր չախս տա պու.
լունմագ ղայէթ միւշքիլ օլտըղը ճիհէթլէ, պէնճէ պիգտէն իսթէտիյին հիմմէթէ լա-
յըզ վէ շայանսըն, — տէյու Վէրտիէ իլավէ էյլէտի:

Մօրիս՝ քէմալը մէսրուրիյէթլէ, — տիմէք քի պէն տէ շիրքէթինիզէ տախիլ օլ-
տուսմ ալիթտի, — տէտի:

Վէրտիէ. — Օ՛հ, բէք չաբուզ իլէրի վարըյօրսըն:

Մօրիս. — Նա՞սըլ:

Վէրտիէ. — Չանն իթմէյէսին քի Թէրմիս իլէ պէն պու իշտէ եաղընըզը:

Մօրիս. — Շիմտիլիք Թօբու տէօրթ քիշիտէն իպարէթ տէյիլմիսինիզ:

Վէրտիէ. — Էվվէթ, լաքին իշիմիգտէն իքիսի հէնուզ սէնի թանըմաղլար . . . պիլ
տէօրտիւմիւզ պիր արայա կէլմէտիքճէ հիշ պիր գարար վէրէմէյիզ . . .

Մօրիս. — Սէօղիւնիզիլ խիւլասա իտէճէ՞ք միսինիզ:

Վէրտիէ. — Գօլայ շէյ, պիգիմ պիր իճրա մէմուրընա իհթիյաճըմըզ վար տըր, վէ
պու պապտէ՞ սէնտէն էյիսինի պուլամայըզ, պինտէն ալէյհ սէնի շէրիք մագամընտա
գապուլ իտէրիզ . . . պու իշտէն հասըլ օլաճագ մէնֆաաթտան սանա տա պիր հիս-
սէ թախսիս օլունաճաղընա քէֆիլ օլուրըմ. լաքին Պէշէր շիրքէթինէ տախիլ օլա-
պիլմէք իշիւն պիգիմ տիկէր իքի շէրիքէրիմիզ թարաֆընտան տախի թաստիք . . .

լուսնագլուխըն ի գլխի իտէր, անլէրին ընչի միւնգամ օլմագըղըն միւհիմ պիր գարար վէրմէք եասագ տըր . . . Նիգամնամէմիգին էն պաղընա մատտէսի պուտըր: Պինապէրին պու կիւն հէման եագար վէ վուգուի հալի անլաթըր, վէ սէնին շիրքէթէ տուխուլին մէսէլէսինի պէյան իտէրիմ: Պու պապաթէ լաղըմ կէլէն ճէվապըն տէրհալ կէլէճէյինէ վէ կէլէճէք ճէվապըն հագըղնտա խալըրը օլաճաղընա շիւպ հէմ եօգ տըր: մամաֆիհի մէգքիւր ճէվապ կէլինճէյէ գատար պիգէ ֆաիտէլի վէ հաթթա շայէթ իւզուումը պիր եարտըմճը օլապիլիրսին: լաքին հէնուգ շէրիք սայը լամագըսըն: պէօյլէճէ իշինէ կէլի՞ր մի:

Մօրիս՝ Միշէլ Պէմօնըն մէքթուպըն վէ մէքթուպ անախթարըն տիւրիպ վէ ճըզտանընա գօյուպ, — իսթէր իսթէմէզ իշիմէ կէլէճէք, — տէյու ճէվապ վէրտի: Վէրտիէ.— Նիհայէթ պէօյլէ մուվագգաթ պիր հալի գապուլ իտիյօ՞րմըսըն:

Մօրիս.— Իտէրիմ: Վէրտիէ.— Բէք ալա, եարըն Բըլանճըլը գուրարըզ . . .

Մօրիս.— Բըլանճըլը բէք ալիքեար տըր, մէսէլէ Պէսսօլ ֆամիլեասըյա Սիմօնը պուլմագտան իպարէթ տիր:

Վէրտիէ.— Շիւպէսիգ, լաքին թէհարրիյաթը վագըրամըզտա քէմալը ինթիյաթ իլէ տապրանմալըյըզ, պու ինթիյաթըն տա նէտէն իպարէթ օլաճաղընա տաիր եարըն կէօրիւշիւրիւզ . . . Շիմտիլիք պիր սիւվալիմ տահա վար:

Մօրիս.— Սօրունըզ . . .

Վէրտիէ.— Ալթէրտիյին քեաղըտլար ասըլլար օլմայըպ, սուրէթլէր իտի . . .

Մօրիս.— Էվվէթ . . .

Վէրտիէ.— Ասըլլարը նէօ օլտու:

Մօրիս.— Պէնտէ տիր, սագլամըլըմ . . .

Լարթիլ.— Պիգէ էմնիյէթ իթմէյօ՞րմըսըն:

Մօրիս.— Սիգի թանըմատըղըմ իշիւն թապիի էմնիյէթ իտէմէզ իտիմ . . . պէնի մահվ ու նապէտիտ իթմէք ֆիքրինիգտէն կէչէպիլի իտի . . . հալ պու քի ասըլլարըն եանըմտա գալմասը իլէ, վէ եախօտ պէն զայպ օլուպ մէյտանա չըգմայաճագ օլուր իսէմ, իգթիգարի հալտէ գուլլանմագ իշիւն ասըլլարըն պիր շախսը սալիսէ թէսլիմ օլունմասըյա, քէնտիմի գուրթարապիլիլիլիմ մագսատընա մէպնի ասըլլարընը չիմտիլիք մէյտանա չըգարմամըլըմ տըր . . . սիգ տէ պէնիմ եէրիմտէ օլսա. նըզ պէօյլէ եարմագ մը իտիլիլի:

Վէրտիէ.— Էլպէթթէ, լաքին օ քեաղըտլար թէհիլիքէլի տէյիլ մի տիր . . .

Մօրիս.— Շիւպէսի մի վար . . .

Վէրտիէ.— Ալթէք սէնին վէ կէրէք պիլիմ մէնֆաաթըմըզ իշիւն մէգքիւր էվրագը մահվ իթմէյիպ, վէ ֆագաթ պուլունմասը նագապիլ պիր մահալէ սագլամալը տըր . . . սէնին եաղըն իլէ օլան շու սուրէթէ կէլինճէ, պուըն արթըզ պէն էլիմտէն չըգարմամ:

Մօրիս.— Շիմտի տէ սիգ էմնիյէթսիլիք կէօթէրիյօրսընըզ:

Վէրտիէ.— Սէն քէնտիլի գուրթարաճագ ճիհէթլէրի նասըլ քի կէօգէթիյօր իսէն, պիգ տէ քէնտիլիգի գուրթարաճագ քէօշէլէրի կէօգէթմէլիլիլի . . . չիմտի սա. նա պիր նասիհաթըմ վար:

Մօրիս.— Նասիհանքընդը տինկմէկէ վէ մուհիպինճէ Կարէքէթ իթմէկէ Կոս
զըրըմ . . .

Վէրտիէ.— Պիզիմ իլէ տօղրուլուգլա Կարէքէթ իթմէլիսին . . . էկէր պիզի
ալտաթմաղա գալգըլաճագ օլնէր իսէն , վա՛յ պաշընա :

Մօրիս.— Պու թէհտիտինիգէ լիւզոււմ եօգ իտի , տօղրուլուգ իլէ Կարէքէթ ի
տէրիմ . մատամ քի պուշտան նէօյլէ շիրքէթէ արըզ օլաճագ վարաթայա հիսսէ
տարըմ , շու հալտէ տօղրոնուգ իլէ տաժրանմագ պէնիմ տէ մէնփաթրմտան մաա
տուտ տըր . . . Թէհլիքէ գապիլինտէն օլարագ խաթրըմա կէլէն շու տըր քի , իքի
նաալարըն տա չիւպհէսիգ մուայէնէխանէյէ նազլ իտիլմիշ օլտըզլարը ճիհէթլէ
կէօրէն օլուպ տա թանըլմալարընտան գօրգմայօ՞րմիսընդ :

Վէրտիէ.— Օնտան բէք գօրգմայըզ . մէկէրչի մէմուլին զայրը պիր թէսատիւֆ
վուգու պուլսըն . . . Եէննի Սթալլ՝ Բարիսէ կէլէլի անճագ օն պէշ կիւն օլմուշ , վէ
եիւզիւնէ գալըն պիր էօրթիւ էօրթմէքալգին տիշարը չըգմամըլ իտի . . . Եէննի պէ
նիմ իլէ իգամէթ իթմէքտէ իտի , մէրգուճէյի պտտէզին կէօրմէտիքլէրի հալտէ կիթ
միշ զանն իտէրլէր . . . Ժօնաթան Ուիլտէ կէլիւնճէ , մէրգուլմ՝ Բարիսաէն չըգալը
եիւրմի սէնէյի կէշմիշ տիր :

Մօրիս.— Էօյլէ ամմա , էլպէթթէ քի Եէննի իլէ Ժօնաթանը պիր կէօրէն վէ
թանըյան օլմուշ տըր : Ճամէշույլարընըն մարգասը թահգըգաթէ պէօյիւք մէտալ
օլապիլիւր . . .

Վէրտիէ.— Պու խուսուստա պիգ քէնտիմիզ պիլէ իհթիյաթլը տաժրանմագտա
օլտըղըմըզ միսիլու , էկէրչի գուլլանտըղըմըզ ատամլարա մարգալը ճամէշույ գուլ
լանմամալարընը թէնպիհ իթմէմիշ օլսա իտիք , պէլքի սէօյլէտիյին կիպի թահգիգա
թէ մէտար օլապիլէճէք էմարէ գուհուր իտէպիլիւր իտի . . . պուշը պիլ տէ հալթա
սէն տէ օնա թէվֆիզը հարէքէթ էթ :

Մօրիս.— Պէն տէ էօյլէ եարարըմ , վէ տէյիլ եալընըզ պու պապտէ վէ հալթ
թա հէր խուսուստա նասիհաթլէրինիգէ իմթիսալ իտէրիմ :

Վէրտիէ.— Օ հալտէ իհթիյաթլը տաժրանմըլ օլուրսըն . ատըն նէ՞ տիր :

Մօրիս.— Մօրիս :

Վէրտիէ.— Պու վաֆթիզ իսմին տիր . տիկէր իսմին . . .

Մօրիս.— Իսմի սահիհիմի պէն տէ պիլմէմ . . . վէլատէթիմ խուսուսը մէճհուլ
պիր մատտէ օլտըղընը մուգատտէման տախի սիգէ պէյան իթմիշ իտիմ . լաքին աա
սըզ շանսըզ պիր քիմսէ մագամընտա օլմամագ իշիւն քէնտիմէ Վասսէօր մահգէսիլի
թագմըլըմ տըր :

Վէրտիէ.— Եիւրմի տէօ՞րթ եաշընտա մը սըն :

Մօրիս.— Թագրիպէն օ գատար :

Վէրտիէ.— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէրսին :

Մօրիս.— Նալարէն սօգաղընտա ց նումէրօտա :

Լարթիկ ճէպ տէֆթէրինէ Մօրիսին իգամէթկեհաշընը իշարէթ իթտիքտէն սօնրա :

— Եարըն սաաթ գաշտա պուլուշմագլըղըն իգթիզա իտէճէյիլի սասպալ սանա
եազար պիլտիրիլիմ :

Մօրիս.— Նէ՞րէտէ պուլուշըլաճագ :

Լարթիկ.— Տահա պէն տէ պիլմէն :

Մօրիս.— Նի՞շիւն պուրատա պուլուշմայօրը :

Լարթիկ.— Զիւնքի պէն պու կիւն պու լօգանթատան չըգըպ պաշքա պիր մա-
հալէ նազլ իտէճէյիմ . լաքին նէրէյէ կիտէճէյիմի հէնուզ պէն տէ պիլմէն :

Վէրտիէ.— Ագչէյէ լիւզումըն վա՞ր մը :

Մօրիս.— Մատամ քի ֆագըրըմ , վէ մատամ քի եիւզ պին ֆրանգը սիգէ կէրի
վէրտիմ , ագչէյէ լիւզումըմ օլտըղը տէրքեար տըր :

Սախթէ րահիպ Մէրիս՝ պանգնթ ըաքէթինի չէօզտիւ , վէ եիրմի պէշ ատէտ
չըգաիւպ Մօրիսէ վէրտի :

— Շիմտիլիք շունը ալ , օյու՛ն օյնամաղա զիյատէ մէսարիֆ իթմէ . կիւրիւլթիւ-
լիւ էյլէնճէլէրտէն իճթինապ էթ . նիհայէթ քօլիսին նազարը տըգգալթընը ճալիպ
օլանագ , վէ սէնի թանըյանլարը վէ ուսուլու ատալթընը պիլէնլէրի թէանճիւպտէ
պըրագանագ հարէքեաթ վէ մուամէլաթտան ուզագ տալրան . . . Պու եիրմի պէշ
պին ֆրանգ քիֆայէթ իտէ՞ր մի :

Մօրիս.— Շիմտիլիք քեաֆի տիր . Պրէսուլ ֆամիլեասընը թէհարրի իթմէկէ պու
կիւնտէն պաշլայըմ մը :

Վէրտիէ.— Լիւզումը եօգ :

Մօրիս.— Պօշ պօշ տուրանճա՞գմըյըմ :

Վէրտիէ.— Սէնճէ եաբանագ չէյ , օրթալըղը վէլվէլէյէ վերմիշտըղը աշիքեար
օլան իքի ֆիլիլ գաթլ հագգընտա զապըթա թարաֆընտան իթթիլապ օլունանագ
թէտապիրէ կէօզ գուլագ օլմագտան իպարէթ տիր : Վուգդուլթտան խապէրտար
օլմագ ֆաիտէտէն խալի տէյիլ տիր . լաքին թէտգըգաթընը ինթիյաթլը սուրէթտէ
իճրա իթմէլիսին :

Մօրիս.— Օ ճիհէթճէ թէլաշ իթմէյին :

Վէրտիէ.— Շիմտիլիք պաշքա պիր տէյէճէք գալմատըղը ճիհէթլէ , այրըլալըմ
տա եարըն եինէ կէօրիւշիւրիւզ :

Պէշէր շիրքէթինին հէր իքի ազասը Մօրիսին էլլէրինի քէմալը միւվէտտէթ իլէ
սըգտըլար , վէ Մօրիս մէմնուէն 17 նումէրօլու տաիլէտէն չըգըպ կիթտի :

Նէրտիւպանտան էնտիլի սըրատա քէնտի քէնտիյէ . — Շիմտի արթըգ հալիմէ
ուլդու՛ն պիր իշ պուլտըմ . էլպէթթէ քի , սօնունա գատար մուվաֆֆագ օլուրըմ .
— տէտի :

Վէրտիէ տախի պիր սաաթ գատար տահա . Լարթիկ իլէ Դօնուշտըգտան վէ
պու միւտտէթ զարֆընտա միւհիմմ գարարլար վերիլտիքտէն սօնրա , բըրագտը
չըգտը : Լարթիկ իսէ տէրհալ լօգանթանըն հիտապընը թէսվիյէ իթտիքտէն սօնրա ,
պիր եիւք արապասը կէթիթթտիրիպ , էլէասընը Լիօն չըմէնտըֆէրի մէրքէզինէ
կէօնտէրտի , վէ քէնտի տախի կիտիպ անպար մէմուրընա թէսլիմ իթտի . մուախ-
խարէն Պասթիլ մէյտանընա կէլտի վէ Մատլէնէ կիտէն օմնիպուս արապասընա րա-
քիպ օլտու : Թամըլ պուլվարընտա՝ Բասաթ-Վանտօմըն գարչըսընտա օմնիպուստան
էնիպ , Պէրանթէ սօգաղընա կիթտի . օրատա սօլա տէօնիւպ Վէրտիէնին իգամէթ
իթմէքտէ օլտըղը խանէյէ տուխուլ իլէ գարուճըյա ,

— Մ. Մարթէն պուրատա՞մ մը տըր , — տէյու սօրտու :

— Էպնիյէնին հաւլուտաքի գըսմընտա իւչիւնհիւ գաթտա , սօլ թարաֆտաքի գարու , — տէյու գարուճը ճէվապ վէրտի :

— Պիլիլիմ . . . Թէչէքքիւր իտէրիմ . — տէյուպ Լարթիկ՝ Թարիֆ օլունան ճի. հէթէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու :

24

Պէրանժէ սօգաղընտաքի էվտէ , Վէրտիէ հաւլույա պագան էպնիյէնին իւչիւն. ճիւ գաթընտա միւսթէճիր մագամընտա մուգիմ Մարթէն նամըլա թանըմըլ իտի :

Մուգատտէման իֆատէ օլունտըղը կիպի , Վէրտիէնին րահիպ գըյաֆէթիյէ չըգմըլ օլտըղը տաիրէյէ կէլինճէ , Մարշէ նամըլա քիւչիւք պիր ագարէթճի թարա. ֆընտան քիրալանմըլ օլուպ , պու միւսթէճիր եալընըգ պաշնա վէ քիմսէյէ կէօ. րիւնմէքսիզին եաշար , լաղըմ օլանընը էվվէլինտէն թէտարիք իտէր , վէ եալընըգ քիրասընըն վատէսի հուլուլինտէ մէյտանա չըգար , օ տա քէնտի պիզզաթ աշաղը էնիպ ագչէյի գարուճըլա վէրիր , նատիրէն մէթթուպ ալըր , միսաֆիր գապուլ իթ. մէզ , կիւնիւ կիւնիւնէ քիրասընը էօտէր , երլ պաշընտա գարուճըլա պօճա պախ. շիւ վէրիր իտի . գարուճը տախի սէքիզ օն սէնէտէն պէրու միւսթէճիրի օլան մէր. գում Մարշէյէ րիայէթտէ գուսուր , վէ մէրգումըն պու միսիլու զարիպ սուրէթտէ էօմր կէչիրմէսինէ թէաճճիւպ իթմէզ իտի :

Պու Մ. Մարշէ տէնիլէն գաթըն տախի եինէ Վէրտիէ օլտըղընը պէյանէ լիւ. գում եօգ տըր : Մարշէն իլէ Մարշէ պէօյէճէ այնը շախս եանի Վէրտիէ օլուպ , անճագ պիր տաիրէ վէ գաթտա Մարշէն վէ տիկէր պիր տաիրէտէ վէ գաթտա Մարշէ նամլարըլա իգամէթ իթմէքտէ օլտըղընտան , հէր քէս այրը այրը իքի շախս տէյու պէլլէմիշ իտի :

Լարթիկ իքի տէֆա եաժաշճա Մարթէնին գարուսընը չալտը :

Վէրտիէ պիզզաթ գարույը աշտը , իպթիտատէ Բէր-Լաշէզ մէգարիսթանընտա նէ գըյաֆէթտէ թանըմըլ իսէ , եինէ այնը գըյաֆէթի եանի քիւրքիւ բալթօսընը կիյինմիշ իտի :

Վէրտիէ՝ Լարթիկի իչէրի ալըպ գարույը գարատը . իքիսի պիր սաաթ գատար կէօրիւշտիւլէր : Պիր սաաթ սօնրա էպնիյէնին Թամըլ պուլվարընա նազըր օլան ճի. հէթինին իքինճի գաթընտա պուլուլունան վէ ագարէթճի Մարշէնին թահթը իսթիճա. րընտա օլան տաիրէնին գարուսը աշըլըպ , իչի քիւրքիւ ուզուլն պիր բալթօյա սա. րըմըլ , վէ սաշլարը նիմ աղարմըլ իրէք շապգալը պիրիսի չըգտը . պու չըգան քիմ. սէ իսէ Լարթիկ օլուպ , Վէրտիէ մէրգումըն գըյաֆէթինի պիւսպիւլիւն թէպտիլ իթմիշ , վէ Բէեի-Պա լօգանթասընտա իգամէթ իթմիշ օլան Պէլհիգալը Թիւլ Թէր. միսէ պէնգէր հիշ պիր ճիհէթի գալմամըլ իտի :

Լարթիկ եաժաշճա աշաղը էնիպ , պուլվարա նազըր օլան գարուտան տիշարը չըգտը վէ Մատլէնէ կիթմէքտէ օլան օմիպուսա րաքիպ օլտու :

Արամօն վէ Պէրանժէ սօգաղարընտա վուգուաթը մէշրուհէ ճէրէյան իթմէք. տէ օլտըղը սըրատա , Բէր-Լաշէզ մէգարիսթանընտա վէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա վուգու պուլմըլ օլան ճինայէթլէրին թահգիգաթընա տէվամ օլունմագտա օլուպ ,

նաաշըն իբրսի տախի զապըթա թապիպինէ մուայէնէ իթտիրիտիքտէն սօնրա էհա-
լիյէ կէօսթէրիմէք իւզրէ մուայէնէ մէյտաննա նազլ իտիմիշ, վէ էօյլէ վագթընա
եազըն հէյէթը թահգըզըյէ աալիյէ տաերէսինէ ալտէթ իթմիշ իտի :

Միւտտաիի ումումի՝ վուգուը հալին թափաթընը անլամագ իւզրէ միւս-
թանթիգի, բօլիս միւտիրինի, վէ գօմիսէրի քէնտի օտասընա ճէլպ իթմիշ իտի :

Միւսթանթիգ Մ. տը ժիպրէ իշի հիքեայէ էլէտիքտէն սօնրա, բօլիս միւտիրի
պէր վէճէը գիյը խիւլասա էլլէտի :

— Խաֆիյէլէրիմիզին էն գիյատէ կէօզիւ աշըգ օլանլարը ինթիխապ իլէ պիւ-
թիւն Բարիսին իշինի արաթտըրաճաղըգ. լաքին իբի մագթիւըն տա քիմ օլտըգ-
լարը անլաշըլմատըգճա, գաթիլի վէ եախօտ գաթիլլէրի պուլամայաճաղըմըգ էմի-
նիմ :

Միւտտաիի ումումի.— Պէլքի հագլըսընըգ, պինաէն ալէյհ միւմքին մէրթէպէ
սիւրաթլէ մագթիւլլէրին քիմ օլտըգլարընը անլամագ հէր նէ էսպապէ միւթէվագ-
գըֆ իսէ իհմալ իթմէյինիգ : Պու միսիլու ճինայէթլէրին ճանիլէրի էլէ կէշիրիլիպ
միւճազաթ իտիլմէսի կէճիքէճէք օլուր իսէ, Բարիս էհալիսի տիւշարը խալֆ ու
տէհէթ օլուր, չիւնքի էհալի շու հալլէր՝ հէյէթը զապըթաննըն իգթ իտարսըզլըղըն-
տան նէշէթ իտիյօր տէյու գըյաս իտէր :

Միւսթանթիգ վէ մէմուրիյնը սաիրէ, միւտտաիի ումումինին օտասընտան
շըգտըլար :

Միւսթանթիգ.— Սիզ տէ պէնիմ կիպի էլան աճ օլմալըսընըգ. էկէր գապուլ ի-
տէր իսէնիգ, Ակէսսօ գահվէխանէսինտէ սիգէ պիր եէմէք եէտիրէյիմ . . . օնտան
շըգար հէք պէրապէր մուայէնէխանէյէ կիտէրիգ :

Բօլիս միւտիրի.— Պէն տէ ժօտըլէ իլէ Մարթէլէ պէնի օրատա պէքլէմէլէրինի
թէնպիհ իթմիշ իտիմ, մաէլմէմուռնիյէ շու թէքիֆինիլի գապուլ իտէրիմ :

Գօմիսէր տախի միւսթանթիգին տալէթինի գապուլ իթտի :

Մ. տը ժիպրէ՝ սաաթ պիրտէ իտարէյէ կէլէճէք օլան աբապաճը Գատէնին
մուայէնէխանէյէ կէօնտէրիլմէսինի թէնպիհ իթտիքտէն սօնրա, բէֆիգլէրիլլէ պիր-
լիքտէ լօգանթայա կիտիպ, ըսթրիտեա իլէ բաթաթէսլի քիւլպաստը, եումուրթա
գալղանասը, գազ ճիյէրի եաղը վէ Պօրտօ շարապը ըսմարլատը :

Էսնաի թաամտա պիթթապի հէր իւշիւնիւն գիհնինի իշղալ իտէն մէսէլէտէն
պահօ օլուռնտու. հէր պիրի նիշէ նիշէ բէյլէր, վէ եէքտիլէրինէ ույմագ էֆքեար
պէյան իթտիլէր. բօլիս միւտիրի՝ մէսէլէնին ալթընտա պիր ինթիգամ մատտէսի
օլտըղընը թախմին իթմէքտէ, գօմիսէր՝ ֆամիլեաճա պիր մէսէլէտէն թէրէթթիւպ
իթմիշ ճինայաթ իտուկինի գանն, վէ միւսթանթիգ իսէ ճինայաթը վագըլայը հիշ պիր
լէյէ համլ իտէմէյիպ, բէֆիգլէրինին գանն ու թախմինլէրինէ բէյ վէրէմէյիպ, պիւս-
պիւթիւն պաշգա էսպապէ մէպնի իտուկինի գըյաս իթմէքտէ իտի իսէ տէ, նէ սէ-
պէպէ մէպնի օլապիլէճէյինի պիր վէճհ իլէ քէստիրէմէմէքտէ իտի :

Եէմէք պիր սաաթ սիւրմէյիպ, իւշիւ պիրտէն գալղատըլար վէ օրատա պէքլէ-
մէքտէ օլան ժօտըլէ իլէ Մարթէլի տախի պէրապէր ալարագ, ճիւմէսի պիրտէն
մուայէնէխանէյէ ազիմէթ իթտիլէր :

Ձապթիյէ հէքիմի հէնուզ կէլմէմիշ իտի :

Մուսայէն Բիանէնին սէրպէքճիսի՝ մէմուրիյնը մէղքերէն Նաաչլարըն մէվզու օր տուգլարը մէյտանա կէօթիւրտիւ : Նաաչլարըն իւզէրլէրի պէլէրինէ գատար Եզը թիւլիւ օլուպ , չիպլազ վէ գան լէքէլէրիյլէ մէսթուր օլան կէօյիւպլէրի աչըզ իտիւ :

Միւսթանթիզ իլէ բէֆրգլէրի քէմալը տըգգաթլա մագթուլլարըն չէհրէլէրինի մուայէնէ էյլէտիթր :

Միւսթանթիզ Մագթուլէ գարընըն ափուճընտա գալմը օլան սաչ թութա, մընա մօգուճուլմամասընը թէնպիհ իթմիլ իտիմ :

Նաաչլարըն պաչը ուճուճտա տուրմագտա օլան խըզմէթճի՝ չարլէպի գալմը, րըպ , վէ մագթուլէնին գաբալը էլինտէթի սաչ թութամընը կէօսթէրիպ .

— Էմրինիզ մուճիպինճէ հարէքէթ իթմիլմ տիր , — տէտի :

Միւսթանթիզ . — Բէք ալա , հէքիմ կէլինճէյէ տէկին հալիյլէ տուրսուն :

Բօլիս միւտիրի սէրպէքճիյէ խիթապէն . — Իւզէրլէրինի արաաընը՞ պագաընը՞ մը :

— Էվլէթ էֆէնտիմ , տիգգաթլըճա արատըգ պագտըգ :

— Հիչ պիր չէյ պուլմատընըգ էօյլէ՞ մի :

— Էօյլէ տէյիլ :

Միւսթանթիզին կէօզլէրի իւմիտինտէն բարլայարագ ,

— Ա՛հ , աճապա պիր էմարէ զուհուր իթտի . . .

— Մէմուլ իթմէմ , էֆէնտիմ , պուլտըղըմըգ չէյ զայէթ էհէմմիյէթսիգ պիր չէյ օլմալը . . .

— Խիւլասասընը սէօյլէ նէ՞ տիր :

— Օյուլմըզ վէ տէօրթ տիւրիւլմիւլ վէ պէյազ պիր քեաղըտա՞ սարըլմըզ պիր քեաղըտ բարչասը . . . պու քեաղըտլար՝ Ելէյին կէօզլիւք ճէպինտէն չըգաը . . սիզէ թէսլիմ իտէյիլմ մի :

— Պիր ազտան թէսլիմ իտէրսին . ճամէչուլլարըն իւզէրինտէ հիչ պիր ալամէթ օլմատըղընա Էմի՞նմիսին :

— Հիչ պիր ալամէթ կէօրէմէտիմ , վէ զապթնամէմէ տախի էօյլէճէ իշարէթ իթտիմ . հէքիմ տէ կէլսին միւթալաաթընը գայտ իթսին տէ , մուախսարէն սուրէթինի թագտիմ իտէրիմ :

Շու սըրատա մուայէնէ մէյտանընըն գարուըր աչըլըպ , արգասընտան մուափին մագամընտա իքի թապիպ թալէպէսիյլէ բօլիս հէքիմի իչէրի կիրտի , վէ հազըրունա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա .

— Մուայէնէ օլունաճագ նաաչլար վար իմիլ էօյլէ՞ մի :

Միւսթանթիզ . — Էվլէթ , տօգթօր , մուայէնէ օլունաճագ իքի ճէսէտ վար :

Հէքիմ . — Էմրինիզէ հազըրըմ , — տէտիքտէ , մուայէնէխանէնին խըզմէթքեարը կէրէք հէքիմէ վէ կէրէք մուափինլէրինէ պիրէր թանէ պէյազ էօնլիւք վէրտի . վէ ճիւմէսի պիրտէն նաաչլարըն եանլարընա եագլաչտըրար : Նաաչլարըն իւզէրինտէթի չարլէպ պիւսպիւթիւն գալտըրըլըպ , անատան տօղմա չըսլագ իքի ճիւմ նիւմայան օլտու :

Հէքիմ . — Հօ՛, հօ՛, պըչագ եարալարը :

Գօմիսէր . — Ջանն իտէրիմ քի գաճա եարալարը տըր :

Հէքիմ.— Շիմտի անկաշուրը, — իւրզմէթքեարք խիթապէն, — Եւալ պիր սիւն-
կէր կէթիր տէ եւրալարըն իւղէրինտէքի գանլարը սիլի վէք :

Խըզմէթքեար Հէման պիր գապ սու իլէ պիր տէ սիւնկէր կէթիրիւպ, Հէքիմին
էմրինի իճրայէ միւսարաւթ էյլէտի :

Ժօտըլէ բէրթէվսիզ իլէ պագար կիպի գարընըն նաաշընը մուայէնէ վէ մէտա-
րը հիւքմ պիր էմարէ արպտըգտան սօնրա պուլլամալըպ, տիկէր նաաշա տէօնպիւ-
վէ անը տախի մուայէնէ վէ թէտգըզ իթտիկի սըրատա, նապէհան սիլքինիւլ թա-
շըն իւղէրինէ ուղանմըլ օլան սաղ գօլընա տօղրու պաշընը էյտի, վէ պիր միւտ-
տէթճիք սօնրա միւսթանթիգէ խիթապէն :

— Իյթէ շու գօլըն իւղէրինտէ պիր ալամէթ վար քի, գայտ վէ իշարէթ օլուն-
մագ իգթիգա իտէր, — տէյուպ, բարմաղընըն ուճու իլէ գօլըն իւղէրինտէ իյնէ իլէ
եարըմըլ իշարէթի կէօսթէրտի :

Հէր քէսին նաղարը մէգըիւր գօլըն իւղէրինէ միւթէվէճճիհ օլուու :

Միւսթանթիգ.— Պու ատամըն պիր ան էվվէլ քիմ օլտըղընը անլամագ իւղէ
ֆիհնագիգա պու իշարէթին չօգ եարաըմը օլապիլիւր : Պիր թաճ վար վէ օրթասըն-
տա տա 1849 եաղըմըլ :

Ժօտըլէ.— Իյնէ իլէ եաղտըրտըղը թարիս օլմալը :

Միւսթանթիգ.— Իւղէրինտէ տէ խաշվարի իքի գըլոճ :

Ժօտըլէ.— Մագթուլըն սաքէր օլտըղընա տէլալէթ տիր :

Բօլիս միւտիրի.— Իյնէ իլէ չըղըմըլ օլան շու իշարէթ, մագթուլըն հէր հալ-
տէ մաարուֆ պիր խանէտանա մէնսուպ օլմատըղընա տէլալէթ իտէր :

Հէքիմ.— Բէք մաարուֆ Փամիլեալարըն էվլատը էքսէրիյա կէօնիւլիւ եաղը-
լըրար, վէ ատի նէֆէր օլուրար :

Բօլիս միւտիրի.— Շիւպհէսիզ, վէ Փագաթ գօլարը իւղէրինէ իյնէ իլէ գըլըճ
քէսմի եարաըրմաղար :

Հէքիմ.— Պու տա տօղրու :

Խըզմէթքեար եարալարը երգամըլ թէմիզլէմիշ օլտըղընտան, Հէքիմ կէօլլիւ-
յինի թագըպ գարըյա էյլլտի :

— Հագգընըզ վար ըմը, իշթէ իւշ քէօշէլի պիր գամա իլէ աշըմըլ պիր եարա...
գամալը սարլայան գօլ տօղրուտան տօղրույա եէրինէ եէրլէշտիրէմէմիշ . պու գա-
րը շէտիտէն միւտաֆաա իտուպ, գաթիլին իսթէտիկի նօգթայա սաբլամասընա
մանի օլմըլ :

Միւսթանթիգ.— Տէօյիւշմիշլէ՞ր մի տիր տէյու մէմուլ իտէրսինիզ :

Հէքիմ.— Սշիքեար տըր . գաթիլ իլք համլատա մագսաաընա նաիլ օլմատը-
ղընտան, պիր իքինճի համլա տահա իտուպ, թա էիւրէյինէ սաբլամըլ :

Հէքիմ սօլ մէմէնին ալթընտաքի եագայը մուայէնէ իտէրէք,

— Իքինճի տէֆասընտա գաթիլին թէլալ իտէճէք իշի գալմամըլ վէ մաարուպէ
քէնտիյի զայպ իթմիշ օլմալը տըր :

Միւսթանթիգ.— Մագթուղէնին սաղ էլինի էյի մուայէնէ իտինիզ րէճա իտէ. րիմ : գաբալը ուան ավուճընտա հալա պիր թութամ ! սարը սաչ վար . . . գաթիլին սարը ուտըղը խապէր վէրիլտի . սիզ տախի մէզքիւր սաչլարըն գաթիլին սաչլարը ուտըղընա րէյ վէրէպիլի՞րմիսինիզ :

Հէքիմ.— Պէնճէ պու խուտուս պիշէքք ու չիւպհէ տիր . չիւնքի պու սաչլար գըսսա ուուպ , քէսիլմիշ տէյիլ . չէքիլմիշ գօթարըլմը սաչլար տըր :

Միւսթանթիգ.— մէզքիւր սաչ թութամընը արուպ , վէ քէաղըտա սարուպ , ճըզտա. նընըն իչինէ գօտու :

Հէքիմ գարընըն նաալընա պիր տահա պագտըգտան սօնրա , տիկէր նաալա կէշտի , վէ սօլ մէմէնին ալթընտաքի աղղը աչըզ եարալը կէօրտիւքտէ , պիր քէր րէ սիւքինտի :

— Պու իքի նաալ չիւպհէսիզ այնը մահալտէ պուլուենմըջ օլմալը :

Միւսթանթիգ.— Եօգ . պիրիսի Բէր-Լաչէզ մէզարիսթանընտա վէ տիկէրի տա. խի էրնէսթին սօգաղընտա պիր քիրա արապասընըն իչինտէ պուլուենտը :

Հէքիմ.— Մամաֆիհի իքիսի տախի այնը սիլահ իլէ տարպ օլուենմըջլար :

Միւսթանթիգ.— Պու ճիհէթէ էմի՞նմիսինիզ :

Հէքիմ.— Էմին իմ տէյէմէզ իսէմ տէ , գանի իմ տէյէպիլիրիմ . շիմտի սիզի տէ գանտըրապիլիրիմ , սիզ տէ պագընըզ չու եարալարա . . . գարընըն եարալարը էր քէյին եարալարընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ աչըլմըջլար տըր , վէ հէր նէ գատալ տա էթէր հալտէն չըգմըջլար իսէ տէ , ճէրիհալէրին չէքլլէրի եքքտիկէրլէրինէ միւ. շապիհ տիր . . . Էրքէյին եարալարընըն աղղըլարը կէնիշճէ կէօրիւնիյօր իսէ , սիլա. հըն տահա զիյատէ տէրին սաբլանմըջ օլմասընտան տըր . լաքին գամանըն աղղը. նըն իւլ քէօլէ չէքլի դայպ օլմամըջ տըր . . . Գանտընը՞զ մը :

Միւսթանթիգ.— Զաթէն պիր տէրէճէյէ գատար գանի օլմըջ իտիմ . շիմալ պիւսպիւթիւն իսքեաթ օլտըմ . . . Էվվէթ , այնը սիլահը այնը էլ թութուպ , իքիսի. նի տէ վուրմուշ էօլտիւրմիւլ . . . Պու ճինայէթլէրին պիր պիրի արտը սըրա նէ վա. գըթ իճրա իտիլմիշ օլտըզլարընը սէօյլէյէպիլի՞րմիսինիզ :

Հէքիմ նաալարը ուզուեն ուզաալիյէ թէստըզ իթտիքտէն սօնրա ,

— Գարընըն վէֆաթընտան պէրու թագրիպէն եիրմի տէօրթ սաաթ կէշմիշ օլ. մալը . էրքէյին վէֆաթընտան պէրու իսէ , օն իքի օն տէօրթ սաաթտան զիյատէ կէշմիշ օլմամալ :

Միւսթանթիգ.— Տիմէք քի , շիմտիյէ գատար ախզ օլուենապիլէն մալիւմաթ տօղրու տըր : Շահիտլէրին իֆատէսինէ նազարէն , սարը տէլիգանլը էօյլէտէն սօն. րա սաաթ իւչ րատտէլէրինտէ Գուրապիէֆ մէզարընա կիրմիշ , պու պիչարէյի . տէլիգանլը տարպ իթմիշ , վէ եինէ օ սարը տէլիգանլը եարը կէճէտէն թախմինէն պիր սաաթ սօնրա արապահը Գատէնին արապասընըն իչինտէ իքինճի գաթիլի տալի իճրա իթմիշ . . . սիզին սէօյլէտիյինիզ սաաթլար վէ չու սաաթլար պէյնինտէքի մէ. սաաֆէ զիյատէսիյլէ վուգուը հալէ ույայօր . . . պիր սիւվալիմ տահա վար , տօգթօր :

Հէքիմ.— Սօրուենը , ճէվապընա հազըրմ :

Միւսթանթիգ.— Աճապա նէ՞ սէպէպէ մէպնի մագթուղըն գօլը պաղըլը իմի :

Հէքիմ.— Գօլը պաղըլը օլտըղընա էմի՞ն մի սինիզ :

Միւսթանթիգ.— Գօլը պաղը օլտըղընը արապածը իֆատէ էյլէտի :
Հէքիմ՝ մագթուլըն իբի գօլլարընը էյիճէ օղալառըգտան վէ տամարլարը մուա-
յէնէ իթտիքտէն սօնրա ,

— Գօլ քէմիքլէրինտէ պիր գըրըգըղ , պիր ինճինմիլլիք , էսկի եախօտ թագէ
պիր կէօնա եարէ կէօրէմէյօրըմ . շու հալտէ գօլընը նէ սէպէպէ մէպնի պաղլամը
օլտըղընը անլայամայօրըմ :

Միւսթանթիգ.— Պու մէսէլէնին հէր ճիհէթի գարանլըգ : Տօգթօ՛ր , թահգը-
գաթընըղը իքմալ իթտինի՞դ մի :

Հէքիմ.— Էվլէթ . րաբօրթըմը թանգիմ իթմէքտէն պաշգա պիր իշիմ գալմատը :

Միւսթանթիգ.— Բէք ալա . . . շիմտի արթըգ նաաշլարըն էնգարը ամմէյէ վագ
օլունմասը իգթիգա իտէր . մագթուլլէրին քիմ օլտըգլարը պիր ան էվլէլ անլաշըլ-
մագ իւզրէ , շու մուամէլէի րէսմիյէնին թէէթի իտիմէմէսինի թալէպ իտէրիմ ,
— տէմէսի իւզէրինէ իւզմէթճիլէր իբի նաաշը տախի մահալը մախսուսընա նագլ
իթտիլէր . հէքիմ իլէ մէմուրիյն մագպաթանըն թանգիմի գըմնընտա պիր օտայա
չէքիլտիլէր :

Միւսթանթիգ Մ. տը Ժիպրէ , մուայէնէխանէ քեաթիպինէ խիթապէն ,

— Մագթուլըն եէլէյինին ճէպինտէ պուլտըղընը քեաղըտը պանա վէրինիգ ,
— տէտիքտէ , քեաթիպ՝ պիր աօլապ աշըպ՝ տիւրիւմիւշ պիր քեաղըտ չըգարտը վէ
միւսթանթիգէ թէսիմ իթտի . միւսթանթիգ քեաղըտը աշըպ , իչինտէն տէօրթ
գաթ տիւրիւմիւշ տիկէր պիր քեաղըտ տահա չըգարտը , պու քեաղըտըն իւզէ-
րինտէ քեաղըտըն չըգըլարը պօյունա պիր պուչուգ սանթիմէթրօ պօյունտա վէ
պիր սանթիմէթրօ էնինտէ տէլիքլէր օյուլմիշ իտի : Մէգըլը տէլիքի քեաղըտ՝ Մօ-
րիսին վէնսէն գօրուսընտա թօքլամըլ օլտըղը Միշէլ Պրէմօնըն մէքթուպընը օգու-
մագ իչիւն գուլլանմըլ օլտըղը անախթարըն այնը իտի :

Մէմուրիյնը հազըրէնին ճիւմէսի պու քեաղըտը կէօրտիւքլէրինտէ , մերագա
տիւշտիլէր վէ թէաճնիւպլէ պիրպիրլէրինէ պագտըլար :

Միւսթանթիգ.— Պու քեաղըտ նէ օլապիլի . նէ օլտըղընը անլայամատըղըմը
իթիրաֆ իթմէկէ մէճպուրըմ . վէ պէօյլէ էհէմիյէթսիգ պիր շէյ իլէ մէշղուլ օլմագ-
լըղըն տէյէրի եօգ տըր դանն իտէրիմ :

Ժօտըլէ.— Պունըն իլէ պէրապէր մագթուլ պու քեաղըտը քէմալը իհթիմամիլէ
տիկէր պիր քեաղըտա սարմըլ տա սագլամըլ իտէ , էլպէթ պիր սէպէպէ մէպնի
եարմըլ տըր :

Միւսթանթիգ.— Սէնին տէ հագգըն վար , լաքին օ պահա իթտիյին սէպէպի
պիգ քէշֆ իտէմէյօրըղ : Մամաֆիհի հէր նէ գատար էհէմիյէթսիգ ատտ օլունսա ,
եինէ հէր հալտէ պու քեաղըտը հըֆգ իտէրիմ . պէլքի կիւնիւն պիրինտէ պիր իչէ
եարար — տէյուպ , մէգըլը քեաղըտը տախի ճըգտանընըն իչինէ սաչ թուլթամընըն
եանընա գօտու :

Պու սըրատա արապածը Գատէնին կէլմիշ օլտըղընը միւսթանթիգէ խապէր
վէրտիլէր . մէմուրիյն մուայէնէխանէտէն չըգըպ , տէօրթ քիշիլիք պիր արապա իլէ
պէլէմէքտէ օլան Գատէյէ տօղրու կիթտիլէր :

Գատէ.— Թամ վագթընտա կէլտիմ , հազըրըմ :

Լօգանթանընն պաշտօն պիտի սէօյլէյէճէյի զալմամը օլտըղընտան , մէմուրիյն՝ արապալարընա պինիպ , Շըմալ չըմէնտըֆէրի մէքքէզինէ կիթտիլէր , վէ միւսթանթիգ քէնտիսինի թանըթաըըւպ , մէքքէզ մէմուրը նէզտինէ կիրտիլէր . օրապա քա- խի միւսթանթիգ իսմինի վէ սըֆաթը մէմուրիյէթինի պէյան իթտիքտէ ,

Մէմուր.— Էմրինիգէ հազըըմ , թահգիգաթընըգ նէ՞տէն իպարէթ տիր :

Միւսթանթիգ.— Սաաթ պիրտէ Բարիսէ վասըլ օլան , գաթարըն մէմուրը վէ թահսիլտարը քի՞մլէր իտի :

Մէմուր.— Նէօպէթ տէֆթէրինէ պագայըմ , շիմտի սէօյլէրիմ —տէյուպ , պիր միւտտէթճիք սօնրա . —գաթար մէմուրընըն իսմի Պուասսիէօ , վէ թահսիլտաղընըն իսմի տէ Բէրնէ :

Միւսթանթիգ.— Պու իքի մէմուրընըղը տէրհալ իպթինթագ իտէպիլիմիլիմ :

Մէմուր.— Էվվէթ էֆէնտիմ , էհլալէթու հազիհի մէքքէզտէ օլմալը աըըլար , չիւնքի սաաթ տէօրթ գաթարըյա Գալէյէ կիտէճէլէր տիր :

Միւսթանթիգ.— Պուրայա կէլմէլէրինի էմր իտինիգ , րէճա իտէրիմ :

26

Մէքքէզ մէմուրը պիրիսինի կէօնտէրիպ , Պուասսիէօ իլէ Բէրնէյի ճէլպ իթ- տիրտի :

Մէմուր՝ Մ. տը Ժիպրէյի կէօսթէրէրէք , —էֆէնտի՝ միւսթանթիգ տիր . պի- նաէն ալէյհ սօրաճաղը սիւվալլէրէ ճէվապ վէրինիգ :

Պուասսիէօ իլէ Բէրնէ թէաճճիւպ վէ թէլալա տիւշար օլարագ , միւսթանթի- գին եիւզիւնէ պագաղըլար :

Միւսթանթիգ.— Բարիսէ սաաթ պիրտէ կէլէն գաթարըն մէմուրը հանկընըգ- պընըգ :

Պուասսիէօ.— Պէ՛նիմ . Ժօրթ Պուասսիէօ :

Միւսթանթիգ.— Նէ՞րէտէն կէլիյօր իտինիգ :

Պուասսիէօ.— Գալէտէն :

Միւսթանթիգ.— Գալէտէն Բարիսէ կէլինճէլէ տէկին պիլէթէրի մուայէնէ իթ- մէք իւզրէ պիր չօգ տէֆալար վահօնլարա կիրմիշ չըգմըշ օլմալընըն :

Պուասսիէօ.— Օ վազիֆէ պանա աիտ տէյիլ տիր . օ վազիֆէ Բէրնէնին տիր :

Միւսթանթիգ Բէրնէյէ խիթապէն.— Հասպէլ մէմուրիյէթ միւնասէպէթտէ պու- լունտըղըն եօլընլար միյանընտա գօլը պաղլը պիր եօլըն վա՞ր մը իտի , տըգգաթ իթտի՞ն մի :

Բէրնէ.— Էվվէթ վար իտի . հաթթա պու պապտէ նագարը տըգգաթըմը ճա- լիպ պիր մատտէ վագը օլտըղընտան , տահպ էթրաֆլըճա խաթրըմտա գալմըշ տըր :

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ իմիշ օ մատտէ :

Բէրնէ.— Մէգըիւր եօլըն պիրիննի սընֆ վահօնլարըն պիրինտէ իտի , պիլէ- թինի մուայէնէ իթմէք իւզրէ վահօնա կիրտիյիմ սըրատա , գօլունտա պաղ պուլըն- մայըպ , սէրպէսթճէ գօլը հարէքէթ իթմէքտէ իտի . Բարիսէ միւվասէլէթտէն պիր

ազ էվկէլ մուայէնէ իջիւն թէքրար կիրտիյիմտէ , մէրգումըն գօլընը պաղլը կէօրտիւմ : Եարալանմը՛ւ մը տըր , տէյու սօրտում իսէ , արա սըրա սըզը թութաղընը պէյան իթտի :

Միւսթանթիգ.— Պու ճիհէթի անլամամըզ լաղըմ կէլիր իտի , անլատըգ , մէրգումըն խրատ էյլէտիկի պէհանէ պօլ . գօլըն պաղլը օլմասը , վիսուլինտէ թանըլմագ մագսատըյլա պիր իշարէթ գապիլինտէն օլմալը տըր . զաթէն իշին պու ճիհէթի խաթըմա կէլմիշ իտի : Շիմտիթի ալտըղըմ մալիւմաթ իսէ , պու պապտէթի ֆիթըմի թէէյիտ իտիյօր . մէրգում նէ՛րէտէն չըմէնտըֆէրէ պինտի :

Բէրնէ.— Թամ գաթարըն հարէքէթ իտէճէյի սըրատա , Գալէտէն պինտի :

Միւսթանթիգ.— Եիւքիւ վա՛ր մը իտի :

Բէրնէ.— Խայըր , պիլեթթինտէ եիւքիւ օլտըղընա տաիր պիր իշարէթ եօգ իտի , խաթըմտա տըր :

Միւսթանթիգ.— Մէրգումըն նէ էչքեալտէ օլտըղընը պէյան իտէպիլի՛րմիսին :

Բէրնէ.— Թախմինէն էլլի եալընտա , սագալսըզ , քիւչիք եուվարլագ շապալը , գօյու ըէնկ բարտըսիւլի վէ պէյագ պօյուն շալլը պիր քիմսէ իտի :

Միւսթանթիգ.— Էչքեալինէ տաիր վէրիլէն մալիւմաթ տօղրու տըր , գաթլ իտիլէն շախս թա քէնտիսի տիր . աճապա պու ատամ Գալէ էհալիսինտէն մի իտի . խաթթը մէզքիւր իւզէրինտէ չօգ տէֆալար եօլճըլըզ իթմի՛շ մի տիր . պուրալարընը պիլիյօրմըսըն :

Բէրնէ.— Պիլմէյօրըմ . իլք տէֆա օլարագ տիւն կէօրտիւմ :

Միւսթանթիգ.— Յրանսըզճայը էյի թէքէլլիւմ իտիյօ՛ր մը իտի :

Բէրնէ.— Էյի սէօլէյօր իտի . ֆագաթ թէլաֆֆուզընտա չօգ նօգսանը վար իտի :

Միւսթանթիգ.— Եէթիշիր . չիմտիլիք պաշգա սիւվալիւմ եօգ :

Պուսասիէօ իլէ Բէրնէ տիշարը չըգտըլար :

Միւսթանթիգ մէրքէզ մէմուընա խիթապէն.— Հէր պիր գաթարըն վիւսուլինտէ պիլեթթիլէրին իսթ իրտատընա մախսուս պիր իքի մէմուր օլմա՛ղ մը :

Մէմուր.— Էվվէթ . օ այրընա պիր խըզմէթ տիր :

Միւսթանթիգ.— Տիւն կէճէթի մէմուրը տա կէօրմէք իսթէրիւմ :

Մէմուր.— Չաղըրթտըրայըմ . իսմի Կօթիէ տիր :

Միւսթանթիգ եէնի կէլէն մէմուրա խիթապէն.— Սունա եալընըզ պիր չէյ սօրաճաղըմ . պու կէճէ սաաթ պիրտէ կէլէն գաթարտան գօլու պաղլը պիր ատամ չըգտը՛ մը , խաթընտա՛ մը տըր :

Կօթիէ.— Բէք ալա խաթըմտա տըր . օ տէտիյինիզ եօլճը չըգտըղը անտէ էօնիւմտէ տուրտու վէ եէլէյինին ճէպինտէ պիլեթթինի արատը վէ պուլմագ իջիւն էրէյիճէ տէ զահմէթ չէքտի , վէ աֆվ տիլէյէրէք պիլեթթինի թէպիւմ իթտի :

Միւսթանթիգ.— Թէլաֆֆուզը նա՛սըլ իտի , տըգգաթ իթտի՛ն մի :

Կօթիէ.— Եապանճը կիպի թէլաֆֆուզ իթմէքտէ իտի :

Բօլիս միւտիրի.— Շախսը մէրգում եապանճը օլմամալը տըր . Գալէտէն մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ ալապիլիթիգ :

Միւսթանթիգ.— Աճապա մէրքէզտէ մէրգում եօլճըյա պէքէյէն պիր քիմսէ վա՛ր մը իտի :

Կօթիէ.— Եվ վէթ է ֆէնտիմ, վար իտի . Իւչ չէրեէքտէն պէրու սալօնտա պիր տէլիգանլը պէքլէյօր իտի , չըգար չըգմազ պիրպիրլէրինի պուլտըլար :

Միւսթանթիգ.— Իւչ չէրեէքտէն պէրու՞ մը :

Կօթիէ.— Եվ վէթ է ֆէնտիմ :

Միւսթանթիգ.— Եանըլմայսըն :

Կօթիէ.— Եանըլմայօրըմ . . . Իւչ չէրեէք տէմէտի՞մ մի . Թամ Իւչ չէրեէք պէքլէտի . պու պապտէ բէք էմին իմ , չիւնքի Իւչ չէրեէք էվվէլ , եարը կէճէյի պիր չէրեէք կէչէրէք կէլէն գաթարտան սօնրա , գաթուլարը գաթատըղըմ սըրտա կէլիպ , գաթարըն Գալէտէն մի կէլտիյինի սիւվալ իթտի . . . պէն տէ գաթարըն Գալէտէն կէլմէտիյինի պէյան իթտիյիմտէ , Գալէ գաթարընըն սաաթ գաչտա կէլէճէ-յինի սօրտու . — Սաթի պէրդէ — տէյու ճէվապ վէրտիմ . . . — Սաթի պէր գաթարէն էլէր Գօթի պէլէյօրըմ , կէճ գալըն օլմայըմ Գէյո — Գօթիյօրըմ , — տէտի :

Միւսթանթիգ.— պիր Թավըն նախօշնուտի իլէ գաչլարընը չաթըպ . — Իչթէ պու-րասը զարիպ , պուլնըն տէտիյի սաաթ արապաճը Գատէ իլէ լօգանթաճընըն սէօյ-լէտիքլէրի սաաթա ուլմայօր :

Բօլիս միտիրի.— Պիրինին պիրի եանըլէյօր օլմալը . քէյֆիյէթին թէտգըգ ի-տիլմէսի իգթիգա իտէր :

Միւսթանթիգ.— Պէքլէյէն տէլիգանլընըն եիւզիւնի կէօրտիւն մի :

Կօթիէ.— Բէք էյի կէօրէմէտիմ . պօղազընտա պիր չալ վար իտի քի , եիւզիւ-նիւն գըսմը ազամընք գաթաթմըլ իտի . . . չուրասընա էմին իմ քի , սաչլարը վէ ի-քի եանլը սագալը սարը իտի , վէ կէօգիւնտէ պաղա չէմպէրլի կէօղիւք վար իտի :

Բօլիս միտիրի.— Եիմտիլէ գատար վէրիլէն Թաֆսիլաթ տա պու մէրքէզտէ , ամմա պիր չէյ անլայամայօրըմ :

Միւսթանթիգ.— Պօյու չալը նէ՞ րէնկտէ իտի :

Կօթիէ.— Զանըմ չալը տա էլպիսէսի տէ գօյու րէնկ իտի :

Միւսթանթիգ.— Սանա սօրտըղը դէմանտէն իթիպարէն Գալէտէն գաթարըն վիւսուլինէ տէկին : մէրգու՞մ տէլիգանլընըն սալօնտա վէ եախօտ չըգըլաճազ գա-րուլնըն ճիւվարընտա պէքլէմիլ օլտըղընա էմին մի սին :

Կօթիէ.— Մէրգումը պիր տէֆա մէյիլ , Իւչ տէօրթ տէֆա կէօրտիմ :

Միւսթանթիգ.— Արապաճը Գատէյի չաղըրըն : — Գատէ կէլտիքտէ մէրգումա խիթապէն , — Գա'տէ , զիհնինի էյիճէ Թօբլա , պիր էյի տիւչիւն . տիւն կէճէ պու-րատա նէ գատար միւտտէթ տուրմըլ , վէ սաաթ պիր գաթարընը պէքլէմիլ օլտը-ղընը պիր էյիճէ անլամազ իսթէրիմ :

Գատէ.— Պուլնը պիր տէֆա սօրտընըլ , վէ Թարիֆ իթտիմ :

Միւսթանթիգ.— Պիր տաչա Թարիֆ էթ :

Գատէ.— Սաաթ պիրի չէրեէք գալաթիազ պուրայա կէլտիմ , տիւք քի , Թագ-րիպէն եիրմի տմազըգա պէքլէմիլիմ :

Բօլիս միտիրի միւսթանթիգէ խիթապէն.— Քէնտիսինէ միւրաճաաթ իթմիլ օ-լմա տէլիգանլընըն Ֆրանսըզմայը նա'սըլ Թէքէլիւմ իթտիյինի պիրեթ մէմուրընա սօրմաճընըլ :

Միւսթանթիգ.— Միւտիրին սիւվալինի անլատըն եա , ճէվապընը վէր :

Կօթիէ.— Ֆրանսըզճայը կիւղէլ Թէքէլլիւմ իտիյօր իտի , լաքին Թէլաֆֆուզը տըգգաթը հալիպ իտի :

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ ճիհէթիէ :

Կօթիէ.— Օ ճիհէթի պիր էյի անլայամամ , լաքին Շըմալ Թէլաֆֆուզը վար իտի :

Միւսթանթիգ.— Թամ պիգիմ գաթիլ . պու իշտէ պիր գարընգըզ վար ամմա , շիմտի անլալըլըր : Աճապա Գալէ գաթարը պիր սէպէպէ մէպնի կէճ գալմը՞ մը տըր :

Մէրքէզ մէմուրը.— Աֆվ իտէրսինիզ էֆէնտիմ , խաթըրմա կէլմէտի պէյան իթմէք , գաթար երիմի տագիգա գատար կէճ գալմըլ իտի :

Միւսթանթիգ.— Հա՛ շէօյլէ սէօյլէ , օ հալտէ եանլըլըզ եօգ . տիմէք օլուրքի մէրգոււմ տէլիգանլը պիր քէրրէ պուրալա կէլմիշ պագմըլ , սիւրաթլէ Սէն-Մանտէ սօ . գաղընա կիթմիշ , վէ օրատա պինմիշ օլտըլը արապայը պըրագըպ , Գաթէնին խապ , պասընա պինմիշ . պիլեթթ մէմուրը՝ մէրգոււմն իքինճի տէֆաքի կիրիլինտէ սալօն . տա տօլաշտըլըն վէ պէքլէտիլինի կէօրմիւշ օլմալը տըր :

Կօթիէ.— Պէլքի . լաքին էվվէլճէ տէ կէօրտիւմ գանն իտիյօրմ :

Պու սըրատա ժօտըլէ իլէ Մարթէլ՝ պէրապէրլէրինտէ պիր պիլեթթճի օլտըլը հալտէ իշէրի կիրտիլէր :

Բօլիս միւտիրի.— Նէ՞ վար , ժօտըլէ :

Ժօտըլէ.— Տըլարըտա պու առամ իլէ կէօրիւշիւյօր իտիք . մահուա սարը տէ . լիգանլը հագգընտա պաղը միւֆիտ մալիւմաթլար վէրմէքտէ տիր :

Միւսթանթիգ.— Օ տէլիգանլըլը կէօրտիլն մի :

Պիլեթթճի.— Պօյնուստա շալ իլէ կէօլլիւքիւ , վէ իքի եանլը օարը սագալլը պիր տէլիգանլը՞ մը . էվվէթ էֆէնտիմ , կէօրտիւմ . արապատան էնտի վէ Գալէ գա . Թարը կէլտի՞ մի տէյու սօրտու :

Զաննըմ տահա կէլմէմիշ տիր տէյու ճէվապըմտա , կիթտի արապասընա պինտի :

Միւսթանթիգ.— Ֆրանսըզճայը էյի Թէքէլլիւմ իտիյօր մը իտի :

Պիլեթթճի.— Եապանճը Թէլաֆֆուզը վար իտի . Մօսգօֆա , Ալըմանա վէ եա . իօտ Զվէշէրիլիէ պէնգէր պիր Թէլաֆֆուզ :

Միւսթանթիգ.— Սանա միւրաճաաթ իթտիյի սըրատա , սաաթըն գաչ օլտըլը խաթըրընտա՞ մը տըր :

Պիլեթթճի.— Թալիմինէն եարը կէճէյի պիր չէրեթ գատար կէշիյօր իտի :

Միւսթանթիգ.— Սօնրա Թէքրար մէրգոււմը կէօրտիլն մի :

Պիլեթթճի.— Էվվէթ էֆէնտիմ , Գալէ գաթարընն կէլէճէյի սըրատա , գաբու . տա պիր եօլմը պէքլէյօր իտի . պէքլէտիլի հէր քիմ իսէ չըգտը պէրապէր կիթ . տիլէր :

Միւսթանթիգ.— Աճապա մէգքիւր եօլմընն գօլընտա պաղ վա՞ր մը իտի :

Պիլեթթճի.— Պաշգա պիր իշիմ օլտըլընտան , աճէլէ կէշտիմ կիթտիմ տիգգաթ իթմէտիմ :

Մէմուրիյինն քեաֆֆէսի գաթարըն կէճ գալմասընտան սաաթլարճա պիր գա . րըլըզըզ վուգուինէ իսքեաթ օլտըլար , վէ մէրքէզ մէմուրընա վէտա իթուպ , հա . րէքէթ իթտիլէր :

Հէր նէ գատար վագթ կէճիքմիշ իտի իսէ տէ , միւսթանթիգ Մ. Թը Ժիւարէ ,
եւէվմը մէգքիւրտէ Գատէնին թարիֆ իթմիշ օլտըղը Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտաքի լօ-
գանթայա տախի կիթմէք իսթէյիպ ,

Բօլիս միւտիրի Գատէյէ խիթապէն.— Լօգանթանըն նէրէտէ օլտըղընը պիլի՞ր-
միսին :

Գատէ.— Կէօզլէրիմի գաբար սիգի կէօթիւրէպիլիրիմ , խոսոսուիյէ պու կիւն
քի աղգըմա պօյալը սուտան պաշգա պիր շէյ գօմամըլըմ տըր :

Միւտիր.— Էօյլէ իսէ եօլա տիւշ պագալըմ , վէ պիգի պիր ան էվվէլ եէթիշ-
տիր :

Երիմի տագիգա սօնրա արապալար՝ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա Գատէնին թա-
րիֆ իթմիշ օլտըղը խանէնին էօնիւնտէ տուրտուլար :

Բօլիս գօմիսէրի.— Չանն իտէրսէմ իշէ պուրատան պաշլամալը իտիք :

Միւսթանթիգ մաղրուրանէ.— Պէն օ՛լէֆքեարտա տէյիլիմ , գաթիլ հէր քիմ
իսէ պուրայա կէլմիշ վէ հէման կիթմիշ օլտըղընա էմին օլուընգ . եկէր պուրատա
իգամէթ իթմիշ իսէ , վէ եախօտ էլան տախի իթմէքտէ իսէ պիլէ , տուրուպ տա
քէնտիսինի եագալասընլար տէյու պէքլէյէճէք տէրէճէտէ ահմագ պիրիսի օլմամա-
լը տըր :

Ճիւմէսի պիրտէն արապալարտան էնիպ լօգանթայա կիրտիլէր :
Լօգանթանըն՝ պու գատար խալգըն պիրտէն իշէրի կիրտիյինի կէօրաիւքտէ ,
գաթէն բօլիս միւտիրիյէ տէ կէօզ աշնալըղը օլտըղը ճիւնթիլէ , լօգանթասը պասը-
լըյօր գաննըյա թէլաշ վէ տէհշէթէ կիրիֆթար օլտը . խոսոսուիյէ քէնտիսի էհլի
ըրգ պիր ատամ օլտըղընտան վէ շիւպհէլի հիշ պիր իշի օլմատըղընտան , թէան-
ճիւպտէ գալտը :

Միւսթանթիգ՝ քէնտիյի թանթարգտան սօնրա.— Պուրայա կէլմէքլիյիմտէն
մագսատըմ սիգի իսթինթագ իթմէք օլմայըպ , սիգտէն պազը մալիւմաթ ալմագ-
տան իպարէթ տիր :

Լօգանթանը.— Սիւվալլէրինիգէ ճէվապ վէրմէկէ հազըրըմ , պույուրընը սօ-
րունըղ :

Միւսթանթիգ.— Լօգանթանըղըն քեաֆֆէի օտալարը թուլթուլըն՝ մը տըր :

Լօգանթանը.— Շու արալըգ չօգ պօշ վար , էֆէնտիմ , իշլէր էյի կիթմէյօր :
Օն իքի օտատա թօրու թօրու պէշ միւսթէճիրիմ վար , պու պէշ միւսթէճիրիմին տէ
իսմ վէ մահլէս վէ սէնաաթլարը նէ՞ օլտըգլարընը անլամագ իսթէ՞րմիսինիգ :

Միւսթանթիգ.— Շիւպհէ՞ մի վար :

Լօգանթանը.— Սէօյլէյիմ , —տէյուպ , տէֆթէրինի աշալ . —Էլլէլ Մ. Թուր-
թէն (Աշիլ) թիւճճար գօմիսիօնճըսը , օն պէշ սէնէտէն պէրու պուրատա տըր ,
սիննի 50. Սաֆիէն Մ. Պլանշար (Էօթէն) սէլէտիյէ մէմուրը , պուրատա եաթար վէ
պուրատա եէր , սիննի A2. Սաֆիէն Մ. Տամբօն (Ալֆօնս) շարապ տէլլալը , տիւն
ագլամ կէլտի :

Միւսթանթիգ.— Սաաթ գա՞շտա :

Լօգանթանը.— Պէշտէ :

Միւսթանթիգ.— Գա՞ջ եաշընտա վար տըր :

Լօգանթանը.— Ալթմըշ գառար օլմալը :

Միւսթանթիգ.— Տէվամ քթ :

Լօգանթանը.— Բադն Մ. Ֆէրնէլ (իգիտօր)՝ վէ շէվէնի : Պունլար Նանթիաէ թօհաֆնը աըրլար , հէր սէնէ կէլիրլէր և Բարիստէն մալ տիւզէրլէր կիտէրլէր , կէլէրի իքի կիւն օլտու :

Միւսթանթիգ.— Պաշգա եօլնուն եօ՞գ մը տըր :

Լօգանթանը.— Եօգ տըր , էֆէնտիմ :

Միւսթանթիգ.— Պու կիւն լօգանթանտան պըրագըպ չըգան օլմատը մի :

Լօգանթանը.— Նէ՛ տիւն վէ նէ՛ տախի պու կիւն կիտէն օլմատը :

Միւսթանթիգ.— Պու կէճէ հիշ քիմսէ եաթմաղա կէլմէտի մի :

Լօգանթանը.— Խայր , էֆէնտիմ :

Միւսթանթիգ միւթէանճիւպանէ.— Էմի՞ն մի սին :

Լօգանթանը.— Նէ՞ տիմէք էմին մի սին , —տէյէրէք վէ պէնզսիզ գաիֆ վէ պէյաղ էօնիւքիւ պիր ուշագ կէօսթէրէրէք ,

—իշթէ կէճէլէրի նէօպէթ պէքլէյէն ուշագ պու տըր , պունա տա սօրուեղդ :

Միւսթանթիգ.— Պու կէճէ հիշ պիր եօլնը կէլմէտի՞ մի :

Խըզմէթնի.— Խայր , էֆէնտիմ . . . լաքին եարը կէճէտէն պիր պուչուզ սաաթ սօնրա պիրիսի կէլտի . . .

Միւսթանթիգ.— Պիրիսի՞ մի կէլտի տէտին :

Խըզմէթնի.— Էվլէթ , էֆէնտիմ . Էօլիւ կիպի ուլույօրտըմ , շու չանը կէօրիւ յօրըզ եա՛ , պաշատը չալընմաղա , եաթագտան սըչրատըմ էնտիմ ալաղըմա պիր քանթաւուն կէչիրտիմ վէ գաբուլնը իրինի չէքտիմ պէքլէտիմ , քիմսէ կիրմէտիյինի կէօրտիւմ իսէ , սէր/սօշըն վէ եաթօտ պիր զէվզէյին պիրի պէնի ուլանտըրմագ իչիւն պիր լաթիֆէ իթմիշ գանն իթտիմ : Տիշարը չըզըպ գաբուլը գաբայաճաղըմ սըրատա , իշէրի պիրիսի կիրտի , վէ լօգանթամըգտա իթալիատան կէլմիշ իքի գարը , եանի պիր անա իլէ պիր զըզ պուլունուպ պուլունմատըղընը սիւվալ , պիզիմ լօգանթայա էնմիշ օլաճագլարընը պէյան , վէ իմլէրի Աթիի իլէ Սօլէնի , հասըը սօնու իի իսմէր օլտըղընը իֆատէ էյլէտի : Լօգանթատա էօյլէ առամ պուլնէն մատըղընը թապիի պիլտիրտիմ : Քէմալը եէգաքէթլէ թէշէքքիւր իթտիքտէն վէ աֆվ տիլէտիքտէն սօնրա պըրագտը չըգտը , պէն տէ գաբուլը գաբատըմ կէլտիմ թէքրար եէրիմէ եաթտըմ . . . իշթէ մէսէլէ պունտան իպարէթ . . .

Միւսթանթիգ.— Օ կէլէն՝ էճնէպի կիպի՞ մի կէօրիւնտիւ :

Խըզմէթնի.— Ֆրանսըզճայը էյի սէօյլէյօր իտի , լաքին թէլաֆֆուլը պաշգա տիւրիւ իտի :

Միւսթանթիգ.— Նա՞սըլ :

Խըզմէթնի.— Եա Ալըման վէ եաթտօտ օնա Թազըն պիր շէյ :

Միւսթանթիգ.— Լագըրտը իթալիի զէման եիւլթէնի կէօրտիւն մի :

Խըզմէթնի.— Բէք թէմամըյլա կէօրէմէտիմ . . . պօյուն շալընա սարթմըշ , վէ

չալը կէօզլերինէ գառաբ չըգարմը իտի . . . պուռն իլէ պերապեր սաչլարընը վէ իքի հանլը սագալընըն սարը օլտըղընը վէ պուռնընտ կէօզլիւք պուռնտըղընը կէօրտիւմ :

Միւսթանթիգ եավաչնա .— Թա քէնտիսի . գաբուլա գառաբ կիթտիմ տէյօրօրն , գաբուռն էօնիւնտէ արապա վա՞ր մը իտի :

Խըզմէթնի .— Տիշարը պագտըմ . . . արապա կէօրմէտիմ . . .

Միւսթանթիգ .— Անայի՛պ :

Բօլիս միւտիրի .— Հիչ աճայիպ տէյիլ , հաթթա բէք թապիի . գարչըմըգտա զայնթ ուսթաա պիր իթ օլտըղընը վէ պու հէրիֆ եաբաճաղընը էվվէլինտէն թէսափ վուր իթմիշ օլաճաղընը խաթրընըչտան չըգարմայըն : Արապաճըլը ուֆագըլը պուլմաղա կէօնտէրտիքտէն սօնրա , գաբուլը չալմը աչտըրմը վէ արապաճը կէլտիքտէ , տիկէր եօլճուռն լօգանթայա կիրմիշ օլտըղընա իսքեաթ օլսուռն իչիւն գաբուլը աչըգ պըրագմը , վէրմիշ օլտըղը գըրգ ֆրանգըն գուսուրընը ալտըգտան սօնրա քէնտիսի տախի իչէրի կիրմիշ , արապաճը տա մագթուլը ալմը կէօթիւրմիւշ , պուռնիհէթլէրի պէսպէլի : Լօգանթա խալգընա տա կէճէ վագթը նէ իչիւն կէլմիշ օլտըղընա պիր սէպէպ կէօսթէրմէք իչիւն , կէօյա քի իթալեատան կէլմէ իքի գարը արայօրմը կիպի կէօսթէրմիւշ . . . վէ պուռնլարըն քեաֆֆէսինի տէ խայալ ու խաթըրտան կէչմէզ պիր ճէսարէթ վէ էմօալսըգ պիր սօուգ գան իլէ իճրա իթմիշ . օ ալչաղըն բէք միւճէրրէպ պիր խընղըր օլտըղընա էմին իմ . . . Չօգ գահմէթ վէ էղիէթ չէքէճէիլ , չօգ . . .

Միւսթանթիգ թահգըգաթը վագըրաբնտան պիր նէթիճէ հասըլ օլմատըղընա տէրէճէի նիհայէտէ հիտտէթ իտէրէք , պաշընը աստը վէ գաչլարընը չաթտը վէ մուխսարէն .

— Եարըն երինէ տէվամ իտէրիլ . պու կէճէ այըգ գաֆա իլէ իչի պիր միւսթաա խա իտէյիմ . սիլ տէ լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխագ իտինիլ . . . տէտի :

Ոն տագիգա սօնրա աալիյէ տաիրէսինէ կիտիլիպ , բօլիս միւտիրի իլէ գօմիսէր , եալընըգ գալտըղլարընտա .

Գօմիսէր .— Պու պապտէ սէնին էֆքեարըն նէ՞ տիր :

Միւտիր .— Ղարիպ պիր հալ . անլաշըմաղ պիր ճինայէթ . վէ պու ճինայէթ տէ տէ մաարուֆ պիր ֆամիլեանըն մէտխալի օլմալը տըր . չէօյլէ քի , Բէր-Լաչէգ տէ վագը Գուրապիէֆ մէզարը , միւհիմ միւզաքէրաթըն թէաթիսի զըմնընտա թախսիս օլուռմը , կիլլի մուխապէրաթ տախի օրայա պըրագըլըր իմիշ , պուռնա տա իսպաթ՝ իչինտէքի տօլապճըղըն աչըգ պուլուռնմասը , վէ թօղուռն իւզէրինտէ բարմագ եէրլէրի կէօրիւլմէսի տիր : Մագթուլըն ֆիլհագըգա գօլու իւզէրինտէ իյնէ իլէ եաբըլմը իշարէթլէր օլտըղը ճիհէթլէ , աաի պիր աաամ օլտըղը անլաշըլյօր իսէ տէ , ճամէչուլընըն ինճէլիյինէ մէլպուսաթընըն զարիֆլիյինէ նէզարէն , գէնկին օլտըղը վէ եախօտ սէրվէթ սահիպի զէվաթ նամ վէ հիսապընա օլարագ հարէքէթ էյլէտիի թախմին օլուռնապիլի : Կէրէք օ շախս վէ կէրէք մէզարըն իչինտէ պուլընան տիկէր պիչարէ գարընըն նէզալէրինտէ պիր սըրը վար իմիշ , վէ պիր իւչիւնճի շախս • սըրըր անլամագ վէ էլէ կէչիրմէք իսթէմիշ օլմալը . վէ հէր իքիսինին գաթիլի տէ պու իւչիւնճի շախս օլտըղընա շիւպհէ եօգ տըր :

Գոմիսէր.— Օ կեօզիւքիւ տէ՞րիգանլը մը :

Բօլիս միւտիրի.— Շիւսիէ՞ միգիար :

Գոմիսէր.— Անապա իւճրէ՞թլէ թութըմըլ պիր քիմսէ մի տիր :

Բօլիս միւտիրի.— Եօ՞գ, եօ՞գ . իւճրէ՞թլէ թութըմըլ պիր պատամ ճինպէթին պու տէրէճէսինէ վարամազ : Գաթիլին քէնտի հիսապընա հալէքէթ իթաթիլինէ վի մազսատը սըրգաթ օլմատըղընա էմին իմ . չիւնքի քաթթուլէթի սօյլամըլ . . . Պի. նաէն ալէյի պէյան իթաթիլիմ սէպէպտէն պաշգա ոլիթ քէպէպ կէօրէմէյօրըմ : Շու միւնասէպէթլէ քաթիլի պուպպիլիք ղայէթ միւլէթիւ օլանագ տըր :

Գոմիսէր.— Քապահաթըլըար հէր նէ գատար ուսթխատանէ հալէքէթ իթսէլէր քէնիտէ սօնընտա եագայը էլէ վերիլէր . . . Հէր շէյի տիւչիւնէմէլէր :

Բօլիս միւտիրի.— Իշթէ պէն տէ հիշ պիր թէտպիրի տիրիղ իթմէյէճէյիմ, պիր սաաթա վարմազ գաթիլին էլքեպընը թարիֆ իտուպ բօլիսին էն իշիւզար մէմուրըլընը Բարիսին իշինէ սալտըրանաղըմ . շուրասընա էսէֆ օլընըր քի , գաթիլին էլքեաթի հազգընտա ալընան մալիւմաթ ղայէթ նօգսան տըր , չիւնքի օ լապիկ սաշլարընը քէստիրիպ , սագալընը թըրաշ իթտիրտիյի վէ կէօզիւքիւ տէ պէրթարաթ իթաթիլի անտէ , էլտէ օլան մալիւմաթ վէ թաֆսիւթըն հիշ հիւքմիւ գալմազ :

Գոմիսէր.— Մագթուլըն րէսմինի թէսիւմէն Գալէյէ պիր մէմուր կէօնտէրմէք քեարը ազըլ օլմա՞ց մը :

Բօլիս միւտիրի.— Օնը տա եաքանգըղըմ , չիւնքի մագթուլէրին քիմ օլտըղըլը պիլինմէտիքճէ , գաթիլին էլէ կէշիրիւպիլմէսինէ ասլա իւմիտ իտէմէմէքտէյիմ , տտէյիպ , շանը չալտը , վէ Ժօտըլէ իլէ Մարթէլի վէ սաիր մէմուրըլընը ճէլպ ի տուպ , էվալիըր լազըմէյի իթա էյլէտի , վէ մէսալիհը ճարիյէի եէվմիյէնին թէսվի . յէսինտէն սօնրա , գոմիսէր իլէ պէրապէր ազշամ թաամը իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը :

Մօրիս՝ Վէրտիէ իլէ Լարթիկտէն Էանի տալիէ րահիպ Մերիս իլէ Պէճեղալ թէրմիստէն այրըլտըգտան սօնրա , թէխայիւլաթ վէ թէսալվուրաթընըն մէվգըլ ֆիլիէ կէլմէսինէ պիր շէյ գալմամըլ զիւլիւմիլէ , մէմուրնէն կիտիպ եէմէյինի եէյիպնալարէն սօգաղընտաքի խանէսինէ ավտէթ իթաթի . անճագ հըսս էլլէտիլ մէսուրըրիլէթլէ պէրապէր պիր նէվի սըգընթըր տաթի հըսս էյլէմէքտէ , վէ սըգըն . Թըյը զիհնինտէն գօվալայամամագտա իտի : Պու սըգընթըր տա պաշգա պիր շէյ տէն միւնպաիս օլմայըպ , անճագ ղայպ իթմիշ օլտըղը գօլ տիւլմէսինտէն նէլէթ իթ . մէքտէ իտի :

Մօրիս քէնտի քէնտիլէ , — անապա տիւլմէյի եադտըղըմ կէօմէյին գօլընտա՞ մը ունութտըմ , եօգսա ղա՞յպ մը իթտիմ . տիկէր տիւլմէլէթի չըգարմըլըմ , զճե տը չըգարտըմ կիպի կէլիյօր . էկէր գօլըն իւզէրինտէ ունութմըլ զլսամ , տէգըմիւլ օլտըղըմ քիւլիւն իշինտէ պուլունմագ լազըմ կէլիր . լաթին էկէր ղայպ օլմըլ քիւէ , մէգարիսթանտա՞ մը տիւլմիւշ , եօգսա արապանըն իշինտէ՞ մի . լեթիսինտէն պիրինտէ

տիւշմիւշ իսէ, թէ՛ստիւթ օղունաճագ չէյ, ամմա մէմուլ օլունըր չէյ տէ տէյիւ. պուրայա ավտէթիմ էսնասընտա, խիւաֆը ըիզամ օլարագ պիր ազ հէյէճան իշին. տէ իտիմ . . . օ լանէթի տիւյմէյի չըգարմըլ պիր եէրէ գօմուշըմ տըր ամմա . . . նէ՞քէյէ . . . խաթըրմա կէթիւրմէք միւլքին տէյիւ . . . —տէյէրէք, քէօշէ պըրագ հէր թարաֆը արամագտա իտի: վէ արայա արայա պուլամտըղը ճիհէթլէ, —եա զայդ իթմիշ, վէ եախօտ եագմըլ օլմալըլըմ . . . լաքին պիր տիւյմէ իշին զիհնիմի տէ պու տէրէճէ իշղալ իթմէնին մանասը եօգ. տիւյմէնին հիւքիւմէթ էլինէ կէչէճէյի ֆարզ օլունսա պիլէ, ալէյհիմտէ հիշ պիր տէլիլ ատտ օլունամագ . . . Նալընըզ Օգթավիինն օ միւնասէպէթսիզ թէսավպուրընն իճրասընը մէն իթմէլի . . . տիկէր թէքինի գուլուճճըյա վէրիպ, պօյուն պաղը խալգասը եաքտըրաճագմըլ . . . Օլա-մագ ապա . . . Պիր պէհանէ պուլուպ, էլինտէն ալմալըլըմ . . . վէ օ թէքի տէ մէյ-տանտան գալտըրմալըլըմ . . .

Մամաֆիհի հէր հալտէ թէլաշ իտէճէք պիր սէպէպ կէօրէմէյօրըմ. բօլիս իտա-րէսի՝ սարը ատամ արայըպ տուրաճագ. ալնընը գարըլլարըմ պէնտէն չիւպհէ ի-տէպիլէնին . . . պունտան մատաա իքի ճինայէթի տէ պիր ատամ իշէմիշ օլտըղը-նը նա՞սըլ ֆարգ իտէպիլէճէքլէր . . . ֆէվգէլատէ թէլաշէյ տիւշէճէքլէր, օր-թալըղը վէլվէլէյէ վէրէճէքլէր, լաքին էլլէրինէ հիշ պիր չէյ կէչմէյէճէք տիր:

Շու սօն միւլահազաթը իլէ Մօրիսին գալպի բահաթլանըպ, Օգթավի իլէ պէր-պէր թաամ իթմէլիյի վատ իթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, շապգասընը պաշընա գօյուպ, վէ էլտիվէնլէրինի թագընըպ տիշարը չըգտը:

Օգթավի Գօմարթէն սօգաղընտա եանի Պաս-տիւ-Ռամբար սօգաղընն քէօշէ-սինտէրի եուվարլագ պիր էվտէ իզամէթ իտէր իտի. եօլտա Մօրիս զայէթ նազիք պիր տէլիզանը բասթ կէլիպ, մերգուլմ էլինի Մօրիսէ ուզաթարագ:

—Ահ, սէ՞ն մի սին ալիզ . . . նա՞սըլսըն . . . նէ՞ գատար զէման աըր քի սէնի կէօրէն եօգ . . . նէ՞ օլտըն:

Մօրիս. — Չօգ մէշղալըմ:

—Տայիմիս Սէօքէթի կաղէթասընը՞ մը . . .

—Տայիմա:

—Մուխպիլիք մի:

—Էվմէթ. լաքին մուխպիլիքտէն մատաա տիկէր մէշղուլիլէթլէրիմ տէ վար . . . Թէաթը օյունը եագըլլօրըմ . . . պիք բաժ հագըրլայօղըմ . . . Տիւն կէճէ Խպպահա Զպպար ուղրալտըմ:

—Բէք ալա, կէլիր տինլէր վէ ալըըլարըլ . . . հէք քէսին սէնին հագըընտա թէվէճճիհիւ օլտըղը ճիհէթլէ, հիւանի գապուլիլէթ կէօրէճէյիլիլէ չիւպհէ եօգ. լաքին սէօյլիսէնէ՞ պաշնա, պու գատար իշ սէնի հէմ կէճէլէրի տէ մէշղուլ իթմէ-յօ՞ք մը:

—Օ տէրէճէ տէյիւ, էկէրչի շու կիւնլէրպէ պիրպիրիմիպի կէօրէմէաթ իսէ, բասթ կէլմէմիշիպ, չիւնքի հէման հէր կէճէ թէաթբօտայըմ:

—Պէնիմ չօգտան աըր թէաթբօյա կիթաթիյիմ եօգ: Շիմտի պիր իշին վա՞ր մը,

Մօրիս:

—Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն:

- Նէ՞ տիմէք իսթէյեճէյիմ, եէմէյե տապէթ իթսէմ կէլիթըմիսին :
- Նէ՞ վազըթ :
- Պու ազշամ :
- Ա՛հ, պու ազշամ ֆէնա յասթ կէլաի, ազիզ տԱրֆէօյլ, պու ազշամ ույաւ մազ :
- Նիշի՞ւն :
- Եկէք պաշգասընա սէօզ վէրմէմիշ օլսա իտիմ, չու տապէթինի քէմալը մէմ-նուսիյէթլէ գապուլ իտէր իտիմ :
- Պահա իտէրիմ քի, պիր գարը իլէ թաամ իտէճէքսին :
- Պահա իթմէմ, չիւնքի դայալ իտէրիմ :
- Կիւզէ՞լ մի :
- Ալէմին էֆքեարընճա կիւզէլ, պէնիմ իշիւն տէ էօյլէ :
- Թազէ պիր շէ՞յ մի :
- Տէյիլ, հաթթա էսկի պիր տօսթ :
- Տէսէնէ քի պիր անկարեա, պիր եալթազ . . . էօյլէ իսէ սէն օնը եարընա պըրադ տա, պու ազշամ պիզիմ իլէ պուլուն . . . սէօզ վէրիւրիմ քի էյլէնիրսին . սանա պիր Բուսիալը թանըթտըրայըմ, պէն տէ քէնտիսինի Թէբլիզ գարընճալարըն-տա վէ սաիր ըլընալարաւ թանըտըմ . Բարիստէ իքի իւշ սէնէ օթուրուպ պիր ազ բարա եէմէյէ կէլիշ : Պարօն Բասգուլ աը Լանտիլի, Կրիվէլլ, աը Թօմմընէյ վէ սաիր պիր թագըմ տօսթլար տահա պուլունաճաղար : Գարըլարտան տա Պլանշ Թօքէն, Բիթա, Լիւսի Մանեէն, Ալիս Սթուարթ, վէ տիլպէր Օգթալի վէ սաիրէ կէլէճէքլէր :
- Գօմարթէն սօգաղընտաքի Օգթալի մի :
- Թա քէնտիսի :
- Օգթալինին կէլէճէյինէ էմի՞ն մի սին :
- Մէմուլ իտէրիմ . . . սէօզ վէրտի . . . թանըմընսըն :
- Օ գաաընլարըն ճիւմլէսինի պիրէր բարչա թանըրըմ :
- Օ գարըլարըն ճիւմլէսի սէնի պէյէնտիքլէրինի վէ պէյէնտիքլէրինի տէ իսպաթ իթտիքլէրինի մահնուպիյէթտէն նաշի սէօյլէմէք իսթէմէյօրսըն . . . հասըլը եիրմի քիշի գատար օլաճաղըզ . եէմէքտէն սօնրա պիր տէ պազարա չէվլիրիդ . . . հայ-տէ գարար վէր . . . պուլունաճաղարըն ճիւմլէսի էրքէք վէ գարը սէնին հուզու-րընտան մէմնուն օլուրլար . կիթ սէն սըբարըշ իթմիշ օլտըղըն թաամըն լիւզումը գալմաաղընը խապէր վէր, պէն տէ կիտէյիմ Պրէպանըն լօգանթաաընա պէնիմ եէմէյի սըրասընա գօյում : Գարա՞ր մը :
- Օգթալինին Մ. տԱրֆէօյլ թարաֆընտան տապէթ օլունտըղը ճիհէթլէ, քէն-տիսիյէ սապահլայըն վէրմիշ օլտըղը գարարտան պիր սէպէպլէ բուճու իտէճէյի միւ-թալաասընա մէպնի .
- Բէք ալա գարար . . . — տէտի :
- Պրավ՞, խօշ ատամսըն սէն, Մօրիս :
- Սաաթ գա՞շտա պուլըլըլաճազ :
- Սաաթ սէքիգէ չէրեէք գալարազ, չիւնքի սաաթ թամ սէքիգտէ ըսթրիտեա իլէ պէյազ շարապ սուֆրատա պուլունաճազ տըր :

— Թամ վագթընտա կելիրիմ, տ'Արֆէօյլ :

Տ'Արֆէօյլ իլէ Մօրիս էլլէշիպ ալրըլտըլար :

Հէր նէ գատար Օգթավի իլէ Մօրիս պէյնինտէ վագը օլտն միւնասէպէթ էրէ-
յիճէ էսկի պիր միւնասէպէթ իտի իսէ տէ, Օգթավի հէնուզ թանըլմըլ պիր գարը
տէյիլ իտի : Օգթավի Մօրիսի ճիտտէն սէվէր օլտըղընտան, մէնաֆիի շախսիյէսինի
էքսէրիա մուհտպպէթը գալպիյէսինէ ֆէտա իտէր, վէ Մօրիս իլէ տէրքեար օլան
րէվապըթը գալպիյէսինի սէթր իթմէզ իտի :

Պու միսիլու ալիւֆթէլէր, սէվմէքտէն միւթէլէզզիզ օլուրլար իսէ տէ, թէ-
այիւլ իչիւն տէ գուրու գուրույա սէվմէք քիֆայէթ իթմէտիյինի տէ բանա պիլի-
լէր : Պիւնաէն ալէյհ Բարիս կիպի պէօյիւք շէհրլէրտէ հէր քիմտէն քի մէնֆաաթ
յըգար իսէ, օ քիմէսնէ պաշգալարնա թէրճիհ իտիլի :

Մօրիս՝ Օգթավինին նէ կէօնա եալան ույտուրաճաղընը զիհնինտէ տիւշիւնէ
տիւշիւնէ, վէ սիկարասընը իչէ իչէ Գօմարթէն սօգաղընա աօղրու ազիմ օլտը :

Տիւլէր Օգթավի տախի Մօրիսի պէքլէմէքտէ իտի :

Օգթավինին իգամէթ իթտիյի տաիրէ իլք գաթտա պուլունուպ, եիւքսէք վէ
միւթէատտիտ բէնչէրէլէրտէն պագըսը պուլվարա, վէ պագըսը տախի Գօմարթէն
սօգաղընա նագըր իտիլէր :

Տաիրէնին մէֆրուշաթը ֆէվգէլատէ սալթանաթը վէ պիր չօգ աղըր էշեալարը
միւհթէվի իտի իսէ տէ, իշլէրինտէ շիրին պիր շէյ կէօրիւնմէմէքտէ իտի : Տիւլար-
լարտա ասըլը օլան րէսմլէր վէ բաֆլար իլէ ճամ տօլապլարտա մէվգու օլան ասար
ղայէթ գըլմէթտար շէյլէր օլտըգլարը հալտէ, էրպապընըն նագարը տըգգաթընը
ճալիպ օլտճագ մէրթէպէտէ տէյիլլէր իտի . եանի հէր նէ քի մէվճուտ իտի իսէ,
կէօթէրիշ իչիւն գօնմուշ օլուպ, զարիֆլիք խաթըրլարա կէլմէմիշ իտի :

Օգթավի՝ տիվարլարը վէ թավանը ալթուն սարըսը իրէք գումաշ իլէ գաբլան-
մըլ պիր քիւշիւք օտատա, այնը գումաշտան եաբըլմըլ պիր գանաբէյէ եայըլմըլ օ-
թուրմըլ սիկարա իշէրէք, վէ էսնէյէրէք բօման օգումագտա իտի :

Մօրիս գաբույը աշըպ իշէրի կիրտիյի սըրատա, պիրտէն գանաբէտէն սըջրա-
յըպ, սիկարայը վէ քիթապը ֆըրլաթտը, վէ Մօրիսին պօղաղընա սարըլարագ :

— Սէնի խային սէնի, նէ գատար կէճ կէլիրսին, իքի սաաթտան պէրու սէնի
պէքլէրիմ . . . — տէտիքտէ,

— Գապահաթ պէնտէ տէյիլ, նուրմ . տահա էվվէլճէ կէլմէկէ չօգ զայրէթ
իթտիմ, ամմա Բարիսին տէօրթ թարաֆընը տօլաշմաղա մէճպուր օլտըմ . . . նիհա-
յէթ գուրթուլապիլտիմ . . . կէլտիմ :

Օգթավի պու սըրատա ուսթալըզըճա իչինի շէքտիքտէ, Մօրիս,

— Նէ՞ օլտըն ճիկէրբարէմ, խօշանմաաղըն պիր շէյ մի վուգու պուլտու :

— Ա՛հ Մօրիսիմ, պէօյիւք պիր քէտէրիմ վար :

— Սէնի՞ն մի, նէ՞ ճիհէթլէ միւքէտաէրսին :

— Շուըն իչիւն միւքէտաէրիմ քի, պու ագշամ սէնին իլէ կիւզէլճէ օթուրա-
ճագ իտիք . . . նէ գատար սէվինիյօր իտիմ :

— Պէն տէ սէվինիյօր իտիմ . . . օլամայաճագ մը :

— Հայըֆ քի . . .

— Անլայօրըմ . . . Գօնթ՝ կէլէճէյնէ տաիւր խապէր կէօնտէրմիշ օլմալը . . . օնա պէքլէմէք մէճպուրիյէթինտէսին . . .

— Օ տէյիլ , միսի միսիմ , օ տէյիլ . . . պիւսպիւթիւն պաշգա պիր սէպէպ վուգու պուլտը :

— Մէնֆաաթը պիր ի՞նչ մի վար :

— Էվլէթ , մէնֆաաթ ճիճէթի . տ'Արֆէօյիւն թանըրմըսըն :

— Բէք էյի թանըրըմ . . . զայէթ տօսթըզ . . .

— Շիմաթ պուրատա իտի . . .

— Սանա եիւզ պին ֆրանգ պիր իրա՞տ մը պաղլամաղա կէլմիշ աճապ . . .

— Նէ՞ զէվլէք սին Մօրիս . . . օ գատար բարա օնտա նէ՞ կէզէր . օլսա տա , պանա՞ մը վէրիւր , սագլար . . . տ'Արֆէօյլ՝ աիւզճէ պէնի եէմէկէ տալէթ իթմէկէ կէլմիշ . . .

29

— Մէնֆաաթ չըգաճագ իշ տէաիյին պու՞ մը աըր , Օգթապի :

— Էվլէթ , պու տըր :

— Կէօյա տ'Արֆէօյիւն տալէթինի պէնիմ տալէթիմէ թէրճի՛նչ մի իտիյօրսըն :

— Թէրճի՛նչ իթմէզ օլտըղմը պիլիւրսին :

— Մատամ քի օնըն տալէթինի գապուլ իթմէնէ , սէօյլէտիյինին մուղայիրինի իսպաթ իտիյօրսըն , թէրճի՛նչ իթմէտիյինի նէտէ՞ն անլայըմ :

— Եսպուռնըղըմ , պէյնիմիզտէ վէրտիյիմիզ գարար խաթրընտա տըր եա . . . պէնիմ իսթիգպալիմէ ասլա մանի օլմայաճագտըն , տէյիլ՝ մի :

— Վիգօնթ տ'Արֆէօյիւն տալէթիյէ սէնին իսթիգպալին պէյնինտէ նէ՞ միւնասէպէթ օլսպիլիր անլայամայօրըմ :

— Անլայամայօրսըն ամմա , ասղրուտան ասղրույա միւնասէպէթ վար :

— Անլաթ տա պէն տէ պիլէյիմ :

— Իշթէ անլաթոյըմ . թաամ Պրէպանըն լօգտնթասընտա թէրթիպ օլունմը տըր . . . մէզքիւր թաամտա իւշ տէօրթ՝ եիւզ պին բուպի իրատա , պիզիմ վէլայէթ . լէրտէն պիրինտէն պէօյիւք էմլաքա վէ պինլէրճէ էթպաայա մալիք զայէթ զէնկին վէ կէնճ Բուսիալը պիր զաթ պուլունաճագ տըր . . . Բարիսէ պիր գաշ կիւնտէն պէրու կէլմիշ օլսն մէրգուլ Բուսիալը կէչէն ազլամ Ժիմնազ թէաթրօսընտա իտի . . . Պէն տէ օրատա իտիմ . կէօրիւնիւր քի հագգըմտա զիթատէ պիր թէվէճճի՛նչ բէյտա իթմիշ . . . տ'Արֆէօյիւն կէլիպ տէ պէնիմ իլէ կէօրիւշտիյինի կէօրտիւքտէ , քէնտիսինէ տէ պէնի թանըթմասընը Վիգօնթա բէճա իթմիշ . Վիգօնթ տա տէրհալ կէլ . տի պանա խապէր վէրտի . վէ պէօյլէճէ թանըմըզ օլտըմ . . . Շիմտի թաամըն իսթիգպալիմէ թէալիւգի օլսն ճիհէթինի անլատըն մը . . . Բուսիալըար գօլայ էվլէնիլէր . . .

— Բէք ալա , հէր նէ գատար գալպիմ սէնին էվլէնմէնտէն բէք խօշանմայաճագ իսէ տէ , մուվաֆֆագիյէթինի թէմէննի իտէրիմ :

— Սէն տայիմա պէնիմ սին , հէր նէ օլսա եինէ սէնի սէվմէքտէն ֆարիղ օլա

մամ. պիր Բուսիալը բքենսէսի օլւամ պիլէ , երնէ պէնիմ նազլըմ սէնտէն պաշգա-
սը օլւամազ :

— Շու սէօլէրինտէն միւթէսէլլի օլույօրըմ , Օգթապի :

— Եւմէք սաաթ սէքիդտէ թէրթիպ օլունմը տըր . . . Լամուրէօ կէլիպ պէնի
ալըպ կէօթիւրէճէք տիր :

— Լամուրէօ քի՞մ տիր :

— Լամուրէօյի բէք էյի թանըղսն . . . չու մահուտ սիւվարի գապիթի եօ՞գ մը ,
հանի սիւահ թալիմնիսի իտի . . . հէք եւրէ կիրթպ չըգմագլղըն եօլունը պոքլմը ,
նասըլ իթմիչ պիլմէմ , պէն իսէ սըֆաթընտան պիլէ խօշլանմամ . . . հէր նէրէտէ
էօլէ վէ ազլամ եւմէյի վէ կէճէ գահվաղթըսը օլուք իսէ , Լամուրէօ տա օրատա
տըր : Հանկը պազարա մասսաթնա կիթսէն Լամուրէօյի մասանըն պաշընտա կէօ-
րիւրսիւն . նէրէտէ տուէլլօ , նէրէտէ եարըզ վար իսթ , Լամուրէօ տա օրատա տըր :
Իլք տէֆա պիր օյուն հանկը թէաթրօտա օյնար իսէ , Լամուրէօյի օ ազլամ օ թէ-
աթրօտա պիւլըսըն . պիր տէ տէրլէր քի , պիր բարասը եօգ տըր : Թօհաֆ ատտի-
զանն իտէրիմ քի , տ՛Արֆէօլէ սիւահ գուլլանմագ տէրսի վէրլյօր :

— Շիմտի սանա պիր շէյ սէօլէյէճէկիմ քի , շաշըրըպ գալանագսըն :

— Նէ՞ սէօլէյէճէքսէն չաբուգ սէօլէ . Մօրիոնիկիմ :

— Հէր հալտէ երնէ պու պգգլալ պէրապէք վագըթ կէշիւրէճէյի :

— Ամա տա եարտըն հա , սէ՞ն տէ մի տավէթիլէրտէնսին :

— Պէն տէ եւմէքտէյիմ , Վիգօնթըր րասթ կէլտիմ , պէնի տէ չաթֆէն տավէթ
իթտի , վէ սէնին տէ օրատա պուլունանաղընը տուլտըմ իսէ , տնավէթինի գապուլ
իթտիմ :

— Տիմէք քի շիմտիյէ գաթար պէնիմ իլէ էյլէնիլըսըն :

— Պիր ազ . . .

— Պրափօ՛ . . . շունա պէյէնտիմ . . . լաքին օլմայա քի գէվգէրիք իտէսին , Մօ-
րիս . . . Եւքտիկէրիմիդի պու ազլամ թանըմը օլալմ . . . իքի իւչ տէֆա տա շու-
րատա պուրատա պիրպիրիմիդի կէօրմիւչ օլալմ . . . անլատը՞ն մը :

— Օ ճիհէթտէն րահաթ օլ . պէն եաշամանըն թարղընը պիլիւրիմ . պէյէնտիյին
կիպի Բուսիալըլը գուլլան . օ տէյիլ աթմա , պէնտէն այրըլտըղթան սօնրա նէ՞ եար-
տըն . վագթընը նա՞սըլ կիշիրտին :

— Նէտէ՞ն սօրտըն , Մօրիս :

— Անլամագ իչիւն :

— Սէնտէն այրըլտըմ , տօղրու էվէ կէլտիմ :

— Տօղրու՞ մը :

— Տօղրու :

— Էօլէ եւմէյինի նէ՞րէտէ եւտին :

— Պուրատա :

— Տիմէք քի գուլումնըյա կիթմէտի՞ն մի :

— Գուլումնըյա՞ մը . — տէյու Օգթապի շաշըրաղգտան սօնրա . տիւլմէ մէսէյէ-
սի խաթընա կէլիպ . — Հա՞ , անլատըմ չգօլ տիւլմէսի իչիւն :

— Կէվկէթ , էվկէթ :

— Տահա կիթմէտիմ, աճէլէն վա՞ր մը . . . եւմէյե կիտէր իքէն գոյումճըյա ուղրայապիլիբիմ . . .

— Կիթմէ, տիւլիւնտիւմ քի . . .

— Պոյուն պաղը խալգասը եաբտը՞րմայըմ մը, իսթէմէ՞ղմիսին :

— Իսթէմէմ :

— Նիշի՞ւն :

— Զիւնքի պու սապահ վէրտիյին կիւղէլ տիւլմէլէրէ ույմայաճագ . . .

— Հագգըն վար, Մորիս, տիւլմէլէրէ ույկուն պաշգա պիր խալգա ըսմար. լայըմ :

— Օ թէք տիւլմէյի տէ պանա կէրի վէր :

— Օհ, օ օլմագ. պէն օնը եաթիկեար մագամընտա սագլայաճաղըմ, չիւնքի օ թէհ. օնտան պաշգա նէգտիմտէ աէնին հիչ պիր նէսնէն եօգ :

Մորիս՝ պիր տէրէճէյէ գատար մագստընա նաիլ օլմըլ խաի. չիւնքի օ թէհ. լիքէլի տիւլմէ, պու վէճհ իլէ Օգթավիին նէղտիմտէ գալաճաղընա վէ Օգթավիին տէ քիմսէյէ կէօսթէրմէյէճէյիինէ պիր տէրէճէյէ գատար էմին օլտըղընտան, զիյա. տէ իւղէրինէ վարմատը :

— Նէ հալ իսէ, մատամ քի սագլամագ իսթէյօրսըն, սագլա :

Վագթլար գարարմագտա օլտըղը ճիհէթլէ, Օգթավի չանը վուրուսլ, ըլըգ իս. թէտի :

— Պէն կիյիւնէյիմ, սէն տէ, Մորիս, սագլուլը վէր :

— Պէնի եւլա՞ մը գօյօրսըն, Օգթավիմ :

— Պիլա րահմ սէնի եօյա գօյօրըմ, Մորիս. էվվէլա սէն տէ կիտիպ, պէյագ պօյուն պաղը թագընմալըսըն վէ օաիրէ, սանիյէն եէնի պիր պէսլէմէ ալմըլմ. . . սէնին պուրայա տօսթտան զայրը պիր սըֆատ իլէ կէլտիյինի պիլմէսիինէ լիւզում եօգ :

— Տօղրու տըր :

— Պու ագչամ կէօրիւլիւրիլ, նուրըմ :

— Կէօրիւլիւրիլ, նաղըմ :

Օգթավի իլէ Մօրիս էօրիւլտիւքտէն սօնրա, Մօրիս միւֆարէգաթ իթտի, Օգթավի տախի շաշաալըճա կիյինիպ գուչանմագ իւզրէ օտասընա չէքիլտի :

Լարթիկ՝ եախօտ Պէլճիգալը թէրմիսին թանըլմայաճագ մէրթէպէտէ թէպտիլ պիր գըյաֆէթլէ Վէրտիէնին խանէսինտէն չըգտըգտա, օմնիպուսա պինիպ, Մատ. լէն սօգաղընտա էնտիյի մալիւմ տիր :

Լարթիկին նիյէթի, տէօշէնմիշ քիւչիւք պիր խանէ պուրուսլ, եա իսթիճար վէ եախօտ իլթիրա իթմէք օլտըղընտան, իսթէտիյի մէսքէնի պուլմագ իւզրէ, Վէրտի. էնին թարիֆի մուճիպինճէ, Սէնթ-Օնօրէ մահալլէսինէ կիտիպ, իքի սաաթ տօլաշ. տըգտան սօնրա, Սիւրէն սօգաղընտա պիր խանէնին գարուսը իւզէրինէ եարըլմըն

ՏԷՕՇԷՆՄԻՇ ՔԻՐԱԼԳԻ ԽԱՆԷ

Թքօնլէ «գօղընդա Ն. *** եա Դաբաշտաթ օլտա, տէյու եագըլմըլ պիր եաֆթա կէօրմէլէ, — Կէօրիւնիւր քի շու խանէ իշիմէ ույաճագ տըր, — տէտիքտէն սօնրա հէման թարիֆ օլուճան մահալլէ կիթտի. Թրօնլէ սօգաղընտաքի խանէ տախի Սիւ.

րէն սօգաղընտաքի խանէնին սահիպանին մալի օլուպ, գուհուր իտէճէք քերաճըլար իլէ կէօրիւյմէքլիլի, սահիպի խանէ գաբուճըսընա թէնպիհ իթմիշ օլաղընտան, Լարթիկ՝ պիր քէրրէ մէգքիւր քերալըգ էվի կէօրմէք իսթէտի :

Գաբուճը՝ Լարթիկին հալինտէն քէնտիսինէ տէ պիր չէյ տօղապիլէճէկինի հըսս իտէրէք, հէման մէրգուճը ալըպ Սիւրէն սօգաղընտաքի խանէյէ կէօթիւրտիւ :

Պիր քիւչիւք պաղչէ իլէ տահա քիւչիւք պիր հալըլ արասընտա մէպնա օլան մէգքիւր խանէ զայէթ քիւչիւք պիր մէսքէն օլուպ, իքի գաթտան իպարէթ իտի : Խանէնին իւզէրինտէ տէ պիր թահթաթօշ վար իտի . թահթանի վէ ֆէվգպնի իւ չէրտէն ալթը օտատան միւրէթթէպ օլուպ, մաթպախ գէմինին ալթընտա իտի : Մէֆրուշաթը օլաղգճա էյի մուհաֆաղա օլունմըլ իտի իսէ տէ, սալթանաթըլը պիր մէֆրուշաթ ատտ օլունամաղ իտի : Խանէնին պաղչէսի տախի հէր նէ գատար քիւ չիւք իտի իսէ տէ, իչինտէ պէօյիւճէք իքի չընար աղաճը օլուպ, եաղըն պաղչէյի սայէտար իտէր, վէ տալլարընըն եաբրաղլարը խանէնին միւշթէմիլաթընտան տէօրթ մէթթօ եիւքսէքլիլինտէ պիր տիվար իլէ այրըմըլ օլան Վիլլէվէք սօգաղընտա վազը պիր միւլքին աղալարը տալլարըլա գարըմըլ իտի : Մէգքիւր տիվաթըն պիր քէօշէսինտէ չալըլըգա գարանմըլ գալի սիւրմէլի վէ տէմիր քիլիտի պիր քիւչիւք գաբու վար իտի * :

Լարթիկ՝ պաղչէյի տօլաշտըղը սըրատա, մէգքիւր գաբու կէօզիւնէ իլիշտիքտէ, էօնիւնտէ տուրուպ վէ չալըլը պիր թարաֆա ալըպ .

—Վա՛յ, պուրատա պիր գաբու վար ըմըլ, —տէտիքտէ .

—Էվվէթ էֆէնտիմ, վար տըր ամմա, օ գաբու մըխը տըր . —տէյու գաբու ճընըն ճէվապընա, Լարթիկ .

—Էօյլէ օլաճագ եա, թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէյ եօգ . լաքին անլաթսանա պանա, աճապա նէ՞ միւնասէպէթլէ պու իքի էմլաք պէյնինտէ պու իլթիլաթ իթթիլաղ իտիլիլ, —տէյու սիւվալ իթտի :

—Անլաթմաղ բէք գօլայ . պու էվտէ մուգատտէման սահիպի քէնտիսի իգա մէթ իտէր իմիլ . Վիլլէվէք սօգաղընտաքի պիթիլիք օլան խանէ տէ քէնտիսինին օլաղընտան, խանէնին պաղչէսինի քէնտիլէ հասր իլէ պու գաբուլը աշտըմըլ . . Պու խանէտէն չըգտըղը սըրատա, գաբուլը գաթաթմըլ վէ շու կէօրտիւլիւն գալի սիւրկիւլէրի տէ գօմուլ :

—Օ էվտէ քի՞մ իգամէթ իտէր :

—Մատամ Տիւպիէֆ :

—Մատամ Տիւպիէֆ տէտիլին նէճի՞ տիր :

—Խօճա տըր . . . օ էվ կէնիլ օլաղընտան, գըզ մէթթէպիւնէ թահվիլ իթմիշ տիր, զայէթ միւթէպէր վէ մաարուֆ պիր մէթթէպ տիր :

(*) Իչպու հիքեսայէտէ զիքը օլունան պու միսիլու թաֆսիլաթը օգուանլարըն էյիճէ խաթըրլարընտա սագլամալարը իճապ իտէր, չիւնքի քեաֆֆէսինին իլէրուտէ զիքրի կէչէճէք տիր :

—Օրասը վաղի՞Ֆէմ տէյիլ , մէքթէպէ կէօնտէրէճէք գըզըմ եօգ . . . պու էվ ի-
չիմէ ույար , հէման պու կիւն նազլ իտէպիլիրիմ , էկէր քի բազարըդ ույար իսէ :
—Օլուր :

30

—Պու էվին քիրասը նէ՞ դատար տըր , —տէյու Լարթիկ սօրտու :
—Սէքիզ պին պէշ եիւզ ֆրանգ . . .
—Պահալը տըր . . .
—Պու մահալլէտէ արսալար չօգ պահալը օլտըղը ճիհէթլէ . . .
—Հիշ օլմազսա պէշ եիւզ ֆրանգ թէնզիլ օլունամա՞դ մը :
—Մէմուլ իթմէմ , էֆէնտիմ . սահիպի դայէթ զէնկին օլտըղնտան ֆիյաթըն-
տան հիշ թէնզիլաթ իթմէզ :
—Օ հալտէ իսթէնիլէն ֆիյաթը վէրիրիմ :
—Շուներ տա իսթար իթմէկէ մէճալուրըմ քի , սահիպի պիր մուգավէլէյէ բապթ
իթմէք իսթէր :
—Սէնին իլէ իլի պիթիրէմէ՞գմիյիդ :
—Խայր . իշ սահիպինտէ պիթէր :
—Նէ՞րէտէ օթուրըր :
—Գաբուճըսը օլտըղըմ Թրօնէ սօգաղընտա :
—Հայտէ կիտէլիմ քէնտիսի իլէ կէօրիւշէլիմ :
—Իսթիճար իթմէկէ գարար վէրտինի՞զ մի :
—Էվլէթ :
—Գաբուներն իւզէրինտէքի եաֆթայը չըգարայըմ մը :
—Չըգար :
—Պիր աղ էվին իջէրիսինի հավալանտըրմագ իչիւն բէնչէրէլէրի աչայըմ մը :
—Շիւպէնսիզ , հաթթա մութասարըրըֆ իլէ իլի պիթիրէճէք օլուր իսէմ , բէճա
իտէրիմ քի կէլէսին տէ չըմինէլէրի եագասըն :
—Պաշըմ իւսթիւնէ :
Գաբուճը՝ բէնչէրէլէրի աչտը , ապաժուրլարը գաբալը պըրագտը , վէ եաֆթա-
յը տախի գաբուներն իւզէրինտէն եըրթըպ չըգարտըգտան սօնրա ,
—Օլտու պիթտի էֆէնտիմ , հայտէ չիմտի էվէ կիտէլիմ :
—Էվտէ պուլապիլէճէ՞քմիյիզ :
—Տայիմա պուլուներ . նիւզուլ իսապէթ իթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , եաթագտան
չըգար գօլթուգ սանտալիյէսինէ օթուրըր , պաշգա պիր եէրէ կիտէմէզ . օլգատար
զէնկին օլուպ տա պէօյլէ պիր էօմր կէչիրմէք տօղրուսը քէյֆլի պիր շէյ տէյիլ , է-
ֆէնտիմ :
Քիրաճը իլէ գաբուճը Թրօնէ սօգաղընըն եօլընը թուլտըլար : Պիր գաշ միլ-
եօն սահիպի օլան էվին մութասարըրըֆը՝ այագլարընը եատըղլար իւզէրինէ ու-
ղաթմըշ վէ սըղըր քէպապ իտէճէք կիպի գըզըն պիր աթէչին գարչըսընա կէչմիշ
օթուրմըշ իտի :

Գաբուռը քէյֆիյէթի անլաթտըգտան սօնրա :

— Իւչ սէնէլիք պիր գօնթրաթ եաբմագ իսթէրիմ :

— Իւչ սէնէլիք մի . պու շարթընըզ գաթի՞ մի տիր , — տէյու Լարթիկ սիւվալ իթտի :

— Օհ , գաթի տիր :

— Տիմէք օլուր քի , իթիրադա լիւզում եօզ . պինաէն ալէյհ գապուլ իտէրիմ , — տէյիպ , վէ ճէպինաէն պիր գաչ պանգշօթ չըգարրուպ .

— Պիր սէնէլիք քիրայը բէշինէն վէրէյիմ :

— Բարիստէ հէր ալթը այտա պիր քիրալար վէրիլիք , էֆէնտիմ :

— Էօյլէ ամմա , պէն պիր սէնէլիյինի պիրտէնճէ վերմէլիլի թէրճիհ իտէրիմ . . . էքսէրիա սէյահաթ իթմէքտէ օլաըզմ ճիհէթլէ , վատէսի խիթամընտա , օլապիլիք քի պուրատա պուլունմայըմ , վէ վէրիլէճէք պիր պօրճը վագթընտա վէրմէմիշ օլմագտան տա խօշլանմամ :

— Նասըլ քի տիլէր իսէնիզ էօյլէ եաբընըզ . . . սիզէ պիր սէնէտ վէրէյիմ Թէ գօնթրաթը եարըն եա օ պիր կիւնէ գատար եաբտըրըր էվէ կէօնտէրիլիմ , էկէրօ չի չիտիտէն էվէ կիրէճէսէնիզ :

— Պու կիւն կիտիպ եէրլէճէճէյիմ :

— Բէք ալա . րէճա իտէրիմ իսմինիզի վէ շէօհրէթինիզի սէօյլէյին :

— Վալթէր Վան Պրէօք :

— Ֆիլէմէնքլիմիսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , միւթէգաիւտ պահրիյէ Խիւզ պաշըլարընտան :

— Իսմինիզին իմլասը նա՞սըլ տըր :

Լարթիկ ճէպինաէն տէօրթ տիւրիւմիւշ պիր քեաղլտ չըգարըպ վէ աշըպ , մուխաթըպընա ուզատարագ :

— Իլթէ բասաբօրթըմ . . . իսմին իմլասընը կէօրէպիլիրսինիզ , — տէտի :

Մուճիր՝ քէնտիյի Վալթէր Վան Պրէօք թէսմիյէ իտէն չախսըն իսմինի եաղտըգտան սօնրա , սէքիզ պին պէշ Եիւզ Փրանգա պիր մագպուզ սէնէտի իմզալայըպ միւսթէճիրինէ վէրտի :

Մէգքիւր սէնէտ իլէ բասաբօրթընը ճըգտանըն իչինէ գօտուգտան սօնրա , Լարթիկ գաբուռը իլէ տիշարը չըգաը վէ գաբուռընըն էլինէ պիր ալթուճ սըգըշտըրտը :

— Էֆէնտիմ , պէնի աստէթա մահճուպ իթտինիզ . . . կիտէյիմ էմրինիզ վէճհ իւզրէ շըմինէլէրի եագայըմ :

— Բէք ալա . . . էվին անաթարլարընը տա ալ պուրայա կէթիր Թէ իքի սա . աթտան պէն կէլիք ալըրմ . . .

— Պաշըմ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ :

Լարթիկ՝ Մատլէն սօգաղընտան օմնիպուսա պինիպ , Պասթիլլ մէյտանընտա էնտի վէ Եիւրթւյէրէք Լիօն սօգաղընտան շըմէնտըֆէր մէրքէզինէ գատար կիթտի :

Մուգատտէման պըրագմըլ օլաըզը էշեալարընը ալտը վէ պիր արապա կէթիրիպ ասնտըղլարընը արագայա Եիւթլէթ մէօինի համմալըն պիրինէ թէլիֆ էյլէտի :

— Սիզ կիթմէյէճէքմիսինիզ , — տէյու համմալըն սիւվալինէ .

— Կիթմէք մի , պէն կէլիյօրմ . . . Եիւթլէրիմի աեպարա պըրագմըլ իտիմ , չըգարտըմ , — ճէվապընը վէրտի :

Համամալ՝ սանտրզլարըն իւզէրինէ եաքըմըզ օլան եաֆթալարը վէ պիր թագըմ լօզանթա իսմէրինի կէօրտիւքտէ , Լարթիկին սէօզլէրինէ էմնիյէթ հասըր իտէրէք սանտրզլարը պրապապա եիւքլէթտի :

—Նէ՛րէյէ կիտէճէյիզ , —տէյու արապաճընըն սիւվալինէ .

—Պօնտի սօգաղընտա ց նումէրօյա —տէյու Լարթիկ ճէվապ վէրտի :

Արապա միւֆարէգաթ էյլէտի :

Եարըմ աաաթ սօնրա մէգքիւր արապա թարիֆ օլննան ց նումէրօյը խանէնին եան գաքուսը էօնիւնտէ տուրուպ , Լարթիկ աշաղը էնտի վէ արապաճընըն մուա . վէնէթիյլէ , սանտրզլարը արապատան աշաղը ալըպ , քէմէրին ալթընա եէրլէշտիր . տիքտէն սօնրա , արապաճընըն բարասընը վէրտի եօլա գօտը :

Եարմա Ժիւլ Թէրմիս՝ արապաճըյա թարիֆ իթմիշ օլտըղը խանէյի պիտիյի մի . սիլլու , գաքուճընըն օտասը իք գաթտա վագը օլտըղընա աշնա վէ թէսափվուրա . թը վագըասընըն իճրասընտա միւմանաաթ կէօրմէյէճէյինէ էմին իտի :

Քէնտիսի լօզանթատան չըգտըգտան սօնրա , շայէտ բօլիս խաֆիյէլէրի արա . յաճագ օլուրլար իսէ պուլամամալարը զըմնընտա իհթիյաթքեարանէ տափրանմաղա ղայրէթ իտէր իտի :

Արապաճը կիտէր կիթմէզ , Լարթիկ՝ սօգագտան պիր չօճուգ չաղըրըպ , —կիթ պանա պիր արապա կէթիւր տէ , պախչիչինի վէրէյիմ , —տէտիքտէ .

Չօճուգ պախչիշ սէսինի իշիթտիյի կիպի , հէման գօշտու կիթտի :

Պու արալըգ գաքուճը գարը՝ ճիվարտա պիր մահալէ կիթմէք իւզրէ եօգար . տան աշաղը էնմէքտէ օլուպ , եիւք գաքուսընըն քէմէրի ալթընտա տուրան սան . տըգլարը կէօրտիւքտէ , թէաճճիւպանէ՝ եիւքլէրին պալընտա պուլուքնան եօլճըյա եազլաշըպ .

—Պիրինի՞ մի արայօրսընըզ , —տէյու սիւվալ իթտի :

Լարթիկ՝ վագը օլաճագ սիւվալի քէշֆ իթմիշ , վէ ճէվապընը տախի էվ . վէլինտէն հազըրլամըզ օլտըղը ճիհէթլէ , գարընըն սիւվալինէ ապա շաչըմագսըզըն .

—Խայր , մատամ . . . քիմսէյի արամաղա կէլմէմիշիմ տիր . վուգուի հալի ան . լաթտըրայըմ . . . Օրլէան չըմէնտըֆէրի մէրքէզինտէն Թրօնչէ սօգաղընա կէօնտէր . մէք իւզրէ ուֆագ թէֆէք էշեամը պիր արապայա եիւքլէթտիմ , արապաճը օլա . ճագ հայվան եօլտա գափկա արանարագ , օ գատար ուղագ եէրէ կիթմէյէճէյինի եէմին պիլլահ իլէ իտտաա իթմէկէ պաշլատը . . . պէն իսէ միւնագատտան էօտիւմ գօբար . . . սէօզիւ ուզաթմամագ իշիւն եիւքլէրի արապատան էնտիրթտիմ , շու . րատան պիր չօճուգ կէշիյօր իտի , չաղըրտըմ վէ պիր պաշգա արապա կէթիւրթմէկէ կէօնտէրտիմ :

—Օհ , պուրանըն արապաճըլարը ինսանըն ճիկէրինի սէօքէրլէր , —տէյու գա . բուճը գարը Լարթիկին սէօզիւնէ իշիւրաք իթտի :

—Խչլէրինտէ էյիսի տէ վար . . .

—Շիւպհէ՞ մի վար , մէսէլա 13 նումէրօյը արապանըն արապաճըսը Լօրիօ . տահա օնտան տա պէտթէրլէրի վար եա . . . պէն սէնին եէրինտէ օլա իտիմ արա . պայը էօյլէ պիր սիւքտիւրիւր իտիմ քի , տահա պիլէմէմ . . .

—Պէն տէ իսթէսէմ սիւրտիւրիւր իտիմ , լաքին միւնագատտան հազգ իթմէմ :

պունտան մատառ թէրս պիր խալթ տա էտէպիլիր իտի . Բարիսի պիլմէյէն առամ
նէ հաբաճաղընը շաշըրըր . . .

— Հա , հապտնճը՞մը՞նը :

— Էվվէթ , մատամ :

Պու արատա Լարթիկին կէօնտէրթիյի չօճուգ պիր եիւք արապասըյլա կէլաի ,
վէ պախիշիինի ալըպ սալուշտը :

Գարուճը գարը՝ եիւքլէրին թահմիլինէ եարաըմ իտէրէք , օնա տա դանիճէ
պիր պախիշ վէրաիքտէն սօնրա , Լարթիկ՝ արապաճըյա Թրօնչէ սօգաղընա չէքմէ-
սինի թէնպիհ էյլէտի , վէ արապաճընըն հանկը նուսէրօյա կէօթիւրէճէյի օիւվալի-
նէ , սօգաղըն քէօչէսինտէ տուրմասընը պէյան էյլէմէսիյէ , արապաճը կիտիպ թա-
րիֆ օլունան մահալտէ տուրտը :

Լարթիկ արապատան էնիպ , էվ սահիպինին գարուճընտան անախթարը ալ-
մաղա կիթտիյինտէ , գարուճընըն գարըսը օրատա պուլունուպ , մէրգուսէյէ խի-
թապէն .

— Չէվճին տահա հէ՞լիէտի մի :

— Խայր , էֆէնտիմ . . . էվտէ աթէշ հագմըշ օլտըղը ճիհէթլէ , էվի հալընըպ պը-
րագմաղա ճէսարէթ իթմէմիշ . պու սէնէ բէք չօգ հանկըն վուգու պուլաը . Սիւ-
րէն սօգաղընտաքի թանէտէ սիգի պէքլէյօր :

31

Լարթիկ կիտիպ արապայը պուլուպ , իւշ տագիգա սօնրա եէնի թութաղըն է-
վէ աղիմէթ էյլէտի :

Գարույը չալտըգտա Թրօնչէ սօգաղընտաքի էվին գաբուճըսը գաբույը աշըպ ,
սանտըգարը արապատան էնտիրաի , վէ էվէ թաշըտը :

— Եաթաղընըղը հազըրլայը՞մ մը , վէ կիյինէճէք օտանըղը նիգամընա գօյը՞մ մը :

— Իգթիգա իթմէշ :

— Ամմա սիգ քէնտինիգ խըզմէթիինիգի էտէպիլի՞րմիսինիգ :

— Ֆիլ հագիգա պէն իտէմէմ , ֆագաթ տօսթլարըմտան պիրի սանա պիր խըզ-
մէթէհար կէօնտէրէճէք , շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիր :

— Բէք ալա . . . լաքին իհթիյաթէն հիսապընըգա օլտրագ պիր բաքէթ մօմ ալ-
աըմ վէ շամտանլարա աիքտիմ :

— Էյի իթմիշսին , մէմնուն օլտըմ :

— Պունտան մատառ մատէն էօմիւրիւ հագըպ հագմայաճաղընըղը պիլէմէտի-
յիմտէն , չըմինէլէր իշիւն իքի քիւֆէ օտուն կէթիրթտիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ :

— Պանա պաշգա պիր էմրինիգ վա՞ր մը :

— Խայր , հիսապընը վէրէյիմ աէ օնտան սօնրա իշինէ կիտէպիլիրսին :

Գարուճը օտունըն վէ մօմըն բարալարընը ալտըգտան վէ էվին անախթարա-
րընը թէսիմ իթտիքտէն սօնրա , եինէ պիր էմրի օլտըղը հալտէ ինրասընա հագըր
պուլունտըղընը պէյան իլէ չըգաը կիթտի :

Գաբուճը կիտէր կիթմէզ եէնի էջինի թարիֆ իթմէք իւզրէ Լարթիկ տախի տիշարը չըզըզ , աօզրու Վանտօմ սօգաղընտա Վէրտիէնին խանէսինէ կիթտի :

Նազարէն սօգաղընտա մուգիմ Մօրիօ Վասսէօրէ իքի սաթըր մէքթուպ եազ-
առգտան սօնրա , եարմա րահիպ Մէրիսէ :

— Խըզմէթքեարըմ նա՞սըլ օլաը :

— Սաաթ թամ եէտիտէ կէլէճէք , շիմտի խապէր կէօնտէրիւրիմ :

— Էմնիյէթ իտէպիլի՞րմիյիմ :

— Պանա նասըլ էմնիյէթ իտէր իսէն օնա տա էօյլէ էմնիյէթ իտէպիլիւրսին :

— Վուզուլէթըլըզ վա՞ր մը տըր :

— Ասլա :

— Պօշպօղազ տէյիլ տի՞ր եա :

— Տիլիդ տիր :

— Օ էյի , պէն տէ սաաթ եէտիտէ էվտէ պուլուննաճաղըմ . պէնիմ իլէ լօգան-
թայա կէլիլ եէմէք եէ՞րմիսին :

— Խայր , պիզ հիչ պիր գէման պէրապէր պուլուննամալըլըզ , սէնին պիր յէօյ-
լէյէճէյին օլուր իսէ , պուրայա կէլիլսին . . . պէնիմ տէ պիր սէօյլէյէճէյիմ օլուր
իսէ սէնին էվինէ կէլիլիմ . . .

— Բէք էյի :

— Պիր ազտան կէօրիւշիւրիւզ :

— Կէօրիւշիւրիւզ :

Յափի միւշթէրէլէր պիրպիրլէրինին էլէրինի սըգառգտան սօնրա , պիրիսի
եազմըլ օլառըլ մէքթուպը բօսթայա պըրազառգտան սօնրա , եէմէք եէմէյէ վէ տի-
կէրի տախի միւթէգաիտիյնի զապըթանը պահրիյէտէն գաբտան Վան Պրէօքին խըզ-
մէթքեարընը պուլմազ իւզրէ տիշարը չըգառըր :

Սաաթ եէտիյէ չէրեէք գալարազ , Լարթիկ խանէսինէ ավտէթ իթտի :

Սաաթ եէտիտէ գաբու չալընըզ , խըզմէթքեար կէլտի : Մէրգու՞մ իւզէրինտէ
զիյրտէքի իպարէ եազըլմըլ օլան թաշը Լարթիկէ կէօսթէրտի :

Իսթի Տօֆիէ րէր , ալըր րէյիլէ , վէ ֆաթաթ րէլէլէ , պէն բահիպ Մէրի-
Բիթէք խաթաթնրա Մ. Վան Պրէօքի կէօնտէրիւշ րէր . սէլէ խօշնաթ իլիկիլ արըլըրի

Լարթիկ օգուտըգտան սօնրա , իլէ պաշլամասընը Տօմինիքէ թէնպիհ իթտի :

Տօմինիք թախմինէն օթուզ եաղընտա օլուպ , անատան տօղմա տիլիդ իտի իսէ
տէ , զէքի վէ իշկիւզար վէ զայէթ գուվվէթի պիր իյիտ իտի :

Լարթիկ խիւլասա վէճհ իլէ խըզմէթի նէտէն իպարէթ իտուկինի անլաթաը ,
վէ Տօմինիք տախի իշարէթլէ անլատըղընը թարիֆ իտուպ , սանտըզլարը աշտը , իլ-
լէրինտէքի շէյլէրի եաթազ օթասընտաքի տօլապարա եէրլաշտիլտի , եաթազլարըն
չարչէպլէրինի սէրտի , եօրղանլարը գօտը , վէ չըմինէյէ տէ օտուլն աթառըգտան վէ
Լարթիկէ իշարէթլէ , տահա եաբաճազ պիլը շէյ օլուպ օլմառըղընը սօրտըգտան :
վէ ճէվապ ալտըգտան սօնրա , քէնտինէ մախսուս օլան օտայա շէքիլտի :

Աքըլամ սաաթ օնա աօզրու գաբտան Վան Պրէօք՝ զիյառէսիլլէ խէլէճան իլէ
կէլիլմիշ օլառըլ կիւնիւն եօրկուլըղընը ալմազ վէ րահաթլանմազ իւզրէ եաթազ
կիրտի :

Սաաթ եկեղի պուհուգ րատտէլէրինտէ Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլ զէվաթը միւթէպէրէ նէգտինտէ մաարուֆ օլան Բօլ Պրէպանըն լօգանթասընա կիթաի :

Էհլի սէնաաթ վէ Էրպթալա վէ շոհարանըն ճիւմէսի մէգքիւր լօգանթանըն միւթէրիլէրի օլտըղը միմիլա , կէնճ մէրասեէնիլէր , պօրսա օյունճըլարը , վէ տիւպէր վէ շիրին մահպուպէլէր , էհասըլ հէման Բարիսին էլէ կէլիր էհալիսի մէգքիւր լօգանթատան պաշգասընա կիթմէզլէր իտի :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ թագրիպէն Էիրմի սէքիզ Էիրմի տօգուգ Էաշընտա կիւզէլ պիր տէլիգանըլ իտի . միւթէպէր սէյիրկեհակէրին քեաֆֆէսինտէ հազըր պուլունըպ , գլէօպլէրտէն , Էարըլլարտան , թէաթրօլարտան էքսիք օլմազ իտի : Ասալէթի հաիզ օլմաղլա պէրապէր հիւսնի սուրէթլէ թէրպլիյէ օլմըլ , զայէթ էհլի ըրզ վէ օլտըգնա տա սէրվէթ սահիպի օլուպ , վազթընը տէպտէպէ իլէ կէշիրմիլ վէ Փազաթ վարիյէթիին շիւրիւթմէք մէյլինտէ օլմայարագ , մուհաֆաղասընա զայրէթ վէ իհթիմամ իտէր իտի :

Տ'Արֆէօյլ Էիրմի քիւիլիք պիր Էէմէք ըսմարլամըլ վէ Պրէպան իլէ պիլիսթիշարէ թէրթիպ իթմիլ օլտըղընտան , թօհաֆ վէ աճայիպ պիր Էէմէք հազըրլաթմըլ իտի :

Սուֆրա պէօյիւք սալօնտա գուրուլմըլ իտի , տիկէր պէօյիւք պիր միսաֆիր սալօնը իլէ Էէմէքտէն էվվէլ , սաշլարընը տիւզէլթմէք վէ Էանազլարընը սէրինլէթմէք իսթէյէն տիպէրանա մախսուս պիր տիւզէն օտասըլ Էէմէք սալօնընըն միւթէմ միմաթընտան իտի :

Տապէթլիլէրի իսթիգալալ վէ թալիմաթընըն թէմաիի իճրա օլունուպ օլունմա . տըղընը թէագըգ էյլէմէք մագսաաթընա մէպնի , Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ Էրպէնճէ կէլէ միլ , վէ հէր շէյին ինթիգամ տաիրէսինտէ օլտըղընը ըէյ իւլ այն միւշահէտէ իթմիլ իտի : Շէօյլէ քի , Պօրտօնըն էն գըլմէթտար շարապլարը , իլիլէնճէլէրի սըրատա հալարէթը լազըմէյի հաիզ օլմազ իւզրէ Էափաշ Էափաշ ըսըտըլմագտա , վէ Միւլ իւմ նամ Փապրիգանըն էն մէշհուր շամբանեասը տալի , պուզըլըլարտա սօղուտըլմագտա օլտըղը հալտէ , սալօնըն հէր թարաֆը շիլէլէր իլէ թէգեիին իտիլիլ իտի : Օն առէտ գօլլը շամտանլարա տիքիլմիլ օլան Էիւզ առէտ մօմ , սուֆրանըն իւզէլ ըինտէքի թապազ վէ գառէհ վէ կիւմիւլ թագըմլարը իւզէրինէ նէշըլ էնվար իլէ անլէրի պիր գալթ տահա ըէֆլագտար իթմէքտէլէր իտի :

Սաաթ սէքիգի վուրտըգտա , տապէթլիլէր Քէյտէրքէյ կէլմէկէ պալլատըլար , Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլ հէր պիրիին նէգաքէթը թամմէ վէ միհմանիւվաղիի միւթէմմէլէ իլէ իսթիգալալ իթմէքտէ իտի :

Էվվէնճէ կէլէնլէրաէն պիրի տալի Մօրիս իտի : Պիր լիսանը զէհրալուտ իլէ մուհարրէք օլան կազէթայա Մօրիսին մուհարրիի անֆաթընը հաիզ օլմասընա մէպնի , հափաաիս վէ իուսուսիլլէ վուզուաթը նալալըգէ մէրազըսը օլան մահպուպէլէր հէման Էանընա Էազլաշաղզլարընտա , Մօրիս պէլիգանէ պիր լիսան իլէ պազը նապէնա վուզուաթ հիքեայէ էյլէտի , վէ հիւսնիւ թէլագըգ պուլար իսէ տէ , շու հալտէն քէնտիսի բէք տէ մէմնուլ օլմատը :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ շու զիյաֆէթ վէ էյլէնճէյի կէնճ Բուսիալըյա հիւրմէթէն թէրթիպ իթմիլ օլուպ , մէրգուլ Բուսիալըլ իսէ հէնուլ կէլմէմիլ օլտըղընտան , հազըրուլ գօնսօլըն իւզէրինէ այրընա հազըրլանընը օլան իլթիշա աշընը էնվաի իլիլի-

լերտէն իշմէլէ մէշղու օլտըղլարը ճիհէթլէ , Բուսիալընըն կէճիքմէսինէ զիյատէ
պիր Ֆիւթուր իթմէմէքտէ իտիլէր :

Մուգատտէման զիքրի կէշմիշ օլան սիւվտրի զապըթանը միւթէգաիւտլէրինտէն
օլուպ , սիլահ թալիմճիսի օլան Լամուրէօնիւն գօլթուղընտա օլտըղը հալտէ , Օգ-
թապի եէմէք օտասընա բանիհատէի տուխուլ էլլէտի :

Լամուրէօ՝ միւթէնասիպիւլ էշքեալ վէ չէհրէ , գըսսա վէ սիյահ սաշլը , սիյահ
վէ ուզուլ վէ պիր նէվ բօմատա իլէ ուճլարը սիվրիմիշ պըյըգը պիր քիմսէ օլուպ ,
էնի եաքալը սիյահ պիր էլպիսէ , ալթընտան պիր տիւլմէլի սիյահ պիր եէլէք կի-
յինմիշ իտի . եէլէյին էօնիւնտէն գար կիպի պէյազ կէօմլէյի բարըլ բարըլ բարա-
մաքտա վէ ասքէրի մէտալեանըն գօրտէլասը տիւլմէ տէլիյինին պիրինի թէգեիլն
իթմէքտէ իտի :

Գազադ ասքէրինին կիյինտիյի պիշիմտէ օլան կէնիշ բանթալօնը գաթ գաթ օլ-
մըշ , բարադ չիգմէսինին իւզէրինէ տիւլմիւլ իտի :

Էլհասըլ մէրգուլ Լամուրէօ զայէթ կիւզէլ պիր խիտ սայըլըր իտի իսէ տէ ,
հալինտէ պիր կէօնա զէրաֆէթ վէ նէգաքէթ նիւմայան օլմատըգտան պաշգա , աթ-
վար ու ահվալի վէ հարէքեաթ վէ մուամէլաթը օ տէրէճէ ատի իտի քի , պէօլլէ
պիր միւքէմմէլ ճէմիյէթտէ պուլունասպիլմէսինէ պիր մանա վէրիլէմէզ իտի : Սա-
լօնտան իշէրի կիրտիյի սըրատա ,

— Էֆէնտիլէր , եէր աշըն , սիգէ կիւզէլլէրին կիւզէլլինի կէթիրիյօրըմ , — տէյու
պաղըրտը :

Էրքէթ թագըմը Լամուրէօնիւն շու սէօղլէրինի թահսին էլլէտի իսէ տէ , Կի-
շէլլէրին Կիշէլլէ իպարէսի գաթըն կիւրուհինին ազամէթինէ տօգուլտըղընտան ,
վէ եէնի կէլէն միսաֆիրին մատուընտա գալմադըլը քիպլլէրինէ եէտիրէմէտիք-
լէրինտէն , չէհրէլէրինի աստըլար :

Մօրիս էսպապը մալիմէյէ մէպնի հիւսնիւ թէտպիրտէն այըրմաքսըղըն , Ֆիւ-
թուրսըզ պիր թապը իլէ մաշուգէսինին էլլին կէվէքճէ թութուպ սէլամլաշտը :

Օգթապի իսէ էթրաֆընը կէօզտէն կէշիրտիքտէ , հազըրուըն էիւմլէսինի թա-
շըտըղընտան ,

— Պօյարընզ նէ՞րէտէ . . . պիր պօյարըն պահսը կէշմիշտի զանն իտէրիմ . . .
նէ՞ օլտը պօյարըն , տ'Արֆէօյլ :

— Շիմտիյէ գատար կէլմէլի իտի . կէլմէտիյինէ թէաճճիւպ վէ հաթթա թէլաշ
իտիյօրըմ . չիւնքի մատամլարըն պիրիսիլլէ բապթըր ըիշթէի մուհասպպէթ իթմէք ար-
զուսը իլէ սուգան իտի . էյի պիլիրիմ : Պէշ տագիգայա գատար կէլմէյէճէք օլուր
իսէ , խապէր կէօնտէրէճէյիմ , — տէտի իսէ տէ , շու քիւլֆէթէ հաճէթ գալմալըպ
օ արալըգ սալօնըն գաբուսը աշըլտը , վէ պիր վազիլէթը միւթէպէրէ վէ նէգաքէ-
թը միւնէսսէմէյի միւպէյին գատտ ու գամէթի մէվգուն կէնճ պիր քիմսէ նիւմա-
յան օլտը :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ հէման մէրգուլը իսթիգպալէ չիթապ իլէ .

— Պօնսուար , ազիգ Գօնթ , սէֆա կէլտինիզ , — տէտիքտէն սօնրա , մէրգուլը
Մօրիսին մաշուգէսի Օգթապիյէ թագտիմ իլէ .

— Նազըմ Օգթապի , միւսաատէնիղլէ պէնիմ տօսթըմ վէ սէնին մէֆթուըն
օլան Գօնթ Սմօիլօֆը թագտիմ իտէյիմ :

Գօնթ Իլյան Սմիլոֆ՝ Թագրիպէն երբմի պէշ եաշնտա եիւքսէք պոյրու, սարը սաշը, իբի եանտան սարը սագալը, ըֆաթը զայէթ մուսթազամ վէ պիր նէզա. քէթը Ֆէվգէլատէյէ մալիք պիր զաթ իտի:

Սյահա չալար մաի կէօզլէրի հէր նէ գատար դըսմէն համիլ օլտըղը կէօզլիւյին ճամլարըյա մէսթուր իտի իսէ տէ, պագըը չիթին վէ լաթիֆ օլտըղը քէշֆ օրու. նապիլիր իտի:

Օգթավի սէլամ վէրիպ, էլիսի Գօնթա ուզաթարգտա, Գօնթ ուզաթըլան էլի պիր նէզաքէթը մախսուսէ իլէ տուտաղլարընա Թագրիպ էյլէտի. Օգթավի իսէ պիր Թարզը նէվին իլէ Թէպէսսիւմէ պաշլատը:

Վիզօնթ տ'Արֆէօյլ սէրիէն Գօնթը տիկէր մէտուինէ, վէ մէտուինի տախի Գօնթա Թագտիմ իթտիքտէն սօնրա, Գօնթ՝ Օգթավիին նէղտինէ ալտէթլէ, մէր. գումէյի բէնչէրէլէրտէն պիրինին իլինէ տօղրու կէօթիւրէրէք, եապանճը վէ ֆա. գաթ զայէթ նագիք պիր Թէլաֆֆուզ, վէ սուրէթի Թէքէլիւմ իլէ:

—Շու տագիգա էօմրիւմին էն պախթիյար տագըգէսի օլտըղընը արզ իտէճէք օլուր իսէմ, ինանըմըսընըզ, մատամ, ինանըմըսընըզ:

—էօմրիւնիւզին էն պախթիյար տագըգէսի՞ մի:

—Էվլէթ:

—Նէտէն պու գատար պախթիյար ըմըսընըզ:

—Սիզին եանընըզտա պուլունտըղմտան տօլայը, մատամ:

Օգթավի չիրին պիր գահգահա սալը վէրտիքտէն սօնրա:

—Օ հալտէ սէօզիւնիւզէ ինանմամագըղըմ իճապ իտէր:

—Իֆատէմին տօղրու օլտըղընա էմնիյէթ ինիզ եօօգ մը, մատամ:

—Ասլա . . . վէ էկէրչի էմնիյէթ իտէճէք օլսա իտիմ, պանա ագըլսըզ պիր մախուզ նագարըյա պագմաղա հագգընըզ օլաճագ իտի: Տօղրուսընը սէօյլէյին Գօնթ, պէնիմ եանըմտա պուլունմանըզ իլէ Թարիֆ իթտիյինիզ տէրէճէտէ պախ. Թիյար օլմատըղընըզ սիզ տէ պիլիրսինիզ . . . տէյիլ մի . . . պէնի Թանըյալը տա. հա պէշ տագիգա օլմատը, Գօնթ:

—Բարիզէ կէլէլի անճագ սէքիզ կիւն տիր, շու միւտտէթ զարֆընտա սիզի իւշ տէֆա կէօրտիւմ:

—Սահիբ մի:

—Նամուսըմ հագգը իլիւն սահիհ տիր, իլք տէֆա սիզի կէօրտիւմ, հայրան օլտըմ. իքինճի տէֆա կէօրտիւմ իսէ, սէվտիմ:

—Պու տէրէճէ չարթուզ մը:

—Պագէն պիր գըղըյըմտան ճէսիմ պիր եանկըն գուհուր իտէր, պագէն պիր պագըզ պիր գալպի եագար Թուրուշտըրը օլտըղընը պիլմէօզմիսինիզ: Իւչիւնճիւ տէֆաքի Թէսատիւֆիմտէ, սիզէ տտէթա Թաքաճագ օլտըմ:

—Էյ պու ագչամ քի, տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ կէօրիւյօր իսէնիզ, պու տէօրտիւնճիւտէ նէ՞ օլաճագսընըզ:

—Նէ՞ օլաճաղըմ, պէնի տէլի տիվանէ իթտին, էսիրը աչգըն օլտըմ պիթտի:

— Իթմէյին , Գօնթ . սիզին մէմէքէթինիզտէ շիմտի էսիրլէրի սէրպէսթ սալը վէրիյօրլար :

— Էվլէթ էօյլէ ամմա , պէն քէնտի գէնծիրիմտէն մէմնուն օլտըղըմտան , ալ . ըլլմագըղը իսթէմէյօրըմ , պէնիմ իւզէրիմէ հաքիմէ օլմագըղը թէնէզզիւլէն գա . պուլ իտէրմիսինիզ :

— Ֆրանսըզ լիսանընտա պէօյլէ սըրալարտա գուլլանըլան հաքիմէ քէլիմէսի , մաշուգէ մանասընտա գուլլանըլտըղը ճիհէթլէ . . . իֆատէնիզ շայանը տըգգաթ օլ . տըղընտան . . . տիւշիւնմէք իճապ իտէր . . . պու պապտէ երինէ կէօրիւշիւրիւզ :

Իշվէպազ գարը չու սօն քէլիմէլէրի սէօյլէտիյի սըրատա , էօյլէ պիր նիկեանը իւմիտպահը աթֆ էյլէտի քի , Գօնթ Սմօլօֆ՝ մէմնունիյէթինտէն պըյըզլարընը պուրմաղա պաշլայըպ , պիր ազտան քէնտիսի իշիւն ճէննէթ գարուլարը աշըլաճաղ խայալինէ տալտը :

Մօրիս իսէ , կէօզիւնիւն ուճըլա Օգթալինին աթվարը տէսիսէքեարաշէսինի սիւզիւպ տուրմագտա վէ զիհինտէն , — չու Օգթալինին սէնաաթընտա չօգ մէ . հարէթի վար տըր . . . հէման շիմտիտէն Բուսիալըյը քէնտինէ պէնտ իթտի պիթիլ . տի , արթըգ օնը իսթէտիյի գալըպա սօգապիլիր ամմա . . . ղէվճիյէթ գալըպընա սօգապիլէճէյինի մէմուլ իթմէմ , — տէյու կէշիրմէքտէ իտի :

Տիկէր գարըլար ուսուլի բէրտէտէն Գօնթ Իվանըն զայէթ ղէնկին օլուպ , ալ . թը միլեօն գատար պիր վարիյէթէ մալիք իտուկինի անլայընճա , Օգթալինին հա . լինէ հասէտ իթմէկէ պաշլայըպ , էլլէրինտէն կէլսէ մէրգուլմէյի բարալայաճաղ տէ . բէճէլէրտէ զազապա տիւշար օլակէլմէքտէլէր իտի :

Ղայէթ մուսթաղամ պիր սուֆրաճը քէմալը ազամէթլէ կէլիս , եմէյին հազըր օլտըղընը խապէր վէրտի :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ , — թէմամմըյըզ , — տէյու սօրտուգտա , Մատմագէլ Ատէլ տը Սիվրագ ,

— Մ . Բասգալ տը Լանտըլի տահա կէլմէտի , — տէյու ճէվապա չիթտու էյ . լէտի :

— Լանտիյի էյի տիր խօշ տըր ամմա , հիշ պիր ղէման վագթ ու սաաթընտա պիր եէրտէ պուլունմագ . . . նէ վագթթ կէլիրսէ , օնա տա պիր եէր վէրիրիզ . . . զաթէն պու գատընճըղաղարը քէնտիսի իշիւն պէքէթտիյիմիզի խապէր ալսա ֆէվ . գէլատէ մէյուս օլուր . . . Պինաէն ալէյհ սուֆրայա պույուրըն :

Էրբէքէրտէն հէր պիրի գօլթուղընա պիր գատըն ալըպ , եէմէք օտասընա կէշտիլէր վէ տիլէտիքլէրի կիպի պիրէր եէրի եէրլէշտիլէր : Գօնթ Իվան՝ տ'Արֆէօյ . լիւն գարըսընա օթուրտը վէ Օգթալիյի տէ եանընա ալտը :

Հէր թաամըն պաշլանկընընտա ալէսսէվիյէ սէօզ սէօյլէյէն օլմագ . հէր քէս օլ . տըգճա աճ օլտըղը ճիհէթլէ , պիրտէն ըստրիտեա վէ չօրպա վէ չէրէզէ տալլընտը . ղը կիպի , պու զիյաֆէթտէ սիւքիւնէթ իլէ կէչէն միւտտէթ կէշտիքտէն սօնրա , ըստրիտեա իլէ պէրապէր իշիլէն պէյազ շարապըն պուխարըյա պիրտէն հէր քէս . նէչէնմէկէ պաշլայըպ , խուսուսի միւսահէպէթլէր ումուլի միւսահէպէթլէրէր գա . ըլտըրըլտը :

Սաաթ տօգուզա չէրեէք գալմը օլտըղը հալտէ , հալա Պարօն Բասգալ տը

Հանտիլիեի կէօրիւնմէմիշ վէ Ատէլտէն պաշգա պուռնն Փարզընա վարան պուռնն մամըշ իքէն , գաբու աշըրպ Պարօն իչէրի կիրտի : Մէրգում՝ ատէթա տօնմըշ իտի շարգասընը պիլէ չըգարմամըշ օլուպ , իչի քիւրքիւ բալթօսընա սըգը սըգը սարըլմըշ , վէ պօյնօնտաքի շալ եիւզիւնիւն իւչ բայընը գաբաթմըշ իտի : Թէք կէօզլիւն յի գաշընըն տլթընտա մըլսլանմըշ կիպի գատիմի վէճհ իւզըէ տուրմագտա իտի :

Հազըրուռնն ճիւմլէսի պիրտէն հոբբո սէտալարըլա Պարօնը ալգըշլայըպ , աբատա պիր չօղը տա գահգահալար սալը վէրտիլէր :

— Կէլ պագալըմ , վագթընտա կէլմէգ արգատաշ , կէլ . . . արթըգ կէլմէնտէն գաթի իւմիտ իթմիշ իտիք . . . Նի՞չիւն պէօլէ կէճ գալըրսըն . ըստրիտեա կէթիւր սիւլէր սանա :

Բասգալ պօյնօնտաքի շալը էնտիրտի , սաշ գօլուռնը սալաաթը , վէ իքի տէֆա էօքսիւրտիւքտէն սօնրա , գըսըլմըշ պիր սէս իլէ .

— Միլեօնլար իլէ աֆվըգ տիլէրիմ , ագիզէր , վագըա չօգ կէճ գալտըմ . լաքին էսպապը մէշրուէյէ մէպնի իտի . սէպէպը թէէիտրիմի անլայաճագ օլուր իսէնիզ , գապահաթ պէնտէ օլմատըղընը տէրք իլէ սիզ տէ պէնիմ իլէ պէրապէր թէաճճիւպ վէ թէհայեիւրտէ գալըրսընը , — տէյէրէք , շարգասընը , պօյնն շալընը , բալթօսընը չըգարըպ , սուֆրաճըլարտան պիրիւնէ թէսլիմ իթտի :

Պարօն Բասգալ զայէթ գայիֆ պիր քիմսէ օլուպ , եանագլարը չուգուրա պաթմըշ , վէ իւզէրիլէրիտէ պիրէր գըրմըզը լէքէ բէյտա օլմըշ իտի . արա սըրա գուրու պիր էօքսիւրիւք սէօզլիւնիւ քէսէր իտի : Էլհասըլ Պարօնը կէօրէն օն պէշ կիւն տահա եաշար զիւլիւմիւնէ զահիպ օլուր իտի իսէ տէ , քէնտիսի քէնտիյի գուլվէթլի պիր քիմսէ զանն իտէր իտի :

— Շու թէաճճիւպէ շայան վագաա նէ՞ իմիշ , Պարօն —տէյու Մօրիս սիւվալ իթտի :

— Պիր տուէլլօյա՞ մը պուլաշտըն . էկէր էօյլէ իսէ եարըն սասլահ հէր պէրապէր մէշղուլ օլուրըզ . սանա պէն պիր թէտպիր էօյրէթէյիմ տէ թէաճճիւպտէ գալաճագ շէյ նէ իմիշ պարի էօյրէնէսին , —տէյու Լամուրէօ իլավէ իթտի :

— Տաւէլլօըգ իշ տէյիլ :

— Էօյլէ իսէ նէ՞ տիր :

— Պիր ճինայէթ , հաթթա իքի ճինայէթ . . .

Հազըրուռնն էքսէրիսի պիր աղըզտան .

— Պիր ճինայէթ մի , —տէյու պաղըրըշտըլար :

— Էվվէթ , թէաճճիւպ օլուռնաճագ , ինանըլմայաճագ , թէխայեիւլ օլուռնամայաճագ , խաթըրտան կէշմէյէնէք պիր վագաա . պիրիւրսինի՞զ եա , պէն ճինայէթ տէնիլէն շէյտէն պիր աղ անլարըմ : Մօրիս Վասսէօր՝ խիլաֆը ըիզասը օլարագ , տիւշարը հէյէճան օլուպ , պէնզի պիր աղ աթտը , մէսէլէնին նէ՞ օլտըղընը պիսսու հուլէ տէրք իթմէքտէ իտի :

— Ալլահ աշգընա , Բասգալ , նէթիճէսինի անլաթ . կէօրմէյօրմըսըն քի պու գաթառնճըղալար տիքէն իւզէրիւտէ կիպի օթուրմաղա պաշլատըլար , —տէյու տ'Արֆէօյլ մէյտանը միւպահասայա աթըլտը :

Պարօն Բասգալ թէքրար քէլամէ աղազ իլէ .

—Անկաթայրմ վուգուը հայր . . . իշթէ սիգէ պուլաըզ վէ գարըըզ պիր վա-
գաս . . . Վարիէթէ գահվէսինտէ ապսէնթիմի իշաիյիմ վէ պուրայա կէլմէկէ հա-
զըըլանտըղըմ սըրատա , եանըմտա իքի քիշինին իթմէքտէ օլտըզլարը միւպահասա-
տան իքի լըւզէթ տըզգաթըմը ճէլպ իթտի . . . գուլագ ասաըմ տինլէտիմ , վէ
գարզմագ խաթըըմա պիլէ կէլմէտի :

—Նէ՞ իմիշ միւպահասալարը :

—Իքի ճինայէթ , հալա անլամա՞տընըզ մը :

—Պու ճինայէթլէր նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագթ վուգու պուլմը :

—Բարիստէ , պու կէճէ . . . Պու սապահ էքնէսթին սօգաղընտա պիր քիրա ա-
րապասընըն իշինտէ գաթլ իտիլմիշ վէ պիր ստամ Բէր-Լաշէգտէ վագը պիր Րուսիալը
մէզարընտա տա էօլմիւշ պիր գարը պուլուընմը :

Օգթավի իլէ մահրէմանէ պիր միւսահէպէթէ տալմը օլտըղը զանն օլընան Ի-
վան Սյօիօֆ՝ Բասգալըն Րուսիալը մէզարը սէօղլէրինի իշիթտիքտէ տիթրէմէկէ պաշ-
լայըպ , պիրտէն պաշընը գալտըրտը :

Փատընլար քէմալը տէհշէթլէ ,

—Բէր-Լաշէգտէ՞ մի , —տէյու սիւվալ իթտիլէր :

—Մէզա՞ր իշինտէ մի , գապի՞լ մի տիր , —տէյու Օգթավի խէլէճանը ազիմ իլէ
իլավէ իթտի :

—Էվվէթ՝ , մատամլար . պիր մէզար իշինտէ . . .

Մօրիս ֆիթուրսըղըզ ալամէթի թասնի իթմէքլէ պէրապէր , գաշլարընը չաթ-
մը տինլէմէքտէ իտի :

—Պիր Րուսիալը սիւսիլէսի մէզարընտա՞ մը վուգու պուլմը տէրսինիզ , —տէ-
յու Փօնթ իվանըն սիւվալինէ , Բասգալ ,

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , —տէյու ճէվապ վէրտի :

—Օ Փամիլեանըն իսմինի պիլիյօ՞րմըսընը :

—Իսմինի սէօյլէմէտիլէր :

33

ՏՍՐՓէօյլ.— Հայտէ հայտէ , սէն տէ Բասգալ . սէօյլէտիյին էրէյիճէ պիր մա-
սալ . պու տէրէճէ ճիկէրլէրի սէօքէճէք շէյ վուգու պուլամագ քի , հաթթա ինա-
նըլարն :

Բասգալ.— Էօյլէսի տէյիլ . թէրէտտիւտէ մահալ Էօզ , ազիզ . . . գաշվէտէ
կէօրիւշէնլէրին վէրտիլէրի թաֆսիլաթ բէք էթրաֆլը իտի :

ՏՍՐՓէօյլ.— Օ հալտէ ազլամ չըգան կաղէթալարտա միւնտէրիճ օլմագ լաղըմ
կէյիր :

Բասգալ.— Իհթիմալ տըր :

ՏՍՐՓէօյլ.— Շիմտի անլաշըըր , —տէյիպ , սուֆրաճըլարտան պիրինէ վէրտի-
յի էմր իւզէրէնէ , Լա Ֆրանսոն նամ կաղէթայը կէթիրտիլէր :

ՏՍՐՓէօյլ կաղէթայը աշըպ , կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա .

—Պուլտըմ , —տէյուպ , ֆըզրաի աթիյէյի Եիւքսէք սէտա իլէ գըրաաթա պաշ-
լատը :

ԲԵՐ-ԼԱՇԷԶ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

ԻՔԻ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

«Տիւն կէճէ Բարիստէ իբրիսի պիրիպիրինտէն տէհչէթլի վէ հիքմէթլի իքի ճինա-
յէթ վուգու պուլմըշ տըր :

«Պու սապահ , մէրմէրճի ամէլէլէրի Բէր-Լաչէզ մէզարիսթանընա իշէրինէ
կիթաիքլէրինտէ , պիր Բուսիալը Փամիլէայա մախսուս օլան մէզարըն գարուսը ալ-
թընտան գան սըզըպ ագմագտա օլտըղընը կէօրմէքլէ հայրէթտէ գալարագ , մէզ-
քիւր մէզարըն իշինտէ , գամա իլէ վուրուլմըշ պիր գարը պուլտըզարը միսիլու ,
տիկէր թարաֆտան տա Էրնէսթին սօգաղընտաքի արապա ախըրընտա , սէյիսին
պիրի կէճէ կէլէն արապալարըն իշինտէ մագթուլ պիր ինսան նաաչը կէօրմիւշ :

«Քէյֆիյէթ զապըթայա խապէր վերիլտիքտէ , մահալը վագաայա կիտիլէրէք ,
նէթիճէի թահգիգաթտան հէր իքի ճինայաթըն Փաիլի պիր շախս օլտըղը թէհագ-
գուգ իթմիշ տիր :

«Էմնիյէթէ սաիհ պիր խալըլէ մարէլէրտէն ճանիի մէրգուլմըն տէքտէսթ իտի-
լէպիլէճէյի մուհագգագ տըր :

Պալատէքի Փըզրա օգուլնտըղը սըրատա , Մօրիս պաշընտան աշաղը սօղուգ սօ-
ղուգ թէրլէմէքտէ օլտըղը միսիլու , նէֆէսի չըգամագ կիպի օլտը իօէ տէ , Փէվ-
գէլատէ պիր գուվվէթը գալպէ մալիք օլտըղը ճիհէթլէ , քէնտիսինի իթհամ իտէպի
լէճէք պիր խէլէճանը սէթր իթմէնին շարէսինի պուլուպ , քէնտի քէնտիյէ , —գօր-
գանագ նէ՞ վար . ապա պիր շէյ Էօգ . . . մէվզուլի պահս օլան էմարէլէրին հիշ
պիրի մէյտանտա Էօգ . . . պէնիմ իզիմի պուլմագ միւմքին տէյիլ , —տէր իտի :

Պարօն Բասգալ , մուղաֆֆէրանէ , —տահա պիր շիւպհէնիզ գալտը՞ մը . հագ-
գըմ օլտըղընը թէսիմ իտէ՞րմիսինիզ . սէօյլէտիյիմ սէօզլէրին հագըգաթը՛հալէ մու-
վաֆըգ օլտըղընա գանի օլտընը՞ մը , —տէտիքտէ , տ'Արֆէօյլ :

—Սէօյլէտիքլէրինէ ինանմամագ հիշ պիրիմիզին խաթըրընտան կէչմէմիշ տիր .
լաքին պու հիքէայէյի քէնտինէ սագլայա իտին տահա էյի օլուր իտի . . . շիւնքի
գատընլար զիյատէսիլէ միւթէնսսիր օլտըլար . . . վուգու պուլան ճինայէթ՝ վագըա
տէհչէթլի ամմա , էօլէնլէրի պիլմէտիլիմիզ վէ թանըմատըղըմըզ հալտէ , պիգէ նէ՞ . . .
գաթիլի թութարլար , մուհաքէմէ վէ հիւքմ իտէրլէր , իտամ իտէրլէր վէսսէլամ :
Պիզ՝ շիմտի Գօնթ իվանըն աշղընա իշէլիմ , զէվքիմիզէ պագալըմ՝ , —տէտի :

Ճիւմլէսի պիրտէն Գօնթ իվանըն աշղընա գատէհչէրի պօշալթտըլար . Գօնթըն
պիր արալըգ շէհրէսի պօզուլմըշ իտի իսէ տէ , տէրհալ տիւգէլիպ , աշղընա իշէն-
լէրէ ճէվապտան կէրի գալմատը :

Ջաթէն Օգթապի քէտէրնաք տիւշիւնճէլէրէ տալմաղա Գօնթա մէյտան պըրագ-
մայըպ , մայէի խըլդաթիլնտէ մէվճուպ օլան աթվար վէ էլֆագը շիյվէքէարանէսիյ-
լէ Գօնթը իշղալ իթմէքտէ վէ մումաիլէյիին գալպինտէ ալէվրիզ օլան նարը աշղը
թէշտիտ իթմէկէ սավաշմագտա իտի :

Էսնաի թաամտա վէ սօնրա տալի հէր քէս ֆէվգէլատէ նէշէլէնտի : Սա-
աթ իքիյէ տօղրու օյուն սալնընա թահվիլ իտիլմիշ օլան միպաֆիր օտաուընա կէչիլ-
տիքտէ , կիւյ տ'Արֆէօյլիւն տալէթլիլէրինին տիլէրի աղըղլարընտա տօլանմաղա ,
կէօզլէրի գարանմաղա պաշլամըշ օլտըղը միսիլու , տէնիգտէ եան եան սալանան
կէմինին կիւվէրթէսինտէ կէզլյօրըար կիպի հէրսի սալանմագտա իտի :

Էքսէրիյա նէշէլէնմիշ օլան տէլիգանլըլար պէյնինտէ վուգու պուլտըղը միսիլ

լու , օլտըզճա մուսիբրանէ պիր պագարա չէվրիլիւլ , պէյնէրինտէ եիւզ պին Փը-
րանգա գատար տէօնտիւ , վէ Մօրիս տէ օն իքի պին Փրանգ գատար գազանտը :

Գօնթ իվան տախի բէֆիգլէրիյլէ պէրապէր իւք աղըզա օյուն մասասընա կէչմիլ
իտի իսէ տէ , օ ազչամ գուրա վէ եախօտ գարա մաչա գըզընտան պիր կէօնա լէգ-
ղէթ ալմատըզընտան , օյունտան գալգըպ , սալօնըն պիր քէօչէսինտէքի գանարէյէ
չէքիլէրէք , Օգթավի իլէ միւսահէպէթը աղըզանէյէ տալմը , վէ Օգթավի իսէ Գօն-
թըն սէօղիւնիւ քէսմէքտէն իծթինապ իլէ պէրապէր , սէօյլէտիքլէրինէ ազըլտնէ ճէ-
վապլար իլէ մուգապէլէ իծմէքտէ պուլունմըլ իտի :

Օյուն պիթտիի վէ տավէթիլիէր տաղըլաճաղը սըքառա , Գօնթ՝ Օգթավիլէ ,

— Միւսաառա իտէր իսէնիզ , էվէ գատար սիղէ բէֆագաթ իտէյիմ , մատամ ,
— տէտիքտէ , տիպէրը մէրգուսէ .

— Պու կիւն օլմազ , Գօնթ . — տէյու ճէվապընա .

— Նի՞չիւն :

— Բէք չարուգ օլուր :

— Էօյլէ իսէ նէ՞ վազըթ :

— Տահա պիր ազ կէչսին :

— Նէթիճէսիզ պիր ճէվապ . . . եագընլարտա օլապիլէճէ՞ք մի :

— Էվվէթ , վատ իտէրիմ սիղէ քի , եագընլարտա օլապիլիր :

— Պիր տահա սիղի նէ՞րէտէ կէօրէպիլիրիմ :

— Պիլէմէմ :

— Սիզ պիլմէզ իսէնիզ , պէն պիլիրիմ . պու ազչամ պուրատա :

Օգթավի ճէվապա հազըրլանմըլ իքէն , Գօնթ վազըթ պըրագամալպ .

— Մատամլար , Մօսիտօյէր , տօսթըմ Վիգօնթ տ՝Արֆէօյլիւն վէսաթէթիյլէ
ճիւմլէնիգի թանըմազ չէրէֆիյլէ միւֆթէթիլի օլտըմ . պուլնտան տօլալը Վիգօնթըն
միննէթտարըյըմ : Վիգօնթըն էսէրը հիմմէթիլլէ , վէ քէմալը նէչէ վէ մէսէրրէթլէ
կէչիրմիլ օլտըլըմըզ վագթ պէնճէ բէք չարուգ կէչմիլ օլտըլընտան , չու էյլէնճէյի
թէքրար իծմէք արզուսընտալըմ . տիւն ազչամ պէն տավէթիլի իտիմ , միւսաառա-
նիղլէ պու ազչամ տա պէն տավէթ իտէյիմ . պինաէն ալէյն՝ սաաթ սէքիզտէ պէ-
նիմ թարաֆըմտան մէտուէն պուրայա թէչրիֆ իլէ , պէնի մէսրուր էյլէմէնիղի ըէճա
իտէրիմ . . . հէր հանկընըզ քի չու ըէճամը ըէտտ իտէր իսէ , պէնի հագիգաթէն
մէյուս իտէր :

Հազըրուլն ճիւմլէսի Գօնթըն տավէթինի գապուլ իթտիլէր . գատընլարըն ճիւմ-
լէսի բալթօլարընա սարըլտըլար . Օգթավի՝ Մօրիսէ եանաչըպ գուլաղընտան ,

— Սաաթ պէչտէ սէնի կէօրմէկէ կէլէճէյիմ , — տէտի :

Մօրիս . — Անլատըմ . Գօնթ սէնի էվէ պըրագաճա՞գ մը :

Օգթավի . — Թամամ . օլուր եա . էօյլէ պիր չօլբազլըզ իթսէմ , արթըզ էվլէն-
մէք մէսէլէսինի ունութմալը :

Մօրիս . — Եա քի՞մ կէօթիւրէճէք :

Օգթավի . — Լամուրէօ . օ զարարըլ պիր առամ տըր :

Ճիւմլէսի չըգմըլ կիթմիլ , վէ Վիգօնթ տ՝Արֆէօյլիլէ Գօնթ իվան սալօնտա
եալընըզ գալմըլ օլուպ .

Տ'Արֆէօյլ.— Սիղ Օգթավիյէ եարըշտընզ պիթտի՞ մի :

Իվան.— Շիմտիտէն՞ մի . էօյլէ չաբուզ եարըշտընզ տէյու գըյաս իթմէ :

Տ'Արֆէօյլ.— Պուենըն իլէ պէրապէր Օգթավիյի թանըմագ իսթէտին , վէ սա-
պահա գատար աշգըյա սուգան օլմըշ կիպի մուամէլէ իթտին :

Իվան.— Օրասը սահիհ . . . Զօգ կիւզէլ գըզ ըմըշ Օգթավի . . . տալտան գո-
բարըլան վէ սէթրի իլիյինէ թագըլան գամէլիա չիչէյի միսալի սէվիլի : Գամէլիայա
ալըգ օլունամագ . Օգթավիյի տէ թըպզը գամէլիա չիչէյի կիպի իլիյէ թագըլ , շա-
շապը պիր գարը հալինէ վազ իտէնէյիմ . վէ ֆագաթ ալըզը օլմայաճաղըմ . ալգ
իչիւն տէյիլ , իլլա քիպրի նէֆա իչիւն , կէօսթէրիչ իչիւն սէվէնէյիմ :

Տ'Արֆէօյլ.— Լաքին Օգթավիին մալի սանա չօղա օթուրըր , օրասընը պի-
թիմիսին :

Իվան.— 'Էյի եա . պէնի պաթըրապիլիր իսէ , պաթըրսըն տա կէօրէյիմ . . .
սէրվէթիմ գօլայ թիւքէնիր սէրվէթ տէյիլ տիր , —սէտիքտէն սօնրա , իքիսի պէ-
րապէր աշաղը էնտիլէր , վէ Բուասսօնիէր պուլվարընտա պիրպիրէրինտէն այրըլ-
տըլար : Հափա գուրու սօղուգ օլտըղընտան , տ'Արֆէօյլ՝ երիւրէյէք Բրօփանս սօ-
գաղընտա քետին խանէսինէ կիթտի . Գօնթ Իվան իսէ , սապահա գատար պէքլէթ-
տիրմիչ օլտըղը արտապայ պինիպ , մուվագգաթէն իգամէթկեան իթթ իխաղ իթմիչ
օլտըղը Արանտ-Օթէլ նամ լօգանթայա ապիմէթ իթտի :

Սօյունըպ եաթաղա կիրէր իքէն , ալա վէ գաթան Օգթավիյի խաթըրնա կէ-
թիրմէյիպ , Պարօն Բասգալ տը Լանտիլէրինի հիքեայէսինի , վէ Լ . Պրանս կաղէ-
թատընտաքի ֆըզըրալ տիւչիւնիր իտի : Րիվայաթը մէգքիւրէտէն Գօնթ Իվան Սմօ-
իլօֆ տէրէնէի նիհայէտէ միլթէտսիր օլմըշ իտի . պուենըն տէն սապալը մուծիպէսի
իլէրուտէ անլաշըլըր :

Գօնթ՝ հէման օ կիւնիւ մէզարիսթանա կիտիպ մալիւմաթ ալմաղա գարար վէ-
րէրէք եաթտը ույուտը իսէ տէ , ույգուսընտա պիր չօգ տէհէթլի ըույալար կէօ-
րէրէք րահաթ երգիւ կէօրէմէտի :

Մօրիս՝ ճէպի պանգնօթ իլէ տօլու օլմագ հասէպիլլէ , նավարէն սօգաղընտա-
քի խանէսինէ արապա իլէ կիթմէք լիւզումընը հըսս իլէ եօլտա քէնտի քէնտիլէ ,

— Հէյէթը գապըթա գաթիլին իզինի պուլմըշ գըյասընտա իմիչ , պազը էօյլէ
շաչլըն ատամլար վար տըր քի , հէր օգուտըզլարընա ինանըլար . . . Էօյլէ ըէսմի
իպարէլէրէ , էօյլէ տէսիսէլի նէշրիյաթա ալտանմագ իչիւն ինսան պուտալա օլ-
մալը . . . արասընլար , պագալըմ , արասընլար , արատըզլարը քէնտիլէրինտէն զի-
յատէ ուսթատ տըր . եօրուլունճայա գատար ազընթըտա քիւրէք չէքսիլէր , —տէր
իտի :

Մօրիս ֆէվզէլատէ եօրկուն օլտըղընտան , պաշընը եաստըղա գօր գօմագ , հէ-
ման տէրին պիր ույգույա տալտը :

Վապէն սօգաղը՝ Սէն-Ժէրմէն մահալլէսինտէ Ասսագ սօգաղընտան Մօնքարնաս
պուլվարընա կիտէն վէ Լիւքսէնպուրկ պաղշէսի ճիվարընտա վագը պիր սօգագ տըր :

Իբրի ճինայէթին վուգուս պուլաղը կիւն մէզբիւր Վապէն սօգաղընտա պաղը պաղա նէվի վուգուաթ զուհուր իթմէքտէ օլուպ, վուգուաթը մէզբիւրէնին տա- խի իշպու հիքեայէնին իլէրիսի իջիւն զիյաւէսիյէ էհէմմիյէթի օլտըղընտան, պէր- վէճհը աթի գիբը օլուներ :

Մէզբիւր Վապէն սօգաղընըն օրթալարընտա իբր գաթտան իպարէթ պիր քիւ- չիւք խանէ վագը զքուպ, պու խանէնին իւսթ գաթընտա պիր եպթագ օտասը իլէ- տիկէր պիր եաթագ օտա տահա վար իտի քի, դաթէն քէսպը շէօհրէթ իթմիշ օլան Ապարիէլ Սէրվէ նամ րէսսամըն րէսմ օտասը իտի : Մէզբիւր օտանըն տիվարարը Աօպլէն վէ էմասի մէշուր ֆուպրիգալարըն մամուլաթընտան օլան գալիշէլէր իլէ գաբը օլտըղը կիպի, մէզբիւր գալիշէլէրին իւզէրինէ տախի մէշուր րէսսամարըն էլ էմէքէրի վէ նատիտէ չինիլէր վէ ճաթօն իշի թասպաղար վէ Ձին իշի զայէթ ա- թիգ շանագար վէ հէր մէմէքէթին վէ հէր ասրըն էսկի սիւահարը վէ պիր թա- գըմ զայէթ նատիր մուսիգի ալէթլէրի թէալիգ իտիմիշ իտի :

Օտանըն իշինտէ պիր թագըմ սէնաաթըն էշեա, պիր չօգ ինսան դալըպարը վէ էնվար գըյաֆէթլէր կէօզլէրէ խօշ կէօրիւնէճէք սուրէթտէ կէլիլի կիւզէլ չու- րայա պուրայա վագ օլուները վէ իւշ ատէտ օտուէն այագ վէ պու այագարըն իւ- գէրինէ տախի պաշլանմը վէ ֆագաթ հէնուզ պիթմէմիշ րէսմէր գօնուլմը իտու- կի կիպի, պիր տէօրթիւնճիւ այաղըն իւզէրինէ տախի տիկէր պիր րէսմ թահթասը տայատըմը իտի : Պու րէսմ զայէթ մէհարէթլէ չըղըմը իտի : Կէնճ, պէնզսիգ, գալիֆ պիր գարը էճէլ եաթաղընտա ճան վէրէճէք հալտէ եաթմը վէ եաթաղընըն եանը պաշլնտա տուրմագտա օլան տիկէր պիր գարընըն վէրմէքտէ օլտըղը ատի պիր չայտանա տօղրու պալ մօմը միսալի զապուէն էլինի ուզաթմը իտի : Օտանըն սէֆիլ հալինտէն, պէյագ աղաճտան օլան եաթագտան, բէրտէսիգ պիր թանէճիք բէնճէրէտէն, գապա չէրչիւպէլէրտէն, էն լիւզուլմը օլան էշեանըն պիլէ պուլուէն- մամասընտան, խասթանըն տէրէճէի նիհայէտէքի սէֆալէթի անպաշլուրը կիպի, սըֆաթընտա տախի գարուրէթ վէ ֆագը վէ տիկէր գարընըն սըֆաթընտա լէթա- ֆէթ վէ մէրհամէթ նիւմայան իտի :

Ապարիէլ Սէրվէ եալընըգ պաշընա օտատա սօլ էլինտէ պօյա թահթասը իլէ պիր տէսթէք վէ սաղ էլինտէ ֆըրչա պուլուէնտըղը հալտէ, սէրկիլ ումուլիյէ վագ իթմէք իւզրէ հագըրլատըղը մէզբիւր րէսմի թէրսիմ իթմէքտէ օլուպ, խասթայը պագան գարընըն էլպիտէսինին գըվըրմարընը պիթիւրէճէի սըրատա, սօգաղըն գա- բուսը չալընտը :

Ապարիէլ իշինի թէրք իթմէյիպ, եանընտա փուլուէնան գաբուէնըն իբինի չէքի վէրտի վէ նէրտիւպանտան եօգարը չըգան պիր քիմսէնին այագ սէսինի իշիթաի :

Օտանըն գաբուսը աշընսլ, թագրիպէն օն տօգուզ եաշընտա, կիւզէլ միւթէ- նաոիպ իւլ ճիսմ, գըվըրճըգ վէ գուլմալ սաշը, ինճէ պըյըզը կէնճ պիր քիմսէ ի- չէրի կիրտի, վէ Ապարիէլ Սէրվէյէ եագլաշարագ, — Պօնժուր, խօճա, — տէսիք- տէ, րէսսամ պաշընը գալտըրտը վէ կէլէնէ էլինի ուզաթմը :

— Պօնժուր, ազիզիմ Ալպէր, պու կիւն կէճ գալտըն, պու սապահ հուգուգ մէքթէպիւննէ տէրսիմ մի վար իտի :

— Խայր, էֆէնտիմ . . . հուգուգ տէրսիմէ սաաթ իբիտէ կիտէճէյիմ :

— Եւ նի՞ջիւն տաւա էր քէնճէ կէլմէ տին :

— Բէտէրիմէ առիւյէ տարիքսինէ գատար րէֆագաթ իթտիմ . զարիւ պիր վա-
գաանըն թահգիզի զըմննտա ֆէվգէլատէ մէշղու տըր . քէյֆիյէթի հիքեայէ էյլէ-
տիյի սըրատա , օ տէրէճէ զարիւ կէօրիւնտիւ քի , տինլէմէքտէն աօյմատըմ , օ սէ-
պէսլլէ տէ կէճ գալտըմ :

— Նէ՞ իմիշ մէսէլէ :

— Իքի ճինայէթ վուգու պուլմըշ , լաքին օ տէրէճէ ահվալը զարիւ պէ իլէ վու-
գու պուլմըշ քի , մէսէլէ պիր բօման եախօտ պիր ֆաճիա շէքլինի քէսպ իթմիշ :

— Սահի՞հ մի :

— Իսթէր իսէն հիքեայէ իտէյիմ տէ տինլէյին վէ իշին տէրէճէի էհէմիյէթինի
քէնտինիզ հիւքմ իտին , — տէյիւ , բէտէրի միւսթանթիգ Մ . տը ժիպրէտէն տին-
լէմիշ օլտըղը Բէր-Լաշէզ վէ էրնէսթին սօգաղը վուգուաթընը պէր թաֆսիլ հիքեա-
յէ էյլէտի :

Բէսսամ քէմալը տիգգաթլէ տինլէմէքտէ , վէ արա սըրա զիհնինէ արըզ օլան
տէհէթտէն տիթրէմէքտէ իտի : Շակիրտի Ալպէր հիքեայէյի թէքմիլ իթտիքտէ ,
կապրիէլ .

— Ծի՛լ հագըգա հէմ տէհէթլի վէ հէմ տէ հիքմէթլի պիր վագաա . պու իշին
թահթըգաթը բէտէրինիգէ խալը գահմէթ վէրէճէք տիր : Լաքին բէտէր , միւճէր-
րէպ , մահիր վէ միւսթագիմ պիր գալթ իտուկինտէն , գահմէթի պօշա կիթմէյէճէ-
կինէ վէ քէյֆիյէթ թէգեիտը շէրէֆինի մուճիւ օլաճաղընա շիւպէն օլուսամազ :

Ալպէր բարտըսիւսինի չըգարըպ , սիյահ գատիֆէ պիր ճաքէթ թագարապ ,
— պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ , — տէտի :

— Մ . տը ժիպրէ ֆէվգէլատա մէշղու օլմալը տըր :

— Բէք զիյատէ . պիլիւսինիգ քի , մէսաիլը ճէգաիյէտէ թըրնալընա վարընճայա
տէկին միւճէրրէպ պիր հաքիմ տիր , վէ պիր ճինայէթ վուգուինտէ ճանսիրէրանէ
ուճուըն պուլմաղա ուղրաշըր . շու ֆաճիատա միւքէլլէֆ օլտըղը խըզմէթին իյֆասը
նէ տէրէճէ միւքիլ օլտըղընը պիլտիյի հալտէ պիլէ , նէթիճէսինտէն գալթը իւմիտ
իթմէմէքտէ տիր . էկէրչի օ տա մուվաֆֆադ օլմաղ իսէ , քիմսէ օլամազ . . . լաքին
մուվաֆֆադ օլաճաղը աշիքեար տըր , — տէյիւ , րէսմ թահթալարընըն պիրինին
էօնիւնէ օթուրըպ , պօյա թաշընը հաղըրլամադտա իտի :

— Պու քէօյլիւք մահալին թէրսիմինէ տէվամ իտէյի՞մ մի :

— Շիւպէսիգ :

— Եաբըլան իշէ պիր տէյէճէկինիգ վա՞ր մը տըր :

— Պաղը տէյէճէքլէրիմ վար :

— Սէօյլէյինիգ . սէօյլէյէճէքլէրինիգի էյիճէ տինլէր վէ նասիհաթլէրինիգտէն իս-
թիֆատէ իթմէկէ դայրէթ իտէրիմ :

Կապրիէլ՝ թէրսիմ իթմէքտէ օլտըղը րէսմի պըրագըպ , շակիրտի Ալպէրին ար-
գասընա կէչտի , վէ թապիրաթը սէնաիյէ իլէ պաղը միւլահագաթտա պուլընտըգ-
տան սօնրա , — անլատըն՞ը մը , — տէտիքտէ , Ալպէր , — անլատըմ , տէյու ճէվապ
վէրտի :

Մուսախարէն ուսթատ իլէ շակիրտ րէսմէրինին պաշլարընա կէչտիլէր վէ իքի-
սի տէ սէսսիզճէ իշէրիյի մէշղու օլտըլար :

Ալպէր տը ժիպրէ ֆէվզէլատէ զէքի պիր տէլիգանլը օլուպ, օն սօգուգ եա-
շընտա իւլում ու ֆիւնուէն տէրսլէրինի իբմալ իլէ շահատէթնամեսինի ախզ իթմիլ
վէ ալօգաթ սիլքինէ տախիլ օլմագ արզուսըյա, իլմը հուգուգ էօյրէնմէկէ պա-
լամըջ իտի :

Ալպէր՝ քէնտի եաշտաշլարը վէ տէրս արգատաշլարը միսիլու, գահվէ վէ մէ-
խանէլէրէ վէ գարը պուլունան էլլէնճէ մահալլէրինէ կիթմէզ, վէ վագթընը մահ-
զա իբմալը իւլում նիյէթիլէ թէէլիֆաթը մէշուրէնին միւթալաասըյա կէշիրի
իտի :

— Հէմ ափօգաթ օլանաղըմ, հէմ տէ րէսսամ. պիրինին տիկէրինէ հիջ պիլ
մահզուրը օլամազ. պիօլլէճէ գօլումուա իքի պիլէզիք պուլունուր. գատէրին աճա,
յիպ հալլէրի վար, նէ՞ օլուր նէ օլմազ, — տէր իտի :

Բէտէրի Մ. տը ժիպրէ օլունա առէթա թաբար, վէ օլու տախի բէտէրին
օլ մէրթէպէտէ սէվէր իտի : Բէտէր իլէ վէլէտ, պու վէճհ իլէ եէքտիկէրինէ պիր
մուհապլէթը ճիտտիլէ իլէ մէրպութ օլուպ, հէր մէսէրրէթի պէրապէրճէ թէլէզ-
զիւզ էյլէտիքլէրի կիպի, քէտէրը եէկեանէլէրինտէն տախի պէրապէրճէ միւքէտ,
տէր օլուրլար իտի :

Մ. տը ժիպրէ, սէվիկիւլի գէվճէսինին վէֆաթընտան սօլայը միւթէսէլլի օլա,
մատըղը կիպի, օլու Ալպէր տախի վալիտէսինի աճագ թանըմը օլտըղը հալտէ,
անըն խաթըրէի մուգատտէսէսինի գալպինտէն իխրաճ իտէմէզ իտի :

Բէտէր իլէ վէլէտ պիրպիրէրինտէն ասլա այրըլմամըջ օլուպ, Բէնն սօգաղըն,
տաքի խանէտէ պէրապէրճէ իգամէթ իտէրլէր իտի :

Բէսսամ իլէ շախիրտի սէսսիգճէ իլլէրիլէ մէշուլ օլտըզլարը սըրատա, գարու,
նըն չանը պիր տահա չալընտըգտա, Կապրիէլ .

— Պիր միսաֆիր օլմալը . . . — տէտի :

— Պէլըի տէ պիր րէսմ ալըզլըսը տըր տա, րէսմ սաթըն ալմաղա կէլմիլ տիր,
— տէյու Ալպէր իլապէ իթտի :

Կապրիէլ գարուըն իքինի չէքտի : Անճագ այագ սէսի իլիտիլմէյիպ, չան պիր
տահա չալընտը :

— Կէլէն հէր քիմ իսէ պաշգա տէֆա կէլմէմիլ օլմալը տըր քի, եօգարը չըգ-
մաղա ճէսարէթ իթմէյօր . Ալպէր, պիր պաղա՞մըսըն քիմ տիր :

— Շիմտի կիտէյիմ, — տէյիպ, Փըրչայը վէ սաիրէյի էլինտէն պըրագարագ, օ,
տատան տիշարը ֆըրլատը վէ պիր միւտտէթճիք սօնրա, րէֆագաթընտա թախմի,
նէն էլլի եաշընտա պիր քիմսէ իլէ թագըրիպէն օն սէքիզ եաշընտա պիր գըզ օլտը-
ղը հալտէ իշէրի կիրտի :

Մաի կէօզիւ սարը վէ լէթաֆէթը հալէ մալիքէ օլան մէրգումէ գըզ, դայէթ
կիւզէլ պիր գըզ իտի : Բէֆագաթընտա օլան շախս՝ օրթա պօյլը, շիշմանճա, գըր-
մըղը սուրաթը վէ պօղաղը օմուզլարը արասընա կէօմիլմիւլ պիր քիմսէ օլուպ,
հալինտէ քիպարըզ ալամէթի եօգ իտի :

Կապրիէլ այաղա գայգըպ, կէլէնլէրի սէյամլատը :

— Բէսսամը մէշուր Մ. Կապրիէլ Սէրվէ սիճմիսինիզ :

— Էվվէթ, Կապրիէլ Սէրվէ պէ՛նիմ, աճագ էսէրը նէգաքէթինիզ օլարագ :

իսմինն եաննա իլալէ իթմիլ օլտըղընդ մէհուր սըֆաթընը գապուլ իտէմէմ , —տէյիպ , հէր իքիսինէ իսկէմէ վէրտիքտէն սօնրա , —Մօսիէօ , Մատմաղէլ , պոււ , յուրընդ , լուծֆէն օթուրընդ , —տէյի իլալէ իթտի :

Շիշման քիմսէ , թէքրարէ հաճէթ պըրագմայըպ հէման օթուրտը , վէ Ալպէթ տը ժիպրէնին քէնտիսինէ աթֆ իթմիլ օլտըղը նաղարը լէթաֆէթ տիսարտան հիւ ճապ իտէրէք , գըզ տախի օթուրը վէրտի :

—Թէշրիֆինիզտէն մագսատընդ նէ՞ օլտըղընը անլայապիլիթմիլիմ :

35

—Պուրայա կէլիլիմիզին սէպէպի մէյտանտա , էլպէթ սիզ տէ անլամըշընըդ տըր : Գըզըմըն ըէսմինի թէրսիմ իթտիրմէք իսթէրիմ , վէ պու ըէսմին սէնաաթլը սուրէթտէ եաբըլմասընը արզու իտէրիմ . օնըն իշիւն սիզին կիպի էհլի սէնաաթ պիր ըէսսամա միւրաճաաթ իթմէկէ մէճպսըր օլտըմ , շու արզումը իքմալ իտէճէյինիզէ իւպհէմ եօգ տըր :

Կապրիէլ ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էյտի . միւշթէրիսինին մէտհ ու սէնա մագամընտա սէօյլէտյի սէօզլէրտէն գօլթուգլարը գապարըր իտի իսէ տէ , պիր ազ տա սըգըլըր իտի :

Ալպէր տը ժիպրէ իշինին պաշընա կէչտի իսէ տէ , նէվճիվան գրգ թա գարընսընտա օթուրմագտա օլտըղը ճիհէթլէ , կէօզիւնիւ մէրգուճէնին իւզէրինտէն ալըրմազ , վէ Փըրչասընը օյնաթամազ իտի :

Միւշթէրի պիր ազ տուրտըգտան սօնրա Կապրիէլէ խիթապէն .

—Ճէվապ վէրմէյօրսընըդ , աճապա՝ շու ըէճամըզը գապուլտէ մագու՞րմընըդ , —տէտի :

—Պիզի մէյուս իթմէյինիզ , Մօսիէօ , կերէք բէտէրիմ վէ կերէք պէն սիզին պիր էսէրինիզի էլէ կէչիրմէքլէ քէնտիմիզի միւֆթէխիր ատտ իտէճէյիզ , —տէյու գըզը՝ պիր սէտաի հէլալէթ էտա իլէ իլալէ էյլէտի :

—Խայր էֆէնտիմ , թէրէտտիւտ իթմէյօրըմ . ֆիլվագը շու արալըգ բէք չօգ իշիմ վար , լաքին գըզընըդ մատմաղէլին էքեալը լաթիֆէսինի մուշամմա իւզէրինէ շէքմէք պախթիյարըղընա նալի օլմագ իշիւն էլիմտէքի իշլէրին քեաֆֆէսինի պիր թարաֆա պըրագըրըմ . . . պիր ըէսսամ իշիւն պէօյիւք պիր գըսմէթ մագամընտա օլան պիր էօրնէք գարընտա օլտըգճա , եաբաճաղըմ ըէսմին մէհուր պիր շէյ օլաճաղընա էմինիմ :

—Տիմէք քի ըէճամըզը գապուլ իթտինիզ :

—էվլէթ , մատմաղէլ :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ , պին քէրրէ թէշէքքիւր իտէրիմ . բէտէրիմ՝ պու ըէսմի պէնիմ ճան ու տիլտէն վալիտէմ կիպի սէվտիլիմ գըզգարտաշը իշիւն եաբարըրյօր , օնա վէրէճէք տիր . հալամ պէնի օ գատար սէվէր քի , ըէսմիմ ալտըգտա , նէ գատար մէսրուր օլաճաղընը թարիֆ իտէմէմ . . .

—Հէր վէճհ իլէ էմրինիզէ հագըրըմ , Մատմաղէլ . —վէ մուախարէն բէտէրինէ միւթէվէճհիհէն , —պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ ամմա , ֆազլա գըյաա իթմէյէսինիզ :

—Ֆիլաթոսն պահս իտէճէք իսէնիդ, հիչ պիր վէճհ իլէ ֆազլա կէօրիւլէյէզ . հէր նէ ֆիլաթ քի թախսիս իտէր իսէնիզ շիմտիտէն գապուլ իթտիմ . վէ հէր նէ մըգտար իսթէյէճէք օլսանըզ, վէրիպ եինէ միննէթտարընըզ օլտըղըմը արզ իլէ չէ . քիլիպ կիտէճէյիմ, —տէյէրէք, գըզըն բէտէրի ճէպինտէն պէօյիւճէք պիր բաքէթ պանգնօթ չըգարմաղա հազըրլյանմըշ իքէն, կապլրիէլ Սէրվէ մէրգոււմըն չու հարէ . քէթինի պիր իշարէթլէ մէն իտէրէք ,

— Եանըլը յօրսընըզ , միւրատըմ ազչէտէն պահս իթմէք տէյիլ իտի :

—Եա նէ՞ իտի միւրատընը :

— Իգթիզա իտէն ալաթ ու էտէվաթը խանէնիզէ թաշըմագ. Ղայրը գապիւ օւտըղը միտիլու, պէնիւ օտամտաքի օլան այտընըղը սիզին էվինիզտէ պուլամայա-նաղըմ տէրքեար իտուլի ճիհէթլէ, մատմագէլին սուրայա կէլմէք զահմէթինէ պիւ-մէճպուրիյէ տիւշար օլաճաղընը պէյան իտէճէքտիւմ :

— Իսթէտիյնիդ պու իսէ պիր շէյ տէյիլ , հաթթա բէք թապիի տիր , վէ պու-
նա ապա թէսճհիւպ տէ իթմէմ . պէն տէ պիր վազըթ միմար իտիմ , տիմէք օլուր
քի պիր ճիհէթլէ պէն տէ սէնաաթքեար սալըլըրմ . . . յէհարէթիինդի պէյէնտիյի-
նիդ կիպի մէյտանը սուպութէ կէթիրմէք վէ գիհնինիդ թօք չալըւպիւմէք իշիւն ,
ալըմըշ օլտըղընըդ մահալտէ իշէմէնիդ թապիի իտուկինի պէն տէ իթիրաֆ իթտիմ .
Գըղըմըն րէսսինի թէրսիմ իթմէկէ մուվաֆադաթ իթտիյնիդ հալտէ , պուրայա
կէլիպ տուրմասըն կէօզէ ալմըշ իտիմ :

Բէսսամ իւէ միւլթէրիօի օլէյնիտէ շու սէօզլէր ճէրէյան իթտիյի սըրատա ,
Ալլէր օլիը նէվի հայրէթլէ վէ կիզլիճէ հիւսնիւ՝ քէնտիսինի սէրմէսթ իթմիշ օլան
տիլլէր գըզըն երիզինէ պագըպ տուրմագտա իտի . գըշընէ պարպա կէլէշ Կուր-
ժանէն կէօզլէ Կըշ իթմիթտէ , գալսի խարիզ իլ ատէ չարբմա-
ղա վէ եանագլարընտա օլիը մէշլէի հէյէճան եանմաղա պաշլամըշ իտի :

Այնը վագերթտա սարը գըզգըղաղ տախի պէլքի խիլաֆը րիգասը օլարադ , վէ ֆագաթ հէր հաւտէ պիր մագաստը մախսուսէ մէպնի օլմայարադ , պաշընը Աւպէ-րէ տօղրու շէվիրիպ , կէ պլէրի կէօզլէրինէ թէսատիւֆ իթմէքլէ , օ տախի տիւշա-րը հէյէճան վէ կիւկիւն հանագլարընտա պիր գըղարթը նիւմայան օլըշ իտի :

— Գա՛ջ տէֆա գըզըմըն կէլմէսի լազըմ կէլէճէք տիր , —տէյոււ միյմարը սա .
պըգըն սիւվալինէ .

— Լա ազալլ օն իբի, վէ նիհայէթ օն պէշ տէֆա :

—Օն պէշ կիւն միւթէմատիյէ՞ն մի կէլմէք իգթիղա իտէր :

— Իսկ թիտատէ պիր դաչ կիւնէր սերա իւէ կէլմէլի, սըֆաթըն գապասընը ալ տըզ տան սօնրա, եալընըզ պաշըմա տա իշէյէպլիլիրիմ. անտէն սօնրա մատմաղէլին իթի իւչ կիւնտէ պիր կէլմէսինի րէճա իտէճէյլիմ:

— Սաաթ գա՞նջտա Կէլմէլի տիր :

— Հէր հասկը սաաթ քի սիղէ ուշար իսէ օ զէման կէլէպիլիւր, յիզին բէյինիզէ պըրագըրըմ:

—Սապահլարը սաաթ օնտա կէլսէ օլո՞ւր մը :

— ۱۵۴ —

—Տիմէք քի մոռագարէր :

Ալպէր՝ գալպինին տահա գիյատէ շիտտէթէ չարաւորդնը իւրինճի տէֆա օլա-
րազ հըսս էյլէտի . քէնտիսի տախի Թամ սաաթ օնտա տէրս ալմաղա կէլմէքտէ օ-
լուալ , մէրգուլմէյի թէքրար կէօրէնէյի խաթըրասը օ տէրէնէ պախի մէսրուրիյէթի
օլմազտա իտի քի , պու մէսրուրիյէթին էսպապընը պիլէ թէհարրի Կիթմէքլիյի տիւ-
շիւնմէյի իտի :

— Հա՞նկը կիւնտէն իթիպարէն կէլմէպէ պաշլայապիլիւրիմն :

— Անէլէնիզ վա՞ր մը , մատմաղէլ :

— Օ՛հ , էվվէթ , էֆէնտիւմ , եարըն պաշլայապիլիւրիմիդ :

— Բէսմին ճէսամէթինէ մախսուս տըր . եալընըզ եարը պէլինիզէ գատար մը
օլանազ , եօզսա պօյտան , վէ թապիի պէօյիւքլիւքտէ մի :

— Պօյտան , վէ Թապիի պէօյիւքլիւքտէ :

— Օ հալտէ լազըմ կէլէն մուշամմայը ըսմարլամալըյըմ քի , եաթըն տէյիլ օ պիր
կիւնէ գատար անճազ հազըր օլապիլիւր : Պինաէն ալէյհ հէր հանկը կիւն հազըր
օլապիլէնէյինի անլայըպ , բէտէրինիզէ եազարըմ : Իջին պու ճիհէթի պէնիւմ էլիմտէ
տէյիլ :

— Մուշամմաճը իհմալ իտուալ կէճիքտիրմէսին տէ . . .

— Ալէսսէվիյէ սէօզիւնտէ սէպաթ իտէր , անէլէ օլտըղընը անլաթտըրըրըմ . . .

Պիր սիւվալիւմ տահա վար . . .

— Պույուրըն :

— Նէ՞ թարզ էլալիսէ իլէ թէրսիւմ օլունանաղընը տա սէօյէ՞րմիսինիզ , մատ-
մաղէլ :

Քըզ բէտէրինին եիւզիւնէ պազտը , բէտէրի իսէ .

— Մարի մէքթէպտէն չըգտը , բէսմինին մէքթէպ ըուպասըյլա չըզըլմասընը ար-
զու իտէրիւմ . հաթթա մաի դօրտէլանըն տա չարթասթ պօյնուլտա պուլունմասընը
իսթէրիւմ . հէմիլիւրէմին պու էլալիսէտէն մէմուլն օլանաղընը պիլիւրիւմ :

— Բէք ալա :

— Իգամէթիւհանըմը պիլտիլիւյիւմ քի , իւզուլմը թազտիրինտէ եազասընըզ ,
տէյիւլ , միմար չըզտանընը չըգարտը , վէ բէսսամա գարթլարընտան պիր տանէ
վէրտի :

Կապըիէլ՝

ԼիիՅՕՎիթ ՊրէՍՍՕԼ

Վերնէօյլ աօֆաղը , 25

— տէյու օզուտը :

Մ. Պրէսսօլ այաղա Գալպտըգտա , գըզը տախի բէտէրի կիտէնէք գտնըյլա
այաղա գալգտը . լաքին Մ. Պրէսսօլ կիտէնէք Կապըիէլին թէրսիւմ իթ-
մէքտէ օլաղըր բէսմիւ եազլաշտը , գըզը տախի բէտէրինէ Կաթիսալ էյլէտի , վէ Ալ-
պէրին եանընտան կէչէր իքէն , թէքրար կէօզիւ մէրգուլմըն կէօզիւնէ իլիշտի :

Կապըիէլ՝ եաթմազտա օլտըրըր բէսմին պաշլընտա այազտա տուրմըլ , սէյրճիլէ-
րին պէյան խտէնէքլէրի բէյէ միւնթաղըր իտի :

— Պու բէսմի սէրիլի ումուսիյէ վազ իթմէք Կիլէթիլիյէ եաթայօրընըզ օլմալը :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ :

— Բէք Նէֆիս . յուր բէսմին թագաւոր օլուռնաճաղընը բէշինէն սիղէ թէպչիր իդ
մէպիլիրիմ :

— Հագդիգաթէն բէշինիդ պու մէրքէզտէ՞ մի տիր :

— Նամուսըմ հագգը իշինն պէօլէ . վէ զաննըմ պիր ազ տա պու միսիլու շէյ-
լէրտէն աշլարըմ . զայէթ միւքէմմէլ օլույօր . . . գըզըմ տա պէնիմ էֆքեարըմտա
պուլունտըղնա շիւպհէմ եօգ արը , էօլէ՞ մի , Մարի :

— Էլպէթ , չօգ կիւզէլ , չօգ , լաքին քէտէրնաք պիր բէսմ . . . չու խասթա
գարընն ճէվր ու ճէֆա իշինտէ օլտըղը պագընըզ նէ՞ գատար երւզիւնտէն պէլի . . .
պագտըգճա ճիկէրլէր բարալանըր :

Ագգըա ճիկէրլէր գըյըլըր . ճանըսը տա թըպզը պէօլէ ճիկէրլէր բարալա-
յաճագ վէ երէքլէրի գըյաճագ մերթէպէտէ տիր , — տէյու Ապարիէլ ճէվապ
վէրտի :

— Պու բէսմ ֆիքրտէն տօղմըլ պիր բէսմ տէյի՞լ մի տիր :

— Հէյհաթ , տէյիլ :

— Շու բէսմ իթմէքտէ օլտըղընըզ հալի կէօղիւնիւզլէ կէօրտիւնի՞ւզ մի :

— Էվլէթ , մատմազէլ :

— Շու էլէմնաք վէ միւթէհամմիլ սըֆաթ սաղտա՞ն ալընմա պիր բէսմ մի տիր :

— Ասլընա թէմամըյլա միւշապիհ պիր բէսմ տիր . զայէթ խասթա սէֆիլ պիր
չօճուղը էօրնէք իթթիխազ իթտիմ :

— Էօլմէմիշ տիր եա՞ :

— Խայր . . . հաթթա շիմտիքի հալ էօլիւմ թէհլիքէսինի տէ սաղուշտըրմըլ , վէ
իֆագաթ եօլունը թութմըլ արը : Լաքին թէմամըյլա քէսպը սըհհէթ իտէպիլմէսի
ֆէվզէլատէ տըգգաթլա թէտափի իտիլմէսինէ , բահաթ էօմր կէշիրմէսինէ վէ պիր
ազ տա հիմմէթէ միւթէվազըֆ տըր : Փօնչուլարընաան պիրինին հիւսնիւ զայրէթի
սէմէրէսի օլարագ , վէ պիր տէ սիղէ թանըթմագլա միւշէրրէֆ օլտըղըմ շալիրտիմ
Մ . Ալպէր տը ժիպրէ իլէ պէնիմ կէօնտէմիշ օլտըղըմըզ պիր մըգաար ազչէ սայէ-
սինտէ մէմուլին զայրը օլարագ հայաթտա պուլունմագտա արը : Շիմտիլք
հայաթտա արը ամմա , իլէրուտէ , ա՛հ , էկէրշի իլէքիսի վար իսէ , իլէրիտէ նէ օ-
լաճագ օրասընը պիլէմէմ :

Ալպէր՝ քէնտիսինին պէօլէ նակէհան թանըթաղըլտըղընը կէօրտիւքտէ , սէ-
լամ վէրտի :

Մ . Պրէսսօլ տախի սէլամընը ալտը :

Մարի իսէ , գըզարըպ պաշընը էյտի :

— Տիմէք քի օ գըզըղաղը էօրնէք իթթիխազ իթմիշսինիդ :

— Պու գըզ էլհալէթու հաղիհի չալըզկան պիր իշնի օլուպ , տիքիշնիլք իտէր ,
վէ պիր բարչա սիյահ վէ պայաթ էքմէք թէտարիքի զըմնընտա բէք չօգ զահմէթ
չէքէր :

— Նէ՛ սէֆալէթ :

— Սէֆալէթին տէրէճէի նիհայէսի . . . հէյհաթ , էօլլէ , մատմազէլ . . . հիչ քի
մաղսա սըհհէթը վիճուտի պէր քէմալ օլտա իտի , երնէ նէ իսէ իտի . լաքին էվլէ-

լու խասթալըդ, մոռանալուդէն տէ գտա՛վը հալ . . . սօնու չէ՞ օլանադ պիշարէնի
պիլմէմ քի :

— Եսզըդ, Էսզըդ, սէֆիլ չօճուդ, գա՛ջ Եսալունաւ տըր :

—Թագրիպէն եիրմի իքի եիրմի իւշ օլմալը :

36

Մ. Պրէսսուլ միւլքեալէմէյէ Թէվամ իլէ , —Ֆամիլեասը հիչ եաբսըմ իտէմէ՞ղ մի:

— Գիմսէսի՞նք եօղ արբ :

—Անասը պապասը էօլմիւշլէ՞ր մի տիր :

— Անասընը պապասընը ոսկա թանճամարչ . հէնուզ սկստտէ իբէն , անասը պապասը թէրք իթմիլէր : Ասկա պիր խաթայա մէյլ իթմէքսիզին պու եշա գատար վասըլ օլմագ իշիւն , նէ տէրէճէ պիր հիւանիւ ախլագա , նէ տէրէճէ վազիֆէսին թանճամագ հիսսինէ , նէ տէրէճէ գահրամանանէ պիր ճէսարէթ վէ սուրա մալիքէ օլտըղընը պիր նէպզէ հիք թէսավուր իտինիզ :

— Հիշ պիտի մտնի եօգ մը տըր :

— Պէնդ զիր ազ ետարում ի թմէք իսթէտիւմ, կիւն իլէ մուվաֆֆադ օլապիդտիւմ :
Կէրէք շու կէօրտիւյիւնիդ ընսմ վէ կէրէք Մ. տը Ժիպրէնիւն մէրգումէյէ պադա-
րադ թէրսիւմ ի թմիշ օլտուղը զիր պաշ ինիւն պիր դաշ տէֆալար պուրայա կէ-
թիրթմիշ օլտուղըմ ճիհէթլէ, քէնտիսիւնէ պօլճա պիր միւքետաֆաթ ի թմէք իսթէտիւմ
իսէ տէ, պէսսէվիյէ ընսամլարըն պու խուսուսլարտա վէրմէքտէ օլտուղլարը իւն-
րէթտէն զիյաաէ պիր ագչէ պիւն դապուլ ի թմէտի :

— Պէտէ իսէ, կէօնլիւմաէն գօրաւն պիր մըրգաւար շէյի քէնտիրսինէ վերմէնիդի րէ-
ճա իտէճէ քաիմ :

— Գրապուր Իթմէյէնէյիինի պիլիրիմ, մա'ամազէլ :

— Եւ նէ՝ սուրբեթէ պու գըզըղազա եւրտըմ՝ օլունապիլիր : Հէնուզ խասթա-
լըգաան քէսպը իփագաթ իտէրէք գաաֆը հաւտէ պուլընան էօյլէ պիր պիշարէյի
սէֆայէթաէ պըրագամադ գապի՞լ մի տիր :

Աւպէր ալ ժիպրէսէ ունէն Կերիշիպ ,

—Պիր թէ տալիքլէ օլ տալիլիք :

— Հա՞նկըսը, — տէ՛յու՛ Մաթի սիւղալ իթաի :

— Օ ֆազըրոս իշ պուլուպ վերմէի . իշսիզ գալմայաճաղընա Էմիլյէթ հասը
Խեճէք օլուրսա , քէսաղը գուվվէթ վէ ճէսարէթ Խոճէր :

— Եւթարժումս պիտ շէյ կէլիք, պապա, աճապա ճէսաբէթ իթսէմ տէ . . .

— ၆၆၀ နှစ်, ၇၇၇၇၇၇

— Պիզզիմ մեքթեպառեքի ճամէշույ միւտիրի, էվլէնէճէյի վէ քէնտի պաշնա օւլաթագ իշթութաճաղը ճիհէթլէ, մեքթեպի թէրք իթաի. հէրինէ տահա քիմաէ ալընմատը . . . պէթի Մ. Սէրվէնին թափսիյէքէրտէսի աճըն հէրինէ գօնըլապիրի:

—Միւգթէտիր օլտուղընա շիւպհէ իթմէիէն :

— Օ հայրենիք, հայրենիք, հայրենիք . . . Մառա՛մ Տիւկալի՜նֆ էյի ղէ բահի՛մ պիբ գա-
լը օլառըննաան, մէրգումէնին հալինէ աճըր . օրասը բէք էյի տիբ . օրասա հա-

Թաքազ, օրատառ եկեղեցի, սենեան պին լքի երեւ Ֆրանգ ալըր. օ պիչարէ
գըզ իչիւն բահաթ պիր էօմր տէմէք տիր, վէ իսթիգալալի թէէմին տիւմիշ սայըլըր:

— Սիդ մէրհամէթը միւճէսսէմէ իմիշահնիդ, մա'տմազէլ. պէնիմ թէսահուպէր.
տէմ նազարըլա պազմագտա օլտուղընը, վէ սիդին իհեաքէրտէնիդ օլաճագ գըզ
իչիւն պէօլիւք պիր գըսմէթ վէ պախթիյարըլք սայըլըր. բէտէրինիդ տէ պէն տէ
թաւսիյէ իտէպիլիրիդ... օ գըզ հագգընտա լազըմ կէլէն մալիւմաթը ալմըլ օլտը.
ղըմ ճիհէթլէ, հէր վէճհ իլէ քէֆալէթ իտէրիմ, երիմի լքի սէնէլիք էօմթիւնտէ,
չօդ ճէվր ու ճէֆա կէօրմիւշ ամմա, հիշ պիր լէքէսի եօգ տըր:

Ալպէր տը Ժիպրէ բըզգաթընտան կէօզլէրի եաշայա եաշայա,

— Ահ, մա'տմազէլ, պէօլիւք սէվապ իթմիշ օլուրսընը:

— Էօյլէ օլմագ լազըմ կէլմէ՞դ մի, մօսիէօ: Պէնիմ եէրիմտէ քիմ օլաա այնը
սուրէթտէ հարէքէթ իթմէզ: — Մուախարէն բէտէրինէ խիթապէն. — Հէման Մա.
տամ Տիւպիէֆի կիտիպ կէօրէլիմ, պապաճըղըմ:

— Կէօրէլիմ, գըզըմ:

— Պու կիւն կիտէլիմ մի:

— Իսթէրսէն պու կիւն, լաքին...

— Լաքին, նէ՞ք:

— Օ պիչարէ գըզ կէնուդ խախթալըգտան գալգմըլ օլտուղը ճիհէթլէ, սէնին
տէտիյին խըզմէթին խֆասընա գուվլէթ վէ գուտրէթի վա՞ր մըր տըր եօ՞գ մը տըր.
էվլէլ էմրտէ պուրասընը թահգիգ իթմէք լազըմ կէլմէ՞դ մի:

— Պէնիմ տէտիլիմ խըզմէթ, մայէթինտէ պուլընան իշճիլէրէ նեզարէթ իթմէք.
տէն, պէ չախիրտանըն ճամէշույընը հազըրլամագտան իլարէթ տիր... Եօրղուն.
լըզըլ պիր խըզմէթ օլմատըղընը անլատը՞ն եա, պապաճըղըմ:

— Ալա, լաքին օ կէնճ գըզըզագ, պու խըզմէթի գապուլ փտէճէ՞ք մի, օրա.
սը տա միւհիմմ պիր նօգթա տըր:

— Մէմուլ իթմէտիլի պիր հալը սաատէթի նի՞չիւն գապուլ իթմէսին:

— Պիլմէմ... հաթթա պէն տէ սէնին կիպի գապուլ իթմէյէնի մէմուլ իթ.
մէմ. լաքին ինթիմալ տըր քի գապուլ իթմէսին. պինապէրին, էվլէլ էմրտէ,
հէր քիմին հագգընտա մուսմէլէ օլունաճագ իսէ, անըն ըրգասընը թահսիլ իթմէք
էլզէմ տիր գանն իտէրիմ, գըզըմ:

— Քիլասը թահիլ օլունաճաղընա չիւպհէ իտիլմէլի տիր:

— Պէն տէ սիզին ֆիթրինիդէ միւշթէրէք իսէմտէ, բէտէրինիդին տէ պու պազ.
տէ հագգը վար տըր, — տէյու Կապրիէլ Սէրվէ իլալէ իթմի:

Պու էսնատէ սօգագ գաբուսընըն չանը վուրուլտը:

Քէսսամ գուլագ ասըպ, — պիր միսաֆիր կէլմիշ օլմալը. եօգ տէյիլ, կէլէն հէր
քիմ իսէ, պուրանըն քալըղըլըլ օլմալը, չիւնքի անճագ այագ սէսի ալըյօրըմ:

Կապրիէլ շնէ սէթլէրի սէօյլէտիլի սըլատա, օտանըն գաբուսը աշըլըպ, իչէրի
կէնճ պիր գըզ կիրտի: Մէրգուլմէնի Վէր նէ գատար պէնզի քեամիլէն ծմնմըլ իտի
խմէ եէ, հիւսնիւ ճէմալը մէրթէպէի Վրայէտէ օլուպ, պաշընա սիյահ երեմտէն պիր
էթրթիւ էօրթմիւշ, վէ պիթթընա տախիուզուն պիր շալ ալմըլ, վէ էլիւտէ տէքի.
չիւք պիր պօղըա թուլմիւշ փտի:

Մարի Պրէսսօլ՝ պիր քերրէ կէլէն զըզըն եււզիւնէ վէ պիր տէ րէսմ Թաւթաւ
սընա աթֆը նիկեաւի իլէ մէրգումէյի հէման Թանըյուպ ,

—Մօսիէօ Սէրվէ՝ պու գըզ սէնին Թէսահուպէրտէն տէյի՞ մի :

—Էվվէթ, Մատմագէլ . . . Թամ վագթընտա կէլտի :

Մէրգումէ իսէ օտատա եապաննը կէօրտիւքտէ , իչէրի կիրմէկէ ճէսարէթ իթ-
մէյիպ , հիճապընտան եււզլէրի գըզարտը :

—Կէլ , կէլ , Սիմօն . —տէյու չաղըրմասը իւզէրինէ , Սիմօն մահճուպանէ իչէ-
րի կիրիպ սէլամ վէրտի :

—Թագիրէ միւսթահադսըն՝ պիրիյօ՞րմսըն , գըզըմ . շու զաաֆը հալինլէ պէօյ-
լէ սօուգ հաւատա նա՞սըլ տիշարը չըգտըն . սանա իգթիզամ օլուր իսէ , խապէր
վէրիրմ , տէմէ՞միշ մի իտիմ . —տէյու Կապրիէլ սօրտըգտա .

—Էօյլէ տիր , Մօսիէօ Կապրիէլ , լաքին պաղըմ վէ սըրթըմ մուհաֆաղալը օլ-
տըղը ճիհէթլէ , սօուգ տույմայօրըմ . վէ պիր տէ Մ. Սլպէր պիր տուզինա եաղըդ
վէրմիլ իտի տիքիլմէք իչիւն . պու սապահ պիրթիրմիշ օլտըղըմ ճիհէթլէ , կէթիրտիմ
քի Թէսլիմ իտէյիմ , —տէյու Սիմօն ճէվապ վէրտի :

—Շու սօպանըն եանընտա օթուր տա պիր ազ ըօըն , գըզըմ . Թէէս-
սիւֆ իտէրիմ քի , սէնին սըհհէթը հալին տահա Թէտավիլէ միւհթմճ օլտըղը հաւ-
տէ , պէօյլէ իհթիյաթսըղ հարէքէթ իտիյօրսըն . պուսըն իլէ պէրապէր պու կիւն
կէլտիյինէ մէմնուն օլտըմ . . . չիմտի սէնին պահսընը իտիյօթ իտիք . . . վէ սանա
պիր շէյ սօրմագ իթթէյօր իտիք :

—Պէնիմ պահսըմ՞ մը իտիյօրսընը , պանա պիր շէ՞յ մի սօրանագտընը :

Սիմօնըն շու սիւվալինէ , Մարի Թէպէսսիւմլէ մէրգումէյէ տօղրու կիտէրէք ,

—Էվվէթ , Մատմագէլ . սանա պագարագ , Մ. Սէրվէնին Թէրսիմ իթմիշ օլտը-
ղը րէսմի Թէմաշա իտէրէք , Մ. Սէրվէ սէնտէն վէ սէնին տիւշար օլտըղըն խասթա-
լըգտան , պիքէսիլինտէն վէ եէվմի մահրումիլլէթինտէն պահս իթմէքտէ օլուպ ,
միւպահասաթը վագըրասը հագգընտա էօյլէ պիր Թէվէճճիւհ բէյտա իթտիրտի , վէ
մէլուֆէսի օլտըղըն ախաղը հասէնէ . . . տէրէճէ Թագտիրիմիլլի մուճիպ օլտը քի ,
կէրէք բէտէրիմ վէ կէրէք պէն հէմ չիմտի վէ հէմ տէ իսթիգպալտէ սէնի շու պիւ-
քէսիլքտէն վէ մահրումիլլէթինտէն գուրթարմագ իչիւն պիր Թէտպիր տիւչիւնմէքտէ
իտիք , —տէյու իֆատէի մէրամ իթտի :

Մարի Պրէսսօլ շու սէօզլէրի էօյլէ պիր լէթաֆէթը սէտա վէ րըգգաթը գալպ
իլէ սէօյլէմէքտէ իտի քի , տօղրուճա ճիկէրլէրէ իչլէմէքտէ իտի :

—Պէնի տիւչիւնմէք կիպի պիր ինայէթինիգտէն տօլայը , անսամիմ իւլ պալ Թէ-
շէքիւր իտէրիմ . չիմտիյէ գատար հագգըմտա իպրազ էյլէտիյի վէ էլան տախի իթ-
մէքտէ օլտըղը հիւսնիւ հիւմէթ վէ դայրէթտէն տօլայը Մ. Սէրվէնին միննէթտարը-
յըմ , —տէյերէք , կէօզլէրինտէն եանագլարընա ագան աճը աճը կէօզ եաչլարընը
սիլտիքտէն սօնրա , —ֆիլհագիգա չօգ էզիլէթ չէքտիմ , վէ չօգ տէֆալար եաշա-
մագ իչիւն իգթիզա իտէն գուվվէթ պիրթմէյօր դանն իթտիմ . . . լաքին կէչտի . . .
քէսպը սըհհէթ իտիյօրըմ . . . պուստան պէօյլէ չալըշապիլիրիմ , վէ չիքեայէթ իթ-
մէկէ հագգըմ եօգ տըր . . .

—Էյի պիր էվտէ նամուսը պիր իշ օլսա գապուլ իտէ՞րմիսին , գըզըմ , —տէյու
րէսսամըն սիւվալինէ :

—Օհ, էլպէթթէ, էֆէնտիմ, լաքին մունթազամ սուրէթտէ իյֆաի խըզմէթ
իտէպիլէճէք տէրէճէտէ գուվլէթէ հէնուզ մալիքէ տէյիլիմ:

—Թէքլիֆ օլունան խըզմէթ էօյլէ պէլլէտիլին կիպի պիր խըզմէթ տէյիլ...
խըզմէթ քեարլըզ իտէճէք տէյիլսին... պէօյիւք պիր մէքթէպին ճամէշոյ միւտիր.
լիսինի Մատմաղէլ սիգէ ալը վէրմէք իսթէյօր...

Սիմօնն եիւզլէրի գըզարտը, պիր ազ էվվէլ եաշ իլէ տօլու օլան կէօզլէրի
բարլամաղա պաշլայըպ:

—Ահ, բէք էյի շէյ օլուր, ամմա միւմբին տէյիլ... էօյլէ պիր շէյէ իւմիւ
իթմէկէ հիւ պիր վագըթ ճէսարէթ իտէմէմ... պէնիմ իշիւն ըույա գապիլինտէն
տիր:

—Էկէրչի էքզմէթը մէգըիւրէյի իյֆա իթմէկէ իգթիտարըն վար իսէ, օ ըույա
սահիհէ չըգապիլիր: Բէտէրիմ էլէ պէրապէր հէման պու կիւն մէքթէպին միւտիրի
Մատմա Տիւպիէֆի կէօրիւպ, սէնին իշիւն իլթիմաս իտէճէյիլ, ըէճամըզը ըէտա
իթմէյէճէկիւնէ շիւպէմիլգ եօգ տըր: Օ եէր չիմտիքի հալտէ միւնհալ տըր. լաքին
եարըն օ պիր կիւն պիրիսինի գօրլար... օնըն իշիւն պիր ան էվվէլ իճապընա
պագմալը:

Սիմօն՝ Մարի Պրէսսօլըն էլիւնի թութըպ աղզընա կէօթիւրտիւ:

—Ահ, մատմաղէլ, դայէթ բահիմսինիլ, նասըլ թէշէքքիւր իտէճէյիլի պիլմէ
յօրըմ. բէտէրինիլէ տէ նէ վէճէ իլէ միննէթտար օլաճաղըմը շաշըրտըմ: Էվվէթ,
մէքթէպին պիրինտէ ճամէշոյ միւտիրիյի իտէճէք գատար քէնտիմտէ իգթիտար
կէօրիւյօրըմ. խըզմէթը մէգըիւրէյի հիմմէթիւնիլէ տէրէօհտէ իթմէք իւմիտի շիւ.
տիտէն գուվլէթիմի արթըրմըլ օլտըղը միսիլու, դահմէթի բէք չօգ օլմայըպ, բա.
հաթը գալպիյէ վէ գիհնիյէմ իւզէրինէ կէլիր իսէ, տէրհալ իֆագաթը թամմէ պուր
լաճաղըմա էֆիլիմ:

—Էօյլէ իսէ իշ գալարլաճտը, վէ դանն իտէրսէմ իւմիտ տէ իտէպիլիրսինի
Պուրառան չըգար չըգմալ տօղրու Մատմա Տիւպիէֆէ կիտէրիլ. պիլէ խօշ կէօ.
րիւնմէք իշիւն մա էլ մէմնուհիյէ սիզի գապուլ իտէր. ալըզ մէսէլէսինի սօնրա սիլ
արանըզաա գարարլաշտըրըրսընը: Էյի պիր խըզմէթ տիր, վէ Մագթմ Տիւպիէֆ
բէք էյի պիր գարը օլտըղընտան, խօշա կէչինէճէյիլիլ տէրքեար տըր:

Սիմօն Լիւթօվիլգ Պրէսսօլա խիթապէն,

—Ինչալլահ թէշէպպիւսը վագընըզտա մուվաֆֆազ օլուրսընըզ: Պէնտէ նան,
քէօրիւյին էսէրի եօգ տըր, էօմրիւմ օլտըզճա, ահ, էօմրիւմ օլտըզճա, սիզին
միննէթտարընըզմ, —տէտի:

37

—Բէճա իտէրիմ, Մատմաղէլ, միննէթտարլըզ սէօզիւնիւ պէր թարաֆ իտի.
նիլ. գըզըմ՝ սանա պիր մուալլէնէթ իտէպիլէճէք օլուր իսէ, պալսիլայըր օլաճա
տըր. օ հալտէ պիլ սանա միննէթտար օլուրըզ: Շիմտի. սէն նէրէտէ իգամէթ իթ.
տիլինի պիլտիր քի, Մատմա Տիւպիէֆ ըէճամըզը գապուլ իտէճէք օլուր իսէ, տէր.
հալ սանա խապէր կէօնտէրէպիլէլիմ:

— Պէն ժիւղ-Գէոր սօգաղընտա ծթուրճերմ :

— Նէն նուճէրօ :

— Նուճէրօ 7 :

— Իսմի՛ն :

— Սիմօն . . .

— Մահճարն եօգ մը :

Սիմօն հէյճանլը պիր սէս իլէ .

— Եօգ տըր , էֆէնտիմ , — տէյիպ , պաշընը աստը վէ կէօզ եաշը տէօքմէյէ պաշլատը :

Մարի Պրէսսօլ՝ Սիմօնըն էլլէրինի թուրուպ , պիր լէթաֆէթը միւլէսսիրէ իլէ .

— Աղլամա , մատմազէլ , ըէճա իտէրիմ . . . հալը պախթիյարի այաղընըզա կէ-
լիյօր , կիւլէրէք թէլազգը էթ :

Սիմօն՝ Մարինին շու ըրիզգաթամիզ սէօզիւնէ մուգազէմէթ իտէմէյիպ , աղլա-
տըղը սըրատա թէպէսսիւմ էյլէտի :

Մ. Պրէսսօլ՝ ըէսսամըն թազսիյէքէրտէսինին իսմինի եազտըզտան սօնրա , Մա-
րիյէ իշարէթ իթտի :

Մարի՝ Սիմօնա խիթապէն ,

— Իւմիտինի ասլա քէսպէ . չօգ կէշմէզ , եինէ սէնի կէօրիւրիւզ , — տէտի :

— Սէն պիզէ կիւզէնէպիլիրսին , գըզըմ : Մատամ Տիւպիէֆ ճամէշույ միւտիրի
պուլմըշ պիլէ օլսա , պիզ սանա պաշգա պիր իշ պուլուրըզ , — տէյու իլազէ իթտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ . ճան ու կէօնիւլտէն թէշէքքիւր իտէրիմ . .

Մ. Պրէսսօլ՝ ըէսսամա խիթապէն ,

— Եինէ կէօրիւրիւրիւզ , սէնտէն խապէրէ պէքլէյէճէյիզ . ըէճա իտէրիմ քի ,
չօգ պէքլէթմէյէսինիզ , — տէտիքտէ .

— Շիմտի չըգըպ մուշամմաը պազաճաղըմ . հազըրլանըպ տա կէլտիյի կիպի ,
սիզէ խապէր վէրիր , վէ մատմազէլին կէլմէսի իշիւն ըէճա իտէրիմ :

— Եարըն աէյիլ օ պիր կիւնէ տէկին մուշամմաըն հազըր օլաճաղընը մէմուլ ի-
տէ՛րմիսինիզ :

— Մէմուլտէն մատա արգու տախի իտէրիմ :

Լիւտօվիզ իլէ գըզը ըէսսամըն օտասընտան չըգտըլաը . կապրիէլ Սէրվէ իլէ
Ալպէր տը ժիպրէ արգալարընտան թէշէի վէ Ալպէր իլէ Մարի այըրլաճաղարը
պըրատա , պիր քէրրէ տահա պիրպիրլէրինէ աթֆը նազար իթտիլէր , քէաչքի պու
նազարլարըն տիլլէրի օլսա աա մէրամլարընը անլաթսալար :

Ըէսսամ գաբուլը գաբառըզտան սօնրա , Ալպէրէ .

— Նէ նազիք գըզընըզա , նէ էլմաս կիպի եիւրէք :

— Հէմ տէ կիւզէլ , ֆէվզէլատէ կիւզէլ , սըֆաթընըն կիւզէլլիյի , կէօնիւնիւն
կիւզէլլիյինէ մուվազին տիր :

— Հօ՛, հօ՛, պու նէ աթէշ , Մատմազէլ Պրէսսօլ սիզէ ֆէվզէլատէ թէէսիր իթ-
միշ :

— Էվլէթ , ինքեար իթմէմ , նի՛ջիւն սէթր իտէյիմ , զայէթ լաթիֆ պիր մաթ-
լուգ ըմըշ :

Սիմօն. — Նախ օրանաղըմ հալը պախթիյարիյի, օ գըզճըղազա վէ սիզէ պօրնը օլանաղըմ: խոսուսիլէ սիզէ, չիւնքի սիզ օլմասանըղ, պէնիմ միւհթանը մէրհա մէթ օլաղըմը նէրէտէն անլայըպ տա, պէնի թէսահուպ իտէճէքլէր իտի. օ տէրէճէ սիզէ վէֆաքեարըղ վաղիֆէսի տէրէօհտէ իտիյօրըմ քի, իյֆասընա պիր վէճհ իլէ միւգթէտիր օլամայանաղըմ:

— Սուս օլ . . . պէօյլէ սէօղլէրէ իհթիյան եօգ. մատամ քի պուրայա կէլմիշսին, չուրէսմէ պիր գաչ ֆըրչա տահա սիւրէյիմ տէ հուզուրընտան իսթիֆատէ իթմիշ օլայըմ:

— Իգթիզա իտէն վաղիյէթտէ տուրաղըմ մը:

— Շիմտի, էվվէլ էմրտէ Ալպէր իլէ իշինի պիթիր:

— Օնըն իլէ իշիմ ուզուն տէյիլ. քէնարլարընը գըվըրմագ վէ մարգալարընը իչլէմէք իւզրէ պիր տուգինա եաղըղ վէրմիշ իտի. եաքտըմ կէթիրտիմ, — տէյիպ, եաղըղըլարը Ալպէրէ ուզաթտը:

— Պօրնըմ նէ՞ գատար, Սիմօն:

— Իւչ ֆրանգ, մօսիէօ Ալպէր:

— Իւչ ֆրանգ մը, ազ տէյիլ մի:

— Ֆիյաթը պու տըր . . . մարգասը օլաղը իշին պէհէրի պէշ . . . տըր, պուհ տան գիյատէ վէրէն օլմաղ:

— Պէնիմ կէօղիւմէ բէք ազ կէօրիւնիւյօր. պու ֆիյաթա իշ եաքմանը իսթէ մէմ. խոսուսիլէ պու մարգալար բէք կիւզէլ իչլէնմիշ, ալ չու օն ֆրանգը, պու պիլէ ազ ամամ նէ իսէ:

— Լաքին էֆէնտիմ . . .

— Լաքին ֆիւան եօգ, գարըլարըն զահմէթլէրինէ մուգապիլ վէրիլմէքտէ օլան իւճրէթին քիֆայէթսիզիլի, ասըմըզըն պէօյլէք պիր եարէսի տիր. սէնաաթքեար ֆըրչասըլա կէչինիյօրտըղ. իշի գարըլար տա իյնէլէրի իլէ կէչինմէլի տիրլէր . . . ալ չու բարայը, ալմաղ իսէն պէնի մահճուպ իտէրսին, սէն տէ օրալարտա տէյիլ սին տէյուլ մէմուլ իտէրիմ:

— Ասլա, մօսիէօ Ալպէր:

— Գապուլ իթտինի՞զ մի:

— Իթմէլիյիմ:

— Հա չէօյլէ:

Սիմօն՝ Ալպէրէ պիր նազարը վէֆաքեարի աթֆ էյլէտիքտէն սօնրա, օն ֆրանգը ալտը:

— Ազիզ հօճամ, ըէսսամ օլմագ իշին պու կիւն լաղըմ կէլէնի եաքտըմ. կի տէյիմ ալօգաթ օլմագ իշին տէ իգթիզա իտէնի եաքայըմ:

— Կիտիյօրմըքն:

— Տէրս գէմանը կէլտի:

— Կիթ, էվլատըմ, կիթ. բէտէրինէ սէլամ սէօյլէ, եարըն եինէ կէօրիւչիւրիզ:

Ալպէր, Կապրիէլ վէ Սիմօն իլէ էլլէչտիքտէն սօնրա, գատիֆէ ճաքէթինի չը գարըպ, սէթրիսինի թագտը կիթտի:

— Շիմտի սէվկիւլիւ Սիմօն, նիհայէթ եարըմ սաաթ գատար վաղիյէթը մալիւմէտէ տուրմալըքն քի, ըէսմի պիր ազ թասհիհ իտէյիմ:

Մօրիս Վասսէօր տալէթի օլտըղը Պրէպան լօգանթասընտա եէմէք եէտիքտէն սօնրա , Նափարէն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ աղիմէթլէ , եաթաղա կիրմիլ վէ տէր-հալ ուլումըլ իտի :

Իւչ սաաթ գառար ուլումըպ , վէ տահա տա ուլումյանագ իքէն , տաիրէսինին գառուսը շիտօլէթլէ չալընմաղլա ուլանտը : Զամիրի րահաթ օլմայան առամ հէր շէյտէն տիւչարը թէլաշէ օլտըղը ճիհէթլէ , Մօրիս տէրհալ եաթաղընտան աթլա-յըպ , պիր բանթալօն կէշիրտի վէ բապուհլարը թագըպ եանընտաքի օտայա սէ-յիրթտի :

Զուհուրի իհթիմալտէն օլան պիր ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալապիլմէք մագսա-տընս վէ շայէտ Բէր-Լաշէզ իլէ էրնէսթին սօգաղը ճինայաթընըն ֆաիլի քէնտիսի օլտըղը գապըթա թարաֆընտան խապէր ալընաճագ օլուր իսէ , սաղ սաղ էլէ կէչ-մէմէք իւզրէ վէրմիլ օլտըղը գարարա մէպնի , Մօրիս՝ տաիմ իւզ գէման իհթիյաթ-քեարանէ տալրանտըղը միսիլու , պու տէֆա տախի գառուլը աշմատան .

— Բի՞մ տիր օ — տէյու սիւվալինէ :

— Պէնիմ , Միսիէօ , — տէյու պիր գարը սէսի չըգտը :

— Սէն քի՞մսին :

— Գաբուճընը :

— Նէ՞ արայօրսըն :

— Բօսթաճը պիր մէքթուպ , — տէմէսինէ գալմատը , Մօրիս՝ նէ օլտըղընը աճ-լայըպ հէման գառուլը աշտը :

— Բօսթաճը պիր մէքթուպ կէթիրտի , իւզէրինտէ Դաւիթիւ Դիք տէյու եա-զըլմըլ օլտըղը ճիհէթլէ , էհէմմիյէթլի օլտըղը տէրքեար իտուկինտէն , սիզի ուլան-տըրմաղա ճէսարէթ իթտիմ . նիյէթիմ խայր իտի , մօսիէօ Մօրիս :

— Էյի իթմիլսին , մատամ Պէնուա , թէշէքքիւր իտէրիմ , — տէյիպ , Մօրիս մէքթուպը ալտըգտա , մատամ Պէնուա աշաղը էնտի , գառուլը իքի տէֆա սիւրմէ-լէտիքտէն սօնրա , սիւրաթլէ մէքթուպը աշտը :

Իշթէ մէքթուպըն օուրէթի .

Պա-կէ-ն էօյլէ լաֆիլ , Սէ-բէն ուֆաղընթա Ն . *** էա կէլ . Գաբուճ Վա Պէիօֆ Դէյուս սիւվալ էն . Կոս Բոստալայը ետէ :

(Իճլա) Ե*** :

— Պու մէքթուպ Ժիւլ Թէրմիստէն . շիմտի տէ գառտան Վան Պրէօք օլմըլ . պու առամլարըն թօրպալարընտա եիւզ տիւրլիւ օյուլն վար , վէ թէրթիպլէրինին սօնու եօգ . . . պանա հօճա օլապիլէճէքլէրինի թէսլիմ իտէրիմ :

Պէօլլէճէ քէնտի քէնտիյէ սէօլլէշտիքտէն սօնրա , Մօրիս՝ մէզքիւր իքի սաթըր բուսուլայը իքի իւչ տէֆա օգուտը վէ եէնի կէօրտիւլիւ իսմ իլէ սօգաղը վէ նու-մէրօսընը պիր էյիճէ զիհնինէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , վէրիլէն թալիմաթը խա-ֆիյէյէ իմթիսալէն պիր մօմ եագըպ մէքթուպը մահվ իթտի :

Մուախարէն սէրիէն պիր էյիճէ կիլինիպ տիշարը չըգտը վէ Մատլէնէ տօղ-րու կիթտի :

Մուգարրէր օլան սաաթըն հուլուլինէ տահա խայը վագըթ օլտըղընտան , պիր չօգուլթ իշմէք վէ սապահ կազէթալարընը կէօղտէն կէշիրմէք իւզրէ գահվէնին պիրինէ կիրտի :

Քեափֆէի կազմեցաւ, իւր ազգամ չըզմըլ օլան պիր կազմեթատա միւնտէրի՝
օլան պէնտի ալնէն տէրճ իթտիքտէն սօնրա ի իշլէրինտէն պաղըսթ տախի քէնտի.
լէրինտէն պէր վէճէի աթի իլավէի միւթալաա իթմիլէր իտի :

Միւնտէրի Մ. րը ժիպրէ լաւաթընտան հէր էտի ճիւղիլէ իճրաթնա պէր օլաւաթ
լաւաթնա րէվա օլաւաթա, վէ շէլիւթը իւնիսթէ իթլիւթա րէր : Պար
պարտէ իւնիսթը աւաթի վէ իւնիսթէ աիւ օլաւաթը, վէ բէթիլէրի իշլէրէն իշլէր
իւնիսթէ պաւաթնա իւն րէ, հիւթիւթիսթ իւնաթընտէն սէթիտար իթիւթէ իւնլէր շէթ.
պէլիւթ շէթիլէրէն աւաթը իւնլէր րէր :

Մօրիս՝ պալատէրի սաթըրլարը օգուլուպ կիւլտիւ :

— Պէօլէ սափսաթալարա պաւաթալար ինանըրլար : Լաքին, էյ շաշկընլար,
կազմեթալար հէր շէյի պիլիլիլ ամմա եաղմայըգ տէրլէրսէ, հիշ պիր շէյտէն խա.
պէրտար օլմատըգլարընա տէլալէթ իտէր . . . էկէր պիր շէյ պիլիլէր, սէօլլէրի
իտի . . .

Մօրիս՝ սէրիէն չօգուլաթը իշիպ վէ պիր իկարա եաղըպ, Սիւրէն սօգաղընտ
ժիւլ թէրմիսին էվիէ կիթտի :

Տիւրիլ Տօմիսիք՝ գարուլը աշտը :

— Գարտան վաւ Պրէօք պուրատա՞ մը տըր :

Տօմիսիք պիր եանա տուրուպ, Մօրիս իշէրի վէ հալուտան պիր օտայա կիր
տի : Լարթիկ՝ թէպտիլ գըյաֆէթլէ գարըսընա չըգտը, լաքին օ տէրէճէ մէհա.
րէթլէ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիլ իտի քի, Մօրիս թանըմայըպ կէրի կէրի շէթի
տիքտէ :

— Կիր, մօթէօ Մօրիս, տէ օթուր :

— Նէօօ, սէն միսին :

— Պէն իմ . . . կէզըրիւնիւր քի պէնի թանըմայաճագտըն :

— Թապիի թանըմայաճագտըմ, թանըմայ պիր հալէ կէմիլիսին, սէթիս չըգտը
մայաճագ օլտան, սէն օլտըղընա ինանմագտըմ . . . պու տէրէճէ թէպտիլը գըյա
ֆէթ իթմէք հիթմէթ նէվիստէն տիր :

— Սէնին պու տէրէճէտէ հայրէթտէ գալըղընտան մէմուլն օլտըմ, չիւնքի սա.
միսի պիր հայրէթ օլտըղընը պիլիլիմ. պու գատարը տա պիր աղ միւպալաղա օլ
մայօր մը : Պուտա միւնիլէ նէվիստէն, իշ պիր ուսթալըգտան իպարէթ. սէնի
իլէ կէօրիլտիւքտէն սօնրա, թէպտիլը հալ վէ գըյաֆէթ իթմէթլիլի միւնաթ
կէօրտիւմ. էկէր սէն եաղայը էլէ վէրէճէք օլուր իսէն, պիլ տէ սէնին ֆաթ
միւլթէրէրին ատա օլունաճաղըմը պիլիլիլ մըսըն :

— Բահաթընա պաղ, վէ իսթէտիլին կիպի ուլու. պէնի էլէ կէշիլէմէպէր :

— Էօլլէ ամմա հիւ շէյի տիւլիւնմէլի :

— Շիւպիլիլիլ. ինիլիլիլ օլաթընտէն էմիլիլ օլաթը ֆէհվասընճա, հէր շէթի բէ
շիւնն տիւլիլիլիլ. իպիլիլ պաղը շէյ վար քի, գապիլի թէսալվուր տէլիլ տիր, պի
նիմ իգիմի պուլմագ տա պու գապիլտէն տիր :

Մօրիս՝ քէնտի քէնտիյէ , եէնի արգատաշլարնն քէնտի ալարնտա օլմառգլարնն , վէ քէնտիսինի պիր լօգմա կիպի եռթմաղա միւգթէտիր օլտըգլարնն հիւքմ , վէ տախիլէն խաւաղա հէյէնան օլտըղնն հոսա իլէ , էլէ կէչիրմիշ օլտըղ թէհիլքէլի էսարա մալիք օլմը խոռկինտէն տօլայը բէչիման օլմագտա իտի :

Վէրտիէ՝ սէօգէ տէվամ իլէ.— Պէնի տինլէ վէ օյնայաճագ օյուլննն տէրէճէի էհէմիյէթինի պիր էյիճէ անլա . կէօյա հէր ասրնն սէյըր սէֆաինի մէսէլէսինէ տաիր ճէսիմ պիր էսէր թէէլիֆ իթմէքտէ օլուպ , պահրիյէ տաիրէսի էվրագընտան պագը մալիւմաթ իսթիհասալի մագսատըյլա Բարիսէ կէլմիշ օլան գաբտան Վան Պրէօքիւն քեթիպլիյինի թասլամալըսըն սէն . շայէտ պու խըզմէթի սանա քիմին թափսիյէ իթմիշ օլտըղնն սօրան օլուր իսէ , մուգատտէման գաբտանը թանըմը վէ շիտի թէսատիւֆէն մէրգումը պուլմըշ օլտըղնն , վէ սէնին գալէմ սահիպի խոռկինի պիլէրէք , եանընա ալմըշ խոռկինի վէ քէնտիսինին զայէթ գէնկին օլտըղնն ճէվապէն սէօյլէմէլիսին :

«Ղայէթ տէրքեար վէ թապիի վէ քիմսէնին իթիրագընա մէյտան պըրագմայաճագ օլան շու մասալտան իւշ մագսատ վար :

«Էվվէլա , հասպ էլ մէմուրիյէթ տալիմա պուրայա կիտիպ կէլէպիլիր օլուրսըն :

«Սանիէն , էօյլէ տօգուզննճը օնուճը տէրէճէտէ պիր վարագբարէնին մուխապիրլիյինտէն տահա զիյատէ միւթէպէր պիր հալ քէսպ իթմիշ օլուրսըն :

«Նիհայէթ , էկէրջի սէնի պիր եէրէ կէօնտէրմէք իճապ իտէրսէ , հիլլէի շէրիյէ ուլարըմըշ օլուրըգ . պիր մալիւմաթ իսթիհասալի զըմնընտա , գաբտան սէնի ինկիլթէրրայա վէ եախօտ սաիր պիր թարաֆա կէօնտէրմիշ օլապիլիր . . . անլաշըլտըմը . պէօյլէ տէյի՞լ մի :

Մօրիս.— Բէք ալա անլաշըլտը . հաթթա շու թէտպիր վէ իճատընը բէք ուսթալըգլը ֆտըր :

Վէրտիէ.— Պազէն պէօյլէ էյի թէտպիրլէր տիւշիւնիւրիւմ :

Լարթիկ.— Էյ պէն նէ՞ եաքանաղըմ :

Վէրտիէ.— Տէրհալ Ֆիլէմէնկ սէֆարէթինէ կիտիպ , բասսօրթընը գայտ իթտիրմէլիսին . . . հէր շէյ հիւանիւ նիգամ տաիրէսինտէ օլմալը . սէֆարէթ քեթիպ պինէ՝ տօսթը օլան րահիպ Մէրիս թարաֆընտան տա (պէնիմ) սէլամ սէօյլէրսին :

Լարթիկ.— Պու գատա՞ր մը :

Վէրտիէ.— Շիմտիլք պու գատար : Պաշգա շէյէ պագալըմ . Մօրիս , պու կիւնտէն իթիպարէն Պրէսսօլ ֆամիլեասընը պուլմաղա ուղրաշմալը . մէրգում Պրէսսօլ միմար ըմըշ . էկէր Պօթթէն սալնամէսինտէ Պրէսսօլ իսմի պուլուլեմայաճագ օլուր իսէ , էմասլի քիթապլարա միւրաճաւթ իթմէլի , վէ պիր տէ խըզմէթքեարան իտարէսինէ պաշ վուրմալը . շիւնքի էվլէրտէն խըզմէթճի պուլմագ իւզրէ իտարէի մէգքիւրէյէ միւրաճաւթ օլուլեմէլիտիյինտէն , պէլքի էօյլէ պիր շախս մէյտանա չըգար . . . Սիմօնն վէլատէթի գայտընը պուլմալը . միւշքիլ պիր շէյ տէյիլ ամամ , մէրգուլէյի պուլմագ իշիւն Եէննի Սթալլ իլէ Ժօնաթան Ուիլտին գաթլլէրինտէն տօլայը զուհուր իթմիշ օլան վէլվէլէնին թէսքին օլմասընա պէքլէմէլիյիք , սօնրա Մօրիսի ՎիքՍիւր-Պրէնէ կէօնտէրիլիք . շիմտիլք պիզճէ էն էլզէմ օլան շէյ իհիլէյաֆ տըր :

Մօրիս.— Իհթիյաթտան այըլմամ :

Վէրտիէ.— Պու սապահքի կազէթալարը օգուտըն մը :

Մօրիս.— Եվվէթ :

Վէրտիէ.— Նէ՞ վար նէ՞ եօգ :

Մօրիս.— Տիւն ագչամքի կազէթալարըն եաղտըգլարընտան իպարէթ շէյլէր . հէյէթը իթհամիյէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն իսպարնամէի րէսմինին տէրօնլէ իթթիֆա իթմիլէր , միւթալասընտան՝ թահգըգաթը վագըատէն պիր նէթիճէ հաւսըլ օլմամըլ իտուկինի անլատըմ :

Վէրտիէ.— Մուայէնէխանէյէ կիթտի՞ն մի :

Մօրիս.— Խայըր , լաքին նիյէթիմ շիմտի կիթմէք տիր :

Վէրտիէ.— Բէք ալա . պիր քէրրէ շու էվի կէզէլիմ . չիւնքի հէր քէօշէսինի պիր էյիէէ պիլմէք էլզէմ տիր . —տէտիքտէ , իւչիւ պիրտէն էվին իչէրիսինի կէզտիքտէն սօնրա , պաղչէյէ չըգտըլար վէ Վէրտիէ տախի էվի թութտըղը սըրատա , Լարթիկին տուրմըլ օլտըղը գարունըն էօնիւնտէ տուրուպ , —Պու նէ՞ տիր , —սիւվալինէ , գարտան Վան Պրէօք . —Պիք գարու , կէօրիւյօրսըն եա , գապի պիր քիլիա վէ գալընճա պիր սիւրկիւ իլէ գարանմըլ պիր գարու :

Վէրտիէ.— Պու գարու նէ՞րէյէ չըգար ըմըլ :

Լարթիկ.— Պու էվին արգասընտա պուլունան վէ Վիլլ-Էվէք սօգաղընա նաղըր օլան խանէնին պաղչէսինէ :

Վէրտիէ.— Օ էվ նէ՞ ճընա շէյ տիր :

Լարթիկ.— Մուգատտէման իգամէթէ մախսուս ճէսիմ պիր էվ իքէն , մուախախարէն Մատամ Տիւպիէֆ նամընտա պիր գարընըն թահթը իտարէսինտէ օլարագ մէթէպէ թահվիլ օլընմըլ :

Վէրտիէ.— Պու գարույը նիթիւն վագթըլլա աշմըլար :

Լարթիկ.— Չիւնքի իքի էվին սահպիլ պիր իմիլ , վէ գաննըմ հալա տա էօյլէ տիր :

Վէրտիէ.— Բէք ալա . օ մէթէպի տէ կէօրիւլիյիմ . պու գօնչուլըգտան պիր սուրէթլէ իսթիֆատէ օլունըպ օլունամատըղընը անլամալըյըմ . էսնախի հայաթտա ֆախտէսիգ շէյ եօգ տըր . լաքին էն ճիւղի շէյտէն պիլէ իսթիֆատէ իթմէքլիյին եօլընը պիլմէլի տիր . էվին հէր ճիւլէթինի կէզտիք կէօրտի՞ւք մի :

Լարթիկ.— Հէքսի պու գատար :

Վէրտիէ.— Օ հալտէ արթըգ այրըլապիլիլիլ :

Լարթիկ.— Էօյլէ եէմէյինի պէրապէր եէյէլիմ մի :

Մօրիս.— Պէն պու սապահ չօգօլաթ իչտիմ :

Լարթիկ.— Սէն եաչտա օլանլար իչիւն , չօգօլաթ իլթիհա աշմագ իչիւն պիր շէյ տիր . սէնին միտէն իչիւն տահա գուվլէթլի պիր շէյ լաղըմ տըր . սիգին գալաճաղընըղը մէմուլ իտէրէք , իւչ քիլիլիք եէմէք հաղըրլաթտըմ :

Սախթէ րահիպ Մէրիս՝ սաաթընա պագտըգտան սօնրա , —Էօյլէ իօէ եէյէլիմ , լաքին չարուգ եէյէլիմ , չիւնքի միւսթաճէլ իլիմ վար , պիր սաաթտան զիյատէ միւսսատէ իտէմէմ :

Լարթիկ.— Պիր սաաթ քէաֆի տիր :

Իւչիւ պիրտէն եէմէք օտասընա կէչտիլէր վէ իլթիհալըճա եէտիլէր վէ միւեօնլար կէթիլէճէք օլան իլլէրինին մուվաֆֆագըլլէթինէ շարապ իչտիլէր :

Պիր կէճէտէ վուգուա կէլէն վէ իբի գաթլին տէ ֆալիլի պիր յախս օլտըղը փազնունն օլան իբի ֆիլի հազգընտա կաղէթալարտա միւնտէրիճ օլան մէպահին մալիւմը ամմէ օլուպ, Բարիս էհալիքի թաֆսիլաթը մատտէյի անլամագ վէ իբի ճիւնայէթին վուգուա կէլտիյի վէ ճիւզ օլմագսա նաաշլարըն պուլունտըղը մահալէթէ կիտիպ կէօրմէք ազմինէ տիւշմիւշ իտի : Պինաէն ալէյհ Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանը Եէրհալ էհլի մէրագ իլէ տօլտը : Բօլիս միւտիրի շու հալին վուգուալի էվէլինտէ քէշֆ իթմիշ օլտըղը ճիւզէթլէ , Գուրապիէֆ մէզարընըն էթրաֆընա պիր գօրտօ չէքաիրիպ , գարդաշալըղըն էօնիւնիւ ալմըտը : Էրնէսթին սօգաղընտա իսէ օ տէրէճէ ճէմիլէթ օլմատըղընտան , քիրա արապաճըսընըն գարուսը էօնիւնէ վագ օլընան իբի նէֆէր զապլիյէ կիւրիւտիւնիւն ղէնիւնէ մուվտֆազ օլմագտա իտիլէրնան իբի նէֆէր զապլիյէ կիւրիւտիւնիւն ղէնիւնէ մուվտֆազ օլմագտա իտիլէրնան

Պարօն Բասգալ տը Լանտիւէնիւն Պրէպան լօգանթասընտա իթմիշ օլտըղը Եէքէյէտէ Գօնթ իվան Սմօլօֆ պիր Բուս ֆամիլեասընա մախսուս օլան մէզարտա պահա օլունտըղընը իշիթտիքտէ , քէնտիսի պիզգաթ կիտիպ , վուգուի հալի անլամագ , վէ օ մէզարըն հանկը ֆամիլեայա մէնսուպ իտուկիլի էօլընմէք ազմին տիւշմիւշ օլտըղը ճիւզէթլէ , Կրանա-Օթէլտէ էօլլէ Եէմէյիլի Եէտիքտէն սօնրա , արապանըն հազըր օլուպ օլմատըղընը սօրտուգտա , վէ հազըր օլմատըղընա տալի ճէվապ ալտըգտա , սէրիէն տիկէր պիր արապա ճէլպ իլէ , իշի քիւրքիւ գօյու պիր քալթօ կիլիլիպ քիրա առապասընա պինտի , վէ Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանընա չէքմէսիլի արապաճըյա էյմը իթտի :

Արապա մէզարիսթանըն պէօյիւք գարուսը էօնիւնտէ տուրտը . Գօնթ արապատան աշաղը էնիպ , Գուրապիէֆ մէզարընա տօղրու կիտէն էհալիլին իշիլէ գաթլըտը , վէ մէզարա Եազլաշտըգնա էհալիլի Եարըպ թա էօնէ կէլմէք սէվտասըն տիւշտիւ :

- Բօլիս ժանտարմասը՝ Գօնթա խիթապէն .
- Իլէրի կէշմէք Եասագ տըր , մօսիէօ :
- Նի՞շիւն :
- Էմը պէօլլէ տիր :
- Գօնթ տուրտը վէ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա .
- Լաքին պէն րասթ կէլէ վէ մօնասըղ Եէրէ կէլմէմիլիմ տիր պուրայա , պիր ազ տահա էօթէտէ օլան պիր մէզարա զիյարէթ իթմէք մօգսատըյա կէլմիլիմ տիր միւսաատէ օլունամագ մը :
- Պու կիւնիլիւք օլամագ , էֆէնտիմ :
- Միւսթէսնա օլարագ . . .
- Իսթիսնալիէթ օլունամասը , այրընա թէնպիլ օլընմըշ տըր :
- Գօնթ իվան Սմօլօֆ , պու պապտէքի թէշէպպիւսալթընըն սէմէրէսիւք գալաֆաղընը անլատըղընտան , իսթէտիլի մալիւմաթը քիմտէն ալապիլէճէյիլի զապլիլի նէֆէրիլի սիւվալ իլէ իքթիֆա էյլէյիլ .
- Շու թէտպիրը շէտիտին սէպէպիլ նէ՞ տիր անլաշլամագ մը , — տէտիքտէ նէֆէր՝ թէմամըյա վուգուը հալի հիքեայէ իտուպ պիթիրտիքտէ .

Գօնթ.— Ճինայեթին վուգու պուտըղը մէզար հա՞նկըսը արը :

Նէֆէր.— Մարութի պիր Բուս Փամիւտպան մէնսցէլ օլան մէզար տըր :

Գօնթ.— Օ Փամիւտանըն չէօհրէթինի պիւթըմիսին :

Նէֆէր.— Պիրիթիմ եա :

Գօնթ.— Պանս սէօյլէյէպիրիթմիսին :

Նէֆէր.— Սէօյլէրիմ . օ մէզար Գուրապիէֆ Փամիւտանըն մէզարը տըր :

Գուրապիէֆ իսմինի իշիտիր իշիթմէզ , Գօնթ իվանըն պէնզի էօյիւ կիպի սօն .

ար , վէ հէյէճանը գալպ իլէ :

—էյի պիրիթմըսըն , սագըն եանըմայասըն :

—էօյլէ օլտըղընա էմին իմ , մէզարիթման պէքճիլէրինին պիրինտէն խապէր ալտըմ .

Գօնթ իվան՝ պաղընը ասըպ պիր միւտտէթ սաքիթ վէ սամիթ տուրաը , մուս խիսարէն զինինի թօրայըպ նէֆէրէ թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , կէրի տէօն . տիւ վէ միւթէմատիէն պիրիթմէքտէ վէ արթմագտա օլան ճէմիյէթին իշինտէ զայպ օլտը : Սըֆաթընտա ֆէվգէլատէ պիր մէշղուլիյէթը զինիյէ ալամէթի բէյտա՝ օլտը , բէնտի բէնտիյէ , —պու նա՞սըլ մուսամա , տինեատա պուստան զիյատէ զարիպ , պուստան զիյատէ անլաղըմազ պիր վագպա թէսավվուր օլունապիրիթ մի . մամա-ֆիհի մէսէլէ հէր հալտէ զահրէ իրարճ օլունմալը տըր , վէ նէ՞ օլտըղընը անլա-մալըյըմ . —տէյէրէք , առըմարը չաքուգլաթտը վէ թէնհա պիր եօլտան սաքըպ մէզարիթմանտան արիարը չըգտը վէ արապասընը արատը պուլտը : Գօնթ արապա-նըն զաքուսընը աչաճաղը սըրատա , էլինտէ սիյահ աղանտան մամուլ պիր խաչ թութմը , պիրիսի՝ եանընտան կէչէրքէն պիր հայրէթ սէտասը՝ սալը վէրիպ , վէ պիրտէն տուրըպ , Գօնթա .

—Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտիմ . . . սիգէ պիր չիֆթ սէօղիւմ վար —տէտիքտէ . Բուսիւլը Գօնթ՝ քէմալը թէաճճիւպլէ պաղընը չէվիրիպ , մուսաթըպընա պագ-տը , վէ եապանըն իսանըյա .

—Նէ՞ իսթէրսինիզ , —տէյու սիւվալինէ .

—Պիր մալիւմաթ ալմագ իսթէրիմ . . . էվվէլիսի կիւն Բօքէթ սագաղընտաքի տիւքքեանըմա կէլիպ , չէչէքտէն պիր թաճ ալան սիգ տէյիլ մի սինիզ :

—Իհթիմալ տըր քի պէն օլայըմ , չիւնքի ֆիլվագը էվվէլիսի կիւն պիր թաճ սաթըն ալտըմ , լաքին սէնին տիւքքեանընտան օլուպ օլմատըղընը պիլմէյօրըմ :

—Պէնիմ տիւքքեանըմտան ալտընըզ պիրիթօրըմ , հաթթա մէզքիւր թաճը Գու-րապիէֆ մէզարընա կէօթիւրտինիզ , տէյիլ մի :

—Պէլքի աէ . . . լաքին՝ պու սիւվալէրտէն մագսատընը՝զ :

—Չիւնքի սիգ կիթտիքտէն սօնրա , պիր Ֆրանսըզ ալթուըն վէրէճէք եէրտէ պիր ինկիլիզ ալթուըն վէրմիլ օլտըղընըզ Փարգ իթտիմ . պէն իսէ սիգէ Ֆրանսըզ ալթուըն հիսապըյա գուսուրընը վէրտիմ իտի : Պինսէն ալէյհ սիգէ պէչ ֆրանգ պօրճըմ վար տըր քի , հասպէլ իսթիգամէթ թէէտիյէ իթմէլիյիմ :

—Լիւզուլը եօգ . . . սիգտէ գալըն . մէմուլ իթմէմ քի ինկիլիզ ալթուըն վէրմիլ օլայըմ , էօյլէ տէ օլսա զարարը եօգ :

—Լաքին էֆէնտիմ . . .

— Եկէր գապուլ իթմէզ իսէն , Փուգարայա վէր , —տէյիպ , սապըսըզլըզլա արապայա աթլատը վէ գարուլը գարատըղը սըրատա , —նէրտէն քի պինտիմ իսէ , չարուգ երնէ օրայա կէօթիւր , —տէյու արապաճըյա թէնպիհ իթտի :

Մաթէմ էշեասը սաթան քիմսէ , արապանըն նումէրօսընը պիր էյիճէ Ֆիլերին . տէ հըֆզ իթտիբտէն սօնրա ,

—Ուհ . սէն օ գատար չարուգ կիտէմէզսին , նասըլ օլսա պէն օանա եթիլիւրիմ . խընզըր սէնի . . . —տէյիպ , հէման արապա մէրքէզինէ գօլտը , վէ արապա . ճըլարտան պիրինէ , —չու էօնտէն կիտէն արապանըն արգասընտան եթիլէճէ գօլուր իսէն , սանա երրմի Փրանգ վար :

—Չարուգ պին վէ երրմի Փրանգը հազըր թութ , չիւնքի ալաճաղըմա չիւպհէ եօգ . . . ա՛րը —տէյիպ գամըլը պատը , վէ Բօքէթ սօգաղընտան կիթմէքտէ օլան Գօնթ իվանըն արապասընա եթիլիտի :

Չիչէքճի՝ մէրգումըն Բէր-Լաշէզ վէ Էրնէսթին սօգաղը ճինայաթընըն Փաիլի օլտըղընա հիշ չիւպհէսի օլմատըղընտան , եօլու պաշա արապատան պաշընը տիշարը չըգարմըլ կէօղլէմէքտէ վէ քէնտի քէնտիյէ :

—Շիւպհէ եօգ , օ խապիս տիր . իքի եանտան սարը սագալընտան , կէօղլիւ . յիւնտէն վէ թէլաֆֆուզընտան տէրհալ թանըտըմ . . . զաթէն հէմ թաճը ալմը վէ հէմ տէ Գուրապիէֆ մէգարընա կէօթիւրմիւշ օլտըղընը թագրիւր իթտի . . . նէ կիւ . զէլ թալիիմ վար ըմըլ քի օրատա պուլունմըլմ . էվինէ գատար արգասընտան կի . տէճէյիմ , վէ իգամէթկեահընը էօյրէնէճէք օլուր իսէմ , գուսուրը գօլայ օլուր : Վաթանըմըն հիւքիւմէթինէ ճէսիմ պիր խըզմէթ իթմիշ օլաճաղըմ . . . կաղէթալար պէնտէն պահս իտիւպ , տիւքքեանըմ տա զիքր իտէճէքլէր . . . տիւքքեանըմըն պէլլէնմէսի իչիւն կիւզէլ պիր Ֆըրսաթ սայըլըր , —տէմէքտէ օլտըղը հալտէ տիւք . քեանճը պիր թէլաշ հըսս իթմէկէ պաշատը . չիւնքի Գօնթըն արապասընըն հայվա . նը քէնտինինքինտէն էյիճէ օլտըղը ճիհէթլէ , խայլըճա իլէրիլէմէքտէ իտի :

Մամաֆիհի՝ չիչէքճի մէգքիւր արապայը կէօղլէ էօնիւնտէն զայպ իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ , օ արալըգ եօլտան գըլլայա կիթմէքտէ օլան ասքէր կէչմէքտէ իտու . կի ճիհէթլէ , միւրուր ու ուպուր միւմքին օլամայըպ , Գօնթըն արապասը տուր . մաղա մէճպուր օլտը , վէ տիկէր արապա տախի մէգքիւր արապայա եագլաշտը :

Չիչէքճինին արապաճըսը միւշթէրիսինէ տօղրու էյիլիպ , —պու տէֆա արթըգ եագլաշտըգ , գաշամաղ :

—Սման օլմայա քի եագասընը սալը վէրէսին :

—Գօրգմա . . . նասըլ օլսա եագալարըլ . . . նումէրօսը 2750 տիր :

Սօքէր գըլլայա կիրմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , Գօնթըն արապասը եիւրիւմէկէ պաշ . լատը , լաքին պուլվարտա չօգ ճէմիլէթ օլտըղը ճիհէթլէ , էվիլէթի կիպի արապաճը սիւրմէմէքտէ օլտըղընտան , չիչէքճինին արապասը երրմի երրմի պէշ ատըմ ուղապ . տան գօվալայապիլմէքտէ իտի :

Բուժմօն սօգաղընըն նիհայէթինէ տօղրու Գօնթ իվան՝ արապանըն էօնտէքէ ճամլարտան պիրինի էնտիրիպ , արապաճըյա տօղրու ուղանտը , վէ եագասընտան

քէնտիյէ, Գօնթ Իվան Սմօիլօֆ հէ՛. պէօյլէ եաբմա Գօնթլար նիչէ նիչէ կէօրիւ-
միւշ տիր . . . քի՛մ պիւիր հանկը թօմրուգտան գաշմըշ տըր . . . — վէ մուսխարէն
արապածըյա խիթապէն, — երիմի Փրանգընը հազգ իթտին . . . պուռնտան սօնրա
սաաթ հիսապըյա կիտէճէյիզ . զապթիյէ տաիւրէսինէ կէօթիւրմէլի, վէ սըզը կիթ-
մէլի — տէտի :

Արապաճը գաւըյը պասըպ, — զապթիյէյէ՛ մի . . . կէօրիւնիւր քի գօվալատը.
ղըմըզ պիր գապահաթլը ըմըշ . վէ միւշթէրիմ տէ ճասուս օլմալը : Պու ճիհէթ հիշ
խաթըրմտան կէշմէմիշ իտի :

Հէր նէ գատար Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանընա բէք չօգ էհալի հիւճոււմ իթմիլ
իտի իսէ տէ, պիր օ գատար ճէմիյէթ տէ մուսայէնէխանէյէ գօշուշմըշ իտի : Էհլի
մէրազ՝ թէաթրօ գաբուլարընտա օլտըղը միսիլու, նէօպէթէ պէքլէմէքաէ իտի :
Նէֆէրաթը զապթիյէնին թահթը նէզարէթինտէ օլարազ, էհալի ալթըշար ալթը-
շար կիրէրլէր չըգարլար իտի : Նաաշլարըն իքիսի տէ էհալիյի սալօնտան ալըրան
ճամէքեանլարա էն եագըն օլան մէրմէր մասալարըն իւզէրինէ վազ իտիմիշ իտի :

Պիզիմ իլէ պէրապէր մուսայէնէխանէյէ կիրէն ալթը քիշինին իշինտէ էլլիշէր
եալընտա, պիրպիրինէ ույմազ էլպիսէլէր կիյինմիշ, հալլէրի միւնասէպէթսիզճէ
իքի քիշի վար իտի : Պուռնարտան պիրիսի տիկէրինէ .

— Պագընտը, իշթէ Գօնթէս տէտիքլէրի . իքի պըչազ եէմիշ . պիրի պօղազընա
պիրի տէ սօլ մէմէսինին ալթընա թամ եիւրէյինէ . վուրան ուսթատ ըմըշ . տէյէ-
ճէք եօգ : Տիկէրի տախի արգատաշընա ալըն լիօանը գուլլանմագտա իտի :

Պու իքի շախսըն եանընտա պուլուռնանլար՝ մէրգուլմանըն էօյլէ ատի պիր լիսան
իլէ միւսահէպէթլէրինտէն վէ հալլէրինտէն նամուսը ատամլարա պէնզէմէյիպ,
հայտուտա պէնզէյիլէրինտէն, պիր տէրէճէյէ գատար ալամէթը տէհէթ հըսս էյ-
լէտիլէր :

Զապթիյէլէր. — Տուրմայըն տուրմայըն, տօլաշըն կէդին, — տէյու պաղըրտըգ-
լարընտա, ճիւմէսի եիւրիւմէկէ պաշլայըպ, տիկէր նաաշըն էօնիւնտէ տուրտըլար
վէ եինէ մէրգուլման իքի մէճհուլ իւլ ահվալ շախսարըն պիրիսի, տիկէրինէ .

— Իշթէ էօլէն գապատայը տա պու, պագընտը շուռնա . . . պիր համլատա հա-
պը եուլթմըշ . — վէ մուսխարէն արգատաշընըն գուլաղընա տօղրու էյիլէրէք)
— Լաքին շու գօլուռն իւսթիւնտէքի . . .

— Չէնէնէ մէրամ անլաթ, պէն թանըտմ քի՛մ օլտըղընը :

— Սէ՛ն մի :

— Պէն :

— Տիմէք ահպա՞պ մը չըգտընըզ :

— Էսկի հապսխանէ գաշկընլարընտան տըր . օ գօլուռնտաքի ռէսմլէրի հապսխա.
նէտէ իյնէ իլէ պէն եաբմըշմ տըր . — տէտիքտէ, արգատաշըն գօլընը սըզըպ, սիւ-
բիւթ իթմէսինի իշարէթ իթտի :

Զապթիյէնին պիրի. — Կէշին, կէշին, — տէյու պաղըրտըգտա, պիր ալթը քի-
շի տահա իշէրի կիրիպ, տիկէրլէրի չըգտըլար : Մէճհուլ իւլ ահվալ իքի շախս տա-
խի գօնուշա գօնուշա չըգըպ պիր ազ թէպաիւտ իթտիլէր, վէ նէպաթաթ պաղլէ-
սինէ տօղրու եիւրիւտիլէր :

— Սէօյլէ . . . սէօյլէ . . . եանըմայօրսըն եա , օ օտուռն քէսիւմիշ հէրիֆին գօլընա իսմինի սէն եազմըշ օլտըղընա էմի՞ն միսին :

— Ղայէթ էմին իմ . օ հէրիֆի Բուռասի հապսխանէսինտէ կէօրտիւմ . հանիյա պիր տէֆա պէշ սէնէ եաթմըշ ըտը՞մ եա , օնտան պէրու խայլը զէման կէշտի . . . օ վազըթ տա խընզըր պիր շէյ իտի , կէօրիւնիւր քի պիր հայտուտ չէթէսինէ խըզմէթ իթմիշ տիր :

— Հայտուտըգտա պուռուռմըշ ամմա , գօլթուղընըն ալթընտան կէչէն պըջադտան սըյրըլամամըշ :

— Պաթիլ իլէ մագթուլըն պէյնլէրինտէ աճապա նէ՞ վար ըմըշ :

— Պագասանա :

— Նէ՞ վար :

— Աճապա կիթսէք զապթիյէյէ պիր իքի չիֆթ սէօզ քէօյլէսէք , պիր շէյ գաթապիլի՞րմիսիզ , նէ՞ տէրսին :

— Եօզ եօզ , էքսիք օլտուռն , Ապուլպէ , զապթիյէ տաիրէսինէ կիթմէք պէնիմ իշիմ տէյիլ . օ մահալլէրտէն նէֆրէթ իտէրիմ , սօբկու սիւվալէ իսթինթադա գալղըրըլար , վէ վագթընըն իւշ բուպընը պօշա կէշիրթտիրիւէր . վարսըն բօլիս քէնտի քէնտիյէ իշի անլասըն . . . պիզիմ կիտիպ հէր իշիմիզի հիքեայէ իթմէկէ իհթիյաճըմըզ եօզ :

— Հագգըն վար :

— Էլպէթթէ :

— Աիտէլիմ պիր շէյ չագալըմ մը :

— Չագալըմ եա . իշէրիմիզի գըզտըրըր . մէյխանէնին պիրինէ կիրէլիմ :

Իքի ըէֆիգլէր , էսքի աթ բագարընա տօղրու կիտիպ , վէ քէօշէ պուճագ պիր մէյխանէյէ կիրիպ , իշրէթ մասասընըն պաշընա եէրլէշտիւէր :

Մալիւմ օլտըղը վէճհ իւզրէ , ատիյէ վէ զապթիյէ տաիրէլէրինտէ գաթիլի վէ եախօտ գաթիլլէրի պուլմագ իւզրէ , հէր կէօնա թէշէպպիւսաթըն իճրասընա միւլպատէրէթ օլընտըղը հալտէ , պիր կէօնա նէթիճէյէ տէսթրէս օլուռնամամասը՝ մէմուրիյնին թէլաշէսինի մուճիպ օլմագտա իտի :

Թային օլուռնան մէմուրլարըն բաբօրթօլարը պիր պիրի արտը սըրա կէլմէքտէ օլտըղը հալտէ , հիշ պիր Փայիտէյի մուճիպ օլամամագտա , վէ մէսէլէ հագգընտա պիր կէօնա ըլըզ քէօշէսի կէօթթէրմէմէքտէ իտի :

Բօլիս միւտիրի գաֆասընը չաթլատըրճասընա տիւշիւնիւր , վէ Ժօտըլէ իլէ Մարթէլէ պիր իք ուճու կէօսթէրմէկէ չալըլըր , վէ պուլամագ իտի :

Տիկէր թարաֆտան միւսթանթիզ Բօլ տը Ժիպրէ իշին հիքմէթլի տէրէճէտէ մուղլագլըղընտան քիսրի գապարմագլա պէրապէր , կիրտիյի եօլտան չըզմանըն չարէսինի արար տուրուր իտի :

Էհպիլինին թօբլանտըղը մահալլէրէ , Գուրալիէֆ մէզարընըն , մուայէնէխանէնին , Էրնէսթին սօգաղընտաքի արսպա ախըրընըն ճիվարլարընա խաֆիյէլէր թաշին իտիլմէսի էմր ու թէնպիհ իտիլմիշ իտի :

Հալլէրինտէն վէ սըֆաթլարընտան խաֆիյէ օլտըզլարը մալիւմ օլմայան քէսան

եհալինին արասընա կերիւ, հէր չէյի տին, լէպիլէնէ քլէրինտէն վէ իլի պիտիքլէրի ճիհէթլէ, գօլայնա մալիւմաթ ալապիլէնէ քլէրինտէն, բօլիս իտարէսիննէ էքոերիլա պու թէտպիլէ միւրաճաաթ օլունմը չա վէ սէմէրէրի տալի կէօղիլմիւլ իտի :

Մալիւմ տիր քի, չօգչ տէֆա վէ պէլքի տէ տալիմալ ճանիլէր, սէպէպինի տէքը իտէմէտիքլէրի վէ անլայամատրգլարը պիր հըսսէ մէպին, իլլէմիլ օլտըգլարը ճինա յէթին մահալինի վէ եախօտ նանլարընա գըյտըգլարը քիմսէնին լաշէպինի կէօրմէք կիպի պիր չօլթազըղա գալգըղըլար :

Անճագ պէր վէճը մէշրուհ խըզմէթէ թային օլունան մէմուրլաք, կէշէկ պօլաշտըգտան սօնրա, պիր չէյ անլայամատրգլարը վէ եախօտ մանասըղ անճագ պիր գաչ սէօզ իշիտէպիտիքլէրի ճիհէթլէ, ագչամլարը պօյունլարը էյրի մահճուպանէ հիւքիւմէթէ ալտէթ իտէրլէր իտի :

Վուգուաթըն իքինճի կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա, Մ. տը Ժիպլէ օտաթթնտան տիշարը չըգաճաղը սըրատա, խատէմէտէն պիրի կէլիպ, միւտտաիի ումուսինիլէ քէնտիլիլէ կէօրիւլմէք իսթէտիլինի պէյան էյլէտիլինտէն, միւսթանթիգ տէրհալ մուսալիլիհին նէգտինէ կիթտի :

41

Միւտտաիի ումուսի.— Թագէ պիր խապէրին վա՞ր մը . մէհարէթին սայէլինտէ վէ եախօտ րասթ կէլէ օլսուն իքին ուճընը թուլթապիլտիւն մի :

Միւսթանթիգ.— Հէյհա՛թ, խայր :

Միւտտաիի ումուսի.— Նէ՞ տէքսին, քէլֆիլէթ հալապլէք հալտէ՞ մի տիր :

Միւսթանթիգ.— Էօյլէ օլտըղըն սէօյլէմէկէ աաթթա ութանըյօրըմ :

Միւտտաիի ումուսի.— Հալա գո՞ւլմէթ իշինտէմիլիգ :

Միւսթանթիգ.— Հալա . հաթթա վուգու պուլան իքի ճինայէթին սէպէպի նէ՞ օլապիլտիլինէ ագլ իրաիրմէկէ պիլէ մուվաֆֆագ օլթամայօրըմ, պէնճէ էն սահիհ օլան ճիհէթ՝ հէր իքի գաթլէ միւթէհասըր օլան պիր շախս տըր . . . Եվվէլ էմրտէ եա ֆաթիլեհաճա պիր մէսէլէտէն տօլայը վէ եախօտ հէր հալտէ տէհշէթլի պիր սըրըր մէյտանա չըգարմամագ մէհպուրիլէթինէ մէպին, ճինայալը վաղըր ղալէթ միւթէպէր պիր քիմսէ թարաֆթնտան իճրա օլունմը տըր գանն իթտիմ :

Միւտտաիի ումուսի.— Էյ սօնրա պու թախմիլնտէն սարֆը նաղա՞ր մը իթտինիգ :

Միւսթանթիգ.— Գաթիէն :

Միւտտաիի ումուսի.— Նի՞շիւն :

Միւսթանթիգ.— Չիւնքի գահիր հալտէն ֆիքրի սապըգըմն սահիհ օլմատըղընա վէ եախօտ հիշ օլմագսա մէշքիւք պիր միւթալաա իտուկիլնէ գարար վէրտիմ . . . Մագթոլլէրին նէ պիրի վէ նէ տէ տիկէրի պիր սընֆը միւթէպէրէ մէնօուպ տէյիլ տիրլէր . մագթոլլըն գօլը իւզէրինտէ կչն իլէ եարըլմը իշարէթլէր կէօրիլմիւլ օլտըղը միսիլու, կէրէք օնըն վէ կէրէք գաբընըն ճամէշուլարընտա պիր կէօնա ալալամէթը ֆարիգա եօգ իտի :

Միւտտաիի ումուսի.— Պզ, սէօյլէտիլլէրինիքտէն պիր չէյ չըգմագ, պէլիլ է-

ֆէնտիկերին նամ վէ թալիմաթըյլա հարէքէթ իտէն վէ միւթէպէր խոնէլէրէ մէնջ սուպ օլան էմէքտարլար իտի , նէ՞ պիլիրսին :

Միւսթանթիգ.— Սիգին տէտիյինիզ կիպի տէ օլա , նէ մաքսատա մէպնի պիւ չարէ խըզմէթքեարլար թէլէֆ իտիլէպիլիր :

Միւստաթի ումումի.— Անլէրին քէշֆ իթմիշ վէ եախօտ խապէր ալմըշ օլտըգ-լարը ֆամիլեաճա պիր սըրրըն մէյտանա չըգմամասը մաքսատընա մէպնի իթլաֆ ի տիլիշ օլապիլիրլէր եա :

Միւսթանթիգ.— Էօյլէ մաարուֆ վէ միւթէպէր զէվաթըն էմէքտարանընը թանըյան վէ պիլէն բէք չօգ պուլունըր . էօյլէ օլա իտի շիմտիյէ գատար մուա-յէնէխանէտէ նաաշլարը կէօրէնլէրին իջինտէն թանըյանլար պուլունըր իտի :

Միւստաթի ումումի.— Թանընմայաճազլարը նէ՞ մալիւմ :

Միւսթանթիգ.— Մալիւմ տէյիլ :

Միւստաթի ումումի.— Մուայէնէխանէյէ չօգ սէյրճի կիթտի՞ մի :

Միւսթանթիգ.— Բէք չօգ . նէֆէրաթը զապըթա՝ սէյրճիլէրի ալթըշար ալթը-չար իչէրի սալը վէրիյօրլար :

Միւստաթի ումումի.— Օ սէյրճիլէրին միյանընա տա բօլիս խաֆիյէլէրի թային օլընմը՞ յը տըր :

Միւսթանթիգ.— Շիւպհէ՞ մի վար :

Միւստաթի ումումի.— Քի՞մէր թային օլունտը :

Միւսթանթիգ.— Զապըթաճա խըզմէթլէրի թազտիր օլունան ժօտըլէ իլէ Մար-թէլ :

Միւստաթի ումումի.— Իքիսի տէ էյի . պէն տէ լթանըրըմ . ամմա , պունլարըն իքիսի տէ էկէրչի գաթիլ սապըգալը պիր շախս իսէ , էլէ կէչիրէպիլիրլէր . չիւնքի օ միսիլիւլէրին տօլապլարընա վէ ուսուլ վէ թէտպիրլէրինէ , էյլէնտիքլէրի մա-հալլէրէ , եաթագլարընա , նէ վէճհ իլէ իլէ թէշէպպիւս էյլէտիքլէրինէ , նիհայէթ օ ճընս պիր ֆապրիգա մալիսին ալամէթը մախսուսէսինէ աշնա տըրլար : Հալ պու քի , պու տէֆա վուզու պուլան ճինայաթ հազգընտա օնլարըն մէհարէթինէ կիւվէնիպ տուրըլամազ . . . Սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ քի , օնլար տա պու մէսէ-լէտէ եօլարընը շաշըրտըլար , նէ իլէրի կիտէպիլիյօրլար , վէ նէ տէ պիր շէյ պուլապիլիյօրլար . արա սըրա զայէթ ուսթատ խաֆիյէ-էր զուհուր իտէր եա , պոք իշտէ պիգէ էօյլէ պիրիսի լազըմ տըր . օնլար հէր օյուընը օյնամանըն , հէր սըֆաթը թազընմանըն եօլունը պիլիրլէր , վէ միւթէպէր ճէմիյէթլէրէ կիրիպ չըգտըզլարը միսիլու , էն ատի տէլիքլէրէ տէ պաշլարընը սօգապիլիրլէր վէ պուլունտըզլարը մահալէ կէօրէ սէօզ վէ հարէքէթտէ պուլընըրլար . պու միսիլիւլէր պիր պազըշտա էն մուղլաք մէսէլէլէրի պիլէ հալլ իտէպիլմէք իզթիտայընը հաիզ տիրլէր . ալ քէօրէյինլին ալըն գօգուսընը ալըպ արգասընտան տիւշտիւյիւ կիպի պունլար տա , գօզլայա գօգլայա պուլուրլար : Եարայա պազտըզլարը կիպի մազթուլըն նէ ճինս սիւահ իլէ վէ նէ ճընս էլ իլէ տարպ իտիլմիշ օլտըղընը անլարլար : Խիւլասաի քէ-լամ թապիյաթտան պիր պաշգա կէօզէ տահա մալիք կիպի տիրլէր . իշթէ պիգէ պէօյլէ պիր ատամ լազըմ տըր :

Միւսթանթիգ.— Էվէթ , Լըգօգ կիպի ժօպէն կիպի ատամլարըմըզ օլա իտի

էն՝ օլոր խոի . պիզիմ իջնտէ զայս օլորդըմը Գարանըգ պոճ միսիլու մէմոթըպ նազարնտա այտընըգ սայըլըր : Թէէսսիթֆ օլաւնուի քի , էլեէվմ պէօլէ առամըրա մալիք թէյիլիգ :

Միւտտաիի ումումի պիր միւտտէթ միւթաղաատան սօնրա .

— Մատամ Բօզիէ խաթրընտա՞ մը տըր :

Միւսթանթիգ , տիւշիւնիւպ տիւշիւնիւպ վէ խաթրընա կէթիրէմէյիպ . — Մատամ Բօզիէ՞ մի :

Միւտտաիի ումումի . — Վէ եախտ տահա տօղրուսը Էմէ Ժուպէր :

Միւսթանթիգ . — Պու իսմի իշիթմիլիմ :

Միւտտաիի ումումի . — Պու պիր գարը իսմի տիր . պու գաթըլը խապիսին պիրի սախթէ նիւմայիլէր իլէ իթհամ իթմէլիյին եօլընը պուլուպ , գաթիլ մագամըրտա ճէգա մահքէմէսինէ կէթիրիլի խոի : Էսնար մուհաքէմէտէ , մէրգուլմէ Էմէ Ժուպէր խալլէ զահմէթլէ սուչսըզըղընը իսպաթ իտուպ , Թէպրիլէի զիմմէթ իթմիլի խոի . . . Պէրաէթինի իսպաթ իտէր իթմէգ , քէնտիսինի իտամ ճէգասընա հիւք իթտիրմէյէ սէպէպ օլան շախտան ինթիգամ ալմագ սէվտասընա տիւշիւպ , իսթէ տիյի կիպի մէրգուլմը արայապիլսին իշին բօլիս իտարէսինտէ պիր մէմուրիյէթ տէրէօհտէ իթմիլի խոի : Էսնար մէմուրիյէթինտէ , Ֆէվգէլատէ սուրէթտէ իպրազը մէհարէթ վէ իսթիտատ իտուպ , միւֆթէրիսինին արգասընա տիւշտիւ , վէ պուլու գապըթա մէմուրլարընա Թէսիլմ իթմէկէ պիլէ մուվաֆֆագ օլտը : Լաքին օ խապիս մէմուրլարըն էլինտէն գաչըպ նապէտիտ օլտը . վէ Փագաթ ղըյապէն իտամ ճէգասընա հիւք օլտընտը . խաթրընա կէլիյօ՞ր մը :

Միւսթանթիգ . — Կէլտի . Էմէ Ժուպէր իսմինտէն զիհնիմ աչըլտը :

Միւտտաիի ումումի . — Օ պիչարէ գարը Ֆէվգէլատէ էհիլ Երգ պիր գարը տի : Տայիմա հարէքէթտէ պուլունապիլէճէք վէ Թէպէտտիլլաթ կէօրէպիլէճէ պիր մէմուրիյէթտէն միւթէլէզգիլ օլմագտա խոի : Մայէթինէ պիր բօլիս գօլը Թաթին օլունմըլ խոի : Քէտիլէքին կէճէ գարանըգտա կէօրտիլլէրի կիպի , մէրգուլմ տաիի էն անլաչըլմագ մէսէլէլէրին ուճուլմ վէ եօլընը պուլմագտա օլտըղը ճիհէթլէ , բիւֆէգասը օ գարըյա ՔէՏի ԿէՕԶիի նամընը Թագմըլար խոի : Ճինայէթ վէ բօլիթիգաճա զուհուրա կէլէն մէսէլէլէրտէ վէ խուսուսիլլէ Օրսինի Ֆէսատը գէմանըտա բէք պէօյիւք խըղմէթլէր իյֆա իթմիլ տիր : Մայէի ասիյէսինտէ պու իթիստատը օլտըղը ճիհէթլէ , Լըգօգ վէ Ժօպէնին այարընա կէլիլ էէթիլմիլ օլտըղընտան , անէր պիլէ մէրգուլմէնին մէհարէթինի Թագտիր իտէլլէր խոի . Թէհուրիլ օլընըր քի , տէօրթ պէլ սէնէտէն պէրու . Թէրքի խըղմէթ իթմիլ տիր :

Միւսթանթիգ . — Աճապա Թէքրար գապըթա խաարէսի մէրգուլմէյի էլէ կէլիլէմէ՞գ մի :

Միւտտաիի ումումի . — Բէք միւլքիլ տիր . չիւնքի օ վագըթ տա գապըթա խաարէսի ալը գօմագ իսթէտի ամմա , իսքտաթ իտէմէտի :

Միւսթանթիգ . — Եալընըգ մէսէլէի հազըրէ իլէ ուղրալմասը Թէլիթֆ օլունմ պէլլի գապուլ իտէր :

Միւտտաիի ումումի . — Օ շարթըլա պէլլի գապուլ իթսին : Հէր հալտէ Երքէրի Թէլիթֆ օլունապիլիլ . վէ պիլգաթ միւտտաիլէլ իթմէթտէն ինթինապ իթիլ պիլէ նասիհաթընը տիրիլ իթմէգ :

Միւսթանթիգ.— Էլեկմ Բարիտէ՞ մի Կիր :

Միւտտաիի ումուսի.— Էյլէ զանն իտէրիմ, Կիր սէնէ էվլէ, Բարիտէ Ժաի :
Պէք արալըգ քէնտիոնէ աիտ Կիր իշ իջիւն Կէնի կէօրմէկէ վէ Կիր չէյ սորմաղա
կէմիշ իտի : Հագգընտա ֆէվգէլատէ ըիայէթիմ օլտըղընը քէնտիսի տաիի Կիրի :

Միւսթանթիգ.— Մէրգումէ ինտինտէ սէնին խաթըրըն մէրի օլմադ կէրէք տիր :

Միւտտաիի ումուսի.— Պիր ազ , զանն իտէրիմ :

Միւսթանթիգ.— Օ հալտէ շու նուֆուզընըգ իվթիմալ իլէ , Էմէ Ժուպէրին
մուսվէնէթիինի իսթիհասալ իթմէկէ շալըղընըգ : Մէրգումէնին խաթըրընըգա տիւլմէսի
էյի Կիր էմարէ սայըլըր . Ժօտըլէ իլէ Մարթէլին մուվաֆֆադ Զամատըզլարը իշ
լէրտէ մէրգումէնին մուվաֆֆադ օլապիլէճէի տէրքէար Ժըր :

Միւտտաիի ումուսի.— Հէման Կու կիւն մէրգումէ իլէ կէօրիւմէկէ զպրէթ
իտէրիմ :

Մ. տը Ժիպրէ պաղա գաղըն Կիտէճէի Կըրատա , խատէմտէն Կիրի կէլիպ,
բօլիս միւտիրիլլէ մահէմէ գօմիսէրինին կէլմէքտէ օլտըզլարընը խապէր վէրտի :

Միւտտաիի ումուսի.— Էկէրչի էյի Կիր խապէր կէթիրիյօրլար իտէ , Դէֆա
կէլիլէր , —տէտի :

Մուճաիլէյհիւմ՝ Բօքէթ սօգաղընտաքի չիլէքճի Լըթէլլիէ իլէ իլէրի Կիրտիլէր :

Միւտտաիի ումուսի.— Նէ՞ վար նէ՞ եօգ էֆէնտիլէր :

Բօլիս միւտիրի.— Օլան շու քի , Մ. Լըթէլլիէնին գալիլիսէ , Բէր-Լաշէզ իլէ
Էրնէսթին սօգաղըն ճինալէթլէրինին Փալիլի հէր քիմ իսէ , Կիր սաաթա վարմազ
հիւքիւմէթ էյիլէ կէլէճէք տիր :

Միւսթանթիգ իշիթտիլինէ ինանամայըն.— Գապիլ՝ մի տիր :

Միւտտաիի ումուսի չիլէքչիլէ խիթապէն.— Սէյլէտիլինէ էմի՞ն մի սին , մօ-
սիէօ :

Լըթէլլիէ.— Ղայէթ էմին իմ :

Միւտտաիի ումուսի.— Պու էմիլիէթ նէ՞տէն հուսուլէ կէլմիշ տիր :

Լըթէլլիէ.— Մէրգում իթի սաաթ մուգատտէմ Բէր-Լաշէզտէն զըզըլս արա-
պայա Կիլէրքէն թանըտըմ :

Միւտտաիի ումուսի.— Սագըն Կլնզէթմիշ օլուպ տա ալտա՞նմայասըն :

Լըթէլլիէ.— Խայր , էֆէնտիմ . . . հաթթա եանընա եագլաշտըմ վէ գօնուշ-
տըմ Կիրէ :

Միւտտաիի ումուսի.— Էյ Նի՞չիւն տէրհալ գապըթայա թէսլիմ իթմէտին :

Լըթէլլիէ.— Պագընտա հիշ Կիր գապթիլէ նէֆէրի կէօրիւմէ իլիլմէտի . հէր
թարաֆա Կաղտըմ , ապէր շաքգուսը կէօրէմէտիմ . գաթէն թութտըմաղա գալ-
գընանագ օլտա իտիմ , չօգ վէլվէլէ չօգ կիւրիւթիւ հասըլ օլանագտը . Կէլիլ տէ
գաշըրըր ըտըմ . նէրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլտըղընը անլամագ իւզըլէ արգասըն-
տան կէօրէթլէտիմ . . . Հիշ Կիր շէյին ֆարգընա վարմամըլ օլտըղըն ճիլէթլէ՝ օլ-
տըղըն եէրտէն գըրըրտամայանաղը աշիքեար տըր :

Միւտտաիի ումուսի.— Տիմէք քի կէօզէթլէտին :

Լըթէլլիէ.— Էվլէթ էֆէնտիմ , Կրանտ-Օթէլէ գատար արգասընտան կիթտիմ :

Միւտտաիի ումուսի.— Օրատա իգամէթ իթտիլինէ էմի՞ն մի սին :

Լըթէլիէ.— Օ պապտէ իսթիհսալը մալիւմաթ իթաիմ :

Միւտտաիի ումումի.— Նա՛սըլ :

Լըթէլիէ.— Լօգանթանըն խըզմէթ քեարլարընտան պիրինէ սօրտըմ , աւ-
լատըմ :

Միւտտաիի ումումի.— Հա՛նկը միլլէթաէն իմիլ :

Լըթէլիէ.— Բուսիալը տըր :

Միւսթանթիգ.— Բուսիալը՞ մը . քեաֆֆէի շահիտլէրին շէհատէթի պու մէր-
քէգտէ իտի :

Միւտտաիի ումումի.— Իսմի՞ :

Լըթէլիէ.— Գօնթ Սմօիլօֆ թէսմիյէ օլունըյօր վէ եախօտ իթաիրիյօր :

Միւտտաիի ումումի.— « Կէօրտիւմ իսէ թանըտըմ » տէտին . էվվէլտէն տէ
թանը՞ր մը իտին :

Լըթէլիէ.— Ճինայէթին վուգու պուլտըղը կիւն մէզարտա պուլունան թանը
սաթըն ալան օ շախս օլտըղընտան , կէօրտիւմ իսէ թանըտըմ :

Միւսթանթիգ.— Հաթթա մօսիէօ Լըթէլիէ մէզքիւր թանը իպթիտատէ տէ
թանըմը իտի : Տէրհալ պիր թէվգըֆ էմրի իմզալայըմ , վէ թէվգըֆ իթտիրմէնին
չարէսինէ պագայըմ :

Բօլիս միւտիրի.— Պէն տէ լազըմ կէլէն էմրլէրի վէրէյիմ :

Միւսթանթիգ՝ Լըթէլիէյէ խիթապէն.— Կրանտ-Օթէլէ կէօնտէրիլէճէք մէմուր-
լարա րէֆազաթ իթմէնիլի վէ ճանի էմին պիր մահալէ նազլ օլունընճայա տէկին
անլէրտէն այրըմամանըզը րէճա իտէրիմ : Էկէր իսթէր իսէնիլ , զայ իտէճէյինիլ
վազթ իչիւն հիւքիւմէթ սիգէ լազըմ կէլէն թազմինաթը թէէտիյէ իտէր :

Լըթէլիէ.— Օրալարա հաճէթ եօգ . չիւքիւր Սլլահա , հալիմ վազթըմ եէրին-
տէ տիր , հիչ պիր շէյ թալէպ իթմէմ . հիւքիւմէթին էլինէ պէօյլէ պիր խապիսի
թէօլիմ իտէպիլմէք մէսրուրիյէթի ինտիմտէ բէք պէօյիւք պիր միւքեաֆաթ սայըլըր :

Միւսթանթիգ.— Պու պապտէքի խահիլ վէ մէնֆաաթբէրէսթսիզլիյինիլտէն
տօլայը պէյանը մէմնունիյէթ իտէրիմ : Պէլքի վասէթանըզ իլէ , տէհէթի վէ գան-
լը պիր մուամմայը գարիպէն հալլ իտէրիլ :

42

Միւտտաիի ումումի՝ բօլիս միւտիրինէ խիթապէն.— Կրանտ-Օթէլտէ Բուսիա-
լընըն իգամէթ իթաիլի տաիրէյի թէհարրի իթտիրմէյէ ունութ-մայասընըզ :

Բօլիս միւտիրի.— Բահաթ օլունըզ , էյիճէ թէհարրի օլունըր :

Միւտտաիի ումումի.— Օ հալտէ սիւրաթլէ հարէքէթ իտինիլ . վէ էկէր ճանի
իչին ֆարգընա վարաճազ օլուր իսէ , մէյտան վէրմէյինիլ :

Պիր շէրեէք սօնրա իքի արապա աուլիյէ տաիրէսինտէն Կրանտ-Օթէլէ կիթմէք
իւզրէ եօլա չըգտը :

* *

Բահիպ Մէրիս նամ վէ գըյաֆէթինտէ պուլունան վէրտիէնին արզուսը մու-
ճիպինճէ , Օիւրէն սօգաղընտա սիւրաթլէ եէմէք եէտիքաէն վէ լազըմ կէլէն գա-

բարձրագոյն վերաբերման սունգաւ, Լարթիկ վէ Վերտիկ վէ Մօրիս պերպրէրէնտէն
այրըմըշար իտի :

Սապրկ միմար Լիւտովիգ Պրէսսօլն նէ՛րէտէ օլտըղընը անլամագ, վէ Վապէն
սօգաղընտաքի րէսպոմ Կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինտէ թանըմը օլտըղմըշ մէր-
գում Լիւտովիգ Պրէսսօլն գէվիէսի Վալանթին Տարվիլին զայրը մէշու գըզը Սի-
մօն Տարվիլին ագտը վէլատէթիին սուրէթիին էլէ կէշիրմէք մատտէլէրի Մօրիս
հէվալէ օլունմըշ իտուկիտէն, Սգրքէ՛ծ կազէթասը մուխպիրի Մօրիս՝ Սիւրէն սօ-
գաղընտաքի խանէտէն չըզըպ, Բասաթ աը լՕրէրատաքի գրաաթխանէյէ կիթտէ,
վէ Պթթէն սալնամէսինին իպթիտաի նէլրինտէն պէրու ճիւլէրինին պուլունըպ
պուլունմատըղընը սօրտը վէ սօն օն իւչ սէնէլիյի պուլունմապիլէճէյի ճէվապընը
ալըզտա, օնտան էվիլէթի ճիւլէրէ տախի իհթիյաճ մէս իտէճէյիին թախմին իթ-
մէքտէ օլտըղը հալտէ, էն էսկի ճիւլէրի պիր քէրրէ կէօզտէն կէշիրմէկէ պաշա-
տը, վէ պիր իթիինին թէտազը իտուպ, Եա Մ. Պրէսսօլն իսմինի, Եիւզ պին աթէ-
հապի սալնամէյէ տէրճ իթտիրմէմիշ օլմասընտան, վէ Եախօտ մէզքիւր սալնամէի
մէհուրըն նաշիրլէրի թարաֆընտան հէք սէնէ վագը օլտն թահրիրտէ ունուաըմըշ
օլմասընտան Լուտովիգ Պրէսսօլ տէյու պիր աթէն պուլամատը :

Աննագ իւշիւնճիւ ճիւլտտէ միգարլարա մախսուս օլան գըմտա, հէմ իպինի
հէմ տէ աթէնին պուլտը. Լիւտովիգ Պրէսսօլ Ֆիլ-տիւ-Գալվէր պուլվարընտա 23
նումէրօտա մուգիմ տէյու իշարէթ իտիմիշ իտի :

Լաքին պու գայտ օն պիր սէնէլիք պիր գայտ օլմագ հասէպիլէ, Մ. Պրէսսօ-
լն օ վագըթտան պէրու պիր գաշ տէֆալար թէպտիլը մէքեան իթմիշ օլմասը իհլ
թիմալտէն պախտ տէյիլ իտի իսէ տէ, Մօրիս ճէպ տէֆթէրինին պիր քէօշէսինէ
իսթիհսալ իթտիլի մալիւմաթը իշարէթ իթտիքտէն սօնրա, թէպտիլը մէքեան ի-
տուպ իթմէմիշ օլտըղընը անլամագ իւզրէ էրթէսի սէնէնին սալնամէսինէ պագտը :
Պիրպիրինի միւթէագըրպէն իւշ սէնէլիք ճիւլէրտէ, մէքեանընը թէպտիլ իթմէմիշ
օլտըղընը կէօրտիւ իսէ տէ, տէօրտիւնճիւ ճիւլտտէ, մէրգումըն իսմինի հիշ պուլա-
մատըղընտան, թապիի ճանը սըզըլտը : Պիր տիկէր ճիւլտ տահա, մուախարէն
պիր տիկէրինի տահա, վէ նիհայէթ սօն սէնէնինքինէ գատար կէօզտէն կէշիրտի,
վէ պիր կէօնա գայտ պուլամայընճա մէյուս օլուպ, Պրէսսօլն պիր աթալըգ իշտէն
չէքիւմիշ վէ սէնաաթ տաշլարընըն սիլքինտէն չըզմը, վէ վիլայէթին պիրինէ չէքիւ-
միշ կիթմիշ օլմապընա գարար վէրէրէք, վիլայէթիլին միւնտէրիճ օլտըղը գըսմա տա
պագտը իսէ տէ, պիր չէյ պուլամատըղընա հիտտէթլէնիպ, տիշարը չըգտը վէ պիր
արապայա պինիպ, Ֆիլ-տիւ-Գալվէր պուլվարընտա 23 նումէրօյա կիթտէ. Լաքին
պօշա կիթմիշ օլտը, չիւնքի Լիւտովիգ Պրէսսօլ չըգալըտան պէրու խանէի մէքիւր
իւշ տէֆա սաթըմըշ ալընմըշ վէ իւշ գաբուճը տէյիւմիշ իտի :

Սօն գաբուճը իտի, Մ. Պրէսսօլն նէ իգամէթկեահընը վէ նէ տէ իսմինի
պիլմէմէքտէ իտի : Մօրիս մէյուսէն օրապասընա պինիպ, սըգ սըգ պիր էվտէն օ
պիլ էվէ նագլ իտէն վէ լիւզումը թագտիրինտէ, պուլունմայան քէսանա լանէթ
օգույարագ, Պրէսսօլն սէնաաթ տաշլարընտա պիրիսինի պուլմագ վէ մէրգում
միմարը նէրէտէ պուլապիլէճէկիին անլամագ մագսատըյա գահվէխանէնին պիրինէ
կիրտի վէ պիր գատէհ պիրա իլէ Պթթէն սալնամէսինի կէթիթթտի : Սալնամէտէն

պիր օն իբի ատէտ գատար միմար իսմի տէֆթէրինէ իշարէթլէ ճիւմլէսինի տէ պիրէր պիրէր կէօրիւպ մալիւմաթ թալէպ իթմէքլիյէ գարար վերտի :

Իլը րասթ կէթիրէպիլտիյի միմար , մէրգում Պրէսսօլը թանըմատըղընը պէյան էյլէտիյի միսիլու , իբինճի վէ իւշիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիսի տալիս այնը ճէվապտա պուլունըպ , նիհայէթ պէլինճի միմար , Լիւտօվիգ Պրէսսօլը թանըմը վէ բէք ալա խաթրընտա գալմըլ օլտըղընը , վէ սէնաաթտաղնա ճէսիմ պիր սէրվէթ միրաս գալարագ իշտէն չէքիլմիշ իտուկինի , վէ խայլը սէնէլէրտէն պէրու իսմինի իշիթմէտի . յինի պէյանլա պէրապէր , Պրէսսօլըն շաշաա վէ տէպտէպէլէրտէն խօշլան/այրպ , րահաթ եաշամագ իսթէտիյի ճիհէթլէ , Բարիսի թէրք իլէ վարիտաթըլա կէշինմէք իւպրէ վիլայէթէ չէքիլմիշ օլտըղընը իլավէ իթտի :

Մէրգումը պուլմագ իւզրէ տահա պաշգալարընա միւրաճաաթ իթտի իսէ տէ , նէթիճէի մէմուլէյէ տէսթրէս օլամատըղընտան , պու թիտպիրտէն մուվագգաթէն սարֆը նազար իտէրէք , Վալանթին Տարվիլին գէվճինի վէ Մարի Պրէսսօլըն բէտէրինի պուլմագ իւզրէ թէտապիրը սարիէյէ թէշէպպիւս իթմէքլիյէ գարար վերտի իսէ տէ , պիր չօգ վագթ ուղրաշտըգտան սօնրա , երինէ պիր իւմիտ քէօշէսի պուլամատը :

Սաաթ պէշէ եագլաշմըլ օլտըղը ճիհէթլէ , Օգթավինին սաաթ պէշտէ քէնտի խանէօինէ կէլէճէյի Մօրիսին խաթրընա կէլէրէք , Նավարէն սօգաղընա կիթտի իսէ տէ , մէրգումէ Օգթավի հէնուզ կէլմէմիշ իտի . վէ Փագաթ կէլէճէյինէ չիւպէ օլմատըղընտան եօգարը չըզըպ պէքէտի , վէ եալընըլլըղընտան պիլիսթիֆատէ , քիթապիսանէնին իւսթ գաթընտա կագէթալարըն արասընտա սագլամըլ օլտըղը ճըզտանը չըգարտը :

Մէքըիւր ճըզտանըն իշինտէ Արամօն սօգաղընտա Բէյի-Պա լօգանթասընտա իլը տէֆա կէօրիւպիյի սըրաաա , րահիպ Մէրիսին ալըպ սագլամըլ օլտըղը էվրագըն ասըլլարը մահֆուզ օլտըղը մալիւմ տիր :

Մօրիս ճըզտանը ալըպ , Ժիւլ Թէրմիս իլէ սախթէ րահիպ Մէրիսէ կէօսթէրմիշ օլտըղը մէքթուպ իլէ անախթարը տիկէր էվրագըն եանընա գօտը :

— Ամէրիգա միւլէլիֆլէրինտէն Էտկար Բօէնին գալիինճէ , զիյատէ տըզգաթլա սագլանմայան չէլէր զայէթ կիւճիւլէլէ պուլունըր . մուհարրիրի մէրգում պու սէօլլէտիյինի թէէլիֆաթը վագըսսընտա իսպաթ տա իթմիշ իսէ տէ , պու ճըզտանըն եէրի բէք էմին օլմատըղընտան , պուլըն էմին պիր մահալէ գօյմալը , — տէյիպ սանտըզ օտասը թապիր օլունան գարանլըգ պիր օտայա կիրէրէք , քէօշէնին պիրին , տէ իւսթ իւսթ եըղըմըլ օլան պիր թագըմ էսկի եօլճը սանտըզարընտան պիրինի ալըպ , վէ գաբաղընըն իշինտէ գաբլանմըլ օլան գալըն ասթարը չագը իլէ եաւըպ ճըզտանը ասթարըն արասընա սօգտը , վէ սանտըղը էյիճէ գաբատըգտան սօնրա , գաբուլըն չանընըն վուրուլտըղը սըրաաա օտասընա կիրտի :

Ալէն Օգթավի իտի :

— Վատըմը իճրա իթմէք իշիւն կէլտիմ , ամմա չօգ օթուրամայաճաղըմ . պիւս թիւն կիւն զայէթ մէշղուլ իտիմ . Գօնթ Իվանըն տալէթինտէ պուլունմագ իւզրէ կիրտիպ կիլինմէլիյիմ :

Մօրիս թէպէսսիւմէ :

— Գօնթ Իվանը բէք չօգ տիւշիւնիւօրսըն :

— Թապիրի . . . օ գատար զէնկին տիր քի . . . ա՛հ էկերչի օնընլա էվէնմէկէ տէսթրէս օլապիւսէմ . . . նէ՞ կիւզէլ շէյ օլուր . . . ա՛հ նէ պախթ , գըսգանմայա- սըն հա՛ . զէվզէքիբ տիր . . . կէլ սէնի պիր էօրէյիմ տէ նազլըմ կիտէյիմ . . . իքի սաաթտան Պրէպանտա կէօրիւշիւրիւզ , —տէյիպ , Օգթապի սավուշտը կիթտի :

Մօրիս միւտագգըգանէ սիւսիւնէ պաշլայըպ , սիյահ էլպիւէլէր իւզէրինէ գա- լընճա պիր քալթօ կիյինտիքտէն սօնրա , տիշարը չըգտը վէ Նօթր-Տամ-տը-Լօրրէթ քիլիսէսինէ եազլաշտըգտա քէնտի քէնտիյէ :

— Տահա եարըմ սաաթ գատար վազըթ վար . աճապա կիթսէմ ազիզ տօսթըմ Մատամ Բօզիէյի պիր կէօրսէ՛մ մի . . . կիտէրիմ եա . . . օ տա մէմնուն օլուր , —տէ- յիպ , Վիգթուար սօգաղընա միւթէվէճհիւ օլտը : Մէգքիւր սօգապտա ՅՁ նումէ- րօլը խանէյէ կիրիպ , վէ գաբուճընըն օտասընա եազլաշտըպ :

— Մատամ Բօզիէ պուրատա՞ մը տըր , րէճա իտէրիմ :

Գաբուճը Մօրիսի գաթէն պիւտիյինտէն , նէզաքէթի պիր թէպէսսիւմէ :

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . մօսիէօ Մօրիս . . . եօգարը չըգապիլիւրսինիպ . . . Մա- տամ Բօզիէ տաիրէսինտէ տիր . . . —տէտի :

Մօրիս թէչէքքիւր իտիւպ , իքինճի գաթա գատար չըգտը :

Սահանլըգտա եալընըպ պիր գաբու օլտըղընտան , իքի տէֆա գաբուլը եալաշ- ճա վուրտըգտա գաբու աշըլըպ , իխթիյար պիր պէսլէմէ գարչըսընա չըգտը :

Մէրգումէ գարը իչէրտէն իշիտիւսին իչիւն պալընը տաիրէյէ տօղրու տէօնտիւ- րէրէք :

— Մօսիէօ Մօրիս տիր , գաբուլը իքի տէֆա վուրուշընտան անլամալը տէյիլ մի իտիմ . . . պուլուրըն Մօսիէօ Մօրիս :

Գաբու գաբանըր գաբանմազ , թագրիպէն գըրգ պէշ եաշընտա պիր գարը , մէսրուր պիր սըֆաթլէ Մօրիսի իսթիգալալէ գօշտը , վէ վալիտէսի կիպի պալընը ի- քի ավուճընըն իչինէ ալըպ , վէ միւթէատտիտ տէֆալար էօրիւպ , ճիտտի պիր չիտտէթը մուհապպէթլէ :

— Պու կիւն տախի սէնի կէօրէճէյիմի մէմուլ իթմէտիյիմտէն , զիյատէսիյէ քէտէրլէնմէքտէ իտիմ . պու կիւն ալթը կիւն օլուլօր քի , կէլիպ կէօրիւնմէմիշսին . ա՛հ չու կիւնլէր կէօզիւմէ նէ գատար ուզուն կէօրիւնմէքտէ իտի , պիր քէրրէ պիւսէն . . .

43

Մօրիս տախի հագըզը զանն օլուճան պիր հէյէճան իլէ ,

— Պանա տա վազըթ զայէթ ուզուն կէօրիւնմէքտէ իտի , ազիզիմ :

Բօզիէ . — Սահի՞հ մի :

Մօրիս . — Վալլահի էօյլէ :

Բօզիէ . — Էօյլէ իսէ նիշիւն տահա էվվէլ կէլմէտին :

Մօրիս . — Տահա էվվէլ կէլէպիլմէք իմքեան խարըճընտա իտի :

Բօզիէ . — Միւրատ տէ , մէրամ օլուրսա հէր շէյ միւմքին օլապիլիւր :

Մօրիս. — Պիր գաջ տէֆալար կէմէկէ գաւազըմըմ, վէ ֆազմթ հէթ տէֆա կէնճէնիմ սըրատա պիր, մպնիա զուհուր իթպի . . . Պէօլէ օլտըղընա ինանըպ տա աֆֆ իթմէլիսինիզ . . . պու կիւնէրտէ կաղէթա ինիսի չօգ ուղրաշտըմ, վէ պուենը խաբընընտա տա տիկէր պիր իշ իշ մէշղուէ իտիմ :

Րօզիէ. — Տէշէրի պիր ի՞նչ մի :

Մօրիս. — Էվվէթ . օ իշ սայէսինտէ պիր ազ ղանիճէ բարա գաղանկաղըմը մէմուէ իտկօրըմ :

Պու սէօղլէրին արասընտա , էվ սահիսլէսի միսաֆիրինի եմէք օտասընա իտա խալ իթմիշ իտի , մէզքիւր օտատա սօպա եանմագտա , վէ միւթէտիշ սուրէթտէ օտայը ըսթմագտա օլտըղը կիպի , եմէք մապսը տախի հազըրլանմըշ իտի :

Րօզիէ թէքար Մօրիսի էօթէրէք. — Մէմուէն օլտըմ , մէմուէն . եմէք եէրիքէն պանա իշի թաֆսիլ իտէրսին , չիւնքի եմէյի պուրատա եէնճէքսին , տէյի՞մ մի :

Մօրիս. — Չօգ էսէֆ իտէրիմ քի , թաամա տուրամամ :

Րօզիէ. — Նի՞շիւն :

Մօրիս. — Պաշգասընա վաթ իթմիշիմ , պազը տօսթլար իւէ Պրէպանտա թաամ իտէճէիզ :

Րօզիէ. — Պու տօսթլարըն իշինտէ ֆէշէ տգսթ տա վար եյ . . . եարը կէճէյէ գատար իթթաթ իտէն վէ եարը կէճէտէն սօնրա պապահա գաթար օյուէնա տէվամ իթտիրէն թաամլարտան , էօլէ տէյի՞մ մի :

Մօրիս. — Զիթուր իթմէ , թէապիրի տալրանը վէ էրքէնճէ էվիմէ կիտէրիմ :

Րօզիէ. — Սէօզ վէրիյօ՞րմըսըն :

Մօրիս. — Մուհագգադ :

Րօզիէ. — Պազ քի պու սէօղլէնտէ սապիթ օլտըն , Մօրիս . սըհհէթինին , կէնճիլինին վէ գուվլէթինին գատրինի պիւ պիր ինսան նէ գատար գալի իւլ պիւն . եէ օլսա , էքսէրիյա ինթիյաթսըզ պիր հարէքէթ՝ միւվաղէնէի սըհհէթի իսլալ իտէրա գաթէն եօրկուէն օլմալըսըն , պէնգինի պիր ազ աթմըշ կիպի կէօրիւյօրըմ , — տէյէրէք , Մատամ Րօզիէ պիր տըգգաթը մախսուէ իւէ Մօրիսին չէհրէսինի սիւզմէքտէ իտի քի , ֆիլհագիգա պիր եօրկուէնուգ ալամիթի նիւմայան իտի :

Պու գարընըն պաղընտա հէմ մուհապպէթ հէմ գօրգու վէ հէմ տախի թէլաշէ օլտըղը հըսս օլուէնըր իտի : Սէհապը էշք իւէ գաթլանմըշ օլան չէշլանը , տօսթ վէ եա գըզգարտաշ կէօղլէրի օլմայըպ , սէվկիւլիւ օղլու իւզէրինէ տիքիմիշ պիր վալիտէ կէօղլէրինէ պէնգէմէքտէ իտի :

Մատամ Րօզիէ՝ Մօրիսին եանընտա օթըրմըշ , էլլէրինի թութմըշ , քէմալը լէթաֆէթլէ սըզըշտըրմագտա իտի :

Մատամ Րօզիէնին թագրիպէն գըրգ պէշ եաշընտա օլտըղը արզ օլընմըշ իտէ տէ , եիւզիւնտէն պիր գաշ եաշ տահա քիւշիէք օլտըղը հիւքմ օլուէնապիկիր իտի : Վադըա կիւզէլ պիր գարը տէյիլ իտի իտէ տէ , տէրէճէի նիհայէտէ չիրին իտի : Մէր գումէ՝ օրթա պօլու , գայիֆ վէ նարին , չօգ վէ գումքաւ սաշլը , պէյգիլ պըրաթլը , լաթիֆ չէհրէլի վէ գէքեալէթէ մալիք պիր գարը օլտըղը պպան վէ ալիքեար իտի : Կէօղլէրի պէօյիւք տէյիլ իտի իտէ տէ , մանալը պիթ պաղըլը վաթ իտի : Ահօ գիւնիւն պէպէքէրի պիր արալըգ պէօյիւյօր կիպի պիր հալէ կէլիպ , օշսըրատա

կէօզլէրի ինանըմաք տէրէճէտէ տէրինէ պաթաթ իտի : Աէօզլէրինն քէտիլէր կի-
պի գաբանըգտա պիլէ կէօթաիւլունէ , վէ նազարընը գալպէրին , թա էն տէրին
նօգթասընա գատար թէմտիա էյլէտիյինէ չիւպէնէ օլուննօմազ իտի :

Բօզիէ նախէհան .— Աէնտէ հարարէթ վար :

Մօրիս .— Պիր շէյիմ էօգ :

Բօզիէ .— Ինքեարէ նէ ինթիյան վար : Թէնին ղայէթ գուրը թըր , նապզըն ի-
սէ ղայէթ չաբուգ աթըյօր :

Մօրիս .— Եօրկունըգ էսէրի տիր , պաշգա շէյ տէյի :

Բօզիէ .— Հէմ չօգ չալըլըյօր վէ հէմ տէ ղէվզ ու սէֆայէ չօգ տալըյօր օլ-
մասըն :

Մօրիս .— Վազըա պու կիւնլէրտէ պիւրազ զիյաճէ էգիլտիմ ամմա , սօնը կէլ-
տի : Պիր ազ էվվէլ պէյան իթտիյիմ միւհիմմ իյին նէ օլտըղընը թարիֆ իպէիմ :
Պունտան պիր սէնէ մուգատտէմ բէք չօգ տէֆալար կէօրիւլմիւլ օլտըղըմ ղայէթ
գէնկին վէ միւթէպէր Ֆիլէմիթըի պիր գաբաանը իքի կիւն մուգատտէմ եինէ քասթ
կէլտիմ : Մուամալէյն՝ պահրիլէ նէզարէթի քիւթիւպիւննլէրիւտէն վէ էվրագըն
տան պազը մալիւմաթ իպթիհնալի , վէ մէթպուլը օլտըղը հիւքիւմէթ թարաֆըն-
տան թալէպ օլունան ղայէթ միւհիմմ պիր էսէրին թէէլիֆի զըմնընտա Բարիսէ-
կէլվիլ օլտըղընտան , տօլղուն մաալլա պէնի քեաթիպիք խըզմէթինէ ալմըլ տըր :
Պու խըզմէթին հէմ միւքեաֆաթը էյի վէ հէմ տէ իսթիգպալը բաբլագ տըր . չիւն
քի թէհարըիլթըմ վազըասընտա վէ ալաճաղը մալիւմաթըն թէրքիպ ու թէէլիֆի
խուսուսընտա , պէնիմ մուամալէնէթիմ էլզէմ օլտըղընը տէրհալ չոէրք իտէրէքա պէն
տէն սարֆը նազար իտէմէյէճէք պիր հալէ վասըլ օլուպ , պէնի ատէթա քէնտինէ
մուամալին նաալ իթտի . նէրէյէ կիտէճէք օլսա պէրապէր կէօթիւրէճէք տիր :

Բօզիէնին պէնկը աթըպ .— Բարիսի թէրք մի իտէճէքսին :

Մօրիս .— Արա սըրա եզընըգ իթմէք իչիւն Թապիի Բարիստէն միւթարէգա-
թա մէճպուր օլաճաղըմ . չիւնքի մուամալէնէին նիլէթի՝ սուրէթը գաթիլէտէ Բարիսի
իգամէթիւեհա իթթիլազ իթմէք տիր . . . Պինաէն ալէյն պէրապէրինէ տայիմա
պուրապա կէլմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ :

Բօզիէ .— Ահ , պէնի գօրգըթտըն իտի . սանա ալըլմըլըմ , սէնի սէվէրիմ , Մօ-
րիսիմ , պիչիւրսին քի էվլատըմ կիպի սէվէրիմ , վէ սէնտէն այրուանաղըմ խաթըրմա
կէլիւրսէ , կէօզլէրիմ գան իլէ տօլլէթըր , — տէտիլի սըրատա , Մատամ Բօզիէ կէօզ-
լէրինի սիլմէքտէ » վէ Մօրիս տախի մէրգումէյի էպվէքտէ իպի :

Մօրիս .— Էսէֆ վէ քէտէր իթմէ , աղիղիմ . վաթանըմը հիւ պիր վազթ թէրք
իթմէյէճէթմէ եէմին իտէլիմ : Աէօրմէմիւլ վէ թանըմամըլ օլտըղըմ վալիտէմին մա-
գամընա գաիմ օլուպ , քէմալը սէխավէթլէ պէնի գայըրմագտա օլան սէնին վիպի
պըք թիմսէտէն միւէպպէտէն քայրըմագ , պէնիլ թիւն բէք աղըր պէք շէյ օլտըղընը
պիլիլիմ :

Մօրիս պու սէօզլէրի սէյլէտիյի սըրատա , հէյէհանտան սէսի տիթըէր իպի :
Շու հէյէճանըն սամիմի օլտըղը իտտաա օլունամագ չ լաքին Մգաթաթ Բօզիէ Մօրի-
սին չու հալինէ սահիհ նազարըյլա պաղմաղալ մէճպուր օլտըղընտան , տուտագլա-
րընը մէրգումըն ալընա եազլաշտըրաթա :

— Ահ, նուրբ : վախտէն սէնին շու հիշօնիս հարինի , շու մուհապէթը գալ-
պիտէնի , շու չալըղանըղընը կէօրէպիսէ իտի , աճապա նէ գատար մէսրուր վէ
պախթիյար օլաճագտը : Քի՞մ պիլիր ախրթիսէ սէնին իշիւն նէ գատար տուա ի-
տիյօր . — տէտիքտէն սօնրա , գալպիսի իսթիյապ իթմէքտէ օլան շաֆագաթա մու-
գապէլէ վէ նակէհան միւպահասայը թէպտիլ իտէրէք , — տիմէք քի մէրգուճ Ֆի-
լէմէնքլի գաբտանա սըր քեաթիպի օլտըն , էօյլէ՞ մի :

Մօրիս . — Եարըն մէմուրիյէթիմէ պաշայաճաղըմ :

Բօզիէ . — Մաաշընըն մըգտարը նէ՞ տիր :

Մօրիս . — Սէնէտէ սէքիզ պին ֆրանգ :

Բօզիէ . — Զօգ կիւզէլ պիր մէպաղ . ալթը պին ֆրանգ վարիտաթընլա ձէրա .
պէր քիւշիւք պիր սէրվէթ սահիպի սայըլըքսըն :

Մօրիս . — Թէսարրուֆ իտէճէյիմ :

Բօզիէ . — Թէսարրուֆ մը . սէն եաշտա զէվք ու սէֆայէ մաիլ պիր կէնճին
թէսարրուֆ իտէպիլէճէյինէ ինանամայօրըմ : Պուռնըն իլէ պէրապէր հիշ պիր շէյին
իֆրաթ տէրէճէսինէ տալմայարագ , վէ հէր շէյտէն միւթէլէզզիզ օլարագ , վագ-
թընը խօշ կէշիւմէքտէ տէ պիր մահզուր օլամաղ . մէշղուլիյէթի՞ ինանը հըֆիզ իտէր .
էլհամտիւլլահ քի , սէն տէ մէշղուլիյէթտէն գաշընմազսըն . պու ալէմտէ իլի օլմա-
յան ատամ վագիֆէսինի տէ ունուտըր , վէ էհլի ըրզ պիր ատամ սըրասընա կէշէ-
մէզ , պիլիյօ՞րմըսըն :

Մօրիս . — Պիլիրիմ , շիւպհէ՞ մի վար . վէ պիլտիյիմի տէ մէսլէքը միւթթախըզըմ
իլէ իսպաթ իթմէքտէյիմ :

Բօզիէ . — Էվէնմէք խաթընտան կէշմէյօ՞ր եա :

Մօրիս . — Շիմտիլիք ալա . պու պապտէ սէնին նասիհաթընը տինլէյօրըմ . . .
էվէնմէք իշիւն էվվէլ էմրտէ էօմրիւն մէսէրրէթլէ վէ ֆիւթուրսըզճա կէշիլիլէն
վագթլարընը պիր տահա արգուլէմէյէճէք սուրէթտէ ունութմալը . . . հէնուզ քէ .
տիմտէ պու գատար ճէսարէթ կէօրէմէյօրըմ . . . Տահա իլէրուտէ պէլքի պու ճէ-
սարէթ տէ հասըլ օլուր :

Բօզիէ . — Էվվէթ , էվվէթ , իլէրուտէ . հաթթա էօյլէ պիր ճէսարէթ հիշ օլ-
մասա տահա ալա , պէլքի տէ պէյլէսի սէնին հագըղնտա տահա խայըրը օլուր :

Մօրիս . — Պուռնըն իլէ պէրապէր օթուզ պէշ գըրգ եաշըմտա պիր զէնկին գա-
րը ալապիլէճէք օլուր իսէմ , ֆաիտէտէն խալի օլմազ զանն իտէրիմ :

Բօզիէ . — Շիւպհէսիզ . լաքին պուռնտան օն օն պէշ սէնէյէ գատար տահա
տիւշիւնէճէք շօգ վագթըմըզ վար :

Մօրիս . — Կէնիշ կէնիշ , — տէյիպ , սաաթընա պագտը վէ ալաղա գալգտը :

Բօզիէ . — Կիտիյօ՞րմըսըն :

Մօրիս . — Էվվէթ . սաաթ սէքիզտէ սուֆրայա օթուրըլաճագ , շիմտի տէ սէ-
քիզէ օն վար :

Բօզիէ . — Նէ վագթ կէլիրսին :

Մօրիս . — Միւմքին մէրթէպէ գարիպէն :

Բօզիէ . — Պու ճէվապըն գաթի պիր սէօզ տէյիլ :

Մօրիս . — Էօյլէ իսէ , իքի իւշ կիւնէ գատար :

Բօգրիէ. — Եւմէյի պէնիապէր Եւրօմիսին :

Մօրիս. — Օլուր , վատ իտէրիմ :

Բօգրիէ. — Պատէզին պու գատաթ արա վէրթէքնիդին պիր ազ տահա սըգճա կէլիրսին եա :

Մօրիս. — Միւմբին մէրթէպէ քըգճա կէլմէք իւզրէ էլտէն կէլէն շաքրէթի տիրիդ իթմէմ , ազրիւմ :

Մօրիս իւէ Մատամ Բօգրիէ տէֆա տէֆա էօրիւշտիւքտէն սօնրա , Մօրիս միւֆաթէգաթ իթտիքտէ , Մատամ Բօգրիէ օտանընա կիրմի վէ գօլթուգ սանտալիյէսի իւզէրինէ տէվրիկիւ , էլէրիյէ սըֆաթընը գարատը վէ ճէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլատը :

Տույմագտա օլտըղը քէտէրին էսէրի օլմրագ հասըլ օլան խէլէճան հէր նէ գատոր քէսպը սիւքիւնէթ իտէրէք , կէօլիւնիւն եաշլարը անգմազ վէ աղլամագտան գալիկ չարքամզ օլտը իսէ տէ , տախիլէն հոսս իթմէքտէ օլտըղը չէտիտ պիր քէտէրին ալամէթը պահիրէսի սըֆաթընտա պագը գալմըլ օլուպ , պիր քէրրէ շաշըն շաշըն էթրաֆընա պագտըգտան սօնրա , գըսըգ պիր սէս էլէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , իլէրուտէ վէ եախօտ տահա էյիսի աօլա . էկէր շիմտի էվլէնմէկէ գալըչաճագ օլսա , վէ հաթթա հէր նէ վագթ էվլէնմէկէ գարար վէրէճէք օլսա , օ տէհէթի սըրըլ քէնտիսինէ աշմագ իգթիգա իտէճէք . . . հապսիսա . նէտէ տօղմըլ օլտըղընը , ալչագ . . . գաթիլ պիր քէտէրին օղլու օլտըղընը , պու քէտէրին իսմի Բիէր Լարթիկ օլտըղընը , պու Բիէր Լարթիկին գէնճիւր գալիւնը օլտըղընը , վալիտէսի էմէ ժուպէրին էլէէվմ Մատամ Բօգրիէ նամընը թաշըլըպ , օն պէշ սէնէ միւթէմատիյէն քօլիս խըզմէթինտէ պուլոււնմըլ օլտըղընը . էվվէթ , պոււնլարըն քեաֆֆէսինի սէօյլէմէք իճապ իտէճէք տիր : Եա Բապպիմ , նա՞սըլ սէօյլէմէլի . աղլուարըն քեաֆֆէսինի սէօյլէյէճէք օլսամ , հագգըմտա տէրքեար օլան մուհապպէթի պէրտէվամ օլապիլէճէք մի : Պոււնլարըն անլաթաճագ օլսամ , պէնտէն նէֆրէթ իթմէմէսի վէ պանա լանէթ օգուամասը գապիլը թէսապվուր մը տըր . — տէյու մըրըլտատըղը սըրատա , գաբու վուրուլտըգտա . — աշ — տէմէսիյէ , խըզմէթի գաթընըն արալըգտան , — վագթ կէչիյօր , Եւմէյի վէրէյիմ մի . — սիւվալինէ , Մատամ Բօգրիէ . — էվվէթ Մատըլէն , վէրէպիլիրսին . — տէյու ճէվապ վէրիպ , Եւմէք օտասընա կէչտի վէ պէր միւթատ եալընըզ պաշընա սուֆրայա օթուրտը :

Վիգօնթ Կիւյ տ'Սրֆէօյլ իւէ մուամիլէյհին իւք ագլամը Պրէպան լօգանթասընտա հագըր պուլոււնան տապէթիլիւրինէ Գօնթ Իվան Սմօիւֆ թարաֆընտան վէրիւլէն զիյաֆէթէ Մօրիս կիթմէքտէ օլոււն , պիւզ տէ Կրանտ-Օթէլէ կիթմիշ օլան առապալարա նագլըլ քէլամ իտէլիմ :

Մէզըիւր իբի արապալար տըգգաթը ամմէյի ճէլպ իթմէմէք մագսատընա մէպնի , պուլվար իւէ Օբէրա մէյտանը քէօշէսինտէ տուրտըլար :

Բօլիս մէմուրլարընա թալիմաթը լագըմէ իթա օլոււնմըլ օլուպ , իշլէրինտէն պիւրինին ըուէսասի մէմուրիյն իւէ պէրապէր իշլէրի կիրմէսի , վէ տիկէրլէրինին լօգան-

Թաննն ճիւղարնտա տօլաշմալարը , վէ լիզգոմը՝ Թագադիրէնէն մօտ վէնէնէն է .
Թիւմէլէրի մուգարբէր պուլունմը իտի :

Մ. Լըթէլիէնին տարի բօլիս միւտիրիկին քէֆադաթընտա պուլունմադը : ու.
մուրը Թապիիյէտէն իտի :

Բօլիս միւտիրի՝ գօմիսէր իւէ Լըթէլիէն վէ մայէթ մէմուրընը արգատա պը.
բազըպ , եալընըզնա լօգանթանն իտարէխանէսինէ միւրաճապթըն , օրատա պուլ.
լունան մէմուրա :

— Մօսիէօ , պուրատա Գօնթ Սմօիլօֆ նպմընտա պըն եօլմընըզ վաթ էօյլէ միս :

Մէմուր՝ եօլմը տէֆթէրինէ պազմաղպ պիլէ հաճէթ կէօրմէքսիին . էվվէթ .
էֆէնտիմ , ղայէթ միւթէպէր կէնն պիր Բուսիալը :

Բօլիս միւտիրի .— Շու արալըզ օղասընտա՝ քիտ տըր աճապ :

Մէմուր .— Շիմտի անլալըլըր , — տէլիպ , աղղընը պիթ պօրույա եազլաշըլըրտը
վէ պէշ ալթը քէլիմէ սէօյլէտիքտէն սօնրա , պօրուլընն ուճղէնը , գուլաղընա տա
յաթտը , վէ ազըպիւնտէ . — խայր , էֆէնտիմ . Գօնթ Սմօիլօֆ տիւրալը չըգալը եա
րըմ սաաթ օլմը , — տէլու ճէվպա վէրաի :

Բօլիս միւտիրի .— Շու մալիւմաթ տօզըմ մը տըր :

Մէմուր .— Բէք տօղըր , Գօնթըն իսքեան իթմէքտէ օլաղըն , իքիննի գաթըն
խըզմէթճիսինէ միւրաճապթ իթտիմ :

Բօլիս միւտիրի .— Եօլմըլարընըզն գապընա մախսըս օլան տէֆթէրի կէսա
թէրի՝ միլիինիզ :

Մէմուր պիթ թէանճիւպլէ մուխաթըպընն երկրիւնէ պազարազ . — նէ՞ միլի
նալէպէթլէ տէֆթէրի իսթէյօրընըզ :

Միւտիր .— Բօլիս միւտիրիկի սըֆաթըլա :

Մէմուր .— Քեաֆի տիր , էֆէնտիմ . էքրէնիզէ միւնթաղըրմ , իթէ տէֆթէրի :

Միւտիր .— Բուսիալըն եօլմըյա տաիր օլան գայալը պուլընըզ :

Մէմուր .— Իլթէ պուլալըմ :

Միւտիր .— Երեքսէքճէ օգուլընըզ :

Մէմուր .— « Բուսիս Բէպաթընտա Սէն-Բէթիւրապա-Եթմ . Իւլէ Գօն իվան Սթի-
լը . . . էլը-էլը Դիւն-ալըմ : »

Միւտիր .— Նէ՞ վաղթտան պէրու պուլ լօգանթապա իգպլէթ իթվէքտէ տիր :

Մէմուր .— 18 քեանուլըն էվվէլտէ կէլմիշ . . . տիմէք քի թամ օէքիզ կիւն օլմըլ :

Միւտիր .— Պու զաթը մուգատտէմ թաթը՝ մը իտինիզ :

Մէմուր .— Խայր , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Հիշ Բարիսէ կէլմէմիշ մի իմիշ :

Մէմուր .— Օրասընը պիլէմէմ , լաքիշ պուլ լօգանթապա հիշ կէլմէմիշ իտի :

Միւտիր .— Շիմտի նէրէտէ պուլունտըղընը պիլի՝ րմիսինիզ :

Մէմուր .— Տիւարը չըգմըլ օլաղընը պիլէ պիլմիսը իտիմ . նէրէտէ օլաղընը
նա՞սըլ պիլէլիմ :

Միւտիր .— Աճապա եէմէք վաղթը կէլմէմիշ մի :

Մէմուր .— Բէք մէմուլ տէլի տիր :

Միւտիր .— Թապմը պուրատա իթմէգ մի :

Մէմուր.— Իօյլէ թաամընտա պագէն պուլուները ամմա, ազաւմ Քթամընտա պուլուները եօգ տըր :

Միւտիր.— Ազաւմարը Ֆէրէտէ եհտիյինէ պիլիւրմիսինիզ :

Մէմուր.— Խայր, էֆէնտիմ ֆալընը տիւն ազաւմ պիր գաշ տօնթլարըյլա Պրէսանտա եհմէք եհմիշ վէ դայէթ կէճ վագթ ալտէթ իթմիշ օլտըղընը պիլիւրմ :

Միւտիր.— Օտասը հաճկըսը տըր :

Մէմուր.— Յ4 նումէրօլը տաիրէյի թէքմիլէն իսթիճար իթմիշ տիր :

Միւտիր.— Էմր իտինիզ տէ պէնի մումաիլէյհին տաիրէնինէ կէօթիւրմիլէթ Կ

Մէմուր հագըզի պիր թէլաշ իլէ.— Լաքին, էֆէնտիմ, —տէյու սէօզէ պաշ-լաւաճաղը սըրասա :

Միւտիր՝ մէրգուլուն քէօզիլէն քէսիպ.— Գօղգմա, մէսուլ օլմագսըն, բօլիս գօմիսէրի պէրապէրիմտէ տիր, վէ գանուն նամընա օլարագ հարէքէթ իթմէքտէյիզ . իլթէ միւսթանթիզ թաղաֆընտան թէրթիպ օլունան ճէլպ բուսուլասը . պինաէն ալէյի մէմուրլարըմ իլէ պէրապէր սաքին օլտըղը տաիրէյի թէհարրի իթմէլիլիմ :

Մէմուր.— Էմրինիզ մուճիպինճէ թալիմաթ վէրէյիմ տէ Գօնթըն տաիրէսինի կէօթէրսինէր, վէ ֆագաթ պու իշտէ պիր եանլըլըզ օլմալը . . .

Միւտիր.— Մէմուլ իթմէլ :

Մէմուր.— Գօնթ Սմօլօֆ կիպի նագիք վէ դայէթ զէնկին պիր թիւսէ Կապիլ տէլիլ քի պիր խաթապա պուլուները օլուն :

Միւտիր.— Պուլունմամընտա տահա ալա եա . էկէրշի զամիրի բահաթ իսէա հիշ ֆիւթուր իթմէյէնէյինէ էմին օլունըզ :

Մէմուր էլէքթրիք ջանընըն տիւյմէսինէ իւշ տէֆա պաստըզտա, օտայա պիլը իրզմէթնի կիրտի :

— Էֆէնտի իլէ ռէֆագաթընտա պուլունան զաթը Գօնթ Սմօլօֆըն Յ4 նումէրօլը տաիրէսինէ կէօթիւր տէ տաիրէնին գարուսընը աշտըր, —տէյու խըզմէթեարա թէնպիհ իթտիքտէն սօնրա, բօլիս միւտիրինէ խիթապէն տալի եալաշա .

— Միւմըն մէրթէպէ կիզիսէ հարէքէթլէ շիւպէյի տալէթ իտէպիլէճէք էսպապըն մէնինէ զայրէթ իթմէնիզի ռէնա իտէրիմ : Պիլիւրսինիզ քի, խուսուլըյլա պու լօգանթա կիպի մաարուֆ պիր մահալտէ բօլիս հէյէթինին թէհարրիյաթա կէլմէսի, հէր ճիհէթլէ սուի թէէսիր իտէր :

Միւտիր.— Օ ճիհէթլէ էմին օլապիլիւրսինիզ . կիւրիւտիւսիզ վէ վէլմէլէսիզ հարէքէթ օլընաճաղընը թէահհիւտ իտէրիմ . սիզ տէ էկէրշի պիլիմ եօգարտա պուլունաղըմըզ սըրասա մումաիլէյի Գօնթ կէլէճէք օլուր իսէ, պիր միւտտէթնիք աշաղըտա թէվգըֆ իտինիզ, վէ կէլտիլիլէն պանա պիր եօլ իլէ պիւտիրինիզ :

Մէմուր.— Թալիմաթընըզ մուճիպիլիլէ հարէքէթ իտէճէյիմէ էմին օլապիլիւրսինիզ :

Միւտիր.— Պու պասթիլ սիզտէն էմին օլմալըյլըմ, շիւքի էն աշաղը սընֆտան օլան պիր ալչագ հէրիֆ իլէ ուղրաշմագ տայըզ :

Մէմուր քէմալը հաթթէլէ.— Գօնթ Սմօլօֆ . . . ալչագ ատաճմ մը . . .

Միւտիր.— Խապիսին էլի պայրագըսը . էկէրշի ֆիրաւընա սէպէպ օլաճագ օլուր իսէնիզ, պիր տէրէճէյէ գատար սիզ տէ ֆաիլի միւշթէրէքի սըրասընա կէշէրսինիզ հա . . .

Մէմուր. — Ա՛հ, Ալլահ սադլասըն . . . քիմէ՞ Էմնիյէթ գալտը, — եա Բապպիմ, քիմէ՞ . . .

Խըզմէթքեար. — Պուլուրընը Էֆէնտիյէր, տաիրէյի կէօսթէրէյիմ :

Իտարէխանէտէն չըգար իքէն, բօլիս միւտիրի՝ գօմիսէր իլէ չիչէքճի Լըթէլլէ վէ Ժօտըլէնին պուլունտըզլարը նօգթատա տուրուպ,

— Տիշարը չըգմըշ իմիշ . Մ. Լըթէլլէ իլէ Ժօտըլէ պուրատա պէքլէսինլէր քի, շու հէրիֆ կէլիսէ թանըյապիլիսինլէր, վէ գաշմաղա գալգըշաճագ օլուր իսէ, եադասընը սալը վէրմէսինլէր :

Ժօտըլէ. — Պաշ իւսթիւնէ, Էֆէնտիմ :

Միւտիր. — Պիզ տէ չըգալըմ, շու լօգանթատա պուլնճա րիայէթ վէ իհթիրա, մա շայէսթէ կէօրիւնէն զաթըն տաիրէսինի թէհարրի իտէլիմ . . . վազթ զայ իթ, մէկէ կէլմէզ . . . հայտէ . . .

Խըզմէթքեար՝ միւտիր իլէ գօմիսէրի ՅԱ նումէրօլը տաիրէյէ կէօթիւրիւպ, պի, րինճի գաթըն խըզմէթքեարընը չաղըրտը վէ տաիրէյի աշտըրտը :

Նէթիճէի թէհարրիյաթտան շիւպհէյի տալմէթ իտէճէք հիշ պիր շէյ թէհագ, գուզ իթմէտի :

Մահալը մախսուսէլէրինէ ասըլմըշ օլան սէթրէլէր իլէ բարտըսիւլէրի բօլիս միւտիրի էյիճէ սիւզիւպ, իւզէրլէրինտէ հիշ պիր գան լէքէսի միւշահէտէ իթմէյին. ճէ տօլապլարըն կէօզլէրինէ պազտը, վէ Գօնթըն իքի պէօլիւք եօլ սանտըզլարը աշըլտը :

Պիրի մէլպուսաթը միւթէնէվիյա իլէ քիւրքլէրի չամիլ օլտըղը կիպի, տիկէրի տէ իւզէրլէրինտէ գօնթլարա մախսուս ալամէթը Փարիզա իլէ Ի վէ Ս հրուֆաթը իլլէնմիշ ճամէշույ թագըմընը միւհթէվի իտի :

Էվրագ վէ սիւահ տէնիլէն շէյլէրին էսէրի պիլէ եօգ իտի :

Ճէվզէլատէ տըզգաթլա հէր թարաֆ թէհարրի օլընտըղը հալտէ, հիշ պիր նէթիճէ գուհուր իթմէտի :

Բօլիս միւտիրի՝ խըզմէթքեարը ճէլպ իլէ. — Տիւն վէ եախօտ պու կիւն պու տաիրէտէ պուլունան եօլճը, երգաթմագ իչիւն տիշարըյա ճամէշույ վէրտի՞ մի, պիլի՞յօրմըսըն :

Խըզմէթքեար. — Էվվէթ, պու սապահ իւշ կէօմլէք, իւշ կէճէլիք, ալթը եաղ, լըգ վէ իւշ չիֆթ տէ չօրապ վէրտի, լօգանթանըն ճամէշույնըսընա պէն պօղջա իլէ թէսլիմ իթտիմ :

Միւտիր. — Կէօմլէքլէրինին պիրինին գօլլարընտա վէ եախօտ կէօյսիւնտէ գան սըջըրամըշ կիպի գըրմըղը լէքէլէր՝ աճապա կէօզիւնէ իլիշտի՞ մի :

Խըզմէթքեար. — Նէ միւնասէպէթ, Էֆէնտիմ. Գօնթ Սիօիլօֆ հէր կիւն ճա, մէշույ տէյիշտիրի . . . չըգարտըղը ճամէշույ՝ թագէ կիյտիյի ճամէշույ գաաար թէ, միզ օլուր :

Բօլիս միւտիրի՝ Էքսէրլէրտէն ասըլը օլան մէլպուսաթը կէօսթէրէրէք. — Շուս, լարը տիւր տէ սանտըզլարըն իչինէ գօյ, — տէյու խըզմէթքեարա էմր իլէ, խըզ, մէթքեար իմթիսալ իտուպ, սանտըզլար քիլիտլէնտի, վէ լօգանթանըն իտարէխա, նէսինէ էնտիրիտի :

Բօլիս միւտիրի՝ լօգանթա սահիպինին վէքիինէ խիթապէն.— Թէհարրիյաթը մըզ խիթամ պուլտը : Պու սանտըզլարը սիզէ թէսլիմ իտիյօրըմ , անէրտէն մէսուլսընըզ , էմըը մախսուս օլմատըզնա , պու սանտըզլար պուրատան չըզմամալը տըր :

Վէքիլ.— Պաշ իւսթիւնէ :

Միւտիր.— Պուլվարըն պազը մահալլէրինտէ մէմուրլար թային իթմիչիմ տիր , ամմա , սիզ Ֆիւթուր իթմէյինիզ . . . սիզնէ պիր շէյ եօզ . . . հէր շէյ բաթըրտըսըզ կիւրիւլթիւսիզ օլուր պիրթէր . լօգանթանըն շէրէֆ ու իթիպարընա պիր վէճհ իլէ խալէլ կէթիրիւլէյէճէյի տէրքեար տըր :

Վէքիլ՝ պազը էլֆազը միւլթէֆիթէ իլէ թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , միւտիր իլէ գօմիսէր , Լըթէլլիէ իլէ ժօտըլէնին նէզտինէ կէլտիլէր :

Ժօտըլէ.— Աճապա պիր էմարէ պուլուլնըպ պուլուլնմամըզ օլտըղընը սիւվալէ միւսաատէ իտէ՞ր մի սինիզ :

Միւտիր.— Հիչ պիր էմարէ եօզ . գարընըզտա էօյլէ պիր խապիս վար տըր քի , հէր շէյի տէրին տիւչիւնիյօր վէ հիչ պիր իհթիյաթտան կէրի գալմայօր :

Ժօտըլէ.— Սէն-Մանտէ սօգաղընտաքի լօգանթանը իլէ արապանը Գատէնին իֆատաթընա թէվաֆուզ իտէճէք սուրէթտէ տէ էշեասը իչինտէ պիր էմարէ կէօրիւլէ՞մէտի մի :

Միւտիր.— Օ տա եօզ . . . խընզըր հէր շէյի մէյտանտան գալտըրթմըզ :

Ժօտըլէ.— Սիւահա՞ տաիր :

Միւտիր.— Սիւահ նէ՞ կէզէր , նէ՞ շէյթան շէյ իմիշ :

Ժօտըլէ.— Նէ գատար շէյթան օլուր իսէ օլսուլն , տէյիլ մի քի եագայը էլէ վէրէճէք օլուր իսէ , աղզընը աղըպ թէքէլիւմ իտէճէք տիր :

Միւտիր սաաթա պազըպ.— Սաաթ պէյի կէչիյօր . . . պուրատա ազչամ թաա մը իթտիյի եօզ իմիշ . . . կէօրիւնիւր քի կէլմէյէճէք տիր . . .

45

Ժօտըլէ՝ տիւչիւնճէյէ տալմըզ կիպի , գուլաղընը օվալամագտա իտի :

Գօմիսէր.— Սէն պիր շէյ տիւչիւնիյօրսըն :

Ժօտըլէ.— Էվվէթ . շուլնը տիւչիւնիյօրըմ քի , էկէր օ խընզըր՝ Մ. Լըթէլլիէնին սիւվալլէրինտէն պիր շէյ չագմըզ իսէ , շիմտիյէ գատար պիր տէֆա տէյիլ օն տէֆա գաչմըզ տըր , վէ շիմտի քիմ պիլիր նէրէտէ տիր :

Գօմիսէր.— Էքքեալինի թէքմիլ շըմէնտըֆէրլէր վէ հուտուտ պօյուլնա կէօնտէրտիլէր . . . գաչմըզ օլսա թութուլըր իտի :

Լըթէլլիէ.— Տահա պու սապահ Պրէպանըն լօգանթասընա կիրմիշ օլտըղընը սէօյլէմէտիմ մի :

Բօլիս միւտիրի.— Հաթթա տիւն ազչամ տա օրատա թաամ իթմիշ , վէ պէլքի պու ազչամ տա օրատա եշէճէք տիր :

Ժօտըլէ.— Իհթիմալտէն տիր :

Բօլիս միւտիրի.— Արապալտըն պիրինէ պին գօշ , Պրէպանա կիրթ . . . օ Բու .

սիւսլոյն թանրուա՞ր մը , վէ ալէսսէվիյէ ազաւմ թաամընը օրատա՞մը եէյօր տէյու սօր ալլա , չիչնքի Կրանտօթ էլտէ ազաւմ եէմէյի Էէտիյի Էթգ իմիչ :

Ժօտըլէ՝ միւֆարէգաթ էյլէտիքտէն սօնրա , բօլիս միւտիրի . — Պիգէ տէ սապր ու թէհամմիւլ լազըմ . . . սիկարա եագալըմ քի վագթըմըզը կէչիւրէլիմ , վէ գ պիր րապայա պինէլիմ տէ լօգանթանըն գարշըսընտա տօլաշպըմ , վէ գաբուլը կթօզլէ . յէլիմ :

Եարըմ սաաթ , իւչ չէրեէք , պիր սաաթ վագթ կէչմիշ օլտըղը հալտէ , Գօնթ իվան Սմօիլօֆ կէլմէտիյի միսիլու , Ժօտըլէնին տախի ղայպուպէթի իթիտատ իթա մէքտէ իտի :

Բօլիս իլէրինտէ մէմուրլար իչիւն էն էլզէմ օլան շիյ թէհամմիւլ տիր . էկէր բօլիս մէմուրլարը ըսրար վէ թէաննիւտտէ միւտալէմէթ իթմէմիշ օլսալար նիչէ նի . չէ գաալահաթլըլար գաշըպ գոբթ ուլուրլար :

Տագիգալար ղայէթ եագաշ կէչմէքտէ , կէճէնին զուլմէթի կիթտիքճէ արթմագտա , պուլվարը կազլար թէնվիր իթմէքտէ վէ էսէն սօղուգ պիր ըիւզկեարտան շալարա սարըմիշ վէ էլէրինթի ճէպլէրինէ սօգմըշ օլան սէյեարլար , աճէլէ աճէլէ եիւրիւմէքտէ իտիլէր :

Նիհայէթ Ժօտըլէ բունումաի զուհուր օլուպ , Կրանտօթիւն գաբուսը ճիվարընտա պէթլէմէքտէ օլան նէֆէրին պիրինէ միւրաճաաթ իթտի վէ մերգոււմ նէֆէր արապայը կէօսթէրտիքտէ , Ժօտըլէ արապայա եանաշըպ , պաշընը գաբուսընըն բէնչէրէսինտէն իչէրի սօգտը :

Բօլիս միւտիրի քէմալը թէլաշ իլէ . — Նէ՞ խապէր ,

Ժօտըլէ . — Նէ խապէր օլաճագ , եագալատըզ :

Բօլիս միւտիրի . — Մուհագգա՞գ մը , եօգսա պիր մէմուլտէն իսլարէ՞թ մի :

Ժօտըլէ . — Մուհագգագ :

Բօլիս միւտիրի . — Պրալօ՞ . նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ :

Ժօտըլէ . — Պրէպանա :

Սաաթ սէքիզէ չէրեէք վար իտի : Պուլվար Բուասսօնիէրտէքի լօգանթատա Փէվգէլատէ պիր հազըրըզ կէօրիւլմէքտէ իտի . վիգօնթ Կիւյ տ՝Որֆէօյլիւն տա . վէթլիլէրի օլուպ , իլք ազաւմ օրատա պուլուլմըշ օլան տէլիգանլըլար իլէ տիլպէր վէ կէնճ գարըլար Գօնթ իվան Սմօիլօֆըն տալմէթինէ իճապէթ իթմիլիէր , վէ եալընըլ իքի քիչի հէնուգ կէլմէմիշ իտի : Պու կէլմէյէնլէրին պիրիօի տայիմա վագթ ու զէմանընտա պուլուլման Մօրիս , վէ տիկէրի տախի հիշ պիր տէֆա վագթ ու զէմանընտա պուլուլմայան Պսրօն Բասգալ տը Լանտիլեի իտի :

Մումաիլէյի Պարօն Բասգալըն հիշ պիր իշի օլմատըղը հալտէ , տայիմա պէօյլէ կէճ գալմասընըն սէպէպի անլաշըլմամագտա իտի : Անճագ քէնտիտի Պարօն պիլէ պուլըն սէպէպինի անլայամամըշ օլտըղը կիպի , պաշգալարընա անլաթմագ իզթիտա . ըընտան տա պիպէհրէ իտի :

Հազըրոհըն ճիւլմէսի , պիր թագըմ լաուպալիեանէ սէօզլէր վէ եէնի թէաթ . րօ օյուլարը վէ օրէրա թէաթրօսը սալօնընտա գարիպէն վուզու պուլաճագ Ժառէ պալօլարըն միւպահասաթը իլէ մէշըուլ օլուպ , իշթիէա աշըճը իշրէթլէր իչէրէք վագթի կէչիւրմէքտէ իտիլէր :

Եւրոնը Բուսիսը Գօնթ իւէ Մատմազէլ Օգթալի ումուլմըն սէօղիւնէ գարընը մայրս Կ Օգթալի գանարէլէրտէն պիրի իւղէրինէ եայլմըն վէ Գօնթ տախի մէր գումէյէ վախ եախընտա օթուրմըն իտիք Օգթալի քէմալը խահիշ իւէ Գօնթըն սարֆ իտէկէլմէքտէ օլտըղը տէրին մանալը սէօղլէրի տինդէմէքտէ իտիք

Օգթալի՝ նահէհան.— Սէօլէտիքլէրինդի իշիտէն՝ աղիզ Գօնթ, պանա աշըգ օլտըղընըգա եէմին պիւլէ իտէր :

Գօնթ.— Հագիգաթը Հալ տախի օ մէրքէզտէ օլտըղընտան, եէմին իտէն պիւ հագգըն եէմին իթմիշ օլուք : Սիգ իսէ հալա պու պապտէ թէրէտտիւտ մի իտի յօրսընըգ :

Օգթալի.— Բէք գիյապտէսիյէ :

Գօնթ.— Սիգի սէվտիյիմէ ինանմայօ՞րմըսընըգ :

Օգթալի.— Նէզաքէթը հալինիդէ գիյապտէսիյէ ինանըյօրմ, վէ լաքին պէնի սէվտիյինիդէ ասլա :

Գօնթ.— Տիմէք քի պէնիմ աշըգանէ սէօղլէրիմ . . . պէնիմ ահտ ու քէյման լարմ . . .

Օգթալի.— Էյյէ գալպ ագչէլէր տիրէր քի, սաֆտէրուշլար կէչէր ագչէ կէպի եուտարլար ալըրլար . լաքին պէն օ միսիլու սիքքէլէրին այարը նէ մէրթէ պէտէ իսէ, օ նիսպէթտէ գապուլ իտէպիլիրիմ, Գօնթ :

Գօնթ.— Հագգընըգտա խուլուսը գալպիմ պէրքէմալ օլտըղընը վէ սիգէ ատէթա թաքմագտա իտուկիմի թէքրար իտէրիմ, Մատմազէլ :

Օգթալի.— Էրքէլէրին հէքսի պու սէօղլէրի հէր գարըլարա սէօլէրլէր . . . եանի կիւզէլ գարըլարա :

Գօնթ.— Պէնիմ հալիմ գաիտէի ումուլմիյէտէն միւսթէնա տըր, Մատմազէլ :

Օգթալի.— Պու պապտէ պէնի իսքեաթ իթմէք իշիւն չօգ գահմէթ չէքէնէք սինիգ, աղիզ Գօնթ :

Գօնթ.— Սիգին եիւղիւնիւզտէն գահմէթ վէ էզիյէթ չէքէյի իսթէրիմ . ինչալ լահ քի սօնընտա գալէպէ չալարըթ . . . հէր շէյի կէօղէ ալտըրըրմ, հէր շէյէ միւթի վէ թապի օլուրըմ, եէթիլիր քի, սիգին գալպինիդտէ կէնիշնէ պիր եէր թուլթ մաղա մուվաֆֆագ օլապիլէյիմ :

Օգթալի.— Օ տէտիյինիգ եէրի ճիտտէն թուլթմագ իսթէյէն ատամ, օ եէրի ֆէթհ իթմէս լազըմ կէլիր :

Գօնթ.— Նէ՞ վէճհ իւէ :

Օգթալի.— Էվվէլ էմրտէ հէր արգուսը իքմալ վէ հէր քաթէլէրիմէ իսթիսալ իթմէք լազըմ կէլիր :

Գօնթ.— Ճանըմա միննէթ :

Օգթալի.— Շուրասընը տա քէլինէն քէօլէմէկէ մէհպուրըմ քի, պէրիթ արգու վէ գաբրիսլէրիմ ինսանը խարապ իտէր պիթիլիր : Քիքիք վէ չիրին էվլէր, եէկտիկէրինէ ուղղուն էշեպ, ճընս աթլար, ասարը աթիգա, մէշհուր րէսմէր, շաշալը էլպիսէլէր մէֆթիւնէսի իմ, չուրասը տա վար քի, պու կիւն կէօղիւմէ իօլ կէօղիւնէն շէյի, եարըն պէյէնմէմ . վէ տէյիլպիրմէք իճապ իտէր :

Գօնթ.— Պու պապտէ իքիմիգին ախլազը եէքտիկէրինէ ուղղուն տըր . իմտի

չիմտիտէն . . . սիգին ինճու կիպի տիշէրինիդ , ինչ գատար էյի պիլէնմիլ օլսալար ,
Ուրալ տաղլարընտա հասըլ օլան պագըր մատենլէրինտէն ալմագտա օլտըղըմ վա-
րիտաթը պիր վէճհ իլէ չինէյիպ պիթիւրէմէյէճէկինիդէ էմին օլապիլիրսինիդ :

Օգթավի.— Պու տէրէճէ ղէնկի՞նմիսինիդ :

Գօնթ.— Տահա ղիյատէ :

Օգթավի.— Տիմէք ատէթա ալթուլ մատենիսինիդ :

Գօնթ.— Թէքմիլ Գալիֆօրնիա մատենիյիմ տէսէմ ճաիդ տիր :

Օգթավի.— Սաաթ գա՞շտա սուֆրատան գալգըլաճագ տըր :

Գօնթ.— Եարը կէճէյէ տօղրու զաննըմ :

Օգթավի.— Տիւն ագչամքի կիպի եէմէքտէն սօնրա օյուլն օյնանըլաճագ մը :

Գօնթ.— Պէլքի , լաքին պիղէ նէ՞ . պէն օյուլն ալըղլըսը տէյիլիմ :

Օգթավի.— Էօյլէ իսէ եէմէքտէն սօնրա կէօրիւշիւրիդ :

Գօնթ.— Նէ՞ իւզէրինէ կէօրիւշէճէյիդ :

Օգթավի.— Միւհիմմ մէսէլէլէրտէն պահս իտէպիլիրիդ . . . հիսսէլի պիր չի-
քէթին մուխթասար պիր մուգապէլէնամէսինին էսասընը վազ իտէպիլիրիդ :

Գօնթ.— Պու գարարա տէյէճէք եօգ , —տէյէրէք Օգթավիլէ տօղրու պաշընը
էյիպ , կէրտանընտան պիր բուսէ ալմագ իսթէտի իսէ տէ , մէրգուճէ շիտտէթլէ
կէրի կէրի չէքիլիպ , կիւլէրէք ,

—Օհ . . . Գօնթ . . . պէնտէ ալէլհիսապ արամա . . . չիրքէթ մուգապէլէնա-
մէսի տահա իմգալանմատը . . . քեարա էլ սիւրմէզտէն էվվէլ , լազըմ կէլէն վէզաթ-
ֆի գապուլ իթմէք լազըմ կէլիր . . .

Շու սըրատա Մօրիս իլէ Պարօն Բասգալ տը Լանտիլի իչէրի կիրտիլէր : Պա-
րօնըն գուշ գաֆասը կիպի ուֆաճըգ գաֆասը , գօճաման շայըն վէ բալթօսընըն
եագասընըն իչինէ կէօմիւլիւշ , գըսմէն ղայպ օլմըլ իտի :

Մուսաիլէյհ Պարօն շաթլագ պիր սէս իլէ . —Ահ , աղիզլէր , նէ՞ հապա , նէ՞ հա-
վա , պու ագչամ սըֆըրտան զըրգ տէրէճէ աշաղը սօուգ վար : Սիպէրիանըն սօ-
ուղուլնտան տա շիտտէթլի , Գօնթ . . . Տօսթըմըզ Գօնթ Սմօիւֆ , վաթանընըն ահ-
վաինտէն պիւսթիւթիւն մահրուճ գալմամագ էչիւն Նէվա չայընըն պուզլարընը
ալմըլ , էչեասըլա պէրսպէր պուրայա կէթիւմիլ , —տէտի :

Մօրիս իսէ , հիշ պիր շէյ օէօյլէմէյիպ , քէնտինէ ուգաթըլան էլլէր իլէ էլլէ-
մէքլէ իթիֆա էյլէտի :

Սուֆրաճը իչէրի կիրիպ , սուֆրանըն հազըր օլտըղընը պէյան իթտիքտէ , տա-
վէթիլլէր էրքէք վէ գարը գօլթուգ գօլթուգա կիրիպ , եէմէք սալօնընա կիթտի-
լէր :

Չօրպա իչիլիր իչիլմէզ , Բասգալ տը Լանտիլէի .

—Տօսթլա՛ր , պիր ազ էվվէլ զայէթ շէ+ պիր մահալտէ իտիմ . . . Նէ՞րէսի օլ-
տըղընը պուլուլնըզ պագայըմ . . . եօգ , եօգ , տիւշիւնմէյինիդ . . . պուլամագսը-
նըզ . . . ագլըմա էստի մուայէնէխանէյէ կիթտիմ , Բէր-Լաչէզտէ վուրուլան գա-
րըյը , վէ Էրնէսթին սօգաղընտա գաթլ իտիլէն հէրիֆի կէօրմէյիմմի . . . չօգ թօ-
հաֆ , չօգ հէյէճան վէրիճի շէյ , պիլի՞յօրմընըզ , կէօղիւնիւզիւն էօնիւնէ կէթիլի
քի , օ պիչարէլէր . . .

Ատէլ տը Սէվրագ.— Եէթիշիր, եէթիշիր, սէսլերի չէքմէ՞ք մի խթէյօրսըն : Եէմէքտէ մուայէնէ հիքեայէլէրի տինլէյէճէք առամ եօգ պուրատա . . . էօյլէ մա-
սալլար իշթիհայը քէսէր . . .

Բասգալ.— Ատէլ տէ աճայիպ գըզ տըր ամմա, էսասէն հագգը տըր . . .
հայտէ օ քէտէրնսք հիքեայէլի պէր թարաֆ իտէլիմ . . . կէչէն կէճէ ույգուճտա
պէնի սըչրաթտը : Բույամտա պէլ ալթը թանէ նասչ վէ նտաչլարըն արգասընտա
պիր գօմիսէր, ժանտարմալար, բօլիսլէր վէ սաիրէ կէօրտիւմ . . . Փէնա բույա
տէյիլ իտի հա՛ . . .

Բասգալ շու սէօզլէրի իքմալ իթտիյի սըրատա, սալօնըն գաբուսը աշըլըպ, պէ-
լինտէ գուշաղը իլէ գօմիսէր, վէ բօլիս միւտիրի, վէ Լըթլէլիէ վէ Ժօտըլէ վէ մէ-
մուրիյնը սաիրէ իչէրի հիւճուճ իթտիլէր :

Շու հալէ հազըրուըն ճիւմէսինին չէհրէսինտէ շաչընլըգ տէնէճէ : րատտէ-
տէ ֆէվգէլատէ պիր թէաճէիւպ ալամէթի քէյտա օլտը :

Մօրիս իսէ, պիւսպիւթիւն ագ պագ քէսիլտի, ասապի պիր տիթրէմէք տիր
ալտը . վէ տէվրիլմէմէք իւզրէ մասանըն քէնարընա եաբըչմաղա մէճպուր օլտը, վէ
— ա՛հ գաչապիլսէմ, — տէյու տիւշիւնիր իտի : Լաքին օրատան եազայը սըյրըրըպ
գաչմագ միւմքինսիգ իտի . չիւնքի քիմէյի տիշարը պըրագ մամագ իւզրէ էմը վէ-
րիլէրէք, գաբուլարտա նօգթալար պէքլէթտիրիլմէք տէ իտի :

Գաթիլ Մօրիս քէնտի քէնտիյէ.— Թութուլտըմ պիթտի . անճագ պէնի սաղ օ-
լարագ էլէ կէչիրէմէզլէր . . . էօմրիւմիւ օրթսյա գօտըմ, օյունա կիրիշտիմ . . .
ղայպ իթտիմ . . . էօտէմէլիլիմ . . . էօլիւմտէն գաչընմամ ամմա, տար աղաճընտա
տա էօլմէյի թէրվիճ իտէմէմ, — տէյիպ, օմուզընա պիր մէմուր էլինի տօգընտըղը
անտէ եիւրէյինէ սաբլամագ իչիւն հազըր պուլունմագ իւզրէ, սուֆրանըն իւզէ-
րինտէն էլինէ պիր պըչագ ալտը :

Շու վուգուլաթ՝ թարիֆ վէ հիքեայէ օլունան միւտտէթտէն չօգ ագ վագթ
զարֆընտա կիւզէրան իտուպ, սալօնտա չարբընթը իլէ ալընըպ վէրիլէն նէֆէսլէ-
րին սէսինտէն պաշգա պիր սէտա իշիտիլմէմէքտէ իտի :

46

Գօնթ Իվան՝ զահիրէն պիր հալը պիֆիթուրի իլէ այաղա գալգըպ, վէ իչէրի
կիրէն զէվաթտան էօնտէն կէլէն վէ ալամէթը րէսմիյէյի համիլ օլան զաթա խիթա-
պէն, — սիգ քի՛մսինիգ, մօսիէօ, վէ նէ՞ խթէրսինիգ, — տէտիքտէ .

Գօմիսէր.— Պէն բօլիս գօմիսէրիյիմ, իչինիգտէն Գօնթ Սմօխօֆ հա՞նկըսը օլ-
տըղընը անլամագ իսթէրիմ :

Գօնթ սլարիտանէ.— Պէն իմ :

Լըթէլիլիէ՝ գօմիսէրին եանընտա եավաչճա.— Էվվէթ, օ տըր :

Գօմիսէր.— Գանուըն նամընա օլարագ մէվգուլաթըն :

Տափէթլիլէրին կէօզիւ էօնիւնտէ սուֆրանըն օրթասընա եըլտըրըմ տիւշմիւշ
օլսա, գօմիսէրին շու սէօզիւ գատար տէհչէթ սաչմագ իտի :

Հէր աղըզտան պիրտէն խավֆ ու տէհչէթ սէտալէրի սայը վէրիլտի :

իշխերինտէն եալընը Մօրիսին գալաինէ պիր ֆեզալըդ արըզ օլտը : Պօղաճագ տէրէճէսինէ գատար պօղաղընա չըզմըջ օլտն տէհէթ պիրալէն մահվ օլտը : Էլինէ տէ սըգը սըգը թութմագտա օլտըղը պըշաղը պըրագըպ , կէնիճէ պըն նէֆէս ալտը : Բուսիալը Գօնթուռն պէնցի քիւլ քէսիլտի :

— Մէվզուֆ մը , պէն մի . . . սիգին աղընըգա զիյան կէմիշ : Ենէ հագգ ինէ պէնի թէվզըֆ իտէճէքմիշսին . . . նէ սէլահիյէթլէ :

— Համիլի օլտըղըմ թէվզըֆ էմրիլէ :

Վիգօնթ Վիւյ տ՝Արֆէօյլ թէվասուրէ գըյամ իլէ ,

— Գօմիսէր էֆէնտի , պէնտէն զիյատէ գանուռնա վէ մէմուրիյնը հիւքիւմէթէ թիայէթ իտէն օլմասըն . լաքին պու իշտէ պիր Էանլըլըգ , պիր իսմ պէնզէթմէսի օլտըղընը միւսաատէնիլէ պէյանէ մէճպուրըմ : Տօսթըմը Գօնթ , հէր կէօնա շիւպհէտէն արի վէ պէրի ՚պիր զաթ տըր :

Գօնթ իվան հէր նէ գատար զահիրէն ֆիթուրսըգ պիր հալ կէօսթէրմէքտէ ի տի իսէ տէ , տուտագլարը վէ էլլէրի տիթրէմէքտէ օլտըղը հալտէ , — գապահա . թըմ նէ իմիշ :

Գօմիսէր. — Օրասընը սիգէ սէօյլէմէք պէնիմ վագիֆէմ տէյիլ :

Գօնթ. — Գապահաթըմը անլամագ իսթէրիմ :

Գօմիսէր. — Օհ , թէլաշ իթմէ . մատամ քի պիլմէմէզլիք թասլայօրսըն , պիր աղտան անլարսըն ,

Գօնթ. — Հիշ պիր շէյտէն խապէրիմ օլմատըղընա եէմին իտէրիմ :

Գօմիսէր. — Էօյլէ օլտուռն :

Գօնթ. — Սէօյլէնիկ էօյլէ իսէ :

Գօմիսէր. — Գապահաթընը նէ օլտըղընը միւսթանթիգ սիգէ սէօյլէր , կէլի-նիգ էֆէնտիմ :

Գօնթ. — Պէնի նէ հաքաճագսընը :

Գօմիսէր. — Էվվէլ , գապիթիյէ գարագօլխանէսինէ կէօթիւրէճէիլ :

Գօնթ՝ պիր ճէֆրէթլէ. — Զապիթիյէ գարագօլխանէսինէ մի :

Գօմիսէր. — Օրատա ուզուռն միւտտէթ տուրմասընը , բէճա իտէրիմ , պէրա-պէր կէլէսինիգ :

Գօնթ. — Մատամ քի գուվվէթէ գարը կէլինմէզ , իթաաթ իտէրիմ . . . լաքին իգթիտարըմըն եէթտիյի մէրթէպէ հագգըմտա օլտուռն չու հարէքէթի բէտա ու ճէրհ իտէրիմ : Պէնիմ կիպի պիր սուչսըղը , պէնիմ կիպի պիր Էապանըղը թէվզըֆ իթմէնիլէ տէրէճէի նիհայէտէ ատալէթէ մուխալիֆ պիր հարէքէթ իթմիշ օլտայօր , սընըզ : Պու հալին այպը վէ բէզալէթի սիլգէ բուհուռն իտէճէք տիր , — վէ մուսթիսա-րէն տէհէթ իշինտէ գալմըջ օլտն իէֆիլլէրինէ վէ գատընլարա խիթապէնա — էյ տօսթլար , ազիլ արգատաշլար . գուրպանը օլտըղըմ վէ էմսալիւ նամէսպուգ Էան-լըլըգ չօգ սիւրմէզ մէյտանա չըգար , սիլգէ աթի տէմէմ , իլա Բուրէյնէ Էնէ կէօթ-շէլէ տէրիմ . . . — տէտիքտէն սօնրա , բիւզկեարըն տաղըթտըղը տիւման կիպի կիւզէլ բույալարընըն պէր հալա օլտըղընա մէյուսէն շաղըրմըջ գալմըջ օլտն Օգ-թալիյէ խիթապէն , — ինչալլահ Էարըն կէօրիւշիւրէիլ . . . — տէյիլ , — գօմիսէրէ — պէրապէրինիլտէ կէլմէկէ հաղըրըմ , — տէյու ճէվապ վէրտի :

Վիգօնթ կիւյ տ'Արֆէօյ սէսսիգճէ Գօնթըն էլինի սըգըշտըրտը :

Եարմ սաաթ գարֆընտա Գօնթ գարագօլխանէյէ կէօթիւրիւիւ , իւզէրին .
տէքի բարա քէսէօի վէ ճըգտանը սաաթ գօրտօն վէ էմսալի միւճէվհէրաթը ալընա-
րագ , հապսա իլգա օլունտը : Ժօտըլէ՝ բօլիս միւտիրինէ խիթապէն , — Թամ պի-
գիմ արատըղըմըգ առամ . . . լաքին զգ միւթէպէր չէյ . . . պունտան չէյ անլամագ
իչիւն խալը գահմէթ չէքիլէճէք տիր :

Միւտիր. — Պու խապիսլէրին էն մահիրի եագայը էլէ վէրտիքլէրի անտէ :
գուտրէթ վէ գուվվէթտէն տիւչէրլէր . միւսթանթիգ օնըն տիրինի չէօզմէնին եօ-
լունը պուլուր :

Պրէպանըն լօգանթասընտա էրքէքլէր բալթօլարընը կիյինմէքտէ , գարըլար
քիւրքլէրինէ սարըմագտա օլուպ , քիմսէտէ եէմէյի տէվամա նէչէ գալմատըղըն-
տան տաղըմաղա հազըրլանմագտա ըտըլար :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ. — Բօլիս պէնիմ իչիւն կէլիօր գաննըյլա զիյատէսիյէ
գօրգտըմ . . . լաքին աճապա Գօնթ իվանըն սէպէպի թէվգըֆի նէ՞ տիր . . . — տէ-
մէքտէ իտի :

Բուսիալը իսէ օ սօուգ , կէօսթէրիչի պէտ եէրէ կիրտիքտէ , — կէճէ պուրա-
տա՞ մը գալաճաղըմ , — տէյու սօրտըգտա , ճէվապ եէրինէ , գաբուսընը գաբատը-
լար վէ եալընըգ պըրագտըլար :

Գօմիսէր՝ բօլիս միւտիրիյէ գարագօլխանէտէն չըգաճաղը սըրատա , կէթիրիպ
պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտիլէր :

Պու մէքթուպ իլէ . միւսթանթիգ՝ Կրանտ—Օթէլտէ վուգու պուլան թէչէպպիւ
սիւն նէթիճէսինի անլամագ խթէտիյինտէն , վէ ճանինին էլէ կէչիրիլէճէյինէ սու-
րէթը գաթիյէտէ գանի իտուկինտէն , իսթէնիլաիյի զէման տաիրէի ատլիյէտէ քէն-
տի օտասընտա պուլունապիլէճէյինի բօլիս միւտիրինէ մալիւմաթ վէրմէքտէ իտի :

Պիր միւտտէթճիք սօնրա միւտիր իլէ գօմիսէր , միւսթանթիգին նէգտինէ կիթ-
տիքլէրինտէ , մուամարիլէյի ,

— Խօշ կէլտինիլ , խուսուսիլլէ գապահաթլըյը եագալամըշ իսէնիլ :

Գօմիսէր. — Եագալատըգ :

Միւսթանթիգ. — Մէվգո՞ւֆ մը տըր :

Գօմիսէր. — Պիր սաաթտան պէրու :

Միւսթանթիգ. — Նէ՞րէտէ բասթ կէթիրտինիլ :

Գօմիսէր. — Պրէպանըն լօգանթասընտա , կիւզէլ պիր ճէմիյէթլէ եէմէք եէ-
մէքտէ իտի . . . խընզըր էն միւթէպէր զէվաթ իլէ տօսթլըգ բէյտա իթմիլ :

Միւսթանթիգ. — Նա՞սըլ օլտը :

Բօլիս միւտիրի վուգուը հալի պէր թաֆսիլ հիքեայէ էյլէտի :

Միւսթանթիգ. — Օ սահիհ վէ եախօտ եարմա Գօնթըն տալէթլիլէրի քիմլէր
չաղընը իշարէթ իթտինի՞լ մի :

Գօմիսէր. — Խալը , լաքին իսմէրինի հէք պիլիրիլ , ճիւմլէսի տէ մասրուֆ զէ-
վաթ տըրլար , վէ լիւզուըմ թագտիրինտէ պուլուրըլ :

Միւսթանթիգ. — Իսթիլաթտան մէն իթտինի՞լ մի :

Գօմիսէր. — Թապիրի :

Միւսթանթիգ.— Կէօգիւնիւզիւն էճնիւնտէ Գէօգիւնիւն Կապուլու՞մը :

Գոմիսէր.— Եվիէթ, էֆէնտիմ :

Միւսթանթիգ.— Նէթիճէի թէհարրիյաթտան շայանը էհէմմիէթ պիր ալամէթ զուհուր իթաի՞ մի :

Գոմիսէր.— Ճէնիւնտէն չըգան ճըզտանը աշխատիլդ, սաաթ քօրտօնը, բարն քէսէսի վէ սաիրէսիյէ պէրապէր սիգէ կէթիրտիք :

Բօլիս միւտիրի.— ճըզտանը միւսթանթիգէ վէրիւլ } վէ բանա քէսէսի իլէ սա. աթ վէ ութրէյի եազըխանէնին իւզէրինէ գօյուլ :

— Մազնունըն մէլպուսաթ վէ ճամէշույ սանտըզլարը տախի տաիրէսինտէն չը. գարըրլլ Կրանտ—Օթէլին եազըխանէսինէ թէսլիմ օլընմըլ տըր : Օնլարը ան պու. լայա կէթիրթմէք իճապ իտէ՞ր մի :

Միւսթանթիգ.— Ասլա, օ իլէ եարըն պապարըզ . պու ագչամ շու ճըզտան. նըն իչինտէքիլէրինի թէտգըզ իտէրիմ :

Մէզքիւր ճըզտան գօյու. գըրմըզը թէլաթիւնտէն մասմուլ օլուլ, քէնարլարը. նա գալէմ իլէմիլ կիւմիւլ գարլանմըլ վէ իւզէրինտէ տախի երնէ կիւմիւլտէն թի իլէ կէսիլ ի. Ս. Գ. Կարֆլարըյա գօնթլարա մախսուս Ծլան պիր թան մըխան. մըլ իտի :

Մ. տը Ժիպրէ ճըզտանը աշտը. ճըզտանըն պիր թարաֆընտա Գրանտա պա. քանձըն պէհէրի պին ֆրանքիլդ երմի պէշ առէտ գալիմէսիյէ Թիմսա եազըրմըլ իքի առէտ մէքթուլ վէ Գօնթ իվան Սմօիլօֆ նամը մուհարրէր պիր գաշ գաթի վէ տիկէր կէօգիւնտէ տախի պիր անախթար վար իտի :

Միւսթանթիգ անախթարը էյիճէ թէտգըզ իթտիլտէն սօնրա .

— Պու անախթար Գուրալիէֆ մէքնթընըն անախթարը տըր :

Բօլիս միւտիրի տախի անախթարը մուտլէնէ իտուլ :

— Հագիգաթ էօյլէ օլմալ :

Միւսթանթիգ.— Շիմաի էօյլէ օլուլ օլմատըղըն անլարըզ, —տէյուլ, մէ. զարըն գաբուսընըն քիլիտի սէօքիւլմիւլ կէթիրլմիլ օլտըվը ճիհէթլէ, անախթարը տէրհալ քիլիտէ սօգուլ տէօնաիւրտիւքտէ, Փէվգէլատէ սուհուլէթլէ քիլիտի զէմպէրէյի օյնատը :

— Կէօրտիւնիւզ մի քի եանըմամըլմ, պու անախթար մէզարըն անախթարը մըլ . . . արթըզ չիւպէ գալմատը . . . գաթիլի եմագալաըզ . . .

Բօլիս Միւտիրի.— Հագըզաթը հալ քէնտիյի վէճսթէրտի :

Ճըզտանըն սաիր ճիհէթլէրինի տէ արատըլար իսէ տէ, հիլ պիր շէ) պուլ. մատըլար :

Պու էսնատէ գօմիսէր՝ իքի մէքթուլլարը կէօգտէն կէշիրմէքտէ օլտըղընտան. միւսթանթիգ գօմիսէրէ խիթանէն . — Մօղօֆնա պիլիւրմիսիւրդ :

Գոմիսէր.— Խայր, էֆէնտիմ :

Միւսթանթիգ.— Էօյլէ իսէ օ մէքթուլլարը թէրճէմէ իթտիլմէղիլդ, միւլ. միւնտէրիճաթընը անլամազ իգթիլդ իտէր :

Գոմիսէր.— Եարընա գառալք թէրճէմէ իթտիլիլիլդ :

Բօլիս միւտիրի.— Մազնունը պու ագչամ իսթինթագ իտէճէք միսինիլ :

Միւսթանթիգ սաաթա պագըպ.— Սաաթ օն պիրէ կէիլօր . . օ Եարընա պը-
րագմալը . . . Իսթինթագ չօգ սիւրմէզ չաբուգ պիթէի տէյիւ մէմուլ իտէրիմ , իշին
պէտահէթի հասէպիլէ ինքեար իթմէք պիր շէյէ եարամագ . . . օ Կէրիֆ ուղրաշա-
մայանագ տըր . . .

Բօլիս միւտիրի.— Բէք օ գատար էմին օլմայընը :

Միւսթանթիգ.— Նի՞չիւն :

Բօլիս միւտիրի.— Հէր հալտէ եինէ ուղրաշանագ տըր , մէմուլին ղայրը սօուգ
գանա մալիք պիր շախս տըր , վէ շէյթան կիպի միւտաֆէա իտէճէք տիր :

Միւսթանթիգ.— Միւտաֆէա իտէճէք օլուր իսէ տահա ալա . զահմէթլէ էլէ
կէչէն մուգաֆֆէրիյէթին գատար ու գըյմէթի տահա ղիյատէ օլուր :

47

Բարա քէսէսիմին իշինտէ պիր օն թանէ գատար գըրգ ֆրանգըլը իլէ պէշէր
Ֆիւզ ֆրանգըլը իբի պանգա գաիմէսի մէվճուտ օլուր , գաբաղընա տախի ճըգտա-
նըն իւսթիւնտէքի կիպի կիւմիւշտէն եարըլը Ի. Ս. Գ. հարֆլարըյլա պիր գօնթ
թանը չնաղըլը իտի :

Այնը հրուֆաթլա այնը թան՝ սաաթըն գաբաղը իւսթիւնէ տախի իլէնմիշ իտի :
Բօլիս միւտիրի.— Գանըյը եագալատըղըմըզա շիւպէն եօգ տըր , վէ ֆագաթ
հալա շու ճինայթտան մագսատ նէ օլտըղընը քէշֆ իտէմէյօրըմ :

Միւսթանթիգ.— Օ տա անլաշըլըր . պէնիմ իք թախմինիմ տօղրու չըգանագ
տըր . էյի պիլինիք քի , պու իշին ալթընտա պիր ֆամիլեա սըրըր վար . . . պէօյիւք
պիր ֆամիլեա սըրըր :

Գօմիսէր.— Գաթիլ սահիհէն Բուսիալը՝ մը տըր , վէ հագիգաթէն ասըլգատէ՝
մի տիր , տէյու մէմուլ իտիյօրսընը :

Միւսթանթիգ.— Պիլմէյօրըմ . վէ ֆագաթ նի՞չիւն օլմասըն . ասրէն մին էլասը
ղուհուրեաֆթէ օլան մէշուր ճինայթլէրին ֆաիլէրի միյտնընտա ասըլը ֆասըլը
ասըլգատէկեան տա զուհուր իթմէ՞միշ մի տիր :

Բօլիս միւտիրի.— քէմալը իթինա իլէ ճըգտանը , քէսէյի վէ սաաթը մաւայէնէ
իթմէքտէ օլտըղը հալտէ , նակէհան , —գիհնիմի պիր շէյ իշղալ իթմէքտէ տիր ,
—տէտիքտէ .

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ տիր օ , —տէյու սիւվալ իթտի :

Բօլիս միւտիրի.— Թէվգըֆ օլուհան շախս՝ ԳՕՆԹ ԻՎԱՆ ՍՄՕԻԼՕՅ Թէսմիյէ
օլուըյօր , վէ եախօտ քէնտիսինի պէօյլէ Թէսմիյէ իթտիրմիշ . . .

Միւսթանթիգ.— Էօյլէ եա , էյ նէ՞ օլմիշ քի :

Բօլիս միւտիրի.— Օ հալտէ օլապիլիր քի , շու նէսնէլէր մահպուսըն քէնտի մա՞լ
ը սահիհի օլմասըն :

Միւսթանթիգ.— Շու թախմինին նէտէ՞ն նէշէթ իտիյօր :

Բօլիս միւտիրի.— Իշ մէյտանտա . պու նէսնէլէրին հէր պիրի իւզէրինտէ իւ-
շէր եաղը վարձ , պու եաղըլարըն պիրի տէ Գ. պու ֆիւշիւնիւ հարֆ , նէ՞ ԻՎԱՆ
վէ նէ՞ տէ ՍՄՕԻԼՕՅ իսմէրիյէ պիր կէօնա միւնասէպէթ ալմայօր :

Միւսթանթիգ.— Միւթալաանըզ բէք տօղրու տըր . պու տա անլաչլըր :

Գօմիսէր.— Պիզէ պիր էմրինիզ վէ եախօտ պիր թալիմաթընըզ վաւ մը տըր :

Միւսթանթիգ.— Էվվէթ . . . պէն տէրհալ մուգապէլէյէ պաշայաճաղըմ , պի . նաէն ալէյի եարըն էրբէնճէ շահիտլէրէ կէօնտէրիլէճէք ճէլպնամէլէրի պանա կէօն . տէրմէնիզ իգթիգա իտէր :

Օն տագիգա սօնրա , միւտիր՝ միւսթանթիգ վէ գօմիսէր պիր պիրլէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիլէր :

Գօնթ Իվանա կէլինճէ , մուսալիլէյի վագը օլան սիւվալլէրինէ հիշ պիր ճէվապ ալամամըզ վէ պինապէրին սէպէպի թէվգըֆը նէ՞ օլտըղընը անլայամամըզ իտի :

Սըֆաթճա վէ եախօտ իսմճէ պիր միւշապէհէթէ գուրպան կիթմիշ օլտըղընա գանի օլմըզ իտուկի ճիհէթլէ , էրթէսի կիւնիւ իֆատէսի տինլէնիտիքտէ , հէր հալտէ սէրպէսթ պըրագըլաճաղընա էմնիյէթը թամմէ հասըլ իթմիշ , վէ աֆվ օլուն . մագ պիր խաֆիֆ միւթալաա իլէ հագըղնտա գապահաթը կիպի մուսամէլէյէ թէ . սատտի օլունմասընտան տօլայը տափա իտէճէկինի քէնտինճէ գարարաշտըրմըզ իտի :

Մամաֆիհի հէր նէ գատար զամիրի տէրէճէի նիհայէտէ բահաթ իտի իսէ տէ , ատալէթը պէշէրիլէնին բէք չօգ տէֆալար եանըլմագտա օլտըղընը , վէ մէմուրի . նը ատլիլէնին բէք չօգ եանըլը հարէքէթտէ պուլունտըզլարընը վէ նիլէ նիլէ սուշ . սըզ վէ գապահաթսըզլարըն սուշը վէ գապահաթըլլարա ֆէտա օլունտըզլարընը տիւշիւնէ տիւշիւնէ տիւշարը թէլաշ օլմագտա , վէ քէմալը հէյէճան իլէ գապա . հաթը նէ օլապիլտիլինի վէ աճապա պիլմէյէրէք պիր պէօյիւք գապահաթ մը իլլէ . միշ իտուկինի , աճապա ալէյիլինտէ սուպուլթէ գարիպ տէլաի՞ մի վագը օլտըղընը վէ պիկիւնհալըղընը իսպաթէ միւգթէտիր օլապիլիպ օլամայաճաղընը միւթալաա իթմէքտէ իտի :

Մահպէսին գարուսը արգասընտան գաբանտըգտան իթիպարէն , սապահա գատար կէօզլէրինի գաբամայըպ , դայէթ տէհէլէթլի պիր կէճէ կէչիրտի . հէր պիր տագըզա կէօզիւնէ պիր սաաթ գատար ուզուն կէօրիւնմէքտէ օլուպ , հաքիմ հուզուրընա չըգաճաղը սաաթը թագտիմ իտէպիլմէք իշիւն սէրվէթինին գըսմը ա . զամընը ֆէտա իթմէկէ բագը իտի :

Շաֆագտան պիր միւտտէթճիք սօնրա գաբու աշըլըպ , մահպէսճիլէրտէն պիրի՝ մահպուսըն հալինի բէյ իւլ այն միւշահէտէ իթմէք իւզրէ իշէրի կիրտի :

Իվան Սմօրիօֆ՝ մէրգումմէ խիթապ իթտի իսէ տէ , ճէվապ վէրմէմէք թալիմա . թը իգթիգասընտան օլտըղը ճիհէթլէ , Գօնթ՝ ֆէվգէլատէ մէյուս օլարագ , հիտտէթ ու զագապընը գապթ իթմէք դայրէթինէ տիւշտիւ :

Սաաթ աօգուկ բատտէլէրինտէ եէյէճէք կէթիրտիլէր իսէ տէ , Գօնթ էլ պիլէ սիւրմէտի :

Իքի սաաթ սօնրա թէքրար գաբու աշըլըպ , իքի ասքէր իլէ պէքճի իշէրի կիրտի :

— Նէ՞ իսթէրսինիզ , —տէյու Գօնթ սիւվալ իթտի :

— Միւսթանթիգին նէզտինէ կէօթիւրմէկէ կէլտիք :

— Ա՛հ , էլհամտիւլլահ , հագըրըմ , —տէյիպ , Գօնթ գաբույա տօղրու գօշը իօէ տէ , պէքճի պիր իլարէթլէ մուսալիլէյի թէվգըֆ իտուպ , միւնասէպէթսիզ պիր գահգահա իլէ .

— Տոբ , տոբ . • Գառար տեղէն իթմէ . . . Եվէլ Էմբոն պիր մոսամելի
բէմիյէ վար արբ քի , իճրա օլունմալը արբ , — Ելէրէք , Էլինտէքի զէնճիրի սաւ-
լաւը :

Գօնթ.— Մուամէլի բէմիյէ՞ մի տէտին :

Պէքճի.— Էվէլէթ . Եվէլ Էմբոն քէլէրճէլի կէշիրմելիյիմ :

Իվանըն պէնդի աթըպ , կէրի կէքի չէքիլէրէք :

— Քէլէրճէ՞ մի կէշիրմէք • քիմի՞ զանն իտիյօրսընը պէնի . . . օ՛4 • ասլա . . .
ասլա :

Պէքճի.— Հայտէ , հայտէ , պօշ սեօղէր վէ հալէք լազըմ տէշիլ : Մանա վէ-
բէճէք փազթ տէշիլ , իթաաթ իթմէլի : Պէն թալիմաթըմտան պաշգա պիր շէյ Թա-
նըմամ : Պապամ օլսա օնա պիլէ քէլէրճէլի թագմաղա մէճպուրըմ . Էկէր Էմբ վէ-
րիմիլ իսէ . . . արթըգ սէն նէրէտճի գալըրսըն անլա , հիւանիւ բիղան իլէ Էլէրինի
ուզաթմայանազ օլուր իսէն , ճէպը իլէ թագաթըմ . . . օնըն իշիւն պէնի պօշընա
պէլէթմէ տէ Էլէրինի ուզաթ պաշգալըմ :

Պէնթ՝ բէմալը զազապ իլէ մուսաթըպընըն Խիւղիւնէ պաշգաթաթ , մուխալէ-
թէթ իթմէլին հիշ պիր խալըը օլմայանաղընը տնլատըղընաան , շու հալը տէհշէթ
իթիմալտէն պիր ան Եվէլ գուրթ ուլմաթ իշիւն մուվաֆազաթ իթմէլի թէրճի
էլլէտթ , վէ թահգիրամիդ պիր թէպէսսիւմէ Էլէրինի պէքճիյէ ուզաթաթ , վէ շու
Փէլաթէթը հալինտէ սէպաթ վէ մէթանէթ իպրազ իթմէկէ խալըտան խալը զա-
րէթ իթաթ իսէ տէ , մուզապէմէթ իտէմէլիպ + չալըը չալըը Խանըպ թաթուլմազա
օլան պիլէքէրինէ սօուգ տէմիր տօգթընըր տօգթընմազ , պաշտան թըրնաղա զա-
տար տիթրէմէկէ պաշլաաթ :

Իօնիւնտէն վէ արգասընտան պիրէր նէֆէր Խիւրիւմէքտէ օլտըը հաթտէ , սօն-
սըզ վէ նիհայէթսիդ տար Խօլարտան Խիւրիւյիպ վէ տար նէրաիւպանլարտան չը-
դարըպ , նիհայէթ միւսթանթիդին օտասընա վասըլ օլտըլար • օտանըն գարուսըր տ-
շըլար . Իվան Սմօիլօֆը նէֆէր արգասընտան տիւրթիւպ , իշէրի սօգաթ :

Միւսթանթիդ Մ . ար Թիպրէ՝ իւզէրի պիր թագըմ Էվրագ իլէ տօլու Խալը-
խանէսինին Էօնիւնտէ օթուրմազաա օլտըըը միսիլու , պիր տիկէր Խալըխանէ Էօ-
նիւնտէ տախի քեաթիպի օթուրմըլ իտի :

Բուսիալը Գօնթ՝ իշէրի կիրէրքէն խաֆիֆճէ պիր պաշընը Էլիպ սէլամ վէրաթ :

Միւսթանթիդ պիր նաղար իլէ մաղնուըն պաշտան այանգա գառար սիւղաիւ ,
վէ նիհայէթինտէ կէօյա քի գալպինտէքի տէհշէթի Էսրաթը քէշթ խաէճէք կիպի ,
նաղարընը գապահաթիլը գանն Էլլէտիլի շախտըն սըֆաթընա տիքտի տուրտու :

Աննազ Պէնթըն մէրմէր Խախտ չէլիք միսալի սօուգ օլան պիլէթը զաշէթ ու-
նուգ օլուպ , հիշ պիր շէյ իյմա իթմէմէքտէ իտի :

Գօնթ՝ պիր քիպրի միւթիւաղըմանէ իլէ . — Հաքիմ հուզթօթընտանըլըմ :

Միւսթանթիդ.— Սիգի իսթինթագ իթմէկէ մէմուր օլան պիր հաքիմ հուզու-
րընտասընըզ վէ ճէվապ վէրմէկէ մէճպուրընըզ :

Գօնթ.— Ճէվապ վէրմէք ճանըմա մինէթ . կիզլէնէճէք հիշ պիր շէյիմ օլմա-
ալըը հալտէ , նիշիւն ճէվապ վէրմէլիմ : Լաքին Եվէլ Էմբոն մէմուրսընընըն նէ
հազգ իլէ պէնի թէվգըթ վէ հապսա իլգա իթմէկէ վէ պիր խալըըը Խախտ պա-
շտ :

թիւ միսալի էլէքրիմի պնդամաղա ճէսարէթ իթմիշ օլտըզլարընը անլամագ իս
թէրիմ :

Իվան Սմոլոֆ սէօյլէտիկի սըրատա , միւսթանթիգ կէօղիւնի մերգոււմըն եւ
զիւնտէն այըրմամագտա իտի :

Գարշըսընտա տուրան չախս Բէր-Լաչէզ մէգարիսթանը իլէ Էրնէսթին սօգ
ղընտա վուզու պուլան իբի ճինայաթըն ֆալիլի օլտըղընպ Մ. աշ Ժիպրէ Էմի
տըղը ճիկէթիէ , անըն պիֆլաթուր վէ հայասըզ հալինէ թէանճէիւզ իթմէքտէ իտի :

Միւսթանթիգ. — Օ մէմուրլար՝ ասալէթին վասըթաի իճրասը օլան զաթ թա
րաֆընտանն գանուն նամընա օլարագ վէրիլէն էվաժիրի իճրա փթմիշէր :

Գօնթ. — Ատալէթին վասըթաի իճրասը օլան զաթ տէտլինիգ քիմ տիր :

Միւսթանթիգ. — Պէն իմ :

Գօնթ. — Մէմէքթէթինիգ ճիկտնտէ միսաֆիրրէրվէրլիքտէ եէքթա պիր մէմէ
քէթ մագամընտա նէլլէնմիշ օլտըղը հալտէ , պէն կիպի պիր էնէպի հագգընտա
օլունան մուամէլէի բէզիլանէտէն տօլայը , էմրի վէրէն սիգ իօէնիգ սիգէ շիքէպէ
իտէրիմ . . . Տիւն ազչամ թարաֆըմտան թէրթիպ վէ իհզար օլունմըն օլաթ պի
ճէմիլէթ տէ տօսթլարըմըն Էօնիւնտէ պէնի ախգ ու կիրիֆթ իթտիլէր . . . Պու վէ
իլէ պիր աթըզատէյի թէվզըֆ իթմէք իշիւն պիր սէպէպ օլմալը տըր . . . պէն
Դըրսիգ վէ եախտ զաթիլ մագամընտա հագգըմտա մուամէլէ իտիլմէք իշիւն խը
սըղըղըմ վէ եախտ ասամ թէլէֆ իթմիշ օլտըղըմ թէպէյիլէն իթմիշ օլմալը տըր
Մ. աշ Ժիպրէ քէնսի քէնտիյէ. — Ֆիլհազիգա հիքմէթ նէվիւնտէն պիր հալ :

Նըֆաթլար տէյիլտի : Աչագ հէրիֆ մահնուզ օլմագ լաղըմ կէլիրքէն , օ պէնիլ
թինթագա չէքիյօր , վէ պէնտէն ճէվապ իսթէյօր . . . չօգ ճէսարէթ , — տէյու տի
չիւնմէքտէ , վէ սըֆաթընտա ալաիմի հիտտէթ բէյտա օլմագտա իտի :

Իվան Սմոլոֆ՝ միւսթանթիգին չու հալինի ֆարգ իտէրէք , էվլէքինտէն զ
յատէ գօրզմաղա պաշխար :

Գօնթ. — Մէսէլէ բէք մի աղըր տիր . հագիգաթէն սիր ճանիմիյիմ զանն
տիյօրսընը :

Մ. Բօլ աշ Ժիպրէ՝ իշին պիրտէն նէթիճէսինէ եէթիլմէք մագսատընա մէպնի
ուսուլը իսթինթագըրյէնին թէֆէրրուաթընտան սարֆը նագար իտէրէք , պիր էյիլ
Րուսիալընըն եիւզիւնէ պագըպ , — Պուստան իւշ կիւն մուգատտէմ եանի այը
եիրմինճի կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ իւշտէն եարը կէճէտէն սօնրա սաաթ
քիյէ գատար նէ՞ եաբարն :

Գօնթ. — Պանա իսնատ օլունան գապահաթըն նէ՞ օլտըղընը անլամաթընա
պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէք պէնիմ իշիւն գապիլ տէյիլ տիր :

Միւսթանթիգ. — Պէն սէնի իսթինթագ իտէճէյիմ սէն պէնի տէյիլ . . . սէն
սօրաղըմա ճէվապ վէր . . .

Գօնթ. — Էօյլէ . . . սիգ անլամագ իսթէտիյիմ շէյի սէօյլէմէմէզիլիք իտէպիլի
սինիլ , ամմա պէնի տէ սէօզ սէօյլէմէկէ մէճպուր իտէմէզսինիլ :

Միւսթանթիդ քէնտի քէնտիլէ.— Նէ՞ տէրէճէ մուաննիտիք . էկէր սորաղընա ճէվապ վէրմէյէճէք օլտամ , սէսինի քէսէճէք պիր շէյ սէօյլէմէյէճէք , օնըն իշիւն սէօյլէյիպ պիրթմէլի . —մուաթիւարէն երւքսէք սէս իլէ . —գաթլ ճինայէթիլլէ մագնունսըն :

Գօնթըն սըֆաթընտա նահէհան պիր շաշընըդ ալամէթի բէյտա օլուպ , —գաթլ մի . պէն գաթիլ մի իմիլիմ . վազ կէչ էֆէնտիմ . պու սէօղիւնիւզ ճիտաթի օլտամազ . հագգըմտա պէօյլէ իսնպտաթա գալգըմպազ , հէմ ապէս վէ հէմ տէ աղրէս պիր հալ տըր :

Միւսթանթիդ՝ հաքիմանէ.— Ատալէթէ թիայէթի ռնուլթմայընըզ , մօսիէօ : Գօնթ.— Պու տէրէճէ եօլընը շաշըրան ատալէթ , ատալէթ սալըլպազ . էյ քիմի՞ էօլտիւրմիւլիւմ սէօյլէյիւլիւզ պազպըմ :

Միւսթանթիդ.— Իքի քիշի , պիրի երքէք պիրի գարը : Գօնթ՝ սընըր ալամէթի օլարազ պիր գահգահա իւլէ . Իքի ըիշլէ մի , հագգաթէն շու հալ օ տէրէճէ կիւլիւնէճէք պիր րաաթէյէ կէլիւր քի , պիր հաքիմ մի եօզսա պիր տիվանէ՞ մի հուզուրընտալըմ թէրէտաթիւտէ պաշլալօրըմ :

Միւսթանթիդ՝ հիտաթիւնի սէթրէ զայրէթ իտէրէք.— Քէնտինի պիլ : Թէհամմիւլին տէ հուտուտը վար տըր . սէն իսէ պէնիմ թէհամմիւլիմտէն պիլի իսթիմալ իտիօրսըն . . . Նէ՞ հաքիմ , վէ Նէ՞ տէ ինսան սըֆաթըլյա քէնին միւնասէպէթսիզ սէօղլէրինէ պոււնտան պէօղլէ թէհամմիւլ իտէմէմ . . . սէօյլէյիլինին թարզընը տէ . յիւտիր , վէ էկէր սուչսըզ իսէն իսպաթ էթ . մուցայիրը հալինտէ թէքրար հապսա կէօնտէրիպ , հիտաթիմ թէսքին օլոււնճայա գատար պէքլէմէ կէ վէ անտէն սօնրա իսթիւնթազա տէվամ իթմէկէ մէֆօղուր օլաճաղըմ : Սէնին քէնտի մէնֆպաթըն իշիւն սուրէթը իֆապէնի թէպաթի իթմէլիլինի սանա նասիհաթ իտէրիմ :

Գօնթ իվան՝ հասպ էլ թէճէլլի պուլոււնտըղը տէհշէթլի հալտէն գուրթուլմազ իշիւն հէր շէյէ սաշ էյիպ իմթիսալ իթմէքտէն պաշգա պիր շարէսի օլմաղըղընը անլատըղընտան , քիպըր նէֆսինէ մէրամ անլաթարազ . —Սգընըզ , ճէվապ վէրէճէյիմ , —տէտի :

Միւսթանթիդ.— Ատըն Նէ՞ տիր :

Գօնթ.— Իվան—Նիգօլա , Գօնթ Սմօիլօֆ :

Մ.— Նէ՞ միլլէթսին :

Գ.— Պուսիա թէպապընտան ըմ :

Մ.— Նէ՞րէտէ տօղմըլսըն :

Գ.— Սէն—Բէթէրսպուրկտա :

Մ.— Գա՞ն եաշընտասըն :

Գ.— Եիրմի պէշ . . .

Մ.— Բէտէր վէ վալիտէն սա՞ղ մը տըրլար :

Պու սիւլալ իւզէրինէ Գօնթըն գալպինի պիր հէյէճան իսթիյապ էյլէտի , վէ կիւճ իլէ կէօղ եաշընըն մէնը ճէրէյանընա մուվաֆֆազ օլապիտի :

Գ.— Բէտէր վէ վալիտէմ էօյմիւլ տիրէր :

Մ.— Ալէսսէվիլլէ Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէրսին :

Գ.— Սէն—Բէթէրսպուրկտա :

Մ.— Բարիսէ կէլէլի նէ՞ գատար վազի՞ր օլար :

Գ.— Տօգուզ կիւն :

Մ.— Նէ՞րէլէ էնարն :

Գ.— Կրանա-Օթէլէ :

Մ.— Տօղրու Բուսիատա՞ն մը կէլարն :

Գ.— Խայր . Անվերստէն Լօնտրայա կիթաթիս : օն պէշ կիւն Կօնտրատա գաղ
տըգաան օնրա պոհրայա կէլաթիս՝ Օնտան էվվէլ տէ պիր գաշ հաթթալար Զվիշե
րիյի վէ Իթալիայը տօլաշտըմ :

Մ.— Բանաբօրթըն վա՞ր մը իտի :

Գ.— Էվվէթ :

Մ.— Նա՞սըլ օլուր քի , նէ՞ ճըզտանընտա վէ նէ՞ տէ տանաըզարընըն իշինտէ
Բանաբօրթըն գուհուր իթմէմին :

Գ.— Բանաբօրթըմ Բուսիա՞ սէֆաթէթինտէ տիր :

Մ.— Նէ՞ մաքսանա մէպնի Խօլճըլըզ իտիյօրսըն :

Գ.— Գէշֆիմ իշիւն :

Մ.— Զէնկիւն մի օին :

Գ.— Էվվէթ :

Մ.— Զօ՞գ զէնկին մի :

Գ.— Շէր իսթէտիյիմի Խաբապիլէճէք գատար զէնկինիմ :

Մ.— Պու սէրվէթէ նէ՞ վէճէ իլէ մալիք օլմըշսըն :

Գ.— Բէտէր վէ վալիտէմէն միրաս գալմըշ տըր :

Մ.— Գօնթ իւնվանընը Թաշմաղա սէլահիթթին վա՞ր մը տըր :

Գ.— Երևզլէրճէ սէնէլէրաէն պէրու ֆնմիթամ տաըզաաէկեան սընֆըճտա
տըր :

Մ.— Բարիսէն Խօսթլարըն վա՞ր մը տըր :

Գ.— Տօնթ տիմէթլէ նէ՞ անլարսընըզ պիլմէմ քի . . . միւրատընըզ հիյնը Թէվ
գըֆիմտէ պէրապէրիմտէ պուլունան զէվաթը անլաթմազ իսէ , անլէրի տօսթ սը
րաաընա գօյամամ , հէնուզ Թանըմըլ օլաըղըմ զէվաթ՝ տըր : Իշէրինտէ պիրիսի վալ
քի միւսթէսնա տըր . . .

Մ.— Գի՞մ տիր օ :

Գ.— Վիգօնթ Կիւյ տ՝Արֆէօյլ . . . քի մուշտիլէյհի էսնաի սէլաակաթըմա
շուրատա պուրատա իւշ տէօրթ տէֆա րասթ կէլտիմ . . . քէնտիսինտէն ֆէվզէլա
տէ խօշանմըղըմ , վէ հազգընտա հիւրմէթ վէ րիայէթիմ վաթ տըր . մուշտիլէյ
պանա այնը նազար իլէ պազտըղընա էմինիմ :

Մ.— Վիգօնթ Կիւյ տ՝Արֆէօյլ Բարիսի՞ մի տիր . . .

Գ.— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մ.— Մէմալիքըն էճնէպիյէտէ՞ մի Թանըաըն , տէմին . . . Տիմէք քի հիշ Բարիսէ
կէլմէմի՞շ մի իտին :

Գ.— Կէլմիշ իտիմ . . . բէք չօգաան բէտէթ վէ վալիտէմ իլէ կէլմիշ իտիմ , տմ
մա հիշ պիր շէյ խաթրըմա տէյիլ . . . օնտան պէրու Խիրմի իքի սէնէ օլաը . . .
պէն իսէ իւշ Խաշըմա իտիմ . . .

Մ.— Երես ի՞նչ սէօղէ կէլէլիմ . այլն երբմինճի կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա , վէ կէճէ նէ՞ Եաբարն :

Գօնթ՝ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա .— Շոք գատարը խաթրըմա կէլիօք քի : Մ. տ'Արֆէօյլ էօղէ եէմէյինէ տալէթ իթմիշ օլտըղընտա՞ն , սաթ օն պիրէ Խօղրու կրանտ-Օթէլտէն չըգտըմ . . . Եէմէքտէն սօնրա այրըլտիգ , նէֆսի Բաթիստէ կէզտիմ . պուլպարտաթ լօգանթալտըն պիրինտէ ազլամ թաամընը Թոուալ , Եօնրա թէաթրօյա : . . . Պարիէթէ թէաթրօսընա կիթտիմ :

Մ.— Մ. տ'Արֆէօյլտէն այրըլտըգտան սօնրա եալինը՞ գ մը գալտըն :

Գ.— Էվվէթ , էֆէնճիմ :

Մ.— Ազլամա՞ գատար մը :

Գ.— Էվվէթ , ազլամա գատար :

Մ.— Եալընըգ կէզմէքտէն մագստըն նէ՞ իտի :

Գ.— Հիշ պիր մագստըմ էօգ իտի , սիկարա իչէրէք վէ տիւքքեանլարըն ճա՞մէքեանլարըն սէյր իմէրէք , տօլաշըմ տուրտըմ :

Մ.— Պիւթիւն վադթընը էօյլէ՞ մի կէչիրտին :

Գ.— Էօյլէ զանն իտէրիմ :

Մ.— Եալան սէօյլէյօրսըն :

Գօնթ՝ օլուանն հագարէթտէն մազնիւն հալինի ունուտըպ .— Մօսիէօ՞ , —տէյու պաղըրտը :

Մ.— Եալան սէօյլէյօրսըն , վադթընը կէչիրմէք խուսուարնտա միւհիմմ պիր Եօղթա վար քի , օ նօգթայը կիզլէմէկէ չալըլյօրսըն :

Գ.— Ասլա . էկէր պիր չէյ ունուտըյօր իսէմ , խաթրըմա կէլմէյօր տիմէք տիր :

Մ.— Պէնի՞ մի ինանտրիմաղա չալըլյօրսըն . Բէր-Լաշէգ մէզաթիսթանընա կիթտին , ինքեարա ճէսարէթին վա՞ր մը :

Գօնթ Սմօիլօֆ քէմալը խէլէճան իլէ միւսթանթիգէ աթֆը նէկեաճ իթտի . միւսթանթիգ իսէ սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

— Ինքեար մը վոտիյօրսըն :

Գ.— Ասլա . հարէքեաթըմը վէ մուամէլաթըմը կիզլէմէկէ հիշ պիր սէպէպիր՝ էօգ տըր . Բէր-Լաշէգ մէզաթիսթանընա կիթտիմ :

Մ.— Նէ՞ սէպէպէ կիթմիշ իտին :

Գ.— Գապրիսթանը մէզքիւր՝ Բարիսին շայանը թէմաշա մահալէրինտէն պիրի ատա օլուներ . էճնէպի օլուագ հասէպիյէ , հէր չէյի կէօրմէք արգու իթտիյիմտէն , օրպա տա կիթտիմ :

Մ.— Պէնի՞ ալտատըյօրսըն . Նիշիւն կիթմիշ օլտըղընը պէն սանա սէօյլէրիմ : Մօքթ օօգաղընտա եատ վէ մաթէմ լէվալիմաթը սաթըլմագտա օլան պիր տիւքքեանտան չիչէքտէն պիր թամ սաթըն ալըպ , տօղրու մէզաթիսթանա կիթտին , վէ մէզարա կիրտին . . . Տօղրու՞ մը :

Գ.— Տօղրու տըր :

Մ.— Մէզքիւր մէզարն իչինտէ պիր գարը իլէ կէօրիւշմէրիյի գարարաշտըր մը իտին :

Գ.— Պուրասընը ինքեար իտէրիմ :

Մ.— Կէօրիւնէճէյին գարը կէտի , օէն տէ մէրգուճէի էօտիւրտիւն :
Իվան Սմօիւօֆ՝ Թարիֆի նաղասիւլ պիր տէհէթլէ միւսթանթիգի տիւնլէմէքտէ
իտի . վէ մէրգուճըն մէզարը իչինտէ գարըլը էօտիւրմիւլ օլտըղընը հիւքմ էյլէտիլի
սըրատա , պիւթիւն ճիսմի տիթրէմէ կէ պաշլատը : Մուշսըղըղընը ասիւմանէ շահա-
տէթ իթտիւրէճէք կիպի պաղը էլլէրինի եօգարը տօղրու գալտըրտը , վէ իչին իչի
— Եա Բապպիւմ . . . անապա եանլը՝ մը իչիտիյօրըմ . . . Գուրապիէֆ Ֆամիւեասընըն
մէզարը իչինտէ պիր գարը էօտիւրմիւլիւմ տէյու պէնի իթհա՞մ մը իտիյօրսընըզ՝
— տէյու առէթա ինլէտի : Միւսթանթիգին եիւզիւնտէ պիրտէն պիր ալամէթը մէ-
սէրրէթ նիւմայան օլտը : Քէնտինճէ մազնուն եագայը էլէ վէրտի գանն իթտի ,
վէ մուզաֆֆէրանէ պիր Թավը իլէ :

— Մէզքիւր մէզարըն Գուրապիէֆ Ֆամիւեասընա մախսուս օլտըղընը պիւիյօրտընի
էօլլէ՞ մի . . . Պու սէօզիւն հէր շէյի իգրար տիմէք տիր . . . պուրասընը անլայա-
ճագ գատար սէնտէ տէ գէքեապլէթ եօգ տէյիլ : Պինաէն ալէյհ պուռտան պէօլլէ
ինքեարտա ըսրար իթմէք , հագգընտա հիչ պիր Ֆաիտէյի միւնթիճ օլմայաճաղը ճի,
հէթլէ , իչի գըսսա քէսէյիւմ պիթսին . . . Գուրապիէֆ մէզարը իչինէ պիր գարը ճէլ
իթտիլինի վէ օ գարըլը գաթլ էյլէտիլինի իգրար իտիյօրմըսըն :

49

Գօնթըն կէօղէրի պիւսպիւթիւն գարարմըլ օլտըղը հալտէ , — իգրա՞ր մը իթ-
մէք . . . պիր ֆիլիլ գաթլ իհրա իթտիւմ տէյու իգրա՞ր մը իթմէք . . . պիր գարը
էօտիւրտիւմ տէյու իգրա՞ր մը իթմէք . . . Նէ՞ տիմէք , հաթթա օլանճա իգթիտա-
ըմլա ինքեար իտէրիւմ , վէ պէօլլէ պիր հիւքմի գաթիէն րէտտ իլէ ասլա գապուլ
իտէմէմ : Էվլէթ , Բէր-Ղաշէզ մէզարիսթանընա կիթտիւմ . . . Էվլէթ , Գուրապիէֆ
մէզարը իչինէ կիրտիւմ . . .

Մ.— Անաթարըն վա՞ր մը իտի :

Գ.— Վար իտի . օ անաթարը եագընանէնիգին իւզէրինտէ տուրան ճըզտա-
նըմըն իչինտէ պուլմըլ օլմալըսընըզ , լաքին իչէրտէ քիմսէյի րասթ կէլմէտիյիմէ եէ-
մին իտէրիւմ , հաթթա օ մէզարա կիրէն նա՞սըլ վէ նէ՞ մագսատա մէպնի կիրէպիւ-
միլ , վէ օ էօլէն գարը քի՞մ իմիլ , պէն տէ տիւչիւնիյօրըմ . . . Պուռլարըն հիչ պի-
րինտէն խապէրիւմ օլմատըղը հալտէ , պէնի թէվգըֆ իթտիրտինիզ , ալէնէն նա-
մուսըմը բայիմալ իթտինիզ , վէ նէ վէճհ իլէ վուգու պուլտըղը անլաշըմազ պիլ
ճինայէթտէն տօլայը պէնի մէսուլ Թութմագ իսթէյօրսընըզ : Պաշըմա կէլէն նէ՞ օլ-
տըղընը տիւչիւնիյօրըմ , տիւչիւնիյօրըմ անլայամայօրըմ . . . գիհնիմի եօրույօրըմ ,
պիր շէյ պուլամայօրըմ . . . եա խայալաթա օյուռնագ օլույօրըմ վէ եախօտ տէհ-
չէթլի պիր գանն ու Թախմինէ գուրպան կիտիյօրըմ . շու հալ պիր ազ տահա սիւ-
րէճէք օլուր իսէ , տիվանէ օլաճաղըմ . . . շիմտիտէն գիհնիւմ պուլանըյօր գանն ի-
տիյօրըմ . . .

Պիր մէհհուր գօմէտիւ օյնայան օյուռնճը նասըլ տիւնլէնիլիւր վէ եիւզիւնէ նասըլ
պագըլըր իսէ , այնը սուրէթտէ միւսթանթիգ՝ Գօնթըն սէօզէրինի տիւնլէր վէ եիւ-
զիւնէ պագար իտի : Պիր միւտտէթ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա ,

— Գուրավիէֆ մէզարընտա նէ՞ իշին վար իտի :

Գ. — Բօքէթ սօգաղընտաքի չիշէքճիտէն ալմըլ օլտըղըմ թամը գօմաղա կիթ-միշ իտիմ :

Մ. — Վէ լաքին մէզարտա մէտֆուէն քիմսէ հօգ քի , մէզար պօշ տըր :

Գ. — Օրասընը պիլմէզ իտիմ :

Մ. — Ուզագտան եախօտ եագընտան Գուրավիէֆ ֆամիլեասըլա պիր թէալ-իւզին վա՞ր մը տըր :

Գ. — Խալը :

Մ. — Օ հալտէ իֆատէնտէն պիր շէյ անլալըլամազ . . . նա՞սըլ իսթէրսին քի սանա ինանապիլէյիմ . . . մէզարա պիր թամ կէօթիւրտիւմ տէյօրսըն , վէ մէզարըն պօշ օլտըղընը պիլմէյօրսըն , պիր թարաֆտան նէ ուզագտան վէ նէ տէ եագընտան Գուրավիէֆ ֆամիլեասընա միւնասէպէթին օլմատըղընը պէյան իտիյօրսըն . տիկէր թարաֆտան տա մէզարըն անախթարընը ճէպինտէ թաշըտըղընը վէ իշէրի կիրիպ պիր եատիկեարը մաթէմ պըրագմըլ օլտըղընը սէօյլէյօրսըն . . . ազլա մուվաֆըգ պիր շէյ սէօյլէ . . . էկէրշի սուչսըզ իսէն , սուչսըզըղընը իսպաթ իթմէնին թէտ-պիրինի պէն սանա կէօսթէրէյիմ . . . Պու անախթարըն սանա քիմին վէրտիյինի սէօյ-լէ պանա . . . օ չիշէյի մէգըիւր մէզարա քիմին թարաֆընտան կէօթիւրտիյինի սէօյ-լէ պանա :

Գ. — Ճէվապ օլարագ շու գատարընը սէօյլէյէպիլիրիմ . մէզարտա մագթուլ պիր գարը պուլուէմըլ . . . օ գարընըն գաթիլի պէն տէյիլիմ , վէ օ գարըյը թա-նըմամ . . . պէն պու վագաայը էրթէսի ազլամ կաղէթալարտա օգուտըմ . . .

Մ. — Սէօյլէտիքլէրին պիրպիրինի թութմայօր . մէզարա կիրտիյինի թագրիր , վէ մէզարտա պիր նաաշ կէօրտիւլինի ինքեար իտիյօրսըն :

Գ. — Էվվէթ , ինքեար իտէրիմ . մէզարիսթանա սաաթ իւշտէ կիրտիմ , իւշ պուշուգտա չըգտըմ :

Մ. — Նէ՞ իշին կիթմիշ իտին :

Գ. — Սէօյլէտիմ եա :

Մ. — Սէօյլէտիքլէրինտէն պիր շէյ անլայամատըմ . խարիճտէն պիրիսինին թէէ-սիրիյէ հարէքէթ իտիյօրտըն տիմէք տիր : Քիմին թէէսիրիյէ իտի . մէզարըն ա-նախթարընըն սէնին եանընտա նէ՞ իշի վար : Նէ՞ սէպէպէ մէզարըն իշինէ թամ գօմաղա կիթտին :

Գ. — Օրասընը եալընըզ պէն պիլիրիմ :

Գօնթ իվան շու սօն ճէվապը էօյլէ պիր գաթի սուրէթտէ սէօյլէտի քի , միւսս թանթիգին գուլագլարը գապարըպ քէնտի քէնտիյէ , — իշին նէ՞ օլտըղընը պէն բէք ալա քէշֆ իթմիշիմ . թախմինիմ բէք տօղրու իմիշ . պու մէսէլէտէ պիր ֆամիլ-եա սըրըր վար տըր . . . — տէյու միւթալաատան սօնրա .

Մ. — Եալընըզ սէն տէյիլ , հէյէթը ատիյէ տէ պիլմէլի տիր . պիլմիշ օլասըն քի , սէնին կիզլէմէք իսթէտիյին շէյէր գարիպէն մէյտանա չըգաճագ տըր :

Գ. — Պէքի :

Մ. — Շիմտիտէն հագըգէթ քէնտիյի կէօսթէրիյօր . չըմէնտըֆէր մէրքէզինտէ պէքլէմիշ օլտըղըն շախսը Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա տարպ վէ գաթլ իթտիյին կիպի պու գարըյը տա էօլտիւրմիւշսին :

Գ.— Ա՛հ, օնը՞ տա մը պէն Գօլտիւրմիշիմ :

Մ.— Շըմալ չըմէնտըֆէրի մէրքէզինտէ պիրիսինի պէքլէմէկէ Գիթտիյիտի ին. քեար իտէ՞ր մի սին :

Գ.— Ինքեար իթմէմ, չիւնքի սահիհ տիր. Լօնտրատուն կէլէճէք օլան պիր տօսթըմը պէքլէմէկէ կիրթտիմ :

Մ.— Օ տօսթըն նէ՞ օլտը :

Գ.— Էրթէսի կիւնիւ էրքէն Չվիչէրիյէ կիրթմէք իւզրէ Բարիստէն հարէքէթ ի տէճէյինտէն, մէրքէզէ եազըն օլան լօգանթալարտան պիրինէ գատար քէնտիսինի ըէֆազաթ իթտիմ :

Մ.— Օ լօգանթանըն իսմի նէ՞ տիր :

Գ.— Պիլմէթըմ :

Մ.— Սաաթ գաչտա՞ տօսթընտան այրըլտըն :

Գ.— Սաաթ իքի վար իտի :

Մ.— Հէմէհրիլէրինտէ՞ն մի իտի :

Գ.— Էվլէթ :

Մ.— Իսմի :

Գ.— Գօնթ Սէրթ Նիգօլայէֆ :

Մ.— Չվիչէրիյէ՞ մի կիտէճէքտի տէտին :

Գ.— Շիւպհէսիզ :

Մ.— Նէ՞ թարաֆընա :

Գ.— Ճինէվրայա :

Մ.— Նէ գատար միւտտէթ օթուրանաղընը սէօյլէտի՞ մի սանա :

Գ.— Օն պէշ կիւն գատար օթուրանազ :

Մ.— Հա՞նկը լօգանթայա կիտէճէքտի :

Գ.— Պօ-Տիվաթ նամ լօգանթայա :

Մ.— Ճինէվրա հէյէթը զապըլթասընա չիմտի պիր թէլէկըաֆ չէքէր, սէօյլէ տիքլէրինին սահիհ օլուպ օլմատըղընը անլարմ. լաքին չուրասընը անլաթ. տօսթուըն Լիօն մէրքէզինտէ սաաթ իքիտէ պըրագմըլ օլտըղըն հալտէ, նասըլ օլապ լիր քի այնը սաաթտա Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա պիր լօգանթայա կիրթմիշ օլասըն հաթթա լօգանթանըն խըզմէթ ճիսինէ տէ պիր թագըմ սիւվալլէր իթմիշսին :

Գ.— Թարիֆի միւմքին օլմայան չէյի սիզէ անլաթամամ. քիմ քի պէնի Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա կէօրտիւլիւնիւ սիզէ սէօյլէմիշ իսէ, ատէթա սիզի ալտաթ մըլ :

Մ.— Նիշի՛ւն պէնի ալտաթսընլար :

Գ.— Էօյլէ իսէ քէնտիլէրի ալտանմըլար :

Մ.— Միւշապէհէթ պա՞հսընա մը գալգըչանագսըն :

Գ.— Հիշ էօյլէ պիր պահաա կիրիլմէյէճէյիմ. պէօյլէտիյինիզ չէյ եանըլ տըլ քեամիլէն եանըլ տըր, ինքեար իտէրիմ. . . Նէ՞ հաճէթ Ճինէվրատա, Պօ-Տիվաթ լօգանթասընտա Գօնթ Սէրթ Նիգօլայէֆէ պիթ թէլէկըաֆ չէքին, օղթման եալա սէքլէմէտիյիմէ սիզ տէ իսքեաթ ճուրղընը :

Մ.— Կէլէճէք ճէվապա իսթէրսէմ ինանըրմա. . . Վազիթ մէքքիւրտէ Մօնթօրկէօյլ :

Թորկէօյլ սօգաղընտա պուռունմամըլ օլուպ տա Լիօֆ մէրքէզինտէ պուռունմըլ օլ-
մագ իչիւն պէյնինիզտէ իթթիֆագ իթմիշ օլապիլիրսինիզ . Էթլիֆայ քի տա Փի-
կէ միւլթէքէք տիր . . . մամաֆիհի գամիրիսի բանաթլաֆտըրմագ իչիւն Գօնթ Նի-
գօլայէֆ տէտիյին քիմսէյէ տէյիլ ամմա հիւքիզլէթէ պիր թէլ վուրըրըմ :

Գ. — Պիր շէյ սիւվալ իթմէկէ միւսապտէ քանթըմիրսինիզ :

Մ. — Շիւպհէսիզ . լաքին ճէվապ վէրմէյի պիք վէճհ իլէ Թէսհիլաւ իթմէմ :

Գ. — Հէր նէ գատար հայիզ օլտըղըմ հալ վէ մէվզը հասէպիյթ պիր վէճհ իլէ
ինանդամագ իսէ տէ , հէր նապըլ իսէ սիզ իքի գաթիլին ֆաիլի տէ պէն իմ զանն
խոյօրպընը . պու պապտէ պէնի փթհամ իսէպիլմէք իչիւն զիմսիյէ տէկին մէյտա-
նա վազ օլունան էսպպոյ ձիւ տէլաիլին մերթէպէի քիֆայէտէ օլմատըղը աշիքեար
կէօրիւնիյօր . . . Պուշլաքտան պաշլա տահա տէլաիլ վէ պէրաֆիյնինիզ օլմագ վա-
ղըմ վէթրօ խանապա ծնլար հաճիկլար տըր :

Մ. — Սէնք կէօրմիւշ օլտն վէ կէօրթիւքտէ Թանըյաճաղլար տէրքեար պու-
լունան շահիտէրին իֆապէլէրի :

Գ. — Պէնի Թանըյաճաղլարը բէք շիւպհէլի տիր , մէկէրչի եա քէնտիլէրի ալ-
տանմըլ օլունըլար , վէ էսպաօտ քիլի ալտաթմագ իսթէսինէր :

Միւսթանթիզ՝ խատէմէպէն պիթիսինի չաղըքըպ զուպաղընտան պիր շէյ սէօյ-
լէտի , վէ պիր քեաղըտ իւքէրինէ պիր իֆիւ էաղըպ խատէմէյէ վէրտի :

Էսնաթ իսթինթագտա Գօնթ իվան Սմօիլօֆ օթուրմըլ օլտըղը հալտէ , միւս
Թանթիզ այաղա զալլիսսընը էմր իթտիլտէ , մէրքուլ այաղա գալգտը :

Խատէմէ՝ ճէլպ օլունան շահիտէրտէն պիրիսիյէ իչէրի կիրտի , վէ պու կէլէն
չաիտ արապաճը Գատէ խիի :

Միւսթանթիզ Գատէյէ խիթ ապէն . — Շու տաճա պիր էյիճէ պէզ . . .
Քանըտըն մը :

Գատէ՝ եիւղիւնիւ Գօնթա չէվիրտի , վէ պիր տագըգա գատար ֆէվգէլատէ
պիր տըգըգաթ իլէ պազտըգտան սօնրա , պիրտէն . — Թանըմաճմըլըմ եա . . .
կէօղիւքիւ , իքի եանտան սարը սագալլը վէ սարը օաչը պէնիմ կէօրմիւշ օլտըղըմ
ատպմ . . . Սէն-Մանտէ սօգաղընտա պէնիմ արապամա պինէն վէ Շըմալ չըֆէտը-
ֆէրի մէրքէզինէ կիտէն պու իտի . օրատա պիր տօսթա պէլէտի , օրատան հա-
րէքէթլէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կէլտիք . . . Յ սօգաղտա պիր էվին գաթուար էօ-
նիւնտէ պանա պիր գըրզ ֆրանգլըզ վէրէն պու ատամ իտի . Կէն տէ կիթտիմ
պօզտուրտըմ . . . մէվգէթ , էվլէթ , պու տըր , պու :

Միւսթանթիզ Գօնթա խիթ ապէն . — Պոննա նէ՞ տէլէճէքսին :

Գօնթ՝ ելլալըրըմ չաղըքըլ Պիլիպ տօնուպաղլըպ . — Տէյէ ճէյիմ շու տըր քի , պու
արապաճընըն գալգիւնտէ պիր ֆէնալըգ հօզ , լաքին էանըլըյօր . . . պիր պաշլա-
սընըն իլէմիշ օլտըղը ճինայէթ իչիւն պէն թէվզըֆ օլունմըլըմ . օրասը անլաղը-
լըյօր :

Գօնթ իվան Սմօիլօֆ ֆրանսըզնալը գալթ պուհուլէթլէ Թէքէլիւմ իթմէքտէ
օլտըղը հալտէ , Շըմալ մէմալիքի էհալիսինէ մախսուս պիր սուրէթը Թէլաֆֆուրը

օլաբղը վէ չու թէլաֆֆուզը Գաթէնին նազարը տըգգաթընը ճէլալ իթմիշ պուլըն
աղղը ճիհէթլէ, Գաթէ .

— Եալընը սըֆաթը վէ ահվալի տէյիլ, հաթթա օնէսի տախի օ տըր, եիւզի
նիւ կէօրմէյէրէք եալընը սէսինի իշիտէճէք օլսամ եինէ թանըրըմ :

Միւսթանթիզ .— Հալա ինքեաթ մը իտէրսին :

Գօնթ .— Ելպէթթէ քի ինքեաթ իտէրիմ :

Գաթէ .— Պոււնա տէյէճէք եօզ, էյի ճէսարէթ :

Միւսթանթիզ տիշարը չըգմասընը Գաթէյէ էմր իտուպ, տիկէր պիր շահիտ
չէրի կիրտի : Պու իքինէի շահիտ տախի չըմէնաղֆէր մէրքէզի մէմուրը օլուպ, ա
լա թէրէտախիտ իթմէքսիզին Գօնթը թանըրընը պէյան էյլէտի : Պոււնտան մաս
տա իւշ շահիտ տահա իհզար իտիլիպ, իւշիւ տէ մազնուընը քեանուընը էվվէլին
ինճի կէճէսի Սէն-Մանտէ սօգաղընտա չըմէնաղֆէր մէրքէզինտէ վէ Մօնթօրկէ
սօգաղընտաքի խանէտէ կէօրմիւշ օլտըգլարընը իֆատէ իտուպ, հէլէ մէզքիւր իտ
նէնին խըզմէթ ճիսինին իֆատաթը Գօնթըն հալինի պիւսպիւթիւն պէրպաա իթ
պիթիրտի :

Գօնթ ուշգուտա բույա կէօրիւյօր օլուպ, ուշգուսընտան ույանարազ, բու
յասընըն տախի արտը քէսիլէճէք զանն իթմէքտէ իտի :

Միւսթանթիզ Գօնթա խիթապէն .— Արթըզ ինքեաթ իթմէնին մանասը վա
մը : Իքի ճինայէթին տէ վուգու պուլտըղը կէճէ սէնի իլէ միւնասէպէթտէ պուլըն
մըշ օլանլար եէքնաղարտա սէնի թանըյօրլար . . . հէր ճիհէթլէ մահքիւմ օլու
յօրսըն . . .

Գօնթ .— Հէր ճիհէթլէ մահքիւմ օլույօրըմ, էօյլէ տիր, լաքին կէօսթէրիլէ
եանըլ վէ մահքիւմիլէթի տաի օլան տէլաիլ վէ պէրահլին եալանընը աղըրլար . .
Պինաէն ալէյհ պէն հէնուզ մահքիւմ տէյիլիմ . . . Հազըգաթը հալ էլպէթթէ
մէյտանա չըգաճազ տըր :

Մ .— Հազըգաթը հալի զահիրէ չըգարմազ օնէին եէտը իգթիտարընտա տըր :

Գ .— Նէ՞ վէճհ իլէ :

Մ .— Գուրապիէֆ մէզարընա սէպէպի ազիմէթինի պէյան իտէճէք օլուր
սէն . . .

Գ .— Պէյան իտէճէք հիշ պիր սէպէպ եօզ . . .

Մ .— Իսմին Իվան Սմօիլօֆ օլտըղընը իտտաա իտիյօրսըն :

Գ .— Իտտաա իտիյօրըմ, չիւնքի սահիհէն տէ իսմիմ Իվան Սմօիլօֆ տըր :

Մ .— Բէք էյի, էօյլէ իսէ չու նէսնէլէրին իւզէրինտէքի գօնթ թանընըն
թընտա նի՞չիւն Ի. Ս. Գ. հարֆլարը պուլուընըյօր . Ի. հարֆը իսմինին իլք եազընը
Ս. չէօհրէթինին իլք եազըսը, լաքին իւշիւնճիւ եազընըն եանի Գ.ին մանասը
օլանազ :

Գօնթ սիւքիւթ իթտի :

Մ .— Ճէվապ վէրմէյէճէքմիսին :

Գ .— Վէրմէյէճէյիմ :

Մ .— Տիսէք քի զայէթ էհէմմիյէթլի պիր նօգթա վար քի կիզէյօրսըն . պէօյ
սիւքիւթ իթմէն իլէ իքի ճինայէթին տէ ֆաիլի սէն օլտըղընը իգրար իտիյօրսըն
մէք տիր : Անլա՞մայօրմըսըն :

Գ.— Իբի ճինայէ՞թ մի . մատամ քի իբի ճինայէթի տէ պէնիմ իշէմիշ օլտըղըմը զանն իտիյօրսընըզ , շու ճինայէթլէրի նէ՞ մաքսատա մէպնի իճրա իթմիշ օլտըղըմը տա սէօյլէսէնիզ օլմա՞զ մը :

Մ.— Թահզըգաթա տէվամ իտիլէճէթ օլուր իսէ , իշին օ ճիհէթի տախի մէյա տանա չըգար :

Գ.— Մէմուլ իթմէմ :

Մ.— Սէն մէմուլ իթմէզսին ամմա , պէն էյին իմ . իսթինթազնամէնի օգուսընլար տա իմզալա :

Իսթինթազնամէ օգուսընլար տան վէ իմզալանտըգտան սօնրա , միւսթանթիգ՝ ասքէր նէֆէրինէ մազնուընը թէքրար մահպէսէ կէօթիւրմէսինի էմր իտուպ , շու էմրին իճրա օլունաճաղը սըրատա , գօմիսէր տիկէր պիր մէմուր իլէ իշէրի կիրէրէք , միւսթանթիգին գուլաղընտան աշաղը պիր շէյ սէօյլէտի . միւսթանթիգին տէրհալ պէնզի աթըպ , քէմալը թէաճճիւպլէ Գօնթըն եիւզիւնէ պազմաղա պաշլաւտը , վէ մուախիարէն գօմիսէրին եանընտաքի մէմուրա :

— Տիշարտա տուրան իբի զաթը իշէրի սօգուսընը , — տէտիքտէ , մէմուր տիշարը չըգըպ , կէլիպ Բուսիա սէֆարէթի պիրիննի սըրքեաթիպի բրէնա Վլատիմիր Բուգին իլէ Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլիւն կէլիւ օլտըզլարընը խապէր վէրտի :

Գօնթ իվան Սմօիլօֆ՝ մէզքիւր իսմլէրի իշիթ տիքտէ , պէնզինէ բէնկ կէլտի վէ կէօղլէրինտէ պիր բէվնազ բէյտա օլտը :

Միւսթանթիգ կէլէն զէվաթը զապուլ իթմէք իւզրէ գըյամ իթտի :

Բրէնա Բուգին իլէ Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ իշէրի կիրտիլէր :

Բրէնա Բուգին թախմինէն էլլի պէշ եաշընտա եիւքսէք պօյլու պիր զաթ օլուպ , հալ ու աթվարընտա Բուսիա ասըլզատէկեանընտան օլտըղը զահիր վէ սըֆաթընտան միլլէթինէ մախսուս օլան քիպր ու ազամէթ վէ նէգսքէթլէ մութթասըֆ օլտըղը պահիր իտի :

Բրէնսին բարտըսիւսինին սօլ եազասը իւզէրինտէ պուլունան գօրտէլատա Էվրօբա տէվլէթլէրինին էն միւթէպէր նըշանլարընըն բէնկլէրի միւշահէտէ օլունմաքա տա իտի :

Բրէնս իշէրի կիրիպ միւսթանթիգէ սէլամ վէրմէսի ազըպինտէ , Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ իլէ Եօբիւշմիւշ օլան վէ կէօղլէրի եաշ իլէ տօլմուշ պուլունան Գօնթ իվանա էլինի ուզաթըպ :

— Թէլաշ իթմէ , ազիգիմ . . . գուրպանը օլտըղըն եանլըչըգ չիմտի մէյտանա չըգար , գօրգմա :

Միւսթանթիգ.— Բրէնս , պուրայա թէշրիֆինիզ շու կէնճ քիմսէնին թէվգըֆընտէ՞ն նաչի մի տիր :

Բրէնս.— Էվվէթ . էվվէլ էմրտէ սիգտէն պիր հիմմէթ թալէպ իտէրիմ :

Միւսթանթիգ.— Պուլուրըն , բրէնս :

Բրէնս.— Հէմէհրիմ վէ տօսթըմ Գօնթ Սմօիլօֆըն էլինտէքի քէլէպճէլէրի չըգարթընըզ :

Միւսթանթիգ.— Շիմտի արգուսընը իքմալ օլունըր , բրէնս , — տէյիպ , վէ առքէրէ իշարէթ իտուպ , քէլէպճէլէրի չըգարթար :

Բրէնս.— Էն հակի աստիճանական մարտուն մարտուն Գօնթ Իվանըն թէվ. Գօնթ օլունարընը զիտի Վիգօնթ տ'Արֆէօյտէն խապէր ալլա հէման գօշտըմ վէտիտի . . մէսէլէնին նէ օլտըղընը պիւմէյօրըմ , Գօնթըն գապահաթը մէյօլտըղընտան տա խապէրիմ հօգ . պէնիմ սըֆաթը րէսիլէմ վէ անվալի խղաւարսիլէմ մալիւմինիդ տիր . Գօնթ Իվան Սմօիլօֆտան հէր վէճհ իլէ մէսուլ օլուր , վէ պէնիմ քէֆաթէթը շախսիլէմ թահթընտա օլարագ , քէնտիսինին սէրպէսթ պըրագըրմասընը թալէպ խտէրիմ :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ.— Պէն տէ քէֆիլ օլուրըմ :

Միւսթանթիգ.— գաշարընը չաթտը , սըֆաթընտա պիր թէրէտտիւտ ալամէթի քէյտա օլտը : Բոճիտը քրէնտին վէ Բարսիսի ասըլգատէնին թէքիֆիլի իւլէթինի մէ Եարանաղընը շաղըտը . պիր թարաֆտան մուսալիլէհիւմին խաթըրըլաղընը գըրմագ իսթէմէտիյի միսիլու , տիկէր թարաֆտան տա քանաթը ֆիքրիյէսի իգթի զասընճա , թէքիֆիլիինէ մուսաֆաթաթ իթմէքիլի թէհվիլ իտէմէմէքտէ օլտըղընտան , քրէնտէ խիթապէն ,

Բրէնս.— Էվլէլէ Էմրտէ հէմէհիինիլ պէյհիլնտէ վագը օլան խոնատաթը սիգէ թաֆսիլ իթմէկէ մէնպուրըմ :

Բրէնս.— Սէյլէյինիլ , Էֆէնտիտ :

Միւսթանթիգ.— Իվան Սմօիլօֆ , իքի ֆիլիի գաթը իլէ Վիթթէհիմ տիր :

Բրէնս իլէ Վիգօնթ պիր աղըղտան.— Իքի ֆիլիի գաթը իլէ վի :

Միւսթանթիգ.— Էվլէթ , վէ միւթթէհիմ օլմասը հագըղընտաքի տէլաթի վէ պէրահիյն օ տէրէճէ գալվէթի լիլըլէր քի , թէրէտտիւտէ ասլա մահալ գալմա . մըլ աղը :

Բրէնս.— Էյ Գիլին տէ րանա մալիւմինիլ տիր քի , Էքսէրիա տէլաթի վէ պէրահիյն զահիրէն գուլվէթի կէօրիւնիւր ամմա , ճիտտէն Եհէմիլէթսիգ օլուրըլաթէ կէր չու տօսթըմ նագարիյաթլա իթհամ օլունըյօր իսէ , նագարիյաթը մէգքիւրէնիլ ալտատընը օլտըղաթընա շիւպէն հօգ տըր . պիր պաշգապընըն իլլիւիլ զտըղըն ճինայէթտէն տօլայը իվան Սմօիլօֆըն թէվգըֆ իտիլմիլ օլտըղը աշիքեար տըր :

Գօնթ Իվան.— Հէման ալըն պու սուրէթլէ պէն տէ ըօրար իթմիլ իտիմ :

Միւսթանթիգ.— Սուջըղ օլտըղընը իսպաթ իթմէնիլի սիգէ թէքիֆիլի իթտիմ իսպաթ ֆթմէլի խտինիլ . զիլ իսէ մալմասըղ սուրէթտէ ինքեարէ գալըրշարագաֆա պաթտան ինթինապ իթտինիլ :

Բրէնս Բուգին սէօգէ գաղըշարագ :

— Լուրֆ իտինիլ , մէսէլէնին նէ' օլտըղընը պանա անլաթընը քի , պէն տէ Էաղըմ կէլէն թաֆսիլաթըն իթասը շիքըղընըն տօսթըմա ֆալվալէ իտէպիլիլիմ :

Պիր կէմիտէ գարտանտան պաշգա քիմէնին հիւքմ սահիլի օլմաստըղը միսիլու , միւսթանթիգ տախի քէնտի օտաթընտա տալիլ մութլագ քիմագ հաթէպիլլէ , քրէնտին չու թէքիֆիլի րէտտ իթմէք սէլահիլէթինի Էտիլիտի իսէ տէ , պէք ճի . հէթի թէրվիլ իտէմէլիպ , թէքըղընը վագընա նէթիճէսինի խիլալաա զէճհ իլէ թարիֆ էլլէտի :

Բրէնս.— Էքքեայէյի հալրէթ վէ խղաւարսիլէ տէհէթլէ տիլլէտիքտէն սօնրա ,

— Բէր-Լաշէղ մէղարիսթանընտա գաթը իտիլէն գաղը իլէ Մօնթօրիլէյլ սօգալ

զէվճէի Գօնթէսին հէր սէնէ վէֆաթը կիւնիւնէ թէսատիւֆ իտէն կիւնպէ մէզըիւ մէզարա շիչէքտէն պիր թաճ կէօթիւրիւպ պըրազմազըղըմը պանա թէսահիւտ իթ տիրմիշ իտի : Պու սէնէ խէվմը մէզքիւրտէ Գօնթ իվան Բարիստէ պուլուհնտըղն տալն , պիր վաճթ վալիտէսինին տէֆն թոիւմիշ օլտըղը մէզար իւզէրինէ քէնտի էլիլէ շիչէք վազ իթմէք իւզրէ անաթարը պէնտէնիւթէյիպ ալմը թտի :

Պու արալըզ Գօնթ իվան պաշընը էօնիւնէ էյմիշ հէօնքիւր հէօնքիւր աղա մազտա իտի :

Միւսթանթիզ իսէ՝ կիթտիքճէ տիւչարը հայրէթ օլմազտա իտի :

Բրէնս Բուգին սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Գօնթէպ Գուրապիէֆ՝ թէֆէրրուաթը նա պէքի վազըֆ օլմատըղընը պիր ֆիիլի գաթլ եիւզիւնաէն վէֆաթ իթմիշ , միւթէվէֆա Գօնթ Գուրապիէֆ՝ թաֆսիւթը գաթլի , օղու իվանա եէկեան էէի եան անլաթմըչ իտուկի միւսթաղնիի շէք ու չիւպհէ օլտըղընը սիգէ պէյանէ մէն պուրըմ :

Գօմիսէր .— Բրէնսին զիքը էյլէտիյի թէֆէրրուաթ թէմամըյա խաթրըմտա տըր օ զէման պէն եինէ բօլիս գօմիսէրի իտիմ :

Միւսթանթիզ՝ Գօնթ իվանա խթապէն ,

— Պու թաֆսիւթը նի՞չիւն պէնտէն կիլլէտինիզ , Գուրապիէֆ մէզարընա կիթ տիյինիգին սէպէպինի պիր գաշ տէֆալար սօրմը օլտըղըմ հալտէ , նի՞չիւն ճէվաթ իթասընտան մուաննիտանէ իմթինա իթտինիզ : Մուգատտէս պիր սէպէպէ մէպի կիթմիշտինիզ , պու մուգատտէս սէպէպ իլէ թաշըմազտա օլտըղընը իամ ու շէօհ ըէթ սուչսըզ օլտըղընըզա պէօյիւք տէլիլէր ատտ օլունապիլի իքէն , պու պապ տէքի սիւքիւթինիզլէ ալէյհինիգտէ պիր թազըմ իսնատաթա սէպէպիլէթ վէրմիշ օլ տընըզ . . . պուլնարը սէօյլէմլի իտինիզ . . .

Բրէնս .— Գօնթ իվան օ պապտէ սիւքիւթ իթմէք իզթիզա իտէր գանն իթմիշ :

Միւսթանթիզ .— Նէ՞ սէպէպէ :

Բօլիս .— Ձիւնքի Բարիստէ քէնտիսինի թանթմամազ արզուսընտա իմիշ . . .

պէր վէճհը զիյր թարիֆ իտէճէյիմ էսպապէ մէպնի , իոմինի մէյտանա չըզարմազ վէ քէնտիսինի թանթմազ , հազգընտա ազիմ թէհիլքէյի մուճիպ օլապիլիրտի :

Միւսթանթիզ .— Թէհիլքէ՞ մի . . .

Բրէնս .— Էվվէթ :

Միւսթանթիզ .— Նէ՞ վէճհ իլէ :

Բրէնս .— Հայաթը պիլէ թէհիլքէյէ տիւչէպիլի իտի :

Միւսթանթիզ .— Նա՞սըլ , վէ քի՞մ Գօնթըն հայաթընը թէհտիտ իտէպիլի :

Բրէնս .— Շիմտի անլարսընըզ . . . «Պուլնտան եիրմի իւշ սէնէ մուգատտէմ Գօնթ Գուրապիէֆ իլէ զէվճէսի Գօնթէս վէ օ վազթ բէք քիւչիւք եաշընտա օլան մախտուվարը Բարիստէ Սէն-Տօմինիք սօգալընտա վասի պիր խապէտէ իգամէթ ի տէրլէր իտի :

«Գօնթըն նէզտինտէ Բիէր Լարթիկ նամընտա պիր խըզմէթքեար վար իտի քի տութլարընտան զայէթ միւթէպէր պիր զաթըն թափսիյէսիլէ իսթիխտամ օլունմը իտի :

«Շայի օլան թէվաթուրա նազարէն , մէրգում Լարթիկ՝ Գօնթէսին պիր գալ :

Կիւղ պին Ֆրանգ զըյմէթինտէ օլան միւճէվհէրաթընը չալմագ իչիւն Գօնթէսի գաթլ իթմիշ, վէ Գօնթէսին խըզմէթինտէ պուլունըպ Լարթիկ քէնտիսինէ մահպու պէ իթթիխագ իթմիշ օլտըղը պիչարէ կէնճ պիր գըզը պիլէ սախթէ նիւմայիշէր իւլէ գապահաթլը չըգարարագ Ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլմըշ տըր :

«Օ ալչագ հէրիֆ Ֆիրարընդուն սօնրա պիր ապհա էլէ կէչիլիլէմէյիպ, զըյա պէն իտամ ճէզասընմ հիւքմ օլունտը :

«Պիչարէ գըզըն սուչսըզ օլտըզը սուրէթի զահիրէտէ պուպութ պուլտըզընտան, թախիլիէի սէպիլինէ գարար վէրիլտի :

«Պիր արալըզ Գօնթըն տիւշմանլարը պիր քէրրէ տահա էվէնէպիլմէք իւզրէ զէվճէսինի Գօնթ քէնտիսի չօլտիւրմիւշ տիր թարզընտա իսնատաթա ճիւրաթ էլէտիլէր :

«Իսապէթ քի էմէ Ժուպէր նամ խըզմէթնի գըզըն իֆատաթը վէ տէրմէյան էլէտիլի էմարէլէր Գօնթըն ալէյհինտէ տէվէրան իտէն միւֆթէրիյաթըն էօնիւնիւ քէսիպ, օ տօպըն գատիմիմին հուզուրը իխլալ իտիլմէսինէ վագըթ գալմատը . . .

Միւսթանթիգ.— Էմէ Ժուպէրի պիւզ թանըրըզ, վէ էհլիւ ըրզ պիր գարը օլտը զընը, վէ ճինայէթ տէյիլ, հաթթա պիր Ֆէնա հարէքէթտէ պիլէ պուլունմաղա միւզթէտիր օլմատըզընը պիլիլիգ :

Բրէնս սէօզիւնէ թէքրար տէվամ իլէ.— Պիր խալլը միւտտէթ սօնրա Գօնթ իւվանըն բէտէրի Գօնթ Տիմիթրի Գուրապիէֆ պիր սուրէթը զարիպէտէ օլարագ էմէ Ժուպէրէ թէսատիւֆ կփէր . . . վէ այնը վագթտա Բիէր Լարթիկին մէշհուր պիր ճանինին ալէթը մախսուսէսի օլմըշ իտուկինի խապէր ալըր :

«Բիէր Լարթիկի թապիյէ իտուպ, Գօնթըն խըզմէթինէ թային իթմիշ օլան օ միւթէպէր գաթ՝ Գօնթէս Գուրապիէֆ հագգընտա պիր մուհապպէթը շէտիտէ իլէ սիւզան օլարագ, շու հըսսիյաթը աշըգանէսինի պիր արալըզ Գօնթէսէ արգ իթմէ կէ գալըշտըգտա, օլ աղիգ գարընըղագ քէմալը իքրահ իլէ ըէտտ իտինճէ, մուհապպէթի հըրս ու զազապա թահվիլ օլարագ, ախըը ինթիգամ զըմնընտա հէր կէօնա թէշէպպիւսաթըն իճրասընա գարար վէրմիշ, վէ թէսապվուրաթը խաինա նէսինի մէվըրի իճրայէ գօյմագ իչիւն Բիէր Լարթիկի ագչէ գուվվէթիլլէ էլէ ալտըգտան վէ պէօյէճէ միւսթահագգ օլտըզը ճէզատան ճինայէթին վուգուկինտէն սօնրա գուրթուլապիլմէք թէտպիրինի հազըրլատըգտան սօնրա սապուշմըշ իտի :

Միւսթանթիգ.— Էյ հիւքիմէթ պուշլարտան հիշ խապէրտար օլմամըշ մը :

Բրէնս.— Հագիգաթը հալ պու մէրքէգտէ տիր :

«Շու էմսոյի զայրը մէսպուգ վագտանըն իսպաթլարը՝ զարիպ պիր սուրէթտէ օլարագ Գօնթըն բէտէրինին էլինէ կէշմիշ . . . Պու իսպաթլար իսէ, օ միւթէպէր զաթըն Լարթիկէ եագմըշ օլտըզը մէքթուպլարտան իպարէթ իմիշ. Գօնթըն բէտէյրի պու մէքթուպլարը պուշտան օն պէշ մահ մուգատտէմ Պրիւքսէլէ էսնաի սէյ եահաթընտա մէզարտան ալմըշ օլտըզը անթիգա պիր տօլապըն կիզլի պիր չէքմէ. ճէսինին իչինտէն պուլմըշ :

«Նէօրիւնիւր քի, ճանիի մէրգուլ՝ տահա պիր թագըմ պաշգա ճինայէթլէրտէն տօլայը հիւքիմէթ թարաֆընտան թաագիպ օլունտըզը սըրատա, օ գըյմէթտար մէքթուպլարը մէզքիւր տօլապըն իչինէ սագլամըշ քի, կիւնիւն պիրինտէ օ վասէթա

իւն օ միւթէպէր զաթը թէհաիտ իթսին տէ բարա գաբսըն տէյուսմմա , պիր աս-
հա մէգքիւր մէթուպարը էլէ կէշիթէմէմիշ :

«Գօնթ պու միսիլուն միւհիմէ Եվրագը էլէ կէշիրիւր կէշիրմէղ , Պրիւքսէլտէն
հարէքէթլէ Սէն-Բէթէրսպուրկա ամտէթ իթմիշ :

«Մէգքիւր մէթուպարտան իթի խայրն պէյնիւնտէ գուրնէլան անգալմըն նէ
օլաղընը վէ սէվկիւլիւ գարըսընըն միւսթագիլէն քաթիլի քիմ օլաղընըն անլամըն :

«Հէմ գարըսընըն վէ հէմ տէ քէնտի ինթիգալընը ամագ սէվտամընա տիւ-
միւշ :

«Լարթիկին ֆաիլի միւթէրէքի վէ եախօտ մուշէվվիզ վէ մուհարրիքի օլան զաթ
ղայէթ նուֆուզլը վէ մէրի իւլ խաթր պիր զաթ իմիշ իսէ տէ , անճագ Գօնթիլ
բէտէրի էլէ կէշիրմիշ օլաղըն Եվրագը մախտումը իվանա թէսլիմ իտէրէք , օ զաթըն
նուֆուզ ու թէէսիրինէ րաղմէն եինէ առալէթին էլինէ տիւշէնէկի իւմիտի գալի-
սինտէ պուլունմըն ըտը :

«Սէն-Բէթէրսպուրկա միւվասէլէթինին էրթէսի կիւնիւ զապլթիյէ նաղընըն
նէզտինէ կիտիպ , գէվճէսի Գօնթէսին վէֆաթըն հագգընտա ամըն օլաղըն մալիւ-
մաթըն հիքնայէ էյլէմիշ :

«Զապլթիյէ նաղընըն Գօնթըն բէտէրինին հիքնայէսինի պիր էյլիճէ տինլէտիք
տէն սօնրա , էլէ կէշէն մէթուպարը կէօրմէք իսթէմիշ :

«Գօնթ մէգքիւր մէթուպարըն սուրէթլէրինի կէօսթէրմիշ իսէ տէ , միւրա-
ճաաթ իթտիլի զաթ մէթուպարըն ասըլարընը օ տէրէճէ մուսիրրանէ թալէպ
իթմիշ քի , Գօնթըն բէտէրի չիւպհէ վէ վէսվէսէյէ տիւշար օլարագ , գաթիէն րէտ-
իլէ ճէվապ վէրմիշ :

«Օ ագչամը բօլիս նաղընըն տախի Լարթիկին մուհարրիքի օլան զաթըն մէն
սուպաթընտան օլաղընըն խապէր ալարագ , իշին պու ճիհէթինի տախի օղլուն
պէյան իթմիշ :

«Պիշարէ Տիմիթրի Գուրափիէֆ , Ֆերտասը կիւնիւ եաթաղընտա էօլմիւշ պու-
լունմըն . ճէլպ օլունան թապիպլէր Գօնթըն պու սուրէթլէ ֆիւճէթէն վէֆաթընը
տամար գօրմասընա համ իթմիւշէր իսէ տէ , Գօնթ իվան բէտէրինին հիքղ իթմիւշ
օլաղըն մահալտէ զիքր օլունան մէթուպարըն պուլմայընճա , հագիգաթը հալին նէ
մէրբէզտէ օլաղընըն տէրհալ քէշֆ իթմիշ :

«Տիմէք օլուր քի , մէգքիւր մէթուպարըն աչըրթագ մճգսատընա մէպնի պի-
շարէ իւթիյարըն թէլէֆ իտիտիլի զահիրէ չըգմըն . . .

«Պիր ճինայէթ վուզու պուլաղընա հիշ պիր թէրէտտիւտ իտէճէք ճիհէթ գալ-
մամըն իսէ տէ , ճինայէթին սուրէթը իճրասընա վէ ճանի քիմ օլաղընա տախի
պիր ալամէթ , հիշ պիր էմարէ պուլունմամըն :

«Պիր վագթ Բարիստէ Գօնթէս Գուրափիէֆին գաթիլինէ միւպաշէրէթ իթմիւշ
օլան օ միւթէպէր զաթըն բարա գուլվէթիլէ Սէն-Բէթէրսպուրկա տա Գօնթըն վի-
ճուտինի մէյտանտան գալաղընըն օլաղընա թէրէտտիւտ իտէճէք ճիհէթ գալմ-
մըն . . .

«Անճագ պիր թարաֆտան էլինտէ հիշ պիր պէնինէի գալիլէ զլմագ օղըն , մի-
մալիքին էն նուֆուզլը վէ միւթէպէր զաթլարընտան պիրինի իթհամա գալգըն :

հագ օլսա, տիվանէ վէ միւթթէրի իլամընը գալըպը գալըպընա թագընմագ կիպի թէհլթէլի պիր նէթիճէյէ վասըլ օլսպիլէճէյի, վէ տիկէր թարաֆտան տախի բէք տէ անէլէ վէ թէլաշ իլէ իշէ տէ վամ իտէճէք օլսա, իշէ պէօյիւք մագարրաթ իյրատ իթմէք վէ հաթթա իշի պիւսպիւթիւն չիւրիւթմէք կիպի պիր պէլիյէյէ ուղըրայապիլէճէլի միւթալաաթընա մէպնի, Գօնթ իվան՝ Լարթիկի արայըպ էլէ կէշիրմէկի, վէ հէր կէօնա թէտպիրին իթթիխազըլա, հաթթա լիւզումը թագտիրինտէ մուա. մէլէի ճէպրիյէ պիլէ իսթիմալըլա, չալընան մէքթուպլարըն ետրինի թութապիլէ. ճէք սուրէթտէ էլինտէն պիր քեաղըտ ալմաղը վէ պէօյլէ պիր իմգա էլինէ կէշիր. տիքտէն սօնրա, հէմ մէրգումը վէ հէմ տէ օ խային մուշէվվիգ վէ միւթէրէքինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէյի ահա իթմիշ:

«Պիր սէնէտէն պէրու տօսթըմ Գօնթ իվան Լարթիկին իզինի պուլմագ իւզրէ էվրօրանըն հէր թարաֆընը տօլալըպ տուրմագ տա տըր:

«Էկէր սէյահաթընըն մագսատը անլալըլաճագ վէ եախօտ թախմին իտիլէճէք օլսա, քէնտի գարըսընա տա պիր գաթիլ չըգաճաղընա չիւպհէ օլունամատըղընը էլպէթ սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ: Պինանէն ալէյհ Գուրապիլէֆ նամընը կիզլէմէյէ. ճէք օլսա, քէնտիսինի կէօզլէմէքտէ օլտըզլարը տէրքեար օլան տիւշմէնլէրի, պէօյ. լէ չուրայը պուրայը տօլալմասընտան չիւպհէյէ վարարագ, մագսատընըն նէ օլտը. ղընը անլայաճագլարընա թէրէտտիւտ օլունամագ:

«Սմօիլօֆ նամընա օլարագ պէնիմ թափսիյէմ իլէ ալմըլ օլտըղը բասաբօրթ իլէ եօլըլըգ իթմէքտէ տիր. չիւնքի Գօնթըն՝ Սմօիլօֆ իսմինի Բուսիատա պիլէն չօգ իսէ տէ, Ֆրանսատա պիլէն նատիր տիր:

«Սիգէ բէճա իտէրիմ քի, Գօնթըն սըրընը աչըղա վուրմայասընըգ, վէ բարա իլէ սաթըն ալընմըլ օլան ճանիլէրին սիլահլարընա գարըլ քէնտիյի մուհաֆաղա ի. տէպիլմէք իւզրէ Գօնթա պիր Ֆրանսըլ բասաբօրթը վէրտիրէսինիզ:

«Շու բէճամ գապուլ օլունապիլիթը մի:

Գուրապիլէֆ Ֆամիլեսար հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթը գատիմէսի վէ մէգքիւր ֆամիլեսար պու տէրէճէ զալիմանէ վէ խաինանէ մահվ ու թէլէֆ իթ. միշ օլան ալչագլար հագգլարընտա հըսս էլլէտիյի հըրս ու ղագապ էսէրի օլարագ, բրէնս Բուգին՝ ֆէվգէլատէ պիր հիտտէթլէ իֆատէի մէրամ իտէրէք, խաթմը մէ. գալ էլլէմիշ օլտըղը հալտէ, հիքեայաթը վագըրասընը ղարապէթինէ գարըլարագ, միւսթանթիգ իլէ գօմիսէր հալա տինլէմէքտէ իտիլէր:

Միւսթանթիգ՝ բրէնսէ խիթապէն.— Էլիմտէն կէլտիլի մէրթէպէտէ սիգէ մուա. վէնէթ իտէճէլիմ ալիքեար տըր: Գուրապիլէֆ խանէտանընը վարիսի Գօնթ իվան Սմօիլօֆ՝ պիր տափաի մուգատտէս ուղըրնա պէզլը հայաթ իթմէքտէ օլտըղը ճի. հէթլէ, պէնճէ պիկիւնահլըղը մէյտանը սուպուլէ կէլմիշ տիր... Լաքին թախիյէի սէպիլինի հիւքմ իթմէպտէն մուգատտէմ, պագը սօրաճագ շէլլէրիմ տահա վար տըր:

Գօնթ իվան.— Սօրընըլ. բէտէրիմ մէգարտան չըգըպ տա պէնի իսթինթագ իտէճէք օլսա նէ վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր իսէմ, սիգէ տէ այնը սուրէթտէ ճէվապ վէրէճէլիմէ եէմին իտէրիմ...

Միւսթանթիգ.— Քեանուըն էվվէլին 20ինճի կէճէսի սաաթ պիր պուչուգ տա տօսթընըլ Գօնթ Նիգօլայէֆի պէքլէմէք իշիւն Շըմալ չըմէնտըֆէրի մէրքէգինէ կիթ. միշ իտինիզ, տէյի՞լ մի:

Գոնթ.— Եվ վե՛ր, հաթ թա մուգախէյնէ առթընը ալլա մերքեզէ եագըն պի
լօգանթայա կէօթիւրտիւմ :

Բրէնս.— Եօյլէ օլտպընը պէն տէ թատիգ խտէրիմ : Պօնթ Սէրժ Նիգօլայէ
Զվիշէրիյէ կիթմէք իւզրէ Բարիստէն հէշիպ կիթմիշ տիր :

52

Միւսթանթիգ.— Միգին ֆամիլեանըզա մախսուլ օլտն պիր մէզարըն անաթ
թարլարընըն նէ միւնասէպէթլէ եապանճըլար Պէշպիմաթ պուլընտընըն պէյան
տէպիլիթմիսինիգ :

Գոնթ.— Իշին օ ճիհէթինի պէն տէ անլայամատըմ . վէ էկէր քէնտիմի թ
նըթմադ գօրգուսը օլմայանադ օլտա , քէյֆիյէթի զապըթայա անլաթտըրըպ : պի
մէճէնին հալլինի թալէպ իտէճէրտիմ . . . Պու անլաշըմադ վագաա նէ մէրթէպէ
պէնիմ զիհնիմի իշալ կիթմիշ օլտըղընը պուլնտան անլայապիլիթսինիգ :

Միւսթանթիգ.— Պիր մէսէլէ տահա վար քի , օ պուլնտան զիյատէ անլաշը
մադ պիր քէյֆիյէթ տիր :

Բրէնս.— Օ հանկըսը տըր :

Միւսթանթիգ.— Էշքեալի թարիֆ օլունան ճանի իլէ պէյնինիզտէ օլան սը
ֆաթնա միւշապէհէթ :

Բրէնս.— Պէօյլէ պիր միւշապէհէթ օլտըղը միւսպէթ մի տիր :

Միւսթանթիգ.— Ինքեարը նագապիլ տիր , չիւնքի շահիտլէրին ճիւմլէսի սիլ
կէօրիւր կէօրմէզ թանըմըշար տըր . . .

Բրէնս.— Եանի թանըմըշար գըյաս իթմիլէր տիր :

Միւսթանթիգ.— Հաթթա թէլաֆֆուզընըզ պիլէ շահիտլէրին նագարը տըր .
գաթընը ճէլպ իթմիշ . . . թէլաֆֆուզընըզն գաթիլին թէլաֆֆուզընըն այնը օլ
տըղընը պէյան իտիօրլար . . .

Բրէնս.— Պուլնա նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ , էկէրչի հագըզաթէն պու սէօյլէտիլ
նիգ միւշապէհէթլէր վագը իսէ , թէսատիւֆի պիր չէյ տիր քի , էքսէրիյա հէր
մանտէ վէ հէր մահալտէ վուզու պուլմըշ տըր . պուլնա նիչէ նիչէ , հաթթա սիլ
մէմլէքէթինիզտէ պիլէ էմալլէր պուլունամա՞ղ մը , թէլաֆֆուզ պահսընա կիլին
ճէ , գաթիլին տէ պէնիմ կիպի էճնէպի օլմասընտան պաշքա պիր հիւքմ վէրիլէմէզ :

Բրէնս.— Գաթիլին սէսինի թէպտիլ վէ թանըմամասը գըմընտա թէաթրօ
յուլնճըլարընըն եագաղըլարը միսիլու , սըֆաթընը տա պէյնտիլի չէլէ վագ իթմիլ
օլապիլիթ :

Միւսթանթիգ.— Պու տա իշթիմալտէն պահտ տէյիլ տիր :

Գոնթ.— Հէր նէ օլուր իսէ օլուն , իքիսի տախի մագթուլէն էօքիւշ օլուպ
ինթիգամլարընը ալմագըղը ահտ իթմիշ օլտըղըմ ագիգ վալիտէմին վէ հիւրմէթի
բէտէրիմին բուհլարը հագգը իչիւն հագգիգաթը սէօյլէմիշ օլտըղըմ վէ պու շէսի
լէտէ ապա սուշըմ օլմատըղընը եէվին խտէրիմ . իսթէր հատալ-էլ թէսատիւֆ տէ
յինիլ , իսթէր հատալ էլ գատէր , ալէյնիլ օլարագ վագը օլան գաննիյաթ էր
զիւնտէն մահվ օլմամա պիր բամագ գալմըշ իտի . իսապէթ քի ուլուպըն ճէնապիլ

քի միւսեկեմ օլան առաքարբա իմտալումա ետթիշտիւնք . . . օ կիւնիւ վազթումը նասը կէշիրմիշ օլտըղմը անլաթ տըմ . . . թամ Մօնթ օրկէօյլ սօգազընտա վազը պուլան ճիւնայէթին իճրասը զէմանընտա, պէն՝ առաքարբա Գօնթ նիգօլայէֆէ մէրքէզէ եազըն օլան լօգանթայա գատար րէֆազաթ իթմէքղէ իտիւմ . եարը կէճէյի իքի սաաթ պիր չէթեէք կէչէրէք Կրանտ-Օթէլէ կէլաիւմ, վէ գաթվալթը հազըրլաթաւա-րընը թէնպիւհ իթտիւմ :

Միւսթանթիգ.— Ինանըբըմ սիգէ, Գօնթ, մա մաֆիհի սիգին մէնֆաաթընըգ ի-չիւն իֆաաաթընըգըն սըհէթ վէ եա րատէմը սըհէթինի թանգիգ իթմէկէ մէն-պուր օլտըղմը պէյանտէն սարֆը նազար փտէմէմ, պիճապ պու թաճգիգաթըն վէլվէլէսիգ վէ թէվաթուրսըղ օլաճաղընա վէ պու երւգտէն հազընըղտապ հիւ պիր սըզընթը թէլէթթիւպ իթմէյէճէյինէ էմին օլապիլլիսինիգ, Գօնթ :

Գօնթ.— Իթթիխաղընա հիւմէթ պուլուրմագտա օլտըղընը թէտապիրի հապէ-նէտէն տօլայը թէլէթթիւր փտէթիւմ . . .

Միւսթանթիգ.— Պիր գաչսէօզ տահա :

Գօնթ.— Պուլուրընը :

Միւսթանթիգ.— Պալիտէնիգ Գօնթէս Գուրապիէֆին գաթիլի զլմասը հասէ-պիլէ, ղըյապէն իտամ ճէզասընա հիւքմ օլուճմըղ օլան Բիէր Լարթիկի արամագ-տա օլտըղընըգ սէօյլէմիշտինիգ, տէյի՛ւ մի :

Գօնթ.— Եվվէթ էֆէնտիւմ :

Միւսթանթիգ.— Մերգուճը պուլմագա իւմիտին վա՛ր մը . իսմինի տէյիշթիր-միշ օլտըղընա չիւպէն եօգ . էկէր շախսէն թանըր իսէնիգ, օ պաչգա :

Գօնթ.— Նախսէն թանըրըմ :

Միւսթանթիգ.— Մերգուճը նէ՞ զէման վէ նէ՛րէթէ րասթ կէլտին, վէ քի՛ւմ կէօսթէրտի :

Գօնթ.— Պուճտան իքի սէնէ մուգատտէմ բէթէրիւմ իլէ Ալմանեայա կիթմիշ իտիւմ . բէտէրիւմ Պէրլինտէ օ խալինի աօգապտա կէօրիւպ թանըտը վէ պանա տա կէօսթէրտի . . . պիր միւտտէթճիք տըղգաթլա երւզիւնէ սլաղտըմ . օ զէմանտան պէրու սըֆաթը գիհնիւտէ գալըպլանմըղ տըր :

Միւսթանթիգ.— Բէտէրլինիգ թէվզըֆ իթտիթմէտի մի :

Գօնթ.— Բօլիսէ խապէր վէրէճէքտի ամմա, իգամէթկեահընը անլամագ իյ-ճապ իթտիլինտէն, կիրտիլի լօգանթանըն գաթուրնա գատար արգասընտան կիթ-ժիք . . . Պիր սաաթ սօնրա բէտէրլիմին իսթիտասը մուճլպիննէ, մէրգուճը ախգ ու կիրիֆթ իթմէք իւզըն բօլիս մէմուրլարը լօգանթայա կիթտիէր իսէ տէ, օ խընըըր նապէտիտ օլմըղ իտի :

Միւսթանթիգ.— Օ զէմանտան պէրու հիշ րասթ կէ՛լմէտին մի :

Գօնթ.— Նայր . վէ լաքին խապէրլէր ալտըմ :

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ վազթ :

Գօնթ.— Իքի այ էվվէլ :

Միւսթանթիգ.— Նէ՛լէտէ :

Գօնթ.— Ճէնօլատա Գաթիւ լօգանթասընա էնմիշ իտիւմ . . . եմըղլարըն տէֆ-թիլինի կէթիրտիէր . . . իսմիւմ եազմաաան կէօզտէն կէշիրտիւմ . . . օ իչինտէ Բիէր

Լաբիէ խմինի օգուտըղմտա , նէ տէրէճէ թէաճհւպտէ գալտըղմը պիր քէրրէ
թէսավվուր իտինիզ :

Միւսթանթիզ.— Իսմի սահիհինի եազմը , հէ՛ :

Գօնթ.— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթանթիզ.— Ինանըլըր շէյ տէյիլ . . . () էօյլէ պիր ֆիթնէքեար խընղըրն
պէօյլէ իհիթիյաթսըզ հարէքէթտէ պուլուռնըզ օլմասընա ինանըլամազ . . . սագըն
լօգանթալյա կիթմիշ օլան օ ալշաղըն ատտալը օլմասըն :

Գօնթ.— Պէն տէ էօյլէ զանն իթտիմ . լաքին լօգանթանըն խալգընա սօրտըմ ,
թահգիգֆիթտիմ , վէ թարիֆլէրինտէն իբի սէնէ էվվէլ բէտէրիմին Պէրլինտէ կէօս .
թէրմիշ օլտըղը հէրիֆ իտուկինի անլատըմ . . .

Միւսթանթիզ.— Լաքին Պէրլինտէ քէնտիսինի Լարթիկ թէսմիյէ իթտիրմէ՞զ մի
իմիշ :

Գօնթ.— Խայր , էֆէնտիմ , Պէրլինտէ անասըլ Զվիշէրիի Ֆրանց Միւլէր նամընը
ալմըշ , վէ քէնտիսինի թիւճճար վէքիլի ամագամընտա թանըթտըրըպ , նիզամը տաի .
բէսինտէ էվրագընը իրաէ իթմիշ :

Միւսթանթիզ.— Հէր մէմլէքէթտէ իսմ տէյիշտիրիյօր օլմալը . . . օ Գօնթ . . . լօ
գանթասընտան նէ՞ վագթ չըգմըշ կիթմիշ :

Գօնթ.— Իւշ կիւն էվվէլ :

Միւսթանթիզ.— Նէ՞րէյէ կիթմիշ :

Գօնթ.— Պրիւքսէլէ կիթտիյինի սէօյլէմիշ . . .

Միւսթանթիզ.— Սէն կէօզ գուլագ օլտը՞ն մը :

Գօնթ.— Էվվէթ . էքեալի նօգթասը նօգթասընա Լարթիկին էքեալինէ միւ
շապիհ Զվիշէրիտէն կիթմէ Վան Ամպիւրկէր նամընտա պիր եօլճընըն իւշ կիւն մու
գատտէմ Կան լօգանթասը նամընտա պիր լօգանթալյա կիտիւպ , երիմի տէօրթ սա
աթ գալմըշ օլտըղընը խապէր ալտըմ . . . օրատա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին պը
րագմըշ չըգմըշ օլտըղը ճիհէթլէ արգասընը գօվալայամատըմ . . . էն նիհայէթ եա
լընըզ շուըն անլայապիտիմ քի , Ֆրանսայա կէլմիշ :

Միւսթանթիզ.— Էլեէվմ նէ՞րէտէ տիր տէյու մէմուլ իտէրսինիզ :

Գօնթ.— Բարիստէ պուլընտըղընա էմին իմ , վէ պուլմայը եէմին իթմիշ իմ
տիր :

Միւսթանթիզ.— Հէյհա՛թ , Գօնթ . քէնտի միւվաճէհէնտէ իճրասը դայէթ
միւշքիլ պիր թէահհիւտտէ պուլընմըշսընըզ . Գօնթէս Գուրապիէֆին գաթլինտէն
տօլայը բօլիսին տէսթրէս օլամատըղը պիր նէթիճէյէ սիզ նէ՞ վէճհ իլէ տէսթրէս
օլապիլէճէքսինիզ : Բիէր Լարթիկ տէնիլէն խապիս՝ թութուլըր գաբըլըր շէյ օլմա
յըպ , թութընըզ տէյու գըյաս իթտիյինիզ սըրատա , էլինիգտէն սիվիշիր գաշար՝
խսկիտէն մէրգուլըն մահպուպէսի օլուպ վալիտէնիզին գաթլի խուսուսընտա մագ
նուն ատտ օլուռնան Էմէ Ժուպէր սէնէլէր իլէ արգասընտան տիւշտիւ . . . քէնտի
սինէ թարը օլան ալպըն ինթիգամընը ալմագ իչիւն նէ եաբըպ եաբըպ եագալայըպ
հիւքիւմէթէ թէսիլմ իթմէք ազմինէ տիւշմիւշ իքէն . . . էնճամընտա պաշա չըգամ
տըղընը քէնտիսի տաիսի թագրիլէ մէճպուր օլտը . արամատըղը եէր գալմատը . հիշ
պիր քէօշէ պուճագ պըրագմատը . ավճը քէօթէյի կիպի գօվալատը : Նալընըզ պիլ

տէֆասընտա Սգօշիատա Էտինպուրկ շէհրինտէ րասթ կէթիրիպ, համիլի օլտըղը իզննամէ վասըթասըյլա բօլիսէ խապէր վէրմիշ իսէ տէ, բօլիս կէլնէնէյէ տէկին, օ քեաֆիր՝ բըրթըլը թօրլայըպ սավուշմըշ:

Գօնթ.— Էմէ Ժուպէրին տէսթրէս օլամատըղը շէյէ պէն մուվաֆֆադ օլուրըմ. աննադ պաղը մալիւմաթ ալապիւմէք իւզրէ օ գարը իլէ կէօրիւշէպիլէճէք օլսամ մէմնուն օլուրըմ:

Միւսթանթիգ.— Պուրատա սիցի մէրգուլմէ իլէ կէօրիւշտիւրէպիլիրիմ . . . Պիր ազտան չաղըրթտըրաճաղըմ:

Գօնթ.— Չաղըրթտըրաճաղմըսընըզ, նի՞ջիւն:

Միւսթանթիգ.— Կիւզէրան իտէն ահվալտէն վէ գուրպանը օլտըղընըզ շու եանլըլըզտան սօնրա, մէյտանտա չայանը իսթիղըապ պիր մէսէլէ օլտըղը աշիքեար իտուկինտէն, վէ հէբսիմիզ նէ՞ եաբաճաղըմըզ չաղըրմըշ օլտըղըմըզտան, Էմէ Ժուս պէրին մուսվէնէթինէ միւրաճաաթ իթմէկէ գարար վէրտիք: Ձիւնքի պիր վազթ մէրգուլմէ՝ բօլիս խըզմէթինտէ պուլունտըղը սըրատա, իպրազ էյլէտիլի լիյազաթը նա միւթէրրազըպէ իւզէրինէ Քէֆէ կէօշէ— թէսմիյէ իտիլմիշ իտի: Չաթէն մէրգուլմէյէ միւրաճաաթ իթմէք մուգարրէր իտի ամամ, սիզին թէվզըֆինիզ իւզէրինէ իւ չին ուճու պուլունտը գըլասըյլա, սարֆը նաղար իթմիշ իտիք:

Գօնթ.— Թէքրար սէօյլէրիմ քի, մէրգուլմէ իլէ կէօրիւշէպիլէճէք օլուր իսէմ, մէմնուն օլուրըմ: Պունճա զէման թաազիպ իթմիշ օլտըղը շախս հէք իքիմիզին խասմի տիր, չիւնքի հէր իքիմիզէ խըլանէթ իթմիշ տիր . . . պէրապէր արայըպ պուլուրըզ, վէ եալընըզ օնը, օ Լարթիկի տէյիլ, հաթթա ֆամիլեամա մէնսուպ օլան պիր մէգարը գան իլէ թէլվիս իտէն վէ քէլլէմի թէհլիքէյէ տիւլիւրէն տիկէր խապիսի տէ էլէ կէջիրիրիզ:

Միւսթանթիգ.— Եարըն սաաթ իւշտէ պուրայա կէլիրսէնիզ, Էմէ Ժուպէրի պուրատա պուլուրսընըզ . . . Շիմտիքի հալ արթըզ սէրպէսթսինիզ. ճըզտանընըզ, բարա քէսէնիզի, սաաթընըզ վէ շու անախթարը ալապիլիրսինիզ:

Գօնթ իվան իլէ սէֆարէթ սըր քեաթիպի բրէնս Բուզին՝ լէտէթթէնէքէր, Վիզօնթ տ՝Արֆէօյլ իլէ պէրապէր տաիրէի ատիյէտէն տիշարը չըգտըլար, վէ միւսս թանթիգ իլէ գօմիտէր եալընըզ գալտըլար:

Գօմիսէր.— Չօգ էսէֆ իտէճէք պիր սէհվ, չիւնքի նիհայէթ Գօնթ Սմօիօֆըն սուչսըզ օլտըղընա սալա չիւպհէ եօգ . . .

Միւսթանթիգ.— Պէն տէ օ էֆքեարտայըմ, լաքին ուզուն միւտտէթ իմթիւտատ իթմէմիշ օլան սէհվը մէզպուր՝ պանա իսապէթ օլմըշ կիպի կէօրիւնիյօր:

Գօմիսէր.— Նէ՞ ճիհէթլէ:

Միւսթանթիգ.— Շու ճիհէթլէ քի, պունճա զէմանլէրտէն պէրու պօշ պօշընպ արամագտա օլտըղըմըզ Լարթիկին իզինի պուլապիլէճէիզ:

Գօմիսէր.— Հազգընտա միւրուրը զէման վար տըր:

Միւսթանթիգ.— Էօյլէ ամամ, օնտան սօնրա տահա պաշգա ճինայէթլէր տէ ինրա իթմիշ օլտըղընա չիւպհէ եօգ տըր. օնլար հազգընտա իսէ, հէնուզ միւրուրը զէման ճարի տէյիլ տիր: Պիր քէրրէ էլէ կէջիրէպիլսէք քեաֆի տիր . . .

Գօմիսէր.— Էլէ կէջիրէպիլէճէ՞քմիլիզ:

Միւսթանթիգ.— Պիր ազ իւմիտ իթմէկէ պաշայօրմ . օ կէնճ Բուսիայը Գօնթ
իլէ Էմէ Ժուպէր պէյնէրինտէ հուսուլէ կէլէճէք իթթիֆազտան , պէն միւսթի
գապիլինտէն նէթիճէլէր մէմուլ իտիօրմ . միւստաիի ումումի թարաֆընտան եւ
զայրմ տա Էմէ Ժուպէր կէլին :

Գօմիսէր.— Վիգթուար սօգաղընտա մուգիմ Մապա Բօլլէ տէյու Թազմալը
ունութ մայասընը :

Միւսթանթիգ.— Պիրիթիմ . սիզ աշաղը էնէր իքէն լուծֆէն գալէմէ ուղըպը
նըզ տա , Գօնթ Սմօիլօֆըն թախլիյէի սէպիլինէ տաիր օլան էմրի պըրագընը .
իմզալայրմ :

Գօմիսէր.— Պաշ իւսթիւնէ :

Միւսթանթիգ.— Պիր սէօզիւմ տաՀա վար . . . Աճապա մուայէնէխանէտէ նա
տշարը թանըյան օլմը՝ մը :

Գօմիսէր.— Մէմուլ իթմէմ . թանըյան օլսա իտի սիգէ տէրհալ խապէր վէլի
լիւ իտի :

Միւսթանթիգ.— Նաաշարըն միւմքին մէրթէպէտէ պօզուլմամալարընա զա
րէթ իթմէլի :

Գօմիսէր.— Հէքիմէր օ պապտէ թէտապիրը լազըմէյի իթթիխազ իթմիլէր տի

Միւսթանթիգ.— Մէմուրլարընըն րաբօրթօլարընը պիր ան էվվէլ կէօնտէրմ
սինի բօլիս միւտիրինէ իթթար իտինիզ , վէ Բէր-Լաշէզ իլէ Էրնէսթին սօգաղընտ
վուգու պուլան ճինայէթլէրին ֆաիլի ախզ ու կիրիֆթ օլընտըղընա տաիր պու ս
պաՀքի պաղը կաղէթալարա տէրճ իթտիրիլիշ օլան ֆըգրապը թէքզիպ իթտիր
նիզ :

Գօմիսէր.— Պէն տէրհալ իճրաի իճապընա պագարմ :

33

Միւսթանթիգ.— Գօնթ Սմօիլօֆըն իսմինի հիշ պիր կաղէթա գիքը իթմէլ
տէյիլ մի :

Գօմիսէր.— Հիշ պիրի :

Միւսթանթիգ.— Օ էյի , զու իսմի աղըզա ալմազա կէլմէզ . . . Կաթթա ի
զումը թագտիրինտէ պէօլէ պիր թէվզըֆ վուգու պուլմը օլտըղընը պիրէ ինք
իթմէլի տիր . . . Էկէր գարշըմըզա իշտէն մալիւմաթը օլան քէսան չըգար իսէ ,
մուրլարըն պիր սէհվ իթմիշ օլտըզլարընը , վէ սէհվին ֆարգընա տէրհալ վար
օլտըղըմը վէ Կաթթա թէվզըֆ օլընան սուչսըզըն իսթինթագ պիրէ իտիլմէմիշ օլ
ղընը ճէվապէն պէյան իտէրիզ :

Գօմիսէր.— Շու վէսայանըղը խաթըրտան չըգարմամ :

Միւսթանթիգ.— Գօնթըն սանտըզլարընը տա Կրանա-Օթէլէ եօլլայընը ,
ճա իտէրիմ , իշթէ անախթարըսը տա :

Յիւհագըզա սապաՀ չըգան կաղէթալար՝ հէր իքի ճինայէթին ֆաիլի օլ
շախսըն ախզ ու կիրիֆթ օլընտըղընը տէրճ , վէ լաքին ալտըզլարը մալիւմաթ մի

պառ ընտրեալն օլմառըը հիւնթիւն , թափսիւաթ վերմէքտէն սարփը նազար իթմիւն-
լէր իտի Խիւլասար քելամ Գօնթըն թէվզըֆ իտիւմիւն օլմըղընը իլք ազլամը ետմէյն
տալէթ իթմիւն օլտըղը քէսանտան պաշգա պիլէն օլմամը իտի :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ՝ առիյէտէն չըգառըգտան վէ քրէնս Բուգիւնտէն այրըլտըգ-
տան սօնրա , իլք ազլամըի տալէթիլէրտէն պիր գաչընըն ըպսթ կէթիւրիւմէսի մէ-
մուլ օլան պիր մահալտէ , էօյլէ թաամընը պէրապէր եհմէլէրիւնի թէքլիֆ , վէ
գոգրպանը օլտըղը եանըլըըը աչըգ աչըղա հիքեայէ իթմէսիւնի նասիհաթ էյլէտի :

Գօնթ իվան իսէ , տօսթընըն չու նասիհաթընըն իսապէթիւնի թէսլիւմ իլէ , օ
վէճհ իլէ հարեքէթ իթմէքլիւն մուվաֆազաթ էյլէտի :

Պինսէն ալէյհ իքի ըէֆիգլէր Պինսօն նամ լօգանթայա կիթտիլէր :

Պարօն Բասգալ տը Լանտիւի իլէ Մ. տը Կրիվէլ վէ Մ. տը Թօմըրէյ օրատա
իտիլէր :

Մումարիէյհիւմ՝ Գօնթ իվանը քէմալը արգու իլէ թէլագգը էյլէտիլէր : Գօնթ
Խիւլասա վէճհ իլէ պաշընա կէլէնլէրի հիքեայէ էյլէտի . վէ հաթթա բօլիսին եան .
ըլ պիր տալա պասմագ կիպի միւնասէպէթսիլ հալիւնի թափսիւիլէ ըէֆիգլէրիւնի
կիւտիւրտի :

Բասգալ տը Լանտիւի՝ Գօնթըն հիքեայէսիւնի զայիթ աճայիպ օլտըղընը պէ-
յան իլէ պէրապէր .— Խաթըրմա պիր շէյ կէլտի , կիտէյիւմ պիւթիւն տօսթ վէ ահ-
պապարա խապէր վէրէյիւմ տէ , իքի ազլամ թօրլանմըլ օլտըղըմըլ սալօնտա պոն
ազլամ տա թօրլանալմ , վէ Գօնթըն խէլասը աչընա պիր էյի ճիւնպիւլ իտէլիւմ ,
գապուլ իտէ՝րմիսինիլ , Գօնթ :

Վիգօնթ տ'Արֆէօյլիւն մանալը պիր իշարէթի իւզէրիւնէ Պարօն Բասգալըն թէք-
լիֆիւնի Գօնթ գապուլ էյլէտի , վէ Պարօն տալի պիր արապայա պիւնիպ , հէման
տօսթլարը տօլաշմաղա չըգառը :

Իվան Սմօիւֆ՝ էօյլէ թաամընը իթտիքտէն սօնրա Կրանտ-Օթէլէ կիթտի :

Գօնթըն սանտըղլարը լօգանթայա վասըլ օլտըգտա , լօգանթա մէմուրիյն վէ
խատէմէսի թէաճհիւպտէ գալտըար . չիւնքի ճիւմիլէսի տէ , ՅԱ նումէրօլը տալիւն-
նին միւսթէճիւրիւնի էմսալի պուլունմազ պիր գաթիլ տիր տէյու պէլլէմիլլէր իտի :

Խիւլասա վէճհ իլէ վէրիլէն թափսիւաթ իշին ասընը մէյտանա չըգարըպ , Գօնթ
թէքրար տալիւնիւնէ ետլլէշտի :

Մօրիսէ նագըլը քէլամ իտէլիւմ :

Օ խային՝ սապահ էրքէն գաղգմըլ վէ սապահ կազէթալարընը ալտըրմաղա ա .
տամ կէօնտէրմիւն իտի :

Փալիլ օլտըղը իքի ճինայէթ հագգընտա տա կաղէթալարտա թափսիւաթ պու-
լաճաղը մէմուլիւնտէ օլտըղը շէօյլէ տուրսըն , հաթթա իլք ազլամը քէնտի կէօղիւ
էօնիւնտէ վուգու պուլան թէվզըֆ մէսէլէսիւնէ տալի տալի մալիւմաթ պէքլէմէք-
տէ իտի :

Անճագ պիր թագըմ անլաշըմազ ֆըգրալար վէ հիւքմսիւլ Էիպարաթ իլէ մէմ-
լու պահսլարը կէօրտիւքտէ , վէ Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանը իլէ Էրնէսթին սօգաղը
ճինայաթընըն ֆալիլ ալազ ու կիլիֆթ օլնտըղընա տալի մուլթասար իֆատաթը
օգուտըգտա ֆէվզէլատէ միւթէկայիւր օլտը :

Կապէթալար՝ թէվզըֆըն մահալը վուզուհնաէն վէ մէվզուֆըն քի՛մ օլտըղըն, քան աալա պահս իթմէմիլէր իտի իսէ տէ, Մօրիս՝ իշի պիլտիյի ճիհէթլէ, Գօնթ իզանտան պահս օլունմըլ իտուհինի Փարգ իթտի:

Պու եանլըլըղըն նէրէտէն հուսուլէ կէլէպիլտիյինի տիւշիւնտիւշիւ սըրատա, քէնտիսի թանըլմամագ իւզըէ մուսաիլէյի Գօնթ միսալի էյրէթի սարը սաչլար վէ պըլըզ վէ սագալ թագընմըլ վէ կէօզիւնէ կէօզիւք գօմուշ օլտըղը խաթրընա կէլիպ: — Պիր օն իքի՞գատար աեինէյէ պագտըմ իտի. չէհրէմ խաթրըմտա գալմըլ տըր, հազիգաթէն Գօնթա պէնզէր պիր հալէ կէլմիշ իտիմ, վէ պիր տէ թագլիտ իթտի, յիմ թէլաֆֆուզ թէմամըյլա Բուսիալը թէլաֆֆուզընա միւշապիհ տէյիլ իտի իսէ տէ, Գօնթըն թէլաֆֆուզընա բէք պէնզէմէքտէ իտի. պինաէն ալէյի Գօնթը պէնիզանն իթմիշ օլտըզլարընա շիւպհէ եօգ. . . Շահիտէր բօլիսին էլէ կէշիրմիշ օլտըղը սարը շախսը թանըմըլ օլտըզլարընա շահատէթ իթմիշլէր. . . Շու. հալէր պէնիմ իշիւն հէք խայըրը շէյլէր տիր. . . գուրթուլտըմ կիթտի, — տէտիքտէն վէ պիր ազ տահա միւթալաա իթտիքտէն սօնրա, — Լաքին նասըլ օլուպ տա բօլիսէ Գօնթը կէօսթէրմիշլէր, շիւնքի Բարիստէ օնտան պաշգա տահա նիշէ նիշէ իքի եանտան սարը սագալը վէ կէօզիւքլիւ սարը տէլիգանլըլար վար տըր: Պու ճիհէթի անլա, յամայօրըմ. . . Գօնթ՝ տօղանագ չօճուգտան գիյատէ սուչսըզ օլտըղընտան, սէհվ վագը օլտըղընը գօլայճա իսպաթ իտուպ, գուրթուլաճաղընա վէ բօլիսին եէնիտէն թէհարրիյաթա պաշլայաճաղընա ասլա շէքք ու շիւպհէ եօգ տըր. . . Պէնիմ նէ՛ վագիֆէմ. մէմուրլար պաշգա պիր սարը ատամըն արգասընտան տիւշէճէքլէր. . . պէն իսէ հիշ պիր էմարէ պըրագմամըլըմ քի. . .

Մօրիս շու վէճհ իլէ իքմալը միւթալաաթ իթտիքտէն սօնրա, կիյինիպ տօղրու Սիւրէն սօգաղընա կիթտի:

Գարտան Վան Պրէօք եախօտ Բիէր Լարթիկ իլէ Վէրտիէյի եախօտ եարմա րահիպ Մէրիսի պիր արատա պուլտը:

Լարթիկ.— Պօնթուր, ազիզ:

Մօրիս.— Սէլամ, գարտան:

Լարթիկ.— Թագէ պիր շէյ վա՞ր մը:

Մօրիս.— Զօ՛գ:

Լարթիկ.— Խա՞յր մը, չէ՞րը մի:

Մօրիս.— Ալատան ալա:

Լարթիկ.— Հիքէթյէ էթ տէ պիզ տէ անլայալըմ:

Մօրիս իլք կիւնքի վուզուաթը հիքեայէ իլէ պէրապէր, քէնտի գաննիյաթընը տէրմէյան վէ իլավէ էյլէտիքտէն սօնրա, — է՛յ, նէ՞ տէրսինիզ պու իլէրէ:

Լարթիկ.— Պէն տէ սէնին կիպի բէք խայըրը օլտըղընը թէսլիմ իտէրիմ. րա. հիպ Մէրիսին տէ պու էֆքեարտա օլտըղը հիւզիւնաէն պէլի: Հիւքիւմէթ եանլըլ պիր տալա պասմըլ օլտըղընտան, սէն թէհիլքէտէն արի վէ պէրիսին. . . Հաթթա օ տէրէճէ մէհարէթլէ տալրանմըլ վէ օ տէրէճէ ինթիյաթը էլտէն պըրագմամըլըն քի, պիր տահա էօյլէ պիր շէքլէ կիրէպիլմէքիլին մուհալ գապիլինտէն տիր. . . Պինաէն ալէյի պիզ քէմալը իսթիրահաթը գալպ իլէ Արման Տարվիլին իքի գըզ եէ. կէնլէրինի արամաղա տէվամ իտէպիլիւրիզ. սէն՝ Լիւտօվիզ Պրէսսօլ հագգընտա

պէնսիմիզատ մուգարրեք ջլաղղը վեճն իւզրէ թահգըգաթա պաշկաթըն մը :

Մօրիս. — Էվվէթ :

Լարթիկ. — Նէթիճէ՞սի :

Մօրիս. — Շիմտիյէ տէկին սըֆըր :

Մօրիս իւք կիւնքի մէշղուիյէթինին թափսիւթընալ կիրիշիպ, պիր պրաւգ զալպինտէ հասըլ օլան իւվիտի վէ նիհայէթինտէ մուվաֆֆադայէթսիպիինի թա-
քիֆ էյէտի :

Վէրտիէ. — Սապըգ միմարըն նէ՞րէտտէ օլաղղընը պուլմագ միւշքէլ օլաճագ, վէ ֆագաթ իմքեանսըլ տէյիլ տիր . . . Տիւշիւնիւրիւզ . . . քէրիմէի Ղայը վէշրուէ օյալ Սիմօնտան տօլայը մալիւմաթ ալմագ իւզրէ Վիգ-Սիւր-Պրէնէ կիտէճէք օլուր իտէն, կէզրէճէին իշէ քէմալը թէհամմիլ իշէ տէվամ իթմէք իգթիզա իտէճէք տիր . . .
Վէրգուճէնին ագաը վէլատէթինի պուլտըն մը :

Մօրիս. — Տահա պագմատըմ, վագթըմ օլմատը :

Վէրտիէ. — Հէվան պու կիւնտէն իթիպարէն օ իշէ պաշա, վէ իքի կիւնէ գա-
տար Վիգ-Սիւր-Պրէնէ կիթմէկէ հազըրլան :

Մօրիս. — Իսթէտիինիզ անտէ հազըրլմ . . . լաքին սըրա պանա կէտի, պէ-
նիմ տէ սիգէ սօրաճագ շէյէրիմ վար :

Վէրտիէ. — Նէ՞ կիպի :

Մօրիս. — Այրըճա քէնտի մէքֆաաթըմա աիտ օլան խուսուսաթը սօրաճաղըմ . . .
Լօնտրատան խապէր վա՞ր մը :

Վէրտիէ. — Նիհայէթ եարըն պիր վէքթուպ ալըրըմ, լաքին րահաթ օլ, սէնին լիքէթէ տուխուլին մատտէսինէ շէրիքիմիզ Միշէլ Պրէմօն թարաֆընտան գապուլ ջլաղղընը նազարըյա պագապիլիսին . . . Պէն էօյլէ պիր միւլթէգէմ տուրէթտէ եազմըշմ քի, պիլմէմնուշիյէ գապուլ վէ թաստիգէ միւսարաաթ իտէճէյինէ շիւպհէ եօգ տըր : Սէնին իշիւն իւք համլատա պիր գըսմէթ օլաճագ արը . լաքին գալըրմամաղա Ղայրէթ իթմէլիսին . . . պագ քի չու թալիի եազմէրինտէն իսթիֆատէ իտէպիլիէին, գալտալըմ :

Լարթիկ. — Իսթիֆատէ իտէպիլիէճէյինէ ապա շիւպհէմ եօգ, վէ չու ֆիքրիմի
եալանա չըգարմայաճաղընա էմին իմ :

Վէրտիէ. — Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . լաքին հէնուզ կէնճ տիր . . . գա-
րըլաթա էմնիյէթ իթմէմէլի տիր . գարը տէնիլէն մախուզ, ինպանըն պաշընա մէ-
մուլին Ղայը վիւշքիւթ չըգարըր :

Մօրիս. — Օ ճիհէթլէ թէլաշ իթմէյինիզ, հիշ պիր վէճն իւէ գօրգմայընը . . .
Գարըլարը սէվվէմ տէսէմ, եալտն սէօյլէմիշ օլուրըմ . լաքին կիւզէլ օյունճագ մա-
գամընտա սէվէրիմ . . . գալպիմէ հիւքմ իթմէնին եօլընը պիլիրիմ . . . հըսսիյաթ
տէնիլէն շէյտէն զիյատէսիլէ նէֆրէթ իտէրիմ :

Վէրտիէ. — Պու լիսանընըզ թահսին իտէրիմ . վէ լաքին իիսանընըզ հագիգա-
նթէն ֆիքրիինիզին թէրճէմանը չի տըր :

Մօրիս. — Սիշի նիշիւն ալտատայըմ, տէտիքիլիմին տօղրու օլտըղընա շիւպ-
հէ՞ մի վար :

Վէրտիէ. — Էօյլէ տիր, ամմա սէն քէնտին տէ ալտաթմըշ օլապիլիսին . . .

Մօրիս.— Գորգմայրն, պէն քէնտիմտէն մէսուլ ծլուրում . . .

Վէրտիէ.— Էօյլէ իսէ աշգ օլսըն, եարընա կէօրիւշիւրիգ, աղիգիւմ :

Մօրիս.— Նէ՞րէտէ :

Վէրտիէ.— Պուրատա :

Մօրիս.— Սաաթ գա՞ջտա :

Վէրտիէ.— Տայմաքի կիպի սաաթ տօգուզ օն բատտէլէրինտէ . . . պէնիմ
բարըշլարըմը ունութմայասըն, վէ Վիգ-Սիւր-Պրէնէ կիթմէտէն էվվէլ Լիւտօվի
Պրէսսօլը պուլմանըն չարէսինէ պագասըն :

Մօրիս.— Պագարըմ ամմա իւմիտիմ հիշ եօգ . . .

Մօրիս՝ Սիւրէն սօգաղընտան չըգըպ, Սիմօն Տարվիյին ագտը վէլատէթինի
գարթմագ մագսատըյլա տաիւրէի պէլէտիյէյէ կիթտի : Իսթիլալը տաիւրի գէմ
նընտա պէլէտիյէնին էվրագը եանմըշ օլտըղընտան, խայլը վագթ արանըմըշ
նիհայէթ պուլոււնուպ, իքի կիւնտէն սօնրա ագտը մէգքիւր թաստիգըն օլտրա
վէրիլէճէյի Մօրիսէ վատ օլոււնմըշ իտի : Մօրիս էվէ ալտէթինտէ, օ աղչամ եէմէ
աէ պուլոււնմասընը միւպէյյին Պարօն Բասգալ տը Լանտիւնինին եազմըշ վէ պըրա
մըշ օլտըղը մէքթուպը գարը Մօրիսէ թէսիւմ իթտիքտէ :

— Կիտէրիմ եա . . . պու բէք էյի բասթ կէլտի . պէն տէ պու աղչամ նէ ե
բաճաղըմը շաշըմըշ իտիմ . . . էկէր օրատա տա Գօնթ Իվանըն թէվգըֆը հազգը
տա պիր մալիւմաթ ալամագ իսէմ, չօգ թէաճճիւպ իտէճէք շէյ տիմէք տիր . . .

54

Մօրիս կիթտիքտէն սօնրա, ծախթէ բահիպ Մէրիս իլէ եաբմա գարտան վ
Գրէօք եալընըգ գալտըղլարընտա, Վէրտիէ.— Սէն պու առնմա մաիլ օլույօրսը
տըգգաթ էթ, հա՞ . . .

Լարթիկ.— Նէ՞ շէյէ :

Վէրտիէ.— Պէն տէ Մօրիսին ուսթատ շէյ օլտըղընը թէսիւմ իտէրիմ . լա
չաղը իգթիղասընճա տահա բէք թամ սայըլմագ, օնըն իշիւն պիր իհթիյաթսըղ
րէքէթտէ պուլոււնըպ տա հէմ սէնին հէմ պէնիմ պաշըմըգը պէլայա ուղրաթմա
աէյու գօրգարըմ :

Լարթիկ.— Պիր քէրրէ սէօյլէտիմ, եինէ թէքրար իտէրիմ պիրատէր քի,
նիմ Մօրիսէ քեամիլէն էմիյէթիմ վար տըր . . . Հէր նէ գատար հէնուզ կէնճ
աէ, պիր մէթանէթը թապիյէսի վար քի, հիշ պիր շէյտէն ֆիւթուր իթմէգ .
լէճան տէտիքլէրի շէյ օմըն իշիւն տէլիլ : Պու ախլագ իսէ էօյլէ պիր ախլագը
աիրէ վէ նատիտէտէն տիր քի, եալընըգ պէօյիւք զըսմէթ արամաղա չըգմըշ
քէսանա մախսուս տըր : Մօրիսի կէօրտիւքճէ, անլայամատըղըմ պիր շէյ
իտիյօրըմ . . . օնը կէօրտիւքճէ, հայաթը թագէ քէսպ իտիյօրըմ գանն իտիյօր
Օ պու կիւն նասըլ իսէ, պէն տէ պիր վագթ այնը էօյլէ իտիմ վէ գանն իտի
քի, պու անէ գատար չիրքէթին մէնաֆիինէ խալէլ կէլէճէք հիշ պիր հա
հարէքէթտէ պուլընմամըղըմ տըր :

Վէրտիէ.— Արգատաշ, Գուրապիէֆ մէսէլէսինի ունութմա :

Լարթիկ.— Ունութեամբըլմ տըր . լաքին օ խուսուստա քէնտի-քէնտիմ մուա-
խէզէ իտէճէք պիր ճիհէթ կէօրէմէյօրըմ . հէր շէյի քէշֆ իթմիլ իտիմ ամմա , էօյ-
լէ շէթան կիպի մախլուգըն իղիմի պուլուպ զապըթայա կէօսթէրէճէյիտի քէշֆ իթ-
մէմիշիմ :

Վէրտիէ.— Էվվէթ , օ շէթան կիպի մախլուգ տէտիյին Էմէ Ժուպէր , նասըլ
քի շիմտի Մօրիս պիր գարընըն աշըգը իսէ , սէն տէ օ վազթ պիր գարընըն աշըգը
իտին , նասըլ քի օ գարըն սէնի մահվ իթմէկէ պիր րամագ պըրագմըլ իտի իսէ , էօյ-
է տէ Մօրիսին մաչուգէսի՝ Մօրիսի մահվ իտէպիլիր :

Լարթիկ.— Վուգուը հալի Մօրիս մաչուգէսինէ սէօյլէ՞ր մի գըյաս իտէրսին :

Վէրտիէ.— Խայր , գըյաս իթմէմ . լաքին գարըլարըն նէ տէրէճէ ֆիթնէքեար
օլտըզլարը մախլուպին տիր , Ուֆաճըգ պիր էմարէտէն չօգ շէյ սէգէրլէր . վէ տիւ-
շիւնէ տիւշիւնէ քէնտիլէրինտէն կիզլէնէն շէյի պուլուըլար : Պիր ազ էվվէլ Մօրիսին
մէթանէթի ախլագընտան պահս իտիյօրսըն . հէր սըրատա շու մէթանէթտէն այ-
րըլմայաճաղընա պիր թէէմինաթըմըգ վա՞ր մը տըր . . . Պէն օ տէլիգանլը հագգընտա
էմնիլէթսիգիլք կէօսթէրէմէյօրըմ . օնա էմնիլէթ օլունապիլէճէյիտի պէն տէ իթիրաֆ
իտէրիմ . լաքին երինէ հէր հալտէ հարէքեաթ վէ մուամէլաթընա նէզարէթ իթմէք .
իյնիմիլ իգթիպա իտէր , Պիրգիմ սըրըմըգա վագըֆ ցլարընը պիր քէրրէ ունութեմ-
մալըլըգ , էկէրշի պիր չիւրիւք տալա պասաճագ օլսա , շիրքէթիմիգին մահվընա սէ-
պէպ օլապիլէճէյիտի ունութեմամալըլըգ . էվվէթ , շիրքէթիմիլ խարապ օլուր պիթէր ,
չիւնքի արթըգ պիգի զէնկիւնէթէճէք վէ նամուսըմըլա եաշամամըգա սէպէպ օլա-
ճագ օլան Արման Տարվիլին միրասընը էլէ կէչիրմէք պիր տաշա զապիլ օլամագ :

Լարթիկ.— Մօրիսին պէօյլէ իհթիյաթսըգ պիր հարէքէթ իթմէսինտէն վէս .
վէսէ՞ մի իտիյօրսըն :

Վէրտիէ.— Տօգըրուսընը իսթէրսէն վէսվէսէ իթմէյօրըմ տէյիլ :

Լարթիկ.— Նի՞չիւն :

Վէրտիէ.— Զիւնքի տիւն կէճէ օ մէթանէթի ախլագընը մուհաֆազա իտէ-
մէմիշ :

Լարթիկ.— Նէ՞ սըրատա :

Վէրտիէ.— Օ կէնճ րուսիալը Գօնթ իվան Սմօիլօֆը թէվգըֆ իթմէկէ կէլ-
տիքլէրի սըրատա , Մօրիս գօրգմըլ : Գօմիսէր իլէ մէմուըլարը կէօրմիւշ իսէ , քէն-
տիսի իչիւն կէլմիշլէր զանն իթմիշ . պէնզի աթմըլ , տիթրէմէկէ պալլամըլ , վէ
քէնտիլի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ մասանըն իւզէրինտէն պիր պըշագ էլինէ ալա-
րագ , ազ գալմըլ եագայը էլէ վէրէճէքմիշ :

Լարթիկ.— Մուհաֆազաի նէ՞ֆս իչիւն մի պըշաղը ալմըլ , եօգսա քէնտի քէն-
տիլի թէլէֆ իթմէք իչիւն մի : Մօրիսին , էօլիւմիւ պին քէրրէ հապսա թէրճիհ ի-
տէճէյիտի պիլիրիմ . լաքին շուրասընը տիւշիւնիյօրըմ քի , տիւն կէճէքի վուգուաթը
սէն նէրէտէն խապէր ալտըն . աճապա սէ՞ն տէ մի օրատա իտին :

Վէրտիէ.— Խայր , օրատա տէյիլ իտիմ , լաքին օ լօգանթատա Նօէլ նամըն .

տա պիր խըզմէթճի վար քի , պէնիմ ճասուսըմ տըր :

Լարթիկ.— Օ սընֆ ատամլար իլէ միւնասէպէթտէ պուլընըյօրսըն տա պիր
տէ պանա կէօգ աշըգըլընտան պահս իտիյօրսըն , պու սէնին իթտիյին շէյ աֆվ
օլունմագ պիր իհթիյաթսըգըլըգ տըր :

Վերտիէ.— Ասա . . . խղճեթճի պէնի թանճազ , իսմիւ , Խաչմի Կ թէսալ ,
վուրաթընդ պիւմէզ , եալընդ քէնտիսինն պիր սըրընա աշնա օլտըղընդ : Վէ պու
սըրընդ մէյաանս չըգարաճազ օլսամ քիւրէկէ գատար կիտէճէյինի պիւրի Ե Պիճաէն
ալէյ օ պէնիմ նէ րէֆիգիմ նէ տէ մուհինիմ սայլըր , ատէթա քէօլէմ տիր :
Լարթիկ.— Հայտէ էօյլէ օլսուն , նիհայէթ չու սէսզլէրին , նէթիճէսինտէն չու
բասը իսթիսրաճ օլունըր քի , սէնճէ Մօրիսէ էմիլէթ իթմէմէլիյիզ :

Վերտիէ.— Քէնտիսէ էմիլէթ օլունուր վէ ֆազաթ կէնճլիյինէ էմիլէթ օլու
նամազ . եա պիր պատէ չարապ վէ եախտ պիր ճամը աշգ արասընտա
աղղընտան պիր քէլմէ գաջըրաճազ օլսա , արանըլան գաթիլ քէնտիսի օլտըղ
դաթիւհալ մէյտանա չըգար : Թութուլուպ վէ իսթինթ ագա ճէքիլիպ տէ պիր պաղ ուս
թատ միւսթանթիգ էլինէ տիւշտիւյի կիպի , տէրհալ եագայը էլէ վէրիւր օ վէ բօլ
տաթիւր սիրիսի գաբտան Վան Պրէօք նամընտա սէնին կիպի ղըյապէն իտամ ճէգա
սընա մահքիւմ , վէ պիրիսի տէ բահիպ Մէրիս նամընտա պէնիմ կիպի մուէպպէպէն
սիմահքիւմ օլտըղը քիւրէքտէն գալմը Պէշէր Երէթէնին Բարիստէ իքի ազաար պու
լունտըղըն խապէր ալըր : Պիր քէրրէ իգիմիգի պուլաըլա՞ր մը , պիր տահա գօյլէր
մէզլէր , նէրէյէ գաջազ արգամըղտան գօլպրար , պուգալա կիպի եագայը էլէ
վէրիւրիգ քի , պու տա պիգիմ իշիւն սայլըն պէօյիւյիւ տիր :

Լարթիկ.— Պէնի գօրգութմաղա՞ մը չալըըյօրսըն , պուկարըն հիշ պիրինտէն
գօրգմամ , չիւնքի սէն ճիւզի պիր շէյ սէզճէք օլսան , ճիպէտիտ օլապիլիւրսին :
Տէյի՞ մի քի սէնի եանի բահիպ Մէրիսի պուլմագ իշիւն թամըլ պուլվարընտաքի է
վինէ գօլաճաղար օրատա Մ. Մարշէ տէյու թանըլմըսըն , ինանմայաճաղար
գաբուլը գօրլալաճաղար , աշան օլմայաճազ . ֆարգ իտէլիմ քի գըրտըրըպ իշէրի
կիրսինէր , քիմի՞ պուլաճաղար , քիմսէյի , չիւնքի սէն օ կէօրիւնմէզ տօլապըն սա
յէսինտէ , Մ. Մարթէն նամը ալթընտա իգամէթ իթտիյին տաիրէյէ չըգմըլ օլուր
սըն , վէ օրատա սըֆաթ վէ գըյաֆէթինի թէպտիլ իտէրէք , Պէրանժէ սօգաղըն
տան չըգարսըն . օ հալտէ սէնին մահպէս գաչկընը Վերտիէ օլտըղըն քիմին խաթ
ընտան կէչէպիլիւր :

Վերտիէ.— Շիւպէ՞ մի վար , պէն օ պապտէ հէր կէօնա մուամէլէի իհթի
յաթ քէպրանէյի իթթիսաղ իթմիյիմ տիր . պուկըն տա իսպալմը չու տըր քի , օն
պէշ քէնէտէն պէրու Բաքիստէ պուլունըպ , պիր չօգ ճէսիմ իշլէրին թէսլիյէսինէ
մուվաֆիազ օլտըմ , վէ շիրքէթին սանտըղընա քիւլիյէթլի ազչէ թէսլիմ իթտիր
տիմ . լաքին հէր նէ գատար մէհարէթլէ տապրանըլաճազ օլսա , կիւնին պիրինտէ
եինէ թութուլապիլիւրիմ . . . զաթէն պէն քէնտիմ իշիւն գօրգմամ , սէնին իշիւն
գօրգարըմ :

Լարթիկ միւթէաճճիւպանէ.— Պէնիմ իշիւն մի գօրգայօրսըն :

Վերտիէ.— Էվլէթ :

Լարթիկ.— Շու պուլունտըղմ գաբտան Վան Պրէօք սըֆաթ ու գըյաֆէ
թինտէ բօլիս նի՛շիւն պէնի արասըն :

Վերտիէ.— Չիւնքի պիգիմ կիպիլէրին էքսէրիյա թէպտիլը գըյաֆէթ իթմէքտէ
օլտըղըմը բօլիս բանա պիլիւր :

Լարթիկ.— Գօնթէս Գուրապիէֆին գաթիլի Բիէր Լարթիկ պէն օլտըղըն բօլիս

անկասարն տա պէն տէ կէօրէյիմ : Անուծմա քի , երիմի իւշ սէնէտէն պէրու եար-
մա իսմէր վէ նիզամը բասարօրթլար իլէ պիւթիւն Էվրօբայը տօլաշմըլըմ . Իթա-
լիատա Ժիւլիօ Բէրբի թէսմիյէ իտիլի իտիմ . . . Սբանիատա Անթօնիօ Մէրգուց-
ցա . . . Ալմանեատա Ֆրանց Միւլլէր . . . Պէլճիգատա Վան Ամպիւրկէր . . . Լօնտ-
րատա Ճօն Թօմսըն . . . Սքօշիատա Ուիլիամ Տիւքէ . . . Չվիչէրիտէ պուռնտան իքի
իւշ այ եվվէլ ասըլ քէնտի իսմիմ Բիէր Լարթիկ իլէ թէսմիյէ իթտիրմէկէ ճէսարէթ
իթտիմ . պուռնտան տա մագսատըմ , էկէր Ֆրանսա հէյէթը զապըթասը պէնի արա-
յաճագ օլուր իսէ , Չվիչէրիտէ իգամէթ իթտիրիմի պէլլէթմէքտէն իպարէթ իտի . . .
Ռուսիատա Բօլ Թրօկօֆ Նամընը թաշըտըմ . օրատա պէնի պիր տէֆա ըասթ կէ-
թիրտիլէր վէ թանըտըլար :

Վէրտիէ .— Թանըյան քի՞մ իտի :

Լարթիկ .— Գօնթ Գուրպիէֆ պիզզաթ քէնտիսի . պէնի թէվզըֆ իթտիրմէկէ
չալըմըլ օլտըղընա չիւպհէ Եօգ ամմա , պէն չօգտան սավուշմըլ իտիմ . . . պէնի էլէ
կէչիրմէք գապիլ տէյիլ , ազիզիմ . . .

Վէրտիէ .— Շիմտիյէ զատար գապիլ օլտմամըլ ամմա , հէր շէյ իհիթիմալ տըր :

Լարթիկ .— Պէն տէ սէնին իլէ հէմէֆքեարըմ :

Վէրտիէ .— Էօյլէ իսէ , սէնին իչիւն տէ պիր չարէ տիւչիւնմէլիյիզ քի , պաշըն
տարա կէլէճէք օլուր իսէ , գաչաճագ պիր տէլիք պուլուռնսըն . օ պաղչէտէքի կէօր-
տիւյիմիզ քիւչիւք գաբու եալընըզ սէնին թարաֆընտան մը քիլիտլի տիր , Եօգսա
մէքթէպին պաղչէսինտէ՞ն տէ մըլալը մը տըր :

Լարթիկ .— Պիլմէյօրըմ . . . էվ սահիպիմին գաբուէլսընա օ պապտէ պիր շէյ
սօրմատըմ :

Վէրտիէ .— Օ ճիհէթի տէ սօրուպ անլամալը իտին :

Լարթիկ .— Նա՞նըլ իթսէք քի անլասագ :

Վէրտիէ .— Օ իչի սէն պանա պըրագ , էվվէլա շու գաբույը սէնին պաղչէնտէն
պիր տահա թէտզըզ իտէլիմ . . .

Լարթիկ .— Շի՞մտի մի :

Վէրտիէ .— Էվվէթ , չիմտի եա՛ :

Լարթիկ .— Հայտէ կիտէլիմ :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ պաղչէյէ էնտիլէր վէ զիքր օլուռնա գաբույա յօղըրու
կիթտիլէր :

Եարմա ըահիպ Մէրիս՝ եանի Վէրտիէ , չալըղըլ պիր թարաֆա ալըպ , պիր
միւտտէթ քիլիտի մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա , — Անախթար սէնտէ՞ մի տիր :

Լարթիկ .— Եօգ :

Վէրտիէ .— Տէրհալ պիր անախթար եաբտըրմալը :

Լարթիկ .— Էյի պիր շէյ օլմագ :

Վէրտիէ .— Էյի պիր շէյ օլմայաճաղընը պէն տէ պիլիլիմ , լաքին էօլչիւ ալ-
տըրմագ իչիւն չիլինկիր չաղըրմաղա կէլմէզ , չիւնքի չիւպհէյէ վարըլըր . . . Չիլին-
կիրէ հաճէթ Եօգ , քիլիտին վիտալարը պու թարաֆտան գօնմըլ , սէն քէնտին քի-
լիտի սէօքիւպ , ուզագ պիր մահալլէտէքի չիլինկիրլէրտէն պիրինէ կէօթիւրիւր պիր
անախթար ըամարլարսըն :

Լարթիկ.— Անլառմ :

Վէրտիէ.— Իշ սիւրկիւնէրէ գալըր . . սիւրկիւնէր քասլանմըլար , լաքին պիր
գաճ տամլա գէյթին քաղը իլէ բասլար սէօքիւլիւր . սրու կէճէ գօնչուլարըն քասալէր
ալամայանաղը սուրէթտէ , սէն պիզգաթ քիլիտի սէօքմէլիսին :

Լարթիկ.— Գօնչուլար խապէր ալամաղլար . գօնչուլար տա պաղչէյէ նաղըր հիշ
պիր բէնչէրէ եօգ :

Վէրտիէ.— Սէն հէր հալտէ սէսսիգաճ վէ կէճէ վաղթը իշինէ պագմալըսըն .
օնըն իշիւն սէօյլէտիյիմէ տըգգաթ էթ :

Լարթիկ.— Բէք ալա . . .

53

Վէրտիէ.— Գաբու սէնին թարաֆընա աչըլըյօր քանն իտէրիմ :

Լարթիկ.— Էվվէթ . լաքին չալըլըգ՝ գաբուսըն աչըլմասընա մանի օլըյօր :

Վէրտիէ.— Պուզլար պիր աղ սէօքիւլտիլիւ կիպի , սէն պուրայա իքի մէթր
եիւքսէքիլիյինտէ ալթը թանէ գատար չամ աղաճը տիքտիրմէլիսին քի , հէմ գաբու
աչըլըն , հէմ տէ կէօրիւնմէսին :

Լարթիկ.— Պուսլարա տէյէճէք եօգ ամմա , պիր չէյ ունութտըն :

Վէրտիէ.— Նէ՞ ունութմըլըմ :

Լարթիկ.— Հայտէ տէյելիմ քի մէթթէպին պաղչէսինէ կիրտիք , նա՞սըլ չըգա
ճաղըգ . . . պուսնա տա պիր թէտպիր տիւշիւնտի՞ւն մի :

Վէրտիէ.— Տահա տիւշիւնմէտիմ . պուսըն չարսինի պուսմադ վէ սանա տա
թարիֆ իտէպիլմէք իշիւն մէթթէպի պիր քէրրէ կէօրմէք իճապ իտէր :

Լարթիկ.— Էօյլէ իսէ պիր ան էվվէլ կիթ կէօր :

Վէրտիէ.— Օհ . պու կիւն հէման կիթմէլի :

Լարթիկ.— Նէ՞ կէօնա պէհանէ պուսալիլէճէքօին :

Վէրտիէ.— Օրասընը սէն տիւշիւնմէ . չու կիլինմիշ օլտըղըմ բահիպ գըյաֆէ
թիմէ պէնիմ իշիւն մէթթէպէ կիթմէք բէք գօլայ չէյ տիր :

Լարթիկ.— Կիթտիքտէն սօնրա պէնի կէլիր կէօրթըրմիսին :

Վէրտիէ.— Ալտըղըմ մալիւմաթը վէրմէք իշիւն տօղրու կէլիպ սէնի կէօրթէնէ
յիմէ շիւպհէ՞ մի վար :

Իքիսի պիրտէն սօգադ գաբուսընա տօղրու կիտիպ , վէ Վէրտիէ գաբուսը
եազըն կէրի տէօնիւպ ,

— Նասիհատլարըմը ունութմա , էյի տիւշիւն , տըգգաթ էթ , Մօրիտէ բէ
կիւվէնմէ :

Լարթիկ.— Շու չօճուգ սանա էմին կէօրիւնմէյօր :

Վէրտիէ.— Շիմտիլիք պիր զարարը եօգ ամմա , իլէրուտէ զարարըն տօգուսը
պիլի :

Լարթիկ.— Էօյլէ իսէ , վազ կէչէլիմ օնտան պիթսին . պիզիմ էմնիյէթը հալի
միգէ խալէլ կէլտիլինի զէրրէ գատար սէզէնէք օլսամ , պէն հէր չէյի ֆէտա իտէ
րիմ . կէրչի մէրգոււմ չօճուգ հազգընտա թէվէճճիւհ բէյտա իթմիշ օլտըղըմ ճիհէթ :

էն օրը ֆէտա իթմէք պանա աղբը կէլէպիլիր իսէ տէ, նէ՞ չարէ . . . պէն պիզէ
լայրգ պիր շակիրտ ելթիշտիրմէք իսթէրիմ . . . վէ Մօրիսին պիզիմ նաօհաթլարը-
մը սայէսինտէ քէսպը քէմալէթ իտէճէյինէ շիւպհէմ եօգ տըր :

Վէրտիւ.— Մօրիս իհթիյաթը էլտէն պըրագժամապընը նաօհաթ իթմէլի տիր
Պաշա քիհէթլէ միւքէմմէլ տիր . կիշ օլմագսա չիտիլիք օլսըն Մօրիսի պէրթարաֆ
իթմէկէ կէլմէզ . . . մատամ քի պիր տէրէճէյէ գատար պիզ տէ օնըն էլինտէ սայը-
լըրըզ, շիտիլիք սապը իթմէլիլիզ . . . սօնրա եինէ տիւշիւնիւրիւզ . . . օ պիր քէրրէ
իւէ պաշլատըն պագալըմ, իշ պաշնտա կէօրիւրիւզ տէ թէճրիւպէ իտէրիզ . . . Նա-
րըն Միշէլէ եագմըշ օլտըղըմ մէքթուպըն ճէվապը կէլիր . օնըն Մօրիս հագգընտա
նէ բէյ պէյան իտէճէյինի անլամագ մէրագընտալըմ :

Լարթիկ.— Պէն տէ սէնին կիպի օ ճէվապա տէօրթ կէօզ իւէ պէքլէյօրըմ :

Վէրտիւ.— Պէն մէքթէպէ կիտիլօրըմ, պիր ազտան կէօրիւրիւզ, միւտիրին
իսի Մատամ Տիւպիէֆ օլտըղընը էյի պիլի՛րմիսին :

Լարթիկ.— Էվլէթ, Մատամ Տիւպիէֆ տիր :

Վէրտիւ կիթտի, Լարթիկ տէ արգասընտան գաբույը գաբաթտը :

Բէսսամ Կապրիէլ Սերվէնին սէրկիի ումուսիյէ վագ իթմէք իւզրէ թէրսիմ
իթմէքտէ օլտըղը բէսամէ քօրնէք իթթիւաղ էյլէտիլի Սիմօն նամ գըզըղաղըն հալը
սէֆալէթիշթիմալի վէ հիւսնիւ քէմալը լէթաֆէթրէսանը Լիւտօվիզ Պրէսսօլ իւէ
գըղը Մարինին ըրգգաթը գալպիյէլէրինի ճէլպ իթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, բէսսամըն
իտանէսինտէն չըգար չըգմազ, Մարի՛ բէտէրինէ, մէքթէպէ կիտիլ Սիմօն իշիւն միւ-
տիր Մատամ Տիւպիէֆ իւէ կէօրիւրիւզլէրինի թէքլիթ իթմիշ, վէ բէտէրի տախի
գըղընըն սէօգիւնտէն չըգամամըշ օլտըղընտան, հէման պիր արապայա բաքիպէն,
Վիլ-Լիշվէք սօգաղընտաքի մէքթէպէ կիթմիշէր տիր :

Մէքքիւր մէքթէպտէ ճամէշույ միւտիրիլիլի խըզմէթի էմիլիթպալսը պիր քիմսէ-
յէ թէպտի օլունմագ իղթիլպա էյլէտիլի ճիհէթլէ, խըզմէթը մէքքիւրէյէ հէնուզ
քիմսէ թալին օլունմամըշ բտը :

Պէօլլէ էմիլիթէ շայան պիրիօի պուլընընճայա տէկին, մէքթէպին միւտիրի
սանիսի ճամէշույ գըսմընա տախի նէգարէթ իթմէքտէ իտի : Մատամ Տիւպիէֆին
մէքթէպինտէ եիօզ ալթմըշ գատար գըզ շօճուզ օլտըղը ճիհէթլէ, մէքթէպին ճա-
մէշույ միւտիրիլիլի էհէմիլիթլի պիր խըզմէթ իտի :

Մատամ Տիւպիէֆ՝ բէնտի թէվէճճիւհինի գագանմըշ օլան շակիրտլէրտէն պի-
րինին պէօլլէ բէտէրիլլէ մէքթէպէ կէլմէսինտէն մէմուռնէն սէպէպը զիյարէթլէրինի
սիւվալ, վէ իշէրինէ եարանաճագ սուրէթտէ պիր խըզմէք իթմէք արղուսընտա օլ-
տըղընը պէյան էյլէտի :

Մ. Պրէսսօլ՝ սէպէպը գիյարէթլէրինի մուֆասալէն թաֆթիլ, վէ գըղը Մարի
տախի բէտէրինէ իմթիսալէն աղլայա աղլայա միւտիրի սապըգընա Սիմօն իշիւն բէ-
ճայա պէտ էյլէտի :

Մատամ Տիւպիէֆ՝ ապա թէրէտտիւտ իթմէքիլին մէվզուը պահս օլան գըզ-
ըղաղը պիր ան էվլէլ ճէլպ իտուպ, կէօրէճէյինի վատ իւէ, —Պու կիւն տէրհալ
պիր մէքթուպ եագալըմ, —տէյու իլավէ իթտի :

Ահառովիք իւր գըզը՝ խալիսանէ արզը թէչէքքիւր իւր մէքթէպտէն միւֆարէն գաթ էյլէտիւէր :

Մարի՝ խանէսինէ ավտէթ իթտիյի անտէ , Սիմօնա պիր մէքթուպ եազըպ , Մատամ Տիւպիէֆ իւր ճէրէյան իտէն միւլաբաթըն նէթիճէսինի վէ քէնտիսինէ միւլ տիրը մէրգուտէն պիր մէքթուպ կէլէճէյինի իշար էյլէտի : Ֆիլվազը Մատամ Տիւպիէֆ վատ իթմիշ օլտըղը մէքթուպը եազմըշ վէ ֆէրտասը կիւնիւ մէքթէպէ կիթ . մէսինի Սիմօնա ըէճա իթմիշ իտի :

Սիմօն՝ պէօյլէ նալէհանի կէլէն հալը սաատէթէ ինանամայըպ , մէմուլին զայ . ըր նաիլ օլտըղը հիմայէթ վէ թէսահուպտան ճան ալարագ , տօղալըտան պէրու պիրինճի տէֆա օլարագ ըահաթ պիր էօմր կէչիրմէք իմքեանընը հըսս իթմէկէ պաշ . լատը :

Էրթէսի կիւնիւ մէքթուպտա միւնտէրիճ օլան սաաթտա Սիմօն էն եէնի էլ . պիսէլէրինի կիյինիպ մէքթէպէ կիթտի :

Աիւճուտճա հալա զայիֆ օլտըղը ճիհէթլէ , հէյէճանընտան տիզլէրի տիթրէ . մէքտէ , վէ մէքթէպէ եազլաշտըգճա , հէյէճանը գալպի արթմագտա իտի :

Գալպի սէվինճ վէ իւմիտ իւր մայամալ օլաճագ եէրտէ , պիր նէվ մահզուէնի . յէթ վէ սէպէպսիզ պիր տէհէթ հըսս էյլէմէքտէ իտի :

Քէնտիսինէ պիր հալը սաատէթ հազըրլանմըշ օլան մէքքիւր մէքթէպտէ , պաշ . գա տիւրլիւ ճէվր ու ճէֆայա ուղըրայաճագ զանն ու թալմին վէ հէր նէ գատար պիր արալըգ պու միսիլու մէճնունանէ ֆիթըլէրէ մահալ օլմատըղընը իթիրաֆ իթ . մէքտէ իտի իսէ տէ , եինէ խայալաթը վէխիմէի մէքքիւրէյի զիհինտէն չըգարմա . մագտա իտի :

Էլհասըր Աիլ-Էվէք սօգաղընտա ճէսիմ վէ ազամէթլի պիր պինանըն էօնիւն . տէ տուրտը :

Գարուլը չալմաղա վէ աշտըրմաղա ճէստրէթ իտէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , նի . հայէթ քէնտի քէնտիյէ , —նէ՞ տիվանէլիք իտիյօրըմ պէն , նի՞չիւն մանասըգ եէրէ տիւշարը խէվֆ օլմալը . էկէրչի թալիիմ եալվէր իսէ , պու խանէտէ մէշղուլիյէթ , սըհհէթ , իսթիրահաթ , վէ նամուսլը պիր էօմր պուլապիլիրիմ . պէնիմ տէ հէր կիւն խայալ իթտիյիմ շէյլէր պուշլար տէյիլ մի տիր . —տէյէրէք , գարուլը չալտը : Պէյազ տիւլմէլի վէ կիւմիւշի էլպիսէլի պիրիսի գարուլը աշտը : Պու ատամ մէքթէ . պին գարուճըսը իտի , քի հէմ գարուճըլըգ հէմ տախի պաղշէպանըլը խըզմէթիսի իյֆա իթմէքտէ իտի :

—նէ՞ իսթէրսինիզ , Մատմազէլ . —տէյու սիւվալինէ .

—Մատամ Տիւպիէֆտէն պիր մէքթուպ ալտըմ , պու կիւն սաաթ իթիտէ պու . ըայա կէլմէքլիյիմի իշար իթմիշ , —տէյու Սիմօն ճէվապ վէրտիքտէն սօնրա , մէք . քիւր մէքթուպը ճէպինտէն չըգարըպ , գարուճըյա տօղրու ուզաթտը :

—Անլատըմ , Մատմազէլ , իչէրի պուլուրըն . . . շիմտի գարըմ սիպի մատամըն նէղտինէ կէօթիւրիւր , —տէտիքտէն սօնրա , Տօրօթէ , —տէյու գարընընը չաղըրտը :

Գարուլըն եանընտաքի օտանըն գարուսը աշըլըպ , թախմինէն էլլի եաղընտա վէ ֆադաթ հէնուզ ֆարըմամըշ պիր գարը նիւմայան օլուպ , —նէ՞ վար , —տէյու . սիւվալ իթտի :

— Մատամ Տիւպիէֆին ստաթ իբիտէ կէլմէսինի միւպէյին եազմըլ օլաըղը մէք-
թուպ՝ Մատամաղէլէ իմիշ, պինաէն ալէյհ մատամըն նէգտինէ կէօթիւր, — տէտիքտէ,
Տօրօթէ, — չիմտի . . . պէրապէր կէլի՛րմիսինիզ, Մատամաղէլ, — տէտի :

Սիմօն՝ Տօրօթէ իլէ մատամըն նէգտինէ կիթտիլէր . գարուճը տախի օտասընա
չէքիլիպ, կազէթասընը օգուճաղա պաշլաաը :

Միւտիրին գարուսընը վուրտըգ տա, իչէրտէն, — կիրինիզ, — տէյու պիր սէս
չըգմասըյլա Տօրօթէ գարույը աշըպ, — Մատամ, մէքթուպ եազտըղընըզ գըզ
կէլտի :

Միւտիր. — Նէ՛րէտէ տիր :

Տօրօթէ. — Պուրատա, պէրապէր տիր :

Միւտիր. — Իչէրի կիրսին :

Տօրօթէ պիր եանա չէքիլիպ, Սիմօն իչէրի կիրտի : Մատամ Տիւպիէֆին օ-
թուրտըղը օտա եապը օտասը օլուպ, մէքթէպին հիսապարընա պագմագտա իտի :

Սիմօն իչէրի կիրտիքտէ, մահճուպանէ վէ նազիքեանէ պիր սէլամ վէրիպ, հալ
ու հարէքէթինտէն հէյէճան վէ թէլաշ իլինտէ օլտըղը վէ ֆազաթ միւնասօէպէթ-
սիզ պիր թավը թութմատըղը նիւմայան իտի :

Մատամ Տիւպիէֆ թախմինէն գըրգ եաշընտա, սարը վէ պէնգսիզ, նէ կիւ-
զէլ նէ տէ չիրքին պիր գարը օլուպ, սըֆաթընտա պիր կէօնա ճալիպը տըզգաթ
պիր հալ կէօրիւնմէմէքտէ, վէ եալընըզ զէքեապէթի վէ հիւսնի թապիլյէթէ մալի-
քէ օլտըղը օլտըզճա անլաշըլապիլմէքտէ իտի :

Մատամ Տիւպիէֆ՝ Սիմօնըն եիւզիւնէ պիր քէրրէ պագմագլա, ախլազընը
թէմեիզ իտուպ, հագգընտա հիւսնի զանն հասըլ իթտի, վէ պիր սանտալիյէ կէօս-
թէրէրէք, — օթուր գըզըմ, — տէտի :

Մարի Պրէսսօլըն թէոահուպքէրտէսի իսէ, այագտա տուրմագլըղը թէրճիհ ի-
տէր իտի իսէ տէ, եօրղուն օլտըղընտան, — թէչէքքիւր իտէրիմ, Մատամ, — տէ-
յիպ օթուրտը :

Տիւպիէֆ. — Իսմին Սիմօն մը տըր :

Սիմօն. — Էվվէթ, Մատամ :

Տիւպիէֆ. — Բէսսամը մէշհուր Մ. Կապրիէլ Սէրվէ իլէ սէվկիւլիւ շակիրտիմ
Մարի Պրէսսօլ վէ բէտէրի սէնի զէյաաէսիլյէ սէվկիյօրլար, գուճվէթի սուրէթտէ
սէնի թավսիյէ իթմիլլէր :

Սիմօն. — Պիլիրիմ, Մատամ. պէնի սէվէնլէրին վէ սիզէ թավսիյէ իտէնլէրին
թավսիյէսինտէն հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմայաճագ պիլէ օլսա, եինէ էօմրիւմ օլ-
տըզճա, օ գաթլարըն միննէթտարը օլուրըմ :

Տիւպիէֆ. — Պիլտիյին կիսի տէյիլ, գըզըմ. սէնի թավսիյէ իտէնլէր, թավսի-
յէլէրինին նէթիճէսինտէն էմին տիրլէր. սէնին հագգընտա էյի մալիւմաթլար վէր-
միլլէր . . . Մ. Պրէսսօլ պանա հէր լէյի սէօյլէտի . . . սէնին պիլքէս պիր գըզճըղազ
օլտըղընը պիլիրիմ . . . պու եաշա կէլինճէյէտէք չէքտիյին ճէվը ու ճէֆայը վէ թա-
րիզը իսթիգամէթտէն այրըլմամագ իւզրէ, ճէսարէթտէն տիւշմէտիյինի վէ նամու-
սընը վիգայէ իթմիլ օլտըղընը պիլիրիմ . . . Պու հալին բէք մագպուլ պիր հալ օլտը-
ղը ճիհէթլէ, սանա եարտըմ իտէպիլմէք մուճիպը սատտէթ օլապիլիր :

Սիմոն.— Եւս սէօղէրինիցի իշխութիւնստէ, նէ տէրէճէ քէնտիմի պաթիյար նատ իթտիյիմի թէսավվուր իտէմէզսինիզ, Մատամ. անճազ իթտիյինիզ մէտհ Դէ սէնալէր պէնի շաշըրթըյօր. չիւնքի էկէրշի թարիզը իսթիզամէթնէն այրըմամը իսէմ, վազիֆէմի քնրա իթմիշիմ տիմէք տիր:

Տիւպիէֆ.— Էօյլէ տիր. Էւլէֆէնէ Էֆրա Էլէֆ Գօլայ պիր շէյ զանն օրնէնքի պոննըն իլէ պէրապէր. . . —տէյիպ սէօղլունիւ պիթիթմէքսիցին ք պիր միւտտէթճիք միւքիւթտէն սնրա, —տիքիշ տիքմէք պիլի՞րմիսին:

Սիմոն.— Էվվէթ, Մատամ. քէսմէք պիշմէք, իլլէմէք վէ իւթիւ իթմէք տէ պի. իրիմ. . . հաթթա տիւզէնի բէք սալթանաթլը օլմազսն, թէքմիլ պիր Էլպիսէ տէ քէսիպ տիքէպիլիրիմ:

Տիւպիէֆ.— Մէքթէպտէ միւնհալլ օլան խըզմէթ հա'նկըսը օլտըղընը տա սէօլ. Էտիլէր մի:

Սիմոն.— Էվվէթ, Մատամ:

Տիւպիէֆ.— Մէքթէպտէն ճամէշույ միւտիրիյինի վէ շակիրտէրին Էվազիմաթը. նըն նէզարէթինի իճրա իտէպիլի՞րմիսին. . . մայէթինտէ միւթէատտիտ իշնիլէր պու. լունհաճազ տըր. . . օնլարա եաբըլաճազ իշնիլ թագսիմ վէ իլլէրին հիւսնիւ սու. րէթլէ վէ շարուզ եաբըլուպ պիթմէսինէ տըգգաթ իթմէլի: Հէր պիր շակիրտին էլ. եասը իշիւն այրը այրը կէօղէր վար տիր. հաֆթատա իւշ տէֆա լազըմ օլան ճա. մէշուլը օ կէօղէրտէն չըգարմաթը քիլլէնմիշ ճամէշույարը թօթլամալը, միւնթա. զամ պօղշալարա գօյուպ եըգայըճըլարա թէսլիմ իթմէլի, վէ եըգայըճըլարըն հի. սապլարընա պագմալը. վագըա թէֆէրրուաթլը իշ տիր ամա եօրկունլուզ վէրի. ճի խըզմէթ տէյիլ տիր. . . ալըշմաղա պագար. . . միւնհալլ օլան խըզմէթին վագի. ֆէսի նէ' օլտըղընը չիմտի անլատըն մը, Եաթապիլէճէյինի մէմուլ իտիյօրմըսըն:

Սիմոն.— Մէմուլ իտէրիմ, Մատամ. խուսուսըյլա իլք աղըզտա պիր գաշ կիւն պիր ազ կէօթէրէն օլուր իսէ, սօնրա խըզմէթիմտէ գուսուր իթմէյէճէյիմէ է. մին իմ:

Տիւպիէֆ.— Կէօթէրէն օլաճաղընա չիւպէն եօգ. չիմտիլք պու խըզմէթի միւտիրի բանի իյֆա էյլէմէքտէ օլտըղընտան, օ սանա կէօթէրիր: Օգուճազ եազ. մազ վէ հիսապ իթմէք պիլի՞րմիսին տէյու սօրմաղա ինթիյան եօգ զանն իտէրիմ:

Սիմոն.— Էկէր օնլարը պիլմէյէճէք օլսա իտիմ, պուրպա կէլմէյէ ճէսարէթ ի. տէպիլի՞ր մի իտիմ. չիւնքի իշնիլէրին հիսապընը կէօրմէք միւնքին օլամազտը:

Տիւպիէֆ.— Էօյլէ իսէ գապուլ օլունտըն, գըզըմ:

Սիմոն.— Ա'հ, նէ' սաատէթ, Մատամ:

Տիւպիէֆ.— Սանա վէրէպիլէճէյիմ այլըղ տա սէօլլէյիմ. . . խըզմէթին էհէմ. միլէթինէ նիսպէթլէ այլըզ չօգ տէյիլ տիր, պիլմիշ օլասըն, գըզըմ:

Սիմոն.— Հէր նէ մըգտար օլսա, պէնճէ քէնտիմէ քեաֆի կէօրիւրիւմ:

Տիւպիէֆ.— Սանա սէնէտէ պին իքի եիւլ ֆրանգ վէրէճէյիմ. այտա եիւլ ֆրանգ. պուրատա եէր իշէր վէ եաթարսըն քալընըզ քէնտի ինթիյանընը քէնպին թէտարիք իտէրսին. էլպիսէ ճիհէթինին զայէթ սատէ օլմազը մէշուլթ տըր: Եռ. հալտէ այլըղընտան պիր ազ շէյ տէ պիթէքաիթէպիլիրսին:

Սիմոն.— Պէն տահա ազ մէմուլ իտէր իտիմ, Մատամ. վէ պէօլէ հասէտ ի. տէճէք պիր հալ խայալիմտէն պիլէ կէշմէմէքտէ իտի:

Տիւպիէֆ.— Մէնք խօշնուտ օլտըղընա մէմնուն օլտըմ : Պու կիւնտէն իթիպա-
քէն մէքթէպին մէմուրլարը սըրասընտասըն :

Սիմօն մէմնունիյէթ տէն աղլամաղա վէ գալպի չարբմաղա պաշլայըս , պիր ազ
էվվէլքի հըսսիյաթը մահգունանէսի պէր թարաֆ օլտը :

— Նէ վէճհ իլէ թէչէքքիւր իտէճէյիմի շաշըրաթմ . նէ գատար միննէթտաբընըզ
օլտըղըմը թարիֆ իտէմէմ :

Տիւպիէֆ.— Պանա թէչէքքիւր իթմէ, գըզըմ . շու արալըզ սէն պէնիմ միննէթ-
տաթըմ իսէն , սօնրա տա պէն ստնա թէչէքքիւր իտէճէյիմէ էմին իմ : Սէն պիր
թըզմէթէ միւնթաճսըն , պէն տէ սէնին կիպի պիրիսինէ միւնթաճըմ . իշթէ օ գա-
տար . . իսթիգպալին սէնին քէնտի էլինտէ տիր . շիմտիյէ գատար նէ կէօնա թա-
րիգ իթթիխազ իթմիշ իսէն , պատէզին տախի օ թարիգտէ տէվամ իտէճէթ օլուր
իսէն , պէն պուրատա պուլունտըգճա , սէն տէ պէնտէն ալըմազպըն :

Սիմօն.— Էլիմտէն կէլտիյի գատար վազիֆէմին իճրասընա դայրէթ իտէճէյիմ :

Տիւպիէֆ.— Էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . վէ հաթթա պու պապտէ էմին իմ . Նէ^օ
վազթ իըզմէթէ պաշլայապիլիրսին :

Սիմօն.— Իսթէրսէնիզ եարըն սապահ պաշլայըմ . էկէրչի պէնի թէսահուպ իթ-
միշ օլանլարա թէչէքքիւր իթմէկէ վէ սիգտէն կէօրտիւյիւմ հիւսնիւ թէլագգըմը
անլաթմաղա մէճպուր օլմամըշ օլսա իտիմ , շիմտի պիլէ իըզմէթիմէ պաշլայապիլիր
իտիմ :

Տիւպիէֆ.— Թապիլի . արթըզ եարըն սապահ կէլիրսին , ագչամ տա պուրատա
եաթարսըն :

Սիմօն.— Էվվէթ , Մատամ . լաքին միւսաատէնիզլէ պիր չէյ իֆատէ իտէյիմ :

Տիւպիէֆ.— Սէօյլէ , գըզըմ :

Սիմօն.— Հէր նէ գատար տէրէճէի նիհայէտէ սէֆիլ իսէմ տէ , օթուրտըղըմ
օտայը , տէօչէլի օլարագ իսթիճար իթմէմիշ օլտըղըմտան , պիր գաշ բարչա դայէթ
ատի էչեամ վար տըր , վէ վագթընտա սահիպինէ խապէր վէրմէմիշ օլտըղըմտան ,
իւշ ալ տահա քիրասընը վէրմէկէ մէճպուրըմ :

Տիւպիէֆ.— Իւշ ալըզ քիրասըն նէ^օ գատար տըր :

Սիմօն.— Օթուզ ֆրանգ , Մատամ :

Տիւպիէֆ.— Քիրանը վէրմէյի թէահհիւտ իտէրիմ . էչեալարընը սագլայապի-
լիրսին . պուրատա պիր քիւչիւք օտա վէրիթիմ իչինէ գօրսըն :

Սիմօն.— Ինսանիյէթինիզ պէնի մահճուպ իտիյօր , Մատամ :

Տիւպիէֆ.— Բազար կիւնլէրի չօճուգլար իլէ պէրապէր իպատէթինի իճրա իթ-
տիքտէն սօնրա , իքի իւշ սաաթ չըզըպ , իսթէտիլին գէվաթը կէօրէպիլիրսին . Պուն-
տան մաատա այտա պիր տէֆա տա թաթիլ իտէպիլիրսին . սապահտան կէճէ սօ-
գուգա գատար մէգունսըն . մէքթէպին նիգամը պէօյլէ տիր :

Սիմօն.— Պու նիգամա բիայէթ իթմէք պէնիմ իչիւն բէք գօլայ չէյ տիր . շիւն-
քի օ գատար ուղուն միւտտէթ տիշարտա կէզմէկէ իհթիյաճըմ եօզ . պէնի հիմայէ
իտէնլէրտէն պաշգա տօսթըմ եօզ քի կիտէյիմ գօնուշայըմ . օնլարը տա թաճիգ
իթմէք իսթէմէմ :

Տիւպիէֆ.— Պունըն իլէ պէրապէր երինէ չըգմալը . հիշ օլմազսա հավա ալըր-

սըն , եիւրիւրսին . պուռնար տա սըհհէթի վիւճուտա մէտար տըրլար . իսթէրսէն
տգչամ թաամընը կէլիր պուրատա եէրսին :

Պու արալըգ օտանըն գաբուսը վուրուտըգտա , Մատամ Տիւպիէֆին — քիմ
տիր , — տէյու սիւվալինէ , Տօրօթէ , — պէն իմ , Մատամ , — տէյու ճէվապ վէրտի
Տիւպիէֆ . — Նէ՞ իսթէրսին :

Տօրօթէ . — Պիր բահիպ կէլմիչ սիգի կէօրմէք իսթէյօր :

Տիւպիէֆ . — Պույուրըն :

Պիր իքի սանիյէ սօնրա Տօրօթէ՝ բահիպ Մէրիսի օտայա իտխալ էյլէտի . բա-
հիպ՝ քէմալը թաաղիմ իլէ սէլամ վէրտիքտէ , Մատամ Տիւպիէֆ , պիր գօլթուգ
սանտալիյէսի իրատիյէ օթուրմասընը ըէճա իթտի :

Վէրտիէ՝ պիր սէլամ տահա վերիպ օթուրտը , վէ իչէրի կիրտիյի սըրատա , ա-
յաղա գալգմըչ օլան Սիմօնա աթֆը նազար էյլէտի :

Տիւպիէֆ Սիմօնը գաբույա գատար կէօթիւրիւպ , — եարըն լէվազիմաթընը ալ
տա էրքէնճէ կէլ , գըզըմ :

Սիմօն . — Պաշ իւսթիւնէ , Մատամ , թէչէքքիւր իտէրիմ :

Մէքթէպտէն ըէսսամ կապրիէլին էվինին մէսաֆէսի խալլը պաիտ օլտըղը հալ-
տէ , Սիմօն՝ կիտիպ ճամէչույ միւտիրի մագամընտա գապուլ օլուռտըղընը ըէսսամը
մէքգումէ խապէր վէրմէք իսթէտիյինտէն , Սիմօն պիր օմնիպուսա պինիպ , հէման
օրայա ազիմ օլտը :

Տիւպիէֆ . — Պուրայա թէչրիֆինիզլէ պէնտէնիզի միւֆթէլսիր իթմէնիզին սէ-
պէպինի սիւվալ իտէպիլիմիլիմ :

Վէրտիէ . — Սիգին իչիւն պիր սըբարըչ իթտիլէր :

Տիւպիէֆ . — Պէնիմ իչիւն մի . . . քիմտէն , Նէ՞ թարաֆտան :

Վէրտիէ . — Շիմտի իֆատէ իտէրիմ :

56

Տիւպիէֆ . — Պույուրըն :

Վէրտիէ . — Էվվէլա չուենը սէօյլէյիմ քի , պէն Բարիստէ իգամէթ իթմէմ . կէ-
չիճի եօլճըյըմ , վէ չօգ տա գալամամ . չիւնքի Արտէչ վիւայէթի նահիյէլէրինտէն
պիրինին պաշ բաբասը օլտըղըմ ճիհէթլէ , պիր ան էվվէլ էհալիմին նէզտինէ կիթ-
մէլի , վէ պանա վէքեալէթ իթմէքտէ օլան ըէֆիզիմին հիւսնիւ հիմմէթինի սուի
իսթիմալ իթմէմէլիյիմ :

Տիւպիէֆ՝ մէրգուլմ բահիպին նէթիճէի մէրամը նէ՞ օլտըղընը անլայամատըղըն-
տան , պիր չէյ տէմիչ օլմագ իւզրէ , — Տօղըն տըր , անլատըմ , — տէտի :

Եաբմա բահիպ Մէրիս՝ եախօտ Վէրտիէ , — թահթը իտարէի բուհանիյէմտէ
պուլունան քէսան՝ ալէսսէվիյէ զէնկին տէյիլ տիրլէր . . . մամաֆիհի իլլէրինտէն պի-
րիսի միւսթէսնա տըր : Էօմըիւնիւն իւչ բուպընը ալնընըն թէրի իլէ կէչիրմիչ օլտը-
ղը հալտէ , մէմուլին զայըն պիր միրասա գօնտը . ճէսիմ պիր միրասա սայըլամագ
սէ տէ , եինէ խաթըն սայըլըն . չիւնքի օն իքի օն պէչ պին լիրա գատար սէնէվի
պիր վարիտաթ կէթիրմէքտէ տիր : Պու զաթըն պիր տանէճիք գըզը վար . . . չիմթի

օն եաշննաւ արբ . . . պու գըզընը տէրէճէի նիհայեալ տէ վէր , վէ հէր նէ գառար քէնտիսի դայէթ ճահիլ պիր քիմսէ իսէ տէ , վէ պէլքի տէ շու ճիհալէթինտէն քէնտի խօշնուտ օլմատըղը իշիւն գըզընը կիւզէլճէ թէրպիյէ իթմէք արգուսընա Խիւշմիւշ տիր . լաքին պուլուստըղը մահալտէ Եօլէ մուսթազամ մէքթէպ օլմատըղընտան , վէ — Էլլըմ Բաքի-Գէ Բեքպէյէ օլլըշ Գըշ , — տէյէպիլմէք իշիւն քէօյէ կէլէն Բարսիլէրէ սօրմըշ արամըշ , վէ պու միսիլլու մէքթէպլէր միյանընտա սիզին մէքթէպին մէհուր օլտըղընը իշիթմիշ . պինաէն ալէյի Բարսիպտէն կէլէր իքէն , պուրայա կէլիպ գաթընըզա կէօրիւմէքիկիմի , վէ իքի շէյ հագգընտա Էմնիյէթ հասըլ իթմէք իշիւն մէքթէպի թէքմիլ կէօրմէքիյիմի րէճա իթտի . պու իքի շէյին պիրիթի չակիրալէր նէ տէրէճէյէ գառար թալիմ ու թէրպիյէ իտիտիյինի անլամագ , վէ իքինճիսի տալիս մէքթէպին վէ միւշթէմիլաթընըն սըհհէթը վիւճուտա մուզիբր ճիհէթի օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իթմէքտէն իպարէթ տիր . իշթէ պանա օլան սըքարըշ վէ պուրայա կէլիլիմին սէպէպի պու արբ :

Տիւպիէֆ .— Թահթը իտարէմտէ պուլուսան իշպու մէքթէպտէ չակիրալէրէ իւլլում ու ֆիւնուս տէրէճէի դայէյէ գառար թէտրիս իտիլիր . պուսըն տա իսպաթլալը շու արբ քի , չակիրալէրիմին իմթիհանլէրի տաիրէի պէլէտիյէտէ իճրա օլուսըպ , քեաֆֆէսի տէ խօճալըգ չահատէթնամէսինի իհրագ իթմիլէր տիր . երրմի Էսամի գառար սայապիլիրիմ քի , Էլհալէթիւ հագիհի քիմի քէնտի պաշարընա մէքթէպ իտարէ իթմէքտէ , քիմի տալիս էն մաարուֆ մէքթէպլէրտէ միւտիր մուսվինլիյի իլէ իսթիստամ օլուսմագտա տըրլար : Պու մէքթէպէ Էսսալինին հիշ պիրիին րէճապէթ իտէմէտիյինի մա Էլիֆթիլար սէօյլէյէպիլիրիմ . . . օ թարիֆ իթտիյինիգ չօճուգ զէքի մի տիր :

Վէրտիէ .— Հէմ զէքի , հէմ տէ դայրէթի :

Տիւպիէֆ .— Օ հալտէ միւքէմմէլ պիր չակիրտ եէթիշտիրէպիլիրիգ :

Վէրտիէ .— Էյ թէրպիյէի րուհանիյէ ճիհէթի :

Տիւպիէֆ .— Ղայէթ միւքէմմէլ , իֆրաթ տէյիլ , մանասթըրա կիթմէք իւզրէ չակիրտ եէթիշտիրտիյիմիգ եօգ , լաքին Էհիլըր վէ տինտար պիր վալիտէ օլմագ իշիւն նէ քի լազըմ իսէ օնըն չարէսինէ պագմագտայըլ :

Վէրտիէ .— Լազըմ օլան տա օ գառարը արբ . . . չիմտիյէ գառար ալտըղըմ մալիւմաթ մուճիպը մէմուսնիյէթիմ օլտը . չիմտի սըհհէթը վիւճուտ մէսէլէսինէ կէլէլիմ :

Տիւպիէֆ .— Օ ճիհէթիլէ պու մէքթէպ եէքթա արբ . պու մէքթէպ դայէթ վասի տիր . . . ույգու գօղուշարը դայէթ հալատար տըրլար , վէ քըշ Էսնասընտա խաֆիֆճէ ըսթըրըգ . . . պաղչէմիգ կէնիշ օլուպ ճէսիմ աղաճարը շամիլ տիր . Թաթիլ վագթլարտա չօճուգլար օրատա օյնարլար Էյլէնիրլէր : Իսթէր իսէնիգ տէրա օտալարընը , ույգու գօղուշընը , եէմէք օտասընը վէ պաղչէյի սիզէ կէզտիրէյիմ :

Եսաբմա րահիպ Մէրիսին տէ իսթէտիլի պու իտի :

Վէրտիէ .— Էկէրչի վագթընըզը գայի իթտիրէճէյիմ վարիտը խաթր օլմասա իտի , շու թէքիլիֆիհիգ գապուլ իտէր իտիմ . հէր խուսուսա տաիր պիգզաթ մալիւմաթ ալըպ տա , օ վէճիլ իլէ պէն տէ սըքարըշ վէրէնէ ճէվապ վէրէպիլէճէք օլուր իսէմ մէմուսն օլուրըմ :

Տիւպիէֆ.— Արքունիքըն իբրեւինէ հազարում . . . պինգէն արեւն տէրս փառաւորնաւն պաշտարագ կէզէլիմ :

Վէրտիէ.— Բէք էյի, Մատամ :

Տիւպիէֆ.— Պուլուրըն, րահիպ էֆէնտի :

Վէրտիէ Մատամ Տիւպիէֆին արգասանտան հիւրիպիւպ վէ պէքապէրինճէ տէր օտաւարընա կիրտի : Զօնուզար սէսիդճէ . խօհալարըն թահթը նէգարէթինտէ գույըպ եագմագաւտիտիլէր . մուաթխարէն եաթագ գօղուշընը վէ եէվէք սալօնիլի վէզտիլէր , րահիպ Մէրիս մէտհ ու սէնաւէն ֆարիզ օրմամագտա իտի :

Տաթիլի մուայէնէ պիթտիքտէն սօնրա սըրա պաղչէյէ կէլտի . Վէրտիէ իշիքէն էհլիմիյէթլի ճիկէթ պու նօգթա օլուպ , պուեա նաիլ օրմագ իւզրէ տիկէր թէ ֆէրուաթա գաթլանմըլ իտի :

Մատամ Տիւպիէֆ՝ րահիպի մէքթէպին պաղչէսինի Լարթիկին իգամէթ իմէք տէ օլուղը քիւչիւք խանէնին պաղչէսինտէն ալըթան տիվարըն իւզէրէթինէ գաապ տալարընը ուզաթմըլ թլան աղաճլարըն ալթընա գատար հէօթիւրտի :

Մէքթիւր տիվարըն պու ֆարաթըլ տաթի տիկէր թարաթը միսիլու ճալըլըգ ին մուհաթ իտի :

Եաբմա րահիպ Մէրիս՝ տալարըն արասընտան մուայէնէ իթմէք իսթէտիյիւգ . բուլը կէօրիւպ պիր կէօնա շիւպնէյի տալէթ իթմէքսիյին , մէքթիւր գաբուլը լիքընաւն կէօրմէք իգթիլա իթտիյինտէն , պիր միւտտէթճիք միւթալապտան սօնրա :

— Պու պաղչէ հագիգաթէն ղայէթ վասի իմիլ , էն աղը ալթմըլ մէթրօ քէ ինիլիք ինէ էլի մէթրօ էնիլիլի վար :

Տիւպիէֆ.— Պիր ազ միւպալաղա իթտինիզ զանն իտէրիմ :

Վէրտիէ.— Էկէր թախմինիմտէ եանըլմըլ իսէմ : ճիւզի եանըլմըլմ քքի : Վէ նիմ կէօղիւմ քէք տօղըլ քէստիրիլի գպնն իտէրիմ . . . շիմտի կէօրիւքսինիլ , —տէ յուպ , պինանըն տիվարընտան զիքր օղնան գաբուլա գաապը խտրմամաղա պալլաաը , վէ ալթմըլ պուչուգ աաըմ գատար սալտը : Մատամ Տիւպիէֆ ուզագտան Վէրտիէնին արգասանտան հիթմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիյէ , —պուսիէ աճայիպա տամ , պու բարաս , —տէյու միլըլտանմագտա իտի :

Վէրտիէ իսէ , զիքր օլունան գաբուլըն էօնիւնտէ տուրմըլ , հիշ պէլի իթ մէքսիլին քէմալը տըգգաթլա մուայէնէ իթմէքտէ , վէ օթարաֆտան տիվարաթ թիւլէմիլ օլուղընը , վէ աշըլմասընա պիր մանիա օլմատըլընը վէ քէնտիսի տէպըլ ճիկէթի քնլամագ իսթէտիյինի միւթալապ իթմէքտէ իտի :

Մատամ Տիւպիէֆ եանընա եաղաչտըլգտա , Վէրտիէ .

— Էյ , չօգ եանըլմամըլմ , Մատամ . ալթմըլ մէթրօ տէմիլ իտիմ , էլիլ աթի ֆիմէթրօ տա զիյաաէ իմիլ . . . ճիւզի պիր ֆարգ . . .

Տիւպիէֆ.— Բէք տօղըլ քէստիրմիլսինիլ :

Վէրտիէ.— Հէր շէյ մուլթագամ . մէմնուն սլտըմ . վիլէնէյիմ թաֆալիաթըն վիւքէմմէլ օլաճաղընա էմին իմ . էկէր գըղընը պուրայա տա կէթնտէքմէյէճէք օլուլ իտէ : Թէպնէիւպ իտէնէյիմ :

Տիւպիէֆ.— Նիմտիտէն Թէլէքթիւրաֆտէրիմ :

Վէրտիէ.— Պիր սիւվալիմ տահա վար , Մատամ :

Տիւպիէֆ.— Նէ՞ կէզնա :

Վէրտիէ.— Ֆիյաթ մատտէսի :

Տիւպիէֆ.— Ֆիյաթ մատտէսի , կէլէհէք շահիրաթին , Խաչընա , վէ մալիւմաթը
Փիւթթէսէպէսինէ մէնութ տըր :

Վէրտիէ.— Բէք ալա , Մատամ :

Տիւպիէֆ.— Պու խուսուսլարը միւպէյին պիր բուսուկա վէքէյի՞մ մի :

Վէրտիէ.— Լիւզումը եօգ ք հէր շէյ խաթրըմա տըր . եարըն Արտէշէ Ահտէ-
հէյիմ , պիր գաշ կիւնէ տէկին օ զաթտան պիր մէքթուկ ալըրթընըզ և վէ մէքթուկ
իլէ պէրապէր չօհուգ տա վալիտէսիյէ կէլիր :

Տիւպիէֆ.— Յէֆա կէլտի :

Պէօյլէհէ գօնուշա գօնուշա , իբիսի տէ սօգադ գարուսընա գալար կէլտի-
լէրինտէ , Վէրտիէ գարուշը աշաճագ կիպի էլինի գարունըն քիլտի իւզէրինէ գօ-
յուկ , վէ Փագաթ գարուշը աշմալըկ :

— Իսմիմի քիզէ սէքլէմէիյիմ , Մատամ . պէն Վիզ-Էկ նահիյէսի յաշ բարասը
րազիկ Բէրրօլայըմ . թարիֆ իթտիյիմ զաթըն իսմի , Տընի Շօֆուր վէ գըզընըն իս-
մի տէ Անասթագի տիր :

Պու սէօյլէրի սէօյլէտիյի սըրաթա , Վէրտիէ քիլտին տէլիյի իւզէրինէ ափու-
հընտաքի պալ մօմընը գօյուկ , գալըպընը չըգարմաղա վազըթ Բիւլապիլի իտի :
Պատէհու գաթուշը աշըկ , տիշարը չըգտը վէ պալ մօմընտան աթըլ օլտըզը գալըպը
պօզուլմամագ իւզըն կիւզէլէհէ հէպինէ եէրէշտիրտի :

Պէշ տագիգա սօնըն Ն Վէրտիէ՞ Լարթիկին Նէգտինէ ալտէթ էյիէտի :

Լարթիկ.— Նէ՞ եաթըն պագալըմ :

Վէրտիէ.— Պաշընա պիր Փէլաքէթ կէլէհէք օլուր իսէ , գաշմաղա չարէ վար :
Պաղշէնին գաթուշը օ պիր թարաֆտան էօրիւիւ տէյիլ , վէ Վիլ-Էլմէք սօֆաղընա
աշըլան գարուշը աշմաղ պա գօյալ տըր :

Լարթիկ.— Էյի ալմա , պիր պնտիթար օլմալը . չիւնքի էօլէ պիր սըրաթա
գարունըյա միւրահալթ իտէմէ՞մ եա :

Վէրտիէ.— Անախթար պուլուրըզ , պէն քիլտին գալըպընը ալտըմ , սէն պիր
անախթար եաթըրըրըն :

Լարթիկ.— Բէք ալա , սէն հէր շէյի տիւլիպներոն . . հէման պու կիւն ի-
հապընա պագալըմ :

Էրթէսի կիւնիւ պուլուրըզ կէօրիւլէրիյի գարարաշտըրտըպան սօնրա , իբի
խապիսլէր եէքտիկէրինտէն ալըլալըր :

57

Սիմօն՝ ըհսսամ կապրիէլին Նէգտինէ կէլտիյի քըրաթա , կապրիէլ եալընըզ կտի-
մէրհամէթի ճէպ իտէհէք սուրէթ տէ վագը օլպնաթ էսահուշաթընտըն տօլաթ թէշէք-
թիւր , վէ գըլանան հիւմլէթ սայէսիկտէ մէքթէպտէ գաթուշ օլպնաթընը իֆլատէ
էլէտի :

Կապրիէլ.— Ալէմտէ սէնին կիպի հիւմալէ վէ թէստհուպէ ըլաշսթէ տիւր մախ .

լուգ նախիրէն պուլունապիր . սէնին իջիւն օլունան զայրէթին հասըլ իթմիշ օլ .
տըղը սէմէրէտէն աօլայը ֆէվզէլատէ մէմնուն օլտըմ : Պունտան պէօյլէ հէր կէօ .
նա զարիւտէն արի վէ պէրսին . իսթիգ պալինտէն էմին օլապիրսին :

Սիմօն .— Մ . Լիւաօփիգ Պրէսսօլ իլէ գըզը Մարիէ տէ թէշէքքիւր իթմէք վա .
գիֆէմ տիր :

Կապրիէլ .— Էյ քի՛մ սանա մանի օլույօր :

Սիմօն .— Քիմսէ . լաքին պէն ճէսարէթ իտէմէյօրըմ :

Կապրիէլ .— Նի՛շիւն :

Սիմօն .— Աճապա էվլէրինէ կիտէճէք օլսամ , միւնասէպէթսիգ պիր հալտէ պու .
լընմըշ սայլըմըմըմ :

Կապրիէլ .— Հաթթա բէք միւնասէպէթ ալլըր , մէմնուն օլաճագլարընա շիւպ .
հէմ եօգ :

Սիմօն .— Էօյլէ իսէ հէման շիմտի կիտէր թէշէքքիւրաթըմը արգ իտէրիմ :

Կապրիէլ .— Պիր ազ եօրղուն կէօրիւյօրըմ սէնի , գըզըմ : Հէնուզ պիր ազ
գուվվէթ գազանմաղա պաշլամըշ իքէն , քէնտինէ էյի պագմալըսըն . պու կիւն րա .
հաթ իթսէն տէ , եարըն տա օրայա կիթսէն պէլքի էյի իտէրսին :

Սիմօն .— Էօյլէ ամմա , եարըն էրքէն խըզմէթէ պաշլամագ մէհպուրիյէթինտէ
իմ . Մատամ Տիւպիէֆէ էօյլէ սէօզ վէրտիմ :

Կապրիէլ .— Օ հալտէ Մ . Պրէսսօլա տա կիթ , պու միւնասէպէթլէ սանա պիր
քիւշիւք սըքարըըմ տա օլաճագ տըր , օնը տա իճրա իտէրսին :

Սիմօն .— Ա՛հ , Մօսիէօ Կապրիէլ , սիղին պիր խըզմէթինիգի իյֆա իտէպիլէճէ
օլուր իսէմ , նէ՞ տէրէճէ մէմնուն օլաճաղըմը թարիֆ իտէմէմ . սըքարըընը նէ՛
տիր :

Կապրիէլ .— Լազըմ օլան մուշամմաը ալմըշ օլաղըմա , վէ եարըն քէնտի վէ
գըզը Մարինին էմրինէ հազըր պուլունտըղըմա տաիր Մ . Պրէսսօլա պիր բուսուլ
եազտըմ . բօսթայա պըրագաճագտըմ : Սէն պու մէքթուպը քէնտին կէօթիւր , վէ
սէօյլէ քի շայէտ եարըն կէլէմէզլէր իսէ , իքի սաթըր իլէ պանա մալիւմաթ վէր .
սինլէր :

Սիմօն .— Սըքարըընըղը իճրա իտէրիմ , հէմ տէ էյի իճրա իտէրիմ :

Կապրիէլ .— Իշթէ մէքթուպ , գըզըմ . չաքուզճա կիթ , չիւնքի վագըթ կէ .
շէյօր :

Սիմօն .— Օրգէ պիր շէյ տահա տանըմագ իսթէրիմ :

Կապրիէլ .— Նէ՞ տիր սէօյլէ :

Սիմօն .— Մէքթէպին թաթիլ կիւնլէրինտէ , նասըլ օլաղընըղը անլամագ իշիւն
պիր գաշ տագըգա պուրայա կէլմէք իշիւն միւսաատէնիգի իսթէյէճէքտիմ :

Կապրիէլ .— Մէմնունէն . . . հաթթա շու իպրագ էյլէտիյին արգուտան աօլայ
տէրէճէի նիհայէտէ միւթէշէքքիւր իմ :

Սիմօն .— Օ՛հ , թէշէքքիւր իտէրիմ , մօսիէօ Կապրիէլ , թէշէքքիւր իտէրիմ .
կիտէյօրըմ . . . Մ . աը ժիպրէյէ տէ պէնի խաթրընտան չըգարմամասընը րէճա է .
լէտիյիմի լութֆէն պէյան իտինիգ :

Կապրիէլ .— Եարըն կէօրիւր սէօյլէրիմ :

Սիմոն՝ Մ. Պրէսսուա կրթմէք իւզրէ չըգտը : Մ. Լիւտովիգ Պրէսսու՝ Վէրնէօյլ
նօգաղընտա մուծասարընժ օլտըղը պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի . խանէի
մէգքիւրըն երեզիւնտէ հիշ պիր շաշաա եօգ իտի իսէ տէ , տախիւր մուծաղամ
սուրէթտէ թէրթիպ վէ թէֆրիշ իտիմիշ իտի : Լիւտովիգ Պրէսսու հէր նէ գաաար
ճէսիմճէ պիր սէրվէթէ մալիք իտի իսէ տէ , տէպտէպէլի պիր էօմը կէշիրմէյիպ ,
միւթէաաաաա էթպաա տախի գուլլանմամագտա իտի : Պազը տօսթլարընա խանէ
սինին գաաուը տայիմա աշըգ իտի իսէ տէ , էօյլէ շաշաալը կէճէ էյլէնճէլէրի վէ
զիյաֆէթլէր թէրթիպինտէն սարֆը նազար իթմէքտէ իտի :

Շու սուրէթլէ կէշիրիլէն էօմրտէն գէվճէսի Մատամ Վալանթին Տարվիյ Պրէս-
սու աալա մէմնու ղմատըղընտան , պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու գէվճի Լիւտովիգ
իլէ պէյնլէրինտէ իթիթիֆազսըզլըգ հասըլ օլմըշ , վէ պուռնտան տօլայը ալէնէն գէվ-
ճինի թահգիրտէն կէրի տուրմամագտա պուլուռնմը իտի :

Վալանթին քէնտի խանէսինտէ տէպտէպէլի սուրէթտէ ճիւնպիւշ վէ էյլէնճէ
թէրթիպ իտէմէտիյինէ էսէֆ իտէր , վէ պուռնա մուգապիլ էլինտէն կէլտիյի մէր-
թէպէ , շուրատա պուրատա թէրթիպ օլուռնա էյլէնճէլէրտէն կէրի գալմագ , վէ
գէվճի իսէ հիշ պիր գէման քէնտիսինէ ըէֆագաթ իթմէգ իտի :

Լիւտովիգ Պրէսսու՝ գէվճէսինին պու միսիլլու էյլէնճէ վէ ճիւնպիւշ հալէսինէ
ղալէպէ իտէմէտիյինտէն , էվինտէ հէր շէյտէն մահրուլ իտուպ , տիշարտա տիլէ-
տիկի մուամէլէյի իթմէսինէ մէճպուրի ըազը օլմըշ իտի :

Չօգ տէֆալար գէվճէսինին Բարիս սալոնլարընտա խաֆիֆ հալլէրտէ պուլըն-
տըղը խապէրլէրի Լիւտովիգին գուլաղընա վասըլ օլմըշ իտի իսէ տէ , ըապթը է-
հէմիլէթ իթմէյօր կիպի կէօրիւնիւր իտի : Պուռնտան՝ Լիւտովիգ նաճուս տէնիլէն
շէյէ պօշ պիր շէյ նազարըյա պագըյօր օլտըղը աշլաղըմամալը տըր . աշնագ , գէվ-
ճէսի հագգընտա նէ մուհապպէթ վէ նէ տէ հիւրմէթի գալմամը օլտըղընտան ,
վէ մէրգուճէսին ըսլահ օլմագ իտուկինէ գապիէն գանաաթ հասըլ իթմիշ իտուկին-
տէն , միւմքինսիգ պիր շէյ իլէ ուղրաղմագլըղը թէրվիճ իթմէգ , վէ վագը օլան գա-
միւթըն թէզայիւտ վէ ինթիշար իթմէսինէ մէյտան վէրմէգ իտի :

Մամաֆիհի կիւնիւն պիրինտէ վուգուա կէլէն պիր մէսէլտէն տօլայը , ահվա-
լը հազըրէսինէ պիւսպիւթիւն պաշգա պիր նօգթաի նազարտան պագմաղա մէճ-
պուր օլտը :

Օ կիւնիւ արիգ ու ամիգ պիր միւթալաատան սօնրա , գէվճէսինին պէօյլէ սէր-
քէշանէ հարէքեաթ վէ մուամէլաթընըն գըզընա տախի թէէսիր իտէպիլէճէկինի բիշ-
նազարա կէթիրտիքտէն սօնրա , պու պապտէքի միւթալաաթընը գէվճէսի Վա-
լանթինէ պէյան իթմէկէ գարար վէրտի :

Աշնագ գէվճէսիյլէ պազը միւնասէպէթսիգ թաֆսիլաթա կիրիլմէք մէճպուրի-
յէթի իւշ այտան եանի Մարինին մէքթէպտէն չըգտըղը կիւնտէն պէրու վէրմիշ
օլտըղը գարարըն ինրասընը Լիւտովիգէ թէէսիր իթաիրմիշ իտի :

Ֆիլվագը գօրգագ տէյիլ իտի իսէ տէ , հագսըզ օլտըղլարընա իսքեաթ օլմըշ
օլան գարըլարըն պէօյլէ սըրալարտա չըգարտըզլարը շէտիտ կիւրիւթիյի , վէ աւու-
լըգտա հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա գալըշտըզլարընը , վէ սընըր շարընթըսը
կիպի հալլէրէ ուղրաաղըզլարընը կէօղիւ էօնիւնէ կէթիրմէքտէ իտի :

Խմոր թէրար սէօլէրիդ քի ր Լիւթօվիդ Պրէսսօ՛ Էնպապը Վիւհիմմէյէ մէսնի հէր շէյտէն ինչառէ սիւքիւնէթ վէ րահաթը մէվմէքտէ Խորի Վիւնքի թէրթիպքէր. տէմի օլան իսթիրմէնթը սրբասընտա՛ մուրթիլի րահաթ քիւշիւք միթր վոնգիւնաթ զուհոնրա կէսէ , սըհհէթը վիւհիւնաթնա զիյառէսիյէ զաքար կէլմէքտէ Խորի : Զօգ լարը՝ Լիւթօվիդին շու հալինի կէօրէրէք վէ Դիին ասլընք պիւմիյէրէք , քէնտիսթի պիդայրը հագգըն խօտպինիք ախլազը մէզմուսիյէ թափթի Խորէրէր Խորի :

Լիւթօվիդ Պրէսսօ՛ պիր զէման բէք չօգ խասթալըք վէ գահմէթ չէքմիշ օլմիլ. զը ճիհէթէ , սըհհէթը հալինի հըֆօ իթմէք զայրէթինէ տիւշիւշ Խորի :

Խալիֆինտէ տայիմա պէտպախթ պիր հալտէ պիւլընտըրը ճիհէթէ , քէնտիսն ույդուէն վէ շայէսթէ ծլմայան պիր գաթը իլէ ադտը նիքեմհի իթմիլ՝ օլտըրնա պին քէրրէ բէլիման օլուպ , էսէֆ Խորէր Խորի իսէ տէ , թաքմազ տէրէճէսինտէ սէվ մէքտէ օլտըրը գըզը՝ հէր բէլիմանըրընը հէր էսէֆինի ունոթտըրըր Խորի :

Լիւթօվիդին զէվհէսինէ աշմաղա ճէմարէթ իթմէտիյի սէօղիւ կիւնիւն պիրինտէ աշլըմամընա Վալանթին սէպէպիյէթ վէրտի :

Ծատամ Պրէսսօ՛ գըրգ եաշընը իքմալ իթմիշ Խորի իսէ տէ , Եիւզիւնտէն օթ ուզտան զիյառէ թախմին Խորիլէմէք Խորի : Ուզուհնա պօլլը , ինճէ պէլի , գոււմրալ վէ չօգ սաշը , նագիք սըֆաթը , ճալիպ պիր նագարը հայիդ իրի կէօղիւ զայէթ կիւզէ պիր գարը Խորի : Գալընճա վէ քիրազ կիպի գըրմըրը տուտազ լարընըն արասընտան զայէթ մուսթազամ քիւշիւք վէ պէյնազ տիշէր սէլիլմէքտէ Խորի : Ճիսմինին պէլի. տէն եօգարը օլան գըսմընըն էլքեալի զայէթ լաթիֆ օլուպ , միւթէննաօրպ պիշիւ. տէ օլան գօլլարընըն նիհաղէթինտէքի էլլէրին Վիւսնիւ թարիֆի նագապիլ մէրթէ. պէտէ օլտըրնաթն , Վալանթին պալօյա կիթմիքճէ , օմնաղլարընա գատար աշըգ կիթմէքտէն խօշլանըր Խորի : Այազլարընըն կիւզէլիյի օ տէրէճէտէ իսիի քի , էլքեալ նատիթէ սըրասընտա րաֆլարա վազ իլէ էնգարը ամմէյէ արգ ծլուհմաղա շայան Խորիլէր Խալիլէպիլիր :

Ախլազ մատտէսինէ կէլիւնէ , նէ գատար ախլազը մէզմուսն , վէ թէմայիւ. լաթը միւնասէպէ թէսապիուր օլուհնապիլիրսէ , ճիւլմէսի Վալանթինտէ մէվհոտու. օլուպ , մաղրուր , հասուտ , խօտպին , իֆրաթ ծալթանաթա մէյնիւ , հէր նէվ զէվի ու սէֆանըն մէֆթուհէսի , ագիլանէ գալլի Խալիլալէն վէ խալիսէթտէն պիլիէրի պիր գարը Խորի :

Լիւթօվիդ Պրէսսօլըն սէրվէթը ճէսիմէ սահիպի օլաճաղընը տէզմիշ օլուպ , հի իսթէտիլինի եաքտըրաճաղը մէմուլիյէ անըն իլէ էվլէնմիշ Խորի Խորէ տէ , չօգ սիրը մէյպիլ իւմիտին վահի օլտըրընը վէ գէվհի իլէ քէնտիսի կիպի թապիյէթճէ տապան տապանա զըտտ իքի մախլուզըն պէօլէ պիրպիրէրինի պոլուպ էվլէնմիշ ծլմալարը նատիլէն թէսաթիւֆ օլուհըր պիր հալ իտուղիսի Վալանթին անլամը օլտըրը ճի հէթէ , նէ վէճէ իլէ հարէքէթ իտէճէլինի քէնտիսնէ գաթարալաշարըրպ , իտմէսին տէն տիշարը քէնտիլէ գէվք ու մէֆա վէ էլլէնէ թէտարիքի էսպապընըր իսթիհիս իթմիլ , վէ քէնտիսինէ մէլ կէօսթէրէնլէրին թաթը սէօղլէրինի գէր ան քէմալ մէմուսիլէթլէ թէլազգը իթմէքտէ պուլուհնըր Խորի :

Վալանթին գըզընըն Թիւնեայա կէլլէսինտէ մէմուսն օլաճազ Խորտէ միւթէ. էսսիւֆ օլմուշ Խորի :

Գրգը պէջնաւորեմէն քէնտիսի տախի պիր թագաւմ գալաւ ալթընա վիրէճէինի , վէ գէվճինին օ գայալարը սիլքիպ աթմաղա միւստատէ իթմէճէինի խամթընա կէթիրիպ , թա էվվէլինտէն գույուտ վէ վէզաիֆը մէգ թարէտէն վարէսթէ գաւմագ ազմինէ տիւմիւշ իտի :

Մարի մէթէպտէն չըգաղգտա , հագգընտա նէֆրէթ տէրէճէսինտէ պիր պիւթուտէթ իպրագ Վըլէտի : Օն սէքիզ եաշընտա օլուպ , կիւզէլիք վէ նէզաթէթ վէ լէթնթէթտէ եէթթա օլան գըզըղազընըն եանընտա քէնտիսի իթմէյար կէթիրինիյծի գանն , վէ գըզընըն հուգաթընը քէնտի ղարիպ հալլէրինին ինրասընա պիր մաւնիա առտ իթմէթտէ իտի :

Պինաէն ալէյհ քէնտի քէնտիյէ — Պուէնըն պիր ան էվվիլ չարէսինէ պագմալը . լաթին նէ՞ վէճէ իլէ . վագըթ կէշիրմէքսիզին էվէնտիրմէքտէն պաշգա պիր չարէ կէթըրէվէյօր իսէմ տէ , էվլէնթիրմէք իշին տէ պիր գոճա լագըն . վէ պու գոճալը պալմագ իշին իսէ , գըզը ճէմիյէթէրէ կէթիրմէլի տիր . . . Մարիի վէթթէրմիլի , մէսէլէ օրատա . չիւնթի հիւսնի եէրինտէ վէ իսթիգպալթնտէ սէթվէթ օլտըզը իշին պիր գըզա չաթուգ պուլուէնըր . գըզը կէթսթէրմէք տիրմէք գօլա . . . ամմա վիշն ձպէրնագէթ ալըպ տա ճէթիյէթէրէ կէթիրմէլէմ . չիւնթի օնըն եպնընտա պէնիմ հիւսնիմ պաթթալ վէ վաթի օլոնը , վէ պանա եալթագլանանլար պէթի պըրթագըպ օնա հիւսնիմ իտէրէթ . պինապէրին գոճամ օլաճագ այը մոսվագգաթէն օլսուն բօսթընը պըրագըպ տա , գաթուսընը վէ խանէսինի աշմաղա գարար վէրմէլի տիր . պէնիմ իշին պէթլէ պիր չէյ Յուքմոտըր ամմա , գըզը իշին եարմաղո րազը օլուր , օլմագսա մէճպուր իծէրմ , — տէտէքտէն սօնրա , հէման չու թէնագլուրընը Վիւրայա գարգըլըպ , գէվճինին խըզմէթքեարընա , էֆէնտիսի օտաթընտա օլուպ օլմատըղընը սիւվալ իթտի , վէ եարըմ սաթթ էվվէլ օրատա օլուպ , օնտան սօնրա ձիշարը չըգմամըշ օլմագը մէմուպինտէ օլտըղընա տաիր խըզմէթքեարտան ճէվապ ալտը :

Շէր նէ գատար լիւտօվիգ՝ միյմարըզ սէնաաթընըն ինրասընտան ֆէրագէթ իթմիլ իտի իսէ տէ , սէնաաթը մէզթիւրէյէ չօգ մէրագը օլտըղընտան , հէր կիւն պիր գաշ աթաթ օթուրըրպ խանէ , սէրայ , քիլիծէ , թէթթըն էպնիյէլէրի թէսմէրի չըզար իտի . օտասընըն տիվարլարը քէնտի ասաթըլլա Մուհամթ իտի :

Վալանթին Տարիլը Պրէսսօլ պիր սէպէպէ մէպնի օլմայլնճա , վէ պուտա բէք Պատիր օլարագ , գէվճինին օտասընտան իջէրի կիրմէզ իտի . պու շէֆա կիլքիլի սըրաաա շըզը Մարի՝ բէնէրինին եանընտա իտի :

58

Մարի՝ վալիտէսինին իւզէրինէ տօղրու գօշուպ վէ պօղաղընա սարըլըպ , — ա՛հ վալիտէճիլիմ , նէ՛ էյի իթտին տէ սէն տէ պոգըրայա եանըմըզա կէլտին . տիշարը չըգմըշ իտիլէ պաթէթ իպլէլի չօգ օլտը՝ մը :

Վալանթին Մարիին խահիլի պուսէսինէ մուգապիլ , պարիտանէ մէքուճէյի պիր էօթէրէք . — Եարըմ սաթթ գատար օլտը :

Մարի . — Պրիմ իլէ սէօհպէթ Վթմէկէ կէլտին , տէյիլ՝ սի :

Վալանթին.— Էվգենի, գրգռում. պապան իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

Մարի.— Մուհիմա պիր մէսէլէ՞ մի վար:

Վալանթին.— Էվգենի:

Մարի.— Մասլահաթնա՞ մը:

Վալանթին.— Էօյլէ:

Մարի.— Տիմէք օլուր քի, պէն պուրատա պուլունմամալըլմ. բէք էյի, էօյլէ իսէ պէն կիտէյիմ, —տէյիպ, բէտէրինի էօբտիւքտէն սօնրա, —պէն քիւթիւպ խանէյէ կիտէյօրըմ. մասլահաթնա օլան սէօղիւնիւզ պիթէր իսէ երնէ կէլիրիմ, ամամ սէօղիւնիւզ բէք ուզուն սիւրմէսին:

Մարինին՝ վալիտէսինի սէվտիյինէ աշլաշիւպէն իտիլէմէզ: Մարի՝ էյի երիւրէքի վէ ագըլը պիր գըզ օլտըլընտան, վալիտէսինի սէվմէմէք էլինտէն կէլմէզ իտի, լաքին բէտէրի հապգընտա օլան մուհապպէթինին տէրէնէսի, խուսուսըլմ վալիտէսի հապգընտա մէֆրուզէ օլտըլը մուհապպէթ պէյնինտէ ճէսիմ պիր ֆարգ օլտըլընը Մարի պիլմէզ վէ հըսս իթմէզ տէյիլ իտի:

Բէտէրինին քէնտիտինի առէթա թաբարճասընա սէվմէքտէ օլտըլընը պիլիւր, վէ վալիտէսինին իսէ քէնտիտինի սէվմէտիյինի պիր վէճհ իլէ զինինէ Կէրլէշտիւրէմէզ իտի Տախիլէն վալիտէսինին շու հալինէ էսէֆ իտէր, վէ Փաղաթ պիւր հըսսը աֆիֆանէ սէմէրէսի օլարագ, շու էսէֆինի աշլա պէլիլ իթմէզ իտի:

Նիհայէթ Մարի տիշարը չըգաը վէ գաբուլը գաբաուը:

Գարը իլէ գօճա եալընըզ գալտըլար: Վալանթին թարիֆ օլընտըլը վէճհ իւրէ զէվճինին օտասընա նատիրէն կէլտիլինտէն, վէ քէնտի տաիրէսի զայէթ ուզագա ալուլունտըլընտան, Լիւտօվիգ՝ գարըսընըն պու տէֆաքի կէլիլինէ թէաճճիւպ տէ գալմըլ վէ աշմագ իսթէտիյի պահսը աշմագա գաբար վէրմիշ իտի:

Վալանթին.— Պէն խաֆիֆ մէշրէպ պիր գարը օլտըլըմ հալտէ, պու տէֆօ սիպին իլէ քէմալը էհէմմիյէթլէ կէօրիւշմէք իսթէտիյիմէ պէլքի թէաճճիւպ իթմէք տէսինիզ:

Լիւտօվիգ.— Թէաճճիւպ իթմէք մի, նիշիւն, հաթթա մէմնուն օլտըմ. չիւն քի պէն տէ սէնին իլէ պիր ազ կէօրիւշմէք իսթէյօր իտիմ: Մէսէլէ նէ՞ տիր:

Վալանթին.— Մէսէլէ գըզըմըզա աիտ տիր:

Լիւտօվիգ.— Թէմամ, պէն տէ սէնին իլէ գըզըմըզ Մարի հապգընտա պաղ մէրթէպէ սէօզ իթմէք նիյէթինտէ իտիմ:

Վալանթին.— Իզն վէրիւր իսէնիզ, էվգէր էմրտէ պէն էֆքեաըմը պէյան ի տէյիմ:

Լիւտօվիգ.— Րէնա իտէրիմ, պաշլա, տինլէյօրըմ:

Վալանթին.— Մարի օն սէքիզ եաշընա կիրաի...

Լիւտօվիգ.— Իքի այտան պէրու...

Վալանթին.— Էյի պիր գըզ օլտը...

Լիւտօվիգ.— Հէր ճիհէթլէ միւքէմմէլ պիր գըզ օլտը տէմէյէ չէքինիյօ՞րմըն:

Վալանթին.— Էվգենի. նատիրաթտան տըր տէյիմ տէ, մէմնուն օլտըն պիթսին... Մէքթէպտէն տէ արթըզ չըգաը...

Լիւտօվիգ.— Էօյրէնէնէք պիր շէյ գալմաուը. աերսլէրինի թէգմիլ իթտի:

չիմտի էվճէ իգթիգա իտէն շէյլէրի էօրէնմէսի լազըմ կէլիր քի, պուռնն տա հուսուի սէնին վազիֆէն տարէսինտէ տիր: Լաքին սէն տէ էվ էօմրիւնիւ սէվմէտի. յինտէն, պուռ խուսուս սանա պիր ազ զահմէթլի կէօրիւնէճէք տիր:

Վալանթին.— Պէն վազիֆէմի թանըրմ, վէ վալիտէլիյէ ախա օլան վազիֆէ. յի իճրա իտէրիմ. էվվէթ, հէր նէ գառար լէթաֆէթինի սէնին հըսս իթ. տիրմէմիշ օլտըղըն էվ վէզաիֆինտէն շիմտիյէ տէկին էլ շէքմիշ իսէմ տէ, պուռնն իլէ պէրապէր երնէ վազիֆէմի թանըրմ:

Վալանթինին շու սօն սէօղլէրի իւզէրինէ արպէտա գօրմազ իհթիմալտէն իտի իօէ տէ, Լիւտօվիգ պուռնը թէրվիճ իթմէյուսլ, սէօղիւնէ տէվամ իթմէսինի զէվճէսինէ պէյան էյլէտի:

Վալանթին.— Մարիյի նէ՞ եաբաճաղըզ:

Լիւտօվիգ.— Սէն պիր ազ էվվէլ պուռնտան պահս իթմէք արզուսընտա օլտըղընը իֆատէ իթմիշ օլտըղընտան, էվվէլ էմրտէ սէն Ֆիքրինի պէյան իթմէլիսին, պէն տէ սօնրա քէնտի րէյիմի սէօյլէրիմ:

Վալանթին.— Բէք ալա... պէնիմ պուռ պապտէքի էֆքեարըմ զայէթ աշիգ վէ սատէ տիր. վէ էկէրչի սիգ էֆքեարըմ միւշարէքէթ իթմէյէճէք օլուր իսէնիգ թէ. աճհիւպտէ գալաճաղըմ... Մարի օն սէքիգ եաշընտա տըր... զէքի վէ մալիւմաթլը տըր... շու գըզըզաղըմ միւքէմմէլ պիր գարը օլապիլիր... շու հալտէ արթըգ էվէնտիրմէք իգթիգա իտէր:

Լիւտօվիգ.— Տահա բէք կէնճ տէյիլ մի:

Վալանթին.— Էքսէրիյա էյի ճէհէզի օլան գըզլար պուռնտան տահա զիյաճէ եալըլ էվէնմէզլէր:

Լիւտօվիգ.— Պէն գըզըմըզա պէնիմ լայըգ կէօրիւսլ տէ քէնտիսինին պէյէնմէ. յէճէյի պիր քիմաէ ճէպրէն թէքլիֆ իթմէք էֆքեարընտա տէյիլ իմ: Պէն պիր գօճա ինթիխապ իթմէսի թէտապիրինի գըզըմա իրաէ իտուսլ, ինթիխասլը պիւսպիւթիւն քէնտիսինէ թէրք իթմէք տիր նիյէթիմ:

Վալանթին.— Պուռ պապտէ պէն տէ սիզին կիպի տիւշիւնմէք տէյիմ:

Լիւտօվիգ.— Էօյլէ իսէ՞

Վալանթին.— Էօյլէ իսէ, Էնթիքա տէտիրին շէյ պիրինի տիկէրինէ Նիօլէթ իթմէք տիր:

Լիւտօվիգ.— Շիւպհէսիգ:

Վալանթին.— Օ հալտէ մէմուլ իտէրիմ քի, գըզըմըզ սէնին էվէ գապուլ իթմէքտէ օլտըղըն, եաշլարը օլտըգճա կէշմիշ օլան սէքիգ օն տօսթընըն իշինաէն քէնտիսինէ պիր զէվճ ինթիխապ իտէպիւսին:

Լիւտօվիգ.— Նէթիճէի մէրամըն նէ՞ տիր:

Վալանթին.— Մէրամըմ նէ՞ օլտըղընը անլամալը իտին զանն իտէրիմ:

Լիւտօվիգ.— Աճապա սէնին եալընըզ պաշընա կիթմէքտէ օլտըղըն ճէմիյէթլէր իշինէ Մարիյի տէ սօգմազ իշիւն ի՞զն մի իսթմէմէկէ գալգըշաճազսըն:

Վալանթին.— Պուռ տէտիյինիգ թէտապիր ալա խաթըրմտան կէշմէտի. հաթթա գըզըմըզ Մարիյի, պէնիմ տէյիլ, իլա սէնին շուռնա պուռնա թանըթտըրմազը. զընը իսթէրիմ. գըզընը թանըթտըրմազ վազիֆէսի բէտէրէ ախա տիր, վալիտէյէ տէյիլ...

Լիւսովիգ.— Տիւարը չըգմագտան խօչանմառողըմը պիւմէ՞զմիսին :

Վալանթին.— Օրասընը պիւրիւմ՝. ֆագաթ զըզըմըղա ֆէտաքեարըզ իթմէյ պօրնըմըզ օլտըղընը տա պիւրիւմ : Մարի կերչի մալլւմաթը վէ թէր իյէ պիր գ իսէ տէ , ասալէթ , թերպիյէ վէ սէրվէթի նիսպէթինտէ պուլունա աղը ճէմիյէթ , լէբտէ նէ կէօնա տավրանմազ իգթիզա իթտիյինի հէնուզ լիւզումը տէրէճէսինտ պիւմէզ : Մարի՝ միւթէպէր պիր փարը օլտնագ Թըր , վէ ֆագաթ շու հալէ վաթը վէ նաիլ օլմասը հէր նէ էսպապէ միւթէվագըզը Թիսէ , պիզ թէտարիւ իթմէյիլիլ Հագըզըմ վար մը :

Լիւսովիգ.— Հէմ վար հէմ եօզ , պիր ճիհէթլէ հագըզըն վար ամա , պէն ճիհէթտէ սէնին իլէ հէմրէյ տէյիլիւմ . էկէր պէն Մարի իչիւն զայէթ իւլ զայէ միւ թէպէր վէ մաարուֆ պիր գօճա պուլմաղա հասէտքեար օլսա իտիւմ , սէնին սէօլ տէթըլէթին հագըլ օլտըղընը իթիւրաֆ իտէր իտիւմ . լաքին պէն պիւթիւն էօմրիւմտ չալըմաղա վէ սէրվէթիմի իտարէ իթմէկէ գանաաթ իթմիլ հաստսիզ պիր քիմէ իմ . . . Գըզըմըզ տա պէնիւմ հալիմտէ եաշայանագ օլուր իսէ , զիյատէսիյլէ մէսնա վէ պաթթիյար օլուր զանն իտէրիւմ : Պէնի՝ օէիլ օն Թօթըմ տէյերէք թահգիրանէ թաատատ էյլէտիյին էհիլ ըրզ զէվաթ՝ քեաֆֆէսի էվլատ սահիպլէրի տիրլէր . կէնճէթին իչինտէ զըզըմըզա պիր էյի գօճա պուլմազ զիյատէսիյլէ մէմուլ տըր :

Վալանթին.— Էօյլէ տէ օլսա , տէյիլ մի բի , գըզըմըզ օ տէլիգանըլարը կէօր մէլի տիր . գըզը ալըպ վէ գարու գարու սուլըպ տա էվլէտիւմէ Էթիթիյիլիլ Էնըմէլ Էնըմէլ Գ— Գըր , Էիս Էի պէյէնէր Էսէ , Էյթանա Էնըմէլ պէյէն Էթիթիլ տէյիլիլիւմ :

Վալանթին հալը վագըլ կերչի միւպալաղալընա թասվիր իթմէքտէ իտի իսէ տէ , սէօլլէրթ տէ հագթիգաթա բէք միւպային տէյիլ իտիլէր : Իչին պու ճիհէթիլիլ Լիւսովիգ տալի ֆարգ իտուպ , նէ կէօնա ճէվապ վէրէճէյինի չալըրտը . Վալանթինին պահսը պու գալըպա տէօքէճէյինի մէմուլ իթմէմիլ իտի :

Լիւսովիգ.— Նէ՞ սուրէթլէ հարէքէթ իթմէլի պիւմէմ , —տէյու քէնտի քէն . տիյէ կիպի սէօյլէնտի իսէ տէ , Վալանթին բէրտէյի երւքսէլթէրէք .

— Գըզընըն իաթըր իչիւն և աճայիպ հալլեթինտէն ֆէրաղէթ կէլմէլիսին պու տա զօր պիր շէյ տէյիլ եա . . .

Լիւսովիգ.— Ճէմիյէթլէրէ՞ մի կիրիւմէք :

Վալանթին.— Հէմ կիրիւմէլի , հէմ տէ էվտէ գապուլ իթմէլիլ :

Լիւսովիգ.— Օ հալմէ հայաթըմըն թարղընը քեամիլէն թէպտիլ իթմէլի . . . Պէօյլէ՞ մի :

Վալանթին.— Շիւպհէսիզ քի էօյլէ . . . էկէր փըզըմա մուհապպէթին վար իսէ . . . սէն տէ զաթէն պու տէրէճէ թէնհաճա եաշայանագ պիր եաշտա տէյիլիլիլ եա . . . ալը վէր գարուճը . . .

Լիւսովիգ.— Քի ճէյին պէյէնտիյին քէսան՝ սէնին տօթթլարըն կիրսինթիլ էօյլէ՞ մի :

Վալանթին.— Պէն սանա պէնիւմ տօթթլարըմտան պահս իթմէյօրըմ և ալլինթիլլէր՝ սէնին ձէյէնտիյին զէվաթըն էվլատարը վարալըլար կէլմիլլէր . . . վաթըա ուտիլ ու ատաթընը թէպտիլ իթմէկէ մէնպուր օլաճագսըն , ամմա նէ չարէ , պուլը

սերէթ տէ Հախէճէթ իթ մէջ խնայելիք օրուր . զըզմըզն մէնֆամթը իջիւն պէյ-
լէ պիր ֆէտանթարուզ իթմէջ խոսուսընտա թերէտաթ'աւ մի իտիյօրսն և . ֆգ

Լիւսնակ. — Ի վրէժէր թէսպիրիւնի անյիշարմէք, տէստէպէյի արթըմագ, վէ պիր թագըմ պէնիմ պիլմէտիյիմ բուսոււմ ու թէքեալիֆէ թապի օլմագ ինանք իտէճէք տիր :

Վալանթին.— Պէ՛ն սա՛նա պո՛ւ խոստւալարտա իրա՛նք՝ թա՛րիգ վե՛ մուսվէնէ՛թ
իտէ՛րիմ . . . Գը՛լա տա՛հա ետե՛ր կիրտի՛ք . . . սէքե՛ղ օն կի՛ւն զմե՛քընտա իգե՛թիգա ի-
տէ՛ն թէպէտտիւլաթը՛ն ինձա՛ վէ իմալի՛նի պէ՛ն ա՛նրէօհտէ ինէ՛րիմ . օնտա՛ն ցօնրա
միտա՛ֆիր գապո՛ւլ իթմէ՛ք ինչի՛ւն տե՛հա իբի՛ ալըմըդ գալըր :

Լիւսովիդ:— Էջի՛ց ամմա, պու՛նլարըն մալի պանա չօղն օթձըա՛նաք արը: .
Ֆալանթին:— Պու սըրա՛ծա թա՛րա մէսէլէսինի արայն սօքմա՛գ անլպ օլուր. .
սէն զէնկին օլաղըն հալա՛ն, վարիտաթընը պիլէ քա՛րֆ իթմէն քա՛նսին:

Լիւստովիզայա Պիլիբոն քի, պէնիմ Թէսարրուֆ իթիէլտէն միգ մանաւմ յի գը-
 ցիմիցրն ճէհէդիէի առթորմադտան իպարէթ տիի :

Վարանթին.— Գրգը ճվէնտարմէք իշխն հիշ պիր կէծնա զայրէթ տէ պուլուն-
մատրգճա, ճէհէգին չօգ. օլմածր նէյէ՞ Էարար :

ՊԵՆ ՍՐՐԱՄԱՅԱ ԳԻՐԸՈՒ ՎՈՐՈՒՆԼՈՒՆԷ՝, ՎԷ՛ ՄԱՐԻ ԱՐԱՂԲՐԺՏԱՆԵՆ ԱԿԱՆԸՆ ԴՆԿԱԹԻՃԱ՝

— ԾԻՆ ԶԻՆՄ՝ ՍԻՆՉԱՆՀԱՏՈՍԱԿԱՐՐԻՆԻՑ ԽԱՆՀԱՆ ԱԳԻՔՄԵՋԻՍԻ ՎԻ՛

Լիւսովիդ. — Խայր, ճիշդ գրածք։
Լարի. — Իօմէ իսէ Երնէ Եւրիմէ Կիտէրիմ։

Լիւսովիգ... Եօգ, Էօգ, Կիր իշերի՝ զնիտէն իւր պիր խոսնուածտա իթթի-
Քաա իտէփրօնիգ, մէսէկ օանա ախա տիր, Էէլ տէ արաւորք պոռ :

59

Մարի Իշէրի կիրէրէք. — Ճանլմա միննէթ . Էփէր տայիմա սեգին լըինիզին ա-
րանրոն արուլասիլէճէք օլլամա՛, նէ պէօլիք տաշաւէթ օլուր :

Լիանովիզ. — Հիշ տեղի խառն պողոտե Գալուստի իրարն. անան սօրաճողորմ
ճիր յէլէ. սօրաճողորմ ճիր յէլէ. սօրաճողորմ ճիր յէլէ. սօրաճողորմ ճիր յէլէ.

Մարի.— Պիր չէ՞յ մի սորաճագսընըզ ։
Լիւստիսիս.— Իմէ՛ր Խի՛թ սիւնալիմ ։ Եւ միջի՛թ լէրնէ՛ պուլնիմազ լըղը , վէ

պուրատա Դէճէ էյլէնճէլէրի վէ պալովար թէրթիպ իտրլմէսինի աշգու իտէ՞րմիսին։
 Լառնի։— ԻՅԻՐԻ Կէն պուրատա Բլլէնճէ թէրթիպ իժմէկէ արգու իտրլօր իսէճ։

[illegible]

ԼՂԻԽՈՐՀԻՔ. — Պոռ ճէվապլըն՝ յէսէլէնին հախի՞նէ յէտար օլամաղ ք սէն պէնին
 ԹԻԼԻՍԻՔ. — Բէսնին տիւնին չափթառա պիր թէրթէ Էվիմիգտէ պիր գննէր պիր

Հյուսիսէ թէրթիպ օլունմասընը իսթէ՛րմիդին ։ Վէ պիդիմ տէ մուգ անդիւրիւնտէ վուգ ու
զուսաճաւ արմաթիւնէ եճաւթ ինքնէ միդի արգաւ իտէ՛րմիդին ։

Մարի.— Օ հալաւ , եղբայր . առ սէօյլեռիքէրնիդին իճրասընը արգաւ իտէրիմ թէնհալըզ վէ վահիլիլի պսլա սէվմէմ , իւնսիյէթտէն բէք մէմնուսն օլուրըմ :

Լիւտօվիգ.— Խիւլառարի քէլամ , կիւրիւտիւլիւ վէ բաթըրտըլը էօմրէ հաւէսքեարսըն :

Մարի.— Եղբայր , պապանըղըմ :

Լիւտօվիգ.— Եյ քի՛մէրի տալէթ իտէնէյիզ :

Մարի.— Օրասընը պիլմէմ , պու ճիհէթ վալիտէմ իլէ սանա աիա տիր :

Լիւտօվիգ.— Սէնճէ պիր տալէթ իտէնէք քիմսէն եօ՞գ մը :

Մարի.— Ելպէթթէ քի վար , պէնիմ տալէթ իտէնէք պիր քիմսէմ վար . . . պէնիմ իմսիմի եարաճագ օլան իէսսամ . . . գապուլ իաէ՞րմիսինիզ :

Լիւտօվիգ.— Շիւպէն՞ մի վար . բէք լաթիֆ պիր քիմսէ օլտըզ տան պաշգաւ , սէնաաթընտա տա չէօհրէթի վար քի , իքի ճիհէթլէ մագպուլ տըր :

Մարինին՝ Կապրիէյ Սէրվէտէն պահս իթմէսինտէ պիր մագսատը օլուպ , հէնուզ միւպթէտի կէնճ գըզլարըն մէյուլֆ օլտըզլարը պիր նէվի ուսթալըզլա տօղրու մէգըրիւր մագսատա եիւրիւմէքտէ իտի :

Լիւտօվիգ.— Կապրիէյ Սէրվէ կէզմէքտէ իտի իսէ տէ , զիհնինտէ շակիրտի Սիւպէր տօլաշմագտա , վէ Փագաթ իսմինի վէրմէկէ ճէաարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Գալպինէ տէյմիլ օլան Ալպէր Ժիպրէյի իք տէֆա օլարագ թէխաթթուր իթմէքտէ , վէ Կապրիէլին արգասընտան շակիրտի Ալպէրին տէ էվէ կիրիպ չըգապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի :

Վալանթին.— Նէ՞ հանէթ . պէն տալէթ իտէնէյիմիզ զէվաթըն էսամիսինի պիր բուսուլա եարարըմ տա բէտէրինէ կէօսթէրիւրիմ . վէ մատամ քի շիմսի պիր ագթէպաիլը էֆքեար իթմէկէ պաշլայօր , պատէզին պէնիմիզտէ տայիմա իթթիֆագ հուսուլէ կէլէնէյինէ էմին իմ :

Մարի.— Պէն տէ էմին իմ , վէ հագիգաթէն իքինիզ տէ բէք կիւզէլ պիր թէսազվուրտա պուլընմըշընըզ , սէնի պիր էօրմէլիիմ , պապանըղըմ :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ Ֆիւթուր իլէ գըզընըն պուսէսինի թէլազգը էյլէտի : Քէնտիսի իլէ զէվճէսի Վալանթին միյանընտա հաքէմ մագամընտա գապուլ օլուսան Մարինին՝ վալիտէսինէ հագգ վէրմէսիլէ , նիչէ նիչէ զահմէթ վէ մէշագգաթ չէքէրէ նաիլ օլտըղը իսթիւրահաթը հալին պիր սէօզ իլէ մահվ ու իզալէսինէ միւսարաաթ էյլէմիլ օլտըղընը տիւշիւնիւպ տուրմագտա իտի :

Մարինին սէօզիւնէ մուխալէֆէթ իթմէք՝ բէտէրի Լիւտօվիգ իշիւն միւմքին օլմատըղընտան , իչինի չէքէ չէքէ , նէ եարաճաղընը գարարաշտըրըզ , վէ սըգընթըլը հալինէ պիր նէչէ բէնկի վէրէրէք :

— Էյլէ իսէ . . . էյլէ իսէ , մատամ քի թէսազվուրըմըզ էյի իմիլ , պիւա թէնտիր իճրասընա պագալըմ . . . եարընտան իթիպարէն էվճէ էլզէմ օլան պազը թէգեինաթըն իքմալինէ պաշլայալըմ :

Վալանթին.— Հէր թարաֆա ազիզէլէր ասմալը :

Լիւտօվիգ.— Օ գօլայ , կիտէյիմ պիր գաթ էլպիսէ ըսմարալըմ :

Վալանթին.— Պէն տէ Մարինին կիլինէճէյի էլպիսէլէրին թէտարիքիլէ մէզգուլ օլայըմ :

Պու արալըդ իչէրի պիր խըզմէթքեար կիրտի :

Լիւտօվիգ.— Նէ՞ վար :

Խըզմէթքեար.— Վալէն սօգաղընտա սաքին Մ. Ապարիէլ Սերվէտէն սիզէ պիր մէթոուպ վար . պու մէթոուպը կէնն պիր գըզ կէթիրտի . . . օ գըզ տա պուրառա տըր . սիզի վէ մատմաղէլի կէօրմէք իսթէյօր :

Լիւտօվիգ.— Իսմինի սէօյլէտի՞ մի :

Խըզմէթքեար.— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . ատը Սիմօն իմիլ :

Մարի.— Սիմօն . . . պիզիմ թէսահուպքերտէմից տիր , պապաճըղմ . սանա թարիֆ իթտիյիմ գըզ տըր , վալիտէճիյիմ . օ կէլէն գըզ , օ թաթլը , չալըչկան գըզ տըր քի , խասթալըգտան եէնի գալգմըլ . պիզ տէ Մատամ Տիւպիէֆէ թափսյէ իթտիք քի , միւնհալլ օլան ճամէշույ միւտիրլիյինէ թային իթսին :

Վալանթին միւթէքէպպիրանէ.— Տիմէք պիր իչնի , սիզ սէհապէթ իթմիշսինիզ , օ տա պուրայա գատար սատագա իսթէմէկէ կէլմիլ , էլպէթթէ քի մէրգու-մէյի պուրատա գապուլ իթմէզսինիզ :

Լիւտօվիգ.— Էլպէթթէ քի գապուլ իտէճէյիզ . կէրչի ֆազըր վէ չալըչարագ կէլինէն պիր գըզճըղագ իսէ տէ , դայէթ նաղիք վէ հէր եէրէ եագըլըր պիր չօճուգ տըր .— վէ խըզմէթքեարա խիթապէն , — օ գըզը պուրայա կէթիր :

Խըզմէթքեար տիշարը չըգ տըր . Սիմօնըն կէթիրմիլ օլտըղը մէթոուպը Լիւտօվիգ էլինտէ թութմագտա իտի :

Մարի.— Աչ պապա , պագալըմ Մ. Սերվէ նէ՞ եագմըլ . չիւպէսիզ ըէսմիմ Իլին հանկը կիւն կիտէճէյիմի սիւվալ իտիյօր :

Լիւտօվիգ մէթոուպը աչըպ օգուըպ.— Ֆիլ հագըգա եարըն կիթմէլի իմիլ :

Մարի.— Նէ՞ գատար մէմնուլն օլաճագ խապէր :

Մարինին սէվինճինին երիզտէ սօգսանը Ալպէր տը Ժիպրէյի թէքրար կէօրմէք իքփիտինտէն նէշէթ իթմէքտէ իտի :

Վալանթին.— Պու Մ. Սերվէ տէտիյինիզ դաթտա էլիյէթ վա՞ր մը :

Լիւտօվիգ.— Չօգ , վէ հաթթա կիւնտէն կիւնէ շէօհրէթի թէղայիււ իթմէքտէ տիր :

Վալանթին.— Մարինին ըէսմինի սէրկիյէ վագ իտէճէ՞ք մի :

Լիւտօվիգ.— Օ խուսուսարա տաիր պիր շէյ սէօյլէմէտի . լաքին պէն իսթէմէմ քի վագ օլուեսըն , պէնճէ լիւզուլմ կէօրմէմ :

Վալանթին.— Լիւզուլմ կէօրմէ՞ք մի սին . սէն իլթէ հէր շէյի պէօյլէ աքսինէ հիւլմ իտէրսին . պէն սէնին ըէյինէ քեամիլէն մուխալիֆիմ . . . էկէրչի մէզքիւր ըէսմ միւթէմմէլ օլուր իսէ , կիւզէլ պիր էսէր օլուր իսէ , իսթէրիմ քի , Մ. Սերվէ սէրկիյէ վագ էլլէսին , վէ իսմիմիզ տէֆթէրտէ պուլընսըն :

Լիւտօվիգ.— Պուլըն միւզաքէրէսինի սօնրա իտէրիզ :

Սիմօն իչէրի կիրիպ , մահճուպանէ սէլամ վէրտի :

Մարի՝ Սիմօնա տօղրու գօշարագ , — Ա՛հ , մատմաղէլ Սիմօն , նէ էյի իթմիլսին պու մէթոուպը քէնտին կէթիրմիշսին . չօգ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Սիմօն.— Պէն իսթէտիմ քէնտիմ կէթիրմէլիյի , քի պու վէսիլէ իլէ բէտէրինի-զին խանէսինէ կէլէպիլէյիմ , եօգսա ճէսարէթ իտէմէյէճէքտիմ :

Լիւթօվիգ.— Պօզ պիր միւթալաւա, գըզըմ, սէնի կէօրտիւյիմիգէ մէմնուն օլ
—ըգ, Մատամ Տիւպիէֆտէն տօլայը պիգէ պիր տէյէճէյին օլմալը :

Սիմօն.— Էվվէթ, էֆէնտիմ :

Լիւթօվիգ.— Մատամ Տիւպիէֆ սանա պիր մէքթուպ եազաճագաղըգ, եազտը՝ մը

Սիմօն.— Տիւն պիր մէքթուպ ալտըմ . . . Պու կիւն կիթաիմ, պէնի գապու
իթաի, վէ սիգտէն կէօրմիւշ օլտըղըմ սէհապէթ վէ հիմայէթաէն տօլայը շիմաի տ
—ըզը թէշէքքիւր իթմէկէ կէլտիմ :

Մարի.— Գապուլ օլունտը՞ն մը :

Սիմօն.— Էվվէթ, Մատմաղէլ :

Մարի.— Ո՛հ, չօգ մէմնուն օլտըմ, նէ՞ վագթ խըզմէթէ պաշլայաճագսըն :

Սիմօն.— Եարըն սապահտան իթիպարէն . պիր միւտտէթ տիշարը չըգամայա
ճողլմասն, սայէնիգտէ նաիլ օլմըշ օլտըղըմ սաատէթը հալտէն տօլայը պու կիւ
կէլիպ թէշէքքիւր իթմէք իսթէաիմ :

Պու միւլագաթ էսնասընտա, Վալանթին ֆիթուրսըզ վէ պարիտ պիր թալի
վէ աշիքեար սուրէթտէ թահգիրամիւզ պիր նաղար իլէ մերգումէ Սիմօնը սիւզմէք
տէ, վէ լագըրտըսընը տինլէտիքճէ միւսթէհղիյանէ պիր թէպէսսիւմլէ տուտագլա
րընը պիւզմէքտէ, վէ զէվճի իլէ գըզընըն էօյլէ չսըլճագտան վէ մէշագգաթաթ
գայիֆլէնմիւշ օլան պիր գըզա նէ ֆիքրտէ թէսահուպ իթտիքլէրինի անլայամամագ
— մ վէ Սիմօնըն իֆատաթը միւշֆիգանէսինտէն ասլա մէրհամէթ հըսս էյլէմէմէք
տէ վէ մէրգումէնին սէօյլէտիքլէրինի ահմագլարը ալտաթմագ իւզրէ էղպէրլէնմիւշ
իպարաթը պէլիղէ մագամընտա տինլէմէքտէ իտի :

Լիւթօվիգ Պրէսսօլ՝ գըզը Մարի իլէ պէրապէր մէրգումէյէ նաղարը մէրհամէթի
պագմագտա, վէ Սիմօն հագգընտաքի թէվէճճիւհիւ րէֆթէ րէֆթէ արթմագտ
իտի :

Լիւթօվիգ.— Պու կիւն կէլտիլինէ էյի իթմիշսին, գըզըմ. ճիւմլէմիւզ մէմնուն
օլտըգ . վագթըն օլտըգճա կէլէպիլիրսէն պիգի մէմնուն իաէրսին :

Մարի.— Պէօյլէ օլտըղընա էմինսին զանըմ :

Վալանթին.— Սէն էօքսիւզ օլմալսըն, գըզըմ :

Սիմօն՝ օ անէ գատար աղղընը աշմամըշ օլան Վալանթինին շու սիւվալինի ի
շիթտիքտէ, տիթրէմէկէ պաշլայըպ եիւզիւ գըզարտը :

Սիմօն.— Էվվէթ, մատամ, էօքսիւզիւմ. վէ եախօտ էօքսիւզիւմ տէյու պէր
լէմիլիմ. անամ վէ պապամ պէնի թանըմաղա թէնէզզիւլ իթմէմիւշ օլտըգլարը ճի
հէթլէ, սա՞ղ մը տըր —էյի՛ մի տիրլէր պիլմէմ :

Վալանթին.— Սահի՞հ մի. տիմէք քի մէյրու պիր նիքեաճ մահպուլը տէյիլսին :

Սիմօն.— Էվվէթ, Մատամ :

Լիւթօվիգ պէօյլէ միւնասէպէթսիւզ պիր միւլպահասայա նէթիճէ վէրմէք մագ
—տըլլա.— Օ ճիհէթէ սէնին նէ՞ վագիֆէն, Վալանթին :

Վալանթին.— Սէն սուս օլ, պէն Մատմաղէլ իլէ գօնուշըյօրըմ,— Սիմօն իթի
թ—պէն, —Գա՞շ եաշընտասըն :

Սիմօն.— Զանն իտէրիմ, եիրմի իթի :

Վալանթին.— Բա՞րիստէ մի տօզմըսըն :

Սիմոն.— Պիւմէյօրըմ :

Վալանթին.— Նէ՞րէտէ պէօյիւտիւն :

Սիմոն.— Վիլայէթատ :

Վալանթին.— Քի՞մ պէօյիւթտիւ :

Սիմոն.— Թէսլիմ օլընտըղըմ պիր սիւտանա :

Վալանթին.— Բէտէրին վէ վալիտէն Թէսլիմ իթմիշ օլմալը տըրլար :

Սիմոն.— Պիրիսի կէճէ վազթը կէլիպ , սիւտանամ օլան պիր քէօյիւ գարըսը-
նըն գաբուսընը չալըպ , պէնի պըրագտը :

60

Վալանթին Սիմոնըն սօն ռէօզլէրինի իշիթտիքճէ , խիւաֆը ըրգասը օլարագ , գալարընը չաթաը . անճագ խէլէճանը տախիլիսինի տէրհալ սէթրէ մուվաֆֆագ օլապիլիպ ,

— Պիր տահա օ ատամը կէ՞օրմէտին մի :

Սիմոն.— Ասլա , Մատամ :

Վալանթին.— Սէնին ատընա նէ՛ չաղըրլաճաղընը օ գարըյա օ ատամ մը էօյ-
րէթտի . սէնի գայըրմագ իւզրէ լաղըմ կէլէն ագչէյի պըրագմատը մը :

Սիմոն.— Նէ՞ գատար օլտըղընը պիւմէ՛մ ամմա , պիր մըգտար ագչէ պըրագ-
մը , վէ էվգաթը մուայյէնէտէ եինէ միւնասիպ մըգտար ագչէ կէօնտէրմէքլիթ Թէ-
նհիւտ իթմիշ . պուռնլարը տա պանա օ քէօյիւ գարըսը սէօյլէմիշ տիր :

Վալանթին.— Էյ օ ատամ վատինտէ սէպաթ իթտի՞ մի :

Սիմոն.— Պիր գաչ սէնէլէր սէպաթ իթմիշ , մատամ , վէ լաքին սօնրատան բա-
րա կէմէզ օլտը . իսմիմէ կէլինճէ , տիւզճէ Սիմոն Թէսմիյէ իտիլմէմի օ ատամ սիւ-
տանամ Թէնպիհ իթմիշ :

Վալանթին պագը շէյլէր տահա սօրմագ իսթէր իտի իսէ տէ , զէվճինին հու-
զուընտան չէքինմէքտէ իտի :

Սիմոնըն գըսսաճըզ հիքեայէսի երիմի իքի սէնէտէն պէրու Վալանթինին նի-
հանլանէի տէրուհինտէ ույուճը օլան պիր խաթըրայը ույանտըրմը իտի . կէրշի
պու կէնճ գըզճըղաղըն քէնտի իը խաթասընտան Թէվէլիւտ իթմիշ , վէ երիմի իքի
սէնէ էվգէլ գարտաշը Արման Տարվիլին գաշըրմը օլտըղը վէ օ վագթտան պէրու
պահսընը իշիթմէմիշ իտուկի գըզ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իթմէմէքտէ իտի իսէ
տէ , անճագ Սիմոն իլէ ասըլ քէնտի գըզընըն աշվալ վէ սէրկիւզէլթլէրինճէ վագը
օլան միւշապէհէթը թամմէ , Վալանթինին մէրագընը թահրիք իթմէքտէ իտի :

Վալանթին.— Պու հիքեայէ իթտիլին շէյլէր ատէթա պիր մասալա պէնդէյօր .
վագըմ մէմուլ իթմէմ ամմա , պէլքի կիւնիւն պիրինտէ եինէ Փամիլեանա գաժու-
լըրսըն . շիմտիլիք սանա շու նասիհաթը իտէրիմ քի , զէվճիմ իլէ գըզըմը մահճուպ
Իթմէյէճէք սուրէթտէ տավրանասըն . էքսէրիյա տալա շայէսթէ օլմայանլարա սէ-
հապէթ իտիլիշ օլուր , պագ քի սէն տէ օ սիւքէ տախիլ օլմայասըն , գըզըմ :

Սիմոնըն կէօզլէրի եաշ իլէ տօլտը : Վալանթինին սէօզլէրի՝ վէ խուսուսիլէ
սէօյլէյիլինին Թարզը մէրգուճէյէ Ֆէվգէլտտէ Թէէսիր իթտի :

Լիւստովիգ Պրէսսու իսէ , Սիմօնըն չու հալինի հըսս իլէ , Թէսքինը հէլէճանը զըմնընտա , — Մատմաղէլ Սիմօն նամուսըլը պիր գըզ տըր , վէ նամուսըլը օլտորընը տա խսպաթ էյլէտի , օ ճիհէթլէ էմին իմ . չիմտիյէ գատար նէ թարիգ իթթիխազ իթմիլ իսէ , պուռտան պէօյլէ տախի այնը թարիգտէ տէվգամ իտէճէյի տէրքեար տըր . . . Սէֆա կէլտին , գըզըմ , կէլտիւինէ Թէչէքքիւր իտէրիմ . պիզի միւմբիւնի մէր-թէպէ սըգճա կէլիպ կէօրմէյէ ունութմայասըն :

Սիմօն պիր գաչ սէօզ տահա սէօյլէյիպ տիշարը չըգտը , Մարի տէ հապըյո-գատար րէֆագաթ իթմէք իւզրէ պէրապէր աշաղը էնտի :

Լիւստովիգ . — Պու գըզընդադա նի՞չիւն պու գատար հիտտէթ կէօսթէրտին :

Վալանթին . — Տօղըըյը կէօսթէրմէք հիտտէթ մի կէօսթէրմէք տիր :

Լիւստովիգ . — Օ՛հ , տօղըըյը . . .

Վալանթին . — Տօղըըյը եա , սէնին սէհապէթ իթմէքտէ օլտըզըն գըզ , մահիր պիր ֆիթնէքեարա պէնզէյօր , վէ սիզ տէ օնըն թասլատըղը ֆազիլէթէ գարըըյ-յօրսընըզ :

Լիւստովիգ . — Նի՞չիւն տայիմա ֆէնա ճիհէթի տիւշիւնիւրսին :

Վալանթին . — Ձիւնքի սիզին գատար սաֆտէրուն տէյիլիմ :

Լիւստովիգ . — Պէլքի տէ էյիյէ ինանմագսըն . . . իշթէ արթըգ էմէլ վէ արգու-լարընա տա մուվաֆագաթ իթտիմ :

Վալանթին . — Պէնիմ էմէլ ու արզուլարըմա տէյիլ , գըզընըն արզուլարընա :

Լիւստովիգ . — Հայտէ էօյլէ օլտուն , մուվաֆագաթ իթտիմ եա , հայաթըմըն թարզընը տէյիշարիէճէյիմ , վէ թէվէճճիւհիմ օլմայան պիր խալգ իլէ կէօրիւշմէթ պաշայաճաղըմ . մատամ քի գըզըմը էվէնտիրմէք իչիւն պէօյլէ պիր թէտպիր էլ-գէմ իմիլ , նէ արէ , թէհամմիւլ իտէճէյիմ . արթըգ պէնիմ իչիւն իսթիրահաթ տէ-նիլէն շէյ պատէզին եօգ . . . Հէմ տավէթ իտէճէյիգ , հէմ տէ պաշալարընըն տա . վէթինէ իճապէթ իտէճէյիգ : Պուռնարա տէյէճէք եօգ , լաքին վահիլիք ատտ իթ-մէյէսին ամմա , չու կէչիրմէկէ պաշայաճաղըմըգ եէնի թարգ էօմրտէ պազը շէյէր վար քի , աւլա վէ գաթան գապուլ իտէմէմ . . . Պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու սէ-նին էօմրիւն պէնիմբինտէն պաշգա պիր էօմր տիր . . . սէնի թէքմիլէն քէնտի հա-վա վէ հէվէսինէ պըրագմըըմ . . . չու սէրպէսթ հալի նէ վէճիլ կէչիրիյօրսըն . . . չիմտիյէ գատար նէ սօրտըմ նէ տէ արատըմ , վէ տիշարտան վասըլ օլան միւնա-սէպէթսիլգ ահվալի իշիթմէմէք իչիւն գուշագլարըմը գաբամագտա իտիմ . . . մա-ր տամ քի եինէ պէրապէր պիր սիյագտա եաշայաճաղըզ , պատէզին էօյլէ հալէր օ-լամագ . . . սէն տահա կէնճ սին . սէն հալա կիւզէլսին , սէն իսթէրսին քի սանա չու պու պէյանը աշգ վէ արզը մուհապպէթ իթսին . . . կերէք էվիմտէ վէ կերէք պաշ-գալարընըն խանէսինտէ թէճէմմիւլ օլընտըղը սըրատա , պանա հիւրմէթ վէ րիայէթ իտիլմէսինի իսթէտիմ . պու նօգթոյը ունութմա : Շուռնըն պուռնըն իսթիհզասընա հէտէֆ օլմագլըղը գապուլ իտէմէգ օլտըղըմը ունութմա , իշիտիյօրմըսըն . իսթէ-մէմ , իսթէմէմ . պուրասընը էյի պէլլէ . եօգսա , օ սէնին այը նամը վէրտիյին քի-մաէ , բէնչէլէրինի կէօզիւնէ սալար հա . . .

Վալանթին գէվճիւնին չու հիտտէթլի չըգընըն ղէրրէ գատար ֆիւթուր վէ Թէլաշ կէօսթէրմէքսիզին տինլէտի , վէ Լիւստովիգ սէօյլէյիպ պիթիւրտիքտէն սօնըզ :

ղօրեպճէ պիր թէպէսսիւմ էլլէտի . կեօզ գաբագլարը պիւզիւլտիւ . . . հէման քէ-
լամէ պաշլայաճաղը սըրատա , Լիւտօվիզ մէյտան վէրմէյիպ .

— Ճէվապա լիւզում եօգ , շայանը գապուլ տէլիլէր վէ իսպաթլար կէօսթէ-
րէմէյէնէյինի սէն տէ պիլիւսին , վէ օ սէնին միւսթէհզի Փիքրին իլէ գալպլէրի
եարալայաճագ մուպահասալարա կիրիչէնէյին տէրքեար , վէ հագգընտա պիր կէօ-
նա Փաթտէյի միւնթիւն օլմայաճաղը աշիքեար տըր . սէմէրէսիզ պիր միւճատէլէյէ
տալմագտան իսէ , պաշլամամագ տահա խայրլը տըր . մատամ քի հէր իքիմիզ պիր
մագսատա խըզմէթ իտէնէյիզ , միւթթէհիտ վէ միւթթէֆիզ իւլ րէյ օլարագ ետ-
շայալըմ , սէ՛վկիւլիմ . պու մագսատըմըզ իսէ գըզըմըզը էվլէնտիրմէք տիր . . . գը-
զըմըզը էվլէնտիրտիքտէն սօնրա , պէյնիմիզտէ իթթիֆագ միւմքին օլմայաճաղընը
հիւքմ իտէր իսէք , պիրպիրիմիզէ տիւշման նագարըյլա պագմաղա տահա չօգ վագ-
թիմիզ վար . . . անլաշըտը՝ մը :

Վալանթին . — Անլաշըտը :

Լիւտօվիզ . — Չօգ շիւքիւր :

Վալանթին . — Սէն արթըզ վուգու պուլաճագ ճէմիյէթլէրիմիզ իչիւն լազըմ
կէլէն թէրթիպաթըն իճրասընա պաշլարսըն ետ :

Լիւտօվիզ . — Եարըն պաշլարըմ , վէ պիր գաշ կիւնտէն հէր շէյ հազըր օլուր :

Մատամ Պրէսսօլ հէր իքի մագսատընա եանի էվվէլա պիր նիքեահ իլէ ազ
միւտտէթ դարֆընտա գըզընտան գուրթուլմագ վէ օանիէն արգասընտան տիւշէն
քէնտի աշգբէրէսթլէրինի սէրպէսթճէ քէնտի էվինտէ գապուլ իթմէք մագսատ-
լարընա նաիլ օլապիլէնէյինէ մէմնուէն օտատան չըգտը :

* *

Օգթավլիյէ տախի Մօրիս կիպի Պարօն Բասգալ տը Լանտիլէի թարաֆընտան
ազլամ թաամընա տավէթնամէ կէօնտէրիմիշ իտի իսէ տէ , մէզքիւր թաամըն քի-
մին իչիւն թէրթիպ իտիմիշ օլտուղը , վէ տավէթլիլէրին քիմէր իտիւկի թասրիհ
իտիլմէմիշ օլտուղընտան , պէօյլէ պիր տավէթէ իճապէթ իթմէք խուսուսընտա Օգ-
թավի թէրէտտիւտ իթմէքտէ վէ զաթէն պիր սէպէպէ մէպնի սընըրլարը այագ-
լանմըշ իտուկիւնտէն , տէհշէթլի սուրէթտէ ճանը սըզըլմագ տա իտի :

Գալպինի վէ մալիք օլտուղը միլեօնլարը գազանտըղընա էմին օլտըղը գօնթ
իվանըն թէվգըֆը մատտէսի , տէհշէթ վէրէնէք սուրէթտէ պիր սիւրաթլէ կէօվիւ
էօնիւնտէ վուգու պուլմըշ իտուկիւնտէն , էրթէսի կէճէ ասլա կէօզիւնիւ գարաթ-
մամըշ վէ սօնսուզ վէ նիհայէթսիզ օլան ույգուսըզըզ հալինտէ , — աճապա պու
ատամ եարմա պիր Բուսիալը՝ մը տըր . աճապա սախթէ պիր գօնթ մը տըր . ա-
ճապա միլեօնլար սահիպի օլտուղը քեամիլէն եալա՞ն մը տըր . նիհայէթ հագըգտ-
թէն թէհլիքէլի պիր սէրսէրի օլտուղը իչիւն պիհագգըն մը ախզ ու կիրիֆթ օլըն-
մըշ տըր , եօգսա պիր եանլըշըղա գուրպան կիթմիշ նամուսլը վէ զէնկին պիր տ-
սըլզատէ՝ մի տիր — տէյու տիւշիւնմէքտէ , վէ պիր գալըպա տէօքէմէմէքտէ իտի :
Շու րահաթսըզ հալինտէ եաթագտան կէճ գալգըպ , խըզմէթքեարընը թէրսլէտի ,
եէմէյի պէյէնմէտի , աշճըսընը թազիր , արապահըսընը թէքաիր էթտի , վէ քիւշիւք
օտասընա գաբանըպ , քիմսէյի գապուլ իթմէյէնէյինի իլան վէ հաթթա գաբուսընա
պիլէ օօգուէնուլմամասընը թէնպիհ իթտի :

Պինաէն ալէյն Բանգալ տը Լանտիլի տախի եօլա գօնուլտըղընտան , տափէ
թի հափի Օգթավիյէ իքի սաթըր պիր բուսուլա պըրագմը , վէ խըզմէթճի գարը
տախի Սէղքիւր բուսուլայը ճափաճնա թէսլիմ իթմէք իւզըէ թալիմաթ խարթինէ
չըգմըչ տըր :

Օգթավի մէղքիւր մուխթասար բուսուլայը օգուլըպ , քէնտի քէնտիյէ—կիթ.
մէյէճէյիմ , —տէյէրէք աթէչէ աթըվէրմիչ տիր :

Խըզմէթ քեար մատամընըն գարչըսընտա տուրմագտա իտի :

Օգթավի . — Են՝ տուրուլօրսըն :

Խըզմէթ քեար . — Ենմէք ենյէճէ՞քմիսինիզ :

Օգթավի . — Սէնին են՝ վազիֆէն , տէֆ օլ չուրատան :

Խըզմէթ քեար . — Բէք էյի , մատամ . աչը սօրուլօր ըտը տա . . .

Օգթավի . — Ենթիլի արթըգ , տէֆ օլ տէտիմ սանա :

Խըզմէթ քեար . — Պաչ իւսթիւնէ , մատամ . — տէյիպ կիւլմէմէք իւզըէ տու .

տագլարընը ըսրբարագ տիշարը չըգտը :

Սաաթ ալթըտա Օգթավի շիտտէթլէ չանը չալտըգտա , մէրգումէ խըզմէթ.
քեար , պիւա ֆիւթուր իչէրի կիրիպ—մատամ պիր շէյ մի իսթէր :

Օգթավի . — Պանա ենմէք հազըր իթմիչէր մի տիր :

Խըզմէթ քեար . — Խա՛յր , մատամ . . . էմր իթմէմիչ օլտուղընըզ իչիւն . . .

Օգթավի . — Բէք էյի օլմուչ . . . ենմէյի տիշարտա ենյէճէյիմ . . . կէլ պէնի

կիյինտիր :

Խըզմէթ քեար . — Հա՛նկը էլպիսէնիզի իսթէրսինիզ :

Օգթավի . — Տիւնքի կիյինտիյիմի :

Խըզմէթ քեար . — Արապաճըյը պուլտուրըպ տա արապանըզը գօշտուրմալը՞մը :

Օգթավի . — Հաճէթ եօգ . . . կիթսինչէր պիր քիրա արապասը կէթիրսինչէր .
— վէ նակէհան թէպտիլը մագամ իտէրէք , —սու սապահ պէն պիր ազ հիտտէթլի
տէյիլ մի իտիմ :

Խըզմէթճի . — Էվվէթ , մատամ . . . պիրազ տէյիլ , հաթթա բէք չօգ , բէ
չօգ , բէք զիյաաէ հիտտէթլի իտինիզ , —տէյէրէք , կէօյա կէօզլէրինին եաչընը սի
լէճէք կիպի ճէպինտէն պիր եաչընը չըգարտը :

Օգթավի . — Աղլամա . . . սէն պէնիմ հալիմի պիլմէզ տէյիլսին եա . . . սըգըն .
թըմ օլտուղը կիպի պաղըրըրըմ . . . Լաքին հիտտէթլիմ կէչաիյի կիպի հէր շէյի ու
նութուրըմ :

Խըզմէթճի . — Բէք էյի եիւրէքլիսինիզ , վէ ֆագաթ չօգ հիտտէթլիսինիզ :

Օգթավի . — Սանա տահա եէնի կիպի օլան մօր թագըմըմը հէտիյէ իթտիմ :

Խըզմէթճի . — Շապգասընը տա պէրապէր մի :

Օգթավի . — Շապգասը տա պէրապէր :

Խըզմէթճի . — Օ՛հ , թէչէքքիւր իտէրիմ , մատամ :

Օգթավի . — Խօշնուտ օլտըն՞ մը :

Խըզմէթճի . — Խօշնուտ մը , էլպէթթէ :

Օգթավի . — Էօյլէ իսէ , չաբուզ պէնի կիյինտիրիվէր :

Խըզմէթճի . — Պէչ տագըզալըգ իչ :

Օգթավի պիր օրէրէթ բարչապը մըբըլտանմաղա պաշլատը . Թիթիգզիկի կէշ
միշ փտի :

Սաաթ սէքիգէ չարեէք գալարադ , Օգթավի Թըպթը իը կիւնքի կիպի կիւնք
նիս , արտապայա պիւնտի վէ Պրէպաւըն չոգանթպարնա չէքմէսինի էմը իթտի :

Թուտիալը իվան Սմօրլօֆըն իը կէճէսի տիսդ ու վիրիթթ օլոււնտըղը սալօնըն
եանընտաքի օտայա օն իքի քիշի գատար Թօթլաւնըն իտի :

61

Օգթավի գարուտան իչէղի կիւնքի ինրմէզ , պիր սէվինճ սէտասը սալըվէրտի :
Մահպուս տէյու պէլլէտիյի Գօնթ Իվան սըրթընը չըմինէյէ տէօնմիւշ այագտպ
օլալընա կէլէն հալի հիքեայէ իթմէքտէ իտի :

Պիր չարեէք մուգատտէմ կէլմիշ օլան Մօրիս իսէ , տըգգաթլէ Գօնթըն հի-
քեայէսինի տինլէմէքտէ , վէ քէշփինին տօղրու չըգտըղընը Թպատիգ իթմէքտէ
թտի :

Բօլիսին նասըլ քի լաղըմ իսէ էօլոււնը չաչըրմըշ օլտուղընը վէ գաթիլին մութ-
լագա սարը սաշլը վէ իքի Երանտան սարը սագալը պիր քիմսէ օլտուղընա գանմըշ
իտիւկինէ իսքեպթ օլտուղըն ճիհէթլէ , քէնտի հագգընտա ալա շիւպհէյէ վարըլա-
մայաճաղընը անլատը :

Թաամ՝ զայէթ նէշէլի վէ ճիւմպիւշլի օլուպ եարը կէճէյէ գատար տէվամ
իթտի :

Բեաղըտ օլոււնը օյնանմատը :

Սաաթ պիրէ տօղրու , Գօնթ Իվան՝ իը ագշամը էսպսը վագ օլոււնան մուգա-
վէլէնամէնին շէրաիթը միւհիմմէսինի միւգաքէրէ վէ գարարլաշտըրմագ իւզրէ Օգ-
թավի իլէ պէրապէր մէրգոււմէնին իսանէսինէ կիթտի :

Օգթավինին գօնթ Իվան իլէ պէրապէր կիթմէլէրինտէն տօլալը Մօրիս ալա
գըսդանլըզ հիսս իթմէտիքտէն պաշգա , պտէթա մէմնոււն օլտու , Օգթավի իլէ
Իվան պէյնինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան բապըթաի աշգ ու մուհապպէթ Մօրիսի
սէվինտիլմէքտէ իտի : Սախթէ բահիպ Մէրիսին վէրմիշ օլտուղը նախհաթլար խաթ-
րընա կէլէրէք գարըլարըն օն տէֆատա տօգուլ տէֆա , էրքէքլէրի մահվ իթմէք
տէյիլ իսէ տէ , Թէհլէքէլի պիր հալէ տիւշիւրմէքտէ օլտուգլարընը , վէ չու միւ-
թալապթըն նէթիճէսի օլարագ , էկէրչի գօնթ Իվան պիւսպիւթին Օգթավիյի զապթ
իտիպ տէ քէնտինէ աղըր պասամգտա օլան գէնճիլի գըրմաղա գօլալըզ իտէճէք
օլուր իսէ , պէօյիւք պիր խըզմէթ իթմիշ օլանաղընը Թէֆէքքիւր իթմէքտէ իտի :

Էրթէսի կիւնիւ մուգարրէր օլտուղը վէճի իւզրէ Մօրիս սապահ սաաթ օնտա
Սիւրէն սօգաղընա կիթտի :

Վէրպիլէ՝ Լօնտրայա Մօրիս հագգընտա եաղմըշ օլտուղը մէքթուպըն ճէվա-
պընը ալմըշ վէ կէլմիշ Լարթիկէ տախի Թէֆհիմ իթմիշ իպի :

Մէքքիւր ճէվապնամէտէ , Միշէլ Պրէմօն՝ Մօրիսին հիքմէթ նէվինտէն օլան մէ-
հարթիլին թաստիգլէ պէրապէր , պէօյլէ պիր կիզլի չիքէթին պագասընը մէյտա-
նա չըգարմըշ օլան էօյլէ պիր խապիսին չիքէթէ տախիլ իտիլմէքի մէհպուրիյէթին .

տէ պուլընըլտըղընա պէյանը էսէֆ իթմէքտէ , վէ մամաֆիհի , պաշգա շարէ օլմա .
առըը ճիհէթլէ , չիրքէթէ գապուլ օլունմասընը վէ ֆագաթ հէր խուսուստա օնըն
իլէրիյէ սիւրիւմէսինի վէ էյիճէ իւզէրինէ նազարէթ օլունմասընը վէ չիրքէթին նի .
զամաթընա ճիւզի տէրէճէտէ մուղայիր հարէքէթի կէօրիւնտիւյի անտէ ասլա մէք .
համէթ իթմէյէրէք վիւճուտինին տէրհալ մէյտանտան գալտըրըմասընը թէնպիհ ,
վէ նիհայէթինտէ Տարվիլ միրասը մատտէսինին ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ թէսվիյէսի
չարէսինէ պագըլմասընը , վէ միւեօնլարըն ՊէՇԼԷՐ պէյնինտէ թագսիմինէ տէսթ .
րէս օլապիւմէք իւզրէ , միւտտէթը գալիլէ զարֆընտա իքի միրասիւօր գըզլարըն
տա նապէտիտ իտիլմէսինի թափսիյէ իթմիշ իտի :

Մօրիս . իշէրի կիրէրէք . — Էյ նա՛սըլ , ինկիլթէրրատան պէքլէտիյինիզ ճէվապ
կէլտի՞ մի :

Վէրտիէ . — Էվվէթ :

Մօրիս . — Հագգըմտա խայրը՞ մը :

Վէրտիէ . — Պէն էօյլէ պիր սիյագաա եազմը իտիմ քի , կէլէճէք ճէվապ խայր .
սըզ օլամազ իտի : Նիրքէթէ տախիլին : Պու կիւնտէն իթիպարէն չիրքէթին հէմ
վէզայիֆինէ վէ հէմ տախի մէնաֆիինէ հիսսէտարսըն . . . պուրասը մուգարրէր . .
Պիզ չիմտի Տարվիլ իշինէ պագալըմ . . . չիւնքի Միշէլ Պրէմօն օ իշին պիր ան էվ .
վէլ թէսվիյէ օլունմասընը էքիտէն թափսիյէ իթմիշ : Սիմօնըն ագտը վէլատէթինի
էլէ կէչիւրէպիւտին՝ մի :

Մօրիս . — Եարըն սապահ թաստիգլի օլախագ ագտը մէզքիւր պանա թէսլիմ
օլընանագ տըր :

Վէրտիէ . — Օ հալտէ , Վիգ—սիւր—Պրէնէ կիթմէլիսին :

Մօրիս . — Էօյլէ ամմա , օրատա մէրգումէ գըզըն ագտը վէլատէթինի մէյտանա
չըգարմագ թէհլիքէլի օլուր զանն իտէրիմ . էկէր վէրասէթ մատտէսի շույու պու
լըր իսէ , Տարվիլ ֆամիլեասընըն օրատա իսմինի վէրմէք՝ կիւնիւն պիրինտէ օր
խալգընըն զիհնինի ույանտըրապիլիր :

Վէրտիէ . — Սէն տէ բէք տարա կէլիպ տէ մէճպուր օլուր իսէն , ագտը մէզ
քիւրը մէյտանա չըգարըրսըն :

Մօրիս . — Տարա կէլմէք տէրսէնիզ նէ՞ անլարսընըզ :

Վէրտիէ . — Մէսէլա սիւտանա՝ մէրգումէ Սիմօնըն վիւճուտինի ինքեար իտի
վէ եախօտ քէնտիսինէ էօյլէ պիր գըզ թէսլիմ օլունմամը իտուկինի իտաաա իտի
իսէ , օ հալտէ եէտինտէ պուլընանագ օլան մէզքիւր ագտը վէլատէթ սայէսինտէ .
սէրպէսթճէ սէօզ սէօյլէյէպիլիրսին . խիւլասաի քէլամ , իհթիյաթքեարանէ ապի
րանմալը :

Մօրիս . — Օ ճիհէթի պանա սըրաքըն :

Վէրտիէ . — Սիւտանանըն իսմինի իշարէթ իթտի՞ն մի :

Մօրիս . — Էվվէթ , Գլօտին Շարվէ . — Եալընըզ պիր ճիհէթ վար քի օնու
էվվէլինտէն տիւլիւնմէլի :

Վէրտիէ . — Օ հա՞նկըսը :

Մօրիս . — Օ Գլօտին Շէրվէ տէտիքլէրի էօլմիւշ օլապիլիր :

Վէրտիէ . — Շիւպհէսիզ . լաքին էլպէթթէ քի մէմլէքէթինտէ ագրապասընտէ

պիւրիսի վար տըր , վէ եախօտ սանա մալիւմաթ վէրէպիլէնէք գօնշուարը պուլու-
նըր . պէլքի օ գըզ տա Վիգ-սիւր-Պրէնտէ գալմըշ տըր , վէ էլան տա օրատա
տըր :

Մօրիս .— Օրատա օլտուն օլմասըն , պէն օ գըզը պուլմաղը թէտհէլեւ իտէ-
րիմ . . . սիգին իլէ մուխապէրէ իթմէլի՞ մի :

Վէրաիէ .— Խա՛յր , խա՛յր . . . մէքթուպ օլմադ . . . մէքթուպ զայպ օլուր , վէ
պօղազըմըզա գատար պէլայա տիւշէրիգ . ընէվիշի հալէ նազարէն , եօլնուլըղն ու-
զուն սիւրէմէզ , ալտէթինտէ մալիւմաթ ալըրըզ :

Մօրիս .— Բէք ալա :

Լարթիկ .— Էկէր օ գըզ Վիգ-սիւր-Պրէնտէ տէյիլ իտէ , վէ էկէրշի օրայա
ճիվար պիր մահալտէ պուլունտըղնա տաիր խապէր ալաճագ օլուր իտէն , թէհար-
րիյաթա տէվամ իթմէլի :

Մօրիս .— Օ ճիհէթի պէն տէ տիւշիւնմիշ իտիմ :

Լարթիկ .— Էկէր էօյլէ պիր շէյ զուհուր իտէր իտէ , օ հալտէ պիզէ եազար-
սըն քի , վէսվէսէ իթմէյէլիմ :

Մօրիս .— Մէքթուպը նէ՞ տտըէսէ կէօնտէրմէլի :

Վէրաիէ .— Ջարֆըն իւզէրինէ Սիւրէն սօգաղընտա գարթան Վան Պրէօք
եազմալը վէ տէրունինտէ թէհիլքէլի պիր քէլիմէ պիլէ պուլունմամասընա տըզգաթ
իթմէլի :

Մօրիս .— Տահա զիյատէ էմին օլմագ իշիւն , ախիթըլ գուլլանըրմ . օ ա-
նաթալըն պիր ալնը տա սիզտէ վար տըր :

Լարթիկ .— Էն ագըլըրըգ օ տըր . . . պէրապէրինճէ լիւզումը մէրթէպէ ագ-
շէ ալմազա ունութմայասըն :

Մօրիս .— Էվվէթ , պազը քէսանը սէօյլէթմէք իշիւն պէլքի պիր գաշ պին ֆը-
րանգա իհիթիյաճ հասըլ օլուր :

Լարթիկ .— Բարա իսթէ՛րմիսին :

Մօրիս .— Լիւզումը եօգ . . . վար տըր . . . պէն վէրիրիմ տէ . . .

Լարթիկ .— Բէք ալա . . . ալտէթինտէ հիսապընը կէօսթէրիւր վէ մէսարիֆինի
ալըրսըն :

Մօրիս .— Պաշգա պիր տէյէճէյինիգ վա՞ր մը , պաշգա պիր թալիմաթընըզ
վա՞ր մը :

Լարթիկ .— Խա՛յր :

Մօրիս .— Էյլէ իտէ պէն կիտէրիմ . եարըն եօլա չըգարըմ :

Լարթիկ .— Թամամ . . . կի՛թ :

Մօրիս Լարթիկին խանէսինտէն չըգալ , տահա զիյատէ էմէ Ժուպէր նամըյ-
լա թանըլըլ օլան մատամ Բօգիէնին խանէսինէ կիթաի :

Հէր նէ գատար Մօրիս իքի կիւն էվվէլ մատամ Բօգիէլի կիթմիշ կէօրմիւշ իտի
իտէ տէ , Բարիստէն հարէքէթինտէն էվվէլ , մէրգումէյէ վէտա իթմէք արգու էյ-
լէտի :

Սաաթ օն պիրէ տօղրու Բրօվանս սօգաղընա կէլիպ , մատամ Բօգիէյի , եա-
թօմ էմէ Ժուպէրի թաալ մասասընտա պուլտը :

Մատամ Բօգրէ, Մօրիսի էծբողքտէն սօնրա . — Գէրապէր Էօյլէ Թաամով
ԵՖէկէ կէլտին :

Մօրիս . — Խա'յր : Երնէ կեօթեղեղ տիմէկէ կէլտիմ :

Բօգրէ . — Պիլ Թարածֆա' մը կիտէճէքսին : Պաշլապն մը Զիլիմէնկին ին
Եօլնուլը իթմէկէ :

Մօրիս . — Խա'յր . . . Եալընը կիտէճէկիմ, վէ Եօլնուլըմ բէք գըննա միւրէ.
Ճէք . չիւնքի իբի իւշ կիւնտէն ալտէթ իտէճէկիմ :

Բօգրէ . — Նէ'րէյէ կիտիօրսըն :

Մօրիս . — Հալր իսկէլէսինէ :

Բօգրէ . — Նէ' մազսառա մէպնի :

Մօրիս . — Գարթանըն թէլիֆ իթմէքտէ օլտուղը քիթապ իչիւն պաճրիյէ գծ.
միսերլիյինտէն պազը մալիւմաթ ալաճաղըմ :

Մօրիսին ինթիյաթա րիայէթէն Նէ Բիէր Լաթիկին թաղընտըղը Եմբմա իսմ
վէ Նէ տէ կիտէճէկի մահալին նամընը աղղընա ալմատըղը կէօթիլմէքտէ փիլ :

Մատամ Բօգրէնին՝ Մօրիսէ տէրէճէի նիհայէտէ էմնիյէթի վար ինի . հէր սէմյ.
լէտիյինի ինճիւտէ օգոււմը կիպի տիւլէմէքտէ իտի, վէ պիր տէ Եալան սէօյլէմէք.
տէ Մօրիսին Նէ մազսառը օլապիլէճէյինի ձսլա քէշֆ իտէմէտիյինտէն, Եալան
սէօյլէտիյինի գաթան մէմուլ իթմէգ իտի :

Բօգրէ . — Հազըգաթէն զայպուպէթին իբի իւշ կիւնտէն զիյատէ սի'ւրմէյէ.
ճէք մի :

Մօրիս . — Մոսհազգազ :

Բօգրէ . — Շըմէնտըֆէր իլէ իտիլէն քիւշիւք պիր Եօլնուլըգտա թէճիլքէ նլմա.
տըղընը րանա պիլիր իսէմ տէ, Երնէ թէլաշէ տիւլէլօյրըմ . գաթար Եօլտան չը
գապիլիր . . . իբի գաթար պիրպիրինէ չարբար . . . օրայա վիւմուլինտէ ձանա
Եազմալըսըն քի գալպիմ րահաթ օլտուլն :

Նէրէյէ կիտէճէյինի տօղրուտան տօղրուլա սէօյլէմէմիշ օլտուլը ճիհէթլէ մէք.
թուպ Եազմազ միւմքին օլմատըղընը պիլտիյինտէն, պիրազ մուգատտէմքի ինթի.
յաթը քէնտինէ մուգիրը կէօրիւնիւպ, գաչամազ Եօլու պուլմաղա չալըշտը :

Մօրիս . — Եկէր մութլազա արղու իտիյօր իսէն, բօսթայա պիր իբի սնիթ
մէքթուպ պըրազըրըմ . լաքին սէօգ արամըգտա Եա, իբի կիւնիւք պիր Եօլնուլը.
իչիւն մէքթուպ Եազմաղա տէյմէգ . . . հաթթա իբի կիւն գալաճաղըմ պիլէ չիւպ.
ճէլի . — պէլքի տէ պիր գաչ սաաթ գարֆընտա իշիմի պիրթիրիր ալտէթ իտէպի.
լիրիմ :

Բօգրէ . — Էօյլէ իսէ մէքթուպ խուսուսընտա իսրար իթմէմ . . . հազգըն վար
. . . պօշ Եէրէ պազէն թէլաշէյէ տիւլէրիմ . լաքին իբի կիւնտէն զիյատէ տուրուր
իսէն Եազարսըն Եա :

Մօրիս . — Ելպէթթէ . — վէ քէնտի քէնտիյէ . — Օնիւն տա չարէսինի պուլտըրըմ :

Բօգրէ . — Պու ազչամ կէլի'րմիսին Եէմէյի պէրապէր Եէյէլիմ . . . օ'հ, Եօլ
տէմէ, ճանըմ սըգըլըր . խալը գէման տըր քի, պէրապէրճէ պիր ազչամ պուլտըն.
մաաբգ :

Մօրիս . — Բէք էյի . գապուլ իթտիմ :

եօլէ պիր բէճա քի, առէթա պիր էմր կիպի . . . պու մէքթուպ պանա թէլալէ վերիյօր . պիր չօգ սէնէլէր իթմիշ օլտուղըմ խըզմէթտէն եինէ գուրթուլմալաւ . . . ճազմըլմ . . . նիհայէթ սերպէսթիմ . քիմսէնին թահլը էմրինաւ տէյիլիմ . . . կիթմէյէճէք օլտամ նէ՞ լազըմ կէլի . — վէ պիր միւտաւէթ միւթալաատան սօնրա . — կիթմէճէնին նէ՞ Փաիտէսի վար . աուրուպ տա քէնաի քէնաիմէ պիր թազըմ խայալաթ իլէ զիհնիմի եօրմագտան իսէ, կիտիպ նէ՞ սէպէպէ մէպնի պէնի իսթէ . տիքլէրինի անլամագ տահա էյի օլուր . . . կիտէրիմ . . . — տէյիպ, սիւրաթլէ կի . յինտի, վէ խըզմէթքեարընը չաղըրըպ, սաաթ ալթըտա կիւզէլճէ պիր թաաւ հո . զըրլանմաորընը թէնպիհ, վէ եէմէյին թէրթիպինի վէրաիքտէն սօնրա, տիւարը չը . գըպ, էն եազըն մէրքէզտէն պիր արապայա պինիպ աուլիյէ տաիւրէսինէ ազիմէթ իթտի :

Տաիւրէի մէգքիւրէնին հէր թարաֆընը բէք չօգտան պերու պիւտիյինաւէն, էմէ-
-ծուպեր եախօա մատամ Բօզիէ, աօղրու միւսթանթիգին օտասընա կիտիպ, իչէ-
րիյէ խապէր վէրիւմէսինի բէճա էյլէտի :

Մ. աը Ժիպրէ իսէ մատամ Բօզիէնին կէլէճէյինէ էմին օլտուղընտան, բօլիս
միւտիրիյլէ գօմիսէրինէ խապէր վէրմիշ կէթիւրթմիշ իտի :

Միւսթանթիգ՝ մատամ Բօզիէ իլէ գօնթ Սմօիլօֆ պուլունմատըղը սըրաա
կէօրիւմէք իսթէտիյինաւէն, Գօնթըն կէլմէսինէ թային իթմիշ օլտուղը սաաթաան
պիր սաաթ էվլէլ, մատամ Բօզիէյի նէգտինէ ճէլպ իթմիշ իտի :

Օտատան իչէրի կիրտիյի սըրաա, սապըգ խաֆիյէ էմէ-ծուպեր տիւչարը կէ-
յէճան օլտու . բօլիս միւտիրի իլէ գօմիսէր, մատամ Բօզիէյէ աօղրու իլէրիլէիպ .
էլլէրինի մէրգուլէյէ ուզաթտըլար :

Բօլիս միւտիրի . — Ազի՛ղ մատամ, իքի սէնէտէն պերու պիրպիրիմիգէ թէս-
տիւֆ իթմէմիշ իտիք . պու կիւն սիզի կէօրտիւլիւմէ մէմնուլն օլտըմ, էսկի միւնա-
սէպէթիմիգ բէք էյի խաթըրմտա գալմըլ օլտուղընտան, պիր արալըգ միւնասէպ-
թը մէգքիւրէնին միւնգաթի օլմասընա էսէֆ իթմիշ օլտուղըմ միսիլիւ թէքթ-
հուսուլինի արգու իթմէքտէ իտիմ :

Մատամ Բօզիէ, մուսաթըպընա ալէնի պիր հայրէթ վէ տէհչէթլէ նազար էյ-
լէտի, վէ սէսի պիրազ տիթրէյէ տիթրէյէ . — Թէքթար հուսուլի մի . աճապ
միւսթանթիգ էֆէնտիտէն միւֆթէիւրէն ալմըլ օլտուղըմ մէքթուպըն պու թարզ
պիր շէյէ շուսուլի վա՞ր մը աըր :

Միւսթանթիգ Մ. աը Ժիպրէ սէօգէ պալլատը իսէ տէ, մատամ Բօզիէնին սիւ-
վալինէ ճէվապ վէրմէյիպ, վէ միւմբին մէրթէպէ իլթիֆաթքեարանէ մուամէլէ
կէօսթէրմէկէ զայրէթ իտիպ . — Բէճա իտէրիմ, օթուրընը մատամ . . . սիզին իլէ
պիրազ ուզուլնաս կէօրիւմէք իսթէրիմ :

Էմէ-ծուպեր, շու իւշ մէմուրիյնը զապըթա մուվաճէհէսինտէ պուլունմաղընա
բէք խօշնուտ օլմամագտա իտի . անլէրտէն ինթիւրապ իթմէկէ հիշ պիր սէպէպ օլ-
մատըղընը պիլիւր իտի : Պիրտէն Փիքրի ուլանըպ, խաթըրմա պիր շէյ տիւչաիւ վի
պու ճիհէթլէ տիւչարը տէհչէթ օլտու : Լաքին հըսսիյաթը վազըասընը սէթի
զայէթ միւգթէտիր օլտուղը ճիհէթլէ, իպրազ օլընան սանտալիէյէ օթուրըվէրաի :

Միւսթանթիգ . — Պու սօն կիւնէրին կազէթալարընը օգուաընը՞ մը, մատամ :

Բօգիւն .— Շիւղանէ՞ մի վար . հէր սապահ Բընի Ժո-րնաւ իւն Գիւրո կազէթա-
լարընը օգուրըմ :

Միւսթանթիգ .— Տիմէք քի պիղի տէրէճէի նիհայետէ իշղալ իթմէքտէ օլան
լքի գաթի մէսէլէսինտէն խապէրտարսընը :

Բօգիւն .— Բէր Լաշէգտէ պիր մէգար իշինտէ պիր գարընըն գաթի իթիլմիշ վէ
կրնէսթին սօգաղընտաքի արապաէընըն արապալարընըն պիրինին իշինտէ պիր էր-
քէք նաաշը պուլընմըլ օլտուղընը օգուտըմ . . . օլունլարտա՞ն մը պահա իտիյօր-
սընը :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ , մատամ :

Բօգիւն .— Գաթիլ ախգ ու կիրիֆթ օլունմըլ տէյու իշիթտիմ :

Միւսթանթիգ .— Էօյլէ տէնիլտի ամմա , եանլըլ :

Բօգիւն .— Լաքին պիրիսի թէվզըֆ իտիլմիշ տէյիլ մի :

Միւսթանթիգ .— Սէհվէն , էվվէթ . . . զայէթ միւթէպէր վէ էհիլ ըրգ պիր
գաթը գաթիլէ պէնգէթմիշլէր . պիր ճէլպ եազըլըպ թուրուլմըլ , լաքին սուչսուգ
օլտուղը տէրհալ թէպէյիլն իտիւպ , տիւն սապահ սալըվէրիլտի :

Բօգիւն .— Ֆէնա պիր եանլըլըք օլմըլ :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ , էսէֆ օլունըր . լաքին նէ՞ չարէ , շահիտէրին ալէլ
ուսում պէնգէտիլլէրինտէն , մէմուրլար եանլըլ պիր եօլա սարմըլլար :

Բօգիւն .— Հէր նէ իսէ , իշին իւսթիւ հիշ օլմագսա գըսմէն էօրթիւլմիւշ . մէ-
մուրլարընըլըն իշինտէ բէք մահիրլէրի վար տըր . օնլար էլպէթ գաշըրմըլ օլտըգ-
լարը իրին ունուսու եինէ թուրթարլար , վէ Կու տէֆա պիր տահա պրազմաղլար :

Միւսթանթիգ .— Բէք մէմուլ իթմէյօրըլ :

Բօգիւն .— Նիշիւն :

Միւսթանթիգ .— Զիւնքի , մէմուլին զայրը միւշքիլաթա ուղրատըգ . . . իշին
իշինտէ ունու պուճաղը պուլընմագ պիր հիքմէթ վար . հիշ պիր էմարէ պուլմատըգ
քի . . . պօշ եէրէ ուղրաղըլ տուրույօրըլ : Վագըլա բէք միւսթանթի մէմուրլարըմըլ
վար ամմա , իշլէրինտէն էն մահիրլէրի պիլէ , պիր վագթ սիլին տէ տախիլ օլտու-
ղընըլ հէյէթին աղասընտան չօգ աշաղը շէյլէր տիւր :

Էմէ-Ժուպէր՝ խաֆիֆճէ տիթրէմէկէ պաշլատը . թախմինաթը՝ հագըգաթէ
միւպէտտէլ օլմագտա իտի :

— Նէղաքէթինիգ հասէպիլլէ , պիր վագթ իպրաղ էյլէմիշ օլտուղըմ լիյագաթը
հիւզիյէմի տէրէճէի նիհայետէ միւպալաղալը կէօթէրիյօրսընըլ . օ վագթլար՝ հէ-
նուգ կէնճ , գուվվէթիլ օլաղգտան պաշղա , պիր թագըմ խուսուսի սէպէպլէր տա-
հա վար ըտը քի , էլպէթթէ քի պիւսպիլիլն խաթընըղտան չըգմամըլ տըր :

Միւսթանթիգ .— Ա՛հ , սիզին հէյէթը զապըթայա տախիլ օլտուղընըլ գէման
էլէէվի պիղի իշղալ իթմէքտէ օլան մէսէլէյէ միւշապիւհ պիր մատտէ գուհուր իթ-
միշ օլաա իտի , մուվաֆֆագ օլաճաղըմըլա շիւպհն օլունմագ իտի . լաքին , հէյ-
հաթ , Կու կիւն նօգսանըմըլ սիզսինիգ , Մատամ :

Բօգիւն .— Ժօտըլէ իւն Մարթէլ վա՞ր եա :

Միւսթանթիգ .— Սիթը տանէ տահա Ժօտըլէ վէ պիր օ գատար տա Մար-
թէլ տահա օլաա սիզին եէրինիլի թուրթամուլ : Նէ գատար գաթը գարանլըգ իշին-

տէ օլսանըդ, օ դատար էի վէօրիարսինիդ քի, նիհայեթ սիզէ քեռէ կէօլէ նամ
վերելի տիր . . . Շու գարընդ ֆամիս հագգընտա էֆըեարընըդ նէ՞ տիր :

Բօզիէ . — Հիչ պիր էֆըեարըմ եօգ :

Միւսթանթիգ . — Նէ՞ տէմէք, միւսթին տէյիլ :

Բօզիէ . — Բէք միւսթին տիր . իշէ պիր մալիւմաթ քէսպ իթմէք իշիւն թա
գըգաթը վագըայը թէտգիգ իթմէք, նաալարըն նագլինտէ հագըր պուլընմագ
շահիալէրին իֆատաթընը տինլէմէք վէ էն քիւլիւք թէֆէրրուաթը պիլէ կէօզլէ
իգթիգա իտէր իտի . պէն իսէ կագէթալարըն նէշրիյաթընտան պաշգա հիչ պիր
չէյտէն խապէրիմ եօգ . պինապէրին պու խուսուս հագգընտա պիր ըյ Վէրէմէմ
Փիլվագը ալըշըլ օլտուղըմ ճիհէթլէ չօգ տիւլիւնտիմ ամմա, պիր գապա սըղա
րամատըմ :

Միւսթանթիգ . — Տիւլիւնտիքճէ, հիչ պիր շէյ պուլւմատընը մը :

Բօզիէ . — Եալընըգ պիր խուսուսա գարար վէրէպիլտիմ :

Միւսթանթիգ . — Հա՞նկըսընա :

Բօզիէ . — Գաթիլին չօլըազ օլտուղընա :

Մատամ Բօզիէնին շու սօն սէօզլէրի օ տէրէճէ մէմուլին ղայըր սէօզլէր իտ
քի, մէմուրիյին իւշիւ տէ հայրէթտէ գալըպ, գուլագլարընա պիլէ էմնիյէթ իթ
մէմէքտէ իտիլէր :

Միւսթանթիգ . — Բէք պէօյիւք չօլըազ :

Բօզիէ . — Շիւբհէսիգ . . . պիր միւսթէտի . . . Փէվգէլատէ տճէմի . . . Ուս
թատ պիր ատամ, ասըլ գաթիլ օլան պիր քիմնէ, տօգուգ սաաթ գարֆընտա պի
սիւհալա իքի քիլի տարպ իթմէք կիպի պիր տիվանէլիք իթմէգ . . . Եարալարըն պիր
պիրինէ պէնգէմէսի, գաթիլին եալընըգ պիր տանէ օլտուղընը մէյտանա չըգարըն
թահգըգաթը գօլայլաթմըլ, վէ գաթիլի՞ սէլամէթի չարէլէրինին պիրինտէն մա
րուս իթմիլ :

Մէմուրիյնտէն իւշիւ տէ — հագգը վար, պիգ պու ճիհէթի տիւլիւնմէտիք
կիպի պիր Փիքը իլէ պիրպիրլէրինէ սլագտըլար :

Բօզիէ . — Ճիւնայէթտէն մագսատ նէ օլտուղընը պիլիմիսինիգ :

Միւսթանթիգ . — Արայօրըգ ամմա պուլամայօրըգ . պիր գաշ տէֆա սէօյն
տիմ, եինէ թէքրար իտէրիմ քի, պու կիւնէ տէկին պու սաաթա գատար, պու
սըրրա վագըֆ օլամատըգ . . . գարանըգ իշինտէ ղայպ օլմուլըգ . . . Պիգէ նասի
հաթ իթմէյէ րազը օլմագմըսընըգ :

Բօզիէ . — Միգէ նասիհաթ իթմէք մի :

Բօլիս միւտիրի . — Տահա էյիսի, պու իշի սիգ տէրէօհտէ իթսէնիգ օլմագ մը

Բօզիէ . — Շու միւլագաթըն թա իպթիտաաընտան պէրու, պէն պու թէլի
ֆինիգէ միւնթաղըր իտիմ . . . օնուս իշիւն թէլիֆիլինիգէ բէք ղիյատէ թէաճիւգ
իթմէտիմ :

Միւսթանթիգ . — Նէ՞ ճէվապ վերէճէքսինիգ :

Բօզիէ . — Նէ ճէվապ վերէյիմ . մուգաատէժման նէ սէպէպէ մէսնի բօլիս իտա-
րէսինտէ պիր խըզմէթ գապուլ իթմիշ օլտուղըմը, վէ եաթսօտ խըզմէթը մէզքիւրէ-
յի թալէպ իթմիշ պուլունտըղըմը պիլիթսինիզ . ինթիգամ ալմագ հըրսը պանա րէհ-
պէր օլմուշ իտի : Էվվէլա , պէնիմ խաթրըմտան պիլէ կէշմէյէն պիր ճինայէթէ պէ-
նի մուին իթթիխազ իտէրէք , վէ սանիէն իտաձ ճէզասընա հիւքմ օլունմըշ պիր
քէտէրին մահսուլը օլարագ , մահպէստէ տիւնեայա կէլմիշ պիր չօճուգա պէնի վա-
լիտէ պըրագարագ իքի ճիհէթլէ նամուսըմը բայմալ իթմիշ օլան պիր շախսը կիւ-
նիւն պիրինտէ սիգէ թէսլիմ իտէպիլմէք իւմիտիլէ խըզմէթը մէզքիւրէյի տէրէօհտէ
իթմիշ իտիմ : Ինտիմտէ հէր շէյտէն զիյատէ մագպուլ , վէ հէր շէյտէն զիյատէ ա-
լիճէնապ հալ , խաթիլէրի եագալամագ վէ նամուսըլ քէսանըն կէօրիւնմէզ պիր
գուրթարըճըր օլմագ իշիւն , հէր կիւն հէր սատթ էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ գօյան
քիմէննին հալի օլուպ , պէն տէ պու հալի սէվտիյիմ վէ պու թարղ պիր էօմրտէն
խօլլանմագտա օլտուղըմ հալտէ տախի նիշիւն վագ կէշմիշ օլտուղըմ հէր նէ գա-
տար սիգէ մալիւմ իսէ տէ , եինէ թափսի իտէյիմ : Պիր օղլում օլուպ , պու օղ-
լում տա պէօյիւմէքտէ օլտուղընտան , վալիտէսինին զագըթա մէմուրիյէթինտէ օլ-
տուղընա խապէրտար օլմասընտան , վէ պիր գարը իշիւն դարիպ օլան պէօյլէ պիր
մէմուրիյէթին գապուլը էսաւ վէ էսպապընը տիւշիւնէ տիւշիւնէ քէտէրինին ալչագ
պիր գաթիլ օլտուղընը տույմասընտան գօրգար իտիմ :

Ձէր հալտէ պէօյլէ պիր հալին վուգու պուլմամասընը արղու իտէր իտիմ . . .
վէ շու արղումա տա նաիլ օլտըմ . . . օղլում մագլիյի պիլմէզ , վէ խաթրընտան հիշ
պիր շէյ կէշիրմէզ . . . պանա մատամ Բօզիէ նագարըյլա , եանի , կէօյա չօգտան
պէրու էօլմիւշ օլան վալիտէսինին աղիզ պիր տօսթը նագարըյլա պագար . Էկէրշի
իթտիյինիզ թէքիթի գապուլ իտէճէք օլուր իսէմ , բահաթըմը դայալ իտէճէյիմ .
էվվէլքի կիպի տաիմի պիր գօրգու , հէր կիւն եէնի պիր թէլաշ իշինէ տիւշէճէ-
յիմ . . . սինտէն ալչիհ եէնիտէն պու իշէ պաշլամագ , իգթիտարըմ խաթիճինտէ
տիր . . . միւմքիսիպ տիր . . .

Միւսթանթիգ . — Իշէ զիյատէսիլէ էհէմիյէթ վերիօրսընը , մա'տամ :

Բօզիէ . — Էհէմիյէթ վերմէյօրըմ . հալին տէրէճէի էհէմիյէթին կէօրիւյօրըմ
տա , գօրգույօրըմ :

Միւսթանթիգ . — Օղլունըզ սիզին իլէ պէրապէ'ր մի իգամէթ իտէր :

Բօզիէ . — Ասլա . օղլում պէնի վալիտէսինին էսկի պիր տօսթը մագամընտա
պէլլէմիշ օլտուղընտան , իքիմիզին պիր արատա իգամէթ իթմէսինէ պիր սէպէպը
մագպուլ կէօսթէրիլէմէզ . . . 0 Էէնոթէ պաշլաւա այրընա օթուրըր :

Միւսթանթիգ . — Մատամ քի պէրապէր պէյթուլէթ իթմէյօր իսէնիզ , նէ
եաքտըղընըտան , նէ իլլէտիյինիգտէն խապէրտար օլամագ . օ նասըլ քի սէրպէսթ
իսէ , սիզ տէ այնը էօյլէ սէրպէսթսինիզ :

Բօզիէ . — Սըզ սըզ պէնի կէօրմէկէ կէլիր . ուսուլ ու ատաթըմըն պիրտէն պի-
րէ թէպէտտիւլ իթտիյինի վէ նիգամսըզ պիր էօմր կէշիրմէկէ պաշլամըշ օլտուղըմը
կէօրտիւքտէ , թէաճճիւպ իտէճէյի տէրքեար տըր . թէաճճիւպ վարա վարա քիւպ-
հէ հասըլ իտէր . . . Պիր թարաֆտան օնուլ շիւպհէսի , տիկէր թարաֆտան տա ,
պէնիմ կիզլէմէկէ միւգթէտիր օլամայաճաղըմ թէլաշէմ , եագալը Էլէ վերմէկէ քի-
ֆայէթ իտէր :

Միւսթանթիգ .— Օղլուն դա՛շ եաշընտա տրր :

Բօղիէ .— Եիրմի իւշ :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ իլէ մէշղուլ տըր :

Բօղիէ .— Կաղէթալարա մուխպիրիք իտէր . . . վէ շու արսուլդ ումուրը պահ-
րիյէյէ տաիր ճէսիմ պիր էսէր թէէլիֆ իթմէքտէ օլան պիր Ֆիլէմէնքի գարթանըն
խուսուսի քեաթիպի տիր . . . օղլում մէրդում գարթան իշիւն մալիւմաթ ճէմի , վէ
օնըն եագաղընըն լիսանճա օլան նէվագըսընըն թասհիհի իլէ մէշղուլ օլուր :

Միւսթանթիգ .— Իֆատէնիգէ նագարէն օղլունըզ , միւքէմմէլ վէ աշվալը ա-
լէմէ աշնա պիր չօճուգ օլմալը :

Բօղիէ .— Չօգ տէֆա քէմալէթը հալի պէնի հայրան իտէր . հագըգաթէն ճա-
լիսը տըզդաթ պիր տէլիգանը տըր . . . թարիֆի նագապիլ պիր դէքեալէթէ մա-
լիք ալր :

Միւսթանթիգ .— Պու միսիլիւ մուհառնէնաթը թապիիյէյէ մալիք օլան պիր
քիմսէ սիլին ճէսուրանէ վէ էօմրիւնիւզի թէհիլքէյէ վազ իտէրէք մահգա պիր Ֆիքրի
ալիճէնապանէյէ մէսլին , ճէմիլէթը պէշէրիյէյէ խըզմէթ իթմէքտէ օլմանըզա պիր
վէճհ իլէ նագարը հիտտէթլէ պագամագ . հաթթա իֆիթիխա պիլէ իտէր . . .

Բօղիէ .— Հէյհաթ . . . բէք ալէա պիլիթսինիզ քի բօլիս հագըգընտա հէր քէս-
տէ պիր իթիգասա վար . . . վագըա պաթըլ պիր իթիգաստ տըր ամմա , իշալէսի
գապիլ օլմայօր . . . էկէր պէնիմ իսմիմէ գասըթա իտարէսինճէ ֆէրի-էէօլէ-գօն-
մըջ օլտուղընը օղլում տույանագ օլսա , պիր տահա եիւզիւնէ պագմաղա պիլէ ճէ-
սարէթ իտէմէմ :

Միւսթանթիգ .— Տույամագ , պուռտան մաստա պիր աղիմ վէ ճէսիմ իլի
թէսլիլէ իշիւն պու միսիլիւ միւթալաաթ սիլէ մանի օլմամալը տըրլար . . . սիլի
քէնտի բէյինիզէ պրագըրըզ . տիլէտիկինիզ կիսի հարէքէթ իտէրսինիզ . . . թէրք իթ-
միշ օլտուղընըզ խըզմէթի թէքրար տէրէօհաէ իթմէնիզի թէքլիֆ իթմէիլ . . . նի-
զամ տսքէրի մագամընտա տէյիլ , իլլա կէօնիւլիւ մաշամընտա մէյտանը հարպա
սալարսընըզ . սիլտէն պիր շէյ իսթէրիզ , եանի Բարիսի հայրէթ վէ տէհէթտէ
օլըրագմըջ օլան պիր մէսէլէնին հալլինէ պիլիմ իլէ պէրապէր չալըչասընըզ . . . եա-
շայընընըզ թարգընը տէյիլթիրմիշ օլտուղընըզ օղլունըզն խապէրտար օլմամասը
իշիւն հէր կէօնա թէտպիրի իթթիխազ իտէրիզ . . . սիլին իշիւն այըըճտ պիր մա-
հալ թախսիս իտէրիզ , բարօրթալըր օրայա վէ իսթէտիյինիզ նամա կէօնտէրիլիզ .
մայէթինիզէ թային օլընճագ մէմուրիյնին իխպարաթընը տա օրատա իսթիմա ի-
տէրսինիզ . . . Սիլէ աշըգ պիր զրէտիթօ աշարըզ , վէ գաթիլի պիլէ թէսլիմ իտէ-
ճէք օլուր իտէնիզ , եիրմի պէշ պին Փրանդ տա միւքեաֆաթ ալտըրմաղը պէն տէ-
րէօհաէ իտէրիմ :

Բօղիէ .— Թէքլիֆլէրինիզ զիյատէսիլէ ճալիսը խահիշ ալր , աշլայօրըմ . . .

Միւսթանթիգ .— Գապուլ իտի՛յօրմըսընըզ :

Բօղիէ .— Բէտտ իտէրիմ :

Միւսթանթիգ .— Հաթթա գապուլ իթմէմէնիզ օղլունըզ իշիւն պիլէ էյի պիր
էյի օլմայօր :

Բօղիէ .— Նէ՞ ճիհէթլէ :

Միւսթանթիգ . — Զինքի պու խուսուստա իտէճէյինիգ ֆէտաքեարլըգ տան տօյալը իլէրիտէ օնա տա մէնֆաաթ հասըլ զլապիլիր . միւստաթի ումուքինն, վէ զապիլիյէ նազըրընըն քէհապէթ վէ հիմայէթինի էլտէ իտէր :

Բօզիէ . — Բէճա իտէրիմ , եալվաքըրըմ , գօրլամպըն . . . պօշ տըր :

Միւսթանթիգ . — Հէր հալտէ րազը օլմալըսընըզ . մութլազա . էօյլէ հիսս ի-տէյօրըմ քի , շու միւշքիլ մուսամայը սիզտէն պաշգա քիմսէ հալլ իտէմէյէճէք տիր . վուզու պուլան ճինայէթ , նէ գատար տէհէթլի իսէ , օ գատար տա հիքմէթլի տիր . . . Պիր վազըթքի Գուրապիէֆ մատտէսի կիպի պու մէսէլէտէ տէ գիհնէրէ սըղմազ տէրէճէտէ զարիպ պիր ֆամիլեա սըրըր օլմալը տըր :

Միւսթանթիգին շու օօն սէօղլէրինի իշիթտիքտէ , էմէ ժուպէրին պէնզի ա-թըպ . — Ահ , օ իսմի աղղընըզտապն պիր տահա չըգարմայընըզ . օ իսմ պիղայըրը հազգըն տիւշար օլտուղըմ րէզալէթի վէ չէքտիյիմ մէշազգաթլարը խաթըրմա կէ-թիրիր . օ սէօյլէտիլինիգ մէսէլէտէ , պէնիմ տէ մուին մագամընտա մազնուռն օլ-տուղըմը ունութտընըզ մը :

Միւսթանթիգ . — Ունութմամըլըմ տըր . լաքին ալէնէն ալէհինիգտէ օլան գաննիյաթըն եանըլ օլտուղընը միւստաֆաա վէ սուշսուզ օլտուղընըլ իսպաթ իթ-տիլինիգի տէ ունութմամըլըմ տըր : Գուրապիէֆ իսմինի աղղըմտան րասթ կէլէ չըգարմատըմ . Բէր-Լաշէզտէ գաթլ իտիլէն գարընըն նաալը Գուրապիէֆ մէզարընըն իշինտէ պուլուռնմըլ տըր :

Բօզիէ քէմալը հայրէթլէ . — Գուրապիէֆ մէզարընըն իշինտէ՞ մի :

Միւսթանթիգ . — Էօյլէ եա , պիլմէյօրմըօընըզ :

Բօզիէ . — Պիլմէյօրմըմ . կազէթալար պիր մէզարտան պահս իթմիլէրիտի , քի-մին մէզարը օլտուղընը թային իթմէմիլէրիտի . . . թամ օ մէզար քի . . . պուրա-սը զարիպ . . . — տէյէրէք , էմէ-ժուպէր պաշընը ապտը վէ իւշ տէֆա — զարիպ . . . զարիպ . . . զարիպ . . . — տէյու մըրըլտատը :

Միւսթանթիգ Մ . տը ժիպրէ պիր տըզգաթը մալսսուսէ վէ ֆէվզէլատէ իլէ , սապըզ խաֆիյէ էմէ-ժուպէրին հարէքեաթընը թէտգիգ , վէ սըֆաթընտան խէ-լէճանը տախիլիսինի հիսս էյլէմէքտէ օլուպ , մէրգուսէնին շու հալինտէն իսթիֆա-տէ իթմէք նիյէթիլլէ :

— Պու կիւնքի կիւն Բիէր Լարթիլի էլէ կէշիրմէկէ պիր թէտպիր կէօսթէրիլէ-ճէք օլսա , եալսօտ էօյլէ պիր իւմիտ տօղսա իտի , սիզէ իհալէսինի արգու իթմէք-տէ օլտուղըմըլ խըզմէթի գապուլ իտէ՞ր մի իտինիգ , մա'տամ :

Լարթիլի իսմինի իշիթիր իշիթմէզ , էմէ-ժուպէր պաշընը գալտըրտը , կէօզլէ-րինտէ վահշիյանէ պիր րէվնագ քէյտա օլտու , իքի գաշընըն ուճու ալը իւզէրին-տէ պիրպիրինէ պիթիշտի , տուտազլարը սարարտը , էլլէրի տիթրէտի վէ վահշի պիր սէս իլէ .

— Լարթիլի . . . Լարթիլի մի տէտինիգ :

Միւսթանթիգ . — Էվվէթ , սիզ պիզէ խըզմէթ իտէճէք օլուր իսէնիգ , պիզ տէ սիզէ խըզմէթ իտէրիգ :

Բօզիէ . — Բիէր Լարթիլիին իզինի պուլմըշմըսընըզ . . .

Միւսթանթիգ . — Գօնթ իվան Գուրապիէֆ իքի սէնէտէն պէրու օ խայինին

արգասընտան տիւշմիշ տիր . . .

Րօզիէ . — Գօնթ Գուրափիէ՞Փ մի :

Միւսթանթիգ . — Եվիէթ, Լարթիկին գաթիւ էլէտիյի գօնթէսին օղլու . օ գաթիւ ի պաշգասընըն թէրթիպ իթմիշ օլտուղընըն եազը իլէ իսպաթընը էլէ կէչիրմէք մագսատըյա օ խընզըրը պուլմագ ազմինէ տիւշմիշ տիր . . .

Մատամ Բօզիէ կէօզլէրինտէն աթէշի զարագ վէ հըրս սաչմագտա օլտուղը հալտէ .

— Եւ , էօյլէ՞ մի . էօլէն գօնթէսին օղլու , Բիէր Լարթիկի արայօր , վէ իզի նի տէ պուլմը հէ՞ :

Միւսթանթիգ . — Եվիէթ . հաթթա պիր դաչ տաղըգատան գօնթ տա պուլ . րայա կէլէճէք . իսթէրսէնիգ կէօրէպիլիրսինիգ , գօնուչապիլիրսինիգ , վէ սիզին նա մուսընըրը իխլալ իթմիշ օլան օ ալշաղը էլէ կէչիրմէքլին թէտալիլէրինի պէրա . պէրճէ տիւշիւնէպիլիրսինիգ . . .

Րօզիէ . — Գօնթ կէլէճէ՞ք մի , օնտան մալիւմաթ ալըրըմ , գանըմ տամլա տամլա տէօքէրէք ֆէտա իտէճէք օլսամ , եինէ ալաճաղըմ մալիւմաթլարըն գըյմէ . թինի էօաէյէմէմ :

Միւսթանթիգ . — Եկէր Բէր-Լաշէզ գաթիլինի պուլմագ խուսուսընտա սիլիէ եարտըմ իթմէկէ րազը օլաճագ օլուր . իսէնիգ , սիզէ՞ գօնթ իլէ միւնասէպէթ քէյա տա իթտիրիիգ :

Րօզիէ . — Բազը օլտոււմ վէսսէլամ . էկէրչի գօնթ Գուրափիէ՞Փ հէմ քէնտի վէ հէմ տէ պէնիմ ինթիգամըմը ալմագըլըղըն չարէլէրինի կէօսթէրէպիլէճէք օլուր իսէ . պէն տէ պէնտէն պէքլէտիլինիգ խըզմէթի իյֆա իտէրիմ :

Միւսթանթիգ . — Կէօսթէրէպիլիր :

Րօզիէ . — Օ հալտէ , պուլ տաղըգատան իթիպարէն էմրինիգէ հազըրըմ :

Բօլիս միւտիրի վէ գօմիսէր . — Ելճամտիւլահ :

Րօզիէ . — Լաքին չուրասը մուգարբէր տիր քի , տիլէտիյիմ վէճէ իւզրէ հարէ . քէթ իթմէկէ մէէզոււնըմ վէ իսթէտիյիմ մէմուրլարը ինթիլապ իտէպիլիրիմ :

Միւսթանթիգ . — Էօյլէ տիր :

Րօզիէ . — Քիմսէնին էմրի ալթընտա պուլընմագըլը տա իսթէմէմ :

Միւսթանթիգ . — Ելպէթթէ , պաշգալարը սիզին էմրինիգ ալթընտա պուլընա

ճագլար տըր :

Րօզիէ . — Պանա Բարիս իչինտէ պիր տաիրէի մախսուսէ կէօսթէրմէլիսինիգ :

Բօլիս միւտիրի . — Մէզլէյ սօղաղընտաքի տաիրէյի պիլի՞րմիսինիգ :

Րօզիէ . — Պիլիրիմ :

Միւտիր . — Օրասը իչինիզէ կէլի՞ր մի :

Րօզիէ . — Բէք միւնասիպ :

Բօլ տը Թիպրէ իլէ տիկէր իքի մէմուրիյն մուգաֆֆէրանէ . պիր նազար իլէ պիրպիլլէրինէ պագալըլար : Վազըա պիր զահմէթ չէքտիլէր իսէ տէ , մագսատըլընն նախ օլտուղլարընա մէմուլն օլաղլար :

Բօզիէ . — Շիմտի , սիզ պու մատտէ հագգընտա նէ քի պիլիր իսէնիզ պէն տէ պիլմէիյիմ :

Միւսթանթիգ . — Թահգըգաթ մազպաթալարընը վէ չահիտլէրին իսթինթագ-լարընը սիզէ թէսլիմ իտէրիմ :

Բօզիէ . — Օնլարը օգույնյըմ տէ , սօնրա սօրաճագ պիր չէյ օլուր իսէ սօրա-ըմ :

Միւսթանթիգ . — Գօնթ Գուրապիէֆ կէլինճէյէ տէկին պու էվրագը պիր կէօզ-տէն կէչիրի՞րմիսինիզ :

Բօզիէ . — Կէչիրիբիմ , չիւնքի իչ միւսթանէլ տիր , պաչլըճա գապըթայա աիտ մատտէլէրտէ , վագթ բէք գըլմէթտար տըր :

Բօզ տը Ժիպրէ , պու իչէ տաիր օլան էվրագը մատամ Բօզիէյէ վէրտիքտէ , մէրգուլմէ՝ քեաթիպին մատասը իւզէրինէ եայըպ , պաչլընա կէչտի :

Բօզիէ . — Եանըմտա նէ ճէպ տէֆթէրիմ վար , նէ տէ գուրչուն գալէմիմ : Պանա լութֆէն պիր . գաչ թապագա քեաղըտ վէրի՞րմիսինիզ . պուրաւտա պիր գա-լէմ կէօրտիւմ , օնու գուլլանըրմ :

Միւսթանթիգ . — Իչթէ սիզէ պիր տէֆթէր , տահա թօգուենըմամըլ տըր , գուլլանապիլիսինիզ : Բարչա բարչա քեաղըտլարտան իսէ պու տահա միւնասիպ տիր :

Մատամ Բօզիէ . պատէթթէլէքքիւր , էվրագը մէգքիւրէյի միւթալաայա պաչլա-տը . արա սըրա տուրուպ , տէֆթէրինէ պիր չէլլէր եազմագտա իտի :

Միւսթանթիգ իլէ բօլիս միւտիրի վէ գօմիսէր , օտանըն պիր քէօչէսինէ չէքի-լիպ , եապաչան գօնուչմաղա պաչլատըլար . նաիլ օլտուգլարը մուվաֆֆագըրյէթ-տէն տօլայը պիրպիլէրինէ ըզհարը մէմնուենիյէթ իթմէքտէ իտիլէր :

Միւտիր . — Էկէր Լարթիկ նամը սէօլլէնմէմիչ օլսա իտի , պու մուվաֆֆա-գըլէթի գաչըրաճագ իտիք . Էմէ Ժուպէր զարապ վէ ինթիգամ ալմագ իւմիտինէ մէսլի , պիղիմ իլէ իթթիֆագ էլլէտի :

Միւսթանթիգ . — Նէ նիյէթէ օլուր իսէ օլսուն , օրասը պիղիմ վազիֆէմիզ տէյիլ , պիղիմ իլէ պիրլէտի՝ եա . պիզէ պաչլըճա լազըմ օլան ճիհէթ պու ճիհէթ տիր : Թարիֆիմ վէճհ իւզրէ , տէրունինտէ նաաչըն պուլընտըղը արապայը զապըթա տաիլէսինէ կէթիրթտինիզ մի :

Գօմիսէր . — Կէթիրթտիմ , տէպպօլըն հավըսընտա տուրույօր :

Մէմուրիյըն մէրգուլմէնին պու սուրէթլէ գօնուչտըղլարը սըրատա , Էմէ Ժու-պէր քէմալը տըգգաթլա էօնիւնտէքի էվրագը միւթալաա իթմէքտէ , վէ պիր պաչլասը նազարընտա սըգընթըլը օլան չու իչի քէմալը խահիլլէ կէօրմէքտէ իտի : Պիր քեաթիպին ֆիւթուրսըղճա եազմըլ օլտուղը չու բուլը քեաղըտլարա թօգուե-տըղճա , կէրէք տաիլլէն վէ կէրէք խարիճէն հալի թէպէտտիւլ իտէր , վէ կէօզ-լէրինտէ վահչի պիր ըէֆլագ բէյտա օլուր իտի . խիլաֆը ըիգասը օլարագ , եիւրիւ-մէրէք , արայարագ , գօշարագ , տիւրլիւ տիւրլիւ գըյաֆէթլէրէ կիրէրէք , բէնչէի

ատալէթտէն դուրթուլմադա չալըչան հայտուտարը գովալատըը կիւնէրի խաթըրնա կէթիւրիւր իտի :

Մատամ Բօզիէ՝ պիր սաաթ գատար միւթէմատիէն օգուլարագ , տիւշիւնէրէք , տէֆթէրինէ իշարէթլէր իտէրէք , վէ խաթըրնա կէլէն սլաղը խոսուտաթը , վէ թէհարրիլաթընա մէտար օլապիլէճէք նօգթալարը գայտ իտէրէք չալըչտը , վէ սօն փորագայա գատար վասըլ օլտըգտա , պաչընը եօգտըր գալտըրըպ ,

— Պու բեաղըտարը իւթին գօյու թէտգըզ էյլէտիմ , աւմա տաւա քեաթի տէյիլ տիր , միւսսատէ իտէր իտէնիպ օլու էվրագը պէրապէր էվէ կէօթիւրէյիմ , վէ եախօտ կէճէլէրի պաղը կէլէյիմ տէ պուրատա միւթալաա իտէյիմ :

Միւթանթիգ . — Պու էվրագըն պուրատաւն չըգմասը ճաիգ օլամագ , լաքին պէնիմ օտամ սիզին իյիւն տաիմա աչըգ տըր , տիլէտիյինիպ կիպի պուրատա չալըչապիլիւրսինիգ :

Բօզիէ . — Պու ազչամտան իթիպարէն կէլիւրիմ :

Միւթանթիգ . — Շու միւթալաաի սէրիէնիպտէն ֆիթրինիգտէ պիր ըլըգ տօղտօւ մը :

Բօզիէ . — Խա'յր . . . իշին հէր ճիհէթի գարանըզ . . . եալընըզ պիր ճիհէթ վար քի բէք օահիհ տիր , վէ իթիւրագ գալտըրմագ . եանի հէր իքի ճինայէթին տէ ֆաիլի այնը չախս տըր . ճինայէթին պիրի տիկէրինտէն թէվէլլիւտ իթմիշ տիր . . . Բէր-Լաչգտէ Գուրափիէֆ մէգարընտա պուլընան գարը Էրնէսթին սօգաղընտա վուրըլան չախստան տօղուզ սաաթ էվվէլ գաթլ իտիմիշ տիր . . . շիւպհէ եօգ պիրինճի ֆիիլի գաթլ՝ իքինճի ֆիիլին իճրասընա սէպէպիլէթ վէրմիշ տիր : Օ գարը մէգարա պիր շէյ կէթիւրմիշ օլմալը . . . պէլքի Էրնէսթին սօգաղընտա վուրըլան չախսըն Բարիսէ վիւսուլինին , վէ չըմէնտըֆէրլէ կէլէճէյի սաաթլըն , վէ թանըլմագ իւզրէ օ չախսըն գօլուըն պաղը օլաճաղընըն խապլըրինի միւպէյյին պիր մուխա , պէրէ կէթիւրմիշ տիր . . . Գաթիլ՝ մէգարտա էլինէ կէշիւրմիշ օլտուղը մուխապէրիլ խաֆիլէտէն իշէ բէսպը վուգուֆ իտիպ , կէլէճէք եօլճուլը գարըլմամադա կիթմիշ օլմալը . վէ օ եօլճու տախի , քէնտիտինի իսթիգսալ իթմէկէ կէլէնին պիր սէօզիւնէ էմիլիլէթ իտէրէք , գաթիլի օլաճագ չախս իլէ պէրապէր կիթմիշ օլմալը . . . Ճինայէթ , չըմէնտըֆէր մէրքէզինտէն Մօնթօրկէօյ սօգաղընա կէլտիլի սըրատա վուգու պուլմիշ տըր . . . Պու սէօյլէտիթլէրինի պիր չօճուգ պիլէ ֆարգ իտէպիլիւր շիմտիլիք պաչգա պիր ըլըգ կէօրէմէյօրըմ . . .

Մէմուրիյն՝ Էմէ Ժուպէրի տինլէտիքճէ տիւշարը հայրէթ օլմագտա իտիլէր : Հէր նէ գատար Էմէթուպէր սէօյլէտիթլէրինի պիր չօճուղըն պիլէ ֆարգ ու թէմ . երգէ մէլգթէտիր օլապիլէճէյինի խոտաա իթմէքտէ իտի իսէ տէ , իֆատաթը վագըսըր մէմուրիյնը մէրքուլմէյէ պիր ըլըգ քէօլէսի կէօսթէրմիշ իտի :

Գօմիսէր . — Ճինայէթին սէպէպի նէ օլտուղընը ֆարգ իթմէկէ պաչալօրմը սընըզ :

Բօզիէ . — Օ խոսուտա տաիր հիշ պիր շէյ ֆարգ իտէմէտիմ . ճինայէթին սէպէպինի անլայաճագ օլուր իսէմ , էանիլի պուլաճաղըմա էմինիմ . էվվէլա , մագթուլլարըն քիմլէր օլտուգլարընը անլայալըմ , սօնրա օնուլն իւզէրինէ ազլըմըք եօրարըզ . . . Պինսպէրին մագթուլլարը կէօրմէլիլիմ :

Միւսթանթիւ . — Շիմտի մի :

Բողիէ . — Շիմտի օլմազսա տա , պու կիւն կէօրմէլի . Թահգըզաթ մադպաթա-
լարնա նազարէն ղաթաթ իտիլէն շախսըն իւզէրինտէ , սաաթը քէօսթէյի , վէ բարա
քէսէսի տօլու օլարադ պուլընմը շտէմէք քի գաթլտէն մազսատ սըրգաթ տէյիլ
իմիլ . պուլըն տա իսպաթ իտէպիլիլիմ : Փարզ իտէլիմ քի մազթուլըն ճըզտանըն-
տա պանգա գաիմէսի օլարադ , ճէսիմ պիր մէպլաղ պուլուլնմը օլսուլն . . . Սէնա-
աթը խըրսըզ օլան պիր գաթիլ ճէր շէյի տիւշիւնիր . աթթիսինին ճէպինտէ պուլ-
աթը ճըզտանը ալտըդտան սօնրա , բանթալօնըն վէ եթէյինին ճէպէրինի տէ եօզ-
լար իտի . տըզգաթ իտիլիդ քի , մազթուլըն ճէպինտէ պիր ճըզտան պուլընմըզ օլ-
մասըն , մուհազգադ սուրէթտէ տէյիլ իսէ տէ , իհթիմալ գապիլինտէն օլարադ ,
Փարզ իտիլօրմ . . . Պիր եօլնու , քէնտիսինին քիմ օլտուղըն միւզէյին իւզէրինտէ
հիլ պիր քեաղըտ օլմայարադ , հաթթա բուլըն պիր մէթթուլ զարֆը պիլէ պու-
լուլմայարադ Գալէտէն պուրայա գատար եօլնուլըզ իթմէզ . էկէրչի օ եօլնու
քէնտիսինին քիմ օլտուղըն կիլլէմէք իսթէմիլ իսէ , օ պաշգա :

Միւսթանթիւ . — Ճամէշուլարընտա հիշ պիր ալամէթ պուլընմամասը շու սօն
թախմինինիպի , եանի եօլնուլըն քէնտիսինին կիլլէմէք միւրատընտա պուլընմըզ
օլմասը հազգընտաքի Փիքրինիդ թէշիտ իթմէզ մի :

Բողիէ . — Պէլքի . . . լաքին քեամիլէն օ ճիհէթէ գարար վէրէմէմ . . . չիւնքի
բէք չօդ պէքեարար հազըն ճամէշուլ ալըրլար կիլինիրլէր , վէ մարգալարընը իշ-
լէթմէյի խաթրարընա պիլէ կէթիւրմէզլէր . ճամէշուլ երգայանլար , մարգանըն եթ-
րինէ գըրմըզը թիւրէ իլէ պիր իշարէթ գօրլար քի եթթիկէրինէ գարընմասըն : Պու
ճիհէթի Թահգիդ իտէրիդ . մազթուլըն իւզէրինտէ պուլընտան սաաթ իլէ բարա
քէսէսինի մուայէնէ իթմէք իսթէրիմ :

Միւսթանթիւ . — Շիմտի վէրիրիմ—տէյիպ , վէ շէքմէճէսինին իլինտէն սաաթը
վէ քէօէյի չըգարըպ , էմէ Ժուպէրէ թէպիմ իթտիքտէ , մէրգուլմէ՝ եիւզտէն պիր
մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա .

— Էն չօղու իշ Փրանգըզ պայաղը պիր քէսէ . չարըտան ալընմըզ Բարիս մա-
լի . . . մէշինի եթր եթր ալընմըզ . տէմէք քի սահիպի չօդտան գուլլանըր իմիլ . . .
ճէմիլէթ իշինէ կիրէն ատամ , պէօյլէ պիր բարա քէսէսի աւլա գուլլանմազ . . .
իլինտէ օն ալթը նաթօլէօն իլէ եթտի կիւմիւշ Փրանգ վար . ճէման իւլէիւլ էիւթ
էէթի Փրանգ . . . Ելէր պու քէսէնին սահիպի պիրազ վազթ Բարիստէ օթուրմազ
նիլէթիլէ կէլմիլ իսէ , եա իւզէրինտէ պաշգա բարասը պուլընմազ լազըմ կէլիր ,
վէ եախօտ պանքէրին պիրինտէն բարա ալըյօր օլմասը իգթիլգա իտէր . . . պուրա-
լարը անլաշըմալը թըր . — տէտիքտէն սօնրա քէսէյի գաբատը վէ սաաթըն գաբազ-
լարընը աշտը շ — Օլտըզնա կիւզէլ ծինէվրա սաաթլարընտան , գուլընտան գու-
լուլըյօր , մաշալը վէ սէքիլ թալը . լաքին պէօյլէ սաաթլար հէր եթրտէ պուլըն-
նը . . . սէնէպէ միլեօնլար իլէ սաթըլըր . . . գարֆըն իւզէրինտէ հիշ պիր շէյ մահ-
քիւք տէյիլ . . . պուլընտան տա պիր էմարէ եօզ . . . մազթուլարըն իւզէրինտէ պաշ-
գա շէյ պուլընմատը մը :

Միւսթանթիւ . — Երքէյին իւզէրինտէ պիր շէյ պուլընմատը , վէ լաքին գարը-
նըն էլինտէ պիր թութամ սաշ վար իտի քի , գաթիլին սաշլարը օլտուղընա չիւպ-
հէ եօզ :

Րօզիէ .— Տօղրու առը , պէն օ ճիհէթի ունութեայօր իտիմ . . . քի բէք տէ միւ հիմօ տիր . . . օ սաշլարը կէօսթէրիօրմիսինիդ :

Մ . աը ժիպրէ պիր մուգավա ճըզնան աշըպ , քիւչիւք պիր քեաղըմ վէ իշին . տէն պիր թութամ սարը սաշ չըգարըպ .— Իշթէ ՅՂ .

Էմէ ժուպէր գաշ թութամընը ալըպ , ֆէվզէչատէ տըգգաթըա մըւայէնէ իթ . տիքտէն սօնրա .— Պճըրատա պիր բէրթէվսուզ վա՞ր մը :

Միւսթանթիգ .— Վար , իշթէ . . .

Խաֆիյէ Րօզիէ բէրթէվսուզը ալըպ բէնճէրէնին էօնիւնէ եագլաշտը վէ թէքըպ մուայէնէյէ տուրտը : Պէշ տագըգա մուայէնէտէն սօնրա .

— Հէքիմ պու սաշլարը կէօրտիւ մի :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ :

Րօզիէ .— Նէ՞ բէյ վէրտի :

Միւսթանթիգ .— Գաթիլ իլէ մագթուլ տէօյիւշտիքլէրի սըրատա , մագթուլ գարը՝ սաշընտան եագլամըշ , վէ թութամը էլինտէ գալմըշ :

Էմէ՝ միւսթէհզիյանէ պիր թէպէսսիւմէ .

Րօզիէ .— Հէքիմինիդ բէք ուսթատ տէյիլ իմիշ , հաթթա պիր շէյտէն խապէթ եօգ իմիշ :

Միւսթանթիգ թէանճիւլէ .— Նէ՞ ճիհէթլէ :

Րօզիէ .— Ձիւնքի մագթուլէնին էլինտէ պու սաշլար պուլընանագ եէրտէ թէքմիլ պիր քէրուէ տա պուլընապիլիր իտի—տէմէլի իտի :

Միւսթանթիգ .— Պիր բէրուգա՞ (թէքմիլ էյրէթի սաշ) մը :

Րօզիէ .— Էօյլէ՞ եա . . . Գաթիլ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ , վէ կէօրիւնիր քի գոււմրալ իմիշ քի , թանըլմասըն տէյու սարը բէրուգա գօյմըշ :

65

Մէմուրիյնին իւչիւնին տէ շաշլըն շաշլըն գալտըզլարընը կէօրտիւքտէ , Էմ ժուպէր վագարընը մուհաֆագայա չօգ զահմէթ չէքիպ .— Պագընըզ . . . պու սաշլարտա քէօք եօգ . . . պուլընար տէօյիւշ էսնասընտա գօրարըլմըշ սաշլար տէյիլ անճագ պիր բէրուգա եաբըլմագ իւզրէ քէսիլմիշ սաշլար տըր :

Միւսթանթիգ վէ բօլիս միւտիրի վէ գօմիսէր , բէրթէվսուզը ալտըլար վէ մա տամ Րօզիէնին եաբտըղը միսիլիւ , սաշ թութամընը պիրէր պիրէր մուայէնէ իթ . տիքտէն սօնրա , արգա արգայա—սահիհ տիր— . . . տէտիլէր :

Րօզիէ .— Տէմէք քի , իշի պիտայէթինտէն պաշլայանաղըզ : Շահիտէր տէ պի գին կիպի ալտանմըշլար . տիմէք օլուր անլէրին չէհատէթինտէն պէօյիւք պիր իս թիֆատէ ճիհէթի եօգ . . . լաքին Նէ՞ օլուր , եինէ իլին տօղրուսընը պուլուրըզ . . . Պաշգա պիր նօգթա տահա վար . . . Մագլաթալարտա , կէրէք էրքէյին վէ կէրէ գարընըն ճամէչուլարընտա մարգա օլմատըղը միւնտէրիճ տիր , տէյիլ մի :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ :

Րօզիէ .— Պէնիմ ինտիմտէ պու նօգթա զլյատէսիլէ միւհիմմ պիր նօգթա տըր : Պիր էրքէք՝ ճամէչուլարընտա մարգա իշլէթմէկէ էհէմմիյէթ վէրմէսին , պիլ օլապիլիր . լաքին պիր գարըն էօյլէ տէյիլ : Նէ գատար միւսէյիւք պիր գարըն :

սա, կէօմիքըրիսէ վէ Թաղըզլարընա մարգա գօտուրթուրըր . . . Էկէրի իլէթ-
մէմիշ իսէ Վ տիմէք քի մարգա պոնլընմամանընը թէրվիճ իտէր իմիշ . . . Մուգատ-
տէման էսնաի Թէմուրիյէթիմտէ Զ խըյանէթ վէ խապատէթ իճրասը իչիւն թէրթիպ
օլունմըջ օլան իրքէթլէրէ տաթիլ օլանլարըն ճամէշնլարընտա ալէսսէվիյէ մարգա
պոլընմամագտա օլտուղընը . վէ Թախօտ պոլընան մարգալար քէնտի մարգալարը
օլմատըզլարընը թաստիգ իթաիմ . թութուլըլար իսէ մէմուրլարը շաշըրթսընլար
իչիւն պոլ վէճէ իլէ հարէքէթ իտէրլէր իտի :

Միւսթանթիգ .— Պունտան խիւլասաի մագսատընըզ նէ՞ տիր :

Բօղիէ .— Տահա բէք սահիհ պիք ըշ վէրէմէմ . լաքին շու օլապիլիք քի գար-
շմըզա եալընըզ պիր քիշի չըգմայըպ , պիր գուլթանեա չըգսըն . պոլ տա պէնճէ
բէք մէմուլ տըր :

Միւսթանթիգ .— Էօլէ՞ մի մէմուլ իտիյօրսընըզ :

Բօղիէ .— Եինէ թէքրար իտէրիմքի, սահիհին հէնուզ պիլէմէմ . լաքին թալս-
մին օլունապիլիք . . . չիմտի մագթուլլէրի կէօրմէք արգուսընտայըմ :

Էմէ Ժուպէր շու սօն սէօղլէրի սէօլլէտիյի սըրատա . սաաթ իւչիւ վուրտը :

Նէօպէթտէ պոլընան խատէմէ՞ Գօնթ Իվան Սմօիլօֆըն կէլմիշ սուֆատա
պէքէմէքտէ օլտուղընը խապէր վէրտի :

Միւսթանթիգ .— Պիր տագըգատան իչէրի պըրագ — վէ խատէմէ տիշարը չըգ-
տըգտան սօնրա , էմէ Ժուպէրէ խիթապէն .— Պիրագտան կէօրէճէչին կէնճ քիմսէ՞
Գօնթ Գուրապիէֆ տիր . լաքին թալիմաթը ճէտիտէյէ տէլին Իվան Սմօիլօֆ նա-
մըյա թանըմագլըղընըզ իճապ իտէր :

Սատամ Բօղիէ տիւշարը հէյէճան օլտու : Քէնտինին էսկի վէլիինիյմէթի օլան
վէ Բիէր Լարթիկ թարաֆընտան գաթլ իտիլմիշ պոլընան օ տիւպէր Գօնթէս Գու-
րապիէֆին մախտուճընըն եագլաշմասը , մատամ Բօղիէյի բէրիշան իթտի պրագտը :

Հէնուզ քիւչիւք իքէն օ նագիք վէ լաթիֆ վալիտէսինին տիգլէրի իւզէրինտէ
Գօնթ Իվանըն օյնատըղընը կէօրմիւշ օլտուղընտան, եինէ օ պախթիյար վէ մէսուտ
ֆամիլեայը , օ կէնճ վէ կիւզէլ վէ պիրպիրլէրինի չըտըրըրճաորնա սէվէն , վէ ալ-
շագ պիր գաթիլին տէսթը հայաթչիքէսթի մարիֆէթիյլէ գարիպէն պիրպիրլէրին-
տէն միւէպպէտէն այրըլաճագ օլան զէվճ իլէ զէվճէյի հալա կէօղիւ էօնիւնտէ կէօ-
րիւյօր զանն իթտի . օ խայինին քէնտի աշըզը , վէ օ զէման հէնուզ րահմինտէ
թաշըմագտա օլտուղը չօճուղըն բէտէրի օլտուղընը խաթրընա կէթիրտի . քէնտինին
տէ օ խընգըրըն մուինի զանն օլունարագ թէվզըֆ իտիլտիյինի տէրխաթըր էյլէտի :
Գալպի սըզըլտըզճա սըզըլտը , կէօղլէրի գարարտըզճա գարարտը , վար գուվվէ-
թինի թօքլամագ լիւզուճընը հիսս էյլէտի . խէլէճանը հալի աշիքեար սուրէթտէ
նիւմայան օլուպ , օթուրմագտա օլտուղը սանտալիյէնին իւզէրինտէ ատէթա սալ-
լանմագտա իտի :

Միւսթանթիգ .— Խէլէճան ու հէյէճանընըզը գապթ իլէ քէնտինիզէ կէլինիզ ,
մա՞տամ :

Միւսթանթիգին սէսինտէն մատամ Բօղիէ հէմ մանէն վէ հէմ տախի մատտէ-
թէն բէսպը գուվվէթ էյլէտի . գալպինին չարընթըսը տուրտու , սըֆաթընտա պիր
սիւքիւնէթ բէյտա օլտու :

Իվան Սմոլնովիչի կերպի և հազարունա պէլամ վերիպի միւսթանթիգէ էլինի
ուզաթար . Էմէ Ժողպէր հէնուզ քիւնիւք չհոյգ . իբէն կէօրմիւլ զլտուղը , վէ վա .
լիտէսինէ միւշապէհէթ ինտէն նալի թանքաղը մէզպուր կէնճ Գօնթը վէօրտիւքտէ ,
կէօզլէրի եաւ իլէ տօլտը : Գօնթէա ՂուրավիէՖիլ Եօտիւրէկ օ խաին բէտէրին օղ .
լու օլուպ , ճանը կիպի սէվվէքտէ օլտուղը Մօքիս խաթրընա տիւշտիւ :

Գօնթ . — Մէմուլ իտէրիմ քի սիզի պէքլէթ մէտիմ . . .

Միւսթանթիգ . — Խա'յր , Գօնթ . . . — վէ Էմէ Ժուպէրի կէօսթէրէրէք . —
իշթէ տիւնքի պահսընը իթմիշ օլտուղըմըզ մատամ . . .

Գօնթ Իվան մատամ Բօզիէյէ նազար իլէ մէզպուրէյէ տօղրու պիր ատրմ ալտը
Էմէ պաշտան աշաղընա գատար տիթրէմէքտէ իտի :

Գօնթ . — Մա'տամ , սիզին հուզուրընըզ խաթրըմա զայէթ քէտէրնաք վազաալար
կէթիրտի . . . Էօմրիւմ օլտըզճա թուլթաճաղըմ եասս վէ մաթէմի թէճտիտ էյլէտի . .
սէնի կէօրտիւմ տէ պիր տահաճ իլթիեմաբէզիր օլմաջանազ օլան եարէմ թէքրար
աշըլտը . . . սէնի կէօրտիւմ տէ չօճուզլուղըմըն կիւնլէրի , սէնին՝ պէնիմ տօսթոււմ
օլտուղըն զէմանլէր խաթրըմա տիւշտիւ , վալիտէճիլիմի էլիմտէն գարըպ կէօթիւրէն
ճինայէթ նասըլ խաթրըմտա իտէ , սէնին պուսէլէրին , սէնին թէպէսսիւմլէրին տէ
թըպզը Էօյլէ խաթրըմտա գալմըշ տըր . . . նահազգ օլարազ չէքմիշ օլտուղըն ճէվր
ու ճէֆա վէ մէշազգաթլարը պիրիւրիմ . . . Պիր խապիսին սէնի գապահաթլը տիւ .
շիւրտիւլինի , ալէյհնտէ վազը օլան իթթիրալարա գարըլ միւտաֆաա իթտիլինի ,
վէ սուշսուզլըղընը կիւն կիպի գահիրէ չըգարթտըղընը պիրիւրիմ . . . Նէ գատար
ֆէվգէլատէ պիր ճէսարէթ , Նէ գատար հայրէթպախը պիր գուվվէթը գալպ իլէ
վալիտէմին գաթիլինի , պէնի մակը իթմէք իսթէյէն խաինի արալըպ գօվալատըղը
նը պիրիւրիմ . օ խապիսին գապահաթլը օլտուղընը սէնին Նէ՝ վէճհ իլէ իսպաթ իթ .
տիլինի տէ պիրիւրիմ :

«Սանա հայրան , վէ պու կիւն սէնի կէօրտիւլիմ իշլւն ֆէվգէլատէ պաթթի .
յարըմ , մա'տամ . չիւնքի Մէմուլ իտէրիմ քի , հէր իքիմիզին տիւշմէնի օլուպ
պուլնճա վազթտան պէրու պօշ պօշընա արանըլան օ ալչազ ալէյհնտէ վազը օլա .
ճազ թէչէպսիւսաթըմա նիզ տէ հիսսէտար օլուրսընըզ . չուըն տա մէմուլ իտէրիմ
քի , օ քեաֆիրին իզինի պուլմըշըմ տըր :

Մատամ Բօզիէ , պիւսպիւթին սէթրինէ մուվաֆֆազ օլամատըղը պիր ճէյէ .
ճան իլէ . — Գօնթ , երթի իւշ սէնէ գարֆընտա իքի տէֆա պէօյիւք սէվինճ հիսս
իթմիշիմ տիր . Պիրինճի սէվինճ , Վուլնտան երիմի իւշ սէնէ Էվվէլ տէհէլթ վէ նէֆ .
րէթ իթմիշ օլտուղըմ պիր ճինայէթտէ գապահաթլը վէ զիմէնիսալ օլմատըղըմա
տաիր վէրիլթիշ օլան հիւքմի իշիթտիլիմ սըրատա , վէ իքինճի սէվինճ տէ չիմտի մի .
զին սէօյլէտիլէրինիզի տինլէտիլիմ զէման հիսս էյլէմիլիմ տիր . . . Սիզ կէլիպ ի .
քինճի տէֆա օլարազ պէնիմ պօշսուզլըղըմըմ թատիգ իթտինիզ . ճան ու կէօնիւլ
տէն թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Էվվէթ սիզին իլէ պու խուսուստա միւթթէֆիգ օլա .
ճաղըմա , վէ հիւթթա սատըգ պիր միւթթէֆիգ օլանաղըմա Եէյին իտէրիմ , պու
ուղղուրա քէնտիմի տալի ֆէտա իթմէք լազըմ կէլրստէ իտիւպ , Քիէր Լարթիկի սի .
զէ թեճալիմ իտէճէյիմ :

Գօնթ՝ մատամ Բօզիէյէ էլինի ուզաթըպ . — Թէչէքքիւր իտէրիմ , մա'տամ . . .
տէտի :

Էմէ Ժուպէր՝ Գօնթըն էլինի թուրուպ իհթիրամքեարանէ պիր մուհապպէթլէ տուտադլարընա կէօթիւրտիքտէն սօնրա .— Լարթիկին իգինի պուլմըճմըսընըզ , տէ-
տինիզ :

Գօնթ .— Էօյլէ զանն իտիյօրըմ :

Բօզիէ .— Քէնտիսինի թանըճմըսընըզ :

Գօնթ Իվան՝ մուգատտէման միւսթանթիգէ անլաթմըլ օլտուղը խուսուսաթը մուսթասար վէճէ իլէ թէքրար մատամ Բօզիէյէ հիքեայէ էյլէտի , վէ Պրիւքսէլտէ
օ խապիսի գաշըրմըլ օլտուղընը պէյանլա հիքեայէսինէ խիթամ վէրտի :

Մատամ Բօզիէ՝ Փէվգէլատէ պիր տըգգաթ վէ խահիլլէ տինլէտի :

— Օ խաին էլեքվմ Բարիստէ՞ մի տիր տէյու մէմուլ իտէրսինիզ :

Գօնթ .— Եէմին պիլէ իտէպիլիրիմ :

Բօզիէ .— Պու պապտէքի գանասաթընըզ նէ՞ էսաս իւզէրինէ մէպնի տիր :

Գօնթ .— Պիր հիսսը տախիլի իւզէրինէ :

Բօզիէ .— Հէբսի պու գատա՞ր մը :

Գօնթ .— Քեաֆի տէյի՞լ մի տիր :

Բօզիէ .— Օլ պապտէ էմին օլապիլմէկէ քեաֆի տէյիլ տիր . չիւնքի հիսսիյաթը տախիլիյէ էքսէրիա ինօանը ալտաթըր . . . Էկէր Լարթիկ Բարիստէ իսէ , պէնիմ խապէր ալաճաղըմա էմին օլընըզ . . . Սիզ պու իշի պանա հէվալէ իտինիզ , վէ լիւ-
զուլը թագտիրինտէ սիզին մուալէնէթիինիզէ միւրաճաաթ իթմէքլիյիմէ միւսաստէ
պույուրընըզ :

Գօնթ .— Շիմտիտէն մէէգուենընըզ , տիլէտիյինիզ կիպի պէնի իսթիլստամ իտէ-
պիլիրսինիզ , մա՛տամ :

Բօզիէ .— Պիր խայլը մալիւմաթ իսթիհասալի զըմնընտա սիզի կէօրմէք իճապ ի-
տէճէք տիր . . .

Գօնթ .— Նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագըթ :

Բօզիէ .— Տահա պիլէմէմ . . . լիւզուլը թագտիրինտէ սիզէ եազար մալիւմաթ
վէրիրիմ :

Գօնթ .— Կրանտ-Օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէյիմ , մէքթուպընըզը օրայա կէօն-
տէրինիզ :

Բօզիէ .— Գօնթ Իվան Սմօիլօֆ նամընա . . . օնը ունութմամ . . . —տէտիք-
տէն սօնրա , միւսթանթիգէ խիթապէն .— Գօնթըն իշէրի կիրտիլի սըրատա սէօյ-
էմիլ օլտուղըմ միսիլլիւ , մագթուլլէրի կէօրմէք իսթէրիմ . . .

Միւսթանթիգ .— Տէրհալ մուայէնէխանէյէ կիտէպիլիրիզ .—տէյիպ , չանը չալ-
տը վէ իշէրի կիրէն խապէմէյէ իքի արապա կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի :

Գօնթ՝ Էմէ Ժուպէրէ խիթապէն .— Պիր արալըգ պէնիմ տէ միւշթէրէք օլտը-
ղըմ գանն ու թախմին օլընան օ մէսէլէի ղարիպէ իլէ տէ՞ մի մէշղուլընըզ :

Բօզիէ .— Էվվէթ : Բազը օլտուլմ վէ բազը օլտուղըմա տա չիմտի բէք մէմնու-
նըմ . չիւնքի պու մէսէլէնին նէթիճէսինտէ տէ Լարթիկին մէյտանա չըգմայաճա-
ղը նէ՞ մալիւմ :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ , մա՛տամ . Ֆաիլինի արամագտա օլտը-
ղըմըզ չու իքի ճինայէթտէ Լարթիկին բարմաղը՞ մը վար տէյու մէմուլ իտիյօր-
սընըզ :

Բօգրիէ .— Պիլէյօրում . լաքին մագթուղ քաղաքներն նաալընըն Գնւրապիէֆ մէ .
զարընըն իշինտէ պիւլունմըն օլտուղընը սիզանէն եմստուղընա , Փիքրիմանէն էօյի
պիր չէյ կէչտի :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ միւնասէպէթլէ :

Բօգրիէ .— Շիմտիլիք պիր չէյ սօրմայընըն . մուախարէն տահա կիւզէճէ սիզէ
իֆաաէի մէրամ իաէպիլիլիմ :

Միւսթանթիգ .— Սիզէ էմիլիէթը բեամիլէմ վար , նէ վագթ բի միւնասթի
կէօրիւր իսէնիգ } օ վագթ իֆաաէի մէրամ իտինիգ :

Իվան Սօրիճֆ միւսաաաէ իսթէյիպ , տիշարը չըգաը :

Խատէմէ կէլիպ աթապալարըն հագրը օլտուղարընը պէյան էյլէտի :

Մէմուրիյն իլէ մաաամ Բօգրիէ հէման պինիպ մուալէնէթանէյէ կիթտիլէր :

ԽԻԹԱՄԸ ԳԸՍՄԸ ԻՎՎԷԼ

ԳԸՍԾԸ ՍԱՆԻ

1

Վագթ կելմիլ վե կազար եագըլմաղա պաշլանմըլ օլտուղը ճիհէթլէ, մուայէնէխանէնին գարուլարը գաբանճաղը սըրատա, միւսթանթիգ վէ բօլիս միւտիրի վէ գօմիսէր վէ մատամ Բօզիէ իշէրի կիրտիլէր :

Մուայէնէխանէնին խըզմէթճիսի մօմլար կէթիրիպ եագըպ, մատամ Բօզիէ հէր իքի նաաչը թէտգիգէ պաշլատը . էվլէլ էմրտէ էրքէյին նաաչը նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի :

Եարայը ուզուն ուզատիյէ մուայէնէ էյլէտի, վէ հէր նէ գատար վուգուը գաթլտէն պէրու էքէյի զէման միւրուը իթմիլ օլտուղը միւնասէպէթլէ եարանըն հէյէթի թէպէտտիւլ իթմիլ իտի իսէ տէ, մէզքիւր եարանըն իպթիտաքի շէքլի նէ սուրէթլէ իտիւկինէ մատամ Բօզիէ թէմամըլլա գաննաթ հասըլ իթտի :

— Զապթնամէ պէնի ալտաթմամըլ . հագըգաթէն իւշ քէօշլի պիր սիւահա ճէրհ իտիմիլ . պու ճինս սիւահար էլէէվմ բէք նատիր վէ ղայէթ պահայը տըրլար . . . Գաթիլլէր մէզքիւր սիւահը ասլա իսթիմալ իթմէզլէր . . . Պու ճէրհայը աշան սիւահ, շիւպհէսիգ - Ելէլ - աշգըլ օլան քիմսէնին մալի իմիլ . . . Պու սիւահ աշգըլը քիմ օլտուղընը պուլմագ իշիւն, շիմտիլք էն էլզէմ օլան շէյ շու մագթուլըն քիմ իտիւկինի անլամագ տըր . — տէյիպ, էմէ Ժուպէր՝ նաաչըն էլլէրինտէն պիրինի, սաղ էլինի թութտը, վէ պիշիմինի թէտգըգ էյլէտի . քէմալը տիգգաթլա ավուճընըն իշինի վէ բարմագլարընըն քէօշլէրինի եօզլատը :

— Պու ատամ էլի իլէ պիր իշ իլէ մէշղուլ օլմամըլ իտիւկի բարմագլարընըն պիր շիմինտէն պէլլի . անճագ պիր վագթ էլի իլէ տէ իշլէմիլ օլտուղընա շիւպհէ եօզ . շու նիշան պուընը իսպտթ իտէր :

Մուախսարէն մատամ Բօզիէ, մագթուլըն սօլ էլինի տէ մուայէնէյէ պաշլալալ, պիրտէն պիր սէտա սալմէրտի :

Միւսթանթիգ . — Նէ՞ վար :

Բօզիէ . — Միւհիմ պիր էմարէ :

Միւսթանթիգ . — Հա՞նկըսը :

Բօզիէ . — Գօլընտաքի իյնէ իլէ եարըլմըլ օլտուլ թէսմ . . . շախսընա մախսուս օլան շու իշարէթլէր սայէսինտէ, պու ատամըն ղայէթ սուհուլէթլէ թանըլաճաղընա շիւպհէ եօզ :

Միւսթանթիգ . — Պուընըն իլէ պէրապէր էլան թանըյան պուլընմատը . . .

Բօզիէ . — Պիլէմէյիլ . . . մամաֆիհի շիմտիյէ գատար եարըլմայան շէյ էլպէթ . թէ քի պուևտան պէօյլէ եարըլաճաղ տըր :

Էմէ Ժուպէր՝ մագթուլըն պանագլարընըն ալթ թարաֆընը եօզլայըլ, վէ Պիլ շէյ կէօրէմէյիպ, թէքթար գօլընտաքի իշարէթլէրէ տէօնիւպ .

— Պու պիշարէ եա ասքէրիք իթմիլ, վէ եախօտ մահպուս օլմըլ . պիր գըլլա . . . վէ պիր տէ մահպէստէ պէօյլէ տէրի իւզէրինէ իլլէմէքլէ էլլէնիրլէր . . . կէօ .

րիւնէն թարիխ պու իշարէթլէրին եարլուղը թարիխ տիր . . . նաաչարըն ֆո-
թողրաֆիալարը ալընմը տըր աէլի՛մ :

Բօլիս միւտիրի . — Էվվէթ :

Բօղիէ . — Օ ըէսմէրտէն էն էյի չըգանլարտան պանա պիր գաչար տանէ վէր-
մէլի : Պիրազ տա տիկէր նաաչա պագալըմ . — տէտիքտէն , վէ սիւրաթլա մուայէնէ
իթտիքտէն սօնրա .

— Պու գարընըն սըֆաթընըն չէլլինտէն էննէպի օլտուղը մուհագագա տըր :
Սաչընըն գըրմըղըղընտան , չէնէօինին պիշիմինտէն , տիշլէրինին ուզուընընտան,
այագլարընըն թասլագլըղընտան ինկիլիզ օլտուղընա չիւպհէ եօգ տըր : Պու տա
տիկէր մագթու միսիլիւ միւթէպէր պիր սընֆը էհալլիյէ մէնսուպ տէյիլ իմիշ . . .
էլէրի իշի , վէ չիւպհէսիզ քի խըզմէթճի էլլէրի տիր :

Էմէ Ժուպէր չու միւթալաաթը աչըգ աչըղա պիրպիրի արտը սըրա , վէ պիւա
թէրէտտիւտ պէյան իթմէքտէ օլտուղընտան , քէնտիսիննէ խուսուսաթը մէզբիւրէյէ
գանաաթ հասըլ օլմըշ իտիւկինէ պինաէն , հազըրուըն տախի գանի օլմագտա իտիլէր :

— Պու ինկիլիզ Բարիստէ պիրիսինին խըզմէթինտէ պուլուընմը օլտուղընը իտ-
տաա իտէպիլիրիմ . . . Տիկէր մագթուըլ Գալէտէ կէօրէն օլմըշ . տիմէք քի ըէվիշը
հալէ նազարէն ինկիլթէրրատան կէլլիյօր , վէ Բարիստէ պիր թագըմ էհէմիյէթլի էվ-
րագ կէթիրիյօր իմիշ քի . . . — տիյէրէք , սէօլլինիւ պիթիրմէքսիզին պիր միւտ-
տէթճիք տիւշիւնտիքտէն սօնրա , քէնտի քէնտինէ սէօլլէնիյօր կիպի .

— Պաչգա պիր վասըթա տահա վար ըմըշ , պու աշիքեար . պու վասըթանըն
տա օ գաթիլ օլտուղընա պէօլիւք իհթիմալաթ վար : Գուրապիէֆ մէզարընըն իշին,
տէքի միհրապըն իւղէրինտէ վագը տօլապըն իշինէ պրագըլմըշ օլան էվրագը գա-
թիլ օրատան ալմըշ օլմալը . միւսթանթիզ թօզըն իւղէրինտէ բարմագ էէրլէրինի
կէօրմիւշ . կէօրիւնիւր քի մէզբիւր էվրագըն իշինտէ ինկիլթէրրատան կէլլէնէք օլան
եօլուընըն չըմալ չըմէնտըֆէրի մէրքէզինէ հանկը սաաթտա կէլլէնէյի զիքր իտիլմը
իմիշ . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . պու պէօլլէ տիր . . . տահա գարանլըզ իշինտէիմ ,
վէ ֆագաթ ըէֆթէ ըէֆթէ ալտընլըղ պուլաճաղըմ , անլայօրըմ . . .

Միւսթանթիզ . — Սի , չիւպհէսիզ եօգ . չիւնքի էկէրչիւսէօլլէտիքլէրինիզ սըրֆ
հագըգաթը հալ տըր տէնիլէմէզ իսէ տէ , հագըգաթը հալէ ըէք մուգարին կէօ-
րիւնիյօր :

Միւսթանթիզին սէօլլէրի տօղրու օլտուղը մալիւմտիր . Էմէ Ժուպէր՝ քէնտի-
սինէ վէրիլմիշ օլան Բէրի-Կէօլլէ — չէօհրէթինէ պիհագգըն շայէսթէ պիր գարըն ի-
տի . գարանլըգտա , ալտընլըզ կիպի կէօրիւր իտի :

Բօլիս միւտիրի . — Տիմէք օլույօր քի , իւշիւնճի վասըթա հէր քիմ իսէ , գաթիլ
տէ . . . տըր տէյու մէմուլ իտիյօրսընըզ , էօլլէ՛ մի :

Բօղիէ . — Էվվէթ :

Միւտիր . — Գաթիլ էննէպի օլմալը տըր :

Բօղիէ . — Պու թախմինինիզ նէտէն նէչէթ իտիյօր :

Միւտիր . — Շահիտլէրին քեաֆֆէսի , չըմալ էհալիսի թէլաֆֆուղընա մալք
օլտուղընը իֆատէ էլլէտիլէր :

Միւսթանթիգ՝ էմէ Ժուպերին երեզիւնէ պագտը :

Րօզիէ .— Շիմտիլիք տահա էօյլէ շէյ խաթրաան կէշիրմէմէլի . տահա [պէնիմ
թէտգիգ իտէճէյիմ ճիհէթ վար :

Քեաթիպ .— Գարընըն նաաշը տիկէրի գատար ուզուէ միւտտէթ տուրամազ
. . . հէր նէ գատար թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ օլունմըշ իսէ տէ , գօրգարըմ
քի նաաշ քեամիլէն պօզուլմասըն . . .

Րօզիէ .— Էօյլէ իսէ գարընըն նաաշընը տէֆն իթտիրին . . . լաքին տիկէրի
տուրսըն . հիշ օլմազսա տէօրթ պէշ կիւն տուրմալը :

Քեաթիպ .— Տուրուր :

Րօզիէ .— Պէշ կիւնէ գատար եա պօշա չըգարըմ , վէ եախօտ պու շախսը պիր
թանըյան զուհուր իտէր . . .

Քեաթիպ .— Միւրատընըզ նէ՞ տիր :

Րօզիէ .— Չօգ սիւրմէգ միւրատըմ նէ օլտուղընը անլարսընըզ . . .

Մէմուրիյն իլէ մատամ Րօզիէ արապալարընա ըաքիպէն ատիլիէ տաիրէօինէ
ապտէթ իթտիլէր :

Սաաթ պէշ օլտուղը հալտէ , մատամ Րօզիէ օ տէրէճէ իշէ տալմըշ իտի քի ,
Մօրիսին ագշամ եէմէյինէ կէլէճէյինի օ զէմանա գատար խաթրընա պիլէ կէթիր-
մէմիշ իտի :

Օն սէքիզ սէնէ միւթէմատիէն իտարէի գապթիլէտէ խաֆիլէլիք իթմիշ օլան վէ
երեզ գատար վուգուաթը միւհիմմէնին զէնանը իտարէսինի գուլանմըշ պիւլընան
էմէ Ժուպեր եախօտ մատամ Րօզիէ՝ երինէ շէճաաթը աթիգէսինի իքթիսապ էյլէ-
մէքտէ իտի :

Նամալիւմի մալիւմտէն իսթիխրամ իտէրէք , հէր շէյ թէրթիպ վէ հիսապ ի-
տէր , արար , վէ գաֆասընը ըաթլատըրճասընա ուղըաշըր իտի . մէշղուլիլէթտէն
պիր արալըզ էլ չէքմիշ օլմասըլլա , ֆիքրի ասլա խամլանմամըշ օլուպ , երեւէ պէր-
վէճընը օապըզ զիհնի աշըզ , բարլազ վէ հէր շէյի տիւղիւնմէկէ միւզթէտիր հալ-
տէ գալմըշ իտի :

Մամաֆիհի գալլարընըն արասընտա պիր արալըզ պիր չուգուր նիւմայան օլ-
տըզտա , միւսթանթիգ .

— Ձիհնինիգ պիր շէյ իլէ մէշղուլ օլմալը :

Րօզիէ .— Էվվէթ , հաթթա զիյառէսիլէ մէշղուլ տըր :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ արայօրսընըզ :

Րօզիէ .— Պիգի մէշղուլ իթմէքտէ օլան վուգուաթ իլէ Գօնթ Իլան Գուրա-
վիէֆ պէյնինտէ նէ կէօնա ըապըթա վէ միւնասէպէթ օլապիլէճէյինի տիւղիւնիյօրըմի

Միւսթանթիգ .— Էօյլէ պիր ըապըթա վէ միւնասէպէթ վա՞ր տէյու մը մէ-
մուլ փալիօրսընըզ :

Րօզիէ .— Պու մատտէ պէնճէ բէք շիւպհէլի տէյիլ . էօյլէ տէյիլ իսէ , նասըլ
օլմուշ տա մուխապէրաթը խաֆիլէ իշիւն Գուրավիէֆ մէզարը էմանէթկեաւ իթ-
թիխազ իտիլմիշ :

Միւսթանթիդ .— Միզճէ պու վուգուաթլա Գօնթ Իվան պէյնինտէ պիր միւնասէպէթ մի կէօրիւյօրքընը :

Բօզիէ .— Պիր միւնասէպէթ վար ամամ , Գօնթ Իվանըն օ միւնասէպէթ տէն մալիւմաթը օլմամալը տըր . էօյլէ օլմագսա , նի՞չիւն օ մէզար ինթիխապ իտիւմիչ . . . անախթարընը նասըլ էլէ կէչիրմիչէր . . .

Բօլէթ միւտիրի .— Պէնճէ պիր էմանէթ կեան արամաղա չըգմըլար , վէ րասթ կէլէ մէզքիւր մէզարը իթթիխազ իթմիչէր . . .

Գօմիսէր .— Խուսուսիյլէ մէզքիւր մէզարտա հիչ քիմսէ մէտֆուն օլմատըղը ճիհէթլէ , քիմսէնին կիթմէյէճէլինէ կիւվէնմիչէր . . .

Բօզիէ .— Օրատա տուքընը , շու աէօլէրինիդտէն զիհնիմ ույանմաղա պաշլալօր . էվվէթ , մէզար պօշ տըր . էվվէթ , եիրմի իւչ սէնէ տիր քի Գօնթէս Գուլալիէֆին ճէսէտի մէտֆուն օլտուղը մահալտէն չըգարըլուպ , տէպտէպէսիզ վէ պիր տէրէճէյէ գատար կիզլիճէ Բուսիայա նազլ օլունմըլ տըր . . . օ ղէմանըն կազէթալարընտա պու խուսուստա տարի հիչ պիր թաֆսիլաթ կէօրիւմէմիչ իտի . . . օ հալտէ պու թաֆսիլաթը քի՞մ պիլէճէք . . .

Գօմիսէր .— Տօղրու տըր . պու թաֆսիլաթը , պիլսէ պիլսէ Գօնթ Իվան պիլէպիլիր :

Բօզիէ .— Թէքրար սէօյլէրիմ քի , Գօնթ Իվանըն շախսընըն պու ճինպէթտէ ասլա մէտխալի եօգ տըր : Մումաիէյի ջեամիլէն սուչսըզ տըր . պու վուգուաթտան ասլա խապէրտար աշիլ տիր : Մէզարըն պօշ օլտըղընը պիլէն պաշգա պիր խապիս վար . . . Պէն էօյլէ դանն էտէրիմ քի պու խապիս իսէ Պերլինտէ Ֆրանց Միւլլէր նամըլա կէզէն , վէ Զվիչէրէտէ Մօն—Պլա նամ լօգանթատա քէնտի իսմի սահիհինի կիզլէմէմէք կիպի պիր ճէնարէթը ֆէվզ էլատէ կէօսլէրմիչ օլան ալչագ հէրիֆ տիր :

Մէմուրիյնին իւչիւ պիրտէն . — Լարթի՞կ մի . . .

Բօզիէ .— Հէնուգ պիր էմարէի սահիհէ եօգ . վէ լաքին պէօյլէ օլտըղընա եէմին տախի էտէպիլիրիմ . պէնիմ զիհնիմէ պէօյլէ պիր ֆիրք տիւչէրսէ , էքսէրիա տօղըն չըգար . . . Պու խուսուստա իսէ իհթիմալաթ մագամընտա զիհնիմէ տօղան խուսուսաթա հագըգաթը հալ նազարըլա պագըյօրըմ , Պիր ղէմանքի թէհարրիյաթ վէ թահգըգաթըմ նէթիճէսի օլարապ , Բիէր Լարթիկին ճէմիյէթը պէչէրիյէյի սօյմագ մագսէտիյլէ միւթէչէքքիւլէ Ելան պիր շիրքէթէ տախիլ իտուկի պէնճէ թէպէն երևն իթմիչ իտի : Պու կիւն տէ գարըլմըգա պէօյլէ պիր շիրքէթ չըգմայանաղը վէ Լարթիկին տէ պու շիրքէթ ազասընտան պիրի վէ պէլքի ըէիսի օլմատըղը նէ՞ մալիւմ . օ խընգըրըն թէտպիրլէրինին սօնու նիհայէթի եօգ տըր . . . մուխապէթաթա էմանէթ կեան մագամընտա շէրիլէրինէ Գուրափիէֆ մէզարընը իրաէ վէ թախսիս էթմիչ օլմալը . վագըլա պէօյլէ պիր մատտէ իչիւն մէզքիւր մէզարտան զիյատէ էմին պիր մահալ պուլմագ միւմթին օլմագ , Զիւնքի սիեան կիլինմիչ սըֆաթընտա եաս վէ մաթէմ ալամէթի նիւմայան պիր գասըլը մախսուսէ զիյարէթէ կէլէն պիր գարը

վէ եախօտ պիր էրքէք հագգընտա չիւպհէ իթմէք զայեթ միւշքիւ տիր : Պիր չէյ սէ-
ջիւմիշ օլմատըգճա պէօյլէ տինտարանէ պիր մուամէլէ հագգընտա չիւպհէ էտիւէպի-
լի՞ր մի :

Էմէ Ժուպէրին սէօյլէտիւլէրի օ տէրէճէ ագլա մուվաֆըգ չէյլէր իտի քի , նէ
միւսթանթիգ վէ նէ տէ ըէֆիգլէրի , իթիրազ իտէճէք պիր ճիհէթ պուլամատըլար :
Մէրգուլէնին գանաաթքեարանէ նիյաթը անլէրէ տախի գանաաթ հասըլ իթտիր-
մէքտէ իտի :

Շու հալլի միւշքիւ մէսէլէյէ հէնուգ իքի սաաթտան պէրու մատամ Բօզիէ միւ-
տախէլէ իթմիշ օլտուղը հալտէ , քէնտիլէրինէ օ անէ գատար գարանլըգ կէօրիւ-
նէն ճիհէթլէրին զահիրէ չըգմաղա պաշլամասընտան տօլայը , միւսթանթիգ իլէ մէ-
մուրիյը սաիրէ մէրգուլէնին հիքմէթ նէվիստէն օլան քէսքին ֆիքրիլիլիյինէ վէ
պիր մատտէնին քէշֆի խուսուսընտաքի իգթլտարընա հայրան օլմագտա իտիլէր :

Էմէ Ժուպէրին իսթիսրաճաթ վէ գաննիյաթը հագըգաթը՝ վուգուսթա նէ տէ-
րէճէ մուգարին օլտուգլարը իշպու հիքեայէի օգուլանլարա բանա մալլիւ օլտուղը
ճիհէթլէ , մէմուրիյին շու հայրէթի թապիի իտիւկինի էլպէթթէ իթիրաֆ վէ թէս-
լիւմ իտէրլէր : Մէրգուլէ պիր միւստտէթճիք սիւքիւթ վէ միւսթալաատան սօնրա :

— Հէր չէյ գաննիյաթըմը թապտիգ իթմէքտէ տիր . Լարթիկ մէմալիքը էճնէպի-
յէտէ սէյահաթ իթմէքտէ տիր . մէմալիքը միւսթէլիֆէտէ մէրգուլէ կէօրէն օլմըլ
... պուստան մագսատը չէրիլէրի իլէ գօնուլմագտան իպարէթ օլմալըճ . մու-
ախաբէն Պրիւքսէլէ կիթմիշ , սօնրա տա նիհայէթ Բարիսէ կէլմիշ քի , եէնի պիր
ճինայէթ տահա իճրա իթսին վէ եախօտ ճինայէթը մէգքիւրէնին սուրէթը իճրա-
սընը իրաէ իթսին : Շիմտի ինանըյօրըմ քի Ճէնապը Հագգ պանա մուին օլույօր
վէ ինթիգամըմը հագըրլայօր . . Շու հալտէ օ խապիս հագգընտա Գօնթէս Գու-
րալիէֆի գաթլ էյլէմէսինտէն տօլայը գանուլըն թային իթմիշ օլտուղը միւրուրը
ղէման մէսէլէսի տէ պաթթալ հիւքմինէ կիրմիշ օլաճաղընտան , իհգագը հագգ օ
ուսմասընը թալէպ էյլէր վէ ինչալահ մուվաֆֆագ օլուրըմ . .

Ատլիյէ տաիրէսինէ եէթիլմիշ օլտուգլարընտան արապալար տուրտըլար . սաաթ
պէշ պուչուգ վուրտը . Մօրիսին թամ սաաթ ալթըտա ագչամ թաամը իթմէկէ կէ-
լէճէյի մատամ Բօզիէնին խաթընա կէլտիքտէ , միւսթանթիգէ :

— Վագթըմըն միւսաատէոի եօգ տըր , սաաթ ալթըտա էվիմտէ պէնի պէլէ-
յէճէք ատամ վար , բէճա իտէրիւմ , չարուգ իտինիգ :

Միւսթանթիգ . — Պիր գաշ տագըգալըգ իշիմիգ վար :

Տէրհալ միւսթանթիգին օտասընա չըգտըլար , վէ միւսթանթիգ էհէմմիյէթսիգ
գանն իթտիլի տէլիքլի քեաղըտը չըգարըպ Էմէ Ժուպէրէ վէրտի :

Մէրգուլէ քեաղըտը աչըպ , պիր սէտաի մէսէրրէթ սալըվէրտի :

Միւսթանթիգ . — Նէ՞ վար քի :

Բօզիէ . — Պու քեաղըտըն էհէմմիյէթի եօգ տըր տէյօր իտինիգ :

Միւսթանթիգ . — Եա՞ , միւհիմմ տիր տէ պէ՞ն մի պիլմէյօրըմ :

Բօզիէ . — Էհէմմիյէթի եօգ մը՞ . . . միւհիմմ պիր չէյ օլտուղընա չիւպհէ՞ մի

վար . պու քեաղըտ գարանլըգտա ըլըգ հիւքմինտէ տիր :

Միւսթանթիգ . — Պու քեաղըտտան նէ՞ անլայօրսընըգ :

Բօգիւ է .— Պէնիմ անլատըղմը սիգին անլամամըլ օլմանըզա թէաճճիւլ իթտիմ : Սէֆարէթլէրտէ մուխապէրաթը տիրլօմաթիգըլէ իշիւն գուլլանըլան թէտպիրլէրին պիրի տէ պու օլտուղընը պիլմէյօրմըսընը : Պու քեաղըտը կէօրիւր կէօրմէզ , ա- նախթար օլտուղընը ֆարգ իթմէտինիզ մի :

Միւսթանթիգ .— Անախթար մը , էմիւնմիսինիզ :

Բօգիւ է .— Ղայէթ էմինիմ . եարըն պէն քէնտիմ գուլլանըրմ տա , էօյլէ օլ- տուղընը սիգէ իսպաթ իտէյիմ կէօրիւնիզ : Մագթուլըն ճէպինտէն պու քեաղըտըն չըգմասը , իպթիտաքի զաննիյաթըմը թէէյիտ վէ թաստիգ իտէր : Էվվէթ , գարը- մըգտա պիր չիրքէթ վար , պու չիրքէթին ազասընտան պիրիսի տիւզճէ շէրիքլէ- րինտէն իքիսինի վուրմըլ էօլտուրմիլ : Պիրազ էվվէլ Լարթիկին տէ պու չիրքէթէ տախիլ իտիկինի թախմին իթմէքտէ իտիմ . . . չիմտի իսէ էօյլէ օլտուղընը իսրար վէ իտտաա իտէպիլիթիմ : Պուռնտան եիրմի պէշ աէնէ մուգատտէմ , մէրգուլմըն ճըղտա- նընտա պուռնա պէնզէր պիր քեաղըտ կէօրմիւլ իտիմ . պէն տէ օ վագթ սիգին կի- պի էհէմմիյէթ վէրմէմիլ իտիմ . օ զէմանտէն պէրու քէսպ իթմիլ օլտուղըմ թէճ- րիւպէ , օ վագթ ալտան/ըլ օլտուղըմը զահիրէ չըգարտը . . . Լարթիկ կէշէնլէրտէ Բարիսէ կէլիլ . . . էկէր կիթմիլ իսէ եինէ կէլիլ . չիւնքի օ խային քէնտիսինի հէր թէհիլքէտէն արի վէ պէրի զանն իտիյօր , վէ եախօտ էօյլէ զանն իթմէլի տիր : Քէնտիսինի թանըլան վէ եա կէօլէյէն եօգ տըր տէյու տուրույօր , ամմա պէնի հիսապա գօյմայօր , պէն տահա սաղըմ , վէ իշթէ եինէ սիլահլարըմը գուշանտըմ : Պէնիմ մուսվէնէթիմի թալէպ իթմէք խուսուսընտաքի ֆիքրինի , Ալլահ զիհնլէրի- նիգէ տօղուրմըլ : Մ . տը ժիպրէ , պու քեաղըտը պէրապէրիմճէ ալմագլըղմա միւ- սաատէ իթմէնիգի թալէպ իտէրիմ . . . չիւնքի զիհնիմ թօք օլտուղը հալտէ , էյիճէ պիր մուսայէնէ վէ միւթալաա իթմէքլիյիմ իգթիզա իտէր :

Միւսթանթիգ .— Ալընըզ , մա'տամ :

Բօգիւ է .— Եարըն տա Բէր-Լաշէզտէ Գուրապիէֆ մէզարընը կիտիպ կէօրմէ- լիյիմ :

Միւսթանթիգ .— Պէրապէրինիզճէ կէլիթիմ :

Բօգիւ է .— Վէ պիր տէ մագթուլըն պուլընտըղը արապանըն իշինի մուսայէնէ իթմէք իսթէրիմ :

Միւսթանթիգ .— Օ արապա զապըթա տէպպօյընըն ալլուսընտա տըր :

Բօգիւ է .— Բէք ալէա . չիմտիյէ գատար պու իշէ թային օլընան բօլիսլէր հա- ն- կըլար տըր :

Բօլիս միւտիրի .— Ժօտըլէ իլէ Մարթէլ :

Բօգիւ է .— Այըն եիրմի պիրինճի կիւնիւ Բարիստէ պուլընան քեաֆֆէի լօգան- թալարտան պըրագըպ կիթմիլ օլան եօլըլարըն էսամիսինին պիր տէֆթէրինին եա- բըլմասընը մէրգուլմանէ , վէ տիկէր ալթը նէֆէր բօլիսլէրէ էմր վէրմէնիգի րէճա իտէրիմ . . . Բէք լազըմ տըր :

Միւտիր .— Բէք ալա :

Բօգիւ է .— Եարըն սապահ սաաթ օնտա Ժօտըլէ իլէ Մարթէլ , Մէզլէ սօգա- ղընտաքի տաիրէյէ կէլսինլէր . տաիրէի մէզքիւրէնին անախթարընը լութֆէն պա- նա վէրինիզ :

Գոմիսէր .— Արեւելիք իբրեւ իտէրիմ, մասնամ :

Րօզիէ .— Մէրգումանա լաղըմ կէլէն թալիմաթը օրատա վէրերիմ . . . սօնրապուրայա կէլիւրիմ, պէրապէր մէզարիսթանա վիտէրիգ :

Միւսթանթիգ .— Սիզէ պէլէրիմ :

Րօզիէ .— Իսթէմիշ օլտուղըմ բէսմէրի վէրէպիլիմիսինիգ :

Միւսթանթիգ .— Իլթէ, էլիլէրիմի ալըրընը :

Մատամ Րօզիէ իսթէնիյիմի ալըրըպ ալը . գօմիսէր իլէ պէրապէր միւսթանթիգին տապընտան տիշարը չըգտըլար :

Գօմիսէր՝ Մէզլէյ սօգաղընտաքի տալիլէնին անաթարընը մատամ Րօզիէյի թէսլիմ իլէ Ժօտըլէ իլէ Մարթէլէ խապէր կէօնտէրսի :

Մատամ Րօզիէ արապայա պինիպ, արապաճըյա սէրիան Վիգթուար սօգաղընա կէօթիւրմէսինի թէնսիլ էյլէտի :

Արապատա եալընը գալտըգտա, մատամ Րօզիէ գապուլ իթմիշ օլտուղըլընը մէթ հազգընտա արիգ ու ամիգ միւսթալայա տալըպ, քէնտի քէնտիլէ :

— Բէտտ իթմէկէ ճէսարէթ Իտէմէտիմ, չիւնքի գալմիմտէ դարաղ ու հըրս հոսլա ալէվրիգի իշթիալ տըր . չիւնքի, նամուսը թանըմը Ֆլտուղըմ . օ խապիստէն, քէմալը էմնիյէթ վէ մուհապպէթլէ աղուշը խըյանէթիլէ տիւշմիշ օլտուղըմ . օ խապիստէն, ճանիլէրիլէ էն էտնասը վէ գաթիլէրիլէ էն ալշաղը օլան օ մէլուտան ինթիգամընը ալմագ արգուսըյա նալան վէ տուգանըմ . չոճ հըրս վէ զաղապը ինթիգամ վաճնա բէհպէր օլտըլար . . . պէն տէ գապուլ իթմիմ տէյու ճէվապ վէրտիթ . . . աճապա գապուլ իթմէմիշ օլտա իտիմ տահա՝ մը էյի իթմիշ օլտուրըմ : Քիէր կիւնին պիլիմտէ Մօրիս հէյէթը զապըթատան մատուտ վէ խաֆիյէ սընըթընտ տալիլ օլտուղըմ վէ բօլիսլէր սըրասընտա պէնիմ տէ պիլ Նաթըթ օլտընտըղընը խապէր ալաճագ օլտը իսէ, աճապա մուհապպէթը գատիմէ վէ սամիմէսինէ պիլ խալէլ կէլիթ մի . աճապա այնը բիայէթի իպրագ իտէթ մի . աճապա բօլիսլէր հագգընտա ինտէլ ալէմ ճարի օլան Ֆիքըր պաթըլա քէնտի տէ զահիպ օլտը մը . Եօգ . . . Եօգ . . . գապիլ տէյիլ . . . պէն օնուէ Ֆիքըր պաթըլընը իգալէ Գիմէյէ մուգիմֆիմա օլտըրըմ . . . վէլէտ վալիտէսինէ աֆի էյլէր, վէ անը սէվմէքտէն Փարիզ օլմագ . մամաֆիհի եինէ էօյլէ պիլ հարէքէթ իթմէյէ զայրէթ իտէճէյիմ քի, հիճ պիլ շէյ Փարգ իտէմէսին . . . Ուսուլ ու տաթըմը թէպտիլ իթմիշ Ֆլտուղըմ պէլիլ իթմէյէճէյիմ, վէ Տաթամ Րօզիէ նամը ալթընտա թանըմը օլտուղըմ վալիտէսինի պիլ վագթ Քէթիլ-Վէթիլ-նամընը իհրագ իթմիշ վէ թէքար իհրագ իտէճէք օլան իլիլազար, չալըլիան վէ եօրուլմագ զապըթա խաֆիյէսի ձլտուղընը պիլ վէճիլ իլէ սէգաթիլմէյէճէյիմ—տէտի :

Միւսթալաթը մէշրուհէ իւզէրինէ մատամ Րօզիէ պիլ տէրէնէյէ գատար էմնիյէթըմ քալի բէյտա իտէրէք վէ գիհնիլի պիլ մատտէտէն տիկէր մատտէյէ նագլ իթտիլէրէք պէրգէճիլը զիլր եինէ քէնտի քէնտիլէ տէվամ էյլէտի :

— Գապիլ տէյիլ քի եանըլայըմ . . . էվվէթ, չու Փաճիաի տէհէթիլֆիգանըն

պաշտօնաւոր միջոցներն ալ իրի Լարթիկ օլտուղընա շիւսհմ եօգ . . . էվէթ , սը-
Փաթը գատիմէմի թէքքար թագընմը օլտուղըմ խայրլըշքտը : Զիւնքի , Գօնթ Ի-
վանա , վալիտէսինի գաթիլ իտէն գաթիլին պէն մաշուգի օլտուղըմ ճիհէթլէ , պաշ-
նա նազարը լանէթ վէ նէ Փրէթլէ պագմամը օլան Փօնթ Սմօլթօնիս Կօն Նէֆէսիմ
չըգընճայա գատար միննէթտարը օլմագլըղա մէֆրուզ օլտուղըմտա՞ն : շու Փէրիզէ
վէ զիմէթիմի անըն ինթիգամ ալմագ խոսուսընտաքի թէչէպպիւսաթընա եարտըմ
իթմէթլէ էտա իտէնէյիմ . . . վալիտէսինի գաթիլ իթտիրէն օ նուֆուզը , դթթը :
Լարթիկի բարա գուզլէթի իլէ ալէթ մագամընտա գմալանմը օլան օ խաթիլ ա-
սըլզատէյի եագալայըպ քէնտիսինէ թէվիլի իտէնէյիմ . . . չ

Արապա Վիգթուար սօգաղընա վաղը Պիուշ իտիւկի ճիհէթլէ տուրուպ , էվէ
Ժուպէր արապատան էնտի , վէ արապաճընըն իւճրէթինի վէթտիքտէն սօնրա , ա-
րապալը սալտը :

Սաաթ ալթըր չարէք կէչմիշ իտի : Մօրիս սալօնըն պիթինտէ աթէչին պա-
շնտա օթուրմը , եիրմի տագըգատան պէրու պէրլէմէքտէ իտի :

Էմէ Ժուպէրին կէլտիյինի խապէր ալտըգտա , հէման գալգըպ իսթիգալինէ
գօշտու , վէ պօղաղընա սարըլըպ եանագլարընտան էօքտիւքտէն սօնրա ,

— Պու կիւն տէ սիթէմէ միւսթանհագգ տէյիլիմ եա . . . պղա տէֆա տէն վէճ
գալտըն . . .

— Պիր տէֆալըգ շէյ առէթ հիւքմինտէ սալըլամագ . — տէտիքտէն սօնրա մա-
տամ Բօղիէ՝ Մօրիսին պաշընը իքի ավուճլարը իչինէ ալըպ , ալնընը թէքքար թէք-
քար էօքտիւ :

Վա՛հ սէֆիլ գարը , վա՛հ պիչարէ վալիտէ , վա՛հ . պու տէրէճէ մուհապպէթը
Փէվգէլատէ իլէ էօրմէքտէ օլտուղը շախս , տար աղաճընա չէքիլմէք իւզրէ արա-
մագտա օլտուղը գաթիլ տիր , վէ պու գաթիլ տէ քէնտի օղու տըր :

Մամաֆիհի , հիչ պիր շէյ խաթընտան կէչմէմէքտէ , վէ հիչ պիր հըսսը տէ-
րունի շու հալտէն քէնտիսինի խապէրտար իթմէմէքտէ իտի :

— Պու գատար հէճ գալաճաղըմը սլէն տէ մէմուլ իթմէգ իտիմ . վագթըն կէչ-
տիյինի կէօրտիւքճէ , իչիմ սըգըլմագտա իտի , աֆվ էթ ոլանա :

Մօրիս . — Աֆվա յիւզում եօգ . օն տէֆատա տօգուզ տէֆասը պէն խաթալը
օլտուղըմ ճիհէթլէ , աֆվըգ տիլէճէճէ պիրիսի վար իսէ , սէն տէյիլ , տահա զի-
յատէ պէն իմ :

Խըգմէթճի օտանըն գպքուսընը աշըպ , թաամըն հազըր օլտուղընը խապէր վէր-
տիքտէ , էմէ Ժուպէր՝ թէպէսիւմլէ եիւզիւնէ պագմագտա օլան օղունըն գօլ-
թուղընա կիրէրէք , եէմէք օտասընա կէօթիւրտի :

Թաամ բէք միւքէմլէ օլմապ , խահիլլէ եէնտի պիթիլիտի : Սաաթ տօգուզ-
տա , Մօրիս — Էլէ Թօնը թապիր էյլէտիյի էմէ Ժուպէրտէն րուխսաթ Բալէպ էյ-
լէտի :

Էմէ Ժուպէր . — Վատընը ունութմամըչըն տըր եա :

Մօրիս . — Հա՞նկը վատը :

Էմէ Ժուպէր . — Ղայպուպէթին իւչ կիւնտէն զիյատէ իմթիտատ էլլէտիյի
թագտիրտէ , պանա մէքթուպ եագաճագ տէյիլ մի իտին . . .

Մօրիս .— Հիշ պէօյլէ վառ ունուարը՞ր մը :
Էմէ Ժուպէր .— Պէլէրիւմ, վէ էկէր սէօգիւնտէ առարմայաճաք օլուր իսէն ,
ֆէվզէլատէ էսէֆ իտէճէյիմ , պիմիշ օլսաըն :

Մօրիս՝ Թէքրար մատամ Բօգիէյի էօրիւպ տիշարը չըգտը , Նափարէն սօգաղըն-
տաքի խանէսինէ ազիմէթ էյլէտի :

Օգթափիտէն պիր խապէր ալմաք մէմուլինտէ իքէն , Օգթափի նէ կէլմիշ վէ նէ
տէ պիր շէյ եազըպ կէօնտէրմիշ իտի :

Միլեօնլար սահիպի օլան կէնճ Բուսիլալը թէնտիյէ ճէլպ վէ պէնտ իթմէք
սէվտասընա տիւշիւպ , Օգթափի՝ մաշուգը Մօրիսի պիւսպիւթիւն ունութմըշ , վէ
ճիհանտէ Մօրիս տէյի պիր քիմսէ մէվճուա օլտուղընը խաթրընտան պիլէ կէշիւմէ-
մէքտէ պուլընմըշ իտի :

Մօրիս իսէ , Օգթափինին շու հալինտէն տօլայը ֆիթուր իթմէք շէօյլէ աուր-
սըն , հաթթա , պէօյլէճէ պաշը սէրպէսթ գալտըղընը , վէ մաշուգէսինտէն եազա-
լը սըլըրըպ գուրթուլտըղընը խաթրընա կէթիրաիքճէ , ատէթա մէմնուն վէ մէս-
րուր օլմագտա իտի :

Եաթաղա կիրմէգտէն էվվէլ , էրթէսի կիւնքի սէյահաթը իչիւն լազըմ օլան
չանթասընը հազըրլատըգտան սօնրա , Վիգ-Սիւր-Պրէնտէ իգթիզա իտէճէք էվրա-
գը Թօրլատը , վէ լիւզումը Թագաիրինտէ գաթթան Վան Պրէօքէ մէքթուպ եազ-
մագ իչիւն անախթար իլէ պէրապէր ճըզտանընա ետրլէշտիրտի , վէ մէզքիւր ճըզ-
տանը տա էլ շանթասընըն իչինէ գօյուպ , եաթաղա կիրտի վէ տէրհալ ույգույա
տալտը :

Մօրիս ույումագտա օլսուն :

Մօրիս կիտէր կիթմէզ , մատամ Բօգիէ շապգասընը պաշընա գօյուպ վէ բալ-
թօսընը կիլինիպ , չընղըրագը չալտը :

Խըզմէթճի հէման գօշտու կէլտի :

— Մա՛տլէն , պէն տիշարը չըգմաղա մէճպուրըմ :

— Բէէք ալէա , մատա՛մ :

— Պէլքի սիրազ կէճ գալըրըմ , հաթթա նէ վագթ կէլէպիլէճէյիմի պիլէ Թա-
յին իտէմէմ . . . պինատէն ալէյհ , սէն պանա պէլէմէ , եաթ . . . պէն գաթուըն
անախթարընը պէրապէր ալըրըմ . . .

Մատլէն օն պէշ սէնէտէն պէրու , մատամ Բօգիէյէ խըզմէթ իթմէքտէ օլուպ ,
ղայէթ սատէտիլ վէ սատըգ պիր գըզ իտի : Մատամ Բօգիէնին նէ եաթտըղընը նէ
իլլէտիլինի անլամաղա ասլա մէրագ իթմէմիշ , վէ ճաթաճըն հարէքեաթը հագգըն-
տա ֆիքր եօրմագըղը խաթրընտան պիլէ կէշիւմէմիշ իտի : Հիշ պիր շէյէ Թէաճ-
ճիւպ իթմէյիպ , հէր շէյէ հալը Թապիի նազարըյա պագար , վէ քէնտիսինէ վէրի-
լէն էմր հէր նէ մէրքէզտէ օլսա , գըսսա եօլլու ճէվապ վէրմէլլէ վէ բույէթ իթ-
մէլլէ իքթիֆա իտէր իտի :

Էմէ Ժուպէր՝ խանէսինտէն եիրմի առըմ էօթէտէ պիր արապայա պինիպ ,
Պուլվար Սէն-Մարթէնտէ 84 նումէրօնըն գարշըսընտա աուրմասընը արապաճըյա
էմր իթտի , վէ օրայա մուվասէլլէթինտէ , արապայը սափըպ նէրտիւպանտան եօ-
գարը չըգտը :

վագթ հենուգութե կէճ օլմադընտան, խանէնին գաբուսը աշըգ օլտուղը ճիհէթլէ, խաֆիյէ Էմէ Ժոնպէր իշէրի կիրտի, վէ իւթիւ ճամէքեանլը պիր հաւլըտան կէշտիքտէն սօնրա Կնիճայէթինտէքի նէրտիւպանտան եօգարը չըգտը : Մէգըբիւր նէրաթիւպան իլք զաթտաիթի գօլ օլուպ : հէր իթիսի Մէգլէն սօգաղընա նաղըր օլան ալըր ալըր իթի տաթիւէյէ միւնթէհի իտի : Իւշիւննի գաթա վասըլ օլտըգտա, գարանլըգ օլտուղը ճիհէթլէ, Էմէ Ժոնպէր պիր ճէպ շամտանը չըգարըլպա, գարանլըգ օլտուղը ճիհէթլէ, Էմէ Ժոնպէր պիր անախթար սօգուպ աշըպ օտայա կիրտի վէ գաբուսը իշէրտէն քիլիտլէտի :

Էմէ Ժոնպէր՝ կիրմիշ օլտուղը տաթիւէյի բէք չօգտան պիլտիյի տէրքեար տըր . չիւնքի, պիլա թէրէտտիւտ տաթիւէնին մաթալսընա տօղրու կիթտի . կէօյա հէր կիւն պիրիսի կէլիպ պագըլօրմըշ կիպի մաթալստա հէր շէյ մունթազամ վէ սըրա . սընտա իտի :

Օճաղըն իւղէրինտէ տուրան լամայը եագըպ, սօպասը պիր քիպրիթլէ եագըլանագ տէրէճէտէ հաղըրլանմըշ օլան քիւշիւք պիր սալօնա կիրտի . Էմէ Ժոնպէր սօպայը թութուշտըրտըգտան սօնրա, եաթագ օտասընտան պաշայարագ տաթիւէյի մուլայէնէ իթմէկէ իպթիտար իթտի :

Ինթիմամը սուրէթտէ հաղըրլանմըշ օլան եաթաղըն շարշէպլէրի վէ եօղանը ղայէթ թէմիգ օլտուղը միսիլիւ, օտանըն իշինտէ պուլընան էշէաի սաիրէ տալի նէզաֆէթ ճիհէթիլէ միւքէմմէլ իտի :

Եաթագ օտասընտան չըգըպ տիվարլարը տօլապլար իլէ մուհաթ տիկէր պիր օտայա կիրտի, վէ տօլապլարըն գաբագլարընը աշտը : Մէգըբիւր տօլապլարտա, հէր սընթա մախսուս գէննէ էլպիսէլէրի, եանի էն միւթէպէր պիր գարընըն կիլի . նէճէյի շաշալը էլպիսէտէն պէտ իլէ, եըրթըգ տէօթիւք տիլէննի էսվապընա գա . տաթի մէվնուտ օլտուղը միսիլիւ, պիր գաշ թագըմ էճնաս րահիպէ գըյաֆէթլէրի աօրմըշ իտի :

Պու տօլապլար թամըլ սօգաղընտա սալթէ րահիպ Մէրիսին տաթիւէնտէ պուլընան տօլապլարըն ալըր իտի . շու ֆարգ իլէ քի, պիրինին տօլապլարընտաքի էլպիսէլէր էրքէյէ, վէ տիկէրինքիլէր գէննէյէ մախսուս իտիլէր :

— Հէր շէյ մուգատտէմքի կիպի ինթիգամ տաթիւէնտէ հըֆը օլունմըշ, հէր շէյ միւքէմմէլ . . . — տէտի մատամ Բօղիէ :

Տօլապլարըն գաբուլարընը գաբատըգտան սօնրա, սօպալը օտայա ալտէթ ի . տիպ եագըլնանէնին պաշընա կէշտի . եագըլնանէնին իւղէրիկտէ, հէր շէքլտէ մէք . թուպ քեաղըտլաքը, հէր գըթատա գարֆլար, պիր հօգգա, միւթէատտիտ գալէմ . իլէր վէ էնվաի րէնկտէ մէօհր մօմարը վէ սաիրէ պուլընմագտա իտի . լամայը եա . ղըլանէնին իւթիւնէ գօյուպ գօլթուգ սանտալիէսինէ օթուրտըգտան սօնրա միւսթանթիգին վէրմիշ օլտուղը ճէպ տէֆթէրինի չըգարտը . մէգըբիւր ճէպ տէֆթէրինէ, գապթնամէլէրի վէ իսթինթագլարը օգուտըղը սըրատա պաղը իշարէթլէք իթմիշ օլտուղը միսիլիւ, գօլու իյնէ իլէ իլէնմիշ շախսը մագթուլըն իւղէրինտէ իթմիշ օլտուղը միսիլիւ, գօլու իյնէ իլէ իլէնմիշ շախսը մագթուլըն իւղէրինտէ պուլընան մէքթուպ անախթարընը տալի տէֆթէրին արասընա գօյմուշ իտի :

— Եարըն եինէ կիտիպ, պու իշէ տալի օլան էվրագը պիր տահա թէտգիգ իթմէլ . չիմտիլիք շու իթմիշ օլտուղըմ իշարէթլէրի միւթալաա իթմէլիյիմ, վէ շու

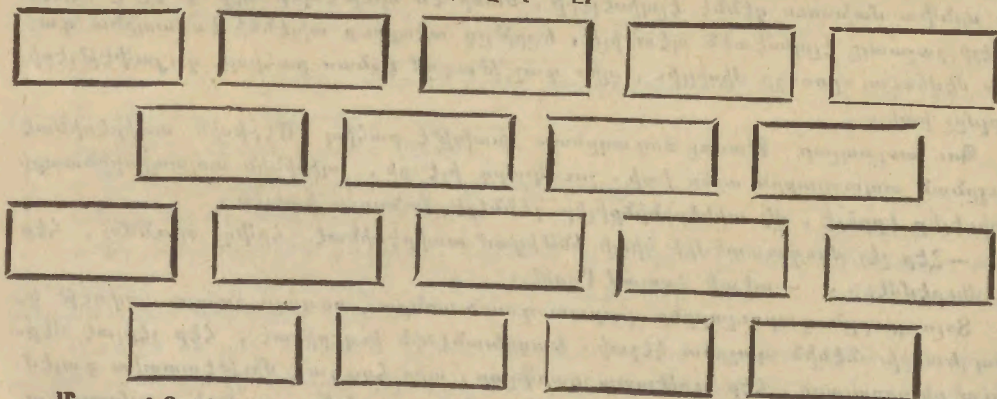
անախթարըն նասըլ գուլանըլտըղընը անլամալըլմ . . . Դտէտիքտէն սօնրա , էմէ Ժուպէր՝ տէլիքի քեաղըտը չըգարըպ էօնիւնէ եայտը , վէ ֆէվզէլատէ պիր տըգ- գաթլա թէտգիգէ պաշլատը : Քեաղըտըն իւզէրինտէքի տէլիք խանէլէր միւքեմմէլ սուրէթտէ օյուլմըլ օլուպ , հէքսի պիր պէօյիւքիւքտէ իտի . օյուզլարըն քէնարլա- րընտա , քեաղըտըն պէյազլըղընա նիսպէթլէ , արա արա սիյահ լէքէլէր կէօրիւն- մէքտէ իտի :

— Պու անախթար գուլանըլմըլ . տէլիքլէրին արասընա եազըլտըղը սըրատա , գալէմ քէնարլարընա տօգուլմըլ . աճապա սուրատա էնինէ վէ պօյուլնա չըզըլմըլ եանի պէօյլէ խուսուսլարտա գուլանըլան քեաղըտաան պուլապիլի՞րմիյիգ . — տէյիպ , վէ արայըպ իսթէտիյինի պուլուպ , — էվվէթ , իշթէ . շու զապըթա մէմուրլարըլա հէյէթը իթհամիյէյէ , թախմինաթըմըն տօղրու օլտուղընը եարըն իսպաթ իթմէնին չարէսինէ պագայըմ . . . — տէտի :

Մատամ Բօզիէնին էօնիւնտէ տուրան անախթարըն էհէմմիյէթը ազիմէսի՝ իշ- պու հիքեայէնին իլէրիսինտէ անլաղըլաճաղը , վէ պու անախթար իլէ էն կիզլի շէյ- լէր եազըլապիլիպ , քիմսէնին պիր շէյ անլայամայաճաղը ճիհէթլէ , պու անախթա- րըն սուրէթը իսթիմալինի իշպու հիքեայէի զարիպէյի օգուլանլարա անլաթմազ ի- ճապ իթմիշ տիր :

4

Մէզքիւր անախթար պիր էյիճէ անլաղըլմազ իւզրէ , քեաղըտըն նէ վէճէ իլէ օյուլմըլ օլտուղը պէրվէճէր զիյը իպրազ օլունըր .

Մատամ Բօզիէ պալատէ կէօսթէրիլէն տէլիքի քեաղըտը , այնը էնտէ պիր մէք- թուպ քեաղըտը իւզէրինէ գօյուպ , վէ քեաղըտըն չըզըլարընը տէլիքլէրին օրթա- սընա կէթիլիպ , եօգարըսընտաան վէ աչաղըսընտաան թուլթաըրտը , վէ տէլիքլէրին արալարընա պէրվէճէր զիյը քէլիմէլէրի տօլտուրտը .

Եօլճո-	Գօլ-	Կալլը	Եաբը	Կեճէ
Զըճալ	Կե-Գր	Եօլ-	Գալաբը	
Կա-Գր	Եե-Գ	Կին	Ֆրանգ	Կայաճալ
Տահալէնէ	Կեօնէ-Գր	Յն-	Կե+լէ	

Թէլէկրաֆ մուխապէրաթը միսիլիւ եազըլմըլ օլան պալատէքի քէլիմէլէրտէն պէրվէճնը զիյր իպարէ իսթիխրաճ օլունըր :

Եօլճո- , Գօլ- Կալլը , Եաբը Կեճէ , Զըճալ Կե-Գր Եօլ- Գալաբը Եե , Եե-Զ Կին Ֆրանգը Կա-Գր , Տահալէնէ Կեօնէ-Գր Կայաճալ , Են- Կե+լէ :

Պունու պէօլլէճէ եազարգտան սօնրա , Էմէ Ժուպէր՝ տէլիքի քեաղըտը գալա տըրտըգտա , մէքթուպ քեաղըտընըն իւզէրինտէ պիրպիրինտէն այրը , պալատէքի քէլիմէլէր մէյտանա չըգտը քի , եան եանա կէթիրիտիքտէ մանասը գօլայճա ան- լաշըլապիլիր :

Մուսխիսարէն թէքրար գալէմի պըպ , քէլիմէլէրին արալարընտա գալան պօշ Էէրլէրի պէրվէճնը զիյր իպարէլէր իլէ տօլտուրտը :

Պօրտօ , 20 քեանունը էվվէլ 1876

Տօսթը ազիզիմ . պու սապահ կէլէն Եօլճո- պանա վիզիթայա կէլտի . էլհալէթ ու հազիհի Գօլ- Կալլը տըր . չիւնքի Եաբը Կեճէ կէլէն Զըճալ Կե- Գր Եօլու գաթարը իչինտէ պիր գազայա ուղրամըլ . չիմտիլիք սլէն տէ չը- մալ տէմիր Եօլ- Գալաբը իլէ Եօլճուլըգ իթմէկէ գօրգույօրըմ . Բարիստէ մու- գիմ Ֆրանգ նամ իւզէրինէ չէքիլմիլ պիր բօլիչայը համէլ իտի . պու բօլիչա , պիրատէր , իւչ Եե-Զ Կին Ֆրանգըլըգ տըր . բօլիչայը մէլֆուֆէն սանա կէօն- տէրիյօրըմ . անճագ պու իւչ եիւզ Կին Ֆրանգը պիրտէն հէման իչիմիզէ գուլլանըլմագ Կայաճալ . պիրազ տահա միւնասիպ զէմանա պէքէմէլի . չիմ- տիլիք հըֆօ օլունմալը տըր . պինաէն ալէյհ Տահալէնէ Կեօնէ-Գր իճապ իտէր . եանի , Ֆրանսա պանգասընա , վէ եախօտ Գօնթուար տ'էսգօնթա . Են- իչիւն կէլէճէք հաֆթա բէնճէմպէյէ տօղրու պէնի Կե+լէ :

Ժ. Թ.

Պալատէքի մէքթուպտան մատամ Բօզիէնին էսկի սէնաաթընը ունութմամըլ օլտուղը , վէ անախթարը նէ վէճն իլէ գուլլանմագ իճապ իթտիրինի պիլտիյի ան- չաշըլըր :

Տիկէր ճինա եազը իլէ եազըլմըլ օլան քէլիմէլէրին մանաի հազըգըլլէրինի

պիւսսիւթին թէպտիլ իտէճէք սուրբեթաւ իպարէլէր իւէ տէօշէյէրէք մէթուպը պիթիթիթէտէն մօնրա, անաթար իւէ պէրամպէր տիւրտիւ, վէ մուաթիւրէն ճէպ տէֆթէրինէ իշարէթ իթմիշ օլտուղը գայտլաթը պիր էյիճէ թէտգիդէ տալտը. եա-
րը կէճէյէ եագըն, եազըխանէնին պաշլնտան գալգըպ, ճէպ շամտանընը եագտը, լամբայը սէօնտիւրտիւ, սրպատաքի աթէշին իւսթիւնիւ քիւլլէտի, վէ տաիրէնին գաբուսընը քիլիտլիպ Մէզլէյ սօգաղընա չըգտը:

Եարը կէճէյէ եարըմ սաաթ Կէշէրէք Վիգթուար սօգաղընտաքի խանէսինէ կէ-
լիպ, եաթաղընա կիրտի, վէ Մօրիսի տիւլիւնէ տիւլիւնէ ուշգույա տալտը:

Ուշգուսընտա, պիր չօգ զարիպ ըույալար կէօրիւպ, անայիպ սըֆաթլար կէօ-
զիւնին քօնիւնտէն կէլիպ կէշմէքտէլէր իտի:

Էրքէն ույանըպ, եաթագտան Փըմլատը, սիճրաթլէ վէ սառնէճէ կիլինտի վէ
պէսլէմէյի չաղըրըպ պիր Փինճան չիգօլաթ հազըլլամասընը էմր իթտի:

Պէսլէմէսի Մատըլէն իսէ՝ մատամըն էմրինէ հէր գէման պիլա թէրէտտիւտ
թապի օլտուղը հալտէ, միւթատը խիլաֆընտա օլարագ օ սապահ չիգօլաթը օ գա-
տաթ էրքէն վաթթ իսթէգիշ օլմասընա թէանճիւպտէ գալարագ:

— Տիշարը՝ մը չըգանապընըպ, մա՛տաթ—աճէյու սիւվալինէ, վէ էմէ Ժուպէրին
— էվլէթ — տէմէսի իւզէրինէ, Մատլէն — գահվէալթընըպ սաաթ գաշտա՝ հազըր-
լարըմ—տէյու սօրտըգտա:

Էմէ Ժուպէր. — Պազը իշէրիմ վար հէր հալտէ թէսվիյէ իթմէլիյիմ. իհթիմալ
աըր կէճ գալըրըմ... գահվէ ալթըյը տիշարտա իտէրիմ...

Մատլէն. — Բէք էյի մատամ... վէ Փազաթ ագշամ եէմէյինէ հէր հալտէ
կէլիրսինիդ տէյի՛լ մի:

Էմէ Ժուպէր. — Մէմուլ իտէրիմ:

Մատլէն. — Նէ եէմէք իսթէտիյինիդի սէօյլէ՛րմիսինիդ:

Էմէ Ժուպէր. — Լիւզումը եօգ, իսթէտիյինի բիշիր:

Մատլէն. — Պաշ իւսթիւնէ, մա՛տամ. — տէյիպ տիշարը չըգտը, վէ պիր չէր-
եէք սօնրա պիր Փինճան չիգօլաթ վէ թագէ եաղ վէ գըզարմըշ էքմէքլէ իշէրի
կիրտի:

Մատամ Բօգիէ՝ անէլէթէն գահվէ ալթըսընը իտիպ տիլարը չըգտը, վէ սաաթ
աօգուկտա Մէզլէյ սօգաղընտաքի տաիրէյէ մուվասէլէթլէ, գաբուսըյա պիր գաշ
սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնըրա, իւք կիւնքի կիպի իւշիւնճի գաթտաքի տաիրէյէ չըգտը:

Պուրատա պազը մուսթասար թաֆսիլաթ վէրմէք իճապ իտէր. շէօյլէ քի,
հէմ Սէն Մարթէն պուպիւրընա վէ հէմ տախի Մէզլէյ սօգաղընա նազըր օլան մէզ
քիւր խանէ Բարիս շէհր էմանէթինին մալի օլուպ, պէտիլը իճարը գապիթիյէ նէ-
գարէթինտէն ախզ Ժուլնմագ իւզրէ, պիր տաիրէսի բօլիս միւտիրինին էմրինէ հա-
զըր թութըմըշ իտի:

Մէզքիւր խանէնին գաբուսընը՝ պիր թագըմ էշխասը մուզիրրէնին ախզ ու կի-
րիթթ օլունտըղը սըրատա եարալանմըշ վէ իշէ եարամագ օլմուշ էսկի խաֆիյէլէր-
տէն պիրի օլուպ, քէնտիսինէ պաղլանմըշ օլան թէգախուտ մաալընա իլավէթէն կէ-
շինմէք իւզրէ մէզքիւր խանէնին գաբուսընը տախի շէհր էմանէթի թարաֆըն-
տան քէնտիսինէ իհալէ օլունմըշ, վէ հէր գէման մէզքիւր տաիրէնին մունթազաթ

պիտ հալտէ պուլունաբըրըմասը թէնպիհ խտլմիչ օլտուղընտան, մեղքեր թէնպիհի նօգթասը նօգթասընա ինրա իթմէքտէ վէ շայէտ մէղքեր տախընին միթէմատիէն պօշ օլտուղընտան պահա իլէ լիէնիւլ իսթիճար պիր քիրաճը զուհուր իթտիյի հալտէ, օ տաիրէյի շայէթ զէնկին պիրիսի քիրալամըշ օլուպ, վէ Փազաթ քէնտիսի քէօյտէ պուլունմագտա տըր տէյու ճէվապ իտէր, վէ «—քիրաճը հիչ կէլմէ՞զ մի» — տէյու իթիրազ օլունտըգտա, — «Օ պէնիմ իշիմ տէյիլ . . . վատէսինտէ Բաղաթընը վէրիր . . . պանա օ լազըմ . . . զուսուրը քէնտի պիլէնէյի շէյ տիր» — տիմէքտէ պուլունըր իտի :

Էմէ Ժուպեր՝ էլպիսէ օտասընա կիրէր կիրմէզ, տօլապլարըն պիրինի աչըպ վէ պիր քահիպէ գըյաֆէթի չըգարըպ տէրհալ կիլինտի, վէ պիր ալինէնին գարըսընտա օթուրըպ մահիր գօմէտիա օյունճըլարը կիպի ֆէվզէլատէ ուսթատանէ պօյա վէ սահրէ իլէ սուրաթընը թանըլմազ պիր հալէ գօյտըգտան սօնրա, տիկէր օտայա կէչիպ եէտինտէ պուլընան էվրագըն միթալաասընա պաշլատը :

Սաաթ օնը պիր գաշ տագըգա կէչէրէք գարու չալընտըգտա, գալգտը գաբուր աշտը : Ժօտըլէ իլէ Մարթէլ՝ գարու աշըլըպ սըֆաթընը թանըմատըգլարը պիր քահիպէնին գարըլարընա չըգտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ :

Ժօտըլէ . — Աֆվ իտէրսիհիզ . . . Եանըլ կէլմիշ օլմալըյըգ :

Էմէ Ժուպեր թէպէսսիւմէ . — Եանըլ տէյիլ . . . իչէրի կիրինիզ :

Ժօտըլէ հէր նէ գատար սըֆաթընտան թանըմամըշ իսէ տէ, սէսինտէն մէր գուլէնին Էմէ Ժուպեր օլտուղընը անլայըպ վէ թէաճճիւպիւնի կիզլէյիպ, Մարթէլ իլէ պէրապէր իչէրի կիրտիլէր :

Մատամ Բօզիէ տախի գարույը գաբայըպ մէրգումանըն նէգտինէ կէլտի :

Ժօտըլէ՝ քէմալը հայրէթլէ . — Ամա եարմըլընըլ, մատամ Բօզիէ, տօղրուսը չօգ ուսթալըգ . . . թէաթրօտա օյնասանըգ բարա գօյաճագ եէր պուլմագսընըգ :

Մարթէլ . — Տօղրուսը չաշըլաճագ հալ, Էիկիրի տէօրթ սաաթ պիր տիւզիյէ Եան Եանա օթուրսագ եինէ թանըյամայաճագմըլմ :

Բօզիէ . — Էյի քի սէնաաթը ունութմամըլմ, չիւնքի շու սէնաաթա չօգ լիւզումըմըլ օլաճագ տըր :

Ժօտլէ . — Եինէ պէրապէր ուղրաշաճաղըլ էօյլէ՞ մի :

Բօզիէ . — Էվվէթ, աղիզիմ, սէօքիւլէճէք տիւլիւմիւ պիրազ մուղլագ կէօրիւյօրըմ . ճէզա տաիրէսիլէ գապըթա տաիրէսի սիզէ պիրազ եարտըմ իթմէմի քէճա իթտիլէր :

Մարթէլ . — Իսապէթ իթմիլէր, հէր քէսին պիր շէյ կէօրմէտիկի եէրտէ, սէն հէր շէյի աչըգ աչըգ կէօրիւրսին . սանա Քէպի կէօլէ նամընը վէրմիլէր իսէ, էլպէթթէ քի պիր սէպէպի վար :

Ժօտլէ . — Մէսէլէնին նէ օլտուղընը պիլիթրմիսին :

Բօզիէ . — Էսասէն պիլիրիմ, վէ պաղը թէֆէրրուպթը անլամագ իգթիզա իսէ տէ, օնու տա սիզտէն անլարմ :

Ժօտլէ . — Էմրինիզէ հազըրըլ :

Բօզիէ . — Օնա չիւպհէմ եօգ . . . ճինայէթին վուգու պուլտուղը կիւնին էրթէսի կիւնիւ լօգանթալարտան պրագըպ չըգան եօլճուլարըն պիր տէֆթէրինի կէթիրտինի՞զ մի :

Ժօտլէ .— Պիզէ պու էմիր պիրազ կէճ վերիմիշ օլտուղընտան , հէնուզ թէքօ միլէն իշի պիթիրէմէտիք :

5

Էմէ Ժուպէր գաշլարը չաթտը :

Ժօտլէ .— Լօգանթալարըն քեաֆֆէսինէ կիրիլմէտի , վէ կիրիլմէք տէ մատտէթէն միւմքին օլամատը . վագթըմըզ բէք տար իտի , լաքին մէմուլարըմըզ տէ վամ իթմէքտէ տիրլէր . պիզիմ կէթիրտիյիմիզ տէֆթէր տիւն սապահ սաաթ եէտիտէն եարը կէճէյէ գատար կէզէպիլմիշ օլտուղըմըզ լօգանթալարտան ալտըղըմըզ մալիւմաթը հապի տէֆթէր տիր :

Րօզիէ .— Գա՞ջ տաիրէ տօլաշտընըզ :

Ժօտլէ .— Սէքիզ . պու ագշամա գատար եիրմի տաիրէնին տէ տէֆթէրի էլի . նիզէ կէլիր :

Րօզիէ .— Շէհրտէն տիշարը օլան լօգանթալարը տա ունութմամալը :

Մարթէլ .— Օրալարա տա թէնպիհ օլունմըշ տըր :

Րօզիէ .— Ճինայէթին ֆէրտասը կիւնիւ լօգանթալարտան չօգ եօլճու չըգմըշ մը :

Ժօտլէ .— Եիրմի գատար . չու արալըզ Բարիսէ չօգ եապանճը կէլմէյօր , լօգանթանըլար բէք մէմուն տէյիլլէր :

Րօզիէ .— Ֆիհագիգա սէքիզ տաիրէ լօգանթալարընտան պիր կիւնտէ եիրմի եօլճու չըգմըշ օլմասը հատտը վառաթըն զիյատէսիյլէ մատուընտա տըր . վէրին պագայըմ րաբօրթօլարընըզը :

Ժօտլէ .— Պէն իշի զըսսալթմագ իւզրէ եալընըզ պիր րաբօրթօ եաբտըմտէյիպ , տէֆթէրի մատամ Րօզիէյէ թէսիլմ իտի :

Րօզիէ .— Էյի եաբմըշըն , բէճա իտէրիմ քի իւսթ թարաֆընը տա պու ագշամ սաաթ օնա գատար եէթիշտիրէսինիզ :

Ժօտլէ .— Սիզի նէ՞րտէ պուլաճաղըզ :

Րօզիէ .— Պուրատա :

Ժօտլէ .— Պաշ իւսթիւնէ :

Րօզիէ .— Լազըմ օլան մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթը ախզ վէ իքմալ իթմէտիքճէ հիշ պիր թէհարրիյաթա պաշլամամալը . . . շիմտի պազը միւհիմմ իյգահաթա իհթիյաճըմ վար . մէմուլ իտէրիմ քի , սիզ իյգահաթը մէզըբլուէյի պանա վէրիրսինիզ :

Ժօտլէ .— Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ , իսթէտիյինիզ իյգահաթ հա՞նկըլար տըր :

Րօզիէ .— Մագաս վէ Լա Րօքէթ հասլսխանէլէրինտէ սապըգալը մահպուս վա՞ր մը տըր :

Ժօտլէ .— Էսկի իթլէրտէն պիր եիւզ գատար օլմալը :

Րօզիէ .— Ալա , պուլարըն պանա պիր տէֆթէրինի վէրմէլի , պագայըմ իշլէրինտէ էսկի պիլտիքլէրիմտէն վա՞ր մը :

Ժօտլէ .— Պուլունաճաղընա հիշ շիւպհէ եօգ :

Րօզիէ . — Հիւքիւմէթին նէզարէթի թահթընտա օլմայըս , վէ Փաքաթ գուլ-
լանըմագտա օլան էշխասըն իշինտէ աճապա էսկիտէն պէնիմ իլէ միւնասէպէթտէ
պուլունմըլ օլանլար վաճ մը տըր :

Ժօտլէ . — Վար տըր : շիւպհէ եօգ :

Րօզիէ . — Իսմէրի՞ :

Ժօտլէ . — Մէսէլա , Սիլվէն Գօրնիւ իլէ Կալուպէ :

Րօզիէ . — Բէք ալա , պուլլարը գօլլամալը , կէօզլէմէլի վէ պիր աճ էվվէլ ահ-
վալ ու հարաքեաթլարընտան պէնի խապէրտար իթմէլի :

Ժօտլէ . — Գօլայ շէյ , հաթթա պիրիսի իշին բէք գօլայ . Կալուպէ՝ մին էլ
գատիմ ճամպազ օլտուղընտան , աթ բազարընտա պուլաճաղըմըգա շիւպհէ եօգ ,
մէզատարա չօգ կիրէր վէ էքսէրիա եիւզ Փրանգըզ պիր հերկէլէյէ եիրմի Փրանգ-
տան բէյ վուրմաղա պաշլար :

Րօզիէ . — Շիմտիլիք պու գատարը քեաֆի , պէն գապթիյէյէ կիթմէլիյիմ :

Ժօտլէ . — Էօլլէ իսէ պու ազչամ պուլուլըմըմըլը :

Րօզիէ . — Պու ազչամ , էլպէթթէ — տէտիքտէ , ժօտլէ իլէ Մարթէլ ալտըզլա-
րը թալիմաթըն ինրասը զըմընտա պըրագըս չըգտըլար :

Ետըմ սաաթ սօնրա մատամ Րօզիէ բօլիս միւտիրինին նէզտինէ կիթտիքտէ ,
միւտիրը մէրգում՝ Րահիպէնին քէնտի խաֆիյէսի օլտուղընը սըֆաթընտան ասլա
թանըմայըս , սէսինտէն ֆարգ խտէրէք :

— Նի՞շին պու գըյաֆէթէ կիրմիշսինիզ :

Րօզիէ . — Պունտան պազա գըյաֆէթէլ սըֆաթըմը խաթէտիյիմ կիպի թէպ-
տիլ իթմէք միւմքին օլմայօր . շու գըյաֆէթ ալթընտա ֆէպէ-կէօշէ-Էմէ Ժուպէր
եախօտ մատամ Րօզիէ օլտուղըմ քիմին խաթընտան կէչէպիլիլ . շուրասը վար քի,
պիր Րահիպէ հագգընտա գօլայընա շիւպհէյէ վարըլմազ . Րահիպէլէր էյլիք իթ-
մէք վէ սատագա թօբլամագ պէհանէսիյէ հէր եէրէ կիրէրլէր չըգարլար , Փազը-
րըն գուլիպէսինէ տէ կիթսէ , զէնկինին սարայընտա տա պուլունսա , քիմսէ թէ-
աճհիւս իթմէզ :

Միւտիր . — Հագգընըզ վար :

Րօզիէ . — Պուրատա պուլունտըղմա տաիր միւսթանթիգէ պիր խապէր կէօն-
տէրիմիսինիզ . պէրապէր կիտիպ , Էրնէսթին սօգաղընտաքի արապաճընըն արա-
պասընը վէ Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանընտաքի Գուրապիէֆ մէզարընը մուայէնէ իթ-
մէմիզ լազըմ կէլիլ :

Միւտիր . — Շիմտի խապէր իտէրիմ — տէյիլ շանը չալտըգտա , իշէրի կիրէն
խատէմէյէ , տաիրէի աուիյէյէ կիտիպ , միւսթանթիգ Մ. տը Ժիպրէ իլէ բօլիս գօ-
միսէրինէ խապէր վէրմէսինի էմը իթտիքտէն սօնրա Էմէ Ժուպէրէ խիթապէն .

— Ժօտլէ իլէ Մարթէլի կէօրտիւնիզ մի :

Րօզիէ . — Էվվէթ , շիմտի կէօրիւշտիմ :

Միւտիր . — Էյ նասըլ :

Րօզիէ . — Խըզմէթլէրինի հէնուզ պիթիթմէմիլլէր . լօգանթալարը պիրէր պի-
րէր կէզմէք վէ բօլիսին տէֆթէրլէրինի մուայէնէ իթմէք խայլը վագթա միւհթաճ
տըր . պու ազչամ իշին արգասընը ալըրլար . լազըմ կէլէն թալիմաթը քէնտիլէրինէ
վէրմիլիմ տիր :

Միւտիր . — Աւատէն ալա . . .

Յն տագըգա սօնրա միւսթանթիգ . Մ . տը ժիպրէ իլէ բօլիա գօմիսէրի իչէրի կիրտիլէր . պուռլար տախի էմէ ժուպէրի՝ բահիպէ գըյաֆէթ իլէ աւա թանը մայըպ , չու մէհարէթ ինտէն տօլայը մէրգուճէրի թալթիֆ իթտիքտէն սօնրա .

Միւսթանթիգ , — Մուայէնէյէ արապատա՞ն մը պաշլայանաղըգ :

Բօզիէ . — Էվլէթ էֆէնտիմ , իսթէրսէնիգ էօյլէ եարալըմ :

Միւսթանթիգ . — Արապա պուռլատա տէպպօյըն հապուսընտա տուրույօր , էնէյիմ աշաղը :

Ֆիհադըգա արապանը Պինէնին գուբէսի , Բարիս հապուսանէլէրինին մէքիւլաթ նագլինէ մախսուս օլան արապալարըն եանընտա Էրնէսթին սօգաղընտաքի ախըրտան նէ հալտէ չըգարըլմը իսէ , այնի հալտէ տուրմագտա իտի . գարուլարըն մէօհրլէնմիլ օլտուղը էլպէթթէ խաթրլարտա գալմը տըր . մէօհրլէրէ աւա տօգուռըլմամը իտի . միւսթանթիգ պուռ ճիհէթէ պիր էյիճէ էմին օլտուգտան սօնրա , մէօհրլէրի սէօքտիւ , էմէ ժուպէրի՝ գարուլարըն պիրինի աշըպ իչէրիսինի պիր քէրրէ կէօղտէն կէչիրտիքտէն սօնրա .

— Նաաշըն պուռլունտըղը սըրատա , արապանըն իչէրիսի թըպըղ պուռ հալտէ՞ մի իտի :

Միւսթանթիգ . — Թըպըղ պուռ հալտէ :

Բօզիէ . — Եաստըգլարըն ալթընա պագըլտը՞ մը :

Միւսթանթիգ . — Հէր թարաֆը կէօղտէն կէչիրլուտի :

Մատամ Բօզիէ չու ճէվապա գանաաթ իթմէյէրէք արապանըն իչինէ կիրտի , վէ բարմագլալը իլէ տէօլէմէնին գըվըրմլարընըն արալարընը եօգլատը , վէ մագթուրըն գանընտան գըրմըղըյա չալան սիյահ լէքէլի մալ չուհատան մամուլ եաստըգլարըն եէրլէրինտէն օյնաթտըգտան , վէ պիր նէթիճէ չըգարամատըգտան սօնրա , արապատան աշաղը էնտի վէ արապոնըն իչինտէքի օթուղաճագ էյրէթի եէրի գարաթմըլ օլան չուհա բարչասընը պիր թարաֆա ալըպ , օ եէրի մուպէնէ էյլէտի . մուսխարէն տախի եէրտէքի հասըրը գալտըրտըգտա , մատամ Բօզիէնին չու վէճէ իլէ միւսագըգ հալի միւսթանթիգ Մ . տը ժիպրէնին սընըրլարընա տօգուռտըղընտան ,

— Մատամ , պիգ օրալարը պիրէր պիրէր եօգլատըգ վէ հիչ պիր չէյ պուռլա մատըգ — տէտիքտէ .

Բօզիէ . — Էյի արայամամըլսընըղ — տէյէրէք , արապանըն տէօլէմէ թահթասընա տօղրու պաշընը էյտի :

Տէօլէմէ պիր թագըրմ պէօյիւք պաշըն էքսէրլէր իլէ թութտըրըլմը օլտուղը հալտէ , էքսէրլէրտէն պիրի չօգ զէմանտան պէրու Փըրլամըլ , վէ եէրի չուգուր օլարագ պօշ գալմըլ իտի :

Պու տէլին իւզերինէ պիր տէրէճէյէ գատար չամուր գարլամըլ իտի իսէ տէ , չամուրըն արասընտան բարլագ մատէնտէն պիր նէսնէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Էմէ ժուպէրի՝ թըրնագլարըյա մէգըիւր նէսնէյի օ չուգուր տէլիքտէն չըգարմաղա ուղրաշտը :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը իւչիւ պիր աղըգտան նէ՞ տիր օ — տէյու սիւալ իթտիլէր :

— Ղայէթ էհէմմիյէթի պիր նէսնէ քի, հէր նասըլ իսէ, սիգ արաաղընը սը-
րատա կէօրէմէմիշսինիգ—տէյու մատամ Բօզիէ ճէվապ վէրտիքտէն, վէ պիր միււ-
տէթճիք տահա սավաշտըգ տան սօնրա.—Թութաըմ, չըգարաըմ... պագընը, է-
ֆէնտիլէր. նա՞սըլ. չու նէսնէնին տէրէճէի էհէմմիյէթինի սիգ տէ թասաիգ ի-
տէ՞րմիսինիգ—տէյը սիւալ իթաի :

Շու պուլընան նէսնէ, աթ նալը շէքլինտէ, ալթոււնտան մապմուլ պիր գօլ
տիւյմէսի օլուպ, ալթոււնըն իւզէրինէ մըխ թագլիտի օլարագ ալթը առէտ քիւշիւք
բէրուգէ մըխանմը վէ ֆագաթ բէրուգէլէրին պիրի տէ տիւշմիշ, վէ թալ էվի պօշ
գալմըշ իթի :

Միւսթանթիգ.— Պու նէսնէնին չօգ էհէմմիյէթի վարդ... նա՞սըլ օլմուշ տա
կէօրիւմէմիշ, օրագընը անլայամայօրըմ... պու տիւյմէ հէր նէ գատար մագթու-
լըն մալի օլմատըղը պէտիհի իսէ տէ, բէք ալա գաթիլին գօլընտան տիւշմիւշ օլա-
պիլիւր :

Բօզիէ.— Միւսթան տիր... հաթթա միւշթէմիլ տիր... պու տիւյմէ պայա-
ղը պիր նէսնէ տէյիլ... ղայէթ զարիֆ, կիւզէլ, վէ սէնաաթլա եաբըլմըշ պիր
նէսնէ տիր... Բարիսին էն մարուֆ ճէվահիրճիլէրինտէն պիրինին տիւքքեանընաան
չըգմըշ օլմագ լաղըմ կէլիւր :

Միւսթանթիգ.— Բէրուգէնին պիրի էքսիք տիր, կէօրտիւնի՞գ մի :

Բօզիէ.— Էվվէթ, բէրուգէնին պիրի չըգմըշ, վէ թահթանըն արալըղնտան
տիւշմիւշ օլմալը... օ ճիհէթին էհէմմիյէթի եօգ. լաքին, չու պուլտուղըմ ալամէթ
պէնի պիւսպիւթին շաչըթաը տէսէմ ճահիգ տիր :

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ ճիհէթիէ :

Բօզիէ.— Ձիւնքի, չու տիւյմէնին սահիպի, զարիֆ վէ գէնկին պիր տէլիգան-
լը օլմագ լաղըմ կէլիւր. պէն իոէ՞ գաթիլին նէ զարիֆ վէ նէ տէ գէնկին օլտու-
ղընը խաթըմտան պիլէ կէշիւմէմիշ իտիւմ... պու տիւյմէնին ֆօթօկրաֆի իլէ
րէսմինի չըգարթաըլըպ, գուլումճըլարըն ճիւմէսինէ պիրէր նիւօխէ կէօնտէրմէլի
... վէ ֆագաթ մէսէլէ եալընը պիր սըրգաթտան իպարէթ օլտուղընը անլէրէ
անլաթմալը... Շիմտիլիք պու մէսէլէ հագգընտա, օրթալըղը վէլվէլէլէ վէրմէք
լաղըմ կէլիւր. պու տիւյմէյի սաթանը պուլանաղըմըգա, վէ սաթանտան լաղըմ կէ-
լէն մալիւմաթը ալաճաղըմըգա շիւպլէ եօգ :

Միւսթանթիգ.— Շիւպլէսիգ :

Բօզիէ.— Ֆօթօկրաֆի խուսուսընը վէ չըգարըլանագ բէսմէրին տաղըթըմա-
սը մատտէսինի պէն տէրէօհտէ իտէյի՞մ մի :

Միւսթանթիգ.— Տէրէօհտէ իտէր իսէնիգ ղ թէշէքքիւր իտէրիգ :

Էմէ Ժուպէր, տիւյմէյի բարա քէսէսինին իշինէ գօյուպ, արապանըն գաբու-
սընը գաբաթաը :

6

Մատամ Բօզիէ.— Իսթէրսէնիգ արթըգ Բէր-Լաշէգ յէզարիսթանընա կիւտէ-
պիլիւրիգ :

Միւսթանթիգ .— Կիտէլիմ :

Միւսթիւր վէ գօմիսէր վէ միւսթանթիգ, վէ Բօզիէ տաիրէի զապըթատան մու-
ֆարաքաթ իտէր իթմէզ, գարշլարընա պիր արապա չըգաը :

Միւսթանթիգ՝ ճամըն արգասընտան մէզքիւր արապանըն իջինտէքի Գօնթ ի.
վան օլտուղընը սէգտիքտէ, արապասընըն տուրմասընը էմր էյլէտի :

Գօնթ աախի Մ. աը Ժիպրէյի թանըմըլ օլտուղընտան, քէնտիսի տէ արապա-
սընը տուրտուրթաը . իքիսի տէ արապատան աչաղը էնտիլէր :

Միւսթանթիգ .— Գօնթ, պէնի՞ մի կէօրմէյէ կէլիյօրսընըզ :

Գօնթ .— Միզտէն պիր ռուխսաթնամէ թալէպի զըմնընտա կէլիյօրտըմ :

Միւսթանթիգ .— Էկէրջի թալէպիսիզ տաիրէի իգթիտարըմ՝ տախիլինտէ իսէ,
մաէմէմնուհիյէ իճրասընա հաղըրմ . . . իսթէտիյինիզ ռուխսաթնամէ նէ՞ տիր :

Գօնթ .— Միւսթիլէմին նամընա եաբըլմըլ օլան մէզարըն թամիրի իջիւն պիր
իզնամէ իսթէրիմ :

Միւսթանթիգ .— Պիգ տէ Բէր-Վաշէզէ կիտիյօրտըգ . . . պէրապէրիմիզէ կէ-
լիթմիսիմիզ . կիտէլիմ տէ, մուախիսարէն շու իզննամէնին տէրհալ վէրիլմէսի միւմ-
քի՞ն մի տիր, եօգսա թահգըգաթըն նէթիճէսինէ՞ մի պէրլէմէնիզ իճապ իտէր,
սիզէ սէօյլէրիմ . . .

Գօնթ .— Օ հալտէ պէրապէրինիզէ կէլիթիմ .— տէյիսլ արապասընա լիինտի,
վէ տիկէր արապանըն արգասընտան կիթմէսինի արապաճըսընա թէնպիհ էյլէտի :

Հալա աչըզ օլուպ, վէ Փաղաթ զայէթ գուրու սօուզ, վէ պոնզար հէնուզ
սէօքիւմէմիլ իտի . հալվանլար էյի գօշմագտա օլտուգլարընտան, ազ միւտտէթ
զարֆընտա մէզարիսթանա վասըլ օլտուլար . ճիւմլէսի արապալարընտան էնտիլէր :

Գօնթ .— Պու ռահիպէ քի՞մ տիր, թանըմայօրըմ :

Միւսթանթիգ .— Մատամ Բօզիէ տիր .— տէտիքտէ, Գօնթ հայրէթտէ գալաըն :

Գօմիմէր մէզարիսթանըն սէր մուհաֆըզընա խապէր վէրիպ, պէրապէր պու-
լունմասընը վէ պիր տէ չիլինկիր կէթիրթմէսինի թալէպ էյլէտի :

Գօնթ ինէ՞ պիր տէմէթ չիչէք սաթըն ալըպ, ճիւմլէսի պիրտէն վուգուաթ
կիւնինտէն պէրու էօնիւնտէ իքի պէքի պէրլէթտիրիլմէքտէ օլան մէզարա տոնդրու
կիթտիլէր :

Միւսթանթիգ մէօհրլէրի, վէ սէր պէքճինին կէթիրթիլ օլտուղըլ չիլինկիր տա-
թի մուվագգաթ սուրէթիլլէ թագըլմըլ օլան քիլիտի սէօքտիւլէր :

Իչպու հիքեայէնին պիտայէթինտէ, մէզքիւր մէզարըն Խաթիլի հալինի թարթի
իթմիլ իտիք :

Մէզքիւր մէզարտան մատամ Բօզիէնին ինկիլիզ օլտուղընը թախմին էյլէտիլի
գարընըն ճէսէտի չըգաղըլ սըրաաա նէ հալտէ իսէ, պու քէրրէ տախի աչըլ հալ-
տէ պուլունտը :

Գաբու աչըլըր աչըլմազ, միւսթանթիգ՝ Գօնթ իվան Սմօիօֆա, էօնտէն իջե-
րի կիրմէսինի պիր իշարէթլէ թէքիթի իթտիքտէ, Գօնթ՝ արզը թէնէքիւրլէ պէ-
րապէր իչէրի կիրտի, չիչէք տէմէթինի մահալը մախսուսընա աստը, վէ մուախ-
խարէն տիզ չէօքիւպ վէ եիւզիւնիւ էլլէրիլլէ գաբայըպ, գըսսա եօղլու պիր տուա
իթտի :

Եմէ Ժողկեր իւն մէմուրիյն տախի Գննթըն արգասարնտան մէգարա կիրիւ , մէրգումէ՝ մէգարուն իշինտէ մէմուրա օլան էշեանըն քեաֆֆէտինի մուայէնէ , վէ տըգգաթընը պաշընա միհրապըն իւզէրինտէ քի քիւչիւք տօլապընղա հասր էյլէտի , վէ միւսթանթիգէ խիթապէն :

— Իւք տէֆա շու մէգարա կիրտիյնիգտէ , Խօլապ աշըգ մը իտի :

Միւսթանթիգ . — Աշըգ իտի :

Բօգիէ . — Տիմէք պու մէգարա կիրէն , եա մէգքիւր տօլապըն իշինէ պիր շէյ գօմաղա , վէ եախօտ գօնմուշ պիր շէյի պըրա կէօթիւրմէկէ կէրիշ . . . պուենա չիւպէնէ եօգ . նապէհան իւսթէ կէլմիշ օլան գաթիլ իւն , պիւքարէ մագթուլէ տէօ . յիւմիւրէր , հաթթա շու տէօյիւշին չիտտէթի՛նէ օլտուղընա , սանտալիէլէքին տէվ . բիւմիշ , մօմարըն գըրըմըշ օլմասը տէլիւ քեաֆի տիր . . . Գաթիլ տարապ իթտիյի գարընըն ճանը չըգմըշ օլտուղընա : Էմիյէթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա պրագըր սա . վուշմըշ : պուրալարը սիգճէ տէ թէճվիգ վէ գապուշ օլուենրյօր , տէյիլի միւ :

Միւսթանթիգ . — Օ՛հ , չիւպէնսիգ . ճինայէթ՝ տօլապտա պուչընան մուխապէ . րաթըն էլէ կէչիւք իւզրէ իւլէնմիշ օլտուղըն տէրքեար տըր :

Բօգիէ . — Մամաֆիհի , իշին պազը մուղլագ ճիհէթլէրի վար քի , հէնուգ ու . ճուենըն էլէ կէչիւքմէյօրմ : Տօլապա պըրագըլմըշ օլան մուխապէրաթըն գաթիլէ մախսուս մուխապէրաթ օլմատըղը պէտիհի տիր . պուենըն տա իսպաթը շու տըր քի , խապիս սավուշտըղը սըրատա , քիլիտին իշինէ թաշ բարչալարը գօյմը . . . տիմէք օլուր քի , մագսապը՝ մուխապէրաթըն սահիպինին մէգարա կիրմէսինի մէն վէ եախօտ թէէթիւր իթմէք իմիւ . շու հալլէր զիհնիմի գարնշտըրըյօր , գարարթը . . . պէնճէ էն սահիհ օլան շէյ շու տըր քի , իշին իշինտէ պիր իւշիւնճի քեա . Փիր տահա վար տըր , վէ արապանըն իշինտէ տօլայմէսինի տիւշիւրմիշ օլան տա պու . իւշիւնճի քեաֆիր տիր : Իշին պէօյլէ օլտուղընա գանի իմ , հաթթա էմին իմ պիլէ տէյէպիլիւրիմ :

Միւսթանթիգ . — Օ իւշիւնճիւնին տէ Բիէր Լարթիկիլմատիլ յտուղընը զանն իթտիյինիգ չիքթիլին ապսընտան իտիւկինի մէմուր իտիյօրմընը :

Բօգիէ . — Խա՛յր , հաթթա մուղայիլիլի մէմուր իտիյօրմա տ պիւլէնին սահիպի , հիլէ վէ Փիթնէ իւն իշին իշինէ բարմագ ուզաթմը , շէրիքլէրին հարէքեմթընա մանի օլան վէ անլէրին էսրարընա ալեհա՛հ . օլմագըղա ուղրաշան պիլ քիմսէ տիր տէյու թախմին իտիյօրմ :

Միւսթանթիգ . — Թախմինաթ վէ զաննիյաթընը չօղալտըգհա չօղալըյօր . օլ . մայա քի զիհնինիգ պուլանսըն տա շաշըրաթընը :

Բօգիէ . — Հագըգաթը հալի արայօրմ , եմլումը շաշըրմայմնաղըմա , վէ պիր արալըգ շաշըրաթմ պիլէ եինէ տէրհալ պուլանաղըմա էմին օլուենը՝ մէյտան նէ գատար գարալիւգ օլաւ , էլալիլիլէ քի քէօշէթին պիլիլինտէն պիր ըլըգ կէօրիւնէ . ճէք տիր . . . Պու սապահ արապանը Պինէնին արապանըն նասըլ քի մուայէնէ իթտիմ վէ նէթիլիլի միւսթիւր օլաւ իմ , խուսուանթը սաթիլէնին տախի՝ Յի վէճի իւն մուտագըրգանէ մուայէնէսիլիլի միւստատէ Քիմէթիլ թալիւ իտերիմ :

Հիւքիւմէթ մէմուրաթը իւն Գօնթ իվան վէ մէգարիսթան մուհաթըղ գարու . նըն էշիինէ գատար կէրի չէքիլիւ , մատամ Բօգիէի քէնտի հալլէն պըրագտըլար :

Մէրգումէ՝ մէզարըն հէր քէօլէսինի Փէվգէլաթէ պիր ինթիմամ փլէ կէօղաէն կէ-
չիրիպ , սանտալիէլէրի պիրէր Բլրէր Երէրինտէն օյնաթաթ , խալըլը գալաթը
սիւքաթի վէ պիրտէն պիրէ պիր սէտա սալըվէրիպ , Թալլարըն իւզէրինէ տիգ չէօթ-
աթիւ , վէ Թօղըն իչինտէն տարը պէօլիւքիւյինտէ քիւչիւք պիր մաթ Թալ պուլաթ :

Միւսթանթիգ . — Նէ՝ պուլաթընը :

Բօղիէ . — Տիւյմէնին իւզէրինտէն տիւլմիւշ օլան բէրուզէ Թալը պուլաթ :

Միւսթանթիգ . — Սահի՛հ մի :

Բօղիէ . — Իշթէ , պազընըլ—տէյիպ այաղա գալգաթը , բարա քէսէսնտէն աթ
նալը պիչինմիւտէթի գօլ տիւյմէսի թէքինի չըգաթը , վէ պուլաթըլը բէրուզէյի պօլ
օլան Թալ էվինին իւսթիւնէ գօյուպ , — չու գօլ տիւյմէսի գաթիլին օլտուղընա պու
պիր տէլիլը գալի տիր . պէն զաթէն պէօլէ օլտուղընա էմին իտիմ : Պուրաթաթի
Թէհարրիյաթըլմ Թէքմիլ օլտու , վազթըմը զայի իթմէտիմ տիմէթ տիր :

Գօնթ Իվան՝ գօլ տիւյմէսինի ալըպ էյիճէ թէտգըգաթէն սօնրա . — Ալիզէլ վէ
էյիճէ Եաթըլմըլ պիր տիւյմէ :

Բօղիէ՝ տիւյմէյի թէքար Բարա քէսէսինէ գօյուգաթան սօնրա . — Հազըլաթէն
զայէթ էյի Եաթըլմըլ պիր տիւյմէ , — տէյիպ , Գօնթա խիթապէն . — Գօնթ , պու ագ-
չամ սաաթ օն պիրտէ մէշղո՛ւմըսընը :

Գօնթ 3 . — Խա՛յր :

Բօղիէ . — Պէնիմ իլէ պուլուշապիլի՛րմիսինիգ :

Գօնթ . — Շիւպկէսիգ , հաթթա մաէլմէմնուսիյէ :

Բօղիէ . — Օ հալտէ պու ագչամ սաաթ օն պիրտէ Մէզէյ իլէ Սէն—Մարթէն
սօգազլարընըն քէօլէսինտէ արապա իլէ պէնի պէքէինիգ . . . պիրիսի պաշընը ա-
րապատան իչէրի սօգուպ , « Գօնթ , օիւլէ պէլէյնըլ » տէյէճէթ տիր . . . օ առամըն
արգասընտան կիտէրսինիգ . խասէթէն պիր առամ կէօնտէրէճէյիմ քի , օ առամըն
սիգի կէօթիւրէճէյի էվին գաթուճըսընա , ուզուն ուզատիյէ մէրամ անլաթմագլա
ուղրաշմայասընը :

Գօնթ . — Թարիֆ իթտիյինիգ մահալտէ այնը սաաթտա պուլուշըլմ :

Բօղիէ . — Էօյլէ իսէ պու ագչամ կէօրիւշիւրիգ . . . Էֆէնտիլէր , պուրաթա
արթըգ իշիսիգ գաթատը :

Միւսթանթիգ . — Նաալարտան պիրինին իւզէրինտէ պուլըման տէլիլի քեաճ
ղըաթն նէ օլտուղընը պու կիւն պանաթարիֆ իտէճէյինիգի վատ իթմիշ իտիսիգ :

Բօղիէ . — Հազգընըլ վար . պահսընը իթմէմիշ օլտա իտիսիգ , ունութանագ-
աթը :

Միւսթանթիգ . — Արաթըլընըլ պուլտուշըլմը մը :

Բօղիէ . — Հիչ գահմէթ չէքմէքսիգին :

Միւսթանթիգ . — Նէթիճէպի նէ օլտուղընը անլամագ մէրազընտայըմ :

Բօղիէ . — Մուհաֆըլըն օտասընա կիտէ՛րմիսինիգ , Եաթըլըմը կէօթէրէյիմ :

Մուհաֆըլ . — Պուլաթըն :

Մէզարտան չըգանագլարը սըրաթա , Գօնթ Իվան՝ միւսթանթիգ Մ . աթ ֆիսլ-
րէյէ խիթապէն . — Շիւթի արթըլ թահգըգաթընըլ պիթաթի գանն իտէրիմ . մու-
գաթաթէման մէզարըն Թամիրի զըմնտա թալէպ իթմիշ օլտուղըմ բուսսաթնտմէ-
յի վէրէպիլէճէ՛քմիսինիգ :

Միւսթանթիգ .— Իսթէտիլինիզ ըռւխսաթնամէնին իթասընճա հիշ պիր մահ-
զուր կէօրմէյօրըմ—տէտիքտէն սօնրա , մուհաֆըզա խիթապէն .— Գուրափիէֆ մէ-
զարընա լազըմ կէլէն թամիրաթըն իճրասը զըմնընտա , Գօնթըն կէօնտէրէճէյի ա-
մէլէյէ միւսաատէ իթմէնիզի թափսիյէ իտէրիմ :

Գօնթ .— Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ քի պուրայա գատար կէլմիլիմ , պիր
մէրմէրճի պուլայըմ տա իշի թարիֆ իտէյիմ . . . ինչալլահ ազլամ կէօրիւշիւրիզ ,
մատամ . . . —տէյիպ , իվան Սմօիլօֆ մուֆարադաթ էյլէտի :

Տիկէր գալանլար մուհաֆըզըն օտասընա կիթտիլէր :

Էմէ Ժուպէր՝ հիւքիւմէթ մէմուրլարըյլա եալընըզ գալտըգտա , ճըզտանընտան
իլք ազլամըսը թէրթիպ իթմիշ օլտուղը մէքթուպը չըգարըպ , վէ միւսթանթիգէ
վէրիպ .— Եիւքսէք սէս իլէ օգուլընըզ , էֆէնտիմ ,—տէտի :

Մ . աը Ժիպրէ մէքթուպը եիւքսէք սէս իլէ օգուտը :

Բօզիէ .— Նէ՞ անլատընըզ :

Միւսթանթիգ .— Թիւճճարտան պիրինին ատի պիր լիսան իլէ եազմըշ օլտըղը
պիր թիճարէթ մէքթուպը :

Բօզիէ .— Շիւպիէյի տափէթ իտէճէք պիր մէքթուպ տէյի՞ եա :

Միւսթանթիգ .— Ասլա :

Բօզիէ .— Պիր տահա օգուլընըզ , վէ տիւլիւնիւնիզ :

Միւսթանթիգ .— Արայօրըմ ամմա պիր շէյ պուլամայօրըմ :

7

Էմէ Ժուպէր թէպէսսիւմ էյլէտի :

— Պու անախթարըն սըրըրնա վագըֆ օլաճաղըմը տիւն սիզէ թէահհիւտ իթ-
միշ իսէմ , շու թէահհիւտիմ պօշա չըգմամըշ օլտուղընր արզ իտէրիմ—տէյիպ , մէք-
թուպը Մ . աը Ժիպրէնին էլինտէն ալտը , մասանըն իւզէրինէ եայտը , անախթարը
աշտը մէքթուպըն իւզէրինէ գօյտը :

— Շիմտի օգուլընըզ :

Միւսթանթիգ պաշընը էյիպ .

«Սօլոո» , Գօլո» պաշըն , Էսրը կէճէ , շըմալ Դէմիւր Եօլո» Գալաբըյլա , Էն-պ պիւ
Քըանթը հաթիլ Դիւր , մահալիէ կէօթիւրէթի «յամալ , ըն» պէլլէ» տէյու օգուտըգտան
սօնրա .— Անլատըմ , հագգընըզ վարըմըշ . օ հայտուտլարըն , եագայը էլէ վէրմէ-
մէք իյիւն պիրպիւրէրիլէ պու վէճհ իլէ մուխապէրէ իթմէքտէ օլտըգլարը մէյտանը
սիւպութէ կէլիյօր :

Բօզիէ .— Ինթիյաթիլը տափրանըյօրլարմըշ , վէ ֆագաթ պէլքի շու ինթիյաթ
սայէսինտէ եագայը էլէ վէրէճէքլէր տիր . . .

Միւսթանթիգ .— Ֆիքրինիզի պիր էյի անլայամայօրըմ . . .

Բօզիէ .— Իլէրիտէ անլար օլուրսընըզ . . .

Միւսթանթիգ .— Շիւպիէմ Էօգ , թէշէպպիւսաթընըզտա մուվաֆֆագ օլաճ
ճաղընըզա չիմտիտէն էմինիմ . չիւնքի , հագգընըզտաքի էմիլիյէթիմ պէրքէմալ տըր :

Բօզիէ .— Շու էմիլիյէթի պիհագգըն գագանմըշ օլտուղըմը իլէրիտէ իսպաթ Է-

տէրիմատէնիւ, Մուֆարազաթ էյլէտի: Միւսթանթիզ իլէ բօլիս միւտիրի վէ գօմիսէրի տախի տաիրէի առիյէյէ ալտէթ էյլէտիէր:

Հիւքիւմէթ մէմուրլարընը պրագալըմ տա պիրագ տա հիքեայէմիզին տիկէք շահսլարընտան պահս իտէլիմ:

Սիմօն՝ մէքթէպ միւտիրի մատամ Տիւպիէֆին խըզմէթինէ գաթիէն տախիլ օլմըլ իտի:

Մատամ Տիւպիէֆ՝ Սիմօնըն գէքի պիր գըզ օլտուղընը վէ միւքէլլէֆ օլտուղը խըզմէթի հիւսնիւ սուրէթլէ իյֆա իթմէք արզուսընտա պուլունտըղընը ֆէհմ էյլէֆիլ իտի: Միւտիրը սանի՝ Մարի Պրէսսօլըն թալսիյէքէրտէսի օլան Սիմօնա վազիյֆէի խըզմէթիէի էօյրէթմէք խուսուսընտա ասլա վէ գաթան էյիյէթ վէ գահմէթ չէքմէմիլ իտի: Իւչ կիւն զարֆընտա, մայէթինտէ օլան իշհի գըզլարընը թահթը զապթընա արմաղա մուվաֆֆազ օլուպ, ճիւմլէսի Սիմօնա իթֆաթ, ըիայէթ վէ իպրագը մուհապպէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Վէրնէօլ սօգաղընտաքի Լուտօվիզ Պրէսսօլըն խանէսինտէ իսէլ միսաֆիր գապուլ իթմէք իշիւն իգթիզա իտէն թէզեինաթ վէ թէպտիլաթըն ինրասընա պաղասնըլպ, քէնտիսի միլմար օլտուղընը ճիւլէթլէ պիտիյի իշհիլէրի ճէլպ իլէ, թէսապվուրաթընը թարիֆ, վէ սէքիզ կիւն զարֆընտա լճրա վէ իքմալ իտիլմէսինի թալէպ վէ իշհի պաշըսը տախի մուվաֆազաթ իտէրէք իշէ կէրմիյէթլէ տէվամ իթմէքտէ պուլընմըլ իտի: քէնտիսի տախի նէզարէթ իթմէքտէ իտի: Հէր նէ գատար խանէսինտէ վուգուա կէլմէքտէ օլան շու թէպէտտիլաթ, քէնտի բիգասը խիլաֆընտա օլարագ ինրա օլընմագտա իսէ տէ, եինէ վազթընըն գըսմը ազամընը օխուսուսա օարֆ իթմէքտէ վէ պաշալարընըն ինթիզամաթը տախիլիյէ թապիր իթմէքտէ օլտուղլարը շու հալլէրէ, քէնտիսի ինթիզամըզըլըգ նազարըլա պագմագտա իքի:

Պուսըն իլէ պէրապէր, գըզը Մարիյի հէր կիւն ըէսսամ Կապրիէլ Սէրվէնին էփինէ գատար կէօթիւրի պրագըր, վէ վազթընտա կիտէր ալըր էվէ կէթիւրի իտի: Շու հալտէ Մարի՝ իքի սաաթ ըէսսամըն Վալլէն սօգաղընտաքի խանէսինտէ, Կապրիէլ Սէրվէ վէ շահիրտի Սլպէր տը ժիպրէ իլէ վազթ կէթիւրի իտի:

Միւսթանթիզին օղու՝ Մարինին կէլէճէյի զէման կէլիպ տէրսինի ալմագտա իտի:

Մարինին իլէ տէֆա օլարագ Կապրիէլ Սէրվէնին ըէսմխանէսինէ կէլտիյինին էրթէսի կիւնիւ, խանէի մէքթիւրտէ կիւզէրան իտէն հալաթը օգուլանլարըմըզա արզ իթմէք միւնասիպ կէօրիւլիյօր:

Նէվմը մէքթիւրտէ սապահ սաաթ օնտա, խօճա իլէ շահիրտի եալընըզ օլուպ, Կապրիէլ՝ պօյա թահթասընը հազըրլամագտա, վէ Ալպէր տախի զիհնի տաղընըզ պիր հալտէ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու թէրսիմինէ պաղամըլ օլտուղընը ըէսմի պօյալամագտա պուլունտըղը հալտէ, նակէհան թաթիլը մէշղէլէ իտիւպ, — Վազթ կէնտիր զանն իտէրիմ . . . պու կիւն մատմազէլ Պրէսսօլ կէլմէյէճէք մի:

Կապրիէլ սաաթա պագտըզտան սօնրա. — Տահա սաաթ օն:

Ալպէր. — Տահա սաաթ օն մը տըր:

Կապրիէլ. — Կէօրիւնիւր քի, օ չիրին գըզնըղազը կէօրմէք արզուսը, սանա վազթը ուզուն կէօսթէրիյօր:

Ալպէր .— Տօղրու տըր , օ տղպէր վէ նաղիք մախուգը . . . օ սառէտիլ վէ շիրին վէ թաթլը գըզըղազը սէվտիմ կիթտի :

Կապրիէլ .— Սէվտիմ մի տէտին . . . պու պիրազ կէվլէք պիր սէօզ . սէվմէք քէլիմէսինտէն նէ՞ անլարսըն :

Ալպէրին սուրաթը գըզարտը .— Օ քէլիմէտէն սիզ նէ քի անլար իսէնիզ պէն տէ օնու անլարըմ :

Կապրիէլ .— Էօյլէ օլտուղը շիւպհէլի տիր :

Ալպէր .— Սէվմէք գա՞չ ճընս օլուր :

Կապրիէլ .— Զօգ ճընս սէվմէք օլուր , պէօյլէ օլտուղընը սէն տէ պիլիրսին ամմա , չու արալըզ խաթրընա կէթիրմէք իսթէմէյօրսըն . . . կիւզէլլիյի իլէ պէրապէր ճիլվէսիզ , մախլամաթըյա պէրապէր քիպրսիզ , խօշ սէօզլիւ , վէ խօշ թափըլը պիր գըզ տըր տէյի՞ մի մատմազէլ Պրէսսօլը սէվիյօրսըն , եօգսա գալպինտէ այրընա պիր հիսս բէյտա իթմիշ , վէ պու հիսս հէր նէ գատար կէշիճի պիր շէյ իսէ տէ , սանա մուէպպէտ վէ սապիթ կէօրիւնիյօր տէյի՞ մի սէվիյօրսըն . սէվիմի պիր արգատաշ մագամընտա հիսս էլլէտիյին տօսթլըգ ճիհէթիյլէ՞ մի , եօգսա նիսա թսիֆէսինտէն օլտուղը ճիհէթլէ հիսսը աշըգանէ իլէ՞ մի սէվիյօրսըն :

Ալպէր .— Գալպիմի քեամիլէն իսթիապ իթմիշ օլան պիր խուսուստան տօշայը պու միսիլիւ վուգու պուլան սիւալլէրինիզ պէնի շաշըթըյօր , վէ չու սիւալլէրիւ նիզէ նէ սուրէթլէ ճէվապ վէրէճէյիմի պիլմէյօրըմ . . . պուենն իլէ պէրապէր , իզօ թիտարըմ տաիրէսինտէ վէ քէմալը խիւլուսը գալպ իլէ սիզէ իֆատէի մէրամ իտէ՞ ճէյիմ :

Էիլը տէֆա Մարի Պրէսսօլը կէօրտիւյիմտէ , գալպիմտէ թէվէլլիւտ իտէն հիսսի թարիֆ իթմէք մուհապ գալպիինտէն տիր . . . Մէրգումէյի հէր տէֆա կէօրտիւքճէ , նէ՞ հիսս իթտիյիմի , ֆիքրիմտէն նէ՞ կէշտիյինի թարիֆ , վէ գալպիմէ թէէսիր իտէն հիսսին նէ կէօնա հիսս օլտուղընը թաֆսիլ իթմէք տաիրէի իզթիւ տարըմ խարիճինտէ տիր : Շուրասը մուհագգազ տըր քի , մէրգումէյի կէօրտիւյիմ վէ սէսինի իշիթտիյիմ կիւնտէն պէրու Մարիյի տաիմա կէօրմէք , տաիմա սէսինի իւ չիթմէք արգուսըյա սուգանըմ . . . պուրատա պուլուենտըղը սըրատա , պախթիյարըմ . . . քեամիլէն պախթիյար . . . գալպիմ մէսէրրէթ , վէ կէօզլէրիմ մալամալ օլույօր . . . պրագըպ պուրատան կիտէր իքէն կէօնիւլիւմի պէրապէր ալըպ կէօթիւրիւյօր . . . էթրաֆըմ պօշանմը կիպի օլույօր . . . հէր շէյ կէօզիւմէ գարանըգ կէօրիւնիւյօր վէ նէֆէսիմ քէսիլիյօր կիպի կէլիյօր . . .

Կապրիէլ հէր նէ գատար ճիտտէն չու հալտէն մէմնուն օլմայըպ , հաթթա թէլաշ տա իթմէքտէ իտի իսէ տէ , ասլա պէլլի իթմէյիպ , սախթէ օլտուղը աշիքեար օլան պիր գահգահա իլէ .— Ամմա եարտըն հա՛ . . . թօհաֆ շէյ . . . պու էլի պիր շէյ տէյիլ . . . սէն օ կէնճ գըզըղազա տիւզճէ մաիլ օլմուշ պիթմիշսին . պու թէհիլքէլի շէյ :

Ալպէր .— Նի՛շիւն թէհիլքէլի . . . մէրգումէ հագգընտա օլան հիւրմէթ վէ ըրալէթիմին տէրէճէսի , աշգ ու մուհապպէթիմ տէրէճէսիյլէ պիր րատտէտէ տիր :

Կապրիէլ .— Էվլէթ , պիլիրիմ . . . օ խուսուսա էմին իմ . պէնճէ , սէնին ալգըն մատմազէլ Պրէսսօլ իշիւն թէհիլքէլի տէյիլ տիր :

Ալպէր .— Եա քիմիւն իշիւն թէհլիքէլի տիր :

Կապրիէլ .— Սէնին իշիւն . . . պուլընտըղըն հալ էն թէհլիքէլի հալլէրտէն սա-
յուրը . . . շու աչգ ու մուհապպէթ , սէնի պիր չոգ քէտէր վէ գասապէթէ տիւչար
իտէպիլը , վէ էկէրչի շու հիսսի աչըգանէ գիհնինտէն պաչգա գալպինտէ տէ եէր
իթմիլ իսէ , ղայրէթ էթ քի գալպինտէն չըգարըպ տէՓ իտէսին . . . օ հիսս գալ-
պինտէն չըգարըղը կիպի , քէտէր վէ գասապէթին տէ միւնտէՓի օլուր . չիւնքի հէ-
նուղ թաղէ օլան էօյլէ պիր գասապէթ , կէօնիւլինտէ քէօքլէնմիլ օլամաղ . պէօյլէ-
ճէ աղ պիր միւտտէթճիք գարՖընտա գիհնինտէն տէ խայալի պիր րույո մագա-
մընտա օլան շէյ մահվ օլուր պիթէր :

Ալպէր միւքէտտէր պիր հալտէ .— Խայալի՞ մի , նի՛շիւն խայալի օլսուն և մատ-
մագէլ Պրէսսօլ իլէ պէնիմ արամտա , պէնիմ խաթըրմտան պիլէ կէշիրէմէյէճէյիմ
պիր կիրտապը միւչքիլա՞թ մը վար քի , Ֆիքրիմէ խայալի պիր Ֆիքըր թապիրինի վէ-
րիյօրսըն :

Կապրիէլ .— Մագաստըմը անլայամատըն . Ֆիլհագըղա սէնին մատմագէլ իլէ
էվլէնմէքիլին շայանը թէաճհիւպ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . կէրէք սէնին բէտէրին կէ-
րէք օնընքի , հէմ գէնկին հէմ տէ էհլի ըրզ վէ միւթէպէր պաթլար տըրլար . . .
կէրչի սէն ասըղատէսին ամմա , շու ասրտա ասըղատէլիյին պէօյիւք պիր էհէմմի-
յէթի Եօգ տըր . . . ինսան շախսէն հայսիյէթ սահիպի օլմասը էլզէմ տիր . . . էճ-
տատընըն հայսիյէթի բարա իթմէզ . . . էկէրչի եա սէնին բէտէրինին վէ եախօտ
գըղըն պապասընըն պաչգա պիր թէսապվուրլարը Եօգ իսէ , պու նիքեհա՛ն բէք ա-
լէա գապիլը իճրա տըր . լաքին ասըլ մանի օլապիլէճէք պաչգա պիր ճիհէթ վար :

Ալպէր .— Օ մանի հա՞նկըսը տըր :

Կապրիէլ .— Եալընըղ . . . էվլէնմէք իշիւն իքինիզին տէ հէնուղ եաչը բէք
քիւչիւք տիր :

Ալպէր .— Էօյլէ օլտուղը Փարզ օլունսա պիլէ , իքիմիզ պիրիպիրիմիզի սէվէ-
րէք եաչըմըղըն տօլմասընա պէքլէսէք նէ՞ լազըմ կէլիր :

Կապրիէլ .— Պու սուրէթլէ պէքլէմէք հագգընտաքի թէահհիւտլէրին նէթիճէ-
սի խայրը օլապիլէճէկինէ չիւպհէմ վար . . . իքի թարաֆըն պիրի էքսէրիա թէահ-
հիւտինի իճրա իտէմէզ օլուպ , նիքեհա՛ն թէէսիր օլունըր , վէ պաղլն տախի հիչ
իճրա օլունամաղ . պունտան մաատա էվլէնմէք իշիւն թարաֆէյնին էֆքեարը միւթ-
թէՓիգ օլմագ լազըմ կէլիր : Ֆարզ իտէլիմ քի սէն Մարի Պրէսսօլը սէվիյօրսըն ,
պագալըմ օ տա սէնի սէվիյօր մը :

Ալպէր պիր ա՛հ չէքտի :

Կապրիէլ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Էկէրչի Մարի Պրէսսօլ տա գալըզպ սէնի
սէվիյօր գանն իտէճէք օլուր իսէ , էօյլէ պիր մուհապպէթէ էհէմիյէթ վէրիլէպի-
լի՞ր մի գանն իտէրսին : Մարի հէնուղ մէքթէպտէն չըգմըլ պիր գըլ՝ տըր , վագըա
ղայէթ տիւլպէր պիր չօճուգ տըր . սէն իսէ՝ կէրչի իլէրիտէ մահիր պիր ալօգաթ
վէ ուսթստ պիր րէսսամ օլապիլիրսին , վէ Փագաթ չիմտիլիք սէն տէ տահա չօ-
ճուգ սայըլըրսըն :

Ալպէր .— Հօ՞ , հօ՞ , չօճուգ մը :

Կապրիէլ .— Շու թապիրտէ սանա հագարէթ օլաճագ պիր շէյ Եօգ տըր ,

պէն նիշէ մէշհուր վէ սաչլարը աղարմը սէնաաթքեարլար պիւրիմ քի, օնլար պիւ-
լէ էօյլէ պիր թապիրէ միւսթահազգ տըրլար: Խիւլասաի քէլամ, պու կիւն սէվի-
յօրսըն ամմա, եարըն տա սէվէճէյին Նէ՞ մալիւմ:

Ալպէր. — Եալընըզ պու կիւն եարըն տէյիլ, միւսթապէտէն սէվէճէյիմէ եէմին
տախի իտէպիւրիւմ:

Կապրիէլ ճէվապ վէրէճէկի սըրատա գաբու չալընըպ, սէօզիւ աղընտա գալտը:

Ալպէր գըզարտը պօզարտը, վէ—իշթէ կէլիօր —տէյու մըրըլտանտը: Րէսսամ
կէօզիւնին ուճու իլէ Ալպէրին եիւզիւնէ պազըպ պաշընը սալլամը, վէ քէնտի քէն-
տիյէ—Ֆէնա ալամէթլէր, պիշարէ մէմուլիմտէն վէ արզու իթտիյիմ մէրթէպէտէն
չօգ զիյատէ պու գըզա մէյլ իթմիշ—տէտի. չու սըրատա Մարի իլէ բէտէրի էվէ
կիրմիլէր իտի:

8

Նէրտիւպանըն իւզէրինտէ պիր իքի սանիլէ գատար միյմար Լուտօվիզին աղըր
գըզը Մարինին խափիֆ առըմլարընըն սէպլէրի իշիտիլիպ, Կապրիէլ հէման իս-
թիգպալ զըմնտա օտանըն գաբուսընը աշտը:

Մարի էլտիվէնիլի էլինի Կապրիէլ Սէրվէյէ ուզաթարազ. — Միւսիւ Սէրվէ, բէ-
տէրիմէ թազիր իտինիզ, բէճա իտէրիւմ:

Կապրիէլ. — Նի՞չիւն, մատմազէլ:

Մարի. — Սիզի օն տազըզա գատար պէքլէթտիք. գապահաթ պէնիմ տէյիլ,
բէտէրիմին տիր:

Ալպէր պիրազ մուգատտէմ Կապրիէլ իլէ օլան միւքեալէմէսինտէն տօլայը տիւ-
չարը հէյէճան օլմուշ իքէն, Մարի իլէ բէտէրինի կէօրտիւքտէ, այաղա գալտը.
Մարի իսէ պիւա ֆիւթուր Ալպէրէ սէլամ վէրտի:

Լուտօվիզ. — Գըզըմըն հազգը վար, կէճիքմէյէ պէն սէպէպ օլտոււմ, թազի-
րէ միւսթահազգ պէն իմ:

Կապրիէլ. — Թաղիր իթմէմ, վէ ֆազաթ ճէզանըզը վէրէճէյիմ:

Լուտօվիզ. — Նա՞սըլ:

Կապրիէլ. — Մատմազէլի օն տազըզա զիյատէ ալըգօյաճաղըմ, վէ պէն տէ
չու միւնասէպէթլէ գահվալթըմը օն տազըզա սօնրա իտէճէյիմ:

Լուտօվիզ. — Պու իսէ պանա ճէզա տէյիլ, հաթթա պանա պիր խըզմէթ իթ-
միշ օլուրսընըզ. պէն տէօշէմէճի տիւքքեանընա կիտիպ պազը շէյլէր թարիֆ իտէ-
ճէյիմ, պէլքի տէ պիրազ կէճ գալըրըմ տա Մարիյի պէքլէթիրիմ:

Մարի. — Պէնի պէքլէթտիրիրսէն տահա էյի՞ եա. էվէ կիտիպ, տէօշէմէ, էշ-
եա, էօյլիւ ալմազ, գաբու պէօյիւթմէք կիպի լազըրտըլար տինլէյէճէյիմէ պու-
րատա օթուրըրըմ. չիւնքի, էֆէնտիլէր, տիւնտէն պէրու էվիթիզտէ պաշգա պիր
սէօգ իշիտիլտիկի էօգ:

Լուտօվիզ. — Սահիւ, եէքնազարտա պիրազ զարիպ կէօրիւնիր իսէ տէ, չու
սէօզլէրին տէ իտիլմէսինտէ սէպէպ էօգ տէյիլ. տիւչիւնիւնիզ պիր քէրրէ էֆէնտի-
լէր քի, պու կիւնէ գատար էվիմտէ հուզուր ու բահաթ ալըզլըսը պիր քիմսէ կի-

պի եաշայըպ, կիւրիւթիւրիւ էյլէնճէլէրտէն պիհագգըն նէֆրէթ իթմէքտէ իտիմ . . . Պալօ, սուարէ վէ էմասլի էյլէնճէլէրտէն գաշընըր վէ տայիմա տա գաշընա-
ճաղըմ տէյու մէմուլ իտէր իտիմ . . . հէյհաթ, շու իւմիտիմ վահի իմիշ, պիրտէն
հէր շէյ տէյիշտի . . . նի՞շին տէյու սորարսանըզ, սէպէպի բէք աշիքեար տըր . . .
Մատամ Պրէսսու՝ գըզընըն պէօյիւմէքտէ օլտուղըն կէօրտիւքտէ, հէր հալտէ ճէ-
միյէթ իչինէ սօգմագ արզուսընա աիւշտիւ . մատմագէլ տէ հէր նասըլա վալիտէ-
սինին Փիքրինէ մաիլ վէ սալիք օլտու . գըսսա իտէյիմ, էվիմտէ էյլէնճէլէր թէր-
թիպ իթմէք վէ էվիմէ պիր թագըմ պօշ վէ մանասըզ ատամլար կէթիրիպ րահա-
թըմը ալթիւթ իթմէք կիպի պէնի պիր անկարեայա գօշույօրլար . . . գարըն կէլէ-
մէյօրըմ քի . պինաէն ալէյհ, օ սատէլիյինէ վէ կիւզէլլիյինէ մաիլ օլտուղըմ էվիմի
օն պէշ կիւն զարֆընտա ալթիւթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմըլըմ տըր .
շու հալիմ աճընաճագ պիր հալ տէյի՞լ մի :

Կապրիէլ .— Տօղրուսու շու հալինիղէ աճըմագ էլիմտէն կէլմէզ. հաթթա ղէվ-
ճէնիզ վէ քէրիմէնիզին պիհագգըն օլան շու թէմայիւլաթընա մուվաֆագաթ վէ
անլէրին արզուլարընը թէմամը իլէ իճրա իտէպիլտիկինիզտէն տօլայը քէնտինիզի
պախթիյար ատտ իթմէլիսինիզ :

Լուտօփիզ .— Սի՞զ տէ մի օնլար իլէ հէմէֆքեար վէ պանա մուխալիֆ չըզը-
յօրսընըզ :

Կապրիէլ .— Շիւպհէ՞ մի վար . . . պիրազ վագթտան գըզընըզ էվլէնճէնէ պիր
սիննէ վասըլ օլաճագ տըր, սիզ տէ բէտէր պուլունտըղընըզ ճիհէթլէ, իշին պու
ճիհէթլինի տիւշիւնմէնիզ լագըմ կէլտիյինտէն, գըզընըզըն հալ վէ շանընա մուվա-
ֆըզ պիր գօճա ինթիխապ իտէպիլմէք իշիւն . խանէնիզտէ էյլէնճէ թէրթիպլիշէ,
պիր թագըմ ղէվաթը գապուլ իթմէնիզ իճապ իտէր :

Կապրիէլ շու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, կիզլիճէ շահիրտի Ալպերին եիւ-
զիւնէ պագմագտա իտի . խօճասընըն սօն քէլիմէլէրինի իշիթտիքտէ, Ալպերին
պէնզի աթտըղը կիպի, Մարիյի տախի խաֆիֆճէ պիր տիթրէմէք տիր ալտը :

Մարի .— Նի՞շիւն էվլէնճէքտէն պահա իտիյօրսընըզ, Մ. Սէրվէ. բէտէր վէ վա-
լիտէմին էյլէնճէ թէրթիպ իթմէլէրինտէն մագսատ, պանա պիր գօճա ինթիխա-
պընտան իպարէթ օլմատըղընա զայէթ էմին իմ . էօյլէ տէյի՞լ մի, պապաճըղըմ .—
տէյէրէք, Ալպերէ պէլլիսիզճէ պիր քէրրէ աթֆը նիկեահը աշըգանէ էյլէտի :

Լուտօփիզ .— Քի՞մ պիլիր գըզըմ, պէլքի տէ Մ. Սէրվէնին հագգը վար տըր .
սէն տէ տիւնեատան շէքիլիպ մանասթըրա կիտէճէք տէյի՞լսին եա . էյի պիր գօճա
իսէ արամալը քի պուլունսըն :

Մատմագէլ Պրէսսու գըզարտը .— Տահա օրալարա վագթ վար :

Լուտօփիզ .— Շիւպհէսիզ, տահա եաշըն նէ, պաշըն նէ, վէ Փագաթ իշի
էվլէլինտէն թասարլամագ Փայիտէտէն խալի տէյիլ, էօյլէ տէյի՞լ մի Մ. Սէրվէ :

Կապրիէլ .— Թապիի, մատմագէլին տէ ինթիխապ խուսուսընտա թաճիլ իտէ-
ճէք պիր իշի եօզ տըր զանն իտէրիմ :

Լուտօփիզ .— Ազիզիմ, օն պէշ կիւնէ գատար շու նէֆրէթ իթտիյիմ էէմի-
յէթլէր պաշլանաճագ տըր . մէմուլ իտէրիմ քի սիզ տէ թէշրիֆինիզլէ պիզի մէմ-
նուն իտէրսինիզ :

Կապրիէլ .— Քեմալը մէմնունիյէթլէ շու տավէթինիզէ իճապէթ իտէրիմ :

Մարի՝ ճէպինտէն ֆիլ տիշի գաբազլը քիւշիւք պիր տէֆթէր չըգարըպ :

— Սիզի՝ տավէթ օլընաճազլարըն տէֆթէրինին թա պաշընա եազըյօրըմ :

Կապրիէլ .— Թէշէքքիւր իտէրիմ , չօգ թէշէքքիւր իտէրիմ , մա՛տմազէլ :

Ալպէր՝ քեմալը տըգգաթլա շու միւքեալէմէյի տինլէմէքտէ , եիւրէյի չարբ-
մագտա , վէ պէնզինին սօնուգլըղը արթմագտա իտի . քէնտի էօնիւնտէ Կապրիէլի
տավէթ իտիպ , քէնտիսինի տավէթ իթմէք ունուաղըմը օլմասընտան տօլայը տիւ-
չարը քէտէր , վէ Մարինին խանէսինէ կիրէպիլմէք , վէ ֆամիլեասըյլա իւլֆէթ բէյ-
տա իտէպիլմէք իշիւն հէր շէյի ֆէտա իթմէկէ հազըր օլտուղը հալտէ , պու սու-
րէթլէ հագգընտա ֆիթուրսըգճա տավրանըլմասընտան տօլայը զիհնի բէրուշան օլ-
տուգճա օլմագտա , վէ էկէրշի մախսուսէն տավէթ իտիլմէզ իսէ , շու հալ ատէ-
թա քէնտիսինէ պիր հագգարէթ սայըլաճազընը զիհնինտէ տօլաշտըրըպ տուրմագտա
իտի : Նէ սէպէպէ մէպնի քէնտիսինին շու տավէթին խարիճինտէ պրագըլմաղա
միւսթահագգ օլտուղընը տիւշիւնիպ , վէ քէնտինճէ պիր մանա վէրէմէյիպ , հիճապ
վէ հըրսընտան աղլամագ տէրէճէսինէ գատար կէլմիշ իտի :

Մարի տէֆթէրինի գաբայաճաղը սըբատա , Լուտօվիգ գալընճա սէսի իլէ .—
Պու նէ՞ գատար զիհն տաղընըգլըզը գըղըմ :

Մարի .— Զիհն տաղընըգլըղը՞ մը տէտինիզ :

Լուտօվիգ .— Էօյլէ տէյի՞ մի եա :

Մարի .— Նէ՞ սէպէպէ :

Լուտօվիգ .— Մ. Կապրիէլ Սէրվէնին եանը պաշընա Մ. Ալպէր տը Ժիպրէնին
իսմինի իշարէթ իթմէքսիզին տէֆթէրինի գաբայըպ ճէպինէ գօյմաղա գալըշմըշ-
սըն . . . աֆօ օլուները շէյ տէյիլ :

Մարի գըրգըրմըզը քէսիլտի . անճագ , գալպինի պիր մէսէրրէթ տիր իհաթա
էյլէտի :

Միւքեալէմէնին պիտայէթինտէն պէրու Ալպէրի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ ,
մէրգուլըն տավէթ իտիլմէսինի ֆէվգէլատէ սուրէթլէ արգու էյլէտիյի ճիհէթլէ ,
պու պապտէ քէնտիսի էօն այագ օլուպ տավէթ իթմէկէ գալըլմաղա ճէսարէթ
իթմէմիշ իտի :

Ալպէրին օ անէ գատար սօնուգ օլան պէնզինտէ նակէհան պիր գըզարթը
բէյտա օլտու :

Մարի .— Իշթէ տալիւնըգ էսէրի օլարագ եարմըշ օլտուղըմ սէհվի թասհիհ
իթտիմ .— տէյիպ , մէմնունէն տէֆթէրինի վէ գալէմինի ճէպինէ գօյտու :

Ալպէր՝ Լուտօվիգէ խիթապէն .— Պէնի միննէթտար իթտինիզ , նէ՞ սուրէթ-
լէ թէշէքքիւր իտէյիմ :

Լուտօվիգ .— Ճէսիյէթիմիզ օլտուղը ագչամ թէշրիֆ իտէճէք օլուր իսէնիզ ,
տավէթիմիզտէն մէմնուն օլմը իտուկինիզի իսպաթ իթմիշ օլուրսընը :

Ալպէր .— Հիշ պիր ագչամ էքսիլմէյէճէյիմէ էմին օլապիլիրսինիզ :

Լուտօվիգ .— Աճապա բէտէրինիզէ տէ պիր տավէթնամէ կէօնտէրէճէք օլսամ
գապուլ իտիպ լութֆէն իճապէթ իտէ՞ր մի :

Ալպէր .— Պու սիւվալինիզէ ճէվապ վէրմէք պէնիմ իշիւն միւմբին տէյիլ . . .

բէտէրիմին սէնաաթը հաքիմիք տիր պիլիրսինիզ , էն նազիք իշէր տաիրէի ատիլէ-
տէն քէնտիսինէ հէվալէ օլունմագտա տըր . . . կիւնտիւզ ագչամա գատար տու-
մագսըզըն չալլալը շէօյլէ տուրսուն , էքսէրիա կէճէլէրի տաիի մէշղուլ օլտու-
ղընտան , ճէմիյէթլէրէ կիթմէկէ վագթըն առա միւսալտ տէյիլ տիր . . . մամաֆի-
հի , տալէթինիզէ իճապէթ իտէմէյէճէք օլսա պիլէ , հագգընտա օլան հիւսնիւ
նիյէթինիզտէն տօլայը մէսրուր վէ միւֆթէխիր օլանաղընա ալա չիւպհէ եօգ տըր :

Լուտօվիզ . — Պէն հէր հալտէ տալէթ իտէրիմ տէ . . . էկէր Փէվգէլատէ օ-
լարագ թէշրիֆ իտէրլէր իսէ մէմնուն օլուրըմ . . . անճնգ , պօշպօղաղըզլա վագթ
կէշրիյօրըզ . իշթէ եարըմ սաաթ տա Փէվթ իթտիք . . . սիզ իշինիզէ պագըն Մ.
Սէրվէ , պէն տէ կիտէճէյիմ մահալէ կիտէյիմ . — տէյիպ , գըզընն ալնընտան էօր
տիւքտէն սօնրա , տիշարը չըգտը :

Կապրիէլ . — Մա'տմագէլ , օթուրընըզ պագալըմ տա իշէ պաշլայալըմ . — տէ-
յիպ , Մարիյի թէրսիմէ իպթիտար էյլէտի :

Պու արատա պագալըմ Օգթավի նէ՞ եարըյօր :

Պարօն Բասգալ տը Լանտիւի թարաֆընտան Պրէպան լօգանթասընտա թէր-
թիպ իտիլէն զիյաֆէթտէն սօնրա , Օգթավի աշըգ աշըղա Գօնթ իվանըն մաշու-
գէսի սըֆաթընը թագընմը իտի . Գօնթ իվան իսէ , Բարիսէ վուգու պուլան սէ-
յահաթընն էսպապը սահիհէ վէ միւհիմէսինի խաֆի թուրմագ արգուսընտա օլ-
տուղընտան , էնվաի գէվգ ու սէֆահաթա վէ իւլֆէթէ մալիլ օլան ալիւֆթէլէր
իլէ մուաշագայա տալմըզ կիպի կէօրիւնմէք ճիհէթինի թէրվիճ էյլէմիշ իտի :

Գօնթ իվանըն Օգթավի իլէ պու սուրէթլէ ագտր րապըթաի աշգպապի էյլէ-
մէսի , հէմ ագչէ ճիհէթիլլէ վէ հէմ տաիի հասէտինին եէրինի պուլմասը հասէ-
պիլլէ , Օգթավի հագգընտա խայրը օլտուղընտան , մէրգուճ օ սըրատա Մօրիսի
քեամիլէն պիր թարաֆա պրագմը , հաթթա Մօրիսին Բարիստէն մուֆարագա-
թընտան պիլէ խապէրտար օլմամըզ իտի :

Գօնթ իվան՝ մալիք օլտուղը միւեօնլարճա սէրվէթի նիսպէթինտէ՝ հէր խու-
սուտա ալիճէնապանէ տալրանըզ քէնտինէ ճէլպ իթմիշ օլտուղը Օգթավինին հէր
խաթէտիյինի քէմալը սէխալթիլէ իճրա իտէր , վէ հիշ պիր շէյտէն մահրում իթմէ-
մէյէ ղայրէթ իտիւպ , աթլար վէ արապալար վէ մէֆրուշաթըն էն ալէա վէ նէ-
ֆիսլէրինի իշթիրա իթտիքտէն պաշգա , Բարիսին էն մէշուր տիքիշճիսինէ աշմը
օլտուղը քիւֆի սայէսինտէ Օգթավի սէֆահաթըն մէրթէպէի ղայէսինի պուլմը
տէրէճէսինտէ շաշաալը վէ տէպտէպէլի վէ խաթըրտան կէշմէգ տէրէճէտէ զարիֆ
վէ կիրանպահա էլպիսէլէր կիյինիր վէ էն մաարուֆ ճէվահիրճիլէրին խըզմէթքեար-
լարը ագչամա գատար մահֆաղալար իլէ տօլու շանթալար իլէ Օգթավինին էվինէ
թաշընըրլար վէ քէնտի հէմճընսլարընը հըրսլարընտան չաթլաթմագ վէ խաթէտիյինի
տիլէտիկի կիպի եարմագ հագգընտաքի խայալաթընն մէվգըի ֆիլիլէ կէլտիյինի
կէօրտիւքճէ , քիպր ու ագամէթինտէն գապարտըզճա գապարըր իտի : Ասըլ սէվ-
տիկի օլան Մօրիսին պիր թարաֆա աթըլմասընն վէ կէօյա Մօրիս եօգ իմիշ կիպի
սահիֆէի մուհապպէթինտէն սիլինմէսինին սէպէպի Օգթավինին շու հալինտէն գօ-
լայնա անշալըլըր :

Էմէ Ժուպէգէ՛ էվրագը մէզբիւրէյի եազըխանէնին իւզէրինէ գօյտըգտան սօն-
րա .— Պուշկարը իլէրուտէ թէտգըգ իտէրիմ .—տէտի:

Ժօտլէ .— Պու կիւնիք պաշգա պիր իշ Ղա՞ր մը :

Րօզիէ .— Խա՛յր , պու կիւնիք պու գաւտար :

Ժօտլէ .— Եարըն իշիւն պիր էմրինիզ վա՞ր մը :

Րօզիէ .— Սէն , Ժօ՛տլէ , եարըն սապահ սաաթօ օնտա կէլիպ պուրատա պէնի
պուլուրսըն : Սէն տէ , Մարթէլ , Մօնթօրկէօյլ սօգաղընա կիտէրսին , արապածը Պի-
նէնին արապասընըն տուրմուշ օլտուղը լօգանթանըն ճիվարընը կէօզտէն կէշիրիպ ,
օ թարափարտա պիր լաղըմ գաբաղը օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իտէրօին :

Մարթէլ .— Լաղըմ գաբաղը մը՞ :

Րօզիէ .— Էվվէթ , վէ էկէր պուլըր իսէն , տէրհալ աշտըրըրսըն . . . չիւնքի ,
իհթիմալ տըր քի գաթիլ՝ գուլանմըլ օլտուղը սիլահը լաղըմա աթմըլ օլտուլն . եա-
րըն ազլամ սաաթ ալթըտա պուրայա կէլիր նէթիճէի թահգըգաթընը պէյան ի-
տէրսին . շիմտիլիք սէնճէ պիր իշ օլմատըղընտան կիտէպիլիրսին . Ժօտլէ գալսըն ,—
տէտիքտէն սօնրա , գալգըպ Մարթէլին արգասընտան գաբույա գատար կիթտի
վէ Մարթէլ չըգտըգտան սօնրա գաբույը քիլիտէյիպ իշէրի կիրտի .— Շիմտի , Ժօտ-
լէ , չու եօլճուլարըն էսամիսինի պիր քէրրէ կէօզտէն կէշիրէլիմ :

Ժօտլէ .— Պու էսամիտէն նէ՞ անլամանըն իհթիմալի վար :

Րօզիէ .— Բէք աշիքեար . էկէր գաթիլ պիր լօգանթատա օթուրըր իմիշ իսէ ,
գապըթանըն էլինտէն եագայը գուրթարմագ իշիւն ճինայէթին իճրասը ազըպինտէ
պրագըսլ չըգմըլ օլտուղը տէրքեար տըր :

«Շիւպէլի պիր իսմ , մէշիւք պիր թարիֆ նաղարը տիգգաթմըզը ճէլպ իտէր
իսէ , պու իսմ սահիպինին էշքեալինի լօգանթատան անլար հէման արգասընա
տիւլէրիզ :

Ժօտլէ .— Էկէր Ֆրանսատան պրագմըլ չըգմըլ իսէ՞ :

Րօզիէ .— Լօնտրա , Պէլճիգա վէ Ալէմանիատա պուլընան մէմուրլարըմըզ մու-
ապէնէթիմիզէ եէթիշիրլէր . . . լիւզումը թագտիրինտէ , պիզ քէնտիմիզ տէ արգա-
թընը գօվայայապիլիրիզ :

Ժօտլէ .— Գաթիլ էճնէպի՞ մի տիր տէյու զանն իտիյօրսըն :

Րօզիէ .— Էկէր եանըլմագ իսէմ , իլին իլինտէ պիր թագըմ սապըգալըլար օլ-
տուղը պիլիթիպահ տըր . . . օ խապիսլէր ֆէվգէլատէ մահիր տիրլէր . եէտլէրին-
տէքի էվրագ նիզամը տաիրէսինտէ օլուր , վէ էքսէրիա տիյարը էճնէպիյէտէ իգա-
մէթ իտէրլէր :

Ժօտլէ .— Սէօյլէյիշինիգտէն , պիրիսինտէն շիւպէ իտիյօրսընըզ կիպի անլա-
յօրըմ :

Րօզիէ .— Էվվէթ :

Ժօտլէ .— Օ հալտէ արայալըմ , պուլալըմ :

Պալատէ թաֆսիլ օլունտըղը վէճհ իւզրէ , Ժօտլէ իլէ Մարթէլին կէթիրմիշ
օլտըզլարը տէֆթէրտէ լօգանթալարըն էսամիսի , սօգաղըն իսմի , լօգանթանըն
նուլմէրօսը , եօլճուլարըն իսմ վէ շէօհրէթ վէ սէնաաթ վէ սիննլէրի , վէ մահալը
վէլատէթլէրի , վէ լօգանթայա հա՞նկը թաթիլտէ կիրմիշ օլտուգլարը , եէալէրինտէ

պուլրնան էվրագը բէսմիյէ նէտէն իպարէթ օլտուղը միւնտէրիճ իտիւկինտէն , շու
թաֆսիլաթ՝ թահգըգաթը լազըմէնին իճրասընը թէսհիլ իթմէքտէ իտի :

Պիրինճի տաիրէ տաիրէնտէ պուլընան լօգանթալարտան քեանուըն էվվէլին
21ինճի կիւնիւ եալընըգ իքի եօլճու չըգմըլ օլուպ , պուըն պիրիսի՝ Լիօնլը պիր
թանճի վէքիլի , վէ տիկէրի տալիս իքի քիւշիւք չօճուգ վէ պիր խըզմէթճի գըզ իլէ
եօլճուլըգ իթմէքտէ օլան պիր գարը օլտուղը անլաշըլըղընտան , պու իքիսինճէ
տալիս չիւպհէ օլունաճագ պիր ճիհէթ կէօրիւլէմէտի :

Իքինճի տաիրէնին ճէտվէլինտէ տէօրթ էսամի միւնտէրիճ օլուպ , էմէ Ժուպէր՝
իւշիւնին իսմէրինի օգուլուպ կէշիւպ , տէօրտիւնճի իսմտէ տուրտը :

— Հօ՛ , հօ՛ . շու իսմ ճալիպը տըգգաթ տըր :

Ժօտլէ . — Հանկըսը :

Բօզիէ . — Իշթէ շու . . . տինլէ . . . — տէյիւպ , երեքսէք սէսլէ աթիտէքի թաֆ-
սիլաթը օգուտը :

« Կրտսէ՛ն օգուղըտա , Բէէ-Պա լօգանթալարտա , Թէրօն (Ժիւլ) , Ենեալը , Կա-
ղը ագարտա : Մահայը վէտրէլի , Պէլճէգաթա իգիւլ շէհրէ : Սէննի 50 : Լօգանթալարտա-
րիէ վէտրէլի , 8 Կեանուըն էվվէլ : Թարիլիւ Խոթալի , 21 . . . Խոթալ յայէրէյի
էվրագը բէսմիյէ , Պէլճէգաթալը . 5 Կեանուըն էվվէլ Խոթիլիյէ Պրիտօնլէ -
Լէնիւլ : »

Մաաամ Բօզիէ օգուղուպ պիթիրտիքտէն սօնրա , Ժօտլէնին երեզինէ պագ-
տըգտա , մէրգուլ :

— Է՛յ , նէ՛ վար քի . պէնճէ ճալիպը տըգգաթ պիր չէյ կէօրմէյօրըմ . . . պէնճէ
շու օգուտըղըն Ժիւլ Թէրմիս , Պէլճիգալը օլմագ հասէպիլլէ չիւպհէյի տալէթ իտէ-
ճէք պիր իսմ տէյիլ :

Բօզիէ . — Պէնիմ կէօղիւմէ չարբըյօր . հաթթա չօգ չարբըյօր :

Ժօտլէ . — Նի՛շիւն :

Բօզիէ . — Չեանքի , պէն պիր թագըմ չէյլէր պիլիւրիմ քի , սէնին անլէրտէն
խապէրին օլմագ , վէ պիլտիյիմ չէյլէրին պագըլարընը սանա տա թարիֆ իտէյիմ .
պէնիմ չիւպհէ իթտիկիմ խապիս , Թագըրիպէն պիր այ էվվէլ Պրիւքսէլտէ իտի . . .
Չվիշէրիտէն չըգմըլ օրայա կիթմիլ իտի . . . եարընա գատար սապր իտէրսէք , ի-
չին նէ օլտուղըն անլարըգ . . . սէն շու իսմի վէ եանընտաքի Թաֆսիլաթը պիր
քեաղըտ իւզէրինէ եազ . գապըթա տաիրէսինէ կիտէրսին վէ բօլիս միւֆէթթիլինի
պուլուպ բէճա իտէրսին քի , Պրիւքսէլտէքի մէմուրըմըգա պիր թէլէկրաֆ չէքիւպ ,
5 քեանուըն էվվէլ Թարիլիլլէ ասհապը ագարտան Ժիւլ Թէրմիս նամընտա պիրի-
սինէ պիր բասարօրթ վէրիլիպ վէրիլմէմիլ օլտուղընը սիւալ , վէ պու թէլէկրաֆ
ճէվապըյլա պէրապէր , օլ պապտէ ալապիլէճէյի թաֆսիլաթը պիլտիրմէսինի էքի-
տէն թալսիյէ էյլէսին . էկէրչի հագըգաթէն պու ատամ ասհապը ագարտան իսէ ,
Պրիւքսէլտէ մաարուֆ օլմասը լազըմ կէլիլ :

Ժօտլէ՝ Ժիւլ Թէրմիս տաիր օլան թաֆսիլաթը պիր քեաղըտ իւզէրինէ եազ-
տըգտան սօնրա . — Տէվամ իտէճէ՛քմիլիյ . . . — տէյու սիւալ իթտի :

Բօզիէ . — Խա՛յր . . . եալընըգ շու իշի պիթիրէլիմ . . . Սէն հէր հալտէ պու ագ-
աթ եա բօլիս միւֆէթթիլինի , եա գօմիսէրի , վէ եալաթ գօմիսէրին քեաթիպիլի

Կէօթիւպ, էկէր պու ազլամօ օլտուապ իսէ, Թարն ամապ հրքէն Պրիքսէլէ չէթ-
լէնէք Թէլէկրաֆը չէթտիրմէլինին :

Ժօալէ .— Ախտիյօրմ, սաաթ օն պիթ պուչուգլա զապթիյէ Թարթսինաէ իմ :

Բօզիէ .— Շիմտի սաաթ զա՛չ ալիք :

Ժօալէ .— Թամ օն պիթ :

Բօզիէ .— Օ հալտէ սաանա պիր խըզմէթ տահա իհալէ իտէյիմ : Մէզլէյ իլէ Սէն
Մարթէն սօգազլարնըն բէօլէսինտէ Թուր : Ժնտա պիր յարապա պէքլէյէնէք Թիր,
ամրապալա Ենգլալըր, վէ իշինաէ պուլընան զաթա «Գօն, Իլէ Ղէ+Եթիւլը»
տէրսին :

Ժօալէ .— Պաշգա՛ :

Բօզիէ .— Պաշգա շէյ լազլմ տէյիլ . օ զաթ արապաան էնտիյի կիպի, ալըր
պուրայա կէթիթիթսին :

Ժօալէ .— Իհթիմալ տըր բի Թարիֆ իթտիլինիզ մահալտէ իքի Թարապա պէք-
լէյօր օլտու Ի պինաէն ալէյի, պիր սէգլ՝ զուգու պիւլմասըն իշին, օ զաթը նա-
սղ Թաճըյապիլէնէթիմ տէ սէճլէսէնիզ էյի ճլուր :

Բօզիէ .— Զաթէն Թանըրսըն Էլէքլէյէնէք աաան Գօնթ Իպան Սմտիլօֆ տըր :

Ժօալէ .— Կիմէյիմ պաքալըմ—տէյիպ, տիւարը չըգտը :

Էմէ Ժուպէր՝ Թէքրար բարօրթօլարըն միւթալաասընա տէվամ էյլէտի իսէ տէճ
չիճպհէյի տալէթ իտէնէք պիր ճիհէթ պուլամայըպ, Թէքմիլ իտէնէյի սըրաաա զա-
բուսը չալընալ :

Բօզիէ պիզզաթ գաբույը աշտը . Գօնթ Իպան իշէրի կիրիպ, Ժօալէ իշինէ
կիթտի :

Բօզիէ Գօնթա սանտալիէ Թագաթիմ իտէրէք .— Սիզի պու սաաթտա պուրաս
յա գաաար Եօրմուչ օլտուղըմտան տօլայը աֆզընըզը տիլէրիմ : Անճաք, պիր Թա-
րաֆտան սիզին տիւլմէնլէրինիզին նազարը տըզգաթընը ճէլպ իթմէմէք, վէ ճիհէ-
թը ախէրտէն տէ պէնիմ Թէքրար բօլիս հէյէթինէ տախիլ օլտուղըմը քիմսէյէ սէգ-
տիրմէմէք իշին, Եէքտիլէրիմիզլէ օլաճաք միւնասէպաթըմըզը զայէթ խաֆի Թութ-
մամըզ իճապ իտէր :

Գօնթ .— Սիզին շու հարէքեաթըմըզտան ղազսաաընըզ նէ գաաար խայրը օլ՝
Թուղընը բանա պիլտիյիմտէն, Թարմա էմրինիզլէ հազըր տուրաճաղըմա էմին օլընըզ :

Բօզիէ .— Սիզին հիւսնիւ նիյէթը վագընանըզտան իպթիֆատէ իտէնէյիմ տէթա
քէար տըր : Սիզտէն պազը Թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթ ինթէյէնէյիմ չէճլէ Թուր-
սըն, պու մէսէլէտէ սիզլէ պաշընա պիր տէ խըզմէթ իհալէ իթմէկէ մէնպուրըմ
Զիւնքիյ պէնիմ Եաբամայաճաղըմը սիզ Եաբապիլիթիթսինիզ :

Գօնթ .— Պուլուրըն Ի Մա՛տամ Ի սէօլլէյին :

Բօզիէ .— Մուգատտէման տախի արզ իթմիլ օլտուղըմ կիպի, Բիէք Լարթիկին
Յէր-Լաչէզ վէ Էրնէսթին սօգաղը Թինայէթլէրինաէ պիմէտիալ օլտուղընը մէմուլ
Իթմէքաէ իտիմզ կէրչի հէնուզ պիր տէլիլը գալի կէօրէմէմիլ իսէմ տէ, տիւնտէն

պէրու տիւշիւնտիւքճէ , թախմինաթըմտա տահա զիյառէ թագվիյէթ պուլույօրըմ :
Էկէրի օ խընղըրը եագալայաճագ օլուր իսէք , մուին վէ միւշթէրէքէրինի տէրհալ
էլէ կէչիրէճէյիմիզէ ապա շիւպհէմ եօգ տըր :

Գօնթ . — Նէ՞ սուրէթլէ սիզէ մուսվէնէթ իտէպիլիրիմ :

Բօզիէ . — Լիւզումը օլան պազը մալիւմաթը պանա վէրէպիլիրսինիզ . . . չէօյլէ
քի , Պէրլինտէ Ֆրանգ Միւլլէր նամընը թաշըմը վէ Զվիչէրիտէ Մօն-Պլան նամ լօ-
գանթատա Լարթիկ նամըյլա քէնտիսինի գայտ իթտիրմիշ օլան Զվիչէրիլի շախսըն
էլքեալը սահիհէսինի սիզէ էլպէթ քի թարիֆ ու պէյան իտէն օլմը տըր :

Գօնթ . — Օ գօլայ . Պէրլինտէքի Ֆրանգ Միւլլէր իլէ Ճինէվրատաքի Լարթիկ
հագգընտա վուզու պուլան թարիֆաթ եէքտիկէրէ մութապըգ տըր . . . Պէն տէ
սիզին կիպի իքիսի պիր ատամ տըր տէյու պէլլէմիշ օլտուղըմ Միւլլէր իլէ Լարթիկի
թագրիպէն էլի եաշընտա , օրթա վէ միւթէնասըպ պօյու , պիրազ սէմէրլի պու-
րունլը , թաամ վէ օյուն մասալարընըն մէֆթուըն պիր քիմսէ օլտուղընը թարիֆ ի-
տիյօրար . ահվալը խարիճիյէսի պուընտան իպարէթ . ահվալը մանէվիյէսինէ կէլին-
ճէ . . .

Բօզիէ . — Թա՛ քէնտիսի , թա՛ քէնտիսի . բէք տօղրու թարիֆ , սաշլարընտան
պահս իթտիլէ՞ր մի :

Գօնթ . — Սաշլարը պէյազ վէ գըվըրճըգ , հաքէգա սագալը . անճագ Պէրլին-
տէ սագալսըգ իմիշ :

Բօզիէ . — Սաշլարը տաիմա գըվըրճըգ իտի . եիրմի պէշ սէնէ մուգատտէմ պէ-
յազ տէյիլ իտի իսէ տէ , էլպէթթէ քի շու միւտտէթ զարֆընտա աղարմը տըր .
Պրիւքսէլտէ իզինի դա՞յպ մը իթտինիզ , տէտինիզ :

Գօնթ . — Պրիւքսէլտէ Կօն նամ լօգանթատա ինկիլիզ թէպասընտան Ուիլըմ
թօմսըն նամըյլա քէնտիյի գայտ իթտիրմիշ . . .

Բօզիէ . — Էլքեալը եինէ՞ մի էօյլէ :

Գօնթ . — Նօգթասը նօգթասընա այնը :

Բօզիէ . — Օ տա պիզիմ մահուտ Լարթիկ . . . պիր գաշ լիսանտան թէքէլիւմ
իթմէքտէ իտի . . . Պէն էօյլէ հիսս իտիյօրըմ քի , Կօն լօգանթատաքի թօմսըն
քիմ իսէ , Ռէյի-Պա լօգանթատաքի ծիւլ թէրմիս տէ օ տըր :

Գօնթ հայրէթլէ . — Օ հալտէ հէման հէման էլէ կէչիրէճէք կիպիսինիզ :

Բօզիէ . — Տահա իշ օրալարա վարամամը տըր , Գօնթ . բէք օ գատար թա-
ճիլ իթմէկէ տէ կէլմէգ . մամաֆիհի , էկէրչի եօրընա գատար մէրգուըն սահիհ
իզինի պուլմը օլտուղըմա գանաաթ հասըլ իտէպիլէճէք օլուր իսէմ , իշ խայլը գօ-
լայլաշմը օլուր :

Գօնթ՝ պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա . — Մա՛տամ , պիլիրսինիզ քի , պէն
խայլը զէնկին իմ :

Բօզիէ . — Մալիւմ . լաքին սերվէթինիզլէ պու մէսէլէնին նէ՞ միւնասէպէթի
վար :

Գօնթ . — Սէօզիւմիւ թէքմիլ իթմէտիմ . ազիզ վալիտէմին վէ սէվկիւլիւ բէտէ-
րիմին ինթիգամլարընը ալմագ արզուսըյլա օ տէրէճէ սուզանըմ , Ռիէր Լարթիկին
էլէ կէչիրիլմէսի ինտիմտէ օ տէրէճէ էհէմմիյէթլի տիր քի , սայէնիգտէ օ մէլունըն

հիւքիւմէթէ թէսլիմ Կուլնարդը կիւն, խըզմէթինդէ միւքեաֆաթ մագամընտա
օլմայըպ, անճագ միննէթտարըղըմա պիր նիշանէի մախսուսէ օլմագ իւզըէ, թագ-
տիմ իտէճէյիմ պէշ երւզ պին ֆրանգը գապուլ իթմէնիդի ըէճա իտէճէյիմ :

Բօզիէ .— Օհ, Գօնթ . պէճյլէ պիր թէքլիֆ :

Գօնթ .— Էվիլէթ, սիզին լիյագաթընըզա նիսպէթլէ ճիւզի պիր շէյ օլտուղընը
պիրիբիմ, սիզին հասէտքեար օլմատըղընըզ սէօյլէմէմիշ օլսալար իտի, մէպլաղը
մէզպուրը գաթլար իտիմ . . երինէ տէ գաթլամաղա հնզըրըմ :

Բօզիէ .— Գաթլամագ մը . գաթէն լիթ թէքլիֆինիզ բէք չօգ տըր, պէշ երւզ
պին ֆրանգ ճէսիմ պիր մէպլաղ տըր :

Գօնթ .— Ճէսիմ տէյիլ, հաթթա բէք միւթէտիլ պիր թէքլիֆ տիր . էկէրիշ
մէպլաղը մէզպուրը գապուլ իթմէյէճէք օլուր իսէնիզ պէնի ինճիթիրսինիզ . . . Լա-
քին գապուլ իտէրսինիզ, տէյիլ մի :

Բօզիէ՝ սէրպէթէ հասէտինտէն տէյիլ, անճագ Մօրիսին զէնկինլէնէճէյինի, վէ
պախթիյար օլաճաղընը խաթրընա կէթիրմէքլէ, կէօզլէրինտէ ալաիմ մէսէրրէթ
բէյտա օլուպ, հէյէճան իլէ .— Բէք ալա, գապուլ իթտիմ, պէնիմ իշիւն տէյիլ,
օղլում իշիւն գապուլ իթտիմ . . պէօյլէճէ օղլումըն իսթիգպալինի թէէմին իթմիշ
օլաճաղընըպտան, պէն տէ էօմրիւմ օլտըգճա սիզին միննէթտարընըզ օլաճաղըմ
տէրքեար տըր :

Գօնթ .— Օղլունըզըն մը, օղլունըգ տա մը վար :

Բօզիէ .— Հէնուզ կէնճ վէ տիւպէր պիր տէլիգանըլը քի, ճան ու տիտէն սէ-
վէրիմ, վէ օ տախի ատէթա պաննա թարար . . . Լաքին վալիտէսի օլտուղըմ պիւմէզ :

Գօնթ .— Օղլունըզը պաննա թանըթտըրըսընըգ եա :

Բօզիէ .— Շու արալըգ սէյահաթ իթմէքտէ օլտուղընտան, ավտէթինտէ մէր-
գուլը սիզէ թագտիմ իլէ քէսպը շէրէֆ իտէրիմ, Գօնթ . . .

Գօնթ .— Մէմնուն օլուրըմ, հաթթա ըէճա պիլէ իտէրիմ : չիմտիլը երինէ
սէօզլիւմիզէ պագալըմ . . . սիզ պաննա միւհիմմ պիր խըզմէթ մի իհալէ իտէճէքտինիզ :

Բօզիէ .— Էվիլէթ :

Գօնթ .— Հանկըսը տըր օ խըզմէթ :

Բօզիէ .— Օյունա մէրազընըզ վա՞ր մը :

Գօնթ .— Վար տա տէսէմ ճաիզ, եօգ տա տէսէմ . . . րասթ կէլիրսէ հէր
քէս կիտի պէն տէ օյնարըմ քի, զարարտան գօրգուպ չէքիլյօրըմ զանն օլունմա-
սըն . Լաքին էսասէն օյունը սէվմէմ . . .

Բօզիէ .— Պունընլա պէրապէր Բարիստէ մէվճուտ օլան գուլմարխանէլէրի վէ
կիզլի պաթագխանէլէրի տօլաշմալը վէ օրալարտա օյուն օյնամալը :

Գօնթ .— Նէ՞ մագսատա մէպնի :

Բօզիէ .— Բիէր Լարթիկի օ միսիլիւ մահալլէրին պիրինտէ րասթ կէթիրմէք
մագսատըյլա :

Գօնթ .— Լարթիկին երինէ էօյլէ մահալլէրէ կիթմէքտէ օլտուղընը մէմուլ ի-
տէրիմինիզ :

Բօզիէ .— Ինթիմալտէն կէօրիւրիմ . . . օյունա մէրազը վար իտի, հալա տա
վար տըր տէյօրլար . . . գուլմարպագ տաւալ նէվտալը պիր քիմսէյէ պէնզէր, մէրա-

մընք իճրա իթմէք իչիշն հիշ պիր թէհիթէ կէօղիւնէ կէօրիւնմէզ . . . Ղարթիկ խէ, միւթէպէր գլիւպլէրէ տախիլ օլամատըղը ճիհէթլէ, ասի գուամարխանէլէրէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղը տէրքեար տըր . . .

Գօնթ . — Ո միւթէպէր գլիւպլէրին քեաֆֆէսինէ կիրմէկէ մէէզուն օլտուղըմ հալտէ, գուամարխանէլէրէ տէվամըմա նէ՞ վէսիլէ կէօսթէրէպիլիրիմ :

Րօզիէ . — Իշին օ ճիհէթի բէք գօլայ . . . սիզ էճնէպիսինիզ . . . սիզ՝ Բարիսին ահվալ ու ախլազընա ալեահ օլմագ իւզրէ հէր եէրէ կիրիպ չըգապիլիրսինիզ :

Գօնթ . — Էօյլէ ամմա, պիրիսի պէնի ալըպ կէօթիւրմէլի, եօգսա հէր քէս հագզըմտա շիւպհէյէ վարապիլիր :

Րօզիէ . — Շիւպհէսիզ :

Գօնթ . — Օ կէօթիւրէճէք աստամը նէ՞րէտէն պուլմալը :

Րօզիէ . — Տօսթլարընըզըն իշինտէ խօվարտա աստամլար օլմալը, օնլար Բարիսին հէր տէլիյինի պիլիրլէր . . .

Գօնթ . — Պիր տէրէճէյէ գատար սատագաթընա Ղիւվէնտիյիմ եալընըզ պիր տօսթուլմ վար քի, ասըլ Բարիսլի տիր, վէ կէճէ կիւնտիւզ պուլվարլարտան էքսիլմէզ :

Րօզիէ . — Ատը՞ նէ :

Գօնթ . — Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլ :

Րօզիէ . — Պու իսմ գուլաղըմա կէլմիշ տիր, անլատըմ քիմ օլտուղընը . օ զաթ իշինիլէ եարայապիլիր . շիւնքի Բարիսին հէր քէօյէսինի էյիճէ պիլիր . կիտէճէյինիզ մահալլէրին բուսուլասընը պէն սիզէ վէրիրիմ :

Գօնթ . — Թալիմաթընըզը հարֆ պէ հարֆ իճրա իտէրիմ . . .

Րօզիէ . — Պէլքի օ պալթագխանէլէրտէ պէնի տէ րասթ կէլիրսինիզ :

Գօնթ . — Սիզի՞ մի :

Րօզիէ . — Շիւպհէսիզ . անճագ, մէմուլին զայրը օլարագ պէնի թանըյաճագ օլուր իւէնիզ, եիւզիւնիպտէն հիշ պիր վէճհ իլէ պէլի իթմէմէլիսինիզ . . . պիրպիրիմիզի ալա կէօրմէմիշ վէ թանըմամըլ կիպի հարէքէթ իթմէլիլիզ :

Գօնթ . — Թէնսիհաթընըզըն թէմամըյա իճրատընտա պուլուներըմ :

Րօզիէ . — Արթըզ, Գօնթ, տիլէտիյինիզ մահալէ կիտէպիլիրսինիզ, պու կիւնվիք պալզա պիր տէյէճէյիմ գալմամըլ տըր, արապանըզա գատար սիզէ րէֆագաթ իտէյիմ—տէյիպ, Էմէ Ժուպէր՝ պօլճա պիր քիւրքէ սարըլտը, եիւզիւնի գալընճա պիր էօրթիւ իլէ գաթաթտը վէ Գօնթ իվան իլէ տիշարը չըգտը : Գօնթ իվան՝ էվինէ գատար կէօթիւրիպ պրագմասընը Էմէ Ժուպէրէ թէքլիֆ իթտի իսէ տէ, մէրգումէ գապուլ իթմէյիպ, տիկէր պիր արապայա րաքիպէն Վիգթուար սօգաղընտաքի խանէսինէ ալտէթ էյլէտի :

Խայը վագթտան պէրու թէխայյիւլ իթմէքտէ օլտուղը ինթիգամը՝ էնճամքեար ալմագ իւմիտի, վէ պիր տէ Մօրիս իշիւն պիր սէրվէթ թէէմին իթմէք արզուսըյա մէսաի վէ իգտամաթընա մատամ Րօզիէ միւմքին մէրթէպէ կէրմիյէթ վէրմէքտէ վէ քէնտի քէնտիյէ . — Հուզուր վէ րահաթը պէրթարաֆ իտիպ, պու տէֆա արթըզ չու իշին էօթէսինտէն պէրի կէլմէլիլիմ—տէմէքտէ իտի :

Ֆէրտասը կիւնիւ սապահ սաաթ սօգուզտա Մէզլէյ սօգաղընտաքի տաիրէյէ

կիթտի, ժօտլէ տախի պիրազ սօնրա կէլիւ մէրգումէյի պուլտը: Ժօտլէ գըյաֆէթ վէ հալինի տէյիլէրիւ, Պրիւքսէլ պիրախանէլէրինտէն չըգմայան Պէլճիգալըւար կիպի իլըէթ մէրազլըւարընա պէնգէր պիր հալ վէ սըֆաթ թագընմըլ իտի:

Բօզիէ. — Շու թէպտիլը գըյաֆէթ խուսուսընտա բէք մուվաֆֆազ օլմըսըն:

Ժօտլէ. — Պէնի նէ՝րէլէրէ կէօթիւրէճէյինիգի անլատըղըմտան, պէօյլէ պիր Պէլ-ճիգալը գալըպ վէ գըյաֆէթինի թագընմագլըղը մուվաֆըզը մասլահաթ կէօրթիւմ:

Բօզիէ. — Ձէքեալէթինէ պիր տէլիլ տիր. . . կէրչի, աչըգ աչըղա Բէյի-Պալօգանթասընա կիտէրէք թահգըգաթը լաղըմէնին իճրասընա հագգըմըզ օլուպ սիւ-վալլէրիմիգէ ճէվապ վէրիլմէմէք գապիլ օլամազ իսէ տէ, քիմ օլտուղըմըզ պի-տիրմէմէք պին քէրրէ խայրլը տըր. . . թէլէկրաֆ կէօնտէրիւտի՞ մի:

Ժօտլէ. — Էմըլ մախսուս իլէ պու կէճէ կիթտի. . . ագչամա գատար ճէվա-պընը ալըրըզ:

Բօզիէ. — Ճէպինտէ պիր կազէթա վա՞ր մը:

Ժօտլէ. — Էվվէթ, Բէլի ժուքու. . . նէ՞ եաքանագսընըզ:

Բօզիէ. — Օթուր տա օգու քի, պանա պէլէմէլէլէ ճանըն սըզըլմասըն. . .

Ժօտլէ. — Պիր եէրէ՞ մի կիտէճէքսինիզ:

Բօզիէ. — Ձօգ սիւրմէզ չիմտի կէլիլիմ. — տէյիպ, էլպիսէ օտասընա կիթտի: Օն տագըգա սօնրա պաշտան ալաղա գատար Պէլճիգալը գըյաֆէթինէ կիրիպ վէ էլինէ պիր եօլճու չանթասը ալըպ կէլտի. շու գըյաֆէթ՝ ժօտլէնին հալ ու գը-յաֆէթինէ օ տէրէճէ ուլղուն իտի քի, հէր իքիսինին ասըլ Պէլճիգալը օլտուգլա-րընա չիւպէ օլունամազ իտի: Լիսանլարընը տախի գըյաֆէթլէրինէ լայըգըլա ուլտըրմըլ օլտուգլարընտան, իքիսի պիրտէն պիր արապայա պինիպ, Արամօն սօ-գաղընտաքի Բէյի-Պալօգանթասընա կիթտիլէր վէ մուվասէլէթլէրինտէ արապա-տան էնիպ լօգանթանըն եան գաքուսընտան իչէրի կիրտիլէր:

11

Ժօտլէ՝ Պէլճիգալը թէլաֆֆուզըյա գարշըսընա չըգան խըզմէթ քեարա. — Բէյի-Պալօգանթասը պուրասը տըր տէյիլ մի:

Խըզմէթ քեար. — Պուրասը. Մատամ իլէ պէրապէր պուրայա իգամէ՞թ իչիւն մը կէլտինիզ:

Բօզիէ. — Էվվէթ, էվվէթ. պիր գաչ կիւն իգամէթ իտէճէյիզ:

Խըզմէթ քեար. — Բէք միւնասիպ վէ բահաթ տաիրէլէրիմիզ վար, մէմուլ ի-տէրիմ քի, իքինիզ տէ. . .

Բօզիէ. — Էյի, էյի. եալընըզ չուրասընը անլամազ իսթէրիզ քի, աճապա պի-գէ պու լօգանթայը թարիֆ իթմիլ օլան պիր աօթումըզ պուրատա՞ մը տըր:

Խըզմէթ քեար. — Պիր Պէլճիգալը մը:

Բօզիէ. — Էվվէթ, Պրիւքսէլլի:

Խըզմէթ քեար. — Աճապա օ աօթուսընը Մ. Հէյմա՞ն մը տըր:

Բօզիէ. — Խա՛յր:

Խըզմէթ քեար. — Տօթուսընըն իսմի՞:

Բօզիէ .— Ժիւլ Թէրմիս :

Խըզմէթքեար .— Թամամ՝ Թամամ . . . Մ. Թէրմիս . Պրիւքսէլի պիր ազարէթ սահիպի . ազ վէ գըվըրճըգ սաչլը :

Բօզիէ .— Թա քէնտիսի, տօսթոււմըգ տէտիյիմիզ օ տըր . . . էլան պուրատա՞ մը տըր :

Խըզմէթքեար .— Խա՛յր . . . կիթտի :

Բօզիէ .— Նէ՞ դէման :

Խըզմէթքեար .— Տէօրթ կիւն օլույօր :

Բօզիէ .— Թամ տէ՞օրթ կիւն մի :

Խըզմէթքեար .— Պիր էյի խաթրըմտա տէյիլ ամմա . . . եա տէօրթ եա պէշ կիւն օլտը . տէֆթէրէ պագաճագ օլուր իսէմ , սահիհինի սէօյլէրիմ :

Ժօտլէ .— Աճապա Պրիւքսէլէ՞ մի կիթմիշ :

Խըզմէթքեար .— Եօ՛գ , եօ՛գ :

Ժօտլէ .— Նէտէ՞ն պիլիյօրսըն օրայա կիթմէտիյինի :

Խըզմէթքեար .— Էշեալարընը Լիօն չըմէնտըֆէրի մէվգըֆինէ կէօնտէրտի :

Ժօտլէ իլէ Մարթէլ հէման պիրպիրլէրինէ պագտըլար :

Բօզիէ .— Զօգ թէէսսիւֆ իթտիմ , չօ՛գ . էլիմիզլէ գօյմուշ կիպի իտիք . հիշ օլմագսա պիր այ Բարիստէ օթուրաճաղընը սէօյլէմիշ իտի :

Խըզմէթքեար .— Աէօրիւնիւր քի , նիյէթի հագըգաթէն պիր միւտտէթ Բարիս , տէ օթուրմագ իմիշ . չիւնքի օնա կէօրէ պիր տաիրէ քիրալամըշ իտի . լաքին , պիր կիւն իքի քիշի կէլտիլէր քէնտիսիյէ կէօրիւշտիլէր . օ կիւնիւ կիթմէկէ գարար վէրիպ , պրագտը չըգտը :

Բօզիէ .— Էկէր Թէրմիսին տօսթլարընտան իսէ , օ իքի գաթը պիզ տէ Թանըմալըյը :

Խըզմէթքեար .— Պիւմէյօրըմ , մա՛տամ . օ կէլէն զաթլարը հիշ կէօրմէմիշ իտիմ . պիրիսի րահիպ , տիկէրի տէ կէնճ պիր քիմսէ իտի :

Ժօտլէ թէաճճիւպլէ .— Բահի՞պ մի :

Բօզիէ՝ Ժօտլէնին թէաճճիւպտէ գալմասընը չօլթաղըգ ատտ էյլէտիյինտէն , հէման աթըլըպ .— Օլու՛ր եա , թէալիւգաթընտան րահիպ Աիւլտէն . եօ՞գ մը ,— տէյու սէօզիւն օ ճիհէթիին գաթաթտըգտան սօնրա , խըզմէթճիյէ խիթապէն .— Օ պիրի սարը՞ պիր տէլիգաչլը մը իտի , տէտին :

Խըզմէթքեար .— Օրասընը պիլէմէմ , նէրտիւպան գարանլըգ իտի . . . անճագ կէօրէպիլտիմ , չըգտը Մ. Ժիւլ Թէրմիսին իգամէթ իթմէքտէ օլտուղը 17 նումէրօլը տաիրէնին գաթուսընը ուրտը :

Բօզիէ .— Օ տաիրէ չիմտի պօ՞շ մը տըր :

Խըզմէթքեար .— Էվվէթ , մա՛տամ :

Բօզիէ .— Էյլէ իսէ ույտուրըրըգ . տօսթոււմըգ պէյէնմիշ տէ օթուրմըշ իսէ , պիզ տէ օթուրապիլիթիզ տէմէք տիր . . . կէօսթէր պիզէ օ տաիրէյի . . . Թութալըմ տա սօնրա կիտէլիմ չըմէնտըֆէրտէն սանտըգլարըմըգ տա կէթիլէրիմ . . .

Մատամ Բօզիէնին տաիրէյի քիրալմասընտան մագսատը նէ օլտուղընը Ժօտլէ Փարգ իտէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , եինէ Թէրվիճ իթմէքտէ իտի :

Խըզմէթճի՝ կիտիպ տաիրէնին անաթարընը ալըպ, Թաթէ Պելճիգալըլարը իքինճի գաթա չըգարնը, վէ օն Իքի Կիւն գաթար Թիէր Լարթիկին իգամէթ իթմիշ օլտուղը տաիրէնին գաթուսընը աշտուգտան սօնցա. — Հէր շէյ սօղասընտա, շա, յէտ պիր շէյ իսթէյէճէք օլուր իսէնիք, չանը վուրընը, նէրաթապանլարըն արաւարընտա տաիմա պիր իքի խըզմէթճի պուլունըր :

Բօզիէ . — Շիմտիլիք երգանալըմ տա կիտէլիմ չու էշեպարըմըը կէթիքէլիմ :

Խըզմէթճի տիշարը չըգար չըգմազ, Էմէ Ժուպէր՝ տաիրէտէ պուլունան էշեաւարըն մուայէնէօինէ պաշլայըպ, տօլապըն պիրքինին կէօղէքինի պիրէր պիքէթ չէքէրէք, Ժօտլէյէ . — Սէն տէ պէնիմ կիպի եաթ . առգգաթլըմա Կէր թարաֆը առամալըյը . . . պէլլի էհէմիլէթլի պիր նէանէ ոսնութլըմը տըր . . .

Ժօտլէ՝ Բօզիէնիւ տաիրէյէ կիրմէսինտէն մագսատը նէ օլտուղընը անպարթ, տօլապարը արամաղա պաշլատը իօէ տէ, հէր իքիսի տաթի էյէ պիր շէյ կէշիրէմէտիէր :

Ժօտլէ . — Նէ՞ պուլաճադընըզ զէնն իտիօրտընը :

Բօզիէ . — Նէ՞ պիրիթին, Էիշ մագուլէսի պիր շէյ պուլունըր, պաշգապը իշին էհէմիլէթի օլմազ տա, պիզիմ իշին էհէմիլէթլի օլաթիլի . պիր մէթթուպ բարշասը, երթիլիք պիր մէթթուպ զարֆը . . .

Ժօտլէ . — Ժիւլ Թէրմիսին չիւպհէ իթպիինիզ քիմսէ օլտուղընա էմիլմիսինիզ :

Բօզիէ . — Էվլէթ, խըզմէթքեարըն թարիֆ իթտիլի էշքեալ, այնը մէրգուլըն էշքեալը տըր . . .

Ժօտլէ . — Կէօրիւշմէկէ կէլմիշ օլան բահիպ իլէ տէլիգանլունըն քիմ օլտուղարընը ֆարգ իտէպիւտին՞զ մի :

Բօզիէ . — Ա՛սա . . . օ ճիհէթի տահա սօնրա գուրճալաշարըպ անարըզ . . . անճագ օ բահիպ տէտիլին եաթմա պիր բահիպ օլտուղընա պիր տէրէճէյէ գաթար էմին իմ :

Ժօտլէ . — Շուրասը մուհագգագ տըր քի, չու Ժիւլ Թէրմիս տէտիլինիզ, Կէթ զիւմիզ էօնիւտէ երլան կիպի սիվիլիօր :

Բօզիէ . — Տահա էօյլէ օլտուղը մալիւմ տէյիլ :

Ժօտլէ . — Մատամ քի Բարիստէն չըգմը կիթմիշ :

Բօզիէ . — Կիթտիլի նէ՞ մալիւմ :

Ժօտլէ . — Էշեալարընը Լիօն չըմէնտըֆէր մէվզըֆինէ կէօնտէրմիշ իսէ՞զ . . .

Բօզիէ կիւլմէղէ պաշլայըպ . — Օ պիր օյուն տըր . էշեպլարընը օրմյա թաշըթ . ալըրըր, պիր սաաթ սօնրա տա կիտէր կէրի ալըր :

Ժօտլէ . — Պու տա տօղրու :

Բօզիէ . — Թէլաշ իթմէ, անլարըզ, Շիմտիլիք կիտէպիլիլիզ . չու լօգանթայա պօշ Կէրէ կէլմիշ օլմատըզ . չուրասը անլաշլտը քի, պիզիմ մահուտըն տահալմուին վէ միւլթէրէքէրի տէ գար իմիշ — Թէյիպ, իքիսի տէ աշաղը էնպիլէր . մատամ Բօզիէ տաիրէնին անաթարընը պիր օն ֆրանգլըզ իլէ պէրապէր խըզմէթճիէ թէսլիմ իլէ . — Պիզ չիմէտըֆէրէ կիտիօրըզ, պիլիօրսըն եա . պիր սաաթթա գալմազ կէլիլիլիզ :

Խըզմէթճի՝ եէնի միւլթէրինն Եէլսապէթինտէն նաջի իսահիլէ կէլմիշ օլտու .

ղընտան, պիր սաաթ միւտտէթ միւրուրինտէ ավտէթ իթմէտիքլէրինի կէօրիւնճէ, նանը սըզըլըպ . — Գարը իչի, ագըլարընա էսէնի եաբարլար . . . պիր եէրտէ տուրամազլար քի . . . — տիմէքտէ իտի :

Լօգանթ պտան էիւզ գատէմ գատպր թէպաիւտ իթտիքլէրինտէ Բօզիէ . — Պիրա'տէր, պիրիպիրիկիլալէն այրաւալըզ . . .

Ժօտլէ . — Պէնճէ եաբաճագ պիր շէյ վաճը մը :

Բօզիէ . — Տօղրու Պէյճիգա սէֆարէթիսանէսինէ կիտէր, օն իքի կիւն էվլէլ Ժիւլ թէրմիս նամընտա պիրիսինին բասարօրթընը գայթ իտիպ իթմէտիքլէրինի թահգըզ իտէրսին . . . շուր քալալապ, պէն քէ օ մէլուլըն իգինի պըլմաղա սավալըրըմ . . . Պու ագլամ սաաթ ալթըտա Մէզլէյ սօգաղընտպ պըլուլըրըզ :

Ժօտլէ կիթտիքտէն սօնրա, մատամ Բօզիէ արապասընը Լիօն շըմէնտըֆէր մէվ-գըֆինէ սիւրտիքրիպ, հէման էշեալարըն թէպիմ օլուլնտըղը մահալէ միւրաճաաթ էյէտի :

Մէմուրը մախսուսընը եալընըզճա պուլտուղընտան, եանընա եպգլալըպ, սըֆաթը մէմուրիքլէրինի պէյան էյլէտիքտէն սօնրա, թէհիլքէի պի ճանիյի պուլմագ խըզմէթիլէ միւքէլլէֆ օլտուղընը անլաթտը Կէմուր՝ Մատամ Բօզիէնին եէտինտէ պուլընան գապըթա էմընամէսինի կէօրտիւյի կիպի, հէման էմրինէ րիայէթ էյլէտի իսէ տէ, շու թահգըզաթտան տախի հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամալը :

Շըմէնտըֆէր տէպօլլարընտա, հէր կիւն թէսլիմ օլուլնան էշեա իչիւն եիւզլէրճէ գօչան վէքիլիւր իսէ տէ, եօճուլըն իսմի գայտ օլուլմազ վէ հաթթա էքսէրիա, շու իլէր տէլլալ վասըթասըլլա կէօրտիւրիւլի իտիւկինտէն, Մատամ Բօզիէ մէմուրը մէրգուլման հիչ պիր մալիւմաթ ալամաթըղընա միւթէէսսիլէն, տաիւրէի գապթիլէյէ ազիմէթլէ քէյֆիլէթի ճօղս միւտիրինէ իֆատէ էյէտի, անճագ շու մուվաֆֆագըլէթսիլլինտէն տօլայը ասլա մէյեուս օլմաթըգաթն պաշղա կիթտիքճէ հըրս ու հիտտէթի թէգաեիւտ վէ թէշէտտիւտ իթմէքտէ իտի :

Գարըլարընտա քէնտի գուվլէթլէրինտէն զիյատէ պիր գուվլէթէ թէսատիւֆ իտէն գէնէրալարըն, մէյտանը մուհաթէտէտէ գալիպ վէ մոչգաֆֆէր չըգլագ արգու վէ խահիշլէն տիւտիլքլէրի բիսլիւ Մատամ Բօզիէնին տախի միւլքիւթա միւտաթըֆ օլտուլընա, մզըվաֆֆագըլէթ համէյի արթտըզճա արթմագտա իտի :

Բօլիս միւտիրի քէմալը տըզգաթլա Մատամ Բօզիէյի տինլէտիքտէն սզըրա . — Պէնճէ, պաշգա ճիւնէթտէն արամալը :

Բօզիէ . — Նի՛շիւն :

Միւտիւր . — Զիւնքի, Ժիւլ թէրմիս տէնիլէն շախսըն Բիէր Լաթթիկ օլտուղը գաթան վէ գաթըպէթէն միւսպէթ տէլիւ տիւ :

Բօզիէ . — Ժիւլ թէրմիս տէնիլէն շախսըն, Բիէր Լաթթիկ օլտուղընա գէրրէ գատար շիւպլէ եօգ . Պիրիւսէլտէն կէլէճէք ճէվապտան անլաքսընըզ . Իգինի գալպ էթտիմ պուլաճագըմ, Խօգսա, պաղէզին Բիտի-Էգընը շէօհրէթինէ Լայըր տէլիւմ :

Միւտիր .— Հայտէ ֆարզ իտէլիմ քի Բիէր Լարթիկ օլսուն . է՛յ , լօգանթա-
յա կիթմիշ օլաուղընը սէօյլէտիյինիզ սահիհ վէ եախօտ սախթէ ռահիպ քի՛մ օլա-
պիլիր :

Բօզիէ .— Օրասընը պիլէմէյօրըմ :

Միւտիր .— Եա օ տէլիգանլը՝ :

Բօզիէ .— Օնըն աա քի՛մ օլապիլտիյինի թախմին իտէմէյօրըմ . չիմաիյէ գաաաար
հէնուզ էթրաֆըմ գարանլըգ տըր , լաքին այտընլըգա չըգարաճաղըմա էմին օլու-
նըզ . . .

Միւտիր .— Տիմէք օլուր քի , սիզ Լարթիկին քեանուներ էվվէլին Չիինաէ Լիօն
չըմէնաըֆէրինէ կիթմիշ օլմասընա գանաաթ հասըլ իթմէմիշսինիզ տիր , էօյլէ՞ մի :

Բօզիէ .— Օ խուսուսա պիր վէճհ իլէ գանի օլմամըլըմ տըր : Պու մէսէլէտէ
հէր նէ սուրէթլէ մէտխալի օլուր իսէ օլսուն , օ ալչաղըն իլէ կէրմիլէթլէ չալը-
տըղընա էմին իմ , Բարիսաէն չըգըպ կիթմիշ օլմասը գազիյէսինի պիր վէճհ իլէ
թաստիգ իտէմէմ :

Շու սըրատա , մէմուրլարտան պիրի պիր թէլէկրաֆ իլէ իչէրի կիրտիքաէ , բօ-
լիս միւտիրի .— Պրիւքսէլտէն պէքլէտիյիմիզ ճէվապ օլմալը . . .

Բօզիէ .— Իհթիմալ տըր . վագթ զայի իթմէմիշ օլմալը , բէճա իտէրիմ օգուլը-
նըզ պիր ա՛ն էվվէլ :

Միւտիր թէլէկրաֆը աչտը :

Մատամ Բօզիէ , մէրազընտան սէմթ տիթրէյէրէք ,

— Նէ՛րտէն իմիշ :

Միւտիր .— Մէմուրլարըմըգտան : Տինլէյինիզ , — տէյուպ , պէր վէճհը զիյր
թէլի օգուտը :

« Իգաճէլիեհը Իդէլ օլուրընը իրոոո իլիշ օլա՛ն ժիւլ Թերթո Նաճընա Պլիւտիւ-
տէ հիւ պէր Բաաթօրլի վէրէլիե՛շ . Իդէլտէ տէնտիսինի լեանըյան էօգ . Եաթա պէր տի՛տէ
օլմալը . տի՛տէ օլուր տէ , Բաաթօրլի աաիլի տիք . հիւք տի՛տէ տալապ պէր իապիտ իտիշ »

Միւտիր .— Հազզընըզ վար ըմըլ :

Բօզիէ .— Շիւպհէ՞ մի վար . պէն իբին ուճուներ բէք էյի եագալամըլըմ ամմա ,
գաչըրմըլըմ . մամաֆիհի էօմրիւմիւ երիմի քէրրէ թէհիլիքէյէ գօյմազ լազըմ կէլէ-
ճէք օլսա՛ գօյուպ , Բիէր Լարթիկի սիզէ թէսլիմ իտէճէյիմ :

Միւտիր .— Նէ՞ թէտպիր գուլլանաճագսընըզ :

Բօզիէ .— Շիմաիլիք պէն տէ պիլմէմ . զիհնիմլէ ֆիքրիմլէ մէշղուլըմ . . . տիւ .
չիւնիյօրըմ . . . հիսապ վէ թէսապվուր ֆտիյօրըմ . լաքին էլպէթթէ քի , զիհնիմէ տօ-
ղաճագ վէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ . . . վէ օլաճաղըմա եէմին պիլէ իտէրիմ , — տէ-
տիքաէն սօնրա , Մատամ Բօզիէ չըգըպ ֆօթօկրաֆիսանէյէ կիթաի :

Գօլ տիւլէսինին ըէսմլէրի չըգարըմագաա իտի . մէգքիւր ըէսմլէրտէն եիւզ
աանէ գաաաար հազըրլանմըլ օլտըղընտան , Բօզիէ տէրհալ Բարիս ճէվահիրճիլէրինէ
աաղըթըմագ իւզրէ բօլիս միւտիրինէ կէօնաէրիլմէսինի , ըէսմլէյէ թէնպիհ իթ .

տիքտէն սօնրա , հէնուզ պիր շէյ եւմէմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , լօգանթանըն պիրինէ կիրիպ , վէ խաֆիֆճէ պիր գահվաթը էտիպ , թէքրար Մէզլէյ սօգաղընտաքի տաիրէյէ ազիմէթ իթտի :

Օրատա պէօյիւճէք պիր գօլթուզ սանտալիյէսինէ եապանըպ , Բարիս հապս-խանէլէրինտէ մէվգուֆ օլան սապըգալըլարըն էսամիսինի միւպէյին Ժօտլէնին կէ-թիրմիշ օլտըղը ճէտվէլտէքի իսմէրի պիրէր պիրէր վէ տըգգաթը թամմէ իլէ կէօզ-տէն կէշիրէրէք , նէ կէօնա խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի տիւշիւնմէկէ պալլայըպ , — պուշլարուան հիշ պիր շէյ անլայամամ , անլասամ տա էհէմմիյէթսիզ շէյլէր օլանագ տըր . . . պուշլարըն իշինտէ հապսխանէտէ շուշտան պուշտան իշիթտիքլէրինի տիշարտա սէօյլէյնճէք ատամլար կէօրմէյօրըմ , — տէտի :

Ֆիլվագը պազէն հապստան չըգմըլ քէսանը , հէյէթը զապըթա հապստան գա-շանլարը թանըմագ վէ գօլլամագ իւզրէ իսթիխտամ իտէր : Պուշտան մաստա պաշ-գա պիր սընըֆ քէսանը տահա գուլլանըր քի , պուշլարըն տա մէմուրիյէթի , մահ-պուս մագամընտա հապստա տուրուպ մազնուշլարըն էմիյէթինի գազանարագ , անլէրի սէօյլէթտիրմէք , սըրըլարընա ահիսհ օլմագ , վէ ալտըգլարը մալիւմաթը եա բօլիս միւտիրինէ վէ եախօտ միւսթանթիգէ իխպար իթմէքտէն իպարէթ տիր : Պուշլար ինսանլարըն էն ալշագլարը իսէլէր տէ , չօգ տէֆա պու միսիլուլէրին սա-յէսինտէ , հիւքիւմէթ էն պէօյիւք վէ թէհիքէլի ճանիլէրի էլէ կէշիրմէկէ մուվաֆ-ֆագ օլմըլ իտուկինտէն , հիւքիւմէթճէ ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթլէրի վար տըր :

Մատամ Բօզիէ , պու միսիլու մէմուրլարտան սէմէրէ պէքլէմէմէքտէ իտի Շու սըրատա զապըթաճա իսթիխտամ օլուան ճասուսլարըն հիշ պիր շէյտէն խապէր-տար օլմատըգլարընա , վէ խապէրտար օլսալար , վատ օլուան միւքեաֆաթը էլէ կէշիրմէք իւզրէ պիրտիքլէրինի սէօյլէմիշ օլմալարը լազըմ կէլէճէյի խուսուսընա զա-յէթ էմին իտի : Պինաէն ալէյհ պիրինճի ճէտվէլի պիր թարաֆա պըրագըպ , րէս-մէն հիւքիւմէթին նէգարէթի ալթընտա պուլընմայըպ , վէ ֆագաթ խաֆիյէ մէ-մուրլարընա գօլլամալարը թէնպիհ իտիլմիշ օլան խըրսըզլարըն էսամիսինի հավի Մարթէլին կէթիրմիշ օլտըղը ճէտվէլի էլէ ալտը :

Մէզքիւր ճէտվէլին էսամիսի միյանընտա Կալը-պէ իլէ Սէլվի Գօշէ- իսմէրի տախի պուլընտըղընտան , պուշլար հագգընտա Մատամ Բօզիէ տէրին միւթալա-թա տալտը :

Սաաթ ալթըյա վարմըլ օլտըղը հալտէ , եազըխանէսինին էօնիւնտէ օթուրմըլ , գարշըսընա չըգմըլ օլան տիվարը տէլիպ էօթէսինէ կէշմէնին չարէլէրինի տիւշիւն-մէքտէ իտի : Ժօտլէ իլէ Մարթէլէ թախսիս իթմիշ օլտըղը սաաթ թէգարրուպ իթ-միշ օլուպ , մէրգուման թամ վագթընտա իքիսի իքի թարաֆտան կէլտիլէր :

Ժօտլէ լազըմ կէլէն մալիւմաթը ալմագ իւզրէ Պէլճիգա սէֆարէթինէ կիթմիշ վէ այն սէքիվինտէ Ժիւլ թէրմիս նամընա պիր բասարթթըն գայտ իտիլմիշ օլտը-ղընը թահգիգ իթմիշ իտի :

Մարթէլ իսէ , արապաճը Պինէնին արապասընըն տուրմըլ օլտըղը Մօնթօրկէյլ սօգաղընտա կէօրտիւյիւ լազըմ գաբաղընը մահալլէնին գօմիսէրի վասէթասըյա աշտըրմըլ վէ հէր թարաֆընը թէհարրի իլէ պիր շէյ պուլամամըլ օլտըղընը պէյան իթմիշ իտի :

Յոս Կալտէ, իբրիս տէ Կիչ պիր իչ կէօրէմէմիչ օլտըզլարընտան տօլայը մահ-
ճուպէն Մատամ Բօզիէնին երեզիւնէ պագմաղա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիլէր :

Մատամ Բօզիէ այաղա գալգըպ, — եարըն տաիրէի գապթիյէտէ վագթը մու-
այյէնտէ պոթլուշըրըզ — տէտիքտէն սօնրա, Ժօտլէ իլէ Մարթէլ պըրագըպ տի-
շարը չըգտըլար :

Էմէ Ժուպէր թէքրար գօլթուզ սանտալեասընա եասլանըպ միւթալէաթա տալտը :

ՄատաւԲօզիէնին՝ Բէր-Լաչէզ գաթիլի իլէ միւլթէրէքլէրինի պուլմաղա ուզ-
րաշտըղը սըրատա, Մօրիս՝ Վիք-Սիւր-Պրէնէ կիտէճէյի կիւն էրքէն գալգմըշ, չան-
թասընը հագըրլամըշ, վէ Սիմօնըն ագտը վէլատէթինի ալմագ իւզրէ տաիրէի գա-
պըթանըն ճիվարընտա պիր լօգանթայա կիթմիչ իտի : Սաաթ օնտա պիր էյիճէ
թապա իթտիքտէն սօնրա, սիճիլը նուֆուս գալէմինէ կիտիպ, վէ թաաթիզլի օլա-
րագ ագտը մէզքիւրը իսթիհսալ էյլէյիպ, աօղրու Բարի-Լիօն-Մէտիթէրրանէ նամ
շըմէնտըֆէր մէրքէզինէ կիթտի . թամ էօյլէ վագթը Բարիստէն հարէքէթլէ, գա-
թար սաաթ իւչտէ Ժուանեի նամ մահալէ միւլմասէլէթ էյլէտի : Օրատան օմիկու-
սա րաքիպէն սաաթ պէշտէ Վիք-Սիւր-Պրէնէ եէթիլիպ, Ալ օթ նամընտա պիր լօ-
գանթայա կիրիպ, քէնտիսի իչիւն պիր օտա պուլընըպ պուլընմայաճաղընը սիւվալ
էյլէտի . գըշ մէվսիմինտէ մէզքիւր լօգանթա էքսէրիյա պօշ օլտըղընտան, եալընըզ
պիր տէյիլ հաթթա պիր գաչ օտա իսթէսէ պուլպալիլէճէյի տէրքեար իտի :

Շիշմանճա պիր պէսլէմէ Մօրիսէ պիր օտա կէօսթէրտի . մէզքիւր օտանըն էշ-
եասը շաշաալը տէյիլ իտի իսէ տէ, նէզաֆէթ ճիհէթիլլէ մաթլուպէ քեաֆի օլա-
ճագ րատտէտէ իտի :

13

Մօրիս երեզիւնիւ վէ էլլէրինի երգայըպ, չանթասընը պիր քէօչէյէ գօյտըգ-
տան սօնրա, աշաղը էնտի վէ մաթպախտա օճաղըն պաշընտա խանէնին սահիպէսի
օլան տուլ մագամ Հիւրէյի պուլտը :

Հիւրէ . — Թաամընըղը հագըրլայօրըմ . պիր չօրպա, թաթլը սու պալըղը, բա-
թաթէսի պիւթթէք, օմլէթ վէ չաղանօզ . . պուլնտան մատաթաթաթլը պիր խա-
մուր, բէյնիր վէ իւզիւմ . . իլինիգէ կէլի՞ր մի :

Մօրիս . — Ալատէն ալա . շիմտիտէն աղղըմըն սուլարը ագմաղա պաշլատը :

Հիւրէ . — Հալա սօղուգ, էֆէ՛նտի . քիւչիւք եէմէք օտասընտա՞ մը եէմէք
իսթէրսինիզ, եօգսա շու աթէլին գարշըսընա թագըմընըղը հագըրլասընլա՞ր մը :

Փիլհագըգա մաթպախ պէօյիւք վէ վիւսաթլը պիր մահալ օլտուղը վէ լօգանթա-
նըն սահիպէսի օրատան նատիրէն տիշարը չըգտըղը ճիհէթլէ, Մօրիս՝ մէրգումէ
իլէ կէնիճէ գօնուլապիլէճէյինի ֆէհմ էյլէտիյինտէն . — Շու աթէլէ պագա պագա
կիւզէլճէ եէմէյիմի ետրիմ :

Շիշման պէսլէմէ կէլիպ օճաղըն եանընտա քիւչիւք պիր օուֆրա հագըրլատը :

Հիւրէ . — Նէ՞ ճընս շարապ իսթէրսինիզ :

Մօրիս . — Էն էյի շարապըն հա՛նկըսը տըր :

Հիւրէ .— Աթըն սէնէլիք պիր էյի շարապըմ վար , հէր իշէն խօշնուտ օլմուշ տըր :

Մօրիս .— Օ շարապտան պիր շիշէ կէթիր :

Ալ-ն թապիր օլունան լօգանթայա էքսէրիա թիճարէթ իշիւն եօլճուլըք ի-տէն սէյյահար էնէրլէր իտի . անճագ քեանունը էվվէլ այընտա եօլճու չօք օլմա-տըղընտան , Մօրիս մատամ Հիւրէ իլէ եայընըզ գարմը իտի :

Մատամ Հիւրէ իսէ , պիր պագըչտա միւշթէրիլէրինի թանըտըղը ճիհէթլէ , Պօրինիլ իլը տէֆա օլարագ կէլմիշ իտիւկինի վէ տաիմաքի միւշթէրիլէրի կիպի , խուրտավաթճը վէ եախօտ մանիֆաթուրաճը խըզմէթքեարը օլմայըպ , զէնկին վէ զարիֆ պիր Բարիսիլ օլտուղընը անլատը : Տիւնեա գուրուպըտան պէրու , զարը թաիֆէսինին հէր շէյի անլամագ մէրագընտա պուլընմը օլտուգլարը կիպի , մատամ Հիւրէ տաիսի այնը ախլագտա օլտուղընտան , միսաֆիրինին նէ կէօնա թիճարէթ վէ սէնաթ իլէ մէշղու օլտուղընը անլամագ ազմինէ տիւշիւպ , էթրաֆընտա տէօ-նիւպ տօլաշտըգտան սօնրա , նիհայէթ ֆիւթուրսըզ պիր հալ իլէ .

— Իլը տէֆա օլարագ պուրայա կէլմիշ օլմալըսընըզ . չիւնքի , շիմտիյէ գատար սիդի կէօրմէք շէրէֆինէ նաիլ օլմամը իտիմ :

Մօրիս իսէ մէրգուլմէնին չու սուրէթլէ սէօգէ պաշլամասընտան մէմնունէն , ճէվապ իթասընա միւսարաթլէ .

— Էվվէթ , մատամ , իլը տէֆա օլարագ կէլիյօրըմ , վէ շիմտիյէ գատար կէլ-մէմիշ օլտուղըմ տա էսէֆ իտիյօրըմ . չիւնքի , չու մէվօիմտէ քէօյլիւք մահալլէր բէք սագիլ վէ սաքին օլտուղը հալտէ , պուրասը կէօգիւմէ բէք լաթիֆ կէօրիւ-նիւյօր :

Հիւրէ .— Հէլէ իլք պահարտա եախօտ եազ մէվսիմինտէ կէլսէնիլ , հագըգա-թէն շայանը թէմաշա տըր . . . Պիր թագըմ Բարիսիլ ըէսսամլար կէլիպ պուրատա ընսմէր եագարար . . . Փօթօկիրաֆլար պիլէ կէլիշէր տիր . . . օնտան անլայըն մէմէքէթին կիւզէլիյինի . . .

Մօրիս .— Հիշ թէնաճիւպ իթմէմ :

Հիւրէ .— Աճապա պիր թաճի՛ր թարաֆընտան մը սէյահաթ իթմէքտէսինիլ :

Մօրիս .— Խա՛յր , մատամ :

Հիւրէ .— Քէյֆինիլէ՞ մի եօլճուլըք իտիյօրսընըզ :

Մօրիս .— Բէք քէյֆիմ իշիւն տէ տէյիլ :

Հիւրէ .— Տիմէք թի մասլահաթ զըմնընտա . . .

Մօրիս .— Էվվէթ , մատամ . վէ տիւշիւնիյօրըմ թի , աճապա պանա լագըմ օ-լան մալիւմաթը սիզտէն ալապիլի՛րմիյիմ :

Հիւրէ .— Միւմքին իսէ մէմնունէն վէրիրիմ . . . իշթէ չօրպանըզ . . . իսթէտի-յինիլ մալիւմաթ նէտէ՞ն իպարէթ տիր :

Մօրիս .— Վիդ-Սիւր-Պրէնտէ Խախօտ ճիվարընտա մատամ Շարվէ նամընտա պիր քարը թանը՛րմըսընըզ :

Հիւրէ .— Շարվէ՞ մի . մէմէքէթիմիլտէ Շարվէ ֆամիւեասը բէք չօք տըր . . . հօթթա Շարվէլէրտէն թէալիւգաթըմ պիլէ վար տըր . . . հանկը Շարվէլէրտէն պահս իտիյօրսընըզ . . .

Մօրիս .— Հանկըսը օլտուղընը պէն տէ պիլմէմ . . . լաքին շու չգրպա տա բէք Նէֆիս :

Հիւրէ .— Պէյէնտինիզ իսէ մէմնուն օլտըմ . . . էկէր մատամ Շարվէ տէտիյի- նիզին իսմինի պիլիւր իսէնիզ , պանա թէսհիւաթ կէօսթէրմիշ օլուրսընը :

Մօրիս .— Իսմինի պիլիւրիմ , Գլօրին իտի :

Հիւրէ .— Սիւտ վէրմէք իւզրէ չօճուգ ալան պիր գարը՝ մը իտի :

Մօրիս .— Էվվէթ , մա՛տամ , թա քէնտիսի :

Հիւրէ .— Բէք ալա . . . բէք ալա . . . զայէթ էհլի ըրզ պիր քիմսէ . . . զաթէն Շարվէլէրին քեաֆֆէսի նամուսը զաթլար տըրլար . . . Վիգ-Սիւր-Պրէնտէ իգա- մէթ իթտիյի գէման հէման հէր կիւն կէօրիւր իտիմ :

Մօրիս .— Շիմտի արթըգ օրատա իգամէթ ի՞թմէյօր մը :

Հիւրէ .— Կիտէլի պէշ սէնէ գատար օլտը . . . գօճասընըն վէֆաթընտան սօն- րա կիթտի . . .

Մօրիս .— Էյ շիմտի նէրէտէ իգամէթ իտէյօր :

Հիւրէ .— Բէք ուզագ տէյիլ . . . Բիւզի նամընտա քիւչիւք պիր քէօյտէ . . .

Մօրիս .— Մէսաֆէսի՞ :

Հիւրէ .— Նիհայէթ տէօրթ քիլօմէթօ . . . Եիւրիւյէրէք իւշ չարեէք գատար սիւրմէլի . Եօլ բէք տիւզ տիր . տօնմուշ Եօլտա Եիւրիւմէք խօշ օլտուղընտան , Եա- րըն կէզէրէք պիլէ կիտէպիլիւրսինիզ :

Մօրիս .— Էլպէթթէ քի Եարըն կիտէրիմ :

Հիւրէ .— Պալը՞գ նասըլ :

Մօրիս .— Էմսալսըզ :

Հիւրէ .— Պիզիմ ըրմաղըն պալըզ վէ չաղանօզը նամը տըր . Գլօտին Շար- վէյէ պիր չօճուգ մը թէսլիմ իթմէք նիյէթինտէսինիզ :

Մօրիս .— Նիյէթիմ էսյիլ . էկէրչի Եինէ պէրվէճհը սապըգ չօճուգլարա սիւտ վէրմէքիլի տէրէօհտէ իտիյօր իսէ :

Հիւրէ .— Հալա . . . ամմա , քէնտի սիւտ վէրմէզ , անճագ սիւտ իլէ պէսլէր վէ պէօյիւթտիրի :

Մօրիս .— Արթըգ բէք կէնճ օլմամալը :

Հիւրէ .— Էլլիտէն զիյատէ օլմամալը :

Մօրիս .— Էլպէթթէ քի Փազըր տըր տա :

Հիւրէ .— Էսյէսի տէյիլ . գէնկին տէյիլ ամմա , հալի վագթի Եէրինտէ տիր . հէմ Վիգ հէմ տէ Բիւզի արագիսինտէ թարլալարը վար . օթուրտըզը էվ տէ քէն- տինին տիր . . . վէ պունլարըն քեաֆֆէսին տէ ըրզ ու էտէպիլէ էտինմիշ տիր : Գլօտին բէք էյի պիր գարը տըր , ամմա պիր գուսուրը վար :

Մօրիս .— Հա՞նկըսը :

Հիւրէ .— Պիր գըզը վար քի Բարիստէ Փահիշէլիք իթմէքտէ տիր , վէ պապա- սընըն վէֆաթընտան պէրու վալիտէսինէ հիշ պիր խապէր կէօնտէրմէմիշ տիր :

Մօրիս .— Աճընաճագ չէյ ամմա , գապահաթ մատամ Շարվէնին տէյիլ . . .

Հիւրէ .— Պէն տէ մատամ Շարվէյէ գապահաթ պուլմատըմ Եա . . . իլթէ պիւֆթէյինիզ :

Մօրիս .— Կէօսթէրիին տէյէճէք եօգ . . . շու շարապը տա մէտհ իթօիինի-
դէ հագգընը վար իմիշ . պիր շիշէ տահա վէրի՞րմիսինիդ :

Այ աթ լօգանթասընըն պէօյիւք սալօնընտա ագշամարը Վիգ-Սիւր-Պրէնին է-
հալիսի կէլիպ պիրա իշէրլէր վէ քեաղըտ օյնարլար իտի : Մէգըիւր միւթէրիւթէն
պիր թագըմը շու սըրատա կէլիշ օլտուգլարընտան , լօգանթանը գարը իլէ միւ-
քեալէմէ պիրթապի միւնգաթի օլուպ , Մօրիս իսէ լազըմ կէլէն մալիւմաթը ախգ
ու իսթիհասալ իթմիշ օլտուղը ճիհէթլէ , շու հալտէն մէմնուէն օլտու :

Օ սապահը միւթատընտան էրքէն գալգմը օլտուղը վէ եօլմըլըգտան եօրուլ-
մը իտիւկի ճիհէթլէ , թաամը պիրթէր պիլմէզ , գահվէսինի վէ գահվէտէն սօնրա
իթի իւշ գատէհ քիրշ իշտի վէ սիկարասընը պիրթիրտիքտէն սօնրա եաթմաղա չըգտը :

Էրթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուգտա գալգըպ գահվալթըսընը իթտիքտէն վէ մա-
հուտ շարապտան պիր շիշէ տահա տէվիրտիքտէն սօնրա , լօգանթատան չըգտը վէ
Բիւզի գարիլէսինէ նէ թարաֆտան կիտիլէճէյինի սօրուպ անլայըպ , իւշ չարեքտէ
Գլօտին Շարվէնին իգամէթ իթմէքտէ օլտուղը գարիլէյէ մուվասէլէթ իթտի :

Մէգըիւր գարիլէ դայէթ թէնհա օլուպ , տօգուգտան քէօյիւլէր էվլէրինէ չէ-
քիլմիշ էքին տէօյմէլէ մէշըւլ օլտուգլարը , թօգմաղլարըն սէսինտէն անլալըլ-
մագտա իտի : Արզը տախի գար գաբլամըլ իտի :

Պաղպանըն պիրի՝ օմուգընտա թիւֆէնք իլէ պիր չըրքը արգասընա սիրէրլէն-
միշ , սաչմըլ օլտուղը չալտար տանէլէրինի ետմէկէ կէլէճէլէրինի մէմուլ իթտիլի
սէրջէ գուլլարընը գօլլամագտա օլուպ , այաք սէսինի ալտըգտա , պալընը չէվիր-
տի : Իղնսիգ ալվամագ ճիւնհա գապիլինտէն , վէ կէլէն չախսըն պիր հիւքիւմէթ
մէմուրը օլմասը ինթիմալտէն օլմասը հասէպլիլէ , թիւֆէնկինի չալըլըղըն արասընա
սաղլայըպ մէյտանա չըգտը :

Մօրիս եանընա եագլալըպ .— Մատամ Գլօտին Շարվէնին էվլինի պանա թա-
րիֆ իտէպիլի՞րմիսինիդ :

Պաղպան .— Էվլէթ էֆէնտիմ , քէօյիւն թա քէնարընտա տըր . . . տօղրու կի-
տինիդ . իշինտէ տէօրթ առէտ ճէվիգ աղաճը պիր պաղչէ կէօրտիւլինիգտէ իշէրի
կիրինիդ :

Մօրիս .— Թէլէքքիւր իտէրիմ :

Պաղպան .— Պիր չէյ տէյիլ :

Մօրիս եօլընա , վէ պաղպան տախի թիւֆէնկինի ալըպ իշինէ տէվամ իթտի :
Օն տագըգա գարթընտա , Մօրիս թարիֆ օլունան պաղչէյէ կիրիպ , իլէրիլէյիպ ,
պօսթան իլէ պաղչէ արասընտա օլտըգճա մուէնթաղամ սուրէթտէ եաբըլմըլ օլան
խանէնին գաբուսընը չալտը : Սաղ թարաֆտա պիր անպար իլէ պիր ախըր պիր տէ
սուէնտուրմա , վէ սուէնտուրմանըն ալթընտա տախի չիֆթճի ալաթ վէ էտէվաթը
մէվնուա իտի . աղաթը մէգըիւրէտէն Գլօտին Շարվէնին արաղիլէ մալիքէ օլտուղը
նիւմայան իտի :

14

Մօրիս գաբուլը եալալճա չալմըլ օլուպ , գաբու աչըլմայընճա , թէրար պի-
րաղ տահա գուլվէթլիճէ վուրթը :

Իշերտէն .— Միտինիդ, — տէյու պիր սէս չըգտըգտա, Մորիս՝ իշերիսինտէ չըմինէ եանմագտա օլան պիր օտայա կիրտի :

Շըմինէ էօնիւնտէ իքի նէֆէր հէնուզ քիւշիւք չօճուզլար եուվարանըպ տուրմագտա օլուպ, պոճնլարա թագրիպէն էլլի եալընտա պիր քէօյիւ գարը իլէ, թախմինէն օճ ալթը եալընտա զայէթ չիրէին կէնճ պիր գըզ նէզարէթ իթմէքտէ իթիլէր :

Թանըմատըգլարը պիր չախսըն իշերի կիրտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, եալը գարը այաղա գալգալ :

Չօճուզլար գօրգուլարընտան պիր քէօլէյէ գաչըպ քէնտի կէլէնէ պագմագտա իտիլէր :

Գլօտին Շարվէնին պէսլէմէսի օլան կէնճ գըզ, կիտիպ պիր քէնչէրէնին էօնիւնտէ օթուրըպ, չօճուզլար իշիւն եոճն չօրապընը էօրմէկէ պաշլատը :

Գլօտին .— Նէ՞ իսթէրսինիդ :

Մորիս .— Մատամ Շարվէ սի՞ղմիսինիդ :

Գլօտին .— Գլօտին Շարվէ պէն իմ :

Մորիս .— Պէշ սէնէ մուգատտէմ Վիգ-Սիւր-Պրէնտէ իգամէթ իթմէյօր մը իտինիդ :

Գլօտին .— Էվվէթ . . . Նէ՞ իսթէրսինիդ պէնտէն :

Մորիս՝ կէնճ գըզա պիր նիկեաւ աթֆ իթտիքտէն սօնրա .— Սիգին Վիէ միւհիմպ պիր խուսուստան տօլայը կէօրիւյմէք իսթէր իտիմ, մալտամ . պինաէն ալէյն եալընըզ գալսագ էյի օլուր :

Մորիսին չու սուրէթլէ սէօզէ պաշլամասը Գլօտինին մէրագընը մուճիպ օլուպ, պիր նէվի ատէմը էմիյէթլէ Մորիսին եիւզիւնէ պագտը իսէ տէ, հալ ու թավընա պէյէնտիյինտէն պիլա թէթէտտիւտ կէնճ գըզա խիթապէն .

— Ժընըվիէվ, չօճուզլարը ալ տա Մաթիէօ Ժիրարըն Էվինէ կէօթիւր . . . սէօյլէ քի էկէր Փրուընը եարընա եագաճագ իսէ, խապէր վէրսիք քի պիդ տէ էքմէք կէօնտէրէճէյիդ :

Ժընըվիէվ ճէվապ վէրմէքսիդին նախօշնուտ պիր հալիլէ չօճուզլարը ալտը տիւչարը չըգտը :

Գլօտին՝ չըմինէնին եանընա ալչագ պիր սանտալիէ գօյուպ, Մորիսէ օթուրմասընը րէճա իթտիքտէն սօնրա, քէօյիւլէրին ուսուլը գատիմէսինտէն օլմագ իւզրէ :

— Պիր գատէհ չարապ իշերսինիդ նա :

— Իշմէմ, թէչէքքիւր իտէրիմ . Վիգ-սիւր-Պրէնտէ գահվալթը իթտիմ .— տէյիպ, սանտալիէյէ օթուրտը : Գլօտին տախի գարընընա կէշիպ, օճաղա պիրագ տահա չալը չըրըր աթտըգտան սօնրա .— Պանա միւհիմպ պիր չէյ մի սէօյլէյէճէքտիւնիդ :

Մորիս .— Էվվէթ, մա՛տամ :

Գլօտին .— Նէ՞ իմի :

Մորիս .— Սիգէ պիր վագթ թէսլիմ իտիլմիչ օլան պիր գըզ չօճուգտան պոհս իտէճէքտիմ . չիմտի պու չօճուզըն նէ՛ օլտուղը անլաչըմագ իսթէնիլիյօր :

Գլխին . — Վագթըյա պանա թէսլիմ իտիւմիշ պիր գըզ չօճուղը մը . պիր է-
յիճէ անլայամատըմ . պանա օ գատար չօգ չօճուգ թէսլիմ օլունմը տըր քի, հան-
կըսը օլտուղը սէօյլէնիմէտիքճէ . . .

Մօրիս . — Սիմօն նամընտա պիր գըզճըղազ :

Գլխին . — Սիմօն մը . . . Սիմօնտա՞ն մը պահս իթմէք ինթէյօրսընըզ . . .
1854 սէնէսիճտէ, թըշրինը սանի ալընտա, ղայէթ Փէնա պիր հափատա կէճէ վագ-
թը կէթիթիթիպ պրագըլմըշ օլան չօճուգտա՞ն տօլայը մը մալիւմաթ արայօրսընըզ :

Մօրիս . — Գուզվէի հաֆըզանըզ միւքէմմէլ օլմասընտան տօլայը թէպրիք ի-
տէրիմ . Փիլհագըզա Սիմօն՝ հէնուզ իւշ կիւնիք օլտուղը հալտէ, օթուզ պին ֆը-
րանգ պիր մէպլաղ իլէ պերապէր 1854 սէնէսի թըշրինը սանիանին 17ինճի կիւնիւ
սիգէ թէսլիմ օլունմը տըր :

Մատամ Շարվէ օթուզ պին ֆրանգը իլիթտիքտէ, հիսս էյլէտիլի հէյէճանը
սէթրէ մուվաֆֆազ օլմայըզ, պաշընտան թըրնագլարընա գատար տիթրէմէկէ
պաշլատը վէ պաշընը գալտըրմագսըզըն մուխաթըպընըն եիւզիւնէ պագտըգտա,
ալամէթը մէֆնուշիյէթ օլմագ իւզրէ Մօրիսին թէպէսսիւմի կէօղիւնէ սագիլ կէօ-
րիւնտիւ իսէ տէ, արամը տիլինի ասլա պօզմայըզ, վէ օթուզ պին ֆրանգ պահ-
սընա ասլա կիրիլմէյիպ .

— Էվլէթ 17սինտէ իտի . տիւնքի կիպի խաթըրմտա տըր . կէճէ սաաթ տօ-
գուզ վար իտի . օ գատար գարանըզ իտի քի, սաղ էլ սօլ էլտէն Փարգ օլընմա-
յօր իտի . եաղմուր կէօյլէրտէն չէշմէլէր կիպի պօշանմագտա վէ վահշի հայվանլար
ինլէյօր կիպի շիտտէթլէ էսէն թիւզկեարըն սէսի կիւրլէմէքտէ իտի . . . պէն, պի-
շարէ գօճամ, վէ ԳԸԶԼՄ (գըզըմ քէլիմէսիսի սէօյլէտիլի սրրատա Գլխինին պէնզի
աթտը) պաշա թէսլիմ օլընան իքի շիրխարէ կիւտիւքլէ պերապէր աթէշին պաշըն-
տա օթուրմագտա իքէն, գարու աշըլտը վէ հիշ պիլմէտիլիմիզ վէ թանըմատըղըմըզ
պիթիթի իշէրի կիրտի . մէմուլ օլունմատըղը հալտէ, նակէհան զուհուրա կէլէն
պէօյլէ պիր հալտէն նէ տէրէճէ գօրգուլմըշ օլտուղընը թէսափուր իտէպիլիթի-
նիզ . Պաղըրարագ հէման հէրիմտէն սըշրատըմ . գօճամ պաղըրըմը իլիթտիքտէ,
պէնի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ տէրհալ պիր օտուն չաթալ գարտը . իշէրի կիրէն
իսէ, չայա պաթմըշ կիպի հէր թարաֆընտան սու ագմագտա օլան մանթօսընը
գալտըրըզ մունթագամա սարկըլարա սարըլմըշ պիր գըզ չօճուգ չըգարտը :

Մօրիս . — Սիմօնը, տէյիլ մի :

Գլխին . — «Իշլէ տնաըզ պապտըզ պէր էըզ . Բարիստէ նաֆառ Գէֆլէրէիսի
հաթայէթ Գէր . . . Իսի Սիմօն Գըր . . . սան Սէւլէմ էթէյըրմ . . . էյէ պէպտըն . . .
պէն էլէնէ կէլիպ կէօրիլ-րէ» տէտիքտէն, վէ պիր միւտտէթճիք տէ գօճամ իլէ գօ-
նուշտըգտան սօնրա, եաղմուրըն քէսրէթինէ էհէմիլիթ վէրմէյէրէք, վէ օ կէճէ
պուրատա գալմասը հագգընտաքի իպրամ վէ իլհահըմըզա գուլմագ ասմայարագ
սափուշտը կիթտի :

Գլխին՝ մէրգուլմըն օ կէճէ պրագմըշ օլտուղը օթուզ պին ֆրանգտան ասլա
պահս իթմէտի :

Մօրիս՝ գաշլարընը չաթըզ, — Շու հալտէ, մա'տամ, մէրգուլմէ Սիմօնըն նէ օլ-
տուղընը սիգտէն սօրուպ անլամաղա կէլմիլիմ տիր :

Գլօտին .— Էսէֆ իտէրիմ, պէշ սէնէ օլուօր քի Սիմօնտան հիշ պիր խապէր ալմամըլըմ արը . . .

Մօրիս .— Նա՞սըլ օլուր . սէն մէրգուսէյի նէգաթինաէ սազլա՞մամըլըմըն :

Գլօտին .— Խայր էֆէնտիմ :

Մօրիս .— Մէրգուսէյի պէօյիւթմէք իշին սանա օթուզ պին ֆրանգ պրա՞գ . մամըլար մը իտի . . . մէպլաղը մէգպուրըն պիր մըգտարըյլա մէրգուսէյէ պիր սէգ նաաթ էօյրէթտիրիպ, մէրգուսէյի հալինէ կէօրէ կէշինէպիլէճէք պիր հալէ գօյա . պիլիրտին :

Գլօտին .— Սիմօնը պէօյիւթտիլէր, հէմ տէ էյի պէօյիւթտիլէր, օնու պիլի . րիմ . օգուսագ, եազմագ վէ հիսապ իթմէք պիլիր . . . սէնաաթ տա էօյրէթտիլէր . . . տիքիշճիլիք, հէմ տէ նէ գատար էլլէրի եաթկըն տըր պիլսէնի՞զ . . . լաքին կէննիքատ ագլա էսէն եաքըլըր . . . Բարիստէ իշտէ կիւճտէ պուլընան պիզիմ գըզ . լարտան Բարիսին կիւզէլ պիր մահալ օլտուղընը, վէ Բարիսի կէօրտիւքտէն սօնրա պաշգա մահալտէ եաշամագ միւմքին օլմատըղընը իշիթտիլինաէ . . . կիւնին պիրին . տէ գըզըմ իլէ . . . եանի սիւա գարտալը իլէ պերապէր պրագըպ սափուշտը :

Մօրիս .— Խիւլասաի քէլամ Սիմօն սէնի թէ՞րք մի իթտի :

Գլօտին .— Հէյհա՞թ, էվվէթ . . . հաթթա չօգ թէէսսիւֆ իթտիք :

Մօրիս .— Պրագաըն մը քի կիթսին :

Գլօտին .— Նէ՞ վէճհ իլէ կիթմէսինէ մանի օլապիլիրտիմ . հիշ պիր ճիհէթլէ թէալլիւզիմ օլմատըղընտան, նէ՞ հագգըմ վար իտի ալըգօյմաղա :

Մօրիս .— Հիշ օլմազսա էլինէ բարա վէրաի՞ն մի :

Գլօտին .— Բարա՞ մը, նէ՞ բարասը : Օն եէտի սէնէ միւթէմատիէն եէտի, իշտի, կիլինտի . . . օթուզ պին ֆրանգտան պիր բուլ պիլէ գալմամըլ իտի . . . քէնտի բարամըզտան սարֆ իթմէկէ պաշլայաճագտըգ :

Մօրիս .— Պու խուսուստան իլէրիտէ պահա իտէպիլիրիզ . չիմտիլիք պաշգա սիւվալլէրիմէ ճէվապ վէր :

Գլօտին .— Հա՞նկըլարա :

Մօրիս .— Սիմօն Բարիստէ՞ մի տիր :

Գլօտին .— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . կիտէլի պէշ պուշուգ սէնէ օլուօր . . . պիշարէ զէվճիմին վէֆաթընտան ալթը այ էվվէլ կիթտի :

Մօրիս .— Բարիստէ նէ իլէ մէշղուլ օլտուղընը պիլի՞րմիսին :

Գլօտին .— Պիր գաշ այլար, հէման պիր սէնէ գատար գըզըմըն վասըթասըյլա խապէր ալըր իտիմ . . . լաքին օնտան սօնրա հիշ խապէր ալմամաղըմ . . . գըզ . զըմ՝ Սիմօն իլէ պօզուշմըշ վէ կէօրիւշմէզ օլմուշլար :

Մօրիս .— Օ զէման Սիմօն նէ՞րէտէ օթուրըր իմիշ :

Գլօտին .— Տիւքքեանըն պիրինտէ տիքիշճիլիք իտէր իտի . . . լաքին հանկըսըն . տա օլտուղընը պիլմէմ . . . պու թաֆսիւթը տա գըզըմըն մէքթուպընտան անլար իտիմ :

Մօրիս .— Սիմօն սանա հիշ մէքթուպ եազմա՞զ մը իտի :

Գլօտին .— Ա՛սլա :

Մօրիս .— Չօգ աճայիպ չէյ :

Գլօտին . — Նի՞շիւն աճայիպ օլսուն , թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար :

Մօրիս . — Օն ետտի սէնէ միւթէմատիէն վալիտէսի մագամընտա պագմըլ օլսունըն պիր չօճուգ , սիպի սէվմէք լազըմ կէլիր իտի . . . սիւքիւթի իլէ միւսպէթ օլան ֆիւթուրսըզլըղընն սէպէպիին անլայամայօրըմ . . . աճապա կէօնիւլինէ տօգունաճագ պիր հալտէ՞ մի պուլընտըն . աճապա հագգընտա շիտտէթ կէօսթէրտին տէ պրագըլ սավուշտը՞ մը :

Գլօտին . — Շիտտէ՞թ մի , Ալլահ էսիրկէսին , էօյլէ պիր նազլը մախլուգ հագգընտա շիտտէթլէ տավրանմագ մը՞ . . . ա՛սլա վէ գաթան . . . էօյլէ շիրին , էօյլէ մինի մինի պիր գըզըղագ իտի քի , էօյլէ պիր եավրուճըղը ինճիթմէկէ քի՞մ ճէսարէթ իտէպիլիրտի . . . պազը քէրրէ գօճամ մըրըլտանըր իտի ամմա , գօճամըն տա գալպինտէ քէօթիւլիք եօգ իտի . . . պրագըլ կիթմէսինին սէպէպի օ տա տէյիլ :

Մօրիս . — Նիհայէթ շու արալըգ նէ եաքտըղընտան խապէրին եօ՞գ մը :

Գլօտին . — Եօ՞գ :

Մօրիս . — Նէ՛րէտէ իգամէթ իթտիյինի տէ պիլմէյօրսըն , տէյի՞լ մի :

Գլօտին . — Հիչ պիր չէյտէն խապէրիմ եօգ :

Մօրիս . — Լաքին իսթէյէճէք օլան խապէր ալապիլիրսին :

Գլօտին . — Նէ՞ սուրէթլէ խապէր ալայըմ :

Մօրիս . — Գըզընըն վասըթասըլլա . . . մատամ քի գըզըն Բարիստէ իմիչ , եազվէր գըզընա քի Սիօնը շու սըրատա պուլմագ մատտէսի բէք միւհիմմ պիր մատտէ տիր : Հէր նէ գատար արալարը աչըգ օլսա , եինէ արար պուլըր վէ նէրէտէ օլտուղընը սանա եազապիլիք :

15

Մատամ Շարվէ աղլամաղա պաշլատը :

Մօրիս . — Նէ՞ օլույօրսըն :

Գլօտին եինէ աղլայա աղլայա . — Գըզըմ , ա՛հ գըզըմ . շու արալըգ նէրէտէ օլտուղընտան վէ նէ եաքտըղընտան պիլէ խապէրիմ եօգ . իւչ սէնէ տիր քի մէքթուպ եազտըղը եօգ . էլիմիգտէն կէլտիյի մէրթէպէ թալիմ վէ թէրպիյէ իթտիք . . . Սիօն գատար , վէ պէլքի տէ տահա գիյատէ մալիւմաթ քէսպ իթմիչ իտի . . . նէ տէ կիւզէլ գըզ իտի . էօյլէ պիր գըզըն ֆէնա եօլա սաքաճաղը քիմի՞ն խաթընտան կէչէր իտի :

Մօրիս . — Ֆէնա եօլա սաքմըլ օլտուղընա էմի՞նմիսին :

Գլօտին . — Ղայէթ էմին իմ . իքի սէնէ զարֆընտա պէչ ալթը տէֆա պիր եէրտէն չըգըպ տիկէր պիր եէրէ գաքուլանտըգտան սօնրա , նիհայէթ խըզմէթլէրինտէ պուլընմըլ օլտուղը քիմաէլէրտէն պիրինէ պիւսպիւթին գաքուլանմըլ , վէ շու միւնասէպէթ նէթիճէսի օլարագ , պիր տէ չօճուգ սահիպի օլմըլ , պու չօճուղը պէսլէմէք վէ պագմագ իշիւն պուրայա կէօնտէրմէք կիպի պիր իշթիյաթսըզլըղա ճիւրաթ էյլէմիչ . . . Ալլահտան օլտու քի , պիր այ սօնրա չօճուգ էօլտիւ . . . օ վագթտան պէրու Ժաննէթտէն տօղրուտան տօղրույա հիչ պիր խապէր ալազըմ եօգ . ասըլ իսմի Ժաննէթ իտի :

Մօրիս .— Տօղրուտան տօղրույա արմատըն իսէ , աօլայրեան խապէր ալտըն
եա :

Գլօտին .— Էվվէթ էֆէնտիմ :

Մօրիս .— Նա՛սը :

Գլօտին .— Վիգ-սիւր-Պրէն դասապարն նօթէրինին օղլու կէնն պիր քիմսէ
օղլու , պապասընըն ալթուռնարընը պիրէր պիրէր չէքմէքտէ վէ արա սըրա Բարի-
սէ կիտիպ , օ բարալար իլէ խաշարիլիք իթմէքտէ տիր . կէչէնլէրտէ երինէ կիթմիլ
իտի . չօգտան պէրու պէնի տէ գըզըմը տա թանըր օլտուղընտան , ալտէթինտէ
գըզըմըն պիր ագչամ պիր թագըմ իքի տիրհէմ պիր չէքիրտէք տէլիգանլըլար իլէ
պէօյիւք պիր գահվէտէ օթուրմըլ օլտուղընը կէօրալիւնի , վէ Ժաննէթ իսմի իլէ
օլմայրու , Օգթավի , տիւպէր Օգթավի նամըլա եատ խտիտիկինի հիքեայէ էյլէտի :

Մօրիս սանտալիէսինին իւզէրինտէ սըչրատը .— Օգթավի , տիւպէր Օգթավի
մի՞ . աճապա նօթէրին օղլուըն իլիթտիլի իսմ սահիհէն պո՛ւ իսմ միթմիլ :

Գլօտին .— Էվվէթ էֆէնտիմ :

Մօրիս .— Օգթավիլի գըզընա պէնգէթմիլ օլմատըղընա էմին մի իմիլ :

Գլօտին .— Նօթէրին օղլուըն եանըլմըլ օլմաը գապիլ տէյիլ . Ժաննէթ չօ-
ճուգըղընտան պէրի թանըր , հաթթա սօն տէֆա Բարիսէ կիթմէլտէն մուգատ-
տէմ , մէրդուժէնին՝ Սիմօնըն ըէսմիլլէ պէրապէր կէօնտէլմիլ օլտուղը ըէսմի պու-
րատա կէսրմիլլ իտի . կէրչի շու հալինտէ Օգթավի մուհապպէթը մատէրանէյէ շա-
յէսթէ տէյիլ իսէ տէ , պէն երինէ օ ըէսմի սագլամըլմ տըր , վէ տալիմ տալ սագ-
լաճաղըմ . . . Լաքին տիվարա պսաճագ օլսամ , պէնիմ իչիւն այս օլաճաղը ճիհէթ-
լէ , տօլապըմտա հըֆը իթմէքտէյիմ :

Մօրիս .— Օ ըէսմի պանա կէօսթէրի՞րմիսին :

Գլօտին .— Գըզըմըն ահվալինի սէօյէտիքտէն սօնդրա , ըէսմինի կէօսթէրմէք-
տէ նէ՞ մահզուր վար .— տէյէրէք , այաղա գալգտը վէ աօլապը աչըպ , ըէսմէրին
իչինտէն գըզընըն ըէսմինի արամաղա պալլատը :

Մօրիսին հէյէճանը գալպի , ըիգասը խիլաֆընտա օլարագ կիթտիքճէ արթմագ-
տա իտի : Օգթավի իսմի ճիկէրինէ գատար իլլէմէքտէ իտի : Գլօտին Շարվէնին
մէչրու գըզը Ժաննէթին՝ քէնտի մահպուպէսի Օգթավի օլմաը սահիհ՞ մի տիր
տէյու տիւլիւնմէքտէ իտի :

Հիչ պիր վագթ Օգթավիյէ ագտը վէլատէթինի կէօրմէք թէքլիֆինտէ պու-
լընմամըլ օլտուղընտան , վէ ասըլ իսմլէրի գուլագլարընա խօշ կէլմէտիլի թագ-
տիրտէ օ միսիլիլ գըզլարըն տէյիլթիրիլ պաշգա իսմ թագընտրգլարընը տա պիւ-
տիլինտէն , ըէֆթէ ըէֆթէ , Օգթավի իլէ Ժաննէթ այնը շալսա օլտուղընա , վէ
ըէսմի կէօրալիւքտէ իլթիպահը միւնտէֆի օլաճաղընա գարար վէրտիքտէն սօնրա
էկէրչի տիւպէր Օգթավի տէնիլլէն սահիհէն Ժաննէթ իսէ , հէր նէ գատար Սիմօն
իլէ արասը աչըգ օլսա , երինէ մէրգուճէյի Բարիստէ կէօրմիւլ օլաճաղընա վէ Օգ-
թավի վատթասըլա , Արման Ֆարվիլին վարիսէսի Սիմօնըն պիսմուհուլէ պուլու-
նաճաղընա գանաաթ հասըլ իթտի :

Գլօտին՝ չէքմէճէնին պիրինին իչինտէն ասըլ մէչին պիր ճըզտան վէ ճըզտանըն
արասընտան պիր մէթուպ զարֆը , վէ զարֆըն իչինտէն իքի ապէտ ըէսմ չը-

գարտը, վէ գըզընըն եիւզիւնէ պագա պագա հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ, — իշթէ, իշթէ, պագընըզ նէ գատար կիւզէլ տիր—տէտի :

Մօրիս՝ Գլօտինին վերմէքտէ օլտուղը ըէսմի այըպ, պիրտէն մաշուգէսի Օգթավինին ըէսմի օլտուղընը թանըյըպ, եավաշճա .— Օ տըր . շիւսկէ եօգ . հէր չէյ սըրասընտա—տէտիքտէն սօնրա, եիւքսէք սէս իլէ .— Ֆիհագիգա զայէթ կիւզէլ պիր գըզ իմիշ . պէօյլէ կիւզէլ պիր մախուգըն էլպէթթէ քի Բարիս կիպի պիր մահայտէ արգասընա տիւշէնլէր չօգ օլուր . . . օ միւնասէպէթլէ տէ Ֆէնայա սարմըլ . զաթէն աշգ վէ տէպտէպէ վէ սէֆահաթը միւթէնէվիանըն իղֆալաթընա մուշ գապէլէ իտէպիլմէք իշիւն, հէնուգ բէք կէնճ տիր : Սէնտէ տէ գիւպահաթ վար, մա'տամ . . . գըզլարըն ըֆֆէթ վէ Ֆաղիլէթլէրի տարիմա թէհլիքէտէ պուլլնան Բարիս կիպի ինսանը պաշտան չըգարան վէ Բարէլ գուլէսինէ պէնպէմիշ օլան պիր մէմէքէթէ, գըզընըն կիթմէսինէ միւսաստէ իթմէմէլի իտին . . . Շիւսկէսիզ, Սիմօն տա, սէնին գըզընըն սարտըղը եօլա սարմըլ օլմալը տըր :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ, Մօրիսին շու թէշպիհլէրինի վէ հիւսնիւ ախազ տէրսալէրինի իիթմիշ օլսալար իտի, պրուշլարընըն ալթընտան կիւլէճէքլէրի տէրքեար իտի . քէնտինին ախազընա տապան տապանա զըտտ օլարագ Մօրիսին շու սուրէթլէ իտարէի իսան իտիշի տօղրուսու շայանը սէնա իտի :

Գլօտին գըզարմըլ օլան կէօզլէրինի տիլէրէք .— Ա'հ, էկէր մէրհոււմ գօճամ պէնիմ սէօզիւմի տինկէմիշ օլսա իտի, նէ' Ժաննէթ նէ' տէ Սիմօն կիտէմէզէր իտի . շիւնքի իքիօի տէ հէնուգ հպտտը ըիւշտէ պալիզ օլմամըլ օլտուգլարընտան, սալըվէրմէմէկէ հագգըմ վար իտի . . . զապըթա մարիֆէթիյլէ կէրի պիլէ կէթիթթտիթէպիլի իտիմ . . . լաքին նէ' չարէ . . . ինսան զաիֆ պիր մախուգ տըր . . . իշին Ֆէնայա սարապիլէճէլի պիլինէմէզ :

Մօրիս .— Օ պիր ըէսմ տէ Սիմօնըն ըէսմի մի տիր :

Գլօտին .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Օնու տա կէօրէյիմ, ըէճա իտէրիմ :

Գլօտին .— Պուլուրըն . . . Սիմօն տա չիրքին սայըմագ ամիա, գըզըմըն կիւզէլլիշի նէրէտէ', օնընքի նէրէտէ . . .

Մօրիս .— Ղայէթ կիւզէլ պիր գաֆա . . . պու ըէսմի պանա վէրլիմիսինիզ :

Գլօտին .— Սիզէ' մի վէրէյիմ :

Մօրիս .— Էվվէթ :

Գլօտին .— Նէ' եաբաճագսըն :

Մօրիս .— Մատամ քի սէն Սիմօնըն Բարիսին հանկը թարաֆընտա պիւլուշ տըղընը պիլմէյօրսըն, հիշ օլմագսա պու ըէսմ, Սիմօնը պուլմագ խուսուսընտաքի թէշէպպիւսաթըմը գօլայլաթտըրապիլի . . . Մատամ քի, սէնին պիր խաթան եիւզիւնտէն պու կիւնքի կիւն պիր թագըմ գահմէթէ տիւշար օլմուշըմ տըր, շու հալաքէ, պու ըէսմի հէր հալտէ պանա թէշլիմ իթմէլիսին . էկէրջի Սիմօնը լայըզը վէճհ իւզրէ մուհաֆագա իթմիշ օլսա իտին, շիմտի արամաղա իհթիյան գալմագ իտի :

Գլօտին .— Պու ըէսմ իլէ, Սիմօնըն նէ' օլտուղընը անլամագ իւմիտինտէ մի սինիզ :

Մօրիս .— Էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . . . հաթթա էմինիմ . . .

Գլօտին .— Էօյէ իսէ պէն տէ տիկէր ըէսմ իլէ Ժաննէթի պուլապիլիօրմի-
յիմ :

Մօրիս .— Նի՛շիւն պուլամայասըն :

Գլօտին .— Բարիս օ գատար պէօյիւք պիր մէմէքէթ տիր քի . . .

Մօրիս .— Բարիս նէ գատար պէօյիւք օլուր իսէ օլուն . . . արանըլան քիմսէ-
նին թամ ըէսմի էլտէ օլտըգտան սօնրա , էր կէճ պուլաճաղընա շիւպէն եօգ :

Գլօտին .— Ալընըգ էօյէ իսէ Սիմօնըն ըէսմինի . Ալլահ վերէ տէ պիր կիւն
Սիմօն պէնիմ խաթամը աֆվ իթմիշ օլտուղընը պանա եազըպ պիլտիրէ իտի :

Մօրիս .— Գապահաթընը շիմտի մի թանըմաղա պաշլատըն :

Գլօտին .— Գապահաթըլ պէն տէյիլ , մերհում գօճամ իտի . . .

Մօրիս .— Սիմօնը մուհաֆաղա վէ մերգուճէյէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ սանա
լազըմ կէլէն մէպլաղ վերիլմիշ օլտուղը ճիհէթլէ , սէն մէսուլսըն :

Գլօտին .— Հէր շէյէ սէպէպ օլան օ բարա տէյիլ մի . . . մերհում գօճամ կէ-
լիպ քէնտինտէն հիսապ սորաճաղար տէյի գօրգար իտի :

Մօրիս .— Շիւպէն մի վար . սաղ օլսա իտի , պու կիւն պէն քէնտինտէն հի-
սապ սորապիլիր իտիմ . ղէվճին եանըշ հիսապ իթմիշ . շիւնքի , օ գըզը սիզէ էմնիս
յէթ իթմիշ օլան գարը էլեէվմ սաղ օլսա իտի , շիմտիյէ գատար կէլիպ չօճուղընը
նէ՛ եաբմըշ օլտուղընըզը սորապիլիր իտի :

Գլօտին տիթրէմէքտէ , վէ սաշլարընա գատար թէրլէմէքտէ իտի :

Մօրիս սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Պուճտան եիրմի իքի սէնէ մուգատտէմ սանա
վերիլմիշ օլան օթուգ պին Փրանգ իլէ , Սիմօն հազգընտա , սէնտէն հիսապ սօրմա-
ղա հազգըմ օլտուղընը ունութմայասըն . . . էկէրշի արայըպ տա պուլամայաճագ
օլուր իսէմ , կէլիպ շու հազգըմը սէնտէն թալէպ վէ սանա թէպիմ օլունմըշ օլան
չօճուղը սէն քէնտին արայըպ պուլմանը իտտաա իտէճէյիմ . շիմտիլիք եալընըգ պա-
շըմա չալըշըրմ . . . հաթթա , սանա վերիլմիշ օլուպ , շու պուլունտըղըմըգ էվ իլէ
միւշթէմիլաթընըն սաթըն ալընմասընա հասը օլունմըշ օլան ազչէտէն տէ շիմտիլիք
պահա իթմէմ . . . լաքին պիր շարթ իլէ . . .

Գլօտին .— Նէ՞ շարթ իլէ , նէ՞ շարթ իլէ :

Մօրիս .— Շու շարթ իլէ քի , հիշ քիմսէյէ հիշ պիր սէպէպէ մէպնի , պէնիմ
պուրայա կէլիշիմին մագսատը ասիսինի պիլտիրմէյէճէքսին . քիմսէյէ , անլատըն
մը . . . պու շարթը գապուլ իտէրսէն սէնտէն նէ ազչէնին հիսապընը արարըմ , նէ
տէ Սիմօնը :

Գլօտին .— Եէմին իտէրիմ քի քիմսէյէ սէօլէմէմ :

Մօրիս .— Նիշիւն կէլմիշ օլտուղըմը սորարլարսա նէ՞ տէյէճէքսին :

Գլօտին .— Պէպէմէք իշիւն պիր չօճուգ կէթիրմիշ իտի , վէ լաքին իքի թանէ
եէտիմտէ պուլունտըղընտան գապուլ իթմէտիմ , տէրիմ :

Մօրիս .— Պու ճէվապ գանաաթա քեաֆի պիր ճէվապ տըր . . . պաշգա սէօզ
լազըմ տէյիլ :

Գլօտին .— Պաշգա սէօզ սէօլլէմէմ քի :

Մօրիս .— Բէք ալա :

Գլօտին .— Շիմտի տէ պէն սիզէ պիր շէյ սիւվալ իտէճէյիմ :

Մօրիս .— Նէ՛ Խիւվալ իտէճէքսին : Զարուգ սէօյլէ . . . վազթ կէշիօր , կիթ-
մէլիիմ :

Գլօտին .— Պեր գաչ տաքըգա գատաղ քիքի արդօյաճաղմ . Բարիսէ՛ մի ալ-
տէթ իտէճէքսինիզ :

Մօրիս .— Էվվէթ :

Գլօտին .— Գըզըմըն խըզմէթ իթմիշ օլտուղը սօն տիւքքէֆնըն ապրէսինի սի-
ղէ վերէպիլիրիմ . . . օրայա միւրաճաթ իտէճէք օլուր իսէնիզ , նէրէտէ պուլուն-
աղընը պէլթի խապէր ալըրսընը . գըզըմը պուլուր իսէնիզ , պէլթի օնուն վէսա-
թէթիլէ Սիմօնը պուլուրսընը . . . օ զէման . . .

Մօրիս՝ Գլօտինին Ֆէքրինին անլալըպ .— Օ զէման Բարիստէ գէլդէ Օգէմ-
նամըյա եատ օլունան գըզըն Ժաննէթին նէ օլտուղընը սանա կաղարըմ . . . տէ-
յէճէյին պու տէյի՞ մի :

16

Գլօտինին կէօղէրի եաշ իլէ աօլուպ .— Էօյլէ՛ , էօյլէ՛ . Թամա՛մ , Թամա՛մ .
սիղէ զահմէթ օլմաղսա , պէնի մէսրուր իտէրսինիզ . . . չիւնքի , հալա սէվէրիմ .
նէ եաքայըմ . . . նէ գատար Ֆէնայա սաբսա երինէ գըզըմ աղը . . . պէլթի պու
կիւնքի հալիւնի սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իթմէյօր իսէ , պէն եաղար իսէմ էլպէթ պիր
ճէվապ վէրիր :

Մօրիս .— Իսթէտիյինի եաբարըմ . . . սէնիլն խաթըն իչիւն . . . Սիմօնը արա-
աղըմ սըրատա , գըզընը տա արար պուլուրըմ :

Գլօտին .— Վատ իտէ՛րմիսինիզ :

Մօրիս .— Վատ իտէրիմ :

Մօրիս , Օգթավի իլէ միւնապէպաթտա պուլունաղընը մատամ Շարվէյէ ան-
լաթմազ իսթէմէտիյինտէն , մէրգուճէին վէրմէքտէ օլտուղը Թաֆսիլաթը տինլէ-
մէք մէնպուրիյէթինտէ պուլունմըն իտի :

Գլօտին .— Թէշէքքիւր իտէրիմ , Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ . էյի պիր
զաթ օլտուղընըզ եիւզիւնիզտէն պէլլի . . . Ժաննէթին իւշ սէնէ էվվէ նէ՛րէտէ
պուլունմըն օլտուղընը չիմտի սիղէ սէօյլէրիմ—տէյիպ , բէսմէրի չըգարաղը
ճըզտանը աշտը , վէ պիր գաչ մէթուպլար չըգարըպ Մօրիսէ վերէրէք .— Իլթէ
եաղմըն օլտուղը մէթուպլար , սիղ քէնտինիզ օգույուն . չիւնքի պէն օգուճազ
պիլմէմ . մէթուպլարըն պիրինին իչինտէ ատրէսի տէ վար տըր . . .

Մօրիս մէթուպլարտան պիրինի աչըպ . 13 մարթ 1873 . . . Պո՛ւ մը պըր :

Գլօտին .— Սօն մէթուպլար օ տըր . ատրէսի օնտա պուլունմազ լաղըմ կէմիւր :

Մօրիս Թանըաղը եազը վէ իմլա իլէ եաղըմըն օլան մէթուպլար կէօղտէն իւն-
չիրիպ , իբինճի սահիֆէնին սօնունա եէթիլտիքտէ , ալամէթը Թէաճճիլպ ըզհար
էյլէտի :

Գլօտին .— Պուլտընը՞ գ մը :

Մօրիս՝ կէօղէրի տալիմա սօն սաթըրաբա մաթուֆ օլտուղը հալտէ .— Էվվէթ
պուլտըմ :

Գլօտինն — Իսթէր Իսէնիզ օգույրնըզ տա , օ Իսէ՝ սէօյլէյիմ սիզէ :

Մօրիս Երեքսէք սէս Իլէ պէրվէճհը զիր գրասթ Իթտի :

Սէլլէ-Ի-Էլլէ-Գէլլէ-Էլլէ , Ելլէ-Գէլլէ-Էլլէ , Վէրէօյլ սօթ-ալլէ-Էլլէ 25 Կոնսթանտնուպօլիս Մօ-
թէօ Լէ-Գօլլէ Պրէս-Օլլէ Իսէնի Գէլլէ , Երայա Եալ :

Գլօտին — Թամամ , օ տըր :

Մօրիսին Թէաճճիւպիին սէպէպի նէ օլտոնդընը օգույանլարըմըզ անլամըլլար տըր :

Մօրիս՝ Վիգ-Սիւր-Պրէնէ Սիմօնը պուլմաղա կէլմիլ , պուլմամըլ , վէ ֆազաթ զարիպ պիր Թէսատիւֆլէ Բարիստէ պօշ պօշնա Իսթիհսալինէ չալլըտըլը մալիւմա-
թը Երատա Իտինմիլ օլտոնդընտան , սէյահաթընտան Իսթիֆատէ Իթմիլ սալըլտը , Արման Տարվիլին միրասընըն Թագսիմ օլունաճաղը կիւն մէրգուլըն Իքի վարիսլէրի
էօլմիւլ օլուրլար Իսէ , պրագմըլ օլտուղը օն Իքի միլեօն սէրվէթին քէնտիսիլլէ
չէրիքլէրինէ գալաճաղը մուգարրէր օլտուղը ճիհէթլէ , մէրգուլ Արմանըն վարիսէ-
լէրինտէն պիրիին Իզինի պէօյլէճէ Մօրիս-էօյրէնմիլ Իտի : Կէրչի Իպթիտատէ Թէ-
աճճիւպտէ գալըպ տիւչարը հէյէճան օլմուլ Իտի Իսէ տէ , տէրհալ արամը տիլի Եէ-
րինէ կէլիպ , Գլօտինէ Խիթապէն . — Պու ատրէսին սուրէթինի ալալըմ . Իլիմէ
չօգ Եարայապիլիր , — տէտիքտէն սօնրա , մէզքիւր ատրէսի տէֆթէրինէ գայա
Իթտի :

Շու սըրատա Խըզմէթճիսի Իքի չօնուգլար Իլէ Իչէրի կիրտի :

Մօրիս Թէչէպպիւսաթը վագըասընը քէնտիսինէ պիլտիքէճէյինի մատամ Շար-
վէյէ Թէքրար Թէահհիւտ Իտէրէք Վիգ-Սիւր-Պրէն Եօլունը Թութը , վէ օրատան
տա Ժուանեի սթասիօնընա կիտէն օմիւրպիւսէ բաքիպ օլտու . Իւչ սաաթ սօնրա
Բարիսէ միւթթէհի ազիմէթ օլան չըմէնտըֆէր գաթարընըն Իչինտէ պուլունմագ-
տա Իտի :

Նէթիճէթի Թէչէպպիւսաթընը պիր ան էվվէլ Բիէր Լարթիկ Իլէ Վէրտիէյէ պիլ-
տիրմէք վէ ալընը էօյրէնմիլ օլտուղը , վէ Սիմօնըն Իզինի կէսաթէրէճէյինի մէմուլ
Իթտիլի Օգթալլիլի Խիթինթագ Իթմէք արգուսընա մէպնի Թաճիլ Իթմէքտէ Իտի :

Ագչամ Իսթիւ Բարիսէ միւվասէլլէթլէ , տօղրու Նափարէն սօգաղընտաքի Խա-
նէսինէ կիտիպ էլպիսէլէրինի տէյիլթիրտըտէն վէ չէքի տիւզէն վէրտիքտէն սօնրա ,
Մօրիս Օգթալլինին Խանէսինէ կիթտի : Վագթ կէչմիլ օլտուղը ճիհէթլէ , գարթան
Վան Պրէօթի պուլաճաղընա էմին տէյիլ Իտի :

Օգթալլիլի Խանէսինտէ պուլուպ , Մօրիս Խըզմէթքեարա պիր գարթ վէրէրէք
կէլմիլ օլտուղընը Խապէր վէրտի :

Օգթալլիլի Խանէսինին հէր շէյինի Թէպտիլ Իթմիլ օլտուղը միսիլիւ , Խըզմէթ-
քեարալը տա տէյիլթիրմիլ օլտուղընտան , Մօրիսին Թանըմատըլը պիր Խըզմէթ-
քեար . — Մատամ պու ագչամ գապուլ Իթմէյօր — տէյիլ ճէվապ կէթրտի :

Մօրիս ըսրար Իթտի Իսէ տէ , Թալիմաթընըն Խարիճինտէ հարէքէթ Իթմէյէ-
ճէյինտէն պաչգա ճէվապ ալամատըլընտան , Գօնթ Իվանա լանէթ օգույա օգու-
յա պրագըպ սափուլտը :

Ֆօսսէ-Սէն-Վիգթօր սօգաղը հէնուզ քեամիլէն էսկի հալինի զայպ Իթմէմիլ

պիր սօգադ օլուպ , հալա պիր թագըմ էսկի էվլէրի միւլթէվի իտի : Մէգքիւր խանէլէրտէն պիրինին ալթընտա , ալչադ թաւանլը , գարարմը տիվարլը պիր շա-
րապ մաղապասը վէ լօգանթա վագը օլուպ , մէգքիւր տիւքքեանտա իւսթիւ պաշը
եաղլը պիր գարը սըղըր վէ սէպգէ սաթմագտա իտի : Պու տիւքքեանըն միւլթէրի-
լէրի՝ էքսէրիա չարգըն մագուլէսի առամլար օլտուղը ճիհէթլէ , բօլիս տըգգաթ
ու նէզարէթինի էքսիլթմէմէքտէ իտի : Մէգքիւր տիւքքեանըն իսմի Բըլէ-Պլէօ թա-
պիր օլունմագտա օլուպ , պու իսմ տախի , գարընըն սաթմագտա օլտուղը պիր
նէվի քէսկին իշկիտէն տօլայը թագըլմըլ պիր իսմ իտի : Պու իշկի իսէ , տէօքիւլ-
տիքտէ՝ քէզապ կիպի , մասալարըն իւզէրինէ պէզ եէրինէ չիվիլէր իլէ մըխը օլան
մուշամմայը աշընտըրըր պիր նէվ շարապ իտի . մամաֆիհի , պիր գաչ նէվի ֆէնա
շարապլարըն մախլութը օլան մէգքիւր իշկիյի սէվէ սէվէ բէք չօգ իչէն պուլուն-
մագտա իտի :

Մէգքիւր տիւքքեան իւշ տաիրէտէն միւրէթթէպ օլուպ , պիրիսինտէ Վէնսան
Պէլլավուան եախօտ Պապա Կրէնչէօ նամընտաքի սահիպի օթուրմագտա իտի :

Խօշ պիր ախլագա մալիք օլան Պէլլավուան՝ էօլիւ քէմիյի կիպի գաթի պիր
քիմսէ իտի . իքինճի տաիրէ՝ օճագլար վազ օլունմըլ վէ մաթպախ իթթիլազ իտիլ-
միշ իտի . պուլտան մաստա ալթը առէտ տէ մասա գուրուլմըլ իտի . հէր կիւն
պիր թագըմ աճ հէրիֆլէր կէլիպ ազ պիր բարա իլէ զայէթ քէօթիւ պիր եէմէք
եէյիպ կիթմէքտէ իտիլէր :

Իւշիւնճի տաիրէտէ եալընըզ իքի մասա պուլունըպ , առի առամլարա գարըլ-
մագ իսթէմէյէն , վէ քէսէլէրի օլտուգճա օլուն էն շէ+ միւլթէրիլէրէ մախ-
սուս իտի . մէգքիւր տաիրէյէ շէ+էլա քէսմիյէ օլունմագտա իտի :

Հէր տաիրէտէ եարըմ թէրթիպ պիր կազ ֆէնէրի եանմագտա իտի . չիւնքի
Պապա Կրէնչէօ էքօնօմիյի սէվէր պիր քիմսէ օլտուղընտան , անախթարլարը եարըմ
չէվիրմէքտէ իտի :

Գօնչուլարըն պագըլարը Պէլլավուանըն գէնկին իտիւկինի վէ սէնաաթընը մէ-
րագ իշիւն տէվամ իթմէքտէ օլտուղընը թախմին , վէ պագըլարը տա պօրսա օ-
լունլարընտա վարիյլթինի քեամիլէն զայպ իթմիշ , վէ տիվարլարընը սըվալայանագ
վէ վիւքէլա տաիրէսինին տիվար քեաղլտլարընը թագէլէյէնէք գատար պիլէ ազչէ-
սի գալմամըլ օլտուղընը իտտաա իթմէքտէ իտիլէր :

Իսթէյէն պէյէնտիյի կիպի գանն ու թախմին իթսին , պիզ հագըգաթը հալի
պիլիւրիզ . շէօյլէ բի , Պապա Կրէնչէօ պիւթիւն էօմրիւնտէ բարա գաղանմըլ վէ պօր-
սատա պիր ազչէսինի պիլէ զայպ իթմէմիշ , վէ ֆագաթ արտտան գաղանմագ հա-
սէտինէ տիւշմիշ պիր քիմսէ իտի :

Նասըլ քի թամաքեար օլան քիմսէլէր , էօյլէ տէ մէխանէճի Պապա Կրէնչէօ ,
հէր նէ գատար լիւզուլընտան զիյատէ գէնկին իտի իսէ տէ , տահա զիյատէ գէն-
կին օլմագ արզուսընտա պուլընմագտա իտի . ալթուլ վէ կիւմիւշ սիքքէլէրի պիր-
պիրի իւզէրինէ եըզմայը սէվէր վէ օթուզ սէնէտէն պէրու քէմալը ազամէթլէ ի-

չինտէ օրուորեւոյ օթուրմագտա օլտուղը տիւքքեանը պրագմագլըղը խաթրընտան
պիւն կէշիրմէզ իտի :

Միւշթերիւրիւրին չօղունըն հանկը սընֆը էհալիյէ մէնօուպ օլտուղընը էյիճէ
պիւթիյիտէն , ետիւրմէքտէ վէ իշիրմէքտէ օլտուղը էլխասըն ախլագընճա ալա
Ֆիւթուր իթմէզ վէ վէրէսիյէ հիչ պիր շէյ վէրմէզ իտի : Արա սըրա թզլիս մէմուր-
լարը կէշիւ օչանթայ : օգլարլար վէ պագը մալիւմաթ ալըպ կիտէրլէր իտի : Պա-
պա կրէնէօ հիչ պիր վէճ իլէ բօլիսին թէհարրիյաթ վէ թէչէպպիւսաթընա գա-
րըմայըպ , տիւքքեանընտան տիշարը օլան շէշլէրէ ասլա միւտախէլէ իթմէզ իտի :

Բըթիւ-Պլէճ յօգանթասընտան պահս օլունտըղը սըրատա , սաաթ ագչամըն թամ
սէքիզի օլուպ , մասալարըն քեաֆֆէսի տէպպաղ , բաչալլարըն , էլպիսէճի , էրքէք
գարը կէղէր չալկոճը կիպի քէսէլէրի գալիֆ վէ իշթիհալարը գուվլէթլի միւշթերի-
լէր իլէ տօլու իտիլէր :

Եւթէքլէրին ֆիյաթլարը միւշթերիւրին քէսէսինէ ույղուն օլուպ , սէպզէլի էթ
գըրգ վէ եալընը սէպզէ եիրմի բարայա վէ սիր լիթրա շարապ տէօթթ զրուչա
սաթըլմագտա իտի : Կիւնտիւզ տէմիր բարմագլըղը բէնչէրէլէրտէն օլտուգճա իշէ-
րի պարընըգ աքս իթմէքտէ իտի . Վէ-Կէլ Գալէ-Կիւթի Պի-Բի-Բ սօգաղընա չըգը-
լապիլիրտի իսէ տէ , բարա վէրմէքսիլին սիվիլէն օլմասըն իշիւն մէլխանէնին իշպու
գաբուսը տաիմա քիլիտի թութուլմագտա իտի :

Վէ-Կէլ Գալէ-Կիւթի մասալարըն տախի էօնլէրինէ միւշթերիլէր եէրլէլիլէր
իտի . իլք մասանըն էօնիւնտէ իքի միւշթերի օթուրմըլար , մասարաֆտան գաչըն-
մագլըղըն պօլ շարապ իլէ միւթէատտիթ թաամլար կէթիրթմէքտէ իտիլէր . իքիննի
մասանըն էօնիւնտէ տախի իւշ քիշի օթուրմըլար , տիկէրլէրինտէն սատէ օլարագ
թաամ իթմէքտէ վէ արա սըրա գօնչուլարըլլա գօնչումագտա իտիլէր : Միւպահա-
սա Բէր Լաշէզ մէգարիսթանը վագաասը իւզէրինէ ճէրէյան իտիպ , օլ պապտէ ի-
տարէի գապըթա թարաֆընտան կագէթալարա մալիւմաթը լայըգէ վէրիլմէմէսինէ
իթիւրաղ օլունմագտա իտի : Միւքէմմէլ սուրէթտէ թաամ իթմէքտէ օլան իքի քի-
չի , օգուլանլարըմըղըն բէք մէճհուլի քէսան օլմայըպ , տաիմա պէրապէր կէզմէք-
տէ օլան կալուպէ իլէ Սիվլէն Գօրնիւ իտի :

Պապա կրէնչէօնին շարպպը էսէրի օլարագ չէնէլէրի կէվլէմիշ օլուպ , պագը
խուսուսաթտա իշթիյաթը էլտէն պրագմամագտա իտի իսէլէր տէ , պագէն տախի,
եւիւքսէք սէս իլէ զարիպ իթիւրաղ վէ միւթալալարա գալգըլմագտա իտիլէր :

Եանլարընտաքի մասատա օթուրմըլ օլան իւշ քիշիտէն պիրիսի . — Պէն էօլլէ
զանն իտէրիմ քի , պու իշին տէ տիկէրլէրի միսիլիւ իւսթիւ էօրթիւլիպ գաբանա-
ճագ տըր . . . էվրագընը տօլապա աթարլար վէ սիր տահա պահսը պիլէ օլմագ
վէսսէլամ . . . չիւնքի շու ճինայէթտէ նուֆուղը գաթլարըն մէտիսալի օլմալը տըր ,
պիր մէզար վէ պիր արապա իշինտէ աթիւմ էօլտիւրթմէք , էօլլէ պայաղը գաթիւ
լէրին պէճէրէճէքլէրի իշ տէյիլ . . . սէն նէ՞ տէրսին կալուպէ :

Ապիւուպէ . — Օլապիլիր . պէն տէ պու իշտէ նուֆուղը գաթլարըն բարմաղը
օլմասըն էֆքեարընտայըմ . . . պու ֆօգտան պէրու գուրուլըլ պիր թուրը օլմագ
լագըմ կէլիր . . .

Սիւվէն Գօրնիւ . — Պէն տէ պու ֆիբրտէյիմ . . . Մուայէնէխանէնին Թալարը
իւզէրինք ցէրիւիշ օլան էրքէր իլէ գարըտան պու վէնէ իլէ պիր գան պընմփսըն .
տա , միւհիմփ վէ շայանը թէանճիւտ պիր սէպէպ օլմալը տըր :

Շու սըրատա թագրիպէն էլի եաշնտա , պրուներ գըրմըգը պոյա իլէ յալան
մը , սըրթընա էսկի պիր շալ ալմը , պէյազ իլէ սիյաշ սանթրանճը պիր ֆիսթան
կիյինմիշ , ալաղընտա գալըն վէ պէօյիւք պապ գապը , օմուղընտա պիր էլպիսէ
պըղչասը եիւքլէնմիշ պիր գարը օտանըն գաբուսընը աշրպ , պաշընը իշէրի ուզա
տըպ . — Օրատա պիր գատընճըգ իշիւն եէրինիզ վա՛ր մը . . . օրասը տօլու մը :

Իւշ քիշիլի մաքատան պիրիսի . — Նի՛շիւն եէրիմիզ օլմասըն . իշէրի կիթիմիզ
. . . գատըն իշիւն եէր պուլընմամազ օլու՛ղ մը . իլլա քի սիգին կիպի պիր գատըն
իշիւն . . . խուսուսիլէ , էկէր էհվէն պիր ֆիյաթ իլէ պանա պիր բարտէսիւ վէրէ
պիւնէք օլսան , պիր տէ իշ եաբմը օլուրըգ :

Էլպիսէնի գարը . — Ույտուրուրըգ կէ՛օղիւմ , ույտուրըգ . սէն խօշ պիր ա
տամա պէնգէյօրսըն . չու սօլ թարաֆընտա , գալպինին թարաֆընտա պանա պիր
եէր աշսա՛նա քի օթուրքայլմ—տէտիքտէն սօնրա , մաթպախա տօղրու պաշընը չե
վիրիպ , պանա պիր օմլէթ իլէ պիր էթլի բաթպիէս վէ պիրազ տա շարաս պէթի
րին—տէյու միւնասէպէթաիզ պիր սէս իլէ պաղըրարազ իշէրի կիրտի գաբույը գա
բատը , վէ եէր աշմը օլան միւլթէրինին եանը պաշընա եէրլէշտի :

Մէրգու միւլթէրի երիմի իւշ երիմի տէօրթ եաշնտա , գաիֆ սօնուգ պէնգ
լի , մօրարմը տուտադը , կէօղլէրի չուգուրա պաթմը կէնճ պիր քիմաէ օլուպ ,
գուրու գուրու վէ միւլթէմատի սուրէթտէ էօքսիւրմէսինտէֆ , եարրագ տէօքիւ
մինտէ աշրէթէ կիթմէկէ հազըրլանմը օլա՛ն կէօյիւս իլլէթլի պիր պիշարէ օլտուղը
նիւմայան իտի : Բուասսի հապսխանէսինտէ իքի սէնէտէն պէրու մէվգուֆ օլուպ ,
հէնուգ չըգմը իտի :

Էլպիսէնի գարը՝ մէրգու մէ խիթապէն . — Նէ՛ տէյօր իտին սէն , եալրու մ պա
գայըմ , նէ՛ չէյէ լիւզումըն վար իմիշ . . . պիր բարտէսիւ մի՛ . . . սընա՛գ թութա
ճագ պիր չէլ մի իսթէրսին . . . պէօյիւ սօղուգ հալայարտա , չու կիյտիյին էօրիւմ
ճէք կիպի սէյրէք պէգտէն իսէ , սընագ թութաճագ պիր չէյ լաղըմ տըր սանա . . .
լաքին էսէֆ իտէրիմ քի չու արալըգ իսթէտիյին մալտան եանըմտա եօգ . պօղչամ
տա եալընըգ եէլէք իլէ բանթալօն վար :

Էլպիսէնի գարը հէմ լագըրտը իտէր , հէմ տէ շարապըն տէօրտիւնճի լիթրա
սընը պօշալթմագ տա օլան կալուպէ իլէ Սիւվէնի սիւզէր օլտուղընտան , քէնտի քէն
տիլէ . — Պուենլար պէնիմ ալրատըղըմ իկիթլէր . . . թանըրըմ ,—տիմէքտէ իտի :

Մայէթինտէ միւսթախտէմ օլան քէստըն պիլէ քէնտիսինի թանըյամայաճագ
լարը պիր սուրէթագէ թէպտիլ գըյաֆէթ իթմիշ օլան էլպիսէնին , էմէ ժուպէր
օլտուղընը էլպէթթէ օգուկանլար տէրք էյիւմիլէր տիր :

Էմէ ժուպէր շարապը տօլտուրըպ , գօնչուլարըյա գատէհ գատէհէ ուրուշ
տըգտան սօնրա , պիր համալտա եուտուվէրտի . . . վէ էօնիւնէ գօնուլմը օլան
թաամլարը եէմէկէ պաշլատը :

Միւլթէրիլէրտէն պիրի . — Շու չաթալ սալտըրըշընըգա հիշ տէյէճէք եօգ :

Էմէ ժուպէր . — Տէմէյին , աճըգտան պաշըմ տօլանմաղա պաշլամը իտի . սա
պահըն օնուստան պէրու , աղընմա չէք գօմամըղմ :

Միւշթերի .— Տէմէք քի ալըշէիիչ սըրասընտա :

Էմէ Ժուպէր .— Ա՛հ , հաթթա բէք պօղուգ , դայէթ պօղուգ էյի չուխաաան
եաբըմըզ պիր գաթ էլպիսէ հէր եէրաէ օթուգ պէշ ֆրանգա սաթըլըյօր , պէլիմի-
գի պիւքէն իշթէ պուրասը :

Կալուպէ .— Թուլ միւտաէթ սուս տուրմագըլըը սէվմէտիյինտէն սէօզէ գարը-
շըպ .— Բէք էյի օլմուշ , բէք էյի . օթուգ պէշ ֆրանգ իլէ պիր գաթ էլպիսէ ալ-
աըղըն կիպի , թէքմիլէն շէֆ օլուպ պիթէյօր . . . գատընլար տա աաէթա գաբը-
շըյօրլար :

Էմէ Ժուպէր .— Էյի ամմա գարարը պիգէ տօղունըյօր . պիգիմ մալլէրիմիգին
եիւզիւնէ պագան պուլունմայօր . եավաշ եավաշ միւշթերիլէրէ պատիհավա տա-
ղըթմայա պաշլամալը քի ալան օլսուն :

Սիլվէն .— Եէնի էլպիսէ տէ ալըրմըն :

Էմէ Ժուպէր .— Իշիմէ եարար նէ քի պուլուր իսէմ ալըրմ , վէ թէրգինին
հիսապընը կէօրմէք վէ եախօտ բարասընը իգամէթկեահըմտա վէրմէք քիպֆէթինէ
տէ միւշթերիլէրիմի տիւլիւրմէմ . . . սաթանլար իշիւն բէք գօլայըգ տըր :

Կէօյիւս իլլէթլի միւշթերի .— Ուսթատ շէյ պու գարը :

Էմէ Ժուպէր .— Հաղըր էլպիսէճիլէր պիգի պաթըրըյօրլար , օնուն իշիւն իշի
ույարընա պաղլամագտան պաշգա չարէ եօգ : Պու ալէմտէ հէր քէս քէնտիյի տիւ-
շիւնմէլի , տէյի՛լ մի :

Կալուպէ .— Պէլքի պիրազտան սէնին իլէ պիր բազարըգ ույտուրըրըգ :

Էմէ Ժուպէր .— Նէ գէման իսթէրսէն . էկէր իշին տէյէրի վար իսէ , սանա
աա պիր էքմէք չըգարապիլիլիմ .— Սաղըղընըգա արգատաշլար :

Կալուպէ .— Սաղըղընա :

Մատամ Բօզիէ գատէհինի թէքրար տօլտուրըպ տիկէրլէրիյլէ պէրապէր ճիւմ-
լէսի պիրտէն գատէհիլէրինի պօշալթտըլար . մուախարէն ճէպինտէն Բընի Ժաբնա
կազէթասընը չըգարըպ մասանըն իւզէրինէ եայտը :

Միւշթերիլէրտէն պիրի .— Միւսահէպէթիմիգտէն օսանմըզ օլմալըսընըգ քի կա-
ղէթա միւթալաասընա պաշլատընըգ . . . բօլիթիգատա՞ն մը խապէր ալմագ իսթէր-
սինիգ :

18

Էմէ Ժուպէր .— Բօլիթիգա՞ մը . . . հօ՛ , հօ՛ , հօ՛ . վազիֆէմ պիլէ տէյիլ . պէն
կազէթանըն թէֆրիգաթըլա , եանկըն , սըրգաթ , գաթիլ վէ էմսալի վուգուաթա
աաիր օլան ֆգրալարը օգուրմ . . . պէն պէօյլէ շէյլէրտէն լէզզէթ տույարմ . . .
պագսանա , եահո՛ւ , պիր շարապ տահա ալըվէր , էն էյիսինտէն :

Պապա Կրէնշէօ շարապը քէնտիսի կէթիլիպ , էթրաֆա պիր կէօգ կէգորտի :

Միւշթերիլէրտէն պիրի .— Էօյլէ՞ մի , տէմէք քի ճինայէթէ աաիր վուգուաթ .
լարը օգուաագըլըը սէվէրսին հէ՛ :

Էմէ Ժուպէր .— Ձըտըրըրմ :

Միւշթերի .— Տէմէք քի Բէր Լաշէգ վուգուաթընը օգուօրսըն :

Էմէ Ժուպէր պիր ազ թէլաշէ իթտի իսէ տէ , շու պիր գաշ քէլիմէտէն մագ-
սատընա նախ օլապիլէճէիինի ֆէհմ էյլէտիկինտէն , գիյատէսիլէ մէմնսն օլուպ,
էլլէրինի գափուլաթըրարագ վէ ալամէթը տէհշէթ իպրագ իտէրէք , —Ա՛հ , էօյլէ
պիր վուգուաթ քի , տիւշիւնտիքճէ պիր տիթրէմէք տիր ալըյօր . . . պիր էրքէք ,
պիր տէ գարը . . . իքիսի այնը վագըթտա . . . պիրի մէգար , տիկէրի արապա իշին-
տէ էօլտիւրիւմիւշ . . . պուսնը եաքան ուսթատ պիր խընգըր օլմալը . . . իշի բէք
էյի գուլլանմըլ . . .

Կէօյիւս իլլէթլի.— Ուսթատ ամմա , օնը տա սիլէրլէր սիւքիւրիւրլէր :

Էմէ Ժուպէր.— Օիլէրլէ՞ր մի . էվվէլա եագալամալը տա սօնրա սիլիպ սիւ-
քիւրմէլի :

Կալուպէ.— Օ՛հ . օ տա կիւնիւն պիրինտէ եագայը էլէ վէրիր :

Էմէ Ժուպէր.— Նա՞սըլ եագալայաճագլար :

Կալուպէ.— Մագթուլլէրին պիրիսի թանըլաճագ օլսա քեաֆի տիր . . .

Էմէ Ժուպէր.— Էօյլէ՞մի զանն իտիյօրսըն :

Կալուպէ.— Պէնիմ բօլիս ճառուսլարը գատար մէհարէթիմ եօգ ամմա , պու
իշին իշինէ կիրսէմ բէք ալա մուվաֆֆագ օլուրըմ :

Էմէ Ժուպէր.— Մուպէնէխանէտէքի նաաշլարըն պիրինի թանըմըլար . . . իս-
պաթը շու քի , ասքէրլիք իթմիշ , սօնրա տա միւթէպէր պիր զաթըն խըզմէթինէ
կիրմիշ :

Կալուպէ պիր գահգահա գօթարտըգտան սօնրա , —Ասքէրլիք մի իթմիշ , միւ-
թէպէր պիր զաթըն խըզմէթինտէ՞ մի պուլընմըլ . հա՛ , հա՛ , հա՛ , կիւլմէքտէն պա-
յըլաճաղըմ . պէն ասքէրլիք իթմիշ իսէմ , օ տա իթմիշ տիր . սէն էկէր մարգիդ
իսէն , օ տա խըզմէթճի օլապիլիր :

Մատամ Բօղիէնին սէվիննի արթմագտա իտի.— Տիմէք քի սէն թանըյօրսըն :

Փօրնիւ մասանըն ալթընտան այաղընը ուզատըպ , արգատաշը Կալուպէյէ
գուվվէթլիճէ պիր թէբմէ աթաը քի , «սուս օլ պօշպօղագ» տիմէքտէն իպարէթ
իտի :

Կալուպէ իշի չագտը վէ արգատաշընըն հագգըլը օլտըղընը անլայըպ , սէօղիւ
պալգա գալըպա տէօքմէք թարաֆընա կիտիպ . —Պէն նէրէտէն թանըյաճաղըմ .
էկէր թանըյա իտիմ կիտէր բօլիսէ խապէր վէրիր իտիմ , հէր քէսին քէնտինէ մախ-
սուս պիր ֆիքրի վար . պէնիմ էֆքեարըմ շու տըր քի , օ էօլէն հէրիֆ , նէ ասքէ-
րէ պէնգէր , նէ տէ պիր միւթէպէր զաթ խըզմէթճիսինէ :

Էմէ Ժուպէր քէնտի քէնտիյէ.— Սէն իսթէտիյին գատար գաշամագ եօլը թութ .
սէն օ հէրիֆի թանըյօրսըն , օնա չիւպհէ եօգ , էնինտէ սօնուստա էլպէթթէ քի
պիլտիյինի սէօլէրսին , —տէտիքտէն սօնրա գատէհինի պիր տահա տօլտուրարագ
եիւքսէք սէս իլէ , —Հէր քիմ օլուր իսէ օլուսն , Բարիսէ կէլիր կէլմէզ ախրէթէ
կիտէճէքմիշ , տօղրուսը պիշարէնին պախթը եօգ իմիշ :

Ճիւլմէսի պիրտէն.— Օրասը տօղրու քի հիշ պախթը եօգմըլ , —տէյու պաղըր-
աղգտան սօնրա , ճիւլմէսի սիւքիւթ իթտիլէր վէ սէօգ դաքանտը . անճագ շու հալ
Էմէ Ժուպէրին իշինէ կէլմէտիկինտէն կազէթայը տիւրիւպ ճէպինէ գօյարագ ,
—Պու ագըլամ պու թաֆսիլաթը եաթաղըմտա օգուրըմ . . . էյլէնիրիմ :

Կալուպէ.— Հէր բէս պիտէր տիւրմու շէտէն միջթէլէզդիզ օլուր . պէն տահա զիւտէ բուշամտա կիւզէլ պիր գըզ, կէօրմէք իսթէրիմ, նէթէքիմ . . .

Էմէ Ժուպէր.— Պաքսանա եապրում, սէնին իշինտէն պահա իտէրիմ մի :

Կալուպէ.— Հա՛նկը թշտէն :

Էմէ Ժուպէր.— Շու պիզիմ ալըզլէրիտէն :

Կալուպէ.— Բէք ալա . . . լաքին վագթ չօգ կէճ . . . կէճէ պիր էթի կէօրէ մէզսին :

Էմէ Ժուպէր.— Էկէր զաթաճաղըն լէպիսէլէր եէնի իսէլէր, կէօրմէքօրդին տէ ալապիլիլիմ . . .

Կալուպէ.— Եարընա գալսա տահա ալա :

Էմէ Ժուպէր.— Էօլէ զլտու՛ն . . . էվինիպէ կէլէլիմ մի . . .

Կալուպէ.— Ամա եարարսըն հա՛ւ, պիզ տէօլէնմիշ պիլը՛օտա թուլթըշ օթու-
րըյօրըզ . . . տէօլէմէլէր բէք ինճէ տիր, իսթէմէմ քի գօնչուլարըմ իլիմէ կիւծիւմէ
վագը՛ֆ օլտուշար, օնըն իշիւն սիզի տէ պղւ աղչամ էվէ կէօթիւրմէք ինթէմէ-
յօրում :

Էմէ Ժուպէր.— Անլատըմ . օ հալտէ նէ՛րէտէ կէօրիւշէպիլիլիզ :

Կալուպէ.— Իսթէր իսէնիզ պուրատա :

Էմէ Ժուպէր.— Իշիմէ կէլիր :

Կալուպէ.— Սաթաճաղըմ նէսնէյի կէթիլիլիմ :

Էմէ Ժուպէր.— Նէ՛ գէման :

Կալուպէ.— Եպրըն սապահ :

Էմէ Ժուպէր.— Սաաթ գա՛շտա :

Կալուպէ.— Սէքիգտէ . . . պիր գաջ գատէն տէ աթարըզ :

Էմէ Ժուպէր.— Թամ վագթընտա պուլուներըմ, վէ սիզին իլէ պիր ալըզլէրիշ
իթմէք արդուսընտա պուլուներըմը իսպաթ իթմէք իշիւն, պու աղչամ չու ճէ-
միլէթէ պիրէք գատէն տահա իքրամ իտէյիմ, —տէյիպ, պիր շիշէ թագը իլէ պլթը
քիւշիւք գատէն կէթիլիմէսինի լօգանթաճըյա էմր իթտի :

Սիլվէն Գօրնիւ րէֆիգէ Կալուպէյէ տօղրու էյիլիպ գուլաղընտան, — Պու աղ-
չամ տիվանէճէ շէյլէր իտիյօղսըն :

Կալուպէ.— Նէ՛ կիպի :

Սիլվէն.— Գարը պիր աղ գաֆայը թուլթմը տըր . բաղարլըզը չիմտի պիթիլէ-
պիլէ իտին պիր գաջ զրուշ քեալըր չըգար ըտըզ :

Կալուպէ.— Էօլէ ամա, պօղչայը կէթիլիմէք լագըմ կէլիր, պէն իսէ կէճէ
պօղչա իլէ տիշաղը չըգաղաղըր սէվմէմ :

Մատամ Բօզիէ գատէնիլէրի տօլտուրըպա ճիճմէնիզ իլէ կէօրիւշտիւ իլմէ մէմ-
նուն օլտըմ . . . սաղըղընըզա . . .

Պէշ միւշթէրի պիր աղըզտան . — Սաղըղընը . . .

Էմէ Ժուպէր հիսապըն թէպիլիշ իթտիյի միօիլու, Սիլվէն իլէ Կալուպէ տախի
լօգանթաճըյա բարալարըգալուլատըլար : Տիկէր իւշ նէֆէր միւշթէրիլէրին նիլէթ-
լէրի օրատա գալըպ քեպղըտ օլնամագ իտի : Պինաէն պէյն օնլար գալըպ Էմէ
Ժուպէր իլէ իքի եանքէսիճիլէր Պապա կրէնչէօնին լօգանթաճընտան չըգաղըլար :

Էմէ Ժուպէր գաբունըն էօնինաէ.— Եարընա ինչալլահ . . .

Կալուպէ.— Եարըն սաաթ սէքիգտէ . . . Էվինէ՞ մի կիտիօրսըն :

Էմէ Ժուպէր.— Էվլէթ . հաթթա կէճ տէ գալուրմ, պու կիւն չօգ Եիւրիւ-
տիւմ, պիր ագ տա իլրէթի զիյատէ գաշըրմըլմ . Էվլէր կէօզիւմէ օյնայօրլար կի-
պի կէօրիւնիօրլար :

Կալուպէ.— Էյ Էվին նէ՞ Թարաֆտա :

Էմէ Ժուպէր, ռասթ կէլէ.— Սէն-Լուի սօգաղընտա :

Կալուպէ.— Սէն շու Էլիմի Թութուվէր վալիտէ տէ , սէնի կէօթիւրէյիմ . Ղի-
զիմ էվ Ֆամ-Սան-Թէթ սօգաղընտա . . . սէնի սօգաղընա գատար կէօթիւրէպիւրիզ :

Էմէ Ժուպէր պիւա Թէրէտտիւտ.— Հայտէ էօյլէ օլսուն—տէյիպ , Կալուպէնին
գօլունա կիրաի :

Տէօ-Բօն սօգաղընըն քէօշէսինէ Եթիլչտիքլէրինտէ , Կալուպէ քէօշէ պաշնտա
տուրուպ .— Սէնին Էվինէ պիր շէյ գալմատը . նա՛սըլ , քէնտի քէնտինէ կիտէպի-
լէճէ՞քմիսին :

Էմէ Ժուպէր.— Էվլէթ : . . սօվուղըն ֆաիտէսի տօգունաը . քէնտիմի պիրազ
պուլաըմ . պէշ տագըգատան Էվիմտէյիմ . Թէշէքքիւր իտէրիմ , արգատաշլար . կէ-
նէնիզ խայր օլսուն . . . Եարըն կէօրիւնիւրիզ :

Կալուպէ իլէ Սիւվէն.— Եարըն :

Էմէ Ժուպէր՝ Տէօ-Բօն սօգաղընա կիրիպ , պիր պիր Թարաֆա պիր օ պիր Թա-
րաֆա Եիւրիւմէքտէ իտի :

Սիւվէն իլէ Կալուպէ իսէ սօլա սաբըպ , Օրլէան ըրիւթըմը իւղէրինտէն իլէրիլէ-
մէքտէ իտիլէր . Եիրմի ատըմ ալտըգտան սօնրա Կալուպէ տուրուպ .— Սէնի կիտի
պիւլիւնիւ , վար կիթ Եէրինէ Եաթ . Եարըն սապահ սէնին սաղըղընա պիր գատէհ
տահա իչէրիզ ,—տէյէրէք , Էլինտէ օյնամագտա օլտուղը բարա քէսէսինի աշըպ ,
կազ ֆէնէրինէ Եագլաշտը . . .

Սիւվէն.— Թէմիզլէտի՞ն մի :

Կալուպէ.— Հայ , հայ . պէօյլէլէրին բարասընը աշըրմագ սատագա վէրմէք
կիպի տիր . . . չիւնքի պունլար բարանըն գատրինի պիւմէզլէր :

Սիւվէն.— Նէ՞ վար քէսէտէ :

Կալուպէ.— Պէշ սարը իլէ պիրազ տա ուֆագլըգ :

Սիւվէն.— Նէ իսէ , ճէպինէ գօյ տա , քէսէյի չայըն իչինէ աթըվէր :

Կալուպէ՝ Րէֆիգինին նասիհաթընա իմթիսալէն քէսէյի ֆըրլաթըվէրտի :

Սիւվէն.— Արթըգ Եարընա Էլպիսէյի կէօթիւրմէքտէն սարֆը նաղար իտէպի-
լիրիզ . պէլքի տէ պու ճիգարտա իգամէթ իթտիյիմիզի սէօյլէտիյիմիզի էյի իթմէ-
տիք , Նէ՞ տէրսին :

Կալուպէ.— Ատամ սէն տէ . . . օ պունամըլըն խաթըրընտա՞ մը գալահագ . . .
• տէրէճէ գաֆայը Թութմըլ տըր քի , տօղրուտան տօղրույա Էվինին գաբունընը
պիլէ պուլմաղա իգթիտարը գալմամըլ տըր—տէյէրէք , կիւլէ կիւլէ Էվլէրինէ տօղ-
րու կիթտիլէր :

Եմէ ժուպէր՝ Ալէն Լուի սօգաղը իւր Ֆամ-սան-թէթ սօգաղընքն բեօշէրինտէ, պիր էվին գարուսընըն իշինէ տողրու կիզլէնմիջ մէրգումանը կէզզլէմէքտէ իտի, աւըմլարընըն սէսի բէսիլինճէ, սէրիսօշ եիւրիւլիշինի պէրթարաֆ իտիւ, Սիւվէն Գօրնիւ իւր Կալուպէնին Օրլէան ըրիթըմընը պրադըպ Ֆամ-պլան-թէթ նամընտա-քի տար գարանլըզ սօգաղա կիրէճէքլէրի սրրատա, գօշմըլ եւթիւմիշ իտի :

Հալա զայնթ սօղուգ իտի իսէ տէ, կէօյտէ պրուլութ օլմատըղընտանս վէ մա-հիթապըն ըլըղը ըուրի զէմինի թէնվիջ իթմէքտէ իտուկինտէն, մէրգումանըն կէօլլէլէս ըր ուղադտան ըէք ալա սէշիլմէքտէ իտի :

Մատամ Բօզիէ՝ Կալուպէնին ճէպինէ էլ ուղաթարըղըն ըէք ալա Փարթ-իթմիշ իտի իսէ տէ, ապա պէլլի իթմէմիշ օլտըղընտան, բէնտի բէնտիլէ, — Խըրսըզըզ հէյ էկէր եարըն եարա իտին, պէլքի սանա մէրհամէթ իտէր իտիմ. լաքին շիմտի սէնին եազանը, ալը վէրմէք, առէթա ահմադըզ օլուր, օնըն իշին կէզրիւրսին պալընա կէլէճէշի :

Մէրգուման՝ ըէթթէ ըէթթէ թէպարիւտ իթմէքտէ իտիլէր : Նապէհան էսկի վէ կէօսթէրիշի միւնասէպէթսիզ պիր խանէնին էօնիլնտէ տուրդըպ, վէ Կալուպէ ճէ-պինտէն պիր անաթար չըգարըպ գարուլը աշտը իշէրի կիրպիլէր. գարուլըն գա-րանմասը սէսինտէն խըրսըզլարըն բէնտի ինլէրինէ կիրմիշ օլտըզլարընս Էմէճ ժու-պէր գանաթըլ թամմէ հասըլ իտուպ, վէ տիվարըն տիպիլնտէն մէզքիւր խանէլէ գատար իլէրիլէյիպ, պիր էյիճէ թէտըզ էյլէտիլտէն սօնրա, տէքհալ միւֆարէ-գաթ էյլէտի :

Գօրնիւ իւր Կալուպէ մէզքիւր խանէնին իշիննճիւ գաթընտա վագը պիր օ-տատա իգամէթ իթմէքտէ իտիլէր : Տիվարը լէքէլի, եաղը վէ եէք եէր եըրթըզ քեաղըտուա քեաղըտուանմըլ օլան մէզքիւր օտանըն էշեասը, իբի տէմիր գաղէրլալիւ պէյազ աղանտան պիր մասա, վէ իբի տէ սանտալիէտէն իպարէթ իտի. բէսէշին իշինտէ մէվնուտ օլան եիւզ օն իւշ Փրանգը պիր տահա սայտըգտան սօնրա, իբի ըէթիզլէր եաթտըլար :

Սիւվէն. — Եիւզ օն իւշ Փրանգ. պու հիսապ իշիմէ կէլմէյօր :

Կալուպէ. — Նիշիլն :

Սիւվէն. — Պու ծ իւշ գատէմսիզ տիր. գօրգարըմ բի պիզիմ պալըմըզը պիր ֆէլաքէթէ ուղրատանադ :

Կալուպէ. — Ամմա ախմազ իմիսին . . . պէօյլէ պաթըլ իթիգատար սէրպէմ-լէրէ մախսուտ տըր . . . պէն նէ օն իւշէ նէ տէ էմսալի շէյլէրէ էմիլլէթ իթմէմ . . . էթքեարըմտա սէրպէսթ իմ. օնուլն իշին զէվզէքճէ սէօզլէրի պէթթարաֆ իթ տէ ուլգուլըն ուլու :

Օն տազըզա սօնրա իբի ըէթիզլէր խըրլայա խըրլայա ուլգումադա պալըտու-լար : Եարը կէճէտէն պիր սաաթ սօնրա Կալուպէ պիրտէն ուլանտըր : Ուլգումադա գարուլըն ուրուլմասը սէսինի ալմըլ օլտուղը ճիհէթլէ, գալգմըլ կէօզլէրինի օլա-լայա օվալայա տինլէմէքտէ իտի :

Սիլվէն հաւառ սոյումագտա իտի : Գաբունըն թահիթաւ պիթ տան հառուաւ :
Կալուպէ . — Բիմ տիր . օ . նէ . թաթէրսինիգ :

Տիւարտան . — Դանուն նամընա սէյլէյնըմ , աշընը գաբույը :

Սիլվէն . — Հայ Ալլահ պէլասընը միթիւն , թնիս տիր :

Կալուպէ . — Անանա եադայը էլէ . մի վէրտիթ . վայ փնէնամըլ խընզըր գա-
րը վայ :

Տիւարտան . — Էկէր աշմագոսանըգ , գաբույը գըրմաղա մէնթնէր օլանաղըգ :

Կալուպէ . — Պրագ սապր իտինիգ , գարանլըգտայըգ , ընըգ եադըյօթըգ :

Տիւարտան . — Պիզտն ընըգ վար . . . թաթնըգ :

Սիլվէն . թէրէսինտէթ թըրնաղընա գաթմի տիթրէմէքաէ օլտուըր հանտէ , ա-
նաթարը չէվիրտի :

Գաբու աշմագոսա , էվին սահպիլ էլինտէ պիր մօմ իլէ , վէ պիր բօլիս գոմի-
սէրէ . միթէատտիտ նէֆէրաթ իլէ իչէրի կիրտիլէր :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն . գօրգուլարընտան եաթագլարընա տէվրիտիլէր :

Գօմիսէր . — Սիլվէն Գօրնիւ սէնմիսին :

Սիլվէն . — Պէն իմ :

Գօմիսէր . — Կալուպէ նամընը թալըյան Նարսիս Գարթիէ սէնմիսին :

Կալուպէ . — Պէն իմ :

Գօմիսէր . — Դանուն նամընա օլարագ հէր իթինիգ տէ մէվգուֆսընըգ :

Սիլվէն . — Մէվգուֆսընըգ . սագըն պիր եանըլըգ օլմասըն . պիգ իթմիգ տէ
դայէթ գարարըգ քէսանըգ . պիլթին մահալէլի պիզի թանըր . . . հէր ազլամ էր-
քէն էվիլիգէ կէլըրիգ , վէ պիր սինէյէ պիլէ գարարըմըգ եօգ տըր : Սօրունըգ էվ
սահպիլիգէ , օ տալի պիզէ քէֆալէթ իտէր :

Գօմիսէր . — Պու սէյլէլին ճիւմէսի տէ ֆաիտէսիգ տիր . կիյինիպ պէրապէ-
րիմէ կէլմէկէ տալրանընըգ :

Պու էմիլ իթաաթ իթմէմէր դայըր գապիլ օլտուղընտան , Կալուպէ բանթա-
լօնընըն տիւյմէլէրինի գօյարագ քէնտի քէնտիլէ . — Պու օ մէյուլն էլպիսէճի գա-
րընըն իլի տիր . կիթմիլ հիւքիւմէթէ խապէր վէրմիլ օլմալը . . . հազըգաթէն պալթ-
թըմըգ եօգ իմիլ . . . վայ խընզըր գարը վայ :

Սիլվէն տալի քէնտի քէնտիլէ . — Վայ խաթէթ օլանագ օն իւլ ըադամը վայ .
ուղուրըղըգ կէթիրտի . . . ամա պէն էմին իտիմ :

Խորըղարըն տիթրէյէ տիթրէյէ կիյինտիլէրի սըրքտա , գօմիսէր օտանըն իս-
ժինի թէհարի իթմէքտէ իտի : Սանտըլար աշոյտըգտա , շուրատան պուրատան
ալըրըմը տէօրթ թագըմ եէնի էլպիսէ պուլընտը , մէմուրին . էլպիսէլէրի գօղա-
լատըլար վէ ճիւմէսի պիրտէն օրատան տիւարըլըգալար : Նէֆէրաթ . Կալուպէ
իլէ Սիլվէնն էլէլէն պիր նէվ պաղըրսագտան մամուլ քէլէթէլէրի կէչիրտիլէր :

Եիթմի տադըգա զարֆընտա գապիլիյէ գօղըլընա վասըլ օլտուլար :

Կալուպէ . — Ամա տա միսին իմիլ շու գարը :

Սիլվէն . — Սանա տիմէտիմ մի քի , օն իւլ ըադամը ուղուրսըգ պիր ըադամ
տըր :

Կալուպէ . — Նէ իսէ , հիլ ջըմագսա գօմիսէր բարալարը էլէ կէչիրէմէտի .
պիր շէյ տիր :

Սիւլէն .— Սարըլարը սագլաթըն մը :

Կալուպէ .— Շիւպէն՝ մի վար . շարապ բարասընա թողունըմաթը :

Իբի բէֆիգլէր գողուշտա պաշլարընը իւշտիւրէնէք պիր եէր պուլուպ , եան եանա եէրէշտիւր վէ եավաշ սէս իլէ միւսահէպէթէ պաշլատըլար :

Ասըլ սէպէպը թէվգըֆիւրի նէ՝ օլտուղընտան խապէրլէրի եօգ իտի : Աճապա սէրկիւրտէն աշըրմըշ օլտուղլարը եշեատան տօլայը մը , եօգսա էլպիսէնի գարընըն քէսէսինի չըրբմըշ օլմալարընտան նաշի՝ մի թութուլմըշ օլտըղլարընը տիւշիւնիւպ տուրմագտա իտիւր : Մամաֆիհի պու պապտէ թէրէտտիւտէ տիւշար օլմուշ օլտուղլարընտան , վէ միւսթանթիգ հուզուրընա չըգարընաղլարընա գանաաթ հասըլ էլլէտիքլէրինտէն , վէրէնէքլէրի ճէվապլարտա պիրպիրինէ ուլմաղ սէօղլէր պուլընմամասը իշիւն , պէրապէրճէ միւշապէրէյէ կիրիշտիւր :

Կալուպէ .— Նէ եաբսագ պօշ . մատամ քի սապըգալըլըգ , էն ազը օն իւշ այ մահպուսըլ . շուրասը ֆէնա քի , պէշ սէնէ տէ հիւքիւմէթին թահթը նէգարէթինտէ պուլունաճաղըգ :

Սաաթ օնա տօղրու գողուշըն գաբուսը աշըլըպ , պիր նէօպէթճի նէֆէր կէօ . բիւնտիւ :

Նէֆէր .— Գարթիէ , եախօտ Կալուպէ :

Կալուպէ .— Պուրատա :

Նէֆէր .— Սիւլէն Գօրնիւ :

Սիւլէն .— Պուրատա :

Նէֆէր .— Իսթինթագա :

Սիւլէն իլէ Կալուպէ արգա արգայա տիշարը չըգտըլար . էլլէրինէ բէլէբճէլէրի թագըպ , միւսթանթիգ Մ. տը ժիպրէնին հուզուրընա չըգարալար :

Միւսթանթիգ՝ պիր րաբօրթօ միւսթալաաալըլա մէշընլ օլտուղընտան , սա . բիգլէրին եիւզիւնէ պիլէ պագմատը : Իքիսի տախի ալագտա տուրուպ , գասքէթլէրինին քէնարլարընը գըվըրմագտա իտիւր :

Նիհայէթ Մ. տը ժիպրէ պաշընը գալտըրըպ կէօղլէրինի մէրգումանըն իւզէրի . նէ տիքտի :

Կալուպէ քէնտի քէնտիյէ .— Աճապա թանըյօր մը . էլպէթթէ թանըյաճագ :

Սիւլէն տախի քէնտի քէնտիյէ .— Պու հէրիֆ գուրնաղ պիր քիմսէյէ պէնգէյօր :

Միւսթանթիգ .— Իքինիգտէն Կալուպէ հա՞նկընըգսընըգ :

Կալուպէ .— Գուլունըլ :

Միւսթանթիգ .— Սէն սապըգալըսըն . . . սէնին միւքէրրէրէն մահքիւմիյէթին էվրագտան միւսպէթ տիր :

Կալուպէ .— Հէյհաթ , պախթըմ եօգ իմիշ :

Միւսթանթիգ .— Իւշ սէնէ Բուլասսի . . . ալթը այ Լա Բօքէթ . . . իքի սէնէ Սէնթ Բէլաթի . . . պիր սէնէ Մագաա հապսխանէլէրինտէ եաթմըսըն . . . ճանիլէր . տէն միւրէթթէպ պիր օրաու թէշքիլ օլունսա իտի , սէն օ օրտուաա միւհիմ պիր մէվգը իսթիտա իտէպիլի իտին :

Կալուպէ ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էյտի :

Մ. տը ժիպրէ տիկէրինէ խիթապէն .— Սիւլէն Գօրնիւ սէ՞ն մի սին :

Սիւվէն .— Գոլուրնըզ :
 Միւսթանթիգ .— Գաճ եաշընաասըն :
 Սիւվէն .— Էսի Իքի :
 Միւսթանթիգ .— Սէն ըէֆիգինաէն աէ պասկըն իմիշսին . . . օն եէաի սէնէ
 հապսխանէլէրի տօլաշմըշսըն :
 Սիւվէն՝ մահճուպանէ .— Օն եէաի սէնէ վէ ալթը ալ :
 Միւսթանթիգ .— Պէշ սէնէ Բուասսի հապսխանէսինաէ :
 Սիւվէն .— Իւշիւնճի մահքիւմիյէթիմ Իաի . . . մահքէմէ հազգըմտա չօգ չիւ-
 աէթլէ տալրանտը :
 Միւսթանթիգ .— Բուասսի մահպէտինէ նէ՞ գէման կիրաին :
 Սիւվէն .— 1847տէ :
 Միւսթանթիգ .— Հաճըն թարիխաէ չըգտըն :
 Սիւվէն .— 1853տէ . . .
 Միւսթանթիգ .— Տիմէք 1849տա օրատա Իաին :
 Սիւվէն .— Թապիի :
 Միւսթանթիգ .— Սիւվէն թէսմիյէ օլունան Գարթիէյի օրատա՞ մը թանըտըն
 Կալուպէ .— Էվլէթ, 1851տէ Իւշ սէնէմի թէմամլամազ Իւզրէ օրայա կիթաիմ :
 Մ. տը Ժիպրէ պիր միւտտէթճիք սիւքիւթ իթաիքաէն սօնրա, Սիւվէնէ խիթա-
 պէն հիտտէթլէ .— Օրատաքի ըէֆիգլէրին քիմլէր օլտուղը խաթրընտա գալմըշ
 մը տըր :
 Սիւվէն .— Հէքսի տէյիլ ամմա, էքսէրիսի խաթրըմտա տըր :
 Միւսթանթիգ .— Իսմլէրինի սէօյլէյէպիլի՞րմիսին :
 Սիւվէն օ գէմանա գատար միւսթանթիգին եիւզիւնէ պազմաղա ճէսարէթ
 իթմէտիյի հալտէ, պաշըն գալտըրըպ, պիր էյիճէ միւսթանթիգին եիւզիւնէ պազ-
 տը վէ թէպէսսիւմլէ քէնտի քէնտիյէ .— Կէօրիւնիք քի պիզի սէօյլէթմէք իսթէ-
 յօրլար . սէօյլէնիլ ամմա, ուճուլտա պիր իսթիֆատէ օլմալը, — աիմէքաէ Իաի :
 Միւսթանթիգ .— Նէ՞ տիր օ, ճէվապ Եօ՞գ մը :
 Սիւվէն .— Ճէվապ վէրմէք պիրազ միւշքիլ :
 Միւսթանթիգ .— Նիշի՞ւն :
 Սիւվէն .— Մահպէսաէ՝ մահպուսլարըն նումէրօսըյլա սօնրատան թազըլան
 Իսմլէր եատ օլուշըր . ասըլ ինմլէր էյիճէ պիլինմէզ : Զանն իթաիմ քի զիհնիմաէ
 գալմըշ օլան սըֆաթլարը սօրույօրտընըզ :

20

Միւսթանթիգ աաիի կիւլմէկէ պաշալըպ .— Տիմէք քի մահպուսլարըն սը-
 ֆաթլարը խաթրընտա գալմըշ, էօյլէ՞ մի—աէտիի սըրատա, եազըլխանէսինին չէք-
 մէճէսինի գարըշտըրմադտա Իաի :
 Սիւվէն .— Էվլէթ, խուսուսիյէ սըֆաթլարը :
 Միւսթանթիգ .— Օ հալաէ շու ըէսմէ պազ . պուշու թանըմազլըն իճապ
 Իաէր :

Սիւվէն . — Պիր էյի կէօրիւնմէյօր . էչքեալը պօզուլմը Կիւսի քաղաքէն քաղաքիւն
պիր քիմսէյէ պէնզէյօր :

Միւսթանթիգ . — Էօյլէ՞ եա . էօլմիւն տիր . գաթլ իտիլմի տիր . . . պէն թա-
նըմալըսըն :

Սիւվէն . — Են ինքեւնըն սէօզլէրինտէն տիւչարը խէվթ օլտուս քաղաքի քաղաքի
կէօզլէրի աշըտը վէ էլլէրի տիթրէմէկէ պաշլաթը . — Եա Բապպիմ, աճապա պոււն-
տան տօլայը պէն մի մաղննէնըմ :

Միւսթանթիգ . — Շիմտիյէ տէկին , պու պապաթէ պէնին Կապքընտա Կիւս պիր
մահքիւմիյէթ եօգ . եալընըգ , մատամ քի պու առամը սէն թանըյօրսըն , քիմ քա-
տուղընը սէօյլէ պանա :

Սիւվէն . — Թանըմայօրըմ էֆէնտիմ : Պաքըյօրըմ , պաքըյօրըմ աճմա , պու
սըֆաթա նէ պիր նումէրօ վէ նէ աթ պիր իսմ թապապիլիյօրըմ :

Միւսթանթիգ . միւսթէկիյանէ . — Տիւնքի սէօզիւն պու աթիլ իտի :

Սիւվէն թէանճիւպլէ . — Տիւն մի :

Միւսթանթիգ . — Էվլէթ , տիւն . Պօն Բիւի սօգաղընտաթի շարապնը տիւր-
քեանընտա . . .

Սիւվէն քէֆթիյէ պիր նաղաթ աթֆ էյլէտի . միւսթանթիգ տէվաթիյէ . — Էվլէր
քէսի թանըմաթ իմէն , նաալը թանըյաճաղընա շիւպլէ եօգ :

Սիւվէն . — Հա՛նլը նաալընա պաշա իտիյօրսընըգ . աճապա մուայէնէխանէտէ
եաթմաթտա օլան մաթթուլը՝ մը սօրույօրսընըգ . կաղէթալարըն եաղտըղը կիպի
պիր արապա իչինտէ գաթլ իտիլէն քիմսէյի՞ մի սիւվալ իտիյօրսընըգ :

Միւսթանթիգ . — Թա քէնտիթի . . . սէն մէրգուէնը կէօրմիւն վէ թանըմըսըն .
թանըմըսըն , շիւնքի էվլէթէն թանըր ըմըսըն , շիւպլէ եօգ . . .

Սիւվէն . — Վէ լաթին . . .

Միւսթանթիգ . — Սէօզիւմի քէսմէ , պէնի տինլէ : Էվլիսէ մէրգիւնտէն պաղը
չէյլէր չալմը օլտուղընտան տօլայը , պու կէնէ թէվլէթ օլտուղընըն :

Սիւվէն . — Տօղաճաթ չօճուգ նասը սուչսըգ Կիւս , պէն տէ այնը էօյլէ սուչ-
սըղըմ :

Միւսթանթիգ . — Շիմտիլիք տահա սէնին գապահաթլը օլտուղընը իսպաթա
քեանթի էլիմիլտէ պիր տէլիլ եօգ :

Սիւվէն . — Էյի քի սէօղէյօրսընըգ :

Միւսթանթիգ . — Սէնին գապահաթլը օլտուղընը իսպաթ իմմէք քէք քօլպ
չէյ տիր . . . պինաէն ալէյ , սիզտէն նէ քի իսթէր իսմ իճրա իտինիգ . իքինիգ տէ
սատըգանէ վէ տօղրուլըգա պանա խըղմէթ իթմէլիսինիգ . մուայէնէխանէտէ կէօր-
միւն օլտուղընը մաթթուլըն քիմ օլտուղընը սէօյլէր իսէնիգ , սիզին իչինիգ պիր
թարաթա պրաթըր . . . մահպէմտէն չըգարըմանըղը էմր իտէրիմ :

Սիւվէն թէքեանիւտէ տիւչտիւ :

Կալուպէ իսէ սէօզէ աթըլըպ , քէմալը խահիլիլէ . — Եապաթ քի սիգէ քիւր
իւղմէթ իթմէք իճապ իտիյօր , Կէր չէյի սէօյլէր . . . սիզին թէօպըրիյաթըղտա
տիլէ մուայէնէթ իթմէք վաղիյֆէի զիմմէթի տիր . Էվլէթ , քէֆթիյիմ մուայէնէտէ-
քի մաթթուլը թանըյօր :

միւսահէպէթէ պաշայրույ — Եկէր մուխկիր սըֆաթըյա բօլիս խըզմէթինէ կիրէ-
ճէք օլազ , աճապա պիզէ մաաշ վէրիրէ՞ր մի :

Սիւվէն .— Շիւպհէ՞ մի վար . . . պիր առամ քէնտի սէնաթընտան վաղ կէչէ-
ճէք օլուր իսէ , հափատան կէչինէմէ՞զ եա , մազթուէն պիր մաաշ վէրիրէր վէ
խըրսըզ , եախօտ գաշկըն թութաուրըր իսէք աշըգտան միւքեաֆաթ տա ալթըրզ :

Կալուպէ .— Օ հնլտէ , ալսընլար պիզի խաֆիյէլէրին սիլքինէ տախիլ իթսին-
լէր . պիրիսինի թանըրմ քի , էկէր րասթ կէթիրէճէք օլուր իսէմ հալի եաման օ-
լուր :

Սիւվէն .— Քի՞մ իմիշ օ թանըտըղն :

Կալուպէ .— Խաթրընտա տէյի՞ մի . պիր կիւն ժուանվիյլ-լը-Բօնտա պիր եար-
մա րահիպ րասթ կէլմիշ իտիք . քէնտիսինի պիրինէ պէնզէթմէքտէ օլտուղըմ իտ-
տաա իտէրէք , իսթէմիշ օլտուղըմ պիր ֆրանզը վէրմէքտէն իմթինա էյլէտի իտի
. . . պէն իսէ եանըլմատըղըմա էմին իտիմ . . . հազարէթ վէ կիւրիւթիւ իթմէք
իսթէմէտիմ , չիւնքի օ հալտէ հազըղմտա շիւպհէյի տավէթ իտէպիլիրտիմ . . . զա-
թէն հիշ պիր շէյտէ թէճէլլիմ եավէթ տէյիլ . . . լաքին պիր տահա օ մէլունը էլէ
կէչիրէճէք օլտա . . . էլան հիւքիւմէթին թահլը նէզարէթինտէ օլտուղընը պիլի-
րիմ . . . բօլիս խըզմէթինէ կիրմէք պէնիմ բէք իլիմէ կէլիր . . . պիզիմ կէնհլիյիմիզ
արթըզ սավտը . հիշ օլմազաա իսթիյարըզ զէմանըմը իշիւն պիրազ շէյ հազըրլա-
մը օլուրըզ . . .

Պէօյլէ սէօյլէշէ սէօյլէշէ միւսթանթիգին օտասընա վասըլ օլտուղլարընտա ,
նէօպէթճիլէրտէն պիրի իշէրի կիրիպ խապէր վէրտի , վէ ալմը օլտուղը էմր մու-
ճիպինճէ , Կալուպէ իլէ Սիւվէնի իշէրի սօգուպ , քէնտիսի տիշարը չըգաղ :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ եարտընըզ պազալմ :

Կալուպէ .— Նէ՞ եարաճաղըզ , իշ սըրասընա կիրտի . . . մազթուլը թանըտըզ :

Միւսթանթիգ .— Պիր սէհվ ֆիլան օլմասըն հա՛ :

Սիւվէն .— Իհթիմալի եօգ քի եանըլմը օլայըմ . պիննէֆա պիլտիյիմ շախս . . .
1849տա պէնիմ իլէ պէրապէր Բուասսի մահպէսինտէ մէվգուֆ իտի : Խյնէ իլէ գօ-
լունա պէն քէնտիմ օ իշարէթլէրի , վէ պիրպիրիմիզի թանըմը օլտուղըմը թարի-
խի չըզմը իտիմ . . . օնտան էվվէլ տէ պիր գաթլ մատտէսինտէն տօլայը տիկէր պիր
արգատաշըյա պէրապէր սէքիզ սէնէ գալէպէնտ օլմուշ իմիշ :

Միւսթանթիգ .— Իսմի՞ :

Սիւվէն .— Կիւսթավ Բէրրիէ . . . խապիսին պէօյլիյի . . . ճանընը պէօյլէճէ
թէսլիմ իտէճէյինի հիշ մէմուլ իթմէզ իտիմ . . . պէս պէլլի քէնտինտէն գուրնասընա
չաթմը :

Միւսթանթիգ .— Օ արգատաշընըն իսմի նէ՞ իտի . . . եանի այնը խուսուս-
տան տօլայը մահքիւմ օլան քի՞մ իտի :

Սիւվէն .— Միշէլ Պրէմոն . . .

Միւսթանթիգ .— Միշէլ Պրէմոն նա՞սըլ առամ իմիշ . ատի պիր ճանի՞ մի :

Սիւվէն .— Ատի՞ մի , նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ . հաթթա մուղայրի Կիւսթավ Բէր-
րիէ կիպի պիր գաշ լիսանա աշնա , զայէթ մահլիր մէլունըն պիրիսի իտի . Միշէլ
եալընըզ պէշ սէնէյէ հիւքմ օլուլմը իտի . իքիսի տէ պիր գուլմանեա ազասընտան
թաիլէր :

Մ. որ ժիպրէ գուլադարը արքայի .— Խորսրդ գուլադարը մը , սահի՛հ մի :
Սիւվէն .— Մուհագգագ :
Միւսթանթիգ .— Նէտէն պիւօրսըն :
Սիւվէն .— Պիր կիւն իքիսի գօնուչուօրլար իտի իշիթարիմ . հաթթա պիր կիւն
Միշէլ Պրէմօնըն պիր քեաղըտընը պուլտըմ . մէգքիւր քեաղըտըն իւղէրինտէ գուլա-
քանէա աղալարընըն իսմէրի եաղըմըն իտի :
Միւսթանթիգ .— Պու գուլադարըն չօգըւգ մը իմիշ :
Սիւվէն .— Պէշ քիշիտէն իպարէթ . . . զիլատէ տէրի :
Միւսթանթիգ .— Իսմէրի խաթընտա՞ մը տըր :
Սիւվէն .— Բեաղըտըն սաղաւմաւըմ քի , պէն տէ մէսուլիյէթ ալթընտա գաւ-
մայըմ . լաքին իսմէր բէք ալա խաթընտա տըր :
Միւսթանթիգ .— Սէօյլէ պագալըմ :
Սիւվէն .— Կիւսթապ Բէրրիէ , Միշէլ Պրէմօն , Բահիյէ նամըյլա եառ օլունան
Վէրտիէ , Շօվէն վէ պիր տէ ղըյապէն իտամ ճէզասընա հիւքմ օլունմըն պիր տի-
կէրի . . .
Միւսթանթիգ .— Բիէր Լարթիկ մի . . .
Սիւվէն .— Թա քէնտիսի , Բիէր Լարթիկ . սաչլարը գըվըրճըղ օլտուղը ճիհէթ .
է , էւլըրճէ նալմը թագըմըն ըտը :

21

Միւսթանթիգ .— Պու պէշ քիշիտէն թանըմըն օլտուղըն վէ կէօրտիւյիւն հալ-
տէ թանըյապիլէճէյին հա՛նկըլար տըր :
Սիւվէն .— Միշէլ Պրէմօն իլէ , գաթլ իտիլէն Կիւսթապ Բէրրիէտէն պաշգալա-
րընը թանըմա՞մ :
Կալուպէ .— Պէն տէ Բահիյէ թանըրըմ . իւշ կիւն էվլէլ Ժուանվէլլ-ը-Բօնտա
չասթ կէլտիմ . Բարիստէն բէք ուզագ պիր մահալտէ օլմատըղընա չիւպէլմեօգ :
Միւսթանթիգ .— Բիէր Լարթիկի թանըմայօրմըսընըղ :
Կալուպէ իլէ Սիւվէն պիր աղըզտան .— Խայր :
Միւսթանթիգ .— Մուպէնէխանէտէ կէօրմիւշ օլտուղընը նաաչ Կիւսթապ
Բէրրիէ օլտուղընա նէ՞ ճիհէթլէ էմին օլույօրսընըղ :
Սիւվէն .— Էվվէլա սըֆաթընտան . . . սանիէն գօլունտաքի իյնէ իլէ եաբըմըն
քէնտէն . սալիսէն սօլ գուլաղընըն էթինտէն պիր բարչա գօբարըմըն տըր օնտան .
Քուանսի հապսխանէսի իտարէսիլիէ միւրաճաաթ իտէճէք օլուր իսէնիղ , մուայէնէ .
խանէտէքի նաաչըն Կիւսթապ Բէրրիէնի նաաչը օլտուղընա գանաաթը թամմէ հա-
մըլ իտէճէք տէրէճէտէ մալիւմաթ ալապիլիքսինիղ :
Միւսթանթիգ .— Բէք ալա :
Կալուպէ թէպէսսիւմ իլէ .— Աճապա պիգտէն մէմնուլ օլտուլը՞ղ մը :
Միւսթանթիգ .— Շիպպէսիղ :
Կալուպէ .— Օ , հալտէ լութֆէն պիգէ վէրմիշ օլտուղընըղ վատը խաթընտըղա
կէթիլմէկէ միւճասէրէթ իտէրիկ :

Միւսթանթիգ .— Տիւղիւնէրիւմ . 1 .

Սիւղէն իւն Կալուպէ սուրաթլարը էքլէթտիւէր :

Միւսթանթիգ նէօպէթճիլէրի էլէրի չաղըրդ .— Պու առաւմարը Կիւնէ Կօղու շա կէօթիւրին :

Նէօպէթճիլէր՝ իբի սարիգ իլէ պէրապէր տիշարը չըգաղար :

Տարիէնին գարուսը գարանըր գարանմազ 3 Կանընտաքի օտանըն իչ գարուսը աշըրզ , բօլիս միւտիւրի էմէ Ժուպէր իլէ իչէրի կիրտիլէր :

Էմէ Ժուպէր .— Կէօրաիւնիգ մի քի Կանընտաքըմ . . . պիր գաւթանիւնէ մէվ ճուա օլտուղընա գանի օլտուղընը մը : Գաթթ օլունան Կիւսթապ Բէրրիէ տէն այնը չիրքէթէ տախիլ իմիչ . . . պու Կիւսթապ Բէրրիէնին Գիւրքէթին աղաթըրընտան պիրի թարաֆըրտան պելքի Բիէր Լարթիլի վէ Եմիօտ քէնաթսիւնին քիմ օլտուղընը պելիլ իթմէք իշիւն րահիպ գըյաֆէթինէ Կիրէն խաին թարաֆըրտան Կաթիլ խոխմիչ օլտուղընա շիւպիէ Եօգ . . . պու կիլի չիրքէթ՝ Բարիս կիլի պիր շէհրտէ Կաշա յօր , վէ իճրաի մուամէլէ իտիյօր . . . քիմ պիլիւր տահա նէ կէօնա Կիւսթապ Բէրրիէի իտիյօր . . . պիւնաէն ալէյի արգասընը պրագալըպ , միւթէմատիլէն թարաֆըր իթմէք վէ աղալարը Եագալըպ , սախթ վէ Եագմա մուրաթլարը Եըրթըլ ասը սըֆաթլարընը աշմազ լաղըմ կէլիւր :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ , Էօյլէ լաղըմ կէլիւր . պէն տէ Նիզլին Կիւնէ Կաթիլէր պիր ճինայէթ տահա տէրտէսթը Թէրթիպ օլտուղընա գանի օլմագտայըմ . . . պիւնաէն ալէյի սըգգաթ վէ նէգարէթէ իթիմամ իթմէլիյիգ . . . Էօէֆ օլունանագ ճիհէթ չուրասը սըր քի , իսթիհալ օլունան մալիւմաթտան Կէնուգ Կանկը Եօլա կիտէճէլիսիգ թէգարրոնը իտէմէլլը :

Էմէ Ժուպէր .— Սիղէ պիր ըյ պէյան իթմէլլիկէ միւնաատէ իտէլիսիսիկ , Մ . տը Ժիպրէ :

Միւսթանթիգ .— Բէնա իտէրիմ , ըյիսիզի պէյան իտիլիգ :

Էմէ Ժուպէր .— Պիրազ Էվվէ պուրաւտան չըգմի իբի չարգընա իթմիչ օլտուղընը վատըն իճրածըյա , թախիլլէրի սէպիլլէրիսէ միւնաատէ իթմէլիկ լաղըմ կէլաթտէն պաշգա , Կաթթա շիմտիլիք մէրգուսընը Կալիս խըզէթիստէ գալլանմանը իգթիգա իտէր :

Միւսթանթիգ .— Սիղէ մուպէնէթ իտէլիլիլլէրի մի :

Էմէ Ժուպէր .— Անլէրէ տաթթա Իլթիլանըմ վաթ տըր :

Միւսթանթիգ .— Նէ ճիհէթիլէ :

Էմէ Ժուպէր .— Մէրգուսընտան պիրիսի մէրաթիլլէր , Կանի տաթթէ րահիպի , վէ տիկէրի տէ Միլէլ Պրէմօնը թանըյօր . . . Կէօրիլլօրսընը Կաթիլ պու իտիլլէրի Եյիճէ խաթըրմտա ս գլալըմ տըր , ունաթմազ գապիլ տէթիլ , Կաշա Էնէն Կիլիլ Վէրտիլէթ Թէսատիլլ օլունմը . . . Մէրգուսըն չալ արալըգ Միլէլ Պրէմօն փէ Բաւրիստէ պուլլանմատըրնա տաիր էլտէ Կիչ պիր Էմաթիլիլլ Եօգ ծա . . . առաւմար Վիրտիլէ իլէ Միլէլ Պրէմօնը պիղէ կէօսթէրէ պիլիլլէր . . . Գոսթ իլվան իլէ պէն տէ Բիէր Լարթիլի թանըրը . . . տէօրթ խապիսաէն իչիլլէ թանըրընը Կաթիլ , իւշիւնտէն պիրիսի էլէ կէլիլլէ կէ մուպէթթագ օլաւմազ իտէր , առաւթը մալահիլէ նէրէտէ գալըր . . . պիրիսի Եագալար իտէր , օ պիրիլլէրի տէ թաթթարը Էնա Կալ :

Միւտիր .— Սատագաթլա խըզմէթ իտէճէք օլուր իսէնիզ , նիզ տէ մէմնուն օլուրսընը . . . պէն սիզին աշվալինիզի թէճմին իտէրիմ , օթ'ն'ընը :

Միւտիրին պու տէրէճէ խօշ մուամէթ իթմէսինտէն տօլայը թէաճճիւտիտէ գաւարագ , չըլտըրաճագ տէրէճէյէ կէլտիլէր : Սէվիննիլէրինտէն իքիսի պիր սանաթիլէյէ օթուրմաղա գալգըշտըլար : Բօլիս միւտիրիյէ ուզուն ուզատիյէ վիւզաքէրէ իթտիլէր , վէ պիր սաաթ սօնրա ղայէթ մէմնուն վէ մէթրուր հալտէ բէչինէն ալմը վէ ճէպլէրինէ գօյմուշ օլտուգլարը երւզէր ֆրանգը սայա սայա տիշարը չըգտըլար :

Բօլիս մէմուրլարընա եէնիտէն էթրէր վէ թալիմաթլար նէշր օլունըպ պիւթին Բարիս չէհրի պիր նէզարէթը գալիյէ թահլթընա ալընտը , վէ Բէր Լաշէգ մէգաւրիսթանը իլէ Սօնթօրկէօյլ սօգաղը ճինայէթիին ֆաիլինի վէ եախօտ ֆիլը մէգքիւրէ զիմէտիսալ օլանլարտան պիրինի էլէ կէչիւրէնէ ճէսիմ միւքեաֆաթ վատ օլունտը :

Մօրիս՝ տիւպէր Օգթավինին քէնտիսինի գապուլ իթմէսինտէն տօլայը միւթէճսսրէն նավարէն սօգաղընտաքի խանէսինէ կէլմիշ վէ գաբուճընըն նէգտինտէ Օգթավիտէն պիր մէթուպ պուլմաք իւմիտինտէ պուլունմը իտի :

Պաշգա սըրատա Մօրիս՝ Օգթավինին գաթը միւնասէպէթ իթմէսինտէն մէմնուն օլապիլիր իտի իսէ տէ , չու արալըգ մէրգումէտէն պաղը մալիւմաթ իսթիհնուն մալիթաճ օլուպ , մալիւմաթը մաթլուպէյի տէ Օգթավիտէն պաշգա պիր քիմսէտէն ալամայաճաղընը պիլտիյինտէն , Գլօտին Շարվէնին գըզընը ափապ պիր մալիւգ մագամընտա գուլանմաղա գարար վերտի , վէ քէնտի ալտէթիլի խապէր ալտըգտա , Օգթավինին եա քէնտիսինէ իքի սաթր պիր չէյ եագաճաղը վէ եախօտ կէթրիւշմէք իւզրէ պիր մաշալ թախսիս իտէճէյի իւմիտիլէ եաթտը վէ տէրիննէ ուշգույա տալտը :

Էրթէսի կիւնիւ էրքէն գալգըպ , չէհր բօսթասընըն տաղըմասընա պէքէմէքտէ իտի . սաաթ տօգուգտա իւմիտի միւնգաթի օլմաղա , գաբուճընը աշըպ նէր . տիւպան պաշընտան գաբուճը գարըյա .— Մատամ Յէօնուա՝ ,—տէյու պաղըրաղէտա , ալթ գաթտան .

—Նէ՞ իսթէրսինիզ Մօսիէօ—տէյու պիր տէս չըգտը :

Մօրիս .— Բօսթաճը կէլտի՞ մի :

Գաբուճը .— Էվվէթ էֆէնտիմ :

Մօրիս .— Պանա մէթուպ ֆիլան եօ՞գ մը :

Գաբուճը .— Պիր չէյ եօգ . . . էկէրչի մէթուպ օլսա իտի , սիզ արամաղտան օտանըպ կէթիլիլէր իտի :

Մօրիս սաաթ օն պիրէ գատար պէքէտի . իքինճի մէթուպ թէվլիինտէ տալիս քէնտիսի իչիւն պիր չէյ զուհուր իթմէտիյինտէ , իւմիտինի պիւսպիւթին քէսիպ , քէնտի քէնտիյէ .— Օգթավի մէմուլին ղայըն պիր չէյէ տալմը օլմալը . լաքին նէ՞ չէյէ . . . պուլը անլամաք իչիւն էն էսնէլ թարիգ պիղգաթ կիտիպ քէնտիսինէ սօրմաք թարիքի թիր :

Մօրիս կիլինիս տիշարը չըգտը , վէ Գօմարթէն քօղադրնա կիթմէգտէն եվզէլ ,
ավտէթինէ պէքլէմէքտէ օլան վան Պրէօք իլէ րահիս Մէրիօին իգամէթկեանընա
կիթտի :

Ֆիլհազըգա գարու չալընտըղը սըրատա , Լարթիկ իլէ Վէրտիէ Մօրիսին պէյա-
հաթընտան պահս իթմէքտէ իտիլէր . պիրազ սընրա Մօրիս իլէրի կիրթիքտէ , իքի-
սի պիրտէն ֆէվզէլատէ մէմնուն օլտուլար : Վէրտիէ օ կիւնիգ րահիս գըլաֆէ-
թիկի կիլմէմիլ օլուս , էհլի ըրդ պիր իիթիկար , էսնաֆտան պիր քիստէ շէքլիկէ
կիրմիլ իտի :

Վէրտիէ . — Նպօրլ պագալըմ , էյի պիր եօլճուլըգ իթտիօն մի :

Մօրիս՝ իքիսինին տէ էլլէրինի սըգտըգտան սօնրա . — Եօլճուլըղմտան տօղ-
րուսը մէմնունըմ , չիւնքի պիր թաշ իլէ իքի գուշ վուրտըմ :

Վէրտիէ . — Իքի գուշ մը :

Մօրիս . — Էվզէթ :

Վէրտիէ կիւլէրէք . — Իքիսինի տէ էօլտիւրտիօն մի :

Մօրիս . — Պիրիկի էօլտիւրտիմ , տիկէրինի տէ աղըրճա եարալատըմ :

Լարթիկ . — Պուլտան պիր շէյ անլայամայօրըմ , նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըգ :

Մօրիս . — Նէ՞ տիմէք օլտուն , Սիմօնը արամաղա չըգմըլ իքէն , Պրէսսօլ ֆա-
միլեանընը տա պուլտըմ քի վիգ-Սիւր-Պրէնտէ պուլանաղըմը հիշ մէմուլ իթմիկ
իտիմ :

Լարթիկ . — Սահիֆ մի :

Մօրիս . — Նէ քի սէպլէյօր իսէմ օ տըր . . .

Մօրիս՝ Բիւզի գարիյէսինտէ Գլօտին Շարլլէնին իսանէսինտէ կիւզէրան իտէն
յուսուսաթը հարֆ պէ հարֆ հիքեայէ էյլէտի :

Վէրտիէ էլլէրինի օվալայարագ . — Տիմէք քի հէր շէյ միւքէմմէլատրէթտէ սը-
րասընտա . տիմէք քի զիհնինտէ հիշ պիր չիւսկէն թէվիտ իթմէլէճէք սուրէթտէ
տիլպէր Օգթավի իսթիկիթագ օլունանագ օլսա , եիւզտէ տօգսան տօգուզ էմին իմ
քի , Սիմօնըն նէ՛րէտէ օլտուլը պուլընապիլի :

Մօրիս . — Սիմօնը պուլմաղա մուվաֆֆագ օլանաղըմ իհթիմալտէն տիքթ լա-
քին էսէֆ իտէքիմ քի , պիր միւլքիլաթ վար , պէն էվզէլինտէն քէլֆ իթմէմիլիմ :

Վէրտիէ . — Նէ՞ կիպի միւլքիլաթ :

Մօրիս . — Զէմանը մուֆարագաթըմա տէկին , Օգթավիտէն իֆրաթ ասարը
աղգ վէ մուհապպէթ կէօրմիւլ օլտուլըմ հալտէ , ավտէթիմտէն պէրու մէրգումէյի
կէօրմէկէ մուվաֆֆագ օլամամըղմ տըր . . . պիր պաղգաթընա մուհապպէթ պաղ-
լամըլ տէյէմէգ իսէմ տէ , կէօրիւնիլ քի ագլըկա եէնի պիր հալա էսմիլ . զաֆն ի-
տէրիմ քի գալպինի ֆէթիլ իթմէք իչիւն մուհասէրէյէ պուլաղա մէնպուր օլանա-
ղըմ . . .

Վէրտիէ . — Նէ՞ տուրույօրսըն եա . պաղըճա եարանագ շէյ , Օգթավիլի պգը-
մագ քաղ . . . սօնրա գաթը միւհասէպէթ տէ իթսին զարարը եօգ . չիւնքի մէր-
գուլմէտէն պէզմիլ օլտուլընը սէն քէնտին իգրար իթտիօն իտի :

Մօրիս .— Էվվէթ , էօյլէ տիր . լաքին մուսաֆֆազըյէթ հասըլ օյաճաղընա պիր տէրէնէյէ գատար էմին օլապիլմէք իշիւն տիւշմէնին գուվմէթլի վէ զաիֆ թարաֆլարը հանկըլար իսէ , պիր էյիճէ անլայըպ տա օնա կէօրէ հիւճուս իթմէլի . . . Պու Պրէսսօլ ֆամիլեասընըն նէ օլտուգլարընը , ուսուլ ու ատաթլարընը , էֆալ ու հարէքէթլէրինի , ախլազը հասէնէ վէ գապիհէլէրի նէտէն իպարէթ օլտուգլարընը . . . կէշիրմէքտէ օլտուգլարընը էօմրիւն թարգընը , չէքիլմէ՞զ պիր էօմր մի կէշիրիօրլար , եօգսա ճէմիյէթլէրէ կիրպ չըգըլլօրլա՞ր մը պիլմէք լազըմ կէլիւր . . . պու ճիհէթլէրի Օգթավիտէն թահգըզ իթմէք իսթէրիմ . չիւնքի Օգթավի հէր նէ գատար պու կիւնքի կիւն տիլպէր վէ իշվէպազ հէմճընսլարը պէյնիւնտէ եըլտըզ կիպի բարլամագտա իսէ տէ , պիր վագթ Պրէսսօլ ֆամիլեասըն նէգտինտէ խըզմէթ . քեարլըզ իտէր իմիշ :

Լարթիկ .— Պու սէօյլէտիքլէրի՛նիզի պաշգա սուրէթլէ անլայա՞մազմըյըզ :

Մօրիս .— Շու՛նա պու՛նա սօրարագ անլայապիլիրիզ , լաքին պու սուրէթ հէմ թէհլիքէլի տիր , հէմ տէ ալընճագ մալիւմաթա սահիհ նազարըյլա պազըլամազ . չիւնքի մէրգուս ֆամիլեատան խօշլանանլար պիր տիւրլիւ , խօշլանմայանլար տիկէր տիւրլիւ մալիւմաթ վէրէնէքլէրինտէն , սահիհի զայրը սահիհտէն թէֆրիզ իթմէք բէք միւշքիլ օլուր :

Վէրտիէ .— Մօրիսին շու միւթալաթընը պէն տէ թաստիգ իտէրիմ . Օգթավիյի կէօրիւպ իսթինթագ իթմէք էն խայրը թարիգ տիր . . . մէրգուսէնին վէրէնէյի մալիւմաթա նիսպէթլէ պիզ տէ լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիսազ իտէրիզ : Զաննըմա գալըր իսէ , չիմտիքի հալտէ մէսէլէնին անախթարը Օգթավիին եէտինտէ տիր . . . պիւնտէն ալէյհ պիր ան էվվէլ օ չիրին գըզճըղազը կէօրմէկէ զայրէթ էթ :

Մօրիս .— Բէք սլա պիլիրսինիզ քի , էկէր իշ եալընըզ պէնիմ էլիմտէ օլսա իտի , չիմտիյէ գատար չօգտան մէրգուսէյի կէօրմիւշ օլուր իտիմ . . . անճագ գալըլարըն մէէլուֆ օլտուգլարը զարաիպը ահվալէ նազարէն , նէ վագթ կէօրիւշէպիլէնէյիմի քի՞մ պիլիր . նէ հալ իսէ , էլտէն կէլէնի եաբայըմ , տէտիքտէն , վէ սա . հիհ մալիւմաթ ալընմատըզճա մուսմէլէյէ պաշլանըլմամասընա գարար վէրլտիքտէն սօնրա , չըզըպ Օգթավիինին խանէսինէ կիթտի :

Մօրիս .— Մատամ էվտէ՞ մի տիր :

Գարուճը .— Էվտէ տիր :

Գարուճընըն շու ճէվապընտան ճան ալարագ , Մօրիս հէման եօգարը չըգըպ : գարուշը չալտը վէ հիշ կէօրմէմիշ օլտուգը ազամէթլի պիր խըզմէթ քեար գարուշը աշտը :

Խըզմէթքեար .— Նէ՞ իսթէրսինիզ էֆէնտիմ :

Մօրիս .— Մատամ Օգթավի . . . :

Խըզմէթքեար .— Մատամ գապուլ իթմէզ . . . :

Մօրիս .— Շու գարթըմը քէնտիսինէ վէր , բէճա իտէրիմ :

Խըզմէթքեար .— Գապիլ տէյիլ էֆէնտիմ , թալիմաթընը մուղայիրինտէ հարէքէթ իտէմէմ :

Մօրիս .— Աճապա շու գարթըմըն եանընա պէշ ալթուն գօյաճագ օլտամ , օ հալտէ թալիմաթըն միւսաատէ իտէ՞ր մի :

Խըզմէթ քեար .— Նէ պէշ , նէ օն , նէ տէ օն պէշ . . . պէն խըզմէթիմտէն
գօվոււմադ արգուսընտա տէյիլիմ . . . թէքլիֆինիզի գապուլ իտէճէք օլսամ , բա-
րանըղը շաւմը օլուրըմ . . . չիւնքի գարթընըղը վերսէմ պիլէ Մատամըն չու սըրա-
տա սիզի գապուլ իթմէյէճէյինէ շիւպէճմ Եօգ :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ .— Պէնիմ իլէ արթըզ պիւսպիւթին գաթը միւնասէ-
պէթ իտիլմիշ օլմալը , Էա Եօգսա Գօնթ Իվան իլէ պէրապէր գահվալթը իտիյօր
օլմալը . պոււնըն իլէ պէրապէր հէր հալտէ պիլը քէրրէ քէնտիսինի կէօրմէլիլիմ .—
Մուախարէն խըզմէթքեարտ խիթապէն .— Գարթըմը սանա պրագայըմ . . . միւ-
նասիյ պիլը վաղթտա մատամ Օգթալիյէ կէ օսթէրիւսին :

Խըզմէթ ճի .— Բէք ալա , էֆէնտիմ :

Իլը կիւնիւ աշղընտան էօլիյօր կիպի կէօրիւնիպ , Ֆէրտասը կիւնիւ գաբուլը
Եիւզիւնէ գաբայան աշիւֆթէլէրէ քիւֆր էտէ էտէ աշաղը էնտի . էօյլէ վագթը
Էադլաշմը օլտուղը ճիհէթլէ մատամ Բօզիէնին խանէսինէ կիտիպ Եէմէք Եէմէկէ
գարար վէրիպ , Վիգթուար սօգաղընա միւթէվէճճիհէն մէրգուճէնին նէզտինէ ա-
գիմէթ էյլէտի :

Մատամ Բօզիէյի էվիւնտէ պուլմամասընտան տօլայը գիյատէսիյլէ թէանճիւպ-
տէ գալըպ , խըզմէթքեարը Մատլէնէ նէրէյէ կիթմիշ օլտուղընը սիւվալ էյլէտիքտէ ,
հէր նէ գատար Մատլէն սըրը սագլար պիլը գըղ իտի իսէ տէ , ալա միւշքիւթ
իթմէյիպ , Մատամըն հէր կիւն տիշարը չըզմագտա , վէ ուզուն միւտտէթ տիշար-
տա գալմագտա , վէ կէճ էվէ ավտէթ իթմէքտէ , վէ գիյատէսիյլէ մէշղուլ իտիւկի
կէօրիւնմէքտէ օլտուղընը Մօրիսէ պէյան էյլէտի :

Մօրիս մատամ Բօզիէնին պէօյլէ սըգ սըգ տիշարը չըզմասընը վէ մէշղուլ օլ-
մասընը մէսալիհը գաթիյէսինէ համլ իտիպ , կէլմիշ օլտուղընը վէ թէքրար կէլէճէ-
յինի մատամ Բօզիէյէ իապէր վերմէսինի Մատլէնէ թէնպիհ էյլէտիքտէն սօնրա ,
թաամ իթմէք իւզրէ լօգանթանըն պիրինէ կիրտի :

Պարօն Բասագալ տը Լանտիւիտի տախի տօսթլարընտան ճէվզէյին պիրիյլէ մէզ-
քիւր լօգանթատա բէնչիբէնին պիրինին էօնիւնտէ օթուրմը , թագաթսըզ վէ Եօր-
ղուն պիլը հալտէ թաամ իթմէքտէ իտի :

Պարօն .— Խօշ կէլտին , ա'զիզ , նա'սըլսըն . սէնի պուրատա ըասթ կէթիրմէք
չայանը թէանճիւպ տիր . . . նէ' օլտուն պագալըմ . . . արթըզ կէօրիւնմէյօրսըն . . .
սէն տէ Օգթալի միսիլիւ մանասթըրտա գաբանմը՝ կիպի մի էօմր կէշիրիյօրսըն :

Մօրիս .— Տիւպէր Օգթալի գաբանմը մը :

Պարօն .— Շիւպէսիզ . . . քէնտի գաբանմամը , գաբաթմըլար :

Մօրիս .— Քի'մ :

Պարօն .— Տիմէք օլուր քի սէնին պիր շէյտէն խապէրին Եօգ . տիւնեատա
Էաշա'մայօրմըսըն : Օգթալիյի քի'մ գաբատրը . . . Գօնթ Իվան գաբաթմը . . .
պիլը պալ այը քի օ գատար օլուր . աթէշ կիպի . . . կէօրիւնիւր քի պիզիմ Գօնթ
գըսգանճըն պէօյիւյի իմիշ . . . շիմտի տիւնեատա գըսգանճըզ գալմը՝ մը Էա . . .
էյի քի պէնտէ պու իլլէթ Եօգ :

Քեաշքի Պարօն տա գըսգանճ օլսա իտի . չիւնքի կէշիրտիյի էօմր իգթիզասըն-
ճա Պարօն Բասագալ տը Լանտիւիտիին կէնճ կէնճ մէզարա կիրէճէյինէ ալա շէքը
ու շիւպէ օլունամագ իտի :

Հէր հալտէ կիւլէ սէօյէյէ թաամարընը պիթիրտիքտէն սօնրա , Մօրիս՝ Նա-
վարէն սօգաղընտաքի խանէսինէ աղիմէթ իթտի :

Գաղուհը՝ գօգուլը քեաղըտ իւզէրիքէ՝ եազըլմը Օգթափէնին մէթուայընը թէս-
լիմ իթտիքտէ , Մօրիս Փէվգէլատէ թէաճճիւպտէ գալտը :

Հէր քէլիմէսի եանըն եազըլմը օլան մէգըիւր մէթուայ պէրվէճհը զիյր տէրճ
օլտընրր :

Քիկէրթաւտ՝ սէվ կէլէ-ճէյթ ,

Պառնառն պէօյլէ արթըք սէրպէթի տէյլէթ . շէն-ճի Նիլէսհըճ ետթընլարա իճրա օլտ-
նաճփ կէպէ րիթ . եարըն րիթիլ Ֆիւրառը կէն Օթէրա պալտառնա կէլ . քէմպէ պէր րօմնօ
կէյլէնէյթ . օմաղըմա վէ կէօյթ-տի-տի պէլէր րառն պէյալ քօրտէլարա կէլ խաճաճաղըճ .
էօթիթ-օլրառ-գճա սէնէն իճ կէլ-ճիլաղըճ Մօրիթիթ :

ՕԳԹԱՎԻ

Մօրիս . — Պու գըզըղազ պէնիմ իլէ պիւսպիւթին գաթը միւնասէպէթ իթմիչ
զանն իթտիմ , մէկէրչի ալտանմըլմ . . . Օգթավի երինէ պէնի սէվիյօրմը , պիւնա-
պէրին լազըմ օլան մալիւմաթը քէնտիսինտէն իսթիհսալ իտէրիմ :

Մէգըիւր մէթուայը գաթթան Վան Պրէօթէ կէօնտէրիպ , րահիպ Մէրիսէ տա-
խի մալիւմաթ վէրմէսինի պէյան իթտիքտէն սօնրա , պալօյա հիտէճէյի ղէմանըն
վիւրուտինէ չար չէլմ իլէ պէթլէմէքտէ իտի :

Օգթավիին թայինա իթմիչ օլտուղը ագլամ Օթէրա պալօսընըն օ սէնէ իլք տէ-
ֆա օլարագ թէրթիպ օլունտըղը պալօ օլտուղընտան , Բարիս էհալիսինին ճիւմպիւհ
չի սէվէն թաղըմըճ մէգըիւր պալօտա հազըր պուլուհմազ ալմինէ տիւլմիւլ օլտըգ-
լարը ճիհէթլէ , լօնալար զայթթ Փահիչ Ֆիյաթլար իլէ սաթլտըղը միսիլիւ , Մօրիս
տախի օթուգ ալթուհ վէրիպ պիւր լօնա իսթիճար էյլէտի :

Ճուսաա էրթէտի ագլամը , եարը կէճէտէն պիւրազ սօնրա , Մօրիս եէլիլ գօր-
տէլալը սիլահ պիւր տօմինօ կիյինիպ օթէրայա կիթտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ Մօրիստէն էվվէլ կիթմիլէր իտի վէ անլէրին տախի տփ-
մինօլարը Մօրիսին կիյմիլ օլտուղը տօմինօնըն այնը իտի :

Իւչիւ պիրլէշտիքլէրինտէ՝ Մօրիս . — Աճապա կէլմի՛չ մի տիր :

Վէրտիէ . — Խա՛յր . . . պէլքի տէ կէլմիլ տիր ամմա , պիզ հէնուզ քէմպէ տօ-
մինօլը վէ պէյազ գօրտէլալը պիւր քիմաէ կէօրմէտիք . . .

Մօրիս . — Էօյլէ իսէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլալմ տա , կէօլլէյէլիմ . հէր եա-
րըմ սաաթտա պիւր պուրատա պուլուլըրըղ . չայէտ էօյլէ պիւր տօմինօլը կէօրէճէք
օլուր իսէնիզ պանա իսապէր վէրիւսինիզ :

Լարթիկ . — Բէք ալա :

Ներտիւպանլար , սալօնլար վէ նիհայէթ պալօնըն հէր ճիհէթի մայամալ օլուպի
լօնալարը մուհասէրէյէ ալմըլար իտի : Մուզիգա չալընմադտա իտի : Օմուղընտա
գըրմըղը գօրտէլալը , իսթ թարաֆը սիլահ չատիֆէ վէ ալթ

Թարափը գերմզըն աթլաս մասքէի պիր գարը՝ եանընտա էսկի զէման հէքիմէրի
գըյաֆէթինէ կիրմիլ իբի քիլի օլտուղը հալտէ և պիր քէօլէտէ տուրմագտա օլուպ ,
մէրգուման հէքիմէր՝ գարընըն կէօկէսի միսիլիւ եանընտան ալրըմագտա օլ-
տուղլարը կիպի , մէրգումէ տախի , ճափէնին կէօզ տէլիքլէրինտէն շիմէքլէր չա-
գարճասընա ճէմիյէթի սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ իտի : Նէշիլ գօրթէլալը տօմի-
նօլմըն քիկէր լէֆիգլէրիյէ կէօրիւշտիւկինի կէօրտիւքտէ , մէրգումէ տիւշարը հէ-
յէճան օլուպ քէնտի քէնտիյէ . — Շու տօմինօլմըն թավր ու հարէքէթի Մօրիսին
թավր ու հարէքէթինէ պէնգէյօր . . . աճապա օ՞ մը տըր—տէտի :

Պու թախմինէ գալգըշան մատամ Բօզիէ օլտուղընը օգույանլար էլպէթթէ
ֆէհմ իթմիլէր տիր :

Հէքիմ գըյաֆէթինէ կիբէնէր տէ , միւճէտտէտէն բօլիս խըզմէթինէ ալմնմըշ
օլան Սիվէն Գօրնիւ իլէ Կալուպէ օլուպ , պէօլլէ պէր մէնգարէ հէնուզ օ աճէ
տէկին կէօրմէմիշ օլտուղլարը ճիհէթլէ , միւթէհայյիրանէ վէ ֆագաթ միւտագգը-
գանէ հէր շէրի սիւղիւպ տուրմագտա իտիլէր :

Կիզիլ շիրքէթին իզիին պուլմագ մագսատընա մէպնի հէր ֆէտաքէարլըղը իճ-
րա իթմէքտէ օլան էմէ Ժուպէր տախի օ կէճէ պալօյա կիթմիշ իտի :

Իւշ տօմինօլլար եէքտիկէրինտէն ալրըլտըլար . մատամ Բօզիէնին օրատա պու-
լունաճաղընը Մօրիս խայալինտէն պիլէ կէշիրմէվէքտէ իտի :

Ճէմիյէթին արասընտա պիր միւտտէթ տօլաշտըգտան օօնրա , քիրալամըշ օլ-
տուղը լօճայա չըգտը օթուրտը :

Տուրպինիյէ հէր Թարափը պիր էյիճէ կէօզտէն կէշիրտի իսէ տէ , Օգթավինին
մէքթուպընտա Թարիֆ իթմիշ օլտուղը գըյաֆէթտէ պիր քիմսէ բասթ կէթիւրէ-
մէտիյինտէն , սապըր յիւքէնմէյէ պաշլամագտա վէ ճէմիյէթ իսէ կիթտիքճէ չօ-
ղավմագտա իտի : Պիր արալըգ լօճալընտան տիշարը չըգմագ իսթէտի իսէ տէ , կէ-
շէն տէօնէնլէրին քէսքէթինտէն լօճանըն գաբուսը էօնիւնտէ պիր միւտտէթ պէք-
լէմէկէ մէճպուր օլտու :

Սիյահ տօմինօլլ պիրիսի ճէմիյէթին իշինտէն կէօզիւնէ չարքտը : Պու տօմինօլլ
քիմսէ Բիէր Լարթիկ իտի : Տիրսէքլէրիյէ չուըն պուըն իթէ իթէ , ճէմիյէթին արա-
սընտան սըյրըլըպ , վէ Մօրիսին եանընա եագլաշըպ , գուլաղընտան աշաղը .

— Թարիֆ իթտիյին գըյաֆէթտէթի գարը կէլտի :

Մօրիս . — Գօնթ իվա՞ն իլէ մի :

Լարթիկ . — Եօգ :

Մօրիս . — Եալմըն՞դ մը :

Լարթիկ . — Իբի գարը իլէ պէրապէր :

Մօրիս . — Նէ՞ թարաֆտա տըր :

Լարթիկ . — Պէնիմ կէօրտիւյիմ սըրատա , սաղ թարաֆտա չէնանըն իւղէրինէ
նաղըր օլան լօճալարտան պիրինի աշտըրմագտա իտի :

Մօրիս . — Բէք ալա , կիտիյօրմ :

Լարթիկ . — Ուզագտան արգանտան կէլիրիմ . . . էկէր պանա իւղուճըն օլուպ
իսէ , պիր իշարէթ իտէրսին . . .

Մօրիս . — Բէք էյի . . . Մէրիս նէ՞րէտէ :

Լարթիկ . — Շէնանըն ճիվարընտա նէօպէթ պէքլէյօր :

Մօրիս գալապալըղը եարբալ , Լարթիկին թարիֆ իթտիկի մահալէ տօղրու սէն յիրթտի . մահալը մէջպուրէ . եանաշանաղը սըրատա Օգթավի լօճատան տիշարը չըգմագտա օյտուղընտան , հէման եանընա եագլալըպ , եավաշճա .

— Պէն իմ :

Օգթավի՝ Մօրիսին սէսինի ալտըգտա , տիւշարը հէյէնան օլուպ գօլոնտան եագլալտը .

— Լօճան վա՞ր մը :

Մօրիս . — Էվվէթ :

Օգթավի . — Սալօնը՞ մը :

Մօրիս . — Էվվէթ , սալօնը . . . հիչ քիմսէ կէօրէմէգ :

Օգթավի . — Էօյլէ իսէ կէլ , չաբուգ :

Մօրիս . — Զաբուգ մը՞ . . . տէմէսի գօլայ ամմա , ինքաաը կիւն . . . — տէյիպ , Օգթավիյի գօլթուղընա թագաը վէ եավաշ եավաշ եիւրիւյէրէք կէնիլէ չըգտըլար : Հէքիմէր իլէ պէրապէր տուրմագտա օլան սիյահ տօմինօլը գարընըն եանընտան կէշտիքլէրի սըրատա , մէրգումէ թէպտիլ վէ եիւքսէք պիր սէս իլէ .

— Մօրիսին պու կիւն պախթը եավէր — տէտի իսէ տէ , Մօրիս ճէվապ վէրմէքսիդին կէչիպ կիթտի : Օգթավի իսէ , եավաշճա Մօրիսէ խիթապէն . — թանըտըլար սէնի , — տէտի :

Մօրիս . — Էվվէթ , հաթթա թէանճիւպ իթտիմ . չիւնքի զաննըմ թանըմայաճագ պիր գըյաֆէթէ կիրմիլիմ տիր . . . լաքին վազիֆէմ տէյիլ , վարսընլար թանըսընլար :

Օգթավի . — Աֆվ իտէրսին , էօյլէսի տէյիլ . . . սէնի թանըմալարը պէնիմ ասլա իչիմէ կէլմէգ . . . Գօնթ տէրէճէի նիհայէտէ գըսգանճ տըր . սէնին իլէ պէրապէր օլտուղըմը խապէր ալտըղը անտէ , պէնիմ իլէ էվլէնմէքտէն տէրհալ սարֆը նաղար իտէճէյինէ չիւպհէ եօգ : Պինսէն օլէյհ , իհթիյաթըլ տավրանմամըլ լազըմ կէլիր . . . պիրազ կէօրիւլէլիմ տէ , պիրպիրիմիգտէն այրըլալըմ :

Մօրիսին միւրատը , Օգթավիտէն իսթէտիյի մալիւմաթը ալմագտան իպարէթ օլտուղընտան , վէ մալիւմաթը մէզքիւրէյի ալտըգտան սօնրա , Օգթավի իլէ մուսահէպէթի ուզաթմագլըղը զաթէն թէրվիճ իթմէտիյինտէն , մէրգումէնին սէօզիւնէ ասլա իթիրազ իթմէտի , վէ Օգթավիյի տօղրու քէնտի լօճասընա կէօթիւրիւպ գաբուլը աշտը , վէ քիւչիւք օալօնա կիրտիլէր :

Օգթավի հէման եիւզիւնտէքի մասքէյի չըգարըպ , տօմինօսընըն գաբիւչօնընը արգայա աթըպ , վէ Մօրիսին պօղազընա սարըլըպ .

— Ա՛հ , պէշ տագըգա օլտուն սէրպէսթ օլմագ նէ՞ էյի շէյ իմիլ . խուսուսիլիլէ քի , ինսան սէրպէսթիլիք եիւզիւ կէօրմէյօր իսէ . . .

Մօրիս . — Էսի՞ր մի օլտուն :

Օգթավի . — Էսիրտէն հիչ պիր ֆէրգիմ եօգ ամմա , չիքեայէթ իթտիյիմ տէ եօգ . չիւնքի պէօյլէ օլմագլըղը պէն իսթէյօրըմ տա օլույօր , անլայաճաաըն մը նէ տէմէք իսթէյօրըմ . . .

Մօրիս . — Հիչ պիր շէյ անլայաճաաըմ :

Օգթավի .— Լաքին մէյտանտա անլալըմազ պիր շէյ եօգ . անլաթայրմ . քէն .
տիմնէ պիր թարիգը հարէքէթ իթթիխազ իթմիշիմ տիր քի , — ասլա . օ թարիգտէն
այրըլամամ . . . թարիգը մէզքիւրտէ տէվամ իտէնէք օլուր իսէմ , ազ պիր միւտտէթ
զարֆընտա , պիր մուհապպէթը թամմէ իլէ քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղըմա ,
քէնտի սէվապըգը ահվալիմի թէրք էյլէտիյիմէ , վէ տիլարը չըգմազ . . . վէ էսկի
տօսթլարըմը էվիմէ գապուլ իթմէք կիպի շէյլէրտէն քեամիլէն վազ կէշտիյիմէ Գօն .
թը իսքեաթ իտէնէյիմէ իմի՞ իմ . . . պինապէրին հիշ պիր եէրէ չըգաղըմ վէ քիմ .
սէյի գապուլ իթտիյիմ եօգ տըր . . .

Մօրիս .— Բէք զէվզիլ պիր էօմր տէյիւր կիպի . . .

Օգթավի .— Հաթթա դայէթ սըգընթըլը պիր էօմր . . .

Մօրիս .— Զիյատէսիլէ չու էօմրտէն թէլէզզիւզ իտիյօր օլմալըսըն :

Օգթավի .— Էօլէնէք տէրէնէլէրէ գաթար իշիմ սըգըլըյօր . լաքին իսթիգպա .
լիմին րէֆնազ վէ շաշաասընը կէօզիւմին էօնիւնէ կէթիրտիքնէ թէհամմիւլ իտիյօ .
ըմ . . . քէնտիսինէ թարմագտա օլտուղըմա Գօնթ սուրէթը գաթիյէտէ գանաաթ
հասըլ իտէնէք օլուր իսէ , պէնիմ իլէ էվէնէնէք տիր . էվէնիպ պիրտիքտէն սօն .
րա , պիր գօրգու ճիհէթի գալմայաճագ օլտուղընտան , պուրնուլտան թուրթուպ
իսթէտիյիմ թարաֆա սիւրիւքէյէնէյիմ . . . ագտան չօգ անլա . կէօրիւրսին :

Մօրիս .— Պուշլարա տէյէնէք եօգ ամմա , շիմտիլիք պիրպիրիմիզի կէօրմէք
գապիլ օլմայօր , պուշա նէ՞ եաթաճաղըզ :

Օգթավի .— Էվվէթ , շիմտիլիք սըգ սըգ կէօրիւլէմէյօրըզ , հագգըն վար . . .
լաքին պէնիմ տէ հագգըմ օլտուղընը թէսիլիմ իտէրսին եա . . .

Մօրիս .— Սէօյլէտիյին սէպէպլէրէ նազարէն հագգըլը օլտուղըն տէրքեար տըր .
Նա՛սըլ օլմուշ տա Գօնթ՝ պալօյա եալընըզ կէլմէկէ միւսաատէ իթմիշ :

Օգթավի .— Բուսիա սէֆարէթիսանէսինտէ պու ազլամ ճէմիլէթ վար . . . օ .
րայա կիտիպ պիր քէրրէ կէօրիւնմէկէ մէնպուր օլտու . չօգ սիւրմէզ պուրայա կէ .
լիր . . . լաքին եէթիշիր պէնտէն պահս իթտիք , պիրազ տա սէնտէն պահս իտէլիմ
. . . սէնի գապուլ իթմէմէկէ մէնպուր օլտուղըմ զէմանտէն պէրու նէ՞ եաթտըն
պագալըմ :

Մօրիս .— Գըսսա պիր եօլճուլըզ իթտիմ :

Օգթավի .— Նէ՞ թարաֆա :

Մօրիս .— Հալըր թարաֆընա :

Օգթավի .— Էյլէնէ՞ թարգըյլա մը :

Մօրիս .— Նէ՛ միւնասէպէթ , իշ զըմնընտա . օրատա պիրիսինէ թէսաաիւֆ
իթտիմ քի , կէշէնլէրտէ սէնին իլէ պուրատա կէօրիւլմիշ , ուզուլն ուզատիլէ սէն .
տէն պահս իթտի . պուշա նէ՛ տէրսին :

Օգթավի թէլաշէյէ տիւշտիւ .— Պէնի էյի թանը՞յօր մը իմիշ :

Մօրիս .— Էվվէթ :

Օգթավի .— Քի՛մ իմիշ աճապ :

Մօրիս .— Պիր նօթէր . . .

Օգթավի .— Բարիս նօթէրէրինտէն հիշ պիրինի թանըմամ :

Մօրիս .— Պէն տէ սիզէ մէրգուլմ նօթէրին Բարիսի օլտուղընը սէօյլէմէտիմ
եա՛ :

Օգթավի .— Աման, ինչպէս պէտքի ուստի քիմ օլտուղընը . . .
 Մօրիս .— Այնք-Արեւ-Պրէն գարիյէսինին նօթէրի . . .
 Մօրիս շուշաէ օղէրի սէօյլէտիյի սըրաւաւ, տիգդաթընա Օգթավինին եւեղիւ-
 նէս պագմագ տաւ օլնապ, մէրգումէնին իւք աղըզտա պէնդէ աթաղընը վէ մոնաթաւ-
 րէն գըզարաղընը կէօրտիւ . . .

Օգթավի չաշըրմը՝ պիր հաւտէ .— Հա՛, պէնտէն պահս իթտի էօյլէ՞ մի . . .
 Մօրիս .— Շիւաքէսիւղ . . . լէթաթէթինէ մաի օլմուշ . . . էյի խաթըրմա կէլտի,
 սէն Վիգ-Սիւր-Պրէնտէ՞ մի տօղմուշըն . . .

Օգթավի .— Հէր ինսանըն պիր աղտուղըն ետլ վար . . .
 Մօրիս .— Օնա չիւպհէ եօգ . . .
 Օգթավի .— Էյ նօթէր նէ՞ տէտի պէնիւմ իչիւն . . .
 Մօրիս՝ թէրէտտիւտ իտիյօր, կիպի պիր հպիկէծաթէրտի .— Պիւմէքիւէկէր . . .
 Օգթավի .— Էլպէթթէ քի զէմմ իթմիլ տիր . . .
 Մօրիս .— Լաքին . . .

Օգթավի .— Հաթթա պիր խայլը պէմմ իթմիլ օլտուղընա չիւպհէմ եօգ . . .
 Բարիստէ կէլիւլ էլէնմէք իչիւն Փամիլեամը պրագմը . . . Իվէ սիւտ գըզգարաւալըմ
 Սիմօնը պարթըպ պէրապէր կէթիւրմիլ օլտուղընը հիքեայէ էլէմիլ տիր . . . էօյ-
 լէ՞ մի . . .

Մօրիս .— Էվվէթ . . .

Մօրիս միւսաճէպէթին քէնտի քէնտիյէ պու գալըպա տէօքիւլմէսինտէն փօլայը
 տէրէճէի նիհայէտէ մէմնուն ծըլապտա իտի . . .

Օգթավի .— Օ ինթիյարըն սէօլէրի շու սըրաւաւ գուլաղըմա կէլիյօր զանն
 իտիյօրմ . . . քիմ պիլիր տահա նէ տիւրիւ տիւրիւ շէլէր աթօլլէմիլ տիր . . .

Մօրիս .— Օ տէրէճէլէրէ գատար հէգէյանէ գալըլաըն քի, սիւքիւթէ մէն-
 պուր իթտիւմ . . . «Տօթը օլմէ շէրէթիլէ Ժ-շէրէթ օլտուղըմ ճաթմալը Օթլմալ, հէր
 ճէհէթիլ Ժ-թէպէր ինն պիւ գըլըղալ օլտուղըմ ճէհէթիլ պէնիւ հոգաւորմա Ժրգոմ-
 հոգիւնա պու սորէթիլէ իտրէի լէտն իթիւնիլէ Ժ-տաթիլ իթմէմ . . . տէտիւմ, խապէթ
 քի արթըգ սէս չըգարմատը, եօգսա հէման տայաղա գատար տալրանանաղաւմ . . .

24

Սալըգ Ժաննէթ Շարվէ թէքար Մօրիսին պօղաղընա սարըլըպ . . . Սէնին նա-
 զիք պիր ատամ օլտուղընը պիլիրիմ . . . քէօյլէրին նօթէրի օլանաղ պուլնամըլար,
 էօմրիւն լէզգէթիլի չըգարմաղըլը պիլմէզլէր քի . . . խուսուսիլլէ օ նօթէրին
 պանա հըրսը վար . . .

Մօրիս .— Սանա հըրսը՞ մը վար . . . Նի՞շիւն հըրսըլանմըլ . . .

Օգթավի .— Օ մաշուլ հէրիֆ Սիմօնա կէօզ տիքմիլ վէ մէրգումէյի պէյէնմիլ
 օլտուղընտան, պէնիւմ իլէ կիթմէսի իւզէրինէ, հիտտէթ ու զաղապա տիւլտիւ . . .

Մօրիս .— Օէօլլէրինտէն անլատըմ . . . լաքին հիտտէթինին ապը սէպէպիւնի
 կիզլէիւլ, եալընը Սիմօնըն Փաղիլէթիլտէն պահս իթմէքտէ իտի . . . էյի խաթըրմ-
 մա կէլտի, նէ՞ օլտու Սիմօն, խապէրին վա՞ր մը, օ տա խամին տէյիլթիրտի՞ մի . . .

չէօհրէթ բէյտա իթտի՞ մի, զէնկինլէնտի՞ մի :

Օգթավի .— Սիմօն մը զէնկինլէնտէք . հիչ պիր վագթ . Սիմօնտա օ գատար ֆէրասէթ նէ՞ կէզէր . Թաշրա նօթէրլէրինն զավիննէ , Թարիզը իթթիգամէթտէն այրըլտըղմ սըրատա , պանա պիր Թագըմ նիւմայիլէր իճրասընա վէ հիւսնիւ ախլազա տաիր վագ վէրմէկէ , բէտէրիմտէն վէ վալիտէմտէն , ըրզ ու նամուստան , զամիրտէն վէ պուռնա միւմասիլ պիր Թագըմ սաֆսաթտլարտան պահս իթմէկէ գալգըլտը . . շու սէօզլէրի Թապիի սընըրլարըմա տօգուռտը . պէնտէ իսէ չալըլմագլա բարա գազանմագ սէվտասը օլմայլա , կէօգիւմի իրէք , գատիֆէ , միւնէվհէր , ալա Թուռ վէ էմսալի շէյլէրէ տիքմիշ իտիւմ . . Սիմօնը պիր Թարաֆա պրագտըմ , պէն պիր եանա չէքիլտիւմ , օ տա պիր եանա սափուլտը :

Մօրիս .— Պիրպիրինիգտէն այրըլալը չօգ օլտո՞ւ մը :

Օգթավի .— Տէօրթ սէնէ գատար օլտու :

Մօրիս .— Օ զէմանտէն պէրու կէ՞օրմէտին մի :

Օգթավի .— Ա՛սլա . կէօրմէտիյիմէ տէ մէմնուռմ , չիւնքի նասիհաթլարընտան արթըզ օսանն կէլմիշ իտի . . .

Մօրիս .— Էյ Սիմօնտան պահս իտէն օլմատը մը :

Օգթավի .— Ա՛սլա :

Մօրիս .— Նէ՞ իլէ կէչինիր իտի :

Օգթավի .— Սէնաաթըլա :

Մօրիս .— Սէնաաթըլ նէ՞ իտի :

Օգթավի .— Տիքիչճիլիք իտէր իտի . հաթթա սէնաաթընը բէք էյի պիլիր :

Մօրիս .— Նէ՞րէտէ իլէր իտի :

Օգթավի .— Պիգիւմ պօգուլտըղմըզ սըրատա , Վիվիէն ոօգաղընտա պիր տիւք-բեանտա իլէր իտի . լաքին ղայէթ զաիֆ վէ տաիմա նամիզան իտի . . . պէլքի տէ չիմտիյէ տէկին էօլմիւշ տիր :

Կէօրիւնիր քի Սիմօն հագգընտա Օգթավինին պուռնտան զիյատէ մալիւմաթը եօգ իմիշ . պինաէն ալէյհ Մօրիսին տէ զիյատէ պիր մալիւմաթ ալամայաճաղը տէրքեար իտի :

Օգթավի .— Էյ օ նօթէր տահա նէլէ՞ր սէօյլէտի , պագալըմ վալիտէմտէն տէ պահս իթտի՞ մի :

Մօրիս .— Էվվէթ , վալիտէն մատամ Շարվէնին Վիգ-Սիւր-Պրէնտէ իգամէթ իթմէյիպ , օնա եագըն տիկէր պիր գարիյէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղընը սէօյլէտի :

Օգթավի .— Բիւզի գարիյէսինտէ օլմասըն . . . օրատա պիր միւլք ալմը իտի . . . վալիտմ իլչինի ուլտուրմըջ տըր . . . պու կիւնլէրտէ պիր մէքթուպ եագաճաղըմ . . . էկէր էվլէնէնէյիմ տուլաճագ օլսա , քիմ պիլիր նէ գատար մէմնուռն օլուր . . . Թաշրա էհալիսի պիր գըզ էվլէնմէյիպ տէ պիրագ էյլէնէնէյէ տալտը՞ մը , ար-Թըզ օ գըզը մահվ օլմուշ հիւքմինտէ Թուլարար :

Մօրիս .— Վալիտէն սանա մէքթուպ եագա՞ր մը :

Օգթավի .— Խա՛յր . . նէրէտէ օլտուղըմը պիլմէզ պիլէ . . . Պրէսսօլ ֆամիլ-եասընըն եանընտան չըգալը , նէրէտէ իգամէթ իթտիյիմի պիլմէզ քի եագսըն :

Օգթավինին՝ քէնտի քէնտիյէ, միւսահէպէթի ճան ալանադ բերեսէյէ կէթիրմէ-
սինտէն տօլայը Մօրիս ֆէվզէլատէ մէմնուն օլտու :

Մօրիս .— Պրէսսօլ Փամիլեմ'սը մը . քիվէ՞ր տիրլէր պու առամլար :

Օգթավի .— Պէն մատամ Պրէսսօլն խոնտէնի խըզմէթինտէ իտիմ . թէաճ-
հիւպ իտէճէք պիր Փամիլեմ :

Մօրիս .— Նէ՞ ճիհէթլէ :

Օգթավի .— Մէօյլէյիմ տէ անլարսըն : Պրէսսօլ տէնիլէն առամ միյմար իմիլ .
զայէթ պէնիլին օլտուղը հալտէ , ալիւֆթէ պիր գարը իլէ էփէնմիլ . պու գարը՝
պիչարէյէ օյնամատըղը օյուն գալմայօր . խապէրի պիլէ եօգ . խապէրի վար իսէ
պիլէ պէլլի իթմէյօր : Մատամ Պրէսսօլն կիւզէլլիլին տէյէճէք եօգ . վագըա ար-
թըգ բէք կէնճ տէյիլ իսէ տէ , երնէ օ տերէճէճ ճիլվէքեար վէ իլվէպազ քի , խա-
յալ իտէմէզսին . գօճասընա կէլինճէ , ալընըն պիրի . էվինտէն չըգմազ , օճաղըն
պաշընտան ալըլմազ . . . օ էվտէ օթուրըր չայընը իչէր , պիր թագըմ մաթուհ
ձօսթլարըյա քեաղըտ օյնար , գարըսը տա պալօլարա , սուարէլէրէ գօշար տու-
րուր . նէրէյէ կիթսէն մատամ Պրէսսօլը րասթ կէլիրսին . . . հաթթա սէնին թա-
նըմատըղընա թէաճհիւպ պիլէ իտիյօրըմ :

Մօրիս .— Մէրգուլմէյի թանըմադ իչիւն ճէմիյէթլէրէ տէվամ իթմէլի տիմէք
օլուր . պէն իսէ , հիչ պիր եէրէ կիթմէմ . . . չօճուգլարը օլմամալը :

Օգթավի .— Պիր գըզլարը վար . . . չիրին պիր գըզ . . . մատամ Պրէսսօլն աղ-
զընըն լէզզէթինի պօզան օ գըզ օլույօր . . . չիւնքի գըզ պէօյիւտիքճէ վալիտէսի
իւթիյար կէօրիւնմէկէ պալայօր . պուստան տա վալիտէսի սըգըլըյօր . . . էլեւէվմ
գըզ օն սէքիգ եաշընտա օլմալը . վալիտէսի գըզընտան նէֆրէթ իթտիլինէ չիւպ-
հէմ եօգ :

Մօրիս .— Ճէմիյէթլէրէ գըզը՞ իլէ մի կիտէր :

Օգթավի .— Պէնիմ օրատա պուլոււնտըղըմ սըրատա , գըզ մէքթէպտէ իտի .
էվտէ պուլոււնտըղը գէման պիլէ , պապասը գըզընը չօգ սէվտիյի ճիհէթլէ , անա-
սըյա պէրապէր տիշարը չըգմասընա վէ գարըսընըն կիթտիկի եէրլէրէ գըզընըն
տա կիթմէսինէ րազի օլմազ իտի . . . մատամ Պրէսսօլ պու ագչամ պուրատա տէ-
յիլ իսէ , թէաճհիւպ իտէճէք չէյ տիր :

Մօրիս .— Պուրատա՞ մը , Օբէրա՞ պալօսընտա մը :

Օգթավի .— Եիւպհէ՞ մի վար . . . պէնիմ էվլէրինտէ օլտուղըմ վագթ , հիչ պիր
պալօտան կէրի գալմազ իտի . պու կիւն տէ երնէ էօյլէ օլտուղընա էմին իմ . . .
էկէր իվանըմըն շու արալըգ կէլմէյէճէյինի , վէ պէնիմ իչիւն քիրալամըլ օլտուղը
լօճատա պէնի պուլմատըղը հալտէ թէլաշ իթմէյէճէյինի պիլսէմ , սէնին իլէ պիր
տօլալըս , սանա մատամ Պրէսսօլը կէօսթէրի իտիմ :

Մօրիս .— Թանըյապիլմէլիսին քի կէօսթէրէսին :

Օգթավի .— Թանըյաճաղըմա չիւպհէ եօգ :

Մօրիս .— Եիւզիւ աչըգ օլտուղը հալտէ մասքէլի պալօյա կէլի՞ր մի :

Օգթավի .— Կէլմէզ . լաքին միւթատընը տէյիլթիրմէզ . առէթ հիւքմինտէն
տիր տէյու պիր տօմինօ կիլինիր , վէ եիւզիւնէ պիր մասգ թագար . լաքին էօյլէ
պիր սուրթթտէ տալրանըր քի , պիւթիւն տօսթլարը , ալագատարլարը վէ մալիլէրթ

պիր կէօրիւտէ թանըրլար . . . գըյաֆէթինի հիշ տէյիթիրմէզ . . . մաի աթլաս-
տան պիր տոմինօ կիյինիր , օմուղընա սարը գօրտէլա գօր , մասգը պէյազ տըր .
կէօրսէմ տէ սանա տա կէօսթէրսէմ , մէմուռն օլուրըմ : Մատամ Պրէսսօլըն էթ-
րաֆընտա տօլաշանլարըն իօմէրինի սանա սէօյլէսէմ տէ , օնլարտան սլահս իտէ-
րէք մէրգումէյի պիրազ մէրադա տիօշլէրսէն :

Մօրիս տէ մատամ Պրէսսօլ իլէ պիր սուրէթլէ միւննասէպէթ բէյտա իթմէք
արգուսընտա օլտուղընտան , զիհնինտէ նակէհան թէվէլիւտ իտէն թէսավուրաթը
իճրա իթմէք ազմինէ տիւշտիւ :

Մօրիս .— Սէնին պէրապէր օլմագլըղընա զիյատէ հաճէթ տէ եօգ . իթտիին
թարիֆ իլէ մատամ Պրէսսօլը թանըյապիլիրիմ գանն իտէրիմ :

Օգթավի .— Տօղրու տըր . պէն օրասընը տիւշիւնմէտիմ : Մաի տոմինօ , սարը
գօրտէլա , պէյազ գատիֆէ մասգ , գօլայ եանըլընմազ . . . օ հալտէ Վալանթին
Պրէսսօլը արամաղա պազ տա , Մ. Թօրթիվալտան , Գօնթ Լիւսանտան , շիւման
Նաթթիէտէն , ուֆազ թէֆէք Պրիշտէն , Քօլ Ալրիլտէն , Ժօրթ կէրէնտէն պահս
աշ . . . նէ տէրէնէ մէրադա տիւշէնէյինի կէօրիւսին . պու իսմէրի ունութմա-
յասըն :

Մօրիս ճէպինտէն պիր տէֆթէր չըգարըպ , Վալանթին Պրէսսօլըն տօսթլարը-
նըն իսմէրինի իշարէթ իթտի :

Օգթավի .— Արթըգ պէնի լօճամա կէօթիւր :

Մօրիս .— Պէնիմ կէօթիւրմէմ օլմազ . լաքին տօսթլարըմտան պիրիսի տիշար-
տա պէնի պէքէյօր , սէնի օնա թէսլիմ իտէյիմ տէ , պէն կիտէյիմ գըյաֆէթիմի
տէյիթիրէյիմ :

Օգթավի .— Նասըլ քի իսթէր իսէն . . .

Մօրիս լօճանըն գարուսընը աշտը . սիյահ տոմինօլըլարտան պիրիսի , սըրթընը
տիվարա տայաթմըշ տիշարտա տուրմագտա օլտուղընտան , Մօրիս մէրգումէյի պիր
իշարէթլէ չաղըրըպ .— Մատամը լօճասընա կէօթիւր—տէտի :

Սիյահ տոմինօլը քիմսէ Օգթավինին էօնիւնէ պաշընը էյիպ , գօլուընը թագտիմ
իթտիքտէն սօնրա , իքիսի պիրտէն ճէմիյէթին իշինտէ դայպ օլտուլար :

Մօրիս Օգթավիյէ տէտիյի կիպի , էլպիսէնինն օտասընա կիրիպ , տիկէր կիւ-
միւշի պիր տոմինօ կիյինտի :

Եօլտա գըրմըղը գօրտէլալը վէ գըրմըղը մասգլը գարը իլէ չիֆթէ հէքիպէրէ
թէսատիւֆ էյլէտիքտէ , քէնտի քէնտիյէ .— Շու գարը պէնի թանըյօր , չիւնքիիս-
միմի սէօյլէտի : Ահապա քիմ տիր , պիլէմէյօրըմ—տէյիպ կէչտի :

Պու սըրատա , բալաշօ գըյաֆէթինէ կիրմիլ օլան Ժօտըլէ , գըրմըղը մասգլը
էմէ Ժուպէրէ եանաշտըգտա , մէրգումէ .— Թագէ պիր հավատիս վա՞ր մը :

Ժօտըլէ .— Եօ՛գ . պիր էմրինիզ վա՞ր մը :

Էմէ Ժուպէր .— Հիշ պիր էմրիմ եօգ . . . պու կէճէ արթըգ պիր իշին գալմա-
մըլ տիմէք տիր : Մարթէլի տէ կէօր տէ օնա տա սէօյլէ :

Ժօտըլէ .— Նէ՞ վագթ վէ նէ՛րէյէ կէլէլիմ :

Էմէ Ժուպէր .— Եարըն , բօլիս միւտիրինն օտասընտա սաաթ օնտա Ալուլու-
շալըմ :

Ժօտլէ պրազաը չէքիտի :

Էմէ Ժուպէր եպիսոս մատամ Բօզիէ օ կէճէ պիր շէյ անլայամայաճաղընը ֆէհմ էյլէտիյինտէն , նէրտիւպանըն եօլունը թութտու իսէ տէ , եօլտա Գօնթ Իվան իլէ Վիգօնթ կիւյ տ'Արֆէօյլի րասթ կէլտիքտէ հէման տուրտը :

Իքիսինին տէ եիւզիւ աչըգ օլուպ , սուարէ էլպիսէսի կիյինմիլէր իտի : Էմէ Ժուպէր Բուսիալը Գօնթըն եօլունը քէսիպ .— Գօնթ . . . պիր չիֆթ սէօգիւմ վար . . .

Էքսէրիա պալօլարտա պիր թագըմ գարըլար պուլունըր քի , պունլար կէճէ գահվալթըննա գօնմագ իչիւն շունը պսւնը մէրագա տիւլիւրմէքտէ օլտուգլարըն տան , Գօնթ Իվան քէնտիսինէ խիթապ իտէն տօմինօլըյլ տաիի օ մագուլէլէրտէն գըյաա իտէրէք , խաֆիֆէ պիր հարէքէթլէ մէրգումէյի պէրթարաֆ իտիպ .— Սէնին իլէ ուղրաշմաղա վագթիմ եօգ , շիրին մասգ—տէտի :

Խաֆիյէ Բօզիէ իսէ , Գօնթըն շու սէօգիւնէ ասլա էհէմիլէթ վէրմէյիպ , գօլընտան թութտը վէ գուլաղընտան պիր գաչ չիֆթ սէօգ սէօյլէտի :

Գօնթ տիւչարը հէյէճան օլարագ տօսթընա խիթապէն .

— Ազի'զիմ , լօճամըն նումէրօսընը պիլիրսին . . . սէն կիթ , պիրաղտան կէլիւրիմ—տէյիպ , Էմէ Ժուպէրի գօլթուղընա ալտը վէ թէնհա պիր մահալէ չէքիտիլէր :

Բօզիէ .— Սիզի իւչ կիւն տիր կէօրէմէտիմ , Գօնթ :

Գօնթ .— Ենի պիր հափատիսիմ եօգ իտի քի , թէպիղ իտէյիմ :

25

Բօզիէ .— Սիզէ պիր շէյ թավսիյէ իթմիլ իտիմ , ինրասընտա պուլունտընը վմը , Գօնթ :

Գօնթ .— Էվվէթ : Հէր ագչամ Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ իլէ Բարիսին գուժարիսա նէլէրինի , պաթագխանէլէրինի վէ էմապի մահալլէրինի տօլաշըյօրըմ . . . լաքին աբատըղըմը էլէ կէչիրէմէյօրըմ :

Բօզիէ .— Օլմայա քի օսանասընը . սէպաթ իթմէլիսինի . . . սէրիօշ իչիւն տէրլէր քի , իւլէյէ ալըշըշ տարմ վալ կէլէֆէլ . գուժարպագ իչիւն տէնիլէպիլիւր քի , օյոնա ալըշֆան ինսէ , օյոնոֆան վալ կէլէֆէլ . Բիէր Լարթիկ մէշուր գլիւպլէթէ գապուլ օլունամագ , քէնտիսի տէ կիթմէլիլէ ճէսարէթ իտէմէլ . պինտէն ալէթի ատի ետրլէրէ կիտիպ մէրամընը ինրա իթմէկէ մէճպուր տըր . . . ճիւզի պիր էմարէ կէօրիւրսէնիլ , հէման պանա մալիւմաթ վէրինիլ :

Գօնթ .— Պու կէճէ պուրատա պիր շէյ անլայապիլէճէճմիսինիլ :

Բօզիէ .— Պէն րասթ կէլէ պուրայա կէլտիմ . հիչ պիր իւմիտիմ եօգ . լաքիլէ էքսէրիա կիլլէնմէք իսթէյէնլէր պէօյլէ ճէմիլէթ օլան մահալլէրէ կէլտիքլէրինի պիլտիյիմտէն , օ մէպտէյէ խըզմէթ իթմէք մագսատըյլա կէլտիմ :

Գօնթ .— Աման , սիզ տէ ճէսարէթտէն տիւլմէյինիլ , սէպաթը էլտէն պրագմայընը :

Բօզիէ .— Օ ճիհէթլէ թէլաշ իթմէյինիլ , նէ ճէսարէթտէն տիւլէրիմ , նէ տէ սէպաթը էլտէն պրագըրըմ :

Գօնթ Իվան մատամ Բօգիէնին էլինի սըգաըգտան սօնրա , նէրտիւպանըն իւզէրինտէ պիր Թագըմ տօսթլար իւէ գօնուշմագտա օլան Վիգօնթ տ'Արֆէօյլին եանընա եազլաշլպ .— Օգթավիլի ալըպ գահվաթը իթմէկէ կիտէճէյիմ , պէրապէր կէլի'րմիսին :

տ'Արֆէօյլ .— Պու ագչամ կէլմէմ . . . ա'զիզ . . . մատամ քի պուրայա կէլտիմ , պուրատա գալըրմ :

Գօնթ .— Օ հալտէ եարըն ինչալան կէօրիւշիւրիզ :

տ'Արֆէօյլ .— Շիւպհէսիզ :

Պէօլէճէ պիրպիրէրինտէն այրըտըգտան սօնրա , Գօնթ՝ Օգթավիլին նէգտինէ կիթտի :

Օգթավի մէսէրրէթլէ .— Ա'հ , էյի կէլէպիլտին , ամմա կէճիքտին հա' , ազիզիմ Իվան . եալընըզլըգ նէ' գատար ուզուն կէօրիւնտի կէօզիւմէ :

Գօնթ .— Տէմէք քի սըգըլըյօրսըն :

Օգթավի .— Սէնին պուլունմատըղըն պիր մաշալտէ թէլէզզիւզ իթմէք պէնիմ իչիւն գապիլ տէյիլ , պունտան մատա պէօյլէ կիւրիւթիւլի էյլէնճէլէրտէն հազզ իթմէմ :

Գօնթ .— Տիմէք քի կիթմէկէ արգուքէշսին :

Օգթավի .— Նասըլ իսթէրսէն . . . կիտէլիմ—տէյիպ այաղա գալգտը , վէ պէրապէրինճէ կէթիրմիշ օլտուղը բէֆիգլէրինէ վէտա իթտիքտէն սօնրա , Գօնթըն գօլունա կիրիպ , լօճատան չըգտըլար վէ նէրտիւպանա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար :

Նէրտիւպանըն պաշընտա մատամ Բօգիէյի գարչըլատըլար : Մէրգումէ պիրազ էվվէլ Մօրիսին գօլթուղընտա կէօրմիւշ օլտուղը բէնպէ տօմինօլըլը կէօրտիւքտէ , Օգթավիին արգասընտան պագա պագա .— Նասըլ օլույօր քի Բուսիալը իւէ Մօրիս այնը գարըլը թանըյօրլար . Գօնթ Իվան զայէթ զէնկին պիր զաթ տըր . լաքին Մօրիս տէ կիւզէլ պիր տէլիգանը տըր . տիմէք օլուր քի , պու գարը քիմ իսէ , Մօրիսէ խըզմէթ իթմէք իչիւն Գօնթը ալտաթըյօր—տէյիպ , թէնէզզիւհ սալօնընա կիրտի , վէ գըյաֆէթլէրի վէ սըֆաթլարը թէտգիգէ պաշլատը :

Սիյահ տօմինօլըլար եանընտան կէշտիյի սըրատա , զարիպ պիր տըգգաթլա մէրգումանը եօգարտան աշաղը սիւզտի : Լարթիկ իւէ Վէրտիէ տախի տուրուպ , կէօզլէրինտէն աթէշ սաշարճասընա պագմագտա օլան մատամ Բօգիէյի պիր էյիճէ սիւզտիւլէր :

Վէրտիէ .— Պու գարը անապա նի'չիւն պիգէ պու գատար տըգգաթլէ պաշըյօր :

Լարթիկ .— Զանն իտէրսին քի կէօզլէրինտէն իւզէրիմիգէ չիմէք եաղտըրըյօր . . . պէլքի պիգի բէնտիյէ ճէլպ իթմէք իսթէյօր , նէ' պիլի'րսին :

Վէրտիէ .— Քիմ օլտուղըմըղը անլամագ մէրագընա տիւշմիշ զանն իտէրսին :

Լարթիկ .— Պու ագչամ իւչիւնճի տէֆա տըր քի բասթ կէլի'օրըզ , վէ հէր տէֆասընտա պիպի արգամըպտան կէօզլէյօր :

Էմէ Ժուպէր տախի բէնտի բէնտիյէ .— Պու տօմինօլըլարըն Մօրիս իւէ կէօրիւտիքլէրինի կէօրտիւմ . . . օնուն տօսթլարը օլմագ կէրէք տիր . . . բէնտիլէրինէ

տըգգաթլա պաղտըղըմըն սէպէպինի անլամայօրլար ամմա , չօգ թէճանճիւպ իտի-
յօթլար—տէյիպ , բագս սալօնընա նազըր օլան պիր մահալէ չէքիտի :

Պէշ տագըգա սօնրա Մօրիս չէրթլէրի նէգտինէ կիտիպ , վէ քէնտիմիսի մէր .
գուժանա թանըթտըրըպ , իւչիւ պիրտէն պիր քէօչէյէ չէքիտիլէր :

Վէրտիէ .— Նէ՞ խապէր պագալըմ :

Մօրիս .— Օգթազի իլէ կէօրիւշտիմ :

Վէրտիէ .— Մալիւմաթը լազըմէյի ալապիտի՞ն մի :

Մօրիս .— Թէմամըյլա մալիւմաթ ալամատըմ :

Վէրտիէ .— Նիչի՞ւն :

Մօրիս .— Չիւնքի չօգտան պէրու Սիմօնը կէօրմէմիլ . . . նէ եաբտըղընտան ,
նէրէտէ Դիւամէթ քիթաթիյնտէն խապէրի եօգ . հաթթա , սա՞ղ մը տըր , էօլմի՞ւշ մի
տիր , օնու տախի պիլմէյօր :

Վէրտիէ .— Իշթէ պուհա թէէսսիւֆ իթտիմ :

Մօրիս .— Օ թարաֆտան իւմիտ գալմատը տիմէք տիր . լաքին պանչա փհէթ .
լէ մէմնուէն օլմաճագ խապէրլէր ալտըմ :

Վէրտիէ .— Նէ՞ կիպի խապէրլէր :

Մօրիս .— Պրէսսօլ ֆամիլետաը հաճգընտա սահիւ մալիւմաթլար ալտըմ . վէ
ալընան մալիւմաթա նազարէն , Պրէսսօլըն էվինէ գօլայճա կիրիպ չըֆապիլէճէյիմ :

Վէրտիէ .— Նա՞սըլ :

Մօրիս .— Պու պապտէ սիզէ ճէվապը գաթի վէրմէգտէն , քէյֆիյէթի թաճգըդ
իթմէքիլիմէ միւսաատէ իթմէնիզ լազըմ կէլիր . . . իհթիմալտէն տիր քի , մատամ
Պրէսսօլը պուրատա բասթ կէթիլիյիմ վէ մէրգուժէյի թանըյըպ , քէնտիսիլլէ տօսթ-
լըգ բէյտա իտէյիմ :

Վէրտիէ .— Մատամ՝ Պրէսսօլա սէնի քի՞մ թանըթտըրաճագ :

Մօրիս .— Քիմսէ . կէօրիւնկըր քի մէրգուժէյէ չաթմագ զօր պիր իշ տէյիլ իմիլ
. . . զօր տա օլսա , պու պալօնըն սէրպէսթլիյի հէր չէյէ միւսաատէ իտէր :

Վէրտիէ .— Գըյաֆէթիսի մաժամ Պրէսսօլա չաթմագ մագսատըյլա՞ մը տէ-
յիլթիրտին :

Մօրիս .— Եօգ :

Վէրտիէ .— Եա նիչիւն :

Մօրիս .— Սիյահ տօմինօլը , գըրմըզը գօրտէլալը վէ գըրմըզը մասգըլ պիր գա-
րը վար քի , պէն թանըմայօրըմ . օ պէնի թանըտը . օնու շաչըրթմագ իչիւն :

Լարթիկ .— Սիյահ տօմինօլը վէ գըրմըզը մասգըլ՞ մը . պիզի սըգ օըգ սիւզէն
գարը օլմալը :

Վէրտիէ .— Մէրգուժէնին սէնի թանըմըլ օլտուղընա էմի՞նմիսին :

Մօրիս .— Շիւպհէճ եօգ . . . իսմիմի պիլէ վէրտի :

Լարթիկ .— Ինանըրըմ . օ գարը չիւպհէլի պիր գարը . բասթ կէլտիքճէ պիզէ
տէ Կարիպ պիր նազար իլէ պագըպ տուրույօր :

Մօրիս .— Սիզի պէնիմ իլէ կէօրմիւշ վէ մէրագը արթմըլ օլմալը . իսթէր թաթմ
մէրգուժէ իլէ տէ կէօրիւշմէք , վէ նէ օլտուղընը անլամագ :

Վէրտիէ .— Նէ՞ տուրույօրսըն :

Մօրիս .— Սէսիմտէն քիմ օլտուղընը տէրհալ թանըյապիլիր . պուենտան մաստա պէնիմ իշիմ վար . պէն Պրէսսօլ Փամիւեսսը մէսէլէսիյէ մէշղու օլմալըյըմ . սի՞զ նիշիւն պէնիմ եարաճաղըմը եարմայօրսընըզ :

Լարթիկ՝ Վէրտիէյէ խիթապէն .— Վէ՛րտիէ , սէն տէրէթհալէ իթսէնէ՞ :

Վէրտիէ .— Նի՞շիւն քիթմէյիմ :

Մօրիս .— Բէք էյի օլուր ամմա , ուսթալըզ իլէ տապրանմալը . օ ընկիլի գօրտէլալարը չըգար , եէք բէնկ պիր գօրտէլա թազ , վէ պէնիմ արգամտան տիւլմիւշ օլան վէ պէնի թէլաշէյէ տիւլիւրէն մէրգումէ տօմինօլընըն քիմ օլտուղընը անլա մաղա զայրէթ էթ . իշթէ պէն արթըզ սիզտէն այրըլըյօրըմ :

Վէրտիէ .— Նէ՛րէտէ վէ նէ՛ վազթ պուլղաշաճաղըզ :

Մօրիս .— Եարըն Սիւրէն սօգաղընտա . չիւնքի , պէլքի պու կէճէ արթըզ կէօրիւշմէյիզ :

Վէրտիէ .— Օ հալքէ եարընա :

Մօրիս ճէմիյէթին արասընտա զայպ օլտու :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ՛ քէսիր իւլ էլվան գօրտէլալարը չըգարըպ , եէքրէնկ գօրտէլա թազալար , վէ Լարթիկ՝ մահուտ տօմինօլը գարըյը արամաղա գալգըլտը :

Վէրտիէ .— Սէնի օ գարը իլէ կէօրէճէք օլուր իսէմ , պէն պրազըր կիտէրիմ չիւնքի ույգուտան պայըլըյօրըմ :

Լարթիկ .— Բէք ալա . . . եարըն Սիւրէն սօգաղընտա կէօրիւշիւրիզ . . .

Խահնանը մէրգումանըն պէօյլէճէ պէյնլէրինտէ կէօրիւշտիքլէրի սըրատա , Մօրիս լօճասընա կիրտի վէ այագտա տուրուպ , վէ հէր թարաֆա կէօզ կէգտիրիպ , մաի տօմինօլը , սարը գօրտէլալը վէ պէյազ մասղը պիր գարը արամաղա պաշլատը :

Նահէհան սալօնըն պիր ճիհէթինտէ , Օգթալինին թարիֆ իթմիշ օլտուղը սուրէթտէ պիր գըյաֆէթ կէօզիւնէ իլիշտի քի , եանըլմագ գապիլ տէյիլ իտի :

Տէրհալ լօճասընտան չըզըպ , գալապալըղը եարարագ տօմինօլը գարընըն տուրմագտա օլտուղը մահալէ սէյիրթտի . (մէրգումէ տօմինօլընըն՝ Վալանթին Պրէսսօլ օլտուղը տէրքեար իտի) : Մէրգումէնին էթրաֆընը պիր թաղըմ կէնճլէր սարմըլար , էլֆազը իշվէքեարանէ իլէ թազեիզ տէրէճէսինէ գատար իւսթիւնէ տիւլմէքտէ իտիլէր :

Վալանթին .— Էյի պիլիրիմ քի եանըլըյօրսընըզ , ըճա իտէրիմ քի պէնի րա հաթ պրագասընըզ—տիմէքտէ , վէ տիկէրլէրի տախի— Եօ՛գ , Եօ՛գ , Եօ՛գ , եանըլմայօրըզ , քիմ օլտուղընը պիլիրիզ—տէյու սէօյլէնմէքտէ օլտուղլարը միսիլիւ , իշլէրինտէն պիր ճէլպէզէլիսի .— Սէն Բաքիթասըն , էլսէթթէ քի պիլիմ իլէ պէրապէր գահվալթը իթմէյէ կէլէճէքսին : Ետէք ըսմարլանմըլ տըր . կիւզէլ պիր եէմէք , չիթին պիր սուֆրա . կէօրէճէքսի՞ն եա . . .

Վալանթին .— Պէն մատմագէլ Բաքիթա տէյիլիմ տէյօրըմ սիզէ անլամայօրմըսընըզ :

—Քիմ օլուր իսէն օլ , հէր հալտէ պիլիմ իլէ սուֆրայա օթուրմալըսըն . . .

Վալանթին .— Պէն քէնտի էվիմտէ գահվալթըմը իտէրիմ :

— Բէք ալա . . . պիզ տէ օրայա կէլրիզ . . . պիզի տալէթիտէրսին տէյի՞ մի ,
Վալանթին . — Ալլահ էսիրկէսին :

— Ամա եաբարսըն հա՛ . պու էյի պիր եօլ տէյիլ , էլպէթթէ քի եալընըզ պա-
շընա թաամ իտէմէզսին :

Վալանթին . — Պիր միւսաֆիրիմ վար , — տէտիյի վէ ճիւմէսի պիրտէն պիր գահ-
գահա տըր սալըվէրտիքլէրի սըրատա , Մօրիս իւթէ կէլտի , վէ Վալանթինին պիր
թագըմ՝ սագիլ քիմէսնէլէրէ չաթմըշ օլտուղընը , վէ մէրգուճանըն էլինտէն գու-
թուլմագ սէվտասընտա պուլուէնտըղընը անլայըպ , վէ մէյտանա աթըլըպ , մէրգու-
ճանըն , — Օ միւսաֆիր քի՞մ իմիշ , քի՞մ իմիշ — տէյու պաղըրտըզլարը սըրատա ,
— միւսաֆիր պէն իմ . աճըզտան նէ՞ խապէր քի , կէճէ գահվալթըսը սայըզլայօր-
սընըզ . . . սիզճէ եաբաճագ պիր շէյ վար իսէ , եաթաղընըզա կիրմէք տիր . պու
թարաֆա կէլինիզ , մա՛տամ :

Վալանթին Պրէսսօլ պիր միւտտէթճիք քէմալը թէաճճիւպ իլէ քէնտիյէ թէ-
սահուպէ շիթապ իտէն քիմսէյէ պազըլպ , սէսինտէն վէ հալինտէն մարուֆ պիր
քիմսէ օլտուղընա , վէ պէյէնմէտիյի հալտէ օնտան տա եագայը գուրթարապիլէ-
ճէյինէ գարար վէրէրէք , Մօրիսին գօլընա կիրտի :

Վալանթինին էթրաֆընը գուշաթմըշ օլանլարտան պիրիսի . — Պու նէ՞ տէ-
մէք , պու նէ՞ տէմէք . . . իպլթիտա պէն պու գարըյա չաթմըշ իտիմ , հագգ պէն-
տէ տիր . . . պու իշպէօյլէ պիթէմէզ :

Մօրիս մէրգուճանին կէօպիւնին իչինէ տիք տիք պիր քէրրէ պագտըշտան սօն-
րա , սաքին պիր հալ վէ թավը իլէ .

— Եաբաճաղընը էյի տիւշիւն . սէն բէզլիին պիրիսին վէ եախօտ հիւսնիւ թէր-
պիյէ գապուլ իթմիշ պիր գաթսըն . էյէր իլք տէտիյիմ իսէն , էն էյի խօճալարտան
ալմըշ օլտուղըմ տէրս մուճիպինճէ , սանա պիր Ինկիլիզ վէ եա Յրանսըզ պօ+ (եում-
րուգ) տէրսի վէրմէկէ հազըրըմ . . . էկէր թէրպիյէ կէսըմիւշ պիր գաթ իսէն , եա-
րըն սապահ սանա պիր գըլըճ տէրսի վէրէպիլթիմ . շուրասընը պիլմիշ օլաճըն քի ,
էլիմ պիրաղ սարքճա տըր , Հէր հալտէ պրագ քի եօլումըզա կիտէլիմ , սէնճէ էն
ագըլըլըզ պու տըր :

Մօրիսին շու սէօզլէրի , մէրգումա զիյատէսիյլէ թէէսիր իտէրէք , մըրըլտանա
մըրըլտանա պիր եանա չէքիլտի :

Մատամ Պրէսսօլ՝ գալպի չարբմագտա օլտուղը հալտէ , Մօրիսին գօլընը սը-
գա սըզա սիւրիւքլէմէկէ պաշայըպ .

— Ա՛հ , նէ գատար գօրգտում :

Մօրիս . — Նի՛շիւն գօրգտունըզ , մա՛տամ :

Վալանթին . — Զանն իթտիմ քի շու պէվզէքլէր , սէնի իլէ ուղըաշմաղտ գալ-
գըշաճագլար :

Մօրիս . — Նէ՞ օլուր իտի քի , հէքսինէ տէ մուգապէլէյէ միւգթէտիրիմ ,
կէօրտիւն եա :

Վալանթին . — Թանըմատըղընըզ պիր գարը իշիւն պէօյլէ նէգաքէթը հալ
գուլլանմա՛գ . . .

Մօրիս . — Պիր գատընը մուհաֆագա վէ վիգայէ իթմէք իշիւն անը թանըմա-

ղա հաճէթ եօգ . նէգաքէթի պիր քիմսէնին վաղիֆէսի նէտէն իպարէթ օլտուղը մալիւմ տիր : Պունտան տա գաթինաղար սիգի թանըմատըղըմ տա նէ՞ մալիւմ :

Էմէ Ժուպէրին օղու Մօրիս՝ տիլէտիյի զէման սէսինէ պիր լէթաֆէթ վէ պիր նէգաքէթ վէրմէքտէ օլտուղընտան մատամ Պրէսսօլըն գուլաղընա բէք խօզ կէ- լիպ . — Պէնի՞ մի թանըյօրսընըգ :

Մօրիս . — Հէմ բէք էյի թանըյօրըմ :

Վալանթին . — Եալան :

Մօրիս . — Եալան սէօլէմէտիյիմէ եէմին իտէրիմ :

Վալանթին . — Ատըմ նէ՞ տիր սէօլէ պաքայըմ :

Պու մուսահէպէթլէր իլէ Մօրիսին լօճասընըն էօնիւնէ գատար եթթիլիմիլ օլտուղընտան , Մօրիս գաբուլը պչըպ :

— Իչէրի կիրինիլ տէ սէօլէյիմ :

Վալանթին կերի կերի չէքիլէրէք . — Իչէրի՞ մի կիրէյիմ :

Մօրիս . — Շիւպհէսիլ :

Վալանթին . — Վէ Փագաթ իչէրի կիրմէք թէհիլիլիլ օլմա՞ց մը :

Մօրիս . — Տիշարտա գօնուղընաճագ օլսա , չօգարը սիգի թանըյապիլիլ , օ սուրէթ տահա զիյատէ թէհիլիլիլ տիր :

Մատամ Պրէսսօլ՝ պու միսիլիւ նամուսճա թէհիլիլիլիլ բէք չօգտան պերու խաթրընա կէթիլիլմէքտէ պուլունմըլ օլտուղընտան , Մօրիսէ օլան շու իթիրաղը- նըն ճիտտի պիր իթիրաղ օլմատըղընը , լօճայա կիրմէքլէ իսպաթ էյլէտի . Մօրիս լօճասընըն գաբուսընը գաբաթտը : Վալանթին՝ պալօլարտա վուգուա կէլմէքտէ օլան շու միսիլիլ սերկիւզէթլէրտէն տաիմա լէզզէթ հապ օլմագտա իտի իսէ տէ , շու քէնտի կէլէն , էսքի՞ պիր տօսթ մը տըր , եօգսա եէնի պիր ալըգ մը տըր , պիլմէտիյի ճիհէթլէ , թէլաշ իչինտէ օլտուղը հալտէ , գանաքէնին իւղէրինէ օ թուրըվէրտի :

Մօրիս իսէ Վալանթինին եանը պաշընա օթուրըպ , էլինի թութտը վէ տօմի- նօսընըն գօլունը պիրաղ եօգարը սըղայարադ , էլտիվէնին իւսթ եանընա տուտագ լարընը եաբըշտըրտը :

Վալանթին՝ կէօյա իօչլանմամըլ կիպի , վէ Փագաթ եինէ գօլունը չէքմէքտի- զին . — Մօսիէօ , մօսիէօ , նէ՞ եաբըլլօրսընըգ :

Մօրիս . — Նէ եաբտըղըմը կէօրիւյօրսընըգ , էլինիցի էօրիւյօրըմ :

Վալանթին . — Լաքին պիրադ բէք ուզաղա տալտընըգ :

Մօրիս . — Նէ՞ միւնասէպէթ :

Վալանթին . — Բուխսաթ ալտընը՞ց մը :

Մօրիս . — Բուխսաթ վէրմէտինիլ , լաքին եասագ տա իլէմէտինիլ :

Վալանթին . — Օ հալտէ իլթէ չիմտի եասագ իտլօրըմ , պիթիր տէ կէօրիւ- չէլիմ :

Մօրիս . — Պէն տէ կէօրիւլմէք իսթէրիմ . լաքին սէօգէ փէլէ փէլէ իպարէ- տիլէ պաշլամագ շաթթըյա կէօրիւլիլիլ :

Վալանթին . — Պէնի սէվէրմիսինիլ :

Մօրիս . — Տէրէճէի նիհայէտէ :

Վալանթին կիւլէրէք . — Պէշ տագըգատան պերու , օ տա պէնի թանըմայա .

բազ սէվիյօր օլմալըսընը :

Մօրիս .— Սիգի թանըյալըտան , եանի պիր սէնէտէն պէրու սիգի սէվմէքտէյիմ :

Վալանթին .— Սէօյլէտիքլէրինիգին հիչ պիրինէ ինանամամ :

Մօրիս .— Նի՛չիւն պէնտէն շիւպհէ իտիյօրսընը :

Վալանթին .— Սիգ պէնիմ իսմիմի պիլէ պիլմէգօինիգ :

Մօրիս .— Իսմինիգի պիլմէտիյիմէ էմի՞նմիսինիգ , Վալանթին :

Մատամ Պրէսսօլ՝ պաշտան թըրնաղընա գատար տիւչարը հէյէճան օլուպ , իսմինին էօյլէ պիր խօշ սէտա իլէ թէլաֆֆուգ իտիլմէսի իւղէրինէ , պիւթիւն ճիսմինէ պիր էսէրը մուհապպէթ թէէսիր էյլէտի , վէ բէք չօգ աղըզլարտան պու Վալանթին իսմինի իշիթմիչ օլուպ , զիյատէ պիր թէլաչ իթմէմիչ օլտուղը հալտէ , պու տէֆա պէօյլէ կիրիֆթարը հէյէճան օլմասընըն սէպէպինի պիր վէճհ իլէ անլայամալըպ . — Տիմէք օլուր քի սահիհ տիր , պէնի չօգտան պէրու թանըյօրսընը :

Մօրիս .— Թէքրար սէօյլէրիմ քի , պիր սէնէտէն պէրու սիգի թանըրըմ , պիր սէնէտէն պէրու սիգին արգանըզտան տիւշմիւլիմ տիր . հիւսն ու լէթաֆէթինիգլէ սիգի րասթ կէլտիքճէ . . . պիր քէրրէճիք կէօրիւլմէք արգուսըյլա օրպէ թէգարրուպ իլէ աչգ ու մուհապպէթիմին տէրէճէսինի արգ իտէպիլմէք իւզրէ միւսաիտ պիր վազթա պէքլէյիպ տուրմագտա իտիմ . . . էլհամտիւլլահ քի շու վազթը միւսաիտ հուլուլ էյլէտի . . . սէօինիգտէն սիգի թանըրըմ . . . օ սէսի քի , ֆիհնազիգա բէք նատիր իշիթմիչ իտիմ . . . սիգ օլտուղընըգա գանաաթ հասըլ իթտիյիմտէ , պուսնա վազթտան պէրու սիգի կէօրմէք հազգընտաքի արգուլմըն պէօյլէ թէսատիւֆի օլարագ իբմալ օլտուղընա մէմնուն օլտուլմ :

Վալանթին .— Մատամ քի պէնի թանըյօրսընը , տիմէք օլուր քի պիլիրսինիգ քի . . .

Մօրիս .— Էվլի օլտուղընըզը պիլիրիմ . էլպէթթէ քի պիլիրիմ . լաքին , սիգին լիսանընըզտան ասլա աղնամամըլ օլան , սիգի սէվմէյէն , վէ սիգին տէ սէվմէյէճէյինիգ աչիքեար օլան պիր գօճանըն պէնճէ նէ՞ էհէմիյէթի օլապիլիր . . . Լիւսօօ վիգ Պրէսսօլ պէնիմ նէ՞ վազիֆէմ . սիլ՝ էօյլէ խօտպին պիր քիմսէ իշիւն եարա . ժըլմըլ պիր գարը՞մըսընը . սիգին կիպթ բարլազ պիր քէլէպէք էօյլէ պիր ատամըն եանը պաշընտա տաիմա տուրապիլի՞ր մի : Պէրապէր պուլուստըղըմըլ սըրատա , իսմինի պիլէ աղըզա ալմասագ էյի օլուր . . . օնու խաթըրտան չըգարալըմ տա քէն . տիմիգի տիւշիւնէլիմ . . . սէվէրիմ սէնի , Վալանթին . . . վէ տաիմա տա սէվէճէյիմ . . . սէն տէ պէնի սէվ . . . սէվէճէ՞քմիսին :

Վալանթին .— Սիգի սէվմէք մի . քիմ օլտուղընը պիլէ թանըմայօրըմ , շու հալտէ նա՞սըլ սէվէյիմ . պիր արալըգ , սէնին սատըգ պիր տօսթ օլտուղընա ինանայըմ . լաքին ֆիթուրսըլ միւսթէհգինին պիրի տէ օլուպ պէնի ալտաթապիլիր , վէ շու խաֆի միւսահէպէթիմիգի շուրատա պուրատա հիքեայէ իտիպ , նամուսըմը բայիմալ իտէպիլիրսին :

Մօրիս .— Ա՛հ Վալանթին , սէսիմտէն սատագաթըմըն , մուհապպէթիմին տէրէճէսինի անլա՞մայօրմըսըն :

Վալանթին .— Սէսինիգ պէնի տիւչարը հէյէճան վէ կիրիֆթարը խէլէճան ի .

տիյօր . լաքին շու հէյէճան ու խէլէճանում մուգապէլէ իթմէկէ չալըըջօրում . . .
նիչէ նիչէ պէօյլէ ալտատըճը սէսլէր իշիտիմիշ տիր . . . սիգէ թէքրար իտէրիմ քի ,
սիզի թանըմայօրում . . . քի՞մսինիզ . . . էկէրչի պէնի պիր սէնէտէն պէրու սէվիօր
խսէնիզ , էկէրչի պիր սէնէտէն պէրու պէնի կէօզլէրօր իսէնիզ , տըգգաթըմը ճէլպ
իթմէմիշ իսէնիզ տէ , հիշ օլմագսա եարըչլարտա , թէաթրօտա վէ սաիր սէյրկեաւ-
լարտա կէօզլէմէ իրիմիշ օլմանըզ լազըմ կէլիր . . . շու հալտէ սըֆաթընըզըն պիլ-
տիք պիր սըֆաթ օլտուղընա շիւպհէմ օլմատըղը ճիհէթլէ , պիր քէրրէ կէօսթէրի-
նիզ . . . սըֆաթընըզը կէօրէճէք օլուր իսէմ , սէօզլէրինիզէ էմնիյէթ իթմէք լազըմ
կէլիպ կէլմէյէճէյինի աշլարում . աղղընըզտան չըգան մուհապպէթ սէօզլէրինին սա-
հիհ օլուպ օլմատըղընը կէօզլէրինիզտէն ֆէհմ իտէպիլիրիմ :

Մօրիս . — Սէն տէ սըֆաթընը կէօսթէրէճէքմիսին . տէլի տիվանէսի օլտուղըմ
օ շիրին ճէմալինիզէ տիլէտիյիմ կիպի հայրան օլմագլըղըմա միւսաատէ իտէճէք-
միսին :

Վալանթին . — Էվվէթ :

Մօրիս մասգընը աշաղը ալտը . սըֆաթընտա պիր րէֆլագ քէյտա օլտու . զա-
թէն էշքեալինին ինթիզամը վէ հիւսնիւ լթաֆէթի տէրէճէի քէմալտէ օլտուղը
ճիհէթլէ , մէրգումը կէօրէն գարըլարըն էքսէրիտի հայրան օլտուգլարը միսլիլէ ,
Վալանթին տախի Մօրիսին ալաիմը աշըգանէ իլէ միւվէչչախ օլան սըֆաթընը կէօ-
րիւնճէ ֆիվգէլատէ մլմնուն օլուպ , կէօզլէրինի մէրգումըն ճանլը կէօզլէրինէ տի-
քիպ , օ կէօզլէրտէն չըգան նարը աշգ ճիկէրլէրինէ գատար իլլէտի :

27

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ . — Աշգ ու մուհապպէթ թասլամագ րէք կիւզէլ շէյ ,
վէ ֆագաթ շու աշգ ու մուհապպէթի հասըլ իտէն սըֆաթը տա կէօրմէմէլի մի-
տէյէրէք , էլինի մատամ Պրէսսօլըն մասգընա տօղրու ուգաթտը իսէ տէ , Վալան-
թին մէն իտուպ , խօտ պէ խօտ մասգընը աշաղը ալտը :

Մօրիս՝ Վալանթինին պու տէրէճէ կիւզէլ պիր գարը օլտուղընը ալա մէմուլ
իթմէտիյինտէն , կէօրիւր կէօրմէզ հագըգաթէն տէրէճէի նիհայէտէ միւթէհայյիւր
օլուպ , կէօզլէրինի Վալանթինին կէօզլէրինէ տիքտիքտէ , պաշլար պիրպիրինէ եագ-
լաշտըլար , նէֆէսլէր եէքտիկէրինէ գարըլտըլար , վէ տուտագլար եաքըլտըլար :

Մատամ Պրէսսօլ՝ էօմրիւնտէ իլք տէֆա օլարագ ճիտտի պիր հէյէճանտան
միւթէէսսիր օլարագ , կէօզլէրինի գաքայըպ զայէթ եաւաշճա . — Օ՛հ , էվվէթ ,
պէնի սէվիյօր օլմալըսըն . . . ինանըյօրում . . . հիսս իտիյօրում . . . չիւնքի պէն տէ
սէնի սէվէճէյիմ . . . — տէյու մըրըլտանմաղա պաշլատըգտա , Մօրիս մէրգումէյի
գուճաղընա ալըպ պաշընը սինէսինէ տայաթտը . շու սըրատա մուհապպէթ թաս-
լամագ տէյիլ , ճիտտէն մուհապպէթ հիսս իթմէքտէ իտի :

Օ արալըզ յօճանըն գաքուսը իքի տէֆա վուրուլտը :

Իհթիյաթքեար խապիս իլէ գապահաթլը գարը պիրպիրլէրինտէն չէօզիւլիպ ,
գաքույա գուլագ վէրտիլէր

Շուր վուզուաթ, Մորիսին լոճասընտա կիւզէրան իթտիյի սրբատա, սալօնն տիկէր պիր քիհէթիւնտէ սաիր պիր հատիսէ վուզուա կէլմէքտէ իտի :

Լարթիկ՝ Մորիսի թպնըյան վէ Վէրտիէ իլէ քէնտի արգասընտան տիւշէն հիքմէթի, սիյահ տօմինօլը դարձնըն քիմ օլտուղընը անլամագ մէրագընյա արամալ զիս պաշտառ :

Վէրտիէ տախի պէօլէ սէսսիզէ, կիւրիւթիւի պիր ճէմիէթ արասընտա կէ զիս սօլալմագտա օլան գարընըն քիմ օլտուղընը անլամագ մէրագընյա տիւշիւպ, արամագտա իտի իսէ տէ, պուլամամագտա իտի :

Լարթիկ սալօնա կիրիպ, պիւթիւն լոճալարը կէօղտէն կէջիրտի վէ արտաղընըն պուլամայըպ, իքիննի գալթա չըգտը :

Վէրտիէ միւթէմատիէն Լարթիկի կէօղլէմէքտէ վէ քէնտի քէնտիյէ .— Արատըղընը պուլամալաճաղընյա չիւպհէմ եօգ . . . պէն իսէ ուղղուտան վէ եօրղուէն ըգտան պալըլըյօրըմ . . . կիտիպ եաթսամ . . . — տէյու սէօլէնտիյի սըրատա, նա կէհան Լարթիկին սիյահ տօմինօլը վէ գըրմըզը մասգըլը գարըյա չաթմասընը կէօրտիւքտէ, տուրըվէրտի :

Վէրտիէ՝ գաբուսը արալըգ օլան պիր լոճանըն էօնիւնտէ տուրմըլ, լոճանըն իշէրիսինտէ թէքէվիւն իտէն միւնաղալը տինէյօր կիտի կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, հիտտէն սիյահ տօմինօլը իլէ Լարթիկին հարէքեաթընը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի :

Լարթիկ իսէ մէրգումէ տօմինօլըյա եագլաշմըլ, պիւա թէքէվիւֆ պէլինի գալրամագտա իտի :

Տօմինօլը հիտտէթլէ պաշընը Լարթիկէ չէվիրիպ, վէ սիւքինէրէք կէրի չէքիւիպ, ազամէթլէ մէրգումէ աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա .— Նէ՞ տիմէք օլտուն, պու տէրէճէ միւնասէպէթսիղլիք . . . կէօրիւնիր քի պէնի պիրիսինէ պէնզէթիյօր սընըզ, բէճա իտէրիմ քի պէնի քահաթ սրագասընըզ :

Լարթիկ՝ սիյահ տօմինօլընըն կէօթէրտիկի շիտտէթ ու հիտտէթտէն ասլա ֆիւթուր, վէ սէսինի տէյիւթիւրմէք կիպի պիր զահմէթի տէ իսթիյար իթմէքսիւզին :— Սէպէսսիզ օլարագ պու տէրէճէ հիտտէթ իթմէնիզին նէ՞ մանասըվար . . . մասգըլը պալտա սէրպէսթճէ տալրանմաղա հէր թէս մէցուն տըր . վահշիլիք բատա տէսինտէ ըֆֆէթ սահիպի օլան պուրայա կէլմէմէլի տիր . . . սիզ եալընըզ պալընըզա գալմըսընըզ, պէն տէ եալընըզըմ . . . իքիմիզ ալըլը ալըլը եալընըզ գալամագ եէքտէ, իքիմիզ պէրապէր օլտուղըմըզ հալտէ, եալընըզ գալսագ օլմագ մը . կէօրիւշէլիմ . . . արղու իտէրմիսինիզ :

Էմէ ժուպէր՝ գարըլարա եագլաշմըլ պէլլէքինէ սարըլան էօլլէ պիր միւնասէպէթսիզ հէրիֆին վէրտիյի ճէվապը տինէլմէք պիլէ իսթէմէյիպ մուֆարագաթ իթմէյէ գարար վէրմիշ իտի իսէ տէ, մէրգումըն սէսի, քէնտիսինի պուլունտըլը նօգթատա մըիլատը պրագտը : Գալպի պիր շիտտէթը ֆէվգէլատէ իլէ չարբմաղա, վէ սաջարընըն քէօքլէրինէ գատար թէրլէմէկէ պաշտառ իսէ տէ, կէօղլէրինին աթէշինի սէթր իթմէք իւզրէ պաշընը էօնիւնէ առտը . սէսինին սիյահ տօմինօլըյա իթտիյի թէէսիրի Լարթիկ ֆէրգ իտէմէտի իսէ տէ, Վէրտիէ՝ ուղաղտան տօմինօլընըն հալինի սէզմիշ օլտուղընտան, քէնտի քէնտիյէ .— Աճապա Լարթիկ պու գարը :

յա Ն^Է՝ սեփեաի քի, իւք քէլիմէսինա՛ն պու. տէրէճէ տիւշարը հէյէճա՛ն օլտոյ — տի-
մէքտէ իտի :

Լարթիկին մերամը իսէ, մերգումէ՝ իլէ ուզունձա կէօրիւմէ քտէն իպարեթ օւտուղընտան. — Սիգին տիւպեր վէ նէզաքէթլի պիր քիմաէ օլտուղընըզա յիսկէմ եօգ. պէն տէ մաարուֆ վէ միւթէպեր պիր քիմաէ օլտուղըմը սիգէ թէ՛քին իտէրիմ. . . շու հալտէ, պէնի տինլէմէմէքտէ վէ սէօզլէրիմէ ճէվապ վերմէմէքտէ պիր մանա կէօրէմէյօրմ. . . պիրիսիյէ պահս թււթմըջմ, պահսըմը գազախանձաղըմ վէ եախօտ ղայպ իտէճէյիմի սիգտէն պաչգաարնզան անլայամամօւ:

Եկե՛ք Ժուպէր սիւքիւթ իթմէքոն իտի : Եւ սըրատա մասգը երւզիւնտէն չը-
գարլլաճաղ օլսա , տէհէթի պիր սըֆաթ մէյտանա չըգաճաղընա չիւպէն իտիւ-
մէզ իտի : Լարթիկին սէօզլէրի գուլաղընա կիրմէմէքոն օլուպ , էն գիյաաէ թէն-
սիր իտէն շէյ , մէրգումըն սէտասը իտի . տէհէթիլնտէն՝ տիլլէրի կըճըրտամպագտա
իտի : քէնտի քէնտիլէ . — Եիմտի : այլաթըմ . . . տահա ագլըմը գալպ իթմէվիշիմ . . .
ս աըր . . . օ աըր . . . Լարթիկ տիր . . . պաշղա պիրսիսինն սէսի՝ էօյլէ պիր իըն-
զըընն սէսինէ պէնզէմէսինէ Ալլահ տա րազը օլմամըլ տըր — տիմէքոն իտի :

Լարթիկ սեօգրանէ տէվամ իւ. — Նիշիւն սիւքիւթ իտիյօրսըն, շիրի՛ն տօմինօ, կիւզէլ պիր քիմսէ օլտուղընըպ էմին իմ. . . եիւզ ալթոււնա պահա՛ թութմուշըմ տըր. սիզին էնի ըրզ, էվի Վէ գըսգանն պիր գարը օլտուղընըզը, վէ պուրայա քէնտի զէվզինիզ իշիւն կէլմէմիշ օլուպ, խաֆիֆմէշրէպ պիր գօճայը միւննասէպէթ. սիզ հալտէ եագալամագ նիշթիյէ կէլմիշ իտիւկինիզի իտտաա իթտիմ. . . պահսըմը գագանտըմ մը, զայպ մը իթտիմ. պուրասընը սէօլէյինիզ :

[illegible]

— Տիմէք քի, պէնիմ էվի պիր դարը օլտուղըմա վէ գըզաննըդ իննաթըյլա պուրայա կէլմիչ պուլունտըղըմա տաիր պահս թութտընըզ էօյլէ՞ մի :

Լարթիկ .— Էվլէթ, աճապա քեարտամըյմ :

Էմէ Ժուպէր .— Պէլքի :

Լարթիկ .— Պու ճէվապ սայլըմազ :

Էմէ Ժուպէր .— Խառմինիզ նէ՞ տէյու իտտաա իթմէքտէ իտի :

Լարթիկ .— Սիգին գըմէթ արամսղա չըգմըչ պիր դարը օլտուղընըչը Վուսիրաանէ իտտաա իթմէքտէ իտի . . . նէ՞ տէրսին, դա՞յպ մը իթտի :

Էմէ Ժուպէր ճէվապ վէրէճէք եէրտէ .— Երևզ լիրայա մը պահս թութտընըչ—տէյու սիւլալ իթտի :

Լարթիկ .— Էվլէթ :

Էմէ Ժուպէր .— Ինթէրմիսինիզ շու եիւզ լիրայը գազանմազ :

Լարթիկ .— Բարա ճիհէթիլէ տէյիլ ամմա, մուվաֆֆազըյթ ճիհէթիլէ իսթէրիմ, չիւնքի բարայա միւհթամ տէյիլիմ. վէ էկէրչի սայէնիզտէ գազանաճազ օլուր իսէմ, մէպլաղը մէզպուրը սիգին իլէ թագսիմ իթմէկէ հազըրըմ :

Մուխաթըպընն շու վէճէ իլէ սէօյլէտիյի սըրատա, Էմէ Ժուպէր քէնտի քէնտիյէ .— Էվլէթ, օ տըր, օ՛ . Իքի սէս պու տէրէճէ եէքտիկէրինէ պէնզէմէք գապիլ տէյիլ . դարիպ շէյ քի, եիրմի իւչ սէնէտէն պէրու սէսի տէյիլմէմիչ—տիմէքտէ իտի :

Լարթիկ .— Նա՞սըլ, դարար վէրտինի՞զ մի, գազանտը՞մ մը, թագսիմ իտէ՞ ճէ՞քմիյիզ :

28

Էմէ Ժուպէրին եէկեանէ արզուսը, պէլքի քէնտիսինէ պիր եարտըմը պուլուր մէմուլիլէ, մուսահէպէթի ուզաթմազտան իպարէթ օլտուղընտան .

— Գազանմըչ օլտըղընըզ ֆարզ օլունսա պիլէ, պունը քի՞մ իսպաթ իտէպիլէճէք տիր :

Լարթիկ .— Սիգ :

Էմէ Ժուպէր .— Պէնիմ իսպաթ իթմէքլիլիմ իլէ հիչ պիր շէյ հասըլ օլմապ . տօսթուընըն պէնիմ սէօզիւմէ էմնիյէթ իթմէյիպ, տիկէր իսպաթ արամաղա հագգը վար տըր :

Լարթիկ .— Տիկէր իսպաթլար տա պուլընապիլիր :

Էմէ Ժուպէր .— Նէ՞ կիպի :

Լարթիկ .— Էլպէթթէ պուրատա սիգի թանըյանլար պուլունմալը տըր :

Էմէ Ժուպէր .— Վար տըր . պիր չօզլարընը կէօրտիւմ :

Լարթիկ .— Օ հալտէ սուրաթընըզ աչըն, վէ պուրատան կէչէր իքէն սիգէ իլէ սէլամ վէրէճէք քիմսէյի հաքէմ թային իտէրիզ :

Էմէ Ժուպէր .— Թէքլիֆինիզ գապիլը իճրա տէյիլ :

Լարթիկ .— Նիչի՞ւն :

Էմէ Ժուպէր .— Պէն պուրայա գօճամը գօլլամաղա վէ պուլմաղա կէլմիչ իքէն :

րաւթ կէլէնէ սուրաթըմը կէօսթէրմէք իրիմէ էլվերէպիլիւր մի գանն իտիօրսընըզ . . . սիգին պահս թութաւմ տէպլինիզ շէյ , պիր պէհանէ օլտուղընը պիլիւրիմ . վէ գանն իթմէյինիզ քի սէօզլէրինիզէ ալտանըյօրըմ :

Լարթիկ . — Եա նէ՞ գանն իտիօրսընըզ :

Էմէ Ժուպէր . — Միւրատընըզ սուրաթըմը աչայըմ քի , կէ՞նճմիյիմ , կիւզէ՞լմիյիմ կէօրէսինիզ :

Լարթիկ . — Կիւզէլ օլտուղընըզա հիշ շիւպհէմ եօգ . . . օնու ֆէրգ իթտիմ :

Էմէ Ժուպէր . — Նէգաքէթինիզ սիգի ալտաթըյօր , պիլմիշ օլասընըզ . պէն հաթթա զայէթ չիրքին իմ :

Լարթիկ . — Ինանմամ :

Էմէ Ժուպէր . — Ինանմագսան էյի պիր շէյ իթմիշ օլմագսըն . շու արալըգ սըֆաթըմը կէօրէճէք օլսան ատէթա գօրգարսըն :

Էմէ Ժուպէրին շու սէօզիւ բէք տօղրու իտի . շիւնքի , մասգընըն ալթընտաքի սըֆաթը օ տէրէճէ սօնմուշ իտի քի , ատէթա էօլիւ պէնղինէ տէօնմիւշ , վէ զարազ ու քին , ախզը ինթիգամ արզուսը , Լարթիկին՝ էլինտէն գաշմասը գօրգուսը , սըֆաթընը պիւսպիւթին թանընմազ պիր հալէ գօյմուշար իտի :

Լարթիկ . — Պէնիմ տէ սիզէ ինանմամագլըղըմըն սըրասը կէլտի . . . սիգին շիրին վէ տիւպէր օլտուղընըզա սուրէթը գաթիյէտէ էմինիմ . հաթթա կիւզէլ օլտուղընըզը իսպաթ տախի իտէպիլիւրիմ :

Էմէ Ժուպէր . — Իսպաթ մը :

Լարթիկ . — Հայ հայ :

Էմէ Ժուպէր . — Նէ՞ վէճհ իլէ :

Լարթիկ . — Եանընըզտա պուլունտըղըմ ճիհէթլէ եիւրէյիմ չարբայօր . չիրքին օլսա իտինիզ չարբայաճազ իտի . . . պու էօյլէ պիր ալամէթ տիր քի , պէնի շիմտիյէ տէկին ալտաթմամըշ տըր :

Էմէ Ժուպէր կիւլմէկէ պաշայըպ . — Հագըգաթէն , շու սիննինիզտէ , շու սէօզլէրինիզէ թէաճճիւպ օլտընըր . քէնտինիզի կէնճ պիր քիմսէ եէրինէ գօյօրսընըզ .

Լարթիկ . — Կէնճ օլմատըղըմը նէ՞ պիլիյօրսընըզ . սէսիմտէ՞ն մի , հալիմտէ՞ն մի անլայօրսընըզ :

Էմէ Ժուպէր . — Նէ պիրինտէն , նէ տէ օ պիրինտէն . լաքին հէր քէստէն իքի գաթ զիյատէ կէօրմէք մէզիյէթինէ հաիզիմ :

Լարթիկ . — Ույուր իքէն կէօրէնլէրտէ՞նմիսինիզ , ֆալճը վէ եալուտ սիհրպա՞ց մըսընըզ :

Էմէ Ժուպէր . — Պու սէօյլէտիքլէրինիզին քեաֆֆէսի մազիյատէթին պէնտէ մէվնուտ տըր . գուլվէի նաղարիյէմ սայէսինտէ , մասգընըզըն ալթընտան , էլքեալընըզը , վէ տօմինօնըզըն ալթընտան ճիսմինիզին պիշիմինի թէշիս իտիօրըմ : Էկէր պիրազ տահա զահմէթի իսթիյար իտէճէք օլսամ , քիմ օլտուղընըզը , սէվապըգը ահվալինիզի վէ իսթիգպալինիզի տէ սէօյլէյէպիլիւրիմ :

Լարթիկ . — Գապիւ տէյիլ :

Էմէ Ժուպէր . — Շիւպհէ՞ն մի իտիօրսընըզ :

Լարթիկ .— Շիւպէն իթմէք տէյիլ , ատէթա ինանմայօրւմ :

Էմէ Ժուպէր .— Շիմտի թէաճճիւպտէ պրագըրւմ սիզի . սօլ էլինիզի պանա վէրինիզ :

Լարթիկ .— Պուլուրն :

Էմէ Ժուպէր .— Էլտիվենինիզի չըգարընը :

Լարթիկ .— Հագգընըզ վար :

Էմէ Ժուպէր մէրգուճն էլինի թուլթուպ թէտգըզ իթտիքտէ , խէլէճալը գալ-պի գաթ էնտէր գաթ թէչէտտիւտ իտիպ , քէնտի քէնտիյէ .— Եարանըն էնէրի պագը տըր . . . տըր . . . եագալատըմ . . . գաչըրմամաղա դայըթ իթմէլիմ :

Լարթիկ .— Էյ , նէ՞ կէօրիւյօրսընըզ պագալւմ :

Էմէ Ժուպէր .— Բէք չօգ շէյէր :

Լարթիկ .— Պիրագընը սէօյլէյէճէք օյսանըզ մէմուռն օլուրւմ :

Էմէ Ժուպէր .— Եալընըզ էլլիի կէչմիշ տիր , սաչլարընըզ պէյազ վէ գըվըր-ճըգ տըր . . . չօգ եօլճուլըզ իթմիշսինիզ . . . մէյլէրինիզ դայթ շէտիտ տիրէք վէ . . .

Լարթիկ .— Տահա՞ :

Էմէ Ժուպէր .— Պուռտան զիյատէ պիր շէյ սէօյլէյէմէմա խուսուսիլէ պուրա-տա . . .

Լարթիկ .— Նէ՞րէտէ իքմալ իտէպիլիրսինիզ :

Էմէ Ժուպէր .— Եալընըզ պիր եէրտէ օլուր իսէք , հիչ քիմսէնին իշիտէմէյէ-ճէյի պիր մահալտէ պուլընապիլիր իսէք , սէօյլէյէպիլիրիմ :

Լարթիկ .— Խուսուսի օտալարտան պիրինէ շէքիլսէք իշիմիզէ կէլիր . էկէր պէրապէրճէ թաամ իթմէյի գապուլ իտէր իսէնիզ :

Մատամ Բօզիէ թէրէտտիւտ իտիյօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Լարթիկ .— Թէրէտտիւտ իտէճէք իշ եօգ . պէնտէն գօրգաճագ հիչ պիր ճի-հէթ եօգ . պէն ալիճէնապ պիր քիմսէ իմ . մատամ քի գուվզէի նազարիյէնիզ խա-րիզ իւլ ատէ տիր , ալիճէնապ օլտուղըմ անլամըզ օլմանըզ լազըմ կէլիր :

Էմէ Ժուպէր .— Բէք ալա , գապուլ իթտիմ :

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ կիտէլիմ :

Էմէ Ժուպէր .— Աճէլէմիզ եօգ . . . պիրազ պալօնըն իշինտէ տօլաշալւմ տա սօնրա կիտէրիզ :

Լարթիկ .— Էմրինիզէ հազըրւմ :

Էմէ Ժուպէր թէքրար տիրէմէկէ պաշլայըպ , Լարթիկին գօլունա կիրտի : Մա-տամ Բօզիէնին իւմիտի , պալօտա բօլիս խաֆիյէլէրինտէն պիրինի բասթ կէթիրէ-րէք , կիզիլ իշարէթ չագմագ , վէ չու իշարէթլէ քէնտիօինէ եարտըմ իտէպիլէճէք պէլ Օն Նէֆէր բօլիս ճէլպ իտէպիլմէք խուսուսլարընտա գալմըլ իտի :

Վէրտիէ իսէ՝ Նէօպէթ պէքլէմէքտէ օլտուղը մահալտէ հէր շէյի կէօրմիւշ օլ-տուղը ճիհէթլէ , սիյահ տօմինօլը գարընըն հալի , վէ ճէրէյան իտէն ահվալ կէօ-ղիւնէ ռէք զարիպ կէօրիւնմէքտէ օլտուղը միսիլիւ , Լարթիկին՝ էլտիվէնինի չըգար-մասընա , վէ էլինի մէրգուճէյէ կէօթէրմէսինէ , վէ մէրգուճէնին կէօզլէրինի էլին իւզէրինէ տիքմիշ օլտուղը հալտէ , տիւշար օլտուղը թէլաշէյէ պիր կէօնա մանա վէրմէմէքտէ իտի :

Վէրտիէ՝ Լարթիկ իւէ սիւհ ասմինօլընն արգալարընտան ասլաշմագ Դաթետի իսէ տէ , հէքիմ գըյաֆէթինտէ եանընտա տուրան իքի քիչինին սէօզլէրի տըզգաթընը ճէլալ էյլետի :

Մէզքէր հէքիմլէրտէն պիրի , եանի Կալուպէ .— Պիզիմ մատամ Կէօրիւնիր քի պիրիսինէ չաթմագ իսթէմիշ քի , պիզի էրքէնճէ պաշընտան սալմը . . .

Վէրտիէ քէնտի քէնտիէ .— Պունլար հէր քիմ իսէլէր , պու գարըյը թանըյօրլար :

Սիւվէն Գօրնիւ՝ Կալուպէյէ խիթապէն .— Պիզի պուրայա գատար սիւրիւքլէմէս լազըմ կէլմէզ իտի . . . Բէր-Լաշէզ մէզարիսթանը ճինայէթինին ճանիսինի պուրատա՞մը եադալայաճագտը . պիզի պրազսա իտի տէ քէնտիմիզին լէզզէթ ալապիլէճէկի պիր մահալէ կիթսէք իտի ֆէնա՞մը օլուր իտի :

Կալուպէ .— Սէն տէ հէր հալէ իթիրագ իտէրսին , պէօյլէ հէր եէրէ սէրպէսթճէ կիրիպ չըգմագ վէ տարիմա պիզիմ մատամըն արգասը էօնիւ սըրա տօլաշմագ պէնիմ բէք իշիմէ կէլի . չիւնքի օնուն իւէ կէզտիքճէ , հայրէթպախշ շէյլէր կէօրէճէյիմէ չիւպհէմ եօգ :

Վէրտիէ շու մուսահէպէթտէն , մէրգուճանըն՝ Լարթիկին գօլունա ալմը օլտուղը գարընըն էմրի թահթընտա բօլիս մէմուրլարը օլտուղընա վէ պինաէն ալէյհ սախթէ գարթան Վան Պրէօքին եանի Լարթիկին թէհլիքէլի պիր հալտէ պուլընտըղընա գանաաթ հասըլ իտէրէք , Լարթիկի մէրգուճէ թէհլիքէլի բէֆիգասընըն էինտէն սըյըրըպ գուրթարմագ մագաաթըյլա , նէրտիւպանտան ալաղը էնիպ , վէ իւք գաթըն տար եօլլարընտա արամագա պաշլայըպ , Մօրիսին լօճասընըն գաբուսընը իքի տէֆա շիտտէթլէ վուրմըշ իտի . Մօրիսին մատամ Պրէսսօլ իւէ գօնուշտըղը սըրատա , իշիտիլմիշ օլան գաբու սէսի իշթէ պունտան իպարէթ իտի :

Մօրիս հէման գաբույա ֆըրլայըպ , վէ գաբույը քիմին վուրմըշ օլտուղընը անլայըպ , թէլաշը պիր սէս իւէ .— Նէ՞ վար , տէյու սիւվալ իթտիքտէ , Վէրտիէ մէրգուճըն գուլաղընտան ալաղը պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէսի իւզէրինէ , Էմէ Ժուպէրին օղլունըն պէնզի աթըպ տիթրէմէկէ պաշլատը , վէ Վալանթինէ միւթէվէճճիհէն .— Միւսաատէնիզլէ պիր միտտէթճիք տիշարը չըգայըմ , շիմտի կէլիրիմ—տէյէրէք , գաբույը գաբատը տիշարը չըգտը , վէ Վէրտիէ .— Արամալը պուլմալը . . . Լարթիկի տիւշէճէյի տուլագտսն գուրթարմալը . . . օ մախուգը թանըմագ էֆքեալընա դահիպ օլմագ , պէտպախթ պիր թէսալվուր իմիշ ամմա , չիշարէ օլմուշ :

Վէրտիէ .— Սէն պիր եանա սալտըր , պէն տէ տիկէր թարաֆա գօշայըմ—տէյէրէք , իքիսի իքի թարաֆա սէյիրթտիլէր : Պիր չարեք սօնրա պիրպիրլէրինի եինէ այրըլտըզլարը նօգթատա գարըլատըզլարընտա .

Մօրիս .— Հիշ . . .

Վէրտիէ .— Պէն տէ հաքէզա :

Շու վագաատան տօլայը իքիսի տէ մէյյուս օլարագ , պէօյիւք նէրտիւպանտան ալաղը էնիպ հալլըյա չըգտըլար : Նահէհան Վէրտիէ պէօյիւճէք պիր նէֆէսալըպ , Մօրիսէ :

—Շուրայա պագ . . . —տէյիպ, սախթէ րահիպ Մէրիս, բալթօսընը ալմաղա սափաջմագտա օլան Լարթիկի պէքլէյէն սիյահ տօմինօլը վէ գըրմըզը մասգլը գաւըլը կէօսթէրտի :

Էմէ Ժուպէր՝ բօլիս մէմուրլարընտան պիրինի րասթ Կէթիրմէք իւմիտի իլէ միւթէմատիէն էթրաֆընա պագմագտա իտի . Լարթիկին՝ էլինտէն գաչամայաճաղընա էմնիյէթ հասըլ իթտիյի ճիհէթլէ, պիր արալըգ Ֆաղարը տըգգաթընը պաշգա պիր շէյէ աթֆ իթտիկի սըրատա, Վէրտիէ ճէմիյէթին արասընտան Լարթիկին եաւընա տօղրու եագլաշըպ վէ պիր տահա թանընմամագ իւզրէ օմուզընտաքի գօրտէլայը շէքիպ չըգարըպ, գուլաղընտան աշաղը .— Շու գարըտան այրըմագլըղըն չարէսինէ պագ, եօգսա ճիւմլէմիզ տէ մահվ օլուրըզ—տէտիքտէ,

Լարթիկ .— Նի՛չիւն մահվ օլալըմ . . .

Վէրտիէ .— Խաֆիյէ տիր, կէլ . . . —տէյէրէք, Լարթիկի ճէմիյէթին իշինտէն սըլըրտը չըգարտը վէ իքիսի պիրտէն նապէտիտ օլտուլար : Մատամ Բօզիէ իսէ, էլէ կէչիրմիշ օլտուղը քէլէրիթին պիր տահա մէյտանա չըգմամասընտան տօլայը միւթէմաճճիւպէն մէրգուժը արամաղա պաշլամըլ իտի : Մօրիս տախի թէհլիքէնին սափմըլ օլտուղընը անլայըպ, ավտէթինէ պէքլէմէքտէ օլան Վալանթին Պրէսսօլըն նէգտինէ կիթտի :

Էմէ Ժուպէր տէլի տիփանէ կիսլի սաղա սօլա սէյիրթիպ .— Պէնի թանըտը . գաչտը . . . վա՛հ քի գաչըրտըմ . էլիմտէ թութմըլ իքէն գաչըրտըմ . շէյթան օլաաինին մուինի տիր—տէյէրէք, պալօնին իչէրիսինտէ վագը բօլիսէ մախսուս օլան օտայա կիրտի, վէ մուխթասար սուրէթտէ վուգուի հալի նէօպէթճի մէմուրա անալաթըպ հէր թարաֆա ատամլար սալտըրտը իսէ տէ, իշ իշտէն կէչմիշ վէ պու տէֆա տախի Բիէր Լարթիկ եագայը սըլըրմաղա մուվաֆֆագ օլուպ, պիլա մանիա Սիւրէն սօգաղընտաքի խանէյէ կէլէպիլմիշ իտի :

Վէրտիէ իսէ, մէրգուժէ սիյահ տօմինօլը վէ գըրմըզը մասգլը գարընըն քիմ օլտուղընը անլամագ իւզրէ պալօտա գալտը իսէ տէ, պիր վէճհ իլէ մէրամընա նախ օլամատը :

Հիքեայէ օլունան վագաս իւզէրինէ պիր հաֆթա կէչտի : Լարթիկ իլէ Վէրտիէ շու միւտտէթ գարֆընտա իհթիյաթ իլէ տափրանմագտա օլտուգլարը միսիլլիւ, Մօրիս տախի բօլիսճէ պիր թէտպիր իթթիխագ իտիլմիշ օլմասը իհթիմալինէ մէպնի, Սիւրէն սօգաղընտաքի խանէյէ սէյրէքճէ կիթմէքտէ իտի : Անճագ մուախախարէն հիչ պիր թէհլիքէ գալմամըլ օլտուղընա շէրիքլէր պէյնինտէ էմնիյէթ հուսուլէ կէլէրէք, Մարի Պրէսսօլճա եաբըլաճագ իշլէր Մօրիսէ հէվալէ օլունտը :

Վէրտիէ հէր նէ գատար սիյահ տօմինօլը գարըլը պուլամամըլ իտի իսէ տէ, հէքիմ գըլաֆէթինտէ օլան իքի շախսը թէքրար րասթ կէթիրիպ արգալարընա տիւշտիւ, վէ իգամէթկեահլարընը պիլէ էօյրէնիպ .— Պէլքի կիւնին պիրինտէ շու ալտըղըմ մալիւմաթ պիր իշիմիզէ եարայապիլիր—տիմէքտէ իտի : Լարթիկ իսէ տիւշար օլտուղը թէհլիքէնին ագամէթինի անլամըլ օլտուղը միսիլլիւ, պու ճիհէթի Վէրտիէ իլէ Մօրիս տախի իթիրաֆ իթմէքտէ պուլընմըլ օլտուգլարընտան, իհթիյաթը էլտէն պրագմամաղա գարար վէրտիլէր : Անճագ մէրգուժէ սիյահ տօմինօլը

գարնըն, Մօրիսի թանըյալ խմինի պիլէ վերմիլ օլմասը հէր իւչիւնին մէրագընը մուծիւ օլմագտա, վէ Լարթիկին մէրգուլէ իլէ կէօրիւշտիկի սըրատա, մէրգուլէնին տիւչար օլտուղը թէլաշա, վէ Լարթիկին էլտիվէնին չըգարըզ սօլ էլինի կէօրմէյէ մէճպուր իթմէսինէ նագարէն, Լարթիկի տախի թանըմը օլմասը իհթիմալթընա զահիւ օլմագտա իտի իսէլէր տէ, — Երիւի իւչ սէնէտէն սօնրա նէտէն գօրգաճաղըզ, միրուրը գէման սապիթ օլմուչ պիթմիլ տիր — կիպի քէնտիլէրինճէ պիր թէսլիյէթ ճիհէթի պուլարագ, Լօնտրատաքի շէրիքլէրի օլուպ, միւթէվէֆա Արման Տարվիլին միւթէմէտ վէ սատըզ տօսթը օլան Միլէլ Պրէմօն թափընտան իրաէ օլունան թէտապիրէ տէվամ իթմէկէ գարար վէրմիլէր իտի :

Շու միւտտէթ գարֆընտա, Մօրիս՝ Վալանթին Պրէսսօլ իլէ իքի տէֆա տահա կէօրիւշմիլ օլուպ, միւմարըն գարըսը ճիտտէն Մօրիսէ բապթը ալագաի աշգ իթմիլ, վէ շու աշգընը իսպաթ վէ իրաէ իթմէք խուսուսընտան տախի իմթինա իթմէմէքտէ պուլունմը իտի :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէ լազըմ կէլէն թէգեինաթ վէ թէրթիպաթ իբմալ իտիլմիլ օլուպ, Փէրտասը ագչամ իչիւն բէտէրիյէ գըզը Մարի, պէշ օն քիչիլէրէ տալէթ թէգէրէլէրի կէօնտէրմիլ օլտուգլարը հալտէ, Վալանթին՝ բէք չօգ գէվաթը տալէթէ միւսարաաթ իթմիլ իտի. Մարի՝ հէր սապահ Կապրիէլ Սէրվէնին բէսմաանէսինտէ կէօրմէքտէ վէ քէնտիսի տախի պիլմէյէրէք պիր մուհապպէթը աաիլանէ իլէ սէվմէքտէ օլտուղը Ալպէր տը Ժիպրէյի քէնտի խանէսինտէ կէօրէճիյինի խաթրընա կէթիրտիքճէ, սէվինհինտէն երիւրէյի չարմագտա իտի :

Մէգքիւր ճէմիլէթին վուգու պուլաճաղը կիւնին իք կիւնիւ, միւսթանթիգ Մ. տը Ժիպրէ՝ սաաթ պէշտէ խանէսինտէ ալտէթ իթմիլ իտի. Բէր-Լաշէզ վէ Մօնթօրկէօլ սօգաղը ճինայէթլէրինտէն հուսուլէ կէլէն մէշղուլիյէթը Փէվգէլատէտէն տօլալը տէրէճէի նիհայէտէ եօրղուն օլուպ, օտասընա չէքիլմիլ վէ պաշընը ասմը, ճինայաթը մէգքիւրէնին ուճուըն պուլմագ չարէլէրինի տիւչիւնմէկէ տալմը իտի :

Օղու Ալպէր իջէրի կիրտի, վէ պապասընըն էլլէրինի քէմալը խահիլլէ սըգտըզտան սօնրա .

— Պահա իտէրիմ քի երինէ շու մէլուն իլ իլէ զիհնին մէշղուլ տըր . կէճէլէրի ույգուն եօգ, կիւնտիւզլէրի բահաթըն, տիւչիւնմէքտէն սաշլարըն աղարմաղա պաշլաւտը :

Միւսթանթիգ . — Էօլլէ տիր, օ՛ղլում, հագգըն վար :

Ալպէր . — Պիրազ տա շու մէշղուլիյէթլէրի տաիրէտէ պրագասն տա, խարիճտէ զիհնինի եօրմասան օլմագ մը :

Միւսթանթիգ . — Միւմքին տէյիլ :

Ալպէր . — Նիչիւն :

Միւսթանթիգ . — Զիւնքի, մէշղուլիյէթը զիհնիյէմ նէրէյէ կիթսէմ եագամը պրագմայօր, զիհնիմտէն տէֆ իթմէք իսթէյօրըմ, վէ ֆագաթ մուվաֆֆագ օլմայօրըմ : Մէյտանտաքի մուամմա հալլ օլունմատըզճա, տաղտաղաի ֆիքրտէն նէ թաամ մասասընտա, նէ տէ եաթագտա գուրթուլաճաղըմ եօգ տըր զանն իտէրիմ :

Ալպէր . — Տիմէք քի հալա իբին ուճու պուլունմատը մը :

Միւսթանթիգ . — Հէյհաթ . . .

Ալպէր .— Ենի պիր շէյ էլէ կէշիրիլէ՞մէտի :

Միւսթանթիգ .— Ա՛սլա :

Ալպէր .— Նէ՞ տիմէք , քիւչիւք պիր էմարէ , պիր ալամէթ :

Միւսթանթիգ .— Էմարէլէր եօգ տէյիլ . . . պիր իգ պուլույօրըզ ամմա , իլէրի կիտէմէյօրըզ , իշ երւրիւմէյօր :

Ալպէր .— Օ հալտէ մէէյո՞ւսմըն :

Միւսթանթիգ .— Մէէյո՞ւս մը , ա՛սլա . . . սընըրլարըմա թէէսիր իտիյօր , իշթէ օ գատար . . . իշիմիգ զայէթ գուրնազ ատամլար իլէ տիր : Լաքին նէ գատար գուրնազ օլսալար , պիր կիւն էլպէթ եագայը էլէ վէրէճէքլէր . նասըլ քի պիրիսի կէշէն ագչամ Օրէրա պալօսընտա վէրիյօր իմիլ . . .

Ալպէր .— Քէնտի քէնտիլէրինէ տուգաղա տիւշէճէքլէր իսէ , պուլնտան էյի նէ՞ շէյ օլսպիլիր . օ հալտէ , գաֆանը բաթլաթմագտան վազ կէշ . իթթիյարլանըյօրսըն , պէնգին սօնօլյօր , մէմուրիյէթին պաշընտա պուլուլտըղըն զէման , տիլէտիյին գատար իճրաի վապիֆէի էթ , վէ ֆագաթ խարիճտէ մէմուրիյէթինի ունութ , վէ ալէմ կիպի վազթընը կէշիր , օլմա՞ղ մը :

Միւսթանթիգ .— Պէն իսթէմէ՞զմիյիմ . . . հայտէ կէօրիւշէլիմ պիրազ . հա՛ , էյի խաթըրմա կէլտի , սանա պիր շէյ սօրաճաղըմ—տէյիպ , եագըլսանէսինին իւզէրինտէն պիր գարֆ ալտը , վէ իշինտէն իքի ատէտ բէնպէ քեագըտ չըգարըպ .— Պրէսսօլ ֆամիլեասընը թանը՞րմըսըն :

Ալպէր .— Էվվէթ :

Միւսթանթիգ .— Կէօրիւնիր քի Մ. Լիւտօվիգ Պրէսսօլ եարըն ագչամ Վէրնէօլ սօգաղընտաքի խանէսինտէ պիր ճէմիյէթ թէրթիպ իթմիլ . իքի տավէթնամէ կէլտի , պիրիսի ոսնա պիրիսի տէ պանա :

Ալպէր .— Տավէթ օլուլնաճաղընը պիլիր իտիմ :

Միւսթանթիգ .— Նէտէ՞ն պիլիր իտին , Մ. Պրէսսօլը թանը՞րմըսըն :

Ալպէր .— Պիր միւտտէթտէն պէրու հէման հէր կիւն կէօրմէքտէլիմ : Ղայէթ զէնկին էսկի պիր միյմար , նէգաքէթլի վէ լաթիֆ պիր քիմսէ . . . պիր տէ զայէթ տիւլպէր գըզը վար տըր . . .

Քէտէրինին միւթէաճճիւղանէ երւզիւնէ պագմագտա օլտուղընը Ալպէր կէօրտիւքտէ , սէօզիւ գըսսա քէստի :

Միւսթանթիգ .— Նի՞շիւն սէօզիւնիւ քէստին :

Ալպէր .— Քէսմէտիմ , պիթիրտիմ :

Միւսթանթիգ .— Կէւէլ իւլէ օլա՞ն Մ. Պրէսսօլը նէ՞րէտէ կէօրտիւն վէ թանըտըն :

Ալպէր .— Տօսթըմըզ վէ խօճամ Կապրիէլ Սէրվէնին էվինտէ թանըտըմ . Մ. Պրէսսօլ հէր սապահ գըզը Մարի իլէ օրայա Կէլիր . գըզընըն բէսմին չըգտըրըյօր :

Մ. տը Ժիպրէ պիր միւտտէթճիք սիւքիւթտէն սօնրա .— Օ գըզըն իսմի Մարտաշէլ Մարթ մի տիր :

Աւպեր .— Էվֆէթ , պապանդղմ . կիւզէի իսմ տէրիւ մը :

Միւսթանթիգ .— Էլպէթթէ քի քէնտիսի տէ իսմի կիպի կիւզէի տիր :

Աւպեր .— Պին գաթ զիյատէ կիւզէլ . կիւզէլիքտէ , նէզաքէթ տէ , լէթաֆէթ տէ , մէլէքլէրէ մանէնտ պիր գըզըղազ :

Միւսթանթիգ .— Հէր վէնէ իլէ միւքէմմէլ , վէ հէր կէօնա ֆապիլէթէ մալի-
քէ պիր գըզ թէյիվէր պիթսին . տիմէք քի հէնուգ օն տօգուզ եաշընտա աշըգ օլ-
մուշ պիթմիշսին :

Աւպեր .— Պա'պանդղմ :

Միւսթանթիգ .— Սէնին եաշընտա աշըգ օլմազ մահգա տիվանէլիք տիր :

Աւպեր .— Նի'շիւն տիվանէլիք օլսուն :

Միւսթանթիգ .— Տահա չօճուգսըն :

Աւպեր .— Հէր նէ գատար եաշըմ օն տօգուզ իսէ տէ , չօճուգ սայըմամ . . .
պիր գաշ այտան իմթիհան վէրէճէլիմ , վէ շահատէթնամէմի ալանաղըմա , վէ պիր
սէնէտէն ալօգաթ օլանաղըմա , սէնին սայէնտէ միւլթէրի պուլանաղըմա , վէ
թալի ու հարէքէթիմ վէ մալիւմաթըմ սայէսինտէ թէվէճէիւնը ումոււմիյէ մագհար
օլանաղըմա էմիհիմ . . . սէն նէ' էֆըեարտասըն :

Միւսթանթիգ .— Իսթիգպալիին բարլազ օլանաղընա , վէ իսթիտատ վէ զայ-
րէթին սայէսինտէ իլէրիլէյէճէկինէ պէն տէ էմիհիմ :

Աւպեր .— Օ հալտէ մատամ քի ալէմը պէշէրիլէթտէ պիր մէվգիյէ վասըլ օլու-
յօրըմ , ասըլգատէ , մալիւմաթլը , կիւզէլ պիր գըզ ինթիխապ իթմէկէ , վէ այնը
պէնիմ կիպի սէնի սէվէճէք վէ զիհնինտէքի տաղտաղա վէ մէշղէլէյի տէֆէ միւզ-
թէտիր օլապիլէճէք պիր գարը ալմաղա հագգըմ եօ'գ մը տըր :

Միւսթանթիգ .— Խիւլասաի քէլամ միւրատըն էվլէնմէ'ք մի տիր :

Աւպեր .— Քէմալէթէ էրմիշ օլան պիր քիմսէ , պէօլլէ պիր արղուսը օլսա ա'յա
մը տըր :

Միւսթանթիգ .— Քէմալէթէ էրմիշ օլան պիր քիմսէ իշիւն էլպէթթէ քի
ճաիգ տիր :

Աւպեր .— Էօլլէ իսէ նի'շիւն :

Միւսթանթիգ .— Շունըն իշիւն քի օղլում , սէն հէնուգ օն տօգուզ եաշըն-
տասըն . օն տօգուզ եաշընտա պիր տէլիգանլը քէմալէթէ էրմիշ սայըլամազ Մատ-
մազէլ Պրէսսօլըն եաշը գա'շ տըր :

Աւպեր .— Օն սէքիգ . չու եաշտա օլտուղը հալտէ թամ վէ միւքէմմէլ պիր գըզ
տըր . . . էլմաս կիպի պիր գալպէ մալիք , մէլէքլէրէ մախսուս պիր ըֆֆէթ սահի-
պի , շաֆագաթը գալպիյէ իլէ մութթասըֆ պիր գըզ տըր . . . Մարի Պրէսսօլը կէօր-
տիւքճէ , պու կիւնէ գատար զիքրիլէ աղլայըպ կէօգ եաշարը տէօքմէքտէ օլտու-
ղըմը վալիտէմին լէթաֆէթը հալ վէ ըզգաթը գալպիյէսի խաթըմա տիւլիյօր :

Միւսթանթիգ .— օղլունըն չու սէօղլէրի իւզէրինէ հէյէճանը գալպիյէսինի սէթ-
րէ միւզթէտիր օլամատը :

Աւպեր .— ըզգաթամիգ պիր սէտա իլէ .— Մարինին կէօնիւլիւ վէ գալպի , սէ-
սի վէ կիւլիւշի , այնը վալիտէմին կէօնիւլինէ վէ գալպինէ վէ սէսինէ վէ կիւլիւշի-
նէ պէնզէմէքտէ օլտուղը ճիհէթլէ , սէնին' օ նազը վալիտէճիյիմի սէվտիյին միսի-
լիւ , պէն տէ մէրգոււմէյի սէվիյօրըմ :

Ալպէր չու սէօզլէրի սէօյլէտիյի սըրատա , բէտէրինին էլլէրինի թութմը սըզը սըզը սըզմագտա օլտուղը կիպի , կէօզլէրինտէն տախի եաշ ագմաղա պաշլամը իտի :

Մ. տը ժիպրէ՝ պիր թագըմ քէտէրնաք խաթըրէլէր էսէրի օլարագ , պուրուշ . մըլ օլան ալնընը գալտըրըպ , օղլուշը քինէսինէ տօղրու չէքտի , վէ պիր գաշ տէ . ֆալար էօքտիւքտէն սօնրա . — Տիմէք քի օ գըզըղազը բէք չօգ սէվիօրսըն օղլուժ :

Ալպէր . — Նասըլ քի սէնի ճան ու տիւտէն սէվէր իսէմ , Մարիյի տէ աշնը էօյլէ սէվէրիմ :

Միւսթանթիգ . — Տիգգաթ էթ . . .

Ալպէր . — Նէ՝ չէյէ :

Միւսթանթիգ . — Գալպին իլք չարբընթըսընա գուլագ ասան էքսէրիա եանըլըր . ինսան էքսէրիա իլք մուհապպէթին խայալաթը քեազկպէսինէ գարըլըր . . .

Ալպէր . — Գապիլ մի տիր :

Միւսթանթիգ . — Գապիլ օլտուղը չէօյլէ տուրսըն , հաթթա մէսպուգ տըր . . . վէ սօնընտա խաթատա պուլու ըղը անլաշըլընճա , չօգ զահմէթ վէ սըզընթըլ չէքիլըր , թէտալիսի ղայրը միւմըին պիր տէրտէ կիրիֆթար օլուշըր . մէկէրչի աշգըլա նալան օլտուղը հէր քիմ իսէ , պիգգաթ կէլսին վէ թէտապիրը միւքթաղիյէի իսթիմալ իտէրէք , եարայը տիւզէլթիպ , էօյլէ պիր մուհապպէթէ վէ պիր աշգըլ ալիճէնապանէյէ միւսթահագգ օլմատըղընը խօտ պէ խօտ իսպաթ վէ իթիւրաֆ էլլէսին :

Ալպէր՝ բէտէրինին չու սօն սէօզլէրինտէն ղայէթ իւլ ղայէ միւլէէսսիր օլարագ . — Եա պէն ղարիպ պիր սուրէթտէ ալտանըյօրըմ , վէ եախօտ սէնին չու սէօզլէրին , պիր սէրկիւզէլթըլ էլլէմնաքըն իսթիթարընտան նէչէթ վէ թէվէլլիւտ իտիյօր :

Միւսթանթիգ . — Թախմինէն բէք տօղրու տըր . հաթթա , օ խաթըրաի էլլէմնաք ճիհէթիյլէ , սէնին տէ չու մուհապպէթինին նէթիճէսի վէհմնաք օլաճագգանն իտիյօրըմ . . .

Ալպէր . — Օ էլլէմնաք խաթըրա տէտիյին , սէնին քէնտի շախսընա՞ մը ախտ տիր :

Միւսթանթիգ . — Էվվէթ :

Ալպէր . — Վալիտէմտէն մուգատտէմ պաշգասընը՞ մը սէվմիշ իտինիգ :

Միւսթանթիգ . — Սէնին եաշընտա իքէն , սէնին կիպի հէնուգ ղայրը միւճէրընէպ իքէն , սէնին կիպի սատէտիւանէ պիր հասրէթլէ գալպիմ վէ գիհնիմ մալամալ իքէն , պիր գըզըղազըն ուղրուշա գալպիմին չարբտըղընը հիաս , վէ հէր կէօնա ֆաղիլէթէ մալիքէ օլտուղընը սաֆվէթը տիլ իլէ գըլաս էլլէմիշ իտիմ . . . մէրգուժէյի աֆիֆ վէ մահճուպ , չէֆիգ վէ բահիմ պիր գըզ գանն իտէրէք , մուհապպէթիմին տէրէճէսին քէստիլէմէյէճէք պիր մէրթէպէյէ վասըլ օլմուշ իտիմ . . .

Ալպէր . — Օ սէնի սէվմէմիշ օլմալը :

Միւսթանթիգ . — Օ տա պէնի սէվտի . . . պէնի սէվտիյինէ եէմին տախի իթ . տի : Նասըլ ինանմայա իտիմ չու եէմինլէրինէ քի , ըրզը պիքրինի ուղրմա ֆէտա իթիպ , քեամիլէն պանա թէսլիմքէրտէի ճան ու տիլ օլտուղընը ըլլիւլայն կէօրտիւմ : Մէրգուժէնին պէնի ճիտտէն սէվմէքտէ օլտուղընա , վէ քէնտիսինէ հէր

վեճհէլէ էմնիյէթ իտէպիլէճէյիմէ պունտան պէօյիւք պիր տէլիլ վէ իսպաթ օլապի-
լի՞ր մի իտի : Զիչարէ քէ , շու կէօսթէրտիյի տէլիլ վէ իսպաթ տա սախթէ վէ քեա-
զիպ իմիլ . մէկէրչի , աչգ ու մուհապպէթ նէ տիմէք օլտուղընտան պիխապէր , վէ
պիր թագըմ ֆէնա խուլարա մալիքէ պիր մախլուգա թէսատիւֆ իթմիչիմ . մու-
հապպէթ տէյիլ , անճագ կէչիճի պիր հապէս էսէրի օլարագ օ խաին գըզ պանա
թէսլիմ օլմուշ իմիլ : Մէրգուճէնին շու հալինի կէօրմէմէկէ վէ անլամամաղա դայ-
րէթ իթաիմ իսէ տէ , միւմքին օլամայըպ , անճագ էնճամընտա հագգընտաքի աչգ
ու մուհապպէթիմ գաիլ օլուպ , եէրինէ նէֆրէթ գաիմ օլտու :

Ալպէր . — Նէֆրէթ մի :

Միւսթանթիգ . — Էվվէթ , չիւնքի օ սէվմէքտէ օլտուղըմ մախլուգ , քէնտի-
սինէ գէվճիյէթի թէրիֆ էյլէմիշ օլտուղըմ օ խաին գըզ , տիւչար օլաճաղըմ մէէ-
յուսիյէթի ասլա տիւչիւնմէքսիզին , սավուշտը կիթտի . . . համիլէ իտի պիլիր իտիմ
. . . քէնտի մալիմ օլան չօճուղը էլիւտէն չէքիպ ալմագ , վէ հիշ օլմագսա քէնտի
չէօհրէթիմ իլէ թէսմիյէ իթմէք իչիւն մէրգուճէյի հէր թարաֆտա արատըմ . . . վէ
լաքին պուլմագ գապիլ օլամատը . . . ֆիլվագը պիր կիւն թէսատիւֆէն մէրգուճէ-
նին իլլինի պուլտըմ իսէ տէ , տէրհալ եինէ դայպ իթտիմ : Լաքին մուսխիարէն
եալընըզ եալամագտա օլտուղընը , վէ տիւնեայա պիր չօճուգ կէթիրտիյինտէն քիմ-
սէնին խապէրտար օլմատըղընա մալիւմաթը սահիհէ իսթիհսալ իտէպիլտիմ . . . ան-
ճագ չօճուղըն նէ օլտուղընը վէ նէրէտէ գալտըղընը պիր տիւրլիւ էօյրէնէմէտիմ :

Վալանթին (օ քեաֆիրին իսմի Վալանթին իտի) եա կիւնին պիրինտէ էհիլ
ըրզ պիր պիչարէնին էմնիյէթինի սուռի իսթիմալ իթմէք վէ եախօտ մայէի գաթիյէ-
սինտէ մէվճուտ օլան թէմայիւլաթը իշվէքեարանէսինի սէրպէսթճէ մէվզըի ֆիլիւ-
գօյմագ մագսատըյլա , իլլէմիշ օլտուղը խաթատան միւթէվէլլիւտ ճանը պիր իս-
պաթը հիւսնիւ բիգասըյլա մէյտանտան գալտըրմըշ օլմասը ֆիլքրինէ գահիպ օլմա-
ղա մէճպուր օլտըմ . . . պիր վագթ սէվմիշ օլտուղըմ օ մէլուներն , էլեէվմ առէթա
պիր ֆահիշէ օլտուղընա շիւպհէմ եօգ տըր :

Ալպէր . — Պու նէ՞ տէհիլէթի հիքեայէ . . .

Միւսթանթիգ . — Հիքեայէնին էն սահիհի . . .

Ալպէր . — Պու գարընըն ֆամիլեասը եօ՞գ մը իտի :

Միւսթանթիգ . — Պիր գարտաշը վար իտի . . . դայէթ նամուսը պիր քիմսէ
իտի . շիւպհէմ եօգ քի , գըզգարտաշընըն շու հայինտէն ֆէվզէլատէ միւթէէսսիր
օլմուշ տըր :

Ալպէր . — Գարտաշընտան հիշ պիր մալիւմաթ ալա՞մատըն մը :

Միւսթանթիգ . — Ալամատըմ . . . նէ՞ սըֆաթլա գարտաշընա միւրաճաաթ ի-
տէպիլիր իտիմ . իչին գահիր հալի հագգըմտա բէք խայըրը տէյիլ իտի . . . չիւնքի
պիկիւնահ պիր գըզը իլլֆալ իթմիչիմ գաննըյլա , հէր քէս պէնի իթհամէ գալը-
շաճագտը . . . օ գարտաշը սա պիր միւտտէթ սօնրա նապէտիտ օլտու . . . Ծրան-
սատան չըգմըշ կիթմիշ տէտիլէր . . . օ գէմանտէն պէրու պիր տահա գիքրինի ի-
չիթմէտիմ . . . օ մէնֆուր մախլուգը սահիֆէի խաթրըմտան սիլտիմ կիթտի . քէն-
տի քէնտիմէ չօճուղըն էօլմիւշ օլտուղընա գարար վէրիպ , մէշղուլիյէթի քէնտիմէ
թէսլիյէթ իթթիխաղ էյլէտիմ . անճագ կէօնիւմ տէրէճէի նիհայէտէ գըրըլմըշ ի-

տի . . . կենդիւիք հալի ի գլխիդ պարնճա , զահիպ օլտուղըմ խայալաթ մահճի ու նպարէն տիտ օլուպ , ֆիքրիմէ հէր շէյէ պիր էմնիյէթսիգլիք հալի հասըլ զտու . նէ՛ ֆա-
գիլէթէ վէ նէ՛ տէ մուհապպէթ տէնիլէն շէյէ էմնիյէթիմ գալմատը . իսապէթ քի
սէնիլն վալիտէն օլան օլ աղիգ գարըյը ճէնապը Հագգ իհսան պույուրաը քի ,
սապէտէ թասնիհը ֆիքր էյլէտիմ , վէ պու տիւնեատա հէր նէ գատար քէք չօգ
շէյթանկար վար իսէ տէ , բէք չօգ տա մէլէքլէր պուլոււնտըղընը անկատըմ . 1 . պու
տէրէճէ պանա բլահալը օթուրմըլ օլան պիր թէճրիւպէյի կէօղիւնին էօնիւնտէն ա-
յըրմա , Ալպէրիմ : Էյի տիւշին , սասըր դւ թէէննի իլէ հարէքէթ իտէճէք օլուր ի-
սէն , սօնընտա բէշիման օլմագսըն . պուլնըն մուղայիրի , էկէրի իլք թէէսիքպի վէ
իլմաթա գաբըլաճագ օլուր իսէն , սօնընտա ալտանմըլ օլտուղընը տէհէթիլի սու-
րէթտէ ֆարգ իտէրսին :

Ալպէր . — Պէնիմ սանա թարիֆ իթտիյիմ գըղ , մէլէքլէր միալի աֆիֆէ վէ
լէքէսիգ պիր գըղըղաղ տըր :

Միւսթանթիգ . — Պէն տէ օ գէման պէնիմ Թարիֆ իթտիյիմ գըղը , աֆիֆէ
վէ լէքէսիգ տիր գանն իթմիշ իտիմ :

Ալպէր . — Պիր խաթա իլլէմէկէ իգթիտարը պիլէ եօգ տըր . . .

Միւսթանթիգ . — Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէր իտիմ :

Ալպէր . — Կէօրմէքսիդին վէ թանըմագսըղըն հիւքմ իթմէ , պա՛պաճըղըմ . իս-
թէրիմ քի պիր տէֆաճըգ օլսուլն կէօրէսին :

Միւսթանթիգ . — Կէօրմէ՞ք մի . . . նա՛սըլ կէօրէյիմ . պիլիթիլն քի բէք չօգ
վագթտան , եանի վալիտէնին վէֆաթընտան պերու ճէմիյէթ իչինէ գարըլտըղըմ
եօգ տըր :

Ալպէր . — Օրասը մալիմ . լաքին պէնիմ իսթիգալիմտէն վէ պալսթիյարիի
հայաթըմտան մատուտ օլան պիր խուսուստան տօլայը , պիր տէֆաճըգ օլսուլն ու-
սուլ վէ առաթը գատիմէյի պիր թարաֆա իտիպ , Մ . Պրէսսօլըն էվինէ կէլմէկէ
րազը օլաճաղընա տա էմիլիմ . օրատա տօսթումըլ Կապրիէլ Սէրվէ իլէ տէ կէօ-
րիւշիւրսին :

Միւսթանթիգ . — Կապրիէլ տէ մի օրատա պուլընաճագ տըր :

Ալպէր . — Էվվէթ , պապաճըղըմ . կէլէճէքսի՞ն եա . . . Մարի իլէ բէտէրինի թա-
նըմանըղը բէք զիյաթէ արգու իթմէքտէյիմ :

Միւսթանթիգ . — Գըղըն վալիտէսինտէն նի՛շիւն հիչ պահս իթմէյօրսըն :

Ալպէր . — Պահս իտէմէմ , շիւնքի վալիտէսինի հէնուլ թանըմամ :

Միւսթանթիգ . — Կապրիէլ Սէրվէնին բէսմիսանէսինէ գըղը իլէ պէրապէր հիչ
կէլմէ՞ք մի :

Ալպէր . — Խա՛յը , պէն վալիտէսինի հիչ կէօրմէտիմ . սէվտիլիմ գըղըն , սէնին
գըղըն օլմաղա շայէսթէ օլուպ օլմատըղընը քէնտին բէյ իւլ այն կէօրտիւքտէն սօն-
րա հիւքմ էթ . . . բէճա իտէրիմ , լուլթի էյլէ . . . պէնիմ իլէ պէրապէր կէլէճէյինն
սէօզ վէր . . . կիտէրիպ տէ , նէ վագթ իսթէրսէն չըգարըլ . նէ գատար իսթէրսին
օ գատար օթըրըրըլ :

Միւսթանթիգ . — Պիլիթսին պիր թանէճիլիմ քի , սէնին արգուլնա մուխալիֆ
հարէքէթ իտէմէմ . . .

Աւպեր .— Տիմէք քի կէլէճէքսին :

Միւսթանթիգ .— Էվվէթ :

Աւպեր .— Ա՛հ , սէնին կիպի պիր բէտեր տահա պուլընմազ—տէյիպ , պողաղընա սարըլտը .— Եւմէքտէն սօնրա հէման կիտէյիմ Կապրիէլի պուլայըմ , վէ չու կիւզէլ խապէրի քէնտիսինէ պիտիրէյիմ :

Պու սըրառա խըզմէթ քեաւըլարտան պիրի իչէրի կիրիպ , թաամըն հազըր օլտուղընը պիտիրտի :

Աւպերին գալպի մէսէրրէթլէ մալամալ օլուպ , թէքրար թէքրար բէտէրինի էօբ տիւ , վէ մուախարէն իքիսի էլ էլէ վէրիպ , եւմէք օտասընա էնտիլէր :

31

Ալէստէվիյէ սաքին վէ սադիլ պիր հալտէ պուլընան Պրէսսօլ գօնաղը՝ էրթէսի կիճէսի միւզէյյէն վէ միւթէատտիտ ըլըգլար իլէ միւնէվվէր իտի :

Սալօնլար՝ սապըգ միյմարըն թէգեհիտը չէօհրէթինի մուճիգ օլանագ մերթէպէտէ քէմալը մէհարէթլէ թէգեհին վէ թամիր իտիլմիշ վէ ճէմիյէթլէ տօլմըլար իտի :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն օ գէմանէ տէկին նէ սուրէթլէ էօմրիւնի կէչիրմիշ օլտուղընը պիլէնլէր , չաշաա վէ տէստէպէի հազըրէսինի կէօրիւնճէ հայրէթտէ գալտըլար իսէ տէ , գուլագտան գուլաղա վէրիլէն թաֆսիլաթտան , Վալանթին Պրէսսօլ կիպի գէվգ ու սէֆատան լէզգէթեապ օլան գարըսընըն էսէրը թէշվիգի օլտուղընա գանաաթ հասըլ էյլէտիլէր :

Բադսա մախսուս օլան պէօյիւք սալօն էնվաի չիչէքլէր վէ նաաիտէ ֆիտանլար իլէ թէգեհին իտիլիպ , առէթա պիր պաղչէյէ թահվիլ իտիլմիշ իտի : Իպթիտատէ , բիանօ իլէ պիրաղ օյնայըպ սըչրամագտան պահս օլունմըշ իտի իսէ տէ , Վալանթին՝ եալընըգ բիանօ իլէ բադս իտիլմէսինի թէհվիգ էյլէմէտիյի ճիհէթլէ , պիր մուսսիգա թագըմը թէրթիպ էյլէմիշ իտի :

Քիւչիւք սալօնլար իլէ Վալանթինին իշ օտասընա օյուն մասալարը վէ եւմէք օտասընըն իքի քէօչէսինէ թաամ վէ էնվաի մէշրուպաթ սօֆրալարը թէրթիպ վէ թէհիյէ իտիլմիշ իտի :

Սաաթ օնա տօղրու ճէմիյէթ միւքէմմէլ պիր հալ քէսպ իթմիշ , վէ մատամ Պրէսսօլ հէր ճիհէթէ եթիշէպիլմէք , հէր թարաֆը կէօրէպիլմէք , հէր չէյէ նէգաւրէթ իտէպիլմէք , հէր քէստէ ճէվապ վէրէպիլմէք , վէ իճրա օլընան թէպրիքեաթ վէ թէչէքքիւրաթը հիւսնիւ սուրէթլէ թէլագգը իտէպիլմէք խուսուսլարընա սայ վէ ղայրէթ իթմէքտէ պուլընմագտա իտի :

Ջէվհի Լիւտօվիգ Պրէսսօլ տախի , միսաֆիրլէրինէ վէ եախօտ տահա տօղրուսը քէվճէսինին միսաֆիրլէրինէ իպրագը ըրայէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , անճագ չու հալէ խահիշ վէ հալմէսէ սիւլուք իթմէյիպ մահգա վաղիյֆի ինսանիյէթտէն օլմագ հասէպիլլէ , մէյլ ու բաղպէթ իթմէքտէ օլտուղը գահիւր իտի :

Մարի իսէ ֆիլհագըգա ճէմիյէթ պիր բէվաղը մախսուս վէրէճէք տէրէճէտէ տիլպէր վէ չիրին պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի . մամաֆիհի հէր նէ գաաար չու հալտէ մէսրուր վէ մէմնուս օլտուղը գահիւր իտի իսէ տէ , կէօղիւ սալօնըն գաբու .

սընտա գալմըլ օլտուղը ճիշէթլէ, գաբու աշըլըլ գաբանաղ ճա, արա սըրա սը-
ֆաթընտա ալաիֆի քէտէր հուսուլէ կէլմէքտէ իտի:

Շու քէտէրին սէպէպի նէ օլտուղը մալիւմ Յոււպ, Ալպէր տը Ժիպրէնին օ անէ
տէկին կէլիւլ չըգմամըլ օլմասընա թէ աբուիւլ իթմէքտէ, վէ պիր կէօնա մանա վէ-
րէմէմէքտէ իտի:

Վալանթին տախի, հէր նէ գատար հէր թարաֆա սէթի թիպ եթիլմէքտէ ի-
տի իսէ տէ, անըն տախի, գըղը կիպի գիշնի մէշղուլ օլուպ, շիւ տալընըլըլ արա
սըրա սըֆաթընտա տախի անլալմագտա իտի: Մէրգուսէ տէ տախի պիրիսինէ
պէքլէյօր կիպի պիր հալ, վէ պէքլէտիլին հէնուզ կէլմէմէքտէն տօլայը պիր
ալամէթը թէ աբուիւլ րէյտա օլմուէ իտի:

Կէրչի տուտագլարընտա միւթէմատի պիր թէպէսսիւմ վագը իտի իսէ տէ,
պպպէն եալ միսալի գաշարը արասընտա անճագ կէօրիւլէպլիէնէք մէրթէպէտէ պիր
գըլքըմ բէլտա օլմագտա իտի: Պիր արալըգ, պիր թագըմ կէնճ էրքէք վէ գալը-
լըրըն թօրըմըլ լիւղըլ պիր ճիշէթէ թէ գաբուլ գիթտի: Մէրգուսէն չէմի-
յէթի սուրէթտէ պիր լաֆա թուլթուլըլար իտի:

Թագրիպէն երմի սէքիլ ծիւղը եալըմտա, ուզուն պօյլուգ, գուժրալ, պիր գալ-
պի սաֆ իմա իտէի ֆաթա վէ կիպէլ վէ ֆագաթ մանա տաբօյլման կէօլէրէ
մալըք պիր գարի, սէ թիւն ճիւղընը թիւթմըլ տէլմէքտէ իտի:

Միւսահասա, Բէր Լաշէգ իյէ Մօնթօրկէօլ սօգաղը ճիւղայէթլէրի հագընտա
կազէթ ալարտա միւնտէրիճ Յիւն Փգրալար Քազէրինէ ճէրէյան իթմէքտէ օլուպ,
մէրգուսէ գիւմըսլ գարը:

— Սիգ պու ճիւղայէթլէրին սահիհէն վուզու պուլմըլ օլտուղընա ինանըյօրմը
սընըգ. ճիտտէն ինանըյօրմըն, մատամ Լօրիէ:

Մատամ Լօրիէ. — Նէ տիմէք, էլալէթթէ քի ինանըրմ:
Մատամ Բէրնօլլէ (գիւմըսլ գաբընըն իսմի իտի). — Չանն իտէր իսէմ չօգ
եանըլըյօրմընըգ:

Մատամ Լօրիէ. — Իշիվիդտէ պիր եանըլան վար իսէ սիգսինիգ, նիթէքիմ
պէն. հէր քէտին պիլաիլի Վէ Քէթթաիլի վէ իթիթալէ մահալ գալմամըլ Յուլուղը
պուլնա վուզուլթը սահիհէյի, թէտտ վէ ճէրհէ ճէսարիթ իտէպիլի իսմիսինիգ Նա-
աշլարտան պիրի պիր մէգար իշինտէ, վէ տիկէրի տէ պիր արապա իշինտէ պուլն.
Մամըլ մը: Եալիսալէթ տիմէլիլմէմիլ մի միւսաշլար մուլայէնէլանտէ էնզարը ու-
մուլայէնէ վագ իտիլմէմիլ միլ շէր սմալահ Բարիստէ չըգան կազէթալար պու թաֆ-
սիլաթ իյէ տօլու օլտուղը հալտէ, Յիգ նա՞սըլ ինանմամաղըլ իտիյօրսընըգ, ան-
լայամալօրմ:

Մատամ Բէրնօլլէ. — Գաթիէն ճէրհ իթմէյօրմ, լաթին չիւպէն վէ թէրէտ-
տիւտ իտիյօրմ:

Մատամ Լօրիէ. — Պու գատարը ատէթա ճիւղէթ էսէրի տիր:

Մատամ Բէրնօլլէ. — Բէք տէ ճիւղէթ էսէրի տիր տէմէմէլիսինիգ. սիգ Բինք
Փամիլտասընըն գաթիլ իտիլմիլ օլտուղընա ֆաննաղընըլ մըլ իտի:

Մատամ Լօրիէ. — Եիւպէն մի վալթի:

Մատամ Բէրնօլլէ. — Իշիթէ պէն օնա տա հալա ինանմամըլմ տըր:

Մատամ Լօրիէ .— Սիւզ , մատամ , կիթ տիքճէ տիվանճէ միւսպահասալարա տա-
ւըյօրսընը :

Մատամ Բէրնօլլէ .— Սիւզճէ էօյլէ ամմա , պէնճէ տէյիլ :

Մատամ Լօրիէ .— Շու Փիքրինիգի նէ մուրէթլէ թէ ֆսիր իտէպիլէճէյինիգի
անլամազ մէրազընտայըմ :

Մատամ Բէրնօլլէ .— Բէք գօլայ չէլ . Բինք Փամիւեսար մէսէլէսի , զապըթա
իտարէսինին իճատ իթմիլ օլտուղը պիր վագաա տրր :

Մատամ Լօրիէ .— Զապըթա իտարէսի նէ մագմատա մէպնի պէօյլէ պիր չէյ
իճատ իթմէլ տիր :

Մատամ Բէրնօլլէ .— Բարիս էհալիսինին էֆքեարընը օ ճիհէթէ ճէլպ իթմէք
մագսատընը մէպնի . . . էհալի Բինք Փամիւեսար վագաաւըյա մէլղուլ օլուպ , բժ-
իթիգա մէսէլէլէրիլլէ մէլղուլ օլմաղլար . օ բօլիթիգա իլլէրի քի , սօնու կէլտիհար-
պա գատար տայանտը :

Մամիւեստէն պիր չօղը մատամ Բէրնօլլէնին չու դարիպ Փիքրինի իսթիհա
իլէ թէլազգը էյլէտիլէր . մամաֆիհի կէրէք Բինք վէ կէրէք մէհուր թրօմանըն
վագաալարընտա , մատամ Բէրնօլլէնին սալիք օլտուղը Փիքրէ զահիպ օլանլար տա
թէք չօգ կէօրիւլմիլ իտի :

Մատամ Բէրնօլլէ .— Սիւզ պէյէնտիյինիգ գատար կիւլիւնիգ . պէն պէօյլէ գան-
մըլըմ , վէ շու քարարըմտան հիչ պիր վէճէլէ ռուճու իտէմէմ . . . հիւքիւմէթին չէ-
վիւէճէք պիր տօլապը օլուպ տա , էհալիսին Փիքրինի պաշգա պիր նօգթայա ճէլպ
իթմէք իչիւն , պէօյլէ պիր թէտպիր տիւչիւնմէմիլ օլտուղընա էմիճմիսինիգ :

Շու սըրմատա վալանթին Պրէսսօլ սէօզէ միւտալա լէ իտիպ .— Օ հալտէ սիւզ-
ճէ , մատամ , պու արալըգ Բարիստէ վուգու պուլան ճինայէթլէր , սըրֆ արա-
ճիֆտէն իպարէթ չէլլէր տիր , էօյլէ մի :

Մատամ Բէրնօլլէ .— Հէքսի տէյիլ իսէ տէ , էքսէրիսի արաճիֆ գապիլինտէն
տիր . չիւպէճէմի վար : Կագէթամըլար էհալիսին զիհինի թահրիք իտէճէք հապա-
տիսէ միւլթամ օլուպ , գօլայճա արաճիֆ իսթիրարընա տա բէք միւլթէտիր օլ-
տըլարընտան , գաթլ վէ էմսալի հապատիսլէր իճատ իտէլլէր . պուլար էօյլէ հա-
վատիսլէր տիրլէր քի , կագէթալարըն ալթլարընա թէֆրիգա օլարազ գօնուլան
րօմանլար գապիլինտէն տիր . ֆարգլարը շու քի թէֆրիգա գըսմընա գօնուլանազ
իքէն կագէթանըն տէրուսինէ գօնուլըլլար տըր :

Մատամ Լօրիէ .— Կագէթամըլարըն էքսէրիս գայէթ էհէմիյէթսիւզ չէլլէրի ,
հատտէն գիյատէ միւպալաղալը սուրէթտէ նազ վէ հիքեայէ իթմէքտէ օլմալարը
մատտէթի պէն տէ գմպուլ վէ թաստիգ իտէրիմ . լաքին քէլլէսի սաթըր ալթըն
տա ո չմուլ օլտիճըլ կէթիլլէն , վէ մագթուլլէրի մուայէնէթանէտէ տուրան ճա-
նիլէր հազգլարընտա , սիգին գատար էմիյէթսիգլիք կէօսթէրմէք կիպի պիր զաֆ-
լէթէ պիր վէճէ իլէ տալամամ : Պուլարը ինքեար իթմէք , հազըգաթը ըլտա իթ-
մէք տիմէք տիր :

Մատամ Բէրնօլլէ՝ քէնտիսինտէն սալազա ճիւմլէսինին հագքսըրը օլտուղընը իյ-
մա իտէր պիր հալ վէ թապի իթիլիազ էյլէտի :

Ճէսիլլէթին չիլնտէն գայէթ կէնճ պիր գարը .— Նիհայէթ տահագաթիլ պու-

լընամատը . չիւնքի կէօրիւնիր քի , իքի ճինայէթին ճանխի տէ պիր քիմսէ իմիշ , վէ իքի գաթլ իչիւն տէ այնը սիւհը գուլլանմը իմիշ :

Վալանթին . — Եվվէթ , թէէսսիւֆ օլունըր քի հէնուզ պուլընամատը :

Կէնն գարը . — Պու գաթիլ նէ՞ մագուլէ շախս տըր տէյու գըյաս իտիյօրսընըզ սիզ :

Վալանթին . — Հապս գալընը , վէ եախօտ էմսալի խաինին պիրի օլանագ . վահշի , տէհչէթու , մէնֆուր հէրիֆին պիրի օլմալը :

Ճէմիյէթտէն իքի իւշ քիշի . — Եվվէթ , Եվվէթ :

Վալանթին . — Թէաթրօլարտա վէ եախօտ ճինայէթ մահքէմէլէրինտէ կէօրիւլէն ճանիլէր միսալի պիր մէլուն օլմալը :

Շու արալըզ խըզմէթքեարլարտան պիրի սալօնըն գաբուօընտան Մօսիէօ Մօրիս Վասսէօրին կէլտիյինի խապէր վէրտի :

Մատամ Պրէսսօլ տիւշարը հէյէճան օլուպ , կէօզլէրինտէ պիր րէջնագը մախսուս , տուտագլարընտա ալաիմը մէսրուրիյէթ վէ լէհչէսինտէ պիր գըզարթը բէյտա օլտու :

Մատամ Բէրնօլլէնին ահմագճա միւսլահասատա պուլընտըղը ճէմիյէթտէն մուֆարագաթ պիրլէ , գէվճի Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն թանըմատըղը շու միսաֆիրէ սէլամ վէրտիյի սըրստա , հէման Մօրիսի իսթիգալ էյլէյիզ գէվճինէ խիթապէն .

— Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլին ահիպպաի սատըգասընտան Մ. Մօրիս Վասսէօրի թագտիմ իտէրիմ . . .

Մօրիս ազամէթլէ Լիւտօվիգ Պրէսսօլ իլէ սէլամաշըպ , պիր նիկեհալէ մէրգուսմըն սըֆաթընը թէտգիգ վէ թէճէսսիւս էյլէտի :

Լիւտօվիգ . — Սիդի թանըմագ շէրէֆինէ նաիլ օլտուղըմա մէմնունըմ :

Մօրիս . — Էսթաղֆրուլլահ , օլ շէրէֆ վէ մէմնունիյէթ պէնտէնիգէ րաճի տիր : Վալանթին . — Պույուրընըզ , Մ. Մօրիս , սիզի գըզըմա տա թագտիմ իտէյիմ . . .

Մօրիս . — Պէնտէնիզ տէ օնու բէճա իտէճէքտիմ մա'տամ :

Մօրիս իլէ Վալանթին գօլ գօլա կիրիպ Լիւտօվիգտէն այրըլտըզլարընտա , Վալանթին եավաշճա սէս իլէ .

— Նէ՞ գատար կէճիքտինիզ , ատէթա թէլաշ իթմէքտէ իտիմ :

Մօրիս . — Պէն տէ դայէթ էսէֆ իթմէքտէ իտիմ . Եվտէն չըգաճաղըմ սըրատա , պիր միսաֆիր կէլտի :

Վալանթին . — Կէլէն միսաֆիր գարը օլմալը . չիւրհէ եօգ :

Մօրիս . — Եանըլյօրսընըզ , մա'տամ . . . միւթէպէր կազէթալարտան պիրինին պաշ մուհարրիրի . մէգքիւր կազէթայա մուպէնէթ իթմէքիյիմ բէճասը գըմնընտա կէլմիշ իտի :

Վալանթին . — Սահի՞հ մի տիր :

Մօրիս . — Նամուսըմ հագգը իչիւն պէօլլէ տիր , մա'տամ :

Վալանթին . — Ինանայըմ մը :

Մօրիս . — Ինանմալըսընըզ . վէ էկէրչի պէնտէն չիւպհէ իտիյօր իսէնիզ , էյի պիր շէյ տէյիլ . չիւնքի , պէնիմ սիզի տէրէճէի նիհայէտէ սէվտիյիմի պիլիքսինիզ :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ՝ գէվճէսի Վալանթին իլէ մուֆարագաթ իթմիշ օլան Մօ .

րիսի արգաստանտան սիւզմէքտէ , վէ բէնտի բէնտիյէ . — Շըւ սըֆարը պէնէնմէյօ-
րըմ . նի՛չիւն Վէն տէ պիւմէմ . . . շու Մ . Վասսէքը կիւզէլ պիւ տէլիգանըդ հիւս-
նիւ հալի տէ վար . . . պուռնն իլէ պէրապէր պանա խօշ կէօրիւնմէյօր . . . ատէմը
թէ վէնճիւհ աճայիպ պիւ շէյ տիւր :

Մօրիս իլէ Վալանթին տօլաւորըդը սըրատա , Վալանթինի էյիճէ թպնըյպն
վէ պիւլէն գարըլար , պիւպիւրէրինէ եաւաշճա . — Շիմտի տէ պուռն եազաւամըշ
օլմալը . — տիւքքտէ իտիւլէր :

Մարինին պուլընտըղը սալօնա կիրտիքլէրինտէ , Մարի իսթիգալլէրինէ տօղ-
րու կիտիպ :

— Պէնի՛ մի արայօրսըն :

Վալանթին . — Էվվէթ , գըզըմ :

Մարի . — Պիւ տէնճէյի՛ն մի վար տըր :

Վալանթին . — Մ . Մօրիսի սանա թանթտըրաճագտըմ . բէտէրինէ տէ թաք-
տիւմ իթտիւմ . պատէզին սըքճա կէօրէնէյիյ . Ջիւնքի էվին սատըգ տօսթլարը սիլքի-
նէ տախիլ օլմազըլը , վէ ճէմիյէթլէրիմիլտէ հէր զէման պուլընմազըլը վատ էյ-
լէտի :

Մարի պիւր լէթաֆէթը մախսուսէ իլէ թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , թէ-
պէսսիւմէ :

— Վալս օյնա՛րմըսընը , Մօսիէօ :

Մօրիս . — Էվվէթ , մատմազէլ :

Մարի . — Օ հալտէ իսմինիգի տէֆթէրիմէ իյարէթ իտիյօրըմ . . . օն պիւրինճի
վալը պէրապէր օյնայաճաղըզ . սըրանըզ կէլտիքտէ , սիգէ խապէր վէրիւրիմ :

Մօրիս . — Պէնի միննէթտար վէ պախթիյար իթմիշ օլուրսընը , մա՛տմազէլ :

Վալանթին շու զէմանա գատար մէմնուէն պիւր հալտէ իքէն , Մօրիս իլէ գը-
զընըն շու միւսահէպէթի իւզէրինէ տիւշարը թէքաշէ օլտու :

— Հայտէ գըզըմ , սէն իչինէ պագ . պէն Մ . Մօրիսի տահա պէր չօգ տօսթ-
լարըմըղա թանթտըրմալըյմ . — տէյիպ , Մօրիսի քեալըտ օյնանտն օտալարտան պի-
րինէ կէօթիւրտիւ , վէ օրատա եանը պաշընտա օթուրթտըրըպ , գուլաղընտան ա-
շաղը .

— Գըզըմա իթմիշ օլտուղըն վատը իճրա իթմէյէնէքսի՛ն եա :

Մօրիս . — Հա՛նկը վատը , վալս օյնամագ իչիւն վէրտիյիմ սէօզի՛ւ մի :

Վալանթին . — Էվվէթ :

Մօրիս . — Նի՛չիւն իճրա իթմէյիմ :

Վալանթին . — Զիւնքի , պէն բէնտիմէ սէնի հասը իթմիւլիմ տիւր , վէ պաշտ-
սընը բէնտիմէ հիսսէտար ալմազըլը թէրվիճ իտիմէմ :

Մօրիս . — Մատմազէլ Մարիի գըսգանըյօրմըսընը պճապա :

Վալանթին . — Օ պուտալարը գըսգանմագ վճ . թէնէզզիւլ իթմէմ . էիշ պիւր
քիմսէնին նազարը տիգգալընը ճէլպ իտէնէք պիւր հալի եօգ քի գըսգանայըմ . բէ-

տերի գրգռնա թարայօր ամմա , պէն օ էֆքեարտա տէյիլիմ :

Վալանթինին սէօյլէյիլինին թարգընտան Մօրիս գուլազլարը գապարթար :

— Մատմազէլ Մարիյի բէք զիյատէ սէվմէյօրսընըզ կիպի անլայօրըմ :

Վալանթին . — Հաթթա հիչ սէվմէմ . . . պու էվտէ հէր շէյ օնուէն ըրգասընա մէնութ տըր . . . բէտէրինէ հիւքմ իտէն օ տըր . պէնիմ հիչ էհէմմիյէթիմ եօգ տըր տէսէմ ճաիզ տիր . . . պու էվտէ եալընըզ պէնիմ հիւքմ իթմէմ լազըմ կէլիր իքէն , հիչ պիր իշէ միւտախէլէ իտէմէմ . . . գօճամ պէնի գըզըմա Փէտա իտիյօր . . . էլ-եհվմ խանէսինտէ ճէմիյէթ թէրթիպ վէ միսաֆիր գապուլ իթմէկէ գարար վէրմէ-սի , պէնիմ արզուճա մէպնի օլմայըպ , գըզը Մարինին կէօնիւլիւնի խօշ իթմէք ի-շիւն տիր . . . պէնիմ հագգըմըզ զասպ իթմէքտէ , պէնիմ մագամըմա գաիմ օլմագ-տա , պէնի էհէմմիյէթսիզ պրագմագտա , վէ պէնի իսթիյարլաթմագտա օլան պէօյ-լէ պիր գըզը նէ՞ վէճհ իլէ սէվէպիլիրիմ :

Մօրիս . — Մարի սիզին եանընըզտա տուրտըզճա , սիզին կէննէնմէյէճէլինիզ տէրքեար տըր . չու հիւսնիւ ճէմալինիզլէ գըզընըզ պէրապէր պուլընմայաճագ օլ-սա , անճագ օթուզ եաշընտա թախմին օլուէնապիլիրսինիզ :

Մօրիսին չու սուրէթլէ մուգապէլէսի հէմ սահիհ վէ հէմ տէ պիրազ շիտտէթ-լիճէ օլտուղընտան , մատամ Պրէսսօլըն պէնզի աթար վէ տուտագլարը աղարտը .

— Մարինին եանընտա իսթիյար կէօրիւնիւյօրըմ , տէյիլ մի :

Մօրիս . — Իսթիյար տէյիլ ամմա , տահա եաշը կէօրիւնիւյօրսընըզ :

Վալանթին . — Սէնի տալէթ իթմիչ օլտուղըմա բէշիման օլտըմ . գըզըմը սա-նա կէօթէրմէմէլի իմիչիմ . . . օ մէլուէն գըզը տօղուրմըզմ քի , քէնտիմ պէտպախթ օլայըմ . . . Օ՝ պու էվտէն չըգմատըզճա , պէնիմ սաատէթ եիւզիւ կէօրէճէյիմ եօգ . . . օնու կէօրէն , պէնի սէվմէկ . . .

Մօրիս . — Պէնիմ իշիւն սիզին գըզընըզ սէվմէք միւմքին օլմատըզընը բէք ա-լա պիլիրսինիզ :

Վալանթին . — Սահիհ մի :

Մօրիս . — Հիչ չիւպհէ իթմէյին , սիզի սէվմէրիմ . . . սէնի տէլի տիվանէ կիպի սէվիյօրըմ . . .

Վալանթինին տուտագլարընը Մօրիսին գուլազընա տօգուէնտըրարագ . — Պէն տէ սէնի այնը մէրթէպէտէ սէվմէքտէյիմ :

Վալանթին՝ գըզը Մարիյի պիր կիւն պիր թէհիլքէտէ կէօրսէ մուհաֆազա վէ վիգայէ իթմէյէճէյինէ Մօրիս գանաաթ հասըլ էյլէտի :

Շու միւքեալէմէնին ճէրէյան իթտիյի սալօնըն իքի գարուսը օլուպ , պիրիսի պէօյիւք սալօնա քիւշատէ , վէ տիկէրի տախի գատընլարտան պիրինին էլպիսէսինէ պիր տիւզէն վէրմէք վէ եախօտ վալստան ըսընմըզ վէ գըզարմըզ օլան սուրաթլարը քապրտ իլէ սէրինլէթմէք իգթիզա իտէր իսէ , օրայա չէքիլմէք իւզրէ թէրթիպ օ-լուէնմըզ պիր օտայա չըգար իտի :

Պու քիւշիւք օտատան տա քիւշիւք պիր սուֆայա չըգըլըր իտի քի , խըզմէթ-քեարլարա մախսուս օլան նէրտիւպանա պու սուֆատան կիտիլիր իտի :

Մօրիս մէզքիւր խանէյէ պիր թագըմ թէսափուրաթ վէ մուգարրէրաթ իլէ կիրմիչ օլտուղը ճիճէթլէ , հէր շէյի կէօրմէք վէ անլամագ ազմինէ տիւշմիչ օլտու-

զընտան, մէջքիւր տուգէն օտասընըն բէրտէսինի գալտըրըպ իչէրի կիրէր իբէն, Վալանթինէ :

— Պու չիրին օտա նէ՝ չէյէ մախսուս տըր—տէյու սիւվալ իթտի :

Մէջքիւր օտա հազըգաթէն զայէթ չիրին սուրէթտէ թէֆրիչ իտիմիչ օլուպ, տիվարլարա էնտամ ալինէլէրի վազ օլունմըչ, վէ պէօյիւճէք պիր մասանըն իւզէրինէ տէ, էն զիյատէ իշվէպազ վէ ճիլվէքեար գաթընլարըն գուլանապիլէճէյի լէվազիմաթ թէրթիպ վէ թէհիյէ իտիմիչ իտի :

Վալանթին՝ Մօրիսէ օտանըն նէ մագսատա մէպնի թէրթիպ իտիմիչ օլտուղընը թարիֆ էյլէտի :

Մօրիս՝ մէջքիւր օտատան օյուռն օտասընա կիրիլէն գարունըն իչէրտէն սիւրկիւսի օլտուղընը տախի թէտգիգ էյլէտիքտէն սօնրա :

— Պունլարըն քեաֆֆէսի զայէթ միւքէմմէլ սուրէթտէ թէրթիպ իտիմիչ, չու թէրթիպաթ զայէթ միւթէպէր ճէմիյէթլէրէ կիրմիչ չըգմըչ վէ էն էյի չէյլէրէ մէյլ վէրմիչ մէրադ սահիպի պիր գարընըն սէմէրէի զայրէթի օլտուղըն եէքնազարտա անլաւըլըյօր :

Վալանթին՝ Մօրիսին չու թալթիֆաթընա, պիր բուսէ իյէ մուգապէլէ էյլէյիպ, մուախարէն :

— Պուրատա էյլէնմէյլիմ, ա'գիգիմ. իքիմիզին պիրտէն զայպուպէթիմիզի խալգա սէգտիրիպ, լիսանա տիւչմէքլիյին մանասըն եօգ . . . ալէմտէ պէտզէպան բէք չօգ տըր . . . սէնին իչիւն տիվանէ օլտուղըմը իչաէ վէ թատտիգէ գալգըչըրլար :

Մօրիս. — Ալէմ պէօյլէ պիր ֆիքրտէ պուլընսա, ալէյհիմիզէ հիճվ մի իթմիչ օլուր :

Վալանթին. — Հիճվ տէյիլ ամմա . . .

Մուախարէն իքիսի պէրապէր պէօյիւք սալօնա չըգտըլար. Մօրիս՝ Վիգօնթ Վիւյ տ'Արֆէօյլի կէօրիւպ, էլիւնի սըգտը. Պարօն Բասգալ տը Վանտիլէի տախի Վիգօնթըն գօլընտան սարգըլմըչ, ճանը աղզընտան չըգարճասընա միւթէմատիէն էօքսիւրմէքտէ, վէ էօքսիւրիւյինի սընըրլարընըն գուլվէթինէ համլ իլէ, չու էօքսիւրիւքտէն գուրթուլմագ իչիւն պիրազ ինթիզամսըզ վէ թէրթիպսիգ եաշամագ իգթիզա իթտիյինի իտտաա իթմէքտէ իտի :

Եէնիտէն եէնիյէ միսաֆիրլէր կէլմէքտէ օլտուղըն ճիհէթլէ, Վալանթին իսթիգպալ իթմէկէ մէճպուր օլտու :

Վիգօնթ. — Վա'յ, պու տիլպէր մատամ Պրէսսօլը թանըյօր մը իտինիզ :

Մօրիս. — Շիւպհէ՞ մի վար :

Վիգօնթ. — Չօգտա՞ն պէրու մը :

Մօրիս. — Պիր սէնէ գատար վար :

Վիգօնթ. — Ամմա տա իհթիյաթլը հարէքէթ իթմիչսին :

Մօրիս. — Նէ՞ ճիհէթլէ իհթիյաթլը :

Վիգօնթ. — Էօյլէ պիր թափը մախսուս իլէ գօլընա տայանմըչ օլան գարըն իլէ նէ՝ մէրթէպէ միւնասէպէթտէ պուլընտըղըն անլամագ իչիւն մէկէրչի սէնի պուրատա բասթ կէթիւրմէլի իմիչ :

Մօրիս. — Էվլէնտիրէճէք գըզըն եօ՞գ մը տըր :

Բասգալ — Հաթթա զայնթ չիք վէ ճէսիմ ճէհէզլի պիր գըզ :

Տ'Արֆէօյլ Մօրիսին օմուզընա վուրուպ կիւլէրէք . — Սէն նէ՞ գուրնագսըն քի , գըզա սահիպ օլմագ իջիւն անանինա եալթագլանըյօրսըն , պու էսկի պիր եօլ տըր , ումա տարիսա բասթ կիտէր . . . մէմուլէն օլտըմ :

Մօրիս — Թէչէքքիւր իմէրիս :

Վագթ կէշմէքտէ օլուպ , Մարինին մէսրուրիյթի կիթմիքճէ մահզուելյէթ թէպտիլ օլմագտա վէ շու մահզուելյէթ օ անէ տէկին Այպէր աը Ժիպրէնին կէլիպ չըգմամասընտան նէչէթ իթմէքտէ իտի :

Մարի՝ հէր թարաֆը տօլաշմագտա վէ կէօզլէրինի կէլէն միտաֆրէրէրին կիրմէքտէ օլտուղը գարուտան այըրմամագտա իտի :

Վալանթին վէ գըզը Մարի վէ Մօրիս Վասսէօր վէ Լիւտօվիգ Պրէսսօ , ետէօր տիւ պիքտէն պէգլիք ղանունտա սուլընմագտա իտի ինէլէր տէ , եէքտիկէրլէրինտէն այրը այրը օլարագ կէզմէքտէ իտիէր :

Խըզմէթքեար գարուըն էօնիւնէ կէլիպ , Մ. Կապրիէլ Սէրվէ , Մ. Բօլ աը Ժիպրէ , վէ Մ. Այպէր աը Ժիպրէնին կէլմիշ օլտուգլարընը պիրտէն խապէր վէրտիլ :

Շու սօն իքի իսմէր , իւշ քիլիյի պիրտէն հէյէճանա կիրիֆթար էյլէտիլէր . շէօյլէ քի , Մարի՝ մահզա մէսրուրիյէթինտէն , Մօրիս իսէ՝ գօրգու իլէ պէրապէր թէանճիւրիւտէն , վէ Վալանթին տախի՝ տէհէթինտէն տիթրէմէկէ պաշլատըլար . Մարինին սէպէպը մէճրուրիյէթի թարիֆէ միւհթաճ օլմալըպ , էմէ Ժուպէրին օղլու Մօրիսին , Բէր Լաշէպ իլէ Մօնթօրկէօյլ ըսօգաղը ճինայէթլէրինին թահգիգ ինէ մէմուր օլան միւսթանթիգի եանը պաշընտա կէօրմէմիլէ տիթրէմէկէ պաշլայաճաղը թապիի օլտուղը տէրքեար , վէ Վալանթինին սէպէպը տէհէթինին նէտէն իպա . րէթ իտիւկինի թարիֆ իտէճէյիմիզ վէ եախօտ տահա տօղրուսըն — օգնէյանլարըմըզըն խաթրընա կէթիրէճէյիմիզ աշիքեար տըր :

Մատամ Պրէսսօլ՝ մէմուլին զայրը օլարագ Բօլ աը Ժիպրէ նամընը իշիթիր ի . չիթմէզ , գարբիս էսէրի օլարագ պիր վագթ մէրգումը սէվտիկի վէ մուխխարէն պիրտէն պիրէ թէրք էյլէտիյի , վէ երիւի սէնէտէն պէրու եիւղիւնի կէօրմէմիշ օլտըղը հալտէ իլք տէֆա օլարագ իշիէմիշ օլտըղը գապահաթըն իւսթիւնի էօրթմէք իւզրէ , մէյտանտան գալտըրմագ իսթէյիպ , վէ ֆագաթ գարաշը Արման Տարվիլին՝ գաշըրմըլ օլտուղը չօնուղը տիւչիւնտիքճէ , սըֆաթը արա սըրա կէօզիւ էօնիւնէ կէլտիյի խաթրընա տիւչիւպ , էօլիւ կիպի պէնգի ռթաը , վէ չիտտէթլէ տիթրէմէկէ պաշլատը :

Միսաֆրէրտէն պիրիսի մատամ Պրէսսօլըն շու հալինի ֆաբգ իտիպ , վէ եանընա եագլալըպ . — Բահաթսը՝ զմընընըզ , մա՛տամ , նէ՞ օլույօրսընըզ — տէյու սիւվալ իթտիքտէ , Վալանթինին ագլը պաշընա կէլիպ , ֆէվզէլատէ ճահտ իլէ քէնտիյի թօբլատը , վէ պիր սախթէ թէպէսսիւմլէ . — Պիր շէյ տէլի . կէչիճի պիր պաշլընլըզ կէլտի , օ տա սալօնըն սընագլըղընտան օլմալը . . . կէչտի պիրթտի . . . Թէչէքքիւր իտէրիմ — տէյու ճէվապ վէրտիքտէն սօնրա , քէմալը նէզաքէթ վէ չիւրին պիր թալը իլէ վէ քէնտի քէնտիյէ .

— Բօլ տը Ժիպրէ . . . այնը իսմ . . . աջիւր էլգապ . . . օ տըր . . . նա՞ղը օլմը
տա պուրայա կէլէպիւմիլ . աճապա քի՛մ տալիթ իթմիլ . . . Թիմէ քի . մէրգուր
գօճամ թանըյօր իմիլ . . . պուռնճա վագթտան սօնրա , պուռ պաթմըն երնէ քաթըն-
մա ջըգմասը նէ՞ հիթմէթէ մէպին օլմալը տըր — տէյէրէ , ճէմիլթին իշինէ գարըն-
տը , վէ պիրազաան զէվճիլին Մ . տը Ժիպրէյի քէնտիսինէ թագաթիմ իտէճէյինի քէ-
մալը տէհէթլէ Թիւշիւնմէկէ պաշլաթը . քէնտի սըֆաթը տէյիլմէմիլ օլտուղըն
պիւթիլինտէն , Մ . տը Ժիպրէյին քէնտիսինի կէօրիւր կէօրմէզ թպնըյաճաղընա է-
մին իտի . Բօլ տը Ժիպրէ քէնտիսինի կէօրիւրի պնաէ հալը հայրէթ վէ թէաճիւ-
պէ Թիւշաղ օլաճաղը տէքքէտը իտիւկինտէն , շու հալէ՝ ցէվճի Ղիւտօվիգ կիպիլմ-
նիլթի գըստա վէ միւվէպլէս պիր շաթսըն նէ՞ մանա վէրէճէյինի Թիւշիւնմէթտէ , վէ
պաճըն իլէ տաթի իթթիֆա իթմէյիպ , աճապա մաշուգը սապըզընըն քէնտիսիլթ
կէչմիլ զէմանտէն պահս իտիպ իթմէթէճէյինի , վէ քէնտիպի համիլթիկինի թէմա .
մըյա կիլլէմիլ օլտուղը ճիհէթլէ , պագը օլտուղընա շիւպէ իթալի չօճուղըն նէ՞
րէտէ օլտուղընը սօրուպ սօրմայաճաղըն պիրէր պիրէր գիհնինտէն կէչիթէրէք , ի-
շին հէր ճիհէթի տէհէթլի վէ թէհիթէլի օլտուղընը հիւքմ իթմէթտէ իտի իսէ տէ ,
երնէ գուհուր իտէճէք Փուրթուռնայա քէմալը շէճապթլա կէթիւս վէրմէք իճապ իս
տէճէյինի գարապաշտըրտը :

Պէօյլէճէ Վալանթին ազլընը պաշընա թօրալըպ , եէնի կէլմիլ օլան միսաֆիլ-
լէրի կէօգտէն կէչիթիթտէ , զէվճի Ղիւտօվիգին , Կապրիէլ Սէրվէ վէ Բօլ տը Ժիպ-
րէ օլտուղընը եէք նաղաքտա թանըտըղը պիր կապանճը , վէ պիր տէ Ալպէր տը
Ժիպրէ օլտուղընը թախմին իթալի նագիք վէ շիրին թավըլը պիր տէլիգանը իլէ
կէօրիւրէթտէ օլտուղընը կէօրտիւ :

Շու սըրաատա գըգը Մարի՝ մէգըիւր ճէմիլթէ տօղրու կիտիպ , կիւլէրէք էլինի
Ալպէր տը Ժիպրէյէ պգաթտը , վէ զիստէ պիր տըգգաթլէ սիւզմէթտէ զլան բէ-
տէրի Բօլ տը Ժիպրէյէ տաթի պաշընը էյէրէք սէլամ վէրտի :

Միւսթանթիգ Բօլ տը Ժիպրէ , պիր միւտթէթճիք կէօրիւրմէլէ Ղիւտօվիգ Պը-
րէսսօլըն իլէ մէրթէպլէտէ պիր քիմսէ օլտուղընը անլալըպ , մէրգուլըն էհիլ ըրգ
պիր զաթ վէ էյի պիր Փալմիլես պապաաթը օլտուղընը հիւքմ իթտի :

Վալանթին իսէ , հէյէճանը հալ իլէ ճէպիմ պիր սագսընըն արգասընտա աուր-
մըլ պագմագտա օլտուղը հալտէ , Ալպէր տը Ժիպրէյին Մարիլէ գօլընը թագաթիմ
իթալիլինի վէ մէրգուլէնին տաթի , օ կիւլէլ կէօգլէրիպէ Ալպէրէ նագար իտիպ ,
Թարիֆի նագապիլ պիր հիսը տաթիլի իլէ մէրգուլըն գօլընա կիլլէյինի կէօրտիւ
վէ տիթրէմէկէ պաշլաթը . օ սըրաատա պիրթի քէնտիսինէ բէօզ սէօյլէճէք օլա ,
իշիտէճէյէճէք պիր հալտէ իտի :

Սապըզ միմար Մ . Ղիւտօվիգ պիրթիլինի արայօր կիպի , սալօնը կէօգտէն կէ-
չիտի . կէլէնլէրի թանըթտըրմագ մագսապըյա զէվճէսինի արամագտա օլտուղը
տէրքէար իտի : Վալանթինի կէօրտիւքտէ մէմնոլն օլուպ , հէման օնա տօղրու
միւթէվէճիկ օլտու :

Վալանթին էօնիւնէ պագտը , վէ սընըր ալամէթի օլարագ շիտտէթլէ Թիթրէ-
յէ Թիթրէյէ եէրինտէ մըլաւնտը գալտը :

Ջէվճի Ղիւտօվիգ՝ պէրապէրինտէ Բօլ տը Ժիպրէ վէ Ալպէր իլէ Մարի օլուգ-
լարը հալտէ իլէրիլէմէթտէ իտի :

Մարի Ալպերին գուլաղնտան .— Վալիտէմի շիմտի կէօրէնէքսինիդ . . . միւս
քին մէրթէպէ քէնտինիդի սէվտիրմէյէ դայրէթ իտէսինիդ . վալիտէմ իլէ էյի ասթ
օլմանըղը արգու իտէրիմ—տէտի :

Մարինին շու սէօղէրի , կէրչի պիրազ թէլաշ վէրիճի սէօղէր իտի իսէ տէ
Ալպէր՝ Մարի իլէ գօլ գօլա պուլընտըղը ճիհէթլէ , հիշ պիր շէյտէն ֆիւթուր իթ .
մէմէքտէ , վէ գիհնինի իշղալ իթմէյի խաթրընտան պիլէ կէշիրմէմէքտէ իտի :

Մօրիս իսէ , հէր շէյէ տըգգաթ իթմէք խըլգէթ՝ վէ ատէթի իգթիզասընտան
օլտուղընտան , կիւզէրան իտէն ահվալի սիւզիւզ տուրմագտա իտի :

Կապրիէլ Սէրվէնին , Լիւտօվիգ Պրէսսօլ իլէ միւսթանթիգ Բօլ տը ժիպրէյի
պիրպիրէրինէ թանըթտըրտըղընը , Մարինին՝ Ալպէրին իւզէրինէ տիքմիշ օլտուղը
կէօղէրի իշինտէ , աթէչի աշգըն ալէվկիր օլտուղընը , էվ սահիպինին Վալանթինի
արայրպ օնա տօղրու եիւրիւտիյինի , մատամ Պրէսսօլըն պէնգի աթմըշ իտիւկինի
վէ տիթրէտիկինի տախի Մօրիս կէօրմիւշ վէ հաթթա սէպէպինի անլայամատըղը
ճիհէթլէ թէաճհիւպտէ գալմըշ իտի :

Պրէսսօլ իլէ միսաֆիրէրին՝ Վալանթինին նէզտինէ վասըլ օլաճագլարը սրրա .
տա , մէրգուճէ՝ ճէսուրանէ պաշընը գալտըրըպ , իսթիգպալլէրինէ տօղրու կիթտի .
քէնտի քէնտիյէ .— Ալլահ վէրսէ տէ պէնի ունութմըշ օլսա , պէնի թանըյամասա ,
—տիմէքտէ իտի :

Միւսթանթիգ՝ քէնտիլէրինէ տօղրու պիր գարընըն իլէրիլէմէքտէ օլտուղընը
կէօրտիւքտէ , մատամ Պրէսսօլ օլտուղընը ֆէհմ իտիպ , եիւզիւնէ տիգգաթլըճա
պագմագսըղըն քէմալը իհթիրամիէ պաշընը էյտի :

Լիւտօվիգ՝ Բօլ տը ժիպրէ իլէ Կապրիէլ Սէրվէյի զէվճէսինէ թագտիմ իլէ .

—Իսմ վէ մէհարէթի ինտինիդտէ մալիւմ օլան մօսիէօ Սէրվէ , շու արալըգ
գըզըմըզ Մարինին ըէսմինի եաբմագտա տըր . պու ըէսմ հագըգաթէն ըէք մէշհուր
պիր շէյ օլաճագ տըր—տէտիքտէ ,

Վալանթին .— Սէֆա կէլմիշսինիգ , էֆէնտիլէր—տէտի :

Մարի .— Պէն տէ , վալիտէհիյիմ , սիզէ մօսիէօ Սէրվէնին շակիրտի Մ. Ալպէր
տը ժիպրէյի թագտիմ իտէրիմ . Մ. Ալպէր՝ սիզի թանըմագ , վէ քէնտիյի սիզէ
թանըթտըրմագ արգուսըյլա սուզան իտի :

Վալանթին .— Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Ալպէր պաշընը էյտի . Մարինին վալիտէսինին կիւզէլ , վէ օլտըգճա ճալիպը
թէվէճհիւհ պիր գարը օլտուղընը հիւքմ էյլէտի :

Վալանթինին գալպի պիր տէրէճէյէ գատար ըահաթլանտը :

Մ. տը ժիպրէ՝ ասլա ֆիւթուր կէօսթէրմէմէքտէ վէ Վալանթինին սէօինի ալ .
տըգճա հիշ պիր շէյ հիսս իթմէմէքտէ իտի :

Վալանթին իսէ , սըֆաթը Մ. տը ժիպրէնին խաթրընտան չըգմըշ օլմասը , վէ
պէլթ տէ քէնտիսինի Վալանթինէ պէնզէթմէսի զաննընա զահիպ օլմագտա օլտը
ղընտան , կէնիշէ նէֆէս ալմաղա պաշլայըպ , աղըր պիր եիւքտէն գուրթուլմը
կիպի մէթանէթը թամմէ իլէ միւսթանթիգին եիւզիւնէ պագմագտա վէ մէրգուճէ
քէնտի սէսինի պիլէ թանըյամամըշ օլմասընը թախմին իտէրէք , պէյէնտիյի կիպի
գօնուշըպ տուրմագտա իտի :

Կէրջի Վալանթինին սէսի, պիր չօգ զէմանլերտէն պերու սէս չըգարմամը օլան գալպինին թէլլերինն օյնաթմազտա իտի իսէ տէ, Մ. աը ժիպրէ՝ քէնտիսիլէ կէօրիւլէքտէ օլան գարընըն Վալանթին Տարվիլ օլտուղընա պիր վէճհ իլէ ինա. նամամազտա իտի :

Մամաֆիհի Վալանթինին աըգգաթլընա քէնտիսինէ պագտըղը պիր սըրատա, քէնտիսի տախի նազարընը մէրգումէյէ աթֆ իլէ նազար նազարա թէսատիւֆ իթ. տիրտէ, Մ. աը ժիպրէնին լէնկի տէյիշտի, վէ էլինի թանէ թանէ թէր տէօքմէք. տէ օլան ալընա տօղրու կէթիւրտիւ, վէ տէհէթլի պիր բույա կէօրիւյօր զանն իթտի :

— Բէք չաբուգ քէնտիսի քէնտիսի ալտաթմըլըմ. պէնի թանըտը. — տէտի քէնտի քէնտիյէ Վալանթին :

— Պա՛գ, պա՛գ, պա՛գ. պիզիմ հատիտմիգաճ միւսթանթիգ, կէնճիլի զէմանընտաքի մաշուգէսի օլան մատամ Պրէսսօլը թանըտը... պու մատտէ պիզիմ իլլէ. բիմիգէ սէքթէ վէրէպիլի... իսապէթ քի Սիմօնտան խապէրտար տէյիլ տիր... տէր իտի Մօրիս :

Բօլ աը ժիպրէնին պէնպինին սօնուգլըղընը վէ խէլէճանը հալինի կէօրտիւքտէ, Վալանթին տէ պիր արալըգ տիւչարը խէվֆ ու թէլաշ օլմուշ իտի իսէ տէ, Մ. Պրէսսօլըն չու հալլէրի սէզմէսի մուվաֆըզը մասլահաթ օլամայաճաղընը պիլտիյին. տէն, թէլաշը պէրթարաֆ իլէ միւսթանթիգէ խիթապէն .

— Բահաթսըղ կիպի կէօրիւնիւյօրսընըգ. ոալօն օ տէրէճէ սըճագ քի, պիր ա. բալըգ պէն տախի ազ գալտը պայըլըյօրտըմ... պիրագ հավա ալմագ իսթէ՛րմիսի. նիգ աճապ :

Միւսթանթիգ. — Թէլէքքիւր իտէրիմ, մա՛տամ. պիր շէյ տէյիլ. պիրագ եօր. ղուընըմ. պէլքի տէ սըճագլըգ տա սէպէպիյէթ վէրիյօր... լաքին, շիմտի պիր շէ. յիմ եօգ, կէչտի :

Ալպէր. — Սահի՞հ մի, պա՛պաճըղըմ :

Միւսթանթիգ. — Սահիհ, կէչտի :

Ալպէր. — Պիրտէն պիրէ պէնզին օ տէրէճէ աթտը քի, գօրգտըմ :

Միւսթանթիգ. — Պիր շէյիմ գալմատը, օ՛ղլում. քէնտիսի պիւսպիւթին պուլտըմ :

34

Մ. Բօլ աը ժիպրէ, օղլունա պալատէքի ճէվապը վէրտիյի սըրատա, քէնտի քէնտիյէ տախի. — Միւմքին տէյիլ... եա պիր միւշապէհէթէ ալտանըյօրըմ, վէ եախօտ պիր խայալաթա օլունճագ օլույօրըմ. էհլի ըրգ պիր քիմաէ իլէ էվլէնմիշ օլան վէ պիր կիւզէլ գըզըն վալիտէսի պուլընան չու գարը, օ եիւրէքսիգ վէ գալպ. սըգ, միւրայի վէ խօտպին Վալանթին Տարվիլ օլամագ. սէվմէք նէ օլտուղընը պիլմէտիյի ճիհէթլէ, տիւշտիւյի խաթայա՝ էսէրը աշգընտան տիւշմիւշ օլտուղը հիւքմ օլունամայան օ խաին Վալանթին օլամագ... եա օ իսէ... — Թիմէքտէ օլտուղը ալչատա, Լիւտօվիգ Պրէսսօլ զէվճէսինէ խիթապէն .

—Վալանթին, էսքի թօսթլարմտան քքի գաթ կէլիօր . . . կիտէթիմ իսթիգ-
պալ իտէյիմ—տէյիպ, Վալանթինի Մ. առ ժիպրէ իլէ եալընըզ պըրագարագ մու-
ֆարագաթ էյլէտի :

Միւսթանթիգ՝ Լիւտովիգին գէվճէսինէ Վալանթին նամընը վէրտիյինի իլիթ-
տիքտէ, տիթրէմէկէ գալլայըպ :

—Օ տրր, ալտանմամըլըմ—տէտի :

Շու սըրաստպ մուսիգա, Էանընթաքի սալօնտան գատրիլ օյուընը իշարէթի
վէրտի :

Մարի.— Մօսէօ՝ Ալպէր, իշթէ սիգին իլէ բաքս իթմէքիյի վատ իթմիշ օլ-
տուղըմ գատրիլ պալլանմագ աըր . . . հէման պիր Վիշ—Վի պուլմաղա պա-
գալըմ . . .

Միւսթանթիգ քէնտի քէնտիյէ.— Օղում Ապէրին սէվալիյի վէ էվլէնմէք իս-
թէտիյի գըզ, պու գարընըն գըզը աըր . . . թէսատիլին նէ՝ թօհաթ ճէվլէլէրի
վար.—տիմէքտէ իտի :

Էսքի մաշուգըյլա եալընըզ գալմըշ օլան Վալանթին՝ թէտպիրիճէ տալլան-
մագտապ վէ հիշ պիր բէնկ վէրմէմէքտէ իտի : Նէ գատար միւտագգըզ պիր կէօզ
օլտա, Վալանթինին գալլինտէն կէչէնի քէշի իթմէկէ միւգթէտիր օլամաղտը :

Վալանթին թէպէտսիւմիլէ.— Մ. առ ժիպրէ, միւսատէնիղլէ գօլընըզա կի-
րէյիմ տէ սալօնը պիր քէրրէ տօրաշալըմ :

Միւսթանթիգ՝ չօգտան պէրու պուլլուտըղը մէմուրիյէթ իգթիգասընճա, չօգ
ճէսարէթիլի, չօգ արսըզ Խիլագլարա թէսատիլի իթմիշ իտի իսէ տէ, էօյլէ պիր
ճէմիյէթ իչինտէ, քէնտիսիյլէ մալսֆիճէ կէօրիւլմէք իսթէմէք ճէսարէթինէ հաիզ
օլան Վալանթին գատար ճէսուր վէ արսըզ պիր գարըյա թէսատիլի իթմէմիշ օլ-
տուղընը քէնտինճէ իթիրաֆ իթմէքտէ պուլընմըշ իտի : Կէլիշ կիւղէլ գօլուընը Վա-
լանթինէ ուզաթտըգտա, Վալանթինին էլինին խաֆիֆճէ գօլուընը իւղէրինէ գօ-
մասըյլա, պալընտան թըրնաղընա գատարա պիր տիթրէմէք տիթ ալտը, վէ կէօզ-
լէրի պիր տէրէճէյէ գատար գարարտը. մատամ Պրէսուլ ելիւրմէքտէ, վէ քէնտի-
սի տալի հիշ ֆարգ իթմէքսիղին մէրգումէ իլէ իլէրիլմէքտէ իտի :

Նակէհան Վալանթին ատըմընը եպվալլաթտը, վէ նէգաթէթը թամմէ իլէ,
միւսթանթիգէ թէվճիկը նաղար իտիպ, եավաշ վէ թապիի պիր սէս իլէ :

—Մ. առ ժիպրէ, սիգին իլէ ուղուընա կէօրիւլմէք իսթէրիմ :

Մ. առ ժիպրէ տէրէճէի նիհայէտէ պիր թէսճճիւլլէ Վալանթինին եիւղիւնէ
պագըպ :

—էյլէ՝ մի, մա՛տամ :

—Շիւպիէ Էրգ, վէ քիմսէնին սէօլէյէճէքլէրիվիգի իլիթֆէյէճէյինէ էմինիմ :

Մօքիս՝ միւսթանթիգ իլէ Վալանթինին հէր ճարէքնաթընը կէօղլէմէքտէ իտի :
Վալանթինին տուտագլարընըն օնալընընտան : միւսթանթիգէ նէ սէօլէտիյի-
նի ֆարգ, վէ պէօլէտիյի պէօղլէրիլ նէթիճէսի նէ ցըքճաղընը ֆէհմ էյլէտի : Պի-
նթէն պլէշ, վագթ գաի իթմէքսիղին գալպալաղընը իլինէ գարընըպ կէշտիյի գէ-
ման, կիւմիշ վէ միւսթ Լիւտովիգին գարընըյա պիր միւտտէթ կէօրիւլմիշ օլտըղը
եէշիլիլիլի սալօնա տօղրու կիթտի : վէ սալօնա մութէնըզ օլաշ շիչէք գըլլաղը ի-

չինէ կիրտի : Մահալը մէջքերտէ քիմսէնին իւսթէ կեղմէյէնէն էմին իտի ք Գըշ-
լաղըն իչինէ կեղմէնիւր կեղմէնէն , եէշիւիքի սալօնըն գաբուսը շաշլուր և վէ Բօլ
տը Ժիպրէ իլէ Վալանթին իչերի կիրտիւէր :

Վալանթին . — Պուրատա սերպէսթճէ քօնուչապիլիբիք . պիրպիրիմիզէ սէօլէ
յէնէյիվիզ սէօզէր նէ գատար էհէմմիյէթլի օլուր իջէ օլտուն , քիմսէնին իչիթմէ
յէնէյինէ էմին օլապիլիբիսիք :

Գըշլաղըն իչինտէն Մօրիս Վասսէօր գուլաղընը գաբուչա տայաթմըշ , պիր լու-
ղէթ պիլէ գաշըրմամանսընա տինլէմէքտէ վէ քէնտի քէնտիյէ . — Օլունճըլպը օյ-
նայանագլարը գօմէտիալը մահգա պէնիմ իչիւն օյնայանագլար տիմէք տիր . պուն-
տան էյի պիր եէր ինթիլապ իտէմէզ իմիշիմ — տիմէքտէ իպի :

Պիր միւտտէթճիք սիւքիւթտէն սօնրա , Մ . տը Ժիպրէ եափաշ վէ աղըր պիր
սէտա իլէ .

— Տիմէք քի ալտանմամըշմ , մա'տամ . իմքեանսըզ օլտուղընա գարար վէրմիշ
իտիմ . մէկէրչի հազըզաթը հալ իմիշ :

Վալանթին . — Ալտանմամըշսընը , թալմինինիզ բէք տօղրու տըր . պիրպիրի-
միզլէ սօն տէֆա կէօրիւշտիլիմիզտէն պէրու երմի իքի սէնէ կէշմիշ օլտուղը հալ-
տէ , հէր իքիմիզ եէքնագարտա պիրպիրիմիզի թանըտըզ . Վալանթին Տարվիլ պէն
իմ . սէն տէ օ զէմանքի ալօզաթ Բօլ տը Ժիպրէսին . մէշհուր պիր հաքիմ օլանա
ղըն օ վագթտան մալիւմ իտի , նասըլ քի տէ օլմուշ իսէն :

Միւսթանթիք . — Մա'տամ . . .

Վալանթին . — Ռէճա իտէրիմ , սէօզիւմի պիթիւրէյիմ , սօնրա ճէվապ վէրիւսին :

«Նէ սէնին նէ տէ պէնիմ մէմուլ , վէ հաթթա արզու պիլէ իթմէտիլիմիզ
պիր թէսատիւֆ էսէրի օլարագ , պունճա սէնէլէրտէն սօնրա պիրպիրիմիզէ պու
ազլամ րասթ կէլտիք :

«Պիրտէն պիրէ պէնի կէօրիւպ թանըտըղըն սըրատա , հիչ պիր շէյ պէլի իթ-
մէմէք իչիւն չօզ դայրէթ իթտին :

«Պէն տէ սէնի կէօրտիլիմտէ , Ֆիքրիմի շաշըրմամագ իչիւն չօզ չալըշտըմ վէ
մուվաֆֆագ տա օլտում . չօզ մէմուլն օլանագ շէյ . չիւնքի զէվճիմ իլէ գըզըմ ,
օ սըրատա եանըմըտա պուլընմագտա իտիլէր : Չէվճիմ բէք էյի վէ բէք նազիք
պիր քիմսէ օլտուղընտան , էմնիյէթինի վէ րահաթընը սէլպ իթմէքիլի պիր վէճհ
իլէ թէճվիզ իտէմէմ . գըզըմ իսէ , սըֆաթնա կիւզէլ օլտուղը միսիլիւ , գալպճա
տալսի բաք վէ աֆիֆէ պիր գըզ օլտուղընտան , շայանը մուհապպէթ տիր . օնուն
իչիւն տէ ճանըմ կիպի սէվէթիմ :

«Շէվվէլա զէվճիմ իլէ գըզըմ , վէ յանիէն ալապըմտա վոզգուա վէլէն թէ-
պէտտիւլ սայէսինտէ , պիր վագթթի իթմիշ օլտուղըմ տէլիճէ խաթալարըմ խաթթը-
մա կէլ իքճէ ութանըյօրիմ . վէ ու գաղահաթլարըմն էսէրինի սէհայիթը եօզ-
րիւմտէն պօզուպ չըգարապիլմէք իչիւն էօմրիւլին պիր գըսմընը Վֆէտա իթմէկէ
տէ Վաղըրըմ :

«Պիրտէն պէլէյ , շու արալըզ սէնին իլէ գօնուչան , պիր վագթթ սէնի պէլէն ,
վէ եախօտ տահա տօղրուսը սէնի սէվիյօր գանն իտէն գալիլիզ վէ չաթի Ֆիքրի
Վալանթին Տարվիլ օլմալիք , իլլա միւլպճագա իլէ թամլանըշ , վէ հէր իթտիլինէ
բէշիման օլմուշ պիր զէվճէ , պիր վալիթ տիր :

«Սէնի պէն եհլի ըրզ պիր քիմսէ տէյի թանըմըմ տըր : սէնին միւթէմէտ պիր զաթ օլտուղընա էմինիմ . իշթէ չու միւլագաթըմտան մագսաաըմ նէ՝ օլտուղընը անլաթտըմ : Սատագաթըն վէ նամուսըն նամընա օլարագ , զէմանը մագի հագգըն-տա աղղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմամանը , պիր վագըթ պիրպիրիմիզի թանըմը վէ պիլմիշ օլտուղըմըզը պէն նասըլ քի ունութմըլ իսէմ , սէնին տէ կէչմիշի պիւսպիւթին ունութմանը թալէպ վէ բէնա իտէրիմ : Պանու վատ իտէ՞րմիսին :

Միւսթանթիգ . — Խա՛յր , մատամ :

Վալանթին՝ պիր ալամէթը թէաճճիւպ վէ տէհէթ իպրագ էյլէյիպ . — Վատ իթմէ՞գմիսին :

Միւսթանթիգ . — Պէլքի տահա սօնրա ինրասընը թէքլիֆ իթտիյինիզ թէահ-հիւտի գապուլ իտէպիլէյիմ . լաքին չիմտիլիք սիզէ պագը շէյլէր սիւվալ իթմէքլիյիմ իգթիզա իտիյօր :

Վալանթին . — Պագը շէյլէր սիւվալ իթմէ՞ք մի՛ . . . միւսթանթիգ սըֆաթըյլա մը . . . պէն մագնուէն տէյիլիմ քի . . .

Միւսթանթիգ . — Իհթիմալ քի , պիլախէրէ մագնուէն վէ պէլքի մահքիւմ տէ օլասընըզ :

Վալանթին . — Պէն մուամմա հալլինէ հիշ պիր վագթ միւգթէտիր օլամամըլըմ տըր . . . պու տա պիր մուամմա տըր . . . բէնա իտէրիմ քի ալըզ սէօյլէյէսինիզ , միւրատընըզ նէ՛ իսէ անլաթասընըզ :

Միւսթանթիգ . — Շիմտի անլաթըրըմ :

Վալանթին . — Միւմքին մէրթէպէ մուխթասար վէնհ իլէ անլաթընըզ . չիւնքի խանէ սահիպէօի օլմագլըղըմ հասէպիլէ , պէօյլէ մէյտանտան զայպուպէթիմ տըգ-գաթը ամմէյի ճէլպ իտէպիլիր :

Միւսթանթիգ . — Մուխթասար կէչէրիմ . . . վագըա զարիպ սուրէթլէ իսէ տէ , հէր նէ հալ իսէ , չուրայա կէլիպ պիր գէման տիվանէլիք էսէրի օլարագ սէվ-միշ օլտուղըմ պիր գարընըն իշթէ չիմտի մուվանէհէսինտէ պուլընմագտայըմ . օ զէմանքի ահվալի չիմտիլէ տէկին ունութմամ լագըմ կէլիր իտի ամմա , բապըթաի ալգ ու մուհապպէթիմիզի սէօքիւպ աթտըղըմըզ սըրաաա , զուհուրա կէլմիշ պիր հատիսէ վար քի , հէր նէ գատար չալըմըլ իսէմ տէրք ու ֆէհմ իտէմէմիշիմ տիր . սիզ տէ բէք ալա պիլիրսինիզ քի , պու պապտէ պանա բէհպէր օլամագ պիր քիմ-սէ վար իտի իսէ , օ տա մէյտանտան մահվ ու նապէտիտ օլմըլտըր . . . սէնի թա-նըտըղըմ զէման զամիրսիզ վէ տիվանէ պիր գարը իտին . պու կիւն սէնի նամուսը պիր քիմսէ իլէ էվլէնմիշ , բիայէթը ումուսիլէյէ մագհար , վէ մէլէք կիպի պիր գը-ղա մալիք օլմուշ պիր հալտէ պուլույօրըմ : Հիւրմէթ ու բիայէթէ շայէսթէ օլան պիր հալէ պէնիմ տէ հիւրմէթ ու բիայէթ իթմէքլիյիմ վագիլֆէտէն օլտուղը ճի-հէթլէ , պու կիւնքի կիւն հուղուրընտա արզը իհթիրամաթ իթմէքտէն պաչգա պիր էյ էլիմտէն կէլմէզ . . . էօմիւմ օլտըգճա սիւքիւթ իթմէկէ , վէ էօլիւնճէյէ տէկին չկէչմիշի ունութմաղա եէմին իտէրիմ . վէ լաքին էվլէլ էմրտէ չունը անլամագ իս-թէրիմ . . . հալը հազըր ինտիմտէ մուգատտէս տիր , օնա միւտախէլէ իտէմէվ-տանագ , զէմանը մագիլէ միւտախէլէ իթմէք մահգա պէնիմ հագգըմ տըր :

«Մուգատտէման Վալանթին Տարվիլ նամըյլա մաշուգէմ օլան , սիզ մատամ

Պրէսսօլ, էկէրչի չօճուղըմըն նէ օլտուղընա տաթր մալիւմաթ վէրէճէք օլուր իսէ-
նիզ, սիզճէ պէնտէն գօրգաճազ հիչ պիր ճիհէթ գալմայաճաղընա սիզի թէճմին
իտէրիմ:

35

Մատամ Պրէսսօլ ինքեարէ գալգըլաճազ կիպի պիր թավր իթթիխաղըլա, սէօ-
զէ պաչայաճաղը սըրատա, Բօլ տը ծիպրէ վազթ պրագմայըպ:

— Պէնի ալտաթմաղա գալգըլմա, զահմէթին պօշա չըգար. զանն իթմէ քի
եանըլըյօրըմ. զանն իթմէ քի պէնի թէրք իտիպ գաչտըղըն սըրատա համիլէ օլտու-
ղընը պիլմէյօրըմ. աչգ ու սէվտամըն իլճաաթըլա իպրագ էլլէմէքտէ օլտուղըմ չիտ-
տէթը հալտէն գուրթուլմագ էֆքեարընա մէպնի գաչմըլ օլտուղընը օլմայա քի
իտտաայա գըյամ իտէսին. . . էկէր պու միսիլիւ իտտաալարա գալգըլաճազ օլուր
իսէն, եալանընը աչըգ աչըղա եիւզիւնէ վուրուրըմ. սէնտէն պիր չօճուգ տօղմուլ
օլտուղընա իսպաթըմ վար տըր:

Վալանթին՝ ատէմը էմիլյէթի միւպէյյի միւսթանթիգէ պիր բէրրէ աթֆը
նիքեաճ իթմէքլէ պէրապէր. — Իսպաթ մը:

Միւսթանթիգ. — Էվվէթ, իսպաթըմ վար. չիւնքի իպթիտալէրի պէն սէնին
իզինի պրագմատըմ, լաքին մուսիխարէն զայպ իթթիմ. . . էվինտէ վազը համլ
իթմիլ վէ կիւնին պիրինտէ սանա զահմէթ վէրմէսի մէմուլ օլան օ չօճուղըն մէյ-
տանտան գալտըրըլմասը զըմնընտա մուսվէնէթինի թալէպ էյլէմիլ օլտուղըն էպէ
գարըյը արատըմ պուլտըմ:

Մատամ Պրէսսօլտա ինքեարա մէճալ գալմայըպ. — Ա՛հ, պուրալարընը պիլի-
յօրմըն. էօյլէ իսէ տօղտուղընըն իւչիւնճի կիւնիւ գըղըմըն էլիմտէն գաբըլմըլ
օլտուղընը տա իսպէր ալմըլ օլմալընը. . .

Միւսթանթիգ. — Յիվագը գարտալընըն օ չօճուղը աչըրմըլ, վէ ալըպ Ֆրան-
սատան սափուլմըլ օլտուղընը տա սէօյլէտիլէր:

Վալանթին. — Շու հալտէ պէն գապահաթըլ սայըլըմըլմըլմ:

Միւսթանթիգ. — Էվվէթ, չիւնքի շու հիքեայէնին թահիհ օլտուղընա պիր վէճհ
իլէ ինանամամըլմըլ տըր:

Վալանթին. — Սիգ ինանամամըլընըլ ամմա, բէք սահիհ տիր. օ էսնատէ գար-
տալըմտան պիր մէքթուպ ալտըմ. պու մէքթուպտա, գըղըմըն իլէրիտէ ինտէլ ա-
լէմ մահճուպ վէ մայուպ օլմամասը էֆքեարընա մէպնի մէրգուլէյի պէնտէն աչըր-
մըլ օլտուղընը, վէ քէնտի թահթը նէգարէթինտէ պէօյիլէճէնիլի պիլտիրմիլ իտի:

Միւսթանթիգ. — Օ մէքթուպը սագլամըճմընըլ:

Վալանթին. — Հագգըլմտա իլէրուտէ մուճիպը մագարրաթ օլապիլէճէք պիր
մէքթուպը հըֆզ իթմէք քեարը ագըլ օլմատըղընը սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ:

Միւսթանթիգ. — Տիմէք օլուր ֆաղլա օլարագ պիր եալան տահա սէօյլէ-
յօրըն:

Վալանթին. — Հագգըլաթը հալ պուլնտան իպարէթ օլտուղընա եէմին իտէրիմ:

Միւսթանթիգ. — Հայտէ էօյլէ օլտուլ. . . լաքին օ զէման գալպին նէ՞ հալտէ

իտի, հրահրաթը մատերանէ տէնիլէն շէյ գալմամը մը՝ իտի: Նա՞սըլ օլմուշ քի գըզընը գարտաշընտան ինթէմէմիշին: Հիջ արաջը պ սորմամըսըն:

Վալանթին. — Իֆատէնիզ մուծիպիւնէ, Արման Տարվիլը Յրանսատան ստփուշը մը կիթմիշ իտի, նա՞սըլ իսթէյէ իտիմ:

Միւսթանթիզ. — Յրանսատան չըգմը կիթմիշ օլմասընտա նէ՞ էհէմմիյէթ վար. մուսապէրէ իտէպիլի իտի՞ն եա...

Վալանթին. — Նէրէյէ կիթմիշ օլտուղընը պիլմէզ իտիմ քի...

Միւսթանթիզ. — Պէնիմ եանըմա ձփտէթ իթմէլի իտիմ. Արման Տարվիլին նէրէտէ օլտուղընը նլար, կիտէթ պուլուր, վէ գըզըմը էլինտէն ալըր իտիմ...

Վալանթին. — Պիլմէզտիմ տէյթըմ...

Միւսթանթիզ. — Պիր եալան տահա օէօլէյօրսըն: Նէ՞ տէմէք, գարտաշըն գըզընը էլինտէն գարըպ սաթուշըյօր տա, պու գարտաշըն նէ՞ օլտուղընը պիլմէկէ իթէլաշ իթմէյօրմսըն. նապէտիտ օլան գըզընը եիրմի իթի նէնէ գարփընտա հիշ խանթընա կէթիթմէյօրմսըն. զամիրինտէն հիշ պիր սէս ալմայօրմսըն. եհիթէք տէտիքէրի շէյին էսէրի եօգ պիր մախլուգսըն. մատամ քի վալիտէլիք հիսսի գալպիլի եումուշաթմայօր, սէն գէվճէ վէ իթիլնէ տէֆա Յլարագ վալիտէ օլմաշա շալէսթէ տէյիլին: Գըզըմը սահիհէն գարտաշընը աշըրմը օլտուղընը պանա իսպաթ իթմէլիսին. եօգսա մէրգըմէտէն գոնթընլուգ մազսատըյա մահվ իթմիշ օլտուղընը հիւքմ վէ շու հիւքմ իլէ անէնի իթհամ իթմէկէ հազըրմ:

Վալանթին. — Մա՞հվ մը իթմէք, նա՞սըլ մահվ իտէպիլիթիմ:

Միւսթանթիզ. — Էթլաթըմիւշին:

Վալանթին. — Էվլատընը էօլտիւրմէք ճինայէթիլէ պէնի իթհամ իտէպիլիթիմսին:

Միւսթանթիզ. — Հաթթա հիշ թէրէտտիւտ իթմէմ:

Վալանթին. — Մուփաֆֆագ օլմայաճաղընա էմինիմ:

Միւսթանթիզ. — Նէ՞ ճէսարէթ:

Վալանթին. — Էվվէթ, էօլէ պիր ճինայէթիլէ պէնի իթհամ մուվաֆֆագ օլմայաճաղընը թէրար իտէրիմ. պէնի իթհամ իթմէքտէն սանա նէ՞ ֆաիտէ հասըլ օլապիլիթի. էվվէլա լէթէնէթիլի հիւքմէ սահիհ նաղաթըյա պագըլմագ, սանէնէ՞ սահիհ օլապիլէ միւրուրը գէման վար...

Միւսթանթիզ. — Իշթէ շիտի ֆիթըրինիզ անլաշըլտը. էվվէթ միւրուրը պէման վար տըր. եանի էվլատլարընը էօլտիւրէն վահշի վալիտէլէր հագընտա գանուրնը թային էլլէտիլի ճէգատան գոնթընլուգ լաթին բէք տէ էօլլէ աճէլէ իթմէ... սանա միւսագաթ իթմէք թշիւն տամհա նիշէ նիշէ թէտպիլլէր վար տըր. եէթիլիթի քի արգու իտէյիմ. սէնի հէման մահվ իտէպիլիթիմ, Ալէմսէնի էհիլ ըրզ պիր գալընը գանն ու գըլյաս իտիպ, սանա հիւրմէթը մախսուտէ կէօսթէրիյօր. էկէրշի պէն աղըմը աշաճագ օլուր իսէմ, օ հիւրմէթ նէրէտէ գալըր: Պուլունտըղըն մէվգըր պալայի աղամէթտէն կիրտապը նէֆրէթը ումուսթիլէթ թէքէրլէնիպ տիւշէրսթն... Ամա էվլի իմիշին, գէվճին վար իմիշ, նէ՞ վագիֆէմ. օ գէվճի՞ հաթթա խիթեք հընտան մուգատտէմ ալտաթմըսըն. չիւնքի սէնին նէ ճընա մախլուգ օլտուղընը պիլմիշ օլապիլիթի, քէնտի ըրզ ու նամուշըյա սէնին աղմընը էօլթիւպ գաթամագ

իտի պու կիւն էվլատ սահիպի օլտուղըն տա վազիֆէմ տէյիլ . . . պաշգա պի գըշ
զըն տահա վար իտի քի , պէնիմ մայիմ իտի . . . օ նէ՞ օլտու . . . օնու ինթէրիմ .
պանա օ լազըմ . . . էկէր շիմտիյէ գատար էօլտիւրիպ մէյտանտան գալտըմամը
իսէն , օնու էլէ կէջիւրէճէյիմէ եէմին իտէրիմ . . .

« Գարտաշընը արալըպ պուլանաղըմ , վէ հագըգաթը հայի իթիրաֆ էյլէմէկէ
մէհպուր իտէճէյիմ . պուլուշտըղըմ մէմուրիյէթ վէ հաիզ օլտուղըմ սուհուլէթ իգ-
թիգասընճա ազ վազթ զարֆընտա Արման Տարվիյի պուլանաղըմա էմինիմ . վէ է-
կէրջի մէրգում տա գըզըմըն էօլմիւշ իտիւկինի պէյան իտէճէք օլուր իսէ , կէլիպ
գօճանը պուլըպ , կիւնին պիրինտէ սէնին եաթանաղըն մէղարըն եանը պաշընտա օ
թէքը օլունմըշ չօճուգ իշիւն պիր մահալը մախսուս հաղըրլանմագ իյճապ էյլէտի-
յինի սէօյլէյէճէյիմ :

Վալանթին քէմալը եէէս իլէ . — Ա՛հ , մէմուլ իթմէմ քի պէօյլէ պիր շէյ եա-
բասըն :

Միւսթանթիգ . — Նամուսըմ հագգը իշիւն եաբանաղըմ . . . գըզըմըն էօլմիւշ վէ
եախօտ տիրի օլաքագ պուլընճայա տէկին , սէնի կէօրմիւշ օլտուղըմը ունուլթաճա-
ղըմ . . . սիւքիւթ իտէճէյիմ . . . պու կէճէ խանէնտէն չըգաճագ օլուր իսէմ , պիր
տահա մահգա սանա միւնաղաթ իթմէք իւզրէ պուրայա այագ պասանաղըմ . . .
շիմտի սանա , նէ՛ միւնասէպէթլէ պուրայա կէլմիշ օլտուղըմը թարիֆ իտէյիմ . . .
մուհապպէթտէն էօթիւրի կէլտիմ :

Վալանթին թէանճիւպլէ . — Մուհապպէթ մի՞ :

Միւսթանթիգ . — Էվլէթ , օղլումըն գըզընա օլան մուհապպէթի խաթըն իշիւն
կէլմիշիմ տիր :

Վալանթին . — Օղլուն Մարիյի՞ մի սէվիյօր :

Միւսթանթիգ . — Այգ ու սէվտասընտան տէլի տիվանէյէ տէօնմիւշ . . . գըզը-
նը պանա կէօսթէրմէք արգուսըյա պէրապէրճէ կէլմէմի ըէճա էյլէտի . . . կէօր-
տիւմ վէ նէ օլտուղընը անլատըմ . . . գալպէն բէտէրինէ մանէնտ իսէ տէ . . . սէ-
նին գըզըն օլտուղը պէսպէլի . . . վագըա ըֆֆէթ վէ ֆագիլէթլէ մէէլուֆ պիր
գըզընղաղ . . . լաթին սէնին գըզըն օլտուղը ճիհէթլէ , օղլում Ալպէրին քէտէր վէ
գըզընղաղ . . . լաթին սէնին գըզըն օլտուղը ճիհէթլէ , օղլում Ալպէրին քէտէր վէ
աճըսընտան էօլէճէյիւնի պիրլէմ պիրլէ , եինէ Վալանթին Տարվիյին գըզընըն գօճա-
սը օլամագ :

Վալանթին . — Մարիյի սէվմէսինի նէ սէպէպէ մէն իթտիյինի օղլունա սէօյլէ-
յէճէ՞քմիսին : էկէր պէօյլէ պիր շէյէ թէսատտի իտէճէք օլուր իսէն , մէյտանա պիր
այպ չըգարըսըն . սէվապըգը ահվալիմին այպ վէ մէգէլլէթի սըգէթի ալթընտա
պէնի էկէր պիրթիրիրսին :

Միւսթանթիգ . — Օէնի թէէտիպ իտէճէյիմ կիւնէ տէկին քիմանէյէ աղզըմը աշ-
մայըպ սիւքիւթ իտէճէյիմի սէօյլէտիմ . . . սէնին նամուսընա խալէլ կէթիրմէյէճէք
սուրէթտէ էսպապ վէ վէսաիթ պուլմաղա ղայրէթ իտէճէյիմ . . . շիմտիք , մա-
տամ , պիրպիրիմիղէ սէօյլէյէճէք պիր շէյ գալմամըշ օլտուղընտան , պու կիւն իլք
տէֆա օլարագ կէօրիւշմիշ կիպի հարէքէթ իտէլիմ . . . սալօնա կիտէլիմ — տէյիպ ,
գօլունը Վալանթինէ ուզաթտը վէ իքիսի պիրտէն ճէմիյէթին իշինէ գարըշտըար :
Վալանթին՝ միւսթանթիգին մէրհամէթէ կէլմիշ պիր քիման օլտուղընը թէֆէքիւր .

լէ, քէնտիսինի մահով իթմէք թէչէպպիւսինտէ պուլունաճաղընը անլայըպ, միւս
թանթիգին թէչէպպիւսաթընա միւտաֆաա վէ մուգապէլէ իթմէքլիյի գուրտը :

Իքի էսքի աշգլար՝ եէչիլիբլի սալօնտան չըգտըգլարընտա, Մօրիս տախի եւ-
նընտաքի օտատան տիչարը չըգտը . քէնտի քէնտիյէ . — Արա, միւսթանթիգ, էյի
արա . մէմուլ իտէրիմ քի պէն Սիմօն Տարվիլի սէնտէն էվվէլ պուլըրըմ . . . սէն
մէրգուլմէյի պուլտուղըն զէման էօլմիւշ օլաճագ տըր . վէ վալիտէսինին էօլտիւրմիշ
օլմատըղընա տա գանաաթ հասըլ իտէճէքսին — Կիպի միւթալաաթտան սօնրա,
Մօրիս պալօյա կիրտի :

Մարի՝ Ալպէր իլէ պիր գատրիլ վէ պիր տէ բօլգա օյնատըգտան սօնրա, մա-
զուրգա օյնամագտա վէ Ալպէրտէն պաշգասըյլա րաքս իթմէք արգուլէմէմէքտէ
իտի :

Հէր քէսին նազարը տիգգաթը մէրգուլմ Ալպէրին իւզէրինէ մաթուֆ օլուպ,
պիւթիւն Բարիս էհալիսինին մէշղուլ օլտուղը իքի ճինայաթը հիքմէթայաթըն թան-
գիգինէ մէմուր օլան զաթըն մախտուլը օլտուղընը սէօյլէչմէքտէ իտիլէր :

Պէօյլէ սալօնտա Մ. տը Ժիպրէ քէմալը հիւրմէթլէ մատամ Պրէսսօլա թէչէք-
քիւր իթտիքտէն սօնրա, մէրգուլմտէն մուֆարագաթ էյլէտի : Վալանթին հէր նէ
գատար թէլաշ վէ հէյէճան իչինտէ իտի իսէ տէ, ֆիւթուրսըզ վէ կիւլէր պիր եիւզ
կէօսթէրմէկէ սայ ու ղայրէթ իթմէքտէ իտի, Էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ Մօրիօի
արատը, վէ նէրէտէ օլտուղընը կէօրտիւքտէ հէման եանընա եագլաշտը :

Մագուրգատան սօնրա, Մարի Պրէսսօլ Ալպէրէ խիթապէն . — Պիրազ եօրուլ-
տըմ . . . նէ՝ գատար սըճագ, պիրազ օթուրալըմ տա իսթիրահաթ իտէլի՞մ մի :

Ալպէր . — Սիզ նէ քի արգու իտէր իսէնիզ, պէն տէ օնու արգուլէրիմ .

Մարի . — Էօյլէ իսէ կէլինիզ :

Ալպէր . — Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ :

Մարի . — Կիւզէլ պիր մահալէ . օրատա իսթէտիյիմիզ կիպի կէօրիւշէպիլիրիզ
. . . հէր քէսին պիլի նէ գատար թէճէսսիւս էյլէտիյինի տըգգաթ իթտինի՞զ մի
իւշ տէֆա իւսթ իւսթէ պէրապէր րաքս իթմէմիզտէն տօլայը ճիւլմէսի թէաճճիւպ-
տէ գալտըլար . . . լաքին պուլնտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար . . .

Մարինին միւթալաասը բէք տօղրու իտի : Ֆիւհաղըգա քէնտիսինին պու օու-
րէթլէ Մ. տը Ժիպրէնին օղու Ալպէրէ հիւսնիւ մուամէլէ կէօսթէրմէսինէ, միսա-
ֆիրլէր պիրէր կէօնա մանա վէրմէքտէ, վէ Մարինին՝ Ալպէրէ սաիրլէրինտէն զի-
յատէ րիւճհանիյէթ վէրմէսինտէն, իքիսինին եագընլարտա էվլէնէճէքլէրինի հիւքմ
իթմէքտէ իտի իսէլէր տէ, օ սըրատա պէօյլէ պիր հիւքմէ գալգըլմագ ապէս օլ-
տուղընը, հիքեայէյի օգուլանլար իչքիւն ֆէհմ իթմէք գօլայ տըր :

Մարի թէքրար սէօղէ աղազ իլէ . — Էվվէթ, պէնիմ սէնին իլէ րաքս իթմէք-
լիյիմ բէք թապիի պիր չէյ տիր . . . պիրպիրիմիզի թանըյալը էրէյիճէ վագթ օլտուլ
Հէր կիւն Մ. Սէրվէնին րէսմիսանէսինտէ սէնին իլէ կէօրիւշիւր իտիք . հալ պու քի
պուրատա պուլընան կիւզէլ տէլիգանլըլարըն հիշ պիրինի պու ագլամա գատար
թանըմագտըմ :

Մարի. — Ճէվապ վերեճեյինիզէ շիւպհէմ եօզ • լաթին պու ճէվապընըզը խիւ.
Կուսը պալ իլէ վերեճէ քմիսինիզ :

Ալպէր .— Էօյլէ տէյիլ , Մա'րի , էօյլէ տէյիլ . աշգ ու սէվտա էսէրի իտի՝ պէ-
նի իհաթա իթմէքտէ օլան նէվլուհուր պիր մուհապպէթ էսէրի իտի . չիւնքի սիզի
սէվտիյիմի բէք ալա պիլիրսինիզ :

Մարի .— Էվվէթ , պիլիրիմ տէյի զանն իտէրիմ . չիւնքի սէնին հիսսիյաթընըն
այնընը պէնտէ տէ հիսս էյլէտիմ :

Ալպէր .— Նէ՞ , սէն տէ պէնիմ կիպի գալպինին չարքադընը , կէօյնիւնիւն հէ-
յէճանընը հիսս էյլէտիմ մի : Պէնիմ սէնի սէվտիյիմ կիպի սէն տէ պէնի սէվիյօր-
մըսըն :

Մարի՝ նազարընը Ալպէրին կէօզլէրինէ տիքիւյ , իշիտիլմէյէճէք սուրէթտէ պիր
սէս իլէ .— Ալպէր , իքիմիզ տէ հէնուզ բէք կէնճիզ . իքիմիզ տէ ահվալը ալէմաէն
պիւրապէրիզ . . . պէլքի պու սուրէթլէ պիրպիրիմիզէ իտարէի լիսան վէ թէաթիի
էֆքեար իթմէքտէ խաթա իտիյօրըզ :

Ալպէր .— Մա'րի . . . Մա'րի . . . Նի՞չիւն խաթա իտէլիմ . ֆիլվազը իքիմիզ տէ
հէնուզ կէնճիզ , մատամ քի պիրպիրիմիզի սէվիյօրըզ , կէնճ օլմամըզ տահա խայրը
| . . . էկէր գըսմէթ օլուզ տա պէնիմ գէվճէմ օլաճագ օլուր իսէն , նաիլ օլաճա-
ղմըզ սաատէթ վէ պախթիյարիի հալտէն տահա զիյատէ ուզուն միւտտէթ միւ-
թէլէզիզիզ օլուրըզ :

Մարի զայէթ խաֆիֆ պիր սէս իլէ .— Սէնին գէվճէն . . . ա'հ , բույա տըր—
տէյէրէք , պաշընը Ալպէրին սինէսինէ տայաթտըգտա , Ալպէր՝ աթէշի աշգ ու սէվ-
տա իլէ սուզան օլտուղը հալտէ , Մարիյի ալնընտան պուս էյլէտի :

Մարի իսէ զանղըր զանղըր տիթրէմէկէ պաշլայըպ .— Սէնին գէվճէն մի—տէ-
յու թէքար էյլէտի :

Ալպէր .— Բէտէրիմին պու ագչամ պուրայա կէլմէսինտէն մագսատ , սէնի
կէօրմէքտէն , վալիտէնի թանրմագտան իպարէթ իտի . . . չիւնքի , պէն՝ կէրէք սէ-
նի սէվտիյիմի , վէ կէրէք թէսավվուրաթը վագըամը քէթմ իթմէյիպ քէնտիսինէ
պէյան իթտիմ . . . պոււնտան տա միւրատըմ , իլէրուտէ բէտէր վէ վալիտէնէ լաղըմ
կէլէն թէքլիֆի իթմէք իտի :

Մարի թէլալը իյմա իտէր պիր հալ իլէ .— Բէտէր վէ վալիտէմին բիզասընը
թահսիլ իթմէք մի իտի միւրատըն :

Ալպէր .— Շիւպհէսիզ :

Մարի .— Պիր արալըզ վալիտէմ սէնի սէվմէյօր զանն իտիյօր իտին . . . եւ
գալգըպ տա շու թէքլիֆինէ մուվաֆագաթ իթմէզ իսէ՞ . . .

Ալպէր .— Վալիտէնին մուվաֆագաթ իթմէմէսի , պիզիմ նիքեահըմըզա մանի
օլամազ . չիւնքի , Մ . Պրէսսօլըն հագգըմտա տէրքեար օլան հիւսնիւ թէվէճճիւհինէ
էմին օլտուղըմտան , սէօզիւնիւ եիւրիւթտիւրէճէյի ալիքեար տըր . . . սէօզիւնիւ
եիւրիւթմէք հէմ հագգը տըր , հէմ տէ վագիյիֆէտի . . .

Մարի .— Ա'հ , բէտէրիմէ գալըր իսէ Ալլահ քէրիմ . բէտէրիմ մահզա պէնիմ
իշիւն եաշայօր . լաքին վալիտէմ . . .

Ալպէր .— Վալիտէնէ , գէվճինէ իթաաթ իթմէքտէն պաշգա չարէ գալմոց
. . . սէն պէնի սէվէրսին , տէյիլ մի , Մա'րի :

Մարի .— Ճան ու տիլտէն :

Ալպէրդ — Պէնտին պաշտարան մէլ իթմէյնէյնէ եւմին տախի իտէրսին եւս
Մարի — Պաշտարան մը . նէն սէնտէն պաշտարանն զէվնէսի մի օւայրմ .
պէօլէ պիր հալտէն իսէ էօլմէյի թէրնի հտէրիմ :

Ալպէր — Վալիտէն մուգապէլէ իտէնէ մէթէպէլէ գաւար պէնի սէվէ՝ ր-
միսին :

Մարի — Լիւտու մը թագտիրինտէ Կալընը վալիտէմէ տէյիւ հաթթա քէտէ-
րիմէ պիլէ մուգապէլէ իտէրիմ :

Ալպէր — Օ հալտէ գօրգաճաղ հիշ պիր իշիմիզ Եօգ . . . սէն պէնիմ սէվիւլիւ
զէվնէմ օլաճաղսն . . .

Ալպէր Մարիյի սինէսինէ տօղրու չէքիպ ալնընտան պիր տահա էօրթիւքտէ .
Մարի այաղա գալգըպ . — Արթըգ սալօնա կրթմէլիյիզ . . .

Ալպէր — Հայտէ կիտէլիմ աղիգիմ :

Մատմօղէյ Պրէսսօլ Ալպէրին գօլընա կիրտի վէ իքիսի տախի ալգ ու սէվտա ,
վէ իւմիտ վէ սաատէթ խայալաթըլիլէ սէրմէսթ օլտըգլարը հալտէ , պիւլունտըգլ-
լարը օտաւտան չըգաղար :

Միւսթանթիզ Բօլ տը Ժիպրէ իլէ Լիւտօվիզ Պրէսսօլ , թէսատիւֆի օլարագ
պիրլէլիպ , բէնչէրէլէրտէն պիրինին էօնիւնտէ ուզունճա կէօրիւշիւլէր իտի :

Լիւտօվիզ Պրէսսօլ՝ սիննէ կէնճ վէ Ֆազաթ մէշղուլիյէթ վէ պէլքի տէ էլէմ
ու քէտէր էսէրի օլարագ սըֆաթնա իւթիյար կէօրիւնէն միւսթանթիզէ գիյատէն
մէյլ ու ըաղպէթ Վէօսթէրմէքտէ օլտուղը միսիլիւ , միւսթանթիզ տախի , Վալան-
թին իլէ ճէրէյան իտէն միւպահաստան սօնրա , Լիւտօվիզ իլէ կէօրիւշտիւքտէ ,
մէրգուճ հազգընտա իպթիտատէ զահիպ օլտուղը ֆիլքրին տօղրու օլտուղընը թաս-
տիզ իթմէքտէ պուլունմը , վէ օն տագըգաճըգ պիր միւլագաթլա , մէրգուճըն
ղայէթ էնիլ ըրգ վէ միւթէպէր պիր զաթ օլտուղընա գանաաթ հասըլ իթմիչ իտի .
սէօղլէթիւնտէն , զէվնէսիլէ իմթիզաճ իտէմէտիլինի , վէ պէօլէ ճէմիլէթլէթ թէրթի-
պինտէն մագսատը , վալիտէսինին հէր հալտէ պաշտան սալմագ իսթէտիլի գըզընա
պիր գօճա պուլմագտան իպարէթ օլտուղընը աշլատը : Մ . Բօլ տը Ժիպրէնին պի-
րիսինի իսթինթագ իթմէք խուսուսընտաթի մէհարէթի մէրթէպէի քէմալտէ օլտըղը
ճիհէթլէ , հիշ պէլիլ իթմէքսիլին իսթէտիլինի սօրուպ վէ Լիւտօվիզ տախի խապէ-
րի օլմագսըզըն ճէվապ վէրիպ , զէվնէսի Վալանթինին խաին վէ պէտիւոյ պիր գա-
րը օլտուղընը , վէ մին էվվէլ քէնտիսինի ալտաթմըզ վէ էլան տախի ալտաթմագ-
տա պուլընմըլ իտիւկինի , վէ գալպ տէնիլէն չէի թաշըմաղպ , գըզընըն կիւզէվի-
յինէ հասէտի հասէպիլէ , մէրգուճտէն նէֆրէթ էյէտիլինի կէլիլի կիւզէլ թագ-
լիլ իթմիլ իտի :

Բօլ տը Ժիպրէ մալիւմ օլտուղը վէճհ իւզրէ խալիս վէ էյի պիր առամ օլտու-
ղընտան , Լիւտօվիզ Պրէսսօլ իլէ Մարինին Վալանթին կիպի պիր զէվնէ վէ վալի-
տէյէ տիւլիշ օլմալարընտան տօլայը հալլէրինէ աճըյըպ , աշլէրին միգիթաճը մէր-
համէթ վէ Վալանթինին իսէ միւսթահազգը ճէզա օլտուղընը հիւքմ էյլէտի : Լիւ-

ազգիք իւն մըսասնէպէթի պիթիւրտիքտէ, Աւպէրի արպըս, երնէ Մարի իւն գօլ
գօլս կէզմէքտէ օլտուղընը, վէ սըֆաթընտա ալաիմի մէսէրրէթ վէ մուհապպէթ
զահիր իտիւկինի կէօրփէքլէ տիւչարը էսէֆ վէ քէտէր օլտու, վէ Լիւտօվիգ իւն
եանլարընա եագլարըս Աւպէրէ խիթապէն. — Կիտէճէք վագթ կէլտի :

Մարի. — Շիմտիտէ՞ն մի կիթմէկէ գալգըյօրսըն, Մ. Բօլ, տահա անճագ եարը
կէճէ օլմուշ տըր :

Միւսթանթիգ. — Հագգընըզ վար, վէ լաքին վագթըմըն միւսաատէօի եօզ .
իլիմ բէք չօգ օլտուղըն ճիհէթլէ, Փէվգէլատէ եօրղունըմ. էկէր պիր գաչ սաաթ
խսթիրահաթ իթմէյէճէք օլուր իսէմ, վագիյֆէի մէմուրիյէթիմի հագգը իւն իյֆա
իտէմէյէճէք պիր հալէ տիւչէրիմ :

Աւպէր. — Կիտէրիմ, պէն հագըրըմ :

Լիւտօվիգ. — Սիյի ալլագօյմաղա ճէսարէթ իտէմէյօրըմ. հիւքմի վագիյֆէյէ ի-
թաաթ իթմէք իյճապ իթտիյինի պիթրիմ. լաքին հիչ օլմագսա, կէլէճէք տէֆաթի
ճէմիյէթիմիյղտէ հագըր պուղունաճաղընըզ վատ իտինիգ :

Միւսթանթիգ. — Օ խուսուստա թէահհիւա ալթընա կիրմէկէ ճէսարէթ ի-
տէմէմ :

Լիւտօվիգ. — Սէպէ՛պ :

Միւսթանթիգ. — Պու կէճէ ուսուլ վէ ատաթըմ խարիճինտէ օլարագ կէլէ-
պիլտիմ . . . կէլէճէք տէֆա վագթըմըն միւսաիտ օլուպ օլմայաճաղընը պիլէմէմ քի
. . . բէք չօգ մատտի վէ մանէվի մանէլարը զուհուր իտէպիլիր . . . նիհայէթ սէօզ
վէրէվէմ :

Մարի. — Կէլմէնիգէ սիյճէ պիր մանէա զուհուր իթսէ պիլէ, հիչ օլմագսա Մ.
Աւպէր կէլէպիլիր :

Միւսթանթիգ շու սէօգէ նէ սուրէթլէ մուգապէլէ իտէճէյինի չաշըրտը . մա-
լիւմ օլան էսպապա մէպնի Աւպէր իւն Մարինին էվէնմէսինի հիչ պիր վէճհ իլէ
թէրվիճ իտէմէտիյի ճիհէթլէ, օղլու Աւպէրին եալընըզ պաշընա Մ. Լիւտօվիգ Պը-
րէսսօլըն էվինէ սրգ սրգ կիտիպ կէլմէսինէ բագը օլամայաճաղը տէրքեար թաի իսէ
տէ, կիթմէմէսինին տէ սէպէպինի պէյան իթմէսի իյճապ էյլէտիյինտէն, վէ պու-
նըն տա շու արալըզ սրքաօր օլմատըղընտան, Մարինին սէօգիւնէ, — Օղլում Աւ-
պէր սէրպէսթ տիր—ճէվագընը վէրմէքլէ իքթիֆա էյլէտի :

Միւսթանթիգին շու մուխթասար ճէվագը Մարինին ճիհէրինէ գատար իլլէ-
յիպ, կիրիֆթարը եէէս վէ քէտուր օլտու : Աւպէր իսէ հալը սաատէթինէ տալմըշ
օլուպ, բէտէրինին շու սէօգիւնտէն հիչ պիր ֆիքրէ զահիպ օլմատըղըն ճիհէթլէ աս-
լա թէլաշ իթմէտի : Մարինին էյլէրինի սրգը սրգը թութուպ վէտաաշտըղը սըրա-
տա, էօրմէք տալի իսթէտի իսէ տէ, ճէսարէթ իտէմէտի :

Միւսթանթիգ. — Թարաֆըմըզտան մատամ Պրէսսօլըն աֆվընը իսթիրհամ ի-
տինիգ, քէնտիլէրինի թաճիգ իթմէք իսթէմէյիգ :

Մարի. — Իշօէ վալիտէմ կէլիյօր—տէյէրէք, հէման Վալանթինէ տօղրու սէ-
յիրթիպ վէ գօլընտան թութարագ միսաֆիրլէրին եանընա կէթիրիպ. — Մ. տը
Փիպրէ կիտիյօր :

Վալանթին. — Պիզի թէրք վէ ազիմէթինիգտէն մուգատտէմ, պիր տահա սի-

որ կէօրմիւլ օլտուղըմա զայէթ մէնսուն օլտում : Մէմուլ իտէրիմ քի , եհնէ թէլիթ իտէրսինիզ :

Բօլ տը ժիպրէ իլէ օղլու Ալպէր՝ թէնէքքիւր իտիպ մոնֆարագաթ էլլէտիլէր :

Մարի արգալարընտան կէօղլէմէքտէ օլուպ , կէօղլէրի եաշարմագտա վէ գալպի չարմագտա վէ պիր տահա նաիլ օլտմայանաղը պիր սաատէթը հալտէն մուէպպէտէն մահրում գալըյօր կիպի էսէֆ իթմէքտէ իտի :

Միւսթանթիգ տախի , օղլու Ալպէրին՝ Վալանթինին գըզընը թանըմըզ վէ սէվմիլ օլմասընա նազարը քէտէր վէ էլէմլէ պագմագտա իտի :

Մարի կէօղլէրինի սիլիպ վէ բէտէրինէ եագլալըպ . — Մ. տը ժիպրէնին կէլտիյի գէմանքի չէհրէսիլլէ , կիթտիյի գէմանքի չէհրէսինտէ հիչ պիր Փարգ կէօրտի՞ւն մի , պա՛պածըղըմ . . . կէլտիյի գէման զայէթ նէշէլի իտի . նէզաքէթը հալի կէօղլէրինտէ նիւմայան իտի . . . կիտէճէյի սըրատա , նէշէսիզ վէ քէտէրլի պիր հալտէ իտի . պուենա սէն նէ՞ մանա վէրէպիլիրսին :

Լիւտօվիգ . — Պէն էօյլէ պիր թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմըշ իտիւկինի Փարգ իթմէտիմ քի , հաթթա պիր մանա վէրէպիլլէյիմ :

Մարի . — Էօյլէ իսէ , պէն եանըլըյօրմըյըմ տէյու գըյաս իտիյօրսըն .

Լիւտօվիգ . — Գըյաս իթմէյօրըմ . եանըլըյօր օլտուղընա ատէթա էմինիմ :

Լիւտօվիգին շու սէօղիւնտէն Մարի պիրազ գուվլէթ ալտը իսէ տէ , Ալպէր կիթտիքտէն սօնրա , հէր շէյ կէօղիւնէ գարանլըգ վէ սալօնլար պօշ կէօրիւնմէկէ պաշլամըշ իտի : Եարը կէճէյի իքի սաաթ կէչտիքտէ , միսաֆիրլէր եավաշ եավաշ տաղըլմայա պաշլամըշ օլտըգլարընտան , Մօրիս տախի կիտէճէյի սըրատա , Վալանթինի եագլալըպ եավաշա :

— Պիր տահա նէ՞ վագթ կէօրիւշէպիլլէճէյիզ , — սիւվալինէ , Վալանթին . — Տուր պիրազ — տէյու ճէվապ վէրտիքտէն սօնրա , գէվճի Լիւտօվիգէ տօղրու կիտիպ , քէմալը նէզաքէթլէ :

— Եարըն իշիւն պիր թէսավուրըն վա՞ր մը :

Լիւտօվիգ . — Հիչ պիր թէսավուրըմ եօգ :

Վալանթին . — Տիմէք օլուր քի , Մ. Մօրիս Վասսէօրին թէքլիֆինի գապուլ իտէպիլիրիզ . պիզիմ իլէ պէրապէր գըզազ եարըլընա կիթմէք իսթէյօր :

Լիւտօվիգ . — Մարի իլէ սէն իսթէյօր իսէնիզ , բէք ալա կիտէպիլիրսինիզ :

Վալանթին . — Սէն կէլմէ՞գմիսին :

Լիւտօվիգ . — Պէնի սարֆը նազար իտինիզ . պու կէճէ պէօյլէ եօրուլտըգտոն վէ էլլէնտիքտէն սօնրա , արթըգ եարըն բահաթ իթմէլիյիմ . պիզիմ կէնճիլիմիզ արթըգ սավմըշ տըր :

Վալանթին Մօրիսէ խիթապէն . — Մատամ քի պէօյլէ տիր , սիզի պէքլէրիզ . եարըն սաաթ իքիտէ կէլէճէք օլուր իսէն , պիզի հազըր պուլուրսըն :

Լիւտօվիգ . — Սօնրա տա էլպէթ պէրապէրճէ կէլիր պիզիմ իլէ թաամ իթմէկէ թէնէզզիւլ իտէրսինիզ :

Վալանթին՝ պիր իլարէթլէ գապուլ իթմէսինի Մօրիսէ անլաթըպ , Մօրիս քէմալը թէվազու իլէ Լիւտօվիգին թէքլիֆինի գապուլ էլլէտի :

Շու արալըգ , Կապրիէլ Սէրվէնին վէտա իթմէք իւզրէ Լիւտօվիգին եանընա

հազարաւոր զմասնեան պիտի թաղուի, Վալանթին՝ իմէ ժողովրդին աղու Մարիսի
փառաբանական աշարը .

— Սիւսիանին ճեղագլու աւառն եւ, եարն է վկայա պուրատա, սօնրա տա
Վեհաճէն գորուսնաւ Կեօրիւնիւրիդ .

Մօրիս . — Եվ վէթ, վէ րպին զըզըն տա պէրապէր օլանա՞գ եւն .

Վալանթին . — Շեւսէն եօգ . օ տա պիր իլէ եարամալը . իլթէ արթըգ եվէ
այաղընը սօքալըն տիմէք տիր . . . պագ քի իւրլէ՛նսին . . . պու տա կիւն պիր իլ
տէյիլ . . . եարնա . . . սէնի սէվտիյիմի պիլիւսին եւ . . .

Մօրիս՝ Լիւսօվիդ վէ Վալանթին վէ Մարի իլէ վէտալաշտըգտան սօնրա պը
րագալը կիթտի .

Պէօլէճէ միստփրլէրին ճիւմլէսի չէքիլիպա խըզմէթը եարար մօմարը սէօն
տիւրմէկէ պաշաալըլար .

Լիւսօվիդ պէօյիւք պիր անկարեատան գուրթուլը կիպի կէնիլճէ պիր նէ
ֆիս ալտը, վէ գըզը Մարիյի էօքտիւքտէն սօնրա օտաւնա չէքիլտիյի միսիլիւ,
Վալանթին տախի եւթմաղա կիթտի, վէ եալընը գալտըգտա քէնտի քէնտիլի . —
Շու Բօլ տը փիպրէ տէօնիւղ տօլաշըպ եփնէ գաքըմա չըգալը . պէնի քիճէտիւ ի
տիյօր . ա՛հ, շու ատամտան նէ՛ գատար նէֆրէթ իտիյօրըմ : Պու ապամըն պու
րայա կէլմէսին սէպֆպ զըզըմ Մարի օլույծը . ա՛հ օ գըզ, օ գըզ . պէնիմ աաուի
էքպէրիմ օլան պիր քիմսէնին օլընա աշըգ օլմաղըգ նա՞սը խաթրընագ տիւլիլ
. . . ա՛հ, լանէթիլ գըզ, նի՛շիւն տիւնեայա կէլտին, նի՛շիւն սէթի պէն մահվ ի
տէմէյիմ :

Վալանթին եւթաղընտա, գըզը հագգընտա պու միսիլիւ միւթալաւթա տալ
տըլը սըրմտա, Մօրիս քիւրքիւ բալթօսընա պարըմը, սիկարասընը եագմըգ էվի
նէ կիթմէքտէ, վէ Լիւսօվիդին խանէսինտէ ճէրէյան իտէն ազվալի տիւլիւնէրէք
քէնտի քէնտիլի . — Պէն Վալանթինին տօսթը օլտում կիթտի, օ սայէտէ գէվնի
Լիւսօվիդ իլէ աէ տօսթ օլտըրըմ վէ էվէ կիրէր չըգալըմ . . . պէօյէ իլթը պէօյէ
կիտէր . պու տա Արման Տարվիլին պրագաղը միւտօնարտան, Մարի Պրէսօլ իլէ
Սիմօնըն վիւնուտարընը մէյտանտան գալտըրարագ ալանաղըմ հիստէյի էլէ կէչի
րինճէյէ տէկին սիւրէր, պունա տա ինչալլահ եագընտա մոգֆաֆադ օլտըրըմ :
Պու ֆամիլեանըն իչինէ կիրաթտէն սօնրա, մագսալտըմըգա նաիլ օլմագ իւլրէ լա
զըմ կէլէն թէտպիրի ազ պիր միւտաթիթ գարֆընտա ինրա իտէմէյէճէք օլտըլ իսէմ
չօլաաղըգ իթմիլ օլտըրըմ . . . հէր քէս իսէ պէնի իլկիւգար պիր քիմսէ տէյու պէլ
լէմիլ տիր .

Մօրիս՝ ճէօնմիլը օլան սիկարասընը եագմագ իւլրէ պիր միւտտէթճիք տուր
աղըտան սօնրա, եինէ եիւրիւմէկէ վէ քէնտի քէնտիլի սէօլէմէկէ տէգամ իլէ . —
եալընըգ փիր չէյ պիւնիլի գարըշտըրըյօր . շու ապալըգ Բօլ տը փիպրէ վիլէ Վալան
թինին, պիրպիլլէրինէ Թէսատիւֆ իթմէլէրի բէք միւնասէպէթսիլ տիւլտի . — Ան
պա շու Թէսատիւֆ պիլըմ իլլէրիմիլէ մանի օլապիլիլ մի : Շա օ միւթալաւթիլ

Վալանթինն սէօյլէտիյի միսէլլիւ, Արման Տարվիլի արամաղա գաղաղաճազ օլուր
խէ . . . ամմա պուլամազ . Արման Տարվիլ ինկիլթէրրատա էօլմիւշ օլտուղը ճի-
հէթլէ, մէրգոււմ հագգընտա մալիւմաթ ալապիլմէսի խայլը վագթա միւհթաճ
ալը . Մ. ալ ժիպրէ՝ չու թէչէպպիւսաթընտա մուվաֆֆազ օլունճայա տէկին,
պէն Սիմօնը եագալարւմ . չու հալտէ շիմտիլիք գօրգանազ, իշ եօգ . . . Վալանթին
ալ զարիպ պիր գարը իմիշ . Վէնսէն գօրուսընա եարըն պէնիմ իլէ կիթմէք վէ
գըզընը տա պէրապէր կէօթիւրմէք նէ՛րէտէն խաթրընա կէլաի . գըզընը քէնտիսի.
նէ սիբէր մագամընտա գուլլանճազ . տօղրուսու էյի ութանմամազլըզ . . . բէք
ալա . կիտէր պիզ տէ կէօլիլն իւզէրինտէ գըզազլար իլէ գայարըզ, վէ պիր չու-
գուրա տիւշիւպ պաթմամաղա տըգգաթ տա իտէրիզ :

Շու միւթալաթ նէթիճէսի օլարազ Մօրիսին խաթրընա պիրտէն պիր ֆիթը
ֆասիա տիւշիպ, հէման տուրըվէրտի, վէ սօգագտա քիմէսնէ օլմատըղը հալտէ,
աճապա ֆիքրինտէն կէչէնի պիրիսի պուլընըր տա եիւզիւնէ պագմագլա քէշֆի.
տէպիլի՛ր մի գօրգուսընա մէպնի, պիր էյիճէ էթրաֆը սիւզտիքտէն սօնրա . — Էվ-
վէթ, նի՞չիւն օլամասըն, պու տա պիր թէտպիր տիր — տէյիպ եօլունա տէվամ
իթաի : Շու սըրատա պօշ պիր արապա կէչմէքտէ օլտուղընտան, արապաճըլը չա՛-
ղըրըպ . — Պօ՞շմըսըն :

Արապաճը . — Պօղմ ամմա, նէրէյէ կիտէճէյինի պիլմէլիլիմ . չիւնքի հայվանըմ
բէք եօրղուն օլտուղընտան, ուզաղա կիտէմէմ :

Մօրիս . — Սիւրէն սօգաղընա կիտէճէյիմ :

Արապաճը . — Կի՛ր . . . պիզիմ ախըր տա թամ օ ճիվարտա :

Երմի տագըզա զարֆընտա արապա թարիֆ օլընան մահալտէ տուրտը . Մօ-
րիս աշաղը էնիպ արապաճընըն հագգընը վէրտի, վէ գաթթան Վան Պրէօքին էվի-
նին գաբուսընը իւշ տէֆա չալտը :

Տէօրթ պէշ տագըզա սօնրա, իչէրտէն պիր անախթար վէ պիր գաբու սէսի
չըգըպ, վէ պիրիսի սօգագ գաբուսընա եագլալըպ .

— Գի՞մ տիր օ :

Մօրիս . — Պիր տօաթ :

Լարթիկ . — Նէ՛րէտէ օթուրըսըն :

Մօրիս . — Նապարէն սօգաղընտա :

Լարթիկ . — Անլատըմ — տէյիպ, գաբույը աշտը վէ Մօրիսի իչէրի ալըպ, եա-
վաշ վէ ֆագաթ թէլալը պիր սէս իլէ .

— Պու զէման պուրայա կէլիլինտէ միւհիմ պիր սէպէպ օլմալը . հագգըմըգո
խայրսըզ պիր շէ՛յ մի վար :

Մօրիս . — Հաթթա մուզայրի :

Լարթիկ՝ Մօրիս Վասսէօրի տիլիզ Տօմինիքին օտասընա սօգտու . Տօմինիք իւէ
գաբուսըն վուրուլմասընտան ույանմըզ վէ էլպիսէլէրինի կիլինմիշ, էֆէնտիսինի
էմրինէ պէքէմէքտէ իտի :

Լարթիկ . — Պու վագթ կէլիլինտէն մագսաթըն նէ օլտուղընը սէօյլէ պա-
գալըմ :

Մօրիս . — Շիմտիլիք հիշ պիր մալիւմաթ վէրէմէմ . եալընըզ տէրհալ պիր տի-

վերջը վէ եախօտ եօլ ամէլէսի էլպիսէսի կիսնմէլիսին , վէ միւմքին մէրթէպէ թա-
նըմայանազ պիր գըյաֆէթէ կիրմէլիսին :

Լարթիկ .— Տիշարը՞ մը չըգանաղը :

Մօրիս .— Էվվէթ :

Լարթիկ .— Տահա օրթալըզ գարանլըզ :

Մօրիս .— Պիզէ տէ օ լազըմ . պանա տա էօյլէ պիր գըյաֆէթ պուլմալը .

չիւնքի , կէօրիւյօրսըն եա , պէն ուսալէ էլպիսէսի կիսնմէլիսին . . .

Լարթիկ .— Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ , հիշ օլմազսա օնու սէօյլէ :

Մօրիս .— Եօլտա սէօյլէրիմ :

Լարթիկ .— Շիմաի տէյէ՞մէղմիսին :

Մօրիս .— Եօ՞գ , եօ՞գ . վազթ տար տըր . պուրայա գէվգի՞մ իչիւն մի կէլտիմ
գանն իտիօրսըն : Պօշ լազըրալար իլէ վազթ կէչիրմէկէ կէլմէզ . . . չարուզ ի-
տէլիմ :

Լարթիկ պաշգա սիւվալտէն վազ կէչիպ .— Պու թարաֆա կէլ , սէն տէ կէլ
Տօմինիք :

Իւչիւ պիրտէն Լարթիկին եաթազ օտասընա կիրտիքլէրինտէ , Լարթիկ Տօմի-
նիքէ խիթապէն .— Հայտէ չարուզ պիզէ իքի գաթ ամէլէ էլպիսէսի կէթիր :

Տիւսիզ Տօմինիք՝ իչի պիր չօգ էլպիսէլէր իլէ տօլու պիր տօլապ աչըպ , իքի ա-
պ բանթալօն , գօյու կէօմէլէ , եուն եէլէք վէ գըսա ճաքէթ չըգարտը . Մօրիս
էլպիսէլէրի կէօզտէն կէչիրիպ , իքի տանէ տէ գասքէթ պուլմասըն Տօմինիքէ էմր
իթաի : Մէրգու՞մ՝ տօյապըն իչիտէն իքի տէ գասքէթ չըգարտը , Լարթիկ իլէ
Մօրիս՝ պիր միւտտէթճիք գարֆընտա թէպտիլը գըյաֆէթ իթտիլէր , վէ թանըն-
մայանազ պիր հալէ կիրտիլէր :

Լարթիկ .— Իշթէ հազըր օլտըզ :

Մօրիս .— Պիր էքսիսիմիզ տահա վար :

Լարթիկ .— Օ՞ հանկըսը :

Մօրիս .— Կէչէնլէրտէ պուրատա պիր ալաթ վէ էտէվաթ գութուսը կէօզիւմէ
իլիշիլէ իտի . օ գութու նէ՞րէտէ գալտը :

Տօմինիք տիշարը չըզըպ , մարանգօզլարըն ալաթլարընա պէնզէք պիր թագըմ
ալաթը հավի պիր գութու իլէ իչէրի կիրտի :

Մօրիս՝ ալաթը մէզքիւրէյի պիրէր պիրէր թէտգիզ իթտիքտէն սօնրա , պաղ-
չէպանլարըն գուրու՞մը տալլարը քէսմէք իւզրէ գուլլանմագտա օլտըզլարը տէսթէ-
րէ կիպի պիր տէսթէրէ ալըպ .— Իշթէ պիզէ պաշընա լազըմ օլան ալէթ պու-
տըր , ամմա պիր շէյ տահա լազըմ . պիր տէ մաթգապ իսթէրիմ :

Տօմինիք գութու՞նըն իչիսթէն Մօրիսին իսթէտիլի ալէթի տէ պուլտը չըգարտը :

Մօրիս Տօմինիքէ պիրաղ տա եաղ կէթիրիւսինի էմր իթմէտի իւզէրինէ , մէր-
գում պիր քիւչիւք շիշէ իլէ եաղը տա թէտարիք իթտիքտէ .

Մօրիս .— Քեաֆի . չու շիշէի պիր պէզէ սար , պիրաղ տա սիճիմ պուլպտնա :

Տօմինիք՝ Մօրիսին չու թէնպիհաթընը տախի իճրա էյլէտի :

Մօրիս՝ տէսթէրէ իլէ մաթգապը գօյնունա սօգուպ , սիճիմի ճէպինէ գօյտու
վէ եաղ շիշէսինի տէ Լարթիկէ թէսլիմ իթաի :

Հէր չէ՞ պիտի ետէն սօնրա, Լարթիկ քէմալը Թէլաշ վէ մէրադ իլէ . — Կի-
թ'յօրմըյըզ :

Մօրիս . — Էջվէթ .

Լարթիկ . — Շիմտի ներէյէ կիտէճէյիմիզի սօրսամ ճէվապ վերթօթ'ն ետ :

Մօրիս . — Հա՛յ, հա՛յ . Վէնսէն գօրուարնա կիտիօթըզ :

Երբմա գարթան Վան Պրէօք Թէաճճիւպտէ գալլալ . — Վէնսէն գօրուարնա մը :

Մօրիս . — Էջվէթ, գարթանիմ :

Լարթիկ . — Նէ՞ եարաճաղըզ օրատա :

Մօրիս . — Եարաճադ չօգ իշ վար :

Լարթիկ . — Նէ՞ կիպի :

Մօրիս . — Եարաճադ կէօրիւրսին :

Լարթիկ . — Աաքին . . .

Մօրիս . — Արթըզ շիմտիլիք սէօզիւ պրադ տա եօլա տիւշ պագալըմ :

Լարթիկ . — Տուք — տէյիպ, չէքմէճէնին պիթի իշինտէն իքի շէքլտէ իքի անաւի-
թար չըգարըպ ճէպինէ գօյաղգտան սօնրա, Մօրիսին էմրինէ իթաաթա մէճպոթ
օջարագ, իքիթի պիրտէն էվաէն չըգալըար, վէ Մծալէն պուլլարնա վաթըլ օլաը-
լար, վէ օմնիպիւսլէրին տուրտըլարը մահալտէ իքի արապա կէօրալիւրէր . արա-
պաճըլար գարօթլարընա վէ շարարընա ճարըլմըլար, ուշոււմագտա Իտիլէր : Մօրիս
մէգքիւր արապալարտապն ալիրինէ եադլաշըպ, վէ արապաճըլը ուշանտըրմագ իւզրէ
ճթէյինտէն Չէքիպ . — Պագսա'նա, պագալըզ, հայվանըն այադլարընըն թօնընը
սէօքմէք իսթէ'րմիսին :

Արապաճը . — Նէ՞ թարաֆա կիթմէք իսթէյօրսընըզ :

Մօրիս . — Շուրատա եադընա, Կրանտ-Բինթէ :

Արապաճը . — Շարանթօնա տէսէ'նէ . եադըն մը պու :

Մօրիս . — Նէ իսէ, Շարանթօն օլուոն, սանա պիր պախիշ վէրիւրիզ, հայտէ
պագալըմ :

Արապաճը . — Պինին :

Մօրիս արապանըն գարուսընը աշըպ վէ Լարթիկի իշէրի իթիպ . — Աթլայըվէք
արգատալ — տէտի, վէ քէնտի տէ Լարթիկին արգատընտան արատըլա պիւնտի :

Լարթիկ . — Էյ նէ եարաճաղըմըզը հալլա տիւշ թմայաճադըմըն :

Մօրիս . — Հիշ պիր շէյ անլաթաճաղըմ եօդ . նէ եարաճաղըմը կէօրիւրսէն ան-
լարսըն . շիմտիլիք պազը վէյիթ ասիւլիւնիպ լիթէթիպ իթմէլիլիմ . . . պիճաէն ալէյի
սէսսիդճէ եէրիմիզէ օթուրալըմ . պէն արապաճալ տշ քաղըրմընը իթմէյի սէվմէմ
. . . թէհիլէլի շէյ տիր :

Պիր սաաթ գարֆընտա թարիֆալթմիլիլի մահալէ վաթըլ օլադլարընտա . —
Պրատա էնէճէյիզ . կիտէճէյիմիզ եէրէ պուրաճան եիւրիւրէրէ պիտէրիլ — տէյիպ,
արապաճըյա պաղըրտը վէ արապաճալն էնիպ արապաճընըն իւճրէթիթի վէ պուր-
թիլին վերտիքտէն սօնրա, Վէնսէն գօրուարնա եօլուճը թարթուր . եիւրի արադըզ
գարֆընտա գօրույա եէթիլտիլէր պէ գօրուա վաղըլ օլաճ կէօլիմն քէնտընտա
տուրտալ :

Մօրիս . — Կէլտիք . շիմտի պուզոն իւզէրինտէն եիւթիւմէլիլիզ :

Լարթիկ .— Ամա ետքալն հա՛ . Թէհլիքէ եօ՞ղ մը :

Մօրիս .— Ա՛սլա :

Լարթիկ .— Օլմատըղընա էմի՞նմիսին :

Մօրիս .— Պիրազ տիւշիւնէճէք օլսան սէն տէ էմին օլուրսըն . սէքիզ կիւնտէն պէրու հէր Թարաֆ տօնմըջ Թաշ քէսիւմիշ տիր . շու պուզ էն աղը օն պէշ տանթիւ մէթրօ գալընըղընտա օլմագ լաղըմ կէլիր . պիզ տէյիլ , արապա պիլէ կէշէպիլիր . սէն պէնիմ արգամտան կէլ—տէյիպ , գայմամագ իւզրէ իհթիյաթլընա պուզուն իւզէրինտէն եիւրիւմէկէ պաշլատը վէ Լարթիկ տախի մէնպուրի Մօրիսին արգա—սընտան եիւրիւտի :

Վալանթին Պրէսսօլըն եէնի տօսթը օլան Մօրիս , կէճէ օլտուղը հալտէ տախի կէօլիւն օրթասընտաքի ատանըն իւզէրինտէ վագը օլան քէօշք կիպի պիր մահալի կէօրմէքտէ օլտուղընտան , օ Թարաֆա տօղրու միւթէվէճճիհ օլարագ , քէնարա վասըլ օլտըգտա , Լարթիկէ պիր գայա բարչասը կէօսթէրէրէք .— Շուրատա օ . Թուրալմ . կիւրիւթիւ իսթէմէզ . պէն սօն Թէրթիպաթլըմը գարարաշտըր—յըմ :

Լարթիկ .— Պուրատա պիզի կէօրէն օլմագ մը :

Մօրիս .— Հէնուզ գարանըզ օլտուղը իշիւն օ ճիհէթլէ գօրգուլմագ . կէօլիւն սէվահիլի պիւսպիւթին պօշ տըր . եօրղանլարընա սարըլմըջ սընագ եաթազլարընտա ուլումագտա օլան պէքճիլէր , պէօլլէ սապահըն ալագընտա գալգըպ տա օրթայա չըզմայաճագլարընա չիւպհէ եօգ . պէն տէ օնլարըն եէրինտէ օլսամ էօյլէ եաքա—րըմ . օնուն իշիւն պէյէնտիյիմիզ կիպի չալըչապիլիրիզ :

Լարթիկ .— Չալըչմագ մը :

Մօրիս .— Շիւպհէսիզ :

Լարթիկ .— Նէ՞ չէյէ չալըչաճաղըզ :

Մօրիս .— Շիմտի կէօրիւրսին—տէյէրէք , էթրաֆընը սիւզմէքտէ վէ սաղընտա վէ սօլընտա վէ հաթթա էօնիւնտէ տախի տէօրթ մէթրօ մէսաֆէյէ գատար գա—յատան պաշգա պիր չէյ կէօրմէմէքտէ իտի : Շու գայալարըն արասընտա , պիր տօնմուշ մահալ կէօրտիւ քի , Թագրիպէն պիր պուշուզ մէթրօ էնինտէ վէ օն օն իքի մէթրօ գատար պօյուլտա իտի : Մօրիս պու մահալի Լարթիկէ կէօսթէրիպ .

— Իշթէ պուրատա չալըչաճաղըզ , գօլլարընը սըղա պագալըմ—տէյիպ , օրայա տօղրու եիւրիւտիւ , վէ էթրաֆընը պիր տահա կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնրա , գօյնուլտան տէսթէրէ իլէ մաթգապը չըգարտը , վէ պուզուլն իւզէրինէ տիզ չէօք—տիւ . Լարթիկ տախի Մօրիսին արգասընտան կիտիպ , մէրգուլմըն շու հալինի կէօր—մէքլէ , պիրտէն պիրէ ագլընը շալըրմըջ օլմասը գաննընա գահիպ օլտու :

Մօրիս .— Եաղ չիշէսինի պանա վէր :

Լարթիկ .— Ա՛լ , նէ՞ եաքաճագսըն :

Մօրիս .— Շիմտի կէօրիւրսին , սէս չըգարմա—տէյիպ , մաթգապըն միլինի պիր էյիճէ եաղլատը , վէ ուճուլնը պուզըն իւզէրինէ տայաթըպ , սիւրաթլէ մաթգապը չէվիրմէկէ պաշլատը . շու ամէլիյաթտան , աճայիպ պիր սէս չըգմաղա պաշլատըգ—տա ,— Ամա կիւրիւթիւ չըգայօր հա՞ , չօգ կիւրիւթիւ . գանն իտէրսին քի դա—յէթ պէօյիւք պիր Թօպաճ տէօնիյօր—տէյէրէք , Լարթիկէ խիթապէն .— Շու եաղը տամլա տամլա աշըլան տէյիյէ պօշաթլըվէր—տէյիպ , վէ Լարթիկ իճրու ի—

տիպ , մաթգապըն սէսի քէնիլտի : Մօրիս երես մաթգապըն ֆէլգէլատէ պիր սիւ-
րաթլէ չէվիրմէկէ տէվամ իտիպ , միլ գըզտըգճա , պուզը եռուսուշաք պալ մօմը կի-
պի էրիտիպ , պիրտէն պիւթին միլ պուզըն իչինէ սաբլանարանք , պոնչ թէքմիլ տէ-
լինտի վէ օլէլիքտէն պուզըն օլէլգընէ սու չըգմաղա պաշլատը . մոնաթիսարէն տէս-
թէրէյի էլինէ ալտըգտա , Լարթիկ .— Բաթիս քաշվէճիլէիթտէն պիրիլէ պուզ
վէրմէկէ պիր բազարլը՞գ մը իթտին . պուզճըլարա րէգապէթ իթմէ՞ք մի իսթէ-
յօրսըն :

Մօրիս .— Եյի պուլտոռն քտէյէրէք , տէսթէրէնին ուճծնը՝ աշմը՞ օլտուղը
տէլիլին իչինէ սօգտը , վէ տէսթէրէլէմէկէ պաշլատը , վէ պէօյլէճէ պիրի սաաթ
քաթիլնտա պուզտան չար քէօլէ պիր մէթրօ մահալ քէստի , տէսթէրէյէ սիւրմիլ
օլտուղը ետղ սալէսինտէ , քէսիլէն բարչա , անա պուզա՞ պիր տնկա գապուշանա-
յըլգ , պուլտուղը մահալտէ պալլանըլ տուրմագտա իտի :

39

Մօրիս .— Օլտու , պիրթտի :

Լարթիկ .— Տիմէք արթըգ եաթանագ պիր չէյ գալճատը մը :

Մօրիս .— Տահա վար : չիմտի պու պուզ բարչասընը սույըն իչինէ պաթըրըպ
սաբլանալը :

Հավա դայէթ սօղուգ օլտուղը հալտէ , Մօրիսին ալնինտան ալաղը թէր աթ-
մագտա իտի :

— Սէն պիր ուճընա պաս պէն տէ օ պիր ուճընա պասայթ տա , չու բարչայը
էէրինտէն գըմըլտաթալըմ , էօյլէ քի , ուճլարընտան պիրի պուզըն ալթընն սօ-
գուլըն :

Լարթիկ .— Պէն պասըյօրըմ—տէյէրէք , իքիսի պիրտէն օլանճա գուվվէթլի
րիլէ քէսիլէն բարչանըն իւզէրինէ պաստըլար . հէր նէ գաթար իքիսի տէ գուլ-
վէթլի անտամլար իտի իսէլէր տէ , կէօլլն սույը տէրէճէի նիհայէտէ աղըր պաս-
մագտա օլտուղընտան , պիր ուճընը սույըն իչինէ պաթըրմագ իչիւն իսայըր գահ-
մէթ չէքտիլտէն սօնրա , նիհայէթ մուվաֆֆագ օլտուլար , վէ օ աշըգ գալան
տէլիքտէն կէօլլն սույը տիլարը թաշմաղա պաշլատը :

Մօրիս .— Ալաթըմըզը թօբլայալըմ վէ գաշմաղա պագալըմ . . . տուղագ գու-
րուլըր պիրթտի :

Լարթիկ .— Տահա հալա պուլտան մագսածըն նէ օլտուղընը պանա անլաթ-
մալանագմընըն :

Մօրիս .— Շիմտի արթըգ անլաթըրըմ :

Լարթիկ .— Էյ սէօյլէ պագալըմ :

Մօրիս .— Շիմտի պիր գաշ անաթտան պուբայա կէլսէն տէ չու կէօլլն իւզէ-
րինտէ գըզագլա գալտըլլն անլատա , պու նօգթոյա կէլսէն օլտան նէ՞ օլտալիլի

Լարթիկ .— Հիչ պիր չէյ սլմաղլ կէլիլ կէլէրիմ :

Մօրիս .— Էսլէ՞ մի գանն իսիյօրսըն :

Լարթիկ .— Շիւպհէսիլ . չիւնթի , պիր գաշ սաաթա քաթար սօղուգտան կէս :

լիւն սույը եինէ տօնար , վէ տէլիք գաբանըր :

Մօրիս .— Էօյլէ ամմա , եինէ իւզէրինտէն կէչէմէղնին . չիւնքի , պիր գաչ սաւթ զարփընտա , սոն անճագ պիր սաւթիմէթրօ գալընլըղընտա տօնապիլիւր , վէ աղըրլըգ գալտըրամայընի գըրըրըր :

Լարթիկ տիթրէմէկէ պալլայըպ .— Հագգըն վար , լաքին քիմ կէլիպ պոնրա-
տա պու կիքն քայանճագ :

Մօրիս .— Քիմին կէլէճէյի քսաթըրնտան կէչմէյօր եա :

Լարթիկ .— Ասլա :

Մօրիս .— Կէլէճէք ատամ՝ Արման Տարվիլին իքի վարիսլէրինտէն պիրի օլան Մարի Պրէսսուլ տըր . . . նա՞սըլ , շու իճատըմա պէյէնտի՞ն մի :

Լարթիկ հայրէթլէ Մօրիսին եիւզիւնէ պագարագ .— Նէ՞ գատար ագըլը շէյ իմիշին , օնու տիւշիւնիւյօրըմ :

Մօրիս .— Պէնի զիյանէ մէտհէ գալգըլմա , սօնրա քիպրիմտէն գօլթուգլարըմ գապարըր :

Լարթիկ .— Հագգըլլա . . . Մարի Պրէսսուլն պուրայա կէլէճէլինէ էմօնմիսին :

Մօրիս .— Քէնտիմ ալըպ պէրապէր կէթիւրէճէլիմ :

Լարթիկ .— Լաքին ալէսսէվիյէ գըզագլա գայանլար , կէօլիւն պու ճիհէթլէ-
րինէ կէլմէղլէր :

Մօրիս .— Պէն տէ օնու իշիւն պու եէրի այըրտըմ եա . էկէր օ տուգաղը կէօլիւն օրթասընտա գուրաճագ օլսա իտիմ , պիզ կէչմէղտէն էվվէլ , պիրիսի իշի-
նէ տիւշէպիլիւր իտի . . . գըզագըլար պու թարաֆա կէլմէղլէր . . . մէսէլէ օ գըզը
պու թարաֆա աթմագտա տըր . մէմուլ իտէրիմ քի պուլն տա մուգաֆֆագ օ-
լուրըմ :

Լարթիկ .— Մէրգումէ պաթաղը հալտէ պօզուլաճագ տէրէճէտէ սուլար տէ-
րին մի տիր :

Մօրիս .— Իշիէ պուրատա պէնի տիւշիւնտիւրտին . . . օ զնու պագմաղը ու-
նութաղըմ . . . չիմտի օնու տա ալնարըմ—տէյիդ , վէ լճէպինտէն սիճիմ եուճաղընը
չըգարըպ քէօքտիւ , վէ իրին ուճընա մաթգապըն տիմիլի միլինի աղըրլըգ մագա-
մընտա պաղըրմտըգտան սօնրա , կէօլիւն իշիւն սարգըթաղը վէ տէմիր կէօլիւն եա-
թաղընա տօգուլնտըգտա , եօզարը շէքիպ էօլշտիւ :

— Ալթը գատէմէ եագըն պիր տէրինիք . . . լիւզումընտան զիյատէ . . . գըզ
պօզուլմաղպըզըն սուտան շէքիպէ չըգարըպա պիլէ , պու մէվսիմաթի պէօյլէ ֆուլըն
իշիւնտէն չըգարըլան քիմսէնին , թէհիքէլի պիր խասթալըղա ուղրայանաղընա շիւթի
հէ իալիէվէղ . . . վալիտէսի նէ գատար թէտապիսիլէ ուղրալսա , տիւզիթէմէլէճէ-
յի ալիքեար տըր . . .

Լարթիկ .— Լաքին հատիսնին մուգուլնտէն սօնրա , թահգըղաթա կիրիթ-
լէճէ օլուր իսէ . . .

Մօրիս .— Օլապիլիւր եա :

Լարթիկ .— Պագըն տէթիլէ իլէ քէսիլմիլ օլտուղը մէյտանտա չըգարտա :

Մօրիս .— Չըգարպիլիւր եա :

Լարթիկ .— Գօրգմաղմըն քիլա :

Մօրիս .— Ա՛սլա . սէնի եա պէնի քի՞մ մահքիւմ իտէպիլիբ :

Լարթիկ .— Սահիհ . հիշ քիմսէ :

Մօրիս .— Ավճըլարտան վէ եախօտ ֆէնալըղա մուգապիլ ֆէնալըգ իթմէկէ ալըմըլ օլան քիմսէլէրտէն շիւպհէ իտէրլէր . պիգ իսէ , քէնտիմիղճէ իսթիֆատէ իտէճէք պիր քէօլէ օլմայընճա ֆէնալըգ իթմէյիգ քի . . . ասըլ ֆարգըմըլ պու տըր :

Լարթիկ .— Հագգըն վար . ատէթա պէնի հայրէթտէ պրագըլօրսըն :

Մօրիս .— Պէյէնտիյին կիպի հայրէթտէ գալապիլիբսին . լաքին արթըգ պիր ան էվվէլ շուրատան շէքիլէլիմ կիտէլիմ . չիւնքի եօրղունըգտան վէ ույգուսըգըգտան պայըլըլօրըմ . . .

Լարթիկ .— Վա՛յ , գար եաղըլօր :

Մօրիս .— Գար տէյիլ , տօլու տըր . տահա էյի . աշտըղըմըլ տէլիյին պիր ան էվվէլ գաբանմասընա եարտըմ իտէր . Հայտէ եօլա չըգալըմ .—տէյիպ , իքիսի պիր . տէն սահիլէ տօղրու . եիւրիւտիլէր : Գարայտ չըգաղըլարընտա , Լարթիկ .—

—Նէ՞ թարաֆտան կիտէճէյիլ :

Մօրիս .— Սէն—Մանտէ ճատտէսինի թութտուրալըմ . տիւն ճուսաա էրթէսի իտի . պէլքի տիւլիւնլէր միւնասէպէթիյլէ օ ճիվարտա պիր արապա պուլապիլիբիլիգ . աման չաբուգ եիւրիւլէլիմ , զիրա տիթրէյօրըմ :

Ֆիլվագը Սէն—Մանտէ սօգաղընտա պիր արապա պուլըպ իշինէ կիրտիլէր , վէ Վիյլ—Լէվէք սօգաղընտա էնտիլէր :

Սաաթ պէշէ կէլմիշ իտի :

Մօրիս .— Հէմէն սէնին էվէ կիտէլիմ :

Լարթիկ .— Եօ՛գ . պէն արապաճըլա պուրայա տէյու թէնպիհ իթտիմ քի , պիր շէյ թէճըրիւպէ իտէճէյիմ :

Մօրիս .— Նէ՞ :

Լարթիկ .— Եիմտի անլարսըն . սէսսիղճէ արգաճտան կէլ :

Սօգագտա քիմսէ եօգ իտի . Լարթիկ՝ ճէսիմ պիր պինանըն էօնիւնտէ տուր . Պու պինա մատամ Տիւպիէֆին թահիթլ իտարէօնտէ պուլընան մէքթէպ իտի :

Պիզիմ մահուտ հայտուտ Լարթիկ՝ ճէպինտէն եալլանմըլ պիր անախթար չըգարըպ , իհթիյաթլէ քիլիտին իշինէ սօգտը վէ սէսսիղճէ շէվիրտի : Մէքթէպին գաբուսը աշըլըպ , սախթէ Ֆիլէմէնքիլի գաբթան Վան Պրէօք իշէրի կիրտի , Մօրիսի տէ իշէրի ալտը վէ գաբուլը թէքրար գաբաթտը :

—Այագլարըմըլըն ուճլարըլլա պասալըմ :

Մօրիս իլէ Լարթիկ՝ սէս չըգարմասըն իշիւն նէֆէս պիլէ ալմագարըլըն ույուս մագտա օլան գաբուսընըն օտասընըն էօնիւնտէն կէշիպ պաղլէյէ չըգալըլար :

Լարթիկ՝ տօղրու սարմալըգ տալլարըլլա գաբանմըլ օլան քիւշիւք գաբուլա կիրպ , ճէպինտէն տիկէր պիր անախթար տահա չըգարտը վէ մէղքիւր գաբուլը տա աշտը . իքի ըէֆիլիլէր տէրհալ քէնտիլէրինի Լարթիկին Սիւրէն սօգաղընտաքի խանէսինին պաղլէսինտէ պուլտըլար :

Լարթիկ մէմնուսիյէթինտէն էլլէրինի օվալայարագ .—

—Էհամտիւլլահ , հէր շէյ սըրասընտա . էկէր Սիւրէն սօգաղը թարաֆընտան պիր թէնիլքէյէ ուղրայանագ օլուր իսէմ , Վիյլ—Լէվէք սօգաղընա չըգանագ պիր գաբու վար քի , բօլիս պիր վէճհ իլէ պուլամագ :

Մօրիս .— Բէք կիւզէլ տիւշիւնիւմիշ . . չօգ կիւզէլ ֆիքք :
 Լարթիկին խանէսինէ կիրտիքլէրինտէ , Մօրիս ամէլէ էլպիսէսինի չըգարըպ ,
 քէնտի էլպիսէլէրինի կիյինտի , վէ պիր գաչ գատէհ տէ բօմ աթաղգտան վէ պիր
 տէ սիկարա եագաղգտան սօնրա , Մատլէն մէյտանը եօլունը թութուպ , օրատան
 պիր արապայա պինտի վէ Նափարէն սօգաղընա խանէսինէ կիթտի :

40

Օ կիւնիւ Լարթիկ էօլլէնտէն էվվէլ Վէրտիէնին Պէրանժէ սօգաղընտաքի է-
 վինէ կիտիպ , Մօրիսին թէսաճհէլպէ շայան օլան մուամէլաթ վէ թէսալվուրաթընը
 մուամիլէյէ հիքեայէ էյլէտի :

Սախթէ բահիպ Մէրիս , եանի Վէրտիէ՝ գօլայընա պիր շէյէ գարըմտաղըն-
 տան .

— Վագըա շու առամտա բէք պէօյիւք պիր մէհարէթ կէօրիւյօրըմ . գըզը կէ-
 լիւն իշլինտէ պօղմագ մատտէսինի բէք կիւզէլ թէրթիպ իթմիշ . կէօրիւլէճէք պիր
 մէնզարէ օլմագ լազըմ կէլիւր . սէն պէնիմ իլէ եէմէկէ կէլիւրմիսին . սօնրա կիտէր
 Վէնսէն գօրուսընտաքի կէօլիւն իւզէրինտէ գըզագլա գայանլարը սէյր իտէրիզ :

— Բէք կիւզէլ պիր թէսալվուր :

• • •

Օրէրա պալօսընտա Լարթիկէ թէսատիւֆ իթտիքտէն սօնրա , մատամ Բօզիէ-
 նին նէ օլտուղընը սօրմաղա օգույանլարըմըզըն հագգլարը վար տըր :

Լարթիկի եագալատըգտան սօնրա , էլինտէն գաչըրմըշ օլմասընտան տօլայը
 մատամ Բօզիէ հէր նէ գատար տէրէճէի նիհայէտէ հիտտէթ իթմիշ իսէ տէ , ապլա
 իւմիտինի քէսմէյիպ , վէ ճէսարէթտէն տիւշմէյիպ , պուենճա վագթտան պէրու պօշ
 պօշընա արամագտա օլտուղը շախսըն Բարիստէ պուլընտըղընա էմին օլտուղընտան ,
 վուգուի հալի պիր մուֆասսալ լայիհա իլէ դապիլիյէ իտարէսինէ արզ ու պէյան
 իթմիշ իտի :

Բօլիս միւտիրի տէրհալ էվամիրը լազըմէ իթասըյա , հէր թարաֆա եէնիտէն
 գարանճալար գուրուլտը . չըմէնտըֆէր վէ արապա մէվգըֆլէրինէ գօլլար թէրթիպ
 իտիլտի , վէ մատամ Բօզիէ իլէ իվան Գուրավիէֆ թարաֆընտան վէրիլէն մալիւ
 մաթ մուհիպինճէ , Լարթիկին հէյէթ վէ շէքլի թային օլընան մէմուրլարա թարիֆ
 օլընտը :

Սիլվէն Գօրնիւ իլէ Կալուպէ տախի պիր գաթ տահա գօլլարը սըղաաղլար :
 Զապիլիյէ իտարէսինին հիւսնիւ թէվէճհիւհինի գազանմագ արզուսընա մէպնի ,
 թային օլուենտըգլարը խըզմէթտէ գուսուր իթմէմէկէ չալըմագտա իտիլէր : Մա-
 տամ Բօզիէ տախի վար գուլվէթի պագույա վէրմիշ գօշուպ տուրմագտա , վէ էն-
 վաի գըյաֆէթլէրէ կիրիպ հէր թարաֆա եէթիլմէքտէ իտի . լաքին պուենճա գահ-
 մէթ վէ դայրէթ պօշա կիթմէքտէ օլուպ , Լարթիկին իգինի պուլմագ միւմքին օ-
 լամմագտա իտի : Զապըթա մէմուրլարը իւմիտլէրինի քէսմէք տէրէճէսինէ գա-
 տար վասըլ օլմուշ օլտըգլարը հալտէ , էմէ Ժուպէր ապլա գաթը իւմիտ իթմէյիպ ,
 էնճամընտա մագսատընա նախ օլանաղընա էմին պիր հալտէ չալըմագտա իտի :

Մօրիսին՝ մատամ Քօզիէյի վէճակը Մարի իլէ՛ վէճակն գորուզնա կիտեճէյի կիւն, մատամ Քօզիէյի մայեթինտէ՛ պէլընան մէմուրլարն իրապարարըն տինլէմէք վէ՛ լազըմ կէլէն թալիմաթը վերմէք իօզրէ, սապան էրքէ՛ Մէզլէյ սօգաղընտաճի տալրէյի մախսուզընա կիթմիլ վէ՛ պատէհու ախորըլ մալթամաթ վէ՛ իրապարար թէտգիզ վէ՛ թէճէսսիւս իթմէք իւզրէ՛ իւանէսինէ ալտէթ իթմիլ իտի։

Սաաթ օն պիրէ տօղրու թաամ իթմէք իւզրէ՛ սուֆրայա օթուրաճաղը սըրա-տա, գարուսը չալընտըգտա, կէլէնին քիմ օլապիլէճէյին տիւչիւնմէքտէ իքէն, խըզմէթճիսի Մատլէն՝ կէլէն Մօրիս օլտուղընը պէյան էյլէտի։ Վիզ-Սիւր-Պրէն-տէն ալտէթինքէն պիւրու, Մօրիս եալընըզ պիր տէֆա, եանի պալճընըն իլլէ կէ-ճէյի մատամ Քօզիէյի կէօրմիլ օլտուղը ճիհէթլէ, մէքգուճէ՛ Մօրիսի կէօրտիւքտէ ֆէվզէլատէ մէմուսն օլուպ։

— Սէֆա կելտին, օղլու՛մ . . . սէնի կէօրմէյի էրէյիճէ վազթ օլտու . . . էօր պէնի պազայըմ։

Մօրիս՝ մատամ Քօզիէյի էօրտիւքտէն սօնթա . — Էկերչի պիրպիրիմիզի կօրէմէ-յօր իսէք, գապահաթ սէնտէ տիր։

Քօզիէ . — Նէ՞ տիմէք։

Մօրիս . — Պէն իքի տէֆա կելտիմ . . . սէնի պուլամատըմ . իչին վաթ ըմիթ տիշարը չըգմըլ ըմըսըն . . . կէօրիւնիր քի պիր միւտտէթտէն պէրու էվտէ հիլ օ-թուրմայօրսըն։

Մօրիսին սէյլէյիլինին թարզընտան, Էմէ Ժուպէր չիւպհէյի գահիպ օլուպ թէ-լաչլանտը։

— Յիվազը, պէն ալէսսէվիլէ չօգ էվտէն տիշարը չըգմազ իքէն, պու կիւնկէր-տէ պիրազ սըգճա չըգտըմ . . . պիր տալմամ վար, պէնի չօգ եօրուչնր . . . պու տալա տա քիւչիւք պիր միրաա տալասը տըր, տալաճըլար տա պուրատա տէյիլ . . . շու սէպէպի մէպնի պազը ալօգաթլար վէ՛ պիր թազըմ ստամար իլէ կէ-օրիւմէք լազըմ կէլիթօր . լաքին, եազընլարտա հէր նէ սուրէթիլ օլուր իսէ օլտուս պէհէմէհալ պիթէճէք տիր . օ հալտէ, պէրվէճըլ սապըզ քէօլէմտէն չօգ այրըլ-մալ . օ զէման կէլէքէք օլուր իսէն պէնի տաիմա էվտէ պուլուրսըն . շիմտի եէ-մէյի պէրապէր եէ՞րմիսին։

Մօրիս . — Մէմուսէն . լաքին շուրասընը պէյան իտէյիմ քի, եէմէքտէն սօն-րա չօգ օթուրամամ։

Քօզիէ . — Սէօզլի՛միսին։

Մօրիս . — Էվվէթ։

Քօզիէ . — Իսթէտիլին զէման կիտէպիրիսին . . . սէնի ալըգօյմամ . եէմէք հա-զըր տըր . . . բէնին իչիւն պիր թազըմ գօնաճաք, իլթի օ գատար-պտէյիպ Մատ-լէնի չաղըրտը, վէ՛ Մօրիս իչիւն թազըմ գօյմասընը էմր էյլէտի։

Պիր գաչ տազըզա սօնրա, անա իլլէ օղլու գարըլը գարըլըյա մատանըն պաչը-նա կէչտիլէր։

Վալիտէ՛ կէօզլէրինի սէվկիւլիւ օղլուսըն իգզէրինէ տիւմիլ վէ՛ օղլու իսէ պի-լաֆիլէմը քէմալը իլթիհա իլէ լօգմալաթը եութմաղա տալմըլ իթի։

Քօզիէ . — Է՛, շիմտի նէ՞ իլլէ մէշղուսըն։

Մօրիս .— Եկնէ պէրվէճէն, պապըք տէ՛վամ իտիճորմ, ա՛ղիգիմ . պէնիմ Ծիլէ-
մէնքի գարթանքն իլէ . ուղարչուք տուրուցորմ . լաքին նէ՛ գատար էյի անամ :

Բօզիէ .— Աման , չօգ եօրուլմայասն :

Մօրիս .— Օ ճիկէթլէ գօրգաճագ իշիմ եօգ . սրճկէթը վիճուտիմ պէրքէմալար :

Բօզիէ .— Եալընը չալըճագ օլսա զարար եօգ . . . լաքին արատա էյլէնճէ տէ
գօր . . . կէճէլէրի ուղուսըզ գալըճօրմսն :

Մօրիս .— Նատիքն :

Բօզիէ .— Բէք էյի իտիճօրսն , օ՛ղլում . . . սըգ սըգ . ուճգուսըզ գալմագ վի-
ճուտի խարապ իտէր պիթիթի . Օբէրա պալօսընն աշըլտըղը կէճէ օրատա՞մը լիտին :

Մօրիս .— Օրատա իտիմ . . . կէօրիւցօրսն եա , տօղրու սէօյլէցօրմ . ինքար
խտէպիթի իքէն , իթմէյօրմ :

Բօզիէ .— Պարի էյի էյլէնտի՛ն մի :

Մօրիս .— Բէք խօճա վագթ կէշիրտիմ . . . չօգ թօհաթ շէյլէր տէ՛ կէօրտիմ :

Բօզիէ .— Ամալ էպաքուն հա՛ . նէ՞ կիպի շէյլէր :

Մօրիս .— Պաշընա սիյահ տօմինօլը , օմուզընտա գըրմըզը գօրտէլալը , սիյահ
փլէ գշըմըզը մասգը պիր գարըյա բասթ կէլտիմ քի , պէնի թանըմըլ օլմալը . չիւն-
քի , եանըմտան կէշէր իքէն իսմիմ վէրտի , վէ պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի սապա-
հա գատար պէնի գօլլատը :

Բօզիէ .— Օ տօմինօլընն քիմ օլտուզընն անլայա՞մատըն մը :

Մօրիս .— Ա՛սլա . պէնէլ էհալի օ տօմինօլընն բօլիս ճասուսը օլտուզընա տա-
եր պիր բիվայէթ տօլաշըյօր իտի :

Մատամ Բօզիէնին պէնդի աթաթ . երէրէլինէ պիր սըգընթը տիւշտի . իշիթմէք
խթէմէտիյի հագարէթի , օղլունն երւզիւնէ գարըլ սէօյլէմէսինտէն մէմուսն օլ-
մատը :

Մօրիս սէօգիւնէ տէ՛վամ իլէ .— Լաքին իլէն պու բիվայէթէ ինանամատըմ . . .
պէնիմ բօլիսիք հիշ պիր իշիմ եօգ . ճասուս օլտուն , ճասուսէ օլտուն . պէնի գօլ-
լամաղա չրգըլըլար իսէ , վագթլարընն գայի իթմիշ օլուրլար—տէյէրէք , մատամ
Բօզիէնին երւզիւնէ պագըպ , չէհրէսինին պօզուգըլընը , վէ թէլալը հալինի միւ-
շահէտէ՞ էյլէտի :

Պիշարէ գաթըլ պայըլաճագ բատուէլէրէ կէլմիշ իտի :

Մօրիս հէման այաղա զալըզըպ , մատամ Բօզիէնին եանընա կիթտի :

—Նէ՞ օլուցօրսն , ա՛ղիգիմ . պէնդին էօլիւ պէնդինէ տէօնտիւ . գօրգտըմ քի
պայըլաճագսն տէյու :

Էմէ Ժուպէր ֆէվգէլատէ պիր զայրէթլէ քէնտիյի թօլտմաղա ուղարչտը .—

Պիր շէյ տէյիլ . . . նէօպճթ տիրո պիրագ հա՛վա արմալըյըմ , հէման կէշէր :

Գարթան վան Պրէօք իլէ բահիպ Մեքիսին շէրիթի օլան Մօրիս , հէման բէնչէ-
բէնին գանաւալընը աշըվէրտի :

Էսէն սօղուգ բիւզկեար օտայը տէրհայ իհաթա իթմէսիյլէ իսաֆիյէ Էմէ-Ժու-
պէր ճանլանտը , վէ Մօրիսին մէշըղ օլմասընտան խթիթատէ իտէրէք , կէօղլէ-
բինտէն վագթա՞ն եաշլարը Նիլնի :

Մօրիս մայտամ Բօզիէնին պօղազընա խարըլըպ .— Պիրաք քէնտինէ կէլտէնիմ
ա՛ղիգիմ :

Մօրիսին էօթմէսինտէն , մատամ Բօզիէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամադ տէրէճէ-սինէ կէլմիշ իքէն , քէնտի քէնտիյի զապթ իտէպիլիպ . — Էյի իմ . . . չօգ էյի իմ . եալընը պաշըմտա պիրազ աղըրըզ վար :

Մօրիս . — Պաք քի պիր սաաթ գաաար ուլույասըն . ուլուր իսէն քեամիլէն կէլիտիրիրսին :

Բօզիէ . — Հէման շիմտի կիտի՞օրմըսըն :

Մօրիս . — Էվվէթ . . . սէօզլիւ օլտուղըմը անլաթաըմ իտի . սաաթ եաըմա կէլիյօր . . . եաըն եինէ կէլիւր կէօրիւրիմ :

Բօզիէ . — Ա՛հ , նէ՛ էյի չօճուգսըն :

Մօրիս . — Մատլէնի կէօնտէրէյի՞մ մի :

Բօզիէ . — Լազըմ տէյիլ . . . նէօպէթ կէչտի . . . հիշ պիր շէյէ իհթիյաճըմ եօգ . . . էօթ պէնի :

Մօրիս Բօզիէյի էօթիւպ , վէրնէօյլ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը : Գաբույը գաբար գաբամաղ մատամ Բօզիէ . — Բօլէո ճաաաա . . . հէ՞ն պու սէօզ-լէրի պէն օլլոււմըն աղընտան իշիթմէլի՞մ մի իտիմ . . . եա իշին սալընը անլարսա՛ . . . եօ՛գ , եօ՛գ . . . անլամասը հիշ իշիմէ կէլմէզ . . . — տէյիպ , հէօնքիւր հէօն-քիւր աղլամաղա պաշլատը :

41

Պրէսսօլըն խանէսինտէ երքէնճէ թաամ իտիլմիշ իտի . Մարի՛ գըզազլա պուզըն իւզէրինտէ գայմաղը բէք սէվտիյինտէն , օ կիւնիւ թէրթիպ օլընան էյլէնճէտէն տօլայը մէմնուկն օլմագտա իտի : Մ. աը Ժիպրէնին՝ ճէմիյէթտէն շէքիտիյի սըրա-տա իպրազ էյլէտիկի աղըր հալ վէ սէօյլէտիկի պարիտ սէօզլէր , Մարիյէ տէրէճէի նիհայէտէ թէէսիր իթմիշ իտի իսէ տէ , պու թէէսիր հէման քեամիլէն վէ սէրիան մահվ օլմուշ պիթմիշ իտի :

Բէնտի քէնտիյէ . — Կէօրիւնիր քի միւսթանթիզլէրին ճիւմլէսի պէօյլէ օլու-յօր . պուլուկնաղլարը մէմուրիյէթ իգթիզասընճա , շէհրէլէրինտէ տաիմա պիթ հիտտէթ վէ ազամէթ կէօրիւնիւյօր . . . էլպէթթէ քի Ալպէր եինէ կէլիւր . զպթէն եաըն Մ. Սէրվէնին ըէսմիսանէսինտէ կէօրէճէք օլուր իսէմ , բէտէրինին շու հալի-նին նէ տիմէք օլտուղընը անլարըմ , — տիմէքտէ պուլուկնմը իտի :

Մատմագէլ Պրէսսօլ իշիթիհա իլէ եէմէյինի եէտիքտէն սօնրա , գալըն վէ ֆա-գաթ գըսսա պիր էլպիսէ կիյինտի , գըզազլարընը վէօզտէն կէչիրտի , պաշընա խա-ֆիֆ պիր շապգա գօյտու , սըրթընա քիւրքիլի պիր բալթօ թազտը վէ սալօնա էն-տի : Մատամ Պրէսսօլ՝ զէվճի Լիւտօվիգ իլէ օթուրմագտա օլուպ , զէվճի իսէ հագ-գընտա իպրազ էյլէտիյի հիւսնիւ հալ վէ նէզաքէթտէն տօլայը թէսաճիւպ իթմէք-տէ իտի իսէ տէ , թէմամըյա էմիիյէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Սաաթ թամ պիրտէ Մօրիս կէլտիքտէ , մատամ Պրէսսօլ .

— Թէպրիք իտէրիմ , թամ վագթընտա կէլտինիզ , Մ. Մօրիս , թէշէքքիւր ի-տէրիթ՝ պիզ տէ հաշըրըզ , — տէտիքտէ , Մօրիս՝ պէօյլէ սըրալարտա վագթ ու զէ-մանընտա հարէքէթ իթմէք վագիյֆէտէն մատուտ օլտըգտան պաշգա , ինսանըն

քննոր նէ ֆսիննէ տէ մուծիպը մէմուռնիյէթ օլտուղընը պէյան իլէ պէրապէք ճիւմ-
լէսիննէ էրէրինի սըգաթ վէ Լիւտօվիզ իլէ պիրազ պօշ լազըրտուգթ իթ տիքտէն
սօնրա , արապայա գատար կէօթիւրմէք իւզրէ գօլնը Վալանթինէ թադտիւմ էյլէ-
տի : Իւչիւ պիրտէն արապայա պինտիլէր վէ Վէնսէն գօրուսընա կէօթիւքմէրին
արապաճըյա էմր իթ տիլէր :

Հալա աչըզ վէ Ֆազաթ զայէթ սօզսեպ օլուպ , գար եադմամագտալ իտի
Մօրիս՝ եօլու պաշա քէմալը նէզաքէթլէ տավրանմագտալ վէ Բարիս ահվալի հազա
զընտա հիքեայաթը լաթիֆէ նազլ իթմէքտէ իտի :

Արապա Տօմէնիլ ճատտէսինտէն տէվամ իլէ գօրուսաքի կէօթէ աօղրու կիտէն
եօլու թութտը :

Մօրիս՝ արապաճըյա թալիմաթը լազըմէնին իթասըյա , նէրէտէ տուրաճաղընը
թարիֆ էյլէտի :

Հէր չէյ թէրթիպ օլտուրգտա , մատամ Պրէսսօլ , գըզը վէ Մօրիս՝ անճազ
եիրմի գատար գըզագճըննէ գայմագտա օլտուղը մահալէ աօղրու միւթէվէճիհ
օլտուլար : Գըզագլա գայմագ մէրագընտա օլան էհալինին էքսէրիսի Պուլօնէրգօ-
րուսընա կիթմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէն , Վէնսէնտէ չօգ ճէմիյէթ եօգ իտի : Ճէմիյէ-
թին ազըղը Մօրիսին մէմուռնիյէթինի մուծիպ օլտու : Աէօլիւն քէնարընտա տուր-
տըլար , Վալանթինի իլէ Մօրիս , Մարիին գըզագլարընը գալիֆ պաղատըգտան
սօնրա , քէնտի գըզագլարընը կէչիրիպ , իւչիւ պիրտէն պուզըն իւզէրինէ էնտիլէր :

Արապանն տուրտըղը սըրատա , Մօրիս՝ մատամ Պրէսսօլ իլէ Մարիի արապա-
տան էնտիլմէքլէ մէջղու օլտուղը ճիհէթլէ , ուզուն քիւրքիլէրէ վէ շալարաչսարըլ-
միշ եան եանա կէլմէքտէ օլան իթ շախսը կէօրէմէմիշ իտի : Մէրգուվան իսէ Մօ-
րիսի կէօրտիւքլէրինտէ ատըմլարընը եալալաթտըրըպ , պիրպիրլէրինէ պիր գազ
չիֆթ սէօզ սէօլէտիլէր :

Պուշլար իսէ , Լարթիլի իլէ Վէրտիէ օլուպ , թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ վէ
չէրիլէրի Մօրիսին թէրթիպաթընը կէօրմէկէ կէլմիշ օլտուգլարընտան , կէօլիւն քէ-
նարընա եազլալըպ , սէյրճիլէրին արասընա սօզուլարըլար :

Մարի իլէ աղըզա գօրգմագտա իտի իսէ տէ , պիրաղ սօնրա ճէսարէթէ կէ-
լիպ , վալիտէսիլէ Մօրիսին եանընտան պըզըն իւզէրինէ գալըպ տուրմագտա իտի :

Մօրիս՝ ուզագտան իլէ կէճէսի հազըրլամըլ օլտուղը մահալի սիւզիւպ տուր-
մագտա իտի : Աէօլիւն գ ճիհէթլէնտէ իսէ հիլէ քիմաէ եօգ իտի :

Պէօլլէճէ իւչիւ պիր սըրատա գայտըգլարը գէման , գայմաղա ալըմըլ օլտուգ-
լարը թալըր ուհարէքէթլէրինտէն գահիր օլպն իթ կէնն քիմաէ տախի գարըտան
պէրի կէլմէքտէ օլտուգլարընը Մարի կէօրտիւքտէ , հարէքէթինի ապալալաթտըրըպ
ֆէվգէլտէ սուրէթտէ գալպի շարքմաղա պաղատըգ Մէրգուվ տէլիգանլըլարտան
պիթիլէ թալիլաթ իսէ տէնա եանըլըյօր գանն իթմէքտէ իտի :

Մատամ Պրէսսօլ գըզըննէ կէրիտէ գալտըզըն հէրտիլէրտէ :
— Նէ՝ եաբըյօրսըն Մարի . հայտէ տավրան եանըմըզա կիլ — տէտի :

Մարի՝ վալիտէսինն սէօզիւնի տինկէկէ մէնպուր օլտու :
Իթ տէլիգանլըլար , ելլալըմ գիպի իլէրիլէ մէքտէ օլուպ , իպթիտա Վալան-
թին իլէ Մարիսի վէ մուախտաքէն Մարիի գարալալըպ զէնտիլէր :

Մարի իսէ սէզինճինի զապթ իտէմէյիպ եւալաշճա .— Մօսիէօ Աւլպէր — տէ. տիքտէ, Աւլպէր հէման Մարիյի թանըյու տէօնտիւ վէ մէրգումէնին նէզտինէ կէլիպ . — Նէ՛ կիւզէլ թէսատիւֆ, մա՛տմազէլ :

Մարի .— Զօգ կիւզէլ . հաթթա մէմուլին դայիլէ պիր թէսատիւֆ :

Աւլպէր .— Նա՛սըլ օլտու քի պուրայա կէլտինիզ :

Մարի .— Վալիտէմ վէ Մ. Մօրիս Վասսէօր իլէ պէրապէր կէլտիմ . . . իշթէ օնլար տա տէօնիւյօրլար :— Էյ սի՛զ նասըլ կէլտինիզ :

Աւլպէր .— Տօսթլարըմտան վէ թօթլանէ զապըթանընտան պիրիսինի կէօրմէկէ կէլմիշ իտիմ . կէլիպ պիրազ պուրատա վազթ կէշիրմէմիզի թէքլիֆ իթտի . պէրա. պէրճէ կէլտիք :

Մարի .— Բէտէրինիզ պէրապէր տէյիլ մի :

Աւլպէր թէպէսսիւմ իտիպ , — Խա՛յր :

Մարի .— Տիւն կիճէ պիզտէն շոգտըղընըզտա , արանըզտա հիշ պիր սէօզ օլմատը մը :

Աւլպէր .— Խա՛յր . . . Նի՛շիւն սօրտունըզ :

Մարի .— Եէթիշիր . . . վալիտէմ կէլիօր . եարըն րէսմիսանէտէ շու սիւվալիմին սէսէպինի անլաթտըրըրմ :

Շու արալըգ Վալանթին իլէ Մօրիս Մարինին եանընա կէլմիշ օլուպ , Աւլպէրի կէօրտիւքլէրինտէ իքիսի տէ գալարը չաթտըլար :

Աւլպէր իքիսինէ տէ սէլամ վէրտի :

Վալանթին՝ սըֆաթընա պիր ալամէթը նէզաքէթ թազընարագ .— Վա՛յ , Մ. աը ժիպրէ , Վէնսէն գօրուսընըն կէօլիւ իւզէրինտէ սիզէ րասթ կէլմէք , զայէթ դարիպ պիր թէսատիւֆ . . . մամաֆիհի մէմուլն օլտըմ . սիզ տէ պիզիմ կիպի եարմըշընըզ . . . բէք ալա իթմիշսինիզ . . . հարէքէթ վէ մուամէլաթընըզա մանի օլմագ իսթէմէմ . . . պույուրըն կէշինիզ . . . րէճա իտէրիմ քի բէտէրինիզ սէլամ իտէսինիզ — տէյիպ , վէ Մարիյէ պէրապէրինճէ կէլմէսինի իշարէթ իտիպ , եօլունա տէգլամ իթտի :

42

Մօրիս .— Հայտէ կիտէլիմ գաօգաթը սէյր իտէլիմ . եարըլ թութալըմ պագալըմ հա՛նկըմըզ չաքուգ եէթիշէպիլէճէյիզ :

Մարի .— Եարըլ իթմէք պէնիմ իշիմէ կէլիր — տէյիպ , Աւլպէրէ պիր տահա կիւլէրէք պագաթըտան սօնրա , քէմալը սիւրաթլէ մուֆարագաթ էյլէտի :

Աւլպէր՝ Մօրիսին կէթէլի՛ գաօգաթը «էյք իթէլի՛ տէտիյինի իշիթմիշ օլտուղընտան, Մարիյի պիր տահա կէօրէպիլէճէյինէ գանաաթ հասըլ իտիպ , րէֆիզինէ իշարէթ իթտի , վէ թարիֆ իթտիյիմիզ գայալարա տօղրու , վէ ֆագաթ տիկէր թարաֆտան տօլաշարագ գայմաղա պաշլատը :

Աւլպէր օ տէրէճէ սիւրաթլէ գայմագտա իտի քի , տօսթը կիւն հալ իլէ արգասընտան եէթիշէպիլմէքտէ իտի . Մարի տախի քէմալը սիւրաթլէ գայմագտա իտի իսէ տէ , Մօրիսէ եէթիշէմէտիյի միսիլլիւ , Վալանթին տախի օն օն իքի մէթրօ

գատար ուզագտա գալմը իտի : Սէյրնիւէր քէմալը հալէսլէ շու եարըը սէյր իթմէքտէ , արալարընտա պահսա թուրքուշմագտա , վէ — գըզ կէշէնէք , տիկէրլէրինտէն էվվէլ եէթիշէնէք — տէյու պաղըրշմագտա օլտուգլարընտան , Մարի պիր գաթ տաշա հալէսէ կէլիպ , նիհայէթ Մօրիսի կէշտի : Մօրիս իսէ պիւսպիւթին մաղուպ կիպի կէօրիւնմէք իշիւն , Մարիին եանը պաշընտան գայմագտա իտի :

Խային Մօրիսին նիյէթի բէք գօյայ անլաշըըր պիր նիյէթ օլուպ , մատմազէլ Պրէսսօյըն էօնէ կէշմէսինի վէ թէրթիպ օլընան մահալէ սաբլանըպ պօղուլմասընը կէօղէմէքտէ իտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ տուրպիւնլէրի գօյմուշլար , դայէթ տըգգաթ իլէ եարըըր սէյր իթմէքտէ իտիլէր :

Վէրտիէ . — Վագթը կէլիօր . ալիմ Ալլահ եիւրէյիմ չարբայօր :

Լարթիկ . — Սո'ւս . գըզ եագլաշըյօր :

Ֆիհազըզա թէրթիպ օլընան տուգաղա եէթիշմէկէ անճագ օթուզ մէթրօ գատար պիր մահալ գալմը իտի :

Մօրիս խէլէճան իշինտէ օլտուղը հալտէ , ատըմընը եավաշլաթմագտա իտի :

Մարի գայալարըն արասընտան կէշիպ , էնէլին քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտըղը նօգթայա վասըլ օլմագտա իտի :

Լարթիկ վէ Վէրտիէ վէ Մօրիստէ նէֆէս պիլէ ալմաղա մէճալ գալմամը իտի :

Նահէհան գայալարըն տիկէր քէօշէսինտէն վէ գարըլ թարաֆտան երլաըըրմ կիպի սիւրաթլէ գայմագտա օլան պիրիսի գուհուր իտուպ , օ տախի այնը նօգթայա տօղրու իլէրիլէտի : Մօրիսի պիր տիթրէմէք տիր ալտը . Մարիտէն էվվէլ մէրգուլմըն տուգաղա տիւշիւպ մահվ օլմասընտան գօրգմագտա իտի :

Գայալարըն քէօշէսինտէն չըգան չախսըն Ալպէր տը ժիպրէ օլտուղընը Մօրիս թանըտը :

— Ալլահ վէրէ իքիսի պէրապէր պաթըպ պօղուլսալար , պախթըմըզ լայըգըյա իլլէմիշ օլուր — տէտի :

Իքի թարաֆտան իլէրիլէմէքտէ օլան Մարի իլէ Ալպէր պիրպիլլէրինի թանըտըգլարը ճիհէթլէ , հէր իքիսի կիւլմէկէ պաշլայըպ , հիսօ էյլէտիքլէրի մէֆուսինիլէթ էսէրի օլտրագ , պիր գաթ տաշա խահիշէ կէլիպ պիրպիլլէրինի ալնը ալնընա գարշլատըգլարը սըրատա , պիրտէն իքի պաղըըր գօրտըգտա , կէօլիւն սահիլինտէ պուլընան սէյրնիւէր տէհշէթլի սուրէթտէ պիր կիւրիւթիւ սալըվէրտիլէր :

Ալպէր տը ժիպրէ՝ աշըմըլ օլան տէլիյին իշինէ տիւշմիշ վէ Մարի տախի գօրգուսընտան մուվագէնէսինի ղայպ իտիպ , տէլիյին քէնարընտա պուզըն իւզէրինէ սէրիլմիշ իտի :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ . — Լանէ'թ օլտու , գուրթարտը գըզը . ույմատը . եէնիտէն պաշլամալը — տէյիպ , հէման պայըլմըլ գալմըլ օլան Մարիին իւզէրինէ աթըլտը :

Տէլիյէ եագլաշտըղը սըրատա , Ալպէրին իքի էլիլէ տէլիյին քէնարընա սարըլմըլ սուտան չըգաղա չալըմագտա օլտուղընը կէօրտիւ :

Մատամ Պրէսսօլ տախի օ թարաֆա տօղրու սէյրթիպ . — Նէ' վար , նէ' օլտու , նի'շիւն հէր քէս պաղըըրյօր — տէյու սօրտըգտա :

Մօրիս .— Մ. տը Ժիպրէ կէտէր իքէն պուզ գըրըտը . գըզընը ազ գալտը պուզուլը իտի . . . գօրգ ունընքան պալըմը տըր :

Վալանթին՝ հըսսիյաթը մատենանէ նէ տիթէ օլտուղընը պիլմէտիլի հալտէ , միւթէէսսի օլմուէ կիպի կէօրիւնմէ իրճապ իթտիյինի պիլտիյինտէ՞ :

— Պիշարէ գըզըմ , պալըմը՞ մը . եա՛ Բապիւմ , եա՛ Բապիւմ—տէյէրէք , գալտըրաճնգ կիպի գըզընա տօղրու էյկիսկ , պիրտէնք— Վա՛հ . . . պու գա՛ն . նէրէտէն չըգտը . . . —տէյու պաղըրտը :

Մօրիս .— Կէօրիւնիւր քի պալընը չու գայա բարչասընա չարբմիլ . . . գարարը պիր չէյ տէյիլ , պիրազ ինճինմիլ . արապալը եագընա կէթիթիւթի—տէյէրէք , արապաճըյա խապէր իթտիքտէն սօնրա , եաղըղընը ըսաթըպ Մարիին հարասընք երգատը :

Պիր Թագըմ սէյրճիլէրին գօշուպ Ալպէրիւցուտան չըգարմաղա ուղրաշտըգլարը սըրատա , ըէֆիգի տախի եէթիլմիլ իտի :

Ալպէր սէլամէթի պուլուր պուլմազ .

— Մատմազէլ Պրէսուր եարալանտը՞ մը տէյը սօրտըգտա .

Մօրիս .— Ճիւզի պիր չէ . պիրազ սըյըմը :

Ըէֆիգի .— Եա սէ՛ն , նէ՞ հալտէսին :

Ալպէր .— Օմուզըմ չօգ աճըյօր :

Ըէֆիգի .— Տիթէյօրսըն . լաղըրտը սըրասը տէյիլ , հէման գօշա գօշա պիլիմէ վէ կիթմէլիլիզ , վէ եաթաղա կիրիպ պիր էյիճէ ըսընմալըսընք . . . եօգսա , կէօյիւս իլէթիինի եագալարսըն :

Ալպէր՝ մատամ Պրէսուր սէլամ վէրտիքտէն , վէ Մարիյէ պիր տահա աթֆը նիկեաթը մուհապալէթ իթտիքտէն սօնրա , ըէֆիգի իլէ պէրապէր Վէնսէն եօլունը թութտըլար :

Արապա՝ Մարինին պուլընտըղը մահալէ էն եագըն նօգթայա գատար կէլմիլ իտի . Մարիտէ ասլտ թագաթ գալմամը օլտուղընտան , Մօրիս գուճագլայըպ արապայա գաղար կէօթիւրտիւ վէ արապայա եէրէշտիթի :

Վալանթին տախի արապայա պինտիքտէն սօնրա , Մօրիս արապայա օթուրաճաղը սըրատա , սէյրճիլէրտէն պիրի խաֆիֆէ գօլընա տօղուկըպ .

— Էսէֆ իտէկէք գաղա , էսէֆ իտէճէք . չու էլէնէ միւճասէպէթտիլ սուրէթտէ հարամ օլտու—տէտիքտէ , Մօրիս արգասընա տէօնիւպ , վէ Լարթիկ օլտուղընը թանըյըպ հէյէճանը իլէ . — Զօ՛գ թէէսսիւֆ իտէճէք չէյ , չօ՛գ . —տէտիքտէն սօնրա , եալաճա . — թէսալվուրըմ կէրի գալտը—տէյիլ , արապայա պինտի վէ պէօյէճէ Բարիս եօլունը թութտըլար :

Վագաա՝ ալէրհալ տուլթուլմը վէ եալըմը օլտուղը ճիճէթիլ , հէման պէքճիլէր մահալը հատիսէպիթուլըլար իտի :

Իլէրինտէն պիրի .— Պուզ գըրըմը . . . օլմազ . գապիլ տէյիլ . օն պէշ սանթիլմէթրօ գալընըղընտա օլան պուզ գըրըլմազ :

Սէյրճիլէրտէն պիրի ալըլան տէլիլի կէօթէրէրէք ? — Իլթէպազ :

Պէքճիլէրտէն պիրի այագլարընը հիտտէթիլէ եէրէ վուրըպ . — Վա՛յ պալըմըգա , պու կէճէ պուրայա խըրսըզ կէլմիլ :

Տրկերէրի .— Խըրսը՞ մը :

— Է՛վ վէթ :

— Նէ՞ չաւմաղա կէլիւղէր :

— Պալըգ խըրսըզը . տիւն կէճէ պալըգ ավլամըլար , վէ պու սապահտա բազար-
տա սաթմըլար . չիւպհէ եօգ :

— Պուզըն իւզէրինտէ պալըգ մը ավլամա՛գ :

— Օլո՞ւր եա . չօգլուգ օլմալը . պիր տէլիք աշըլըր , վէ օ տէլիքտէն աղ աթը-
լըր . պալըգ ճըլարտան պիրի աղը թուլթար , տիկերէրի տէ այագլարընը վաւրա վու-
րա պուզըն իւզէրինտէ եիւրիւրէր . . . կիւրիւթիւտէն պալըգլար հարէքէթ իտէր-
լէր . տէլիքտէն հա՛վա իլէտիյինի հիսս իտէրլէր , վէ տէլիյէ Թօղրու գօշարլար . . .
աղա տիւղէրլէր . . . պալըգ խըրսըզլարը պու եօլլարը բէք ալա պիլիւրէր :

43

Մօրիսին քէմալը մէհարէթլէ հազըրլամըլ օլտուղը թէտպիրին պօշա չըգմասըն-
տան տօլայը , Լարթիկ իլէ Վէրտիէնին ճանլարը սըգըլըպ .

Վէրտիէ .— Պու տէֆա ուլմատը ամմա , Մօրիս վազ կէչմէգ քի . . . պէնճէ
Մարի Պրէսսօլ մէյտանտան գալըմըլ տիմէք տիր . . . էկէր Մարի Պրէսսօլ կիպի Սի-
մօն տա էլիմիզին ալթընտա պուլունմըլ օլսա իտի , Արման Տարվիյին բարալարընը
տէրհալ էլէ կէչիւրէճէյիմիզէ էմին օլուր իտիք :

Լարթիկ .— Գլօտին Շարվէնին Մօրիսէ վէրմիշ օլտուղը բէսմ քայէսինտէ , Սի-
մօնը տա եազալայաճաղըմըզա պէնճէ չիւպհէ եօգ տըր :

Վէրտիէ .— Է՛վ վէթ , պուլաճաղըզ , պէն տէ էմին իմ . լաքին գօլայ տէյիլ .
չիւնքի Բարիս պէօյիւք պիր չէհր տիր :

Լարթիկ .— Գաթը իւմիտ իթմէմիշսի՞ն եա :

Վէրտիէ .— Գաթը իւմիտ իթմէք մի՞ . . . ա՛սլա . հաթթա զիյատէսիյէ է-
մին իմ :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ գըզընըն մէճրուհէն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ , թարիֆի նա-
գապիլ հիտտէթ վէ մէյոլուսիյէթէ տիւչար օլտու իսէ տէ , սէրիան ճէլլ օլունան
հէքիմին , եարանըն պիր սըյընթըտան իպարէթ խաֆիֆ պիր շէյ օլտուղընը պէյան
իթմէսի իւզէրինէ , թէլաշ վէ հիտտէթի թէսքին օլտու :

Հէքիմ՝ եաթագտա եաթմագ լաղըմ՝ կէլտիյինի , վէ եալընըզ իքիւշ կիւն էվ-
տէն չըգմամագ խայրը օլաճաղընը իֆատէ էյլէտիյինտէ , Մարինին տախի գալպի
րահաթլանտը իսէ տէ , էվտէն տիշարը չըգմամագ վէ պինաէն ալէյհ Կապրիէլ
Սէրվէնին բէսմիսանէսինէ կիտիպ Ալպէր տը Թիպրէյի կէօրէմէմէք մէհպուրիյէթի ,
մահզուսիյէթիինի մուճիպ օլմագտա իտի :

Ալպէր իսէ , բէֆիզի իլէ պէրապէր , բէֆիզիին խանէսինէ կէլտիքտէ , մէր-
գուլ՝ Ալպէրի սօյունտըրըպ եաթաղա եաթըրտը , վէ կէօյիւս իլլէթինէ ուղրամագ
թէհլիքէսինի սափուշտըրըպ , անճագ օմուզընա չիտտէթլի պիր սըզը կիրմիշ օլտու-
ղէնտան , հէման ասքէրիտէն պիր ճէրբահ չաղըրթտը : Ճէրբահ լէտէլ մուայէնէ ,

օմուզ քէմիյինն եւրինտէն օյնամը օլտուղընը պէյան իլէ, քէմիյի- եւրինէ կէթի-
րիպ, հիշ հարէքէթ իթմէքսիզին եաթմասընը թէնպիհ էլլէտի :

Աւպէր .— Քէնտի էվիմիզէ կիտէ՞մէզմիյիզ :

Հէքիմ .— Պու կիւն գապիլ տէյիլ :

Աւպէր .— Եարըն :

Հէքիմ .— Շիմաիլիք պիլէմէմ : Պունըն գարարընը եարըն սապահ վէրէպի-
ւիրիզ :

Ռէֆիգի .— Բէտէրին թէլաշ իթմէ՞զ մի :

Աւպէր .— Խա՛յր, չիւնքի սանա կէմիլ օլտուղընը պիլիր . հաթթա պէլքի
պուրատա գալաճազըմը տա սէօլլէմիշ իտիմ :

Ռէֆիգի .— Վուգգուի հապի խապէր վէրմէք իսթէքմիսին :

Աւպէր .— Նէ՞ լազըմ, պօլընա օնու տա րահաթսըզ իթմիշ օլուրըզ . իգթիզա
իտէր իսէ, եարըն Տօգթօր կէլիպ պազարըք տան սօնրա, եազար մալիւմաթ վէ-
րիրիզ :

Աւպէր՝ հէքիմին վէրմիշ օլտուղը իլանը իջիպ, ուլգուլա տալտը վէ պիւթիւն
կէճէ էյիճէ ուլուտը :

Էրթէսի կիւնիւ հէքիմ կէլիպ թէքրար մուայէնէ իթտիքտէ, Բարիսէ կիտէ-
պիլէճէյիլի պէյապի իլէ պէրապէր, թէքմիլէն քէսպը իֆազաթ իթմէմիշ օլտուղը
հիւնէթլէ, պիր գաշ կիւնիլէր օրատան տիշարը չըգմամազ լիւղումընը կէօսթէրտի :

Ռէֆիգիինն եարտըմըլա, ըսլանմը վէ գուրումը օլան էլպիսէլէրինի կիյինտի
Ռէֆիգի պէր արապաշ կէթիթտիրիպ, տօսթը Աւպէրէ Բարիսէ գաւտար քէֆազաթ
իթտի :

Էվէ մուվասէլէթ իթտիքլէրի սըրապա, բէտէրի Մ. աը Ժիպլէ մագամըն մէ-
մուրիլէթինէ կիթմիշ իտի :

Աւպէր՝ օտասընտա աթէշ եազըմսարիլը էմր իթտիքտէն աքնրա, եաթիւզա
կիրտիշ եաթտը վէ խըզմէթճիսինէ .

— Պէնի քիմսէ արալըպ սօրտո՞ւ մը :

Ուշազ .— Էվվէթ էֆէնտիմ . . . թանըմապըղլըմ պիր զաթ կէլտի . . . նասըլ
օլտուղընընը անլամազա կէլմիշ . . . գարթիլընը պիւզտը . . . իշթէ :

Աւպէր գարթը օգուտըգտա, կէլէնին Լիւտօվիգ Պրէսքօլ օլտուղընը անլայըս
Պրէսքօլ Նէ՞ վազթ կէլտի :

Ուշազ .— Պու սապահ :

Աւպէր .— Բէտէրիմ մի գապուլ իթտի :

Ուշազ .— Եոգ էֆթիւտիմ, պէնտէնիզ բէտէրինիզ կիտէլի պիր սաաթ կէճ-
միշ իտի :

Աւպէր .— Քէնտի էվիմիտէ տէ պիրիսինն խասթալանմը օլտուղընա տաիր
պիր սէօլ կէլտի՞ մի :

Ուշազ .— Եոգ էֆթիւտիմ . . . պիր շէյ սէօլլէվէթի :

Ուշազ .— Եոգ էֆթիւտիմ, Աւպէր քէֆիգի իլէ եալընըզ գաւտըգտա .

— Սէն Մի Պրէսքօլի պէպլէ հիշ պիր շէյ սէօլլէմէմիշ օլմասընա Նէ՞ մանա վէ-
րիրիլ :

Ռէֆիգի . — Էսէֆ իտէճէք պիր շէյ Եօգ . էկէր մատմագէլ Պրէսսօլըն քէյֆօիդ-
վիյ աղըր պիր շէյ օլա իտի Կթադիի բէտէրի գալգալ պիղգաթ պուրայա սիդի
սօրմաղա կէլմէյիպ , գըզը իլէ ուղրաշըր իտի . . . զաթէն գըզըղաշըն Եարասը
սըյընթըտան իպարէթ պիր շէյ իտի :

Ալպէր . — Պէնի Թէէմին իթալիյն ճիհէթլէ , թէյաշ իթմէյէճէյիմ :

Ֆիհագըզա Մարինին Եարասը տիւղէլմիշ օլուպ , անճագ պաշընտա պիրաշ
աղըր գալմը իտի : Ֆէրտասը կիւնիւ կէօյա քի թէլաշ իթմիշ կիպի , Մօրիս՝ մատ-
մագէլ Պրէսսօլըն իսթիֆսարը խաթըր զըմնընտա կէլմիշ օլտուղընտան , Լիւտօվիգ
մէրգուճա արգը թէչէքքիւր էյիտի . վէ Մօրիս տախի ութանմագընըն ալտանմըշ
օլան պիչարէ բէտէրին իֆատաթը վէֆնաքարանէսիսի իսթիմա էյիտի :

Մօրիս՝ Լիւտօվիգին խանէսինտէն չըգուպ , սօղրու Սիւրէն սօքաղընա կիթաի ,
Լարթիկ իլէ Վէրթիէյի էվտէ պուլտը . հէր նէ գատար Մօրիսին գուրմուշ օլաու-
ղը տուզագ մէմուլ իթտիքլէրի նէթիճէյի հասըլ իթմէլիշ իտի իսէ տէ , տիւշիւնի-
լէն թէտպիրին ուսթալըզըր վէ ճէսուրանէ պիր թէտպիր օլտուղընը պիլտիքլէրին-
տէն , Մօրիսի թէպրիքլէ պէրապէր .

Վէրտիէ . — Եիւզտէ սօգսան սօգուզ մուվաֆֆագ օլապիլի իտին . լաքին
իլէ թէրսիք գարըշտը :

Մօրիս . — Ալպէր տը Ժիսրէ օ արալըգ օրստա պուլընմամըշ ջիսա իտի , իշ
օլմուշ պիթմիշ իտի : Գըզ պիր տահա չըգամայանագ սուրէթտէ կէօլիւն իշինէ թօ-
բարլանըպ կիտիյօր իտի . . . լաքին սիգէ թէքթաը իտէրիմ քի , իլէրիտէ Եինէ մու-
վաֆֆագ օլուրըմ :

Վէրտիէ . — Սէն չարուզ սուրէթտէ պաշգա պիր թէտպիր տիւշիւն . Միշէլ
Պրէմօնըն ինկիլթէրրատա սապըր թիւքէնիյօր :

Մօրիս . — Ֆիքրիմ տաիմա մէշղուլ տըր . պիլէ գարարը օլան պիր քիմսէյի հէր
քէսին կէօղիւնէ պաթանագ սուրէթտէ ահմագճա մէյտանտան գալտըրմագ , վէ
սօնրա բօլիսի արգամըզա տիւշիւրմէք քեարը ագիլ տէյիլ տիր . ա՛սլա , ա՛սլա .
իլին իշինտէ ճիւպէթ սէօղլը օլմամալը . . . պէք Գաշ , պէք հաթիսէ տէնիլիպ կէչիւ-
մէլի . էկէրչի գուրնագճա պիր թէտպիր պուլանագ վէ էնճամընտա միւթթէհիմ օլ-
մայանագ սուրէթտէ պիր մագսատա նաիլ օլանաղըմա գանաաթ հասըլ իտէճէք
օլուր իսէմ , պիր իքինճի թէճրիւպէ տահա իտէճէյիմ պինապէրին պրուզընը քի
տիւշիւնէյիմ , ուլտուրայըմ , պէյնիմի Եօրայըմ տա պուլայըմ . սիգ տէ Եինէ տիւ-
շիւնիւնիլ . . . պիր քիշինին ազլընտան իսէ , իւշ քիշինին ազլը էվա տըր :

Վէրտիէ . — Սէն հիշ ճէրրահլըգտան անլա՞րմսըն :

Մօրիս . — Ճիւզի պիր մալիւմաթըմ վար . . . պէնիմ գատար հէր քէս պիրէր
բարչա ճէրրահլըգ պիլիլ :

Վէրտիէ . — Շու գաֆալարընըն թասընա իյնէ սաբլայսուրագ չօճուգլարընը էօլ-
տիւրէն մահուտ գարընըն տափասը խաթըրնտա՞ մը տըր :

Մօրիս . — Խաթըրմտա տըր . իյնէյի իքի քէմիյին արասընա սօգուպ գան չըգ-
մայանագ սուրէթտէ պէյնինէ սալտըրըրմը . վուգու պուլան վէֆաթ պէյն խաս-
թալըղընա համլ օլուընըր իմիշ :

Լարթիկ . — Էյ , պէնճէ պու տա պիր Եօլ տըր . հէմ գօյայ պիր թէտպիր
տիր :

Մօրիս .— Գօլա՛յ մը . իճրասընա պագալըմ . պէն մատմաղել Պրէսսօլըն գօ-
ճասը՝ մըյըմ քի , ույուտըղը զէման եանընա եագէաչապիլէյիմ . . . իճրասը գա-
պիլսիգ պիր թէտպիր :

Վէրտիէ .— Էյ զէհր գուլլանըլսա՞ :

Մօրիս .— Նաաչըն իւզէրինէ եաֆթա եաբըշաըրմագ տիմէք տիր : Զէհր գուլ-
լանըլաճագ օլսա տա , նա՞սըլ վէրէճէյիգ :

Լարթիկ .— Պէն տահա պաչգա պիր չէյ տիւշիւնիւյօրըմ :

Մօրիս .— Հա՞նկըսը :

Լարթիկ .— Բարմաղընա թաշ էվի զէհրլի պիր եիւզիւք գօյսագ . եիւզիւք
պիրագ սըգըշահագ օլսա , բարմաղը չըգար վէ զէհր իշէրի թէէսիր իտէր :

Մօրիս .— Օլմա՛գ . շիւնքի վէֆաթընտան սօնրա եիւզիւք չըգարըլտըգտա եէրի
պէլլի օլուր . . . պուենտան մաատա , եիւզիւյի վէրէն մէյտանա չըգար վէ միւթթէ-
հիմ օլուր . . . պաչգա պիր թէտպիր տիւշիւնմէլի :

44

Լարթիկ .— Տիւշիւնիւրիգ—տէյիպ , պիր միւտտէթճիք սուս տուրտըլար :
Պիրտէն պիրէ Մօրիս պաչընը էլինէ վուրուպ , քէմալը մէսէրրէթլէ .— Տիւ-
շիւնմէյինիգ , պուլտըմ :

Վէրտիէ .— Գապիլսի՛գ պիր չէյ մի :

Մօրիս .— Մուղայիրի . հաթթա բէք գապիլ :

Վէրտիէ .— Անլաթ պագալըմ :

Մօրիս .— Էվվէլա պէն տօլապը գուրայըմ պիթիրէյիմ տէ , սօնրա տա սիզէ
անլաթըրըմ . շիմտիլիք սէօյլէյէճէք տէ օլսամ , պիր էյիճէ անլայամագսընըգ :

Լարթիկ .— Պուլտըղընը թէտպիրին իճրասը գօլա՛յ մը տըր :

Մօրիս .— Հաթթա բէք միւշքիլ . լաքին պէնիմ ճանըմա միննէթ քի պաղը կէօ .
նա միւշքիլաթա թէսատիւֆ իտէյիմ տէ դալէպէ տէ չալայըմ :

Լարթիկ .— Տօլապը գուրտըգտան սօնրա , նազարիյաթտան ֆիլիլյաթանէ՞ գէ-
ման կէչէպիլրսին :

Մօրիս .— Իւք տէֆա Մ . Պրէսսօլըն խանէսինտէ թօբլանտըղըմըգտա իճրա ի-
տէպիլրիմ . . . եանի հաֆթանըն սօնուենտա :

Լարթիկ .— Զօգ պիր վագթ եօգ տիմէք :

Մօրիս .— Մարիճէ իշ պիրագ կէճ գալսա տա վագիֆէմ տէյիլ . մէսէլէնին ճա-
նը Սիմօնտա տըր :

Վէրտիէ .— Սիմօնըն իզինի Սէն—Մարթէն սօգաղընտաքի ճամէշույխանէյէ գա-
տար գօվալտըմ . լաքին օրատա գալտըմ . . . իլէրույէ վարամատըմ :

Մօրիս .— Կագէթալարտա իլան իթմէք կիպի պիր թէհրիւպէյէ գալգըմագ
տա գապիլը իճրա օլամագ . չօլբազըգ վէ իհթիյաթսըզըգ իթմիշ օլուրըգ . . . նէ
եաբալըմ պիլմէմ . . .

Վէրտիէ .— Արամալը , արամալը :

Մօրիս .— Եա պօշ եէրէ արայօր իսէ՛ք . . . հէր չէյի տիւշիւնմէլի :

Վէրտիէ .— Շու միւշքիւթըմըզը հալլ իթմէք իշիւն տէյիւ, վէ ֆազաթ միւշ-
քիւթըն էօնիւնիւ ալմագ իշիւն պիր թէտպիր վար կիպի կէօրիւյօրըմ :

Մօրիս .— Նէ՞ տիր օ թէտպիր :

Վէրտիէ .— Սախթէ պիր ագտը վէֆաթ ույտուրսա՛գ, եաբսա՛գ :

Մօրիս .— Օրաւարա հիշ գիհնինի եօրմա . . . օլամագ . . . պու եաբաճաղըն ագ-
տը վէֆաթը էճնէպի պիր մէմլէքէթտէ իպրագ իթմէկէ մէճպուր օլտուղըմըզտան ,
պիր թագըմ իմզալար , մէօհըլէր վէ թաոտիգնալէլէր լաղըմ տըր . հաթթա ինկիւ
թէրրա մէֆարէթինին պիլէ թաստիգի օլմալը . պուլնտան մաստա չուրասը տա
միւսպէթ տիր քի , բէամի էվրագը հագգընտա սախթէքեարլըզա քիմ քի գալգըշ-
մըլ իտէ , էնճամընտա էլէ կէշմիշ վէ մահվ օլմուշ տըր :

Վէրտիէ պիր տէրէճէ հիտտէթլէ .— Էօյլէ իտէ Սիմօնը պու պագալըմ . չիւնքի
Արման Տարվիլին միրասընը էլէ կէշիրմէլի , չարէ եօգ :

Մօրիս .— Օ միրասը էլէ կէշիրմէլիմիգէ աղա չիւպէէ իթմէլինիգ . պէնիմ եըլս
տըղըմ եիւքսէք տիր . . . էլպէթթէ քի պիր կիւն պիթթէսատիւֆ չու հալը միւշ-
քիւթէն վէ էնտիշէտէն գուրթուլաճաղըզ . . . հէլէ պիր քէրրէ չու Մարի Պրէսսօլ-
տան գուրթարալըմ սիգի տէ , սօնրա տա Սիմօնըն իյճապընա պագարըզ . . . միւս-
թանթիգ Մ. Բօլ տը ժիպրէ թարաֆընտան Վալանթին Տարվիլէ խիթապ օլուան
թէհտիտաթ հագգընտա սէօյլէտիլէրիմ իշիւն հիշ պիր չէյ տիւշիւնտիւնի՛գ մի :

Վէրտիէ .— Պէն տիւշիւնտիմ :

Մօրիս .— Նա՞սըլ :

Վէրտիէ .— Միւսթանթիգին օլ պապտէքի թէչէպպիւսաթընտան հիշ պիր սէ-
մէրէ հասըլ օլամայաճաղընա գանի օլտըմ :

Մօրիս .— Պու սահի՛հ մի տիր . միւսթանթիգ գօնսօլաթօլարըն քեաֆֆէսինէ
միւրաճաաթ իտէպիլիւր վէ մալիւմաթ իսթէլէպիլիւր . պիգիմ Լօնտրատաքի գօնսօլ-
սըմըզ իտէ , Արման Տարվիլի թանըմըլ օլմալը տըր :

Վէրտիէ .— Պու խուսուսա տաիր Միշէլ Պրէմօն պանա մէքթուպընտա թաֆ-
սիւաթ վէրմիշ տիր . . . օ՛ օրաճա լաղըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իթմիշ տիր .
օ ճիհէթլէ գօրգաճագ հիշ պիր իշ եօգ տըր :

Մօրիս .— Հէր հալտէ սիգ Մ. Բօլ տը ժիպրէտէն էվվէլ տալրանմալըյըզ .
պիգ Արման Տարվիլին միրասընա գօնտըգտան սօնրա , վարսըն օ պէյէնտիյինի
եաբսըն .— Մուախսարէն միւսլահասալը տէյիշթիրէրէք .— Կէչէն ագչամ Օրէրա
պալօսընտա սիյահ տօմինօլը վէ գըրմըզը մամզըլը գարը հագգընտա պիլմէլէրէք սի-
գէ մալիւմաթ վէրմիշ օլան իքի շախսը իսթէտիյինիգտէ էլէ կէշիրէպիլիւրմիյիգ :

Վէրտիէ .— Կէշիրէմէյիգ :

Մօրիս .— Նիշիւն :

Վէրտիէ .— Օ ատամլար էսկի իգամէթ կեահլարընը պրճգմըլլար . չիւնքի պիր
տահա կէօրէմէտիմ :

Մօրիս .— Թէէսաիւֆ օլուներ . . . նիհայէթ իհթիյաթլը տալրանալըմ , վէ
տուրմագսըզըն ուզրաչալըմ—տէյիւ , իւշ չէթիլէր եէքտիկէրինտէն այրըտուր :

Մ. տը ժիպրէ մէմուլ իթմէտիլի պիր գէմանտէ Լիւտօմիգ Պրէսսօլըն գարըսը

օլմուշ օլան Վալանթին Տարվիլ իլէ եիւզէշտիքտէ , զիհնինտէ էգ սէրի նէվ պիր
թագըմ քէտէրնաք խաթըրէլէր թէվէլիւտ իթմիշ տիր . եիւզիւնտէն նիչէ նիչէ
էլէմ վէ քէտէր կէօրմիւշ օլտուղը էսկի մաշուգէսի հագգընտաքի ղարազ ու նէֆ.
սանիյէթի եէնիտէն ուլանմազլա պէրապէր , միւնասէպէթսիզ պիր սուրէթտէ գաթ
օլունմըշ օլան րապըթաի ալագանըն էսէրի օլարագ տօլմուշ օլան չօճուղը արալըպ
պուլմագ արզուսըլա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ սուզան օլմաղա պաշլամըշ իտի :

Պինաէն ալէյհ , Մ. Լիւտօվիգին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա , գըզընը
պուլուպ էլէ կէչիրմէկէ վէ Վալանթինտէն ինթիգամ ալմաղա եէմին իթմիշ իտի :

Կէճէլէր կէպէ տիր , թապիրինտէ , օ կէճէ սապահա գատար ուլուլմայըպ ,
եիրմի իւշ սէնէտէն պէրու քէնտի հիւսնի րիգասըլա վաթանընը թէրք իտիպ կիթ .
միշ օլան Արման Տարվիլին իզինի պուլմագ չարէլէրինի , վէ պու ուղուրա նէ տէ .
րէճէ միւշքիլաթա ուղրայանաղընը վէ ղալէպէ իթմէք իչիւն նէ գատար վագթ սա .
վաշանաղընը , վէ Արման Տարվիլին Պրանսատան չըգտըգտան սօնրա նէ՞րէյէ կիթ .
տիյինի , էվրօքանըն հա՞նկը ճիհէթինտէ , հա՞նկը չէհրինտէ , վէ եախօտ հա՞նկը
քէօշէտէ գալտըղընը , վէ սաղ օլուպ օլմատըղընը տիւշիւնմէքտէ վէ մուվաֆֆագ
օլանաղընա ասլա իւմիտ իթմէյիպ , մամաֆիհի հէր վէճհ իլէ չալըշանաղընը գուր .
մագտա իտի :

Մ. սը Ժիպրէնին զիհնինի մէշղուլ իտէն մէսէլէ պաշլըմա գըզընը պուլմագ
մատտէսի օլմայըպ , չու սըրատա , էն զիյատէ օղու Ալպէրին՝ Վալանթինին գոզը .
նը սէվմէքտէ օլմասընտան գօրգմագտա , վէ օղուընը գալպինին հէր ճիհէթինէ
գուլվէթլի քէօքլէրինի սալտըրմըշ օլան բաք վէ չէտիտ պիր մուհապպէթի նէ՞ վէճհ
իլէ օ գալպտէն չըգարմագ իգթիզա իթտիյինի , վէ չու մուհապպէթի չըգարմաղա
գալըշանագ օլսա , գալպին պիւսպիւթին գըրըլըպ գըրըլմայանաղընը տիւշիւնիւպ
տուրմագտա իտի :

Օղու Ալպէրի բէք ալա թանըտըղը ճիհէթլէ , իսթիգամէթը հալ վէ խիւլուսը
գալպինի թագտիր էլէտիյի կիպի , զիյատէ մուաննիտ օլտուղընը տախի պիլիր իտի :
Օ Ալպէր իլք տէֆա օլարագ վէ քէմալը չիտտէթլէ ճան ու կէօնիւլտէն օ գըզըն .
ղաղա մէյլ վէրմիշ օլտուղը ճիհէթլէ , չու մէյլինտէն գօլայնա վազ կէչիպ կէչէմէ .
յէճէյի , վէ օ մասուլմէնին իսէ Վալանթինին գըզը օլմագտան սալգա պիր գապա .
հաթը օլմատըղը խուսուսարընը վէզնը իտրաքէ վուրմագտա , վէ ֆագաթ մուվա .
ֆըզը մասլահաթ կէօրմէմէքտէ իտի : Տիկէր թարաֆտան տախի , պիր վագթ
քէնտի մաշուգէսի օլան Վալանթին Տարվիլ կիպի պէտնամ պիր գարը իլէ գարա .
պէթ բէյտա իթմէկէ Ալպէրին հիշ պիր վէճհ իլէ րագը օլմայանաղը ֆիքրինէ ղա .
հիպ օլմագտա իտի :

Շու տիւշիւնէլէր իլէ պիւթին կէճէ ուլուլմայըպ , սապահ էրքէն Արման
Տարվիլի հէր թարաֆտա արամաղա , վէ օղու Ալպէրին՝ Մարի Պրէսսօլա օլան
ալզընը ղաիլ իթմէնին չարէսինի պուլմաղա գարարը գաթի վէրէրէք խանէսինտէն
չըգըպ , մահալը մէմուրիյէթինէ կիթտի վէ օրատա տախի տէրին տէրին տիւշիւն .
մէկէ պաշլատը : Վալանթինին բէտէրի ա՞ն ասըլ Շալօնը օլտուղընը պիլտիյինտէն ,
քէօշէսի րէսմի տամղալը պիր քեաղըտ ալըպ , Արման Տարվիլին իգամէթկեանընը
պիլիպ պիլմէտիյինի Շալօն գայմագամընա սիւվալ իթտիքտէն , վէ մէքթուպընը

ճէվապընը ալտըգտա , իճապընա պագաճաղընը դարարաշտըրտըգտան սօնրա , բօ-
լիս միւտիրինի ճէլա իլէ , Բէր Լաշէզ վէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղը ճինայէթլէրի հազ-
գընտա թափսիլաթ ալտը , վէ ագլամ սասաթ պէշտէ էվինէ ավտէթ իթտի :

— Օղլում կէլտի՞ մի :

Խըզմէթճի . — Էվվէթ էֆէնտիմ :

Միւսթանթիզ . — Օտասընտա՞ մը տըր :

Խըզմէթճի . — Օտասընտա . եաթըյօր :

Միւսթանթիզ . — Եաթըյօր մը՞ . խասթա՞ մը տըր :

Խըզմէթճի . — Խասթա տէնէմէզ . խաֆիֆճէ պիր գազա սավուշտըրմըշ , քէյֆ-
սիզ . պիր շէյ տէյիլ : Բէճա իթտի քի խէշրիֆինիզտէ տէրհալ օտասընա կիտէ-
սինիզ :

Միւսթանթիզ Էրօ սէօգիւնիւ իշիթիւ իշիթմէզ հէման օղլունըն օտասընա
սէյիրթտի : Իշէրի կիրտիքտէ , Ալպէրին եաթաղը ետնընտա օթուրմագտա օլան
տօսթը թօրխանէ զապիթի այաղա գալըզպ սէլամ վէրտի :

Ալպէր կիւլէ կիւլէ էլինի բէտէրինէ ուզաթտըգտա , Մ. տը ժիպրէ հազըզա-
թէն աղըր պիր շէյ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իտիպ , վէ ֆագաթ եինէ թէ-
լալը հալ իլէ . — Նէ՞ օլտուն , օ՛ղլում :

Ալպէր . — Պիր շէյ տէյիլ . պուզըն իւզէրինէ տիւտիմ . տահա տօղրուսը կէօ-
լիւն իւզէրինտէ պուզ գըրըլտը իշինէ տալտըմ : Շու մէվսիմէ նազարէն պիրազ սօ-
ղուգճա կէլտի , պուենտան իպարէթ . պիրազ տա օմուզըմ ինճինտի :

Միւսթանթիզ . — Պիրազ թէհլիքէլի շէյլէր կիպի կէօրիւյօրըմ :

Ջապիթ . — Թէհլիքէլի օլապիլիր իտի , լաքլին օլմատը . հաթթա պիր էյիք տէ
հասըլ օլտու . . . չիւնքի պու գազա պիրինի էօլիւմտէն գուրթարտը . . .

Միւսթանթիզ . — Քիմի՞ :

Ջապիթ . — Կիւզէլ վէ կէնճ պիր գըզը :

Միւսթանթիզ . — Կէնճ պիր գըզը՞ :

Ալպէր . — Օէնին թանըտըղըն պիր գըզ — տէյիպ , վուգուրի հալի պէրթաֆսիլ
հիքեայէ էյլէտի :

45

Մ. տը ժիպրէ՝ Մարի Պրէսսօլ իլէ վալանթ ինին իսմլէրինի իշիթտիքտէ ճանը
սըգըլըպ .

— Վէնսէն գօրուսընտա օ գատընլար իլէ պուլուշմանըզ մուգարրէ՞ր մի իտի :

Ալպէր . — Ա՛սլա . թէսատիւֆի պիր շէյ . պիլիրսին եա , տօսթըմ Օգթավը
կէօրմէկէ կիթմիշ իտիմ . . . կէօլիւն իւզէրինտէ գըզագլա գայմագըղը թէքլիֆ իթ-
տի . . . պէն տէ գապուլ իթտիմ . չիւնքի գըզագլա գայմագըղը սէվէրիմ : Օրատա
մեմտամ Պրէսսօլ իլէ գըզընը վէ Մ. Մօրիս վասսէօրի բասթ կէլտիմ :

Մօրիս վասսէօր նամը Մ. տը ժիպրէնին նազարը տիգգաթընը ճէլա իտիպ .

— Մօրիս վասսէօր մի՞ :

Ալպէր . — Էվվէթ , Մ. Պրէսսօլըն ճէմիյէթինտէ պուլունմըշ օլան պիր տէ-
լիգանլը :

Միւսթանթիգ .— Օ ատամ նէ՞ իլէ մէշղուլ տըր :

Ալպէր .— Կաղէթածը տըր գանն իտէրիմ :

Միւսթանթիգ .— Հա՞նկը հէքիմ սէնի թէտավի իթտի :

Ալպէր .— Օգթավըն ճէլպ իթմիշ օլտուղը ասքէրի պիր հէքիմ իտի : Էհէմմի-
յէթ վէրմէտի . պիր գաշ կիւն զարֆընտա կէշէճէյինի պէյան իթտի . մէմուլ իտէ-
րիմ քի , Մ . Պրէսսուրն կէլէճէք տէֆաքի միւսամէրէսինէ կիտէպիլիրիմ :

Մ . տը Ժիպրէ գաշլարընը չաթտը :

Ալպէր բէտէրինին շու հալինի կէօրտիւքտէ .— Նէ՞ն վար , բէտէրճիլիմ . Պը-
րէսպօր Փամիլեասընտան պահա իթտիլիմ կիպի ճանըն սըգըլըյօր :

Ալպէրին եանընտա տօսթը Օգթավ թամիլիէ պուլընմամըլ օլսա իտի , շու
սէօգիւն թաֆսիլաթընա կիրիշէճէքտի :

— Օ Փամիլեա իլէ պու տէրէճէ միւնասէպէթտէ պուլընմանտան խալըլը պիր
նէթիճէ չըգմայաճաղընա էմինիմ :

Ալպէրին պէնզի աթտը :

Միւսթանթիգ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Հաթթա իսպաթը տա մէյտանտա
Վէնսէն գօրուսընտա օ Փամիլեայա բասթ կէլմէնիզ սէնին իշիւն շիմտիլիք խալըլը
օլմատը :

Ալպէր .— Ճի՞տտէն մի սէօյլէյօրսընըզ :

Միւսթանթիգ .— Ղայէթ ճիտտէն :

Ալպէր .— Սէ՞ն տէ մի պաթըլ իթիգատլարա բիայէթ իթմէկէ պաշլատըն :

Միւսթանթիգ .— Խա՛յր . լաքին ալէմտէ գատէմսիզ վէ ուղուրսըլ ատամլար
պուլուլտըղընա գանմըլըմ :

Օգթավ թամիլիէ սէօգէ գարըլըպ .— Պալգագըն տա ֆիքրի պու մէրքէգտէ
իտի . շու մուհարրիբի մէշղուր , շու վաքըանիւվիսը պէնամ , ուղուրսըլըզ տէնիլէն
շէյէ ինանըր իտի :

Պու միւպահասատան Ալպէր ասլա խօշլանմատըղընտան , սէօղիւ քէսմէկէ գալ-
գըլըպ .

— Արթըզ եաթագտան գալգաճաղըմ :

Միւսթանթիգ .— Իհթիյաթսըղըզ իթմիշ օլմա՛գմըսըն :

Ալպէր .— Ա՛սլա . չիւնքի բէք էյի իմ . . Օգթավ եէմէյի պուրատա եէյէճէք
էիպէն տէ սիգին իլէ սուֆրայա օթուրաճաղըմ . . ալճըլար կիպի գարնըմ աճըզ-
մըլ , հէքիմ տէ բէրհիզ գօյմատը—տէյիւ , այաղա գալգտը , քէնտի քէնտիյէ կի-
յինտի :

Կիւլէրէք սէօյլէյէրէք եէմէքլէրինի եէտիլէր . սաաթ տօգուզա տօղրու Օգթավ
բուխաթ թալէպ իտիւ , Վէնսէնէ կիթտի :

Մ . տը Ժիպրէ իլէ օղու Ալպէր եալընըզ գալտըզլարընտա , Ալպէր .

— Իշթէ չիմտի եալընըզ . Պրէսսուլ Փամիլեասընտան տօլայը սէնին պանա
սէնյլէյէճէք պաղը սէօղլէրին օլմալը :

Միւսթանթիգ .— Վար տըր . հաթթա սէօյլէյէճէքլէրիմ . Ղայէթ էհէմմիլէթլի
տիթ . լաքին գանն իտէրիմ քի , պաշգա պիր կիւնէ պրաքմաթ խալըլը օլուր :

Ալպէր .— Նի՞ջիւն պաշգա կիւնէ պրաքմալը :

Միւսթանթիգ .— Տահա զայիֆսին , տահա իսթիրահաթ իթմէկէ միւհթաճսըն . . . պու ագչամ եաթ տա բահաթճա ույգուըն ույու . եարըն եինէ կէօրիւչիւսիւգ :

Ալպէր .— Սէնին միւթէրէտտիւտ հալլէրինտէն գօրգույօրըմ . . . թէրէտտիւտ իթմէքտէն իսէ , հագըգաթը հալի սէօլէմէք հէր հալտէ էվլա տըր . . . պէնիմ արթըգ չօճուգըղըմ սավմըչ օլտուղընը պիլիրսին . . . հէր նէ գատար եաչըմ քիւչիւք իսէ տէ , ագլըմ թամ տըր . . . զիհնինի մէշղուլ իտէն շէյ հէր նէ իսէ աչըգ պչըգա սէօլէ :

Միւսթանթիգ .— Սէօլէյէճէք օլսամ քէտէր իտէճէքսին , չօգ քէտէր իտէճէքսին :

Ալպէր .— Օ քէտէրէ տէ թէհամմիւլ իտէրիմ . . . չիմաթտէն անլայօրըմ քի , Մարի Պրէսսօլը սէն սէվմէյօրսըն :

Միւսթանթիգ .— Ալլահ շահիտ քի , օ պիչարէ գըզըղազ հագգընտա հիչ պիր զըտտիյէթիմ եօգ տըր . . . հաթթա տէրէճէի նիհայէպէ պանա խօշ կէօրիւչիւսիւշ տիր :

Ալպէր .— Տիմէք օլուր քի , սէօլէյէճէյին սէօզլէրին Մարիյէ շուսուլի եօգ տըր :

Միւսթանթիգ .— Վար տըր :

Ալպէր .— Ալլահ աչգընա մէրամընը անլաթ , ճանըմը չըգարըյօրսըն . պիլիրսին քի Մարի Պրէսսօլը սէվէրիմ . . . սէվտիյիմի սանա պէյան իթմիյիմ տիր . . . օ գըզըղազտա նէ՞ գապահաթ կէօրիւյօրսըն . . . անլամալըյըմ . . . իսթէրիմ անլամագ :

Մ. տը ժիպրէ՝ օղլունըն խէլէճանընը միւշահէտէ իթմէքլէ , քէտէրը ագիմ հիթս իտէրէք , պիր միւտտէթճիք սիւքիւթ իթաի վէ նիհայէթ իյի օղլունա աչմաղա գաւար վէրտի :

Ալպէր .— Նի՛չիւն սիւքիւթ իտիյօրսըն , նի՛չիւն ճէվապ վէրմէյօրսըն , նի՛չիւն թէրէտտիւտ իտիյօրսըն . տիմէք քի սէօլէյէճէյին շէյ զայէթ տէհէթլի պիր շէյ տիր :

Միւսթանթիգ պաչընը գալտըրըպ , կէօզլէրինի օղլունըն եիւզիւնէ տիքտի , վէ քէտէրի պիր հալ իլէ .— Տիմէք քի պու գըզը Փէվգէլատէ սէվիյօրսըն . . .

Ալպէր .— Էվվէթ , ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ , վէ օնսըզ պու ալէմը Փա. նիտէ պախթիյար օլամայաճաղըմը անլայօրըմ :

Միւսթանթիգ .— Սէն չօճուգ տէյիլիմ տիյօրսըն ամմա , չօճուգ կիպի սէօզլէր սէօլէյօրսըն . . .

Ալպէր .— Էկէրչի Մարի իլէ էվէնմէյէճէք օլուր իսէմ էօլէճէյիմ :

Միւսթանթիգ .— Աչգ ու մուհապպէթտէն քիմսէ էօլմէզ . զահմէթ շէքիլիր , քէտէր հիսս օլունըր վէ Փադաթ էօլիւնմէզ . էն շէտիտ եարալար , հաթթա տիւս գէլէճէյի մէմուլ օլմայան եարալար , գուրուրլար գաբանըրլար :

Ալպէր .— Պէնիմ եարալարըմըն գաբանաճաղը եօգ , պէնիմ եարալարըմըն գա. նը ագտըգճա ագաճագ , վէ պէն տէ աճըրարընը տույմամագ իչիւն էօլիւպ կի. տէճէյիմ :

Միւսթանթիգ .— Պօշ պիր ֆիր . սէն տիւզճէ սայըգլայօրսըն . Պու պիր նէօ-
պէթ տիր քի , էլպէթթէ չարուգ կէչէր :

Ալպէր .— Պէնիմ նէօպէթիմ կէչմէյէճէք տիր . . . իօթէմէմ տէ քի կէչսին :

Միւսթանթիգ .— Պու կիւնտէն իթիպարէն Մարի Պրէսսօլտան վազ կէչմէք ,
Մարի Պրէսսօլը ունութմազ լազըմ կէլտիյինի սանա պէյան վէ թէֆհիմ իտէճէք
օլուր իսէմ նէ՞ եարարսըն :

Ալպէրին պէնզի էօլիւ պէնզի կիպի սօնուպ .— Մարիի կէօրմէքտէն վազ կէչ-
մէք մի :

Միւսթանթիգ .— Հէմ վազ կէչմէք վէ հէմ տէ գաթիէն ունութմազ :

Ալպէր .— Սէօյլէտիյինի տիւշիւնմէքսիզին սէօյլէյօրսըն . . . սէօյլէտիքլէրին գա-
պիլը իճրա օլմատըղընը սէն տէ պիլիրսին :

Միւսթանթիգ .— Պոււնըն իլէ պէրապէր , պէօյլէ օլմազ լազըմ կէլիր :

Ալպէր .— Պէօյլէ օլմա՞զ մը լազըմ կէլիր :

Միւսթանթիգ .— Եվվէթ :

Ալպէր .— Լաքին նի՞չիւն պէնի պու գատար մուազգապ իտիօրսըն . . . նէ՞ սէ-
պէպէ մէպնի կէօյնիւմիւ պէօյլէ գըրըյօրսըն . անլաթ տա , պէն տէ նիչիւն ճէֆա
չէքտիյիմի պիլէյիմ : Մարի՝ պիր էհլի ըրզ քիմսէնին աչգ ու սէվտասընա չայէսթէ
օլմայան պիր գըզ մը տըր :

Միւսթանթիգ .— () գըզճըզազը հիշ պիր վէճհ իլէ թահգիր իտէմէմ . . . պէն-
ճէ , կէօյտէքի մէլէքլէր միսպի բաք վէ պիկիւնահ տըր :

Ալպէր .— Մատամ քի սէվիւմէկէ լայըգ պիր գըզ տըր , նի՞չիւն սէվմէմէ մանի
օլույօրսըն . . . բէտէրի նամուսըն՞զ պիր քիմսէ մի տիր . . . մալիք օլտուղը սէրվէթի
չալմը՞ մը տըր . . . թաշտըղը նամ քիրլէնմի՞շ պիր նամ մը տըր . քէնտիսի էսնաֆ
վէ պիզ իսէ ասըլգատէ սընֆընտան օլտուղըմըզ իչիւն մի տիր քի մէրգուլմէ իլէ
էվլէնմէքլիյիմի միւնասիպ կէօրմէյօրսըն :

Միւսթանթիգ .— Պէօյլէ պիր ֆիրէ գահիպ օլմազ ագըլսըզլըգ տըր . պու
միսիլիւ էֆքեարտա պուլուհնաճազ օլսամ , սէնին պանա հիւրմէթ վէ ըրայէթ վէ
իթաաթ իթմէմէկէ հագգըն օլսպիլիր . ինսանըն հայսիյէթի քէնտի շախսընտա օլ-
մազ լազըմ կէլիր . էճտատընըն հայսիյէթի քեար իթմէզ . . . պէնճէ , պէն նէ ի-
սէմ , Մ . Պրէսսօլ տա օ տըր . քէնտիսինի բէք միւթէպէր տէյու թանըմըլ օլտու-
ղըմ վէ ըրայէթը ումուլիյէյէ մազհար օլտուղընը պիլտիյիմ իչիւն , հագգընտա հիւր-
մէթը մախսուսէմ վար տըր . . . Մ . Պրէսսօլ իլէ գարապէթ բէյտա իթմէք միւմքին
օլսա , պէնճէ մուհիպը թէնէզզիւլ տէյիլ , ատէթա իֆթիխար տըր . Լաքին չի չարէ
քի , պէօյլէ պիր գարապէթ գապիլ տէյիլ :

Ալպէր .— Պէնի չըտըրթաճագսըն , պա՛պաճըղըմ . պանա պիր մուամմա տըր
ոէօյլէյօրսըն , վէ ֆազաթ հալլինէ մէտար օլսպիլէճէք էսպապը կէօսթէրմէյօրսըն :
Մարի Պրէսսօլըն միւթէպէր պիր քիմսէյէ չայէսթէ պիր գըզ օլտուղընը , վէ բէտէ-
րի իլէ գարապէթ բէյտա իթմէք մուհիպը իֆթիխարըն իտիւկինի իթիրաֆ իտիօր-
սըն , սօնրա տա շու գարապէթին միւմքին օլմատըղընը իտտաա իտիօրսըն . սէնի
տիւնէտիքճէ , աճապա ֆէնա պիր ըույա՞ մը կէօրիւյօրըմ տէյու չաշըրըպ գալըյօ-
րըմ . չիւնքի , պարիտանէ վէ գալըմանէ սէօյլէտիյին սէօզլէրտէն հիշ պիր շէյ ան-
լայամայօրըմ , վէ պու միւպահասալարա պիր սէպէպ տէ կէօրմէյօրըմ :

Միւսթանթիգ .— Պէնի տինլէ , օղլում . տինլէ տէ , սօնրա մէօլէյի սէն հիւքմ էթ :

Ալպէր .— Սէօլլէ' , պա'պաճըղըմ , սէօլլէ . հայաթ վէ երաթտ մէմաթըմ հաք-
զընտա վերիլէճէք պիր հիւքմ մագամընտա սէօզլէրինէ պէքլէմէքտէյիմ :

Միւսթանթիգ .— Եկէրչի խաթրընտա գալտը իսէ , պուռտան պիր գաչ կիւն
մուգատտէմ Մ . Պրէսսօլըն կէօնտէրմիշ օլտուղը մէքթուպը սանա թէսլիմ իթտիյիմ
վէ սէնին տէ մէրգուճըն գըզընը սէվտիյինի պանա սէօլլէտիյին սըրուտա , իւք տէ-
ֆա օլարագ հիսս էյլէտիյին մէյլտէն սագընմագլըղընը սանա թափսիյէ էյլէտիմ , վէ
սէնի իքքեաթ իթմէք իւմիտիյլէ , կէնըլիյիմ զէմանընտաքի պիր սէրկիւզէթիմի սա-
նա հիքքեայէ էյլէտիմ :

Ալպէր .— Եվվէթ , խաթրըմտա տըր . սէնին էհլի ըրզ գըյաս իտէրէք մէյլ
վէրմիշ վէ սէվմիշ օլտուղըն գըզըն ըհլի վէ պէտնամ , վէ հէր ֆէնալըղըն , վէ
հաթթա քէնտի մահսուլը օլան պիր չօճուղը թէրք իթմէք կիպի պիր ճինայէթին
պիլէ իքքաթընա միւգթէտիր պիր գըզ օլտուղընը նակէհան անլատըղընը հիքքեայէ
իթտին . . . պէն տէ տինլէտիքճէ տէհէթիմտէն տօնտըմ գալտըմ :

Միւսթանթիգ .— Ելպէթթէ շուրասը տա խաթրընտա գալմը տըր քի . Պը-
րէսսօլ ֆամիլեաթընը թանըմատըղըմ , վէ խայլը միւտտէթտէն պէրու ճէմիյէթ ի-
չինէ կիրմէտիյիմ իչիւն , տալէթլի օլտուղըմ միւսամէրէի շէպանէտէ պուլընմագ
իսթէմէտիմ , վէ մահգա սէնին խաթրըն իչիւն կիթտիմ :

Ալպէր .— Պու տա խաթրըմտա գալմը տըր . հաթթա օ ճիհէթտէն տօլայը
էլան միւթէլէքքիւրիմ :

Միւսթանթիգ .— Օ էվէ կիթտիմ , հէման էվ խալգընտան օլմագ իւզրէ գար-
չըմա պիր ճանափար , պիր աճայիպ մախլուգ չըգտը . նէ տէրէճէ հայրէթ վէ տէհ-
չէթէ տիւչար օլտուղըմը , պիր քէրրէ սէն թէսափվուր էթ . սէն քի' օ էվին խալ-
գըյա գարապէթ բէյտա իթմէք իսթէյօրսըն :

Ալպէր .— Պիր ճանափար մը' , պիր զարիպ մախլուգ մը' :

Միւսթանթիգ .— Չանն իթմէ քի շու թապիրիմ միւպալաղալը տըր . . . պիր
վագթ սէվմիշ օլտուղըմ օ պէտնամ վէ բըրվայ գարը գարչըմա չըգտը . . . օ զէ-
ման իսմի վալանթին Տարվիլ իտի . պու կիւն մատամ Պրէսսօլ թէսիյէ օլուընյօր
. . . Մարինին վալիտէսի :

Ալպէր հիտտէթլէ այաղա գալգտը , վէ ելտըրըմ չարմըզ կիպի թէքրար սան-
տալիյէսինին իւզէրինէ տիւլիւպ , վէ էլինի սինէսինէ կէօթիւրիւպ .— Մարի' . . . օ
գարընըն գըզը' մը—տէյիպ , պաչընը աստը վէ աճը աճը աղլամաղա պաչլատը :

Միւսթանթիգ .— Սէնին թէսափվուր իթտիյին չիքքեահըն գապիլը իճրա օլմա-
տըղընըն սէպէպիինի չիմտի անլատըն մը , օղլում . . . Մարիյի պիր տահա կէօրմէ
մէք վէ ունութմաղա չալըչմագ լիւզուճընը չիմտի ֆէհմ իտիյօրմընըն :

Ալպէր .— Շու հալտէ մահքիւմ օլտում պիթտի . Մարի տէ պէնիմ իլէ պէրա-
պէր մահքիւմ օլտու սայըլըր . . . հէր նէ գատար քէնտի բաք վէ աֆիֆ պիր գըզ

իսէ, վարիտէսի զատտար պիր գարը իմիշ . . . շու մէլէքսիմա գըզ, խաին վէ րէ, զիւ վէ րըսվայ պիր գարըտան տօղմուշ տըր տէյու, մուէպպէտէն պիրպիրիմիդտէն այրըմագ ինապ իտիյօր . . . պէօյլէ հագգանիյէթ, պէօյլէ ատալէթ մի օլուր . ա. նալարըն իշէտիքլէրի գապահաթլարըն մէսուլիյէթինի չօնուգլարա աթֆ իթմէք, վէ ճէզասընը անլէրէ չէքտիրմէք մուվաֆըզը ատալէթ մի տիր . . . հաշա՛, սիւմմէ հաշա . . . ապա գապուլ իթմէմ :

Միւսթանթիգ . — Ալպէր . . .

Ալպէր . — Էվվէթ, գապուլ իտէմէմ. հաշա, սիւմմէ հաշա . պիր վարիտէնին այպը իշիւն գըզընըն երւզիւնին գըզարմասը, հիշ պիր վագթ ինապ իթմէգ . . . պուռնտան մաատա, շու վարիտէ, վարիտէ օլալըտան պէրու նաիմ վէ բէշիման օլ. մատըլը, վէ օնտան պէրու քըզ ու վագարը եէրինտէ պիր էօմր կէշիրիպ գէմանը ժազինին այպընը էօթմէմիշ օլտուղը նէ՞ մալիւմ :

Միւսթանթիգ . — Շու միւթալաանը գապուլ իթտիմ. վէ ֆագաթ շու հալտէ հիշ օլմագ իսէ, պէնիմ չօնուղըմը նէ՛ եաթմըշ օլտուղընը պանա սէօյլէմէլի տէյի՞լէ մի իտի . չօնուղըմը պանա վէրսին տէ աֆվ իտէյիմ :

Ալպէր . — Սէն քէնտինտէն օ չօնուղը իսթէտի՞ն մի :

Միւսթանթիգ . — Էվվէթ :

Ալպէր . — Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

Միւսթանթիգ . — Գարտաշը Արման Տարվիյին չօնուղը ալմըշ օլտուղընը իֆա. տէ իթտի :

Ալպէր . — Շու իֆատէսինին սահիհ օլմատըղընա էլինտէ պիր իսպաթ վա՞ր մը տըր . նիշիւն ինանմագ իսթէմէյօրսըն :

Միւսթանթիգ թէաճճիւպ վէ թէլաշ իլէ . — Սէն պու գարըլը ատէթա վիգա. յէ իտիյօրսըն :

Ալպէր . — Պէն վիգայէ իթմէյօրըմ . . . պէլքի տէ սէօյլէտիյի սահիհ տիր տի. յօրըմ . . . պուռնտան մաատա շուռու տա իտտաա իտիյօրըմ քի, քէնտիսի նէ գա. տար գապահաթլը օլուր իսէ օլսուն, գըզը սուչսըզ տըր, պիկիւնահ տըր . . .

Միւսթանթիգ . — Շու իֆատէ վէ պէյանաթըմը տինլէմիշ օլտուղըն հալտէ, երինէ Մարի իլէ էվլէնմէքլիյի թէսապվուր իթմէկէ ճէսարէթ իտիյօրմըսըն :

Ալպէր . — Նիշիւն իթմէյիմ. սէվմէքտէ օլտուղըմ գըզ՝ հիշ պիր հագարէթէ չայէսթէ տէյիլ տիր . հէմ սանա վէ հէմ տէ պանա լայըգ պիր գըզ տըր :

Միւսթանթիգ . — Տիգգաթ էթ, Ալպէր, հիւքիւմէթը բէտէրանէմէ գարըլը իս. եան իտիյօրսըն :

Ալպէր . — Պուռնա իսեան տէնիլէմէգ . . . պու պիր բէնա տըր . քէմալը թէվա. զու իլէ իսթիրհամ իտիյօրըմ . . . հագգանիյէթի էլտէն պրա՛գմա : Մուէպպէտէն սէվմէճէյիմէ ահա ու բէյման իթմիշ օլտուղըմ Մարիյի պիր տահա կէօրմէմէք, վէ Մ. Պրէսսօլըն էվինէ կիթմէքտէն ֆէրալէթ իթմէք, օ էհիլ քըզ զաթըն զիհինէ պիր թագըմ վէսվէսէլէր տիւլիւրմէք տիմէք տիր քի, թապիի շու վէսվէսէսինի տէֆ իթմէք ագմինէ տիւլէճէք, վէ նիհայէթ տէհէթլի մալիւմաթլար իսթիհսալինէ մու. վաֆֆագ օլանագ տըր . պէօյլէճէ, Վալանթին Տարվիյին գապահաթլը օլտուղընա տարի էլինտէ սաղլամ պիր տէլիլ հէնուգ պուռնուսատըղը հալտէ, օ պիկիւնահ ա.

ամսնըղաղն սասաթէթը հալին մահճ ձւ զտիլ իթմիլ օլանաղարն . հաղգարդ պիր մուսմէլէ տիր պու . պէնն պէօլէ պիր հաղգարդը խնասընա մէնպուր իթմէլին :

Միւսթանթիգ . — Նէթիճէղի նէ օլուր իսէ օլուան . պէն հէր հալաթ գաթը միւնասէպէթ իթմէլին :

Ալպեր . — Տէսէնէ քի մէնյուս օլայլմ պիրթէլին :

Միւսթանթիգ . — Մէնյուսթէթ , ֆիքրին զապթընտան նէլթ իտէր . պէն իգ սէ , պէնն մէթին պիր ֆիքրէ սահիպ օլմազըղընը իսթէրիմ . սէն քէնտի շանընը վէ նամուս ու իթիպարընը մուհաֆազա իթմէլին :

Ալպեր . — Միւրատընը պէնն էօլուրմէք տիր . . . — տէլէքէք , Ալպերին պաւ արգասընա տիգտիւ վէ պէննի դորգուլանազ տէրէճէտէ աթաղ :

Մ . ալ ժիպրէ հէման իզգէրինէ վարդ , վէ պողաղընա սարըլու էօրէ էօրէ . Ալպեր . . . Ալպեր . . . տէտի իսէ տէ , Ալպեր՝ հէյէճանտան , քէտէրտէն քէնտիլի զպպ իթմիլ , վէ օլան հօղէրի իլիտէմէյէճէք պիր հալէ կէլմիլ իտի :

Միւսթանթիգ՝ շանը վուրուպ հէման խըզմէթճիլի իմտատա չաղըրալ , վէ ի քիսի պիրտէն պայլըմը վէ տիւլմիլ օլան Ալպերի գալաղըրու օտասընա կէօթիլու տիւլէր , վէ եաթաղընա եաթըրաղար :

Պիր գալ ասաղըրա թօնրա Ալպեր այլուր իսէ տէ , աղըրնա պիր նէօրէթ իս . թէ կէլտի : Աճէլէթէն ճէլպ օլընան հէքիմ՝ շէօպէթի քէսէճէք պիր իւսթ թէրթիլ իթտի :

Միւսթանթիգ . — Տօ՛գթօր , աղը՛ր պիր շէյ մի տիր :

Հէքիմ . — Շիմտիլիք տէյիլ , լաքին իլէրիտէ աղըրլապիլի . . . օլուընը սընըր տըր , քիւշիք պիր շէյ սընըրլարընա թէէսիր իտիր . . . թէլալ վէ քահաթ . . . ջօգ քէտէր վէ աճը հիգս իտէճէք օլուր իսէ , էօմրիւ թէնլիքէյէ տիւշէպիլիլ — տէլիլ , հէքիմ կիթտի վէ Ալպեր տէ ույգույա տալալ :

Միւսթանթիգ՝ թարիֆի կիւճ պիր հալէ տիւշար օլուպ , սապահա գաաար ույ յուսմազըղն օլուընն պալը ուճուընտա պէլէտի :

Էրթէսի կիթիւ Ալպերին քէյֆիլիլի կէրէլի կիպի խաֆիֆէլիլ վէ հէքիմ տալի շու հալի թաստիգ իթմիլ իսէ տէ , ճիւ պիր իլէ մէլըու քըմմասընը , վէ իսթիրահաթը թամմէ իլէ բէրհիլ իթմէսին թէնպիլ իթտի :

Մ . ալ ժիպրէ , իւր կիւնքի միւսահաղաթտան տալա քէմ վուրմաղպա , Ալպերի էօրտիւքէնն աօնրա , մահալը մէմուրիլէթինէ կիթտի :

Պիր տահա Մարիլի կէօրմէմէք մատտէսի խաթընա կէլտիքճէ Ալպեր ֆէվզէ . կտտէ աուրէթտէ քէտէրլէնմէքտէ , վէ քէտէրինին մուհաֆազաթ իթմէմէսիտէն , վէ օլունան հաղգարդըղտան տօլայը հիտտէթլէնմէքտէ իտի :

Ալպեր՝ օ կիւնիւ պէօլէ խէլէճան վէ քէտէր իշիլտէ վէլիլիլ . իւր կիւնիւ Մ . Պրէսսօլն խապէր արմաղպա կէլմիլ օլուուընը տէրտաթըր իլէօ . կիւնէ կէլիլ վէլէք յէճէլիլի , վէ կէլմէք իսէ Վարիին զահիլէն խաֆիֆ կիթիւնէն հարասը քէտըր էհէմմիլէթ իթմիլ տիմէք օլանաղընը տիւլիլնմէքտէ իտի :

Օ կիւնիւ Մ . Պրէսսօլ քէնտի կէլմէմիլ , վէ նէ տէ իսթիֆասաղը խաթըր զընմըն . խաթարաթընտան պիր իմաթ կէօլտէրմէմիլ իտի :

Մ . ալ ժիպրէ՝ սասաթ տէօրթտէ , հէնուզ հէքիմիլ կէլմիլ օլուուընը :

ազատէ՛ր իտուպ , իքիսի պէրապէր խաւթաննն եանննա կիրտիլէր :

Ալպէր՝ տէրէնէի նիհայէտէ մուզաարրպ պիր հալտէ օլուպ : Հէքիմ եէք նա-
զարտա , խաւթաննն աղըրլաւը իտիւկինի Փէհմ իլէ գաշլարը չաթաը : Մ. տը
Ժիպրէ իսէ , Հէքիմին շու հալինի կէօրտիւքտէ պէնզի աթաը :

Հէքիմ՝ եէնի պիր մուալիճէ՝ տահա թէրթիպ իթտիքտէն սօնրա , միւսթանթի.
գէ խիթապէն . — Սիգին իլէ պիրազ կէօրիւլմէք իսթէրիմ — տէտիքտէ , Մ. տը Ժիպ-
րէ Հէքիմի ալաը քէնտի օտասընա կէօթիւրտիւ , վէ գաթիւլը գաթաաըպ չ հէքիմէ .

— Օղոււմըն հալի պու կիւն երւնաէն Փէնա տըր , տէյիլ մի :

Հէքիմ . — Էօյլէ տիր :

Միւսթանթիգ . — Ամա մէմուլ իտէրիմ քի էօթէսինտէն պէրի կէլրսինիգ . . .

Հէքիմ . — Չօգ գօրգարըմ քի իւմ պիգէ եարաըմ իտէմէյէնէք տիր . . . պու չօ-
նօղըն կէօյնիւ բահաթսրգ , վիւնուտա քէսպիւ սըհէնթ իթմէսի , կէօյնիւնին բա-
հաթլանմասընա միւթէվագըրֆ տըր . . . էկէր շու կէօնիւլ բահաթսրգըղընն սէպէ.
պի նէ օլտուղընը պիլիր իսէնիգ , սիգ էօթէսինտէն պէրու կէլմէկէ չալըլմալըսընը,
սիգին եարաըմընը օլմատըգճա , պէն հիչ պիր շէյ եարամամ :

Մ. տը Ժիպրէ սիւքիւթ իթտի : Հէքիմ տէվամ իլէ .

— Սէօյլտիյիմ սէօզլէր զայէթ էհէմիյէթլի տիրլէր : Տիւլիւնիւնիգ . եարըն եի-
նէ կէլրիմ — տէյիպ , պրագաը կիթտի :

47

Միւսթանթիգ՝ օղու Ալպէրի տէրէնէի նիհայէտէ սէվմէքտէ օլտուղընտան ,
շու հալտէն Փէվգէլատէ միւթէէսիւր , վէ օղոււնն եալամասը իչիւն քէնտի հալա-
թընը Փէտա իթմէկէ բաղը օլմագտա իտի իսէ տէ , նամուս ու իթիպարընը թէհ-
լիքէյէ տիւլիւրէն պիր խուսուս հագընտա Փէտաքեարլըգ իթմէք թարաֆընը պիր
վէնհ իլէ կէօղէ ալաըրամամագտա օլտուղընտան , նէ եարաճաղընը չալըրմըլ գալ-
մըլ իտի : Թէքրար Ալպէրին նէգտինէ կիտիպ , նէօպէթին կիթտիքճէ արթմագտա
օլտուղընը կէօրտիւ , վէ պաշը ունոււնտա օթուրըպ տէրին վէ քէտէրնաք միւթա.
լաաթա տալտը :

Խըզմէթնի կէլիպ , եէմէյին հաղըր օլտուղընը խապէր վէրտի . Մ. տը Ժիպրէ
եէմէյէ էնտի իսէ տէ , հիչ պիր շէյ եէյէմէյիպ , թէքրար օղոււնն եանննա չըգաը ,
վէ պիր միւտտէթ տէ օրատա օթուրտըգտան սօնրա , օտասընա չէքիլտի վէ սա-
պահա տէկին Վալանթին Տարվիլէ լանէթ օգուլարագ , եաթաղընտա սալաշտը
տուրտը :

Ալպէր իսէ , կէնէ բահաթ ուլգու ուլուլամայըպ , պիր թագըմ Փէնա բուլա.
լար իլէ մուզաարրպ օլտու , վէ եալընըլ օապահա գարըլ իքի իւչ սաաթ՝ բահաթ-
նա ուլուտը : Տօգթօր կէլտիքտէ , խաւթասընը պիրազ էիճէ պուլտուղընտան , պա-
ղը սիւվալլէրէ պիլիպթիտար .

— Նա՛սըլընըլ :

Ալպէր՝ եաթաղընըն եանննտա տուրմագտա օլան բէտէրինէ պագարագ . —
էյի տէյիլիմ . չօգ մուզաարըպըմ :

Հէքիմ .— Նէ՞ թարաֆընըդտա աղըը տուլայօրսընըզ :

Ալպէր .— Եիւրէյիմտէ :

Հէքիմ .— Նէ՞ կիպի՝ աղըը :

Ալպէր .— Պօղուլըյօրըմ կիպի պիր շէյ հիսս իտիյօրըմ . . . եիւրէյիմ բէք չա-
բուզ չարբայօր , վէ նէֆէս ալմագլըղըմա մանի օլույօր :

Հէքիմ գուլաղընը Ալպէրին կէօնիւսինէ տայաթըպ ուզոննա ախլէտիքտէն վէ
գալպիինն մուսթազամ սուրէթտէ չարբամաղըղընը ֆէհմ իթաիքտէն սօնրա .— Պա-
շընըզ , նա՞սըլ տըր :

Ալպէր .— Աղըր , վէ գուլագլարըմա մօղրու աղըը տա վար :

Հէքիմ .— Օ պիր շէյ տէյիլ , ֆիքրինիգի եօրմայընըզ , հէր շէյ սըրասընա կի-
բէր—տէյիպ , բէնչէրէնին էօնիւնտէքի մասանըն էօնիւնէ կէչիպ , պիր թէրթիպ
տահա իլաճ եագաղըը սըրատա , Մ. տը Ժիպրէ եանընա եագլաշըպ եավաճա .

—Տօ՛գթօր , սիդի թէլաշը կէօրիւյօրըմ . . . թէհլիքէլը պիր հա՞լ մը վար :

Հէքիմ .— Մաէթթէէսիւֆ . . . պիր եիւրէք իլէթի պաշլայօր . . . չիմտի պու
իլէթ իլէ ուղրաշմաղա պաշլայաճաղըմ :

Միւսթանթիգ .— Ուղրաշըպ էօթէսինտէն պէրի կէլէճէքօինիզ , տէյի՞լ մի :

Հէքիմ .— Պէնտէն գիյատէ մախտուլընըզ ղայրէթ իթմէլի տիր . մուգատտէ-
ման տախի սէօյլէտիյիմ կիպի , մանէվի պիր մարազ էսէրի օլարագ , պու իլէթէ
միւսթէլա օլմագ տա տըր . . . էկէր մանէվի մարազը պագը գալըր իսէ , պէնիմ սէ-
նաաթըմ քեար իտէմէզ :

Շու սըրատա խըզմէթճի իչէրի կիրտի :

Միւսթանթիգ .— Նէ՞ տիր օ :

Խըզմէթճի .— Պիր գարթ . . . պէլէյօր :

Մ. տը Ժիպրէ գարթը օգուտըգտա , հիսս էյլէտիյի հիտտէթի սէթր իտէմէ-
յիպ .— Բէք ալա , կէլիյօրըմ—տէտի :

Ալպէր՝ բէտէրինին շու հիտտէթիին կէօրմիւլ վէ սէպէպինի տէ ֆէհմ իթմիշ
օլուղընտան .— Էկէր մէմուլ իթտիյիմ կիպի , կէլէն քիմսէ Մ. Պրէսսօլ իսէ , րէ-
ճա իտէրիմ քի պուրայա կէթիրէճին . . . կէօրէյիմ . . . վէ խապէր ալայըմ քի . . .
—տէյիպ , խապէր ալմագ իսթէտիյի քիմսէնին իսմինի վէրէմէքսիգին տուրտը . կէօյ-
սիւնին թահթասը չաթլայաճագ , տէրէճէտէ եիւրէյի չարբագտա իտի :

Հէքիմ՝ Մ. տը Ժիպրէյէ խիթապէն , հիտտէթլէ .— Պէլէյէն հէր քիմ իսէ ի-
չէրի ալընըզ . օ միսաֆիրին հուզուրը խասթայա նէ վէճհ իլէ թէէսիւր իտէճէյինի
կէօրմէք վէ թէտգիգ իթմէք իսթէրիմ—տէտիքտէն սօնրա , Ալպէրին եանընա սէ-
յիրթտի :

Միւսթանթիգ .— Լաքին գապիլ տէյիլ քի . . .

Ալպէր .— Օ ՏԸՐ . . . Օ ՏԸՐ . էմինիմ . . . անլատըմ . կէօրիւյօրըմ զանն իաի-
յօրըմ :

Միւսթանթիգ .— Կէլինիգ պիրազ , Տօ՛գթօր—տէյիպ , հէքիմի տիշարը չը-
գարաղ :

Հէքիմ .— Նէ՞ վար քի :

Միւսթանթիգ .— Ալպէր էյի պուլու . կէլէնլէր մալմագէլ Մարի Պրէսսօլ
իլէ բէտէրի տիր :

Հէքիմ .— Էյ , նէ՛ օրդը քի :

Միւսթանթիգ .— Օղլուս օ գըզը սէվիօր . պէն իսէ պազը ^{հասցապէ մեզնի} պուռնա րազը օլմայօրըմ . . . պաշաթ թէսավփուրաթըմ վար :

Հէքիմ .— Տըգաթ էթ . սէն թէսավփուրաթընը ինրա իթմէկի վազթ պու-
լմայաճագսըն , չու հալէրիկ ին օղլունը մէզարա քայաճագսըն :

Միւսթանթիգ .— Ամա ետբարսըն , ինթիմա՛լ մը տղ :

Հէքիմ .— Ինթիմալ տէրի , հագողաթը հալ պէօլէ տիր :

Միւսթանթիգ .— Պէն զանն իտէր իտիմ քի , աչգ ու սէվաթաթան ^{հալընը} բոմանլարտա էօրիւնիք :

Հէքիմ .— Աչգ ու յէվաթաթան ինտան էօլմէգ , վէ քաթին պալլամազ օլան պիր
կլէթին սէպէլը վուգոգինէ քուխալիթ պիր թէտապիր իթթիխազ օլունըն իսէ . նէ-
թիսէսի էօլիւմ տիր . . . օղլունը քուտի էլէկվալ չու թալիթ իթտիրիմ հալաթ պու-
լունըսօր . էկէրչի մալը գալգիտսինէ գալըն կէլէճէք օլուր իսէնիզ , գալպի օնու
էօլտիրէսէք տիր , քիլմիլ օլապն :

Միւսթանթիգ տէհչէթլէ .— Օ հալաթ օղլումն գաթիլի օլմամազ իջիւն մու-
վաֆաթ իթմէթլիսիմ լազըմ կէլիօր . զամիրիմիկ պու պուպտէթի քճեանընա վէ
պիւթին ճիսիմին մուխալէֆէթինէ մալգայիր օլարազ չու մէլուս նիքեաճա րազի
օլմադըղըմ իգթիգա իտիյնըք :

Հէքիմ .— Սէրլէտիքլէրինիգէ ճէվապ օլարազ չու գառարընը տէյէպիրիմ քի
օղլունըզըն հապը հայաթը սիզին էլինիգտէ տիր :

Միւսթանթիգ .— Էօլէ իսէ Տօ՛գթօր , եանընա կիտինիգ :

Հէքիմ .— Էյ , նէյէ՛ գարար վէրտինիգ :

Միւսթանթիգ .— Իմին թէնպիհաթընպ իթաաթ իթմէյէ գարար վէրտիմ :

Հէքիմ խասթանըն ճանընպ կիրտիկի միսիլի , միւսթանթիգ տաթի Մ . Պրէս-
սօլ ին գըզը Մարինին պուլընտըզլարը սալոնա կիրէճէկի սըրաթա , պիրտէն տիթ-
ընէրէք գարարըզ պիր հալաթ տուրուպ :

— Ահ , վալթնթին . խալըն գարըզ մէլուն վալլուգ . սէն պէնիմ էլիմաթ սանա
գարըն գուլլանաճագ պիր չիլահ պրազմաթըն աւմա , պէնիմ ինթիգամըմ Ալլահ
ալըն տէնաթն — տէյիպ իչէրի կիրտի :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ ին գըզը պալազ գալըպ , Լիւտօվիգ իչէրի տօղրու կի-
տիպ , միւսթանթիգէ էլինի ուզաթըն . վէ միւսթանթիգ գաթի կէօյա պիր խալի-
պէթլէ ձէրգոգմըն էլինի թութտըզ տան սօնրա , պէնիկ ալթմըզ վէ թըրըլ թըրմ
տիթրէմէքտէ ժլան վէ հարէքէթ պիլէ ճէսարէթ իթմէյէ Մաթիյն սէլամ վէրտի :

Լիւտօվիգ .— Սիզի կէօրմէք արզուսընտա կէօսթէրտիկիմիզ ըսրարտան տօյալը
աֆլընըզ նիյազ իտէրիմ . կէրէք գըզըմ վէ կէրէք պէն թէլալ իթտիք . վէ տօղրու
պիր խապէր արմազ իսթէտիք . քիւն Մ . Սէրպէնին վէ միսանէպնէ կիթտիք մէմուլ
իթտիք քի՛Մ . Ալպէրի օրատա կէօրիւրիզ վէ եախօտ խապէր ալըրըզ , լաթին Մ . Սի-
վէ՛ օղլունըզ կէօրմէմիլ օլտուզըն վէ վուգու պուլան հաթիսէտէն մալիւմաթը
օլմատըղըն պէյան էյլէտիկի ճիհէթլէ պուրայա կէլմէկէ գարար վէրտիք . գօրգաթը
քի , եարասը քէտէրի պիր շէյ օլմասըն :

Միւսթանթիգ .— Շու նէզաքէթինիզտէն տօյալը թէլէքիւր իտէրիմ . եարպը

բէք խափիփ պիր չէյ օլուպ, կէջմիշ պիթմիշ կիպի. Թիր. լաքին տիկէր պիր Թէհ. լիքէիճէ պիր մարազ իւսթէ կէլմիշ օլտուղընտան, եսթաղա տիւշմիւշ տիր :

Մարի՝ քեամիլէն միւթէլաշի պիր հալ իլէ .— Թէհլիքէլի մի՝ . . . տիմէք թի՝ Մ. Ալպէր խասթա՝ մը տըր . . . օ սօղնէգ սուլըն իշինէ տիւշմէսի պէնիմ էօմրիւմիւ գուրթարմազ իշին իթտիյի ֆէտաքեարլը՞գ մը քէնտի էօմրիւնիւ Թէհլիքէյէ գօյ-մուշ տըր . . . ա՛հ, սէօյլէ՛յիսիզ, նէ օլմուշ իսէ պէն տէ պիլէյիմ :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ՝ հայրէթը ազիմէ իլէ գըզընըն եիւզիւնէ պագտը :

Միւսթանթիգ .— Օղլում խասթա տըր, վէ հաթթա գիյատէսիյլէ խասթա տըր :

Մարի .— Եա՛ Րապպիմ, եա՛ Րապպիմ—տէյիպ, աղլամաղա պաղլատը :

Լիւտօվիգ .— Մարի, գըզըմ, Թէլաշ իթմէ, միւսթէրիհ օլ : Մ. տը Ժիպրէ-նին պաշնա կէլէն գաղայա սէն սէպէպ օլմուշըն . վէ լաքին իսթէյէրէք պիր սէ-պէպիյէթ վէրմիշ տէյիլսին, սէնին հիշ պիր գապահաթըն եօգ, անլայօրըմ—տէ-տիքտէն սօնրա, միւսթանթիգէ խիթապէն .

—Մ. Ալպէրի կէօրէպիլի՞րմիյիզ :

Միւսթանթիգ՝ Լիւտօվիգին շու սիւվալինէ ճէվապ վէրմէկէ պիր միւտտէթ Թէրէտուրտէն սօնրա, ղէտտ իլէ ճէվապ վէրէճէյի սըրատա, Մարինին եիւզիւնէ պագտը, վէ դայէթ քէտէրլի օլտուղընը հիսս իտէրէք, վէ Ալպէրին տախի տիւշար օլտուղը ըգտըրապը տիւշիւնէրէք, վէ պիր տէ հէքիմին սէօյլէտիյի սօն սէօզլէրի խաթրընա կէթիրէրէք .

—Ջանն իտէրիմ թի, օղլում սիզի կէօրէճէք օլուր իսէ մէմնուշ օլաճագ տըր —տէտի :

Հէր նէ գատար միւսթանթիգ շու սէօզլէրի նէ խալիսանէ վէ նէ տէ տօսթա. նէ պիր Թարգտա սէօյլէմէմիշ իսէ տէ, Մարի՝ իշին պու ճիհէթինի ասլա տիւշիւն-մէյիպ, Ալպէրի կէօրմէկէ բէտէրինին մուվաֆազաթ իթմէսինի քեաֆի ատտ էյ-լէտի :

Միւսթանթիգ իսէ, սէօզիւնէ տէվամ իլէ .— Միզի Ալպէրին օտասընա կէօ-թիւրէյիմ, հէքիմ տէ եանընտա տըր . . . կէ՛լիսիզ—տէյիպ, էօնլէրինէ տիւշտիւ :

48

Հէքիմ խասթանըն եանընա կիթմիշ իսէ տէ, միւսթանթիգին նէ կէօնա գա-րար վէրտիյինի պիլմէտիյինտէն, Ալպէրին սիւվալլէրինէ ճէվապ վէրմէմէյի գուր-մուշ իտի :

Ալպէր իսէ՝ հէքիմին եալընըզճա իշէրի կիրտիյինի կէօրտիւքտէ, տահա զիյա-տէ Թէլաշէյէ տիւշիւպ .

→Տօ՛գթօր, կէլէն Մ. Պրէսսօլ իլէ գըզը տէյի՛լ մի իմիշ՝

Հէքիմ .— Պիլմէյօրըմ, չիւնքի կէլէնլէրի կէօրմէտիմ :

Ալպէր .— Բէտէրիմ իլէ նէ՛ կէօրիւշտիւնիզ :

Հէքիմ .— Խասթալըղընըգտան պահս իթտիք :

Ալպէր .— Խասթալըղըմտան մը՝ . պէնիմ խասթալըղըմ, գալպիմին ըղ-ըրա-դընտան իպարէթ պիր շէյ տիր :

Հէքիմ . — Սիդ հէնուզ կեննսինիզ չա՛ղում , Բա՛թիմաւ աքք քի գալստիներն
եարասը բէք տէրին օլտուզ , վէ սիդի տէ զիյաւէսիլէ մուզտարու պիթսի . Զա՛մա
մաթիհի նինէ տիւզէլէ պիլիր :

Ալպէր . — Եյէր վուրուլան տարպէ էօտիւրիւն տէյիլ իսէ , տիւզէլէ պիլիր :
Հէքիմ . — Եօլտիւրիւն տէյիլ տիր . պէն միւնէրրէպ պիր քիմսէ , օրտուղըմ իոգ
չիւն , սէօզիւմէ էմնիլէթ իտէպիլիրսին :

Ալպէր . — Էկէրչի բէտէրիմ իտտասընտա ըսար իտէնէք օլտուր իսէպուր եա .
րատան էօլէնէյիմէ շիւպհէ Էօգ տըր — տէտիլի սըրատա , եմնընտաքի ճտատալ խա .
ֆիֆ պիր ալագ սէսի իշիտիպ գուլագ վէրտի , վէ կէօզլէրինի բէտէրինին չըգմըլ
օլտուղը գաթոյա տիլտի :

Հէքիմ եաթաղըն պաշընտա տուրմըլ , էլինի խնսթանըն երէրէյինէ տալաթմըլ
օլուպ , գաթէնին չուպուզարընը գըրըպ գաշմաղա ուղրաշան գուլ կիպի , Ալպէ-
րին երէրէյինին սինէսի իշիմտէ սըրալըպ տոնիւմագտա օլտուղընը ֆէհմ էյլէտի ,
վէ պէնզիին պիւսպիւթին սօնտուղընը , վէ նէֆէսի բէսիլէնէք տէրէնէտէ մուզ-
տարըպ օլտուղընը կէօրտիւքտէ .

— Ալլահ ալգընա , թէլաշ իթմէ , միւսթէրիֆ օլ — տէտիքտէ .

Ալպէր . — Մարի՛ տիր . . . Մարի՛ . . . կէլիլծր . . . եազլաշըյօր . . . — տէտիլի
սըրնտա , գաթու աշըլտը , վէ՛ Մ . տը ժիպրէ իլէ Լիւտօվիգ Պրէսսօլ վէ գըզը իշէ-
րի կթիտիլէր :

Գաթուտան իշէրի կիրէր կիրմէզ , Մարի՛ Ալպէրէ տօղրու սէյիլթտի Դսէ՛ տէ ,
միւսթէլասը օլտուղը շիտտէթը աշգա , հըօսիյաթը ըֆֆէթանէի պիքրիյէսի ղալէ-
պէ չալարագ , իլէրի վարամայըպ տուրտը :

Ալպէրին պուլոււնաղը հալտէ էլինի քէնտինէ տօղրու ուզաթտըղընը կէօր-
տիւքտէ , գալպի բարալանմաղա , վէ աղլամաղա պաշլատը , Ալպէր տախի աղլա-
մագտա իտի : Բէտէրինին էլլէրինի թուլթուպ .

— Օհ , թէչէքքիւր իտէրիմ , բէտէրիմ . . . թէչէքքիւր իտէրիմ . . . ղալէթ մէ՛
սուտ վէ պախթիյարմ . . . — տէտիլի սըրատա , հէքիմ միւսթանթիգին գուլա-
ղընտան .

— Օղլունըն վասըթաի հայաթը պաշը ունոււնտա տըր . իլմին եաթամայանա .
ղընը պու գըզընղաղ եաթապիլիր . . .

Ալպէր իլէ Մարինին հէյէնանը հալլէրի հէքիմէ պիլէ թէչսիր իտիպ , Մարի
Պրէսսօլը էլինտէն թուլթուպ Ալպէրին եանընա կէօթիւրտիւ վէ պաշը ունոււնտա
օթուրթա :

Իքի բէտէրիւր պիքպիլլէրինի սէվմէքտէ , վէ մահզպ պիրպիլլէրի իշիլէն եաշա-
մագտա օլան շու իքի էվատըն հալլէրինի կէօրտիւքտէ , խիւսթը ըրիզաշարը օլա-
րագ պիրպիլլէրինէ պագտըլար :

Մ . տը ժիպրէ՛ գալպիւտէն կէչէնի քէնտի պիլէ պիլմէտիլի ճիհէթլէ , պիզնէ
թարիֆ իթմէք ղալըր գապիլ իսէ տէ , ըէֆթէ ըէֆթէ մէրհամէթէ կէլմէքտէ օլ-
տուղը , վէ պիր ալալըգ օղլու հագգընտաքի մուլապէֆէթի խաֆիֆէնտիլի , ալիս
քէալ իտի :

Հէքիմ՝ միսաֆիլլէրին չօգ օթուրմալարընը թէնվիզ էթմէտիլիտէն , Լիւտօվիգ

իւն գրգռեալ սիրտէն զայն տապալարեալ տեսնալ Վարի օտարական տիրարը չըզտուցաւ մէջնունն օլտուղը միտելիւ , Ալպէր տախի , ճանլանմը օլուպ , տիւշար օլտուղը արագտալ տիրազէջէն յետէ քետերմիշ իտի :

Տիւշարը չըզտար չըզմազ , Մարի բէտերինին պօղազնա սարըլը իֆրաթ Սպիր մուհապպէթլէ էօրմէկէ պաշլատըգտա , բէտէրի :

— Նէն վար , զըզըմ . պու կիւն սէնին հալին տայմաքի հալինէ պէնգէլէյօր :

Մարի երեզիւնիւ բէտերինին սինէսինէ տայաթմարազ . — Անլաջմատընմը , պա'պաճըզըմ , Ալպէրի սէվէրիմ :

Մօրիս՝ սըզ սըզ Պրէսսօլըն խաչէսինէ կիտէրէք , Լիւտօվիգին հիւսնիւ թէվէճիւնէրինի պազանմը օլտուղը միտելիւ , Մարիին Ալպէրի սէվալինին պիտիլի ճիւնէթլէ , Ալպէրին պուլընտըղը հալէ կէօյա պէյաքը էսէֆ իտէրէք , Մարիին տախի տէրթուղըն ճէլա էլէմիշ իտի : Աղլընալ էսէնի տարան Վալանթին իսէ , Մարիսէ տէրէճիւնի նիհայէտէ մէջ վերմը օլուպ զսէրգուսմըն ըէյինի թահսիլ իթմէտիքճէ հիւսպիր ըէյ եպրամօվազտալ իտի :

Ճուսմա երթէսի իշիւն թէրթիպ օլուսան միւսամէրէի ըէպաքիւն իշիւն : Եւն ժուլէրին օղու Մօրիս , սպօնլարըն , գըզ պաղչէսի հէյէթինէ վագ օլուսմաքընը թէրթիպ վէ Վալանթին տախի թէնսիպ իթմիշ օլտուղընտան , կէրշի պու խոջուստա վիզազու պուլաճազ մէյարիֆ Լիւտօվիգին կէօղիւնէ զախտ կէօրիճնմէքէ իտի իսէ իսէ : մուվաֆաթաթ մէճալուր օլուսը իտի : Մարի իսէ , հէր նէ գաւաար Անգ պէրին քէսպը իֆազաթ իթմէքտէ օլտուղընը խապէր ալմագտա իտի իսէ տէ , օագ ճալմաքընտա պուլընամալանաղընը պիտիլինտէն , կէրթիւլէն հազըրըլըլարա բէք խօշ նաղար իլէ պագմամագտա , վէ էյլէնճէթին կէնի պրագըլմապընը արգոսլէ մէքտէ օլտուղընտան , պուսու պիր սուրէթլէ պնթթմագ իսթէմիշ վէ ֆագաթ Վալանթին սալա մուվաֆազաթ իթմէմիշ իտի :

Լիւտօվիգ իլէ գըզը , Մ. ագ ժիպրէնին խաչէսինէ կիթ տիլէրինի Վալանթին տէն սէթը իթմիշէր իտի : Վալանթին խաֆիֆէլէքէ պիր դարը օլտուղընտան պազա յէհէմիլէթլէ ըէյլէրտէն պիլէ ֆիթթուր իթմէտիլինտէն : Մ. ալ ժիպրէնին թէհտաթընը քեամիլէն ունութմը կիթմիշ իտի : Մարիս իճրասը մագարրէրը լան ճէմիլէթ իշիւն պիր թագըմ թէտապիր կէօսթէրտիքտէն սօնթը , թէտապիրը մէգըիւրէնին իճրասը զըմընտա մէկընիլէթը թամմէ ալըպ , քէնտի թահթը նէ զարթիլնտէ օլարազ իճրասընա միւսպալթէթ իթմէքտէ իտի :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խաչէսինին սալօնլարընը ֆէվգէլատէ սուրէթտէ թէգեին վէ պիր միւրէմմէլ չիլէք գըլաղընա թահվիլ իթմիլիպ պիթթրաթթէն սօնրա , Վերթիլնիլ խաչէսինէ կիտիպըմէրգըմը Լարթիլ իլէ զրատա պուլտը մալ :

Վերթիլնիլ . — Եյնալէ վար նէնտազ պազալըմ :

Մարի . — Չիլ պիր ըէյ եօգ :

Վէրտիլ . — Հայա եարըն տէյի , պիր կիզնէ միւ պէլլէնճէլիլ :

Մարի . — Եվմէթ պիլնի սէյլէմիշ օլտուղըմ խոչսըն , հազըլնտալ տիրալն .

Վէրտիլ . — Զօգ տիրալնտիք :

Մօրիս .— Նա՛սը , օ թէսավիճեր գաւաթիլը իճրա՞ մը աըր :

Վէրտիէ .— Շիւպհէսիզ . լաքին , օ թէսավիճերը մէվզըի իճրայէ գօյմադ ի . չիւն լազըմ կէլէն շախսը պուլմազ պիզնէ միւշքիլ կէօրիւնիյօր :

Մօրիս .— Մուղայիրի . հաթթա օնաան գօյայ չէյ եօգ . . . Գէ ղէման իճթէր իսէմ , օ շախսը պուլապիլիրիմ :

Վէրտիէ .— Նէրէտէն պուլաճագսըն :

Մօրիս .— Ֆօնթէնպլօտան :

Վէրտիէ .— Թէհլիքէյի կէօզտէն ալըրմա :

Մօրիս .— Իհթիյաթտա գուսուր իթմէմ , գօրգմայըն . . . շուրասը տա վար քի , Թէհլիքէյի կէօզէ ալմատըգճա պիր չէյ եարըլամազ :

Վէրտիէ .— Հայտէ սէնի կէօրէյիմ . պագ քի Վէրնէօյլ սօգաղընտա , Վէնսէն գօրուսը կէօրիւնտէն տահա գիյատէ մուվաֆֆազ օլասըն :

Մօրիս .— Մուվաֆֆազ օլաճաղըմ : Ալպէր Ժիպրէ էլան խասթա օլտուղը ճի . կէթլէ , պու տէֆա տա կէլիպ իշիմի պօզմայաճաղընա էմինիմ :

Լարթիկ .— Ֆօնթէնպլօյա պո՛ւ կիւն եօգսա եարըն մը կիտէճէքսին :

Մօրիս .— Եարըն :

Լարթիկ .— Ավտէթինտէ պուրայա ուղըրմըսըն :

Մօրիս .— Մէմուլ իթմէմ . . . վագթըմ օլամազ . . . լաքին սիզի հէր հալտէ կէօրմէք իգթիզա իտէր իսէ , Թապիի կէլիրիմ . մամաֆիհի Պրէսսօլըն խանէսինտէն չըգաղըմ կիպի տօղրու կէլիր վուգուի հալի անլաթտըրըրմ : Պէն շիմտիլիք կիտի . յօրըմ :

Վէրտիէ .— Ինչալլահ մուվաֆֆազ օլուրսըն . մագսատըմըղ ունութմա . միլ . եօնլարը կէօզիւնին էօնիւնէ կէթիր :

Մօրիս՝ շէրիքէրինէ վէտա իտիպ կիթտի : Նավարէն սօգաղընտաքի խանէսինէ կէլտիքտէ , Օգթավինին պիր մէթուպընը կէօրմէքէ Թէաճհիւպտէ գալտը : Պալօ ագչամընտան պէրու , Գլօտին Շարվէնին դըզը Օգթավիյի կէօրմէմիշ վէ պահսընը տախի իշիթմէմիշ , վէ մէրգուճէ իլէ եէնիտէն տօսթըզ բէյտա իթմէք խուսուսընը տախի խաթրընա կէթիրմէմիշ , վէ հաթթա , Օգթավինին Գօնթ իվան իլէ պաղը օլմասը քէնտի թէսավիճուրաթընը սէրպէսթճէ իճրա իթմէկէ բէք ուլղուն կէօրիւն . մէքտէ պուլուռմըլ իտի :

49

Օգթավինին մէթուպընըն մէալի պէրվէճհը զիյր իտի .

« Մանա սէօլէյէճէք պաղը միւհիմմ շէյլէրիմ վար . լաքին սէնին էվինէ կէլմէք . իլիմ գապիլ տէյիլ . չիւնքի կէլտիյիմ աուլուլաճագ օլուր իսէ , Գօնթ իվան իլէ իճրասը մուգարրէր օլան նիքեահըմա խալէլ կէլէպիլիր . պիլիմ էվտէ եարը կէնէ կազը սէօնտիւրիլէր . սէն եարը կէճէյի եարըմ սաաթ կէչէրէք կէլ . Ծանա իքի անախթար եծլարըմ , պիրիսի սօգագ գաբուսընը վէ տիկէրի աաիրէմին գաբուսընը աշար . գաբուճըլը ուլանաըրմագսըզըն կիր վէ եօգարը չըգ . հիշ պիր Թէհլի . քէ եօգ տըր , գօրգմա » :

Մօրիս մէքթուպը օգուտըգտանք սօնրա . — Պու իշիմէ կէլմէտի . կէնէ վաղթը կիզիկէնէ վէ կիրմէք էյի պիր շէյ աքիլ . գաբուճընըն պիրի ույանապիրի . վէ խըր սըզ գանընյա կիրթիւթիւ գօբարապիրի . . . կիրթմէմ . . . — տէտիյի սըրատա , գաբու չալընար : Մէքթուպը տէրհալ աթէշէ աթըպ , գաբույը աշար :

Գաբուճըն ինճէ սիճիմ իլէ պաղը մուգավա պիր գոթթու վէրէրէք . — Պու գու . թու սիզին իշիւն իմիլ :

Մօրիս գութթույը ալըպ . — Գիմ կէթիրտի :

Գաբուճը . — Պիլմէյօրըմ . . . կէթիրէն քիմսէ իւճրէթինի ալմըլ իմիլ :

Մօրիս . — Իթէշէքքիւր իտէրիմ :

Գաբուճը գարը կիրթալքաէն սօնրա , Մօրիս գութթույը աշար , վէ Օգթապինին մէքթուպընտա պահա իթմիլ օլտուղը անախթարլարը պուլտը . անախթարլարը մասանըն իւզէրինէ գօյուպ գութթույը եագտըգտան սօնրա ,

— Պու հալլէրի հիշ պէյէնմէյօրըմ . — վէ պիր միւտտէթ աիւշիւնտիքտէն սօնրա . — Նիհայէթ Օգթապի էյի պիր գըզ տըր . գուրնագ տըր տա . . . էլպէթթէ քի թէտապիրը իհթիյաթքեարանէյի տիւշիւնմիլ տիր . պաշըմա պիր շէյ կէլմէմէզ . կիտէրիմ վէսսէլամ . . . — տէյիպ , անախթարլարը ճէպինէ գօյտու , գալըն բալթօսընը կիյինտի աիւարը չըգտը , լօգանթանըն պիրինտէ եէմէյինի եէտի , մուախսարէն թէտթրօյա կիրթտի , թէաթրօտան չըգաըգտա իքի սիկարա իշտի . եարը կէնէյի եարըմ սաաթ կէշէրէք տիլպէր Օգթապինին եօլունը թուլտը :

Տահրէնին իշ գանատլարը քեամիլէն գաբալը իտի : Մօրիս՝ էվվէյա սօգագ գաբուճընըն անախթարընը չըգարըպ , քէմալը իհթիյաթլէ գաբույը աշար վէ սէսսիզնէ գաբաթտըգտան սօնրա , գարանըզ նէրտիւպանտան եօգարը չըգմաղա պաշլայըպ , պիր գաշ ալագ չըգտըգտա , իլք գաթըն գաբուճը աշըլըպ վէ էլինտէ պիր մօմ իլէ Օգթապի գաբույա չըգըպ :

— Չարուգ իշէրի կիր . աֆէրին , էյի քի կէլտին . սանա պիր բէճամ վար , — տէտի :

Մօրիս . — Էկէր սէնին պիր խըզմէթինտէ պուլունապիլէնէք օլուր իսէմ , քէնտիմի պախթիյար ատտ իտէրիմ : Լաքին ազ գալտը կէլմէյօր իտիմ :

Օգթապի . — Նիշիւն :

Մօրիս . — Չիւնքի շու թէշէպպիւսի տէրէնէի նիհայտէ թէշիքէլի կէօրտիւմ :

Օգթապի . — Թէշիլիքէ եօգ . . . Գօնթ իվան գըրգ սէքիզ սաաթ կէլմէնէնէք տիր . . . խըզմէթեարլար եօգարըտա եաթարլար . . . գաբուլար իշէրտէն սիւրկիւլէնմիլէր տիր . . . պիր քիմսէնին իւսթէ կէլմէսի միւմքին տէյիլ . . . պու տաիրէտէ էքի էլիլ պիրպիրինի պօղաճագ էօլտիւրէնէք օլտա , իշէրի կիրէպիլէնէք պիր քիմսէ պուլընմազ :

Մօրիս . — Պէն մահգա սէնին իշիւն ֆիթուր իթտիմ . . . նէ իսէ , սէօյլէ պաշալըմ , նէ՞ իսթէրսին :

Օգթապի . — Գօնթ իվան իլէ պիր ան էվվէլ էվլէնմէքիլիմէ սէն եարըմ քաաթապիրսին :

Մօրիս . — Ճանըմա միննէթ . նէ՞ վէնէ իլէ եարըմ իտէպիրիթիմ :

Օգթապի . — Էննէպի միւթէպէր գէվաթըն , թէաթրօ արթիսթլէրի վէ եաթաթ

էն ժողովքեան գաղաղակ իւն Եփեսոսէի շու աղաղակ բէք սըգ սըգ Կէօթիւտիւ-
յիւնի մաարու Գրաւն Կաղէթ աղաղակ եւաղապիւրիւրնէն . Գրաւ միւրիւն Նիքեանէսըն
նէթիճէսիւնէն զԵփեսոսի զայնթ պարթիւսըն յաղաղակըն իւրապէսն պէյան իւն
պիր գաչ տա միւսըն զիւր իտէպիւրիւրն . Զիւր յաղաղակըն յաղաղակըն
Մօրիս կիւնէրէն . Պիր գաչ տա միւսըն կէօթիւտէն պի . պիւնըն աղաղակէն
գօլայ տըր ամմա , պու միսալլէրի նէճէտէն պուլմալ . պէն պէօյլէ պիր չէ պիւ
մէյօրըմ քի . . .

Օգթապի . — Ուշտուրըն պէստէլամ . . . Եղգըն յաղաղակըն . . . Եղգըն յաղաղակըն . . .

Մօրիս . — Պէօյլէիւրէ Գօնթըն սէնին իւն Եփեսոսէի գաղաղակըն զէրէճէյիւր միւսըն
իտիյօրըն . . .

Օգթապի . — Օ ճիւնթէն մին իմ . . . պիւ Բուսիւրըն պիրաղ թէչիւր իթմէի .

Մօրիս . — Էօյլէ իսէ պու իչի պէնտէն պի . . .

Օգթապի . — Սէն պուլլէն աղաղակըն պիր ատաճըն . . . սէնի օէյմէյէն . . . քիւնի սէ .
վէնէ . . .

Մօրիս . — Միւնիմա թէպիւրն Կէրսի պու մը տըր . . .

Օգթապի . — Եփեսո . պիր տէ սէնի թէպիւր իթմէն իսթէր իտիւ . . .

Մօրիս . — Նէտէն տօլայ . . .

Օգթապի . — Պալանթին Պրէսսօլտան տօլայը . Մէրգումէ իւն քի , պրաւը
բէք էյի իմի . . .

Մօրիս . — Նէ՞ պիւրիւրն . . .

Օգթապի . — պիր գաչգաչա տըր սալըվէրտիքտէն սօնրա . — Պարօն Բաղալ տը
Լաւտիւրտէն խապէր ալտըմ . . . ինքեարա հաճէթ եօգ՝ պիր վաղթ գըղաւնըր
իտիւրնամա շիմտի արթըգ սալտը . գըղը իւն Եփեսոսէն իչիւն անսընա եալթաղ .
լանըյօրըն , բէք կիւզէլ պիր թէպիւր . Պրէսսօլտ գըղը եաղընտա զէնկիւնէ-
նէճէք . հէմ տէ շիրին տիր . . . պէն մատամ Պրէսսօլտ մայէթիւրտէ իքէն , կիւզէլ
պիր գըղաղաղա իտի . հա՞ , էյի խաթըրմա կէլտի . կէչէն աղալամ Օրէրա պալօսըն .
տա պաչսընը իթտիւրիւր գըղը կէօրտիւմ . կէօրէճէյիմ հիչ մէմուլ իթմէ գ իտիւ .

Մօրիս . — Քիմի . . .

Օգթապի . — Սիւտ գըղգարտալըմ . . .

Մօրիս հէյճան իւն . — Սիմօնը մը . . .

Օգթապի . — Եփեսո . . .

Մօրիս . — Նէ՞ զէման կէօրտիւն . . .

Օգթապի . — Բաղալ կիւնիւ . . .

Մօրիս . — Բարիստէ՞ մի իմի . . .

Օգթապի . — Թապի . կէօրտիւմ տիւրըմ . . . սանա՞ն է ժլույօր . . . Սիմօնըն
պաչսըն սանա դարիւր պիր սուրէթտէ թէէսիր իտիւր . . .

Մօրիս . — Նէ՞ թէէսիր իտէճէք . . . Վիգաւիւր-Պրէն խօթէրիւր Զալրտա րասթ
կէլիպ տէ , Սիմօն հաղաղա տիր գաչ չէ սէօյլմէմիւր օլտա , Սիմօն նամընտա պիր
գըղ օլտուղընտան պիւն խապէրիւմ ժլմայաճաղտը . . . սէն իսէ չօլմիւր տէլուէ տու .
րույօր իտիւ . . .

Օգթապի . — Էօյմէմիւր . հաթթա շիմտի սըհէթի բէք Կէրիւտէ կիւնի կէօրտիւմ .

Մօրիս . — Չէնկիւնէնմիւր ձի . . .

Օգթավի .— Նէ՛րեմէն զենկին լենէճէք . կիյնտիյի ելախէտէն պէլի . . . Թէ միգ զէ ֆագաթ սատէ :

Մօրիս .— Սանա պիր չէյ սէօյլէտի՞ մի :

Օգթավի .— Սէօյլ տիքէրինտէն չգգ պիր չէյ անպամատըմ : Իպթիտաթէ պէնի թանճամազըղա սաբտը , Կէկէրչի Կէն , Գէօզէ պաշլամամըլ Գըսա , Իտիմ , Բէքէմին իմ քի , Կէջրմէմէզլիյէ վաւրաճագ տը :

Մօրիս .— Նէ՛րեմէն բաթ կէլտին :

Օգթավի .— Մատչէն պուլվարնտա :

Մօրիս .— Նէ եպարզընը , զէ նէրեմէն քթուրաղընը Սիմօն սանա սէօյլէմիշ օլմալը :

Օգթավի .— Սիմօնը թանճատըղըլ ալիքեար օրդու . . . Էօյէ պիր գըղս տըր քի , քիմօէյէ քէնտի անվարինտէն ասլա պահս իթմէզ :

Մօրիս .— Վէ լաքին ելպէթթէ պիղ չէյ սէօյլէտի ա :

Օգթավի .— Դայէթ դարուրէթ չէքմիշ , Խասթալանմը , զէ անըզտան ֆօլմէ ք տէրէնէպինէ կէլմիշ իքէն , Բէսգամըն պիրի , սէրկիի ումուլի իքին պիր քէօմ Եարմագ իւզրէ քէնտիսինի եզընէք մագամընտա գոպլանմըլ քիմիշ :

Մօրիս .— Վա՛ն պիշարէ վա՛ն :

Օգթավի .— Աճըմազա լիւզըմ Եօգ . . . օնտան սօնրա հէրիչի սրբասընա կիրս միշ . Բէսսամ լէրգըմիի հիմայէ քիթմէկէ պաշլամըլ , պիր իշ պուրմըլ զէ չիմտի Բէք պաթիյար Ըմիշ :

Մօրիս .— Նէ՛ր իշ պուլմըլ :

Օգթավի .— Որքսընը պիլմէմ , նէմէ լազըլիչ Նէ իշ օլուր իսէ գսուն :

Մօրիս .— Օ սէհապէթ իտէն Բէսսամ քի՛մ իմիշ :

Օգթավի .— Օնու տա պիլմէմ . . . սօրտում , հաթթա մէօզ արասընտա մէրգում Բէսսամըն պէլի քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղընը չաթիպթարմ Խսէ , չէհրէյի ասըպ սիվիշիվէրտի . իշթէ օ գատար :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ .— Սիմօնըն Բարիստէ օլտուղընա ջիմտի արթըզ էմին օլարմ : Հէր հալտէ մէրգումէյի պուլմալըլըմ . Մարի Որէմքօլը թէմիլլէտիքտէն սօնրա , Սիմօնըն իչինէ պաշլապաճագըմ—տէյիպ Վիթ Օգթավի իչ տէ Եէօյիւ քէնտիպ , Եինէ քէմալը իհթիյաթլէ տիշարը չըգտը , զէ պիր արապայաթ պիշիյալ Բասաթ Վիթիէ Եագըն Նավարէն սօգաղընտարի խանէսինէ վաթպ օլտուլըլ :

Մօրիս Եաթըլաք սասաթ սէջիլտէ գալիքտը , զէ սատէնէ կիյնտիքտէն , զէ գալի զէ Բէնկինտէ պիր Եօյըն չապգասը գօյտըզտան սօնրա գրաֆիման օն ալթընըն ա սըրտան գալմա իպթիւ տէլիքի տէլիքտէն , պիր Կասնորգըն Էնտիլիպ , Գալի՛ պիր չանթա իչինէ գօյուպ աշաղը Էնտի :

Բաթ կէլէն իւք աբապայը չաջըրըպ խչինէ աթիլտըլ զէ Լիօն տէմիր Էօլու մէվզըլճընա կիթտի :

Օրատա պիր էլիճէ թաամ իթտիքտէն սօնրա , Ծօնթէնալոյա կիթմէք իւզրէ պիր պիլէթ ալտը :

Մօրիս՝ էօյլէյի եարըմ սաաթ կէչէրէք Յօնթէնպոյս Եթիպայ, հէման չէհրէ կիթաի վէ պիր գահվէխանէյէ կիրիպ պիր բօնէ իշտի :

Դըշ մէվսիմինտէ Յօնթէնպոյս զայէթ թէնհա օլուպ, արա սըրա գըլլանըն ասաքէրի սօգազլարտան կէչիպ տէօնմէօլէր, էօլմիւշ կիպի պիր մէմլէքէթ տէնթիւնէք պիր հալտէ իտի :

Պու գապիւտէն Նլարագ Մօրիսին կիրմիշ օլտուզը գահվէխանէ թէնհա վէ սաքին պիր եէր օլուպ, եալընըզ իթի իսթիյար քեաղըտ օյնամագտա իտիլէր :

Մօրիս՝ չանթանըն իչինտէն սանտըգճալը չըգարըպ, բալթօսընըն ճէպինէ եէր լէշտիրտի :

Մէգքիւր սանտըգճա զայէթ քիւչիւք օլմուպ, բէրթէվսուզ իլէ կէօրիւլէպիլէնէք բանտէտէ քիւչիւք կիզլի պիր քիլիտէն գարանմըշ զիգըյթէթ պիլի Եէսնէ իտի :

Բօնճըն բարասընը վէրմէք իւզրէ տէսթկեհա հազլաշտըգտա, Մօրիս՝ չանթա սընը տէսթկեհալըն իւզէրինէ վազ իլէ, պիր իքի սաաթ գատար մէգքիւր չանթալը սագլամասընը գահվէխանէնին սահիպինէ բէճա վէ չու բէճա սը գապիւլ օլունտըգտան սօնրա, տիշարը չըգտը. եիրմի տնգըգա գատար եիւրիւտիքտէն սօնրա, պիր եօլա վասըլ օլտու քի, մէգքիւր եօլըն իթի թարաֆընտա ուֆագ թէֆէ էվլէր պուլընմագտա իտի : Պու էվլէրտէ սէպզէ պաղլէպանլարը իգանէթ իթմէք տէ իտիլէր :

Մօրիս՝ սօլ թարաֆտաքի էվլէրտէն պիրինին գաբուսընը չալտըգտա, իսթիյար պիր գարը գաբուլը աշըպ :

— Նէ՝ իսթէյօսընըզ, — տէյու սիւվալ իթտի :

Մօրիս. — Պու էվ գօճա Տընինին էվի տէյի՛լ մի տիր :

Քէօյլիւ թէաճճիւպլէ Մօրիսին եիւզիւնէ պագըպ. — Տընի՛ մի, գօճա Տընի մի՛ . . . Նէճի տիր պու Տընի տէտիյին :

Մօրիս. — Ելլան չափճըսը :

Գարը. — Յօնթէնպոյստա Տընի նամընտա առամ եօգ . . .

Մօրիս. — Էպի՛նմիսին :

Գարը. — Ալլա՛հ, Ալլա՛հ. պէն պուրալըյըմ, հէր քէսի թանըրըմ. ելլան

թօբլայանլար չօգ վար նամա, հիշ պիրինին իսմի Տընի տէյիլ տիր :

Մօրիս. — Եա Նէ՛ տիր :

Գարը. — Պիրի՛ Պէրթէն, քի չէհրին իչինտէ օթուրըր . . . պիրի՛ Հիւշէ, քի Բա՛

րիս սօգաղընտա իգամէթ իտէր . . . պիր տէ Մաթիւրէն Վիօլէ վար քի, գո՛ւլլէ

սի գօրուսըն աղընտա տըր, պու ճատտէնին ուճուստա սաղա՛մ ճարմալը :

Մօրիս. — Կէօրիւնիւր քի պանա մալիւմաթ վերէն եանլըշ պիր իսմ օթընիլ

. . . պէնիմ արատըղըմ գօրույա եագըն օթուրան տըր :

Գարը. — Էօյլէ իսէ արատըղըն ավճը Մաթիւրէն Վիօլէ տիր. ուսթանո՛ պիր

ալճը . . . գայալար արասընտան ելլանլարը թօբլամագ խուսուսընտա օնուս այա

ղընա չըգաճագ առամ եօգ տըր . . . թօբլար թօբլար Բարիսէ վէ սաիր մահալլէրէ

կէօնտէրի . նէ՛ գատար բարա գազանըր պիլի՞րմիսին . էվի ճատտէնին ուճոննա
աըր :

Մօրիս .— Թէչէքքիւր իտէրիմ, ազիզիմ :

Գարը .— Պիր շէյ տէյիլ, էֆէնտիմ—տէյիպ, գարույը գարաաը վէ Մօրիս
տախի թարիֆ օլունան եօլը թութաը :

Շու սիւվալլէրտէն Մօրիսին մագսաաը, պիր եըլան ավճըսը պուլմագ օլտուղը
անլալըլաըլը տէրքեար աըր : Եըլան ավլամագ հէր նէ գատար թէհլիքէլի պիր սէ-
նաաթ իսէ տէ, պազը մուալիճէլէրին թէրթիպի զըմնընտա էճգաճըլարա զայէթ էլ-
զէմ օլտուղընտան, չօգ քեար պրագըր պիր իշ տիր . կէրչի էնկէրէք եըլանլարը
գըլ մէվօթմինտէ սօղուգտան տօնմուշ վէ գայալարըն աըլարընա չէքիլմիշ օլաըգ-
լարը սըրաաա ավլանըր իսէ տէ, եինէ թէհլիքէսի զիյաաէ օլուպ, բէք չօգ ավճը-
լարըն ճիւզի պիր տիգգաթսըզըլըգ էսէրի օլարագ շու սէնաաթա գուրպան կիթմիշ
օլտուգլարը իշիտիլմիշ տիր . էնկէրէք եըլանը հէր եէրտէն զիյաաէ ֆօնթէնլիօ գօ-
րուսընտա պուլլզնըր :

Պիրագ եիւրիւտիքտէն սօնրա Մօրիս՝ Մաթիւրէն Վիօլէնին գուլիպէսինէ եագ-
լալը : Օճաղը թիւթմէքտէ օլտուղը ճիհէթլէ, Մօրիս՝ իշինտէ պիր աաամ պուլա-
ճաղընը անլալըպ, մէմնուն օլտու :

Մօրիս՝ մանտալը գալլաըրըպ գարույը աշտը, վէ պաղչէտէն կէչիպ էվին գա-
րուսընը վուրաը :

Իշէրտէն .— Ա՛շնըրգ—տէյու պիր սէս չըգտըգտա, Մօրիս աշու իշէրի կիրտի :
Էվին իշի թէմիզ պիր հալտէ օլուպ, չըմինէնին իշինտէ բարլագ պիր աթէշ եան-
մագտա վէ չըմինէնին եանընտա պիր մասա պուլընմագտա իտի : Մասանըն էօնիւն-
տէ պիր գարը իւէ պիր էրքէք օթուրմըլ եէմէք եէմէքտէ իտիլէր : Էրքէք՝ կէլէն
եապանճըլը կէօթիւր կէօրմէզ այաղա գալլըպ սէլամ վէրտի :

Մօրիս .— Էնկէրէք եըլանը ավճըսը Մաթիւրէն Վիօլէ տէտիքլէրի սէ՛նմիսին :

Ավճը .— Էվլէթ էֆէնտիմ, պէն իմ :

Մօրիս .— Տիմէք քի սէնին իլէ՞ մի կէօրիւլմէլի :

Ավճը .— Պիր շէյ սաթըն ալմագ իշիւն մի կէլաինիզ :

Մօրիս .— Էվլէթ :

Ավճը .— Իշինիզ միւսթաճէլ մի տիր :

Մօրիս .— Ղալէթ միւսթաճէլ :

Ավճը .— Հէր հալտէ եէմէլիմի պիրթիրմէք իշիւն պէշ տագըղա միւսնաաաէ ի-

տէրսինիզ :

Մօրիս .— Շիւպէսիզ :

Մաթիւրէն պիր սանտալիյէ վէրիպ .— Պույուրըն, օթուրըն, չիմտի պիրթէրիմ :

Արաաղընըլ աաի՞ եըլան մը աըր, էնկէրէք եըլանը մը աըր :

Մօրիս .— Պիր տանէ էնկէրէք եըլանը :

Ավճը .— Հէյգէլ իշիւն գալըպ չըգարմագ իւզրէ գուլլանաճագ օլմալըսընըլ :

Մօրիս .— Էվլէթ :

Ավճը .— Էյի անլամըլըմ . սիզին սէնաաթքեար օլտուղընըլ եիւզիւնիզտէն

պէլիլի : Տիշի՞ մի իսթէրսին, էրքէ՛ք մի :

Մօրիս .— Պու սիւվալէ քէ վաճաճ վերէ մէյէ քէյիմ : Տրշիսի Երբէյի Թիսի պիր տէյիմ :

Ավճը .— Խա'յր քէ Երբէյին խալգալ խալգալ քէ միբլէրի տաճալ սէյիին տիրէ Ան. ճաղ շոճնու տա սէյիլէյիմ քի , Երբէյ Երլան տաճալ զթյատէ թէ հիլբէլի տիր . . . Երբէյի տաճալ գօլայ հիտտէթլէնիր :

Մօրիս .— Օրաւը վազիթէմ տէյիլ . . . Իհթիյաթլը տաճալանըրմ :

Ավճը .— Պապիճէ պիր գութու կէթիրտի'ն մի պէրապէրիսէ քի :

Մօրիս .— Էվլէթ—տէյիլայ , ճէպինտէն սանտրգճայը չըգարտը վէ Մաթիւրէնէ կէօսթէրէրէք :

Ավճը .— Էվլէթ ք պու օլուր , տէլբլէրտէն հալա տա իլլէր . մատէնին սօ. ղուգլըղընտան հայվանըն ուլուղըղըն տէվալմ իտէպիլիր . . . Իլլինէ պիրալ տա Եօ. ճուէն գօրոնմ . Լաբին Երլան իլլինտէ օլաիալ սանտրգճայը ճէպինէ քօմայատըն :

Մօրիս .— Նիշի'ն :

Ավճը .— Չիւնքի սըճալ տան հայվանըն ուլուղըղըն սափուլըր . պինաէն ա. լէյի հայվանը գուլանաճալըն զէմանն գաւաւար էվինտէ սըճալ Երբէյ Գօյմամա. ղըն :

Մօրիս .— Էօյլէ հարէքէթ իտիլմէյ իտէ թէհիլբէլի' մի օլուր :

Ավճը .— Էօյիւմ թէհիլբէլի վար - Եկէր հայվան ուլգուսընտան ուլանըր իտէ , գարալը օլտուղը ճիհէթլէ գըզըլըր , վէ սանտրգճանըն գարալը աջըզըղը կիպի Ե. լիլէ վէ Եախօտ Եիւղիւնէ սըլթապիլիր . . . Երլանըն ղէհրինտէն ինսան Եօլլէր օլ. տալընը պիրիսի'ն Եա :

Մօրիս .— Էվլէթ , ըսըրտըղը Եէր տէրհալ գըզըլըն տէմիր իլէ տաղլանալ ի. սէհ ինսան Եօլլէր , օթաւը մանիւմ :

Ավճը .— Վէ Եախօտ պիրիսի չըզըլ . հէման Եաթայը պիր էյիճէ Եմիլի . Լա. բին Էօյլէ սէվալ Եապիլի վէ սաւալը Եաթայը նէրէտէն պուլմալը . . . պիր կիւն պէնի Երլանըն պիրի ըսըրմըլ իտի . . . գարմ Եարայը Եմաթի , պէնի Էօլլէմտէն գուր. թարտը :

31

Մօրիս .— Աճը տա մը տույմատըն :

Ավճը .— Նիսըլ տույմատըմ , Իւչ հաթթա վիթթէմատիէն աւտթա խասթա իտիմ . վիւճուտիմ սարարտըգճա սարարտը , իլթիհամ քեամիլէն քէսիլտի , ուլգու կէօզիւմէ կիրմէյ օլտու . . . սօնրա Եափալ Եափալ կէչտի :

Մօրիս .— Սէնճէ գըզըլըն տէմիր իլէ տաղլամալ , Եմիլէ գաւաւար թէհիսիր իթ. մէյ մի :

Ավճը .— Խա'յըր :

Մօրիս .— Նիշի'ն :

Ավճը .— Չիւնքի տաղլամալ տէմէր , Եարայը Եիւղտէն Եազմալ տիմէր օ. լուլ . էթիի իլլինէ կէչմէյ . . . Եմիլէ տաճալ չօգ խայրը տըր :

Մօրիս .— Ինչալաճ քի չըլ թէտապիրին նէ պիրինէ վէ նէ տէ տիկէրինէ իհ. թիլանըմ օլմալ :

Ավճըն — Հէ՛ր հալածե՛ր հիշիցիս թըն էլ տէն պրագմա՛ն աղաչե՛մա երկանը գուլա-
նանաղըն ճէ՛մանա՛ն փատար սանտրոգճայը սծղուգ թուլթուպ . ույուչըզըզըն տէ՛փա՛մ
իւնէ՛մսինէ՛ն զայրէ՛թ պէ՛թ . . . պիչարի՛ իտա՛ն Բրէ՛մի հիչ խաթըրմտան չըգմա՛ղ :

Մօրիս — Ի՛նչ իտա՛ն Բրէ՛մի տէ՛ախին՝ քի՛մ փաթի :

Ավճըն — Օ՛ տա՛ն սէնին կիպի պէնտէն պիր էնկերէք երկանը ալմը իտի . քէնր
տիսինէ՛ն իթմիչ օլտոնղըմ սրգը սըզը թէնպիհաթըմըն ժուլիսիթի օլարագ , գուլթո՛ւ
յը սընագ պիր մահալէ գօյմուչ . . . գուլթուչը աչար աչմա՛ղ երկան՝ ոփյանրպ՝ վէ
հիտտէթլէնիպ էլինի ըսըմըչ :

Մօրիս — Է՛յ , օ պիչարէ իտա՛ն էօլտի՛ւ մի :

Ավճըն — Է՛վ վէթ . հէ՛մ աէ՛ն նէ՛՞ կէօնա ածըար վէ աղըրաք չէքերէք :

Մօրիս — Շիմտի՛ սէնաէքի աղուլընան երկանար պիր էլինէ ույուչըմը՛ մը
տըրլար :

Ավճըն — Է՛վ վէթ , էֆէնտիմ՝ իհիթիյաթլէ տալըանըլանագ օլուր իսէ , պու ա-
րալըգ գօրգանագ պիր շէյ եօգ :

Մօրիս — Ի՛ք պահար եախօտ եազ մէվսիմինտէ օլսա՛գ . . .

Ավճըն — Օ՛ հպտէ իչ պաչգալաչըր . . . սըճագլար պաստըղը կիպի ատի երկան
ավարըմ . . . գուլթուչըզը վէրի՛րմիսինիգ :

Մօրիս — Ա՛լ :

Ավճըն այագլարընա գալըն ճիզմէլէր կէչիրիպ , իչի մէչինի գալըն էլպիսէլէր
վէ գալըն էլտիվէնլէր կիլինիպ . — Կէօրիւյօրսըն եա , պէն պիլէ թէչիլքէտէն գօրգ-
մազ իքէն իհիթիյաթլէ տալըանըյօրըմ . . . էկէր մէմուլին զարը օլարագ , երկան
պէնի ըսըմնա պիլէ տիչլէրի էթիմէ գատար կէչէմէգ :

Մօրիս — Վէ լաքին Եիւզիւն աչըգ :

Ավճըն — Եիւզտէն գօրգուլմա՛ղ . պու սօղուգ հալա իլէ հիչ պիր երկան՝ սու-
րաթլա գատար սըչըրայապիլէնէք տէրէճէտէ գուլվէթէ մալիք օլամա՛ղ :

Մօրիս — Նէ՛րէտէ տիր չու երկանլարըն պագալըմ :

Ավճըն — Պաղչէտէ , ալըքնա չուգուր աչմը վէ եէր եաթմըլըմ տըր :

Մօրիս — Եա չուգուրտան չըգարլար իսէ :

Ավճըն — Գապիլ տէլիլ . . . չուգուրըն աղըր տէմիր գաֆէսլէ գաթալը տըր ,
հալա կէչէր ալմա , պէնիմ չուք քիւչիւք ըարմաղըմըն ուհու պիլէ գաֆէսին արա-
լըղիս սըղմա՛ղ . իսթէրսէն պէրապէր կէլ , ույուչըմը երկանը գուլթուչա նէ՛՞ սու-
րէթլէ գօյտուղըմը կէօր :

Մօրիս — Ճա՛նըմա՛ միննէթ :

Մաթիւրէն պիլըագ Եօսուն ալըպ , սանտրոգճանըն իչիթի պէօլէփիքտէն սօնրա ,
Մօրիս իլէ պաղչէլէ չըգաթըլար , վէ երկանլարըն հըֆզ օլունտըղը մահալէ կիթտի-
լէր . Մաթիւրէն փէմիր գաֆէսի աչտը վէ տէլիլին իչինէ՛ տօղրու գնյրպ գաֆէսի
գաթալը , վէ տէլիլին իչինտէ կէօրիւլմէզ օլտու :

Մօրիս — Եա չուգուրտա գալմըլ իտի :

Մաղարայա պէնգէր օլան չու մահալ՝ իւչ մէթրօ արզընտա՛ վէ իւչ մէթրօ
թուլիստէ իտի . Տնապանընա քուլմ Եայըլմը՛ օլտուղը կիպի , տիվնրարը տիվի չի-
ֆէնթօ իլէ՛ն սիփալանըչ , վէ քէօլէլէրէ , եէր եէր տէլիլնիլ գայա ըարլալարը՛ վաղ
օլտուլմըլ իտի . իչէթիսի զայէթ՝ գաթանըլը իտի :

Մաթիւսէն ալըմըլ օլտուղը ճիհէթլէ օ գարանըգտան գահմէթ չէքմէխայ, տօղրուճա մէգքիւր գայալարըն պիրիւնէ եագլաշտըլ վէ էլինի տիքմէյինէ գատար տէլիքլէրտէն պիրիւնէ սօգուլ — Ա՛հ, իշթէ պիր տանէ եագլաշտըլ — տէյէրէք օ էլտիվէնլի էլինի, էօլմիւշ կիպի պիր երլան թութտըղը հալտէ տիշարը չէքտի, մաղարանըն աղղընա տօղրու կէլիպ, ըշըգտա երլանը թէտգիգ պիրլէ, գաֆէստէն ի չէրի պագմագտա օլան Մօրիսէ — Երբէք տիր . . . պագ շունա . . . նէ կիւզէլ խը՛նղըր, կիւզէլնէ ույույօր . լաքին պիր սաաթ գատար պիր սըճագ օտայա գօ, սօնրա անլարսըն նէ օլտուղընը . . .

Մօրիս՝ նիմ տիթրէմէկէ պաշլատը :

Մաթիւսէն — Հա՛յտէ գուղում հապսա — տէյիպ, երլանը եուվարլատը սանտըգճանըն իչինէ սօգտու, վէ սանտըգճայը գարաթտըգտան սօնրա, գաֆէսի աշտը, մաղարատան տիշարը չըգտը վէ սանտըգճայը Մօրիսէ վէրէրէք :

— Ա՛լ էֆէնտիմ . Էրբէք երլանըն պուճտան կիւզէլի պուլընմագ :

Մօրիս — Պօրճում նէ՞ գատար :

Ավճը — Եիրմի ֆրանգ, էֆէնտիմ . . . ուճուլ :

Մօրիս քէսէսինտէն պիր ալթուճ չըգարրպ, ավճըյա վէրտի :

Ավճը — Թէչէքքիւր իտէրիմ . արթըգ էվէ պուլուրըն տէմէմ, չիւնքի էվիմին իչէրիսի չօգ սըճագ տըր . . . սանտըգճանը եաղլըղընըն իչինէ գօյ, տէօրթ ուճուճ, տան պաղլա, վէ էլինտէ թութ կէօթիւր :

Մօրիս պաղչէտէն չըգըպ, տօղրու գահվէխանէյէ կէլտի, վէ սանտըգճայը չանթասընըն իչինէ գօյուլ, չըմէնտըֆէր մէվգըֆլինէ կիթտի, վէ ագչամ սաաթ պէչտէ խանէսինէ եէթիշտի . սանտըգճայը չանթատան չըգարտըղը սըրատա քէնտի քէնտիլէ :

— Ալթը միւեօնըն վարիսինի մէյտանտան գալտըրմագ իչիւն եիրմի ֆրանգ ճիւզի շէյ — տէյէրէք, սանտըգճայը բէնչէրէնին տըլ թարաֆընա գօյտու վէ գանատը գարատը : Ագչամ թաամընը իթտիքտէն սօնրա, Սիմօն հագգընտա Օգթավի իլէ օլան միւպահասսընը Նարթիկ իլէ Վէրտիէյէ պէյան իթմէք իւզրէ Սիւրէն սօգաղընա կիթտի :

Մ. Պրէսսօլ իլէ գըղը Մարի, պիր գաշ տէֆալար Ալպէրի կէճմէք ինչրէ միւս . Թանթիգին խանէսինէ կիթմիլէր իտի : Ալպէր Թէհլիքէյի սապուշտըրմըլ վէ կիթտիքճէ քէսպը սըհէթ իթմէկէ եիւլ թութմըլ իտի իսէ տէ, հէնուլ Մ. Պրէսսօլըն թէրթիպ իթմիլ օլտուղը ճէմիլէթէ կիտէպիլէճէք պիր հալէ կէլմէմիլ իտի :

Մ. տը Թիպրէ՝ մուհապպէթը բէտէրանէսի իգթիգասընճա օղլուճըն հայաթընը թէքրար թէհլիքէյէ գօյապիլէճէք խուսուսաթտան խիլաֆը րիգասը օլարագ պահա իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ, կէօգիւ էօնիւնտէ վուգուա կէլէն աճվալտէն տօլայը տէ . րէճէի նիհայէտէ մուգտարըպ օլմագտա, վէ շու աճվալին ճէթիճէսի բէք վախիմ օլաճագընը քէնտիւնէ հիւքմ իթմէքտէ իտի :

Թէրթիպ օլուճան միւսամէրէտէն իքի կիւն էվվէլ, Վալուսթին՝ գըղընըն էօնիւնտէ գէվճի Նիւտօվիգէ — Մ. տը Թիպրէտէն հիլ խապէր վա՞ր մը — շտէյու սըրտըգտա, Նիւտօվիգէ, — Խապէր ալտըրաւմ, էյի իմիճալաքին հէնղը գաթի օլտուճ :

դրնտալն, ճուճաա էրթէսի կէճէսի հէճ քէնտիսի հէճ տէ բէտէրի կէլէմէյէճէքլէր—
ճէվապընը արմըլ օլուպ, միւսթանթիգին կէլմէսի աւլա իշինէ կէլմէտիլի՝ ճիհէթլէ,
Վալանթին՝ գէվճինին շու սէօգիւնտէն մէմնուն օլմուշ իտի :

Վալանթին՝ գըղը Մարի իլէ Ալպէր միյանէլէրինտէ վագը օլան ըէվապըթը ա-
լըգանէտէն խապէրտար իտի իսէ տէ, Մարի՝ սըրրընը վալիտէսինէ ալմայը աւլա
թէճվիզ իթմէմէքտէ իտի :

Վալանթին. — Հիշ օլմագսա սիգին կապրիէլ Սէրվէ կէլի՝ր եա :

Լիւտօվիգ. — Կէլմէյի վատ իթտի :

Վալանթին. — Բէք ալա. պէօյլէ մաարուֆ զաթլար կէլսէլէր էյի օլուրպ չիւն-
քի ճէմիյէթիմիգտէ շէօհրէթիլի գէվաթըն ֆըգտանը կէօրիւլիւյօր Ս. Սէրվէյէ ըէ-
նպ իտէճէյիմ քի, քէնտի տօսթլարընտան պազըլարընը, եանի կազէթալարտա իսմ-
լէրի կէչէն սէնաաթքեարանտան պիր գաչընը պէրապէր կէթիրսին. պու տէֆաքի
թէրթիպ օլունան էյլէնճէ շաշաալը օլաճազ կիպի անլայօրըմ. եէնիտէն պիր թա-
գըմ գէվաթ տազէթ իթտիմ. էն բարլազ տէլիգանլըլար պուլընաճազլար. . . մէ-
մուլ իտէրիմ քի Մարի տէ չօգ մէմնուն օլաճազ տըր :

52

Մարի. — Օ տէտիյին բարլազ տէլիգանլըլարա պէն էհէմիյէթ վէրէնլէրտէն
տէլիլիմ. հաթթա պու տէֆա կէչէն տէֆա գատար բագս իթմէկէ տէ նիյէթիմ
եօգ :

Վալանթին. — Նիլի՛ւն :

Մարի. — Բագս իթմէք բէք կէօյնիւմէ խօշ կէլմէյօր. . . օ չիրին զաթլար մա-
նասըզ հալլէրի վէ սէօզլէրի ահմահլըզ տէրէճէսինէ վարտըրմըլար :

Վալանթին. — Ամմա միւսթալաղա իտէյօրսըն :

Մարի. — Միւսթալաղա օլմատըղընա էմին օլունըզ :

Վալանթին. — Սէնին իլէ բագս իտէնլէրին հէբսի պիրպիրլէրինէ պէնզէմէզլէր.
էլպէթթէ քի իշլէրինտէն պիր իքիսինի տիկէրլէրինէ թէրճիհ իթմիշսին տիր :

Շու սըրատա կազէթա միւթալաա իթմէքտէ օլան Լիւտօվիգ պաշընը գալտը-
րըպ Մարինին եիւզիւնէ պագալը, վէ զիյատէ սէօգ սէօյէմէվէսինի թաթլիյէ թար-
զընտա կէօգիւնիւ գըրբալը :

Վալանթին. — Սէօգիւմէ ճէվապ վէրմէյօրսըն—տէտի իպէ տէ, Մարինին եինէ
սիւքիթ իթմէսի իւզէրինէ, — Պու պապտէքի սիւքիթին՝ եանըմպտըղըմա պիր տէ-
լիլ տիր. . . իշլէրինտէն պիրինի ինթիխապ իթմիշ օլտուզընա էմին իմ :

Ալպէրին Մարիի սէվմէքտէ օլտուզընը, Վալանթին՝ բէտէրի Մ. տը ժիպրէ-
տէն խապէր արմըլ օլուպ, հաթթա, Մարինին Ալպէրէ, Ֆիքրինտէն կէչէնի պէ-
յան իտէճէք սուրէթտէ թէպէսսիւմ իթմիշ օլտուզընը կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, պու
պապտէ պիր էյիճէ էմիյէթ հասըլ իթմէք ալզըլսընտա պուլըմպագտա իտի :

Մարի. — Զիյատէսիյլէ եանըլըյօրսըն. . . վագըա օ կէչէն ազշաճի տէլիգան-
լըլարըն իշինտէ, դայէթ սէվիմի զաթլար վար իտի, լաքին հիշ պիրինէ տըգգաթ
իթմէմիշ վէ էհէմիյէթ վէրմէմիշ օլտուզըմտան, նէ իտիլէրի վէ նէ տէ սըֆաթլա-
րը խաթըրմտա պիլէ գալմամըլար տըր :

Վալանթին .— Այժմ ետքտըն հա՛ . . . ես գոյայ ատամ պէյնմէյօրսըն , վէ ետխօտ շու սէօղլէրինտէ միւպալաղա կէօսթէրիյօրսըն . Վիգօնթ տ'Արֆէօյլ զա-
յէթ նաղիք պիր քիմսէ տիր :

Մարի՝ վալիտէսինին մագառտը նէ օլտուղընը անլամաղա պաշլատըղընտան ,
իհթիյաթ քեարանէ տավրանմազըղա գարար վէրէրէք .— Վիգօնթ տ'Արֆէօյլին
նէզաքէթլի պիր զաթ օլտուղընա շիւպհէ եօգ , լաքին պուղընտըղը հալտէն բէք
խօշնուտ կիպի կէօրիւնտիւ :

Վալանթին .— Պարօն Բասգալ տը Լանտիլի . . .

Մարի .— Օնա գարըտան զիյատէ պիր խասթա պագընը լազըմ :

Վալանթին .— Էյ Մ. Ալպէր տը ժիպրէ :

Մարի .— Մ. Ալպէր բէք էյի , լաքին . . . զաննըմա զայէթ աղըր թապիյէթլի
պիր քիմսէ օլմալը :

Վալանթին .— Պու պիր գուսուր սայըլմազ . պիր հաքիմ օղլու օլմասը , վէ
քէնտիսի տէ կիւնին պիրինտէ հաքիմ օլապիլէճէյի ճիհէթլէ , էլպէթթէ քի աղըր
թապըլը օլմասը լազըմ կէլիր :

Մարի .— Հագգըն վար . լաքին պէնիմ խաթըրըմտան շիմտիլէք էվլէնմէք կէլ-
մէյօր :

Վալանթին .— Խաթըրընտան էվլէնմէք կէլմէյօր մը : Պու ատէթա պիր խա-
թա տըր . . . սէն եաշտա օլան պիր գըզ , էվլէնմէսինի տիւլիւնմէլի տիր . . . էկէր
պէն սէնին իշիւն պիրիսինի ինթիխապ իտէճէք օլուր իսէմ նէ՝ եաբաճագսըն :

Մարի հայրէթ վէ տէհէթլէ .— Սէ՛ն մի ինթիխապ իթսէն :

Վալանթին .— Էվլէթ , պէն :

Մարի .— Աճապա շու ինթիխապ իթտիյին քիմսէ քի՞մ իմիլ :

Վալանթին .— Քիմ օլտուղընը անլամալը իտին զանն իտէրիմ . . . զայէթ նա-
ղիք , միւթէպէր , ագըլը , գուվվէի գալէմիյէսի քէսքին , հագգըրըղտա հիւսնի
թէտպիրլէ հարէքէթէ հազըր , պիրգիմ իլէ հէր կիւն կէլիլ իւլֆէթ իթմէլէ քէն-
տիսինի պալթիյար ատտ իտէն պիր քիմսէտէն պահս իտիյօրըմ :

Մարի .— Պու թարիֆ իթտիյին զաթ , Մ. Մօրիս Վասսէօր տիր :

Վալանթին .— Էվլէթ , օ տըր . նէ՞ տէրսին :

Մարի .— Միւլադաթընտան բէք մէմնուն օլուրըմ . ատէթա էյլէնիրիմ :

Վալանթին .— Եանի պէյնէնիրսին :

Մարի .— Նէֆրէթ իթմէմ :

Վալանթին .— Տիմէք քի Մ. Մօրիսէ զէվճէ օլմագըլըրը մէմնունէն գապուլի-
տէրսին :

Լիւաօվիգ գաշլարընը չաթըպ Վալանթինէ խիթապէն .— Մ. Մօրիս Վասսէօր
պու խուսուսա տաիր սանա պիր սէօղ աշտը՞ մը , գըզըմը խիթէտի՞ մի , եօգսա
քէնտիլիյինտէ՛ն մի շու հափայի սէօղլէրի սէօլլէյօրսըն :

Վալանթին .— Մ. Մօրիս Վասսէօր րէսմէն պանա հիչ պիր թէքիֆտէ պու-
լընմատը . էվլէլա սանա միւրաճաաթ իթմէսի լազըմ կէլիր . լաքին ֆիքրի նէ օլ-
տուղընը ֆէհմ ու տէրք իթմիլիմ . վէ պուրայա սըգ սըգ կէլիլի Մարի իշիւն օլ-
տուղընը պիր տէրէճէյէ գատար իտտաա իտէպիլիրիմ :

Լիւսօվիգ — Բէք ալա, էկէր Մ. Մօրիսին պու պապտէ պիր Ֆիքրի վար է-
սէ, վարսըն քէնտիսի պիզգաթ պէյան իթսին. Մարինին տէ կէօյնիւնի սէրպէսթ
պրագալըմ քի, քէնտիսի խթէտիյինի ինթիխապ իթսին տէ, սօնղրա պիղ ինապը-
նա պագարըզ:

Վալանթին պիր չօրթաղըզ իթմէմէք իչիւն. — Պէնիմ տէ րէյիմ պու մէրքէզտէ
տիր. լաքին պաղը շէյ էվվէլինտէն անլալըլըր. սէնճէ Մ. Մօրիս Վասսէօր իշինէ
կէլի՞ր մի:

Լիւսօվիգ, — Պիլէմէմ պու սիւվալինէ ճէվապ վէրէպիլմէք մէրգուժը պիր
էյիճէ թանըմաղա միւթէվազըլթ տըր. էյի թանըմազ իչիւն տէ, պիր միւստէթ
տահա աթվար ու աշվալինի թէտգըզ իթմէլիյիմ:

Լիւսօվիգին պիւսպիւթին չու թէքիֆէ մուխալէֆէթ իթմէմէսինէ Վալանթին
մէմնուն օլուպ, պու պապտէ ղայրէթի էլտէն պրագամաղա գարար վէրտի:

Շու սէօզլէր իլէ սաաթ օնա վարմըլ օլտուղը ճիհէթլէ, իւչիւ տէ օտալարընա
չէլիւտիլէր:

Վալանթին քէնտինճէ մէմնուն պիր հալտէ իտի: Մարի իսէ րէտէրինտէն մու-
ալէնէթ կէօրէճէյինէ էմին օլտուղընտան, վալիտէսինին թէսալվուրաթընտան տօ-
լայը թէլաշ իթմէմէքտէ իտի:

Լիւսօվիգէ կէլինճէ, քէնտի քէնտիյէ. — Գապիլ մի տիր քի Վալանթին չու
Մօրիս Վասսէօր տէնիլէն քիմսէյի պանա տամատ իթմէկէ ճիտտի սուրէթ տէ ղայրէթ
իթսին. քիմ պիլիր նէրէտէն կէլմիշ, քէնտիսինի կաղէթաճը սըրասընա գօյմուշ.
իլէ կէօրտիւյիմ տագըզպտան պէրու խօշանմատըմ. լաքին Վալանթինին տէ էլ-
պէթ պիր մագաստը օլմալը. պուշը տա անլարըմ—տիմէքտէ իտի:

Ճէմիյէթ էրթէսի կէճէ իչիւն թէրթիպ օլունմըլ իտիւկինտէն, սապահ էրքէն
էշեալարը թէրթիպ իթմէք իւզրէ էշեա ալէլէլէրի, վէ ֆիտան վէ չիչէլէլէրի եէր-
վէշտիրմէք իւզրէ պաղչէպանլար կէլմիշ օլտըզարը միսիլիւ, Մօրիս տախի, էրքէն-
ճէ կէլմիշ Լիւսօվիգ իլէ թէրթիպաթը մէզքիւրէյէ նէզարէթ իթմէկէ պաշլամըլ վէ
խանէնին հէր ճիհէթինին թէզեհինաթընա տիգգաթը տիրիլ իթմէմիշ իտի:

Հիքեայէմիպտէ դիքրի սէպգաթ իտէն իքի միւհիմ վագաանըն զուհուր իթմիշ
օլտուղը եէշիլիքի սալօնա վէ պիր տէ գատընլարա տիւզէն օտասը իթթիխազ գը-
լընմըլ օլան վէ տաիրէլէր կէշիլմէքսիգին, հալըտան կիզլի պիր նէրտիւպանտան
ջըզըլարագ կիրիլէպիլէն գըլաղա Մօրիս պաշլըճա տըգգաթընը հասր իլէ կէրէք
մէզքիւր սալօնա, է կէրէք տիւզէն օտասընա չիչէք սանաըզլարը վազ իթտիրմիշ
մէզքիւր սալօնա, է կէրէք տիւզէն օտասընա չիչէք սանաըզլարը վազ իթտիրմիշ

վէ չիչէլէլէրին թօթրաղընը տախի եօսուն իլէ գաթաթմըլ իտի:
Լիւսօվիգ՝ քէմալը նէզաքէթլէ Մօրիսին թէրթիպաթընը թաստիգ իթմէքտէ,
վէ մէրգուժըն իպրալ էյիտիլի խահիշ վէ նէշտէն մէմնունէն, րէֆթէ րէֆթէ
մէրգուժ՝ կէօգիւնէ խօշ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Պիր արալըզ, իլէ կիւնիւ գարըսը Վալանթինին իթմիշ օլտուղը սէօզլէրտէն
Մօրիս պահա աշմայը գուրմուշ իտի. լաքին իսապէթ քի իթմէմիշ. չիւնքի Մօրի-
սին Ֆիքրի հիշ օ ճիհէթլէրէ մէյ իթմէմիշ օլտուղընտան, նէ սուրէթլէ ճէվապ
վէրէճէյինի շալըրաճաղը տէրքեար իտի:

Լիւսօվիգ օ կիւնիւ հասպէլ նէզաքէթ Մօրիսի էօյլէ թաամընա ալըզօյմազ

Իսթէմիշ Գէ ֆադաթ Մօրիս մէլիդիլիէթ Բէտիշ Կաճա Իլէ, Վալանթինի վէ Մարի-
ժի կէօրմէքսիդին Կիթմիշ Իսի :

Ազլամ սաաթ տօգուզնա, մօմլար վէ հաճիգէլէր եաճլլտըգտան սօնրա տա-
վէթիլէր եաճալ եաճալ կէլմէկէ պաշլատըլար :

Վալանթին՝ աթվար վէ հարէքեաթը իշվէպազիսին թէմամըյլա էնզալը ամ-
մէյէ վաղ իտէպիլէնէք սուրէթտէ զայէթ միւզէյիէն պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլտուզը
միսիլիւ, Մարի տալսի սատէ վէ զարիֆ պիր էլպիսէ թագընմըլ Իսի . սըֆաթընա
տա ալամէթըլ քէտէր վէ էնտիշէ Գիւմայան Իսի : Պունճա ճէմիլիթին Կիչինտէ Ալ-
պէր տը Ժիպրէյի կէօրէմէլէնէյի խաթընա կէլտիքնէ, կէօզլէրի տօլմագտա Իսի :
Վալիտէսինին շաշաբաշ հալի, քէնտիսինի քէօրլէթմէքտէ օլտուզընը Մարի
ֆէլէթ Իթմէքտէ Իսի Իսէ տէ, ապա Փիւթուր կէօթէրմէքտէ Իսի :

53

Սալօնլար միսաֆիրլէր Իլէ տօլտըգճա, մէտհ ու սէնալէր չօղալմագտա Իսի .
հէր քէս խանէ սահիպէսինին նէգաքէթը հալիսէ հայրան օլմագտա, վէ խանէնին
թէգէննաթ վէ թէրթիպաթը վագընալընն միւքէմէլիթինի թաւտիգ Իթմէքտէ
Իսի :

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ՝ զէվճէսի Վալանթին հագգընտա սէօյլէնիլէն մէտհ ու սէ-
նալէրտէն տէյիլ Իսէ տէ, սալօնլարըն թէգէննաթը հագգընտա ճէրէյան Իսէն միւ-
պահասաթտան մէլիսն օլմագտա, վէ շու մուֆաֆֆնագըյէթին հուսուլի, պաղը-
նա Մօրիսին սալէսինտէ վուգու պուլտուզընը քէնտինճէ թէսիմ Իթմէքտէ Իսի :

Կիւյ տ'Սրֆէօյլ, Բասգալ տը Լանտիլի վէ Կ պրիէլ Սէրվէ տալսի արգա ար-
գայա կէլտիլէր :

Կապրիէլ՝ Լիւտօվիգ Իլէ Վալանթինէ սէլամ վէրաթտէն սօնրա, պիր թագըմ
գարըլարըն արասընտա, էնտիշլի պիր հալտէ, քէմտիսինճէ ապա էհէմմիլէթի օլ-
մայան միւպահասաթը տինլէմէքտէ օլան Մարիյի արամըլ :

Թէնատիլիթի օլարագ պիր արալըգ րէսսամ կէօզիւպէ իլիշիպ, Մարի հէման
եանընա կէլտի վէ թէսլէսսիւմ Իլէ րէտըլ խօշամէտիլի իյֆատէն սօնրա, Կապրիէ-
լին գօլունա կիրէրէք . — Շահիրտիլիգ Մ. տը Ժիպրէտէն խապէր ալըօրմըսընըգ :

Կապրիէլ . — Էվվէթ :

Մարի . — Խապէրլէր էյի՞ մի :

Կապրիէլ . — Բէք էյի . . . պուճ սապաճ եհին կէօրտիւմ . կիւնտէն կիւնէ էյի-
լէշմէքտէ տիր . հաթթա հագգընըլտա տիքքեար օլան հըսսիյաթը Կապրիէլի տօս-
թանէսինի սիլէ իլէպիլի Իթմէքիլիմի րէճա Էթտի . օլինաէն ալէյլ սըֆաթընըգ-
տա կէօրմէքտէ օլտուզըմ ալամէթը հիւպն պուլտան նէշէթ Իսիյօր Իսէ, հէման
չու ալամէթին տէֆինէ պագընըգ . չիւնթի մէյտմնտա պաիսը քէտէր հիշ պիր հալ
գալմամիշ տըր :

Մարի . — Թէշէքքիւր Իտէրիմ . Մ. Ալպէրին թէհլիքէտէն գուրթուլմըլ Իտիւկի-
նէ էմին օլտուզըմ ճիհէթլէ, արթըգ գալպիմ զայէթ րահաթ տըր :

Կապրիէլ .— Օ հալտէ նի՛ջիւն բէտերը կիպի կեօրիւնի պօրսընը :

Մարի .— Զիւնքի միւքէտտէրիմ . . .

Կապրիէլ .— Նի՛ջիւն միւքէտտէրսինիզ :

Մարի .— Պիլմէյօրըմ . թարիֆինէ միւքթէտիւր օլամատըղըմ պիր շէյ Գիսս ի տիյօրըմ . . . պէօյիւք պիր պէլիյէյէ ուղրայաճագ կիպի գալպիմ շարբայօր . . . պիր շէյտէն գօրգոյօրըմ դանն իտիյօրըմ :

Կապրիէլ .— Գօրգոյմագ մը . . . պու ճէմիյէթին իշինտէ , չու շէյթիւր Վշու ը չըգլար , չու չալկը վար իքէն գօրգոյմագ մը . նէտէն գօրգոյօրսըն :

Մարի .— Պիլմէյօրըմ . վագըա պօշ շէյ , ապէս շէյ , վէ ֆագաթ հօգըգի վէ ղայէթ ափսուզ պիր հիսա . էլլէրիմ պուզ կիպի ամմա , նէօպէթը հափարէթ տէրնէրիմ իսթիյապ իթմիշ . երիզտէն կիւլիւյօրըմ վէ ֆագաթ գալպէն աղլամագ արգուէյօրըմ :

Կապրիէլ .— Էկէր թապիպ օլսա իտիմ , կէշիւն պիր սընըր ալամէթի օլտուղընա գարար վէրէճէքտիմ . . . հէր նէ իսէ , գօլմալը , տէֆ իթմէլի :

Մարի .— Նա՞ջի տէֆ իթմէլի :

Կապրիէլ .— Ումումըն նէշէսիյէ նէշէթնմէկէ ղայրէթ իտէրէք տէֆինէ չալըշմալը . . . իշթէ վալս պաշլանճագ . . . սընըրը քիմսէլէր իշիւն վալս բէք ֆաիտէլի իմիշ :

Մարի .— Իհթիմալ տըր քի հագգըլ օլասընը :

Կապրիէլ .— Իհթիմալ տէյիլ , շիւպհէսիզ տիր քի հագգըլըլըմ :

Մարի .— Էօյլէ իսէ , տօգթօր , թէրթիպ իթտիյինիզ մուալիճէյի եաբալըմ . պէրապէրճէ վալս օյնայալըմ , իսթէրմիսինիզ :

Կապրիէլ .— Պէն տէ սիպէ պուսը թէթիֆ իտէճէքտիմ—տէլիպ , իքիսի շէլրապէրճէ իագգաալարըն արասընա գարըշմալար :

Գօնաղըն հավըսը , էվ վէ քիրա արապալարըլա տօլու օլուպ , արապաճըլարընընագ իւզրէ ալագլարընը թաշլարա վուրմագտա , վէ միսաֆիրլէրին խըլմէթքեարլարը տախի քիւմէ քիւմէ թօլլանմըլար բօլիթիգա վէ պօրսն միւպահասաթը իթմէքտէ պուլուսմըլար իտի : Արտտան կէլմէքտէ օլան միսաֆիրլէրին արապալալըն իշիւն հալըտա եէր գալմամըլ օլտուղընտան , տիշարտա պիրպիրի արտը քըրա տիգիլմէքտէ իտիլէր :

Ղայէթ թէմիզ պիր արապա տահա կէլիպ հավըտա նէրտիւպանըն էօնիւնտէ տուրար . արապաճըլըն եանընտա սիր տէ խըլմէթքեար օթուրմըլ իտի . հէր իքիսինն սըֆաթլարը բալթօլարընըն եագալարըլա գաբանմըլ իտի :

Խըլմէթճի աշաղը էնիպ գաբույը աշտը , վէ Մօրիս արապատան էնտիքտէն սօնրա գաբույը գաբատըգտա , արապաճըլա .— Կիթ ֆարիֆ իթտիյիմ մալէալտէ պէրլէ ,—վէ խըլմէթքեարա տախի .— Սէն պէնիմ իլէ կէլ տէյիպ , պէսիւք նէրտիւպանտան չըգաճագ եէրտէ , արապալարըն արասընտան կէշէրէք քիւլիւք կիզի տիւպանտան չըգաճագ , վէ մէգքիւր նէրտիւպանտան : Խըլմէթճիսի իլէ պէրապէր քաաղընարըն ափսոսի իշիւն թախիս օլուսմըլ օլան վէ հէր թարաֆը եէլլիլմէ մուհաթ պուլընան մալիւմ օլան քիւլիւք սալօնա վասըլ օլտու : Թօլմա քիմսէլէթէ սատիւֆ իթմէմիշ իտի :

Մօրիս . — Գութումը պանա վէր — տէտիքտէ , խըզմէթ քեար՝ — ուզուէն բալթօ . սընըն ալթընտան մալլում օլան սանտըգճայը չըգարըպ Մօրիսէ վէրէրէք . — Պու . յուրըն — տէտի :

Մօրիս . — Շիմտիլիք սէն աշաղը էն վէ էօյլէ պիր եէրտէ տուր քի , իսթէտի . յիմ զէման զահմէթսիզճէ պուլապիլէյիմ — տէտի :

Խըզմէթճի աշաղը էնիպ , Մօրիս եալընըզ գալտըգտա , գուլաղընը գաբույա տայաթըպ տինլէտի , վէ իչէրտէ քիմսէ պուլուենմատըղընա գանաաթ հասըլ իթ . տիքտէն սօնրա , եափաշճա օտանըն գաբուսընը աշտը վէ եափաշ եափաշ եիւրիւյէ . րէք մէզքիւր օտատան կէչիպ , իք սալօնա չըգան գաբուսընը բէրտէսիւնի աշըպ , օ . ապա կէլէն քիմսէ օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իթտի . մուսախարէն էճնէպի ֆի . տանդարը շամիլ օլան չիչէք սանտըգլարընտան պիրինէ եագլաշըպ , սանտըգճանըն եայընա պաստը . պու պասըչտան ինճէ պիր սէս չըգըպ , ելլան հարէքէթ իթտի : Մօրիս սանտըգճայը թէրս չէվիլիպ , ելլանը եօսուն իւզէրինէ տիւլիւրտիւ , վէ — հայտէ սէնի կէօրէյիմ , ույան տա էօլտիւր . Վալանթինի թէհլիքէտէն գուր . թարմաղա վէ Մարիլի պուրայա կէթիլիպ սօգմաղա տահա վագթ վար — տէյիպ տի . շարը չըգտը . եինէ չըգտըղը նէրտիւպանտէն աշաղը հափլըյա էնտի . իլք գարըն . սընա չըգան քիմսէ , պէրապէրինճէ կէլէն խըզմէթքեար իտի :

Խըզմէթքեար . — Նա'սըլ :

Մօրիս . — Օլտու . ալ սանտըգճայը տա արապանըն եանընա կիթ :

Խըզմէթքեար . — Պէքլէյիմ մի :

Մօրիս . — Էվլէթ , պէն չըգընճայա տէկին պէքլէ :

Խըզմէթքեար . — Անլատըմ — տէյիպ , խըզմէթքեար գըյաֆէթինէ կիրմիլ օլան Վէրտիէ տէմիր սանտըգճայը ճէպլէրինտէն պիրինէ եէրլէշտիրտի , տիշարը չըգտը . Մօրիս տախի պէօյիւք նէրտիւպանտան եօգարը չըգտը վէ սալօնա կիրտիքտէ , տօղ . րու կիտիպ Լիւտօփիգ իլէ Վալանթինէ սէլամ վէրտի :

Վալանթին պիր թարղը մախսուս իլէ կիւլէրէք . — Ա'մմա կէճ գալտընըզ , աղիզ :

Մօրիս . — Էվլէթ , մա'տամ , թէէսսիւֆ իտէրիմ . կաղէթայա կէօնտէրմիլ օլ . տուղըմ պիր պէնտին թասհիհաթընը ինրա իթմէք իւզըն կաղէթախանէյէ ուղրա . մաղա մէճպուր օլտոււմ :

Վալանթին . — Գօլունըզա կիրէյիմ , սալօնլարը տօլաշտըրայըմ . միւսթահազգ օլտուղընըզ մէտհ ու սէնալէրի տիյնէյինիզ . չիւնքի թէրթիպքէրտէնիզ օլան թէզ . եինաթ , ըլըգլարըն թէէսիլիլէ ֆէվգէլատէ րէֆլապտար կէօրիւնիյօր — տէտիքտէզ սօնրա , ճէմիլէթին արասընտա զայպ օլտուլար :

Վալանթին . — Սանա սէօղիւմ վար :

Մօրիս կիւլէրէք . — Եինէ չիքեայէթ վէ թաղի'ր մի :

Վալանթին . — Թաղի'րէ հազըմ վար . չիւնքի պու սապահ պէնի կէօրմէքսի . զին պրագմըզ կիթմիլսին . . . լաքին կէօյնիւմ չու արալըգ զիյատէսիլլէ նէշէլի օլ . տուղընտան , սանա ճիւզի պիր թաղի'րի պիլէ ճաիզ կէօրմէյօրըմ . . . մէմուլ իտէ'ր . միսին քի , պատէզին պիրպիրիմիգտէն այրըլմամագ , եախօտ նատիրէն այրըլմագ իչիւն պիր շարէ պուլմուշ օլայըմ . . . պու պապտէ պիրաղ սօնրա կէնիլ կէնիլ կէ . օրիւլիւրիզ . չիմտիլիք սանա զայէթ միւհիմմ պիր շէյ թափսիլէ իտէճէյիմ :

Մօրիս .— Սէօյլէ :

Վալանթին .— Եֆրին գուլաղը վար . պուրատա գօրգարըմ . գըլաղա կիտէլիմ , օրասը էմին տիր :

Մօրիս գըլաղա կիրմէյի վէ տէլիճէ էօլիմէ տօղրու գօլմաղը թէճվիզ իթմէ . տիյինտէն , տիւչարը հէյէնան օլուպ :

— Սէօյլէյէնէյինիզ շէյ բէք էհէմմիյէթլի՞ մի տիր :

Վալանթին .— Էհէմմիյէթլի տէյիլ , լաքին էլզէմ տիր :

Մօրիս .— Պու գատար չաքուգ իքիմիզ պիրտէն ղայպ օլմայալըմ . ղայպուպէթիմիզի ֆէրգ իտէն վէ մանա վէրէն պուլընապիլիր . . . շու բէնչէրէնին իչինէ շէքիլէլիմ , տահա էյի օլուր :

54

Մօրիս .— Շիմտի մագսատըն նէ իսէ սէօյլէ :

Վալանթին .— Պու ագչամտան իթիպարէն , Մարիյէ զիյատէսիլէ եագընըզ կէօթէրմէլիսին . եանի տաթթա քէնտիսինէ ալագա իտիյօր կիպի կէօրիւնմէլիսին :

Մօրիս .— Սէնին գըզընա ալագա՞ մը իթմէք . պու նասիհաթը սէ՞ն մի սին պանա վէրէն :

Վալանթին .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Ագլա սըղար շէյ տէյիլ :

Վալանթին .— Հաթթա բէք ալա ագլա սըղար շէյ տիր . Մարիյի սէվմէտիյի . նի բէք էյի պիլիրիմ , չիւնքի պէնի սէվէրսին . էկէր պէնի հագըզաթէն սէվէր իսէն , շու սէօյլէտիյիմ թէրթիպտէ հարէքէթ իթմէլիսին :

Մօրիս .— Հէր խուսուստա սիզէ իթաաթ իտէրիմ , վէ լաքին անլամագ իսթէրէմ քի . . .

Վալանթին .— Անլամագ իսթէրսին քի , շու թէնպիհաթըմտան վէ եախօտ տահա տօղրուսը , շու բէճամոտան մագսատըմ նէ՞ տիր , էօյլէ՞ մի :

Մօրիս .— Էվվէթ :

Վալանթին .— Պիւսպիւթին եալընըզ գալըրսագ , օնու տա անլաթտըրըրըմ :

Մօրիս .— Աճապա Մ . Պրէսսօյ հագգըմտա պիր շիւպհէյէ՞ մի զահիպ օլըյօր :

Վալանթին .— Շիմտիլիք էօյլէ շէյ եօգ . լաքին իլէրիտէ օլապիլիր . պէօյլէ պիր շէյ օլմամասը իչիւն տէ , սանա լաղըմ կէլէն թէտպիրի կէօթէրիյօրըմ . բէք եագընլարտա , ֆամիլեանըն քի՞մ օլտուղընը , ահվալին նէ՞ մէրքէզտէ իտիւկինի , նէ՞ իլէ կէչինտիկինի սօրաճագ տըր . պուլնլարըն ճէվապընը հագըրլա . . . շիմտի . տէն մալիւմաթ վէրիյօրըմ քի , միւշքիլաթ չէքմէյէսին :

Մօրիսին հայրէթ վէ թէաճճիւպի կիթտիքճէ թէզայիւտ իտիպ .— Անլայամա . յօրըմ , նէ՞ օլույօր , նէ՞ օլահագ :

Վալանթին .— Թէքրար սէօյլէրիմ քի , պուրատա լաղըմ կէլէն թաֆսիլաթը վէրմէքտէն աճիզիմ . . . եալընըզ շուրասընը պիլ քի , պիրպիրիմիզտէն այրըմմա . մագըլըղըն չարէսինի պուլտըմ . պիրալտան գըլաղա կիտէճէյիմ , օրայա կէլ սանա իլէ անլաթտըրըրըմ :

Մօրիս՝ Վալանթինին գըլաղա կիթմէսի ույամայանաղընը աջ տրոյինտէն, մէր-
գուէնէյր մէն իթմէնին չարէսինի տիւլիւնէրէք . — Աման, օլմայա քի իշթիյաթսըզ
պիր հարէքէթ իթմիշ օլալըմ . Մ. Պրէսսօլ նէրէտէ :

Վալանթին . — Պիրազ էվիլէ քէմիշ . օյնանըլան սալօնտա օթուրըյօր իտի :

Մօրիս . — Հա՛ն օրատա օլուպ օլմատըղընը կիթ պիր էյիճէ թահգիգ էթ . . .
պագ քէ սէնի կէօրսիւն, վէ պէն կէլմէտիքճէ օրատան այրըլմա . . .

Վալանթին . — Տիմէք գօրգտուղըն պիր քէօլէ վար :

Մօրիս . — Էվիլէթ :

Վալանթին . — Նէտէն գօրգույօրսըն :

Մօրիս . — Գօրգույօրըմ քի պիգի սըզ սըզ պէրապէր կէօրմէսիւլէր, վէ նէնիւն
իլէ պէրապէր պուլունտըղըմ սըրատա, հիսս էյլէտիլիմ մէմնունիլէթի էնինէ պօ-
յուէնա չէքիշտիլմէսիւլէր . . . խալզ անայիւպ տիր . սէն տէ պիլիւսին . իչինտէն պի-
րի գալգար տա գօճանըն գուլաղընա գատար եթիլտիրի . . . վէ օնուն տա էմ-
նիլէթի քէսիլիպ, չու հալիմիզէ խալէլ կէլիր . էօթէքիւնին պէրիքիւնին իսանընա
տիւլմէքտէն իճթինապ իթմէլիլիզ . չիւնքի պէտգէպանիւղըն նէթիճէսի իթթիրայա
տայանըր քի, նէ գատար թէքզիւպ օլունսա, երինէ պիր էսէր նրազըր :

Վալանթին . — Պէլքի չու սէօզիւնտէ հազգըսըն :

Մօրիս . — Պէլքի տէյիլ, հազգըլ օլտուղըմա գանի օլ :

Վալանթին . — Վէ լաքին, պիր ան էվիլէ կէլիր պէնի օլուլըրըն եա — տէյիպ,
Մօրիսին բարմազլարընը սըզտը, աթէշ սաչարճանընա պիր նազար իլէ պիր տահա
Մօրիսին երգիւնէ պագտը, վէ այրըլպ ճէմիլէթին իչինէ գարըլալ :

Մօրիս եալընըզ գալտըգտա, Վալանթինին նէ ալմէք իսթէտիլինի, թէստվ-
վուրը նէ օլտուղընը, գըզընա նիճիւն ալագա իթմէք, վէ նիճիւն Մ. Պրէսսօլ
թարաֆընտան վուգու պուլանագ սիւվալէրին ճէվալլարընը հազըրլամագ իգթի-
զա իթալիինի, անապա Լիւտօվիզ գըզընը քէնտիսինէ վէրմէք էֆքեարընտա մի-
պուլընտըղընը, վէ հէր հալտէ միւնասէպէթսիզ պիր վագթտա պէօլէ պիր էֆ-
քեարա զահիւպ օլտուղընը, վէ էրթէսի կիւնիւ չու էֆքեարտան թապիի վազ կէչ-
միշ օլանաղընը տիւլիւնէրէք, քէնտի քէնտիլէ . — Շիմտիլէ տէկին նէրէտէն կէլ-
տիլիմի վէ քիմ օլտուղըմը պիլմէյէրէք եաշանըմ . . . Փէնա իթտիւմ . . . նէ սու-
րէթլէ տօլմըշ օլտուղըմը արթըզ անլամագըղըն սըրասը կէտի . պու պասիւտ ա-
գիզ տօսթուլ մատամ Բօզիլէ միւրանաաթ իթմէլիլիմ . էլպէթթէ քի լաղըմ կէլէն
մալլւմաթը մէրգուլմէտէն ալապիլիրիմ, չու րէճամը րէտտ իտէմէզ — տէյիպ, սու-
աթա պագտը, վէ օն պիր պիւչուգ օլտուղընը կէօրտիւքտէ . — Աագըլթլար կէլտի
չաթտը, Արման տ'Արվիլին վարիսէսի իլէ մէշուլ օլալըմ — տէյի :

Ալալէրին օ կիճէ զայպուպէթիւնտէն տօլայը, Մարի տէրէճէի նիհայէաք մահ-
զուն օլտուղը միսիլիւ, միւսթանթիգին մախտուլմը Ալպէր տախի ֆէվգէլատէ միւն
քէտտէր օլուպ, ճէմիլէթին թօբլանճանաղը սաաթլար կէլիպ չաթտըգճա, ըզմըրա-
պը տիլի արթմագտա, պիր թաղըմ սըզպաղլար վէ մալլիւրին Մարիին էթթիւքը
նը գուլաթմըշ օլմալարը կէօզիւ էօնիւնէ կէլմէքտէ, վէ Մարիին մէրգուլմէթին
սէօզլէրինի տիւլէմէք, երգլէրինէ կիւլմէք վէ պէրապէրլէրինճէ րանգս իթմէք մէն :

պուրկէթինտէ պուլընտըղնը թէֆէքըիւր , վէ պիր կէնճ գըզ ասլա իշվէքէար օլ-
մասա պիլէ , քէնտիսինի պէյէնտիքէրինի կէօրտիւլի վէ իշիթալի թագաորտէ մէմ-
նգէն օլաճաղը չէօյլէ տուրգուլն , տիւլէր վէ չիքին օլտուղընը սէօյլէյէնլէր հագգ-
լարընտա պիթթապի մէյլ ու ըաղպէթ կէօսթէրէնէյինի քէնտի քէնտիյէ հիւքմ
իթմէքտէ իտի :

Հէր նէ գատար ահվալը ալէմճէ հէնուզ դայըը միւճէրրէպ վէ Մարիյէ էմնի-
յէթի պէրքէմալ իտի իսէ տէ , եինէ մանասըզ վէ սէպէպսիզ օլարագ պիր գըս-
գանճըզ հիսս իթմէքտէ , վէ շու հիսսի քէնտիսինի ըահաթ պրագմամագտա իտի :
Ագչաթմ հիչ օլմագսա պիր սաաթ գատար տիշարը չըգմասընը , կիւնտիւզ՝ կիզլիճէ
վէ եալվարարագ հէքիմինտէն իսթիզան իթմիշ իտի իսէ տէ , հէքիմի՝ տիշարը չըգ-
մագ դայէթ թէհլիքէլի օլաճաղընը պէյան իլէ պերապէր , տուրէթը գաթիլտէ
Ալպէրին ըէճասընը ըէտտ իթմիշ օլտուղընտան , հէքիմին էմրինէ իթաաթ իթմէկէ
մէճպուր օլմուշ վէ պիր թագըմ խայալաթա տալըպ , հէնուզ սափուշամաճը օլան
նէօպէթի շու խայալաթընա պիր գաթ տահա սէրսէմիք ըէնկի վէրմէքտէ պուլըն-
մըշ իտի : Սաաթ տօգուզտա բէտէրի օտասընա չէքիտի : Օղլուլըն ըգտըրապը հա-
լինի կէօրէրէք , քէնտիսի տախի մուզտարըպ օլմագտա վէ ֆագաթ հէքիմին սէօզ-
լէրինէ էմնիյէթէն , գարիպէն Ալպէրին քէսալը սըհէթ իտէնէյինի մէմուլ իթմէք-
տէ իտի :

Ալպէր՝ օ կիւնիւ ագչամա գատար տիւշար օլտուղը բէրուշանիի գիհն էսէրի
օլարագ , թագաթսըզ պիր հալէ կէլիպ ուլուտը . իպթիտատէ ուլգուսը դայէթ սա-
քին օլուպ , մուախիսարէն պիր թագըմ վախիմ ըուլալար էսէրի օլարագ ուլգուսը
տախի քէսիլիպ , իքի սաաթմ միւթէմատիէն նէֆէս ալամայա ալամայա օ ըուլալա-
րա գարըն ուղրաշտը , վէ պիրտէն պիրէ շու հալը բէրուշանիյէթիլիմալի տէհէթ-
լի սուրէթտէ թէշէտտիւտ իտէրէք , կէօյա քի էթըրաֆընը գուշաթմըշ օլան տիւշ-
մէնլէրի իթիպ գօվաճագ կիպի գօլլարընը սափուրմաղա պաշլալըպ , նիհայէթ գալ-
գըպ եաթաղընտա օթուրտը վէ կէօզլէրինի աշըպ .— Մարի , Մարի—տէյու մը-
րըլտամաղա պաշլատը : Օտատա եանմագտա օլան գանտիլին խաֆիֆ պիր ըլըղըն-
րապ տէրէնէյէ գատար ազլը պաշընա կէլիպ .— Նէ՝ տէհէթլի ըուլա . էթ-
տան պիր տէրէնէյէ գատար ազլը պաշընա Մարի իլէ պերապէր իմիշիմ . Մա-
րաֆըմըզ եէշիլիքի վէ չիշէլի պիր մահալտէ Մարի իլէ պերապէր իմիշիմ . Մա-
րիյի դայէթ տէհէթլի պիր թէհլիքէ իշինտէ կէօրտիւմ . լաքին թէհլիքէնին նէ՝ ճընս
լէյ օլտուղընը անլայամատըմ . . . պէնի մուապէնէթինէ չաղըընյօր իտի . . . լաքին
պէն տուրտըղըմ եէրտէ մըխանմալ կիպի հարէքէթ իտէմէյօր իտիմ . . . եարտըմը-
նա գօշամայօր իտիմ . . . պանա պիր սօն նիկեալ աթֆ իտէրէք Մարինին տիւշ-
տիւլինի կէօրիւյօր իտիմ . . . պու սօն պագըըն ինֆիալ վէ վէտա պագըըն իտի . . .
—տէյիպ , տիթրէմէկէ պաշլատը . կէօզլէրի պէօյիւտիքճէ պէօյիւտի :— Աճապա
շու ըուլա պանա Ալլահտալ պիր իիպա՞ր մը տըր . . . աճապա Մարի թէհլիքէտէ՞ մի
տիւր . . . աճապա հագըգաթէն պէնի իմտատընա չաղըընյօր մը . . . եա պիր գաշ
սաաթտան էօլմիւշ օլտուղընը խապէր ալաճագ օլուր իսէ՞մ . . . Մարիյէ եարտըմ
իթմէք իշիւն պու կիճէ հայաթըմը թէհլիքէլէ գօյմագ աահա էվա տըր , նիթէքիմ
եարըն եէէս վէ քէպէրտէն վէ լէմլի գամիլտէն էօլիւպ կիթմէք .—տէտիքտէն սօն-
րա , եօրկանլարը իւզէրինտէն աթըպ , եաթագտան աշաղը էնտի : Պիւթիւն ճիւմի

[illegible][illegible]

Այլէր տէսին թէպտիւ իտէթէ. — Գաբունըն իրին շէք — տէսիթտէ, գաբուն. ճը ալլէնըն օլմագ հաստպիյէ կէօզիւնի սիլլէ աշմագըզըն իրի շէքտի:

—Այժմը սերպեսի՞մ . . . սերպեսի՞մ . . . —տեյրեք, հեման գաբույր չէրիպ սոգաղա ֆրրլատր :

55

Աւեր չաբուգ եւերումէք, հաթթա գօլմագ իսթէր իտի. հէր նէ գատար զայնթ գայլն էլսիսէլէր կիլինմիլ իտի իսէ տէ, երնէ սօղուգտան իւչիւմէկէ պալ. լայրպ, տիլէրինին գուվէթի քէսիլտիյինտէն, ետրէ տէվրիւմէյէ իւգրէ պիր տիվա՝
րա տալանիլ տուրմաղա մէճպուր օլտու: Պախթընտան օ սըրատա պօշ պիր արա՝
պա կէհմէքտէ օլտուղընտան, արապաճըլը սէւթէյիպ տուրտուրթալը, վէ քէմալը
գահմէթլէ արապանըն գաբուսընը աչըպ իչինէ կիրէպիւտի, վէ վէրնէօլ սօգաղըն-
տա Յմ. յա կէօթիւրմէսինի թէնպիհ իթտի:

Արապաճը միւշթէրիսինի սէրխօզ գանն իթմէքտէ, վէ Ալպէր խնէ պիւթիւն ճիւ-
միլյէ սըթմա էսէրի օլարագ տիթրէմէքտէ օլտուղընտան 3 արապանըն պիր քէօշ-
սինէ չէքիւկա ըսընմաղա ուղրաչմագ տա իտի :

Պատկերից՝ Սէրճէ՝ Մալի իւն պիւր շաւս տէօնտիւքտէն սօնրա, Մօրիս կէօղիւնէ
իւլիսէլէ, թէպէտսսիւմ իւն մէրգումէ աօղրու կիտիւ պէլնի ուղաթառ. օ խաթի
Մօրիս, Մարիւնի էլնի թութու պէմալը խիւլիւս իւն սըգառ :

Մարի.— Նի՞շիւն արե՞յլէ կէ՞ծ Կալտրնըդ:

Մօրիւ .— Կէլէի երէյիճէ վազթ օլտու . վալիտէնիզլէ կթօրիւմէքտէ իտիս' :

Մարի. — Պու սապահ կէմիշսինիզ, վէ բէտէրիմ էօյլէ թճամընա գալմանըլլ
Թէքրիֆ իթմիշ իսէ տէ, գապուէ իթմէշիպ կիթմիշսինիզ — պու Ֆէնա,

Մօրիս .— Թէէսարւֆ իտերիմ քի, բետերինիգին չաւ ապլէթինէ իճապէթ իթ-
մէմէ ք մէնպոնրիէթինստէ կաւլընաւմ: Մէշղուլիէթիմ չօք-օլաուղընսնան, իսթէտի:
Պիմ կիպի հարէքէթ իտէմէմէքստիյիմ . . . աթօ իթմէ՞գմիսինիգ :

Մարի .— Մուսֆորնը :

Մորիս .— Աֆփ ի՞նչ տխրեցիր :

Մարի .— Նա՞սը :

Մորիս .— Մագուրգալը լուծֆէն պէնիմ ինչ բագէ իտէ՛րմիսինդ :

Մարի .— Մէմոնէն . . . դօլիւնըգա Վիրէյիմ . գանն իտէրիմ քի մուսիգա իտ .
պէր գէրիք , պիր տօլաշալիմ :

Մարի տօլաշտըը սըրատա , թէսատիֆ իթտիյի գէվաթ ինչ կէօրիւլմէքտէ ի .
տի իսէ տէ , ագլը Ֆիքրի Ալպէրտէ իտի :

Մորիս քէնտի քէնտիյէ .— Մագուրգատան սօնրա գըլաղա կիթմէլի . պուներն
իչիւն բագս իթտիյի գէման ուսթատանէ պաշնն իւզէնին պօզմալը քի , օյնէ-
յէ պագմաղա Վէճալըր ձլսուլ — տէյո իւշիւնտի ի սըր տա , մուսիգա վալը չալ-
մաղա պաշալըպ , բագգասալար չիֆթ չիֆթ մէյտանա աթըլտըլար :

Մարի՝ դաթթ լէթաֆէթլէ վէ սատէճէ Վիյիւնիլ օլուպ , պաշնն տաղ չիչէ-
լէրիլէ գաթըլըգ պուշտայ պաշաղը աօգմըլ իտի :

Մորիս զայէթ էյի բագս իթմէքտէ օլուպ , հէր նէ գատար Մարի օնուլն այա-
րընտա տէյիլ իտի իսէ տէ , երնէ քէմալը լէթաֆէթլէ բագս իթմէքտէ ֆտի :

Բագսըն թաթիլ օլաճաղը սըրատա , Մօթիւն էօյլէ պիր թարգտա տէճնտիւ քի ,
տիկէր պիր չիֆթ բագգասա չարբըպ , գօլուսըն տիւլմէսինի Մարիսին պաշնտաքի
չիչէյէ իլիշտիւրէրէ , չիչէյի եէրինտէն օյնաթտը :

Մարի շու հաշտէն ճանը սըգըլըպ , իքի էլինի պիրտէն հէման պաշնտ կէօ-
թիւրալէ :

Մորիս իսէ մահճուպ օլմուշ Վիլի պիր հալ կէօսթէրէրէ . — Բէճա իտէրիմ ,
աֆփ իտիւնդ մա՛տմաղէլ . . . չօլաղ պիր ատամ ըմըլը :

Մարի .— Սիզին նէ՞ գապահաթընը վար . չօլաղըգ իւզէրիմիլէ տիլչէն բագ-
գասալարտա օլտու . . . տնլար տա գաստէն իթմէտիլէ՞ր եա :

Միսաֆիրէրտէն կէնճ պիր գըղ Մարիսին եանընա կէլիմ , չիչէյի եէրինէ եէր .
լէշտիւրմէսինի թէրիֆ իթտիքտէ :

Մարի .— Թէչէրէր իտէրիմ . իքի իւշ թօբլու իյնէ ինչ իշ եէրինի պուլուր .
կիտէր քիւշիւր օտատա տիւզէլթիւ երնէ զէլիւրիմ :

Մորիս .— Պանա աֆփ իթտինի՞դ եա :

Մարի .— Եիւպէ՞ մի վար — տէյիպ , հէման տիւզէն օտասընա սէյիրթտի :

Մորիս արգասընտան պագմագտա իտի : Մարիսին՝ գաթուլնըն բէրտէսինի ա-
ջըպ իչէրի Վիրտիյի կէօրտիւքտէ , տիթթէմէ կէ պաշալտը վէ օյուլն օտասընա տօղ-
ըռ կիտէր իքէն , մէղքիւր օտատան չըգմագտա օլան Լիւտօվիգ ինչ Վալանթինի
գաթըլըպտը , վէ եանընա եաղլաշտըը սըթատա պիրտէն տուրըվէրտի :

Տարիէ միւտիլի՝ Մ . Ալպէր տը Թիպրէնին կէլմիշ օլտուղըն խապէր Վէրտի :

Մորիս քէնտի քէնտիյէ .— Երնէ՞ մի օ , երնէ՞ մի » լաքին պու տէֆա կէճ
գաթըլ . . . տէպի :

Մորիսին պէնպի քէմալիւն սօնըլ , տէհչէթի պիր հալ քէսպ իթմիլ իտի՞ եա .
վաշ եա՛վաշ եիւրիւլէքտէ վէ հէր աթըմտա ժաղանմագտա իտի :

Լիւտօվիգ՝ Դրէսուլ՝ Ալպէրէ տօղըռ կէլմէքտէ վէ Մորիս տալի քէմալը հայ .

րէթլէ եէնի կէլէն միսաֆիրէ պագմագտա օլան Վալանթինէ եագլաչմագտա իտի:
 Լիւտօվիգ Ալպէրէ խիթապէն .— Նի՞շիւն տիշարը չըգտընըգ . պուլաւթա
 տիվանէիք տիր . այագտա տուրանագ հալինիգ եօգ :

Ալպէր .— Մատմազէլ Մալի նէ՞րէտէ :

Լիւտօվիգ .— Նէ՞րէտէ օլանագ , պուրատա . տահա շիմտի բագս իտիյօր իտի:

Ալպէր .— Նէրէտէ իսէ պուլընըգ . չաբուգ պուլընըգ , վէ պիր տահա եանըն-
 տան այրըմայընըգ :

Լիւտօվիգ .— Նիշի՞ւն :

Ալպէր .— Զիւնքի պաշը ունուտա պիր թէհլիքէ վար :

Լիւտօվիգ .— Նա՞պըլ թէհլիքէ :

Ալպէր .— Պիլմէյօրըմ . . . Լաքին էօլթիւրիւնի պիր թէհլիքէ , արայընըգ , պու-
 լուընըգ :

Մօրիս գուլագլարընը գապարթաը . պաշտան թըրնաղընա գաաար տիթրէմէք-
 տէ վէ քիմէնին պիր չէյտէն խապէրի օլմատըղընա էմին օլտուղը ճիհէթլէ , հայ-
 րէթի արթաղընա արթմագտա իտի :

Լիւտօվիգ Ալպէրէ խիթապէն .— Օ՛ղլում , սէն սայըգլայօրսըն . բէտէրինին
 էվինտէ Մարիյէ նէ՞ թէհլիքէ օլապիլիր :

Միսաֆիրէրտէն պիր չօղը Ալպէրին եանընա եագլաչմըլար , հայրէթ վէտէհ-
 չէթլէ մէրգուժա պագմագտա իտիլէր :

Եանագլարընըն չուգուլըղընտան , կէօզլէրինին իչինէ պաթմըլ օլմալարըն-
 տան , տուտագլարընըն գանսըղըղընտան , մէգարտան գաշմըլ վէ պիլմէյէրէք օ-
 րայա տիւշմիւշ օլան պիր էօլիւ հալինի բէսպ իթմիշ իտի :

Ալպէր՝ թէքար Լիւտօվիգէ .— Արայընըգ , պուլընըգ . եէմին իտէրիմ քի պա-
 շը ունընտա պիր թէհլիքէ վար :

Մօրիս սօղուգ սօղուգ թէրլէմէքտէ , վէ Վալանթին տախի Ալպէրին ագլընը
 զայի իթմիշ օլտուղընա հիւքմ , վէ Լիւտօվիգ իսէ զէվճէսի Վալանթինին ընյինէ
 միւլարէքէթ իթմէքտէ իտի :

Նահէհան սալօնլարըն նիհայէթինտէքի քէօշէտէն տէհչէթլի պիր սէս իշիտիլտի:

Ալպէր .— Իշիտի՞օրմըսըն . . . իշիտի՞օրմըսըն . . . ա՛հ , անլայօրաըմ , պիլիր ի-
 տիմ .— տէյու պաղըրտը :

Մարի՝ գըլաղըն գաբուսընըն աղըր բէրտէսինի գաբաթաղըտան սօնրա , չիչէք
 աշմըլ իքի լիմօն սագսըսընըն օրթասընտա մէվզու օլան մասայա եագլաչտը . մա-
 սանըն այնընա ասըլմըլ օլան պիլնէնին չէրչիվէրի իւպէրինէ տանթէլա կէչիլրիվիշ
 վէ պու տանթէլանըն իւթիւ տախի գօրտէլալար իլէ թէգէրին իտիլմիշ իտի : Այի-
 նէնին իքի թարաֆընտա ալթըլար մօմըլ իքի չամտան եանմագտա օլտուղը միսիլ-
 լիւ , թափանտան տախի պիր ազիգէ ասըլմըլ իտի :

Օտանըն հափասը զայէթ օրճագ իտի : Մարի՝ գաբուտան : մէգքիւր մասայա
 եանաչանաղը սըրատա , այաղընա կէվէք վէ եումըլագ պիր ճիսմ իլիշտի . Լաքին
 իպթիտատէ նէ օլտուղընը Փէրգ իտէմէտի . պիրտէն պիրէ աճայիսլ վէ հիւտէթի
 իյմա իտէր պիր ըսըգ սէսի իլիթտի . էօյլէ պիր սէս էօմրիւնտէ իշիթմէմիշ իտի :

Հէման խալընըն իւզէրինէ պագտը . . . վէ տէհչէթինտէն նութգը թութուլու , վէ աղը աղը գալու կէրի կէրի չէթիտի . կէօզիւնին էօնիւնտէ գուրուղը իւզէրինտէ տիթիւիլ հիտտէթամիզ հալտէ պիր երլան տուրմագտա , վէ ըսլըք սէպի գարիպ սուրէթտէ տէվամ իթմէքտէ իտի :

Օտանըն սընագլըղը հասէպիլլէ , Մօրիսին Ֆօնթէնպլօտան կէթիւիլ վէ աագ-սընըն իչինէ պրագմըլ օլտուղը երլանըն ուլուղըղըղը միւնտէֆի օլուպ , սագսը-տան աշաղը սըչրամըլ , վէ ըլըգլարտան սէրմէսթ օլարագ , օտանըն իչինտէ տէօն-մէքտէ , արամագտա վէ էթրաֆընա պագըլ տուրմագտա պուլընմըլ իտի :

56

Երլանըն սէպի կիթտիքնէ արթտը : Չէլիքտէն եայ կիպի կէրիւիպ կէրիւիպ պիր-տէն գըզըղաղըն իւզէրինէ սըչրամըլ . լաքին իբէք էլպիսէ իւզէրինտէ թութաը-րամայըպ գայտը եէրէ տիւլտիւ :

Մարի գաշմագ իւթէտի իսէ տէ , երլան իքի համլատա թէքրար իւզէրինէ ա-թըլտը . աղը աշըմըլ վէ կէօզլէրի իքի սիյահ պըրլանթա կիպի բարլամագտա պու-լուլմըլ իտի :

Պիշարէ գըզըղաղըն տամարլարընտա պիր տամլա գան գալմայըպ , էլլէրի տիթրէմէքտէ , վէ տէհչէթինտէն տիլի թութուլու սէս չըգարմամագտա իտի :

Երլան պիր համլա տահա իտիպ , Մարինին պիլէյինէ սարըլտը , վէ տիլէրինի էթինէ սաբլայըվէրտի :

Երլանըն՝ պուգտան մասնու էօլտիւրիւնի պիր պիլէղիք միսալի պիլէյինէ սա-րըլմասը , վէ ըսըրմասընըն տէհչէթի աղըըսը էսէրի օլարագ , Մարինին խէլէճանը մէրթէպլէի նիհայէյէ վարըպ , ճան ալամէթի իլէ պիր սէս տիր սալըվէրտի , վէ պայղըն պիր հալտէ երլանըն իւզէրինէ տէվրիտի գալտը :

Էհալինին մէճմուլ՝ տէհչէթի սէսին չըգտըղը մահալէ սէյիրթտի : Ալպէր՝ Մա-րինին սէսինի թանըլու էօնտէն գօշտու . արգասընտան տախի , — Եա՛ Բապպիմ , եա՛ Բապպիմ — տէյու պաղըրարագ Մ. Լիւտօվիզ Պրէսսօլ գօշմագտա իտի : Պուլն-լարըն արգասընտան տախի Վալանթին իլէ Մօրիս վէ տիկէր միսաֆիրէր սէյիրթ-մէքտէ իտիլէր :

Միւսթանթիգ Ժիպրէնին օղու Ալպէր՝ գաբուընըն բէրտէսինի չէքիպ աշաղա պըպ , գըլաղա աթլատը վէ պայըմըլ եէրէ սէրիւիլ օլան գըզըղաղը կէօրտիւ :

Մարինին չըպլագ պիլէյինէ էնկէրէք երլանը սարըլմըլ տուրմագտա իտի :

Ալպէր՝ թարիֆի նագապիլ վէլիմ պիր սէս իլէ . — Եա՛ Ալահըմ , կէօրտիւլիմ՝ ըույա կէրչէք իմիլ — տէյէրէք , Մարինին եանընտա տիգ չէօքիւպ . — Չաբուգ , չաբուգ , մըգրագ , Ալահ սըգընա մըգրագ կէթիւրին — տէյիպ , պաղըրմաղա պաշ-լատը :

Վալանթին՝ կէլիլի կիւզէլ չէքմէճէնին իչինտէն պիր մըգրագ չըգարըպ Ալպէրէ վէրտի :

Էհալի՝ նէֆէսի քէսիլիւրճէսինէ գօշմուլ գըլաղըն իչինէ եըղըմըլ իտի :

Թա էօնտէ Մօրիս՝ Վալանթինին եանընտա տուրմըլ նագարը քին ու դարագ իլէ Ալպէրին հարէքեաթընը թէտգիգ իթմէքտէ իտի :

Հէր քէս տախի կեօզլէրինի Աւլաէրին իւզէրինէ տիքմիշ իտի:
Աւլաէր՝ մըգրազըն պիր տիլինի երլանըն պօղազընըն ալթընա կէշիրիպ, պիր
համլատա պաշընը գըրբըվէրտի:

Երլանըն ճիսմի տէրհալ կէրիլէ կէրիլէ սէօքիւլիպ տիւշիպ, եէրտէ սիւրիւքլէն.
մէկէ վէ սըչրամաղա պաշլատը:

Աւլաէր՝ հէնուզ սաղ կիպի կեօզլէրի էլան բարլամագտա օլան երլանըն գաֆա-
տընը պիլէյին իւզէրինտէն չէքիպ չըգարըպ սագսըլարտան պիրինին իչինէ աթըվէր-
տիքտէն սօնրա, տուտագլարընը եարանըն իւզէրինէ եարըշտըրըպ գուվվէթիճէ
էմմէկէ պաշլատը, վէ հէր նէֆէստէ էմմէքտէ օլտուղը գանը թիւքիւրմէքտէ ի-
տի: Հէր քէս Մարինին նէ տէրէճէ ազիմ պիր թէհլիքէտէ պուլունտըղըն ֆէհմ
ու տէրք էյլէտի:

Պունճա էհալինին մուվաճէհէսինտէ մուհապպէթը մատէրանէ թասլամագ լիւ-
զումըն հիսս իտէրէք, Վալանթին տախի գըզընըն եանընա տիզ չէօքիւպ սըզլա-
մաղա պաշլատը. կեօզլէրինտէն պիր գաչ տամլա եաշ ագըթմաղա չալըրըր իտի:

Լիւտօվիգ Պրէսսօլ՝ սանտալիյէնին պիրի իւզէրինէ եըղըմըշ, քէնտիսինտէն
պիրսապէր կիպի տիք տիք պաքմագտա իտի:

Մօրիս քէնտի քէնտիլէ. — Պիշարէ ատամ ֆէնա ալտըրտը. ազ պիր վագթ-
տան Վալանթին տուլ գալապիլիր—տէյու տիւշիւնմէքտէ իտի:

Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօյլ. — Պիր հէքիմ լազըմ—տէյու պաղըրտը:

Տօգթօր Տիւֆրէնի շիմտի քեաղըտ օյնանըլան օտատա կէօրտիւմ—տէյու պիր
տէս չըգտը:

Պիր գաչ քիշիլէր մէկքիւր օտայա տօղրու սէյիրթտիլէր:

Աւլաէր՝ հալա եարայը էմմէկէ տէվամ իթմէքտէ իտի:

Պիր իբի սանիյէ սօնրա հէքիմ իչէրի կիրտի. Լիւտօվիգ հէքիմի կէօրտիւքտէ,
պիրազ ազլը պաշընա կէլիր կիպի օլուպ, այաղա գալգտը վէ Մարիյի կէօթէրէրէք.
— Գուրթա՛ր գըզըմը, Տօ՛գթօր, գուրթար:

Հէքիմ. — Նէ՞ օլմուշ քի:

Լիւտօվիգ. — Պիր եըլան ըսըրմըշ:

Հէքիմ. — Թէհլիքէլի շէյ, տէհէթլի շէյ:

Լիւտօվիգ. — Չարո՛ւգ, լազըմ կէլէնի եարընըզ, Տօ՛գթօր:

Հէքիմ. — Մ. տը Ժիպրէ պէնիմ եաքաճաղըմը եարըյօր. . . պու գաթըն սա-
տագաթը մատմագէլ Մարիյի գուրթարըյօր. . . եըլան սօգտուղը հալտէ, հէր շէյ-
տէն զիյատէ ֆաիտէլի թէտպիր էմմէք տիր. տաղլամագտան վէ սաիր մուալի-
ճաթտան էվա տըր. . . եալընըզ նիշատըր բուհու իլէ պիրազ պէզ կէթիրին. . .

Լիւտօվիգ. — Իշի՛թմէյօրմըսըն, Վա՛լանթին. չարուգ Տօգթօրըն իսթէտիքլէ-
րինի պուլ կէթիր—տէտիքտէ, մատամ Պրէսսօլ գալգտը հէման տիշարը չըգտը:

Հէքիմ. — Ատի եըլան օլմայըպ, էնկէրէք եըլանը օլտուղընա էմի՛նմիսինիզ:

Աւլաէր. — Բէք էմինիմ. եըլանըն հէր ճընսընը թանըրըմ. պէն էնկէրէք եը-
լանը ըէսմինի պիլէ չըզմըշըմ—տէյիպ, թէքրար էմմէկէ տէվամ իթտի:

Հէքիմ. — Նա՛սըլ օլմուշ քի պու եըլան պուրայա կիրէպիլմիշ:

Լիւտօվիգ. — Անլաշըմագ պիր շէյ տէյիլ. սագսըլարա գօնուլմագ իւզրէ խա.

քինաէն թօրադ կէթիրտիւմիւ իտի . կէօրիւնիր քի , թօրադը էլէմէքսիդին սագս
սըլարա գօյմուշլար : Եա թօրադըն իչինտէ վէ եախօտ եօսունըն արասընտա ուս
յուշմըլ գալմըլ , վէ գըշլադըն սընադընտան ուշուշըգըլը կէչիւ , պիչարէ գըզըն-
դադըմ Մարինին պաշընա բաթլամըլ . . . — տէյէրէք , հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամա-
դա պաշլատը :

Խըզմէթքեարըն պիրի , էլինտէ նիշատըր բուհուշլա պէզ օլարագ , Վալանթի-
նին արգասընտան իչէրի կիրտի :

Հէքիմ . — Հաւա իլլէմէի , հաւա' . պինաէն ալէյհ ըէնա իտէրիմ քի , էհալի
պիրագ սալօնլարա տաղըլսըն — տէտիքտէ , հէր քէս տիշարը չըգըպ , Մարինին եա-
նընտա , բէտէր վէ վալիտէսիլլէ , հէքիմ վէ Ալպէր գալտըլար :

Լիւտօվիգ . — Տահա քէնտիյի պուլամայօր :

Հէքիմ . — Օապր , ա'գիգիմ , գօ'րգմա : Բեաֆի տիր , Մ . տը ժիպրէ . օ տէ-
րէնէ ասարը տօսթանէ կէօթէրտինիդ քի , եիւրէք թաշըյան ատամ սիզէ միննէթ-
տար օլմագ լագըմ կէլիր . . . շիմտի արթըգ սըրա պանա կէլտի . եարայը երգամա-
լըյըմ . լաքին էվվէլա սիզ աղզընըզ շու սու իլէ պիր քէրրէ շալգայընըզ — տէյիւ ,
պիր գատէհին իչինէ օու տօլտուրտը , վէ նիշատըր բուհընտան պիր գաշ տամա
տամլաթըպ Ալպէրէ վէրտի : Ալպէր սուլը ալըպ իշտի : Հէքիմ պագը գալան նիշա-
տըրը պիր չանագ իչինէ պօշալթըգ պիր էյիճէ եարայը երգատըգտան սօնրա , պէ-
զի բուհա պաթըրըպ , եարանըն իւզէրինէ դօյտու վէ պիր էյիճէ Մարինին պիլէյինի
պաղլատը :

— Շիմտի այըլաճագ տըր . չաբուգ եաթաղընը հաղըրլասընլար վէ օտասընա
կէօթիւրսինլէր — տէտի :

Մարինին ըէֆթէ ըէֆթէ ագըլ պաշընա կէլմէքտէ իտի :

Հէքիմ գօլունտան թութուպ եափաշ եափաշ այաղա գալտըրտը :

Մարի' պայկըն պայկըն էթրաֆընա պագտըգտա , բէտէր վէ վալիտէսինի վէ
հէքիմ իլէ Ալպէրի կէօրտիւ . Ալպէրի կէօրտիւյի սըրատա , պօզուլմուշ օլան չէհրէ-
սինտէ պիր նէվի ըէվլագ հուսուլէ կէլիւ տիթրէյէ տիթրէյէ գօլլարընը մէրգուճա
ուգաթտը , վէ պէօյիւք պիր նէֆէս ալտըգտան սօնրա , թէքրար պայըլտը գալտը :

Մարինին նէֆէսինէ Ալպէր տախի մուգապէլէ պիրլէ օ տա պայըլտը տիւշտի :

— Պիրպիրլէրինի սէվիյօրլար . Ալպէրին աշգ ու սէվտասընա գարըլըզ , Մարի
տէ իպրագը աշգ ու մուհապէթ իտիյօր . . . իչին պէօյլէ օլտուղընը պէն ֆէրգ
իտիյօրըմ — տէյու Վալանթին քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէքտէ իտի :

Իքի խըզմէթճի գարը կէլիւ , Մարիի գալտըրտըլար , օտասընա կէօթիւրտիւ-
լէր , սօյունտըրտըլար վէ եաթաղընա եաթըրտըլար : Հէքիմ իսէ հէման Ալպէրին
եանընա կիտիւպ հալինի թէտգիգ իթտիքտէն վէ նապղընա պագտըգտան սօնրա .

— Մ . տը ժիպրէ թէհլիքէլի սուրէթտէ խասթա տըր — տէյու պաղըրտը :

Լիւտօվիգ . — Շիւպհէ' մի վար , խասթա տըր :

Հէքիմ . — Նա'սըլ օլմուշ ըի պու հալտէ պուրայա կէլէպիլմիշ :

Լիւտօվիգ . — Բույասընտա Մարինին պաշը ուճունտա պիր թէհլիքէ օլտուղընը
կէօրմիւշ , վէ եաթագտան գալըզպ հէման պուրայա գօլմուշ :

Հէքիմ . — Պէն բույա տէնիլէն շէյէ էմնիյէթ իթմէմ . լաքին շու վագատընը

ղարկալ պիր վագաա օլտուղընը իթիրաֆ իտէրիմ : Պէնճէ պիր մանեթիգմ էսէրի տիր տէյէպիրիրիմ . շիմտիրիք պաղլըճա եարաճագ չէյ : Մ. ալ ժիպրէյի արապայա գօյուլ տէրհալ էվինէ կէօնտէրմէք մատտէսի տիր :

Լիւտօվիգ . — Էկէրչի Մարինին թէհլիքէտէն գուրթ ուլմը օլտուղընա պէնի թէէմին իտէպիրիր իսէնիզ , պէն Ալպէրի պիզգաթ քէնտիմ էվինէ կէօթիւրիւրիմա .
 Հէքիմ . — Մարի թէհլիքէտէն գուրթ ուլմը սայլըլըր . չարուգ կէօթիւրիւնիզ . պիր ա՛ն էվզէլ եաթաղընա կիրօին :

57

Պէշ տագըղա սօնրա , Լիւտօվիգ՝ Ալպէրի պիր արապայա գօյուլ պէ քէնտի տախի այնը արապայա բաքիպ օլուպ , Ռէնն սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըյա թէնպիհ իթտի :

Մօրիս արապանըն մուֆարագաթ իթտիյինի կէօրտիւ :

— Եինէ շու Ալպէր ալ ժիպրէ իչիմէ մանի օլտու . պու մանիայը օրթատան գալտըրմալը , չարէ եօգ . նա՛սըլ օլուպ տա պէօյլէ հէր զէման պու ատամը եօլուճըն իւսթինտէ գարշըլայօրըմ պիլմէմ—տէյու մըրըլտանմագտա իտի :

Մարինին ուղրամըլ օլտուղը տէհչէթլի պէլա , էհալիյի հիւզն ու քէտէրէ տիւչար իտիւպ , բագսը տէվամ իթմէք գապիլ օլամայաճաղը ճիհէթլէ , միսաֆիրլէր եաւալա էաւալ չէքիլմէկէ պաղատըլար : Սաաթ պիրտէ խանէտէ հէքիմտէն պաղգաքիմսէ գալմամըլ օլուպ , Մարինին պայկընլըղընըն սափուչտըղընը , վէ տէրիճէ ույգույա տալտըղընը անլատըգտան սօնրա , հէքիմ տախի մուֆարագաթ էլլէտի :

Վալանթին իսէ պիւա ֆիւթուր եաթաղըն պաղընտա տուրմըլ , օ ա՛նէ տէկին թաալամագտա օլտուղը շաֆագաթը մատէրանէյի պէրթարաֆ իլէ խային խային գըղընըն եիւզիւնէ պագմագտա , վէ ֆիքրինտէն թաֆսիլինէ ճէսարէթ իտէմէտիյիմիզ պիր թագըմ չէյլէր կէչիրմէքտէ իտի :

Մօրիս կիթմիշ , եարմա ուղաղընը , եանի Վէրտիէյի պուլմըլ իտի չի , սօգաղըն քէօչէսինտէ արապա իլէ պէքլէմէքտէ իտի :

Վէրտիէ . — Նա՛սըլ օլտու պագալըմ :

Մօրիս . — Էվէ կիտէլիմ . կէլ սէն տէ արապայա կիր , եօլտա հիքեայէ իտէրիմ :

Ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա , Լիւտօվիգ Պրէսսօյ Ալպէր իլէ միւսթանթիգին խանէսինէ վասըլ օլտուլար :

Միւսթանթիգ օղուընը եաթաղընտա եաթմըլ ույույօր տէյու պէլլէմիշ իքէն , պէօյլէ կէճէ վագթըլ սօգաղա չըգմըլ վէ կէլիշ օլտուղընը խապէր ալտըգտա , նէ տէրէճէ թէաճճիւպտէ գալմըլ օլտուղը միւսթաղնիի թարիֆ տիր . Լիւտօվիգ վուգուը հալի պէրթաֆսիլ հիքեայէ էլլէտի . միւսթանթիգ՝ Ալպէրին մէյլ իթմիշ օլտուղը աչգ ու մուհապպէթին տէրէճէի աղամէթինի տիւչիւնտիքճէ , վէ շու ազամէթ էսէրի օլարագ , զահիրի օլան գուզվէի նազարիյէտէն մատտա տիկէր պիր հիքմէթի գուզվէի նազարիյէյէ մաղհար օլտուղընը միւսթալաա իթտիքճէ տիթրէմէ . կէ պաղալըպ , պու տէրէճէ շիտտէթլի պիր մուհապպէթէ մուգապէլէ իթմէք միւսթին օլամայաճաղընը թէսլիմ իթմէքտէ իտի :

Տերհալ եփին հէքիմի ճէլալ օլունըսլ, Ալպերին թէհլիքէլի պիր հալաէ պուլուն,
մատղընա գանաթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա, Լիւտօղիգ մուֆարագաթ էյլէտի:

Մօրիս իլէ Վէրտիէ Սիւրէն սօգաղընա վասըլ օլտուլար:

Լարթիկ մէրգումանըն վիւսուլինէ մունթազէր իտի:

Վէրտիէ. — Շու Ալպերին վիւնուտի պիղիմ իչիւն խայրսըզ տըր:

Լարթիկ. — Օ հալաէ օնու տա մէյտանտան գալտըրալըմ վէսսէլամ:

Վէրտիէ. — Պէն օ էֆէհարտա տէյլիմ: Նի՞ջիւն պօշ եէրէ եօլումըզըն իւզէ-
րինէ նաչլար սէրմէլիյիզ, օ տէլիգանլըյա տօգունմագսըզըն մուվաֆֆագ օլապիլ-
մէմիգ իչիւն պիր թէտպիր վար տըր զանն իտէրիմ:

Լարթիկ. — Նէ՞ կիպի թէտպիր:

Վէրտիէ. — Մօրիս՝ Մարի Պրէսսօլ իլէ էվլէնմէլի. նիքեհազըն էրթէսի կիւնիւ
մագսատըմըզա նաիլ օլմագ բէք գօլայ օլուր:

Մօրիս. — Սէն պէյէնտիյին կիպի սէօյլէյօրսըն. էվլէնմէք գօլայ սէօյլէնիր,
լաքին էվլէնմէք իչիւն նէ գատար պէօյիւք միւշքիլաթ օլտուղընը պիլի՞յօրմըսըն:

Վէրտիէ. — Սէն, մէհարէթին սայէսինտէ օ միւշքիլաթըն էօթէսինտէն պէրի
կէլէպիլիրսին... պէնճէ օ տէտիյին միւշքիլաթա սէնին գատար էհէմիյէթ վէրի-
լէմէզ. մատամ քի գըզընա հիւսնիւ մուամէլէ իթմէյի վալիտէսի օանա նասիհաթ
իթմիլ... տիմէք օլուր քի, քէնտի իչիւն չըգարը իչիւն սէնի քէնտիսինէ տամաա
իթմէք իսթէյօր:

Մօրիս. — Վալիտէսի իսթէյօր ամմա, գըզ Ալպէր տը ժիպրէ իչիւն տէլի տի-
վանէ օլմուշ:

Վէրտիէ. — Գըզըն Ալպերի սէվմէսինտէն նէ՞ չըգար. Մարի Պրէսսօլըն Ալպէր
տը ժիպրէ իլէ էվլէնմէսի մուհալ գապիլինտէն տիր:

Մօրիս. — Նիչիւն:

Վէրտիէ. — Զիւնքի միւսթանթիգ հիչ պիր վագթ օղլունը վալանթին տ'Ար-
վիլին գըզըյալ էվլէնտիրէմէզ:

Մօրիս. — Պէլքի... լաքին պագալըմ Մ. Պրէսսօլ նէ՞ տէյէճէք. օ բագի օլա-
ճագ մը:

Վէրտիէ. — Մ. Պրէսսօլը բագի իթմէք սէնին իլին տիր... Մ. Պրէսսօլա գա-
րըսը հիւքմ իտէր, վէ մատամ քի գարը սէնի սէվիյօր, օ խուսուստա սէնին իլէ
իթթիֆագ իտէր... պէօյլէ իլէ մուվաֆֆագ օլապիլիրսին:

Մօրիս. — Խասմիմի հիչ տիւշիւնմէյօրսըն:

Վէրտիէ. — Օ խասմ բէք թէհլիքէլի ատտ օլունամագ. չիւնքի եաթագտա
խասթա եաթըյօր վէ պէլքի տէ տահա չօգ վագթ եաթանագ տըր: Մամաֆիհի
էկէր քէսպը սըհէթ իտիպ տէ իլիմիզէ մանի օլաճագ օլուր իսէ, իսթէտիյիմիզ
զէման մէյտանտան գալտըրապիլիրիզ:

Մօրիս. — Խիւլասաի քէլամ, Մարի Պրէսսօլը եըլան ըսըրալը. եարասընտան
էօլմէյէճէյինէ էմի'նմիսինիզ:

Վէրտիէ. — Օհ. էօլմէյէճէյինէ չիւպհէ եօգ. եարանըն տէրհալ էմիլմէսի,
պէօյիւք ֆաիտէսի օլմուշ տըր... սէնճէ իչիւն եիւրիւթմէք իչիւն Ալպէր տը ժիպ-
րէնին խասթալըղընտան իսթիֆատէ իթմէլիսին... սէնին նէ սոճրէթլէ տօղտու-

զընըն հիքմէթինի դահիրէ չըգարմայլըսն. եվրաքընը հազըրլամիլըսն :

Մօրիս .— Թէճըրիւպէ իտէրիմ . լաքին մոճվաֆֆազ օլանաղըմա էմին տէյիլիմ :

Վէրտիէ .— Ամմա մահնուպիյէթ կէօսթէրիյօրսըն հա :

Մօրիս .— Մահնուպիյէթ տէյիլ , սիզ պէնի պիր շէյ ետրինէ գօյօրսընըզ . . . արթըզ եօրկունըգտան վէ ույգուտան պայլըանազ տէրէճիյէ Վէլմիլիմ տիր . . . արապայը սայըվէրտինի՞զ մի :

Վէրտիէ .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Էլպէթթէ պուլվարտա պիր արապա պուլըրմ . . . Ալլահա ըսմար-լատըզ — տէյիպ , Մօրիս յըգտը վէ սասթ իւշ պուշուգտա եաթաղընա կիրտի :

Պէրլէճհը պալա վոճգուաթ կիւղէրան իթտիյի սըրտա , Թէր-Լաշէզ մէղարիս-թանը վէ Մօնթօրկէօյլ սօգալը հինայէթլէրինին թահգըգաթընա հիւթլւմէթճէ տէ-վամ օլունմագտա վէ կէրշի հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլմամագտա իտի-խաէ տէ , եի-նէ թէշէպպիւսաթը լազըմէտէ գուսուր օլունմայըպ , Պէլճիգատա , ինկիլթէրրա-տա , Ալէմանիատա վէ մահալը սաիրէտէ մէմուրիյնը մախուսէ արայըպ տուրմագ-տա օլտուգլարը միսիլիւ , հուտուտլարտա թահգըգաթը լազըմէ իճրա իտիլմէքտէ իտի : Պուննա թէշէպպիւսաթտան պիր կէօնա սէմէրէ հուսուլէ կէլմէտիյի ճիհէթ-լէ , բօրիս մէմուրլարը ճէսարէթտէն տիւշմէքտէ , վէ իշին ուճընը պուլապիլմէքտէն գաթի իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր :

Եալընըզ Էմէ Ժուպէր ապա գաթը իւմիտ իթմէյիպ , մէմուրլարա .— Թէհամ-միւլ , սապր լազըմ . . . գօրգմայընըզ , գաշըրմայանաղըզ . եէմին իտէրիմ քի օ խաիւլէրի եագալարըզ — տիմէքտէ իտի :

Լարթիկտէն ախը ինթիգամ իթմէք ազմիլէ , տօղրու մագսատընա գօլմագ-տա , վէ մուվաֆֆազ օլանաղընա Էմէ Ժուպէր շիւպհէ պիլէ ֆիթմէքտէ իտի :

Հէր կիւն Մարթէլ վէ Ժօտլէ իլէ Կալուպէ վէ Սիլվէն Գօրնիւ , Մէզլէյ սօգաճ ղընտաքի տաիրէյէ կէլիպ , թէշէպպիւսաթը վահիյէլէրինի պէյան , վէ մէմուրիյնը սաիրէնին բաբօրթօլարընը թէսլիմ իթմէքտէ , վէ , — Պէօյլէ մահիր չարգըկար իլէ ուղրաշմագ պիլիմ իշիմիզ տէյիլ — տէմէքտէ օլտուգլարը հալտէ , Էմէ Ժուպէր .

— Արալըն , արայըն , տո՛ւրմայըն . . . Էլպէթթէ քի բարաս գըյաֆէթինտէ կէզմէքտէ օլան օ խընզըրը կիւնին պիրինտէ եագալարըզ . օնու էլէ կէշիրի իսէք , Թիկէլլէրինի պուլմագ գօլայ օլուր — տէյու ճէվապ վէրտիյինտէ .

Կալուպէ .— Օ տէտիյին ասամ բարաս գըյաֆէթինի տէ լիթպտիլ իթմիշ օլ-մալը . պիլիմ շու հալիմիզ , չարա տամլատըլմը օլան շարասա Թամլասընը արամաղա պէնզէր :

Էմէ Ժուպէր .— Կիլի գուլմարիսանէլէրի վէ պաթագիսանէլէրի տօլալըյօր-մըսընըզ :

Ժօտլէ .— Էվվէթ , հաթթա էքսէթիա Գօնթ իվան Սօփօֆը բասթ կէլիյօրըզ քի , օ տա պիլիմ կիպի արայըպ տուրույօր :

Մարթէլ .— Սիլվէ պիր եօլ կէօսթէրէյիմ :

Էմէ Ժուպէր .— Ձօրու՛գ սէօյլէ :

Ժօտլէ .— Լարթիկին հազըսընը թանը՛րմըսընըզ :

Էմէ Ժուպէր .— Թանըրըմ . . . պէնիմ եանըմտա օնուն մէքթուպլարը վար . . .
օնուն եազըսընը Թանըվագ բէք գօլջա տըր :

Մարթէլ .— Լարթիկին տախիլ օլտուղը շիրքէթին ազասընտան պազըլարընըն ,
մէմալիքը սաիրէտէ իզամէթ իթմէքտէ օլտուղլարընա էմի՞նմիսինիզ :

Էմէ Ժուպէր .— Էվլէթ քէմինիմ :

Մարթէլ .— Մէմալիքը էճնէպիյէյէ կիտէն մէքթուպլարըն պիր քէրրէ սիզէ
կէօսթէրիլմէսինէ բօսթա նէզարէթի մուվաֆագաթ իթմէ՞զ մի աճապ :

Էմէ Ժուպէր .— Բօսթա նէզարէթի պուլ տէտիլին շէյէ մուվաֆագաթ իթմէզ
զանն իտէրիմ :

Մարթէլ .— Նիշի՞ւն :

Էմէ Ժուպէր .— Զիւնքի մէքթուպլարըն միւնտէրինաթը էսրար գապիլինտէն
օլտուղը ճիհէթլէ , մուգատտէս ատտ օլունըր :

Մարթէլ .— Մէքթուպլարը աշմագ վէ սըրըր մէյտանա չըգարմագ լազըմ տէ-
յիլ , եալընըզ իւզէրլէրինաէքի եազըլարը կէօրմէք իզթիզա իտէր :

Էմէ Ժուպէր .— Պու թէտպիր գապիլը իճրա տէյիլ տիր . մէմալիքը էճնէպիյէյէ
կէօսթէրիլէն մէքթուպլարըն ատէտի բէք չօզ տըր . . . զարփլարըն հէր պիրինի պի-
րէր պիրէր թէտգիզ իթմէք միւմքին տէյիլ :

Մարթէլ .— Զարփլարը պիրէր պիրէր կէօրմէկէ հաճէթ եօզ . զարփլարը մէօ-
հիւրլէյէն մէմուրլարա , Լարթիկին եազըսընտան պիր նիւմունէ վէրիլէճէք օլսա ,
իլ գօլայալըր . . .

Էմէ Ժուպէր՝ պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիքտէն սօնրա .— Պէն պու խուսուսը
բօլիս միւտտիրինէ աշարըմ : Լարթիկի օ հայտուտ շիրքէթինին պալընալարընտան օլ-
տուղը ճիհէթլէ , սըզ սըզ մէքթուպ եազմագտա օլտուղընա շիւպհէ եօզ տըր . . .
րէյին ֆէնա տէյիլ տիր . . . պու կիւն միւտիր իլէ պու պապտէ գօնուլըրըմ—տէ-
յիպ , ֆիլհագըգա ճիւմէսինի սապտըգտան սօնրա , պիր արապայա պինիպ տօղրու
տաիրէի գալըթայա կիթտի , վէ միւտիրի պուլըպ , Մարթէլին թէտպիրինի արզ
էլլէտի :

Միւտիր՝ Էմէ Ժուպէրին շու թէտպիրինի Խահսին իլէ պէրապէր , իճրասը զըմ-
նընտա իսթիհսալըր րուխսաթ իթմէք միւշիլ օլաճաղընը պէյան էլլէտի :

58

Էմէ Ժուպէր տաիրէի զապըթաւտան չըգըպ , եինէ պիր արապայա քաքիպէն է-
վինէ կէիլիպ ագաբունըն էօնիւնտէ Մօրիսէ թէսատիւֆ իթտի :

Մօրիս .— Պու վագթ տիշարը՞ մը չըգըյօրսըն :

Էմէ Ժուպէր .— Զըգմագ տէյիլ . կէլիյօրըմ : Պիր Թագըմ՝ իլլէրիմ վպր ջի ,
հէր կիւն գօվայայօրըմ վէ հիւ պիր նէթիճէյէ վասըլ օլամայօրըմ . . . նէ չարէ պու
պլէմտէ թէհամմիւլ լազըմ , . . . Եօղլէ եէմէյինի պէրապէր եէրմիսին :

Մօրիս .— Հէր նէ գատար սէնին իլէ միւհիմմ պիր մատտէ հազգընտա կէօ-
րթիւմէք իսթէր իմէմ տէ , Թաամա տուրամամ :

Էմէ Ժուպէր .— Միւհիմմ պիր մատտէ հազգընտա կէօրիւլմէ՞ք մի իսթէրսին .
Ե՞մ իմիլ օ միւհիմմ մատտէ տէտիլին :

Մօրիս .— Պու ագչամ անլաթմըրըրմ :

Էմէ Ժուպէր .— Օ հալտէ ագչամ եւմէյինէ պէքլէրիմ :

Մօրիս .— Պիլմէմ քի օ զէման իշտէն գուրթուլապիլէճէճմիյիմ . լաքին հէր հալտէ կէլիպ սանա պաղը շէյլէր սորաճաղըմ :

Էմէ Ժուպէր թէաճճիւպտէ գալըպ .— Պաղը շէյլէր մի՞ . նէ՞ կիպի շէյլէր սօրաճաղըն :

Մօրիս .— Պուրատա օլմազ . . . շիմտիլիք վագթիմ տէ միւսաիտ տէյիլ . շիմտի պէն չալըն օ պիր ճիհէթինէ կէշմիշ օլմալը իտիմ . հէման պիր արապայա պինիպ կիթմէլիյիմ . պու ագչամ կէօրիւշիւրիզ , ա'զիզիմ—տէյիպ , Մօրիս՝ Էմէ Ժուպէրի էօթաիւ , վէ մէրգուճէյի թէլաշէ իշինտէ պրագարագ , հէման տօղրու Լիւտօվիգ Պրէստօլըն խանէսինէ միւթէվէճճիհէն ազիմէթ իթտի :

Սապըգ միմար Լիւտօվիգ իլէ գարըսը Վալանթին էօյլէ թաամընը պիթիւրմէք իւզրէ իտիլէր :

Մօրիս .— Մատմաղէլ Մարի նա՞սըլ տըր պու կիւն :

Լիւտօվիգ .— Իքի սաաթ էվվէլ հէքիմ կէլմիշ իտի , էյի պուլտը . . . Մ . Ալպէր տը Ժիպրէնին Եսարալը էմմէսի ֆէվգէլատէ խայրը օլմուշ . . . նէօպէթի խաֆիֆ տիր , վէ տահա զիյատէ գօրգուսընտան տըր նէթէքիմ եըլանըն ըսըրմասընտան քի . . .

Մօրիս .— Չօգ շիւքիւր . տահա ուզուն սիւրէ՞ր մի իմիշ :

Լիւտօվիգ .— Խա՛յր . . . պիր գաշ կիւն րահաթ իտէճէք օլուր իսէ հէր շէյ պիթէր . . . հէքիմին պալըճա թէնպիհի , խաաթայա մուճիպը հէյէճան պիր հալին վուգուա կէլմէմէսինէ տիգգաթ իթմէք մատտէսի տիր :

Մօրիս .— Պու թէնպիհին իճրասը բէք գօլայ տըր . շու պիշարէ Ալպէր տը Ժիպրէտէն պիր խապէր վա՞ր մը :

Լիւտօվիգ .— Տիւն ագչամ բէք աղըր իտի . . . շիմտի կիտիպ կէճէյի նասըլ կէ-շիրմիշ օլտուղընը սօրուպ անլայաճաղըմ . նէ՞ գատար խալիս տօսթուճըլ :

Մօրիս .— Խալիս օլմասը թապիի տիր . . . թէէսաիլֆ իտիյօրըմ քի նի՛շիւն իպ . թիտա պէն եէթիշէմէմիշիմ :

Լիւտօվիգ .— Շիւպհէմ եօգ քի օնուն եարտըղընը սէն տէ եարաճաղտըն . . . տօղրուսը նէ գատար միննէթտար օլսագ պէճա տըր . . . իշթէ պէն կիտիյօրըմ :

Վալանթին .— Պիզէ էյի խապէրլէր կէթիր :

Լիւտօվիգ կիտիպ , Վալանթին իլէ Մօրիս եալընըգ գալտըլար :

Վալանթին .— Պալօմըղըն կէճէսի սէօյլէշտիյիմիզ մատտէ հագգընտա տիւ-շիւնտի՞ւն մի :

Մօրիս .— Օ կէճէ պիր չօգ մէվատա հագգընտա գօնուճըշ իտիք :

Վալանթին .— Միւրատըմ հանկը խուսուս օլտուղընը պիլլուսին . պանա օլան մուհապպէթին ուղրունա սէնտէն նէ կէօնտա ֆէպճեքարլըգ պէքլէտիյիմի էլպէթթէ ֆէհմ էյլէտին . . . սէնին Մարի իլէ էվլէնմէքլիյին իմքեանընտան պահս իթմէք իս-թէրիմ . էկերշի մուլաֆֆազ օլալիլիր իսէն , միւշպպէտէն էմին պիր հալտէ՝ ես-շայապիլիլիլիզ :

Մօրիս .— Շուրասը տա վար քի պէն Մարի իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ , սէնի

զայիմ պիր էնտիշտէն տէ գուրթարմըլ օլուրըմ :

Վալանթին . — Անլայամատըմ . . .

Մօրիս . — Շիմտի անլաթտըրըմ . սէնի սէվտիյիմի պիտիյին հալտէ , նի՞չիւն պէնիմ իլէ պէօյլէ դարալըտան սէօզ իտիյօրսըն , պէն սէնին սըրընը պիլմէ՞գմիյիմ զանն իտիյօրսըն :

Վալանթին ճիտտի պիր հայրէթլէ Մօրիսին երեզիւնէ պաքըպ . — Պէնիմ սըր-
ըմը մը :

Մօրիս . — Եանի էսրարընտան պիրինի . . . իլէ տէֆա ճէմիլէթինիզտէ պուլըն-
տըղըմ կէճէ , երիմի իւշ սէնէտէն սօնրա իլէ տէֆա օլարազ սէնի կէօրմիւշ օլան
վէ գըզընը սէնտէն արամազ կիպի թէհտիտաթտա պուլընան Մ . տը ժիպրէ իլէ
միյանէնիզտէ կիւպէրան իտէն միւպահասաթը թէսատիւֆի օլարազ իշիթտիմ . Ալ-
պէր տը ժիպրէնին Մարիյի սէվմէթտէ օլտուղընը անլատըմ . բէտէրի , հիշ պիր վէճհ
իլէ օղլունըն սէնին իլէ գարապէթ բէյտա իթմէսինէ բազի օլմայանազ տըր . զա-
հիբէն հէր ճիհէթլէ միւնասիպ կէօրիւնէն շու նիքեհա հա նէ՞ սէպէպէ մէպնի միւ-
մանաաթ իթտիյինի Մ . Պրէսսօլա պէյան իթմէսինտէն իհթիրազ իտիյօրսըն . լաքին
պիլմիշ օլասըն քի , չարէսիզ գալաճազ օլուր իսէ , միւսթանթիզ օնու տա եարա-
ճազ տըր . . . հալ պու քի , գըզըն պէնիմ գարըմ օլանազ օլուր իսէ , Ալպէր տը
ժիպրէ արթըզ մէրգումէ իլէ էվլէնմէք մատտէսինտէն սարֆը նազար իտիպ , միւշ-
քիլաթըն քեաֆֆէսի պէրթարաֆ օլապիլիր . միւրատըն պու տէյի՞մ մի իտի . էյի
տէրք իթմիշիմ :

Վալանթին . — Էվվէթ , պու տըր . սէնին Մարի իլէ էվլէնմէքիյին պէնիմ մու-
ճիպը սէլամէթիմ օլանազ տըր :

Մօրիս . — Տիմէք քի շու նիքեհաճը իճրա իթմէլիյիզ . . . հէմ տէ իտէրիզ . լա-
քին Մարի քի պէնի սէվմէյիպ , պաշգասընը սէվիյօր , պէնիմ իլէ էվլէնմէկէ
բազը օլմալը տըր :

Վալանթին . — Բազը օլուր :

Մօրիս . — Բէք մէմուլ իթմէյօրըմ :

Վալանթին . — Մէճպուր իտէրիմ :

Մօրիս . — Նա՞սըլ :

Վալանթին . — Նասըլ եարաճաղըմը չիմտիլիք պիլէմէմ . լաքին պիր չարէսինի
պուլըրըմ :

Պիր սաաթ գատար պէօյլէճէ գօնուշտըգտան սօնրա , Լիւտօվիզ Պրէսսօլ ալ-
տէթ իթտիքտէ , Վալանթին սալօնըն գարուսընա գատար իսթիզպալինէ կիթիպ . —
Նա՞սըլ տըր Մ . տը ժիպրէ :

Լիւտօվիզ . — Պիրազ էյիճէ տիր :

Վալանթին . — Տիմէք օլուր քի , քէսպը իֆազաթ իտէճէյինէ էմնիյէթ հասըլ
օլմուշ տըր :

Լիւտօվիզ . — Հէքիմ էօյլէ մէմուլ իտիյօր . . . լաքին նէ գատար վազթտան
տիւզէլէճէյի մէճհուլ տըր . հէր հալտէ ուղուն սիւրէճէյինէ չիւպհէ եօզ . կէօրիւ-
նիւր քի հաֆթալար վէ պէլքի տէ այլար սիւրէր :

Վալանթին իլէ Մօրիս պիրպիրլէրինէ պագտըլար : Ալպէրին եաթագտա եաթ-

մասընտան պիլիսթֆֆատէ , մէրամարընը իճրա իտէպիլէճէ քէրինի հէր իքիսի պիր անտէ խաթրլարընտան կէշիրտիլէր :

Տիւլէր Օգթավի , պիւսպիւթին քէօշէի վահտէթտէ եաշամագտա օլուպ , Գօնթ իվան Սօիլօֆ իլէ էվէնմէքլիյի գուրմըշ օլտուղընտան , եալընըզ քէնտիսի իշիւն եաշամագտա օլտուղընա Գօնթըր իսքեաթ , վէ քէնտի կիպի պիր աշըզը սատըզ պուլամայանդընա էմնիյէթ հասըլ իթմէք իշիւն նատիրէն տիշարը չըզըպ , միւս-թազիմանէ պիր թավըր իթթիլսազ իթմիշ իտի :

Պէօյլէճէ եաշամանըն թարզընը թէպտիլ իթտիյի ճիհէթլէ , տէլիճէ սէֆահաթ-լարը տախի պէրթարաֆ իլէ , թէսարրուֆ իթմէք ճիհէթինի իլթիզամ իթմիշ , վէ Գօնթ իվան զայէթ գէնկին օլմաղլա պէրապէր , զիյատէսիլէ ճէօմէրտ պիր քիմտէ օլտուղընտան , էքէյիճէ տէ ազշէ պիրիքթիրմէյէ մուվաֆֆազ օլմուշ տըր :

Գլօտին Շարվէնին գըզը Օգթավիտէն պահա իթտիլիմիզ սըրատա , մէրգուճէ օտաարնտա եալընըզ պաշընա օթուրմագտա իտի . իւսթիւ գատիֆէ էօրթիւլիւ պիր մասանըն իւզէրինէ , սաաթ , պիլէզիք , եիւզիւք , քէօտտէք վէ սաիր միւճէվհէրա-թընը տիզմէքտէ իտի : Իշպու միւճէվհէրաթլա պէրապէր մասանըն իւզէրինտէ պիր քիւշիւք չէքմէճէ վար իտի քի , պուըն իշինտէքի միւճէվհէրաթ Գօնթըն հէտիյէսի ծլուղընտան , անլէրի սագլամագ իսթէր իտի :

Օգթավիին միւճէվհէրաթընըն պիր թագըմընը մասանըն իւզէրինէ եալմասըն-տան մագսատը , պիր վագթ կէշիրմիշ օլտուղը միւնասէպէթսիզ էօմրիւն եատի . կեարլարընը տէֆ իթմէք , վէ անլէրի սաթըպ սավըպ նագտէ թէպտիլ իտէրէք , նագտը մէվնուտընը մըգտարընը գապարթմագ խուսուսընտան իպարէթ օլտու-ղընտան , թախմին իթտիրմէք իւզրէ խապէր իթմիշ օլտուղը պիր ճէվահիրճինին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իքէն , գաբու վուրուլըպ ճէվահիրճի իշէրի կիրտի :

Ալէլէն գուլումճընըն իսմի Միլլէր օլուպ , քէնտիսինէ սաթըլմայանագ օլան շէյ-լէրի գըյմէթը հագըզըլէլէրինտէն եիւզտէ էլլի աշաղը թախմին իթմէք , վէ սաթըն ալընմասը թէքլիֆ օլունտըղը հալտէ , գըյմէթինին պիր բուպընը վէրմէք միւթա-տը իտի :

Լաքին հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ , Օգթավիին մէրգուճ հագըզընտա էմնի-յէթի պէրքէմալ իտի :

Միլլէր .— Պօնթուր , մա'տամ : Աճապա պիր խըզմէթինիզտէ պուլընապիլմէք շէրէֆինէ նաիլ օլաճա'գ մըյըմ :

Օգթավի .— Օլաճագսըն :

Միլլէր .— Մէմնուն օլտըմ . . . էմր իտինիզ :

Գուլումճը իշէրի կիրէր կիրմէզ , միւճէվհէրաթա աթֆը նագար իթմիշ վէ վու-գու պուլաճագ թէքլիֆին նէտէն իպարէթ օլապիլէճէյինի քէստիրմիշ իտի :

Մօրիս Վասսէօրին սապըզ տօսթը օլան Օգթավի .— Բէճա իտէրիմ քի , շուն-լարը պիր էյիճէ թէտգիզ իտիպ , գըյմէթը սահիհէլէրինի պանա պէյան իտէսին :

Միլլէր .— Բէճա տէյիլ , էմր իտէրսինիզ , մա'տամ—տէյիպ , ճէպինտէն պիր գուվէթլի բէրթէվսուզ չըգարըպ մասայա եանաշտը , վէ պիր հայրէթը զահիրէ իլէ :

— Հօ՞, հօ՞ . չօգ կիւզէի չէլէր . . . չօգ զարիֆ չէլէր . ճիւղէսի տէ հէր վէճէ
իլէ սիգէ լայրգ միւճէվհէրաթ , մա՛տամ :

59

Օգթավի . — Հիչ տէ նէգաթէթի էլտէն պրագմագսընըզ , Մ. Միւլէր . լաքին
բէճա իտէրիմ քի , պէնիմ շու իշիմի կէօրէսինիզ :

Միւլէր . — Թօրտա՞ն մը թախմին իտէյիմ , եօգսա հէր պիր բարչանըն այրը
այրը՞ մը գըյմէթինի անլամագ իսթէրսինիզ , մա՛տամ :

Օգթավի . — Հէր պիր բարչանըն այրը այրը :

Միւլէր . — Բէք ալա . բէճա իտէրիմ քի պանա պիր գալէմ , հօգգա վէ քեա-
ղըտ պուլտըրասընըզ . . . տօղրուճա թախմին իտէյիմ :

Օգթավի . — Էօյլէ եաբանաղընըզա շիւպէճմ եօզ . իշթէ իոթէտիքլէրինիզ հա-
ղըր տըր :

Գույուճը բերթէվսուզ իլէ հէր պիր բարչայը այրը այրը թէտգիգ վէ Ֆիյաթ .
լարընը քեաղըտըն իւզէրինէ իշարէթ իթմէքտէ իտի :

Օգթավի իսէ գույուճընըն պաշը ուճընտա այագտա տուրմը , բագգամարըն
սիւթուճընըն ուզանտըղընա պագմագտա իտի :

Գույուճը եէքիւնի եաբըպ , օթուզ սէքիզ պին Ֆրանգա պալիղ օլտուղընը
պէյան էյլէտի : Օ Ֆիյաթա քէնտիսինէ թէրք օլունաճագ օլսա , եիրմի պին Ֆրանգ
քեաբ իտէպիլէճէյինի տիւլինմէքտէ իտի :

— Հագըգաթէն պունլարըն Ֆիյաթընը՞ մը անլամագ իշիւն պէնի ճէլպ իթտի-
նիզ , եօգսա սաթմագ նիյէթինտէմիսինիզ :

Օգթավի . — Սաթմագ իսթէյէճէք օլսամ ալըճը՞մըսըն :

Միւլէր . — Նի՞շիւն ալմայըմ :

Օգթավի . — Նէ՞ Ֆիյաթա ալըճըսըն :

Միւլէր . — Թախմին իթտիյիմ Ֆիյաթա . օթուզ սէքիզ պին Ֆրանգ բէշին օ-
լարագ վէրիրիմ . . .

Օգթավի . — Էյլէնի՞յօրմըսըն :

Միւլէր . — Ճիտտէն սէօյլէյօրըմ . . . պէն գըյմէթը հագըգըյլէրինի օէօյլէտիմ :

Օգթավի . — Ճիւլէսինի տէ սէօքիւպ էրիթտիրէճէք օլուքսան , վագըա օ գա-
տար անճագ թութար . . . լաքին պունլարըն մօրաղը հէնուզ սալմամըլ օլտուղը
ճիւլէթլէ , պու հալտէ սաթաճագ օլուր իսէն չօգ քեաբ իտէրսին . . .

Միւլէր . — Էօյլէ պէլլէմէյին , մա՛տամ :

Օգթավի . — Սէն ինսաֆիլը օլ քի , պէն տէ ինսաֆիլըճա տապրանայըմ . . .

Միւլէր . — Խիւլաաա , սիզ նէ՞ գատար իսթէրսինիզ , մա՛տամ :

Օգթավի . — Թագըմըյլա գըրգ պէշ պին Ֆրանգ . . .

Միւլէր . — Գըրըգ բարչալար , վէ շու չէքմէճէնին իշինտէքի ալթուճ վէ կիւ-
միւլ խուրտապաթ տա պէրապէ՞ր մի . . .

Օգթավի . — Նէ՞ միւնասէպէթ . . . օ տէտիյին չէյլէր էն ալը իքի իւշ պիշ
Ֆրանգ տէյերլէր :

Միլէր .— Ամա ետքառնը՞դ :

Օգթավի .— Պիր քէրրէ պագ :

Միլէր չէմէճէյի մասանըն պիր քէօչէսինէ պօշալթըպ , իշինտէքի շէյլէրի միւթառը վէճէ իւզրէ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա , նակէհան :

— Շու գօլ տիւյմէսի բէք կիւզէլ , բէք թօհաֆ :

Գուլուսմանըն պահսընը իթտիյի գօլ աիւյմէսի , նալ պիշիմինտէ բէրուզէլի պիր թէք տիւյմէ օլտուղը մալիւմ տիր :

Միլէր .— Պուսըն օ պիր թէքիինի դա՞յպ մը իթտինիզ :

Օգթավի .— Էվվէթ , ամա պու թէքի տէ տըգգաթսըզլըգ իւէ օ խուրտէվաթըն իշինէ գօյմուշըմ . չիւնքի պաղը էսպապա մէպնի օ տիւյմէյի սաթմագլըղը թէրվիճ իթմէտիյիմտէն , սաթմայըպ սագլայաճաղըմ—տէյէրէք , մէգըիւր տիւյմէյի պիր թարաֆա գօյտու :

Միլէր .— Գըրըգ տէօքիւք բարչալարըն քեաֆֆէսինի պէրապէր վէրէճէք օլուր իսէնիզ , գըրգ պէշ պին ֆրանգա վէրիրիմ :

Օգթավի .— Գըրգ ալթը պին ֆրանգա վէրիրիմ :

Պու վէճէ իւէ Օգթավի իւէ գուլուսմը բազարլըգ իթտիքլէրի սըրատա , գաբու աչըլըպ Գօնթ իվան իշէքի կիրտի :

Գուլուսմը Միլէր մէրգուսը կէօրտիւքտէ հէման այաղա գալըզպ , պաշընը եէրէ գատար էյէրէք քէմալը թէվագու իւէ սէլամ վէրտի :

Օգթավի՝ Գօնթըն իւզէրինէ գօշուպ ալնընը ուզաթտը :

Գօնթ .— Նէ՞ նաբըյօր իտինիզ , պուսլար նէ՞ օլաճագ մէյտանտա :

Օգթավի .— Պիր միւտտէթտէն պէրու պիր թէսափուրըմ վար իտի , պու կիւն իճրա իտիյօրըմ . . . եալընըզ սէնին վէրմիշ օլտուղըն շէյլէր ինտիմտէ գըլմէթտար օլտըզլարընտան , անլէրի սագլայըպ , տիկէր մէվճուտաթըմըն քեաֆֆէսինի սաթըպ սալըյօրըմ :

Գօնթ .— Պէն պուրտա տէիլիմ կիպի ատա իտէրէք , իշինիզի պիթիրինիզ . բէք աչա , —տէտիյի սըրատա , կէիլի կիւզէլ կէօզլէրինի միւճէվհէրաթը մէվճուտէյէ աթֆ իւէ գօլ տիւյմէսինին թէքի կէօզիւնէ իլիմէսիլէ , պիրտէն պէնզի աթըպ տիւչարը հէյէճան օլտու , վէ տիւյմէյի ալըպ պիր միւտտէթճիք էվիրտի չէվիրտի թէտգըգ էյէտի :

Օգթավի իսէ , եավաշ սէս իւէ գուլուսմը իւէ բազարլըպ տալմըլ օլտուղընտան , Գօնթըն շու հալինի ֆէրգ իտէմէտի :

Գօնթ քէնտի քէնտիյէ .— Օ տիւյմէ տիր . . . եանըմատըղըմա էմին իմ . . . դարիպ շէյ . . . աճագա շիմտիյէ գատար պուլամատըղըմ շէյի թէսատիւֆ այաղըմա՞ մը տօլաշտըրըյօր :

Գուլուսմը .— Գըրգ պէշ պին պէշ եիւզ ֆրանգա պիթիրէլիմ կիթսին—տիւմէքտէ իտի :

Գօնթ իվան սէօզէ գարըշըպ գօլ տիւյմէսինի կէօսթէրէրէք .— Պու տիւյմէ տէ բազարլըղըն իշինտէ՞ մի տիր :

Օգթավի մուգտարըպէն տուտագլարընը ըսըրմաղա սլաշատը :

Գուլուսմը .— Խայր , Գօնթ . մատամ օ տիւյմէյի սագլամագ իսթէյօր :

Գօնթ՝ պարիտանէ Օգթավինին եւզելնէ պագարագ . — Նի՞շիւն եա :

Օգթավի . — Կիւզէլ պիր տիւյմէ տիր . . . Թէքինի դայպիթմիշիմ, այնընը եարա-
տըրաճաղըմ :

Գօնթ Ֆիւթուրսըզ պիր հալ իլէ , տիւյմէյի մասանըն իւզէրինէ գօյմայըպ ,
թէտգըզ իթմէքտէ իտի :

Միւլէր . — Ուզլաշտը՞գ մը , մա՛տամ :

Օգթավի . — Գըրգ ալթը պին ֆրանգ վէրիրսէն , ուզլաշտըգ տիմէք տիր :

Միւլէր . — Մտտամ քի ըսրար իտիյօրսընըզ , գապուլ իթմէկէ մէճպուրըմ . սի-
գէ իքի պին ֆրանգ բէյ պրագայըմ , պիր սաաթտան գուսուրընը կէթիրիր միւ-
ճէվհէրաթը ալըրըմ :

Օգթավի . — Բէյ պրագմաղա հաճէթ եօգ . բազարըզ սէնին հագգընտա խայր-
ը օլտուղը ճիհէթլէ , ճայմայաճաղընա էմինիմ . սէօգ վէրտին եէթիշիր , . . . պիր
սաաթտան պէքլէրիմ :

Գուլուճը սէլամ վէրիպ չըգտը . Օգթավի գաբույա գատար արգասընտան
կիթտի :

Գօնթ իվան եալընըզ գալտըգտա քէնտի քէնտիյէ . — Ասլա եանըլըզ եօգ .
պու տիւյմէ էմէ Ժուպէրին նաալըն պուլընտըլը արասլանըն իշինտէն չըգարտըլը
տիւյմէնին այնը տըր . . . պու տիւյմէ՞ գաթիլին տիւյմէսի օլտուղընա շիւպհէ եօգ
. . . թաշ էվինտէն տիւյմիշ վէ Բէր Լաշէզ մէզարիսթանընտա ֆամիլեամըն մէզա-
րը իշինտէ պուլընմըլ օլան բէրուզէ՞ պու տիւյմէնին թաշը տըր . . . նա՛սըլ օլմուշ
տա պու տիւյմէ Օգթավինին էյինէ կէշմիշ , օրասընը անլամալը — տիմէքտէ օլտուղը
սըրատա , Օգթավի իշէրի կիրտի :

Գօնթ կիւլէրէք . — Թէպրիք իտէրիմ , նէ էյի բազարըզ իտիյօրսըն . պու բա-
րայը նէ՞րէյէ գօյաճագսըն :

Օգթավի . — Նօթէրիմէ թէսլիմ իտէճէյիմ :

Գօնթ . — Պու միւճէվհէրլէրի սաթմաղա ւճը՞մայօրմըսըն :

Օգթավի . — Աճըմագ շէօյլէ տուրսուռն , հաթթա կէօղիմին էօնիւնտէն տէֆ
իթտիյիմէ մէմնուռն օլույօրըմ . սէնին վէրմէմիշ օլտուղըն պիր շէյի սագլամագլըղա
պիր վէճհ իլէ կէօյնիւմ բազը օլամայօր իտի :

Գօնթ . — Պիրագ միւպալաղա իտիյօրսըն :

Օգթավի . — Եէմին իտէրիմ քի միւպալաղա տէյիլ :

Գօնթ . — Միւպալաղա օլտուղընը պապը ահվալ իսպաթ իտիյօր :

Օգթավի . — Հա՛նկը ահվալ :

Գօնթ . — Մէյտանտա . պիր թարաֆտան եալընըզ պէնիմ վէրմիշ օլտուղըմ
չէյլէրի սագլամագ արգուսընտա պուլուռնտըլընը սէօյլէյօրսըն , տիկէր թարաֆտան
տա պու տիւյմէյի տէ սագլայօրսըն :

Օգթավինին սուրաթը գըզարտը : Գօնթըն սէօլլէրինտէն պիր նէվ թէլաշէ
հիսս իթմէքտէ վէ շու թէլաշէի հալի տախի աշիքեար սուրէթտէ անլաշըմագտա
իտի :

Օգթավի . — Օ տիւյմէնին էհէմիյէթի եօգ :

Գօնթ . — Էհէմիյէթսիզ պիր շէյ մամա , սէնին իշիւն բէք մագպուլ վէ սէվ .

տիկն եւատիկեար օլմալը — տէտիյի սըրմաւա , մէօղիւնէ պիր աքըսդանճըդ թարզը վերմէքտէ իտի :

Օգթաւի . — Նա՞սըլ պուներ սէօյլէյէպիլիրսին , Գօնթ . պէնտէն չիւպկէ՞ մի իթթօրսըն :

Գօնթ . — Էվվէթ , շիւպհէ իտիյօրմ , վէ էկէր տէրհալ իսթէտիյիմ վէ իսթէ . մէկէ հազգըմ օլան թափսիլաթը վերմէյէճէք օւլըր իսէն , շիւպհէմ տահալ գիյատէ արթաճագ տըր :

Օգթաւի . — Թափսիլաթ . . .

Գօնթ . — Էն տօղրուսընը աչըգ Թափսիլաթ սէօյլէմէլիպին :

Օգթաւի . — Նէտէ՞ն տօլայը շիւպհէ իթ տիյինի պիլմէտիյիմ հալտէ , նէ՞ կիպի թափսիլաթ վէրէպիլիրիմ :

Գօնթ . — Պու տիւյմէյի սանա քի՞մ վէրտի :

Օգթաւի . — Հիչ քիմսէ . . .

Գօնթ . — Պու եալանընձ նէ՞ մանասը վար :

Օգթաւի . — Եալան տէյիլ . չիւնքի պու տիւյմէյի ճամէքեանըն իչինտէ կէօ . բիւպ պէյէնտիմ , քէնտիմ սաթըն ալտրմ . . .

Գօնթ . — Սակի՞հ մի սէօյլէյօրսըն :

Օգթաւի . — Էն սահիհի պու տըր :

Գօնթ . — Հէր հալտէ զարիպ պիր հավէս . . . չիւնքի գատընլարա մախսուս պիր միւճէվհէր տէյիլ :

Օգթաւի . — Պէնիմ ալտըղըմ գէման , չօգ գատընլար նալ չէքլինտէ միւճէվ . հէրլէր գուլլանըյօրլար իտի :

Գօնթ . Օգթաւիինն եալան սէօյլէտիլինէ քմին օլուպ . — Թէքինի նէ՞րէտէ զայս իթտին :

Օգթաւի . — Տօղրուսը օրասընը բէք էյի պիլմէյօրմ . պիր ազլամ սօյուները իքէն պիր թէքինին իւլմիլ օլտուղըն կէնրտիւմ , օնտան սօնրա արթըգ տիւլին . մէտիմ պիլէ . . . — տէտի :

60

Գօնթ իվան . — Էօյլէ՞ մի . պու զայպտան ասլա ֆիւթուր իթմէտին մի :

Օգթաւի . Գօնթըն պու պապտէքի ըսրարընճան տօլայը պիրազ թէաճհիւպտէ գալըպ .

— Հազըգաթէն ֆիւթուր իթմէտիմ — տէտի :

Գօնթ . — Շու տիւյմէնին պիր գըյմէթի օլտուղը հալտէ , հիչ արամամագ նա՞սըլ օլուր :

Օգթաւի . — Նէ՞րէտէ արամալը իտիմ :

Գօնթ . — Օ կիւնիւ նէրէլէրէ կիթմիլ իսէն , օրալարտա արամալը իտին :

Օգթաւի . — Օ կիւնիւ գօրուտա տօլաշտըղըմ վէ ազլամ թէաթրօյա կիթտիյիմ թաթըրմտա տըր :

Գօնթ . — Ղայալ իտէլի չօգ վագթ օլտու՞մ մը :

Օգթավի . — Պէշ ալթը ալ գատար օլմալը :

Գօնթ . — Քիրա՞ արապասընա մը պինմիշ իտին :

Օգթավի . — Եօ՞գ . թէաթրօյա քէնտի արապամ իլէ կիթմիշ վէ եիրիւյէրէք ազտէթ իթմիշ իտիմ . . . Էաքին նի՞շիւն իսթինթագ իտիյօր կիպի պու պապտէ սիւ-

վալլէրէ գալգըշտըղընը անլալամայօրմ , Գօնթ :

Գօնթ . — Զիւնքի հիշ պիր իշէ եարաթագ օլան ջու տիւյմէնին թէքինի սագ- շամագ իսթէտիյին հալտէ , օ պիր թէքինի զայալ իթտիյին գէման , հիշ Ֆիթթուր իթմէմիշ օլտուղընա թէաճճիւս իտիյօրմ . աիմէք քի շու տիւյմէլէր բէք կէքգիւնտէ իմիշէր :

Օգթավի . — Էվվէթ , չօք կէսգիւմտէ իտիլէր :

Գօնթ . — Պու թէքին ձոյնը եարաթագ նիլէթինտէ տէյիլ մի իտին :

Օգթավի . — Էվվէթ :

Գօնթ . — Շու խըզմէթի պէն տէրէօհտէ իտէյի՞մ մի , իսթէ՞րմիսին :

Օգթավի . — Պէօյլէ Էհէմմիլիէթսիզ պիր շէյ իշիւն նի՞շիւն սէնի թաճիզ իտէյիմ :

Գօնթ . — Սէնին պիր իշին իլէ մէշղու օլմագ , պէնիմ իշիւն թաճիզիք օլմա- յըպ , ատէթա մէմնուշիլէթ տիր :

Գօնթն չու նէգաքէթի թէքիլֆինէ գարշը կէլմէք չօլբազըգ օլաճաղընը Օգ- թավի ֆէհմ էյլէտիլինտէն , բէտա իլէ ճէվապ վէրմէք շէօյլէ տուրսուն , հաթթա ասարը միննէթտարի իպրագ էյլէտի :

Գօնթ՝ նալը իննէ պիր քեաղըտա սարըպ ճըզտանընըն իշինէ գօյտըգ տան սօն- րա , տաթա պագտը վէ ալաղա գալգըպ շապգասընը ալտը :

Օգթավի մէյուսէն . — Շիմտիտէն կիտի՞յօրմըսըն :

Գօնթ . — Սաաթ տէօրթ , էօյլէ իճապ իթտի :

Օգթավի . — Թաամը պէրապէր ի՞թմէյէճէքմիլիզ :

Գօնթ . — Եօ՞գ . Վիգօնթ Վիւյ տ՝Արֆէօյլէ տալէթլիլիմ :

Օգթավի . — Եէմէքտէն սօնրա կէլիրսի՞ն եա :

Գօնթ . — Գապիլ տէյիլ . Բուսիա սէֆարէթխանէսինտէ ճէմիլէթ վար . հէմ- չէհրիլէրիմտէն պաղըլարընը կէօրմէք իւղրէ օրայա կիտէճէլիմ :

Օգթավի . — Խիւլասաի քէլամ , պու կիւն սէնի արթըգ կէ՞օրմէյէճէքմիլիմ :

Գօնթ . — Թէէսսիւֆ իտէրիմ . . . պէնի աճը տա սէն րահաթճա ույու : Էկէր իզն վէրիր իսէն նարըն սապահ կէլիր եէմէյի պէրապէր եէրիզ :

Օգթավի . — Իզն վէրմէք տէյիլ , հաթթա կէլիրսէն բէք մէմնուն օլուրմ :

Գօնթ . — Օ հալտէ եարըն կէօրիւլիւրիզ :

Օգթավի . — Էրքէնճէ կէլիրսի՞ն եա :

Գօնթ . — Սաաթ թամ օն պիրտէ կէլիրիմ—տէյիպ , կէօզէ չարբաճագ տէրէ- ճէ պարիտ պիր թավր իլէ Օգթավիինն էլինի սըգտը վէ տիշարը չըգտը :

Եալաշճա ներտիւպանտէն աշաղը էնտիլի սըրատա , Գօնթ՝ գույուճընը գար- չըլտը : Միլլէր՝ ճըզտանը պանգնօթ իլէ տօլու օլարագ , ալտըղը մալլարըն պէ- տէլինի թէէտիլէ իթմէք իշիւն կէլմիշ իտի :

Գօնթ իվան սօգաղա չըգտըղը կիպի , քէնտի քէնտիլէ .

— Պու պէման Մ . տը Ժիպրէ տաթրէտէ պուլընմամալը տըր . ամա զաթէն

գաթ իրին տիւյմէսի, մատամ Բօղիէնին եանընտա տորր . . . պինապէրին կիճէլիմ մա-
տամ Բօղիէնի պուլայըմ—տէյիպ, արապաճըսընա վիգթուար սօգմիլընա կէօթիւր-
մէսինի էմր իթտի :

Օգթավի տախի եալընըգ գալըր գալմագ եազըլսանէսինին պաշընա կէշիպ,
պէրվէճըն աթի բուսուլայը եազտը :

«Եւրը կէճէյէ եւրը՝ ուսթ կէշէրէտ օէնէ պէտէրէտ : Հէր հալտէ կէլէօն : Ղայէթ
«Փահիթս Դիւր Խոպէր Լուր :»

ՕԳԹԱՎԻ

Պու բուսուլայը գարֆըն իջինէ գօյուս, վէ իւզէրինէ Մօրիսին իսմինի եազըպ
պիթրէճէյի սըրատա, խըզմէթէնի կէլիպ գուլումճը Միլլէրին կէլմիշ օլտուղընը խա-
պէր վէրտիքտէ, Օգթավի՝ քիւշիւք օտատա պիրազ օթուրմասընը պէյան իլէ, մէք-
թուսըն սագլատը վէ քիւշիւք օտայա կէշտի : Գուլումճը գըրգ ալթը պին ֆրանգը
սայըպ, մալլարը ալտը կիթտի :

Օգթավի՝ տէրհալ պանգնօթլարը ճէպինէ եէրլէշտիրիպ, սըրթընա պիր բալթօ
վէ պաշընա պիր շապգա կիլինտի, վէ ագշամ եէմէյինէ կէլէճէյինի պէյան իլէ տի-
շարը չըգտը, վէ նօթէրինէ կիթտի, վէ բարայը թէսլիմ իտիպ պիր մագպուկ սէ-
նէտի ալտը : Եօլտա պիրիսինի պուլուկ :

— Եու մէքթուսը նափարէն սօգաղընա կէօթիւր . ճէփասընա պէքլէմէք իգ-
թիղա իթմէգ . չու պէշ ֆրանգը տա ալ, վէ լաքին շարուգ կիթ—տէտի :

Էվէ կէլտիքտէ, քէնտի քէնտիլէ . — Գօնթ գըսգանըյօր . ճանըմա միննէթ .
չիւնթի գըսգանճըրգ մուհապպէթ ալամէթի տիր . պէլքի տիւյմէսին թէքի զայպ
օլմապտան էվվէլ, Մօրիսին գօլունտա կէօրմիւշ տիր . չու հալտէ տիւյմէսին թէ-
քինին պէնիմ եէտիմտէ պուլընտըղընը վէ սաթմագ իսթէմէտիյիմի կէօրտիքտէ,
չիւպէյէ վարըպ քէնտիսինի ալտաթըյօրըմ դանն իտիյօր . վէ չիւպէյէսինի տէֆ իթ-
մէք իչիւն, եէրի վէ կէօյիւ պիրսիլիինէ կէշիւմէկէ հալըրլանըյօր . պինաէն ալէյ,
չայէտ Մօրիսի կէօրիւս տէ օ պապտէ պիր շէյ սիւփալ իտէճէք օլուր իտէ, ճէփա-
սընը հալըրլասըն իչիւն Մօրիսէ մալմամթ վէրմէքլիյիմ լաղըմ կէլիւր—տէյու թէ-
սափուրաթա տալմըշ օլտուղը սըրատա, խըզմէթեար թաամըն հալըր օլտուղընը
խապէր վէրտի : Օգթավի եէմէյէ օթուրտը իտէ տէ, պիր թապըմ էնտիլէլէր գի-
նինի իհաթա իթմիշ օլտուղընտան, իշթիհասը գալմամը իտի :

Մօրիս՝ Լիւտօփիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէն չըգտըգտան օտորա, աղիգ տօսթը
մատամ Բօղիէնին նէղտինէ միւթէվէճճիշ օլտու :

Էվէ Ժուպէր՝ իքի կէօպիւ կիպի սէփմէքտէ օլտուղը օղլունըն նէ՝ սուրէթլէ
տիւնեայա կէլմիշ իտիլիինի օ անէ տէկին կիզլէմիշ օլտուղը միսիլիւ, մուէպպէ-
տէն մէքքիւր սըրըր մէյտանա չըգարմամաղըղը գուրմուշ իտի : Օսպահայըն
Մօրիս կէլիպ սապը շէյլէր սօրաճաղընը պէյան իլէ կիթմիշ օլտուղը ճիհէթլէ, սա-
պըրըղըղլալ ալտէթիլինէ պէքլէմէքտէ, վէ կէլէճէյինի խաթըրնա կէթիրտիքճէ,
մուգտարըպ օլմագտա իտի : Էվէ Ժուպէր ճէսուր, դէքի, մէթանէթը գալպիյէյ-
մալթ պիր գարը օլտուղը հալտէ, օղլունը տիւշիւնտիքճէ, գալպիինի վէ ֆիքթիւր
պիր գաաֆ աըր իհաթա իտէր իտի :

Մօրիս կէլտիքտէ, միւթատը վէճ իւզրէ ալաիմի մուհապպէթլէ մէրգուլմը թէ-

լազը ելէտի, վէ ֆագաթ տերունինտէ պիր ըզտըրապ հիսս իլէ, եհրէյի զաւրը մունթազամ սուրէթտէ չարմագտա, վէ վախիմ պիր քէտէր զուհուր իտէճէյինի քէշֆ իթմէքտէ իտի:

Մօրիս էմէ Ժուպէրի էօրէրէք. — Կէօրտիւն մի, ա'ղիզիմ, քի սէօղիւմտէ սէպաթ իտիպ սու ազլամը պէրապէրինճէ կէշիրմէք իւզրէ կէլտիմ:

Էմէ Ժուպէր. — Թէշէքքիւր իտէրիմ սէվկիւլիմ. պէնիմ իշիւն էն մէմնուն օւլաճագ հալ, սէնի կէօրմէք, սէնին իլէ կէօրիւլմէք տիր:

Մօրիս. — Էօլլէ իսէ մէմնուն օլաճագսըն. չիւնքի ուզուն միւտտէթ կէօրիւլմէճէյի:

Մատամ Բօզիէնին տէհչէթի արթըպ. — Հագըգաթէն միւհիմ սէօլլէյէճէքլէ-րի'ն մի վար:

Մօրիս. — Էվվէթ, դայէթ միւհիմ. չիմտի անլարսըն:

Էմէ Ժուպէր. — Սէօլլէ', պէքլէյօրըմ—տէտի:

Պիչարէ գարը՝ օղլու իլէ պէյնինտէ պիր միւնազաա զուհուրինէ մունթազէր իտի իսէ տէ, շու միւնազաանըն նէ' մատտէ իւզէրինէ ճէրէյան իտէճէյինի քէշֆ իտէմէքտէ իտի:

Մօրիս շըմինէնին պաշընա կէշտի:

Մատամ Բօզիէ միւթատը վէճհ իւզրէ Մօրիսէ պիր աէսթէ սիկարա վէրտի. մէրգում պիր տանէսինի եագըպ պիր գաչ նէֆէս չլքտիքտէն սօնրա.

— Խաթրընտա՞ մը տըր, ա'ղիզիմ. կէշէնլէրտէ պէնիմ հալիմտէն վէ իսթիգս պալիմտէն պահս իթմիշ իտիք:

Բօզիէ. — Բէք էյի խաթրըմտա տըր. Ֆիլէմէնկիի զէնկին պիր գարթանըն սէ. նի քեաթիպ մագամընտա մայէթինէ ալմըջ օլտուղընը վէ մէրգում գարթանըն պիր իշի իշիւն քիւշիւք պիր եօճուլըգ իթմէք իգթիգա իթտիյինի սէօլլէմիշ իտին:

Մօրիս. — Էյի խաթրընտա գալմըջ:

Բօզիէ. — Սանա աիտ օլան խոսուսաթ պէնիմ ինտիմտէ օ դատար էհէմմի-յէթի տիրլէր քի, պիր վէճհ իլէ ունութամամ:

Մօրիս. — Իմտի պէնիմ հալիմտէն պահս իթմիշ իտիք:

Բօզիէ. — Էվվէթ, սէնին հալինտէն պահս, վէ հալինին բէք մունթազամ օլտուղընը հէր իքիմիզ հիւքմ իթտիք. հաթթա զալալլը վալիտէնին պրագմըջ օլուպ պէնիմ վասըթամ իլէ ալտըղըն վարիտաթա տօգունմայանաղընը, վէ այլըզլարընըն պիր մըգտարընը տախի սարֆ իթմէյիպ պիրիքտիրէճէյինի թէսավվուր իտիյօրսըն. պիր մըգտարընը տախի սարֆ իթմէյիպ պիրիքտիրէճէյինի թէսավվուր իտիյօրսըն. էկէր շու ագըլանէ թէսավվուրաթընտա սէպաթ իտէճէք օլուր իսէն, պիր գաչ այ գարֆընտա, էքէիճէ պիր մըգտար ագչէ պիր թարաֆա գօյապիլէճէյինէ չիւպ-հէ եօգ:

Մօրիս. — Պիր գաչ այտան պէնիմ հալիմ գաթէն պիւսպիւթին տէյիլէճէքտիր:

Բօզիէ. — Տահա՞ չօգ էյի մի օլաճագ տիմէք իսթէյօրսըն:

Մօրիս. — Էվվէթ:

Բօզիէ. — Նէ՞ սուրէթլէ:

Մօրիս .— Աղջեկէ հայիմ էյի օլանադ տիմէք իրթէրիմ . զաթէն արջէճէ հա-
լիմտէն շիմտի պիլէ չօդ Վէմուռնըմ :

Բօզիէ .— Աչոք սէօյէ քի անլայապիլէրիմ :

Մօրիս .— Ճիլէմէնքի գաթանըն քեաթիպիլէ խըզմէթինէ կիրտիյիմի սանա
պիլգորմէ կէ կէլմիլ օլտուղըմ կիւն , միւշալէրէմիլդին էն պաշլըճասը նէ՝ խուսուս
հագգընտա օլտուղընը տւնութաըն մը :

Բօզիէ .— Պիր չօդ խուսուսաթ հագգընտա քէօզ կէչտի :

Մօրիս .— Էվլէթ , լաքին պաշլըճա պիր մատտէ հագգընտա միւպատէլէի էֆ-
քեար իթմիլ իտիք :

Բօզիէ .— Էվլէնմէք մէսէլէսինտէն սարֆը նաղար իլէ տահա պիր չօդ վագրթ
պէքեարլըղըն սէրպէյթ հալինքէն իսթիֆատէ իթմէք վէ կէնճիլք կիւնլէրինտէն
էէգզէթեպպ օլմագ էֆքեարընտա օլտուղընը պէյան իթմիլ իտին . աճապա պու-
նը՝ մը տէմէք իսթէրսին :

Մօրիս .— Էվլէթ :

Բօզիէ .— Հաթթա քէք չաբուգ էվլէնմէք քեարը ագիլ օլմատըղընա հէր ի-
քիմիլ պիլիթթիֆագ գարար վէրմիլ իտիք :

Մօրիս սիկարպսընտան պիր նէֆէս աահա չէքտիքտէն սօնրա .

— Էօյլէսի տէյիլ . օ կիւնիւ միւթթէֆիգէն վէրմիլ օլտուղըմըգ գարար , ահ-
մագճա պիր գարար ըմըլ :

Մատաթ Բօզիէ՝ պաշտան թըրնաղընա գատար տիթրէմէկէ պաշլայըպ .— Ճիք-
րին թէպաթիւ մի իթտին :

Մօրիս .— Հայ , հայ :

Բօզիէ .— Էվլէնմէյի՞ մի տիւշիւնիյօրսըն :

Մօրիս .— Օնտան պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէյօրըմ քի :

Բօզիէ .— Անլայամայօրըմ . պու եաշտա ղէնճիլ ալթընա կիրմէք մի՞ . . . պուռ-
տան պիր գաշ հաթթա մուգատտէմ հալը քէրպէսթիտէն ղայէթ մէմնուն կիպի
կէօրիւնիյօր իտին :

Մօրիս .— Էօյլէ ամմա , օ վագրթ սէվտիլիմ գըզը հէնուգ թանըմամըլ իտիմ :

Բօզիէ .— Պիրինի՞ մի սէվիյօրսըն :

Մօրիս .— Տէլի կիպի քէվիյօրըմ :

Բօզիէ .— Տէլի կիպի մի՞ :

Մօրիս .— Տէրէճէի մուհապպէթիմի անլաթմագ իլիւն , տէլի կիպի իպարէսի
պիլէ աջ տըր :

Բօզիէ .— Սէվտիլին քի՞մ տիր :

Մօրիս .— Էյլէ պիր տիւպէր գըզ քի էմսալի եօգ . կիւզէլիքտէ , շիլիլիքտէ ,
էյիլիքտէ եէթա պիր գըզճըղազ օլտուղը ճիհէթլէ , տէլի կիպի սէվէրիմ : Սէն տէ
օ մէլէք միսալի մախուգը կէօրէճէք վէ թանրյաճագ օլուր իսէն , պէնիմ հագ-
գըմտա հիսս էյլէտիին մուհապպէթին պէօյիւք գըմմընը օնա հասր իտէճէքսին :

Մօրկս տէրէնէի մուհապպէթինի սէյան իթտիքնէ, Էմէ Ժուպէրին վէլէն վէ տէհէթի արթորգնա արթմագտա, վէ ըզորրազը գալպինի պէլի իթմէմէ Խւզրէ Փէվգէլատէ չալըմագտա իտի:

Րօզիէ՝ տուտագլարընտա գան գալմամըլ օլտուղը հալտէ, մէնպուրի թէպէս. սիւմ իտէրէք. — Էյի տիւշիւնմէմիլսին. սէն կէշիճի պիր հապէսի՝ շէտիտ պիր մուհապպէթ գանն իտիպ ալտաւըյօրսըն. լաքին նասըլ քի ույանըլտըլը անտէ կէօրիւլէն ըույա պիթէր իսէ, կիւնին պիրինտէ պու հապէս տէ պիթէր կիտէր:

Մօրիս պաշընը սալլալըպ. — Եանլըլ պէլլէմիլսին. Եիրմի իւշ Եաշընա վարմըլ օլուպ, քէմալէթէ էրմիշ օլտուղըմտան, ահվալը ալէմտէն մըզտարը քիֆայէտէ խապէրտար օլմուղըմ տըր. . . Թապիլթիմ ղայէթ աղըր տըր. հէր շէյի էյի տիւշիւնիւրթիմ. իմքեանը Եօգ քի քէնտի քէնտիմի ալտաթալըմ, վէ կէշիճի պիր հապէսի շէտիտ պիր մուհապպէթ գանն իտէյիմ: Սէվտիյիմ իլէ էվլէնտիյիմ թագտիրտէ գալպիմն հիսս իտէճէյի մէսէրրէթ շէօյլէ տուրսըն, աէմ իշինտէ պէօյիւք պիր մէվգըլէ էրէպիլէճէյիմ. պիր Փամիլեա . . .

Ֆաթիլեա էէլիմէսինտէն մատամ Րօզիէ պիրազ Էան ալըպ քէնտի քէնտիյէ. — Թէհլիքէ կիթտիքնէ Եագլաշըյօր. . . ամմա չաթըլաճաղըլ — տէտիքտէն սօնրա, Եիւքսէք սէս իլէ. — Հաճիլը Փամիլեայա մէնսուպ տըր սէվտիյին գրզ:

Մօրիս. — Իշտէն կիւճտէն շէքիլմիշ, պէնկին վէ միւթէպէր պիր միյմար գըղը տըր. . . իսմի Մ. Պրէսսօլ տըր. . . Եիւզ պին լիրատան գիյատէ իրատը վար. վէ պիր թանէճիք գըղը Մարիյէ կիւզէլ պիր ճէհէզ վէրէճէյինէ շիւպհէ Եօգ տըր:

Րօզիէ. — Գօրգարըմ քի խայալաթ իլէ գիհնինի Եօրույօրսըն. սէնին սէնէվի ալթը պին Փրանգ մըգտարը պիր թախսիսաթտան պաշգա հիշ պիր իրատըն օլմա, տըղը հալտէ, սէնէվի Եիւզ պին լիրա իրատ սահիպի պիր գաթըն գրգր իլէ էվլէն. մէքիլի նաճըլ թէսապվուր իտէպիլիյօրսըն, անլայամայօրըմ. . . պէնճէ գապիլը իճրա կէօրմէյօրըմ:

Մօրիս. — Հաթթա բէք ալա գապիլը իճրա տըր, վէ հէմ տէ իճրա օլաճաղընա չիւպհէ Եօգ տըր:

Րօզիէ. — Մատմագէլ Մարի իլէ էվլէնմէք արզուսընտա պուլունտըղընը բէտէր վէ վալիտէսինէ արզ իթտի՛ն մի:

Մօրիս. — Խա՛յր, նիշիւն հէնուզ արզ Էթմէտիլիմի տէ պիլմէլիսին. . . սանա տէրէճէի նիհայէտէ միննէթտար օլտուղըմ ճիհէթլէ, սէնին բէյինի թահսիլ իթմէքսիղին էօյլէ պիր թէշէպպիւտտէ պուլունամայաճաղըմ աշիքիար տըր. . . վալիտէմին մագամընա գաթիմ օլուպ, պէնի պէոյիւթտին. պէնիմ համիմ վէ էն ազիղ տօսթուլմ սէնսին. պինաէն ալէյհ, վագթ ու սաաթը կէլտիքտէ, շուարգուճր գըօզըն բէտէր վէ վալիտէսինէ թարաֆըմտան պէյան իթմէնի սանա բէճա իտէճէյիմ:

Րօզիէ տէհէթլէ. — Պանա մը՝

Մօրիս թէաճհւպանէ աշէլ Գաթընը Եիւզիւնէ պագարագ. — Եիւպհէսիլ. պէօյլէ թապիլի պիր շէյ նի՛շիւն սանա պու տէրէճէ թէլաշ վէրիյօր. նի՛շիւն պու գատար գօրգույօրսըն:

Րօզիէ. — Նէ՛ թէլաշ իտիյօրըմ, վէ նէ՛ տէ գօրգույօրըմ. Եալընրզ թէաճաճիւպ իտիյօրըմ, վէ շու սըրատա ագըն թէմամն պաշընտա օլտուղընա չիւպհէ իտիյօրըմ:

Մօրիս .— Ազլում թէմամէն պաշլումա օլտուղընա ասլա շիւպէն իթմէ . սէն գիհնինտէ նէ գալըպա իսթէրսէն տէօքէպիլիրսին . պու նիքեահըն իճրասը մուսա զարրէր տիր : Պու նիքեահ սայէսինտէ պէնիմ իշիւն էօյլէ պիր իսթիգպալ գաբուսաթտա , պէն նէ սուրէթլէ տօղտուղըմ մէճհուլ վէ նամալիւմ պիր քիմսէ իմ . նէ իսթիգպալիմ թէէմին իտէպիլէճէք պիր մէվզըյէ վէ նէ տէ պիր սէրվէթէ մալիք տէլիւմ . . . ճէմլյէթը պէշէրիյէ ինտինտէ իթիպար գազանապիլէճէք պիր մէվզը գազանմագ իշիւն սիր Ֆըրսաթ տըր դուհուր իթմիշ օլտուղընտան , պու Ֆըրսաթը գաշըրմամալըյմ . պիր տէֆաճըգ տահա օլտուն պանա վալիտէյիք իթմէկէ բազը օլմանը վէ կիտիպ պէնիմ իշիւն Մարիյի իսթէմէնի բէճա իտիյօր իսէմ , շու միւրաս ճաթընտա պօշա չըգմայանաղըն էյի պիլտիյիմտէն ճէսարէթ իտիյօրըմ . կիտէճէ . յին եէրտէ հիւսնիւ մուամէլէ կէօրէճէյինէ , վէ մաթլուպէ մուվաֆըգ ճէվապա աւանաղընա էմինիմ :

Մատամ Բօգիէ հէյէճան ու խէլէճան իշինտէ Մօրիսին իտէճէյի սիւվալլէրէ պէքէմէքտէ իտի :

Մօրիս սէօգիւնէ տէվամ իլէ .— Պու կիւնէ տէկին քի'մ օլտուղըմը , նէ'րէտէն կէլտիյիմի վէ նէ'րէյէ կիթտիյիմի պիլմէք ազմինէ տիւլմէքսիգին , սանա կիւվէնէրէք կիւնլէրի'ի կէշիրտիմ . . . պու կիւն իսէ իշէր տէյիշտի . . . էօնիւմտէ պիր մագաստ կէօրիւյօրըմ քի , պէնիմ հասէտ իթտիյիմ տէրէճէտէն չօգ զիյատէ բարլազ օլտուղը իշիւն , օ մագաստա էրմէյէ սուսամըշ գալմըլըմ . . . իհմալ վէ միւսամաճէնին հիշ սըրասը տէյիլ . . . պանա վուգու պուլաճագ սիւվալլէրին ճէվապալարընը հազըրմամալըյմ . . . քիմ օլտուղըմը նիզամը տարիսինտէ իսպաթ իթմէք իւզըն ագտը վէլատէթիմի կէօսթ էրէսիլմէլիյիմ . . . իսմիմ Մօրիս Վասսէօր օլտուղընը պիլիրիմ . լաքին նէ ագտը վէլատէթիմի վէ նէ տէ բէտէր վէ վալիտէմին վէֆաթլարընա տաիր օլան էվրազը բէսմիյէյի պու սնէ տէկին էլէ կէշիրէմէմիշիմ տիր . . . անասըլ էճնէպի օլմագլըղըմ լազըմ կէլիր . շիւնքի շիմտիյէ գատար պէնի գուրայա տալիլ իտէն տէ օլմատը . . . շախսըմա աիտ օլան խուսուսաթ մէճհուլիմ տիր . շու ճէհալէթտէն գուրթուլմագ իսթէրիմ . . . պինաէն ալէյհ , էկէրի սէնին նէզտինտէ պանա վէ ֆամիլեամա աիտ էվրագը բէսմիյէ վար իսէ , պանա թէսլիմ իթմէնի բէճա , վէ էկէր եօգ իսէ , նէ սուրէթլէ վէ նէրէտէն էվրագը մէգքիւրէյի էլէ կէշիրէպիլէճէլիմի սէօյլէմէնի նիյաղ իտէրիմ . . . խիւլասաի քէլամ , պէնիմ սուսրէթը վէլատէթիմ իւղէրինէ չէքիլմիշ օլան բէրտէի խաֆայը գալտըրըպ , վալիտէմին սէվապըզը ահվալինի պանա պէյան իտէտին :

Մատամ Բօգիէ Մօրիսի տինլէտիքճէ պէնզի աթմագտա , էլլէրի սօղումագտա , վէ գանը եիւրէյինէ տօղրու չըգմագտա իտի :

Մօրիս սէօգիւնիւ պիթիլրտիքտէն սօնըրա , մատամ Բօգիէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ .— Պու նիքեահըն իճրասը գապիլ տէյիլ տիր , օ'ղլոււմ—տէտիքտէ .

Մօրիս .— Դասիլ տէյիլ մի' . նիշիւն—տէյու սիւվալ իթտի :

Խաֆիյէ էյէ Ժուպէր ալաղա գալըզպ վէ օտանըն իշինտէ տօլաշմաղա պաշլալ .— Մօրմա , շիւնքի նէ' սօրսան այնը ճէվապը ալաճագսըն . նիքեահըն գաթպիլը իճրա օլմատըղընտան պաշգա պիր ճէվապ վէրէմէմ :

Մօրիս .— Լաքին պու ճէվապտան հիշ պիր մանա չըգարըլամազ . պու ճէվա-
պըն թահթընտա պիր մուամմա վար քի , հալլինի թալէպ իթմէք հազգըմ տըր .
պինապէրին , սէն գապիլ տէյիլ տիր տէտիքճէ , պէն՝ նի՞ջիւն գապիլ օլմատըղընը
սիւվալ իթմէքտէն ֆէրաղէթ իտէմէյէճէյիմ :

Մատամ Բօզիէ՝ նէ սէօյլէյէճէյինի շաշըրմըլ պիր հալէ տիւչար օլտու :

Մօրիս .— Թէլաշ իթմէ , աղիզիմ , իթմէ . սէնին թէլաշըն , սէնին ըզտըրա-
պըն պէնիմ վէսվէսէլէրիմի տաղըլթաճազ եէրտէ , արթըրըյօր . առէթա պէնի գօր-
գուտըյօրսըն . ալթը քէլիմէտէն իպարէթ օլան , պա- նիւեազ քապէլը էճըր Գէյիլ
Գէր իպարէսի , պէնիմ տիւնեայա կէլիլիմին մէյտանա չըգմասը , մուճիպը ար ու
հիճապ օլտուղընը իմա իտէպիլիր . . . բէտէրիմ խապիսին պիրի , վէ վալիտէմ մէք-
րուհ պիր գարը օլտուղլարը չիւպհէսինէ վարմաղա հազգըմ օլապիլիր , պիլի՞յօր-
մըսըն :

Մատամ Բօզիէ արթըլ թազաթիւզար օլամայըպ , հէօնքիւր հէօնքիւր աղլա-
մաղա պաշլատը . եանագլարընտան աշաղը սէյլ կիպի կէօզ եաշը ազմագտա իտի :

Մէրգումէնին շու մէյուս հալինտէն , Մօրիս՝ զահիպ օլտուղը վէսվէսէնին հա-
զըգաթը հալէ մուգարին իտիւկինի ֆէհմ էյլէյիպ , շու հազըգաթըն նէտէն իպա-
րէթ օլտուղընը թէմամէն անլամազ խոսոսընտա արգուսը պիր գաթ տահա
թէլէտտիւտ իթտի :

— Նի՞ջիւն աղլայօրսըն , նի՞ջիւն պու գատար կէօզ եաշը տէօքիւյօրսըն . պանա
կէօզ եաշը լազըմ տէյիլ , պանա պիր ճէվապ վէրմէլիսին . . . վալիտէմին իսմի վէ
սապըգասը հազգընտա նի՞ջիւն սիւքիւթ իտիյօրսըն . հայաթընտա պու տէրէճէ ըրս-
վայ վէ պէտնամ մը իմիշ քի , էօլտիւքտէն սօնրա տալի շու ըրսվայըղըն պէլլիյէ .
սինի չէքսին :

Մատամ Բօզիէ պիրտէն թէպտիլը թավը ու հարէքէթ իտիպ , թէհտիտամիզ
վէ տէհչէթէնիկը պիր նազար իլէ Մօրիսին իւզէրինէ հիւճոււմ պիրլէ :

— Սո՛ւս օլ , ա՛՝ սէֆիլ , վալիտէնի թահգիր իթմէ :

Մօրիս .— Էկէր վալիտէմի թահգիր իտիյօր իսէմ , վէպալի սէնին ույնուճա օլ-
տու . սէնին սիւքիւթին պէնի տէհչէթլի պիր կիրտապը վէսվէսէյէ թէքէրլէյիպ տիւ-
չիւրմէքտէ տիր . . . վալիտէմին նէ՝ օլտուղընը , նէ՝ չէքտիյինի սէօյլէ քի , պէն տէ
թահգիր իտէճէք եէրտէ աճըյայըմ . . . հէր շէյի աշըգ աշըղա սէօյլէ . պէքի օ
հալտէ Մարի Պրէսսօլ իլէ էվլէնմէք գապիլ օլմատըղընըն սէպէպիլինի անլարըմ :

Բօզիէ .— Սէպէպիլինի՞ մի անլամազ իսթէյօրսըն :

Մօրիս .— Էվվէթ , իսթէրիմ :

Բօզիէ .— Էյլլէ իսէ տինլէ պէնի քի անլայասըն :

Մատամ Բօզիէ պիր միւտտէթճիք զիհնինի թօրլատըգտան սօնրա , պէրվէճհը
աթի մուպաշէրէթ էյլէտի :

— Վալիտէնին բէտէր վէ վալիտէսի գէնկին օլմատըղլարը հալտէ , գըղլարընը
հիւսնիս սուրէթլէ թէրպիլէ իթմիլլէր իտի . մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա խօ-

հայրաւոր թային իթմէք նիյէթինտէ պուռնմըլար իտի իսէ տէ , բէտէրի , եանի տէտէն վէֆաթ իթմէսիյլէ , խասթա օլա՞ն վալիտէսինէ մուսվէնէթ իթմէք իւզրէ վզիլիթէն Տիթօնրա պիր մէքթէպէ խօճալըզա կիրմիշ իտի . գաղանձընը թէսարրուֆ իտէրէք , իքի ուճուըն պիր եէրէ կէթիլէպիլմէքտէ իտի . անճագ վալիտէսի խաս թալանարագ , գըզը՝ եանի վալիտէն , մէրգուէյի շունա պուռնա թէսիմ իթմէք իսթմէտէիլիտէն , մէքթէպտէն չըգըպ անասընըն պաշը ուճընա կէլիպ եէրլէշտի :

Պիթ այ սօնրա պէօյիւք անան վէֆաթ իտիպ , վալիտէն օն տօգուլ եաշընտա էգըսիւղ գալմըլ իտի . ագրապատան օլարագ եալընըզ պիր ամգընասը գալմըլ օլ տուընտան , կիտիպ անըն մուսվէնէթինի թալէպ իթմիշ իպիւր Մէրգուլ իսէ խօտ պին պիր իսթիյար օլտուընտան , վալիտէնին հալը սէֆալէթինէ աալա մէրհամէթ իթմէիւպ , էլինէ պէշ ալթըն սըգըլարըզպ , Բարիսէ կիթմէսինի վէ չալըշըպ կէչինվէ սինի պէյան իլէ եէկէնինի գապուլ իթմէքտէն իթմինա իթմիշ . ամուճանըն՝ սէնէ վի իքի երւզ պին Փրանգ վարիտաթը օլտուընտան վէ էվիլ օլմատըլընտան , զա յէթ րահաթ կէչինմէքտէ իտի . անճագ խօտպին վէ էնանիյէթը հալի , գալպինի թաշ կիպի սէրթլէշտիրմիշ իտի : Ամուճան նէ գատար մէրհամէթսիլ իտի իսէ , վալիտէն տէ օ գատար միւթէքէպսիլ օլտուընտան , հէր նէ գատար բարասը գալմամըլ , վէ մէքթէպէ տէ եէրինէ պաշգասը թային օլուռնմըլ իտի իսէ տէ , վէրիլէն պէշ ալթընը գապուլ իթմէիւպ , պէօյիւք անանըն պիր տօսթընը պուլմագ իւզրէ Բարիսէ կիթմիշ իտի : Շու թէշէպիլիւսնտէ պօշա չըգմայըպ , վալիտէսինին տօսթը քէմալը խիւլուս իլէ վալիտէնի գապուլ իտիպ , վէ թէօլիյէթ վէրիպ , զէնկին պիր էվէ չօճուգ պագմագ իւզրէ թավսիյէ իտէրէք , իքի սէնէ օ էվտէ գալմըլ իտի Պէտուպիսթըլընտան , էվին պէօյիւյի վէֆաթ իթմէսիյլէ պագը թէպէտտիւլաթ իճա սըլ լազըմ կէլիլ օլտուընտան , վալիտէն տէ օրատան չըգըպ , ալմըլ օլտուըլ թավսիյէնամէ սայէսինտէ տիկէր պիր խանէյէ տալիլ օլմուշ իտի : Ապէթ զէնկին պիր Բուսիալընըն գարըսը վալիտէնէ րապթը ալագա իտիպ , քէնտի խուսուսի խըզմէթինէ թային իթմիշ իտի : Իշթէ օ Բուսիալընըն խանէսինէ կիրէր կիրմէզ , վալիտէնին պաշընա պիր չօգ ֆէլաքէթլէր եալմաղա պաշլատը : Օ կիւնէ տէկին պիչա րէ վալիտէն քէմալը ըֆիֆէթ վէ իսթիլգամէթլէ էօմրիւնի կէչիրմիշ իտի . տաիմա էյի իպրէթ վէ նասիհաթլար իլէ բէրվէրտէ օլմուշ իտիկինտէն , ալէմտէ ֆէնա պիր շէյ օլապիլտիլինի պիլէ խաթընտան կէչիրմէզ վէ ֆէնալըգտան նէֆրէթ իտէր իտի : Հոյըֆ քի , վալիտէն սէգըիւր Բուսիալընըն խըզմէթինէ կիրտիլի սըրատա , պէտնամ ըսվայ վէ ինսան շէքիլիտէ շէյթանըն պիրի տաիլի , խըզմէթքեար մագամընտա Գօնթ Գուրապիէֆին մայէթինէ կիրմիշ իտի . . .

Մօրիս՝ աալա մէմուլ իթմէտիլի պիր սըրատա , Գուրապիէֆ նամընը իշիթիլ իշիթմէզ , խէլէճանը արթըպ պիր գաթ տահա սըգգաթլա տինլէմէկէ պաշլատը :

Մատամ Բօգիէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ :

— Օ մէլուէն չախս , ալտատընը պիր ախլապա մալիք օլտուգտան պաշգա , Գօնթըն տօսթու օլա՞ն տիկէր պիր նգաֆուլըլը Բուսիալընըն մահմիտի վէ թավսիյէքէրտէսի իտի : Վալիտէն մէրգուլը կէօրտիւքտէ , չէքէճէյի հատտըզ հիպպըզ ֆէլաքէթլէրէ օ խաիինն սէպէպը միւսթագիլ օլաճաղընը խաթընտան պիլէ կէչիրմէմիշ իտի : Կիրմիշ օլտուըլը խանէյէ խապասէթ վէ ֆէլաքէթի պէրապէրիննէ կէթիլ :

միջ զլսուողը ճիշդեթիւն , էվին իշինտէ քէնտիւն պիր միւթթէթիւզ բէյրա-իթմէք լիւ-
զղւմընը կէօրտիւյինտէն , էօլէ պիր լիսանը Փասիտ իլէ աղգ ու մուհապպէթտէն
պահս իթմիլ , վէ օ տէրէճէ գանտրրըճը սէօզլէր իլէ էվլէնէճէյինի պասթ ու պէ-
յան իթմիլ քի , էնճամճնտա վալիտէն տէ ալտանըպ , մէրգուճէ մէյլ էյլէմիլ , վէ օ
խանին իթմիլ օլտուղը վատարտախ ապա շիւպհէ , վէ թէթլիթլէրինէ մուխալէթթէթ
իթմէկէ ապա ճէսարէթ իթմէյիպ , քէնտիւյիլէ պիր գաշ կիւնէ տէկին էվլէնէճէ-
յինէ իսքեաթ օլարագ , քեամիլէն օ խապիտէ թէսլիմ օլմուշ պիրթմիլ իտի :

Մօրիս .— Թէսլիմ մի օլմուշ :

Բօզիէ .— Նիքեհաճաղ թէսլիմ օլմուշ . օ քեաթիլ հէթէթ օ պիկիւնահ գալպի
իղֆալ իթմիլ պիրթիլմիլ . . . պէօլլէճէ պիթրի իզալէ օլման վէ նամուսընը դայալ ի-
տէն պիշարէ գըզճըղաղ , տիւնեայա լանէթ իշինտէ տօղմուշ պիր չօճուգ կէթիլմիլ
քի , բէտէրինին իսմինի թալըմագ միւմքին օլամամըլ իտի :

Մօրիս .— Պու տէտիյին չօճուգ պէն իմ , տէյիլ մի :

Բօզիէ .— Սէնսին , լաքին յահա պիրթմէտի . տինլէ , տինլէ : Վալիտէնին օ
մէլունա թէսլիմ օլտուղը կիւնտէն պիր միւտտէթ սօնրա , Գօնթէս Գուրապիէ ֆ
եիւրէյինտէն իթ պըչագ տարպէնիլլէ վուրուլմըլ օլտուղը հալտէ եաթաղընտա էօլ-
միւշ պուլունմըլ : Գօնթըն սատըգ տէյու պէլլէմիլ օլտուղը խալին խըզմէթքեարը
Գօնթէսի տարպ վէ գաթլ իթտիթէն սօնրա , վալիտէնի գապահաթլը տիւշիւրէճէթ
սուրէթտէ էմարէլէր պըրագարագ սափուշիլ կիթմիլ . . . վալիտէն տէրհալ թէվ-
գըթ օլունըպ հապսա աթըլմըլ . . .

Մօրիս տիթրէմէկէ պաշլատը :

Էմէ Ժուպէրին պէնգի էօլիւ պէնգի կիպի սօնուպ վէ չէհրէսի վահշի պիր հալ
քէապ իտիպ սէօզլէնէ տէվամ իլէ .

— Քէյֆիյէթին թահգիգինէ պիլմիւպաշէրէ , կէօրիւլէն էմարէլէրտէն վալիտէն
գապահաթլը մագամընտա հիւքմ օլունարագ , հագգընտա մուամէլէի էօրֆիյէ ին-
րասընա պաշլանմըլ , վէ համիսի Բուսիալընըն թահրիթեաթ վէ թէշվիգաթը իլէ ճի-
նայէթլէլլէմիլ վէ սափուշմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ օլան բէտէրինին եէրինէ քէն-
տիսինէ ճէպա թէրթիպ օլունմաղա գարար վէրիլմէսի թէսափուր իտիլմիլ : Ճինա
յէթ մահքէմէսինտէ ասըլ ճանինին զըյապէն իտալմ ճէղասընա հիւքմ օլունաճաղը
կիւնտէն պիր հաթթա էվլէլ , վալիտէն տիւնեայա պիր էրքէթ չօճուգ կէթիլմիլ . .

Մօրիս .— Պէնի տօղուրմըլ , տօղմատան թէնէլլիմ ալըմա եաղըլմըլ . անամըն
րահմինտէ գան կիլ վաֆթիլ օլմուշմ . գաթիլ բէտէրիմին իսմի նէ իտի :

Բօզիէ .— Բէտէրինին իսմի Բիէր Լարթիկ իլէ :

Մօրիս .— Էյ սօնրա վալիտէմին պաշընա նէ կէլտի :

Բօզիէ .— Վալիտէն տէլալը գալիյէ վէ պէրահիյնը գահիրէ իլէ սուշսըղ օլ-
տուղընը իսպաթ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլուպ , ալէնէն պէրալթը զիմմէթինէ մահ-
քէմէճէ գարար վէրիլտի :

Մօրիս .— Մատամ քի ապալէթը պէշէրիյէ վալիտէմին սուշսըղ օլտուղընը հիւքմ
իթմիլ տիր , տիմէք օլուր քի օնուն իւզէրինտէ գան լէքէսի եօգ տըր :

Բօզիէ .— Ասլա :

Մօրիս .— Գապահաթսըղ օլտուղը հիւքմ օլունտըղտան սօնքա վալիտէմ
նէ եարմըլ :

Բօգիւն . — Քէնտիսինի աւտաթըպ նամուսընը բայիմալ իթտիբտէն սօնրա , պու-
նա տա գանաաթ իթմէյիպ տէ , իտամ ճէզասընա հիւքմ իթտիբմէկէ գատար ուղ-
րաշըլը օլան օ խայինտէն ախղը ինթիգամ իթմէկէ եէմին իթմիլ :

Մօրիս . — Ախղը ինթիգամ մը իթմէք . նէ՞ սուրէթ վէ թէապիրլէ էօնիւնիւ
ալմագըղը թէսապվուր իթմիլ , նէ՞ եաբապիրլիրմիլ :

Բօգիւն . — Եալընըգ պաշընա պիր շէյ եաբամայանաղը տէրքեար օլուպ , հէր
հալտէ օ խաինի արայըպ պուլըպ հիւքիւմէթէ թէսիւմ իթմէք վէ քէլլէսինի կէօզիւ
էօնիւնտէ պիշտիրմէք ազմինէ տիւշէրէք , տաիրէի զապըթայա կիտիպ խաֆիյէլէ-
րին սընֆընա տախիլ իտիլմէսինի բէճա իթմիլ վէ բէճասընը դապուլ իթտիրմիլ . օն
պէշ սէնէ խաֆիյէլիք իթտի . . .

Մօրիս . — Վալիտէ՞մ , քէնտիսի՞ մի — տէյիպ , պաշընը աստը վէ պիր միւտ-
տէթճիք սօնրա պաշընը գալտըրըպ . — Նիհայէթ պուլըն նէ՞ զարարը օլապիրլիր .
վալիտէմ էօլմիւշ կիթմիլ . քի՞մ կիտիպ տէ վալիտէմին նէ օլտուղընը սօրուպ արա-
յանաք տըր . . . էլպէթթէ քի ագտը վէլատէթիմտէ հապս իշինտէ տօղմըլ օլտու-
ղըմ զիքը օլունմամըլ տըր . . . վալիտէմին տէ ագտը վէլատէթինտէ , վաղթըլա
խաֆիյէլիք խըզմէթինտէ պուլընմըլ օլտուղընա տաիր պիր գայտ վէ իշարէթ օլմա-
մալը տըր :

Բօգիւն . — Վալիտէն էօլմէմիլ տիր , տահա սաղ տըր :

Մօրիս եղլան սօգմուշ կիպի սըշրայըպ այաղա գալգտը . — Վալիտէմ սա՞ղ մը
տըր :

Բօգիւն . — Էվվէթ , հաւա սաղ տըր . վէ հէր նէ գատար օ քէնտիսինէ մուա-
վէնէթ իթմէք իսթէմէյէն ամուհատան իքի եիւզ պին ֆրանգ միրաս եէմիլ իսէ
տէ , թէքրար դապիլիք խըզմէթինէ կիրմիլ տիր . . . Բէր Լաշէղ մէզարիսթանընտա
վէ Մօնթօրիէօլ սօգաղընտա վուզու պուլան ճինայէթլէրին գաթիլի իլէ միւշթէ-
րէք պուլընան վէ սէնին բէտէրին օլան օ պէտնամ Բիէր Լարթիկին արգասընը
գօվալմագտա տըր . . . հէմ քէնտիսինի վէ հէմ տէ շէրիքինի արայըպ պուլըպ հիւ-
քիւմէթէ թէսիւմ իթմէքլիլի եէմին թահլընտա թէահհիւտ իթմիլ տիր : Շիմտի ար-
թըգ կիթ տէ , Մ . Պրէսսօլտան գըզը Մարիլի իսթէ պագալըմ . . . քիմ օլտուղընը
անլամագ իսթէյէճէք օլուր իսէ , «Պէն բիճ իմ . զըյապէն իտամ ճէզասընա հիւքմ
օլունմըլ Բիէր Լարթիկ նամընտա պիր գաթիլին , վէ ճէզա մահքէմէսինտէ թէպ-
րիյէի զիմմէթ իտիպ , օ զէմանտէն պէրու խաֆիյէլիք իթմէքտէ օլան Էմէ Ժուպէր
նամընտա պիր գարընըն օղուլըմ . . . իլթէ նէ օլտուղըմ սէօյլէտիմ . գըզընը իս-
թէրիմ» տէյու ճէվապ վէր . . .

— Մօրիս . — Վալիտէմ , Վալիտէմ , նէ՞րէտէ տիր . կէօրմէք իսթէրիմ . . . հէմ
տախի կէօրէճէյիմ . . . նասըլ քի սէն չիմտիյէ գատար պանա եարտըմ իթտին իսէ ,
պառէզին օ տա պանա մուավէնէթ վէ մէյտանտաքի միւշքիլաթը տէֆ իտէպիրլիր
! . . . Եպէնի վալիտէմին նէզտինէ կէօթիւր :

Մառամ Բօգիւն Մօրիսին էօնիւնէ տիղ շէօքիւպ վէ գօլարընը մէրգ ումէ ու-
գաթըպ .

— Վալիտէն պէն իմ . . . սէնի նէ տէրէճէ սէվտիյիմի կէօրէրէք , շիմտիյէ տէկին վալիտէն պէն օլտուղըմը անլայա՞մատըն մը :

Մօրիս գօլարընը աչըպ վալիտէսինի գուճագլայաճագ վէ սինէսինտէ սըզըշօ տըրաճագ եւէրտէ , տէհչէթինտէն կէրի կէրի չէքլիւիպ :

— Սէ՛ն . վալիտէ՞մ մի . սէն վալիտէ՞միսին . . . վալիտէմ օլարագ զապըթա խըզմէթ ինտէ՞միսին . . . բէտէքիմի , վէ բէտէքիմին շէրիքի դանն իթտիյին Բէր Նաշէզ մէզարիսթանըն գաթիլինի պուլըպ զապըթայա թէսլիմ իթմէք խաթէյէն պէննմիսին :

Բօզիէ .— Էվվէթ , էվվէթ , պէն իմ . պանա լանէթ օգուճա . պէնտէն նէֆրէթ իթմէ օղլում . . . պէն սէնի նէ տէրէճէ սէվտիյիմի պիլիւսին . . . սէնտէն էսէրը քին ու դարագ վէ հագարէթ կէօրէճէք օլուր իսէմ , էօլիւրիմ :

Գաթթան Վան Պրէօք իլէ բահիպ Մէրիսին շէրիքի թաշ կիպի տօնտու գալտը :

Օ տագըզայա տէկին վալիտէսի օլտուղընը պիլմէյէրէք մատամ Բօզիէյէ աշէշ քօթը մագամընտա իպրազ իթմիշ օլտուղը մուհապպէթին՝ գալպինտէ հիշ պիր Էք սէրի գալմայըպ մահվ օլտու կիթտի : Սուրէթը վէլատէթի հասէպիլէ , հալինճէ վուգու պուլան թէպէտտիւլտէն պալգա հիշ պիր չէյ իլէ զիհնի միշղուլ օլմայըպ , քէնտիսի տէ գաթիլ օլտուղը ճիհէթլէ , պիր գաթիլ օղլու օլմասընտան վէ վալիտէսինին իղֆալ իտիլմէսինտէն , վէ մահքէմիլէրտէ սիւրիւլէնմիշ օլմասընտան , աւլա ֆիթուր իթմէտիյի միսիլիւ , Մարի Պրէսսօլ իլէ էվլէնմէսի իմքեանսըղ օլմասը մատտէսինի տէ տիւշիւնմէմէքտէ վէ մէրգումէյի օրթատան գալտըրմանըն չարէսինի պուլաճագընա էֆէյէթը Բասմէ իլէ թէրէտտիւլտ իթմէմէքտէ իտի :

Եալընըզ վալիտէսինին զապըթա խըզմէթինտէ պուլընմասը վէք քէնտիսինի աւրամագտա օլմասը մատտէսի գալպինէ ֆէվգէլատէ թէէսիր իտիպ վէ տէհչէթ վէրիպ , պու ճիհէթի տիւշիւնտիքճէ վէ պիր քէլիմէ , պիր հարէքէթ , ճիւզի պիր իհթիյաթսըզըլը իլէ քէնտի քէնտիյի էլէ վէրէպիլէճէյի խաթըրնա կէլտիքճէ տէլի տիւվանէ օլմագտա իտի :

Մամաֆիհի , բէֆթէ բէֆթէ դիհնինէ պիր սիւքիւնէթ կէլէրէք .— Պէնի սէվիյօր . պանա ատէթա թաբըյօր . պէն քէնտիմի դամագլասամ պիլէ , պէնի հիշ պիր վագըթ էլէ վէրմէյէճէյինէ էմին իմ . օ ճիհէթլէ գօրգու եօգ — տէյէրէք , վէ սախթէ վագարըլըլ էլէ ալարագ , մատամ Բօզիէնին էլլէրինի թուլթուպ ալաղա գալտըրտը վէ գուճաղընա տօղրու չէքէրէք .— Սէնին կիպի ազիպ վէ մուգատտէս պիր շէհիտտէն նէֆրէթ վէ սէնի թահգիր իթմէք գապիլ մի տիր , վալիտէճիյիմ . նէ տէրէճէ նանքէօր օլմալըլմ քի , էօլլէ պիր հալէ միւթէճասըր օլապիլէյիմ : Սէնին քիմ օլտուղընը պիլմէզ իքէն պիլէ , սէնի սէվմէքտէ իտիմ . շիմտի չէքտիյին մէշագգաթիլարը պիլմէտիյիմ հալտէ , մուհապպէթ վէ հիւրմէթիմ գաթ — էնաէր գաթ թէզայիւտ իթմէքտէ տիր . . .

Էմէ Ժուպէր օղլունը էօրաիւքճէ էօրմէքտէ վէ էօրաիւքճէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտա իտի :

— Հագըզաթէն իճրասընը վազիֆէտէն ատտ իթտիյիմ հարէքեաթըմը աֆվ իտիյօրմընը :

Մօրիս .— Իթթիխագ էյլէտիյին միսլէքի թահսին իտէրիմ . . . պէօլլէ պիր մէշլէքէ սիւլուք իտէպիլմէք իշիւն գահրամանըզ տէրէճէսինտէ պիր ճէսարէթէ մի :

վիճ. օլմագ լազըմ կելիր . . . ախզը ինթիգամ մագսատըլլա սարֆ էյլէտիյին իգտա-
մաթ բէք պէճա տըր . . . պէնիմ տախի ինքեար իթմէքտէ օլտուղըմ օ խապիսի
արամագ խուսուսընտաքի ճահտընա հիչ տէյեճէյիմ եօգ տըր . վարսըն պապամ օլ-
սուն . թէսատիւֆ իտէճէք օլուր իսէմ, պէն պիլէ առալէթին իճրասընը սէնտէն
թալէպ իտէրիմ :

Օղլունըն շու սէօղլէրի մատամ Բօզիէյի դարիգիլիւճճէի մէսէրրէթ էյլէյիպ . .

— Ա'հ, Մօրիս . ա'հ օղլում . . . շու սէօղլէրինտէն նէ տէրէճէ մէմնուն օլտու-
ղըմը պիր քէրրէ պիլսէն :

Մօրիս . թէքրար վալիտէսինի էօքիւպ օթուրտը, վէ քէնտի տախի եանընա
օթուրպլ թէքրար սէօգէ պաշլայարագ .

— Նիհայէթ շու հէրիֆի հալա արա'յօրմըն . . .

Բօզիէ . — Արա'յօրմ, վէ տախիմա տա արայաճաղըմ . պու պապտէ եօրուլմագ
վէ ճէսարէթտէն տիւշմէք պէնիմ իչիւն գապիլ տէյիլ :

Մօրիս . — Պարի իգիւնի պուլտըն մը :

Բօզիէ . — Էվվէթ . . . Բարիստէ օլտուղընը պիլիրիմ . . . կէօրաիւմ, կէօրիւշ-
տիւմ, էլէ կէչիրտիմ . լաքին շէյթանըն եարտըմըլլա էլիմտէն գաշտը :

Մօրիս . — Կէօրտիւյին օ քէնտիտի օլտուղընա էմի'նմիսին :

Բօզիէ . — Շիւպհէմ եօգ :

Մօրիս . — Շու արալըգ Բարիս էհալիսինին էգհանընը մէշղուլ իտէն իքի ճինա-
յէթին տէ ճանիսի օ' մը տըր տէյու մէմուլ իտիյօրսըն :

Բօզիէ . — Ճանիսի տէյիլ իսէ տէ, ճանինին մուլինի օլտուղընը մէմուլ իտի-
յօրմ :

Մօրիս . — Շու մէմուլին նէտէ'ն նէշէթ իտիյօր :

Բօզիէ . — Ալտըղըմ մալիւմաթլարտան վէ պիր թագըմ իհթիմալաթտան նէշէթ
իթմէքտէ տիր :

Մօրիս . — Էկէր ճանինին մուլին վէ միւշթէրէքի օ իսէ, աճապա ասըլ ճանի
քի'մ տիր :

Բօզիէ . — Օրասընը տահա պիլմէմ, վէ ֆագաթ օնու տա անլայաճաղըմ .
հաթթա բէք եագընտա անլայաճաղըմ տէյու հիսս իտիյօրմ :

Մօրիս . — Օ հէրիֆին իսմի Բիէր Լարթիկ տիր տէ'մէտին մի :

Բօզիէ . — Էվվէթ :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ . — Աճապա ՊէՇԼէֆՏէն պիրի' մի տիր . էօյլէ իսէ չա-
բուգ անլարմ—տէտի :

Բօզիէ . — Վէլատէթին ճիհէթիյլէ նէ հալտէ պուլունտըղընը անլատըն մը .
սէնին էվլէնմէքիլինի պիր վէճհ իլէ թէճվիգ իթմէտիյիմէ հագգըմ վա'ր մը իմիլ :

Մօրիս . — Պէն օ ֆիթրտէ տէյիլիմ :

Բօզիէ թէաճճիւպլէ . — Նէ' տէմէք :

Մօրիս . — Պէնճէ շիմտիքի հալիմ էվվէլի հալիմտէն էյի տիր, վէ եախօտ սէ-
նին մէմուլ իթտիյին գատար Փէնա սայըլամագ : Սէնի տաիրէի գապըթատա սէվ-
մէլի տիրլէր, սանա հիւրմէթ վէ բիայէթլէրի օլմալը տըր, սէնին նուֆուգըն իլէ
բէք չօգ միւշքիւթ մէյտանտան գալտըրըլապիլիր, վէ բէք չօգ գէվաթը միւթէ-

Մօրիս .— Արատըղըն գաթիլի պուլմազ խուսուսընտա թթթիկազ իտէճէյին թէտպիրլէրէ՞ տաիր մի :

Բօզիէ .— Խա՛յր , հաթթա րէճա իտէրիմ քի պիր տաճա պանա պու խուսուստան պահօ իթմէյէսին :

Մօրիս .— Բէք ալա—տէյիպ , շապգասընը ալտը :

Բօզիէ .— Միւսթագիլ կիտի՞յօրմըսըն :

Մօրիս .— Էվվէթ . . .

Բօզիէ .— Ատիէօ էօյլէ իսէ . . . եազընտա կէօրիւշիւրիգ :

64

Մօրիս պիր իբի ատըմ աւըղտան սօնրա կէրի տէօնիւպ .

— Կիթմէզտէն էվվէլ էկէր միւսաատէ իտէրսէն , պիր իբի սըրա շէյ եազտճաղըմ քի պիրիսիյլէ մահալինէ կէօնտէրէյիմ . . . չու ուզուն միւլազաթըմըզ հասէ պիյլէ , պիրիսինէ սէօզ վէրմիշ իտիմ պուլընամատըմ . պուլընամատըղըմա պիր սէպէպ կէօսթէրիպ , իթիզար իթմէքլիյիմ լազըմ կէլիր :

Բօզիէ .— Քէնտի էվին կիպի իսթէտիյինի եաբապիրիւրսին . չու մասանըն իւզէրինտէ հէր շէյ վար . պէն կիտէյիմ կէլէն զաթ իլէ կէօրիւշէյիմ—տէյիպ , օղլունը էօբտիւքտէն սօնրա , սալօնտա պէքլէմէքտէ օլան Գօնթ իվանըն եանընա կիթտի :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ .— Կէլէն միսաֆիրին քիմօլտուղընը անլամալըյըմ . . . պունտան պէօյլէ պու էվտէ հէր շէյտէն շիւպհէ իտէրիմ . . . —տէյէրէք , սէսիզճէ սալօնա չըգան իյ գարույա եազլալըպ , գուլաղընը քիլիտին տէլիյինէ տայաթտը :

Մատամ Բօզիէ իշէրի կիրտիյի սըրատա .— Ահ , Գօնթ , ղայէթ միւհիմմ պիր սէօգիւնիւզ օլմալը քի , պուրայա կէլմիշսինիգ :

Գօնթ .— Էվվէթ մատամ , ղայէթ միւհիմմ տիր :

Բօզիէ .— Օթուրընըզ , րէճա իտէրիմ , վէ անլաթընըզ :

Հէր իբիսի միւմքին մերթէպէ եավաճա սէօյլէմէկէ ղայրէթ իթմէքտէ իտի իշսէլէր տէ , Մօրիս հիշ պիր լուղէթ գաչըրմադօրըզն տինլէյէպիլմէքտէ , վէ— Հէք սէօզլէրի իշիթէպիլէճէյիմ , վալիտէմին Գօնթ թէսմիյէ իթտիյի պու զաթ քի՞մ օլապիրիւր—տիմէքտէ իտի :

Գօնթ .— Էրնէսթին սօզաղընտաքի աբապաճընըն աբապասընըն իլինտէ պուլմուշ օլտուղըն վէ գաթիլին տիւլմէսի օլտուղընը թախմին իթտիյին գօլ տիւլմէսի սիզին եանընըղտա տըր , էօյլէ՞ մի :

Մօրիսին պալընտաքի սաչաք տիքիլմէկէ պաշլատը :

Բօզիէ .— Էվվէթ , օ տիւլմէ եանըմտա տըր . . .

Գօնթ .— Պուրատա՞ մը տըր :

Բօզիէ .— Պուրատա տըր :

Գօնթ .— Կէօրէպիրլըմիյիմ :

Բօզիէ .— Շիւպհէ՞ մի վար—տէյիպ , ճէպինտէն պիր անախթար չըգարտը , վէ պիր տօլապ աչըտ , տիւլմէյի Գօնթա կէօսթէրտի :

Գօնթ տիւլմէ թէքինի պիր էյիճէ թէտըզ իթտիքտէն սօնրա , ճըղտանընտան

Օգթավիտէն ալմըլ օլտուղը տիւյմէ թէքինի չըգարտը , վէ տիկէրինին ետնընա
դօյուլ .

— Շու իքի տիւյմէյի թաթպիգ իտինիզ մա'տամ , տէտիքտէ , Բօզիէ հէման ա-
լըպ իքի տիւյմէյի տէ թէտզըգ իթմէկէ պաշլատը :

Մօրիս՝ անախթար տէլիյինտէն Գօնթ իլէ Բօզիէնին հարէքեաթընը թէտզըգ
իթմէքտէ իտի իսէ տէ , միսաֆիրին երեզիւնիւ կէօրէմէմէքտէ իտի :

Գօրգուսընտան պէնզի քեամիլէն սօնմըլ , էլլէրի տիթրէմէքտէ պուլոււնմըլ օ-
լուպ , սօղուգ սօղուգ թէրլէմէքտէ իտի :

Բօզիէ տիւյմէլէրի պիր էյիճէ թէտզըգ իթտիքտէն սօնրա . — Պու իքի տիւյմէ
իքի սու տամլասը կիպի պիրպիրինէ պէնզէյօր :

Գօնթ . — Պիր պագըշտա կէօղիւմէ չարքտը : Պու տիւյմէլէրին չիֆթ օլտուղը-
նա պէնճէ ասլա շիւպհէ եօգ . պինստէն ալէյհ գաթիլին իգինի պուլտըգ զանն ի-
տիյօրմ :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ . — Պէն պու սէսի պիր եէրտէ իշիթտիմ ամմա , նէ-
րէտէ , խաթրըմա կէթիրէմէյօրմ — տիմէքտէ իտի :

Բօզիէ . — Գաթիլէրին իգինի գարիպէն պուլաքաղըմըգա շիւպհէ եօգ . . . օիզ
պու տիւյմէյի նէօրէտէն պուլտընըգ :

Գօնթ . — Պանա հիւանիւ թէվէճճիւհիւ օլան վէ ալէմը սէֆահաթտա տիլպէր
Օգթավի նամըյլա մաաբուֆ օլան կիւզէլ պիր գարընըն եէտինտէ պուլտըմ :

Մօրիս տէհչէթինտէն պաղորմագ տէրէճէսինէ կէլտի իսէ տէ , քէնտիյի զապթ
իտիպ . — Պու սէսի թանըյաճաղըմա էմին իտիմ . Գօնթ իվանըն սէսի տիր — տէ-
յիպ , թէքրար գուլագ աստը :

Գօնթ՝ պիր սաաթ էվէլ Օգթավինին խանէսինտէ վուգու պուլան տհվալի
եէկեան եէկեան մատամ Բօզիէլէ հիքեայէ էյլէյիպ պիթիրտիքտէ .

Բօզիէ . — Էյ օ գարրոյր պիր էյիճէ իսթինթագ իթմէտին մի :

Գօնթ . — Դըսգանճըգ թասլայարագ պիր չօգ սիւվալլէր իթտիմ ամմա , վէր-
տիյի ճէվապլարըն տօղրու օլմատրլարընա էմին իմ . . . օ գարըյը թէվզըֆ իթ-
տիմէլի . . . միւսթանթիգ գարընընա չըգտըղը կիպի , հէր շէյի իգրար իթմէկէ
մէճպուր օլուր :

Մօրիս պու սէօղլէրի տինլէտիքճէ , ագընա խըֆիթէթ կէլմէքտէ իտի :

Բօզիէ . — Հագգըն վար . պուլնտան պաշգա չարէ եօգ . . . հէր հալտէ թէվ-
զըֆ իթտիրմէլի տիր :

Գօնթ . — Պու կիւն հէման թէվզըֆ իթտիրմէք իգթիգա իտէօր մի :

Բօզիէ . — Շիմտի վագըթ կէճ տիր , թէվզըֆ էմի չըգարըլամագ . լաքին եա-
րըն սապահ օլապիլի . . . կիտէյիմ պէն տէրհալ բօլիս միւտիրին կէօրէյիմ :

Գօնթ . — Պէօյլէ տահա էյի օլուր . . . սէսիզ վէ կիւրիլթիւսիզ հարէքէթ օ-
լոււնապիլի . . . Օգթավինին հիշ պիր վէսվէսէսի օլմատըղը ճիհէթլէ , պրագըպ
գաշմաղա գալըլմայաճաղը տէրքեար տըր : Պէնճէ Օգթավինին պու գաթլ մատ-
տէսինտէ բարմաղը օլմատըղընա ասլա շիւպհէմ եօգ . լաքին գաթիլի թանըմագտա
օլտուղը , վէ քիմ օլտուղընը կէօթէրէպիլէճէյի աշիքեար տըր :

Մօրիս քէնտի քէնտիյէ . — Մահվ օլտուլմ կիթտի . պուլնտան պէօյլէ պէնիմ ի .

չին հազարլանն չն զենկինիք օլմայնպ, ճէլատըն սաթ ըր տըր — տիմէքտէ իտի :

Րօզիէ . — Օգթավիյի պու ազլամ եախօտ պու կէճէ կէօրէճէքմիսինիզ :
Գօնթ . — Խա'յր . հաթթա պու կիւն արթըզ կիթմէյէճէյիմի քէնտիսինէ սէօյ-
լէմիչիմ . լաքին սիզճէ կիթմէք իճապ իտ'յօր իսէ կիտէպիլիւրիմ :

Րօզիէ . — Պէնճէ , հաթթա կիթմէմէլիսինիզ . չինքի Օգթավիյին թէվզըֆ օ .
լունահաղը սըրատա , սիզին օրաճա պուլընմանը միւնասէպէթսիզ օլուր :

Մծրիս քէնտի քէնտիյէ . — Տահա իւմիտ վար — տէյիպ , եավաչնա պուլունտը-
ղը օտատան չըգտը , նէրտիւպանա չըգան գաբույը աչտը , վէ Մատլէն կէօր-
մէքսիզին չըգտը կիթտի :

Րօզիէ իլէ Գօնթ մէշվէրէթէ տէվամ իլէ .

Րօզիէ . — Մէմուլ իտէրիմ քի , սայէճիգտէ եարըն գաթիլին քիմ օլտուղընք ան-
լայահաղըզ :

Մէշվէրէթ պիթտիքտէն վէ Գօնթ կիթտիքտէն սօնրա , մատամ Րօզիէ Մատլէ-
նի չաղըրըպ . — Մօրիս կիթտի՞մ :

Մատլէն . — Չօգտան պէրու կիթմիշ օլմալը . պէն աչաղը էնմիշ իտիմ . չըգտըմ
իսէ եօգարտա կէօրմէտիմ : Եէմէք հազըր տըր , մա'տամ , եէ'րմիսինիզ ,
Րօզիէ . — Խա'յր :

Մատլէն . — Եէմէք եէ'մէյէճէքմիսինիզ :

Րօզիէ . — Տահա սօնրա եէյէճէյիմ :

Մատլէն . — Տահա սօնրա՞ . . . զաթէն վազըթ կէչտի . . . թաամպար եէնմէզ
հալէ կէլէճէլէր :

Րօզիէ . — Զարարը եօգ . . . սէն եէմէլէրի սըճաղա գօ . . . պէն պիր սաաթ-
տան կէլիրիմ :

Մատլէն . — Բէք էյի , մատամ :

Մատամ Րօզիէ պաչընա պիր շապգա կէչիրիպ , վէ պիր քիւրքիւ բալթօյա սա-
րնիւպ , հէման տիշարը չըգտը , վէ պիր արապայա աթլայըպ տաիրէի զապթիյէյէ
կէօթիւրմէսինի թէնպիհ իթտի :

Մօրիս տախի վալիտէսինին էվինտէն չըգարքէն պիր արապայա պինիպ , վէր-
տիէնին էվինէ կիթտի :

Տօմինթ գաբույը աչտը : Մօրիս հէման իչէրի կիրիպ , եէմէք օտասընա սալ-
տըրտըր :

Լարթիկ իլէ վէրտիէ եէմէքտէ իտիլէր :

Մօրիսլն պէնզինի վէ կէօղլէրինի կէօրտիւլէրինտէ թէահճիւպտէ գալըպ ,
վէրտիէ թէլաչ իլէ .

— Նէ' վար :

Մօրիս պիր սանտալիյէ իւղէրինէ տէվրիլիպ .

— Մահվ օլտըզ :

Լարթիկ իլէ վէրտիէ իքիսի պիր աղըզտան .

— Մահվ մը օլտըզ :

Մօրիս . — Սիզ օլմատընը իսէ տէ , պէն օլտու՞մ պիթտի :

Լարթիկ . — Նէ' վար , անլաթ :

Մօրիս .— Սիւսպէրիմէ ճէվապ վերին , սօնրա անլաթաղըրըմ :

Լարթիկ .— Սօրաճագ չէյլերին վաթ իսէ : մաթիթասարճա սօր :

Մօրիս .— Պէն սիզին իբինիյի տէ ծիւլ թերմիս , Գարժան վան Պրէօք , Բա-
հիպ Մերիս վէ սաիր եաբմա իսմ վէ չէօհրէթլէր իլէ թանճագտա օլուպ , աւըլ
իսմինիգի վէ Պէշլէր չիրքէթիին տիկէր իբի աջալարընըն իսմէրինի պիլմէյօրըմ . . .
պիսէ կիւնէ չաատար Գլին , պու ճիհէթիինէ մէրադ իթմէտիւմ չաթիկ պաւ կիսն իլլէր
պաշգալաշար . . . պունտան երրմի իւշ սէնէ էվլէլ Գանթէք Գուրազիլէթի էօլտիւր
միւշ օլմասըմտան տօլալը զրյապէն իտամ ճէգապընք հիւքմ օլընպն վէ իսմի Բիէր
միւշ օլմասըմտան տօլալը զրյապէն իտամ ճէգապընք հիւքմ օլընպն վէ իսմի Բիէր

Լարթիկ օլան Պէշլէրիին պիրի հա'նկըսը իսէ անլամագ իսթէրիմ :
Մօրիս .— Սէֆէ .ի քէսիլէրէք վէ տէլի կիպի հարէքէթլէր իտէրէք , պալապտէթի
սէթպիլէրի սէթլէնիյի սրբատա , վէրտիէ՝ սախթէա վան Պրէօքէ վախատար պիր նի-
կեան աթֆ իլէ սիւքիթ յիթմէսինի իշարէթ իթմիշ իտի : Մօրիսին քէնտի չիրքէթլէ-
րինէ ազա օլմազա շայէսթէ պիր քիմէ օլտուղընը տէրք իթմիշ իտի իսէ տէ ,
մէրգալմըն ճիւզի պիր ինթիյաթսրը հարէքէթի , հէր իշի քէօքիւնտէն պօզուպ խա-
րապ թտէպիլէճէլինի միլտիլինտէն , օնտէն էօնիւնտէ եաբմա սըֆաթլարը աշաղը
ալմագ հէնուգ ճաիզ օլմալյանաղընը հիւքմ իթմէքտէ օլտուղընտան :

— 0 տէտիին Բիէր Լարթիկ սաղ տէլիլ տիր , վէ սաղ օլմատըղընը տա հէրի-
միղտէն էյի սէն պիլմէլիսին .

Մօրիս .— Հէրինիգտէն էյի պէն մի պիլմէլիյիմ :

Վէրտիէ .— Էվլէթ Գ չիւքի Բիէր Լարթիկ տէտիյին քիմտէ , կիւսթապ Բէն-
րիէ նամընը թաշր իտի քի , Բարիսէ կէլտիյի սըրտտա , Մօնթօրիլէօլ սօգաղընպա
շարապանըն իլլինտէ սէնին վուրըպ էօլտիւրտիւյին շախա տրր :

Մօրիս .— Միշէլ Պէճմօն թարաֆընտան կէլմէքտէ իբէն պէնիմ էօլտիւրտիւյիմ
շախախ իսմի Բիէր Լարթիկ մի իտի :

Վէրտիէ .— Էվլէթ , նի՛չիւն պունա պու գատար թէլաշ իտիյօրըն :

Մօրիս պաշընը ալուհլարընըն իլլինտէ սըգարագ .— Ահ , էօլտիւրտիւյիմ պա-
պամ ըմըշ . նէ՛ պէտպախթ ատամ ըմ :

ԽԻԹԱՄԸ ԳԸՍԾԸ ՍԱՆԻ

ԳԸՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

1

Մօրիսին՝ էօլտի-բոկայի՝ ապա՝ բեռերէն իժշ, Նէ՝ պեդպո-թի ապա՝ ըճընը՝— տէյու-պաղըընը՝ եըլաըրըմ կիպի օտանըն իշինտէ աքս իթտի :

Լարթիկ ֆէվգէլատէ պիր հայրէթլէ .— Բէտէրին՝ մի . . . սէնին բէտէրին . . . լաքին . . .

Լարթիկ սէօզիւնիւ թէքմի իթմէքսիդին , սախթէ րահիպ Մէրիս , սիւքիթ իթմէսի իշիւն մէրգոււմըն պիլէյինտէն եագալայըպ , քէնտիսիքէլամէ պաշլայարագ , հէյէճանընտան տիվտնէյէ տէօնմիւշ օլան Մօրիսէ խիթապէն .

— Անլաթ . . . սէօյլէ . . .

Մօրիս .— Ա՛հ , բէտէրիմի էօլտիւրմիւշիմ—տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի :

Լարթիկ իլիքլէրինէ գատար միւթէէսիւր պիր հալէ տիւշար օլտուղը հալտէ , օ տախի Մօրիսէ .

— Սէօյլէ՛ . . . սէօյլէ՛ . . . —տիմէքտէ իտի :

Մօրիս՝ պիր գատէհ սուլը պիր համլատա իշտիքտէն սօնրա , պիրադ քէնտիյի պուլըպ , արգատաշլարընա մատամ Բօզիէտէն իշիթմիշ օլտուղը վուգոււաթը թէմա-մէն հիքեայէ էյլէտի , վէ Գօնթ իվանըն կէլիպ մատամ Բօզիէյէ գարթընը կէօն-տէրմիշ օլտուղը նօզթայա կէլտիքտէ , հիքեայէյիքէտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ , հէմ հայրէթ վէ հէմ տախի տէհէլէթլէ Մօրիսի տինլէ՝ մէքտէ իտիլէր :

Լարթիկ՝ սէօզ սէօյլէմէկէ ասլա ճէսարէթ իթմէյիպ , իլք կիւնտէն պէրու Մօ-րիս հագգընտա հիսս էյլէտիյի մէյլ ու մուհապպէթին նէտէն նէշէթ իթմիշ օլտու-ղընը տէրք ու ֆէհմ էյլէյէրէք , կէօզիւնիւ մէրգոււմըն եիւզիւնտէն այըրմագ իս-թէմէմէքտէ իտի :

Վէրտիէ պիր միւտտէթճիք սիւքիթտէն սօնրա .— Հա՛ , հա՛ , Գօնթէս Գու-րազիէֆին օղու Բարիստէ՝ մի իմիշ . բօլիս խըզմէթինտէ պուլընան էմէ Ժուպէր իլէ պիլիթթիֆագ Լարթիկի՝ մի արայօր իմիշ . . . չու հալտէ հագըգաթէն հալիմիզի թէհիքէլի կէօրիւյօրըմ :

Լարթիկ .— Էմէ Ժուպէրին էլինտէն գուրթուլմալըլը :

Մօրիս .— Գուրթուլմա՛գ մը . նա՞սըլ գուրթուլապիլիլիլ :

Լարթիկ .— Նա՞սըլ գուրթուլանաղըլ . վիւնուտընը մէյտանտան գալտըրըրըլ , վէսսէլամ :

Մօրիս .— Օնու խաթըրընըգտան կէշիրմէյին , չիւնքի եարամայանագսընըլ :

Լարթիկ .— Նի՞շիւն եարամայալըմ , քի՞մ մանի օլապիլիլ :

Մօրիս .— Պէն . . . վալիտէմ տիր . . . անը վըգայէ իթմէկէ մէնպուրըմ , վէ հիշ պիր վէճհ իլէ էօլտիւրմէնիղէ րաղը օլամամ :

Լարթիկ .— Տիմէք քի մէրգումէնին պիզի էլէ վէրմէսինի թէրվիճ վէ թէրճի՛հ ժֆ իտիյօրսըն :

Մօրիս .— Վաշխեմ տիր տիօրում սիգէ . բէտէրիմի էօլտիւրտիւյիմ ետէթիւմէ՞ք մի քի , պիր տէ վաշխեմէ գաստ իտէյիմ :

Վէրտիէ .— Պօ՛շ միւնատէլէլէրէ իհթիյաճ եօգ . պու կիւնէ տէկին էմէ ժու . պէր իլէ Գօնթ Գուրավիէֆին թէհարրիյաթընտան գուրթուլտըգ , պուենտան պէօյլէ տէ գուրթուլմադա ճահտ իտէրիգ . . . կէօզիւմիւզի աչալըմ , իհթիյաթը էլտէն պրագմայալըմ , վէ ճէսիմ թէսավվուրըմըզըն մուվաֆֆազըյէթի ուղընտա տուր . մագսըզըն չալըչալըմ . միւեօնլար էլիմիգէ կէչտիյի կիպի , Ամէրիգայա գատար սա . վուլըրըզ . օրատա գօրգու բէրվա գալմազ :

Մօրիս .— Սիգ հէր շէյտէն հէնուզ խապէրտար տէյիւսինիգ . թէհիլիքէ՛ սիգին կէօրտիւյիւնիգ գատար պիզտէն ուզագ օլմայըպ , հաթթա բէք եագընտա տըր . պաշը ուճըմըգտա տըր . պէլքի եարընա գատար շու թէհիլիքէտէն գուրթուլմազ գապիլ օլմազ :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ .— Եարընա գատար մը՛ :

Մօրիս .— Էվվէթ , չիւնքի պէնիմ էսկի մաշուգէմ օլուպ էլեւվա Գօնթ իվանըն մաշուգէսի օլան Օգթավի ախազ ու կիրիֆթ օլուենաճագ տըր . հիւքիւմէթ հուզու . բընտա հէր շէյի սէօյլէմէյէ մէճպուր օլաճագ , պէն մահվ օլաճաղըմ , վէ քեաֆֆէի թէսավվուրաթըմըզ պէրհալա օլաճագ տըր :

Վէրտիէ .— Օգթավի՛ . Գօնթ իվա՛ն . պուենլար նէ՞ տիմէք :

Մօրիս պիր սօլուգտա գօլ տիւյմէսի վագասընը հիքեայէ էյլէտի :

Լարթիկ .— Էկէրչի օ գըզ հէր պիտիյինի սէօյլէյէճէք օլուր իսէ , — սէօյլէյէճէյինէ տէ չիւպհէմ եօգ — Մօրիսին թէհիլիքէլի պիր հալտէ պուլընտըղը մուհագագ տըր . պէնճէ հէման պու կէճէ Բարիստէն չըգըպ ֆիրար իթմէլիլիգ :

Վէրտիէ .— Ֆիրար իթմէք գապահաթըլը օլտուղըմըզը իսպաթ իթմէք տիմէք օլուր :

Լարթիկ .— Եա նէ՞ եարմալը :

Վէրտիէ .— Տիւյմէնին քիմին օլտուղընը Օգթավի սէօյլէմէլի տիր . Օգթա . վիյի սուստըրմանըն չարէսինի պուլմալըյըզ :

Մօրիս .— Նէ՞ եարմալըյըզ տա սղաստըրմալըյըզ . հիւքիւմէթ էլինէ տիւլտիւյի կիպի , գօրգուպ պիլտիլինի սէօյլէյէճէք տիր :

Վէրտիէ .— Սէն պու կէճէ Օգթավիյի կէօրէպիլի՞րմիսին :

Մօրիս .— Վէօրէպիլիլիմ :

Վէրտիէ .— Սէնի՞ն էվինտէ մի , եօգսա քէնտի էվինտէ մի :

Մօրիս .— Քէնտի էվինտէ :

Վէրտիէ .— Գօնթ իվանը նէ՞ եարարսըն :

Մօրիս .— Օգթավիյի եալընըզ պուլաճաղըմա չիւպհէմ եօգ . հէմ էվինին հէմ տէ տարիէսինին անաթսըրը եանըմտա տըր . . . հիչ քիմսէ չիւպհէ իթմէքսիլիլի թա օտաաընա գատար կիրէպիլիլիմ :

Վէրտիէ .— Օ հալտէ իշիմիգ սըրասընտա . — տէյէրէք , ճէպինտէ մէյին մահֆու . զա իշինտէ օն օն իքի սանթիմէթրօ պօյուենտա գալընճա պիր ալթ ուն իյնէ չըգար . տը , վէ մէգքիւր իյնէյի Մօրիսէ կէօսթէրէրէք . — Օգթավինին օտաաընա կիր . . . իշթէ Օգթավիյի սուստըրաճագ ալէթ պու տըր . . . եարըն սապահ մէրգ ումէյի

Բեկզը՞ ի՞նչքան իւզրէ խանէսինէ կիթ տիքէրինտէ , էօլմիւշ պուլըրիար :

Մօրիս տէհչէթի իյմա իտէր պիր հարէքէթ իտէրէք : — Օ պիշարէյի էօլտիւրմէք . . . ալչագճա պիր ճինայէթ տահա իլէմէք . . . պէն պուռնա ճէսարէթ իպէմէյէ-նիյիւ :

Վէրտիք . — Հալինէ անճըյօրլմ . քեանունք էվվէյին 19ընճը կէճէսի պիր էր . քէք իլէ պիր դարլը էնտիւրմէնէ նա՞սըլ թէրէտտիւտ իթմէտին . . . սրրատա սէնճէ պիր թէհլիքէ տէ եօգ իտի . պու կիւն իտէ , եարանաղըն շէյ ճինայէթ սա . յըլամազ . շիւլքի սէն քէնտիյի մուհաֆազա իթմէկէ մէհպուրսըն . էկէր պրրագըր իսէն քի Օգթավի պիլտիյինի սէօլէսին , շիմտիտէն քէլէնի հազըրլա . պինաէն ա-լէյն , եա օ . էճլմէլի եա սէն . ինթիխապ էթ :

Մօրիս՝ հէր նէ գատար տիթրէմէքտէ իտի իտէ տէ , Վէրտիէնին սէօլէրի շալէպէ իտէրէք , թէրէտտիւտի պէրթարաֆ իտիպ . — Հայտէ էօյլէ օլսուն . . . Օգթավիյի սէօլէթմէյիզ — տէյիպ , մէշին մահֆազայը ճըղտանընըն իշինէ թօյրլգ-տան սննրա , պէքլէմէքտէ օլան արապաւընա պինէրէք խանէսինէ կիթտի :

Գարունը Մօրիսին կէլտիյինի կէօրտիւքտէ .

— Միզէ պիր մէքթուպ վար — տէտի :

Մօրիս մէքթուպը ալտըգտա Օգթավիին եազըսընը թանըտը վէ օտաւընա կիրէր կիրմէզ պիր մօմ եազըպ , զարֆը եըրթտը վէ մէքթուպը օգուտա : Քէնտի քէնտիյէ . — Պէնի պէքլէյօր . քէնտի քէնտինի բէնչէի էճէլէ թէտիմ փտիյօր — տէ-տիքտէն սօնրա , պիր եօլճը գըյաֆէթի կիյինիպ , վէ Օգթավիին կէօնտէրմիշ օլ-տուղը անախթարլսըր տա պէրապէր ալըպ , սօղուգ գան վէ տիքիւնէթը հալ իլէ էվտէն ալչարը չըղտը :

Մօրիս՝ Վէրտիէնին խանէսինտէն տիշարը չըգար չըգմազ , Լարթիկ սէրմէսթ պիր թավը իլէ .

— Օղոււմ ըմըշ , օղոււմ ըմըշ տա պրագմատըք քի պիր քէրրէ էօրէյիմ : Օ տա բէտէրինի էօլտիւրմիշ տէյու ինանտը :

Վէրտիէ . — Էլպէթթէ քի ինանտըրաճաղըմ . պէն ագըլանէ տավրոնտըմ . . . Մօրիս տիվանէ կիպի օլմըշ , քէնտիյի զայպ իթմիշ իտի . պէպլէ պիր սըրտտա , պու տէրէճէ էհէմմիյէթլի պիր սրրըր մէյտանա չըգարմազ նէյէ՞ եարար . նէ զէման քի Մարի Պրէսու իլէ Սիմօնըն վիւճուտարընը մէյտանտան գալտըրըմ տա , Արման տ'Արվիլին միւնօնլարթընը պիղէ թէսլիմ իտէքտէ , վարսըն օ զէման սէն պապասը օլտուղընը անլասըն . . .

Լարթիկ . — Մէրգոււմը սարըլըպ պիր աւ էվվէլ էօրմէկէ նէ՞ տէրէճէ արղու-քէշ օլտուղընը պիւսէն :

Վէրտիէ . — Տիգգաթ էթ . սէնին ախլագընտա հիսսիյաթ բէյպապ օլույօր , պու էյի պիր շէյ տէյիլ . իսթիյարլըգ ալամէթի տիր :

Լարթիկ . — Նէ՞ եարայրմ , օղոււմ տիր . պէն օ եաշտանէ իտիմ իտէ , օ տա այնը պէնիմ կիպի տիր . մէմնուն օլմայըմմը — տէյէրէք , աղլամաղա պաշլատը :

Վէրտիէ . — Գալտին եուճըշայօր , աճալիպ . շիմտիք քէնտինէ կէլ , աւամ օլ , աննրա պէյէնտիյին կիպի պապալըղընը իճրապ իտէրսին . . . չու սըրատա պէօ-

յիւր թէկնքէտէյիզ , չաւ թէկնքէտէն պիր քերրէ աւրըլալըմ տա . . .

Լարթիկ . — Օգթավիյի էօլտիւրմէք միւնսսիւ պիր , էլ զձե՛մի քոր :
Վէրտիէ . — Էմէ Ժուպէրի էօլտիւրմէքդէն իսէ , Օգթավիյի էօլտիւրմէք տա-
հա միւնսսիւ , տահա էլլէմ տիր . . . պիզճէ Էմէ Ժուպէրաճէն գիյաթէ պիր քոր-
գու քէօշէմիզ եօգ տըր . չիւնքի օղլու եէտիմիգտէ ըէհին տիր . տահա տօղրուսը
օղլունը քէնտիմիզէ իբէր իթմիշիզ տիր :

Լարթիկ . — Մօրիսի՞ մի :

Վէրտիէ . — Էլվէթ . . . Բէր Լաշէզ մէզարիսթանը վէ Մօնթօրկէօյ սօգաղը
ճինայէթէքինին ճախսի Մօրիս պառուղընը , Էմէ Ժուպէրին մէյտանը սիւպութէ
կէթիւրէճէյի Փարզ օլունսա պիլէ , քէնտի օղլունը քէնտի էլլիլէ ճէլլատըն էլլինէ
թէսլիմ իտէճէյինի մէմուէ իտէրպիսին :

Լարթիկ . — Խա՛յր , մէմուէ իթմէմ :

Վէրտիէ . — Հաթթա պէնճէ , օղլունը գաշըրմաղա զայրէթ իսէր քի , պիզի
տէ գաշըրմագ տիմէք տիր : Թէքրար սէօլլէրիմ քի , Մօրիս պիզիմ իշիւն պիր
սիւրէր տիր :

Երմտիլիք շու իքի վէլուն հէրիֆին սէօղէրինի պուրսմըգտա պրագալըմ տա ,
Էմէ Ժուպէրէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

Էմէ Ժուպէր՝ գօլ տիւլմէսի մէսէլէսինտէն տօլայը Օգթավիին թէվգիֆի զըմ-
նընտա տաիրէի զապըթայա ազիմէթ իթտիքտէ , բօլիս միւտիրի մէրգօւճէյի տէր-
հալ գապուլ էլլէտի . մէրգուլմէ իսէ վուգուը հալի միւտիրէ պէրթաֆօլի հիքնայէ
էլլէտիքտէն սօնըպ , միւտիր Փէրպասը կիւնիւ սապահ սաաթ սէքիլտէ պիր առա-
պա իշինտէ Օգթավիինին իգաթէթ իթմէքտէ օլտուղը Գօմարթէն սօգաղընըն քէօշէ-
սինտէ պզըլընմասընը մատամ Բզլիկէ ըէճա իթմէքլէ պէրապէր , Օգթավիինին
թէվգըֆը զըմնընտա իգթիգա իտէն թէտապիր իլէ մէշղուլ օլտու :

Էմէ Ժուպէր տաիրէի զապըթապսն չըգըպ , սաաթ օնա տօղրու խանէսինէ
ապտէթ իթտի :

Միւտիր իսէ , նէօպէթճի գօմիսէրի չաղըրըպ ուզուճա կէօրիւշտի :

Բարիս էհալիսինճէ մաարուֆ օլտն պիր գարընըն խանէսինտէ Գօնթ իվանըն
պուլմըլ օլտուղը Էրէրը ճինպէթ , հէր իքիսինին թէաճհիւպինի մուճիպ օլմագտա
իտի : Օգթավիինին հէր իքի ճինայէթտէ զիմէտիսալ օլմասընա ինքանաճամագտա վէ
լաքին ճինայէթ մատտէլէրինտէ հէր շէյին միւհթէմիլ օլտուղընը հէր իքիսի թէ-
լիմ իթմէքտէ իտիլէր : Սաաթ օն պիր պուչուզա գապար մէսէլէնին հէր ճիհէթինի
պիր էյիճէ թէտգըգ վէ թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնըպ , միւտիր իլէ գօմիսէր պիր-
պիրլէրինտէն այրըլալար :

Գօմիսէր կիտէճէյի սըրաաա միւտիքէ . — Աճապա մէրգուլմէնին էվինի նէգա-
քէթ ալթընա ալմագ միւնսսիւ օլմագ մը :

Միւտիր . — Խիւլպագը էօլլէ աճա , Գօնթ իվանըն թարիֆաթընտան , գարը-
նըն հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմաթըղը վէ Փիրսիլ իթմէք խաթըրնտան պիլէ կէ-
շէմէլէճէյի անլաշըմըլ ալը . մաամաֆիհիճ պէն չիմտի պէրսպէրիմճէ իքի քիշի ա-
լըպ տիւպէր Օգթավիինին իգաթէթ իթտիլի խանէյի պիր քէրրէ խարիճտէն կէօղտէն
կէշիւրէճէյիմ :

Գօմիսէր .— Նէ՛ գատար եօրդունչը :

Միւտիր .— Պէ՛տէ՛ կըրդունչը զարա ալըժըժ . պու կէճէ չու չէքիէն եօր-
ղունչը տան ասլայը եարընէ Մէ՛նուէն օլմայաճաղըժը քի՛մ պիլիր . . . եարըն սապահ
պուրատա սաաթ ալթըտա պիրլէշիր ք պէրապէր կիտէրիզ :

Գօմիսէր .— Բէք ալա :

2

Գօմիսէրին մուֆարազաթընտան սօնրա , միւտիր հէման խաֆիյէլէրին գօղուն-
չընա կիթտի :

Մէզքիւր գօղունչտա ալէսսէվիյէ ալթը նէֆէր խաֆիյէ պուլընմագտա իտի :

Գարուլը աշըպ .— Ժօտլէ պուրատա՞ մը տըր—տէյու «օրտըգտա , Մարթէլ
իլէրիլէյիպ .— Խա՛յր էֆէնտիմ , գօլտա տըր :

Միւտիր .— Նէ՛ թարաֆտա :

Մարթէլ .— Գօմարթէն սօգաղընըն քէօչէսինտէ :

Միւտիր քէնտի քէնտիյէ .— Հայ կիտի գուրնաս , օ տա պէնիմ կիպի տիւչիւն-
միւլ . լաքին նէ՛րտէն տիւչիւնմիւլ—տէյիպ , Մարթէլ սօրաճաղը սըրատա , Մարթէլ
— Մատամ Բօղիէ կէօնտէրտի :

Միւտիր .— Պու գարը հէր շէյի տիւչիւնիր . սաաթ գաչտա՞ կիթտի :

Մարթէլ .— Օն պիրտէն պիրազ էվվէլ :

Միւտիր .— Էօյլէ իսէ սէն պէնիմ իւէ կէլ , Ժօտլէյի օրատա պուլըրըգ—տէտի-

Մարթէլ միւտիրին արգասընտան կիթտի . հապա ղայէթ գարանլըգ իտի , Սօ-
ղուգ վէ գաթը վէ գօգուսը պօղազա գատար թէշտիր իտէն պիր տիւման պիււ
թին Բարիսի գարլամըլ իտի :

Միւտիր եօլտա պիր արապայա կիրիպ , վէ Մարթէլի եանընա ալըպ , եօլտա
մէսէլէյի պէրթաֆսիլ մէրգումէ անլաթտը :

Սաաթ պիրտէ Գօմարթէն սօգաղընա վասըլ օլտուլար :

Տիւման կիթտիքճէ գաթըլաշմագտա իտի : Օն ատըմ մէսաֆէտէն հիշ պիր շէյ
կէօրիւնմէյէճէք տէրէճէտէ իտի : Շու գաթը տիւմանըն արասընտան կազլարըն
ընըգլարը պիր բէրտէի քէսիֆէ իւզէրինտէ սարը լէքէլէր կիսլի կէօրիւնմէքտէ ի-
տիլէր :

Գօմարթէն սօգաղընըն քէօչէսինտէ արապատան էնտիլէր . թա եանըպաշա-
րընտա եայա գալարըլմընըն իւզէրինտէ ինճէ պիր չաթըրտը զուհուր իտիպ , խա-
ֆիֆ պիր ընըգ բէյտա օլտու . պու ընըգ պէօյիւյիպ տէրհալ սէօնտիւ :

Մարթէլ .— Ժօտլէ սիկարասընը եագըլօր օլմալը . չիւնքի պէօյլէ ֆէնա հա-
վատա հիշ քիմսէ զէվգի իշիւն սօգագտա կէզմէզ :

Հէր լեթիս հագըգաթէն սիկարասընը եագմըլ օլան վէ եապաշնա կէզինմէքտէ
պուլընան քիմսէյէ տօղրու միւթէվէճճիկ օլտուլար :

Մէրգուլ իսէ քէնտիսինէ տօղրու կէլէնլէրին այագ սէսլէրինի ալըրգտա տու-
րուվէրտի :

Ժօտլէ իտի : կէլէնլէրի թանըլըս սէլամա տուրտը :

Միւտիր .— Նէ՛ վար , նէ՛ քօզ :

Ժօտլէ .— Գաթի սուրէթտէ պիր ճէվապ վերմէք խուսուսընտա պէն տէ քանի-
զիմ . եհնի պիր չէյ եօզ . լաքին դանն իտէրիմ քի , պուրատա պուլընմամ պիր
չէյէ եարայանազ տըր :

Միւտիր .— Պիր չէյ մի սէզտին :

Ժօտլէ .— Սէզտիմ տէ տէսէմ ճաիզ , սէզմէտիմ տէսէմ օ տա ճաիզ :

Միւտիր .— Անլաթըվէր :

Ժօտլէ .— Թարիֆ օլընան էվ շու տըր . . . պու էվէ գաբունըն իբի չէքիլմէք-
սիգին կիրիյօր . եարլմ սաաթտան պէրու պիրպիրի արաը քըրա իքի քիշի անախ-
թարլար իլէ գաբույը աշըպ կիրտիլէր . . . էկէր պու կիրէնլէր էվին քիրաճըլարըն-
տան իսէլէր , պու հավատա պիր տահա տիշարը չըգմայանազլարընա չիւպհէ եօզ
. . . պուլնըն մուղայիրի , էկէր էսպապը մէքիւքէյէ մէպնի կէլմիշ եապանճըլար ի-
սէլէր , իչէրտէ գաբույըպ չըգաճազլարըն աշիքեար տըր . . . հէր հանկըսը քի շա-
ֆադտան էվվէլ տիշարը չըգարսա , էլիմտէն եադայը գուրթարամայանազը Դտէր-
քեար տըր . . .

Միւտիր .— Տօղու սէօյլէյօրսըն . պիզ տէ սանա բէֆագաթ իտէրիզ . չիւնքի
լեքսի տէ պիրպիրի արաը սըրա չըգապիրիլէր . սէն իլք չըգանը գօվալատըղըն սը-
րատա , Մարթէլ տէ տիկէրինի գօվալար , պէն տէ պուրաքա նէօպէթ պէքլէրիմ :

Ժօտլէ .— Պու տիւման իշիմիզէ՛ սէքթէ վէրիյօր :

Միւտիր .— Էօյլէ . լաքին շու մուհասսօէնաթը տա վար քի , քիմսէ պիզի կէօ-
րէմէզ , վէ սօգագտա կէզէն օլմազ . . . պիրպիրիմիզտէն այրըլալմ . . . սիզ պիր
պիրինիզտէն գաբուտան օնար ատըմ էօթէտէ տուրընըզ . . . պէն տէ գաբունըն
գարըսընտա պէքլէրիմ . . . շու թէտպիր իլէ էվտէն չըգան հէր քիմ օլսա , էլիմիզ-
տէն գաչամազ . . . գարընըն տարիէսի իք գաթտա տըր դանն իտէրիմ :

Ժօտլէ .— Էվվէթ էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Սօգազ թարաֆընտա ըլըզ կէօրտի՛ւն մի :

Ժօտլէ .— Ա՛սլա , հէր թարաֆ սըզըճա գաբալը տըր :

Միւտիր .— Օ հալտէ եհըլէրիմիզէ կիտէլիմ—տէյիպ , իւչիւ պիրտէն եհըլէրի-
նէ չէքիլտիլէր :

Տիւման տահա զիյատէ գաթըլաշըպ , կէճէ պէքճիլէրի պիրպիրլէրինի կէճըմէզ
օլտուլար :

Պուլնլար վարսընլար սօղուգտա տիթրէյէ տուրճընլար տա , պիզ տէ մէրգու-
մանըն կէզզլէմէքտէ օլտուգլարը խանէյէ նազլ իտէլիմ :

Եարը կէճէյի եարլմ սաաթ կէչէրէք , Մօրիս՝ կէօզիւ գարարմը , չէհրէսի սօլ-
մուշ օրտուղը հալտէ , գաբույը աշըպ վէ եապաճա խալը գարըլ նէրտիւպանաէճ
եօգարը չըգըպ , իլք գաթըն սահանլըղընտա տուրտը :

Էվէ կէլիրքէն , սօգաղըն էօթէ թարաֆընտա տուրմագտա օլան շախսը կէօր-
մէմիշ իտի , վէ կէօրմիւշ տէ օլսա , զիյատէ պիր մէրագա տիւշմէյէէյի տէրքեար
իտի :

Օգթապի հէմ սապրսըզըլըզ վէ հէմ տէ թէլաշ իլէ Մօրիսէ պէքլէմէքտէ իտի :

Արալըզ օլան գաբուսընըն արգասընտան մէրգոմըն կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ

օլուպ, կէտր կէմէզ իչերի ալտը վէ գարուլը սիւթկիւլէտիքտէն սօնրա, եթադ օտարըննա կէթթիւրտիւր:

Օգթավի. — Էլհամթիւլաֆ կիլիպիտին. պիրադ տահա կէլվէսէն մէթադըմա տան էօլէճէքարիմ:

Մօրիս. — Նէ՞ վար քի, գըսսանըզ մէթոուլընտան մէթադա տիւշտիմ, երկէ միւհիմմ պիր մատտէ՞ մի ձաք. սէօլէ՞, պէքէյօրըմ:

Օգթավի. — Էվվէլա պիր շէյ սօրայըմ:

Մօրիս. — Նէ՞ սօրաճադըն:

Օգթավի. — Բեռնուլը Էվվէլ միլլետադ դայալ իթմիշ օլաուլըն գօլ տիւլմէսինի պիւլալըն մը ք. խաթրընա կէլիթօր մը. նալ շէքիլիմէքի տիւլմէյի ք. ձիլ չիմսէյի օ տիւլմէտէն ասուլը նէօլ ճիւլըն մը:

Մօրիս. — Եօ՞ք, պոճթիւտըմ, վէ քիմսէյէ տէ սէօլ աշմատըմ:

Օգթավի մէմնուէթիյէթլէ. — Օ՛հ, եիւքիւն պիրի իւզերիմտէն էքսիլտի:

Մօրիս. — Նէ՞ ճիհէթլէ:

Օգթավի. — Օ լանէթլի տիւլմէ նիքեահըմըն ինրա օլմամասընա սէպէպ օլաճաք տը . . .

Մօրիս. — Նի՞ չիւն:

Օգթավի. — Պիր քէրրէ գըյաս էթ քի, Գօնթ գըսքաննըլը վահլիլիք տէրէ՞ ճէսինէ վարտըրմըլ տըր: Սէնտէն ալտըլըմ տիւլմէ թէքիւնի թէստաիւֆէն կէօր տիւլքտէ, պիրտէն պիրէ թարթի գապուլ իթմէք տէրէճէտէ թիթիլլէնտի ք տիւլմէք օլուր քի: օ տիւլմէտէն տօլալը պաղը կէօնա չիւպհէլէրէ վարտը—տէտիքտէն սօնրա, Գօնթ իլէ պէյնլէրինտէ կէչէն միւպահասաթը հիքեայէ էյլէտի:

Մօրիս. — Սէն պիւնպիւթին չըլտըրմըլքըն. Գօնթըն սիւվալլէրի սանա աճաճիպ կէօրիւնմիւլ. հալ պու քի, պէնճէ բէք թապիթ տիր. միւնէվէթաթընըն իւչիտէ եալընըզ օ տիւլմէ թէքիւնի ալըրըպ տա հըթիք իթմէք իսթէալիլինի կէօրտիւքտէ, պէլի իլք աղըզա պիրադ գըսքաննըլըզ հիսս իթմիշ. լաքին սէնտէն իչին էսասընը տիւլէտիքտէ, գըսքաննըլը տէրհալ պէթթարաթ իթմիշ օլաճադը տէրքեար տըր. պուլըն տա իսպաթը շու տըր քի, սանա խօշ կէծրիւնմէք իւզրէ, տիւլմէնին տիկէր թէքիւնի տէ եաթտըրմաղը տէրէօհտէ իթմիշ:

Օգթավի. — Շու սէօլէտիլին սէօլլէրին հագիլը օլաթիլտիլլէրինէ չիմտի գանի օլմադա պաշլայօրըմ. լաքին օ սըրատա պիրտէն պիրէ չօգ գօրգալըմ իտի. . . Նէ՞ եաթայըմ, Գօնթէն Սմօիլօֆ օլմաղը պիր քէրրէ ֆիքրիմէ գօյաուլմ վէ շու ֆիքրտէն հիչ պիր սէպէպէ մէպիի ալըրմայաճաղըմ. . . նա՞սըլ ք սէն տէ պէնիմ եիւլլէրճէ պիւրուպի իրաճիլը սահիհ պիր Գօնթէն օլաճաղըմա գաճաաթ հասըլ իտիյօրմընըն: Վալիտէմ խապէք ասլաճադ օլսա, քիմ պիլիր նէ տէրէճէ մէսըրուր օլաճադ տըր. . . շիմտի եիւրէյիմ բահիթթաւտը, կէօրիւլէպիլլէրի. . . սէճապըլը պիր քիմսէսին. իվանըն իւզէրինէ օլաճ նուֆուլը ապթէէսիրիմի մուհնիֆազա իթմէք, վէ մէրգուլը Էվվէլմէ կէ մէճաղը իթմէք իւզրէ ֆիթթիթաղը լաղըմ կէլէն թէտապիր հագգընտա սէնին բէլիլին թահսիլ իթմէք իսթէրիմ:

Մօրիս. — Պիր խուզուտա գարըլարըն աղը բէք չօգ ապըլը քէսանըն ագընա ֆաթիք տիր. . . մամաթիհի ճանըմա քիւնէթ. . . կէօրիւլէլիմ:

սերխօշա թէնառիւֆ իթմէք մատտեսինի բէք տէ զիհնինէ սըղտըրամամագ տա իտիս
Ատըմլարընը չաբուգլաթտը . Մարթէլ տախի սրգասընտան եիւրիւտի :

Միւտիր՝ Ժօտլէնին եանընա կիտիպ :

— Մարթէլ չըգան ատամը գօզալայօր :

Ժօտլէ . — Էվվէթ , պու վագթ պու էվտէն չըգըլ , պէնճէ բէք մագպուլ պիր
չէյ կէօրիւնմէյօր . . . պիգ իշիմիգէ տէվամ իտէլիմ , պէլքի չըգան հէք քիմ իսէ
եալընըգ տէյիլ իմիչ տիր :

Պու սըրատա պիր գարը , տիւմանտան կէօրիւնմէքսիզին զուհուր իտիպ . —
Հէք հալտէ էկէր եալընըգ իտի իսէ , նէրէտէ իգամէթ իթտիյինի անյարըզ , վէ
էվէ նի՛չիւն կէլտիյինին վէ կէճէ վագթը նի՛չիւն չըգտըղընըն սէպէպլէրինի սէօյլէ-
մէսինի բէճա իտէրիգ—տէտիքտէ , Ժօտլէ սէսի թանըյլպ . — Մատամ Բօզիէ տիր
— տէտի :

Բօզիէ . — Սո՛ւս , իսմիմի վէրմէ . խոսուսիյլէ եիւքսէք սէս չըգարմա . . . պիր
սաաթտան զիյատէ տիր քո պուրալարտայլմ . . . սիզին պուրատա օլտուղընըգը պի-
լիւ իտիմ , պէն տէ կէօզլէյիպ տուրմագ տա իտիմ :

Ժօտլէ . — Մարթէլին արգասընտան կիտէն քիմսէյի կէօրտիւնի՞ց մի :

Բօզիէ . — Եանըմտան կէչտի . լաքին պու գարանլըգտա Ֆէրգ օլոււնմայօր .
պոււնըն իյէ պէրապէր պօյուլն չալընը կէօզլէրինէ գատար չըգարմըլ օլտուղընը
կէօրտիւմ :

Ժօտլէ . — Նէ՞ սուրէթլէ հարէքէթ իտիյօր իտի :

Բօզիէ . — Կէնճ պիր քիմսէ կիպի եիւրիւյօր իտի :

Ժօտլէ . — Մարթէլ տէ էյի գօշար , օնոււն եագասընը գօլայընա պրագմագ :

Բօլիս միւտիրի . — Եինէ եէրլէրիմիգէ կիտէլիմ . մատամ Բօզիէ Մարթէլին եէճ
րինէ կէչսին—տէտիքտէ , հէք քէս եէրինէ չէքիտի :

Մօրիս սիւրաթլէ եիւրիւմէքտէ վէ արգասընա գուլագ ասմագտա իտի , վէ
հէք նէ գատար Մարթէլ այագլարընա ալթը քէչէ գոււնտուրա կիյինմիչ իտի իսէ
տէ , երինէ Մօրիս խաֆիֆճէ պիր այագ սէսի իշիթիպ , քէնտի քէնտիյէ .

— Ալլահ պէլասընը վէրսին , արգամտան կէլէն վար . պէնիմ արգամտան տիւ-
չէն վալիտէմ տիր . Ալլահ իչիւն կիւզէլ անալըգ . մէրամը քէլլէմի սաթըր ալթընա
գօյմագ . . . սօնոււնա պագալըմ—տէյիպ , պիրալ տահա ատըմլարը չաբուգլաթտը ,
վէ Նափարէն սօգաղընա սաբաճագ եէրտէ Ամսթէրտամ սօգաղընա սաբալ :

Մարթէլ տախի օն պէչ ատըմ Քուգագտան արգասընը գօզալամագ տա վէ քէն-
տի քէնտիյէ . — Սէն պէյէնտիյին կիպի գօշ , պէն սէնի դայպ իթմէմ . . . նէրէյէ
կիտէրսէն կէլէճէյիմ . . .

.

Վագթ կէչմէքտէ վէ Բարիսի գաբլամըլ օլան տիւման էքսիմմէքտէ իտի :

Գօմարթէն սօգաղընտա պէքլէմէքտէ օլան մէմուրլարըն սապրը թիւքէնմէքտէ
վէ Օգթապիին էվիտէն հալա պաչգա պիր քիմսէ չըգմամագ տա իտի :

Սաաթ իւչ , տէօրթ , պէչ վուրտը :

Եօլտան պիր գաչ արապա կէչմէկէ պաշլաթըլ անմէլէլէր իչլէրինէ կիթմէքտէ

իտիւնք . սիւսիւրիւնիւնք չըգտնուար իտի . շարագնը տիւքքեանլարը աշըմագտա ի .
թիւնք . սիւտնիւնք մաթպաւա գաբուլարընը չալմաղա պաշալմընլար իտի :

Բօլիս միւտիւրինին պիր իշարէթի իւզէրինէ , էմէ Ժուպէր իլէ Ժօտլէ մէրգու .
մըն եանընա կիթաթէրինտէ , միւտիր՝ մատամ Բօզիէյէ . — Պիզ կիտէլիմ — վէ Մար .
թէլէ խիթապէն . — Սէն պուրատա գալ վէ էվտէն կէօղիւնիւ ալըմա . . . պիր վա .
գաա զուհուրինտէ , արթըզ սէնին ֆէրասէթինէ կիւվէնիւրիմ . . . իքի սաաթտան
պիզ կէլիթիզ — տէտի :

Մատամ Բօզիէ այրըլպ Մէզլէյ սօգաղընտաքի տաիրէյէ կիթաթի , վէ պիր էք .
մէքճի էլպիսէսի կիլինտի :

Պիր սաաթ սօնրա եինէ Գօմարթէն սօգաղընա ալտէթլէ Ժօտլէյի պուլտը վէ
պէրապէրճէ քիւշիւք պիր լօգանթայա կիթաթիէր :

Բօզիէ . — Մարթէլի կէօրտիւն մի :

Ժօտլէ . — Կէօրմէտիմ :

Բօզիէ . — Կէօրիւնիւր քի տօղրու գապթիյէ տաիրէսինէ կիթմիշ . . . պիրաղտան
խապէր ալըրըզ :

Սաաթ եէտիտէ իքի արտպա կէլիպ Գօմարթէն սօգաղընա եագըն պուլվարըն
իւզէրինտէ տուրաղլար :

Ժօտլէ լօգանթատան իքիտէ պիրտէ տիշարըլը կէօղլէմէքտէ օլտուղընտան . —
Օնլար տըր — տէտի :

Բօզիէ . — Սէն եանլարընա կիթ . պանա իշթիյաճլարը օլուր իսէ , պուրատա
պէքլէյօրըմ :

Ժօտլէ արապալարա եագլաշտըգտա , միւտիր .

— Նէ՞ խապէր — տէյու սիւվալ իթտի :

Ժօտլէ . — Հիշ պիր խապէր եօգ :

Միւտիր . — Մարթէլ ալտէթ իթտի՞ մի :

Ժօտլէ . — Խա՛յր . . . պէն տաիրէյէ կիթմիշ գանն իթտիմ :

Միւտիր . — Կէօրմէտիք . . . զարիպ չէյ :

Ժօտլէ . — Չօգ զարիպ . պէլքի տէ գօվալաճըղը քիմսէ չըմէնտըֆէրէ պինմիշ
օլտուն տա քէնտիսի տէ արգասընտան կիրմէկէ մէճպուր օլմուշ օլտուն :

Գօմիսէր . — Իչէրի կիրէյի՞մ մի — տէյու սօրտըգտա , վէ մուվաֆադաթ ճէվա .
պընը ալտըգտա , ճիւմլէսի պիրտէն Օգթալիւնին էվինէ կիրտիւէր :

Գաբուճը գարը շալըրըպ վէ գօրգուպ . — Նէ՞ իսթէրսինիզ , էֆէ՛նտիլէր — տէ .
յու սօրտու :

Միւտիր . — Էվվէլ էմրտէ գաբուլը գաբա , մա՛տամ . վէ էմըր ճէտիտէ տէկին
քիմսէյի տիշարը չըգարմա . կէլէն օլուր իսէ իչէրի ալ : Գանուէն նամընն օլարադ
իճրաի վաղիյֆէ իթմէք իւզրէ կէլմիշիզ տիր :

Գաբուճը գարը տիթրէյէրէք վէրիւնէ էմրէ իթաաթ իթտի :

Գօմիսէր . — Օգթալի նամընտա պիր քիրաճըն վա՞ր մը :

Գաբուճը . — Էվվէթ էֆէնտիմ :

Գօմիսէր . — Սէնաաթը Նէ՞ տիր :

Գաբուճը . — Սէնաաթը՝ . . . պուլնըն ճէվապընը վէրմէք պիրազ միւշքիլ . . .

սենաթը , սենաթսըզըզը վէ կիւղէսի տիր . . . հագըզաթէն կիւղէսիինէ տէ .
յէճէք եօգ . օ գատար կիւղէսի , տէլէ օգէսմէ թէսմիյէ խոյօրլար :

Գօմիսէր . — Հանկը գաթտա օթուրը :

Գարուճը . — Իլը գաթտա . . .

Գօմիսէր . — Շիմոյի օրատա՞ մը տրը :

Գարուճը . — Էլվէթ էֆէնտիմ . հաթթա տիգն ագլամ էրքէն լիւտի :

Գօմիսէր . — Պու կէճէ եախօտ ագլամտան կէլիպ մէրգուճէի յօրան պրայան
օլտո՞ւ մը :

Գարուճը . — Քիմսէ կէլմէտի :

Գօմիսէր . — Էմինմիսին :

Գարուճը . — Ղայէթ էմին . զօճամ տա սէօյլէտիյիմի թաստիգ իտէպիլի :

Գօմիսէր . — Պիզի մէրգուճէ օգթափինին տաիրէսինէ կէօթիւր :

Գարուճը էօնէ կէշիպ , իլը գաթթն սահանլըզնա չըգտըգտա , գարուճը չալտը
Պիր խըզմէթճի գարը գարուճը աշըպ ճէմիյէթի կէօթիւրէտէ , կէրի կէրի չէքի-
լիպ քէմալը տէհէթիլէ . — Քիմի՞ արայօրսընըզ , էֆէնտիլի :

Միւտիր . — Գօրգմա , իշիմիգ պիր վազիլիֆէի մէմուրիյէթ իճրա իթմէքտէն ի .
պարէթ տիր . . . գանուն նամընա կէլմիշիգ տիր . . . էֆէնտի բօլիս ցօմիսէրի տիր .
կէթ հանըմընա սէօյլէ քի , քէնտիսիլէ կէօրիւճէք իւզրէ կէլմիշիգ տիր :

Խըզմէթճի . — Օլամազ :

Գօմիսէր . — Նի՞շիւն :

Խըզմէթճի . — Սաաթ տահա սէքիգէ պիլէ վարմամը տըր . մատամ պաաթ օն .
տան էվվէլ գալգմազ , վէ չանը չալմագսըզըն օտասընա կիրմէք գաթթին մէմու-
տըր :

Գօմիսէր . — Սայքի չալմը տըր , կիթ խապէք վէր :

Խըզմէթճի . — Լաքին , էֆէնտիմ :

Գօմիսէր . — Կիթ , ույանըր . գանուն նամընա սանա էմր իտիօրըմ :

Խըզմէթճի գարուճը աշըգ պրագըպ իշէրի կիրտի :

Նահէհան պիր սէտաի տէհէթէֆգա իշիտիլմէսիլէ պէրապէր , խըզմէթճի
պէնգի աթմը , կէօզլէրի գարարմը , տէվրիլէ տէվրիլէ մէյտանա չըգտը , վէ սա-
հանլըգտաքի թահթա րէքէնին իւզէրինէ եղըլըպ պիր թագըմ ալաիմի խէվֆ ու
տէհէթիլէ վէ անճագ իշիտիլէպիլէճէք պիր սէս իլէ քէսիք քէսիք .

— Ա՛հ , մատամըմ , սիշարէ՛ մատամըմ :

Գօմիսէր իլէ միւտիր պիր աղըզտան . — Է՛յ , նէ՞ օլմուշ , նէ՞ վար :

Խըզմէթճի էլլէրինի սալլայա սալլայա վէ տիթրէյէ տիթրէյէ գաիֆ պիր սէս
իլէ . — Էօլմիւշ . . .

4

Մէմուրիյն հայրէթիլէ . — Էօլմիւշ մի :

Խըզմէթճի . — Էվվէթ , էօլմիւշ , չէհրէսի մօքարմը . . . վիւճուտը սօղուճը . . .
հարէքէթ եօգ . . . կէօզլէրի աշըգ . . .

Գօմիսէրէ միւտիր քէմալը հայրէթլէրինտէն մէմուրիյէթլէրինին էհէմմիյէթինի ունուտըպ , հէման էպթապ օտասընա պողրու հիւնոմ իթաիլէր : —

Մէմուրիյնը սաիրէ տախի մէրագլարընտան աքգասընտան քօշուլար :

Միւտիր եաթապա եպգլաթը , գարընըն չէհրէսինէ սլաքաը , տօնմըն էլլէրինէ տօգունաը :

— Ծիւհագըգա պու գարըն էօլմիւլ , վէ էկէր եանըլմայօր իսէմ , կէճէնին պաշլանկընդէպ էօլմիւլ :

Պու արալըգ Գօնթ իվան տախի կէիպ վէ մէյտանա աթըլըպ :

— Էօլմիւլ մի , Օգթապի էօլմիւլ մի . ղարիպ չէյ , չօգ ղարիպ չէյ — տէյերէք , նաաշա տօղրու իլէրիէյիպ . — Տահա տիւն , գուվվէթի , մըհէթի պէրքէմալ իտի , նէտէն էօլմիւլ :

Պու սիւվալէ քիմսէ ճէվապ վէրէմէտի :

Միւտիր տէրհալ պիր հէքիմ ճէլպ օլունմասընը էմր էյլէտիքտէ , Ժօտլէ հէման աիշարը ֆըրլաթը :

Գօմիսէր իրէք եօրղանը վէ քէթէն չարչպլէրի գալտըրըպ , ճէսէտի թէազըգ էյլէտի :

Միւտիր . — Հիշ պիր եարա կէօրմէյօրմըսընըգ :

Գօմիսէր . — Եարա եօգ :

Խըզմէթճի գարը պիրաղ քէնտիյի պուլմը օլտուղը ճիհէթլէ , օտայա կիրմիլ օլտուղնտան , գօմիսէր . — Տիւն ագչամ սաաթ գաշտա՞ եաթտը :

Խըզմէթճի . — Պիր էյի պիւմէմ :

Գօմիսէր . — Նէ՞ տիմէք :

Խըզմէթճի . — Մաալամ սաաթ օն պիրտէ պանա լիւզումը օլմատըղընը պէյան վէ սաիր խըզմէթ բեթրպարըն կիթմէլէրինի էմր էյլէտի . պէն տէրհալ օտաւնա չըգտըմ :

Գօմիսէր . — Տաիրէսինտէ եաթապ եօ՞գ մը :

Խըզմէթճի . — Պու տաիրէտէ քիմսէ եաթմապ . . . պիզիմ օտալարըմըգ , թա պէչինճի պաթաա աքք :

Գօմիսէր . — Սէն օտտան չըգմազտան էվվէլ մատամըն եանընտա միսաֆիր վա՞ք մը իտի :

Խըզմէթճի . — Հիշ կէլէն օլմաթը :

Գօմիսէր . — Քէնտի տիշարը չըգմաթը մը :

Խըզմէթճի . — Էվվէթ , Գօնթ կիթտիքտէն սօնրա պիր սաաթ գատար տիշաբը ճըգաթը :

Գօնթ իվանալէօգէ գաթըրըպ .

— Զանն իտէրիմ քի , պիչաթէ Ոգթապի կիւնտիւլ սաթմըն օլտուղը միւնէվէթաթըն էսմանը օլարապ գըրգ պէլ գըրգ ալթը պին ֆրանդ գաթար պիր մէպլաթը :

Գօմիսէր . — Սաաթ գաշտա՞ ալտէթ իթտի :

Խըզմէթճի . — Եէտլէ տօղրու : կէլիր կէլմէգ քէմէյէ օթուրտը :

Գօմիսէր . — Եէմէյի եալընըգ մը էէտի :

Խըզմէթճի . — Եալընըգ :

Գօմիսէր .— Եւմէքտէ սէն վա՞ր մը իտին ,
Խըզմէթճի .— Էրբէք խըզմէթ քեար խըզմէթ իթմէքտէ իտի . պէն տէ իքի
տէֆա եւմէք օտասընա կիրտիմ չըգարմ :

Գօմիսէր .— Մատամ տալմաքի հալինտէ՞ մի իտի , իշթիհասը վա՞ր մը իտի :
Խըզմէթճի .— Մատամըն չօգ եւմէտիյինի ֆարգ իթտիմ . բահաթսըզ կիպի
կէօրիւնիյօր իտի :

Գօմիսէր .— Օտանա չըգանաղըն զէման կէօրտիւն իսէ նէ՞ հալտէ իտի :

Խըզմէթճի .— Պիրազ տիւլիւնճէլի կիպի իտի :

Գօմիսէր .— Չըգար իքէն արգատան գարույը քիլիտէտի՞ն մի :

Խըզմէթճի .— Էվլէթ , իքի տէֆա անախթարը շէվիրտիմ :

Գօմիսէր .— Պու սապահ իլք էնէն սէ՞ն մի իտին :

Խըզմէթճի .— Էվլէթ էֆէնտիմ : Խըզմէթ քեարտան վէ աշըտան էվլէլ պէն
էնտիմ :

Գօմիսէր .— Գարուլարը պրագտըղըն հալտէ պուլտը՞ն մը :

Խըզմէթճի .— Էվլէթ էֆէնտիմ :

Գօմիսէր .— Իչէրտէ տաղընըզ պիր շէյ կէօրտի՞ւն մի :

Խըզմէթճի .— Տաղընըզ հիչ պիր շէյ կէօրմէտիմ , հէր շէյ մունթագամ իտի :

Գօմիսէր .— Պու տաիրէնին գա՞ջ անախթարը վար իտի :

Խըզմէթճի .— Պէնիմ պիտիյիմ իւչ :

Գօմիսէր .— Անախթարլար քիմի՞ն եանընտա իտի :

Խըզմէթճի .— Պիրիսի Գօնթըն , պիրիսի մատամըն , իւչիւնճիսի տէ պէնիմ
եանըմտա իտի . . . իշթէ :

Գօնթ .— Իշթէ պէնիմքի տէ . շու տա սօգագ գարուսընըն անախթարը տըր :

Խըզմէթճի աօլապըն իւսթիւնտէ տուրան անախթարը կէօսթ էրէրէք .— Պու
տա մատամըն գուլլանտըղը անախթար տըր :

Բօլիս միւտիրի գարուճը գարըյը ճէլպ իլէ .

— Հէր պիր քիրաճընըն եանընտա պիրէր աթէտ գարու անախթարը վա՞ր մը
տըր :

Գարուճը .— Հէր պիր քիրաճընըն եանընտա իւչէր անախթար վար տըր . լա-
քին շու արալըզ եալընըզ իքի տաիրէտէ քիրաճը վար տըր :

Միւտիր .— Անախթարլարտան պիրիսի Գօնթըն եանընտա իմիչ . . . օ պիր ի-
քիսինի տէ պուլմալը :

Խըզմէթճի՝ ճէպինտէն քէնտի անախթարըն չըգարարագ .— Իշթէ պիրի տնա
հա . իւչիւնճիսի տէ հալլտա ասըլը տըր քի , օնը տա մատամ գուլլանըր իտի :

Բօլիս միւտիրինին էմրի մուճիպինճէ մէզքիւր անախթարը տա աթըլմըչ ճիտու-
ղը չիվիտէն չըգարըպ կէթիրտիլէր :

Գօմիսէր գարուճըյա փիթապէն .— Օ պիր քիրաճըն պու կէճէ տիշարը չըգ-
արմ մը :

Գարուճը .— Խա՛յր էֆէնտիմ . ալթը հաֆթատան պէրու խասթա օլտուղը
ճիհէթլէ եաթաղընտան գալգամամագտա տըր :

Գօմիսէր .— Եալընըզ պի՞ր քիչի մի տիր :

Գառնը .— Խա՛յր , գարըսը վե գըզը պերապեր տիրեր :
 Գոմիսէր .— Բէք ալա .— վե թէքարը խըզմէթնիյէ խիթգպէն .— Մատամ Օգ-
 թափի չօգ ատամ գապուու իտէ՞ր մի իտի :
 Խըզմէթնի .— Պիր վագթ իտէր իտի :
 Գոմիսէր .— Էյ շիմտի՞ :
 Խըզմէթնի .— Պիր այտան պերու արաչ սըրա եալընըգ Գօնթ կէլմէքտէ իտի :
 պիր տէ բէք նատիրէն Գօնթըն տօսթլարընտան Վիգօնթ Կիւյ տ'Արֆէօլ կէլը
 իտի :
 Գոմիսէր .— Շուրասը մուհագգագ տըր քի սաաթ իքիտէ պու էվտէն պիրիսի
 չըգտը , քիմի՞ն տաիրէսինտէն չըգտը :
 Պու սիւվալէ քիմսէ ճէվապ վէրէմէտի :
 Գարուսը .— Նէ պէն վէ նէ տէ գօճամ պիր շէյ իշիթմէտիք . գարուսըն իքի-
 նի շէքմէմիզի թալէպ իտէն օլմատը :
 Գոմիսէր .— Անլաշըտը . հիւնը թահգիգաթտա հէր շէյ մէյտանա չըգար :
 Ճէլպ օլուան հէքիմ , նաալըն եանընտ եագլաշըպ մուայէնէ էյլէտի :
 Գոմիսէր .— Պու գարընըն նէտէն էօլտիւյիւնի սէօլէյէպիլի՞րմիսինիզ :
 Հէքիմ .— Պէյին իւֆիւնէթինտէն :
 Գոմիսէր .— Թալսմի՞նէն մի սէօլէյօրսընըգ , եօգսա մուհագգագ պէօլէ մի տիր :
 Հէքիմ .— Մուհագգագ պէօլէ տիր . չէհրէսինին բէնկինտէն պէլի :
 Գոմիսէր .— Պիր ճինայէթ վուգու պուլմը օլմասընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :
 Հէքիմ .— Խա՛յր :
 Գոմիսէր .— Էօլէ իսէ էճէլը մէվուտը իլէ էօլմիւշ օլտուղընա տաիր պիր մագ-
 պաթա եարմալըյը . . . հայըֆ քի , էօլէնին տիրի հագըգաթը սէօլէմէկէ միւգս
 թէտիր տէլի :
 Բօգիէ .— Պէն պէօլէ շէյլէրէ ինանանլարտսն տէյիլիմ . պու կէճէ պուրատան
 չըգան քիմսէնին քի՛մ օլտուղընը հէր հալտէ անլամալըյը :
 Հագըրուտան պիրիսի գըրըգ պիր սէս իլէ .— Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի , չըգա-
 նըն քիմ օլտուղընը պէն տէ անլաթտըրամայանպըմ սիզէ :
 Հէր քէս պու սէսին չըգտըղը թարաֆա տէօնտիւլէր :
 Պու սէս Մարթէլին սէսի իտի :
 Մարթէլին էլիսիւլէրի չամուրա պաթմը , կէծղլէրի գան իլէ տօլմուշ իտի :
 Միւտիր .— Իզիւնի դա՛յալ մը իթտին :
 Մաթթէլ .— Էվէթ :
 Միւտիր .— Սէնին պէօլէ շէյլէրէ մէհարէթին օլտուղը հալտէ , նա՛սըլ օլտու-
 տա դա՛յալ իթտին :
 Մարթէլ .— Ետմին իտէրիմ քի գապազաթ պէնտէ տէյիլէ : Տէօրթ սաաթ ար-
 գաւընտան գօվալատըմ կէշտիի եէրտէն կէշտիմ , կէօլկէպի իւզէրինտէն եիւրիւ-
 տիմ . գօվալատըղըմ անլաշըպ տէօրթ քաաթ սարը եօլլարտան եիւրիւտիւ : Իպ-
 թիտա Վալուվարըրը վէշիպ պէնի Պէլվիլէ գատար սիւրիւքլէտի . . . Պէլվիլէ
 Բիւէսլա եօլմընը թուրք , տարանըգ սօգապարտան կէշտի , վէ պէնի նէ չա-
 մուրլարա պաթըրտը . . . միւրատը պէնի եօրմագ իտի : Դաքին պէն տէ եագլասընը

սալը վերմէ մէջը իր ֆիզիկական գոյմը իտիւմ : Իսթիքեհամաթա գառար եւ թիւտիք , սաղ թարաֆա վէնսէն գորուսնա տօղրու սաղար : Գորույա կիրէճէք զանն իթ-տիւմ , սեվինտիւմ . լաքին գորույա կիրմէյիւ պիւքիւլտիւ , վէ պիր թազըմ գարըլըք եօլլարտան Բէր Լաշէզ մէզարիսթանընըն արգա թարաֆընա տօղրուլտը . . . Եւր-լէր ըսլաք օլտուղը ճիհէթլէ , այազ գապլարըմը թուլտուղընտան , կէրի գալտը-ղըմը անլատըմ . . . Նախէհան այաղըմ գայըպ պաթազըլը պիր չուգուրա պաթաթըմ . տալրանտըմ գալգտըմ ամմա , մէրգուլը պիր տահա կէօրէմէտիւմ :

Էմէ Ժուպէր . — Գալմըլ կիթմիլ , էյ վա՛հ . լաքին էօյլէ հիսս իտիյօրըմ քի , օ գաչան քիւմ իսէ , պու էվէ կիրմիլ վէ չու պիշարէ գարըլը եօլտիւրմիւլ տիր :

Հէքիւմ՝ էքմէքօի գըյաֆէթինտէ օլան Էմէ Ժուպէրին սէօղիւնէ էհէմմիլէթ վերմէյէրէք . — Եանըլըյօրսըն գատընըղըմ , իշին իշինտէ գաթլ Եօգ տըր , էմին օլունըգ . . . պու գըզըղազ պէյն իւֆիւնէթինտէն էօլմիւլ :

Միւտիր . — Նաալըն թէշրիհ օլունմասընը թալէպ իտէճէյիւմ . օ զէման նէ օլ-տուղընը անլարըգ :

Հէքիւմ . — Թէշրիհտէն հիշ պիր շէյ անլայամայանաղընըգա էմին օլունըգ :

Միւտիր . — Պէլքի :

5

Պալատէ թարիֆ օլունան վագաա իւզէրինէ պիր այ կէջմիլ իտի : Միւսթան-թիգին թալէպի մուճիպինճէ , Օգթապինին նաալընըն թէշրիհինէ միւպատէրէթ օլունըպ , պէյնինէ սալտըրըլտն ալթուհ իյնէ պուլունտըղը ճիհէթլէ , պիր ճինայէթ վուգու պուլտըղը , վէ պու էինայէթին , իւք իշլէնէն ճիհայէթլէր իլէ միւնասէպէ-թի օլտուղը թէհագգուգ իթտի իսէ տէ , զապըթանըն թէհարրիյաթ վէ թահգը-գաթընա սալա մէտար օլամատը :

Օգթապինին խըզմէթքեարը պ'ր արալըգ թէվգըֆ օլունմըլ , վէ ֆագաթ հագ-գընտա պիր շէյ թէպէյյիւն իթմէտիյինտէն , մուախսարէն սալըվէրիմիլ իտի :

Մէմուրիյը հիւքիւմէթ ֆէվգէլատէ թէլաշէյէ տիւլմիւլէր իտի :

Մէրգուլմէ Օգթապինին՝ թէվգըֆ օլունմասընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ գաթլ իտիմիլ օլտուղընը անլատըգլարընտա , գաթիլին՝ մէրգուլմէնին թէվգըֆ օլունա-ճաղընը խապէր ալարաք , թէվգիֆինտէն տօլայը հուսուլէ կէլէճէք նէթայիճին էօնիւնիւ ալմագ մագսատըյլա գաթլ էյլէտիկինի հիւքմ իլէ պէրապէր , մէմուրիյն միյանընտա պիր զամմազ վէ եախօտ շիրքէթը մալիւմէնին պիր ճասուլը պուլընմա-սը շիւքհէլէրինէ վարմագտա իտիլէր :

Օգթապինին խանէսինտէ իճրա օլունան թէհարրիյաթ վէ թահգըգաթտան պիր նէթիճէ հասըլ օլամամըլ իտի . չիւնքի , մէրգուլմէնին տաիրէսինտէ նէ՛ էհէմմիլէ-թէ շայան պիր մէքթուպ վէ եախօտ էյրաք , վէ նէ՛ տէ քիւմ օլտուղընը իսպաթէ մէտար օլապիլէճէք պիր ազտը վէլատէթ պուլընմամըլ օլտուղընտան , հիւքիւմէթ մէքգուլմէնին ֆօթօկրաֆընը ալտըրմագլա իքթիֆա իթմէկէ մէնպուր օլտու :

Պունհա մուվաֆֆազըյէթսիզիքտէն սօնրա տախի Էմէ Ժուպէր իւմիտինի գաթ իթմէզ վէ ճէսարէթի սալա էլտէն օլրագմազ իտի :

Քէնտի հայինի Մօրիսէ անլաթմըջ օլտուղը ճիհէթլէ , հազըգաթը հալի մէր-
գումէտէն կիզլէմէք իւզրէ իհթիյաթ իլէ տափրանմազլըղա արթըգ իհթիյաճ կէօր-
մէտիյինտէն , էքսէրիա երրմի տէօրթ սաաթ էվինտէն տիշարտա գալըր իտի :

Մօրիս իսէ վալիտէսինէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթ կէօսթէրմէք կիպի պիր գօ-
մէտեսա օյնար , վէ շու օյունընտա վիյատէսիյլէ մէհարէթլէ տափրանըր իտի :

Վալիտէսի էմէ Ժուպէր , օղունըն շու հալլէրինէ գաբըլըր իտի , վէ էկէրչի
թէշէպպիւսաթընտա մուվաֆֆազ օլսա իտի , օղունըն ըզհար իթտիյի մուհապ-
պէթտէն տօլայը քէնտիյի պալսթիյար աոտ իտէճէքտի :

Նիչէ նիչէ տէֆալար Մօրիս՝ վալիտէսինին թէշէպպիւսաթընըն նէրէլէրտէ գալ-
տըղընը վէ թէսալիլուրաթը նէ մէրքէգտէ պուլունտըղընը վէ նէթիճէսինտէն իւ-
լմիտվար օլուպ օլմատըղընը սօրմուշ արաշըրմը իսէ տէ , վալիտէսի պու խուսուս-
արտան օլահա իթմէմէսինի բէճա , վէ մազսատընա նալ օլտուղը հալտէ , քէնտի-
սի պիլէ պու մէսէլէյի ունութմազ արղուսընտա պուլունտըղընը պէյան իտէր իտի :

Մաղսատընա եազընտա նալ օլուպ օլմաշաճաղընը Մօրիս սիւվալ իթտիք-
տէ , վալիտէսի պէյանը էսէֆ իլէ , քէնտիսի օ մազսատա տօղրու երւրիւտիւքճէ ,
մազսատըն քէնտինտէն գաշմազտա օլտուղընը ճէվապէն սէօյլէր , վէ Մօրիս վալի-
տէսինին շու ճէվապընտան մէմնու շուր , գալպի բահաթլանըր վէ հէնուզ գօր-
գաճազ պիր ճիհէթ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իտէր իտի :

Պրէսսօլըն խանէսի տախի բէք մէմնու շաճազ հալտէ տէյիլ իտի :

Հէր նէ գատար Մարի , երլանըն եարաթընտան տիւշար օլտուղը թէհլիքէտէն
գուրթուլմը իտի իսէ տէ , վիւճուտինէ պիր զաաֆ վէ տէրմանսըզլըգ արիգ օլ-
մուշ , վէ Մարիին հալի էվին հէքիմի օլան Տօգթօր Տիւֆրէնի տախի թէլաշ վէ
թէաճճիւպտէ պրազմազտա պուլունմը իտի :

Վալանթին իսէ , զատար պիր էօյէ անա միսալի գըղընըն շու հալինտէն մէմ-
նուսիյէթ հիսա իտէր իտի :

Մօրիս հէր զէմանտէն զիյատէ էվէ տէվամ իտէր , վէ Մարիյէ կիթտիքճէ զի-
յատէ մէյլ կէօսթէրիլ իտի :

Մարիին բէտէրի Մ. Լիւտօվիգ իսէ , գըղընը ճիհանտէ հէր շէյտէն զիյատէ
սէվսլիյիսաշ , ինճէ կիւնտիւզ մահզուն մահզուն տիւշիւնիւր տուրուր իտի :

Միւսթանթիւք Մ. տը Ժիսլրէնին խանէսի տահա ֆէնա պիր հալտէ պուլուն-
մազտա իտի :

Ալպէր խասթա խասթա եաթագտան գալգըպ , Մ. Պրէսսօլըն պալօսընա կիթ-
մէսի իւզէրինէ , կէօյսիւնէ պիր իւֆիւնէթ արիգ օլմուշ վէ հէր նէ գատար շու
իլլէթտէն գուրթուլմը իտի իսէ տէ , մուգատտէման թարիֆ իթմիշ օլտուղըմըզ
գալպ իլլէթի կիթտիքճէ թէշէտտիւտ իթմէքտէ պուլունմը իտի :

Թէտալիսինէ կէլիպ մէվէրէթէ օթուրան հէքիմլէր , Ալպէրին շու իլլէթտէն
պիւզէլէպիլէճէրինի մէմուլ իթմէքտէ իտի իսէլէր տէ , պու խուսուսա գանաաթը
թամմէ հասըլ իտէմէմէքտէ իտիլէր :

Բէտէրի Բօլ տը Ժիպրէ , պիր այ գարֆընտա զիյատէճէ վիւճուտտան տիւշիւպ
օղունըն եաթաղը պաշընտա պուլունտըղը սըրաաա , կիւլէր եիւզ կէօսթէրիլ վէ
ֆազաթ օտասընա չէքիւտիլի կիպի , պաշընը ասար սաաթլարճա աղլար իտի :

Կէրէք Մարինին վէ կէրէք Ալպէրին խասթալուզարը , աչգ ու մուհապպէթ-
տէն տիւշար օլտուզարը եէքստէն հուսուլէ կէլէն պիր խասթալուզ օլտուզը մա-
լիւմ իտի :

Վալանթին հէքիմէր Ալպէրին եաշպասընտան իւմիտլէրինի քէսմիշ օլտուզ-
լարընը վէ չօգ սիւրմէյիպ էօլիւպ կիտէճէյինի գըզընա սէօլէմիշ իտի :

Մարի վալիտէսինին շու սէօգիւնէ ճէվապ վէրմէմէքտէ իտի իսէ տէ , գալպին-
տէն . — Ալպէր էօլիւր իսէ , պէն տէ արգասընտան կիտէրիմ . . . պու տիւնեատէ
պիրպիրիմիգտէն այրըմը իսէք , հիշ օլմազսա ախրէթտէ պիրլէշիրիզ — տիմէքտէ
իտի :

Վալանթին Տարվիլին գըզըյա եվլէնմէսինէ բէտէրինին հիշ պիր վէճհէ բազի
օլմայպճաղընա Ալպէր էմին օլտուզընտան , շու էմնիյէթի , էն միւհլիք գէհր միսալի
քէնտիսինէ թէէսիր իթմէքտէ իտի :

Չապթիյէ նազըրընըն , բօլիս , միւտիրինին միւսթանթիգ վէ միւտտաիի ումու-
մինին թալէպլէրի իւզէրինէ , մէմալիքը էճնէպիյէյէ կէօնտէրիլէն մէքթուպլարըն
գարֆարընըն մուայէնէսի զըմնընտա , պիր գալէմ թէշքիլ օլունմասընը բօսթախա-
նէ նազըրըն էմր իթմիշ օլտուզընտան , վէ պու գալէմ իճրաի վագիյֆէյէ պաշլամըշ
իտիւկիմտէն , մատամ Բօգիէ հէր կիւն իւշ սաաթ մէզքիւր գալէմ տէվամ իթ-
մէքտէ իտի իսէ տէ , օրատա տախի պիր շէյէ տէսթրէս օլամամազտա իտի :

Գըշ մէվսիմինին իւք պահարա պէնդէյէն կիւնլէրինտէն պիրինտէ , Սիւրէն սօ-
գաղընտաքի խանէնին , մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպինին պաղշէսինէ մութթասըլ
օլան Քիւչիւնէք պաղշէսինտէ իւշ քիշի կիւնէլին ալնընտա կէզինմէքտէ իտիլէր .
պու կէզինէլէր , Բիէր Լարթիկ վէ Վէրտիէ վէ Մօրիս իտիլէր :

Վէրտիէ . — Պիր այտան պէրու բօլիս չօգ չալըշըյօր ամմա , պօշա չըգայօր .
Օգթապինին գաթլինին , Բէր Լաշէզ վէ Մօնթօրկէօլ սօգաղը վուգուաթլարըյա
միւնասէպէթի օլտուզընը ալնատըր ամմա , գաթլիլ պուլամատը վէ պուլամայաճադ-
տըր . . . մամաֆիհի աթէշ իլէ օյնամագ ճաիգ տէյիլ թապիրինճէ , պիզ պիր ան
էվվէլ մագսատըմըգա նաիլ օլմագլըղըն վէ շուրատան պրագըպ գաշմագլըղըն չա-
րէլէրինէ պագմալըյը :

Լարթիկ . — Սէօլէմէք գօլայ տըր . . . Սիմօնը պուլալը՞ գ մը քի . . .

Վէրտիէ . — Պուլամատը :

Լարթիկ . — Բարիստէ իքէն հալա պուլամատը . թագրիպէն պէշհաֆթա էվ-
վէ սիւտ գըզգարտաշը Օգթապի կէօրմիւշ :

Վէրտիէ . — Բարիստէ պուլունտըղընը խապէր ալալտան պէրու նէ գատար
ըէսմիսանէ վար իսէ քեաֆֆէսինի կէզտիմ տօլաշտըմ . . . Լաքին հիշ պիր մալիւ-
մաթ ալամատըմ :

Լարթիկ . — Պէն տէ տօլաշտըմ ամմա , հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆագ օլամատըմ :

Մօրիս . — Սըրա պէնիմ տիր , պէն տէ պիր քէրրէ Սիմօնը արայըմ . պէն տէ
պուլամագսամ թէաճիւպ պուլնըր . Սիմօնը քէսսամըն պիրի էօրնէք իթթիխադ
իթմիշ , նէ գատար ըէսմ աաթընը վար իսէ տօլաշմալըյըմ . էկէր ըէսմինի շէքէն
ըէսսամ ուսթաթ իսէ , պէնգէթմիշ օլաճադ ձըր . եանըմտա Սիմօնըն ֆօթօղրաֆլա :

ալընմը ըստի օլտուղընտան , կէօրիւրսէմ թանըյաճաղմա չիւպհէ եօգ : Բէսմինի պուլուր իսէմ , բէսսամըն իգամէթկեհհընը անլարմ , վէ բէսսամտան տա Սիմօն հագգընտա մալիւմաթ ալըրմ . . . սիգ տէ պու եօլտա թէչէպպիւս իտին . լաքին հէր ճիհէթլէ իհթիյաթը էլտէն պրագմայըն . թէպտիլը գըյաֆէթ վէ սըֆաթ իթմէքսիզին կիւնտիւզ Բարիստէ կէօրիւնմէյին . զապլթա հէյէթի թագըմըյա արգտմըգա տիւշմիւշ տիր , վէ պիր կիզլի չիրքէթ մէվճուտ օլտուղը թախմին օլունմագտա տըր :

Լարթիկ . — Պու պապտէ Էմէ Ժուպէր սանա սըրր աչմը՞ մը տըր :

Մօրիս . — Խա՛յր . զապլթատաքի մէմուրիյէթինէ տաիր սէօզ սէօյլէմէքտէն գաչընըր . լաքին պիր գաչ սէօզիւնտէն չօգ շէյ անլատըմ վէ թախմին իթտիմ :

Վէրտիէ . — Էմէ Ժուպէր՝ Լարթիկի արայօր . Լարթիկ իսէ էօլմիւշ կիթմիշ տիր :

Մօրիս . — Էմէ Ժուպէր մուղայիրինի իտտաա իտիյօր :

Վէրտիէ . — Լարթիկին նաաչը մուայէնէյէ վազ օլունըպ կիւնլէրճէ պրագըլտը , պի՞մէյօրմըսըն :

Մօրիս . — Պրագըլտը ամմա , Էմէ Ժուպէր մէգքիւր նաաչըն Լարթիկ օլտուղընը թաստիգ իթմէտի :

Վէրտիէ . — Երիմի իւշ սէնէտէ ինսանըն սըֆաթը տէյիչիր . Էմէ Ժուպէր Լարթիկաէն այրըլտըղը գէման մէրգում կէնճ իմիշ , սօնրա երիմի իւշ սէնէ զարֆընտա էլպէթթէ իթթիյարլանմը տըր . վէ պիր տէ էօլտիւքտէն սօնրա ինսան օ տէրէճէ տէյիչիր քի , թանընմասը բէք միւշքիլ օլուր . . .

Մօրիս սիւքիւթ իթտի :

Լարթիկ . — Օ գարընըն հարէքեաթընը կէօզլէյէ՞մէզմիյիզ :

Մօրիս . — Օլմայա քի էօյլէ պիր շէյէ թէսատտի իտէլիմ :

Լարթիկ . — Նի՞չիւն :

Մօրիս . — Շիմտիլիք պէօյիւք պիր թէհլիքէտէ օլմատըղըմըգ հալտէ , էյէր մէրգումէյի կէօզլէմէկէ գալգըլաճագ օլուր իսէք , թէհլիքէյի տալէթ իթմիշ օլուրըզ . . . էկէր թէսատիւֆէն մատամ Բօզիէ իւշիւմիյտէն պիրինին էլինէ տիւշճէք օլուր իսէ , քէնտիսի հէր նէ գատար կիզլէյէճէք օլսա , պէն ելուզիւնտէն իլլէրին նէ մէրքէզտէ օլտուղընը անլարմ , գօրգմայըն . . . պիզ էօյլէ պիրտէն պիրէ եա . . . գայը էլէ վէրմէյիզ . պու պապտէ պանա էմնիյէթ իտէպիլիրսինիզ :

Լարթիկ . — Բէք ալա . . . պու ճիհէթի սանա հէվալէ իտէրիզ . . . վէ սանա կիւվէնիրիզ . . . Շիմտի պաչգա սէօզէ պագալըմ . սէն Մարի Պրէսսօլը օրթատան գալտըրաճաղընը պիլէ վատ իթմիշ իտին . լաքին Արման Տարվիյին սիրասլօրը օլան մէրգումէ գըզ հալա եաչայօր :

Մօրիս . — Էօլմէսինէ չօգ պիր շէյ գալմամը տըր :

Լարթիկ . — Էօյլէ ամմա , պէօյլէ խասթալըզլա հաֆթալար , այլար վէ պէլքի տէ սէնէ սիւրէր . վագթ կէչմէսի պիզլիմ իշիմիզէ ույամազ օլտուղընը սէն տէ պիրսին . . . հէր շէյ պօզուլըր վէ ալթիւսթ օլուր :

Մօրիս . — Նէ՞ եաբալըմ :

Լարթիկ . — Էթթէսինտէն պիր ան էվվէլ պէրի կէլէլիմ :

Մօրիս .— Նէ՞ սուրէթիւ :

Լարթիկ .— Օնու հէք պիւրիքտէ տիւշիւնէիմ :

6

Լարթիկ .— Պէն պիւր վագթ պիրազ հէքիմիք էօյրէնմիշիմ :

Մօրիս .— Օ՛հ , պանա գէհր սէօզիւ իթմէ . չիւնքի գէհր հէր նէ վէճհիւ գուլ-
լանըլսա էսէրինի պրագըր :

Լարթիկ .— Պիւր նէվ գէհր վար քի , հիշ պիւր էսէր պրագմադ :

Մօրիս .— Հա՞նկըսը :

Լարթիկ .— Շիմտի սէօյլէրիմ :

Մօրիս .— Պօշ շէյ . չիւնքի , պէն գէհր տէնիլէն շէյի գուլլանամամ . գուլլա-
նամագ օլսամ , գապահաթըմ մէյտանա չըգար . քէլլէմի թէհիլքէյէ գօյմագտան
իսէ , Արման Տարվիլին միրասընտա օլան հիսսէմտէն վագ կէչմէյի թէրճիհ իտէրիմ
... կէչէն այ կէճէնին պիրինտէ , Գօմարթէն սօգաղընտաքի Օգթավինին էվին-
տէն չըգար իքէն արգամտան պիրիսինին գօվպատըղընը հիսս էյլէտիքտէ , տօղ-
րուսը չօգ գօրգտըմ . վագըա ճէսարէթիմ գօլայ քէսիլմէզ ամմա , պու միսիլիւ
հատիսէ էրտէ ինսանը խարապ իտիպ պիթիրի . սաչլարը պիլէ տէրհալ աղարթըր :

Լարթիկ .— Պէնիմ սէօյլէյէճէյիմ թէրթիպտէ էօյլէ գօրգանագ շէյ օլամազ
... Մարի Պրէսսօլըն խասթալըղը հագգընտա հէքիմին րէյի նէ՞ տիր :

Մօրիս .— Եըլանըն գէհրի գըզըն գանընա գարըլմըշ օլտուղընը պէյան վէ խաս-
թալըղըն չարուգ կէչմէմէսինի պուլնա համլ իտէրէք պօշ պօշուլնա ուղրաշըպ տու-
րույօր ... պէնճէ հէքիմ եանըլըյօր զանն իտէրիմ ... խասթալըղըն ասըլ սէպէպի
նէ օլտուղընը անըյամայօր :

Լարթիկ .— Եա նէ՞ տիր :

Մօրիս .— Մարի Պրէսսօլըն խասթալըղը Ալպէր տը Ժիպրէ հագգընտա օլան
աչգ ու մուհապպէթինտէն նէչէթ իտիյօր :

Լարթիկ .— Մասալ կիպի պիւր շէյ :

Մօրիս .— Մասալ կիպի ամմա սահիհ մասալ :

Լարթիկ .— Ալպէր տը Ժիպրէ Մարիտէն զիյատէ խասթա . . . տէմէք քի մէր-
գուլ իլէ էվլէնէմէզ , պէնճէ օ հէքիմ ահմաղըն պիրի օլմալը . պիզիմ իչիւն տահա
ալա , օնտան տա իթիֆաատէ իտէրիզ :

Մօրիս .— Նա՞սըլ :

Լարթիկ .— Պիւր շէյ վար քի ալէսսէվիյէ մահիր վէ միւճէրրէպ հէքիմէր գա-
պուլ վէ թաստիգ իթմիլէր տիր . պէն իսէ կէօրմէյիւնճէ , նէ՞ թաստիգ իտէ-
րիմ նէ՞ տէ հէրհ , էյէր կէնճ պիր գըղը եըլան ըսըրըպ թէքմիլէն տիւզէլմէյէ-
ճէք օլուր վէ օ գըզ մուսիխարէն էվլէնիպ չօճուգ սահիպի օլուր իսէ , չօ-
ճուգ անասընըն գէհրինի էմէր վէ անասը պիւսպիւլին գուրթուլըր ալէյու հէ-
քիմէր իտտաա իտէրլէր . . . եա պէն եանըլըյօրըմ , վէ եախօտ քի էյէր . հէքիմէ
չու թէտպիրի իսթար իտէճէք օլուր իտէն , գըզըն տէրհալ էվլէնաիրիլմէսինի նա-
սիհաթա գալգըլաճագ տըր . . . պապասը քի գըզընը զիյատէսիլլէ սէվէր , հէքիմին

չու նասիհաթընը տինյէմէկէ հէման միւսարաւթ իտիպ , գըզընա Ալպէրին էօլիւմ տէրէճէսինտէ օլմասը , վէ պէօյլէ օլմասա պիլէ , Ալպէրին պապասընըն մուխալէ-
Փէթի հասէպիյլէ , էլինտէ հազըր պիր գօճա պուլոճնմատըղընտան , հէման գըզը
իլէ էվէնմէքլիյի սանա բէճա իտէճէք . օ հալտէ գարարըմըզըն իճրասընա մէյտանա
տա հիչ պիր միւշքիլաթ գալմազ :

Մօրիս .— Անլաթ պագալըմ նէ՞ թէտպիր գուլլանաճաղըզ :

Լարթիկ .— Տիւղճէ սիւիւմէն վերէճէյիզ :

Մօրիս կիւլէրէք .— Տիւղճէ . նէ՞ գօլայ սէօյլէյօրսըն . զնը տա պուլմալը .
պուլսագ տա ույղուէն տէյիլ :

Լարթիկ .— Մէշուր գաթիլ թրօքմանն եա՞քմատը մը . . . սէն պիրագ քիմ-
եակիրսին տէյու պէլլէմիշ իտիմ :

Մօրիս .— Պէն նէ թրօքմանն գատար քիմեակիր , վէ նէ տէ օնուէ եաքաղը-
նը եարմաղա միւղթէտիր իմ :

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ պէն պիրագ տա իլմը քիմեա իլէ մէշղուլ օլմուշըմ տըր ,
վէ լազըմ օլտուղը հալտէ ոանա իգթիզա իտէն զէհրի եարապիլիրիմ . . . պինսէն
ալէյհ էվէնտիքտէն սօնրա , սանա վերէճէյիմ շիշնի պիր քէրրէ գարընա գզգլա-
թաճագ օլսան քեաֆի տիր . . . պունտա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ , վէ իքի տէֆաքի
մուվաֆֆազըյէթսիզլիյին աճըսընը պիր տէֆատա չըգարըրսըն :

Մօրիս պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիքտէն սօնրա .— Բէք ալա , պէն պու իշէ
տէվամ իտէրիմ :

Լարթիկ .— Լաքին պիր ան էվվէլ պաշլամալը . . . ինկիլթէրրատան պիր մէք-
թուպ տահա ալտըմ . թաճիլ իթմէմիզ թափսիյէ օլունըյօր . . . Միշէլ Պրէմօն իշին
պու գատար թէէսիւիւր իթմէսինին սէպէպինի անլայամայօր , վէ էկէրշի թաճիլ ի-
տիպ պիթիլմէյէճէք օլուր իսէք , իշի զայէթ թէհլիքէլի կէօրիւյօր :

Մօրիս .— Միշէլ Պրէմօն ինկիլթէրրատան պէյէնտիյի կիպի եազըյօր . սիզ նա
սիհաթ էտին քի , պու տէրէճէ սապրսըզ օլմասըն . մէքթուպ տէտինիզ տէ խաթ-
րըմա պիր շէյ կէտիլ . . . պատէզին մէքթուպարընըզա տիգգաթ իտինիզ :

Լարթիկ .— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն :

Մօրիս .— Սիպին իշիւն բօթախանէտէ այրըճա պիր թէֆթիշ հէյէթի թէր-
թիպ օլունապիլիր :

Լարթիկ .— Մուխապէրաթ աշըլամազ , գապիլ տէյիլ :

Մօրիս .— Պիզիմ սըրըրըմըզ կիպի կիզլի պիր շէյին մէյտանա չըգարըմասը հիւ-
քիւմէթճէ մաթլուպ օլուր իսէ , մէքթուպար տա աշըլըր :

Լարթիկ .— Իհթիմալ տըր քի հագգլը օլմասըն :

Մօրիս .— Հագգլը օլտուղըմա շիւպհէ իթմէյին :

Լարթիկ .— Իճապընա պագարըմ :

Մօրիս .— Պէն խապէր վերմիշ օլայըմ . . . արթըզ պէն կիտիյօրըմ :

Լարթիկ .— Տո՛ւր , պիր սէօզիւմ տահա վար :

Մօրիս .— Սէօյլէ :

Լարթիկ .— Գծնթ Իվան նէ՞րէլէրտէ , հիչ կէօրաթիւն մի :

Մօրիս .— Օգթափի էօլէլիտէն պէրու իքի տէֆա պազը տօսթլար իլէ եէմէք-
տէ կէօրտիւմ . . . Կ

Լարթիկ .— Էֆբեթըրը ներելերտէ օլտուղընը սէօլէ՞յօր մը :

Մօրիս .— Ա՛սլա : էյէր գօլ տիւյմէսի վուգուաթը օլմասա , վէ վալիտէմ իլէ մուսահէսլէթինի բասթ կէլէ իշիթմէմիլ՝ օլսա իտիմ , հալա նէ իսմինի վէ նէ տէ Բարիսէ կէլտիյինին սէսլէսլինի պիլէմէյէճէք իտիմ :

Լարթիկ .— Անլաշըլմասը լազըմ կէլէն պիր նօզթա վար . եանի մատամ Բօ-զիէյէ տիւյմէնին թէքինի կէթիրտիյի սըրատա Լարթիկտէն պահս իթտի՞ մի :

Մօրիս .— Եօ՛գ . լաքին էվվէլտէն պահս իթմիլ օլտուղընը , վէ մուսլէնէխա նէտէ կէօրմիւլ օլտուղը նաաշլարտան Լարթիկի թանըմամըլ իտիւկինի պիլիրիմ :

Լարթիկ .— Թանըմամըլ մը՞ . տիմէք քի էվվէլտէն Լարթիկի թանըր իմիլ :

Մօրիս .— Իկթիմալ տըր . . . պէլքի տէ մուհադգադ տըր :

Լարթիկ .— Պու թաֆսիլաթը քիմտէ՞ն ալտըն :

Մօրիս .— Վալիտէմէ թանըշտըղըմըզտան պիր գաշ կիւն սօնրա , վալիտէմէ պազը շէյէր սօրմուլ իտիմ . վէրտիյի ճէվապլարտան անլատըմ . օնուկ իչիւն Մօն-թօրկէօյլ սօգաղընտա էօլտիւրմիլ օլտուղըմ վէ սիլին Լարթիկ օլտուղընը իտտաա իթտիյինիզ շախսըն սահիհէն Նիւսթազ Բէրրիէ օլտուղընա ինանամայօրըմ :

Լարթիկ .— Լարթիկի էօլտիւրմիլ օլտուղընա գանի օլա՞մայօրմըսըն :

Մօրիս .— Հիշ պիր վէճէ իլէ :

Լարթիկ .— Միւնասէպէթսիզ տիր :

Մօրիս .— Նէ՞ ճիհէթլէ :

Լարթիկ .— Սէնի ալտաթմազլա նէ՞ մէնֆաաթըմըզ օլապիլիր :

Մօրիս տէրհալ ճէվապ վէրմէյիպ , տըզգաթլըճա մուխաթըպընըն եիւզիւնէ պազտը , վէ պիր միւտտէթճիք սիւքիւթտէն սօնրա .

— Պէնի տինլէյին . . . իքինիզ տէ պէնի տինլէյին . . . էկէրչի եալան սէօլէյօր իսէնիզ , էկէրչի էօլտիւրտիւյիմ ատամ Լարթիկ տէյիլ իսէ , էկէրչի Լարթիկ սաղ իսէ , վէ էկէրչի կիւնին պիրինտէ մէրգոււմը բասթ կէլիր իսէնիզ , օղլուկըն թարա-ֆընտան քէնտինէ սէօլէյին քի , պէն տիւնեայա կէլմէք իսթէմէմիլիմ ամմա , վա-լիտէմ՝ քէնտինի ալտաթմըլ օլան խաինին եալանլարընա գաբըլարադ , միւսլէզէլ սուրէթտէ պէնի տիւնեայա կէթիրմիլ . տամարլարըմ պապամըն գանը , վէ գալ-պիմ պապամըն մէզմոււմ ախլազըլլա մէմու օլտուղը հալտէ տօղմուշըմ . . . քէնտի կիպի պիր գաթիլ տօղմուշըմ . . . անըմտա վէ եիւրէյիմտէ քէնտինին իլլէմիլ օլ-տուղը խաթալարըն լէքէսինի թաշըմադտայըմ . . . մամաֆիհի պէնիմ գըլմէթիմ քէնտի տէյէրինտէն զիյատէ տիր : Էն խաին ճանիլէր պիլէ իլլէտիքլէրի ճինայէթտէ եինէ պիր նամուս ճիհէթի կէօզէթիլլէր . պապամ իսէ օնու տա կէօզէթմէմիլ . էօլտիւրտիւյիմ շախսըն բէտէրիմ օլտուղընը պանա սէօլէտիյինիզ սըրատա , պէնզի-մին աթտըղընը վէ սարսըլտըղըմը կէօրտիւնիզ , տէյիլ՝ մի . . . պիլքի դանն իթտինիզ քի , գօրգու վէ տէհէթ վէ լէվլի դաթիր էսէրի օլարադ , ազլըմը շաշըրըյօրըմ . . . իպթիտատէ չու հըսսիյաթըմ բէք սամիմի իտի . լաքին մուսլախարէն տիւլիւն-տիււմ , վէ խաթըրմա կէլտի , վէ շիմտի էսէֆ իտիյօրըմ քի , Բիէր Լարթիկ էօլ-մէզտէն էվվէլ քէնտի կիպի ալչադ , խաին , մէլուկն պիր պապամըն օղլու օլտուղը-մը անլամամըլ . վալիտէմի իտամ ճէզասընա հիւքմ իթտիրմէք իսթէտիքտէն սօնրա պէնի մահպէստէ տօղուրթտըրան օ խապիսէ , սաղ իսէ տէ էօլմիւլ իսէ տէ , չա-

նէթօլսուն — տէյիպ, Մօրիս ցուս օլտու : Լարթիկ լի Վարտիէ ք մէրգումըն սէ-
սիննէն վէ հարինտէն վէ Կէօլէյիլինտէն գօրգալա :

Լարթիկ ատէթա տիթրէմէթտէ վէ սզըուգ արզուգ թէրլէմէթտէ իտի :

Մօրիս — Էյի խաթրընըգտա սազլալըն, վէ էկէր բէթերիմ սաղ իսէ իշիթ-
տիթլէրինիդի սիրէր սիրէր թարաֆըմտա քէնտինէ սէօլէյին :

Վէրտիէ — Սէօլէտիթլէրին ունութմադ գապիլ տէյիլ, Լքքին թէքրար իտէ-
րիմ քի, բէտէրին էօլմիւշ յիթմիշ տիր :

Լարթիկ — Հէյհաթ քի էօլմիւշ տիր . էսէֆ օլտուըն . չիւնքի սաղ օլսա իտի
սէնին հալինէ հայրէթտէ գալըր իտի . սէնի կէօրմէքլէ քէնտի սէվապըզըն խաթ-
րընա կէթիթիթ իտի . . . Լքքին պու սէօլլէրի պրագալըմ պա, պաշգա շէյէ պա-
գալըմ :

Մօրիս — Նէ° շէյէ :

Լարթիկ — Պէն զէհրի հազըրլալըմ մը :

Մօրիս — Էվվէթ, պէն իշիթի էօլլէ պիր սըրասընա գօյաճաղըմ քի, ազ վա-
գըթտան սէնին եաբաճաղըն զէհրի գուլլանապիլէյիմ :

Լարթիկ — Աֆէրին :

Շու սըրատա տիսիգ Տօմինիք կէլիպ, եէմէյին հազըր օլտուընըն իշարէթլէ
անլաթտը :

Միւթէպէր թիւճնարըն էհէմմիյէթլի մասլահաթլար իւզէրինէ միւղաքէրէ իթ-
տիթլէրի միսիլմիւ, եէնի եէնի ճինայէթլէրին միւղաքէրաթը իլէ ուղրաշմագտա օ-
լան խապիսլէր, կիտիպ սուֆրանըն պաշընա կէշտիլէր, վէ քէմալըն իթիհա իլէ եէ-
մէկէ պաշլատըլար :

7

ՊԵՇԼԷՐ ՇԻՐՔԵԹԻՆԻՆ իւշ ազասը եէմէթտէ օլտուընլար, պիզ պիրազ տա մա-
տամ Տիւպիէֆին մէթթէպինէ նազըն քէլամ իտէլիմ :

Իքի այ մուղատտէմ Սիմօնըն մէզիւր մէթթէպէ ճամէշույ միւտորի սըֆաթըյ-
լա կիրմիշ օլտուըն խաթրլպըրտա գալմըշ տըր : Մարի Պրէսսօլ իլէ Կապրիէլ Սէր-
վէնին թէսահուպ իթմիշ օլտուգլարը Սիմօնըն իգթխտարընը մէթթէպին նազըրը
մատամ Տիւպիէֆ անլամըշ օլտուընտան, մէրգումէ հազգընտա էմնիլէթը քեամիլէ
հասըլ իտիպ, Սիմօն տալիի շու էմնիյէթի սէլպ իթմէմէր իւզրէ էլինտին կէլէնի
տիրիդ իթմէմէթտէ իտի չ Մէթթէպին ճամէշույ տաիրէսի վէ շակիրալէրին ճամէշույ-
գալըն Սիմօնըն գէմանտա գայէթ մուֆթագամ պիր հալտէ պըլընտըգտան պաշ-
գալըն Սիմօնըն իկիւղալընըն այնսինտէ չ իքի քիչիւտ տալի իգն վէրիմիշ օլտուըն-
տան, մէթթէպէն պէօյիք պիր թէսաթրուֆ վզգըն պուլմըշ իտի : Սիմօն մուղատ-
տան, տէման իճար իթմիշ օլտուըն օտայը պրագըպ, հիւսիք գըյէթի օլմայան էշեա-
սընը մէթթէպին իւշիւնճի գաթընտա արզէլէն նազըր պիր օղայա նազ իթմիշ իտի
Բազար կիտէլէրի, եա Մարի Պրէսսօլը վէ եախօտ Կապրիէլ Սէրվէյի կէօրմէկէ
Վարթիկ Սարվիլին թէրք իթմիշ օլտուըն Սիմօնըն սըհէթ վէ գզգզթը
Վարթիկ Սարվիլին թէրք իթմիշ օլտուըն Սիմօնըն սըհէթ վէ գզգզթը

պէտէնիյնսի եէրինի պուլլալ , խասթալըգտան սօլմուշ օլպն եանագլարը գըղարմա-
ղա պաշլամըշ , վէ եօրղուշըք տուլմագ սըղըն , ճամէշուխանէտէն եաթագ գօղուշ-
լարընա գօլմագտա վէ էրթէսի կիւն բազար օլտուղը ճիհէթլէ , հէր պիր չօնուղըն
ճամէշուշըն եաթաղը իւղէրինէ հազըրլամագտա իտի : Մայէթինտէ պօւլընան իբի
խըզմէթճի պու խուսուստա քէնտիսինէ եարտըմ իթմէքտէ օլուպ , անլէրի թաթլը
տիլ վէ հիւսնիւ թէտպիրլէ իթտաթա մէհպուր իտէր իտի :

Մէրգուճան իբի խըզմէթճի , մէզքիւր մէքթէպտէն չըգմըշ օլան Մարի Պրէս-
սօլըն խասթալըղընտան եաթագ գօղուշընտա պահա իթտիքլէրի սըրատա , Սիմօն
իւսթէ կէլիպ . — Ժիւսթին , գըղըմ , չու իշիմպի պիթիթէլիմ տէ , օօնրա իսթէտի-
յինիզ գատար կէօրիւշէպիլիրսինիզ . . . մատամ կէլիպ իշէրին պիթմէմիշ օլտուղընը
կէօրիւրսէ . . .

Ժիւսթին . — Մարի Պրէսսօլտան վէ խասթալըղընտան պահա իտիյօր իտիք .
պու կիւնլէրտէ հիշ պիր խապէր ալտըն մը :

Սիմօն . — Ալամատըմ , վէ ալամատըղըմ տա էսէֆ իտիյօրըմ . մատամ Տիւ-
պիէֆտէն իզն ալըպ էվինէ կիթմէք իսթէր իտիմ :

Ժիւսթին . — Կիթմէտին մի :

Սիմօն . — Խաշր :

Ժիւսթին . — Նիշիւն :

Սիմօն . — Պիր իբի տէֆա կիթտիմ , մատմաղէլ Մարի գապուլ իտմէգ ճէվա-
պընը ալտըմ . պէօլլէ պիր ճէվապ , մէրգուճէնին ֆէնա հալտէ պուլուշտըղընա պիր
տէլիլ օլտուղընտան , պիր տահա կիթմէկէ գօրգմագտա իտիմ :

Ժիւսթին . — Վալիտէսիյլէ վէ եաթօտ բէտէրիյլէ կէօրիւշտիւն մի :

Սիմօն . — Թաճիլ իթմէք իսթմէտիմ :

Պու սըրատա ալթ գաթտան — մատմաղէլ Սիմօն — տէյու պիր սէս չըգտը :

Սիմօն եաթագ գօղուշընտան չըգըպ , վէ նէրտիւպանըն բարմագլըղընտան ա-
շաղը սարգըլըպ .

— Քի՞մ տիր օ — տէյու սօրտու :

Գաբուճը . — Պէն իմ — տէտի :

Սիմօն . — Նէ՞ իսթէրսին :

Գաբուճը . — Սիզէ պիր մէքթուպ վար , մա՛տմաղէլ :

Սիմօն . — Պանա մէքթուպ մը՛ :

Գաբուճը . — Էվվէթ , գարֆըն իւղէրինտէ իսմինիզ եազըլը տըր . եօգարը կէ-
թիթէճէքտիմ ամմա , եօրղուշըմ :

Սիմօն . — Տո՛ւր , կէլիր ալըրըմ — տէլիպ , սիւրաթլէ իւշիւնճի գաթտան աշաղը
էնտի վէ մէքթուպը ալըպ . — Թէաճճիւպ իտէճէք շէյ . քի՞մ կէօնտէրմիշ օլապիլիր
պու մէքթուպը . . . պիրինճի տէֆա տըր քի պանա մէքթուպ կէլիյօր . օ գատար
ազ ատամ թանըրըմ քի . . . սահիհէն պանա՞ մը տըր :

Գաբուճը . — Քիմէ՞ օլաճագ , պա՛գ :

Ջարֆըն իւղէրինէ պէրվէճըզ զէյր եազըլը իտի :

« Մատմաղէլ Սիմօն ,

« Վիշ-Լէֆ + ռիֆալըրմ Ռիֆիշ Զալըրը Դադա Տիւպիէֆի Զեյնիպի Դադըր
Շիֆ-Դիլի :

ԲԱՐԻՍՍ

— Պու մէքթուպ պանա տըր . շիւպհէ եօգ . . . թէչէքքիւր իտէրիմ — տէրիպ , վէ մէքթուպըն քիմտէն օլտուղընա մէրադա տիւշիւպ , պիր գաչ ալադ չըգտըգտան սօնրա , իլք գաթըն սահանլըղընտա տուրուպ , մէքթուպը աչտը վէ պիր քէրրէ կէօզաէն կէչիրտիքտէն սօնրա , կէօզլէրի հէման եաչ իլէ տօլտու :

— Աւհ , պիշարէ գըզ , պիշարէ գըզ . . . , — տէտի :

Կէլէն մէքթուպ Մարի Պրէսսօլտան իտի : Իշթէ միւնտէրիհաթը .

« Աղի'զիմ Սիմօն ,

« Պիր գաչ տէֆալար պէնիմ ահվալիմտէն մալիւմաթ ալմադա կէլմիշ օլտուղընը « վէ լաքին նէ' պէնի վէ նէ' տէ բէտէրիմի կէօրէմէտիյինի խապէր ալտըմ . . . խոսս « թա իտիմ . . . զիյատէճէ խասթա . . . պու կիւն հէր նէ գատար քէսպը իֆադա- « թա հէնուզ երեզ թուլմամըլ իսէմ տէ , պիրազ էյի իմ . սէնի կէօրմէք արգուսըն- « տայըմ . . . եարըն բազար տըր , տիշարը չըգապիլիսին . էկէր կէլէպիլի իտէն , « պէնի մէսրուր իտէրսին . սէնի սէվալիյիմի պիլիսին : Սէն պաթիյարսըն . . . սէն « խասթալըգտան գուրթուլտըն . . . սըրա պէնիմ իմիշ . . . սէն քէսպը սըհհէթ իթ- « տին ալմա , պէն պէլքի էօլիւրիմ :

« Եարըն կէլիսին , տէյի' մի :

Տօսթըն

ՄԱՐԻ ՊՐԵՍՍՈԼ

Սիմօն աղլայա աղլայա մէքթուպը իքի տէֆա օգուտը :

— Էօլմէք մի' . . . էօլմէքտէն պահս իտիյօր . . . ա'հ , գապիլ տէյիլ . էօմրիւնիւ հէր քէսէ էյիլք իտէրէք կէչիրմէքտէ օլան շու մէլէլի էօլտիւրէճէք օլուր իսէ , ձէ- նապը Հսօգ գուլմ իթմիշ օլուր . էվլէթ , մաթլազա եարըն կիտէրիմ . . . հաթթա « էրքէնճէ կիթմէք իւզրէ իզն իսթէրիմ . . . — տէյու Սիմօն քէնտի քէնտիյէ սէօյլէն- « մէքտէ իքէն , մատամ Տիւպիէֆ եօգարը չըգտը քի , եաթազ գօղուշարընը միւ- « թատը վէճհ իւզրէ մուայէնէ իթմէկէ կիտիյօր իտի . Սիմօնըն աղլատըղընը կէօր- « տիւքտէ . — Նէն վար — տէյու սօրտը :

Սիմօն արթըգ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամադա պաշլայըպ , վէ ճէվապ վերմէկէ թադաթը գալմայըպ , Մարիին մէքթուպընը մատամ Տիւպիէֆէ ուզաթըվէրտի :

Մատամ Տիւպիէֆ մէքթուպը օգուլուպ , կէօզլէրինի սիլտիքտէն սօնրա . — խասթալըգ պէօյլէ տիր . պիշարէ գըզճըղազ քէտէր իտիյօր . . . խասթալըգտան հէր շէյին ֆէնա ճիհէթինի կէօրիւյօր . պուլունտըղը հալ քէնտի կէօզիւնէ զայէթ աղըր կէօրիւնիւյօր . պէնճէ եադընտա քէսպը աֆիյէթ իտէնէյինէ էմին իմ :

Սիմօն . — Ա'հ , մա'տամ , Ալլահ իշիթսին :

8

Մատամ Տիւպիէֆ . — Հիսս էյլէտիյին քէտէր , գալպինին էյլիյինի իսպաթ ի- տէր . մատամազէլ Պրէսսօլը չօգ սէվիյօր օլմալսըն :

Սիմօն . — Ճան ու տիլտէն սէվէրիմ . մատամ քի օնուն սէհապէթի սայէսինտէ պուրայա կէլտիմ , հէր ճիհէթլէ միննէթտարըլըմ . . . օնուն ուղընա էօմրիւմիւ պիլէ ֆէտա իթմէկէ հաղըրըմ :

Տիւպիէֆ . — Սէօյլէտիյին սէօզլէրին ճանտան օլտուղընը պիլիլիմ . ստաազա-

Թընտան ասլա շիւբէն իթմէմ . էլպէթթէն եարըն կիտիպ կէօրմէյն թէսազլուր Բ-
տիօրըն :

Սիմոն. — Էպիսկոպ, մատամ, հաթթ ալիւրազ էրքէնճէ հիթմէմէ միւսաստէ իթ. մէնիգի բէճա իտէճէք իտիմ:

Տրւալիէֆ .— Տիլէտիյին գէման կիթմէկէ մէկգուննըն . եալընըզ կիթմէտէն էզ-
վէլ պիր քէրրէ պանա կէօրլնէսին . . իբի սըրա չէյ եազայըմ տա Մարի Պրէս-
սօլա վէթ :

Սիմօն .— Բէք էյի, մա'տամ. չու հիւսնիւ նիյէթինիզտէն տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ—տէյիպ, իքիսի պէրապէր եօգարը չըգտորյար :

Մատամ Տիւպիէֆին սեփականացնելով Սիւնիքի գաղափարը՝ պարզապէս ընհանրանալով, վէճերի Պրէսսուր կատարելով կէտերուց տեսնելով, պարզապէս Սիւնիքի գաղափարը տարածելով իսկապէս աշխարհը զարգացնելով։ չիւնքի Սիւնիքի տէրութեան թաւադարձը պարզապէս իսկապէս :

Օգթավինին վեֆաթընտան պերու, Գոնթ իվան ղիպատե ճեմյեթ իշինե կի-
րիմէյիպ, մահգա պիր գաչ տեֆա տոսթլարը թարաֆընտան վուգու պուլան տա-
վեթե հապպէլ ինսանիյեթ իճապեթ իթմիշ, վե գուսուր զեմանընը եւալընըզ կեշիր-
մէքտե պուլընմըշ իտի. պազէն Վիգոնթ Դիւյ Տարֆեօյլ իլէ կեօրիւլիը, վե էք-
սէրիա տախի Ալպէք տը Ժպարէյի կեօրմէկէ կիտէր իտի:

Հէման հէր կրէն կրտիպ, իբի իւշ սաաթ խաղթանըն եանընտա՞ վագթընըն ՚է-
չիբրի վէ Աւպերն բէտէրի Բօլ աղ ժիպրէ, Գօնթըն աօսթլուղընաան մէմնուն օ-
լուր . Գօնթըն ուլուվլը ճէկապ սահիպթ պիր ասըղատէ ծթուղընըն Վիւչահէտէ
պիրլէ, հագգընտա իպրազը հիւրմէթ վէ ըրայէթ իտէր վէ զիյաժէսիլէն աօսթլըղա
մէյլ կէօսթէրրի իտի :

Պունտան մաստա Վազթընըն էն պէօյլը գըսմընը³³ ապրիլէ տաիլէսինտէ կէ-
ջիլմէկէ մէճպուր օլտուղընտան, Գօնթ իվանըն օղլու Ալպէրէ սաաղգանէ բէֆա.
գաթ իթմէսինտէն տօյալը դայէթ իւլ դայէ սէվինիր իտի :

Մուգատտէման զիբրի կէջմիշ օլնն թօբնը զապիթի իւէ վիգօնթ կիւ, Տար. ֆէօլ տախի, սրգճա Ալպէրի կէօրմէկէ վէ մէրգումը էյլէնտիրմէկէ կէլիլէր իտիւ:

Գօն/Թ Ի/ան՝ Բօլ տը Ժ/ա/րէ ի/ւէ էօյ/էն Կէմէյ/նի Կէտ/իքաէն սօնրա, Կ/իւն/իւ.
Նին պ/իր գըսմընը տա Ա/լպէր/իւ Կանընտա Կէչ/իմէյ/նի/ի Թէսա/վաւը ի/թ/մի/չ Ժաթի :

Միևսթանթիգ իւէ հէնուգ եւմէք օտաարնտա իրէն .— Տիւէթ քի, Օղթաւդիւնի
գաթլնաէն պէրու պիր այ կէշմիւ օւտուղը հաւտէ, հէնուգ գաթիւտէն պիր էսէր
պուււմաարնըզ, էօյէ՞ մի. Բէր Լաշէզ վէ Մօնթօրկէօյլ ոօգաղը հինայէթլէրիւնի
Ֆալիլի միսիւլիւ Գօմնըթէն ոօգաղընտա վուգու պուլան հինայէթին ճանիսի տէ
էլէ կէջիրիւմէտի կիթտի . . .

Միւս թանձիրք. — Պէտպահ թողում տան 50 լի: Իգթիտարն ըզլը լի զըզը Իգրար
Իթմէկէ ատէթա ութանը յորիմ:

ԳօՆԹ. — ՊՈՆՆԵՆԻՆԻ ԿԵՐԱՎԵՐ ՏՐԱՆՍԱ ՀԻՇՔԻՆԷԹԻՆԻՆ ԲՈՂԻՄԻՏԱՐԷՍԻ ԿԵՐ
ԹԱՐԱՓՈՒՄ ԱԷՄՆՆՈՒ ՍԷՆԱ ՕՐՈՆԵՐՐՈՒ :

Միւս թանկերդ. — Տիկնազըզա բօխտիմիդ Զնայնը մէտնձն սէնս տոր. պազը

մէմուրիարմըզ վար քի , Ֆէվգէլատէ իճրապթտա պուլունմըլար տըր . լաքին զանն իտէրսին քի այնը մէմուրլար շու արալըզ կէօզլէրինի պաղլամըլար տըր :

Գօնթ . — Տիմէք օլուր քի պօշ պօշընա արամագտա օլտուղընըզ խապիւէր , էմսալի կէօրիւմէմիշ պիր մէհարէթէ մալիք օլմալը տըրլար :

Միւսթանթիգ . — Պէլքի . լաքին պէլքի տէ թէսատիւֆ քէնտիլէրինէ եարտըմ իտիյօր . . . հէր տագըզա պիր շէյ պուլտըզ , պիր էսէր կէօրտիւք զանն իտիյօրըզ . . . սօնուէտա պօշա չըգայօրըզ . իբին ունդընը թուլտըզ տէյի սէվիինիյօրըզ , իբ գըրըլու պէլիմիգտէ գալըյօր . ա՛հ , եէմին խտէրիմ քի պազը քէրրէ արթըզ եէէս կէլիյօր :

Գօնթ . — Օգթավիինն գաթլ մատտէսիլէ , տիկէր իքի ճինայէթ պէյնինտէ պիր րապըթա վա՛ր մը տըր էֆքեարընտպընըզ :

Միւսթանթիգ . — Էօյլէ մէմուլ իտէրիմ :

Գօնթ . — Հիշ օլմագտա Օգթավիինն քի՛մ օլտուղընը , նէ՛րէտէ տօղտուղընը . . . քիմին գըզը իտիւկինի անլայապիլտիինի՞գ մի :

Միւսթանթիգ . — Պիր վէճհ իլէ մալիւմաթ ալամատըզ :

Գօնթ . — Էյ , Լարթի՛կ :

Միւսթանթիգ . — Օ տա պուլընամատը . զանն իտէրիմ քի , շու հիքմէթլի իշ իլէ ալէնի սուրէթտէ մէշղուլ օլմագտան վազ կէչիպ , մատամ Բօգիէյի եալընըզ պաշընա պրագմաղա մէճպուր օլանաղըզ քի , վարսըն թէհարրիյաթընա տէվամ իթսին . չիւնքի մէրգուլէյի հիշ պիր վէճհ իլէ շու սէվտատան վազ կէչիրմէք գապիլ տէյիլ :

Գօնթ . — Պու իշ իլէ մէշղուլ օլմագտան վազ կէչմէ՞ք մի , գապի՛լ մի տիր :

Միւսթանթիգ . — Ալէնէ տաքէթտէ մէշղուլ օլմագտան վազ կէչէճէյիլ , տէտիմ : Թահգըզաթը պէրթարաֆ իթմիլիգ կիպի կէօրիւնէրէք , գապահաթլըլարնա անտա-տընը պիր էմնիյէթ բէյտա իթմիշ օլուրըզ . . . արգալարընտպն տիւշէն եօգ գըյա-սըյա , պիրագ սէրպէսթճէ հարէքէթ իտէրէր . պէլքի պիր ինթիյաթսըզ հալտէ պուլունըրլար տա , մատամ Բօգիէ իլէ մայէթինտէքի մէմուրլար տա պիր էսէր էլէ կէչիրիլէր . պէլքի տէ հիլէյի օ տէրէճէլէրէ վարտըրըրըզ քի , կազէթալարտա պի-լէ , բօլիսին մէգըիւր ճանիլէրի էլէ կէչիրէմէյիպ պու խուսուստա մաղլուպ օլտու-ղընը իլան իտէրիլ :

Գօնթ . — Ֆիլհագըզա պու թէտպիր պէնճէ բէք ագըլանէ պիր թէտպիր տիր :

Միւսթանթիգ . — Պու թէտպիր եէնի պիր թէտպիր տէյիլ տիր . լաքին պու թէտպիրլէ տալիմա մուվաֆֆագ օլունմըլ տըր . էն մահիր ճանիլէր պիլէ տուգա-ղա տիւշմիւշէր տիր :

Գօնթ . — Ալլահ վէրսին քի պու յէֆա տա էօյլէ օլսըն :

Միւսթանթիգ պրպղա գալգարագ . — Ամի՛ն . պէն արթըզ կիթմէլիլիմ . մէ-մուրիյէթիմին պաշընտա պուլընմալըյլմ . . . Ալլաի կէօրէճէճմիսինիլ :

Գօնթ . — Էվվէթ . կիւնիպին գըամը աղամընը եանընտա կէչիրէճէթիմի պէօզ վէրմիշ իտիմ :

Միւսթանթիգ . — Ճան ու կէօնիւլտէն թէչէքքիւր իտէրիմ :

Գօնթ . — Թէչէքքիւրէ պիր մահալ կէօրէմէմ . օլլունը գարտալըմ կիպի պէ-վէրիմ :

Միւսթանթիգ .— Հայտէ պերապեր կիտելիմ—տէյիւ , Գօնթը օղլունըն օտաւ
սընա կէօթիւրտիւ :

Ալպէրին սըֆաթը զիյատէնէ տէյիւմիւ . շէօյլէ քի , եանագլարը չուգուրլանմը ,
կէօզլէրինին քէնարը մօրարմըլ օլուպ , նիհայէթ սըֆաթընտան՝ շէքտիյի աճըլարըն
շիտաէթի քէշֆ օլունապիւմէքտէ իտի :

Ալպէր .— Կիտի'յօրմսըն :

Բօլ .— Էվլէթ , օղլում . լաքին նիյէթիմ էրքէնէն կէլմէք տիր . . . «էն տէ եւ-
լընըզ գալմայաճագսըն . տօսթուճըզ Գօնթ իվանը եանընա պրագըլյօրլմ :

Ալպէր .— Պիլիրիմ . . . պուրատա գալմաղը սէօզ վէրմիւ իտի :

Ալպէր Գօնթ Գուրապիէֆ իլէ եալընըզ գալըր գալմաղ .

— Ազի'զ Գօնթ , բէտէրիմին էօնիւնտէ իշիթմէք իսթէմէտիյի պիր իօմի վէրմէք
իսթէմէտիմ . լաքին սէնտէն տէ կիզլէմէկէ հիւ պիր սէպէպիմ եօգ տըր . . .

Գօնթ .— Սէօյլէ՛ , նէ՞ տիր անլամագ իսթէտիյին :

Ալպէր .— Աճապա պու կիւն Մ . Պրէսսօլ հալիմտէն խապէր ալմաղա կէլմի՞
մի , օնու անլամագ իսթէրիմ :

Գօնթ .— Պու պապտէ բէտէրին հիւ պիր շէյ սէօյլէմէմիւլ օլտուղը ճիհէթլէ ,
սիւվալինին ճէվապընը վէրէմէյէճէյիմ . լաքին չօգտան պէրու կէլմիլիմ տիր , վէ
էկէր Լիւտօվիգին էվինտէն պիրիսի կէլմիւլ օլտա իտի մալիւմաթլմ օլուր իտի :

Ալպէր պիր ահ իթտիքտէն սօնրա .— Պու կիւն տէ կէլէն օլմամըլ . թամ սէ՞
քիզ կիւն օլտու քի կէլէն եօգ . պէնի ունութըյօրլար . . . ունութըյօրլար . պէլքի
էօլմիւլիմ տէյու տուրույօրլար :

Գօնթ .— Սէնի ունութմայաճագլարընա էմին իմ :

Ալպէր .— Էօյլէ իսէ նի՞շիւն կէլէն եօգ , նի՞շիւն պիրիսինի կէօնտէրմէյօրլար :

Գօնթ .— Մ . Պրէսսօլ խուսուսի իշլէրիլէ մէշղուլ օլմալը . գըզը , պիլիրսին քի
քէյֆսիզ տիր , օնուն իշիւն կէլէմէզ :

Ալպէր .— Ա՛հ , Մարի . . . պէնիմ կիպի օ տա խասթա . պէն տէ Մարիտէն
պահս իթմէք իսթէր իտիմ . . . աճապա պիր աղ էյի՞ մի տիր , պիլի՞րմիսին :

Գօնթ .— Թէհլիքէտէն գուրթուլմըլ տըր տէտիլէր , լաքին կէօրիւնիւր քի տա-
հա չօգ զայիֆ տիր :

Ալպէր .— Պիր գաշ սաթըրըզ օլտուն պիր մէքթուպ եազապիլիրտի :

Գօնթ .— Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսին :

Ալպէր .— Նի՞շիւն զանն իթմէյիմ :

Գօնթ .— Կէնճ պիր գըզըն , կէնճ պիր ատամա մէքթուպ եազմասը միւնա-
սիպ պիր շէյ տէյիլ :

Ալպէր .— Եազմաղը կէնճ ատամ էօլէճէք տէրէճէտէ պուլունըր իսէ , արթըզ
միւնասէպէթ գալմաղ . . . էլիւէվմ նիշէ նիշէ սէքսէնիլք իխթիյարլարտան զիյատէ
մէզարա եագլաշմըլմ . տիմէք օլուր քի պէն տէ իխթիյարլմ , վէ իխթիյարլարըն
հայիզ օլտըզլարը իմթիյազլարա պէն տէ միւսթահագգըմ :

Գօնթ .— Ալպէր , պէօյլէ սէօզլէր սէօյլէմէ , հէմ էյի տէյիլ հէմ տէ սահիհ
տէյիլ . . . շիմտիքի հալին էվվէլքինտէն էյի տիր , վէ կիւնտէն կիւնտէն էյիլէն-
մէքտէ տիր . սէպէպսիզ վէ ասըլաըզ եէրտէ պու սէօզլէրի սէօյլէյիպ տէ նի՞շիւն
պանա տա քէտէր վէրիյօրսըն :

Ալպէր՝ էլինի Գօնթ Իվանա ուզաթարագ .— Աֆվ էթ , Մարկի չօգ սէվէրիմ . . Մարի խաթրումա կէլտիքէ (հէր տագիգա խաթրումա տըր) օնը զայա իտէճէյիմ ասէյու գօրգտուգճա , պաշմտա ազլ գալմայօր . . . պիր տահա մէրգումէյի կէօր-մէյէճէյիմ զանն իտիյօրում , —տէյիպ աճը աճը աղլամաղա պաշլատը :

9

Գօնթ .— Սէն օ գըղճըղազը սէվիյօրսըն , օ տա սէնի սէվիյօր . . . գատէր շու-արալըգ սիզի եէքտիկէրինիգտէն այըրըյօր , ամաա պիր կիւն գատէր տէ օսանա-ճագ տըր :

Ալպէր .— Բէտէրիմ պու խուսուսա տաիր սանա պիր շէյ անօյլէտի՞ մի , իւմիտ իտէպիլի՞րմի իմ :

Գօնթ .— Բէտէրին սէնի օ տէրէճէ չօգ սէվէր քի , սէնին սաատէթը հալինի թէէմին իթմէք իսթէտիյինէ չիւպէն եօգ տըր :

Ալպէր .— Բէտէրիմին մատամ Պրէսու հագգընսաքի զարագ վէ նէֆսանիյէթի պէնիմ հագգըմտա օլան մուհապպէթինէ միւսապի վէ միւվազին տիր :

Գօնթ .— Էն շէտիտ զարագ վէ նէֆսանիյէթլէր պիլէ , քէսքին աթէշ միսալի էր էա կէճ սէօնէրլէր պիթէրլէր :

Ալպէր .— Ա՛հ , էյէր շու սէօյլէտիյինիզէ էմին օլապիլսէմ , հայաթումա նէ տէ-րէճէ իթինա իտէճէյիմի պէն պիլիրիմ . Մարի իչիւն եաշամագ կիպի , ալէմտէ մու-ճիպը սաատէթ շէյ օլապիլի՞ր մի . սահիհէն տօսթըմ ըմըսըն , ազիզ գօնթ :

Գօնթ .— Հէմ տէ սատըգ տօսթըն :

Ալպէր .— Պանա պիր խըզմէթ իթմէք իսթէ՞րմիսին :

Գօնթ .— Շիւպհէ՞ մի վար , հաղըր վէ ամատէ իմ . . . լաքին ըէճա իտէրիմ , ագ լաղըրտը էթ , խուսուսիլէ քէնտինի իւզէճէք լագըրտըլար իթմէ . . . պիր ան էվվէլ քէսպը աֆիյէթ իթմէք , իսթիրահաթը թամմէտէ պուլունմագլըղընա մէնութ վէ միւթէվագղըՓ տըր :

Ալպէր .— Շիւտիթի սէօյլէյէճէյիմ սէօգիւն պանա հիչ պիր քէտէրի օլամագ . . . հաթիա մուղայիրի . . .

Գօնթ .— Տիւլէյօրում , սէօյլէ :

Ալպէր .— Կապրիէլ Սէրվէյի թանըրսըն :

Գօնթ .— Մէշուր պիր րէսսամ տէյի՞լ մի , հէմ թանըրում , հէմ տէ սէնաս-թընա հայրան օլուրում :

Ալպէր .— Պէնիմ տօսթըմ տըր , վէ խասթա օլմագտան էվվէլ հէր կիւն կիտէր մէրգումըն խանէօինտէ ընամ էօյրէնիր իտիմ :

Գօնթ .— Պիլիրիմ :

Ալպէր .— Մարինին րէսմինի եարմաղա պաշլամըշ ըտը , հէր նէ գատար ընս-ժը մէգըիւրը չիմտիէ գատար պիթիրմէմիշ օլտուղը տէրքեար իսէ տէ , տէրէճէի նիհայէտէ Մարիյէ պէնգեր . . . կիտիպ պիր քէրրէ կէօրի՞ւրմիսին :

Գօնթ կիւլէրէք .— Բէսմի՞ մի :

Ալպէր .— Խա՛յր , ընսսամը :

Պօնթ .— Արդու իտիօր իսէն , մէմնունէն :

Ալպէր .— Ա՛հ , բէճա իտէրիմ . պէնի տէրէճէի նիհայէտէ մէմնուն իտէրսին :

Պօնթ .— Բէք ալա . կիտէր իսէմ նէ սէօյլէյիմ :

Ալպէր .— Օ բէսմտէն պէնիմ իչիւն պիր մինիաթուրա եաքսըն . կապրիէլ Սէրվէնին պէնի սէվտիյինի պիլտիյիմտէն , շու բէճամը բէտտ իթմէյէճէյինէ էմին իմ : Մէշղուլիյէթի բէք չօգ օլմալը տըր քի , խալլը վագթտան պէրու պէնի կէօր . մէկէ տէ կէլմէմիշ . Մարինին թաթլը սըֆաթընըն տաիմա կէօգիւմին էօնիւնտէ պուլընմասընտան նէ տէրէճէ մէմնուն օլաճաղըմը կապրիէլ պիլիր :

Շու սէօզլէրի սէօյլէտիլի սըրատա , գալպինի հէյէճան գաթլայըպ , կէօզլէրին . տէն եաշլար ագմաղա վէ կէօյսիւ գալգըպ օթուրմաղա պաշլատը :

Պօնթ .— Էթմէ , Ալպէր , էթմէ . գալպինի բահաթ թուլթ պու խէլէճանըն սէնին իչիւն զարարը օլուր ֆաիտէսի օլմազ . պէն տէրհալ Մ . Սէրվէյէ կիտէրիմ վէ իսթէտիյինի եաքտըրմաղա մուվաֆֆազ օլուրըմ . լաքին օ շարթ իլէ քի շու կէօգ եաշլարընըն սօնունը կէթիւրէսին . չիւնքի հէմ սանա զարարը տօգուընլօր Վէ հէմ տէ պէնի տիւշարը քէտէր իտիօր :

Ալպէր .— Պիր տահա աղլամայաճաղըմը , պիր տահա կէօզ եաշլ տէօքմէյէճէյիմի սանա վատ իտէրիմ : Սէնտէն կէօրմէքտէ օլաուղըմ էյիլիյի ունուլթմայաճաղըմ , պին թէշէքքիւր իտէրիմ :

Իվան Սմօլիօֆ , սէօզիւնին իճրասը գըմընտա տէրհալ տիւշարըպ չըգըպ , վապէն սօգաղընտա կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինէ կիթտի :

Կապրիէլ Սէրվէ էվինտէ տէյիլ իտի . անճագ բէսսամըն խըզմէթքեարը Մ . Սէրվէնին ի զըմնընտա տիւշարը չըգմըլ օլտուղընը վէ կէճ վագթ կէլէճէյինի , վէ էր . թէսի կիւնիւ կէլինտիյի հալտէ կէօրիւշէպիլէճէյինի պէյան իթտի :

Պօնթ .— Եարըն կէլիրիմ . բէճա իտէրիմ քի կէլիլ օլտուղըմը Մ . Սէրվէյէ մալիւմաթ վէրէսինիզ — տէյիպ , գարթընը խըզմէթքեարա թէսիմ իթտի :

Մօրիս՝ շէրիքլէրինին նասիհաթը մուճիպիւնճէ վագթ զայալ իթմէքսիլին պիր ան էվվէլ էվլէնմէքիյէ գարար վէրտի . ճինայէթ , թէհլիքէ , գօրգու վէ ըզտըրապ իչինտէ կէչիւրմէքտէ օլտուղը էօմրտէն տէրէճէի նիհայէտէ նէֆրէթ իթմէքտէ իտի :

Պիր ան էվվէլ մագսատընա նաիլ օլմագ , Արման Տարվիլին միրասընտան հիսս սէսինէ տիւշէնի ալմագ , վէ բահաթճա էօմր կէչիւրմէք արզուսընտա իտի :

Մօրիս .— Միրաս Թագսիմ օլունտըղը կիպի , բահիպ Մէրիս իլէ գաթման վան Պրէօք ճէհէնէմին պուճաղընա գատար կիտէրլէր վէ օ հալտէ Բարիս բօլիսինին թէհլարթիյաթընըն արգասը քէսիլիր . թէհարթիյաթա տէվամ օլունտըգճա , կիւնին պիրինտէ իլին մէյտանա չըգաճաղընա չիւղհէ եօգ տըր . լաքին թահգըգաթ մէյտանտան գալգար իսէ , թէհլիքէ գալմազ . զիհնճէ վէ գալպճէ բահաթը թամմէ հասըլ օլուր , լէվլի դամիր պիթէր , վէ բարալար գալըր — կիպի ֆիթուրսըգճա խաշաղաթ իլէ ուղրաշըր իտի :

Սիւրէն սօգաղընտան չըգըպ , Լիւտօֆիգ Պրէսսօլին էվինէ կիթտի . թամՏօգէթօր Տիւֆրէնին խասթայը կէօրմէկէ կէլէճէյի վագթ իտի :

Մատամ Պրէսսօլ գապուլ իտէր մի — տէյու խըզմէթքեարա սօրտըգտա .

Խըզմէթեար .— Մօսիէօ վէ մատամ Պրէսսօլ նօթէր իւէ պէրապէր օտաւտա տըրլար . նօթէր իչ իչիւն կէլմիշ տիր . նօթէր կիթմէտիքնէ քիմսէյի գապուլ իտէմէյէճէքլէրինի պէյան իթմիշլէր տիր . լաքին սիզ էվտէն սայըլըրսընըզ . պիրազ քիւս չիւք օտատա պէլէր իսէնիզ . . .

Մօրիս .— Էվվէթ , պէլէրիմ : Մատմազէլ Մարի պու կիւն նա՞սըլ տըր :

Խըզմէթեար .— Տաիմա պիր սուտա , զաիֆ , զաիֆ :

Մօրիս .— Տօգթօր Տիւֆրէն կէլտի՞ մի :

Խըզմէթեար .— Տահա կէլմէտի :

Պու արալըզ գարու վուրըլտըգտա , Խըզմէթեար .— Թա քէնտիսի , իշթէ Տօգթօր կէլտի—տէտի :

Մօրիս հէքիմէ տօղրու իւրիւնտիքտէ , հէքիմ՝ մէրգուճա էլինի ուզաթըպ .— Պօնժո՛ւր մօսիէօ վասսէօր . սէն պէնտէն էվվէլ կէլմիշին , նէ՞ խապէր պագալըմ :

Մօրիս .— Պիլմէյօրըմ , Տօ՛գթօր . պէն տէ շիմտի կէլտիմ . Խըզմէթեարա սօրտուճ իսէ , խասթանըն հալինտէ թէպտիլաթ օլմատըղըն իֆատէ էյլէտի :

Հէքիմ .— Թէպտիլաթ հօ՞գ մը իմիշ . . . պէնիմ թէնսիհաթըմը պիր ան էվվէլ ինրա իթմէլլէր իսէ , հիտտէթէնէճէյիմ . . . մօսիէօ Պրէսսօլ նէ՞րէտէ :

Խըզմէթեար Մօրիսէ վէրմիշ օլտուղը ճէվապը հէքիմէ տախի վէրտի :

Հէքիմ .— Բէք ալա , պիրագտան կէօրիւրիմ . . . մատմազէլ Մարի աշաղը էնտի՞ մի :

Խըզմէթեար .— Նէ՞ միւնասէպէթ , օտասընտա տըր :

Հէքիմ .— Պէօյլէ պիր իւք սահար հավասընտա օտասընտա՞ մը , պէօյլէ թէմիզ հավայը թէնէֆֆիւս վէ կիւնէշտէն իսթիֆատէ իտէճէք եէրտէ , օտատա գաբանըպ տուրմանըն նէ՞ մանաուը վար . պէն օնա տաիմա էյլէնէ վէ թէպէտտիլաթ լիւղուճընը իխթար իթմիշ իքէն , նալընըզ պաշընա գասալէթլէրինի նի՛շիւն ալմըշ օթուրմըշ . էկէր շու հալլէրէ պիր ան էվվէլ պիր նէթիճէ վէրիլմէյէճէք օլուր իսէ , պէն քէֆը եէտ իտէրիմ . վարսընլար սաշգա պիր հէքիմ պուսընլար :

Մօրիս .— Հէման մատմազէլին եանընա կիթմէ՞ք էֆքեարընտամընըզ , Տօ՛գթօր :

Հէքիմ .— Խա՛յր , էվվէլա Մ . Պրէսսօլը կէօրմէլիլիմ . պէլէյէճէյիմ :

Մօրիս .— Պէրապէր պէլլէրիզ . գապիլ իսէ սիզին իւէ պիր միւտտէթճիք գօնուշմագ իսթէրիմ :

Հէքիմ .— Բէք ալա . պուլուրըն սէօյլէյին :

Մօրիս .— Մատմազէլ Մարիտէն պահս իթմէք իսթէրիմ :

Հէքիմ .— Հա՛ , հա՛ . աճապա մէրգուճէնին իատէի սըհհէթ իթմէսինէ պիր չարէնիզ վա՞ր մը տըր :

Մօրիս .— Պէլլէի :

Հէքիմ .— Աճապա սիզ տէ հէքիմ մի սինիզ , իմը թըպպ էօյրէնմիշմիսինիզ :

Մօրիս .— Մէրագ իթտիմ , պիրագ օգուտըմ :

Հէքիմ .— Պէն տէ սէօյլէտիլինիզէ մէրագտա գալտըմ :

Մօրիս .— Մէրագընըզ տէֆ իթմէկէ հաղըրմ : Էվվէլ էմրտէ շուրասընը պա՛նա սէօյլէյին քի , մատմազէլ Պրէսսօլըն խասթալըղընը եղանըն ըսրմասընա՞ մը համլ իտիօրսընըզ :

Հէքիմ .— Զիյատէսիլէ օնա համլ իտէրիմ :

Մօրիս .— Զիյատէսիլէ տէյօրսընըդ . տիմէք քի պաչգա պիր սէպէպ տահա՞ մը վար :

Հէքիմ .— Պիր սէպէպ տահա վար . վէ զանն իտէրիմ քի սիդ տէ օ սէպէպին հանկըսը օլտուղընը պիլիրսինիդ :

Մօրիս .— Աճապա մատմաղէլ Պրէսսօլըն չօճուգճա Ալպէր տը Ժիպրէ հագ . գընտա օլան մուհապպէթինի՞ մի անլաթմադ իսթէյօրսընըդ :

Հէքիմ .— Շիւպհէսիդ :

Մօրիս .— Լաքին օ մուհապպէթին էհէմմիյէթի եօգ :

Հէքիմ .— Մէմուլ իթաիյինիդտէն զիյատէ էհէմմիյէթի վար . իսթէր չօճուգճա օլսուռն լսթէր ճիտտի օլսուռն . մուհապպէթ մատմաղէլ Մարիյի մանէն մուգտարըպ իտիյօր , վէ ըզտըրապը մանէվի իսէ , գաիֆ պիր վիւճուտէ զիյատէսիլէ թէէսիր իտէսիլիր :

Մօրիս .— Էյ պուռնըն իլա՞նը :

Հէքիմ .— Իլանը իքի տիր . պիրինճիսի զիհնինի տաղըթաճագ շէյ օլմալը . ի քինճիսի տահա թէէսիրլի տիր . . . եանի պաչգա պիրիսինի սէվմէլի :

Մօրիս .— Բէք ալա . իլէրիտէ պու խուսուստան պահս իտէրիդ . . . շիմտիլիք շու երլանըն ըսըրմասընտան հուսուլէ կէլէն մարագտան պահս իտէլիմ . . . տիմէք օլուր քի , հէր նէ գատար Ալպէր տը Ժիպրէ տէրհալ եարայը էմմիլ իսէ տէ , զէհնին պիր գըսմը գանա թէէսիր իթմի՞ մի տիր :

Հէքիմ .— Էվվէթ . էօլիւմ թէհիլքէսինէ տիւլիւրէճէք գատար թէէսիր իթմէմիլ իսէ տէ , խաթալըղը ուզաթաճագ տէրէճտէ թէէսիր իթմիլ տիր քի , հէր նէ գատար պանա չօգ պիր թէլալ վէրմէյօր իսէ տէ , եինէ զիհնիմի մէշղուլ իտիյօր :

Մօրիս .— Ամէրիգա հէքիմլէրի , երլանըն զէհրինտէն հասըլ օլան մարաղարը Էվրօրա հէքիմլէրինտէն գօլայ տիւզէլթիյօրլար . աճապա օնլարըն թէէլիֆաթը միւթալաակիւզարընը օլմո՞ւլ մը տըր :

Հէքիմ .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Ճօն Պրաուռնըն օ պապտէքի մէշհուր թէէլիֆինի օգուճը՞լըսընը :

Հէքիմ .— Պու սապահ , հաթթա քէմալը խահիլլէ միւթալաա իթտիմ . լաքին պու սիւվալլէրտէն ասըլ մագսատընըդ նէ՞ օլտուղընը անլայամայօրըմ :

10

Մօրիս հէքիմին սիւվալինէ ճէվապ վէրմէյիպ .

— Ճօն Պրաուռնըն կէօսթէրտիյի թէտպիրլէր իջինտէ , պաչլընա պիր թէտպիր նազարը տըգգաթընըղ ճէլպ իթմէտի մի :

Հէքիմ .— Իթտի :

Մօրիս .— Հանկըսը :

Հէքիմ .— Երլանըն ըսըրմըլ օլուպ , զէհրին պիր գըսմընըն գանընա թէէսիր իթմիլ օլան գըզըն էվլէնաիլիլմէսի խուսուսը :

Մօրիս .— Ի՞նչ է թամ չու թէտպիր հագգընտա նազարը տըգգաթընըը ճէլպ իթմէք իսթէր իտիմ . պու թէտպիր սիգէ տէ միւէսսիր կէօրիւնի՞ւյօր մը :

Հէքիմ .— Մատամ քի տէյիլ եալընըզ Ամէրիգալը միւէլլիֆին , հաթթա Տրանս սըզ աթըպպաթի հագիգէսինին բէյի տէ պու մէրքէզտէ տիր , թէտպիրը մէգքիւր միւէսսիր տիր զանն իտիյօրըմ :

Մօրիս .— Հիչ պու խուսուստան Մ . Պրէսսօլա պահա իթտինի՞զ մի :

Հէքիմ .— Իթմէտիմ :

Մօրիս .— Նի՞չիւն իթմէտինիգ :

Հէքիմ .— Գապիլը իճրա օլմայան պիր չէյտէն նի՞չիւն պահա իթմէլի :

Մօրիս .— Գապիլը իճրա օլմայան մը , նէ՞ վէճհ իլէ :

Հէքիմ .— Կէօրիւնիւր քի մատմազէլ Պրէսսօլ ֆէվգէլատէ . Ալպէր տը Թիպրէյէ մալ տիր . պու տա մէրգուլըն Մարիյէ պիր ճէսարէթը նատիտէ իլէ իպրաղը հա- միյէթ իթմէսինտէն նէլէթ իթմիլ տիր . . . էլհալէթու հազիհի Ալպէր տը Թիպրէ խասթա տըր , աղըրճա խասթա . հաթթա թէտապիսիլէ ուղըաշան հէքիմին սէօ- ղիւնէ նազարէն , քէսալը աֆիյէթ իթմէսի տէ շիւպհէլի տիր . պինաէն ալէյհ , Մա- րիյէ պիր զէվճ իչիւն Ալպէր տը Թիպրէտէն իւմիտ իթմէք մատտէթէն գապիլ տէ- յիլ տիր . վէ բէտէրինին իպրամընա , վէ տիւշար օլտուղը խասթալըղա զալէպէ իթ- մէք արգուսընա մէպնի , Մարինին տիկէր պիրիսիլէ էվլէնմէկէ բազը օլաճաղը ֆարգ օլունսա պիլէ , չու պուլունտըղը զաիֆ վէ թագաթսըզ հալտէ Մարիյի քէնտիսինէ զէվլէ մագամընտա ալմաղա բազը օլապիլէճէք քիմսէյի նէ՞րէտէն պուլմալը :

Մօրիս .— Օ տէտիյին քիմսէ մէվճուտ տըր , հազըր տըր . էմին օլ :

Հէքիմ .— Նէ՞ գատար խահիլլէ սէօյլէյօրսըն . օլմայա քի . . .

Մօրիս .— Էվվէթ , պէն մատմազէլ Պրէսսօլը խայլը վագթտան պէրու սէվէ- րիմ . . ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ , վէ շիմտիյէ գատար աչգ ու մուհապպէթի- մի կիլլէտիմ վէ բէտէրինէ իգըրար իթմէտիմ իսէ , մէրգուլմէնին պաչգասընը սէվ- տիյինի պիլտիյիմ իչիւն տիր . . . պու պաչգասը իսէ թէհլիքէլի խասթա տըր . վէ նասըլ քի շիմտի սիգ տէ սէօյլէտինիգ , իատէի սըհհէթ իթմէսի տէ մէշքիւր տիր . Արա՛ւ չուհիտ տիր քի , էկէր Ալպէր տը Թիպրէ սաղ վէ սէլիմ օլուպ տա , Մարի Բէ էվլէնմէքէ հալտէ պուլընսա իտի , եինէ սիւքիւթ իտէճէքտիմ . . . աչգ ու մու- հապպէթիմին սըրըրընը գալպիմտէ սագլայաճագ իտիմ , նասըլ քի պու կիւնէ գա- տար սագլատըմ իսէ . . . Ալպէր տը Թիպրէ էօլիւմ եաթաղընտա տըր . . . պէն իսէ հէնուզ թէքէլլիւմ իտիյօրըմ . էն պէօյիւք արգուլմ Մարի Պրէսսօլ իլէ էվլէնիպ , մէրգուլմէյի տիւշար օլտուղը ըգտըրապտան գուրթարմագ տըր :

Հէքիմ .— Շու սէօյլէրի իչիթտիյիմէ մէմնուն օլտուլմ . ալիճէնապ պիր գալպէ մալիք իմիշսինիգ . վէրինիգ էլինիգի . շիմտիյէ գատար չու նազիք մէսէլէտէն տօլայը Մ . Պրէսսօլա պիր սէօզ աչմամըլ իտիմ ամմա , շիմտէն սօնրա ալնըմ աչըգ աչա- պիլիւրիմ :

Մօրիս .— Պէնիմ հուգուրըմտա՞ մը աչաճագսընըզ :

Հէքիմ .— Խա՛յր . սիգին հուգուրընըղտա սէօզ աչմագ չօլրազըղգ օլուր . իմ վէրմէքսիգին սատագաթընտանպահս իթտիքտէն սօնրա իսմինի վէրմէք խայլը օլուր . էկէր պիր կէօնա թէրէտտիւտի օլսա պիլէ էօնիւ ալընըր :

Շու սրբատա Լիւտովիզ իւէ գարըսը Վալանթին իշերի կիրտիքէրինտէն , հէ-
քիմ իւէ Մօրիս սէօղիւ քէսմէկէ մէնսուր օլտըլար :

Լիւտովիզ .— Աֆվ իտինիզ , սիզի պէքիւթտիք . պիրազ իշիմիզ վար իտի :

Հէքիմ .— Մ. Վասսէօր իւէ գօնուշարգ վէ վագթըն կէշտիյինի տույմատըմ ,
իսթէր իսէնիզ խասթամըզըն եանընա չըգալըմ :

Մօրիս .— Մատմաղէլ Մարինին աշվարինտէն պիր ա՛ն էվվէլ խապէր ալմագ
իւզրէ պէնտէնիզ տէ պէրապէր կէլէպիլի՛րմիյիմ :

Վալանթին .— Հա՛յ , հա՛յ . Մարի իքի սաաթտան պէրու գալգմըշ տըր :

Ճիւմէսի պէրապէր Մարինին օտասընա չըգտըլար . պիշարէ գըզընդագ , պէ-
յազ շալտան ուզուն պիր կէճէլիք կէօմլէյի կիյինմիշ վէ գանաքէնին պիրի իւզէքիինէ
ուզանմըշ , բէնկի մէրմէր կիպի պէյաղլանմըշ , ֆէվգէլատէ զաիֆլէնմիշ , վէ պալը-
նը ասմըշ իտի . պագընընտան ֆիքրինտէ պիր չօգ քէտէրնաք շէյլէր ճէվէլան իթ-
մէքտէ օլտուղը անաղըմագտա իտի :

Հէքիմին կիրտիյինի կէօրտիւքտէ , գան գալմամըշ օլան տուտագլարըյլա թէ-
պէսսիւմ իտիպ , էլինի ուզաթտը :

Հէքիմ .— Նա՛սըլսըն գըզըմ :

Մարի .— Տիւնքի , էվվէլքի կիւնքի կիպի . ապա էյի օլմայաճաղըմ գանն ի-
տիյօրըմ :

Հէքիմ .— Պագալըմ—տէյիպ , եսթաղըն եանընա օթուրտը . նապղընա պագ-
տը . չարուզ վէ զայրը մունթաղամ սուրէթտէ տթմագտա իտի .— Եիւզիւմէ պագ :

Մարի հէքիմին եիւզիւնէ պագտը . հէքիմ զայլէթ տըգգաթլա խասթանըն հէօղ-
լէրինի թէտգըզ էյլէտիքտէ , գաշլարընը չաթտը . հէքիմին գաշլարընը չաթմասը
էյի պիր էմարէ օլմատըղընտան , Լիւտովիզ իւէ Մօրիս ֆարգընա վարտըլար :

Հէքիմ .— Պու սապահ իւճընը ալտը՛ն մը :

Մարի .— Էվվէթ , թամ վագթընտա :

Հէքիմ .— Էյ սօնրա նէ՞ եարտըն :

Մարի .— Օգուճագ իսթէտիմ , լաքին չարուզ եօրուտըմ :

Հէքիմ .— Եօրուտըն իսէ . . .

Մարի .— Քիթապը պրագտըմ , տիւշիւնմէկէ պաշլատըմ :

Հէքիմ .— Հա՛ , իշթէ օ եասագ :

Մարի .— Տիւշիւնմէք եասա՞գ մը :

Հէքիմ .— Քէնտի քէնտին իւէ կէօրիւլմէկէ , վէ նէթիճէսիզ խայապաթլա ուղ-
րաշմաղա իզնիմ եօգ :

Մարի .— Օգուճագտան եօրգունըզ հիսս իտիյօր իսէմ , նէ՞ եարայըմ :

Հէքիմ .— Պէն սանա օգու տէմէտիմ , հարէքէթլէ զիհնինի տաղըթմալըպըն
. . . հարէքէթ իթմէլիսին , տիւարը չըգմալըսըն . . .

Մարի .— Տիւարը՞ մը չըգմագ . պէնիմ կիպի զաիֆ վէ գուվվէթսիզ . . .

Հէքիմ .— Հարէքէթ իւէ զաաֆա գարը ուղրաշմալը քի զալէպէ օլունապիլսին՝
պու խուսուսը այրըճա բէտէրինէ տէ թավալիյէ իթմիշ ֆտիմ :

Մարի .— Բէտէրիմ արապա իւէ պէնի Պուլօնեը գօրուսընա կէօթիւրմէք ֆաթէ-
տի . հաթթա չօգ ըսրար տա իթտի . . . լաքին պէն կիթմէք իսթէմէտիմ :

Հէքիմ .— Նի՛շիւն :

Մարի.— Պէն տէ պիլմէմ. օտամտա եալընըզ պաշմա օթուրմազ իսթէյօրըմ.
սէպէպի պուռնաան իպարէթ :

Հէքիւմ .— Թաւմամ . եալընըզ գալսալըն քի , պիր թագըմ քէտէրնաք տիւշիւն-
նէլէրէ տալսալըն . . . տօղրուսը կիւզէլ թէրթիպ : Լաքին պէնիւմ միւրատմ սէնի
տիւզէլթմէք տիր . սէնաաթըմ տա պու տըր . պինապէրին , սէն քէնտի արզուէնը պիր
թարաֆա պրագըպ , պէնի տինլէմէլիսին . . . սանա կէնիշ հապա , հարէքէթ , եօր-
ղունըզ լազըմ . . . հէր կիւն պիր սաաթ գօրուտա պիր սաաթ տա միւզէխանէլէր-
տէ , ումումի սէրկիլէրտէ , մէզատ մահալլէրինտէ կէզմէլիսին . ագչամլարը պիր
սաաթ եա թէաթրօտա վէ եախօտ գօնէրաէ վագթ կէշիրմէլիսին . վիւճուտին
ֆէվզէլատէ եօրուլըր իսէ , ույզու կէլիր . . . պու կէճէ էյիճէ ուլույամամըլ օլ-
տուղընա յիւպհէմ եօգ :

Մարի .— Հիշ բահաթ ույունատըմ, Տօ'գթօր :

Հէքիմ .— Տալմաքի կիպի պիր նէօպէթ կէւտի , տէյի՞ւ մի . . .

Մարի .— Էօյլէ գանն իտէրիմ:

Հէքիմ.— Պէն իսէ էօյլէ օլտուղլընա էմին իմ . . . սաաթ գաչտա՞ եաթ տըն :

Մարի .— Սաաթ տօգուզտա :

Հէրիմ.— Զօգ երբէն . պու ազլամ իլաճընտան պիր գաչըգ իչէրսին, վէ միւմ-
քին մէրթէպէ կէճ եալմարսըն . . . օն պիրտէն էվվէլ եաթմամալըսըն . . . անլատըն
միր . . . պէօյլէ եաբարմըսըն :

Մարի .— Սիդի Վեմուռն իթմէք իչիւն էօյէ եաբարժմ :

Հէքիմ.— Մագաատ պէնի մէմնուն իթմէք տէյիլ. պիր աճ էվէլ քէսպը-աֆի-
յէթլէ տօսթլարը՝ գալպլէրիճի ըհաթ վէ բէտէր վէ վալիտէնի մ'սրուր իթմէք
տիր :

Հէքիմին պու սէօգիւնտէն Վալանթին բէք խօշլանմատըղընտան , պաշընը չէ-
վիրտի . բէտէրի Լիւտօվիգ իսէ աղլայաճագ տէրէճէտէ հէյճճանա տիւշիւպ , վէ-
գըղընա սարըլպ . — Գըճըմ , էյէր պէնի սէվէրսէն , հէքիմին թէնպիհէլէրինի իճ-
րա էթ . մանասըգ էնտիշէլէրի վէ բէտէրի խայալաթը պէրթարաֆ էթ . էյէր պէ-
շիմ բէտէրտէն էօլմէմի իսթէմէղ իսէն , պիր ան էվվէԷբէսպը աֆիյէթ վէ գուվ-
վէթ էթ :

Մարի պաշնը բէտերինն օմուզընա տայաթըպ . — Քէնտի հիւնիւ րիզամ իլէ սանա քէտէր վերմէք իսթէմէյէնէյիմի պիլիրսին պապանըղըմ, հէքիմին թէնպիհա- թընը տինէյէնէնէյիմի սանա վատ իտէրիմ . . . չըգարըմ, կէզէրիմ, զիհնիմի տաղը- թըրըմ, նէ քի իսթէրիսէն եարարըմ . . . եէթիշիր քի ըլտըրապ օլմասըն — տէյիպ, Մարի աղլամաղա պաշաթը . Լիւտօվիգ տախի հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագ տա վէ Վալանթին իսէ, գուրու կէօզլէրինի սիլմէտէ իտի . Մօրիս տախի պիր հալը քէտէր իլթիմալ թասալըպ, եանաղընտան էշքի Ֆէսսատ ազըտըր իտի :

Հէքիմ.— Պոռ գատարը եէթիլիւր , պատէզին ազըլանէ տապրանըպ պոռ սէօզս
լէրէ մէյտան վերմէյէճէքսին , տէյլ'օ մի :

ፕላን - ክፍላቸው ፡

Հէքիմ. — Թէն պիհա թըմա ի թաաթ իաէճէ՞ք միսին :

Մարի .— Սէօզ վերրիւմ քի խտերիմ :

Հէքիւմ .— Վէրէճէյիմ թալիմաթ մուճիպինճէ հարէքէթ իտէճէք օլուր իսէն , գարիսէն քէսպը աֆիյէթ իտէրսին . պու կիւնտէն պաշլամալըսըն , տիշարը չըգըպ կէզմէլիսին , բէտէրին վէ Մ. Մօրիս Վասսէօր իլէ չըգ կէզ . Մ. Մօրիս սանա բէ-
Փազաթ իթմէքլիյի մէմնունէն գապուլ իտէճէյիւնի պիր ազ էվվէլ սլանա իֆաաթ էյլէտի , Բարիսին հէր քէօլէսինի պիլիր վէ սէնի էյիճէ կէզտիրիր :

Մարի՝ Մօրիսին երւզիւնէ պագըպ .— Մէմնունէն գապուլ իտէրիմ— տէտի :

11

Գապուլ իտէքէ՛ սէօզլէրի Մարի Պրէսսօլըն աղզընտան չըգար չըգմազ , Մօրիսին սըֆաթընտա պիր մէսրուրիյէթ ալամէթի բէյտա օլուպ , —Ս՛հ , մասմազէլ , պէնտէնիզի Ֆէվզէլատէ մէսրուր վէ մէսուտ իթտինիզ , պէնտէնիզի բէֆազաթընըգա գապուլ իթտիյինիզտէն տօլայը բէշիման օլմամանըզ հէր նէյէ միւթէվազգըֆ իսէ , օ վէճէ իլէ հարէքէթ վէ հէր կիւն իշիւն այրը այրը էյլէնճէլի սէյրան թէ-
տարիքինէ ղայրէթ իտէճէյիմ . պաշլանկըճ օլմազ իւզրէ , եարըն տէյիլ օ պիր կիւն սէնայի տարիքսինտէ բէսմ սէրկիսի քիւշատ օլունանազ տըր . . . օրայա կիտէլի՛մ մի , իսթէ՛րմիսինիզ :

Մարինին երւզիւնէ պիրտէն պիրէ բէնկ կէլիպ .— Շիւպհէսիզ քի իսթէրիմ , Ֆիքրինիզ բէք իսապէթ տիր . կիտէր Մ. Կապրիէլ Սէրվէնին վազ իտէճէյի բէսմի թէմաշա իտէրիզ . պիզիմ էհալիմիզ հազըզէթբէրվէր օլաղընտան , բէսսամը մէր-
գուճըն Ֆէվզէլատէ նաիրը մուվաֆֆազըյէթ օլաճաղընա էմին իմ :

Լիւտօվիզ .— Պէն տէ սէնին բէյինտէյիմ :

Հէքիւմ .— Խուսուսիյէ , էյլէնճէ արայըպ տա եօրղուլըգտան գօրգւմա . . .
եօրուլապիլտիյին գատար եօրուլ . եօրուլմանըն հիւսնիւ նէթիճէսինի բէք չաբուզ կէօրիւրսին . տէյէպիլիրիմ քի շու նէթիճէ չիմտիտէն պիլէ հասըլ օլմազա պաշլամըլ տըր . չիւնքի բէսմ սէրկիսինէ կիթմէք թէսսավժուրը պիլէ , իսասթամըն չէհրէսինտէ թէպէտտիւլ բէյտա իթտի . կէօզլէրի բարլամաղա , եանազլարը գըգարմաղա պաշ-
լատըլար . պէն տէ սէնի հէր կիւն պէօյլէ կէօրմէք իսթէրիմ :

Մարի .— Չալըչըրըմ քի հէր կիւն պէօյլէ օլայըմ :

Հէքիւմ .— Էյէր սէօզիւնտէ սէպաթ իտէճէք օլուր իսէն , հէր շէյ սըրասընա կիրէր . եարընա կէօրիւրիզ :

Մարի .— Եարըն ինշալլահ կէօրիւրսին :

Հէքիւմ .— Պիրազտան չըգ պիր էյիճէ սէյրան էթ :

Լիւտօվիզ , Վալանթին , Մօրիս վէ հէքիւմ աշաղըքի սալօնա էնտիքլէրինտէ , հէքիւմ .— Օն պէշ կիւն միւթէլիֆ էյլէնճէլէր իլէ մէշղուլ օլսա , մարազը մանէ-
վիսի միւնտէֆի օլուր . պէն իշին պու ճիհէթինէ էհէմիլիյէթ վէրմէմ . վիւճուռնա տիւզէլմէսինէ պազալըմ : Մօսիէօ Վասսէօր , բէճա իտէրիմ սիզէ , պիզի պիրազ եարընըգ պրազսանըզ :

Մօրիս .— Աման բահաթընըգա պագընըզ , պէնտէնիզ կիտէճէյիմ :

Հէքիւմ .— Եօ՛գ , եօ՛գ . սիզին պուրատա պուլընմանըզ լազըմ , վէ հաթթա

Լիւսովիդ . — Իսմինի Եփրայէմի . . .

Հէքիմ . — Մօրիս Վասնէօր Եփր :

Վալանթին . — Օ օլտուղընը պէն անլաթըմ . Մ . Մօրիսին պուրայա Մարի Ի-
փուն կէլմէքտէ օլտուղընա էմին իտիմ . էկէր խաթրընտա գալմը իսէ սանա տո
սէօյլէմիշ իտիմ :

Հէքիմ . — Գըզընդ մատմաղէլ Մարինին՝ Մօրիս Վասնէօրէ մէյլի զմատըղ
ալթընա , Կէ ֆաթիմի մէրէն . հագգընտա իպրաղը ալամէթը տօսթան իթալի
տէքընար տըր . իմտի անսթլըգ հիսսի թէ , ալգ ու սէվտա հիսսի պէյնինտէ օլաթ
մէսաֆէ բէք զըսսա տըր . . . Մօրիս՝ Մարինին զիհնինի տաղըթմաղա պաշայըպ ,
տէվամ իտէճէք օլուր իսէ , Մարի ալ պիր միւտտէթ գարֆընտա Մօրիստէն սարֆը
նազար իտէմէզ օլուր . չու նէթիճէյէ վասըլ օլմագ մագսատըյա տըր քի , խաս-
թըլըզըն էյլէնմէսի զըմննաա իճրասը լազըմ կէլէն թէրթիպաթը Մօրիսէ իհալէ
իթմէկէ գարար վէրտիմ . ֆէնա՝ մը իթմիլիմ :

Լիւսովիդ . — Ֆէնա իթմէմիշ օլտուղընըզ շիւպհէ եօզ . հագըզաթէն սա-
տըգ պիր տօսթ կիպի հարէքէթ իթմիշ օլտուղընըզ ճիհէթլէ , չու հիւսնիւ նիյէթի-
նիզի մուվաֆըզը մասլահաթ կէօր : Երիմ :

Հէքիմ . — Աէյիսի թաստիգ իթմէքլէ իշ պիթմէզ . նասիհաթլարըմը տա տին .
էյէճէճմիսինիզ :

Լիւսովիդ . — Գապիլ մի տինլէմէմէք . Մարիյի գուրթարմագ իշիւն էվլէնմէսի
էլգէմ օլտուղընը պէյան իտիօրսըն . . . պէն պունա — Մաթ էվլէնիյէճէ — տէյու
ճէվապ վէրէպիլիւրմիլիմ . պու տէքէճէ աղըր պիր մէսուլիյէթի տէրլօհտէ իթմէք
ստէթա պէօյիւք պիր գապահաթ տըր :

Հէքիմ . — Տիմէք օլուր քի չու էվլէնմէք մատտէսինի էսասէն գապուլ իթ-
տինիզ :

Լիւսովիդ . — Էսասէն իթտիմ :

Հէքիմ . — Մօրիս Վասնէօրի կիւվէյիլիյէ գապուլ իտէճմիսինիզ :

Լիւսովիդ ճէվապ վէրմէզտէն էվլէլ , տէրին պիր ա՛հ իտիպ .

— Պէն իսէ օնու ինթիխապ իթմէյէճէքտիմ . լաքին սէնին թարիֆ իթտինն հա-
լէ նազարէն , մէրգուլմն սատագաթը հալինէ բաղմէն բէտտ իլէ ճէվապ վէրմէք
ճաիզ օլմաղ . . . հէման պու կիւն Մարիյէ սէօզ աշարըմ :

Հէքիմ . — Սագըն հա՛ . օլմայա քի :

Լիւսովիդ . — Նիշիւն :

Հէքիմ . — Բէք պէօյիւք չօրաղըզ իթմիշ օլուրսընըզ . . . զիյատէ տճէլէ իլէ
հարէքէթ իթմէնին ալթընտան պէօյիւք մագաթրաթ գուհուր իտէպիլիւր . . . էվլէթ
աճէլէ իթմէլի , լաքին էօթէ ուճունա կէչմէմէլի : Պէն վագթը կէլիւրսէ սիզէ խա-
պէր վէրիւրիմ : Պէնիմ թէնպիհաթըմ մուճիպինճէ էյլէնճէյէ տալըպ տա հիւսնիւ նէ-
թիճէ հուսուլէ կէլթիքտէ , գըզըն պիրազ քէսպը գուլվէթ իտիպ նէլէլէնտիքտէ ,
իւլաւասաի քէլամ պիրազ ճանլանմաղա պաշաթըգտա , պէն սանա իշարէթ վէրի-
րիմ . . . օ վագթա տէկին հիշ պիր շէյ սէօյլէմէկէ կէլմէզ :

Լիւսովիդ . — Ա՛հ , Տօգթօր , թալիմաթըն մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէքլիյի
վատ իտէրիմ . չիւնքի Մարիյէ պու խուսուստա սէօզ աշմագ թէսավժուրը պիլէ
պէնի տիւչարը տէհէթ իթմէքտէ տիր :

Հէքիմ .— Մօրիսէ տէ պիր չէ; սէօյլէմէմէլի . իչի • պիր թարաֆտան սաղլա-
մաալգճա , իւմիտ քէօշէսի կէօսթէրմէմէլի քի , սօնընտա • տա մէէյուս օլմաալըն:
Լիւտօվիգ .— Անլատըմ . եարընա երինէ կէօրիւչիւրիգ :

12

Տօգթօր Տիւֆրէն՝ Լիւտօվիգ վէ Վալանթին իլէ էլլէշտիքտէն սօնրա տիշարը
չըզըպ , Մօրիսին պէքլէմէքտէ օլտուզը քիւչիւք օտայա կիրտի . Մօրիս կազէթա •
գոււմագ թասլամագտա իքէն , պաշընը գալտըրըպ .— Էյ նա՛սըլ— տէյու սիւվալ
իթտի :

Հէքիմ .— Հէր չէյ սըրասընտա , ա՛ցիզիմ :

Մօրիս .— Նէ՞ կիպի :

Հէքիմ .— Պէյէնտիյին կիպի . բէք միւհթէմիլ տիր քի , պիր այա գաաար Մարի
Պրէսսօլ սէնին գէվճէն օլտուս . սայէնտէ քէսպը աֆիյէթ վէ սըհհէթ իթմիշ օլա-
մագ , վէ զայէթ սէվիւրի պիր գըզճըղազ օլտուզընտան , մուգապիլինտէ սէնի
պախթիյար իտէճէյինէ չիւպհէ եօգ տըր :

Մօրիս .— Պուստան տօլայը միննէթտարընըզ օլտուզըմա էմին օլուսըզ :

Հէքիմ .— Ալէսսէվիյէ միննէթտարընըզ տէնիլէն չէյէ էմնիյէթիմ եօգ տըր . լա-
քին սէնին վէֆաքեար օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ . չիւնքի հիւսնիւ ախլագ սահլիպի
պիր քիմսէյէ պէնզէյօրսըն :

Մօրիս եալընըզ գալտըգտա , քէնտի քէնտիյէ .— Հէքիմին հագգը վար . սյուս
րաճա իլլէր սըրասընտա . չիմտի Սիմօնը տա պուլաճագ օլուր իսէք , մուվաֆֆա .
գըյէթ թէմամ օլուր . զիյատէսիյէ մէրագտայըմ քի , տճապա Վալանթինին պու
պապտէ Փիքըրի նէ՛րէլէրտէ կէզիյօր . . . —տէյու տիւչիւնտիյի սըրատա , Լիւ-
տօվիգ իլէ Վալանթին իչէրի կիրտիլէր :

Լիւտօվիգ սէվիւնճի վէ Փազաթ գարըսը սաքին հալտէ իտի :

Մօրիս եավաչճա .— Սանա սէօզիւմ վար , եարըն էրքէն կէլ—տէյէճէք վագթ
պուլապիտի :

Շու կիւնլէրտէ հալալարըն իլք պահար էյամը միսիլիւ լաթիֆ օլտուզը սէօյ-
լէնմիշ իտի :

Էօյլէնտէն սօնրա Լարթիկ իլէ Վէրտիէ , Վէնսէն չըմէնտըֆէրինէ տօղրու միւ-
թէվէճճիհ օլմուշար իտի . մէրքէզէ կիրէճէլէրի սըրատա Վէրտիէ .— Բօր Քրէթէյ-
լէ կիտէճէլիգ , տէյի՛լ մի :

Լարթիկ .— Էվվէթ , չիւնքի Գօնթ Պօրիս Բօմանզօֆ թարաֆընտան կէլէճէք
զաթ , պէնի օրատա պէքլէյէճէք տիր :

Վէրտիէ .— Սաաթ գաչտա՛ :

Լարթիկ .— Իւչտէ :

Վէրտիէ .— Տիմէք քի տուհա վաքթըմըզ չօգ . . . • հալտէ եօլուճըզը թէպ-
լի իտէլիմ :

Լարթիկ .— Բէք էյի տմա , նի՛չիւն :

Վերտիւն .— Ինթիյաթ իշխան . պէն տէմիր Եօլու մէքէզլէրին տէն գօրգարմ : Ինթիմալ տըր քի մէքէզլէրէ մէմուր Թային օլունմըզ վէ պու մէմալարա սէնին էշքեալին Թարիֆ իտիմիշ օլուն . հէր նէ գատար Ֆիլէմէնքի Վան Պրէօքին գըյաֆէթի ալթընտա գօլայ Թանըլամազ իսէն տէ , ինթիյաթլը տավրանմագ տան հիշ պիր զարար օլամազ :

Լարթիկ .— Դու միւթալաթըն գապիլը իթիրազ տէյի տիր . սէն հանկը Եօլուան կիթմէք էֆքեարընտասըն :

Վերտիւն .— Քիւշիւք վարօրա պինէրիզ , Դարանթօն քէօքրիւսինէ գատար կիտէր , օրատա վարօրտան չըգարըզ . . .

Լարթիկ .— Օրատան . . .

Վերտիւն .— Օրատան Մարն չայը պօյունտաքի Եօլուան Բօր Քրէթէյլէ կիթէրիզ :

Լարթիկ .— Քէօքրիւստէն կէշէրէք պիր չօգ տօլաշմաղա ինթիյաճ գալմագսըզըն գարըզ գըլըյա կէշէպիլի՛րմիլիզ :

Վերտիւն .— Եվլէթ . . . չարաօնընն սանտալլարը վար . . . չաղըրըրէք , կէլիպ պիզի կէօթիւրիւրէր :

Լարթիկ .— Ամմա Եաքարսըն . . .

Իքի միւսթագիմ շէրիլէր Վէնսէն տէմիր Եօլը մէքէզլինէ կիրմէյիպ , Ալսթէր-փշ քէօքրիւսինէ տօղրու կիտիպ , Թարիֆ իթիլէրի քիւշիւք վարօրա րաքիպ օլունլար :

Հէր նէ գատար քօլիս աշըգ աշըղա Թէհարըիյաթ իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ , կիզիճէ վէ քէմալը կէրմի իլէ իքի խապիսլէրի աթամագտա օլտուղընտան , վէ Վէրտիւն Ֆէվգէլաւտէ գուրնաս պիր քիմաէ օլտուղը ճիհէթլէ , պուրալարը տաիմա կէօղէթմէքտէ իտիկիստէն , վէ հէր նէ գատար քէնտիսի օ կիւնիւ րահիպ գըյաֆէթիինի կիյմէմիշ , վէ Լարթիկ Եննի գըյաֆէթիլէ տահա կէօքիւնմէմիշ իտի իսէ տէ , Եմէ Ժուպէրէ Քիթի կիւշէ նամը պօշ Եէրէ Թազըլմամը ռլքուղընը , վէ Եէք նազարտա հէր իքիսին թանըյապիլէճէյինէ չիւպհէսի օլմատըղընտան , Խօլու տէյիլ-տիրմէքտէ իսապէթ իթմիշ օլտուղը տէքքեար օլուպ , չիւնքի Վէնսէն Թարիգիլէ կիթմիշ օլտուար իտի , մէրքէպտէ իւշ քիշիլէ Թէսատիլֆ իտէճէլէր իտի քի , Թէպուլ գըյաֆէթլէրինէ տաիսի րազմէն Թաշըլմաճաղար իտի :

Պու իւշ քիշի մատամ Բօգիէ իլէ Կալուպէ վէ Աիվէն Գօրնիւ իտիլէր : Մատամ Բօգիէ պաղչէպան գարըսը գըյաֆէթիինէ կիրիպ , պաշընք պէյաղպէնէլի գըրմըզը պիր Եաղըզ պաղլամըշ , քիւլ րէնկի խասատան պիր Եթէք Թագմըշ վէ Եօնիւնէ տէ Էսկի վէ տէլինմիշ պիր Եօնիւք գօյմըշ իտի :

Սըրթընա քիւշիւք պիր քիւֆէ ալմըշ , քիւֆէնին իշինտէ իւշ Խալէա պօշ սէրէթ իլէ Եէշի Եաքրաղարա սարըլը իւշ գալըպ Թէրէ Կաղը Եէրլէշտիրմիշ իտի : Կալուպէ իլէ Սիվէն Գօրնիւ չիֆթիլէ Եանաշմասը գըյաֆէթիինէ կիրմիլէր իտի . մէրգուման իւշ խաֆիյէլէր տաիսի Թամ Լարթիկ իլէ Վէրտիւնին կիթմէքտէ օլտըգ-լուր Բօր Քրէթէյլէ կիթմէքտէ իտիլէր : Պիք գաշ տէֆալար պէյան օլունտըղը միտիլիւ , Եմէ Ժուպէրէ ապա մէշուս օլմազ իտի : Լարթիկին իզինի պալմագ իւզըն Եէմին իթմիշ օլտուղընտան , ալմը քէօքէյի կիպի հէր Թարաֆը տօլաշըր վէ մէրգուլը արար տուրուր իտի : Պազէն Բարիսին պիր քէօշէսինէ գօշար , վէ պազէն

տախի հիվարք քեօյեթի տօլալըր իտի Ժծալէ իլէ Մարթէի պիր թարաֆա սալալը-
րըպ ք. քէնտի տէ Սիլվէն վէ Մալուպէ իլէ տիկէր թարաֆա կրտէր իտի : Մատամ
Բօզիէ՝ էհլը խապալէթին նի թարաֆալարտա պուլընտըզլարընը պիլիւր , վէ պուլն
տպն ժալտա օ արալըգ պիր թալըր մէճհուլ իւլ ահվալ քէսանըն Բօր Բրէթէյլէ
կիթմէքտէ օլտուզլարընը տա գապըթատան խապէր ալմը իտի : Լարթիկ՝ ճանիւէրին
քիւլպար թագըմընտան օլտուզլընը , վէ էօյլէ ատի մահալլէրէ կիթմէճէյիլի պիւլ
տիյինտէն , մէրգուլը օրատա պուլամայաճաղընա էմին իտի իսէ տէ , պէքի մայէ-
թինտէ գալլանտըղը հէթիֆլէրտէն պիրիսինի ըասթ կէթիլիպ , պիր եօյ իլէ աղ-
զընտան լագըրտը ալմագլըղը իւմիտ իտէր իտի : Գաթար գալգաճաղը սըրատա ,
իւչիւ պիրտէն իւչիւնի սընֆ վահօնլարտան պիրինէ կիրտիլէր : Գըրգ տագըդա
զարթընտա Բօր Բրէթէյլ գարիյէսինէ Պասիլ օլտուլար : Գարիյէի մէզբիւրէ Մարն
չայընը սահիլինտէ վագը օլուպ , էհմիլիսի իշտէն կիւնտէն չէքիմի , գէվաթտան ի-
պարէթ իտի : Պիր թագըրմ էվլէր տախի իւչ այ , պիր այ , օն պէշ կիւն վէ պիր
հաֆթա միւտտէթ փչիւն տէօլէնմիլ ճլտուլը հաթտէ քիրայա վէրիլիլէր իտի : Գա-
րիյէի մէզբիւրտէ պիր սընֆ էհալի տահա վար իտի քի , պուլնաղըն սարֆ իթմէք-
տէ օլտուզլարը ազչէյի նէրէտէն ալտըզլարը անլալըմագ , վէ պիր թագըրմ ֆա-
հիւլէրը բպգար կիւնլէրի կէրիլիլէր պուլ սընֆ էհալի իլէ կիւնլէրին կէրիլիլէր իտի :
Գարիյէին իլը խանէսի էօնիլէն վաճըլ օլտըգտա , մատամ Բօզիէ տուրուպ արգա-
տալարընա խիթապէն .

— Տըգգաթ իտինիկ , իլթի գարիլըմըղ : Պէն եաղ սաթմագ լագրէ պիր գաչ
եհլէրէ կէզէճէյիմ . սիգ կիւն չայըն քէնաղըպտաքի եօտն իւզէրիմտէ վագը էն
սօն մէյխանէտէ պէնի պէլէյին . տիւքքեանճընըն ճաղ Գապիւնօն տըր . պօշպօ-
ղագ վէ իշրէթի չէվէր պիր հէրիֆ տիր . . . օնա իշրին . լաքին սիգ քէնտինիկի
գուլանըն , իշտիլի կիպի չէնէսի աշլըր . . . սէօյլէթին էլը արալըգ պուլթարաֆ-
լարա կէլմէքտէ օլան էլխաս հագզընտա սիգէ սահիհ մալիւմաթ վէրիլիլէր , չիւն-
քի հէրսինի թանըր :

Կալուպէ . — Անլատըգ , տէմէք բի սէն Գէլիպ պիլիլ Գապիւսօնըն տիւքքեա-
նընտա պուլաճագսըն :

Բօզիէ . — Էվլէթ , ըասթ կէլէ կիպի պիրպիրիմիգէ թէսատիւֆ իթմիլ օլմալը-
յըղ . հայտէ սիգի կէօքէթի քի օյուճընըղը էյիճէ օյնայասընըղ . խուսուսիլէ տըղ-
գաթ իտին քի օէրիւօլ զլմայատընըղ :

Կալուպէ . — Սէն բահաթընա պագ պիլգ հէմ աղ իլէ գանաաթ իտէրիկ , ճէվ
տէ գուրնասլըղը էլտէն պրագմայըղ — տէյիպ : Իէֆիգիլէ պէրապէր թարիֆ օլու-
նան մալհալէ տօղրու վիւթէվէճճիկ օլտուլար :

Մատամ Բօզիէ գարիյէի տօլալաղա պալլալըղ էվլէրէ , գահվէխանէլէրէ ,
պագգալ վէ մէյխանէլէրէ կիրէրէք , եաղընը սաթմագ սահալըր , վէ ալմը չըգ-
տըղը հալտէ , թէվէճէհէ գաղանմագ իւզրէ գարարըյի սաթմագա ըաղը օլուրա
վէ խիլապալի քէլամ ճալալըր , ուղրալըր , ֆօշաի Գէլէր վէ պուլնա գահմէթ վէ
մէշագգաթտան հիչ պիր նէթիլէյի տէսթրէս օլմագ իտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ տէմիր Եօլունտան կիտէճէք Եֆրտէ , չայտան կէշէրէք կիթմիլ օլտուգլարընտան , մատամ Բօղիէտէն խայլըճա կէրիտէ գալմըլար իտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէնին Բօր Քրէթէլլ գարիյէսինէ Եազլաշտըգլարը սըրատա , մատամ Բօղիէ հէր Թարաֆը տօլաշմիշ պիթիրմիշ իտի :

Վէրտիէ սահիլէ պաղլը օլան պիր սանտալ իլէ գայըղը կէօսթէրէրէք . — Իշթէ գայըգլար :

Լարթիկ . — Գարչըտա տա պիր շարապճը վար . սէօլէյէլիմ քի պիգի գարչըյա կէշիրաին :

Վէրտիէ . — Հազըր պիր տէ պիրա իշէրիգ — տէյիպ , իքիսի պիրտէն մէյլտանէյէ կիրտիլէր քի , Գապիւսօնըն տիւքքեանը իտի :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն՝ տիւքքեանըն տիշարըսընտա պիր չարտագ ալթընտա օթուրմըլար , վէ տիւքքեանըն տախի էլինտէ պիր գատէհ իլէ , պին Եըլլըգ հիքեայէլէրտէն տէմ վուրմագտա իտի : Մէրգուման՝ Գապիւսօնըն հիքեայէլէրինէ կիւլաթճէ վէ գատէհի Թագէլէթտիքճէ , Նէֆէս ալմագսըղըն սէօլէմէքտէ իտի :

Գապիւսօն՝ իքի Եէնի միւլթէրիինն իշէրի կիրտիյինի կէօրտիւ իսէ տէ , Եէրինտէն գըմըլտանմայըպ . — Մատամ Գապիւսօն , Եահո՛ւ , ատամ կէլտի , պիրազ տիշարը պագսա՛նա — տէյու պաղըրըպ , Եինէ սէօղիւնէ տէվամ իթտի : Կալուպէ իլէ Սիլվէն , տիւքքեանընըն մասալլարընա տալմըլ օլտուգլարընտան , պաշլարընը պիր քէրրէ չէվիրտիլէր աւմա , տըզգաթ իթմէտիլէր :

Մատամ Գապիւսօն Եէնի կէլէն միւլթէրիլէրին Եանընա կիտիպ , Նէ իշէճէքլէրինի սօրտըգտա .

Լարթիկ . — Պիրա կէթիր :

Գարը . — Իշէքտէ՞ մի , Եօգսա պաղչէտէ մի իշէճէքսինիգ :

Լարթիկ . — Պաղչէտէ :

Գարը . — Բէք ալա — տէյիպ , պիր գանաթա իլէ իքի գատէհ կէթիրտի , վէ մասանըն իւզէրինէ գօյտու :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն , մէրգումանա ասլա տըզգաթ իթմէյիպ , սըրթլարընը տէօնմիւլէր իտի . անճագ պիր վագաանըն գուհուրիյլէ Կալուպէ օ սըրատաքի մէշղուլիյէթինի պէրթարաֆ իտիպ , Եէրինի տէյիլթիրմէկէ գարար վէրտի :

Վէրտիէ . — Գատէհինի պօշալթարագ . — Շու սէյրան պիրազ պաճագլարըմըն ույուլըգլըղընը սափուլտըրտը . Եօլումըղը թէպտիլ իթտիյիմիգէ մէմնուն օլտում — տէտի :

Վագըա Վէրտիէնին շու սէօղլէրինտէն հիշ պիր մանա իսթիլաճ օլունամագ իտի իսէ տէ , սէսի Կալուպէնին գուլաղընա վասըլ օլտըգտա , պիր սիւրաթլէ տէօնիւպ մէրգումըն Եիւզիւնէ պագտը :

Վէրտիէ քիւշիւք պիր իրատըն գըյաֆէթինէ կիրմիշ օլուպ , քէնտի Թանըտըղը սախթէ րահիպէ պէնգէմէմէքտէ օլտուղընտան , Կալուպէ քէնտի քէնտիյէ .

— Պէն պու սէսի պաշգա տէֆա տա իլիթմիլիմ — տէտիքտէն սօնրա , Եիւքսէք

սէս իլէ .— Կիւնէշ տէ կէօզիւմին իշինէ կիրիյօր — տէյիւլ , եէրինտէն գալգըլլ պիր իսկէմէն ալտը վէ մասանըն էթրաֆընը տօլաշըլլ , Գապիւսօնըն եանը պաշընա կէշ-տի օթուրտը քի , պու վաղիյէթտէ , թա Վէրտիէնին գարշըսընա տիւշէրէք կէօ-զիւնիւ օ թարաֆա տիքտի :

Սախթէ գարթան Վան Պրէօք իլէ րէֆիգի , շու արալըգ եալաշնա գօնուշ-մագտա իտիլէր : Լարթիկ սաաթըն գաշ օլտուղընը սօրուլ վէ անլայըլ , տահա վազըթլարը կէնիշ օլտուղը ճիհէթլէ , պիր միւտտէթ տահա օրատա արամ իտէպի-լէճէքլէրինի Վէրտիէյէ պէյան իթտի :

Կալուպէ՝ մէրգուճանըն հէր պիր հարէքեաթընը թէտգիգ իթմէքտէ օլուլ , միւտտէթը գալիլէ զարֆընտա պիր էնտիշէյէ տալտը . սէսի տըգգաթընը ճէլլ իթ-միշ օլան շախսը թանըյամատըղընտան , մէկէրշի էյիճէ խաթընտա գալմամըշ օլ-մասը գիւիւմինէ գահիլ օլտը . Վէրտիէ իսէ րէֆիգիյէ կէօրիւշտիւկի սըրատա , րասթ կէլէ նազարընը Կալուպէյէ աթֆ էյլէտիքտէ , Կալուպէ իշին թէհլիքէլի օլ-տըղընը վէ թանըլաճաղընը վէ մէրգուճըն պրագըլլ սիվիշմէկէ մուվաֆֆադ օլա-ճաղընը անլայըլ , եիւզիւնին պիր գըսմընը կէօթէրմէյէճէք սուրէթտէ օթուրմա-ղա միւսարէաթ էյլէտի իսէ տէ , իշ իշտէն կէշմիշ վէ Վէրտիէ Կալուպէնին եիւզիւ-նիւ կէօրմիւշ վէ թանըմըշ օլուլ , օքէրա պալօսընտաքի հէքիմ գըյաֆէթինտէ կէօրտիւկի շախս իտուկինի , վէ րէֆիգիին տէ տիկէր հէքիմ օլտըղընը անլայըլ , աճապա քէնտիլէրինի գօվալամագտա օլտըգլարը գաննընա գահիլ օլտը իսէ տէ , մէրգուճանըն քէնտիլէրինտէն էվիլէ կէլմիշ օլտըգլարը , վէ քէնտիլէրինին օրայա կէլէճէքլէրինէ քիմսէնին խապէրի օլմատըղը ճիհէթլէ , պիր տէրէճէյէ գատար գալ-պի րահաթլանտը . անճագ մատամ Բօզիէնին պու իշտէ բարմաղը օլմասընը տա իշ-թիմալտէն ատտ իթտիյինտէն , օրատան սալուշմաղա գարար վէրիլ , Լարթիկէ էյիլէրէք .

— Հիսապը թէմիլլէ տէ սալուշալըմ — տէտի , վէ Լարթիկ սէպէպինի սիւվալ իթտիքտէ , — չաբուգ բարալարը վէր տիյօրըմ սանա . . . պուրատա բօլիստէն ա-տամ վար . . . արգանա պագմա . . . չայը կէշմէյիլ , տօղրուճա Գրէթէյլ քէօրիւ-սիւնէ կիտէրիլ , — տէյու ճէվալ վէրտի :

Լարթիկ րէֆիգիինին աէօզիւնէ իմթիսալէն , արգասընա տէօնմէքսիդին մատա-նըն իւզէրինէ վուրտու . Գապիւսօն պէր վէճհը սապըգ Կալուպէ վէ Սիլվէն իլէ պօշպօղաղըղընա տէվամ իթմէքտէ օլտըղընտան , եինէ եէրինտէն գըմըտանմայըլ ,

— Հու մատամ Գապիւսօն , իշիթմէյօրմըսըն , չաղըրըյօրլար , կէլէնէ — տէյու պաղըրաղգտա , գարը հէման գօշուլլ միւլթէրիլէրինտէն պիր պէշ Փրանգ ալտը վէ ալաճաղընը ալը գօյուլլ իւթ եանընը վէրտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ գալգըլլ կիթտիլէր :

Կալուպէ .— Շիմտի իշիմիլ իշ օլտը , կիտիյօրլար :

Սիլվէն .— Քիմ կիտիյօր :

Կալուպէ .— Շուրատա օթուրմըշ օլան հէրիֆլէր :

Սիլվէն .— Վարսընլար կիթսինլէր , պիդէ նէ :

Կալուպէ .— Էկէր թախմին իթտիյիմ ատամլար իսէ , իշիմիլ վար :

Իքիսի պէյնինտէ կիւզէրան իտէն շու սէօզլէր , Գապիւսօնըն մէրագընը մու-ճիլ օլուլ :

— Նէ՞ օ , նէ՞ օ , նէ՞ վար , քիմի՞ն իջիւն սէօյլէյօրսընըզ :

Կալուպէ մասանըն իւզէրինէ իւզ ատէտ պէշ Փրանգլըզ Փըրլատարազ . — Քիմ-
սէ իջիւն սէօյլէմէյօրըզ . պիր չէյ եօզ — տէյիպ , վէ բարանըն իւթ թարաֆընա
պէքլէմէյիպ , բէֆիգիյլէ չայըն սահրիինտէքի եօլա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու :
Լարթիկ իլէ Վէրտիէ եիւզ ատըմ գատար իլէրիլէմիշ օլուպ , չարուգ եիւրիւմէքտէ
իտիլէր :

Սիլվէն . — Անլաթաճա՞գմըսըն նէ օլտուղընը :

Կալուպէ . — Շու կիտէն իքի քիշիտէն պիրինին սախթէ բահիպ օլտուղընա
էմին իմ . . . սէսինտէն թանլտըմ . . . օ տա պէնի թանըտը . . . կէօրտի՞ն եա ,
հէման սափուշտըլար :

Սիլվէն . — Էկէր օ օլտուղընա էմին իսէն , արգալարընտան գօշուպ եթիլմէ-
ի , թութմալը , եարտըմա առամ չաղըրմալը վէ մատամ Բօզիէ կէլինճէյէ տէկին
թէվգըֆ իթմէնին չարէսինէ պագմալը :

Կալուպէ . — Իշի պու տէրէճէ վէլվէլէյէ վէրէճէք գատար էմին տէյիլիմ . սօն-
րա հիւքմի գարագուշի իլէ ատամ թէվգըֆ իթմիշիվ տէյու պէլամըզը պուլուրըզ .
պուներն իլէ պէրապէր , զաննըմ եանըլմայօրըմ . . . կէօրի՞ւյօրմըսըն . . . պիգտէն եի-
րագլանմագ իշիւն նէ՞ գատար անէլէ եիւրիւյօրլար :

Սիլվէն . — Արգալարընտան գօվալամագլա հիշ պիր զարարըմըզ օլամագ , տէտի :

Պէշ տագըգա գատար սէսիդճէ գօվալատըգտան սօնրա , Կալուպէ սէվինճ
իլէ . — Իլթէ , մատամ Բօզիէ կէլիյօր տէտի :

Ֆիլհագըգա ուզագտան մատամ Բօզիէ քիւֆէսի սըրթընտա կէլմէքտէ օլուպ ,
Վէրտիէ վէ Լարթիկ իլէ գարշըլաշմագ իւզրէ իտի :

Կալուպէ . — Թանըյաճալը աշիքեար տըր . շիմտի պիգի տէ չաղըրըր . օնուն
իջիւն տապանլարըմըզը եաղայալըմ :

Սիլվէն . — Պէն հաղըրըմ . . . լաքին մէճպուրիյէթ գալմայաճագ կիպի ան-
լատըմ :

Կալուպէ . — Նիշի՞ն :

Սիլվէն . — Պագտան . . . գարշըլաշտըլար . . . եիւզլէրինէ պագտը , եօլունա
տէվամ իթտի . տիմէք օլուր քի թանըյամատը : Էկէր Գըլըրճէթ թէսմիյէ օլունան
Բիէր Լարթիկ իքիսինտէն պիրի օլսա իտի , մատամ Բօզիէ էօյլէ գօլայընա եագա-
լարընը պրագըպ կէչմէզ իտի :

Կալուպէ . — Հէր նէ օլսա , պէն թախմինիմի սէօյլէմէլիյիմ :

Սիլվէն . — Էլպէթթէ — տէյիպ , իքիսի պիրտէն մատամ Բօզիէյէ տօղրու չարուգ
էարուգ եիւրիւմէկէ պալատըլար :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ եօլուն էյրի պիր ճիհէթինէ վասըլ օլմուշ օլտուգլարըն-
տան , կէօղտէն նիհան օլտուլար :

Իւչիւ պիրպիրլէրինի պուլտըգլարընտա , մատամ Բօզիէ մէմուրլարըն տիւրաթը
հարէքէթլէրինէ թէաճճիւպ իտէրէք . — Նէ՞ վար , — տէյու սիւվալ իթտի :

Կալուպէ . — Նէֆէսի չըգա չըգամայա . — Գարշընա իքի քիշի չըգտըլար :

Բօզիէ . — Էվվէթ :

Կալուպէ . — Նիւզլէրինէ պագտը՞ն մը :

Բողիէ .— Պագտըմ :

Կալուպէ .— Թանճմատուն տէրի՞ւ մի :

Բողիէ .— Թանճմատում , Թանճաղճ մը իտիկէր :

14

Կալուպէ .— Գըստա պոյլուսընա տըգագաթ իթտի՞ն մի :

Բողիէ .— Կէօզլիւքլիւսինէ՞ մի :

Կալուպէ .— Էվվէթ :

Բողիէ .— Էյ քի՞մ իտի քի :

Կալուպէ .— Եաբմա բաճիկ ումալը , արգատաշը տա Բիէր Լար թիկ օւսպիւրի :

Էմէ Ժուպէրին պէնգի աթըպ .— Լարթի՛կ . վա՛յ պալումա , Լարթի՛կ մի : Լար-
թիկի գարըլայում տա , Թանճմայում մը՞ , Գապիլ տէյիլ , Սէն շան գապանմագ ար-
զուսընտան տէլի օլմուշսըն , վէ շու տիվանէլիք էսէրի օլարագ քիմի կէօրսէն Լար-
թիկ տիր դանն իտիյօրսըն :

Կալուպէ .— Իտտաա վէ ըրար իթմէկէ ճէսարէթ իթմէյօրում . էօյլէ թախմին
իթտիմ տէտիմ , իշթէ օ գատար . պուսըն իլէ պէրապէր , զաննում շու իքի քիշիկ
գօվալամագ լաղըմէտէն տիր :

Բողիէ .— Պու պապտէ հագգըն վար . իքինիգտէն պիրի արգալարընտան գօշսըն :

Կալուպէ .— Պէն կիտէրիմ , վէ կէօզլիւսին էօնիւնտէն այըրմամ—տէյիպ , հէ-
ման սէյիրթտի իսէ տէ , օն ատում գատար ալտըգտան սօնրա տուրուպ .— Կէճ
գալմընը , չայըն օ պիր Թարաֆընա կէշիյօրլար—տէյէրէք , սանտալը կէօսթէրտի :

Բողիէ .— Կէքրիւնիք քի տէմիր Եօլը մէրքէղինէ կիտիյօրլար . ուզագտան թէ-
ազըպ իթմէի :

Կալուպէ .— Ղայէթ իհթիյաթլէ հարէքէթ իթմէլիյիգ . չիւնքի կէօզլիւքլիւ
շախս եաբմա բաճիկ իսէ , պէնի Թանճմըլ օլմալը տըր . շու հալտէ օնլար տա պի-
գի կէօզէթիլէր :

Բողիէ .— Հէր հալտէ պիր ա՛ն էվվէլ չայըն օ պիր սահիլինէ կէշէլիմ . պիր
գայըգ պուլըն . էկէր Կալուպէ Թանճմամըլ իսէ , վէ էկէր գաթարըն վիւսուլին-
տէն էվվէլ մէքէզէ եէթիլէպիլէճէք օլուր իսէք , Էլլէրի գօլարը պաղլանըր վէ
թէսլիմ օլմաղա մէճպուր օլուրլար :

Սիլվէն .— Գապիւսօնըն սանտալարը վար , պիր Թանէսինի էլէ կէշիլէյիմ—
տէյիպ , մէյիսանէնին Եօլունը թութտը : Մէյիսանէճի՛ իլրէթտէն վէ պօշպօղաղըգ-
տան հէլաք օլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլուպ , մասալարտան պիրինին իւզէրինէ
Եիւզիւ իւսթիւնէ եաթմըլ ույոււմագտա օլտուղընտան , Սիլվէն՝ գըճասընըն օմուզը-
նը սարսարագ ույանտըրմաղա ուղրաշմագտա օլան գարըսընա միւքաճաաթլա .

— Պիր չիֆթ քիւրէք վէր , գայըգլարընտան պիրինի ալայում տա նէ գատար
քի քիրա իսթէրսէն վէրիլիմ—տէտիքլէ , մատամ Գապիւսօն , —քիւրէքլէր պաղ-
չէնին քէրէսինտէ սօնտըրմանըն ալթընտա տըրլար , գայըգլար իպէ մէյտանտա օլ-
տըղընտան , հանկընըն իսթէրսէն ալ—տէյու ճէվապընա , Սիլվէն թէշէքքիւրլէ
պէրապէր , իքի քիւրէք ալըպ գայըգլարըն պաղը օլտըղը թարաֆա միւթէվէճճիհ

օլոր : Մատամ Բօգիէ իլէ Կալուպէ տախի օրատա , Լարթիկ իլէ Վէրաիէնին պին-
դի օլորգլարը սանտալը կէօգէթմէքտէ իտիլէր :

Մէգքիւր սանտալ՝ չայըն քիւչիւք գօլլարընտան պիրինէ կիրմիչ իքի առանդ-
արասընտան կէչէրէք , չըմէնաղֆէր մէրքէզինէ կիտէն եօլա աօղրու կիթմէքտէ իտի :

Մատամ Բօգիէ .— Եանաշանագլար , չարուգ կիտէլիմ սանտալա—տէյիպ , իւ-
չիւ տախի սանտալա աթլատըլար :

Սիլվէն իբի յէօգիւպ քիւրէք չէքմէյէ պաշլատը . լաքին պուլընտըգլարը ճիհէթ
տար օլտըղընտան , գուլվէթլի պիր ագընթը վար իտի : Հէր նէ գատար քէնտիլէ-
րի եօգարը աօղրու կիթմէք իսթէրլէր իտի իսէլէր տէ , ագընթը չայըն ագտըղը
թարաֆա սանտալը սիւրիւքլէր իտի :

Բօգիէ .— Պաշա չըգամայանաղըզ , թէրսինէ կիտիյօրըզ :

Սիլվէն .— Զարարը եօգ , եթիլիքր քի գարչը գըյըյա եանաշապիլէլիմ . գա-
րայա չըգարսագ , մէրքէգտէն պիր ազ ուզաղա տիւշմիւշ օլանաղըզ , իլթէ օ գա-
տար —տէյէրէք , քիւրէք չէքմէկէ տէվամ իթմէքտէ օլուպ , պօյնուլըն վէ գուլագ-
լարընն արգասընն տամարլարը գապարտըգճա գապարմագտա վէ քիւրէքլէր չա-
թըր չաթըր չաթըրտամագտա իտիլէր : Կէրչի գարչը գըյըյա եանաշապտա իտի
իսէ տէ , ագընթը տայիմա սանտալը աշաղը սիւրիւքլէմէքտէ իտի : Շու սըրատա
գաթարըն երիւրիւլի սէսիլլէ մաքինանըն տիւտիւք սէսի իշիտիլմէքլէ , գաթարըն
վասըլ օլմագտա իտուկի անլաշլուր :

Բօգիէ չիտտէթը հիտտէթլէ .— Գաթար կէլիյօր , գաթար՝ ալըպ օ խապիսլէ-
րի Բարիսէ կէօթիւրէճէք , պիզ տէ անլայամայանաղըզ քի , Կալուպէ եանըլմը՛ն մը ,
եանըլմամը՛ն մը :

Սիլվէն .— Պու կէլէն գաթարա եթիլիչմէզլէր . . . էօթէքինէ պէքլէմէկէ մէն-
պուր օլանագլար տըր :

Բօգիէ .— Եկեր Կալուպէյի թանըմըլար իսէ , պու թրէնի գաշըրմամաղա չա-
լըշանագլար տըր , պիզ տէ իլլէրինի զայպ իտէճէյի . . . պիր համլա տահա , պիր
համլա տահա , սէնի կէօրէյիմ —տէտիքտէ , Սիլվէն եթրինտէ տիքիլիպ պիր գաթ
տահա գուլվէթլէ քիւրէքլէրէ տայանը վէրմէսիլլէ , պիրտէն պիր չաթըրտը տըր
գօթուպ , Սիլվէն պաղը աշաղը վէ ալագլարը եօգարը աօղրու տէջրիլիվէրտի : Քիւ-
րէյին պիրիսի գըրըլմըլ օլմաղա , սանտալը գուլանմագ կիւճլէշտի :

Բօգիէ .— Ս՛հ , շէյթան օ խընղըրլարըն մույինի օլմալը . աման գըյըյա եա-
նաշալըմ , չիւնքի ագընթը պիգի սիւրիւքլէտիքճէ սիւրիւքլէյօր . —տէտի :

Ֆիկհագըգա քիւրէյին գըրըլտըղը էսնատէ սանտալ քէնտիլիյինտէն տէօնիւպ
աշաղը աօղրու իլէրուլէմէքտէ իտի :

Սիլվէն իննինմիւշ վէ չաշըրմըլ հալտէ ալաղա գալգմագտա իքէն , Կալուպէ
սաղլամ օլան քիւրէյէ եաթըլմըլ , սանտալը սահիլէյնտէն պիրինէ եանաշաղըրմաղա
ուղրաշապտա իտի իսէ տէ , ագընթը զալէպէ իթտիյինտէն մուվաֆֆագ օլամա-
յըպ , կիթտիքճէ սանտալ աշաղը տիւշմէքտէ , վէ տիւշտիքճէ չայըն տար ճիհէթիւնէ
վասըլ օլմաղա , ագընթը գայաշարա աօղրու սանտալը կէօթիւրտի :

Մատամ Բօգիէ հալին թէհիլիքլի օլաւղընը անլայըպ .— Սանտալ բարալանտ
ձագ—տէյիքտէ , Կալուպէ .— Պէն գայաշարա չարըտըրմամ—տէտի :

Սանտալ սրբա գայլաւորն ետգլանագտա օլուպ, կալուպէ քիւնէյէ տայանա-
րագ, սանտալն պուրնըն ագընթըյա չէվիրիպ, սանտալ օգ կիպի գայլաւորն
արասընտան ուչմաղա պաշատը, վէ նիւայէթ անաֆօրը պիր մաւալաւ սաթլանրպ
իշինէ եարըյա գապար նու տօլուու իսէ տէ, եինէ նիւքիւմէիէ տէգաւ էյլէտի :

Սիւվէն . — Տիգգաթ էթ . ագընթը պիզի սէօյիւտ աղանլարընա տօղուու սիւ-
րիւքէյօր . . . չիմտի արթըգ սանտալ պաթաճագ տըր . . . պինաէն ալէյի, աղան-
լարա եէթիշտիյիմիզտէ, պիր ան էվվէլ տալարա եարըյալըմ — տէյիւ, ինչիւ տէ
սանտալն էօն թարաֆընա կէլտիլէր . սանտալն օ թարաֆը աղըր պանըպ պիւս-
պիւթին սույըն իշինէ պաթմագտան իտի :

Մատամ Բօզիէ սէօյիւտ տալարընտան պիր գալընընա սարըլըպ, վիճուտի տու-
յըն իշնտէ օլտուղը հալտէ ասըլը գալտը :

Կալուպէ իլէ Սիւվէնի սու գաթլարըպ կէօրիւնմէգ օլտուլար, վէ ֆագաթ պիր
ազ սօնրա պիրպիրլէրինտէն ուչագ ծլարագ սույըն եիւզիւնէ չըգալար, իքիսի տէ
եիւզմէք պիրլիլէր իտի ինէլէր տէ, ագընթըտան մէէյիւս օլմագտա իտիլէր . էլպի-
սէլէրի վէ խուսուսիլէ գալըն ալագգապարը տէրէճէի նիւայէտէ ագընթը վէր-
մէքտէ վէ հարէքէթլէրինէ մանի օլմագտա իտիլէր :

Սիւվէն . — Կալուպէ, եահո՛ւ :

Կալուպէ . — Սիւվէն, եահո՛ւ :

Սիւվէն . — Պրագալըմ ագընթը պիզի սիւրիւքէյօրն . եօգսա քէտի եալըուը
կիպի պօղուլաճաղըգ . . . գարընըգտա սազըգ կէօրիւյօրըմ . պէլքի օրատա տիքիւ
թութտուրապիրիլիգ :

Կալուպէ . — Հայտէ, օրայա կիտէլիմ :

Պէշ տագըգա սօնրա, իքիսի տէ տէրմանսըգ վէ թագաթսըգ հալտէ, նըսֆը-
նը սու գարլամը պիր առայա եանաշալար քի, օրատան սանտալն պաթալը
նօգթա ալա կէօզիւքմէմէքտէ իտի :

Սիւվէն . — Էյի եագայը գալըթարտըգ :

Կալուպէ . — Պօղուլմագտան գուրթուլտըգ ամմա, կէօյիւս իւֆիւնէթիւտէն
գուրթուլմայաճաղըգ :

Սիւվէն . — Ալագլարըն ըսանտը տէյու մը :

Կալուպէ . — Էօյլէ՞ եա :

Սիւվէն . — Ամմա եաքտըն հա՛, գարըմընըն նէն . պիզ քիրէն վէ գուճ իլէ եա-
բըլմընը . գարը տէտիք տէ անապա մատամ Բօզիէ նէթէտէ գալտը :

Կալուպէ . — Սէօյիւտ տալընա սարըլտընը կէօրտիւմ :

Սիւվէն . — Լաքին տալ գըրըլմը օլմալը . չիւնքի պիր ծիմիւն տիւտիւյիւնի ի-
շիթտիմ . . . պիշարէնին չու սաաթտա չայըն թա տիպինտէ պիւլուտըղընա չիւպ-
հէ եօգ :

Կալուպէ . — Պիւէ խտիմ թէնա իտէր իտիմ քի, պաթմագտան էվվէլ բարա քէ-
տէսինի պանա վէրսին տէ էօյլէ պաթսըն :

Սիւվէն . — Սէն բուսուլանը զայալ իթմէյօրսըն, պիրա՛տէր . Լաքին պօշպօշաղ-
լընը սըրասը տէյիլ . . . պէն տիթընյօրըմ . . . պուրտաա տուրմաղա կէլմէգ . . .
էտէք չէքիլէն եօլու թութըմ տա Եարանթօնյա գատար գօշալըմ . . . օրատա

գլադադեա , ալաղընը թուրաւալիւնճեք պիւր եւր պուլըպ եագալամը ռաւուգը չալըրէ. սայեսինտէ , չլմէն արասընտա քիւչիւք պիւր եւլա գատար չըգապիլտի . օրատա նէֆէսինի պիւլէ ալմագսըղըն տիգ չէօքիւպ , թէքրար օղլուն կէօրէպիլմէք սաատէթինի իհսան պուլուրմը ռլան ձէնպալը Հագգա թէչէքքիւր էլլէտի :

Վա՛հ պիշարէ գարը . վա՛հ սէֆիլ վալիտէ :

Մուսախանաբէն գալիզը պէ երւարիւմէն իսթէյիպ, սալլանա սալլանա պիր գաշ
տուն ալուն. երւաղնեւն աշաղը զան ագտողզնա ագմագտա վէ ճիսմի կիթթիքնէ
դիյատէ Խիթրէմէքտէ իտի. ալագլարընտա գոռվվէթ գալմատը. վէ շու սօն դայ.
բէթ վէ ճէսարէթի նէթիճէսի օլարագ, պիւսպիւթին տէրմանըզ գալուն. կէօզ-
լէրի գարարուպ պաստըըր եէրի կէօրմէզ օլտու. վէ նիհայէթ պիւխպէր եէրէ տիւ.
չիւպ սէրիլվէրտի :

Լարթիի իւն Վէրտիէ, բօլիս մէմուրլարընըն Բօր Բրէթէյտէ ինրաի Թահգի-
գաթ իթմէքտէ օլտուգլարընը անլատըգլարընտան, Գապիւսօնըն մէյիսանէսինտէն
սափուշմաղա միւսարաաթ իթմիշէր, վէ իքիսի տէ Եօլաա մատաա Բօգիէյի գարը-
լամըշար իսէ տէ, մէրգօմէնին գըյաֆէթինտէն նաշի աւլա աիգգաթ իթմէմիշ-
էր իտի :

Մուգատեման պէյան օլունտըղը վեճի իւզըրէ , սահիլլէ պիր քէօշէյի տէօն-
տիւլէրի սըրաստա , վէրտիէ պիր պաղչէպանըն չայը կէչմէք նիյէթիւնտէ պուլուն-
տուղընը անլայըպ , Լարթիկէ արգասընտան կիթմէսինի պէյան էլլէտի : Պաղչէպան
քիւրէքլէրի թագմագ իւզըրէ իտի :

Վէրտիւն .— Պիցի տէ գարշըյա կէշիրիւր իսէն , սանա իբի Ֆրանգ վար . քէօր .
րիւ տահա ուղագ օլտուղընտան , թրէնէ եէթիւմէյէճէյիկ — տէտիքտէ .

Պաղչէսական. — Վերինիզ, կէջերորիւմ. վէ պտւունը իշխւն մոէ բարս վէրմէնիզ լազըմ կէլմէզ... պու ալէմտէ պիր ինսան իաճպիլիճէլի մուսալիճէթի իթմէլի — տէյու ճէվապ վէրմէսի իւզէրինէ, իբիսի պիրտէն սանտալա պինիպ, պաղչէսական սանտալը ազընթըյա սալըվէրտի վէ քիւրէք չէքմկէ պաղլատը :

Թէւալըն օտուգւարընը պէլի իթմէմք իւզրէ, Լարթիկ իլէ Վէրտիէ եօլա
պօլ լազըրտըլար իթտիլէր. աննազ Վէրտիէ՝ կէօզիւնի Վալուպէ իլէ Սիլվէնի պը-
րաքաղըն նօգթատան ալըրմամագտա օտուղընտան, սէպլէվաթէն գըյաֆէթինէ
կիրմիլ օլան գարըն իլէ գօնուշտըգւարընը կէօրտիւ. Լարթիկ՝ մէրգընմէնին էմէ
Ժուպէր օտուղընա գանաաթ հաալը իթմէքլէ, եաքայը գուրթարմըլ օտուգւարըն.
տան տօլայը չիւքիւր վէրմէքտէ իտի:

Սահիլէ եանաչաճազարը յըրաւան, վէրտիէ՝ մատամ Բօգիէ իւէ ռէֆիզլէրինին
սանտալա կիրտիքլէրինի կէօրիւպ, քէնտի քէնտիյէ:— Երգամըզտան կէլէճէլէր
ամմա, պօշուէն . պիղ խալը իւերիլէմիւշիղ . արթըզ գօրգաճազ իշ եօգ— տիմէք-
տէ իտի:

Լարթիկ պաղչեպանըն էլինէ պիր իբի Փրանգլըզ սըգըշտըրըգտա, պաղչե-
պան. — Պանա պօրճանըզ օլմաաղըընը թէքրար իաներիմ. Կէն սիգին իջիւն հիշ
պիր զահմէթ շէքմէտիմ. շիւնքի գաթէն թրէնաէն աստամ ալմագ իւզրէ Կէլէճէք
իսիմ:

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ տէ , երնէ ալ . պիզիմ սըհէթիմիզէ պիր քանէն շա-
րազ իշմէք իսթէ՞մէյօրմըսըն :

Պաղչէպան .— Սէօզիւնիւզէ գարշը կէլմէմէք իւզրէ ալըքմ—տէտի :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ մուֆարաֆաթ իթտիլէր . Լաքին սօլա սարըպ մէթքէզէ
կիտէնէք ետրտէ , սաղա սարաըլար :

Վէրտիէ երաֆաշնա .— Պիզի գօզալոյան վար :

Լարթիկ .— Շիւպհէ՞ վի վար . պիլիրիմ . նա՞սըլ երաֆալը . . . հէր հալտէ : Պո-
րիս Թօմանգօֆըն կէօնտէրտիյի առամ իլէ կէօրիւշմէլիյիմ :

Վէրտիէ .— Կէօրիւշիւրսին . . . իշթէ գարանլըգ պասըյօր , վէ գարաբաշաըր-
տըղընըզ զէման կէլտի . կէլէն շախս կէլմիշ օլմալը :

Լարթիկ .— Էլպէթթէ քի կէլմիշ տիր . Լաքին արգամըգտան եթիշիրլէր իսէ՞ :

Վէրտիէ .— Թէհլիքէ եօգ . պիզի շըմէնտըֆէր մէրքէզի Թարաֆընտ աբայա-
ճաբար . պէն պահս իտէրիմ քի օնլար շու արալըգ մէրքէզ Թարաֆընա կիտի-
յօրլար :

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ գօզալայան քիմէ՞ր օլաճադ :

Վէրտիէ .— Օրէրա պալօսընտա կէօրտիւշիւմիզ հէքիմլէր իլէ սէնին մահուտէ :

Լարթիկ .— Էմէ Ժուպէր . . . սէն տէ պէնիմ կիպի մէմուլ իտիչօրըն . . .

Վէրտիէ .— Աւա չիւպհէ եօգ :

Լարթիկ .— Ա՛հ , Ալլահ վէրէ տէ շու շայըն իշինէ պաթսա գալսա :

Վէրտիէ .— Սէսինի քէս տէ եիւրիւշիւմ—տէյէրէք , իքիսի տէ աալմըլարը շա-
բուզալաթըպ , սուլըն քէնարընտա , էթրաֆը օխլամուր . աղանլարը իլէ մուհաթ պիր
լօգանթայա վասըլ օլտուլար քի , օրայա բազար կիւնլէրի սէյյարլար կիտիպ էյլէ-
նիրլէր իտի :

Վազըթ ագշամ օլտուլը ճիհէթլէ , լօգանթանըն կազլարը երանըլ իտի :

Լարթիկ բէնչէրէնին էօնիւնէ կիտիպ ալընը ճամաչ տայաթաը վէ բէրտէնին
արտսընտան իշէրիյէ պագաը :

16

Վէրտիէ՝ ըէֆիգիւնին մէմուլ հալինի կէօրէրէք .— Է՛յ , նա՞սըլ :

Լարթիկ .— Օրատա աըր :

Վէրտիէ .— Իշէրի կիր քի , սէնի կէօրսիւն տէ տիշարը չըգսըն . չիւնքի վազ-
թըմըզ եօգ :

Լարթիկ՝ պիլարտօ սալօնընա չըգան գարուլը աշարքէն , պէքլէյէն շախս պա-
շըն չէվիրիպ պագաըգտա , Լարթիկին պիր իշարէթի իւզէրինէ , մէրգում հէման
այաղա գալըզպ վէ հիսապընը Թէմիզլէյիպ , Լարթիկ իլէ Վէրտիէնին երանընա կէլ-
տի . պիրպիլրլէրինէ սէլամ ալըպ վէրտիքտէն սօնրա , Լարթիկ իլէ Ռուսնա գօնուշ-
մաղա պաշլայըպ , Վէրտիէյի կէտթէրէրէք .

—Արգատաշըն քիմ տիր :

Լարթիկ .— Էմնիյէթլի պիր աօսթ քի , հէր սըրըրմա աշնա աըր :

Նիգօլա Կօլ (մէրգոււմըն իսմի) .— Տիմէք քի էմնիյէթ իտէպիլիրիզ :

Լարթիկ .— Հէր վեճէ Իլէ :

Նիգօլա .— Բուճա պիլի՞ր մի :

Լարթիկ .— Ի՞նչ :

Նիգօլա .— Օհայտէ Թրանսլանտ աշօյլէրիմ . չիւնքի կիցէ մէկին ֆաթտէսի եօգ :

Լարթիկ .— Էվէ բէք եազընը . իղիմիցի արայամադար . Թրէն իլէ կիթ մէք ինթիյաթսըղըդ տըր . նէհրէն Բարիսն արմէթ իտէրիդ . . . արգամաւն կէլնիդ . ղէն Բարիսին ճիվարլարընը արիթթիմ :

Նիգօլա .— Արգանըգտան գոյալայա՞ն մը վար :

Լարթիկ .— Էվվէթ . պիր թէսատիւֆլէ՛ն էն թէհլիթէլի տիւլմէնիմիցէ . բասթ կէլաթ . . . չօգտան պէրու թանթաղըն պիր գարը :

Նիգօլա .— Քի՞նձ իմիք օգարը :

Լարթիկ .— Էմէ Ժուպէր :

Նիգօլա .— Հազըգաթէն գօրգուլաճագ պիր տիւլմէն տիր . . . Լաքին եօլուգնչ չալըրթմատընը մը :

Լարթիկ .— Շիմտիլիք քօյլէ մէմուլ իտիյօրըդ :

Պէօյլճէ կէօրիւչէ կէօրիւչէ նէհրին քէնարընա . վասըր Վոմաչլար իտի . Սահլէ օթուգ գատար գայըգ վէ սանտալ պաղը իտի . իսկէլէյէ եազըն քիւչիւք պիր քէօլք վար իտի քի , գաբուսը պիր չիվիյէ պասըլտարգ աչըլըր իտի . Լարթիկ մէքքիւր գաբուլըն աչըլմասընըն եօլուըն պիլտիլինաթն , քէօլքէ կիրիւլ . պիր չիթթ քիւրէք ալար վէ պէօյիւճէք պիր սանտալ կէօսթէրէրէք .

— Շուներն իչինէ կիրինիդ . . . պիրազ կէցցիւդ , վէ չու սըրատա կենիլճէ կէօրիւլիւրիդ :

Նիգօլա .— Բիւքէք չէ՞մէք պիլի՞րմիսին :

Լարթիկ .— Սէն րահաթօլ . . . քիւրէք չէ՞մէք պիլի՞րմ . վէ չայըն պու ճիհէթինի էն պիրիննի պալըգճը վէ եախօտ սանտալը գատար թանթըրթ :

Չայըն էմին պիր ճիհէթինէ սանտալը գօյվէրտիքլէրինտէ .

Լարթիկ .— Գօնթ Բօմանզօֆ մէքթուլըմը նէ՞ վազթ ալտը :

Նիգօլա .— Օն պէշ կիւն օլտու . կէօրիւյօրսըն քի վազթ դայպ իթմէյիպ , հէման պէնի կէօնտէրթի . . . տիմէք քի Գօնթ իվան Գուրապիլիֆ Բարիստէ՞ մի տիր :

Լարթիկ .— Բեանուըն էվվէլ ալընտան պէրու իվան Սմաիլօֆ նամիչլա . Բարիտէ տիր . պուըն խապէր ալալը պիր ալ օլտու , վէ տէրհա . Պօրիս Բամանզօֆա մալիւմաթ վէրտիմ :

Նիգօլա .— Հազըգաթէն իվան Գուրապիլիֆին Բարիտէ կէլմեթինտէն մաքսա-տը , Գօնթա եազընըն խալտուս՞ մը տըր :

Լարթիկ .— Էվվէթ . . . մէմալին զայըն պիր սուրէթտէ իգթմի քազուալ , ճէթթէրապուրկտան պուրապա գատար նարգանտան կէլմիլ . ազըլ ֆիթթի՛ պէնի վէ կէօ չիրիպ , եա ճէպրէն վէ եախօտ բարա գուլվէթիլի Գօնթա Գուրապիլիֆին գաթիլ մատտէսինտէ Պօրիս Բօմանզօֆըն միւտալտէլէսի օլտուգընթըն իօղաթընթ պէնիմ էլիմտէն ալմագաւա տըր :

Նիգօլա .— Պու ճիհէթիլէ Էմիլիսին :

Լարթիկ. — Ի վիճակ, էմբիւս և
Վերաբեր. — Սո՛ւր, արք քերէք սէսի գաւազնում կելիօր. . . արք սանաւ
կելիօր օւլաւու :

Լարթիկ. — Սիգ ուսղանն. . . Գեղընըդ արք քեր շիւպենչի տաղէթ իթ վեղ :

Վէրաբեր. իւն նիգօրաւ սանաւալն ի ինտէ կիլենտիւթ :

Լարթիկ. շարգը չարքորա շարքորա քերէք ճէքմէկ տեղամ իթ տի . Փիլիպոք
Վերաբեր եանըմամը օլգէյգ . եօքարը տօղրոն արք սանաւ կելմէք տի իտի . մէղ
քեր արնաւալ արանկընտա սիյան արք նօգթա կէօրիւնմէք տի իտի իյէ տէ Ե մէ-
սաթէ գըսարքէն , տանա ցիյատէ սէշիւմէն պաշար իտի :

Լարթիկ. սանաւալն ի ինտէ ուզոյն պօյու վէ սըմա չէրիտի շարքար արք
քիմէ մէօրմէք , վէ քօլիւս անաւամար օլտօղըն անլամպէյա , սօղտօ սօ-
ղտօ թէք տէօքմէկ պաշար :

Իքի սանաւալն քաղըն գարնա եագլաւաճաղարք սըրաւա , Լարթիկ արք
քերէք տէ քէնտի սանաւալն ի ինտէ իւն իթ քօ քաղաւ արք տի :

Ժանտարմա . — Հօ՛ , հօ՛ . կիւն վաղթ պղքթիւրաւա կէգիլէն :

Լարթիկ Փիլիպոք արք սէս ին . — Էմբիւս օն պաշը . շարաւա պէն տէ
պաղլաւաճաղ :

Ժանտարմա նէֆերիս քէնտիսն օ պաշը տէնիլմէսիւնէն մէմնոնէն կիւն
րէք — Էլպէթթէ քի կիւն վաղթ պաղլաւա շըքմալաւաղարն :

Լարթիկ . — Օ՛ն , օ ճիւլիլէ քանալընա պաղ . պէօյէ քարանլը կէնէտէ
պաղլաւա քանալ սըլ իթ վէք քիմէն իտիլընտա կէչէր . տաթթօ քաղ էլիմի
սօլ էլիմէն քարք իտիլալ :

Ժանտարմա . — Էօյէ աւամար վար քի , աղ արմաղտան վաղ կէչէմէլէր :

Լարթիկ . — Ալլան քասթ կէթիւրին . պէն օնլարտան տէյիլմ :

Ժանտարմա . — Հայտէ ուղուրար օլտուն , օ՛ն պաշը :

Լարթիկ . — Սանա տա ուղուրար օլտուն , օ՛ն պաշը :

Իքի սանաւալ ի ինտէ քարաթա կէչիպ կիթ տիլէր :

Լարթիկ քէնտի քէնտի . — Փօրքօւմը եգնըմըքա քալաք : Ավըլար իչիւն
քալալալ յօրմը , տիմէք ճիւթ օլգի կէմլէնէն եօքթաւտի :

Վերաբեր. իւն նիգօրա պաշարըն քալարտարար :

Վերաբեր. — Սանաւալն նապէտիտ օլտաղըն կէօրիւրէր տէյու քօրգմայօր-
մըլն :

Լարթիկ. — Պա խզաւ կէօրիւրէր ինտէ , ետրն սօրաւ քարամաղա շըքար-
լար . . . տիլիւմ րէք գալի տէյի իտի : Տիլիւմն քէնտի քէնտին չէօղիւմիւն վէ
սանաւալն սույն աղընթարն կիթմիլ օլմաւ քաննըն քանիւ օլուրլար քալարա-
վէ քէնթիւմնի կէչտիլմիլ կիթի ք քանալն քիւն քօրն քէնտին քէնտին իտի
չըրդ քալաղըրն արաւրնա սաղաւար կէօրիւրէր վէ քիւրիլէրն սաղաւար
կէլտիլմիլ քօլտան Եարանթ օնա կիտէրիլ :

Ագրթիլ պաղ սիւնտէ սանաւալ եիւրիւմէք տէ օլտաղընտան , աղ արք միւտէթ
քարթընտալ քարթիւ տէյիլմէնի կէչտիլէր վէ քիւրիլէրն սաղաւար վաղը օլ-
տալար :

Լարթիկ .— Պուրատա տուրալում. պուրատա պիզի Թանիզ իտէն օլմագ—տէտի
Հալա տուրգուն Կիւսպ, ու ֆուգտան չըգարագ արա սըրա պուլուլարուն տ-
րալարունտան կէօրիւնէն մահիթապ, օրթալըը օլտուգճա այտընլաթմագտա իտի
Լարթիկ՝ ուշուրունը սահիլին աշաղը Թարաֆընտա սույըն իշինտէն չըգմըջ օ-
լան պիր տալա սանտալը պաղլաաղը սըրատա, ուշուրունըն եօգարընտան, չի-
մէնլիյին վէ չալըղըն պիրիպիրիէրինէ աիւրիւնմէսի կիպի պիր սէս իշիտիտի . լաքին
պու սէս օ տթրէճէ խաֆիֆ իտի քի; իւշիւ տէ իշիթմէտիւէր :

Ուշուրունըն իւգէրինտէքի ջիմէնլիյին իւգէրինտէ պիր ճիսմ գայըպ սիւրիւնտի :
Ֆէվգէլատէ պիր ինթիյաթլէ վէ եւափաշճա չալըղըն եւարագլարը պիր Թա-
րաֆա անընտը, պիր պաշ տըր գանալա ասղու սարգըտը, վէ իքի զարիպ կէօզ,
պիր չիֆթ քէտի կէօղիւ գարանլըգտա բարը բարը բարամաղա պաշլատըլար :

Էկէր Լարթիկ րասթ կէլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ տալ, շու ֆօսֆօր կի-
պի բարլայան կէօզ պէպթէրինի կէօրմիւշ օլսա իտի, գօրգուսընտան նէ գատար
սէսի վար իսէ պաղըրաֆաղընա շիւպհէ օլունմագ իտի :

Շու բարլայան իքի կէօզիւն Գեպէ կիւլէ— նամըլլա մաարուֆ օլան Էմէ Ժու-
պէրին կէօզլէրի օլտուղընը պէյանա հանէթ եօգ տըր :

Օ սըրատա մատամ Բօզիէ պաղընլըղընտան այլըմըջ օլուպ, տէրմանսըգ պիր
հալտէ իտի իսէ տէ, գուլաղընա պիր սէս կէլմէսլիլէ, խաֆիյէթիկէ օլան մէյլինճէ
գուլագ ասըպ, քէնթիւ հալինի ունթթթտը, վէ եանը պաշընտա վուգու պուլան
հատիսէնին նէ՝ օլտուղընը անլամագ սէվտասընա տիւշտիւ :

Լարթիկին իտարէ իթմէքտէ օլտուղը սանտալըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, օ ա-
նէ տէկին էլէրինտէն գաշըրմըջ օլտուղըն էլխասըն օ սըրատա գարընսընա չըգա-
ճագլարընա տաիր պիր հիսսէ գահիպ օլտու :

17

Սանտալ՝ պուլընտըղը մահալին ալթ պաշընտա տուրտըգտա, Էմէ Ժուպէր
պաղըրաճագ իքէն քէնտիյի զապթ իթտի . իքի պուլուլթ արաթընտան պիր արալըգ
կէլէն մահիթապըն չալգը սայէսինտէ, Կալուպէնին՝ Լարթիկ վէ սահթէ րահիպ
օլտուգլարընը Թախմին իթմիւշ օլտուղըն իքի շախսը կէօրտիւքտէ, նէֆէտինի Թուլթ-
տու վէ տիրսէքլէրինէ յոպյանարագ միւմքին մէրթէպէ աշաղը ասղու տսըլըպ, ա-
թիտէքի միւսպհասայը տինլէմէկէ պաշլատը :

Նիգօլա .— Չարո՛ւգ իտէլիմ . . . Նիլէթիմ եարըն սապահ իլք Թրէն իլէ կիթ-
մէք տիր . պինաէն ալլիկ վագթըմ չօգ եօգ տըր :

Լարթիկ .— Տիւնէյօրըմ :
Շու սէօզլէրի իշիթտիւքտէ Էմէ Ժուպէրին ասամարլարընտաքի գանըն ճէվէլանթ
տուրտը : Սէսի Թանըմըջ օլտուղընտան, արթըգ քիմ օլտուղընա տաիր շիւպհէսի
գալմաաը :

Նիգօլա .— Էվվէլ պէ էվվէլ Գանթ Գօրիս անլամագ իսթէյօր քի, մուգատտէմ
իքի տէֆա խըգմէթինտէ պուլունմըջ օլտուղըն կիպի քէնթիւքինէ պիր խըգմէթ տա-
հա իթմէկէ հաղըրմըսըն տէյիլմիսին :

Լարթիկ .— Հազրը՛ւմ . սառագաթը՛մա էմին օլտուղընը պիլիրիմ . չիւնքի հէր իթիմիզին Էտէ մէնաֆիի պիր տիր :

Նիգօլա .— Վալիտէսինին նէ՛ սուրէթլէ էօլմիւշ օլտուղընը Գօն իվան Գուրա-վիէֆէ սէօյլէմէմէկէ եէմին իտէ՛րմիսին :

Լարթիկ .— Իտէրիմ . պախուսուսա քի , հէր քէս վէ պէնի զըյապէն իտամ ճէ-զառնա հիւքմ իտէն հաքիմլէր պիլէ , գապահաթլը եալընըզ պէն իմ տէյու պլէլէ-միլլէր տիր . . .

Նիգօլա .— Իւշ կիւնտէն Բարիստէն հարէքէթ իթմէլի :

Լարթիկ .— Պու տէտիյին միւմքին տէյիլ :

Նիգօլա .— Նիչի՛ւն :

Լարթիկ .— Պուրաթա պիր թագըմ միւհիմմ իլլէրիմ վար քի պրագամամ :

Նիգօլա .— Պու իլլէրին պիթմէսի տահա նէ՛ գատար վագթա միւհթան տըր :

Լարթիկ .— Էն ազը պիր այ :

Նիգօլա .— Էյ պու պիր այ զարֆընտա , զապըթա սէնի եագալար իսէ՛ . . .

Լարթիկ .— Եագալար ե՛ա , նէ՛ եարայըմ . պէն հէր չէյի կէօզիւմէ ալմըլըմ . պէք-լէտիյիմ քեար օ գատար պէօյիւք տիր քի , հիշ թէրէտտիւտ իթմէքսիզին ուղրաշ-մագաթայըմ :

Նիգօլա .— Բէք ալա . լաքին իլլէրին պիթէր իսէ՛ . . .

Լարթիկ .— Օ հալտէ Գօնթ Պօրիս Բօմանգօֆըն էմրինին ինրասընա հազրըմ :

Նիգօլա .— Պիթէր իսէ Բուսիայա կէլիրսին . օրատա Գօնթ սանա վէ չէրիքլէ-րինէ հէր կէօնա թէարրուզտան արի վէ պէրի պիր իգամէթկեահ թէրթիպ իթտիք-տէն պաշգա , սիզի հէր վէնհ իլէ թէսահուպ իտէճէյինի թէահհիւտ իտիյօր :

Լարթիկ .— Շու արալըզ ուղրաշմագտա օլտուղըմ իշի պաշա չըգարտըլըմ հալտէ , էրթէսի կիւնիւ Բէթէրսպուրկա միւթէվէնճիհէն Բարիստէն հարէքէթ ի-տէյօրըմ :

Նիգօլա .— Բէք ալա :

Լարթիկ .— Մէմուլ իթմէյօրըմ քի , Գօնթ Պօրիս Բօմանգօֆըն սէնի պուրայա կէօնտէրմէսինտէն մագսատը , եալընըզ պէնիմ Բուսիայա կիթմէմ լիւզումընը պէ-յանտէն իպարէթ օլտուն . էկէր մագսատը եալընըզ պու օլսա իտի , սէնի կէօն-տէրմէկէ նէ՛ հաճէթ վար իտի . պիր մէքթուպ տա քեաֆի իտի :

Նիգօլա .— Էօյլէ տիր :

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ ասըլ մագսատը սէօյլէ :

Նիգօլա .— Գօնթ սանա իւշ կիւն մէօհլ վէրիյօր իտի . չիւնքի քէնտինճէ , սա-նա կէօրտիւրէճէյի լըզմէթ , իւշ կիւնտէ կէօրիւլէպիլիր տէյու ատտ իթմէքտէ ի-տի . . . սէն՝ պիր այ կէհիւքմէք իսթէյօրսըն . էօյլէ ամմա , շու պիր այ զարֆընտա իշ պիթսին . . .

Լարթիկ .— Հա՛նկը իշ :

Նիգօլա .— Անլայա՛մատըն մը :

Լարթիկ .— Անլամըլ տա օլսամ , սէնտէն տինլէմէք իսթէրիմ :

Նիգօլա .— Շու հալտէ սէօյլէլիմ . Գօնթ իվան Գուրավիէֆ թարաֆընտան թէհիլքէ հիհէթի գալմամալը :

Լարթիկ .— Գօնթ Իվան Գուրափիէֆ սաղ օլտուգճա, Թէհլեթ պագը արը .
օնա շիւպհէ եօգ . . . տիմէք օլուր քի, Գօնթ Իվանըն վիճուարնը մէյտանաթ
գալտորմալը :

Նիգօլա .— Էվվէթ :

Լարթիկ .— Գօնթ Պօրիս Բօմանքօֆ չու խըզմէթէ նէ՞ իւհրէթ վերմէք իօ .
Թէյօր :

Նիգօլա .— Իքի եիւղ պին ֆրանգ :

Մատամ Բօգիէ Թէքէպինտէն Թըրնաղընա գատար սօղուգ սօղուգ տիթրէմէքտէ
վէ—Պարի եալընըղ օլմասամ, պարի եարալըղ օլմասամ . . . պարի գուզվէթիֆ եէ-
րինտէ օլսա . . . շէյթան արգամտան տիւշիշ . . . լաքին պու խարիպէր տաշա գօ .
նուշաճաղար . . . պէլքի պիր լուղէթ իշիթիթիմ տէ, չուրայա ձէքիտիքէրինին սէ-
պէպինի անլարմ—տէյու միւլահագա իթմէքտէ իտի :

Լարթիկ պալընը էյմիշ տիւշիւնմէքտէ իտի . պիր միւտտէթճէք կէշտիքտէն
օնրա :

Նիգօլա .— Ճէվապ վէրմէյօրալըն—տէյու զիշվալ իթիթի :

Վէրտիէ օ անէ տէկին սիւքիւթ իտիւպ տինլէմիշ օլտուղը հալտէ, սէօղէ քա-
րըլըպ .— Իլն վէրիրսէնիգ պիր սէօղ տէ պէն սէօլլէյիմ :

Լարթիկ .— Շիւպհէ՞ մի վար :

Վէրտիէ .— Պիզի գօվալայօրլար . . . արքայմըղտան տիւշէն չօգ . խուսուսիլէ,
պիր վագթ Գօնթէս Գուրափիէֆին խըզմէթինտէ պուլընմըլ վէ շիմտի բօյիս տաի-
րէսինտէ միւսթաթտէմ օլսն էմէ Ժուպէր նամըլա ղայէթ զալըմ պիր տիւշմէնի-
միզ վար :

Նիգօլա .— Նի՞շիւն օ գարըյո մահվ իթմէյօրսընըղ :

Վէրտիէ .— Օ շիմտիէ գատար օն քէրրէ մահվ իտիլիր իտի ամմա, եալընըղ
պիր միւթայաա պիզի տուրտուրթըյօր :

Էմէ Ժուպէր գուլաղլարը գապարթտըգճա գապարթըպ, պիր լուղէթ պլէ
գաշըրմագսըղըն տինլէմէքտէ վէ թճապա չու Ժեւալալըն նէ՞ իրիշ—տիմէքտէ իտի :

Վէրտիէ սէօղիւնէ տէվամ իլլէ .— Պու գարընըն մուվաճէհէսինտէ իլէրուրտէ
սէրպէսթճէ հարէքէթ իտէպիմէք իշիւն, իսմինի վէրմէյէ մէէղուն օլմաթըղըմ պէ-
շիւն էմէ Ժուպէրին վիճուարնի գալտորան պիզ օլտուղըմըղ ալա մէմուլ իթ-
մէմէսի լաղըմ կէլիր :

Նիգօլա .— Էյ պու միւշքի՞լ պիր շէյ մի տիր :

Վէրտիէ .— Միւշքիլ տէյիլ, հէման միւմքինսիզ տիր . . . նէ գատար իհթէյաթ
իլէ տավրաննաճա օսագ, օ շիւս, Էմէ Ժուպէրի՝ Լարթիկ գաթ լաթիմի տիր տէ-
յու գանաաթ հասըլ իտէճէք տիր . օ հալտէ հիտտիթի էսէրիլ օլարպա ցիզի մահվ
իթմէկէ միւգթէտիր տիր . . . տիմէք օլուր քի, պիր Թէհլեթի տիկէր պիր Թէհլի-
քէ իլէ միւպատէլէ իթմիշ օլաճաղըղ . . . միւրատըմ չունը անլաթմագ արը քի, է-
յէր Բարիստէն մուֆտարգաթըմըղտան ագտէմ պիր ճինայէթ տաշա խուսղասիլէ
վիւղումսըղ պիր ճինայէթ տաշա իլլէնէճէք օլուր իսէք, հէք հալտէ Էմէ Ժուպէրէ
եագայը Թէպիմ իտէրիզ :

Նիգօլա Թէսճճիւպլէ .— Լիւղումսըղ պիր ճինայէ՞թ մի :

Վերտիէ .— Եվէթ :

Նիգօլա .— Նէ՞ վեճի իւ :

Վերտիէ .— Գօնթէս Գոթարպիէֆին դաթի մատտեսինաէ , Գօնթ Գօրիս Բօմանգօֆին մէտեսալի օլտղղընա տալի օլան իսպաթլարը էլէ կէշիքմէ տիքէ . օլտղղիվան , Գօնթ Գօրիս Բօմանգօֆ ալէշիինաէ հիշ պիւր չէ , Կարամազ . . .

Նիգօլա .— Ելէ կէշիքմէ օլտա նէ՞ լպղըմ կէտի . մատամ թի միւհրիմէր հազգընտա միւրրուրը զէման վազը տըր , Էրէնէի թէշպպիւսաթ , օրթալընը վէլվէլէյէ վէրմէքտէն պաշգա նէ՞յէ եարար . . . Գօնթ Իվանըն պու կիւնթի արատըր չէ , քէտէրինին Գօրիս Բօմանգօֆ՝ տէլպէթի վէ Լարթիկ վասէթասըլա էօլտիւրիւմիշ օլտղղընըն իսպաթը տըր : Գո՛ւ իսպաթը էլէ կէշիքմէ օլտըր իսէ , արապաթաթի քօթլարընըն թէսաշուարյա , էֆէնտիմի մաշվ իտէպիւր . . . Պիլաէն ալէնէ Գոթարպիէֆ ֆամիլեասընը պիւսպիւթիւն սէօնտիւրիւպ պիթիւրմէի :

Լարթիկ .— Բօլիս իտարէսի պիւթիւն տըգաթընը Գօնթ Իվանա հապի իթմիշ օլտըրը հալտէ , պէն նա՛սը մէրգումէ եանաշապիւրիմ . էլիէ տիւշիւնմէքիզին իշէ գապըշպըյա օլտըր իսէ , եագայը էլէ վէրիւրիգ . . .

Նիգօլա .— Անլայօրըմ . . . Լաթին պիւր քիմսէ տիւշմէնինաէն քուրթուլաթ իսթէյէնէ օլտըր իսէ , պըշազ վէ զէհրտէն պաշգա վասըթալաթ քոլալպիւր . . . մէսէլա մաշվը միւրաթ օլոնան քիմսէ պիւր գազայա ոլղրաթ քըրընապիւր , պիւր եէրտէն տիւշիւրիւնպիւր , քաղըն պիւր աթա պիւնտիւրիւր , քէնտինտէն գուլվէթի պիւր իսաթիմ իլէ տիւվէլլօյա թուրքալտըրընապիւր , պուլլարը տա ունութմամբը :

Վէքտիէ .— Ճիւվազը պուլնլար պանա ինրասը գօլայ չէլէր կէօրիւնիյօր , իսուպ սոսիյէ տուէլլօ մատտէսի :

Նիգօլա .— Եկէր բօլիս արգանըտաթն տիւշմիշ տիւր տէյու Կապըլը էլէ վերմէկէ գօրգայօր իսէնիգ , քէնտինիգ պիղզաթ հարէթէթ իթմէյիպ , վաքըթա գուլանըն :

Լարթիկ .— Վապըթա օլգաճա ատամլար վաքը ամմա չ պիղ օնլարըն վէսքթէ . Թինէ միւրաճաթ իթմէքտէն ինթինապ իթմէլիյիգ :

Նիգօլա .— Նիշիւն :

Վերտիէ .— Ձիւնթի , քաթա իլէ սաթըն ալընան պիւր վասըթա , ճինալէթէ միւշթէրէք տիմէք տիւր . ճինայէթտէ տէ միւշթէրէք կիպի պէլալը չէյ օլամազ . . . Եօ՛գ , Եօ՛գ . իշէ եապաննը էլ գարըշտըրմաղա կէլմէգ . . . պիղիմ պիւր ատամըմըզ վար , էօյլէ պիւր ատամ քի , հագգընտա քիմսէ պիւր շիւպէնէ վարամազ , վէ էմէ Ժուվաթին տէ ալընը գարըշարըմ , էյէր օ ատամը հիւքիւմէթէ թէսիմ իտէպիւրի իսէ :

Մատամ Բօգիէ Կօգարըտա հարէթտէ գալըպ , աճապա Վերտիէին նէ՞ րթմէք իսթէթիյին վէ օ տէտիյի ատամ քիմ ջլապիւնէնիյի տիւշիւնմէկէ պաշլատը :

Նիգօլա .— Տիմէք քի օ էմիյիթիւնիգ օլան ատամ քիմ իսէ , հարէթէթ Ետէնէք տիւր , էօյլէ՞ մի :

Լարթիկ .— Մատամ թի էօյլէ իճապ իտիյօր . . .

Նիգօլա .— Վաթ օլընան ագշէլի՞ րթ մի օ ալաճա :

Լարթիկ .— Օ քաթա պիղիմ սանաղըմըպ կիրէր , օ տա քէնթինէ տիւշէն հիսսէյի ալըր :

Նիգօլա ճէպինտէն պիր ճըզտան , վէ ճըզտանըն իշինտէն պիր քեաղըտ չըգա-
րըպ Լարթիկէ վերերէք :

— Իշթէ սանա Բօջիտ պանգասընա երեզ պին Փրանգըզ իպրազընտա համիլի-
նէ էտէնմէք իւզրէ պիր չէք : 0 պիր երեզ պին Փրանգը տա , օրթագլարըն իւէ
Բէթէրսպուրկա կէլտիյիննէ ալանգսըն :

Էմէ Ժուպէր՝ սէվինճինտէն տիթրէմէկէ պաչալըպ քէնտի քէնտիյէ . — Ե-
գալատըմ սէնի , խապի՛տ . կիթ Բօջիտ պանգասընտան բարալարը ալ տա , պէն տէ
կէօրէյիմ — տէտի :

Վէ հէր նէ գատար իսթէմէյերէք խաֆիֆճէ պիր գըմըլտանտը իսէ տէ , չու
հարէքէթինտէն ուչուրըմտան պիր չազըլ գօրուպ սույա տիւշտիւ . Էմէ Ժուպէր
թաչըն տիւշտիւյինի իշիթտիքտէ , պու տէֆա տա գօրգուսընտան տիթրէմէկէ
պաչլատը :

Վէրտիէ չու մէմուլին զայրը սէստէն թէսճճիւպտէ գալըպ գուլագ տատը :

Մատամ Բօգիէ՝ էլէ կէչէճէյինի անլարպ , գաչմագ իւզրէ գալգմագ իսթէտի :

Վէրտիէ . — Պաչը ուճուճըզտա պիրիսի վար . պիրիսի վար քի պիգի տինլէյօր
Նիգօլա . — Էմի՛նմիսին :

Լարթիկ . — Սո՛ւս :

Էմէ Ժուպէր՝ տէրէճէի նիհայէտէ խէլէճան իշինտէ իտի . Թաագիպ իթմէքտէ
օլտուղը մէլուելար թա եանը պաչընտա պուլընմագտա իտիլէթ : Էրթէսի կիւնիւ
Բօջիտին պանգասընտա մէրգուճանը էլէ կէչիւմէք գօլայ իսէ տէ , վէ ֆագաթ ք
արալըգ ուչուրըմը թըրմանսալար քէնտիսինի էօլտիւրէճէքլէրինի խաթրընա կէթի .
րէրէք , այաղա գալգմաղա տալրանտը . անճագ գօրգուսընտան հէր թարաֆը
թութուլմըլ իտի . երեւիւմէք իսթէտի . պաստըղը գէմին քէնտինտէն գաչըյօր զանն
իթմէքտէ իտի . նիհայէթ պիր ինիլթի իւէ եէրէ տէվրիլիվէրիպ պալըլտը գալտը :

Վէրտիէ . — Իշիթտինի՞զ մի :

Նիգօլա . — Էվլէթ , այագ սէսի , ինիլթի վէ պիր ճիսմին տիւշտիւյի իշիտիւտի :

Լարթիկ . — Եօգարտա զարիպ պիր վագաա գուհուր իթմիշ օլմալը :

Նիգօլա . — Աճապ նէ՞ իտի :

Լարթիկ . — Շիմտի անլարըգ . . . ուչուրըմը թըրմանըպ չըգալըմ տա , անլա-
չըլըր :

18

Իւչիւ պիրտէն ուչուրըմըն իւթիւնէ չըգալըար : Հէր նէ գատար գարա պիր
պուլութ մահիթապը գալըլարպ էթրաֆլարընը պիւսպիւթին գարարթմըլ իտի իտէ
տէ , էթրաֆա պիր տէֆաճըգ աթֆը նիկեալ իւէ եալընըգ օլտուգլարընա էմին
օլտուլար :

Վէրտիէ . — Պուլըն իւէ պէրապէր պէն այագ սէսի ալտըմ :

Նիգօլա . — Պէն տէ . — տէտիլէրի սըրատա , նակէհան Լարթիկ պիր սէտայի
հայրէթ սալըվէրմէքլէ պէրապէր , գօլուլա պիր գաչ առըմ էօթէտէ , չիմէնին իւ-
գերինտէ պիր եղընթը կէօսթէրտի . իւչիւ տէ մէղքիւր եղընթըյա եաղլաշալըար :

Լարթիկ .— Գարը տըր , պայըմը պիր գարը—տէտիքտէ , Վէրտիէ էվվէլա մատամ Բոգիէնին էլլէրինէ տոգուէտը վէ մուախխարէն երւրէյինին իւսթիւնի եօգլատըգտան սօնրա .— Էլլէրի տօնմուշ , գալպի չարմայօր .— Էլլպիսէլէրի ըսլադ տըր . . . պու գարը Էօլմիւշ տիր—տէտի :

Լարթիկ՝ մէրգումէնին երւգիւնէ պագմագ իւզրէ էյիտիյի սըրատա , մահիթապը գարաթմըշ օլան պուլութըն կէչմէսիյէ պիր այտընըգ հասըլ օլուպ , հէր նէ գատար էմէ Ժուպէրին նիւզիւ գան իլէ միւլէմմա իտի իսէ տէ , Լարթիկ տէհչէթլէ հէմտն այաղա գալգամը :

Վէրտիէ .— Նէ՞ վար , թանըտը՞ն մը :

Լարթիկ .— Թանըմագ՞ մը , օ տըր , էմէ Ժուպէր :

Նիգօլա .— Ճասուս մը՞ . . .

Լարթիկ .— Էվվէթ , էն գիյատէ թէհիքէլի տիւշմէնիմիզ :

Վէրտիէ .— Իյիմիզտէ շէյթանըն բարմաղը վար . . . մագթուլէն էօլմիւշ իտիւկիւնէն , Մօրիս պիգի մէսուլ թութամագ . պուրատա պըրագաճագ մըյըգ :

Լարթիկ .— Եօ՞գ , չայըն իչինէ իթիվէրիիզ :

Շու սէօլէր արասընտա պիր սէս չըգմաղլա , իւշիւնիւ տէ շաչըրթտը . Թէլաշ իլէ գուլագ աստըլար : Արապէլտէն կէլմէքտէ օլան սիր չօգ քէսանըն քէնտիլէրինէ տօղրու իլէրիլէտիքէրինի կէօրտիւլէր :

Լարթիկ .— Չարուգ վէ սուս . սէն այագլարընտան թութ , պէն տէ պաչընտան . ուշուրըմըն քէնարընա կէօթիւրէլիմ , պրագալըմ տա եավաշ եավաշ սուլըն իչինէ եուվարլանսըն—տէյիպ , իքիօի ճիսմի գալտըրտըլար վէ ուշուրըմըն քէնարընա կէօթիւրիպ գօյտուլար . մուախխարէն Լարթիկ այաղըյլա իթտիքտէ , մէղքիւր ճիսմ գարանըգտա մահվ օլտու : Լարթիկին թէքլիֆի իւզէրինէ իւշիւ պէրապէր եօլա տիւշիւպ , եարը կէճէյէ տօղրու էվլէրինէ վասըլ օլտուլար :

Լարթիկ՝ պիր այա գատար Գօնթ իվան Գոււրապիէֆին նապէտիտ օլաճաղընը Պօրիմ Բօմանըօֆըն կէօնտէրտիյի Նիգօլա Աօլա թէքրար թէահհիւտ իթմիշ իտի :

Շու տէհչէթլի կէճէնին ֆէրտասը կիւնիւ բազար օլուպ , կիւնէշ գիյալէրինի հէր թարաֆա սաշմըլ օլտուղընտան , կէգիլէճէշ պիր հավա իտի :

Սիմօն՝ սէվտիյի ատամլարը կիտիպ կէօրմէք արգուսըյլա էրքէն գալգամը կիյինմիշ իտի . Նիյէթի էվվէլա Մարիյի կիտիպ կէօրմէք իտի . սաաթ տօգուգտա մէքթէպին միւտիրի մատամ Տիւպիէֆի կէօրիւպ , Մարիյէ եագմըլ օլտուղը մէքթուպը ալտը , վէ տօղրու Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինէ կիթտի :

Սիմօն գարուճըյա խիթապէն .— Մատմագէլ Պրէսսօլը կէօրէպիլի՞րմիյիմ :

Գարուճը .— Մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպիւնին ճամէշույ միւտիրի սիզ իսէնիզ իլէրի կիրէպիլիրսինիզ . մատմագէլ Մարի սիզի պէքլէյօր . պու կիւն կէլէճէյինիգի էվլէլճէ սէօլլէթտիրմիշ իտի :

Սիմօն՝ գարուճըյա թէշէքիւր իթտիքտէն սօնրա , հավըտան կէչիպ նէրտիւպանըն պաչընա կէլտիքտէ , պիր խըզմէթեար գարըլլատը քի , քէնտիսինի Մարինին նէգտիւնէ կէծթիւրտի :

Մարի Պրէսսօլ եալընըգ իտի . իլէ կիւնքի սախթէ նէշսի քեամիլէն գաիլ օլ-

մուշ, բէնէրէնին էջնիւնէ օթուրմու, քեթիւ քեթիւ տիւշիւնմէքտէ իտի : Գա-
թուրն վուրուլարդընէ իտի տիւրմէ . — Նիւրնից — տէրու սէյլէիւ, Գաթու աշըտը
վէ Սիմօն հէյէճանը հալ վէ թէպէսսիւմէ իշէրի կիւրտի :

Մարինին կէօզլէրինտէ պիր ալամէթը մէսրուրիլէթ բէյտա օլուպ . — Սիմօն
ա՛հ սէնի կէօրտիւրիմէ նէ՞ Գաթուար մէմուռն օլտուռ շարաւգ կէլ պօղաղընա սա.
ըլալըմ :

Սիմօն ճէվապ վէրմէմէքտէ իտի, կիւլէր եիւղիւ հէյան միւթէտտէր պիր սյգ
Փաթա թահվիլ օլտու . կէօզլէրի եաշ իլէ տօլտու . Սիմօնըն չու հալինէ Մարի իտի
թիւաաաթէ թէաճճիւպ իթտի իսէ տէ, մուսխարէն ահէրալ սէպօպինի բէյֆ իտիպ .

— Ա՛հ, անլարըմ, Սիմօնըմ . պէնտէ պու տէրէճէ թէպէտիւթ կէօրէճէյինի մէ.
մուլ իթմէց իտին . խասթալըգ էսէրի օլարազ, տիւշար օլտուղըմ հալէ թէաճճիւպ
իտիօրսըն . չօգ ըզտըրապ չէքտիւմ վէ էլան տա չէքմէքտէյիւմ . . . պէլքի տէ պիր
տահա բէսպը աֆիյէթ իթմէյէճէյիւմ :

— Օ՛հ, մաամաղէլ, մաամաղէլ . . . պէօյլէ սէօյլէր սէօյլէմէ . . . խա՛յր, պէն
միւթէէսսիր օլմատըմ . տէօքտիւյիւմ կէօզ եաշարը ալամէթը բէպէլ տիւր, ալա-
մէթը մէսէրրէթ տիր . . . սէնի կէօրմէք վէ սէնի սէվտիյիմի պէյան իթմէք կիպի
պիր սաատէթը հալտէն նաշի ագան կէօզ եաշարը տըր . . . նէ՛ վէճ հէ սէնի
տիւշիւնմէքտէ օլտուղըմ պիրսէ իտին, մուղտարըպ օլտուղըն կէնէլէրտէ պաշըն
ուճընտա տուրուպ, սէնի թէտապի իթմէքիյի նէ՛ վէրթէպէ պրօղուլէտիյիմի պիրսէ
իտին . . .

Մարի . — Ա՛հ, Սիմօն, պիրիթիւմ . սէնին գալպինին նէ տէրէճէ բաք վէ խալի
պիր Գալպ օլտուղընը պիրիթիւմ :

Սիմօն . — Էօյլէ պիր գալպէ մալիք իմ քի, էլիք ունութմապ, իւթէ օ. Գա-
տար . զիյատէսիլէ միհն ու մէշաքգալթ չէքտիլինէ շիւպհէ եօգ . կէօրէնիւօր .
Պիրազ զաիֆէնմիլսին . չէհրէն տահա սօնուգ տըր . լաքին պուռն իլէ պէրապէր
իւտէի սըհէթ իթմէքտէ օլտուղըն վէ գարիպէն քէամիլէն քէապը իֆազաթ իթ
տէճէյին զահիրէն կէօրիւնիօր :

Մարի . — Սահի՛հ մի սէօյլէյօրսըն :

Սիմօն . — Ա՛հ, էէմին իտէրիւմ . տիւշիւն քի, սէն պէնի Կապրիէն Սէրպէնին
բէսմիսանէսինտէ բասթ կէլտիլին կիւն, պէն գահա զիյատէ խասթալըգտան մուզ-
տարըպ, զաիֆ վէ տէրմանսըգ հալտէ իտիւմ . պիր այաղըմ չուգուրտա իտի : Շիւ-
տի պազ, սըֆաթըմտա օ հալտէն հիշ պիր էսէր գալմը՛մ : Սէն, ք բէտէրին
Կապրիէլ Սէրպէ վէ Ալպէղ ֆիւպրէ պէնի գուրթարառընըգ, վէ պէնի գուրթարմա-
նըգ իլէ պտէթա պիր միւճիգէ կարմը օլտուղըն . պնլաաթըն մը քի հիշ պիր չէլտէն
մէէյուս օլմաղա կէլմէգ . Ալլահ բահիւմ վէ ազիւմ տիր :

Մարի՛ Ալպէր ֆիւպրէնին իսմինի իւթտիւրմէ ք, Սիմօնըն էլիլի սըգըպ . — Պիր
գաշ տէֆալար կէլիպ պէնի սօրառն տէյիլ մի :

Սիմօն . — Իքի տէֆա կէլտիւմ, լաքին հէքիմին թէնպիհի մուէիպինճէ, քիսէի
եանընա գօյվէրմէմէքտէ իտիլէր :

Մարի . — Էվվէթ, օ գէմանլար եաթագտան չըգամամաղտա քաղապ, գալնըմ
պէօյիւք թէհիլքէ իշինտէ իտիւմ . . . Մ . Սէրպէյի հիշ կէօրտիւն մի :

Սիմօն .— Խա՛յր , չօգտան պէրու կէօրմէմիչիմ :

Մարի .— Տիմէք օլուք քի , Մ : Ալպէր ար ժիպրէնին խասթալըղընտան խա-
պէրին եօգ :

Սիմօն .— Մ . ար ժիպրէնին զիյառէսիյէ խասթալըղըն օլտուղընը պիթրիմ .
վէնսէնտէ պուղըն իւզէրինէ տիշիւալ գօլու չըգտըղընը և վէ չղաւիւշմէք ռայէ-
սինտէ սէնին էօլիւմտէն գուրթուլըղընը Մ Մէքվէ պանա սէօլէտի :

Մարինին հէյէնանը կիթաիքճէ արթաքազ .— Օհ , օ պիւր շէյ տէյիւ . օնտան
սօնրա , իւթիւնէ պաշգա խասթալըղ կէլտի . միւհիք պիւր խասթալըղ . հէթիւլէր
իւմիւտէրինի քէսմիշէր տիւր :

Սիմօն տէհշէթլէ .— Նէ՞ տէյօրսընըգ :

Մարի .— Եվլէթ . . . պէլքի տէ պէն պիւր տաՀա կէօրէմէքսիքին էօլիւր :

Սիմօն .— Ահ , անլայօրըմ :

Մարի .— Նէ՞ անլայօրսըն :

Սիմօն .— Սէնին խասթալըղընը սէպէպիւնի , սէն շու խասթալըղտան տիւզէլ-
մէք իսթէմէյէրէք , քէնտի քէնտինէ իտիյօրսըն : Մ . ար ժիպրէնին էօլէնէյի խաթ-
րընա կէլտիքճէ , էօմրիւնտէն վազ կէշիօրսըն :

Մարի .— Օ էօլիւրսէ պէն եաշայապիլիթմիյիմ :

Սիմօն .— Եվլէթ , եաշայապիլիթսին , վէ հէր նէ օլուր իսէ օլտուն եաշամա-
լըսըն :

Մարի .— Նիշի՞ւն :

Սիմօն .— Ձիւնքի եանը պաշընտա սէնի սէվէն պիւր բէտէր վնար . պիւր տէ վա-
լիտէ վար քի , պէլքի սէն էօլիւրսէն օ տա էօլիւր . . . ճէնապը Հագգ մէյուսի-
յէթէ տիւշար օլան գուլարընը հիմայէ պուլուրմազ . . . իսթէրսէն Մ . ար ժիպրէ-
յի մուէպմէտէն խաթրընտան չըգարմա . լաքին շուըն ունութմա քի , մանէվի
սուրէթտէ նէֆսինէ գաստ իթմէք գապահաթ տըր . հէր քիմ քի տիւշար օլտուղը
խասթալըղա մուգապէլէ վէ մուգապէմէթ իթմէգ իսէ , գէհր տլըղ կիպի քէնտի
քէնտիի էօլտիւրմիշ օլուր :

19

Մարի .— Նէ՞ եաքայըմ , Սիմօն . հագգըն վար , անլայօրըմ . լաքին Ալպէրի
ֆիքքիմտէն չըգարմայօրըմ . . . էկէր էօլիւր իսէ , իքի տէֆա պէնի էօլիւմտէն
գուրթարմազ ուղընա , քէնտիսի էօլմէք տէրէնէսինէ կէլմիշ տիւր . օնուս իլէ պէ-
րապէր պէնիմ տէ էօմրիւմ թիւքէնիյօր . . . կէօրիւյօրըմ քի բէտէրիմ աղլայօր . վէ
քէնտի քէնտիմէ նէ գատար խօտպին վէ գալըմ ըմըլմ տիյօրըմ . . . ըղառնապըմա
գալէպի իթմէք , աճըլարըմ կիլլէմէք իսթէյթըմ քի , աղլամասըն . . . պիւր արալըգ
մուվաֆֆազ օլույօրըմ , լաքին մուտիւտիւնէն եինէ նալէհան տիւշարը նէն օլու-
յօրըմ . . . քէնտի քէնտիմէ , թէրար թէրար ազըլսըղըգ իթմէքտէ օլտուղըմ
թէսիւմ իտիյօրըմ . լաքին , Ալպէր էօլիւրսէ պէն տէ էօլմէլիյիմ տէյիւ , հիշ պիւր
շէյ տիւշարմէյօրըմ :

Սիմօն .— Ղայրէթ իտին քի ճէնաթէթ իտէսիւնիգ : վէ պէօլէնէ մէյուսիյէթը
պիլիքի գալէպի իտիւթիւնիգ :

Մարի .— Միւմբին տէրի :

Սիմօն .— Մէրամբն էլինտէն հիշ պիւր չէ՞ դուրթուլմա՞ղ . . . վէ պիւր տէ Մ. տը ժիպրէնէն էօլէճէյինէ նէ՞ տէլիին վար :

Մարի .— Հէքիմէր սէօյէյօրլար :

Սիմօն .— Հէքիմէր էքսէրիա եանըլըրլար . պէնտէն տէ գաթը իւմիտ իթմիշէր իտի ամմա , փիւղէլտիւմ . Մ. տը ժիպրէնէն եաշը խասթալըղընա գարշը կէլէպիլըր . . . եագընլարտա հիշ խապէր ւլտըն մը :

Մարի .— Սէքիզ կիւնտէն պէրու խապէր ալմատըմ :

Սիմօն .— Սէքիզ կիւն . պիւր հաֆթա զարֆընտա հէր հալ տէյիշէպիլըր :

Մարի .— Պէնի սէվէրսին տէյի՞լ մի , Սիմօն :

Սիմօն .— Օհ , ճան ո՞ն տիլտէն . գըղգարտաշըմ օլսան , անճագ պու գատար սէվէպիլըրմ :

Մարի .— Սէնտէն պիւր չէ՞ իսթէսէմ եարա՞րմըսըն :

Սիմօն .— Պիլա թէրէտտիւտ . հաթթա սանա պիւր խըղմէթ իտէպիլէճէք օօլուր իսէմ , պախթիյար օլուրըմ :

Մարի .— Պու կիւն կէլէճէյինի մէմուլ իտիյօր իտիւմ . հաթթա կէլէճէյինէ էմին իտիւմ . վէ կէլէճէյինի պիլտիյիմտէն , պիւր քիւշիւք մէքթուպ հազըրլատըմ :

Սիմօն .— Մէքթուպ մը :

Մարի .— Էվվէթ :

Սիմօն .— Քիմէ :

Մարի .— Ալպէր տը ժիպրէյէ . պէլքի շու մէքթուպը եագտըղըմ էյի պիւր չէ՞ եարմատըմ . բաքին պուլուկտըղըմ ըզտըրապը հալիմտէն նաշի մազուր թութուլապիլըրիւմ . էկէր Ալպէրին մէքթուպըմ ալմըշ օլտուղընա էմին օլանագ օլուր իսէմ , տահա զիյատէ քէսպը գուվլէթ վէ հայաթ իթմիշ օլանաղըմ զանն իտիյօրըմ . . . պու մէքթուպը կէօթիւրիւրմիսին :

Սիմօն .— Մ. տը ժիպրէյէ՞ մի :

Մարի .— Խա՛յր , Մ. Սէրվէյէ կէօթիւր , վէ բէճա էթ քի շահիրտինէ վէրսին :

Սիմօն .— Բէք էյի , մատմաղէլ , կէօթիւրիւրիւմ , վէ շու պէնտէն ինթիզար իթմէքտէ օլտուղըն խըղմէթի իյֆա իթմէքլէ մէմուլ իթմէմ քի գապահաթըլը օլայըմ :

Մարի էլպիսէսինին ճէպինտէն պիւր տէֆթէր , վէ տէֆթէրին արասընտան հէնուզ եարըշտըրըմամըշ պիւր գարֆ չըգարըպ .— Էվվէլա մէքթուպը սանա պիւր քէրրէ օգոււմագ իսթէրիւմ :

Սիմօն .— Լաքին , մատմաղէլ . . .

Մարի .— Եօ՛գ , եօ՛գ . իսթէրիւմ օգոււմագ . . . խասթալըգտան նէշէթ էթմէ պիւր հալէս տիր . վէ պիւր տէ շու մէքթուպըն սանա իտէճէյի թէէսիրտէն Ալպէրէնէ սուրէթլէ թէէսիր իտէպիլէճէյինի անլարըմ—տէյիւպ մէքթուպը զարֆընտա՞ չըգարաը վէ պէրվէճէզ զիւր օգուաը :

«Ազի՛զիւմ ,

«Սէնին կիպի պէն տէ մուզտարըպըմ . ըզտըրապըմ ճիսմիմէ նէ տէրէճէ թէէսիր իթմիշ իսէ , կէօյնիւմէ վէ գալպիմէ պիւր գաշ քաթ տահա զիյատէ իթմիշտիր , «Խասթալըգ իքիմիզի եէքտիկէրիմիզտէն այըրտը , էօլիւմ պիրլէշտիրէճէք տիր :

... Եկէր շու ալեմը ֆանիտէ պիր տահա սէնի կէօրմէյէնէք իսէմ, էօլմէք իսթէ-
րիմ. լաքին սէվտիյիմ պիր բէտէր վար քի, օ տա պանաթաբար. բէտէրիմ, քա-
պիմտէքի եարելէրին, ճիսմիմտէքի եարէտէն զիյառէ թէհլիքէլի օլտուգլարըն ան,
լամըշ տըր... պէն էօլիւրսէմ, օ տա էօլիւր... Եկէր սէն եաշայանազսան, պէն
տէ եաշայանազըմ. եօգ էկէրչի շու պուլունտուղըմըզ տիւնեատէն մուֆարազաթ-
իտէնէք իսէն, պէն տէ արգանտան կէլէնէյիմ... ճէվապընա պէլէրիմ. Թէնէլ-
լիմ պու ճէվապտան մաստուտա տըր :
«ՄԱՐԻ»

Սիմօն՝ պալատէքի սաթրլարը տինլէտիքնէ աղլամագտա, վէ Մարինին շիտտէ-
թը աշգ ու մուհապպէթի, գիհնինի բէրիշան իթմէքաէ օլտուղընա գարար վէր-
մէքաէ իտի :

Մարի մէքթուպը օգույուպ պիթիւրտիքտէն սօնրա, տիւրտիւ, զարֆա գօյ-
տու վէ Սիմօնա թէսլիմ իթտի :

Սիմօն. — Պէն պու մէքթուպը Մ. Սէրվէյէ վէրիւ, վէ Աւպէր տը Ժիպրէյէ
թէսլիմ իթմէսինի ռէճա իտէրիմ :

Սիմօնըն մէքթուպը եաբըշտըրաճաղը սըրաաա .

Մարի. — Եաբըշտըրմա :

Սիմօն. — Նիշիւն :

Մարի. — Իսթէրիմ քի Մ. Սէրվէ տէ օգուսըն, օ տա նէ եաբտըղընը պիւսին—
տէտի :

Սիմօնըն ճէվապ վէրէնէլի սըրաաա, գաբու վուրուլըպ, Մարինին իշարէթի
մուհիպիննէ, Սիմօն մէքթուպը սագլատը. օտանըն գաբուսը աշըլըպ, Մ. Պրէսսօլ
հէքիմ իլէ պէրապէր իշէրի կիրտիւէր :

Լիւտօվիգ Սիմօնը թանըյըպ. — Սէն մի ծին գը՛ղըմ, սէնի կէօրտիւյիմէ մէմ-
նուն օլտըմ. արթըգ պիւսպիւթին քէսպը սըհհէթ իթտի՞ն մի :

Սիմօն. — Էվվէթ, բէք էյի իմ :

Լիւտօվիգ. — Մատամ Տիւպիէֆին եանընտա խօշնո՞ւտմըսըն :

Սիմօն. — Օ գատար խօշնուտ վէ պաթիյարըմ քի, թարիֆ իտէմէմ. վէ շու
սաատէթը հալիմ սիգին վէ գըզընըզըն հիմմէթի էսէրի տիր :

Հէքիմ. — Պունտան պէօյլէ իսթէտիյին զէման կէլէպիլիւրսին, չիւնքի խասթա-
մըզա էյլէննէ վէ գիհնինի տաղըթմազ լազըմ տըր :

Սիմօն. — Եկէր սէրպէսթ օլսա իտիմ, տաիմա պուրաաա պուլունըր իտիմ.
պէն քէնտիմէ հիւքմ իտէմէմ. լաքին մատամ քի կէլմէքլիյիմէ միւսաատէ օլունը-
յօր, միւմբին մէրթէպէ սըգ սըգ կէլիւրիմ. չիմտիլիք ատիէօ :

Մարի. — Ինշալլահ եինէ եազընտա կէօրիւշիւրիգ :

Սիմօն. — Ինշալլահ :

Մարի. — Էօբ պէնի, ազիզիմ :

Սիմօն Մարիի էջըիւպ տիւարը չըգաճաղը սըրաաա, Լիւտօվիգ. — Գը՛ղըմ,
Մարինին սէնի զիյառէսիյլէ սէվտիյինի պիւտիյի ճիհէթլէ, սէնի կէօրտիւքտէ մէմ-
նուն օլաճաղընտան, կէչէր իբէն պիր քէրրէ վալանթինէ ուղրասանըղ էյի իտէր-
սինիգ... պէօյիւք սալօնտա Մ. Մօրիս վասսէօր իլէ գօնուըյօր :

Սիմօն. — Կիտիյօրըմ—տէյու ճէվապ վէրտի :

Հէր նէ գառար իւր տէֆա Վալանթինի կէօրտիւքտէ , մէրգումէնին կէօթէր-
տիլի ազամէթտէն տօլարը Վալանթինէ բէք տէ կէօրիւնմէք իսթէմէմէքտէ իտի իսէ
տէ , աւնապ , մէսլէքի իթաաթ իթմէք օլտուղը ճիհէթլէ , էվ սահիպինին մինա-
սիպ կէօրտիւլիւ պիր մուամէլէտէն գաչընմագլըը թէրվիհ իտէմէտի : Պինաէն ա-
լէյի նէրտիւպանտան աչաղը էնտի , վէ սալօնա կիրէն գաբուլը աչար : Սալօնտա
քիմաէ եօգ իտի :

Պու աբալըգ պիր խըզմէթ քեարա թէսատիւֆլէ .

Խըզմէթքեար .— Գաբուլը՝ մը արայօրսընըզ :

Սիմօն .— Խա՛յր . արզը ուսուցանի՞թ զըմնընտա մատամ Վալանթինի արայօ .
բըմ . Մ . Պրէսսօլ պէօյիւք սալօնտա տըր տէմիլ իտի :

Ինքզինքդ հեռար .— Ֆիլհարգոգա , պիրազ էվկվէ մատամ սալօնտա իտի. Մ. Վասս. սէօր իլէ գըւաղա տօղրու կիթտիլէր , իսթէրսէնիզ սիզի տէ օրայա կէօթիւրէլիմէ :

Սրման .— Խալոյ, էֆէնտիմ, Թաճիզ իթմէք իսթէմէմ. բազար կրնիւ թէքար
կէլէճէյիմտէն, օ ղէման մատամ Պրէսսօլը կէօրմէք շէրէֆիկի իսթիրհամ իտէրիմ—
տէյիպ, վէ խըզմէթեարըն ճէվապընա պէլլէմէյիպ, հէման տիշարը չոգտը :

Պէջ տագըգա եվկէլ տաւրանմը օլսա իտի, քէնտիսինի արամագ տա օլան Մօրիս Վասսէօր իլէ պիր արատա պուլընաճագտը. Մօրիսին մէրգումէյի արամագ տան մագսատը նէ օլտուղը մալիւմ տիր :

Մօրիս իւէ Վալանթին՝ մուսահէպետներին քիմսէ իշխմամբ իւզրէ գըլաղա
ճէքիւմիւնէր իտիւ Վալանթին իւք կիւնիւ մէրգում Մօրիսէ էրքէնէ կէլմէսինի թավ.
սկյէ իթմիշ օլտուղը տէրքեար օլուպ , էմէ ժուպէրին օղլու Մօրիս , Բարլուռն -
լո՛ւննն "բ՛ բ՛ Բեդեթե-լ Էթեյնի պիւտիյինտէն , մաշուգէսի իւէ Մարի Հագ-
գընտա չիտտէթլիճէ պիր միւպահասա վուգ ունէն պէջլէմէքտէ իտի :

Տիրվազը գուլաղա կրէր կիրմէյ, հասէտ վէ շարաղընտան բիւրհիտտէթ օւ
լան օլ ճատը գարը, պիլա հայա հէման սէօզէ պաչայրպ .

—Մօ՛րիս, տիւնքի կիւն Տօգթօր Տիւպլին ֆին նէ՞ արմէք իսթէտիյինի պաննս տէրհալ անլաթմարսն :

Մօրիս .— Նէ՞ս խոլառուստա :

Վալանթին .— Սէնի իսթիմզան իթտիբէրինէ ըագի օլմագլըղըն ինթիմալ վէ
հաթթա մուհագգագ օլմասը խուսուսը հագգընտա . . .

Մօրիս .— Նէ՛ չէյէ պէօյլէ սոհհոհէթլէ բազի օլույօրմըյոմ :

Վալանթին .— Բէք ալա պիտիբսին , գրգռմ իլէ էվէնմէքիյէ :

Մօրիս .— Պունտա անլաշլմազ պիր չէյ եօզ զանն իտէրիմ . . . իչին հէր ճի-
հէթի սէնճէ մալիւմ տիր . վէ չու նիքեահա ըաղի օլմազլըղմ իլէ , սանա իթաաթ
իթմիչ օլույօրմ զանն իտէրիմ . . .

Վալանթին հիտտէթէ .— Էյլէնիօրսըն , Մօրիս :

Մօրիս. — Էյլենմէք խայալ ու խաթրումանս պիլէ կէշմէտիյնէ եէմին իտէ-
րիմ. վէ պու ճիհէթէ էմին օլասըն իշին, րէճա իտէրիմ քի եըլանըն հատիսէսին.
տէն մուգատտէմ եինէ պուրաճրգաւ պէյնիմիգաէ ճէրէյան իտէն միւսլահասայը
զիր ճէրրէ խաթրնա կէթիբէսէն :

Վալանթին .— Պէն հիշ պիտ շէյ ունեւթմամըըմաըր . . . իթմիշ օլաուղրմթէ .

սակվուր բէք ալա խաթրումա գալմը տըր : 0 զէման Ալպէր տը ժիպրէնին Մարի հագգընտա օլան աչգ ու մուհապէթինէ ըսրարընտան , վէ բէտէրի միւսթանթի-
քին՝ օղու Ալպէր իլէ գըզըմըն էվլէնմէյերինի մէն իթմէք իչիւն վուգու պուլա-
ճադ սուի ահվալտէն գտչընմամասընտան գօրգտուղըմտան , հասէտ վէ գըպանն-
լըղըմը շու գօրգույա ֆէտա իթմիչ իտիմ :

Մօրիս .— 0 հալտէ , պու կիւն նի՞չիւն թէանճիւպ իտիյօրսըն . խուսուսիլլէ
պիր վագթ թէսսակվուր իթմիչ օլտուղըն նիքեահ , պու կիւն խաթրընա տիւշտիք .
ճէ նի՞չիւն հիտտէթ իտիյօրսըն :

Վալանթին .— Ձիւնքի օ նիքեահա պուենտան պէօյլէ լիւզում գալմամը տըր :

Մօրիս .— Նէ՞ վէճէ իլէ :

Վալանթին .— Պուենտան պէօյլէ պէնճէ գօրգաճադ պիր ճիհէթ եօգ տըր .
չիւնքի Ալպէր տը ժիպրէ էօլիւյօր :

20

Մօրիս՝ պիր ճէվապ հազըրլամագտա իքէն , Վալանթին մէյտան վերմէյիպ .

— Էվլէթ , սահիհ տիր . սէնի զայպ իթմէմէք իչիւն գըզըմ իլէ էվլէնմէքիչինէ
օ զէման բագի օլմուչ իտիմ . պու կիւն արթըգ բագի տէյիլիմ :

Մօրիս .— Ալպէր տը ժիպրէ խասթալըղընտան շիֆայապ օլապիլիր , վէ օ
հալտէ սէնին գօրգտուղըն հալ թէքրար վուգու պուլապիլիր . վէ էկէր Մարի իա-
տէի սըհէթ իտէնէք օլուր իսէ , օ հալտէ իչ իշտէն կէչմիչ օլուր . պաշըմըզա տաի-
մա գըլտան ասըլը պիր գըլըճ տիմէք տիր . . .

Վալանթին պաշընը սալլայարագ .— Մարի եաշայամագ . հէքիմին զայրէթ վէ
իգտամաթընա ըաղմէն , կիւնտէն կիւնէ սէօնիւպ կիտիյօր . . . սէվտիյի Ալպէր տը
ժիպրէնին արգասընտան մէզարա գաաար կիտէճէք տիր :

Մօրիս .— Բէք ալա . պէն գօճասը օլմագտան Մարի էօլէճէք օլուր իսէ նէ՞ օ-
լաճագ , օրասընը տիւչիւնտիւն մի . պու հալ պէյնիմիզտէ թէգարրուր իտէն մու-
հապպէթ իչիւն վախիմ պիր հալ օլաճագ տըր :

Վալանթին .— Անլամայօրըմ :

Մօրիս .— Անլամայաճագ չէյ եօգ . օ զէման պէնիմ սըգ սրգ սէնին իլէ պու-
լընմագլըղըմ հիչ պիր մանա գալտըրլամայաճագ . . . պէնիմ տէվամըմ , հէր քէսին
կէօղիւնիւ աշաճագ , վէ Մ . Ֆրէսսօլը շիւպհէյէ վարտըրաճագ . շիմտիլիք կէրէք
քէնտիսի վէ կէրէք հէր քէս , Մարի իլէ էվլէնմէք արզուսընա մէպնի , պու խանէ-
յէ տէվամ իթմէքտէյիմ տէյու գանի օլմուչլար տըր . . . տիմէք օլուր քի , հիչ օլ-
մազստ պուրաճըգտա պիրպիրիմիզի կէօրմէքոէն քարֆը նագար իթմէք լաղըմ կէ-
լէճէք . . . լաքին Մարի պէնիմ գարըմ օլտուգտան սօնրա վէֆաթ իտէճէք օլուր
իսէ , օ հալտէ ֆամիլեատան մատուտ սայըլտըղըմ ճիհէթլէ , քիմսէնին նագարը
տիգգաթը իւզէրիմիզէ մաթուֆ օլամագ : Նիմտի անլատըն մը սէօյլէտիլէրիմին
սէվապընը :

Վալանթին պու սէօյլէրէ ասլա ճէվապ վէրմէտի իսէ տէ , սըֆաթընտան , Մօ-
րիսին սէօլլէրի քէնտիսիլի իսքեաթ իթմիչ օլտուղը վէ պուենտան պէօյլէ Մօրիսին

էզիկնմէսինէ մըւթաւէֆէթ կեզպթէրմէմէկէ գարար վէրմիշ իտիւկի աշխարհայտա
իտի :

Վալանթին .— Եւմէք վագթը կէլտիս սալօնա կիտէլիմ—տէրիւս , սալօնա
կիթտիէր . Մ. Պրէսսօլ իլէ հէքիմ տախի պիրազ սօնրա սալօնա կէլտիլէր :

Վալանթին .— Մարի աշաղը է՛նմէյէճէք թի :

Լիւտօփիգ .— Պէշ տագրգատան . պօսթոյմըջ Տօգթօր Տիւֆթէնին պրու կիւն
պիցիմ իլէ պէրապէր եէմէք եէյէճէյինի պիւմէմնուկիլէ թէպիթ իտէրիմ , Վա-
լանթին :

Վալանթին .— Բէք խօշ պիր զպթօրնըզ , Տօ՛գթօր . թէսավպուրընըջ Մարիյէ
սէօյլէտինիզ մի :

Հէքիմ .— Տահա սէօյլէմէտիմ , մա՛տամ , վագթը միւնասիպինի կէօղլէյօրըմ :

Վալանթին .— Սիգ Մաքիյէ սէօյլէմէտինիզ իսէ , պէն Մօրիսէ սէօյլէտիմ :

Լիւտօփիգ իլէ հէքիմ Մօրիսին երւգիւնէ թէվճիհը նազար իթտիլէր : Մէրգուճ
պիր խէլէճան իշինտէ կիպի իտի :

Լիւտօփիգ .— Էյի պիր շէյ եաբմամըշըն :

Վալանթին .— Նիյիւն :

Լիւտօփիգ .— Գըզըմըզըն գալպինէ հիւքմ իաէմէյիզ . շայէտ ըազը օլվայանագ
օլուք իաէ՛մ :

Մօրիս՝ սախթէ պիր հէյէճան իլէ .— Ալնըմա պէօյլէ եազըմըշ—տէյիւս , թէ-
էսսիւֆ իտէրիմ վէ Փազաթ շիքեայէթ իթմէմ . թէհամմիւլ իտէրիմ . լաքին մու-
հապպէթ տէնիլէն շէյ , գարըսընտաքինէ տէ սիրայէթ իթտիյինտէն , մէմուլ իաէ-
րիմ քի քէնտիմի սէվտիրիթիմ :

Շու սըրատա Մարի իշէրի կիրիւս .— Բիմէ՞ քէնտինիզի սէվտիրէճէքսինիզ , մօ-
սիէօ Մօրիս :

Մօրիս .— Սիգէ :

Մարի էլինի ուզաթարագ .— Զաթէն սէվտիրմիշսինիզ տիր . սիգի քէնտիմէ
թօսթ աւտ իտէրիմ , վէ գիյաւտէսիլէ սէվէրիմ :

Լիւտօփիգ իլէ հէքիմ , իլէրին սըրասընտա օլտուղընը իյմա իաէր պիր նազար
իլէ եէքտիկէրէ պագընտըլար :

Խըզմէթքեար կէլիւս եէմէյին հազըր օլտուղընը խապէր վէրտի :

Կապրիէլ Սէրվէ էվէ ալտէթինտէ , Գօնթ իվանըն պրագմըշ օլտուղըն բուսու-
լայը կէօրիւս մէրգուճը պիր իքի տէֆա Մ. աը ժիպրէնին խանէսինտէ կէօրէրէք
թանըմըշ օլտուղընը խաթըլատը :

Խըզմէթքեար .— Պու զաթ եաբըն եինէ կէլէճէք տիր :

Կապրիէլ .— Մէմնուճ օլուրըմ . շիւնքի , Ալպէր աը ժիպրէտէն խապէր կէթի-
թէճէրինէ էմին իմ :

Էրթէրի կիւկիւ սաաթ օնտա Գօնթ իվան կէլտիքտէ , Կապրիէլ Սէրվէ մէր-
գուճը քէմալը իլթիֆաթլա թէլագգը էյլէյիւս .— Իքի տէֆա թէլթիթինիզլէ պէնի
միննէթտար իթմէնիզի նէ՞ շէյէ համլ իտէպիլիթիմ :

Գօնթ .— Հէր իթիմիզին թօսթը օլալն Ալպէր աը ժիպրէ թարաֆընտալ սիգէ
պիր ըէճա իթմէկէ կէլմիշ իտիմ :

Կապրիէլ . — Րէճապը հէր նէ իտէ շիմառնէն իճրասընը թէակհիւտ , վէ Լաքին
էվիէլ էմրտէ , սըհհէթը վիճուտի նէ հալտէ իտիւկինի պէյաթն իթմէնիդի Րէճա
տէրիմ :

Գօնթ . — Խասթալըղընճա պիր թէպտիլաթ եօգ շոթ արալթի խասթալըղը նէ
իլէրիէմէ քտէ վէ նէ տէ կէրիլէմէ քտէ տիր . չու հալտէ թէվէլիւտ իտէնէթ թէպ-
տիլաթըն խասթալը էլիլէ Վի , եսգրա ֆէնալըղա մը սէվա իտէնէլինի հէքիմէր
պիլէ քէստիթթմէյօրլար . Ալլահ վէրէ քէ էլիլէ թէհավիլիլ փտէ իտի . Լաքին մադ
սէտէ կէլէլիմ . . . Ալլաքէր Ալապինտէ շիտտէթլի պիր մուհապպէթ պէտլէմէ քտէ Վլ-
իմաղընը պիլիթիմիսինիդ :

Կապրիէլ . — Քվվէթն կիւզէլ պիր քըզ սէվէր քի , պուրատա թէսատիւֆ իթ .
միշ իտի :

Գօնթ . — Աէքտիլի ըզտըրմա պրասընտա մատմազէլ Պրէսսօլըն-րէսմի Աէօզիւ
էօմֆիւնտէ օլաճադ օլսա , քէնտիսինճէ աղիմ պիր թէսիլէթ օլմպիլի .

Կապրիէլ . — Անլայօրըմ . պուռնտան պիր գաջ հաֆթա մուգատտէմ պաշլամը
վէ սահիպինին խասթալըղը հասէպիլէ թաթիլ իթմիշ օլտուղըմ ըէսմին Աիր քիւ-
շիպինի իսթէյօրսըն :

Իվան Սմօիլօֆ . Ալպէրին տուտագլարընա կէթիւրէպիլէնէլի վէ սինէի իւզէ-
րինտէ սագլայապիլէնէլի քիւշիւքիքտէ պիր ըէսմ իսթէտիլինի տնաթտը :

Կապրիէլ . — Էօյլէ պիր քիւշիւք ըէսմ չարուգ եաբըլամազ . պիր գաջ կիւնէր
ուղըղաճադ իգթիզա իտէր :

Գօնթ . — Ալպէրտէ սապր ըլ թէհամմիւլ գալմալը տըր :

Կապրիէլ . — Օ հալտէ Ալպէրի տէրհալ խօշնուտ իթմէնին պիր շարէսի վար :

Գօնթ . — Շանկըսը :

Կապրիէլ . — Պուրատա մատմազէլ Պրէսսօլըն ֆօթօկրաֆլա պընմը պիր ըէս-
մի վար տըր քի , իշիմէ գօլայըգ օլմազ իւզրէ պըգժմուշ իտիմ . . . օնու սիգէ
վէրիթիմ տէ Ալպէրէ թէսիլմ փտինիդ , պու ըէսմ սէվիլի քիմսէնին ճանլը կիպի
պիր ըէսմի օլտուղընտան , պէնիմ եաբաճաղըմտան գիյատէ մազպուլէ կէչէնէլինէ
շիւպհէ եօգ տըր—տէյիւլ , մէգքիւր ֆօթօկրաֆլ Պօնթ իվանա վէրտի :

Գօնթ . — Հադըգմթէն պու գըզ դայէթ տիլպէր իմիշ :

Կապրիէլ . — Տիլպէր թապիթի ըէք քօղրու տըր . կէօնիւնին կիւզէլիլէ վէ
գալպինին բազըղը թաթիլը սըֆաթընտա նիւմայան տըր . Ալպէրին պաթթիյադ
օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տըր :

Կապրիէլ . — Աճապա նիշիւն Ալպէրին ըէտէրի պէօյլէ հէր վէնհ իլէ միւնասիւլ
օլան պիր նիքեհաղն իճրասընա մուսալթէթ իտիյօր կիպի կէօրիւնիյօր :

Գօնթ . — Պու սիւվալէ ճէվապ իթասընտա մադուրըմ . պուռնտա գարանլըգ վէ
թարիֆ օլուռնադ վէ պէնճէ միւթնիթիլի սէվալթըգ ազվալիմնէ կիլի պիր շէյ
նըմալը . . . Փաճիլիտաճա պիր սըրր օլալը . Խիւլասաթ ըէլամ պու իլտէ պիր մու-
աճապա վար աճմա , հալլիլէ պիդ միւթթէտիր ծըմմայաճաղը . էվէր պէն Մ . տը
Ժիպրէնին եէրինտէ օլսա իտիմ , Ալպէր չօգտան պէրու Մարի Պրէսսօլ իլէ էվէն-
միշ ծըմը իտի . Վ . պիլ ծըմա շէլէրին հիւ պիրի օլմազ իտի . ետըր էօլմիւլ պիր չօ-
տադ եէրինէ , գաթըլըմտա ճաղ վէ սէլիմ վէ մէմուռն ու մէսրուր պիր չօտուգ կէօ-
րիւր իտիմ :

Շու սրբատա քաղն Վուրու՛մաղլա, խեղի՛ն քէմաղլէր ձը — յձգասա՛մ

ԳօՆԸՐ .— Նէ՛ն աղի՛ր Կարճ՛իկ իմ Բարձր՛իկ Գրիգոր՛իկ, Ժողով՛ի Ժողով՛ի :

Կապրիէլ .— Պիր Միսաֆիր օլմալը :

Գօնք. — Աէն կիտիյօրւմ :

Կապրիտէն. — Օթուրենդը Կանա գարարենդը Նլաճազ. Կիզիբ հիշ պիթ իշիմ եղչ
— Եւշիպ ձ վէ գաբուսենը վոբրանը սէսէշիպ, Սիմոն Կէշէնայնտան գըղարմը օլաբ.
ղը հաղտէ իշէրի Կիրաթի. Կապրիտէ Սէքվէ սէվինն իւէ Սիմոնը իյթիգ ալ իտիպ, Եւ
լէրինտէն թութարնգ, օտանն օրթասնա գաաաթ Կէթիտաթէնտ.

—Սիմոն, կեօզլէրիմէ ինանայր՞մ մը . ա՛հ, Սիմոն, տէնի կէօրաիւրիմէ նէ
գատար մէմնուն ռաւում—տէտիքօ՞ւն սօնքապալիրաաւերանէ, պիր մուհապպէթէ
մէրգումէյի իքի եհլգիւնտէն էյիճէ բուս էյիտի :

Սիմօն .— Պէ՛ն տէ՛ դայէ՛թ մէսուտորմա՛ պի՛ր տէ՛ֆա տա՛հա կէ՛մի՛շ իտիմ՛ . .

Կապրիել :— Պիլիբիմ, կէտիյինի սէօյլէտիլէր : Զ. տօսթ ունը ունութմընսն
տէյու սէնի իթհամ իթմէյօրրմ :

Սիմօն .— Սիդի ունուծմագ մը՝ մօսիէօ՛ Սէրովէ, գապիւ՛ մի տիր Ե

Կապրիէլ .— Խա՛յր , սէնին կիպի պիր եւրէյէ մալիք օլան քիմսէ աօսթուենը ունութամազ . տուր քի տահա երեզիւնէ պազայլմ , պազա պազա աօյամայորմ —տէյիպ , վէ Գօնթ Իվանա թէվէճճիւն իտիպ .— Կէօրի՞ւյօրմըսընըզ պու գըզճը . դադր , ա՛ցիցիմ :

ԳօնԺ .— Է՛վվեԺ . վէ կէօրտիւլիւմէ տէ մէմնուն օլտոււմ :

Կապրիէլ .— Իւշ այ էվվէլ կէօրմիւշ օօօա իտինիզ , չիմտի թանճմայաճագառնըզ . նէ՛ տէրէճէ խասթա , վէ աղըր խասթա օլտուղընը պլլւմէզսինիզ . սէքիզ կիւն եաշամագ տէր իտինիզ :

Գօնք .— ՍաՀի՞նք յի :

Կապրիել. — Միւսկալաղա իթմէյօրըմ . . . նէ տէրէճէ թէպտիւ օլմուշ իտիւկինի
բէյիւլայն միւսկալաղա իտիւկալ անլայապիրիւսինի :

ԳօՆԺ . — Նա^ոսրի :

Կապրիէլ .— Սէրկիի ուսումնայն վազ իթմիշ օւտուղըմ րէսմէ պագար իւէնիզ անլարսընըզ . րէսմը մէզքիւր՝ եաթագտա եաթմըշ պիշարէ պիր գըզ տըր քի, պաշը ուճընտա տիկէր պիր գըզճըղազ քէնտիսինի թէտավի իթմէքտէ տիր . օ խասթա եաթան գըզա , Սիմօնը էօրնէք իթթիխազ իթմիշիմ :

Սիմոն . — Օրէսմի սէրկիյէ կէօնտէրաթինի՞զ մի , մօսիէօ Սէրփէ :

Կապրիէլ . — Չօգտան . Հաթթա տիւն կիթտիմ պապառմբ քի : Էնի Թաշգըմը՝
ժը . չիւնքի , պապէն Թա երւքսէքիւրէ Թաալիգ իտէրլէր վէ պիր շէյ կէօրիւնմէդ :

Սիմոն .— Էյ նա՛սրը , խօչնուտ օլառւնը՞դ մը :

Կապրիել .— Բէք մէմնուն օլտըմ, բէք միւնասիպ պիր մահալէ վազ օլունմը
 Ե. . սեօզ արամըզտաւ ամմա, զաննըմ մազհարը ըաղպէթ օլտը . . չիւնքի մէզը
 Զիւր բէսմ կիպի էյի պիր բէսմ չիմտիյէ գատար չըգարմամը խոիմ :

Սիմոն .— Կիտիպ կէօրէճէիմ :

Կապրիէլ .— Կէօրսէն , սէն քէնտինի թանրմայաճագսն . վէ կէօրէնէրէ շիմ-
տի տէսէմ քի սէնի էօրնէ քի թիթիսազ իթմիլիմ , քիմսէ ինննամագ Է . Երնէ մա-

Սիմոն .— Տախմա :

Կապրիէլ .— Մէմնունսն . եա :

Սիմոն .— Օ գատար մէմնունսն քի , պու ամէրէճէ պաթիթյար օլաճաղըմը աս-

լա մէմուլ իթմէզ խորմա :

Կապրիէլ .— Սէն նախ օլտուղըն սաատէթը հալէ միւսթահագգ խորն , գը-
ղըմ , պէնճէ նիհայէթ իւլ նիհայէ պաթիթըն սանա թէվէճնիւհ իթմէսինէ աշըրը
տէրէճէտէ պէվինտիմ . . Մ . Պրեսսզի իլէ գըղընըն տախի այնը պէնիմ կիպի սէվին .
միշ օլտուղլարընա էմին իմ :

Սիմոն .— Բէք տօղրու տըր , մօսիէօ Սէրվէ . հագգըմտա քիտիթիղ էլէտիթ-
լէրի սէհապէթ վէ հըմայէթին հասըլ իթտիլի հիւսնիւ նէթիճէտէն տօլայը հէր Է-
քիսի մէմնուն օլտուլար :

Կապրիէլ .— Օնլարը կէօրաիւն մի :

Սիմոն .— Էվվէթ :

Կապրիէլ .— Նէ՞ վագթ :

Սիմոն .— Պու սապահ . . .

Գօնթ .— Պու սապահ մը՞ . . . տիմէք օլուր քի մատմագէլ Պրէսսզին նապըլ
օլտուղընա տաիւր պիլէ մալիւմաթ վէրէպիլիւսին :

Սիմոն .— Հէհա՞թ . . . պու մալիւմաթը վէրմէք պէնճէ պիրազ միւլքիլ :

Կապրիէլ .— Նիխ՞ն . խասթանըն սանա իթմիշ օլտուղը թէէսիթի աշըգ աշը-
ղա սէօլէ պիլէ . . . Գօնթ իվան Սմօիօֆ՝ Ալպէր տը ժիպրէնին տօսթը տըր . . .
մէրգուճէ էյի խապէրլէր կէօթիւրէպիլէճէք օլուր իսէ , մէմնուն օլուր :

Ալպէր տը ժիպրէնին իսմինի իշիթտիլտէ , Սիմոն տիւշարը հէյէճան օլտու :

Սիմոն Գօնթա խիթապէն .— Մ . տը ժիպրէ պիրազ էյի՞ մի տիր :

Գօնթ .— Սիլգէ էյի տիր տիմէք իսթէք իտիմ , մա՛տմագէլ . վէ լաքին միւլքին
աէյիլ , Ալպէր գիյատէսիլէ խասթա տըր . գիհնէն վէ ճիսմէն մուղտարըպ տըր :

Սիմոն .— Մատմագէլ Մարինին տէ պուլընտըղը հալ՝ Ալպէրին հալինին այնը
տըր . ճիսմի նէ գատար մուղտարըպ իսէ , կէօնիւլ վէ գալպի տէ օ րատտէտէ մուղ-
տարըպ տըրլար :

Գօնթ .— Սիլգէ հիշ պիր սըրըր աշտը՞ մը :

Սիմոն .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Գօնթ .— Ալպէրտէն պահս աշտը՞ մը :

Սիմոն .— Էվվէթ էֆէնտիմ . էկէք Մ . Ալպէր էօլէճէք օլուր իսէ , մատմագէլ

Մարի տէ սաղ գալմագ :

Գօնթ .— Սէվտիլի մատմագէլ Մարի էօլէճէք օլուր իսէ , Ալպէր տէ եալմագ :

Սիմոն .— Մ . Ալպէրի հէր կիւն կէօրիւրմիսինիզ :

Գօնթ .— Հէք կիւն կէօրիւրմիմ :

Սիմոն .— Աճապա քէնտիսինէ պիր մէթոնպ թէսլիմ իթմէք զահմէթին տէ
քէօհտէ իտէ՛րմիսինիզ :

Գօնթ .— Մէքթուպ մը՝ , քիմաէն :

Սիմօն .— Մատմագէլ Պրէստուտան :

Կապրիէլ Սէրվէ իւն Գօնթ ի վան ալամէթը թէանճիւպ . կէզթէրտիւրէր :

Սիմօն .— Մէքիզ կիւնտէն պէրու աղը քի , մատմագէլ Սարի Ս . Սիւէրտէն հիշ պիր խապէր ալմամը . պոնտան տօլայը Փէվգէլատէ ըզտրէապ չէթիօր . վէ շու ըզտրէապը տա , բէտէրի Մ . Պրէստուտէն քէտէրիւտէն նալի թէշտտիւն խալիօր . . շու ալվալ խապէրտիւրէր թէշտտիւն իթմէքտէ ոլտուղընտան . պիթ մէքթուպ եազմաղա գարար վէրմիշ—տէյէրէք , աչըգ օլան մէքթուպը Գննթա կէտիթէրիպ .

— Պու մէքթուպը Մ . ալ ժիզրէյն թէսլիմ օլտէնմագ իւզրէ , Մ . Սէրվէյէ վէրտիւրիլ տէրէօլտէ իթմիլ իտիմա մատամ քի սիզ Մ . Ալպէրին ածնթը իմիսինիզ վէ շաղ սաղ մէրդ ումը կէշիւթիօրմիշտընը , մէմուր իտէրիմ քի շու մէքթուպը քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէրիլ տէրէօլտէ իտէրսինիզ . պախտօռուս քի , մէքթուպըն Սիւնտէրիւթընա քէսալը Միլիմաթ իտէճէք օլուր իսէնիզ ? պուլուրն , օգուլըն :

Գօնթ .— Մէքթուպը օգուլագ մը՝ , գապիլ մի տիր :

Սիմօն .— Օգուլըն իշիւն մատմագէլ Պրէստուպ մէքթուպը գարամատը :

Կապրիէլ .— Օգուլըն քի , մէքթուպըն տօնթուկմը Ալպէրէ թէպիմիւտէ պիր մազուր օլուպ օլմատըղը անլաշըսըն :

Գօնթ ի վան՝ մէքթուպը գարթընտան չըգարըպ երիւքէ սէս իւն օգուլագա պալլատը . տիւշար օլտուղը հէյէնանտան սէսի տիթրէմէքտէ օլտուղը միպիւիւ , ըէստամ Սէրվէ տալի միւթէշտտի օլմագտա վէ Սիմօն աղամագտա իտի :

Գօնթ մէքթուպը օգուլըպ պիթիւրտէն սօնրա .— Պէն պու մէքթուպը Ալպէրէ վէրէմէմ :

Սիմօն .— Նիշիւն , պիր մազուր մը վար :

Գօնթ .— Եօգ . Դաքին Ալպէր պու մէքթուպը օգուլագա օլուր իսէ . պիւսպիւթին խաթալտնըպ , պէլքի տէ էօլիւր . պէօյէ աղը պիր մէսուլիյէթի պէն տէօրէհտէ իտէմէմ :

Սիմօն .— Վէ լաքին , մատմագէլ Սարի ճէվապ պէլէլէճէք վէ ճէվապ ալմագ իսէ , օ էօլէճէք :

Գօնթ .— Մէ գատար Միշքիլ հալ . մատմագէլ Պրէստուտէն հազընտա պիր թէհ . Պիշէնին վուգուրի միւթէմիլ իսէ տէ . Մ . Ալպէր հազընտա պիւր թէշիլէնին վուգուրի մուհապգապ աղը : Զամիլիմ շու խիզմէթտէն քարթը նազար իթմէմի թէնպիհ իտիօր :

Սիմօն .— Բէնա իտէրիմ մէքթուպը սիզ ալըգըն , պէլքի պիր կիւն օլուր քի , մէքթուպը վէրմէքտէն պիր թէհիլքէ վուգուր պուլմալաճաղընա գանաթ հաալ իտուպ տէ վէրիւսինիզ :

Գօնթ .— Պու մէքթուպը եանըմա Վմալթիւն իւզրէալը տալի թէրվիւն իւտէմէյէճէյիմ :

Կապրիէլ .— Պէն քի ընա իտէրիմ քի , Միւ մէքթուպը սիզ ալալայալընը :

Գօնթ .— Նէյէ եարար :

Կապրիէլ .— Ալպէրէ վէրմէքտէնիզ պիւն , թէտէրիւն թէպիմ իտէրսինիզ պէլքուրիլի կէնտէրիւն էօլմէրիւն մէսաղ պրագմագ , վէ մէրգամէթէ կէլիւ , իզին նասիհաթլարընըղը տինլէմէկէ գարար վէրիւ :

Գօնթ . — Հագգընըզ վար , մէքթուպը սագլար վէ վագթը միւնասիպինտէ վերերիմ — տէյիպ , մէքթուպը ճէպինէ գոյթու , վէ չըգտը կիթտի :

Կապրիէլ . — Պէնի մէմուեն իթմէք իսթէ՞րմիսին , Սի՛մօն :

Սիմօն . — Շիւպէ՞ մի վար :

Կապրիէլ . — Իօյլէ իսէ եէմէյի պէրապէր եէյէլիմ :

Սիմօն . — Մէմուենէն . . . հաթթա պիրապ տա Մարի Պէնսօլտան , պաշա ի — երիզ :

Կապրիէլ . — Հէմ Մարիպէն , հէմ տէ Սպէրպէն . . . պիշպէ չօնդալար աճա — պա նիչիւն պուռլարը գատէր պուրատա պիրպիրլէրինէ թէսաթիֆ իթտիլտի պիշպէ մէմ . . . աճապա պիր կիւն օլուպ տա պախթիյարլըք , երեզիւ վէթիլիւն ճէթէր մի :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիլ , չալտան չըգտըպէն սօնրա , պաճալար սը — դայըպ , գօշա գօշա Մէգօն — Ալֆօր նամ մահալէ վասըլ օլուպ , հէման պիր մէյիպրո — նէյէ կիրտիլէր : Իչէրի կէթէր կիրմէզ , Կալուպէ գըսըզ պիր սէս իլէ

— Ձձգ չէթէրի , չօգ լիմօնըզ , չօգ թարշինի պիզէ սըճալ չարապ կէթիլին — տէյու պաղըրտը :

Մէյիսանէճի գարը , հէման աթէլին իւզէրինէ պիր թէնճէլէ գօլուպ իչինէ իբի իթրա չարապ պօշալթտը . գօճալը իսէ Սիլվէն Գօրնիլ իլէ գօնուլմագտա իտի :

Սիլվէն՝ մէյիսանէճիտէն քիրա իլէ էլպիսէ հսթէմէթտէ , վէ թէէմնաթ օյապագ պիր մըգտար ագչէ պըրագմագլըլը թէքիլի իթմէթտէ օլուպ , մէյիսանէճի էյիթպիր տաճա՝ օլտուղնտան , մէրգուլմն թէքիլիֆինի գապուլ իթմիլ վէ ֆաթաթ քիրա ա — մայաճաղընը սէօյլէմիլ օլուպ , իսթէտիքէլի էլպիլէյի վերմիլ օլտուղնտան , չայ — տան չըգան Սիլվէն իլէ Կալուպէ , քիւչիւք պիր օտայա կիրէթէք , իւչ տագըզա զարֆընտա էլպիսէլէրինի տէյիլթիրտիլէր :

Մէյիսանէճի սըճալ չարապը կէթիլտիքտէ , Սիլվէն . — Սէն տէ պիզիմ իլէլ — թուր թի — տէյիպ , գատէլէլի պիր գաչ տէֆալար տօլտուրըպ պօշալթտըզ տան սօն — րա . — Գարնըմ պաշըլըյօր :

Կալուպէ . — Արթըլի Բարիստէ եէրիզ :

Սիլվէն . — Նի՞չիւն պուրատա եէմէյէլիմ :

Կալուպէ . — Ձիւնքի վագթիմիզ եօգ . . . եօլա տիւլէլիմ :

Սիլվէն . — Բէք թլա , Կիւլէլիմ — տէյիպ , մասանըն իւզէրինէ իբի ալթուն ֆըր — լաթըպ . — Պուռլարը ալ տա եմիլըն սէնիլմ էլպիսէլէրինի կէթիլիպ , պիզիմքիլիլթիլ — լըլըլըզ :

Մէյիսանէճի իբի ալթունը ալըպ , միւլթէրիլէրինէ պիր գամէնէ՝ էսքի գօնեալ վէթտի , մէրգուլմն՝ գօնեալարը տա իչտիքտէն սօնրա , Բանթիսէ կիթմէք իւզրէ Նարանթօն տէմէր եօլը մէրքէզինէ ազիմէթ իթտիլէր :

Սաաթիլտապ Լիօն . — Վարըլ օլտուղնր :

Կալուպէնին թէքիլիֆի իւզէրինէ տաիլէի զապըթայա կիթտիլէր . սաաթիլ օն պի — թէ չպըլն իտի :

Սիլվէն . — Նէգաթիլիլ թէֆթիլիլ . — Միւտըր պուրատա՝ մը թըր — միւլալիլէն .

Թէֆթիլ . — Խայր . միւսթաճէլ պիր իլ իչիւն Սէն Տընիլիլ կիթտիլ — տէյու ճէ — վալլէրտի :

Թէֆթիւ սէօղիւնէ տէվամ իլէ . — Եարըն սապահ էրքէնէ կէլինիլ . զուրա .
առ պուլաճաղընըզա չիւպհէ եօգ տըր . . . Նէ՞ վար քի , եէնի պիր խապէ՞ր մի վար :

Թէֆթիւ . — Նէ՞ կիպի :

Կալուպէ . — Եարըն տուլարսըն նէ օլտուղընը — տէյիպ , ըէֆիգի իլէ մըլֆա .
բազաթ էյլէտի :

— Շիմտի պիր իշիմիլ տահա վար , օ տա ուլումազ տըր . չիւնքի արթըզ ա .
յազ տա տուրաճազ հալիմ գալմատը — տէյիպ , էվլէրինէ կիթ տիլէր :

Էրթէգի բազար կիւնիւ սաաթ տօգուղտա բօլիս միւտիրինին օտասընա կիթ .
տիլէր :

Միւտիր՝ մէրգուլմանըն իլք ագչամը կէլմիլ օլտուղարընը խապէր ալմըլ իտիւ .
կինտէն , կէլտիլէրինտէ տէրհալ իչէրի կիրմէլէրինի թէնպիհ իթմիլ իտի : Ժօալի
իլէ Մարթէլ տախի օրատա իտիլէր . մէրգուլման իչէրի կիրէր կիրմէլ .

— Թաղէ հապատիս մի վար ըմըլ :

Կալուպէ . — Էվլէթ էֆէնտիմ :

Միւտիր . — Մէմնո՞ւն օլաճազ պիր խապէր մի :

Կալուպէ . — Հաթթա հիչ մէմնուն օլաճազ խապէր տէյիլ . . . ազիմ պիր ֆէ՞
լաքէթ . . .

Միւտիր թէլալ իլէ . — Տէլաքէթ մի՞ :

Սիլվէն . — Պէօյիւք ֆէլաքէթ . . . մատամ Բօգիէ էօլտիւ :

Միւտիր իլէ Ժօալէ վէ Մարթէլ պիրէր սէտաի տէհէթ վէ հայրէթ սալըվէր .
տիլէր :

Միւտիր . — Անլաթըն :

Կալուպէ՝ մալիւմ օլան վազասպը եէկեան եէկեան հիքեայէ էյլէյիպ պիրթիւր .
տիլէտէն սօնրա .

Միւտիր . — Աճապա չայըն թալկալարընտան գուրթուլա՞մատը մը :

Կալուպէ . — Պիզ ագընթըյա գարըլ ուղարաճազտա օլտուղըմըզ սըրաճա , մէր .
գուլմէնին սուլըն իչինէ տիւտիւլինի իշիթտիք — տէտի :

Պու արալըզ գարուտաքի նէօպէթճի գարուլը վուրուպ իչէրի կիրտի :

Միւտիր . — Նէ՞ իսթէրսին :

Նէօպէթճի . — Սէն-Մօրտան պիր ժանտարմա կէլմիլ , պիր մէթուպ կէթիւր .
միլ , պիզգաթ սիզէ թէսիմ իտէճէթմիլ :

Միւտիր . — Սէն-Մօրտան մը՞ . պիչարէ մատամ Բօգիէտէն պիր խապէր ալա .
ճազ օլմալըյըզ :

Կէլէն ժանտարմա իչէրի կիրիպ . — Պու մէթուպը Սէն-Մօր գօմիւէրի կէօն .
տէրտի . տէրհալ ժահալը մէգքիւր ժանտարմա տարիւտինէ կէլմէնիլ իճապ իտիյօր .

Միւտիր . — Նէ՞ վար քի :

Ժանտարմա . — Տիւնտէն իգիւնի օլտուղըմ ճիհէթլէ , իշին սահիհինի պիր էյի

նէ անլայամառամ . լաքին զանն իտէրիմ քի , աիւն կէնէ Մարն չայընըն քէնարըն .
առ մագթդւ պիր գարը պուլընմը . մէքթուպտան տահա զիլաթի թափսիլաթ .
զըրարընզ զանն իտէրիմ :

Բօլիս միւտիթի մէքթուպը աշըպ , պէրդէնճը զիլը օգուաը .

« Միւտիթի Էֆէնտի ,

« Եիմտի Սէն-Մօրա կէլմէնիզ , վէ իւզէրինտէ բօլիս գարթը պուլընան պիր քա-
րըյը մուայէնէ իթմէնիզ իգթիգա իտիյօր . էկէր կէլմէնիզ միւթքին տէյիլ իսէ , լա-
զըմ կէլէն թալիմաթը վէրմէնիզ ըէճա օլուները : »

Միւտիթի . — Սահիհ իմիշ , էմէ Ժուպէր էօլմիւշ . պէօլիւք Ֆէլաքէթ — տէտիքտա
տէն սօնրա , մէքթուպը կէթիթէն ժանտարմայա խիթապէն . — Սէն , Սէն-Մօրա
կիթ , պէն տէ կէլիյօրըմ : Ժօտլէ , Մարթէլ , սիզ պու կիւն նէ երաճողընըզ
պիլիթսինիզ : Վուգուի հալտէն օ խապիսլէրին հալա Բարիստէ պուլընողլարը թէ-
պէյիւն իթտի : Պու կիւն թէքմիլ Անթէն մահալլէսինի տօլաշըն . երարըն տա պաշ-
գա մահալլէլէրի տօլաշըրըզ . վէ պէօլլէ թա քի պիր էսէր պուլընճայա տէկին տէն
վամ իտէրիզ :

Ժօտլէ իլէ Մարթէլ , սէվմէքտէ վէ ըիայէթ իթմէքտէ օլտուգլարը մայտամ
Քօզիէնին պու սուրէթլէ ֆաճիանէ էօլիւպ կիթմիշ օլմասընտան տօլայը Ֆէվգէլա-
տէ միւթէէսսիթէն տիշարը չըգտըլար :

— Կալուպէ , Սիլվէն , սիզ տէ պուրատա պէնի պէքլէյինիզ . Կիտէյիմ քէյֆիյէ-
թի սէր գօմիսէրէ խապէր վէրէյիմ , կէլիթիմ . . . պէրտպէր Սէն-Մօրա կիտէրիզ —
տէյիլ , գօմիսէրին նէղտինէ կիթտի :

Գօմիսէր վուգուի հալէ խապէրտար օլտուգտան սօնրա . — Պիշարէ գարը , չիմ-
տի օլլունա նասըլ խապէր վէրմէլի :

Միւտիթի . — Պէն օ ճիհէթի տիւշիւնմէտիմ . օնը սօնրա տիւշիւնիւթիզ . չիմտի-
լիք , տէրհալ Սէն-Մօրա կիթմէք իգթիգա իտիյօր , վէ պէն տէ կիտիյօրըմ :

Գօմիսէր . — Պէն տէ կէլիթիմ . իշին թափսիլաթըն պիր ան էվվէլ անլայըմ :

Գօմիսէր իլէ միւտիթի , Կալուպէ իլէ Սիլվէնի ալըպ եօլա տիւշտիւլէր , վէ էօյ-
լէ վագթը Սէն-Մօրա մուվասէլէթ իթտիլէր :

Սէն-Մօր գօմիսէրի . — Վէրմիշ օլտուգլըմ զահմէթտէն տօլայը աֆվընըզը իս-
թիւհամ իտէրիմ : Եյի՛ մի իթտիմ , Ֆէնա՞ մը իթտիմ պիլմէմ . լաքին մէսէլէյի բէք
միւհիմմ կէօրտիւյիմտէն , տէրհալ մալիմաթ վէրմէքլիյի վագիֆէտէն առտ իթտիմ :
Գարընըն իւզէրինտէ պուլմըշ օլտուգլըմ բօլիս գարթը , զիհնիմի չօգ մէշղու իթտի :

Միւտիթի . — Բէք էյի իթմիշսինիզ . ֆիլհագըգա պու գարը պիլգէ էն զիյատէ
լիւզուլը մէմուրլարըմըգտան իտի . էօլտիւյիւնէ չօգ թէէսսիւֆ իտէրիզ :

Սէն-Մօր գօմիսէրի . — Գարը էօլմէմիշ տիր , էֆէնտիմաթտէտիքտէ , միւտիթի
իլէ սէր գօմիսէր ճան ալտըլար :

Միւտիթի . — Պին չիւքիւր Սիլհա , շու խապէրէ բէք մէմուլն օլտըզ . տիմէք
քի սա՞ղ մը տըր :

Չափուշ . — Էվվէթ էֆէնտիմ . պիզ էլվիւշ զանն իթմիշ իտիք . պէթէքիւթ
վէրսին կէքիմէ քի , պիլգէ մուալլէնէթէ եթիլտի . տնճադ ագլը պաշընտա տէյիլ ,
վէ օլունան սիւվալլէրէ ճէվապ վէրէմէյօր :

Միւտիր .— Նէ՛րէ՛տէ տիր :

Չափուչ .— Օտոմտա . ալէնիմ քէնաի եւթաղում եւթըմըմ :

Միւտիր .— Վէյիւք պիր ինսանիյէթ իթմիւլիմ , թէչէքիւր իտէրիմ . . . պիգի եանընա կէթիւրիւրմիսին—տէտիւտէ , չափուչ յէրգուանը խասթանըն օտապընա կէթիւրտիւ քի , օրատա գարընը , քէմուլ չափադաթլա մատամ Բօզիէնիթ թէտա , վիտիլէ ուղրաչմագտա իտի :

Մատամ Բօզիէ տէչէթլի պիր նէօպէթէ տիւչար օլմը , վէ եիւգիւ կէօգիւ գըրճըղ չէքէլէր իլէ կօյանմըլ օլտուղը հալտէ , գօլլարը եւթադտան ալաղը սար գըլմըլ եւթմագտա օլուպ , պաղը նաղիտան սօլա վէ սօլտան սաղա եուվարտընպ տուրմագտա իտի . ալնը պաղը իտի :

Սէր գօմիսէր .— Սնրասը վա՛ր մը տըր :

Չափուչ .— Էփվէթ էֆէնտիմ , ալնընտա պիր եարասը վար :

Սէր գօմիսէր .— Թէչիլէլի մի :

Չափուչ .— Ծարա պէ՛յթ վէ չնքին տէրին տէրի . հէքիմ օ եարայա թէլաչ իթմէ օր , պուզ կիպի օղուգ սուլն իչնէ տիւժէսինտէն , վէ պէչ ալթը սաաթ ըլապ էլպիսէսիլէ իւսթիւ ալոգ եէրտէ գալմըլ օլմասընտան տօլալը հալիսի թէչ-լիքէլի հիւքմ իտիյօր :

Սէր գօմիսէր .— Չայըն իչինտէ պուլընմանմըլ մը :

Չափուչ .— Խա՛յր , էֆէնտիմ . նէօպէթճիլէրիմիլտէն իքիմի պալոգ տվը նէօ պէթճիթի իլէ պէրապէր , հքսէրիա կէճէլէրի խըրսըղըգլա պալոգ ալընա չըգան-լարըն պուլընտըլլարը մահալի տօլալըր իքէն , նէօպէթճիլէրիտէն պիրի պաղըլ պիր սանտալ կէօրմիւլ : Չասլիթ իտէճէք պիր չէյ պուլմըլար զաննըլա , սահիլտէն ա-չաղը էնիպ օանտալըն իչինէ կիրմիլիէր , վէ պու գարըլը օրատա պուլըպ , էօիւ կիպի պիր հալտէ պուրայա կէթիրմիլէր :

Միւտիր .— Կալուպէ իլէ Պիլվէնին Երզնէն . պագարագ .— Չօք դարիպ չէյ . սիգին սանձալընըգ պձթմըլ Երտուղը հալտէ , նա՛նըլ օլմուչ տա էմէ Ժուպէր օ սանտալըն իչինտէ պուլընմըլ :

Չափուչ .— Ծիւղագը իքի եիւզ մէթրօ գատար պէրիտէ տէ Բօր-Բրէթէլլ մէյ . խանճիլէրինտէն պիրինին օլտուղը թէհագդուգ իտէն պիր պալոգ գայըղընըն տա քիւրէքիլէրի պուլընմըլ քի , չայը կէչէն իքի չախսը գօվայամագ նիյէթիլէ մէգքիւր գայըլը պու գարըլլէ տիկէր իքի քիչի իսթէմիլ ալմըլար իմիլ :

Կալուպէ .— Մէչքիւր գայըլը ալան մատամ իլէ պիգ իտիք . գայըգ Գապիւ-սօնըն իտի :

Միւտիր .— Պու էյի

Սէր գօմիսէր .— Էյ մատամ Բօզիէնին իչինտէ պուլընտըլը գայըգ քիմի՛ն իմիլ :

Կալուպէ .— Մէլխանճէրին . իլնիթիգ օլարագ պաղընտան չէօգիլմիլ վէ ա-լընմըլ :

Սէր գօմիսէր .— Գի՛մ չէօգմիւլ ալմըլ :

Կալուպէ .— Օրասը մէճհուլ օյ . մէլխանճի գայըղընըն չալընմըլ օլտուղընը պու սաալա ֆարգ իթմիլ . . . վէ քէլփիլէթի գապըթայա խապէր վէրմէկէ կէլիլէ իթէն , գայըղընը պալմըլ . պիգէ տէ թափսիլաթ վէրաի :

Միւտիր — Պու մէսէնէն զարանըդ արի ճիւղէի վար զէ պէքին մատամ
Ըզդիէ քէզդ սէօյէնէնէ պիրսհալ կէլմէտիքնէ, մնալըլամայանաք քտէյիւ, Կա-
լուպէնէ խիթապէն : — Սիք սանտալընըդ իւն արթաղընըդ արրատա, մատամ Բո-
զիէն պիր քէնիւտ տալըլամալըն օլարադ պրադ մըլտընըդ, տէյիւ մի :
Կալուպէ — Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուսխարէն չայա փիւշիւնի իշիթարէ.
պիւզ պօղուլմը պիթմիւ տիր տէգու տուրոյօր իտիք :

23

Միւտիր — Պու մէսէնէն զարանըդ արի ճիւղէի վար զէ պէքին մատամ
Ըզդիէ քէզդ սէօյէնէնէ պիրսհալ կէլմէտիքնէ, մնալըլամայանաք քտէյիւ, Կա-
լուպէնէ խիթապէն : — Սիք սանտալընըդ իւն արթաղընըդ արրատա, մատամ Բո-
զիէն պիր քէնիւտ տալըլամալըն օլարադ պրադ մըլտընըդ, տէյիւ մի :
Կալուպէ — Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուսխարէն չայա փիւշիւնի իշիթարէ.
պիւզ պօղուլմը պիթմիւ տիր տէգու տուրոյօր իտիք :

Միւտիր — Պու մէսէնէն զարանըդ արի ճիւղէի վար զէ պէքին մատամ
Ըզդիէ քէզդ սէօյէնէնէ պիրսհալ կէլմէտիքնէ, մնալըլամայանաք քտէյիւ, Կա-
լուպէնէ խիթապէն : — Սիք սանտալընըդ իւն արթաղընըդ արրատա, մատամ Բո-
զիէն պիր քէնիւտ տալըլամալըն օլարադ պրադ մըլտընըդ, տէյիւ մի :
Կալուպէ — Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուսխարէն չայա փիւշիւնի իշիթարէ.
պիւզ պօղուլմը պիթմիւ տիր տէգու տուրոյօր իտիք :

Միւտիր — Պու մէսէնէն զարանըդ արի ճիւղէի վար զէ պէքին մատամ
Ըզդիէ քէզդ սէօյէնէնէ պիրսհալ կէլմէտիքնէ, մնալըլամայանաք քտէյիւ, Կա-
լուպէնէ խիթապէն : — Սիք սանտալընըդ իւն արթաղընըդ արրատա, մատամ Բո-
զիէն պիր քէնիւտ տալըլամալըն օլարադ պրադ մըլտընըդ, տէյիւ մի :
Կալուպէ — Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուսխարէն չայա փիւշիւնի իշիթարէ.
պիւզ պօղուլմը պիթմիւ տիր տէգու տուրոյօր իտիք :

Միւտիր — Պու մէսէնէն զարանըդ արի ճիւղէի վար զէ պէքին մատամ
Ըզդիէ քէզդ սէօյէնէնէ պիրսհալ կէլմէտիքնէ, մնալըլամայանաք քտէյիւ, Կա-
լուպէնէ խիթապէն : — Սիք սանտալընըդ իւն արթաղընըդ արրատա, մատամ Բո-
զիէն պիր քէնիւտ տալըլամալըն օլարադ պրադ մըլտընըդ, տէյիւ մի :
Կալուպէ — Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուսխարէն չայա փիւշիւնի իշիթարէ.
պիւզ պօղուլմը պիթմիւ տիր տէգու տուրոյօր իտիք :

գարույ վե Կալուպէյէ վերիւյ . — Իշթէ կերեք սիզին վե կերեք խասթանըն ինթի . յոգնածընա գուլանընմազ իւզրէ սանա եիւզ ֆրանգ . . . Եարըն կէօրիւչիւրիզ — տէյու իլավէ էյլէտիքտէն սօնրա , Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէտիլէր , Հէքիմ տախի պիր թէրթիպ իլաճ եազըւյ , վե ազչամա թէքրար կէլէճէյինի պէյան իտիպ , մուֆարազաթ էյլէտի :

Մատամ Բօգիէնին գարընդ վե տաղընդ օրարազ սէօլէմիշ օլտուղը սէօլէր , միւտիր իլէ գօմիսէրին տըգգաթլարընը ճէլպ իթմիշ օլուպ , մէրգուման տախի հէ . քիմին գըյասը մուճիպինէէ , էմէ Ժուպէքին տէհէթլի պիր հատիսէնին վուգուի էսնասընտա հազըր պուլունտըղընը , վե ֆաճիարի մէգքիւրէնին իթտիյի թէէսիրտէն շու մուվադգաթ տալիւնըղըն հուսուլէ կէլմիշ իտիւկինի հիւքմ իլէ , եինէ ՊէՇԼէՖ շիրքէթինին թազէ պիր ճինայէթ տահա իչլէմիշ օլմալարը զանն ազէհապընպ վարմը իտիլէր :

Կալուպէ . — Պիզ տէ պուրատա մըխանտըգ գալտըգ . Մէզօն Ալֆօրտաքի մէյլանէճինին էլպիսէլէրինի իատէ իտիպ , գըրգ ֆրանգըմը իսթիրտատ իտէպիլսէ իտիմ , խօշնուտ օլուր իտիմ :

Սիլվէն . — Գօլայ շէյ . իքիմիզ պիրտէն պիւթիւն կիւն պուրատա տուրմաղա լիւզում եօգ . . . պիրիմիզ տուրտաք քիֆայէթ իտէր . . . սէն կիթ էվտէն մէյլանէ . ճինին էլպիսէլէրինի ալ կէթիւր . սօնրա պուրայա կէլ կիտէլիմ , պէրապէր եէ . մէյիմիզի եէյէլիմ :

Կալուպէ . — Եէմէքտէն էվվ'Լ պիրազ գահվալթը իտէպիլսէմ էյի օլուր ամմա , չանթամըգտա տա պիր շէյ եօգ — տէյիպ , չավուչա մալիւմաթ վէրտիքտէն սօնրա , պիրազ գահվալթը իթմէք իւզրէ մուֆարազաթ իթտիլէր , վե մուախխարէն Կալուպէ , պէյնլէրինտէ գարարկիր օլան խըզմէթի կէօրմէք իւզրէ , էվինէ տօղրու ազիմէթ իթտի :

Սաաթ տէօրթտէ ապտէթ իթտի . պիրազ սօնրա հէքիմ տէ կէլտի : Էմէ Ժուպէր պիրազ րահաթլանմըլ կիպի իտի . եիւզիւնտէքի գըրմըզը լէքէլէր զայպ օլմա . դա վէ նէօպէթի էքսիլմէկէ պաշլամըլ իտի : Հէքիմ նէֆէսինի տինլէյիպ նապընա պօգտը , վէ հէր իքիսինին օլտուգճա մունթազամ օլտուղընը կէօրտիւյնտէն , խասթալըղըն էօնիւնիւ ալմըլ իտիւկինէ գանաաթ հասըլ իտիպ . — Պիր կէճէ էյիճէ ույույաճազ օլսա , հէր շէյ սըրասընա կիրէր . եարըն տահա էյի պուլաճաղըմը մէ . մուլ իտէրիմ — տէտի :

Չավուշ Կալուպէ իլէ Սիլվէնի զայէթ թէմիզ քիւչիւք պիր լօգանթայա կէօթիւրիպ , հէմ եէմէք եէտիրտի վէ հէմ տէ եաթմազ իւզրէ իքի օտա թէրթիպ իթտիրտի :

Կալուպէ Սիլվէնին գուլաղընտան աշաղը . — Թէաճճիւպ իտէճէք շէյ : Պունտան պիր գաշ կիւն էվվէլ , սըրմալը չաքգա կէօրտիւյիւմիգտէ , գօրգումըգտան Թիւյլէրիմիզ տիքիլի իքէն , շիմտի Ժանտարմալարըն քեաֆիքէսիլլէ տօսթ օլտուգ կիթտի :

Սիլվէն . — Պունտա Թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ կէօրմէյօրըմ . էհլի ըրգ տտաթլարըն հիւքիւմէթտէն գօրգաճազ իչլէրի օլմազ . . . հաթթա մուղայիրի — տէ . յու ճէվապ վէրտի :

Մատամ Բօզիէ օ կէճէյի բէք րահաթ կէջիրտի . կիւղէլճէ ույուտը : Նէօպէթ քէսիրիպ , եալընըզ կէօզլէրինի աշամայաճազ րատտէտէ տէրմանսըզլըզ գալտը :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն էրքէն գալգըպ , հէման ժանտարմա տաիրէսինէ կիթտիլէր , վէ հէնուզ ույգոքտա օլան խասթանըն հիւսնիւ հալինի միւշահէտէ վէ թաա-տիգ էլլէտիլէր :

Ճիւմլէսի տէ հէքիմին վէ բօլիս միւտիրինին կէլմէլէրինէ պէքլէմէքտէ իքէն , սաաթ տօգուզտա հէքիմ կէլտի վէ խասթայը սիւրաթլէ մուպյէնէ իթտիքտէն սօն-րա . — Հէր շէյ սըրասընտա — տէյիպ , պիր թէրթիպ իլաճ տահա եազարազ , Կա-լուպէ իլէ տէրհալ էճգախանէյէ կէօնտէրտի :

Կալուպէնին էսնաի զայպուպէթինտէ , հէքիմ իք կիւսիւ Էմէ Ժուպէրին ալ-նընա պաղլամըլ ծէտուղը պաղը չէօգտիւ . եարա հէնուզ գաբանմամըլ իտի իսէ տէ , րէնկի տէյիլմիլ , վէ գան քէսիրմիլ իտի : Հէքիմ թէքրար եարանըն իւզէրինէ լա-զըմ կէլէն մուալիհաթը գօյտըգտան սօնրա , պիր էյիճէ պաղլատը :

Հէքիմին շու թէրթիպինտէն , մատամ Բօզիէնին Փաիտէ կէօրտիլի տէրքեար օլուպ , չիւնքի գաբալը օլան կէօզլէրինի եալալ եալալ աչըպ , չալգտան եօրու-լույօր կիպի թէքրար գաբամագտա իտի :

Հէքիմ . — Պիրազ րահաթլունտըն մը :

Մատամ Բօզիէ ճէվապ վէրմէտի . լաքին կէօզլէրինի պիւսպիւթիւն աչըպ , հէ-քիմին իւզէրինէ տիքտի : Եաթագտա եարը գալգըպ , հէնուզ ույանմըլ պիր քիմաէ կիպի էթրաֆընա պագտը վէ թէքրար պաչընը եաստըղա գօյտու :

Կալուպէ հէքիմին թէրթիպ իթմիլ օլտուղը իլաճը կէթիլմիլ օլտուղընտան , հէքիմ չիւնյի պիր էյիճէ չալգալատըգտան , գաչըղը տօլտուրադգտան վէ Սիլվէնէ խասթանըն պաչընը եօգարը գալտըրթտըգտան սօնրա , աղզընը աչըպ գաչըղը ի-չինէ սօգտը վէ տամլա տամլա իլաճը իչիրտիքտէն սօնրա , Սիլվէնէ խասթանըն պաչընը թէքրար եաստըղա գօյմաթընը թէնպիհ իթտի :

Իլաճ տէրհալ թէէսիր իթմէլէ , Էմէ Ժուպէր կէօզլէրինի աչըպ հայրէթլէ էթ-րաֆընա պագտը վէ Կալուպէ իլէ Սիլ էնի թանըտըգտա , թէանճիւպի արթըպ . — Նէրէտէյիմ — տէյու սիւվալ իթտի :

Պու սիւվալին ճէվապը վէրիլէճէյի սըրատա , ալազ սէսի իչիտիլիպ , բօլիս միւ-տիրի սէր գօմիսէր իլէ իչէրի կիրտիլէր . Էմէ Ժուպէր նազարընը մէրգուճանա թէվճիհ էյլէյիպ , օ անէ գատար բէրիչան օլան զիհնինէ պիրազ աչըզլըզ կէլէրէք . — Ահ , կէլինիգ , չաբուգ կէլինիգ — տէտիքտէ , միւտիր իլէ գօմիսէր խասթայա եանաշտըլար , վէ ուզաթմըլ օլտուղը էլլէրի թուլթուրլար :

Հէքիմ հաքիմանէ . — Աման , թէլալ իթմէյին . պիր միւտտէթ տահա եօրմա-մաղա վէ հէյէճան վուգու պուլմամասընա զայրէթ իթմէլիլիգ :

Էմէ Ժուպէր . — Նէրէտէյիմ — տէյու թէքրար սիւվալ իթտի :

Միւտիր . — Սէն — Մօրտա :

Էմէ Ժուպէր էլինի ալնընա կէօթիւրիպ , վէ պաչընըն պաղը օլտուղընը անլա-յըպ . — Սէն — Մօրտա մը — տէտիքտէն սօնրա , ագըլը պաչընա կէլիպ , վէ լաքին վուգու պուլան տէհչէթլու Փաճիայը ունուլըպ , տիթրէմէքտէ օլան սէսիլէ .

— Օղլուճ նի՞ օլտու — տէյու պաղըրտը :

Միւտիր. — Օղիւն մը. օնու կէօրմէտիք. օնու պաշտնա տա մը պիթ Փէ-
լաքէթ կէլտի :

Րօզիէ. — Ինչալլահ կէլմէմիշ տիր. վուզուի հալտէն խապէրտաղ տէյի տիր,
տէյի մի. սիզ պիր չէ, սէօյլէմէտինիզ եա :

Միւտիր. — Պիր չէյ նէօյլէմէտիք. սէնի պիր տահա կէօրմէքսիզին, օ պապտէ
պիթ գարար իթ իտաղընտան նաթիլ նազար իթմէկի միւնասիպ կէօրմէք :

Րօզիէ. — Տիմէք օլուր բի, պիր տահա մը կէլտինիզ :

Միւտիր. — Եվլէթ, Խուս կէլտիք. սէն պիզի թանըյաճադ հալտէ տէյի
իտին :

Րօզիէ. — Ահ օ խաինլէր, օ մէլուշլար—տէյիպ, կէօզլէրինի գաթատը :

Հէքիմ. — Թէլաշ իթմէ, մա'տամ. էկէր չաբուգ տիւզէմէք իսթէր իսէն, գալ-
պինի րահաթ թուրմալըսըն :

Փօզիէ. — Բէք էյի, Տօ'դթօր, բէք էյի. վէ լաքին սէօյլէմէլիյիմ, սէօյլէմէք
էլզէմ տիր :

Հէքիմ. — Լազըրտը իթմէյի մէն իթմէյօրմ. մատամ քի էլզէմ տիր սէօյլէ.
լաքին եավաշ եավաշ, եօրուլմագսըղըն, Հիտտէթ իթմէքսիզին լազըրտը էթ :

Րօզիէ. — Ղայրէթ իտէրիմ—տէյիպ, միւտիրէ խիթապէն. — Նէ՞ վաղթտան
պէրու պուրատայրմ :

Միւտիր. — Ճուճաա էրթէսի կէճէսինտէն պէրու :

Րօզիէ. — Պու կիւն նէ՞ տիր :

Միւտիր. — Բազար էրթէսի :

Րօզիէ. — Բազար էրթէսի մի. Բուսիալը գաշմըշ կիթմիշ վէ թէհլիքէյի սա-
վուշտըրմըշ օլմագ լազըմ կէլիր :

Միւտիր. — Կէքիմին երեզիւնէ պազըպ, տճապա խասթանըն երինէ ագլընը զայպ
իթմիշ օլուպ օլմատըղընը իյմա իտէր պիր իշարէթ իթտիքտէ, Էմէ Ժուպէր Փար-
զընա վարըպ. — Եօ'գ, Եօ'գ. իթիտալը տէմիմ բէք օրրասընտա տըր. սէօզլէրիմի
չաշկընըղա համլ իթմէյին. բէք ալա խաթրըմա կէլիօր, օ տէտիյիմ Բուսիալը,
Էարթիլ իլէ վէրտիէնին մուին վէ միւշթէրէքի տիր, իսմի Նիգօլա Կօլ տըր
պուստան եիրմի իւշ սէնէ մուգատտէմ Գօնթէս Գուրապիէֆի, վէ պէլքի պիր գաշ-
ալ մուգատտէմ տէ Գօնթ իվանըն բէտէրինի գաթլ իթտիրմիշ օլան Գօնթ Պօքիս
Բօմանգօֆըն բեաթիպի վէ մահրէմի տիր :

Միւտիր. — Մէրգուճը սէն կէօրտիւն մի :

Րօզիէ. — Հէմ կէօրտիւմ, վէ հէմ տէ սէօզլէրինի իյիթտիմ :

Միւտիր. — Նէ՞րէտէ :

Րօզիէ. — Մարն չայընըն քէնարընտա :

Միւտիր. — Նմալը օլտու տա կէօրտիւն :

Րօզիէ. — Տիւնլէյին—տէյիպ, հիշ պիր թափսիլաթ ունութմամագ իւզրէ, զիհ
նինի թօրլայապիլտիյի գատմը թօրլայարագ, Կալուպէ վէ Սիլվէն իլէ պինմիշ օլ-

տուղը գայըղըն պաթաղըն անտէն իթիպարէն նէ եաբմը , նէ ճեքմիշ վէ նէ իշիթ-
միջ օլտուղընը պիրէր պիրէր հիքնայէ էյլէյիւ . — Հիշ պիր քէլիմէ գալըրմագսըղըն
տինլէտիմ : իւշիւնի տէ եագալամը իտիմ . . . անճագ , էլիմին ալթընտուն պիր
թաշ եուզարլանը պ թա եանը պաշարընտա սուլըն իշինէ տիւշտիւքտէ , վէսվէսէյէ
վարտըլար : Սահլիք չըքըպ պէնի արայըպ պուլմաղա վէ էլիմտէն մուէպպէտէն
գուրթուլմաղա տալրանտըլար : պէն գաշմագ իսթէտիմ ամմա , տէրման վէ թա-
գաթըմ գալմամը օլտուղընտան , պայըլըպ տիւշտիմ :

Միւտիր . — Խապիսլէր սէնի էօլմիւշ գտնն իթմիշլէր , սույա աթմըլլար . Փա-
գաթ չայըն իշինէ եուզարլանճագ եէրտէ , քէնտիլէրինին պրագմը օլտուղլարը
սանտալըն իշինէ տիւշմիւշսին :

Րօզիէ . — Խիշինիգտէն պիրինին տէրհալ Բարիսէ կիթմէսի լազըմ կէլիր : Տիւն
բագար իտի . պանգալար թապիի գաբպը օլուրլար . . . չէքին պէտէլի հէնուզ ա-
լընմամը օլտուղընա չիւպհէ եօգ . եիւզ պին Փրանգլըգ չէքի Րօշիլտ պանգասընա
կէօթիւքէճէք քիմսէյի հիշ գօրգմագսըղըն ախը ու թէվգըֆ իտէպիլիրսինիզ . էկէր
կէօթիւքէճէք ատամ լարթիկ վէ եախօտ Վէրտիէ տէյիլ իսէ , օնլարըն չէրիթի օ-
լաճաղընա չիւպհէ եօգ տըր :

Սէր գօմիսէր . — Պէն կիտիյօրթմ . պէն լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխագ ի-
տէրիմ . սէն պուրատա տուր : Մատամ Րօզիէնին տահա սէօյլէյէճէք բէք չօգ չէյ-
լէրի օլմալը . էկէր թագէ պիր չէյ տահա տուլանագ օլուր իսէն , Կալուպէյի վէ
եա Սիլվէնի հէման պանա սալտըրըվէր :

Միւտիր . — Բէք ալա օլուր . . . չէք մէսէլէսինէ Ժօալէ իլէ Մարթէլի թա-
յին էթ :

Սէր գօմիսէր անէլէթէն մէրքէգէ կիթտի . էմէ Ժուպէր գաաֆընտան եօրուլ-
մուշ օլմալլա , հէքիմ պիրաղ իսթիւրահաթ իթմէսինի էմր իլէ , իլաճտան պիր գա-
լըգ տահա վէրտի , վէ սաաթտա պիր պիրէր գալըգ վէրիմէսինի թէնպիհ իտէրէք ,
մուֆարագաթ էյլէտի :

Մատամ Րօզիէ պաշընը եաստըղա տայաթմը , կէօզլէրինի գաբաթմագտա իտի :

Կալուպէ . — Կէօրիւնիր քի պիրաղ ույուլանագ տըր :

Միւտիր . — Էօյլէ օլմալը . շու իլիթտիկիմ շէյլէրտէն սօնրա , սէնտէն տէ
պազը մալիւմաթ ալմագլըղըմ իգթիզա իթտիյինտէն , պիզ տէ կիտէր լօգանթանըն
պիրինտէ շու սըրատա պիրաղ չէյ եէրիզ . էլպէթթէ պուրատա պիր լօգանթա վար
տըր :

Ձալուշ . — Գարըմ պիրաղ գահվալթը հազըր իթմիշ տիր , էկէր թէնէզգիւլէն
գապուլ իտէր իսէնիզ . . .

Միւտիր . — Մէմուշէն—տէյիպ , եէմէք օտասընա կէշտիլէր վէ հազըրլանմը
օլան սատէ վէ ֆագաթ շէգիզ թաամլարը քէմալը իլթիհա իլէ եէտիլէր : Միւտիր
պիր թարաֆտան եէր , վէ պիր թարաֆտան տա թաֆսիլաթ սօրուպ անլար իտի :

Պիր սաաթտան զիյատէ սիւրէն թաամ խիթամ պուլտըգտա , չափուշըն գաբը-
սը կէլիպ , մատամ Րօզիէնին ուլանմը քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիյինի խապէր
վէրմէսի իւզէրինէ , խաաթանըն օտասընա կիթտիլէր :

Միւտիր . — Պիրաղ տահա էյլէնտի՞ն մի :

Յերբայր Կիւնիւր վագթը մոռցնէր։ Սիւրէն սօգաղընա ազիմէթ իթաի Լարթիկ իւն Վէրտիէ Մօրիսէ պէզէմէքտէ իաիւր Մօրիսին կիւէր իւրազ վէսէ վինէի պիր նազար իւն իջէր կիրախինէ կէօրաիւրէրինաէ ։ պիրպիրէրինէ պազըր քէնաիւրի իմէ Թուպէրի էնվիւզ գանն իթօիւրէրի ճիւնէթլէ ։ մէրգումըն Մարն չա յը սէվահիւրինաէ վուգու պուլան ահվալաէն մալիւմաթը օլմաաըղընա գանաաթ հասըլ իթաիւրէր ։

Մօրիս .— Ետնի պիր խապէր վա՞ր մը զ Սիմօնը պուլապիւրինի՞ց մի ։
Վէրտիէ .— Մաէթթէէսսիւֆ պուլմաաըզ . լաքին շիմաի մէսէլէ Սիմօնաա տէրի ։

Մօրիս .— Եա նէտէ՞ տիր ։
Վէրտիէ .— Շիմաի աւլաթըրըզ . լաքին էվվէլ պէ էվվէլ սէն պիգէ Գրեսու Փամիլեսաընտան տօլայը մալիւմաթ վէր պազալըմ ։

Մօրիս .— Օրանա հէր շէյ սըրասընտա . ։ չպիր այա գալմադ մուվաֆֆադ օ . լուրըմ ։ Լօնտրաաաքի շէրիքիմիդի սուրէթը գալիլէտէ թէէմին իաէպիլիւրպինիզ . պէօլլէ հէր իբի թարաֆտան պաղլանմըջ օլան պիր պաղըլ չէօգիւպ աթապիլմէկէ մուվաֆֆադիլէթիմ , գաննըմ էրէյիճէ պիր մէհաարէթ սայըլապիլիւր . պէլլէյօրըմ քի պէնի թահչիւն իաէսինիզ ։

Վէրտիէ .— Պիզ թահչիւնէ տաիմա հազըրըզ . չիւնքի սէն տաիմա չայանը թահ սինսին . սէնին իշկիւզար վէ տուրէնտիշ օլտուղընը պիլաիլիմիգաէն , սէնտէն պիր նասիհաթ իսթէրիզ ։

Մօրիս .— Պիր նասիհաթ մը՞ ։
Վէրտիէ .— Եվվէթ , էվվէլա նասիհաթ , վէ մուախաարէն մէշըլլ օլտուղը մըզ իշիւն թէֆէրրուաթընտան օլմազ իւզրէ տիկէր պիր իշ հազըրնտա սէնին մուալէնէթիւնի իսթէյէճէյիզ ։

Մօրիս .— Նէ՞ իմիշ օ պազալըմ ։
Վէրտիէ .— Թէհիլիքէլի պիր քիմաէտէն պիգի գուրթարասըն ։
Մօրիս .— Ինմի՞ ։

Վէրտիէ .— Գօնթ իպան Սմօիլօֆ Գուրալիէֆ ։
Մօրիս .— Պու նէ՞ տիմէք . պուլնտան պիր այ էվվէլ Գօնթըն վիւնուաընըն մէյտանտան գալգմասընը լիւզումսըզ վէ գարարըլ հիւքմ իթմիշ իաիւնիզ տէ , շիմաի սի՞զ մի թալիպ օլույօրսընըզ . նէ՞ վար քի ։

Վէրտիէ .— Նէ՞ օլանազ , պուլ աաաամ տա Լարթիկի պուլմազ իշիւն բօլիս իլէ իթթիֆազ իթմիշ , օ տա Լարթիկի արայօր , օ տա աաաամար գուլլանըյօր . պիւնաէն ալէյի էկէր Էմէ Թուպէրի էօլտիւրմէք մէճպուրիլէթիւնտէն գուրթուլմազ իսթէր իսէք , մէրգում Գօնթը մահվ իաիպ պիթիւրմէլի ։

Մօրիս .— Մաաամ քի Լարթիկ էօլմիւշ տիր , վարսըն իսթէտիյի գաաար արա սըն , պիգէ նէ՞ . պէնճէ գօրգանազ պիր շէյ եօզ . . . սիզ քէնտի ալէյիճինաէ գուլլանմամըջ օլտուղընըզ հալտէ , նի՛ջիւն օ սիգաէն ինթիգամ ալմաղա գալգըլսըն ։

Վէրտիէ .— Պու իուսուսաաաա եանըլըյօրսըն . պիգտէն ինթիգամ ալմաղա գալգըլմասընա պիր չօզ սէպէպլէր վար աըր . չիւնքի , պիլիւր քի բէաէրինի Րուսիաաա պիզ էօլաիւրմիւշիզ ։

Մօրիս .— Պու հալտէ իշին րէնկի քեամիլէն տէյիլի . լաքին պուշարը սիզ պիր ալ էվվէլ տէ պիրի իտինիզ , նիշին պէոյլէ տիրտէն պիրէ թէպտիլը էֆքեար իթտինիզ :

Վէրտիէ .— Զիւնքի պուշտան պիր ալ էվվէլ Գօնթ իվանը էօլտիւրմիշ օլսա իտիք , էլիմիզէ պիր չէյ կէչմէյէճէք իտի :

Մօրիս .— Էյ պու կիւն :

Վէրտիէ .— Պու կիւն օնուէն էօլմէսի իլէ ճէպիմիզէ իքի եիւզ պին ֆրանգ կիւրիյօր . պու իքի եիւզ պին ֆրանգըն եիւզ պին ֆրանգընա մուգապիլ , իպրազընտա համիլինէն էօտէնմէք իւզրէ էլիմիզտէ պիր չէք վար տըր քի , պիզիմ տիլսիզ Տօմինիք շու արալըգ Բօշիլտ պանգասընտան թահսիլ իթմէք իւզրէ տիր :

Մօրիս .— Գօնթ իվանըն խասմինի կէօրտիւնի՞զ մի :

Վէրտիէ .— Օ խասմ թարաֆընտան կէլէն շախսը կէօրտիւք :

Մօրիս .— Նէ՞ վազթ կէօրտիւնիւզ :

Վէրտիէ .— Էվվէլքի կիւն :

Մօրիս .— Գօնթ իվանըն գաթլինի՞ մի իսթէյօր :

Վէրտիէ .— Իսթէյօր , վէ իւճրէթլինի տէ վէրիյօր . պուշտան մաստա Բուսիատա պիզի հըմայէ վէ թէսահուպ վէ պիզէն էմին պիր մահալ իրաէ վէ թէտաւրիք իթմէքլիլի թէահհիւա իտիյօր :

Մօրիս .— Բէք ալա . էյ , չիմտի մէնֆաաթը եալընըզ սիզէ աիտ օլան պիր իշ հազգընտա պէնտէն նէ՞ կիպի նասիհաթ պէքլէյօրսընըզ :

Լարթիկ .— Պիզիմ նէ գատար մէնֆաաթըմըզ վար իսէ , սէնին տէ օ գատար վար . չիւնքի հէքիմիզ պիրպիրիմիզէ այնը պաղ իլէ պաղլըյըզ :

Մօրիս .— Հէր նէ հալ իսէ , միւճատէլէ լազըմ տէյիլ . չիւնքի պու ալէմտէն ֆաիտէսիզ չէյ միւճատէլէ տիր . . . չիմտիլիք Գօնթ իվանըն պանա հիշ պիր գաւարը եօգ . . . սիզ քէնտինիզէ աիտ օլան պիր մէսէլէտէն տօլայը Գօնթտան գօրգույօրսընըզ . . . իշիլիզ նէ իսէ օնուէն իլէ սըրասընա գօյուէն . . . հէր հանկը կիւն քի պանա տա գարարը տօգանտըղըն կէօրէճէք օլուր իսէմ , օ հալտէ իճապընա պազարըմ :

Վէրտիէ .— Տիմէք օլուր քի , սէն պու պապտէ պիզէ մուպէնէթ իթմէք իսթէմէյօրմըսըն :

Մօրիս .— Աղիզլէր , մէչհուր Լաֆօնթէնին պիր մասալը քի սիզին տէ պիլմէնիլ լազըմ կէլիր :

Վէրտիէ .— Հա՞նկը մասալը :

Մօրիս .— Մայմուէն իլէ քէտինին մասալը . քէտի քէսթանէլէրի աթէչտէն չըգարըրքէն , էլլէրինի եազմը . մայմուէն իսէ պէքլէմիշ քի քէսթանէլէր սօղուսըն . այըզլամըզ վէ քէտիլի իսթիհզա իտէ իտէ եէմիշ . . . հէր քէս քէնտիլի տիւշիւնիր . սիզէ խօշ կէօրիւնմէք իշին էօթէքինի պէրիքինի էօլտիւրմէք պու պէնիմ իշիմէ կէլմէզ :

Վէրտիէ .— Վէ լաքին իքի եիւզ պին ֆրանգ . . .

Մօրիս Վէրտիէնին սէօղլուհիւ քէսիպ .— Գօնթ իվանըն քէլլէսի իշին իքի եիւզ պին ֆրանգ վէրմէք մասկարալըգ տըր . վէ պու տա պէշ քիլի պէյնինտէ

Թագսիմ օլոնկանազ . Գօնթը էօլտիւրնէն տէ գըրգ պին ֆրանգ , օ պիրլերինէ տէ . գէվգէ օլմալը պիր առամ քի պէօլէ պիր սէնաթա մէյլ իթսին , վէ եախօտ ալտանմըլ օլմալը . պ'ն իսէ նէ ալտանըրըմ , նէ տէ գէվգէլիլի դապուլ իթէրիմ :

Վէրտիէ . — Պր քէրքէ սէօլէտիմ , Բէքար սէօլէրիմ քի , Գօնթ Բօվանգօֆ հէր կէօնա թաարուզ վէ թասալութտան պրի օլտպիւնէնիմիզ պիր մէմլէքէթտէ պիգի թէսահուպ իթմէլիլի տէ թէանհիւտ իտիյօր :

Մօրիս . — Էօլէ ամմա , պէն թէրքը վաթան իթմէք թարաֆընը պարզ թէրվիք իտէմէմ . պէն թրրնաղլարըմ գատար Բարիսլիմ , պիգիմ պիօլէքէ իւտէն միւ եօնլարը ալանազ օլուր իսէմ , պուրատա րահաթնազ վէ քէմալը սաատէթիկ եաշա մազըղը ֆիրիմէ գօլմուլ իքէն , կիտէյիմ տէ բօլսին նազարը փիգգաթընը իւգէրիմէ մի տալէթ իտէիմ . . . էյիմէ պիր հայվանըզ . սիգ իտինիզ տէյէն քի պի մի րասիսօրլար մէյտանտան գալգաղը կիպի հիսապլար քէսիլէնէք տիր . պէն տէ սի զին իլէ պէրապէր ինկիլթէրայա կիտէր հիսսէմէ ալըք , վէ տէօնէք Բարիսէ կէլիպ գէվգիին չըգարըրըմ . պիրազ էվվէլ պէնտէն պիր նիսիւթ իսթէյօր իտինիզ . պէնիմ սիգէ վէրէնէյիմ նասիւթ չու օլապիլի քի , եէնիտէն Եէնիլէ պիր գաթլ թէօհ մէթի տահա էիւքլէնմէյին . խաթրընըզա իէթիլին քի թէսապիւրտա իքի գրթլ տահա վար , վէ պու իքիսի տէ էլգէմ տիր . . .

Վէրտիէ . — Գօնթ իվանը գաթլ իթմէքսիգին տէ մէյտանտան գալգաղըրըա , պիլիլ :

Մօրիս . — Նա'սըլ :

Վէրտիէ . — Մէսէլա , տուէլլօ իլէ :

Մօրիս կիւլէրէք . — Տիւնեատա տուէլլօ կիպի մախսըզ լէյլ եօգ տըր . չիւնքի տուէլլօյա չըգմազ , հայաթը իչիւն քեաղըտ օյնամաղա պէնգէր . էկէր խասվին սէն . տէն ուսթատ իսէ , վէ եախօտ տիլգնէ տահա պախթլը իսէ , էօլէնէք եէրտէ , սէնի էօլտիւրիւվէրիլ . . . սէօգ արամըզգա եա , չօգ ալմազնա լէյլ . . .

Լարթիկ . — Պիր գազալա ուղրաթտըրըլապիլիլ :

Մօրիս . — Պրազըն չու գազալա ուղրաթմանըն եազասըն . Մարի Պրէսսօլա իքի տէֆա թէնրիւպէ իթտիք տէ տօղրուսը չօգ խայր կէօրտիւք :

Լարթիկ . — Պրէսսօլ մէսէլէսինտէ , չէյթան տէյհիմիզտէ իտի :

Մօրիս . — Եինէ չէյթանըն ալէյհիմիզտէ պուլընըպ տա Արման տ'Արվիլին եէ կէնիկի գուրթարտըրը կիպի , Գօնթ իվանը վիգալէ իթմէյէնէյինի նէտէն պիլիսյօրընըզ :

Վէրտիէ . — Խիւլասաի քէլամ , սօն տէֆա օլարազ սօրույօրըմ քի , պիգէ պու խուսուստա մուսվէնէթ իթմէյէնէքմիսին :

Մօրիս . — Գօնթըն էօլմէսի իլէ պիգիմ թէսապիւրաթմըզա ֆաիտէ հասըլ օլա ճաղընը իսպաթ իտինիզ , տէրհալ էմրինիգէ հաղըրըմ :

Վէրտիէ . — Իսպաթ իթտիք զանն իտիյօրըմ :

Մօրիս . — Մըգտարը քիֆայէտէ գանաաթ հասըլ իտէմէտիմ . էկէր չիմալիէ գատար սէօլէտիքլէրինիզտէն ֆաղա օլարազ , գանաաթը թամմէ հասըլ իտէնէք տէրէնէտէ պաշգա պիր տէյէնէյինիզ եօգ իսէ , լազըրտընը պիլէ իթմէք զտիտ տիր . հա' , էյի խաթրըմա կէլտի . պէնիմ բարայա լիւզուըմ վար , պանա օն պին ֆրանգ վէրի'րմիսինիզ :

Լարթիկ .— Շիւսի՛ն մի վար—տէյիդ , այադա գալգառ վէ ետզրխանէսինի ա-
չըպ վէ պիր տէսթէ պանգնօթ չըգարըպ Մօրիսէ ուզաթառ :

Մօրիս .— Թէչէքքիւր իտէրիմ . պէն կիտիյօրըմ :

Լարթիկ .— Նէ՞ գէման կէօրիւչէճէյիդ :

Մօրիս .— Էկէր Թազէ պիր խապէրիմ օլուր իսէ եարըն կէօրիւչիւրիդ :

Շու սըրատա Տօմինիք իչէրի կիրտի :

Լարթիկ .— Բարալարը ալտը՞ն մը :

Տօմինիք .— Ալմըլ օլտուղընը պիր իշարէթլէ ախլաթառգտան սօնրա , ճէպին-
տէն եիւզ պին ֆրանգը հափի պիր ճըզտան չըգարըպ , աչտը վէ մասանըն իւզէրի-
նէ գօյտու :

Մօրիս .— Եարըսընը ալմըլ օլտուղը . սէօգիւմիւ տինլէյին տէ , պու բարայը
քիմ՝ քի կէօնտէրտի իսէ եինէ օնա իատէ իտին . պու բարայը իատէ իթմէք , Գօնթ
Սմօիլօֆը էօլտիւրմէքտէն տահա զիյատէ ագըլլըդ տըք—տէյիպ , տիշարը չըգտը :

Լարթիկ՝ գարու գարանտըգտան սօնրա .— Պու չօնուգ՝ տէտիյինտէն շաշմապ :

Վէրտիէ .— Օնա մուաննիտ Թապիր իտէրլէք :

Լարթիկ .— Պիր շէյէ տըգգաթ իթտիմ :

Վէրտիէ .— Նէ՞ շէյէ :

Լարթիկ .— Մօրիսին շիմտիքլ սէօյլէտիքլէրինին այնընը ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւ սէն տէ Նիգօյա կօլա սէօյլէյօրտըն . հաթթա Մօրիսէ կիւվէնտիյին իշիւն Պօ-
րիս Բօմանգօֆըն Թէքլիֆինի պիլէ գապուլ էթմէտին :

Վէրտիէ .— Էօյլէ ամմա , արթըգ սօնրա Թէահհիւտ իթտէք :

Լարթիկ .— Վատէսի օլան պօրճ , պօրճ սայըլմազ . տահա էօնթմիւզտէ պիր
այ վար . պլէթի օ վազթա գատար պիր շէյ զուհուր իտէր տէ , Մօրիս տէ պիլիմ
իլէ պու խուսուստա տա իթթիֆազ իտէր :

Վէրտիէ .— Վէ եախօտ պիզ քէնտիմիզ պիր Թէտպիր պուլուր իճրա իտէրիդ .
լաքին հէր հալտէ Մօրիսին հազգը վար . Գօնթ իվանըն գաթի իշիւն իքի եիւզ
պին ֆրանգ բարա սայըլմազ . պիր միլեօն ֆրանգ իսթէմէլի իտի :

Լարթիկ .— Իսթէրիմ , վէ վէրիլէք տէ :

Շու սըրատա Տօմինիք իչէրի կիրտի , Էէվէյին հազըր օլտուղընը իշարէթլէ ա-
լաթմըլ օլտուղընտան , Լարթիկ իլէ Վէրտիէ սէօգիւ քէստիլէք :

Մօրիս շէրիլէքինտէն այրըլտըգտան սօնրա , էօյլէ եէմէյինէ տալէթի օլտու-
ղը ճիլէթլէ , Մօ Պոտաուրն խանէսինէ ապիմէթ իթտի : Եէմէքտէն սօնրա , Վա-
լանթին վէ Մարի իլէ րէզի սէքիսինէ կիտէճէլէրիկ մուգարըք իտի : Մօ Լիւտօս
վիդ՝ մեմուլին զայրը պիր իշի զաւհուր իթմիլ օլտուղըն ճիլէթլէ կիտէմէյէճէք իտի :
Եէմէք ագգուս սիւրմէտի , Մարի բէք խանիլի իտի . սըֆաթը լաթիֆէսինտէ , էյ-
յամը մաղիլէրին , զաւուզ լազը զայս վէ Եէքինէ պիր գըղմըզըզը գաթի օլտուր իտի :
Պօթը կապրիէլ Սէրվիլին Թէքսիմ իթմիլ օլտուղըն րէսի կէօրմէք արգուր , Մա-
րիկ առէթա տիւշարը հէյէման իթմէքտէ իտի : Օ կիւնիք սէքիլիս ուսմէմ Էհալիյէ

քիւշատէ օլմալըպ , եալընըզ րէսսամլար , կազէթա մուհարրիւրէրի , վէ պուշլարըն տօսթլարըյա , իտարէ թարաֆընտան խղասուսի պիլէթլէր ալանլար կիտէպիլիւրէք իտի :

Վալանթին իլէ Մարինին վէ Մօրիս Վասսէօրին մուվասէլէթ իթտիքլէրի սըրա-
տա , սալօն սէյյար իլէ տօլմուշ իտի . ղայէթ մէշհուր րէսմէր մէվճուտ օլուպ ,
մէրազըլլար պազը ըմզալարը մարուֆ վէ պիլ տէ հազըզաթէն , շայանը թէմաշա
օլան վէ նիհայէթ կէօզէ չարքաճազ սուրէթտէ թէրսիմ իտիլմիշ պուլընան րէսմէ-
րին էօնէրինէ եըղըմըշլար իտի : Վալանթին պիր չօք թանըտըղը քիմսէլէրէ րասթ
կէլիպ , ճիւմէսի , Մօրիսին գօլթուղընա կիրմէքտէ օլան մատմազէլ Մարինին օ
տէրէճէ թէպաիլ օլմուշ իտիւկինէ թէաճճիւպ իթմէքտէ իտիլէր . հէր նէ գատար
Մարի նէշլի տէնէճէք րատտէտէ խահիշլի իտի իսէ տէ , զաաֆը տախիլիսի քէն .
տիօինի կէօրէնլէրէ մալիւմ օլմագտա իտի . աշըզ աշըզա սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իթ-
մէյիպ , վէ Փազաթ Մարինին հալինէ աճըտըզլարը եիւզլէրինտէն պէլլի օլմագտա
իտի քի , շու հալլէրի Վալանթին իլէ Մօրիս ֆէրգ իթմէքտէ իտիլէր :

Վալանթին տէնիլէն մէնֆուր վէ մէլուն մախլուգ , իքի թարաֆը իտիւկի
զանն իթտիկինի աշգ ու սէվտատան եիւզլէնտէ պիր գաթ տահա հիւսն րէյտա իթ-
միշ , վէ հազըզաթէն պէյն էլ էմսալ բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի : Հէր պիր
ատըմտա արամ իտէրէք թէքմիլ տաիրէլէրի կէզաիլէր . Մարի եօրուլմաղա պաշ-
լալըպ .

— Աճապա Մ. Սէրվէնին վազ իթմիշ օլտուղը րէսմի տահա կէօրէմէյէճէքմիլիզ
Մօրիս . — Պու սիւվալինիզէ ճէվապ վէրէմէմ , մա'տմազէլ . սիզ րէսմը մէզ-
քիւրըն նէ շէյէ տաիր օլտուղընը պիլի'յօրմըսընը :

Մարի . — Րէսմի կէօրմիւլիմ . կէօրիւր իսէմ թանըրըմ . պիր խասթա գըզճըղազ
տըր քի , եանընտա քէնտիսինի թէտափի իլէ ուղրաշան պիր րահիպէ վար :

Մօրիս . — Սըֆաթլարը նէօ պէօյիւքիլիքտէ տիր :

Մարի . — Էկէր էյի խաթըրմտա գալմիշ իսէ , ասլըն պիր րուպը պէօյիւքիւ .
կինտէ օլմալը :

Մօրիս . — Կիւզէ՞լ պիր րէսմ մի տիր :

Մարի . — Հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ . պէն չիմտիյէ գատար պու տէ-
րէճէ ճալիպը մէրհամէթ պիր րէսմ կէօրմէմիլիմ :

Մօրիս . — Նէ՞ գատար արզու վէ խահիշ :

Մարի . — Զէվզլէնմէյին . չիմտի կէօրիւրսէնիզ սիզ տէ անլարսընը :

Պու սըրատա Գօնթ իվանա թէսատիւֆ իթմէլէրիլէ սէօզլէրի քէսիլտի : Պա-
րօն Բասգալ տը Լանտիլի Գօնթըն գօլթուղընա կիրմիշ , միւթէմատի սուրէթտէ
էօքսիւրմէքտէ իտի :

Գօնթ իվան իլէ Բասգալ տը Լանտիլի տուրուպ , Վատամ Պրէսսօլ իլէ գըզը-
նալ սէլամ վէրտիլէր վէ Մօրիս իլէ տէ էլլէշտիլէր : Մարիյի կէօրտիւքտէ , Գօնթ
քէտէրնաք պիր հէյէճանէ տիւջար օլաու . մէրգումէնին Բօյ տը Ժիպրէյէ կէօնտէր-
միշ օլուպ , քէնտի նէզտինտէ էմանէթէն մահֆուզ օլան մէքթուղըն միւնտէրիճա-
թը սահիհ վէ միւպալաղասըզ օլտուղընը քէնտինճէ իթրաֆ էյլէթի . Զիլհազըզա
մէքթուպը մէքքիւրըն միւնտէրիճաթը բէք սահիհ օլուպ , Վէլէլէրէ մանէնտ օլաւ
շու նէվճիվան կիթտիքճէ երիյիպ սէօնմէյէ եիւզ թութմըլ իտի :

Մէրասիման օրան պիտի գաջ չի փթ սէօզմէն սօնրա, Մօրիս. — Բարիստէն զայլուպէ՛թ մի իթ միչ իտինիզ :

Գօնթ. — Նի՛շիւն ոօրտունըզ :

Մօրիս. — Հիչ պիտի ետրտէ կէօրէմէյօրըզ սիզի. օնուէն իշիւն սէյահաթա չըզ-մըշընըզ զանն իթտիք :

Բասագալ. — Սէյահաթ մը՝. հիչ պիտի վագթ . . . ազիզ Գօնթըն տահա սէյա-հաթ իթմէկէ վագթը վար. տըզգաթ իտինիզ, պիտի շէյ սէօյլէյէճէյիմ քի թէաճ-նիւպինիզաւէն թէրէ թագլա կէլէճէքսինիզ . . . տիւշիւնին պիտի քէրրէ քի, Գօնթ խասթա պագըճը օլմուշ :

Իւշիւ պիտէն. — Խասթա պագըճը մը՝ :

Գօնթ՝ թագիր սուրէթիյլէ. — Բասագալ . . . — տէյէրէք, մէրգումը սուսառը, մագ իսթէտի իսէ տէ, Բասագալ պիտի քէրրէ սէօզէ պաշլար իսէ, տուրմագ միւ-թատը օլմատըղընտան :

— Էվլէթ, խասթա պագըյօր. սատագաթըն էօթէ ուճընա կէշմիշ : Սիզին տէ թանըտըղընըզ խօշ սիտ տէլիգանընըն պաշընտան այրըմայօր :

Վալանթին գաշլարընը չաթըզ պարիտ պիտի թավը իլէ :

— Պահսընըզ քիմի՛ն իւզէրինէ տիր :

Բասագալ. — Ալլահ, Ալլահ, քիմի՛ն իւզէրինէ օլաճագ, միւսթանթիգին օղու-Ալպէր տը ժիպրէնին իւզէրինէ :

Մարինին նակէհան պէնզի աթտը, տամարլարընտաքի գանըն քեաֆֆէսի գալ-պինէ տօղրու հիւճում էյլէտի, վէ Գօնթա պիտի նազարը միննէթտարի աթֆ իլէ :

— Ալպէրի թէտավի՛ մի իտիյօրսընըզ :

Իվան՝ Մարինին թէզեիտը հէյէճանընա սէպէպիյէթ վէրմէք իսթէմէտիյինտէն նէ կէօնա ճէվապ վէրէճէյինի շաշըրըզ :

— Եանի, մա՛տմագէլ, կիւնիւմին վէ կէճէմին պիտի գաջ սաաթլարընը եանըն-տա կէշիրիրիմ քի էյլէնսին, վէ թէսէլլի իտէրիմ :

Վալանթին. — Աղըր խասթա տըր, տէյի՛ւ մի :

Գօնթ. — Էվլէթ մատամ, չօզ աղըր :

Վալանթին. — Մալիւմաթըմ վար . . . հաթթա հէքիմլէրին իւմիտլէրինի քէս-միշ օլտուգլարընը տախի խապէր ալտըմ :

Մօրիս՝ Մարինին աթիթրէմէքտէ օլտուղընը, վէ տիւշմէմէք իւզրէ գօլունա սը-գը սըգը տայանմագտա իտիւկինի հիսս էյլէյիպ. — Նէ՛ օլույօրսընըզ, մա՛տմագէլ, — տէյու սիւվալ իթտի :

Պիշարէ զըզճըղազ, ալըպ թաշմագտա օրան քէտլէրինի գահրամանանէ դապ-թա մուվաֆֆագ օլուպ :

— Պիտի շէյիմ եօզ. քիւշիւք պիտի պայկընըզ . . . — տէտի :

Մօրիս. — Պիրազ օթուրո՛ւմըսընըզ :

Մարի. — Լիւզումը եօզ, կէշտի :

Վալանթին Մարինին հալինի ֆարգ իտիւպ, պըշաղը եարայա տօղրու չէվիրէ-րէք. — Օղլունըն հայաթընտան գաթը իւմիտ իթմիշ իսէ, Մ. տը ժիպրէ բէք մէ-էյուս վէ միւքէաաէր օլմալը :

Գոնթ. — Էկէր Կաթը թւմիտ իտեօէք ճոս . մէկուսիցէթի մէկթէպէի նիհա-
յետէ օլանաղընա շիւպէէ եօգ . լաքին հէնուզ իւմիտիւն քէնմէմիշ տիր , պէն տաթ
մա օ պիշարէյէ երւբէք վերմէքտէյիմ . պէն գօլայընա ճէտաթէթաէն տիւշմէթ Դէ-
քիմէրին թէյէրի հէր նէ մէրքէգաթ օլուր իտէ օլտունչ , աթէն Ալպէր տը ծիպրէնին
գուրթուլանաղընը մէմուլ իտէրիմ . վէ պուենա մուվաթֆազ օլմաք իշին Էլիմաթ
հէր նէ քի կէլէպիլի իտէ ինրայէ հաղըրիմ :

Մնատմ Պրէսաօլ. Գոնթըն սէօղլէրինտէն մէննուս օլմատըղը միսթիւնէ Մօրիս
տաթի մէրքէպէ պիր նազարը նէթրէթ աթիք էյէլէյալ քէնտի քէնտիյէ . — Ալպէր
տը ծիպրէյի գուրթարմազ իւզրէ հէր կէօնա ֆէտաքեարըղըն ինրասընա հաղըր
ըմըք . վան Պրէօք իլէ բահիպ Մէրիսին , պու տաւմըն պիլէ գարարը պիր քիմաէ
օլտուղընը հիւքմ իթմէլէրին հաքգըլ կէտրմէկէ վէ պոսնըն մէյտաւաւան գալմասը
կէրէք օնլար իշին վէ կէրէք պէնիմ իշին խարըլ օլանաղընը Փարգ իթմէկէ պաշ-
լայօրըմ — տիմէքտէ իտի :

Գոնթըն սօն սէօղլէրի իտէ , Մարիսին վէօյնիւնէ պիրազ քիւշայիշ պախշ իթ .
միշլէր իտի իտէ տէ , տնաաք չու քիւշայիշ մէրթէպէի քիֆայէտէ օլմատըղընտան ,
պիշարէ գըզըզաղըն եանաքլարընտան Թաղը կէօգ եաղը ագմաղաւ սաշլատը :

Գոնթ իվան մէրգումանա վէտա իթտիքաէն սօնրա , թամգալ տը Ղանտիլէի
իլէ մուֆարագաթ էյլէտի :

Վալանթին. — Շու Բուսիալըտան խօշանամատըմ կիթտի :

Մօրիս. — Պէն տէ միգաէն Նիյատէ խօշանամալըմ տըր — տէյէրէք , երւրիւմէ .
կէ պաշլատըրար :

Մարի ըէսմէրի թէմաշա իթմէքտէ իտի իտէ տէ , էվվէլէի կիպի գիյատէ պիր
խահիլէ օլմայըպ , կէլիլի կիւզէլ պիր թարգտա իտի . ագըլ Փիքըն պաշգա Թէրտէ
իտի : Մամաֆիհի պիրտէն պիրէ տուրուպ վէ կիլմէկէ պաշլայըպ .

— Իշթէ Մ. Կապրիէլ Սէրվէին եաթմըլ օլտուղը ըէսմ — տէյէրէք , էօնիւնտէ
պիր եղըն էհալինին տուրմագտա օլտուղը պիր ըէսմի կէօսթէրտի : Թէմաշա ի-
տէնլէրին ճիւմէտի մէգըիւր ըէսմի մէտի աւ նէնա իթմէքտէ իտիլէր :

Պէշ տազըզա գատար ըէսմին պաշընաւա պէքլէտիքաէն սօնրա , նիհայէթ էօ-
Թէ կէլէպիլտիլէր : Մօրիս իպթիտաթէ խանթա գըզըն էլքեարընա մաիլ օլտու , վէ
մէգըիւր սըֆաթը թանըտըղընը , վէ աճանլա նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղընը տիւ-
շիւնիպ տուրուր իքէն , նակէհան պիր խէլէհանը ագիմէ տիւշար օլուպ , էլլէրի
թիթրէմէկէ պաշլատըլ վէ զաթիպ պիր սուրէթտէ կէօղլէրինի ըէսմտէքի խասթն
գըզըն իւզէրինէ տիքտի :

Մարի. — Նէ տիւշիլէնիյօրսընըզ , մօսիէօ Մօրիս . իֆրաթ սէնա մը իթմիլիմ .
սիգճէ պու ըէսմ կիւզէլ տէյիլ մի . չու զաթի վէ լաթիֆ երֆաթըն ճալիպը մէր-
համէթ հալինէ մաիլ ճիւմայօրմըսընըզ :

Մօրիս. — Ֆիհազըզա բէք կիւզէլ տիր . Մ. Սէրվէին մահիր պիր Դէսմեմ օլ-
տուղընը անլատըմ . բէք ուսթատան տիւշիւնթիւշ վէ ինաւ թթմի :

Մարի. — Սանըլըյօրսընըզ . Մ. Կապրիէլ Սէրվէ պու ըէսմի ֆիքրինտէն ու-
գուրըպ չըզմաթիշ տըր :

Մօրիս. — Եա նաւըլ թէրսիմ իթմիլ :

Մարի . — Թողնա՞նք արագ արագ նազ իմ վիշտիդ :

Մարի . — Տիմէ՛ք արագ քի , պղպ կեն ճ գըզըդ ազ մէկն առ արդ :

Մարի . — Շիւբէ՛ն մի վազ . հաթթա տիւն . պիղիմ չ վաճ օրտուղընդ զեմնի :

Մարի . քէ՛ծալը հայրէթիւ . — Յի՛ճ գըզըդ ազ սիգին է վաճ մի շտի՛ :

Մարի . — Էվվէթ , պուռնտա շաշանգ պիր շէյ տէ կէօրմէյօրըմ տիւն Յիւսնայէ օրտուղնա նախաթիթ է շայէսթէ պիր Փազըր գըզըդ ազ օրտուղը հաթթէ , մէթըրը վէ աէֆիլ պիր հալտէ իտի . . . լաքին էլհամտիւլլահ քի , շիմտի հէր կէօնա միհէն օռ մէշադգաթտան արի վէ պէրի տիր . բէտէրիմ իլէ պէնկ պաւթա օլտըզ վիշու-էվէզ սօզաղընտաքի մատամ Տիւպիէֆին մէթէպինէ ճաւիշույ միւտիթ մագաթթտա Էթիլէշտիթթէ :

27

Մարի . — Քէմալը թէլալէ իլէ Մարինին սէօղլէրինի պիրէր պիրէր վէզն իթ . մէքտէ իտի . վալանթին իսէ Գըզըր տինլէվէգտթ պիլէ :

Մարի . — Գալի սիւքսթիլէ շարամնգտա օլտուղը հալտէ . ա էյ շու ճալիպը արդ գէթ Գըզըն իսիկնէ՞ տիր :

Մարի . — Սիմօն . . .

Սիմօն իսիկնի իշիթի իշիթմէզ , Մարի տոնտագլարնիա գատաթ շըգըր օլան սէտայը մէսէրէթի , վէ Փազաթ չօգ պահէթիլէ զապթէ միւզթէտիր օլապիթիպ Զէնտիլ քէնտիլէ :

— Նիհայէթ էլտէ իթ տիմ . արատըղըմ պու գըզ օլտուղընա շիւպէ Վօգ . Գիօտին Շաղմէնին վէրմիլ օլտուղը Փօթրկրաֆըն ալնը , վէ Փազաթ պիշազ զաթֆի օլտուղընը թանըտըմ . . . պուռնտան մատա Վհր-Նէյ պիրպիրինի-թ օթիւյօր . . . Մարինին շիմտիքի սէօղլէտիլէրի , պիր վազթ Օգթավինին սէօղլէտիլէրինին թէ-քէրիւքինտէն իպարթ տիր . ա էյու տիւշիւնտիլտէն մօնթա Մարիյէ իսիթապէն . — էյ շու . պիշարէ գըզըդ ազ սիգին պուլուռնմըլ օլտուղընդ մէթէպտէ ճամէշույ միւ . տիրի մի տիր տէտինիլ :

Մարի . — Էվվէթ , մատամ Տիւպիէֆին խըզմէթինտէ տիր . հաթթա մատամ , Սիմօնտան բէք մէմնուռ տըր . . . պու բէսմի կէօրտիւնի՞ք եա , շիմտի Սիմօնը կէօր-սէնիզ կիւճ իլէ թանըրընդ . . . օ սըհնէթը պէտէնի ղէ նէշտի եէրինտէ օլան Սիմօն , Մ . Սէրվէնին պուռնճա մէհարէթիլէ ճալիպը մէրհամէթ օլան սըֆաթընը թէր-սիմ իթմիլ օլտուղը ճան վէրէն պիքէս գըզըդ ազ առա պէնկէվէզ :

Մարի տիւշիւնէնէ տալար , թէսատիւֆին ալաղընա գատաթ կէթիւրմիլ օլտու-ղը գըսմէթտէն պիր ան էվվէլ իսիթֆատէ իթմէնին շարէսիթի արտադաթա իտի : Մարի իսէ , թազաթտան քէսիլէնէք տէրէնէտէ եօրուլմազա պալլամը օլտուղըն-տան , իւշիւ պիրտէն սէրկիտէն տիշարը շըգըրլար , վէ արապալա պիլիպ սաաթ պէշէ տօլլուռ էվէ վաւըլ օլտուլար :

Մարի . — Եստա՞նք շըգըրըն ճիւլէթիլէ , վալանթին վէ Մարի . եալընը Գալաթլարնա , Մարի . վալանթին իսիթապէն . — Գալէթ , իվան Սօֆիօֆաթն

գորգմաղա պաշտամբ. Ալպեր առ Թիպրէյի էօլիմօտէն գուրթարմադտան պահա-
իտիօր, վէ օ տէրէճէ էմնիյէթը գալպ իլէ մէօյլէյօր քի, առէթա պէն պիհուղուր
օլույթըմօ. չէյթանըն իլի եօգ, եա մուվաֆֆազ օլուրաւ՝

Վալանթին. — Հէքիմիզ հապը եուտարըզ. Ալպեր Մարթ իլէ էվէնմէկէ գալ-
գըշաճազ, վէ բէտէրի միւսթանթիզ իսէ շու նիքեահըն մէնի զըմնընտա, օրթա-
լըղը վէլվէլէյէ վէրէճէք:

Մօրիս. — Օ հալտէ նէ եաբըպ եաբըպ, պիզիմ նիքեահը պիթ աճ էվվէլ ինթա-
իթաթիմէլի:

Վալանթին. — Շիւպհէսիզ. վէ լաբին պէնիմ էլիմտէ տէյիլ:

Մօրիս. — Եա քիմի՞ն էլիմտէ տիր:

Վալանթին. — Հէքիմին էլիմտէ. չիւնքի Տօգթօրըն Մ. Պրէսսօլ նէգաթիմէքի
նուֆուզ ու թէէսիթի պէնիմ նուֆուզըմտան պին գաթ գիյառէ միւհէսիթ տիր:

Մօրիս. — Օ հալտէ, Տօգթօրը թէշվիզ իթմէնիզ լազըմ կէլիլ:

Վալանթին. — Էվվէթ, պու հիւնտէն վէ եալոտ եարընտան միւպաշէրէթ ի-
տէճէյիմ:

Հասպէլ մասլահաթ տիշարը չըգմըլ օլան միյմար Լիւտօվիզ ալտէթ իտիպ,
Մօրիսի ագչամ թաամընա ալըգօյմազ իսթէտի իսէ տէ, Մօրիս՝ պիթիսիլէ սէօլիւ
օլտուղըն պէհանէ իտիպ, վէ Փազաթ կէլիպ իէթաթոյա գառար ըէֆազաթ, ի-
տէճէյիթի վատ իտէրէք, Լիւտօվիզին տալէթինէ ինապէթ իթմէտի:

Լիւտօվիզ. — Պիր կիւնտէ հէմ սէրկիլի կէզմէք վէ հէմ տէ թէաթոյա կիթ-
մէք, գօրգարըմքէք չօգ եօրղունըզ օլմասըն:

Վալանթին. — Հէքիմին թէնպիհաթընը ունութտընը՞զ մը. Մարինին քէսպը
սըհէթ իթմէսի, եօրուլմաղա միւթէվազգըֆ իտիւկինի միւքէրրէրէն սէօլէմիշ իտի.
եօրուլմալը քի րահաթճա ուլուսըն տէմիշ իտի:

Լիւտօվիզ. — Բէք ալա ամմա, հէր շէյին իֆրաթընտան իհթիրազ իթմէլի. . .
պուսըն իլէ պէրապէր, հէքիմ օլմատըղըմ իշիւն թապի օլուրըմ:

Վալանթին. — Հազգըն վար: — Մօրիսէ խիթապէն. — Օ հալտէ ագչամ կէթ-
րիւշիւրիզ, մօսիէօ Մօրիս:

Էմէ Ժուպէրին օղու Մօրիս Լիւտօվիզին խանէսինտէն չըգաղգա, պիթ
բապայա րաքիպէն Սիւրէն սօգաղընտա սախթէ գաթթան Վան Պրէօքին եանի Լար-
թիկին խանէսինէ ազիմ օլտու:

Լարթիկ. — Նէ վար նէ եօգ. Թազէ պիթ խապէր վաթ. մը:

Մօրիս. — Վար:

Լարթիկ. — Էյի՞ մի, ֆէնա՞ մը:

Մօրիս. — Ալտէն ալա:

Լարթիկ. — Զահմէթ վէրմէ տէ սէօլէ պազալըմ:

Մօրիս. — Սիմօնը պուլալըմ:

Լարթիկ. — Սահի՞ն մի:

Մօրիս. — Էլպէթթէ քի սահիհ:

Լարթիկ. — Պրա՞վօ. պու խապէրինէ տէյէճէք եօգ. . . Թաֆուլթ վէր պա-
զալըմ—տէալտէ, Մօրիս մուսթասար սուրէթտէ սէրկիլէ կիթաիլի, վէ օրգ-

տա կապրիէլ Սէրփէ նամ ղէսսամըն թէրսիմ իթմիշ օլտուղը ղէսմ իւզէրինտէ Սիմօնը թանըմը օլտուղընը հիքեայէ էյլէտիքտէն սօնրաւ . — Իշին պու ճիհէթի ֆէվգէաթտէ պիր շէյ տէյիլ . լաքին պաշգա պիր նօգթա վար քի , ինսան օնա թէաճա ճիւպ իտէր :

Լարթիկ . — Հանկըսը :

Մօրիս . — Շու քի , Սիմօն հազգքնտա լիւղուժի օյան թափսիւթըն քեաֆֆէսինի հէմիթէսինտէն ալտըմ :

Լարթիկ միւթէաճճիւպանէ . — Հէմիթէսինտէն մի :

Մօրիս . — Շիւպհէ՞ մի վար , Մարի Պրէսսօյտան . չիւնքի իքիսի պիր աճատան օլտուղլարընտան , գըզգարընտաշ տըրլար :

Լարթիկ . — Մարի Պրէսսօլ Սիմօնը թանըյօր մը :

Մօրիս . — Էվլէթ , հաթթա Մարի իլէ բէտէրի մէրգումէյի թահթը հիմայէլէրինէ ալմըլար :

Լարթիկ . — Սիմօնըն սուրէթը վէլաթէթինին նէ սուրէթլէ վուգու պուլտուղընը պիւլէյօրլա՞ր եա :

Մօրիս . — Օնա շիւպհէ եօգ . սուպըգ վալանթին Տարվիլ վէ էլհալէթուհա . գիհի մատամ Պրէսսօլ Սիմօնը պիր գաշ տէֆա կէօրմիւշ իսէ տէ , եապանճը պիր գըզ զանն իթմիշ :

Լարթիկ . — Նէ՞րէտէ կէօրմիւշ :

Մօրիս . — Քէնտի էվինտէ :

Լարթիկ . — Հազգըն վար իմիշ . Սիմօն , պազէն էօյլէ թէսաթիւֆլէրզուհուր իտէրլէր քի , ինսանը հայրէթտէ պըրագըրլար . նէ՞րէտէ իգամէթ իտիյօրմը Սիմօն :

Մօրիս . — Պու մահալլէտէ , թա եազընընտա . վիյլ-լ'էվլէք սօգաղընտա պիր մէքթէպտէ իմիշ :

Լարթիկ . — վիյլ-լ'էվլէք սօգաղընտա պիր մէքթէպտէ մի . օ մէքթէպին միւս տիրի քի՞մ իմիշ պիլիյօրմըսըն :

Մօրիս . — Մատամ Տիւպիէֆ տէյօրլար :

Լարթիկ էլլէրինի օվալպարագ . — Մատամ Տիւպիէֆ մի . իմ պու օլտուղընա էմի՞նմիսին :

Մօրիս . — Ղայէթ էմին իմ :

Լարթիկ . — Էօյլէ իսէ հիքմէթլի , իշիաիլմէմիշ , կէջրիւվմէմիշ վէ ինքնըլմազ տէրէճէտէ պիր եալէրիի պախթա մալիք իմիշիգ :

Մօրիս . — Նէ՞ ճիհէթլէ :

Լարթիկ . — Շու ճիհէթլէ քի , մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպի , պաղչէսի պիւզիմ էվին պաղչէսինէ մութթասըլ օլան էվ տիր . հաթթա պիլիթսին քի , պիր նախթարըմըց տա վար տըր քի , պիզիմ պաղչէտէն անըն պաղչէսինէ կէշիլէն գաղբոյլ աշար :

Մօրիս . — Էօյլէ իսէ իւլմիգ եարը պիթմիշ սայըլը :

Լարթիկ . — Եարը տէյիլ իշիմիզին տէօրթտէ իւշ բուպը պիլէ պիթմիշ սայըլը : Սիմօնըն մէգքիւր մէքթէպտէ խըզմէթի նէ՞ իմիշ :

Մօրիս . — Զամէշույ միւտիրիկի իտիյօրմը :

Լարթիկ . — Աւա՛

Սորիս . — Շիմտի պիղճէ ետքանց չէ , մէրգումէնի՞ միւթաւոր նէ օլտուղընը , կէճէլէրի մէքթէպտէ՞ մի եւթըյօր , եօգսա ագչամ կիտիպ մասան մը կէլիյօր , պուրալարընը անլամագտան իպարէթ տիր . էկէր օրատա եաթըյօր իսէ , օ . աասը նէրէտէ օլտուղընը պիլմէլիյիզ . պուլարըն պիր գըսմընը Մարի Պրէսօլտան անլայլմ . սօնրա Մարիտէն ալընանագ մալիւմաթ իւզէրինէ Թէտգիգը մատտէ ի տէրիզ :

Լարթիկ . — Բէք էյի :

Սորիս . — Բահրպ Մէրիսի պու ագչամ կէօրէճէքմիսին :

Լարթիկ . — Խա՛յր , եարըն կէօրէճէյիմ :

Սորիս . — Վուգուի հալի քէնտիսինէ ինպէր վէր քի , կէչէլէրտէ սէօգիւնիւ իթմիչ օլտուղընը քնզանըն թէտանրիքինէ պազսըն . . . միւթէվէֆա Արման Տար . վիլիւն միլեօնլարընըն եազընլարտա էլիմիզէ կէչէճէլէրինէ շիմտի ինանմաղա պաշլ լայօրըմ :

Լարթիկ . — Էվլէթ , օ գէման , սէնին գալիլինէ եէքտիկէրիմիզտէն ալըլա . հաղըզ :

Սորիս . — Գեսֆֆէի մէթամ , արգու վէ հալէպէրիմիզ ինրասընա միւսաիտա էրէճէտէ ճէօմ պիր սէրվէթէ մալիք օլտուգտան սօնրա , թէրքը վաթան ինէ . ըր՞մ մի տէյու զանն իտիյօրսընըզ . Բարիստէն տիւարը կէչիլիլէն էօմր , էօմր մի սալըլըր :

Լարթիկ . — Թէհիլքէյի հիչ հիսապա գօ՞յմայօրմընըն :

Սորիս . — Հա՛նկը թէհիլքէյի :

Լարթիկ . — Բօլիմին թէհարիյաթընտան զուհուր իտէպիլէճէք թէհիլքէյի :

Սորիս . — Օնտան գօրգմամ . հիչ պիր սէրվէթէ մալիք օլմագսըլըն Փազըր պիր քիմսէ օլտուղըմ հալտէ , շիմտիյէ գատար հիւքիւմէթին թէհարիյաթընտան պիր նէթիճէ հասըլ օլմամասընա քէմալը մէհարէթլէ տէսթրէս օլմալիտիմ . միլ . եօնլար սահիպի օլտուգտան սօնրա , զապլթիմ մէմուրլարընըն պէնիմ իլէ ուղրաչմագ ինաթըլարընտան իէչէ՞ր մի տէյիւ գըյաս իտիյծրսըն . . . օ միլեօնլար պէնի հըմայէ իտէրլէր :

Լարթիկ . — Տաիմա եալընըզ պաշընա եաշայապիլէճէքմիսին :

Սորիս . — Նի՛շիճէն եաշայամայլմ , սըզընթը տէնիլէն չէյին , վահտէթը հալիմտէ գաբուտան իչէրի կիրմէյէճէյիմի սանա թէահհիւտ իտէրիմ :

Լարթիկ պիր նէվ թէրէտտիւտլէ . — Վալիտէնի սէվէրսին տէյիլ մի :

Սորիս . — Վալիտէմի սէվմէմէկէ պիր սէպէպ կէօրէճէմ . էկէրչի օնուռ օղլու օրմուչ իսէմ , օնուռ նէ՞ Կապաճաթը վար , էկէր վալիտէմին ալաղընտա պիր թէհ . լիքէ կէօրէճէք օլտամ , Խէիկիլ հըմայէ վէ վըգայէյէ միւսարաթ իտէրիմ . լաքին հէր հալտէ շու մուհապպէթը ֆերգէնտանէմ բէք միւթէտիլ տիր . պազէն բէտէրիմն , եանի էօլմիւշ օլան բէտէթիմին — չիւնքի բէտէրիմ էօլմիւշ տիր — Եմիլիզ — պլանա պիր երիւրէք վէրմէկէ հանութմուշ օլտուղընը իթիրաֆ իտէրիմ :

Լարթիկ . — Վալիտէն սէնր սէվէ՞ր մի :

Սորիս . — Սէվէր , չիւպէ՞ մի վար . օ ալ քէնտի պիլտիլի կիպի պէնի սէվէր :

Լարթիկ . — Ե՛ք տե՛սք իսթէօրսըն :

Մօրիս . — Եկէր պէնի , քէնտիսի քի՛ն տէյիլ , պէնիմ իջիւն սէփիշ օլսա իտիս
պիլի րմիսինիլ նէ եարարտը :

Լարթիկ . — Պիլմէմ :

Մօրիս . — Տօղտուղմ կի՛նն պօղաղըմը պիւքիւպ պէնի մէյտանտան գալտըրը
իտի . Լարթիկ կիպի պիր ատամըն օղլու օլարագ , վէ քէլլէնի տախմա թէհիլքէտէ
պուլընարագ Դաշամագտան իսէ , Էօլլէնէ Էօլմիւշ կիթմիշ օլմագ տաշա էյի տէ-
յիլ միս :

Լարթիկ . — Քէլլէն թէհիլքէտէ՞ մի տիր . տաշա չիմտի Դէն իտին սէօլէյէն
քի , միլեօնլար սահիպի օլուր իսէն թէհիլքէտէն գօրգմաղսն :

Մօրիս . — Քի՛մ պիլիր . եաշատըգնա եաթաղըմտա Էօլլէնէյիմիլ միս տէյիլիմ :

Լարթիկին չէհրէսի կիթաիքէ պօղուլմագտա ծլուպ , Մօրիս պիրտէն նէվը
միւլպաշատայը թէպտիլ իլէ . — Գօնթ իվանտան տա խապէրլէրիմ վար :

Լարթիկ . — Ես :

Մօրիս . — Էվվէթ . . . րասթ կէլտիմ վէ գօնուշտըմ :

Լարթիկ . — Էյ սօնրա՞ :

Մօրիս . — Օլապիլիր քի Պօնթ հագգընտաքի վէրմիշ օլտուղմ գարարը թէպ-
տիլ իտէյիմ :

28

Լարթիկ թէաճճւալէ Մօրիսին եիւզիւնէ պագըպ . — Նակէհան պէօլէ թէպ-
տիլը Էֆքեար իթմէյիլ սէպէպի նէ՞ տիր :

Մօրիս . — Սէպէպի մէյտանտա . պու սէպէպ տէ մէնաֆիի շախսիյէմէ միւս-
թէնէտ տիր . օ Րուսիալը Պօնթըն եալընըզ սիգէ տէյիլ , պանա տա դարարը տօգու-
նաճագ . Եկէր թէսափուրքէրտէսի օլան մագսատընա նաիլ օլանագ օլուր իսէ ,
Մարի Պրէսսուը Էլիմիդտէն գաշըրապիլիրիկ :

Լարթիկ . — Պու ճիլլէթի պիր Էլլէնէ թարիֆ էթ :

Մօրիս . — Վաղթիմ եօգ , օլսա տա թարիֆ իթմէկէ լիւզում եօգ . . . սիզ
թէլաճիթմէյիլ , պէն իվան Պուրափիէֆի գօլլաըմ — տէյիլ , չըգտը եէմէք եէմէյէ
կիթտի վէ եէմէքտէն սօնրա աճէլէթէն Լիւտօվիզ Պրէսսուըն Էվիլնէ ազիմէթ իթաի
Իքի խապիսլէր միյանընտա պահսը կ չմիշ օլան Պօնթ իվան , սէրկիտէ Ալպէր
աը Ժիպրէնին սէօղիւ օլտուղը սըրատա , Մարիսին սըֆաթընտա Նիւմայան օլան
ալամէթի վէ մատամ Պրէսսուըն պարիտ վէ հաթթա խասիմանէ Թաղընը ֆէրգ
ու թէմեիզ Էլլէթիյի միսիլու , Մօրիսին տախի , մէրգումանըն նէգտմէն նէ աը
Փաթլա պուլընտըղընը աւլատը . աճագ Պրէսսուըն խանէսինէ քէք ապ տէֆալար
պիթմիշ օլտուղը ճիլլէթէ , խանէի մէգբիւրտէքի կէչէն աէօնէնի քէչֆ իտէմէմէք
տէ իտի . մամաֆիհի , ճէմիլլէթ Կիինտէ վագթընը կէչիւմիշ վէ եօմը սիւրմէք
տիւնէ օլտուղընը Էօրէնմիշ օլմագ հասէպիլէ , Մօրիսին խանէի մէգբիւրն սըգ
սըգ կիթմէսինտէն , վէ Էլմ մատամ Պրէսսուը վէ Էլմ տախի գըզը Մարի իլէ Լու-
պալլյանէ գօնուլմաընտան պիր մագսատը օլտուղընը վէ Մօրիսին չու մագսատը

նըն Աւսէր որ ժպարենին էֆեհար վէ թէմայիւլաթը մուխալիֆինտէ պիր մագաա-
իաւիկինի մուհազգագ սուրէթտէ քէտորմիշ իտի :

Գօնթ՝ մօսթը Բասգալ որ Լանտիւիյէ խիթապէն — Մատամ Պրէսսօլը էյի
թանը՝մըսընը :

Բասգալ սէսի աշըմագ իւղրէ պիր քէրրէ էօքսիւրտիքտէն սօնրա . — Զօգ էյի
թանըրըմ , չօգ էյի . բէք մահրէմի իմ :

Գօնթ . — Էյ օ մատամ հագգընտա էֆեհարըն նէ՞ մէքէզտէ տիր :

Բասգալ . — Կիւզէլ վէ միւթէնասիպ իւլ ճիսմ պիր գարը տըր : Եաշընէ հէշ
կէօթէրմէզ . սանըրսըն քի գըզընըն պէօյիւք հէմշիրէսի տիր . տօղրուսը թէանձ
ճիւպ իտէճէք շէյ :

Գօնթ . — Ճիւլվէքեա՞ր մը :

Բասգալ . — Ֆէվգէլատէ ճիւլվէքեար , թարիֆի նագապիլ պիր ճիւլվէքեարըմ վէ
իշվէպաղըմ քի , իշթէ օ դատարը օլապիլիր . հաթթա գըզընըն խասթալըղընտա
պէրու զանն իտէրսին քի քէնտլսինի պէյէնտիրմէք վէ սէվտիրմէք արգուսը կիթ .
տիքճէ արթմագտա տըր :

Գօնթ . — Մատամ Պրէսսօլ գըզընը չօգ սէվմէյօր կիպի անլայօրըմ :

Բասգալ . — Պու պապտէ պանա պիր սէօզ աշմամըշ տըր . լաքին պանա էօյլէ
կէլիր քի , գըզընը հիշ սէվմէզ :

Գօնթ . — Նի՞չիւն աճապա :

Բասգալ . — Զիւնքի Մարի կիպի եէթիշմիշ պիր գըզ , թապիի անասընը կէնձ
լէթմէզ . վէ անընտա պիր չըզըմ վէ եաթօտ պաշընտա պիր թէլ պէյազ սաշ կէօթ-
տիւյի կիւն , քէտէրինտէն էօլէճէյի աշիքեար տըր . չպու տա պիւթիւն Բարիս է-
հալիսինին այազլարընա գաբանտըղը սըրատա , թուրթըմ մէսլէքտէն պէլլի օլ
մագտա տըր :

Գօնթ . — Տիմէք քի մատամ Պրէսսօլա մաիլ օլանլաղըն ատէտի չօգ :

Բասգալ . — Ատէթա պիր օրտու տէսէմ ճաիզ :

Գօնթ . — Պարի ուճոււնտա մուվաֆֆագըլէթ վա՞ր մը :

Բասգալ . — Էլսլէթ . ալէմին աղզընտա կէգէր . հէր քէս էնինէ ոյօյոււնա չէ-
քէր . պէնճէ կէօղիւմ իլէ պիր շէյ կէօրմէմիշիմ . չու պու հագգլարընտա գուլաղը-
մա չօգ շէյ չալընմըշ տըր . շիմտի տէ Մօրիս Վասսէօր իշիւն տիյօրլար . պօլնըն
ալթընտա տա ճիտտի պիր շէյ վա՞ր մը եօգ մը պէն տէ պիլմէմ :

Գօնթ . — Պէնճէ Մօրիս Վասսէօր հագգընտա սէօյլէնէնէ ինանամամ :

Բասգալ . — Նի՞չիւն , բէք շիք պիր տէլիգանլը տըր :

Գօնթ . — Էօյլէ ամմա , մատամ Պրէսսօլ քէնտի ինթիխպէքտէսի օլան պիր
քիմսէյի օ տէրէճէ սէրպէսթճէ էվինէ սօգմաղա ճէսարէթ իտէմէզ զանն իտէրիմ :

Բասգալ . — Պէն օ նազլը Վալանթիինին գօրգագ գարըլարտան օլմատըղը թա-
րաֆընտայըմ . հաթթա պիրագ տահա իլէրի վպրըր տա , Վալանթին գօրգագ օլ
մատըգտան պաշգա , պէօյլէ խուսուսլարտա ճէսուր տըր տէրիմ :

Գօնթ . — Վէ լաքին գօճասը՞ :

Բասգալ . — Էյ գօճասը նէ՞ իմիշ քի . օ տա պաշգա պիր թագըմ գօճալար կի-
պի պիր գօճա . պէնճէ պիւթիւն գօճալաթըն արգալարընտան կիւլէրիմ . էվէնմէլէ-

իմ, Գօնթ, էվլենմէյէլիմ, Վալանթին կիւզէլ պիր եօլ պուլմը, Մօրիս Վասսէօր կէօյա Մարի իլէ էվլենմէյէ Նիյէթիյէ էվէ կիրիպ չըգայօր. Մարիյի ալանադ զանն իտիօրլար. պէլքի տէ սահիւ տիր. մամաֆիհի եինէ թէաճհիւպ իտէճէք չէյ օլուրս իտիօրլար. Գօնթ քէնտի քէնտիյէ. — Մօրիս Վասսէօրի Մարի Պրէսսօլ իլէ էվլենտիրմէք ղայէթ վէխիմ չէյ. Ալպէք էօլիւր. — Մուախսարէն եիւքսէք սէս իլէ. — Օ գըզ-ճըզադ պաշգասընա մէյլ վէրմիլ տիր գանն իտիօրտըմ:

Բասգալ. — Գապիլ տիր, լաքին օնտան նէ՞ չըգար. էկէր Վալանթին գըզը-նը էվլենտիրմէյի ֆիքրինէ գօյմուլ իտէ, էվլենտիրէճէք տիր, վէ հաթթա քիմսէյ-յէ տանըմագսըզըն էվլենտիրէճէք տիր:

Գօնթ իվան եինէ քէնտի քէնտիյէ. — Միւմքին տէյիլ քի պու չէյ օլուրն, խա-յըր, օլմայաճագ տըր, — տէտի:

Սէրկինին գարանաճաղը զէման կէլմիլ օլտըղը ճիհէթլէ, Գօնթ իլէ Պարօն չը-գըպ, պիրպիրէրինտէն այրըլտըլար. Գօնթ տօղրու Մ. տը Ժպրէնին էվինէ կիրտի: Միւսթանթիգ. հէնուլ կէլմիլ օլուպ, Գօնթը կէօրտիւքտէ. — Սիլի կէօրտիւ-յիւմէ չօգ մէմուրն օլտըմ, սիլէ պազը սէօլլէրիմ վար:

Գօնթ. — Բէք իսպալէթ, չիւնքի պէն տէ սիլին իլէ պիր ազ կէօրիւլմէք իչիւն կէլմիլ իտիմ:

Միւսթանթիգ. — Նէ գէման իսթէր իսէնիզ հազըրըմ. լաքին էվվէլ պէ էվվէլ սիլէ իսպըլը պիր իսպալէրիմ վար:

Գօնթ. — Հա՞նկըսը:

Միւսթանթիգ. — Ազ գալմըլտը քի, մատամ Բօզիէնի ղայպ իտիօրտըգ:

Գօնթ. — Ղա՞յպ մը իտիօրտըգ. նա՞քըլ:

Միւսթանթիգ. — Էսասէն սիլէ տախի մէրպուլիյէթի օլան պիր մէսէլտէ իսպաթը համիյէթ իթմէք իչիւն ազ գալտը քի էօլիւպ կիտիօրտը:

Գօնթ. — Մէսէլէի էթրաֆլըճա անլաթընըզ, քէճա իտէրիմ—տէտիքտէ, միւս-թանթիգ պէրվէճհը թաֆսի վուգուի հալի նագլ ու հիքեայէ էլլէտիքտէն սօնթա, Գօնթ թէքրար քէլամէ պիլիպլիտար:

— Տիմէք քի տիւշմէնլէրիմ պէնիմ Բարիստէ պուլուրնտըղըմը անլամըլար, վէ իպթիտա վալիտէմի վէ մուախսարէն բէտէրիմի էօլտիւրմէքլէ իքթիֆա իթմէլիպ, եէվըմ ատալէթտէ էլիմտէն գոլթիլմագ իչիւն չիմտի տէ պէնիմ էօլմէմի իս-թէյօրլար, էօյլէ՞ մի:

Միւսթանթիգ. — Պիլ սիլէ նէգարէթ իտէրիգ, լաքին սիլ տէ ուլանըգ տալ-րանընըզ:

Գօնթ. — Ելիմիլտէ էմարէ օլարագ մատամ Բօզիէնին իչիթմիլ օլտուղը սէօզ-լէրտէն պաշգա պիր չէյ եօգ տըր եա՞:

Միւսթանթիգ. — Էօյլէ, վէ լաքին հիշ օլմագսա մալիւմաթ ալմըլ օլտըգ. օ-նա կէօրէ տալրանըրըզ. թէքրար սէօյլէրիմ քի, ուլանըգ տալրանընըզ. կէօրիւն-մէզ տիւշմէնլէրտէն ուզագ տուրընըզ, միւմքին մէրթէպէ ազ տիշարը չըգընըզ, պէն սիլէ էվլիմտէ պիր օտա վէրէպիլիլիմ. պիր գալ կիւն պուրատա գալընըզ, մէ-մուլ իթմէմ քի կէլիպ սիլի պուրատա տա արասընլար. գապուլ իտէ՞րմիսինիլ:

Գօնթ. — Շու թէքլիֆը ինսանիյէթեարանէնիլտէն տօլայը պին քէրրէ թէ-չէքթիւր իտէրիմ:

Գօնթ. — Նէ՛ միւնասէպէթ. չիւնքի պուլունարը դասփը հալինտէ չումէք. թուար կէօսթերէնէք օլուն իտիւմ, խէլէճանընտան պիրտէն սէօնէր կիտէր իտիւմ :

Միւսթանթիգ. — Տէհէթլի հալ. օ խաին վէ ալլազ գարը քէնտի գըզընը էօլտիւրմէքլէ գանաթ իթմէյիպ, պէնիւմ օղլումը տա պէրապէր էօլտիւրիյնը : Կէ. կէր շու գարը արատա օլմասա իտի, քէնտիւմ կիտէր պիզզաթ Մարիյի օղլում իչիւն իսթէր իտիւմ :

Գօնթ. — Եինէ կիտինիգ իսթէյինիգ. Ալպէրին եալումասը լիզըմ կէլտիինի, վէ Մարիյի՝ Մօրիս Վասսէօրին էլինտէն գուրթարմազ իզթիզա իթտիյինի խաթընըզա կէթիթիս գուսուր հէր շէյի ունութընըզ :

Միւսթանթիգ. — Մօրիս Վասսէօր մի :

Գօնթ. — Էվվէթ, Մարիյէ միւնասիպ կէօրտիւքլէրի գօնա՝ Մօրիս Վասսէօր տիր : Շէմ տէ պիր տն էվվէլ նէ եալումազսանըզ եարընըզ, չիւնքի սօնրա ֆըրսաթ էլտէն ուչմուչ օլուր :

Միւսթանթիգ. — Լաքին օղլումը էօլտիւրէն իլլէթ եալընըզ ալզ ու սէվտա օլմատըզընը հէքիմի տաթի պէյան էյլէտի :

Գօնթ. — Օ հէքիմի պիր թարաֆա պրազընըզ տա պանա թէսլիմ օլունըզ. Ալպէր քէսպը աֆիյէթ իթտիյի հալտէ, Մարի իլլէ էվլէնմէսինէ բազի օլմապընա եէմին իտէնէք օլուր ինէնիգ, հէր կէօնա մէսուչիյէթի պէն տէրէօգպէ իտէրիւմ :

Միւսթանթիգ. — Բէք ալա, հէր շէյի ունութընըմ. զարազ, նէֆասնիյէթ վէ հիտտէթի պէրթարաֆ իտէրիւմ. . . էկէր Մարի Պրէսսօլ պէնիւմ կէլինիւմ օլմազ օլուր իսէ, գըզընը կէօրմէյիվէրոին. սէն օղլումը գուրթար տա, պէն կիտէր Մարի Պրէսսօլը իսթէրիւմ :

Գօնթ գօլլարընը աչըպ. — Խօրիւնիգ պէնի. Ալպէր գուրթուլտը տիմէք տիր : Եիմտի արթըզ իթմիչ օլտուզընըզ թէքիթի գապուլ իտէրիւմ : Պիր գաչ կիւն կէլիպ սիգաէ միսաֆիր օլուրըմ, վէ օղլունըզըն թէտալիյիյլէ միւթէմատի սուրէթտէ ուղրաչըրըմ :

Միւսթանթիգ. — Օղլումը գուրթարաճաղընըզ պիր տահա թէքրար իտինիչ, բէճա իտէրիւմ :

Գօնթ. — Էվվէթ, թէքրար իտէրիւմ, վէ գուրթարաճաղըմ էմին իւմ. . . արթըզ կիտէրիւմ Ալպէրի կէօրէյիւմ :

Միւսթանթիգ. — Պէն տէ կէլիրիւմ :

Գօնթ. — Եիմտիլիք կէլմէյինիգ, բէճա իտէրիւմ :

Միւսթանթիգ. — Նիչիւն :

Գօնթ. — Ալպէր իլէ եալընըզ գալմազ իսթէրիւմ :

Միւսթանթիգ. — Ետմէյէ կէլիրսինիգ եա :

Գօնթ. — Խա՛յր. պիրազ Ալպէր իլէ կէօրիւչիպ, պուրայա կէթիթէնէյիւմ չանաթալը հազըրլամազ իչիւն լօգանթայա կիթմէլիյիւմ. . . ալլազա կէլիրիւմ :

Միւսթանթիգ. — Սիզէ մաթսուլ օլան օտանըն հազըրլանմասընը թէնպիչ իտէրիւմ :

Գօնթ. — Ալպէրին օտանընա կիրտի : Սըֆաթընտա մէմնուսիյէթ վէ մէսուրիյէթ օլմաթի Նիւմայալն իտի :

Աւպէր գօլարընը Գօնթա ուզաթըպ . — Էլհամտիւլլահ կէլէպիտին :

Գօնթ . — Նա՞սըլսըն , ա՞ղիգիմ :

Աւպէր . — Հէլաթ օլահագ տէրէնէտէ սըգընթը իշինտէ պուլընան պիր քիմսէ նասըլ օլապիլիր իսէ , պէն տէ օ հալտէ իմ . պիւթիւն պիր կիւն սէնի կէօրմէյէրէք կէշիրմէք :

Գօնթ . — Պէն տէ սէնին իշիւն ուղրաշըյօր իտիմ :

Աւպէր . — Պէնիմ իշիւն մի՞ :

Գօնթ . — Էվվէթ :

Աւպէր . — Բէնմ սէրկիսինէ կիտէնէքտին , կի՞թմէտին մի :

Գօնթ . — Կիթտիմ , վէ հաթթա սէնին բէք էյի թանըտըղըն պիրիսինի կէօթ

տիւմ :

Աւպէր . — Գիմի՞ ծ :

Գօնթ . — Սէօյլէրիմ ամմա պիր շարթ իլէ :

Աւպէր . — Նէ՞ շարթ իլէ :

Գօնթ . — Շու շարթ իլէ . հէր նէ կէօնա հէյէնան զուհուր իթնէ մուգավէ

մէթ իտէնէքտին :

Աւպէր պիւթիւն ճիսմիլէ տիթրէմէկէ պաշայըպ .

— Մարիյի՞ մի կէօրտիւն :

Գօնթ . — Էվվէթ , լաքին թէլաշ լազըմ տէյիլ :

Աւպէր . — Թէլաշըմ եօգ . եէմին իտէրիմ քի ղայէթ րահաթըմ : Տիմէք քի Մուրիյի կէօրտիւն :

Գօնթ . — Էվվէթ :

Աւպէր . — Հալա պէնի սէվիյօր մը :

Գօնթ . — Էվվէթ , հաթթա տահա զիյատէ :

Աւպէր . — Քէնտի՞ մի սէօյլէտի :

Գօնթ . — Քէնտիսինին սէօյլէմէսինէ իհթիյաճ գալմատը . սէնտէն պահա ա .

շըլաղը սըրատա , պագըընտան անինտէ անլատըմ :

Աւպէր թէպէսիւմէ . — Մարի սէրկիտէ՞ մի իտի . . . տիմէք օլուր քի քեամի . լէն քէսպը սըհհէթ իթմիլ :

Գօնթ . — Տահա խասթա վէ չօգ զաիֆ տիր . լաքին էվվէլէի հալինտէն չօգ

ֆարգըլ տըր , էյիլէշէնէյինէ հիշ չիւպհէ եօգ տըր :

Նահէհան Աւպէրին իւզէրիֆէ պիր մահզոււնիյէթ չէօքիւպ , պաշընը էօնիւնէ տատը , կէօղլէրի ըսլանտը , վէ դայէթ եավաշ պիր սէս իլէ . — Օ էյիլէշէնէք ամմա . . . պէն էօլիւյօրըմ . . .

Գօնթ . — Պէօյլէ մանասըզ սէօղլէքին նէ՞ միւնասէպէթի վար . սէնին իշիւն էն պէօյիւք թէհիլէք , ֆիքրինտէն չըգարմամագտա օլտուղըն խայալաթտան թէվէլիւտ իտիյօր . . . իսթէյէնէք օլուք իսէն , տէրհալ սէն տէ քէսպը սըհհէթ իտէ պիրիսին :

Աւպէր . — Իսթէմէք նէյէ՞ եարար . . . եալամանըն նէ՞ ֆաիտէսի վար . եաշա մագտան պէնիմ եալընըզ պիր տանէնիք մագսատըմ վար . պու մագսատըմըն նէ՞ օլուղլէնը սէն տէ պիրիսին , վէ շու մագսատըմա հիշ պիր վէնիլ իլէ նաիլ օլամայա . եալըմը տա քէգալիք պիրիսին :

Գօնթ .— Պէլքի օրուքսն . . .

Ալպէր .— Հիշ պիր վազթ Մարի պէնիմ գարամ օլամայանազ տըր :

Գօնթ .— Պէլքի օրուքսն . . .

Ալպէր .— Թէանճիւլէ Գընթըն եհազիւնէ պազըպ .— Զիտալի մի սէօյլէյօրսըն :

Գօնթ .— Ղայէթ ճիատի :

Ալպէր .— Մարի Պրէսսօլիլէ էվէնմէքլիյիմ գապլիլ մի տիր տէյուլ յանն ի-տիյօրսըն :

Գօնթ .— Ջանն իթմէյօրըմ , հաթթա գապիլ օլաուդընա բէր էմին իմ , էվ-վէթ , սէն սէվտիյին իյէ Էիլէնէնէթսին . լսքին պու պապտէ Վթէմամրյա պանա թէսիմ զմալրսըն , էյիլէմէքթսթմէթիւն , վէ նէ բէ իչիտէնէք վէ կէօրէնէք օլ-սան թէլաշ իթմէմէլիսին . պուենլարը վատ իտէրմիսին պանա :

Ալպէր .— Վատ իտէրիմ , վէ վատըմաան բուռու իթմէյէնէյիլէ աէ կէմին ի-տէրիմ : Լաքին շուրասընը պիլմիշ օլասըն բի , բլթէրմին պիր չախս հապընտա վազը օլան զարազ վէ նէֆսանիյիլինէ զալէպէ իթմէկէ պիր վէնէ իլէ մուվաթ-ֆաթ օլամայանազսըն :

Գօնթ .— Օ տէտիյին զարազ վէ նէֆսանիյիլէ չօգտան զալէպէ իթմէմիշ օլ-աուդըմ նէ մալիւմ :

Ալպէր .— Նէ տէյօրսըն :

Գօնթ .— Նէ տէյէնէյիմ , հաթթաթըմ հալի ղէյան իտիյօրսըմ : Մ. տը Թիպրէ պանա սէօզ վէրտի բի , սէնին տիւ գէլիւպ չվէ քէսպը գուվվէթ վէ սրհհէթ իտիւպ ալազա գալգալըն կիւն , Մարի Պրէսսօլը բէտէրիտէն իսթէյէնէք տիր :

Ալպէր .— Պուենա եէմին իտէրմիսինիզ :

Գօնթ .— Իտէրիմ :

Շու սըրատա Ալպէրին հիսս էյիւտիյի հէյնճան զայէթ չէտիտ զլուպ , Էիլէրէյի շիտաէթլէ չարմազա պաշատը . չէհրէսի պիրաէն Էիլէ Գըզարըպ , մուսախարէն պէնգի պիւսպիւթին աթտը . պաշը շիթէյէ տէվրիլի պէնտիյի պէնգի իթմիւ :

Անճազ Գօնթ իվան շու հալին վուզ ուրնի էվվէտին քէպի իթմիւ ալտոտըր ճի-հէթլէ , ալա գօրգմաթուլ վէ Թէանճիւլ պալտի իթմէլիւ , տէրհալ սօղըգ սույրն իչինէ պիր բէշկիր պաշըրարազ , Ալպէրին գուլազլարընը արգալտընը ընկաթ տը . Ալպէր տէրհալ ալըտը :

Գօնթ .— Կէօրիւյօրմընը բի բէնտիյի գապթ իթմէկէ միւզթէտիր Ծլամայօր-սըն . էլէր սէն հէյնճանա ղիւլէպի իթմէլիւ աէ , Էլէնճան մանա հիւթ իտէնէք օլուր ինէ , սանն պիր շէյ եարմազ միւլթին օլամազ :

Ալպէր .— Սէվինճտէն ինսան էօլմէզ . շու ալալըզ պէնի սարսան շէյ նէվինն իտի . . շիմտին կէրու աթթըգ եաշամազ իթմէրիմ չ . պատէպին Շաւըլ բէսազ գուվվէթ իտէնէյիմի կէթրիւրին :

Գօնթ .— Շու սէօյլէտիլէրինէ պաշամկըն օլմազ ինգրէ պիրազ բաշաթլան :

Ալպէր .— Սէն շիմախտէն կիտիյօրմընը բի :

Գօնթ .— Էվվէթ , չաքին երնէ կէլէնէյիմ :

Ալպէր .— Գոգ կիւն մի :

Գօնթ .— Պու ագշամ պուրատալըմ—տէյիւպ , Գօնթ Ալպէրին օտարնէան վէ

միւսթանթիգին եփնաթէք չորդը , արապայա պինտի վէ Օբերա ճառատսինէ կէօթիւրմէսինի արապածըյա թէնպիհ էյլէտի :

Արապածըյա նուսէրօսընը սէօյլէմիշ օլտուղը խանէ դայէթ ճէսիմ վէ կէօսթէ . ըիշի պիր էվ օլուպ , պու խանէտէքի տաիրէլէրին քիրալարընըն էն աշաղըսը սէնէվի օն պէշ պին քրանգտան իպարէթ իտի : Գօնթ մէղքիւր խանէտէ սալօն կիպի տէօշէնմիշ պիր օտայա կիրիպ , գաբուճըյա խիթապէն :

— Տօգթօր իվանօֆ պուրպտա՞ մը տըր :

Գաբուճը . — Էվվէթ էֆէնտիմ , պիրինճի գաթտա :

Գօնթ . — Պիրիբիմ—տէյիպ , եօգարը չըգտը վէ իլք գաթտա սիյահ պիր գաբուճըն եաջընաքի տիւլմէյի պապըվէրտի :

30

Ղայէթ թէմիզ կիլինմիշ պիր խըզմէթքեար գաբուճը աշտըգտա , Գօնթ .

— Տօգթօր պուրպտա՞ մը տըր :

Խըզմէթքեար . — Էվվէթ էֆէնտիմ :

Գօնթ . — Շիմտի կէօրէպիլիւրմիյիմ :

Խըզմէթքեար . — Շիմտի միւսքին տէյիլ . եանընտա պիրիսի վար , վէ օն քիշի գատար սալօնտա պէքլէօրլար . սիզ տէ իչէրի պույուրըպ , սըրանըզա պէքլէյէպիւրիսինիզ :

Գօնթ . — Խա՛յր . . . սէն շու գաբթը Տօգթօրպ կէօթիւր տէ , պէն պուրպտա պէքլէյիմ :

Խըզմէթքեար . — Պաշ իւսթիւնէ էֆէնտիմ—տէյիպ , մուֆարագաթ իթտիքտէ , Գօնթ իվան գօթուզ սանտալիյէլէրինտէն պիրինին իւզէրինէ օթուրըվէրտի . անճազ , պէքլէմէք չօգ սիւրմէյիպ , իքի տաքըզա սօնրա խըզմէթքեար ավտէթլէ : Գօնթը ղայէթ նէֆիս վէ շաշաալը սուրէթտէ տէօշէնմիշ պիր օտայա սօգտը :

Թագրիպէն օթուզ եաշընտա ուղուճ պօյու , սարը գէքի սըֆաթլը վէ աղըր թավրու սիւր տէրիգանլը , իվանա էյիշի ուզաթըպ . — Սէֆա կէլտինիզ , Գօնթ :

Պու տէլիգանլը , իլմը յթըպպտա մէհարէթը ֆէվգէլատէսի օլան վէ իւշ սէնէտէն պէրու Յարիսէ կէլմիշ պուլընան Րուսիլը Տօգթօր Սէրթ իվանօֆ նամ թապիպ օլուպ , զէնկին վէ մաարուֆ գէվաթտան միւրէթթէպ օլան միւլթէրիսինիւ մըզտարը կիւնտէն կիւնէ օ տէքէճէ արթյազտա իտի քի , իսթէպիյի գատար ագճէ գազանմագտա իտի տէսէք ճաիզ տիր :

— Օթուրո՛ւն Գօնթ , վէ սէպէպը թէլրիֆինիզի պէյան պույուրըն :

Գօնթ . — Խաթթամտան տօլալը սիզին իլէ պիրաղ գօնուշմաղա կէլտիմ :

Թապիպ . — Էյ նա՛սը տըր , սէօյլէյին պաքալըմ :

Գօնթ . — Վէրտիյինիզ նասիհաթ մուճիպիւնճէ հարէքէթ իթտիմ , Ըօրար իտէլտէ , նիհայէթ սէվալիսի գըզ էլէ էվլէնտիւրմէսի զըմընտա լէտէրինտէն սէօգ ալմըմ :

Թապիպ . — Իշին էհէմիյէթլի նօգթաալը պու նօգթա տըր . մէսէրրէթ վէ իւմիւ , հէր կէօնա իւլաճտան զիյատէ խաթթայա թէէսիր իտէճէյի Խէրքեար տըր :

Գօնթ .— Շիմտի արթըգ , Տօգթօր , Ալպէր տը Ժիպրէյի պիղզաթ Վէօրմէնի զի արզու իտէրիմ . . . պէն քէնտի հէքիմինի իւղտիւրտիմ . վագըա օ տա էյի ա- տամ ամամ , ճէսարէթսիգ : Եարըն էօյլէ վագթը մէշըուլ տէյիլինիլ Կա :

Թապիպ .— Մէշըուլիյէթիմ տէ օլսամ սարօը նազար իտէրիմ :

Գօնթ .— Օ հալտէ Ռէնն սօգաղընտա Մ . տը Ժիպրէնին խանէսինէ հէլինիգ . . . պէն տէ օրատա պուլունանաղըմ :

Թապիպ .— Ալլիրիմ . . . հէր խուսուստա էմրինիգէ հաղըր օլտուղըմ պիւր- սինիգ , Գօնթ :

Գօնթ .— Պիլիրիմ , վէ միննէթտարընըգ օլտուղըմ տա էմին օլապիլիրսինիգ —տէտիքտէն սօնրա , իքի Րուսիալը էլլէչիպ , Գօնթ՝ տողրու Արանտ Օթէլ նամլօ- գանթայա կիթտի , վէ օրատա թաամընը իթտիքտէն վէ քէնտիսինի արսայան օլուր իսէ պիր գաշ վիզիթայա չըգմըլ օլտուղընըն պէյան օլունմասընը խըզմէթ քեարանա թէնպիհ իթտիքտէն սօնրա , չանթասընը ալըպ տիչարը չըգտը :

Պիր սասթտան սօնրա միւսթանթիգին խանէսինէ ալտլթլէ , քէնտի իչիւն հա- ղըրլանմըլ օլան օտայա ելրլէչտի : Ալպէր՝ Գօնթըն պիր գաշ կիւն քէնտի էմնտէ գալանաղընը խաթըննա կէթրտիքճէ , Փէվգէլա տէ սէվինմէքտէ իտիլ Էրթէսի կիւ- նիւ սաաթ օնտա , էվին հէքիմի միւթատը վէճէ իւղրէ կէլիպ միւսթանթիգ իւէ Ալպէրին օտասընա կիրտիլէր . Գօնթ իվան տախի օրատա իտի . հէքիմ խամթա- նըն եանընա եագլալըպ , նա՞սըլ օլտուղընը սօրտըգտան վէ նապընա պագտըգ- տան սօնրա , եէնիտէն պիր մուալիճէ թէրթիպ իթտի վէ օ կիւնքի իւճըթիլինի հաքթի իթմիլ օլտուղընա գալպի րահաթ հալտէ տիչարը չըգտը :

Գօնթ իլէ միւսթանթիգ տախի պէրապէր չըգտըլար :

Միւսթանթիգ օղլունըն նա՞սըլ իտիլիլինի հէքիմէ սօրտըգտա , մէրգում քէտէր- նաք պիր սըֆաթլա :

—Նէ՛ չարէ , ա՛ղիզիմ , հէքսիմիգ տէ ինսանըլ . ճէսարէթի դայա իթմէկէ կէլ- մէգ :

Միւսթանթիգ .— Տիմէք օլուր քի , օղլում պու կիւն տահա՞ Փէննա մը տըր :

Հէքիմ .— Տահա Փէննա տէյիլ իսէ տէ , էյի տէ տէյիլ . էյիյէ տէօնտէ պիլէ . . . գուրթարմաղա մուվաֆֆաք օլսամ տախի . . . ուղուն իչ . . . վագթ լաղըմ , հէմ տէ չօգ վագթ . . . —տէտիքտէ , միւսթանթիգին պէնպի աթըպ , Գօնթըն եիւ-

զիւնէ պագտը . Գօնթ իսէ քինայէ թարգընտա կիւլիւմէմէքտէ իտիլ : Հէքիմ րէ- չէթայը խըզմէթ քեարա վէրիպ , պիր ան էվլէլ եարտըրմասընը թէնպիհէ կիթտիք- տէն սօնրա , միւսթանթիգ Գօնթը օտասընա կէօթիլիւլ .

—Իլիթտինիլ մի :

Գօնթ .— Էվլէթ , իլիթտիմ :

Միւսթանթիգ .— Աիւլտիւլիլինիլի կէօրտիւմ :

Գօնթ .— Էվլէթ , կիւլտիմ :

Միւսթանթիգ .— Հէքիմին սէօլէտիքլէրինէ իմա՞նմայօրմընըլ :

Գօնթ .— Հէքիմ քէնտիսի նէ գատար ինանըր իսէ . . . պէն օ գատար տա Բ . հանմամ . . .

Միւսթանթիգ . — Նի՞ջիւն պէնի պու տէրէճէ թէլաշա տիւշիւրտի :

Գօնթ . — Քէնտիսինի պէյէնտիրմէք իջիւն . վէ պիր տէ պաշգա պիր սէպէպէ մէպնի . . .

Միւսթանթիգ . — Էօյլէ ամմա , ֆամիլեանըն էսկի պիր տօսթը մագամընտա տըր :

Գօնթ . — Էսկի տօսթ օլմասըյա , օէնէնին նիհայէթինտէ , իւճրէթլերինի իս . թէյիպ ալմայօր մը :

Միւսթանթիգ . — Էլպէթթէ քի ալըյօր . լաքին հագգ իտինմիշ օլտուղը իւճ . թէթի թալէպ իթմէք մէշրու տէյի՛լ մի տիր :

Գօնթ . — Շիւպհէսիգ . վէ լաքին իլա նիհայէ կիտիպ կէլէրէք , վէ խասթասընը պիր գըվամտա թութարագ օ հագգընըն մըգտարընը գապարթմագ տա ֆէնա օլմագ , տէյի՛լ մի . . . խասթայը պուլուէնտըղը գըվամտան չըգարմագ իջիւն պիր չէյ հաբտըղը հօգ :

Միւսթանթիգ . — Նա՛սըլ հաբտըղը հօգ . երնէ պու կիւն եէնի պիր մուալի . ճէ տահա թէրթիպ իթ տի :

Գօնթ . — Պիլիրիմ . կէթիրսինլէր տէ նէթիճէսինի կէօրէլիմ : Է՛թմէյին ազի . զիմ . սիգ պանա թէսլիմ օլտուէնը , տէյի՛լ մի . օ հալտէ պանա էմիյէթ իտինիգ պէն Ալպէրին էյիլէնմէսինի թէահհիւտ իտէրիմ . . . չիմտիլիք կիտէլիմ եէմէյիմիգի՛ եէյէլիմ :

Գօնթըն վէրտիյի թէէմինաթտան միւսթանթիգին եիւրէյի պիրաղ բահաթլա . նարագ , եէմէյինի եէտիքտէն սօնրա , հէման մագամը մէմուերիյէթինէ ազիմէթ իթ տի : Գօնթ իվան՝ խըզմէթքեարըն կէթիրմիշ օլտուղը իլաճ չիշէսինի ճէպինէ գօյտը վէ Ալպէրին եանընա կիթ տի : Էօյլէ վագթը խըզմէթքեար օտայա կիրիպ , Տօգթօր Սէրօ իվանօֆըն գարթընը վէրտիքտէ , հէման հօգարը չթգարըլմասը թէն . պիհ օլունըպ , իվան՝ հէքիմի գարչըլայըպ վէ էլինտէն թութըպ Ալպէրին եանընա կէօթիւրտիւ :

— Սէօգ վէրտիյինիգ վագթտա կէլմիշ օլմանըգտան տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ . իշթէ խասթամըգ , պագընըգ վէ բէյինիգի սէօյլէյինիգ :

Սէրօ իվանօֆ հաթաղըն եանընտա օթուրըպ , Ալպէրէ խասթայըղը հագգըն . տա պիր չօգ շէյլէր սիւվալ իթտիքտէն վէ ուզուէն ուզատիյէ նէֆէսինի տինլէտիք . տէն սօնրա , էսկի հէքիմին վէրմիշ օլտուղը թէրթիպլէրի կէօրմէք իսթէտիյինտէ , Գօնթըն վէրմիշ օլտուղը բէչէթալարը օգուր իքէն , պիր գաշ տէֆալար գալարընը չաթտը , վէ տուտագլարընը տիւզտիւ , վէ նիհայէթինտէ մէգքիւր բէչէթայը մա . սանըն իւզէրինէ ֆըրլաթըվէրտի :

Գօնթ . — Նէ՞ տիւշիւնիւյօրսընըգ :

Հէքիմ . — Տիւշիւնիւյօրըմ քի պու թէրթիպլէրին հիշ պիրի իչէ հարամագ :

Գօնթ . — Զարարլը՞ շէյլէր մի տիր :

Հէքիմ . — Շիւպհէսիգ . չիւնքի հանկը մուալիճէ քի ֆատէ իթմէգ իսէ , գա . րար իտէպիլիր — տէյիպ , քէնտիսի պիր թէրթիպ իլաճ հագտըգտան սօնրա . — Պու իլաճը սիգ կէօգիւնիգ էօնիւնտէ հաբտըրընըգ վէ քէնտինիգ խասթայա վէրինիգ . — մուալխարէն Ալպէրէ խիթապէն . — Շիմտի էհէմիլիյէթլի սուրէթտէ սիգին թէտա .

վինիգէ ուղրաշահաղըմ, բէտերինդին մալիւմաթը զլմագաղըն հէր իքիմիդին տօսթը
օլան Գօնթըն վաղըթասըյլա պուրայա կէլմիշ օլտղաղըմտան, դայէթ նաղիք վէպէլ-
քի պիրաղ միւշքիլ պիր հալտէ պուլընմագ տայըմ, Գօնթտան պաշգա հէր քիմիկ
վէսաթէթի օլմուշ օլսա իտի, չու հալի գապուլ իթմէգի իտիմ. լաքին Գօնթըն էմ-
րինէ մուխալէֆէթ իթմէք պէնճէ միւմքին օլմագ. մէմուլ իտէրիմ քի թէչէպաիւ-
սաթըմտան պէմէրէի հասքէնէ հուպուպէ վէլիւր տէ, չու էհթիյաթսըղըղըմ աֆը օ-
լուներ :

Ալպէր. — Պէնի տիւղէլթէճէճմիսինիգ, Տօ՛գթօր :

Հէքիմ. — Եվէլա Ալլահըն վէ մուախարէն Գօնթ իվանըն մուապէնէթիլէ
էլիլէթէճէյիմ :

Ալպէր. — Զարո՞ւգ մը :

Հէքիմ. — Իւշ հաֆիթայա վարմաղ այաղա գալգարսըն :

Ալպէր. — Ա՛հ, Տօ՛գթօր, Տօ՛գթօր, նէ՛ գատար միննէթտայընը օլաճաղը
մը պիր քէրքէ թէսավզուր իթսէնիգ :

Հէքիմ. — Օ՛, թէլաշ լաղըմ տէյիլ, ա՛ղիզիմ. էկէր միննէթտարը օլմանըղ լա-
ղըմ կէլէն պիր քիմսէ վար իսէ, պէն տէյիլիմ, Գօնթ տըր . . . պէն հէքիմ իմ . . .
խասթաղարմը տիւղէլթմէք, տէյիլ եալընըղ սէնաաթըմ, իլլա պօրճուլ տըր . . .
պատէզին հէյէճանտան գաշընմալըսընըղ, Փիքրինիզի բահաթ թութմալըսընըղ, վէ
սիզին եաշամագլըղընըղ արգու իտէնլէրին էմրլէրինէ քէօր քէօրլէնէ իթաաթ իթա
մէլիսինիգ :

Ալպէր. — Պաշ իւսթիւնէ, Տօ՛գթօր :

Հէքիմ. — Օ հալաէ հէր շէյ սրրասընա կիրէր :

Ալպէր. — Պիր տահա նէ՞ զէման կէլէնէքսինիգ :

Հէքիմ. — Եարըն—տէյիլ, Գօնթ իլէ էլլէշաթքէն սօնրա, տիւարը չըգաղ :
Գօնթ տախի քէնտի էլիլէ իլանը եաբտըրմագ իշիւն էհգախանէյէ կիթտի :

34

Պերվէճըն մէշրոսն վեգայի, միւսթպիթիգ Մ. լըր ժիպրէնին խանէպինտէ կիւ-
գերան իթտիյի սըրատա, Մ. Լիւտօվիգ Պրէսօլըն խանէսինտէ տախի, սաիր վու՞
գուաթ գուհուրա կէլմէքտէ իտի :

Տօգթօր Տիւֆընէն էրքէն կէլմիշ իտի. Վալանթին՝ Տօգթօրը պէլէմէքտէ իտի
Մօրիսին իթպրաթընա թէվֆիգէն, վէ Գօնթ իվանըն հաղըգաթէն Ալպէր աը
ժիպրէյի գուրթարմասը գօրգուսընա իսթինատէն, Մօրիս իլէ էվէնմէսի զըմըն-
տա, գօճասըյլա պերապէր Մարի նէգտինտէ թէճէպըլիւսաթըլաղըմէնին իճրասընը
թաճիլ իթմէսինի հէքիմտէն թալէպ իթտիքտէ :

Հէքիմ. — Պէօյլէ պիր թէքիթին սըրասը՝ մը տըր զանընտա պուլուներցօրսը-
նըղ, մա՛տամ :

Վալանթին. — Էօյթգ գպն իտէրիմ . . . կէքիւնիւգ իլէ կէօրտիւնիգ քի գըղըմ
պիքաղ քէսպը նէչէ իթմէքտէ տիր : Մ. Վասսէգրիւ, հիշ տէյիլ իսէ տօսթ մագա-
մընտա զիյատէսիլէ պէյէնիյօր . . . տօսթ մագամընտա սէվտիլի հալտէ, զէվճ մա-

գամընտա տա սէվմէկէ չօգ պիր չէյ գալմամըլ անմէք տիր . . . պիտէն ալէյ, աշ
լըրը տէրէնէտէ սէվմէքտէ օլտուղըմ գըզնըղմըմն թէէմին վէ մուհաֆաղաի
հայաթը զըմնընտա, չու նիքեահըն պիր առ էվլէլ ինրասընա դարէթ իտէլիմ:

Պու սէօզլէրի սէօյէտիյի սըրպիտը, մասնամ Պրէնսօյ պէօյիւք պիր գօմէտիա
օյունընը կիպի հալ վէ թապը կէօթէրմէքտէ իտի. թէնթրօլարտա էն պիյատէ
րաղպէթը էհալիյէ մազհար օլան ույունընար պիլէ, պէօյլէ շաֆազաթը պտէրա-
նէք բէրտէսի ալթընտա մէսթուր էն վահչի սուրէթտէ պիր միւրպիլիյի թազլիտէ
միւգթէտիր օլամազլար իտի: Աշըզընա վէ գօնասընա զայրը սատըգ օլան վէ մու-
հապպէթը մատէրանէտէն քիւլիէն պիպէհրէ պուլընան չու գարը, պիւսպիլթին
թապիյէթին խարիճիտէ պիր մախլուգ օլուպ, հաթթա էն քէօթիւ մախլուգլար-
տան տա միւսթէսնա օլմագ իւզըն պիր մախլուգը խապասէթալուտ իտի:

Հէքիմ վալանթինին սէօզլէրինէ վէ սէօյլէյիլինին թարզընա գարըլարագ. —
Բէք ալա, պու կիւն Մարիյէ քէյֆիլէթի ափարըմ:

Վալանթին. — Պէօյիւք պիր սէվապ իլէմիլ օլուրսընը, Տօ'գթօր:

Հէքիմ. — Զէվհինիլ նէ'րէտէ տիր:

Վալանթին. — Օտասընտա տըր, չաղըրթարայըմ մը:

Հէքիմ. — Եօ'գ, եօ'գ. պէն կիտէր քէնտիսինի պուլուրըմ — տէյիպ, Լիւտօվի-
գին նէգտինէ կիլտի, վէ թէչէպպիւսաթը լազըմէյէ միւպաշէրէթ իթմէք զէմանը
կէմիլ օլտուղընը անլաթտը:

Լիւտօվիգ Պրէսսօյն հէր հալտէ գըզընը էօլիւմտէն գուրթարմագ իսթէտիյի
տէրքէար օլուպ, աննագ Մօրիս վասսէօր իլէ էվլէնմէսինէ պիր չարէի սէլամէթ
մագամընտա րագի օլտուղը վէ կէօնիւլ ըրզասը վէ խօշնուտիսի իլէ օլմատըղը մա-
լիւմ տիր: Պուստան պաղգա պիր պապը սէլամէթ պուլմմմըլ օլտուղը ճիհէթլէ,
մուկաֆագաթա մէճպուր օլարագ, հէքիմին թէքլիֆինէ մուխալէֆէթ վէօսթէր-
մէյիպ, հէքիմի ալըպ Մարինին օտասընա կէօթիւրիւ:

Մարի պիր սաաթ էվլէլ գալգմըլ, թէքմիլէն կիլինմիլ, գանաթէնին իւզէրինէ
օլտուղը վէ պիր տահա կէօրմէկէ իւմիտի օլմատըղը Ալպէրի տիւլիւնմէքտէ պու-
լունմըլ իտի: Անպա կարգիլ Սէրվէնին քէնտի ուղընա գահրամանանէ իպրազը
սաաապաթ իտէն վէ չու սատագաթ եիւզիւնտէն էօլիւպ կիթմէքտէ օլան քիմմէյի
մէքթուպը վէրիպ վէրմէմիլ օլտուղընը տիւլիւնմէքտէ իտի:

Պիր խայրը վէլիմ էնտիլէլէր գալպինի իսթիապ իտիպ, սըֆաթը լաթիֆէսինտէ
ալաիմի հիւզն ու քէտէր բէյտա օլուլ իտի:

Բէտէրիլէ հէքիմին օտասընա կիթմէլէրիլէ, զիհնի տաղըլտը, վէ չու միսա-
ֆիրլէրինի պիր թէպէսսիւմ իլէ թէլագգը էյլէտի:

Հէքիմ. — Նա'սըլըն պու կիւն պագալըմ, գըզըմ:

Մարի. — Զանն իտէրիմ քի պիրագ էյիլիմ:

Հէքիմ. — Օ ֆէնա էնտիլէլէր:

Մարի տախիլէն հիսս էյլէտիլինի պէյան իտէմէտիլինտէն վէ իթմէք տէ իսթէ-
մէտիլինտէն, սէօյլէյէնէյի եալանտան գըզարարագ. — Օ ֆէնա էնտիլէլէր — քէք •
գաաար վըգ սըգ զիհնիլի մուգտարըպ իթմէյօլլար:

Հէքիմ. — Ել նէօպէթին:

Մարի . — Նեօպէ՛թ մի տիր , նէ՞ տիր պիւմէմ . լաքին արա սըրա տամարլա , բըմաքի գան գայնայօր վէ գաֆամա չըգայօր , վէ մուախխարէն երնէ գանըմ սօնույօր կիպի պիր տիթրէմէք տիր ալըյօր :

Հէքիմ . — Էյ օ հարարէթտէն վէ տիթրէմէքտէն սօնրա նէ՞ տույույօրսըն :

Մարի . — Զիյատէ պիր թագաթսըզլըգ , վէ ազալարըմա աղըլլար :

Հէքիմ . — Պաշըն :

Մարի . — Պաշըմըն նէ՛ հալտէ պուլուենտըղընը թարիֆ իթմէք զայէթ միւշքիլ տիր :

Հէքիմ . — Պաշըն աղըր , տէյի՛լ մի :

Մարի . — Պազէն աղըր , պազէն տէ զայէթ պօշ :

Հէքիմ . — Պիր էյի թարիֆ էթ գըզըմ . պաշըն պօշ տիմէք իլէ նէ՞ անլայօրսըն :

Մարի . — Անլատըղըմ չու քի , արա սըրա պիր շէյ տիւշիւնէնէք գատար գուվ . վէթիմ գալմայօր . հիշ ֆիքրիմ գալմամըլ գանն իտիյօրըմ . էթրաֆըմա պուլընան նէսնէլէր կէօզիւմէ զարիպ զարիպ շէլլէրտէ կէօրիւնիւյօրլար : Ույանըգ օլարագ բույա կէօրիւյօրըմ կիպի պիր հալտէ պուլուենւյօրըմ :

Հէքիմ . — Պու հալ սըգ սը՞գ մը վուգու պուլըյօր :

Մարի . — Իւշ կիւնտէն պէրու օլտուգճա սըգ սըգ վուգու պուլըյօր :

Հէքիմ . — Ետէքտէ՛ն էվվէլ մի , սօնրա՞ մը :

Մարի . — Էքսէրիա սօնրա :

Լիւտօվիգ պիր քէլիմէ պիլէ գաշըրմագսըզըն տիգգաթլա տինլֆիմէքտէ , վէ հէքիմին սիւվալինէ Մարիտէն թէլաշ իտէնէք պիր ճէվապ իշիթալիյի կիպի , շէհքէսի սօնմագտա իտի :

Հէքիմ պիր միւտտէթճիք սիւքիթտէն սօնրա . — Պու սէօյլէտիքլէրինտէն պէնճէ պիր գանաաթ հասըլ օլույօր . եանի չու քէյֆաիզլիյին գէհրլի պիր եըլանըն սօգ՝ մասըլլա , գէհրին գանա գարըլմըլ օլմասընտան նէշէթ իտիյօր :

Մարի . — Էօյլէ՞ մի մէմուլ իտիյօրսըն :

Հէքիմ . — Էօյլէ օլտուղընա էմին իմ . լաքին պէօյլէ տէ օլա , աւլա թէլաշ իտէնէք իշ եօգ : Էկէր խասթալըղընըն իլաճը պուլընմասա իտի , պու տէրէնէ ա . չըգ աշըլա սանա սէօյլէմէգտիմ :

Մարի . — Իլաճը վա՛ր մը աըր , տէտին :

Հէքիմ . — Շիւքհէ՞ մի վար :

Մարի . — Օ հալտէ էյիլէշէնէ՞քմիյիմ :

Հէքիմ . — Օ սէնին էլինտէ տիր . իսթէալիյին հալտէ էյիլէնէպիլիրսին :

Մարի . — Նա՞սըլ :

Հէքիմ . — Եաշամագ իսթէրսին , տէյի՛լ մի :

Մարիին սըֆաթը պիր արատա հէմ գըգարտը հէմ սօլտը . պիր սանիյէ գար . ֆընտա գիհինտէն եէքտիկէրինէ մուղայիր պիր չօգ շէյլէր կէշտի : Ալպէր տը Ժիպ . րէ էօլէնէք օլուր իսէ , քէնաթիսի իշիւն տախի եաշամագ հարամ օլտուղընը , վէ մուախխարէն տախի , քէնաթի էօլիւրսէ բէտէրինին տախի էօլէնէյինի , վէ պու տա ճաիգ օլմատըղը ճիհէթլէ եաշամագ իքթիգա իթտիյինի բէյ աէր բէյ միւթալաա էյլէտի , վէ չու միւթալաաթըն էն սօնուենաքի տիկէրլէրինէ զալէպէ իտիպ , եա .

վաշ պիտի սէսլէ . — Եվկէթօ՛ր Տօգթօր , եաշամագ իսթէրիմ — ծէյէրէք , աղւամա-
սըն իջիւն կէօղլէրինի գաբատը :

Հէքիմ . — Եաշամագ իսթէտիյինէ հադգըն վաթ : Էօնիւնտէ Կնտաւէթլէ մալա .
մալ ուզուն պիր շահրահը իսթիգպալ օլտուղը ճիհէթլէ , եալընը քէնտին իջիւն
տէրի , հաթթա հադգընտա մուհապպէթլէրի տէրքեար օլան , վէ մահզա սէնին
ոքղընա վէ սէնին իլէ եաշամագ իսթէյէն վէ սէնտիգ տիւնեայա հարամ նազարըյ-
լա պագանլար իջիւն հէմ եաշամալըսըն , հէմ տէ էյիլէնմէլիսին . Եւ սիւվալ էթ պիթ
քէրիբ բէտէրինէ քի , մէն էօլիւրսէն քէնտիսի եաշամագ իսթէր մի :

Լիւտօվիգ . — Ա՛հ , ա՛սլա , ա՛սլա . գըզըմ օլմատըգճա , պու տիւնեատէ պէն
նէք եաբարըմ . օնսըզ պէնիմ իլիւն սաատէթ վէ մէսէրրէթ օլապիլի՛ր մի — տէյիպ ,
հէօնքիւր հէօնքիւր աղւամաղա պաշատըղը կիպի , Մարինին տալիս հէյէճանտաւ
նէֆէսի քէսիլիպ , պիրտէն այաղա գալգտը վէ բէտէրինին պօղազընա սարըլարագ
— Ա՛հ , պա՛պաճըղըմ , նիջիւն աղլայօրսըն . սէնի սէվաթիյիմի այլիլիսին . սէնին
իսթըրն իլիւն էօլմէք իսթէմէմ : Տօգթօր , աղիգ Տօգթօր , գուրթնար պէնի . Խիւն
զէլթ պէնի . եաշամագըղըմ լազըմ օլտուղընը պիլիլիսին :

Լիւտօվիգ . — Էօյլէ իսէ գըզըմ , հէքիմին սէօգիւնիւ տինլէ . գալպինի րահաթ
թուլթ . մատամ քի շու իլլէթ տէն գուրթոյ մագըղըն իլիւն պիր տանէհիք չարէ
վար , վէ մատամ քի սէնտիգ եաշամագ պէնիմ իլիւն միւմքին տէյիլ տիր , շու հալ-
տէ հէմ սէն էօլիւպ հէմ տէ պէնի էօլտիւրմէ :

Նսպկէհան Մարի հէքիմէ թէվէճհիւհ իտհիք . — Պանա նէ՞ թէքիլֆ իտէճէք
սին . պէնտէն նէ՞ իսթէյէճէքսին . նէ՞ եաբմալըյմ :

Հէքիմ . — Եվէնմէլիսին , գըզըմ :
Մարի՛ . օ զէհրի երլան պիր տահա ըսըրմըզ կիպի թէքէսինտէն թըրնազըն
գատար տիթրէմէկէ պաշատը :

— Եվէնմէք մի՛ :

Հէքիմ . — Էօյլէ իգթիզա իտիյօր :

Մարի . — Եալաշ եալաշ պէնի էրիտիպ պիթիլմէքտէ օլան մարազըն իլաճը
էվէնմէք մի տիր :

Հէքիմ . — Պիրիճիւ իլաճ էվէնմէք տիր , էվկէթ . . . շու հալտէն գուրթուլ-
մագ իլիւն եալընըզ պիր չարէ վար . . . պօնու սէօյլէյէն եալընըզ պէն տէյիլիմ ,
էն մէշուր վէ հաղիգ հէքիմէք փաթի պէօյլէ սէօյլէմիլլէր . . . էվլէն քի սէլամէթի
պուլասըն :

Մարի պիր մէյուսիյէթը Ֆէվգէլատէ իլէ . — Եվէնէյիմ ամմա , պէնիմ սէվ-
տիլիմ . . . պէնի սէվէն . . . պէնիմ կիպի օ տա խապթա տըր , զիյատէսիլլէ խապթա ,
պինաէն ալէյհ պէնիմ իլէ էվէնմէկ :

Հէքիմ . — Խապթա օլտուղը իլիւն պիգիմ տէ միւրատըմըզ սէնի օնըն իլէ էվ-
լէնտիլմէք տէյիլ տիր :

Մարի . — Ագըմըլալի իտիյօրըմ զանն իտիյօրըմ : Ալպէրտէն պաշաաթլի
էվէնմէք պէնիմ իլիւն մուհալ գապիլինգէն տիր :

Լիւտօվիգ . — Ա՛հ , սէվկիւլիւ գըզճըղազըմ , նազըլ գըզըմ , պէնի պէօյլէ մէ-
յուա իթմէ : Եճէլին մահվ իտիպ պիթիլմէճէյի պիր խայալը ալթըմ կէօնիւնտէն

տէ՞ք էթ . պէլքի տէ շու սաաթտա . խայալ գահիլ օլմուշ տըր :

Մարինին բէնկի պիւսպիւթին աթաը . հիտտէթլէ օմուզլարը իւզէրինէ տէօ . քիւլիւշ օլան սաշլարընը գալրայըպ . — Ալպէր էօլմիւշ . . .

Հէքիմ . — Վէ եախօտ էօլէճէք տիր :

Մարի . — Տիմէք օլուր քի տիւն պէնի ալտաթմըշլար . չիւնքի եաշամասը տա-
հա մէմուլ տըր տէմիլլէր իտի . հալիմէ մէրհամէթէն պէնի ալտաթմըշլար . չիմտի
տէ սէն պանա պու էզիլէթլէրի վէրիօրսըն — տէտիքտէ , Լիւտօվիգ տիզ չէօքտիւ .
տուտագլարընը գըմըտաթաը իսէ տէ , թէքէլիւմէ միւզթէտիր օլամատը : Մարի
իսէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .

— Ալպէր էօլմիւշ , պիր տէ մէրգումը ունութմագլըղմը թալէպ իտիօրսընըգ .
ա'հ , պապաճըղմ , իշթէ պու օլամագ , ա'սլա , ա'սլա : 0 կիթտի իսէ պէն տէ ար-
գասընտան կիթմէք իսթէրիմ :

Լիւտօվիգ պաշընը գալտըրըպ . — Հայտէ էօյլէ օլսուն . արթըգ բէճա վէ նի-
յազտան վազ կէչէրիմ . սէն օնուն արգասընտան կիթ , պէն տէ սէնին արգան-
տան կէլիրիմ վէսսէլամ :

32

Մարի տէլի տիվանէյէ տէօնմիւշ իտի . բէտէրինին սէօյլէտիյի սօն սէօզլէրի ի-
շիթտիքտէ , պիրտէն սըֆաթընըն հալի թէպէտտիւլ իտիպ , պուլուլտըղը հալէ նիս-
պէթլէ պիր սիւքիւնէթ քէսպ էյլէտի :

— Հէր շէյ պիթտի . . . արթըգ հիշ պիր իւմիտ գալմատը . . . հիշ . . . իւզէրի-
մէ հիւճում իտէն պուճնա միհն ու մէշագգաթտան , չէքտիյիմ պուճնա աճըլարտան
վէ ըզաըրապլարտան սօնրա էօլմէտիմ իսէ , տիմէք օլուր քի , ալնըմա տահա եա-
շամագ եազըմըշ տըր . . . տիմէք օլուր քի , բէտէրիմ ուղընա հայաթտա գալմագ-
լըղմը Մուրատուլլահ էմր պուլուրմըշ տըր — տէյիպ , եանըպաշընտա տիզ չէօքմիւշ
օլան վէ միւթէմատիէն աղլամագտա պուլընան իթթիյար բէտէրինէ աթֆը նիկեհ
իլէ էլլէրինտէն թութուպ այաղա գալտըրտըգտան սօնրա .

— Արթըգ ազլամա , պապաճըղմ . . . պէն հէր շէյի կէօզիւմէ ալտըմ . . . ար-
թըգ կէշմիտէն պահս իթմէնին ֆաիտէսի եօգ . . . քէսպը սըհհէթ իտէճէյիմ . . .
սէօզ վէրիւրիմ . . . շու խասթալըգտան գուրթուլմագլըղն մալի նէ գատար պանա
աղըր օթուրաճաղընը պիլսէմ . . . եինէ սէնին ուղընա գուրթուլմագլըղն չարէսի-
նէ պապաճաղմ :

Լիւտօվիգ կիւճ հալ իլէ այաղա գալգապիլիպ , գըզընը գուճաղընա ալտը , պիր
պիրի արտը սըրա էօբմէկէ պաշլատը :

Մարի սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Թէքրար տէրիմ քի , հէր կէօնա ֆէտաքեար-
լըղն իճրասընա հազրըմ . . . գօրգմայըն , իսթէտիյինիզի սէօյլէյին . կէօյա քի
պէնտէն պահս իթմէյօրսընըգ կիպիւ . քէմալը սիւքիւնէթը ֆիքը իլէ տիւնէյէճէյիմ .
սէօյլէյին , քիմի՞ պանա միւնասիպ կէօրիւյօրսընըգ :

Հէքիմ . — Մօսիէօ Մօրիս Վասսէօրի :

Մարի . — 0 օլտուղընը անլայօրտըմ . . . գանն իտէրիմ քի էհլի ըրզ պիր քիմսէ

տիր . . . պէն տէ իսթիգամէթը հայտէ գուտուր իթմէմ . . . վազիյֆէմի իճրա իտէ-
րիմ . . . թէքմի վազիյֆէմի իքմալ իտէրիմ . . . լաքին պուշտան գիյատէ պիր շէյ
իսթէմէմէլի պէնտէն :

Լիւտովիգ հէմ էլէմ վէ հէմ մէսէրրէթլէ մալմալ . — Բազը օլույօրմըսըն :

Մարի . — Էվվէթ , օլույօրմ . . . նէ՛ վազթ էվլէնէճէյիգ :

Լիւտովիգ . — Պիր այա գաւտար զաննըմ . . .

Հէքիմ . — Նի՛շիւն պու գաւտար կէճիքտիրմէլի Նի՛շիւն մէօհլը նիզամիսի գար-
ֆընտա հէր իշի կէօրիւպ պիթիրմէմէլի :

Լիւտովիգ . — Օ տաճա էյի օլուր : վէ լաքին Մարի . . .

Մարի . — Պէնի տիւշիւնմէյին . պէյէնտիյինիգ գաւտար չաբուգ հարէքէթ իտին
. . . նէ քի եարար իսէնիգ , էյի եարմըլ օլաճագսընըգ :

Լիւտովիգ . — Շու իֆատէնտէ հիշ պիր կիզլի ֆիքրին եօ՞գ մը տըր , զը՛զըմ :

Մարի . — Օլմատըղընա եէմին իտէրիմ :

Լիւտովիգ թէքրար գըղընըն պօյնընա սարըլըպ , վէ չաֆագաթը բէտէրանէ
իլճաթըլլա պաշընը սինէսինէ տայաթըպ , վէ թէքրար թէքրար էօրիւպ .

— Ա՛հ գըղըմ , ա՛հ նազըլ էվլատըմ , ա՛հ էօմրիւմ , Պսայէնտէ չու սիննի շէյ-
իուսէթիմտէ նաիլը սաատէթ օլաճաղըմ . . . կէօզ եաչարընը սիլ տէ կէլ վալիտէ-
նի պիր էօր :

Մարի բէտէրինին սէօզիւնէ իմթիսալէն վալիտէսինին նէզտինէ կիթտիքտէ ,
Վալանթին գըղընըն սիւքիւնէթը հալինի կէօրիւնճէ , էվվէլ էմրտէ բէտէրինին վէ
հէքիմին նիքեահտան պահս իթմէմիլ օլմալարը ֆիքրինէ զահիպ օլտու իսէ տէ ,
Լիւտովիգ Պրէսսօլ գըղընըն հէր շէյի պիլաիյինի վէ հէր շէյէ րազը օլտուղընը սէօյ-
լէտիքտէ , Վալանթին տէրէճէի նիհայէտէ հայրէթտէ գալտը :

Շու սըրատա Մօրիսին կէմիլ օլտուղընը խապէր վէրտիլէր :

Ջանն իտէրսին քի Վալանթինին գալպինտէն պիր շէյ գօթը . — Նէ՛ տիմէք ,
չու նիքեահ մատտէսինտէն տօլայը Մաքի պի՛ր տամալ պիլէ մի կէօզ եաչը տէօք-
մէյօր . . . Ալպէր տը ժիպրէնին աչգ ու մաւհապպէթինտէն վազ կէշմիլ օլմասըն-
տան սօլայըլ առէթա մէմիուէն կիպի կէօրիւնիյօր . . . աճապա ալտանը՛յօրմըլմ . . .
աճապա Մօրիսի սէվի՛յօր մը . . . — տէյու տիւշիւնտիւլի սըրատա , Մօրիս իշէրի
կիրտիքտէ , Վալանթին գալարընը չաթտը , վէ հասէտքեար պիր նազար իլէ մէր-
գումէ պագտը :

Մարի էլինի Մօրիսէ ուզաթըպ . — Աէ՛լ մօսիէօ Մօրիս , սանա պիր խապէրիմ վար ,
Մօրիս . — Պիր խապէ՛ր մի :

Մարի . — Էվվէթ :

Մօրիս . — Խայրը՞ պիր խապէր մի :

Մարի . — Խայրըլ օլտալ օլմատըղընը սէն հիւքմ իտէպիլիրսին . . . պիր այա
վարմագտան սէնին նամընը թաշըյաճաղըմը չիմտի բէտէրիմ պանա պէյան էյլէտի :

Մօրիս . — Էյ նէ՛ ճէվապ վէրտին :

Մարի . — Բաղի օլտուղըմը պէյան էյլէտիմ . . . սիգէ տէ հագգըմտա տէրքեար
օլան սատագաթընըղտան տօլայը ճան ու կէօնիւլտէն թէշէքքիւր իտէրիմ :

Մօրիս . — Սատագաթըմտա՞ն տօլայը մը :

Մարի .— Էվվէթ , շիւպէտեղ . պէն քէնտի քէնտի մի արտաթ մաս , քաւարեա նին էլիքինտէն վէ մէրհամէթինտէն նալի , պէնի գուրթալմադ ինիքս պէնիմ իլէ էվլէնմէկէ րազը օլուօրսըն , պլիւրիմ :

Մօրիս .— Միւքեաթաթըմ պալըմ ունտաթ տուրուօր . պուլնտան , պէօյլէ տէն տէ մէշագգաթ վէ րգաթրապ երգիւ կէցրմէսին :

Շու սեօզլէրին մանար տէհէթէտա վէ վախիմէսինի , պէօյլէյէն խաիլտէն պաշա պիր քիմէ անլամամաթտա իտի :

Վալանթին հըրսընտան տուտազլարընը ըսըրը իտի :

Լիւտօվիգ .— Տօգթօր , կէմէյի քէրապէր քէյէնէքմիսին :

Հէքիմ .— Մէմուռէն . գէվճ իլէ գէվճէ օլանազլարըն ալգլարընա . հէր քէս տէն էվվէլ պէն իտարէի գաթէն իթմէ արգուսընտալըմ :

Լիւտօվիգ Մօրիսէ խիթապէն .— Եմէքպէն քօնքա իլէրիքիդաէն տօլայը Գօ նուշըրը :

Եմէք խիթամ պուլուր պուլմազ , Լիւտօվիգ Մօրիսէ գաթսընա կէթիւրիպ , պէրվէնէր զիյր սէրզէ պալլատը :

— Էկէր իսթէր իսէն օլուլմ , (օզլում թքպլիրինէ միքաթատ իտլիքին ես) կէրէք սէնին վէ կէրէք Մարիսին իսթիգալը հալիքիգ սըրասընա քօյալըմ . . . սէնի թանըյալը չօգ օլմատը . լաքին գըզըմըն սէնին իլէ պախթիյար օլանազլընա էմիլլ օլանազ տէրէնէտէ թանըմըմ տըր . պիր համիլէթ ֆէվգէլայէ իլէ իպրազ յիլէ միլ օլտուղըն սամիմի մուհապպէթին ինտիմտէ վալիւմ տիր . Մարիյի սէվաթիլնէ վէ գըզըմըն սէնին սպէնտէ միւպթէլա օլտուղը մարազտան գուրթուլանազլընը պիտիյիմտէն , սէնի սէվմէքտէ օլտուղըմ վէ պուլնտան պէօյլէ տէ սէվէթէյիմ տէրքեար վէ ալիքեար տըր : Անճագ ահվալը մազիլէնի պիր էրիճէ անլամադ վէ պիւմէք արգուսընտալըմ . . . պինապէրին քիմ օլտուղըն վէ ֆալիլեան նէ օլտուղընը պանա թարիֆ էյլէ :

Մօրիս .— Էվվէլ պէ էվվէլ , սիգէ պիր շէյ թագրիք իտէնէյիմ :

Լիւտօվիգ .— Պիր գապահաթընը մը իգըար իտէնէքսին :

Մօրիս .— Խա՛յր , պիր պէտպախթըղըմ թագրիք իտէնէյիմ :

Լիւտօվիգ .— Հա՛նկըսը :

Մօրիս .— Պէն պիր վէլէտը գինալըմ :

Լիւտօվիգ .— Վագըա պիր պախթսըզըդ տըր , վէ լաքին գապահաթ տէյիլ տիր . . . պինաէն ալէյի , պուլնտան տօլայը պէնի մուախէզէ իթմէկէ քէնտիմտէ պիր հագգ կէօրէմէմ . . . ասըլ գապահաթ սահիլը բէտէյի տիր , բէտէրին տա՛ղ մը տըր :

Մօրիս .— Խա՛յր էֆէնտիմ , էօլմիւշ տիր :

Լիւտօվիգ .— Էյ վալիտէն :

Մօրիս .— Վալիտէմ սաղ արըք , վալիտէրին էն էլիսի վէ գարգարըն էն նամուսընը օլուպ , էօմիւռնտէ եսլընըզ պիր քազըզա պիր զաւաֆը հալէ քիւլմիւշ վէ խաուիսին պիր տէ մէրգուլէնին շա՛ս պիր թագըզալըգ զապֆը իսլիմտէն իս թիֆատէ իթմէք ալագըղընը իրթիքեպպ իթմիւշ . . . օլուլմա ինպուն արալաբաղընը շըզ շէրէֆաէն տօլայը վալիտէմ տէ կէլիպ արգը թէլէքթիւր իտէնէք տիր :

Լիւտօվիգ .— Հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթինիպէ շայէսթէ պիր

գաթընհըղազ օլտուղընա աալա շիւպէմ օլմառըղընառն , Թէլիֆինտէն մէննուն օլուրմ :

Մօրիս .— Ժիհանտէ հիշ պիր գարը • տերեճէ պիր մուհապէթէ շայեսթէ օլմառըղընա էմին օլունըղ :

Լիւտօվիգ .— Պիր սիեզլալիմ տահա վար : Էմէյիթիգտէն հասըլ օլան մէնֆուսթառն պաշգո , պիր վարիտաթընըղ տա օլմամալը տըր :

Մօրիս .— Վալիտէմ սէնէտէ ալթը պին ֆրանգ վէրիլ . գալէմիմ սայէսինտէ գազանմագտա օլտուղըմ ագչէ իլէ շու վարիտաթըմ պտնա կէնիշէ քիֆայէթ իթմէքտէ տիր :

Լիւտօվիգ .— Կէնճ պիր քիմսէ իշիւն ֆէնա տէյիլ . . . լաքին տամաաըմ օլտուղըն հալտէ , գաթիէն քիֆայէթ իտէմէղ : Սէն երնէ քէնտի իշին իլէ էյլէնճէ մագամընտա մէշղուլ օլ , լաքին հապալիճը եէվմիշէյի օ երեղտէն պէքլէմէ : Պէն գըզըմնա պէշ երեղ պին ֆրանգ վէրիլիմ քի , սէնէտէ երիմի պէշ պին ֆրանգ իրառ տիմէք տիր :

Մօրիս .— Էֆէնտիմ , մահճուպ իտիյօրսընըղ . նա'սըլ միննէթտարընըղ օլմալըլմ :

Լիւտօվիգ .— Միննէթտար օլանագ իշ եօգ . պիր պապայա աիտ օլան վաղիֆէյի իճրա իտէյօրմ . . . շիմտի սէնտէն պիր շէյ տահա իսթէյէնէյիմ քի , պէնճէ ղայէթ միւհիմմ տիր վէ սէնին տէ պէլքի ճանըն սըզըլմաագ տըր :

Մօրիս .— Սիզին արզու իթմէքտէ օլտուղընըղ պիր շէյտէն պէնիմ ճանըմն սըզըլմասը մուհալ գապիլինտէն տիր . իսթէտիլինիզ հէր նէ իսէ ՚ մէննունէն իճրասընա շիմտիտէն ամատէ իմ :

Լիւտօվիգ .— Արզում շու տըր քի , էվլէնտիքտէն սօնրա պու խտնէտէն չըգըպ կիթմէյէսին , պէնիմ եանըմտա օթուրասըն . նիհայէթ պէնի գըզըմտան մահրում իթմէք Թէսալվուրըննա պուլունմայանըն :

Մօրիս .— Շու արզոնըղ Թապիլի պիր արզու ծլտուղը ճիհէթլէ , պիր վէճէ իլէ մուխալէֆէթ իտէմէմ . հաթթա շու սուրէթլէ պերապէր իմրարը էօմր իթմէք լիյիմիզ հագգընտաքի Թէլիֆինիզ պատիի մէսրուրիյէթիմ օլմոնշ տըր :

Լիւտօվիգ .— Թէլէքքիւր իտէրիմ , օղլում . ագտը նիքեահը եագտըրայըմ : Նիքեահ օլտուղըն կիւն Ֆրանսա Պանգասընտան ալընմագ իւզըն պէշ երեղ պին ֆըրանզըղ պիր պօնօ սանա վէրիլիմ . շու նիքեահըն պիր աճ էվլէլ իճրասընա էլիմիդտէն կէլտիյի մէրթէպէտէ ղայրէթ իթմէլիյիզ . պինտէն ալէյհ սէն աէ լաղըմ օլան էվրագը հագըրլա քի , իլանաթը նիզամիյէնին իճրաը ղըմնտա պէրձապէրճէ տէքէթի պէլէտիյէյի կիլէլիմ : Իլլէր պիր աճ էվլէլ օլուպ պիթմէլի :

Մօրիս .— Եարըն վէ նիհայէթ օ պիր կիւնէ տէկին էվրագը լազըմէյի էլտէ իտէր , վէ վալիտէմ իլէ պերապէր կէթըրիլ :

Լիւտօվիգ .— Բէք ալա , մուգալլէլէնամէյի օն պէշ կիւնտէն իմգա իտէրիզ . օլուր մը :

Մօրիս .— Բէք միւնասիպ :

Լիւտօվիգ .— Տիմէք քի հէր ճիհէթլէ միւթթէֆիզ իւլ լէյիզ . սարըլ պօնու մա օղլում—տէյիպ , գօլլաթըն աշտը , վէ ալչագ Մօրիս սախթէ պիր խահիշէ

Մեզ հայտնի է, որ ինչպես «ԱՐԵՎԻԿԱ»-ն, այնպես էլ «ԲԱՆԿԱՆԻՍԻՆԵՐ»-ը և նաև «ԵՎԵՆԻՍ»-ը զուգա ելևեթ:

Լիւսօսփիւք : Պէ՛ն կիտէրիմ, նէօթէրիմ իւէ նիլամնաք քօնաճաղք պազը իշէրիմ
զար, օնլար իւէ ուղրաշայրմ : սիզ տէ գարըմ վէ գըզըմնէ, Խաննա կիտիւնիք :

Մարի՝ սեփական իր անհատական իրերը օտարական չեղանք իսկ : Վալանթին
 իսկ երկունը պաշտոնա սալոնայ պիտեմեթտ օլուպ : Մորիս ինքն իրերը կրմեթ :
 վաճառ արի սեփական իր . — Մորիս Եմիլիոնիմ իսկ օտար օտարական :

Urbhu. — Urbhu. 2 :

Վալանթին .— Գրգռմբ բէք չաբուգ լազի օյմուչ :

Մօրիս, — Օնտան նե՞ չըգար : եկեր էտէ՛նք օղզդ իւն, գալապորնր տա է-
լէ՛նքինէ հէրմ գըզընր քաշեաթ իմորի, օ տա թէ՛սլիմ օլառ : Եւ չաթին Մարե զի-
յառէսիսէ խաաթա արը, վէ հէ ակը վէ՛նք իւն շու խաթալըզնիտան գաորթու-
լամազ : Եւ ինքուհըմտան ցոր գա՛նց կիւն սօնրա տաւ գալաճաղըմա չիւսէ՛մ եօթ :
օ հալտե սերպեթթ օլուպ, պու եվտէ եերէշիր վէ պիր տահա պո՛ւ էվտէն չըգա-
լամ :

Վալանթին .— Էյ պէնի տաիմա տէվէճէ՞քմիսին :

Մօրիս .— Եիւսէ՞մ ի՞նչ վար—տէիս, չապարհեցի՞նք մարդիկ:

Ապականթին . — Շիմախէն կիսիւյթմըսըն :

Մօրիս .— Էջմէթ, չիւնքի պիտ չօղ իշիմ վար . . . ասլաւմ կէմէյէ կէմէյիմ :

Վարդանյանի — 0 հաշտե աղջամ կեօրիւշիւրիդ :

Մտիւ :— Ինչպե՞տէ :

Այնը կրճատեալ Լարթիկ՝ Սիմօն հազգունաց կիսգերանէ իրեն փոքրօրացիք Վէրաթի
էջէ պիտի րոմէսեալ իտի : Մեծուս ճիշդնայան պիտի թէապտի Գապէսիւնէ Մօքիսի
թէհարթիաթի սէմբէսի օլարագ, ժողովսէ Սիմօնն ին՝ օլտաղը զէ Քէրեան պի
լունաղը աշխարհաւոր իգտիւնէ, Վէրաթի ապա փաթ զաթ ի թէհարթիս թէապ
րիթիաթի լազրմէնն ինքաւորնս թէհարթիս ի թէապ

Վերադառնալով Սիսիանի վանքը, մեծագույն տխրությամբ հայտնաբերեցինք, որ այնտեղ ոչինչ չմնացած էր։ Այնտեղ գոյություն ունեւորում էր միայն մի փոքր աշակերտական խումբ, որը պահպանում էր միայն հայկական եկեղեցու սրբությունները։

ጊዜያዊነቱን ለመረዳት ማስታወሻው ሲሆን፡

[illegible]

Լարթիկ .— Շիւպինէ եօզ , վէ ֆադաթ Տեթէպէ Խաւարդ Կրովնիս

Վերոյն. — Ի՞նչպէս հիշեցիք անոնց միւշքիւ կէտերու չկողը. — տէր իմ, քաղաք չարմառ զէ Սօրիս իշերի կրտսի :

Վերսիե .— Կէ՛ւ, Կէ՛ւ, պիւր—ւէր . Կէ՛ւ թի աշխի Բեւոյից իտե՛յով . . . անհատ
պէտքով պիւր պաւիթ վար էի ան քօռա ապրօրարն :

Պորխ ԿԵԼԵՐԵ — Էմմա՝ Սիմոն Էրմիցևի 98-ամյա ԿԵԼԵ ԲԱՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄԸ

քրդերը մուգ ալեկենսավե սիրելի իմաց իտիպ, պիտի գտայ իրան առնալու Եվանել ճէ՛րմ :

Վերադառնալիս Կիւմսեհէ պաշտօնաւոր . որ ինչ հասցիք աստուան էր ցնէմէր , պիտի աշտուան իտաղ
գալմաւ . պտենա տէյէնէր եօզ . պու տէֆա մազաստըմըզա եազլալը յարը տէնիւ
էպիլիր . մամաֆիրի պիր շէյէ տակա ինչլա իրքիզըմ :

Topography — 44

Ահադէ 1— Սիսեղնէ քաղաքնն և թարսփառ օրաւորն անկամադ իջան
ժառանգ Տիպիէ Փնն մեթէպիւն կիրմէջիւն շարէսիւն աիւշանկիօրում և

Մօրիս . — Հոռ իրիմիդէ սէթէ վերէն միբասիօրըն վիւնուսիւնի 3 հաշկը թեմ
պէս իւն վիւսանսան գաւառը մագաղաթ թէսով վիւս իւսիօրընը :

Վէրտիւն .— Մարի Պրէպոստա դռնախնամադրեց թէ ապրի ին . . Նի՛ջիւն առ
չունա զիհնիմիզի եօրմալը . . . պիրինէ ետրայանագ թէ ապրի՞ . . պիրինէ անկ ետրաբո

Մօրիս .— Զենոն սիր Բերթիայ ք.գւլթառքարաւ չէօնէ՛ Կ :

«Արարիւնք. — Եղկէթ»

Մօրիս — էյ զ թերթիպի հազարւապընը՞ց մը :

Վէրսիէ .— Տահա հազարամասորդ և չիմարիտ քեկին անէլէ. հազար և չորս
տոմ և չքին չիմար իհապը ինրասանա միւսպատերէթ իտերիմ և չ — իմար

Մօրիս .— Կէճէ՛ վազթր մը Թէսապուրընը վէճընի ինքայէ գոյամագսըն :

վերաիւ .— Շնորհակալ: Սիմոն ուշուամը ցըմար . . չգտնէնք կիւնքիւդ վազ
թը եանընա. եազլայմագ գապիւ աէյիւ . սեն խաննին տաթիլէն պիւ խաթիթ պաընը
պանա վէր . գուսուըընը պէն տէրէօնտէ իտէրիմ :

Մօրիս. — Օ գօլայ. պէն օ ճիհէթի տրւիւնմիշ իտիմ—տէյիպ, խիւլասա վեհհ
իլ օ պապտէրի թէսավզուրըն պէյան էյլետիբետ,

Վերստե մէջնունէն .— Գունա տէյեհէք եօզ , չօդ կիւզէ՛ք . Վէ ինքաւոր դա-
պիւ պիւր Թէոսիր . . . տօղորսը լիպալաթնա տէյեհէք եօզ . պի՛ն տէ գազթան
Վան Պոտոս ղի՛է երմալոյ մէսէյէյէ դայրէթ իտէրիմ :

Բացի — անտես ելն օրան չէ ինքիւն տրոս

Վերախե .— Պու թափսիյէ լիւզում եղ . պու պապաւ էմին օլապիւրսին . պիտի թանը յապիւննին հայերն գարրլաիրմ :

Իսկական — Բ. ա. 2488 Կրտիշօրրմ

Տեղի ունեցողը — Լուսինյան Դպրոցը Էվրեյի մի :

Սօրիս. — Խանր, վաղեման կիտիօրմ. չիւնքի չօգտան ուրքի կէօրմէնք չիւն ուր. Նիքնահմըն իւնը զըմննտա իգթիզա իտէն էվրազը ըսմընէր իսթէ. յիւ պաճապրմ :

Վերադառնալով հայրենի գյուղից՝ Կարապետյանը, ինչպես նախկինում, այսպես էլ, անհրաժեշտ է համարում համագործակցել հայրենի գյուղի հետ։

Մօթիս գաբույր գաբայրու պիշաբը չեղանդան ,

[illegible][illegible]

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Եա եանընտա պուշուրն իբի քէնա՞ն:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Պու տա Եապիւրի ամմա, պէնճէ պաշա պիւր Թալմինիմ տահա
վար քի, օնհա տահա պիւրտէ ինթիմալէ գարիպ կէօրիւյորմ:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Զապրթա նըն խապէր վէրմէմէսինի Մօրիսին իգամէթ կեանընը պիւ-
մէմէլէրինէ համլ իտիյորմ:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Պագալմ, իշ օլաճաղընա վարըր, էկէր Մօրիս պու կիւն վալի-
տէսինի էօլմիւր վէ եալստ նապէտիտ օլմուշ իտիւկինի խապէր ալաճա օլուր ի-
սէ, կէլիպ պիւրի կէօրէճէյինէ շիւպէն եօգ . . . աօղրու պուրնյա գօլար . . . Մօրի-
սի կէօրիւնճէյէ տէկին թէլաշ իտէճէք պիւր իշիմիգ եօգ . . . շիմիլիք հէր շէյ սը-
րասընտա կիտիյոր. պիւզ լազըմ օլաճ պու տըր. Ն. պէն Միշէլ Պրէմօնա եազա-
յըմ:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Նիշիւն:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Պէնճէ օ ճիւլէթտէն գօրգուլաճապ պիւր շէյ եօգ զանն իտէրիմ.
ժամաֆիհի իշիւն օ ճիւլէթտէն տէ տիւլիւնիպ թէտապիւրը լազըմէյի իթթիւապ իթ-
միւրիմ աիւր: Միշէլ Պրէմօն եազտըղը մէքթուպտա, պու պապտէ նէ վէճէ իլէ հա-
րէքէթ իթմէք լազըմ կէլտիյինի իշաղ էյլէմիւր. եազաճաղըմ մէքթուպըն իլէճէնթ-
Սթրիթ նամ մահալտէքի բօսթա իտարէսինտէ գալմասընը կէզէրինէ իշարէթ իտէ-
նէյիմ. վէ գարֆըն իւզէրինէ Մ. Գ. Ե. Զ. 21. հարֆյարընը եազաճաղըմ պէն տէ
քէնտիսինէ Անկիէն սօգաղընտաքի բօսթախանէտէ գալմապ իւզրէ իշարէթ իթմէ-
սինի վէ գարֆըն իւզէրինէ ի. Ժ. Գ. 80. հարֆյարընը եազաճաղըմ իլէճէնթ
Շու. հալտէ պիւզաթ բօսթախանէյէ կիթմէմէ ինթիյաճ քալմապ. մէքթուպըմ հէր
քիմին վասըթասըլա օլսա բօսթատան ալտըրապիւրիմ:

Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Լարթիկ .— Նէման պու կիւն եազաճաղըմ, վէ իլէքին հազըմըղտա խալըլ-
տըրէթտէ պիթմէք իւզրէ օլտուգլարընը տա պիւրիւրէճէյիմ տէտի:

Մօրիս քէֆիւլէրինէ պէյան իթմիւր օլտուղը վէճէ իւզրէ, Վերադառնալով Վալիտեօսին նաաշընը չայրն իջնտէ պուշուր մը, պնւմա-
տըւա՞ր մը, բի՞մ պիւրի: Պէլըի էմէ Ժուպէրին նէ օլտուղընը զապրթա պիւն հէ-
նուդ պիւմէդ:

Մատամ Բօգիէնին խղճմէթհիսի Մատլէն գարույը աջուպ , Մօրիսի կէօրտիւս
յիւնտէ գօլլարընը հօգարը գալարըրուպ . — Ա՛հ , մօսիէօ Մօրիս , հէլէ քի կէլէպիււ

տիւնիզ , սիգի նէ՛ վէնէն իլէ պէքլէմէքտէ օլտուղըմը պիր Ալլահ պիրի :

Մօրիս . — Նէտէ՛ն պէօյլէ , Մա՛տլէն :

Մատլէն . — Զիւնքի , էլպէթթէ քի մատամ Բօգիէտէն տօլայը սէնտէն մալիւ
մաթ ալապիլէնէյիմ :

Մօրիս . — Մատամ Բօգիէտէն տօլայը մալիւմաթ մը . նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն

անլամայօրըմ :

Մատլէն . — Մատամ ճումաա էրթէսի սապահ կիթտի , հալա կէլմէտի :

Մօրիս . — Կէլմէյէնէյիւնի սանա սէօյլէ՛մէմիշ մի իտի :

Մատլէն . — Մատալմըն նիյէթի կէլմէք իտի . չիւնքի սաաթ եէտիտէ եէմէյիւնի

հազըր իթմէքլիյիմի թէնպիհ իթմիշ իտի :

Մօրիս . — Ղարիպ չէյ :

Մատլէն . — Հազգընըզ վար , մօսիէօ Մօրիս , չօգ Ղարիպ չէյ :

Մօրիս . — Սէննէ պոււնտան նէ՞ անլայօրսըն , Մա՛տլէն :

Մատլէն . — Պիր չէյ անլայամայօրըմ :

Մօրիս . — Հէր հալտէ շու հալէ պիր մանա վէրիյօրսըն եա :

Մատլէն . — Հիշ պիր մանա վէրէմէյօրըմ : Իքի իւշ այ վար քի , մատամ եա .

չայըլընըն թարգընը պիրտէն թէպտիլ իթմիշ իտի : Կիտէր , կէլիր , հէր նէ վազըթ

օլսա տիչարը չըգար , ալտէթ իտէր . . . լաքին տիչարտա գալաճաղը կիւն հէր հալ-

տէ մալիւմաթ վէրիր իտի :

Մօրիս՝ վալիտէսինին իտարէի զապըթա թարաֆընտան մէմուրիյէթլէ ուզազ

պիր մահալէ կէօնտէրիւմիշ օլմասը զաննընա զահիպ օլուպ . — Պիրտէն պիրէ պիր

եօլնուլըզ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ վէ խապէր պրագմաղա վագթը գալմամըլ օլ-

մալը . . . չիւնքի մատամ Բօգիէնին էհէմմիյէթլի իլէր իլէ մէշղուլ իտիւկինի պիրի-

րիմ :

Մատլէն . — Էօյլէ՞ մի գանն իտիյօրսընըզ :

Մօրիս . — Զանն իթմէյօրըմ , պէօյլէ օլտըղընա ատէթա էմին իմ . . . պանա

սէօյլէմիշ իտի . . . օնուս իչիւն պօշ եէրէ գիհնիմիգի եօրմագտա պիր մանա եօգ :

Պէննէ մատամընըն պաշընա հիշ պիր Փէլաքէթ կէլմէմիշ օլտըղընա էմին օլտըղըմ-

տան , ասլա թէլաշ իթմէմէքտէ իմ :

Մատլէն . — Երիւրէյիմի պիր ազ րահաթլանտըրտըն , պու կէնէ պիր ազ տահա

րահաթ ուլգու ուլուլաճաղըմ :

Մօրիս . — Բէք էյի իտէրտին . Մատլէն , պէլքի տէ պու ալլաւ մատամ Բօ-

ղիէ կէլիր :

Մատլէն . — Ա՛հ . Ալլահ իչիթսին աղղընտան :

Մօրիս . — Հէր հալտէ պու կիւն եա եարըն ալտէթ իթտիյի կիպի , թարաֆըմ-

տան րէնա էթ քի պանա տէրհալ խապէր կէօնտէրսին . . . չիւնքի կէօրմէք իս-

թէրիմ :

Մատլէն . — Պաշ իւսթիւնէ :

Մօրիս . — Բէք ալա — տէյիպ միւֆարէգաթ էլլէտի , վէ աշաղը էնտիյի սըրտ-

... քէնորի քէնորի, — Զաւրթա, Թարափունտան պիր Թարափա կէօնտէրիմիչ օլ-
տըղընիչ էմին իմ Եւլաք իթմէյօրըմ, լաքին օնտան պաշգա էվրազը ընամիյէի լա-
զըմէյի պանա վերէպիլնէնք քիմէ պուրընմատըղընտան, վէ էվրազը մէգքիւրէ խնէ
հէման շու սըրատա պանա էլզէմ օլտըղընտան, իչիմ սըզըլըյօր . . . զայպուպէթի
ուզընն սիւրմէյննէյի աշիքնար տըր . եալընըզ, ճն զիյաօէ մէթանէթլէ գուրույմը
օլան պիր պինայը պիլէ ճիւզի պիր սէպէպ տէվիրիպ հէտմ իտէպիլիր — տէյն տէյն,
վէ մաթամ Բօզիթէն պիր մէթթուպ պուլտնաղընը մէմուլ իտէ իտէ էվինէ կիթաի
խնէ տէ, մէմուլ իթտիյի մէթթուպը պուլտնաղընտան ճանը սըզըլըպ, Լիւտօփ-
գին խանէսինն ագչամ թաամթիս կիթմէթ իւզըն չըզըպ պիր արապայա պինտի :
Մատլէն՝ Մօրիսին արգասընտան գարուը գարար գարամազ, մաթպաթա ամտէթ
իթաիթտէ, գարու թէքրար չալընմապըյա, չըզըպ գարուը աչըպ, գարընընա
չըզան շախս էլինտէ պիր մէթթուպ թութմըլ օլտըղըն հալտէ .

— Մատամ Բօզիէնին էվի պուրասը՝ մը տըր :

Մատլէն . — Պուրասը տըր, վէ լաքին քէնտիպի պուրատա տէյիլ :

Պու կէլէն շախս Կալուպէ թաի :

Կալուպէ . — Պուրատա օլմատըղընը սիլիրիմ . սանա մատամտան խապէր կէ-
թիրաիմ :

Մատլէն . — Սլլահ սէնտէն քաղը օլտու . իչերի պուլուըն, էֆէնտիմ — տէտի :

34

Կալուպէ իչերի կիրտիքտէն սօնրա . — Մատլէն սէնմիսին :

Մատլէն . — Էվլէթ, պէն իմ :

Կալուպէ . — Էյլէ փօէ պու մէթթուպ սանա տըր :

Մատլէն . — Մատամտան մը :

Կալուպէ . — Էվլէթ, մատամ Բօզիէտէն : Օլո՛ւ, օգո՛ւ, չարուգ օգու . աճէ-
լէ իշիմ վար :

Մատլէն արհալ գարֆը աչըպ, մէլֆուֆընը աճէլէթէն օգուտըգտան սօնրա .

— Մատամ պիր գազա վուզը պուլմը :

Կալուպէ . — Պիւշէյ տէյիլ, քիւշիւք պիր գազա :

Մատլէն . — Էյլէ ամա, նէ՞ իմի :

Կալուպէ . — Յէմիր եօլուտա վախօթտան էնէր իքէն տիւշմիւլ :

Մատլէն . — Եարալանմը՛ մը :

Կալուպէ . — Ճիւզի պիր շէ, լազըրաղը օլուր շէյ տէյիլ, կիշտի կիթտի, ու-
զըն պիր շէյ տէյիլ իտի քի . . .

Մատլէն . — Վահ, պիշարէ մատամըմ եարալանմըլ — տէյիւր, աղլամաղա պաշ-
լաղը :

Կալուպէ խնէ ասըա ֆիթուր իթմէյիպ, եալընըզ թաանիլ իթմէթտէ օլտուղըն-
տան .

— Հա՛յտէ, հա՛յտէ, աղլամաղտա նէ՞ մանա վեր . մատամ Բօզիէնին էյիլէնմիւլ
օլտուղընը սանա անլաթաղը եա . մէթթուպընտա նէ՞ քի տէմիլ խնէ օնու եար, վէ

պաշտան այսպա գառար կիյնեճէք վեր . չիւծքէ հլպիսէկերի կիյնիլմէզ տերեւեալ
հորթըմըռ տըրար :

Մատեն .— Կիտիպ քէնտինի պուլմագլըղըմ տաիր պիր շէյ սէօյլէմէտի մի :

Կալուպէ .— Հաթթա պուրատան գըմըլտանմամանը թէնպիզ իթաի :

Մատեն .— Նէ՞ գէման կէլէճէք :

Կալուպէ .— Եարըն սապահ :

Մատեն .— Սահիհ մի :

Կալուպէ .— Բէք սահիհ . հաթթա կիտիպ Մ. Մօրիսի պուլմանը վէ եարըն սա-
պահ սաաթ օն պիրտէ պուրատա պուլընմասընը սէօյլէմէնի թափսիյէ էյլէտի . էյ-
պէթ պու Մ. Մօրիս տէտիյի քիմ օլտուղընը սէն պիլիրսիմ :

Մատեն .— Ա՛հ , օ պիլարէ Մօրիս , նէ՞ գառար մէմնուն օլանագ . տահա
պիր չարեէք էվվէլ պուրատա իտի . հէմ տէ նէ՞ գառար թէլալը իտի :

Կալուպէ .— Բէք ալա , բէք ալա . արթըզ օ տա րահաթ օլտուն . չարուզ էթ :

Մատեն .— Կիտիյօրըմ , օթուր տա շիմտի կէլիրիմ :

Կալուպէնին օթուրմագ ճանընա միննէթ տիւչիւպ , Մատեն՝ մատամ Բօզիէ-
նին պօղչասընը հաղըրլամաղա կիթտիյի սըրատա օթուրտը . պէշ տագըզա սօնրա
Մատեն պօղչայը կէթիրիպ .— Իյթէ , էֆէնտիմ :

Կալուպէ .— Բէք ալա . Մ. Մօրիս իչիւն սէօյլէտիյիմի ունութմայասըն :

Մատեն .— Գապիլ մի ունութմագ . շիմտի տէրհալ էֆիւնէ կիտերիմ վէ քէն-
տինի պուլմագ իսէմ , պիր բուսուլա պրագըրըմ :

Կալուպէ .— Ալլահա ըմարըլատըզ—տէլիպի , սիվիլիվէրտի : Սաաթ սէքիզտէ
Սէն—Մօր մէվգըֆիւնէ վճարը օլտուն : Հէքիմին վաաը մուճիպինճէ , մատամ Բօզիէ
գուվվէի պէտէնիյէսի սայէսինտէ քէսպը աֆիյէթլէ այաղա գալըմը , վէ Բարիսէ
ափտէթինճէ պիր մահգուր գալմամը օլտուղընտան , ֆէրտասը կիւնիւ սաաթ տօ-
գուզտա Սէն—Մօրտան չըգըզ , Կալուպէ վէ Գօրնիւ իլէ պէրապէր տաիրէի զապը-
թայա մուվասէլէթ իթմիլ իտի :

Սէր գօմիսէր իլէ զապըթա միւտիրի մէրգումէյի կէօրտիւքլէրինտէ , պէօյլէ
սիւրաթլէ իատէի սըհհէթ իթմիլ օլմասընտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտը-
լար : Մամաֆիհի մատամ Բօզիէնին սըֆաթընտան չօզ էգիյէթ չէքմիլ օլտուղը
նիւմայան իտի իսէ տէ , շու հալին տէ գարիպէն սափուչանաղը տէրքեար իտի :
Վագըրա մատամ Բօզիէ միսալի չէլիք կիպի պիր վիւնուտա մալիք օլմայընճա , պուճն-
ճա մէչագգաթ վէ աղըրըլարա տայանմագ գապիլ օլամաղտը :

Բօլիս միւտիրի .— Էլհամտիլլահ այաղա գալըմըսընըզ ամմա , տահա գաիֆ-
սինիզ . պիր գաշ կիւն տահա իսթիրահաթ իթմէնիլի թափսիյէ իտէրիմ :

Բօզիէ .— Նէ գէման քի մագսատըմա էրէճէք օլուր իսէմ , օ գէման իսթիրա-
հաթ իտէրիմ :

Միւտիր .— Ալլահ գուվվէթ վէ մուվաֆֆագըլլէթ իհսան իթսին :

Բօզիէ .— Գուվվէթ վէ ճէսարէթիմի զայպ իթմէնէճէյիմէ էմին իմ . մէմուլ ի-
տէրիմ քի մուվաֆֆագ տա օլուրըմ :

Մատամ Բօզիէ սաաթ օն պիրտէ էվվէլ կէլիմ :

Իլք կիւնիւ վէքիլմիլլօլան մալիւմէթ մուճիպինճէ , Մօրիս օրատա պուլընմագ-

տա իսկ : Մատենին մերգումէյի կէօրտիւյի սըրատա , հիսս էյլէտիյի մէմնուհնիյէթի
թարիֆ իթմէք մուհալ գապիլինտէն օլուպ , սէվինճինտէն աղամաքտա , վէ պիր
չօգ շէյլէր սիւվալ իթմէքտէ օլտուղընտան , էնճամընտա մատամ Բօզիէ մէրգումէյի
պիր քէրրէ էօրէրէք , քէնտիլէրինի եալընըզ պրաքմասընը իսթար էյլէտի . Մա-
տենին հուզուրընտա Կալուպէնին վէրմիշ օլտուղը թափսիլաթտան պաշգա պիր շէյ
սէօյլէմէտի իսէ տէ , Մօրիս՝ քէնտիսինին խաֆիյէ սիլքինտէ օլտուղընը պիլտիյի
ճիհէթլէ , անտէն վուգուր հալի քեամիլէն սէթր իթմէք միւմքին օլամայաճաղընը
պիլտիյինտէն , հաքըքաթը հալին պիր գըրսմընը հիքեայէ իլէ , եալընըզ Լարթիկ-
տէն , Վէրտիէտէն վէ Նիգօլա Կօլտան պահս իթմէտի . պու տա Մօրիսէ ատէմը
էմնիյէթինտէն նաշի օլմայըպ , անճաք մէմուրիյէթինճէ օլան թափսիլաթը օղլունա
սէօյլէմէքտէն իճթինապ իթմէսլնէ մէպնի իտի : Բօլիս հէյլէթինէ տախիշ օլտուղընը
Մօրիսէ պիլտիւրմէկէ գարար վէրիպ պիլտիւրտիյի սըրատա , Մօրիս վալիտէսինի թաք-
պիհ իտէճէք եէրտէ , ֆէվգէլատէ թահսին իթմիշ իտի իսէ տէ , չու հալէ մատամ
Բօզիէ սամիմի պիր թահսին նազարըյլա պաքմայըպ , քէնտիսինէ օլտն մուհապպէ-
թի հասէպիլլէ էօլլէ կէօսթէրմիշ օլմասընա գանի օլմուշ իտի :

Մօրիս իսէ վալիտէսինին քէնտինտէն պազը շէյլէրի սազլատըղընը քէշֆ իթ-
տիյինտէն , սիւվալլէրին արգասընը կէթիրմէտի իսէ տէ , Էմէ Ժուպէր՝ եալընըզ
սէօյլէմէք իսթէտիյինի սէօյլէյիպ , գուսուրընը կիզլէմիշ օլտուղընտան , սիւվալլէ-
րինտէն պիր սէմէրէ չըգմատը :

Նիհայէթինտէ Մօրիս . — Վա՛լիտէ , հէր սաաթ էօմրիւնճէ թէհլիքէսի օլան
պէշլլէ պիր խըզմէթտէն պիր ան էվվէլ սարֆը նազար իթմէլիսին :

Բօզիէ . — Սարֆը նազար իթմէք միւմքին օլմատըղընը բէք ալա պիլիւրսին :

Մօրիս . — Նի՛չիւն միւմքին օլմասըն :

Բօզիէ . — Զիւնքի պու խուսուստա արգում իլէ վազիֆէմ միւթթէֆիգ տիրլէր
. . . մատամ քի պաշլատըմ , պիթիրմէլլիյիմ . պիթիրմէքսիզին իշտէն էլ չէքմէք կի-
պի պիր գապահաթտա պուլընմագլըղը թէրվիճ իտէմէմ :

Մօրիս . — Արատըղըն առպմլարըն էլէ կէչէր շէյլէր օլմատըղլարընը հալա ան-
լայա՞մատըն մը :

Բօզիէ . — Պու կիւնէ գատար էլէ կէչմէմիշլէր իսէ , եարըն կէչէրլէր . էլպէթ
պէնիմ տէ պիր իւմիտ քէօշէմ վար տըր : Պու խուսուսարտան պահս իթմէմէքլիյի
մուգատտէման տախի սանա րէճա իթմիշ իտիմ . չու րէճամը թէքրար իսթար ի-
տէրիմ : Սէնի կէօրտիւյիւմէ , սանա սարըլտըղըմա մէմնուհնմ . սէվինճիմի իսլալ
իթմէ :

Մօրիս . — Սէվինճինի իսլալ իթմէք շէօյլէ տուրսուն , հաթթա շիմտի թէգեհա
տախի իտէճէյիմ . սանա պիր էյի միւթտէմ վար :

Բօզիէ . — Հա՞նկըսը :

Մօրիս . — Անլայա՞մատըն մը :

Բօզիէ . — Եօգ :

Մօրիս . — Էվլէնիյօրըմ :

Բօզիէ . — Եինէ պու ֆիքրտէ՞ մի սին :

Մօրիս . — Հէր գէմանտէն զիյաաէ շիմտի էվլէնմէք արղուլէյօրըմ . . . գարարը

ապ քերական տիր . . . գրգռն բեռեր վե վալիտէսի իւլ միւթթէֆիգէն գարարւա-
տրբաղ . . . եարուն պէնիմ իւլ Պրէսսուրն էվինէ կէլիպ աէ , բէսմի պիր մուսալէլէ վաթ
օհու աա իճրա իթմէլիսին :

Րօզիէ . — Պէնիմ կիտիպ տէ բէսմէն գրգռ իսթէմէլիսիմ՝ մի թալէպիտիօրպըն :

Մօրիս . — Էվվէթ , վալիտէ :

Րօզիէ . — Մատամ քի սէն բէտէր վէ վալիտէսիլէ գարարւաշտըրմըշսըն ,
պէնիմ տէ կիթմէմէ նէ՝ հաճէթ վար :

Մօրիս . — Վագըա շու թէշէպպիւս սատէ պիր թէշէպպիւս տիր ամմա , մէճ-
պուրի տիր . . . էկէր շու թէշէպպիւսի իճրա իթմէյնէք օլուր իսէն , միւնաճէպէթ-
սիդ օլուր . . . հիւսնիւ սուրէթլէ գապուլ օղունաճաղընա էմին օլ . . . հաթթա տէ-
յէպիլիրիմ քի , կիթմէնէ պէլէյօրլար . . . իշճէ սէօզ իթմէկէ լիւզոււմ եօգ , չիւնքի
Մ . Պրէսսուլ իլէ պէյնիմիզաէ հէր շէյի սըբասընա գօյտըգ :

Րօզիէ . — Սըրասընա գօյտուներդ մը , նա՛սըլ :

Մօրիս . — Թէմամըյլա հագգըմտա խայրլը սուրէթտէ . պէն սէնին վէրմէքտէ
օլտուղըն սէնէվի ալթը պին Փրանգ իրատըմ իլէ կիտիօրըմ , Մ . Պրէսսուլ տա պէշ
եիւզ պին Փրանգ վէրիօր : Շու հալիմ հասէտ իտէճէք պիր հալ տէյի՞ մի :

Րօզիէ . — Սէնին իշիւն պէօյիւք պիր սաատէթ ծլտուղընա չիւպէճմ եօգ իսէ
տէ , սպզը գօրգտուղըմ քէօշէլէր վար քի , զիհնիմտէն չըգարամայօրըմ :

Մօրիս . — Նէ՝ կիպի , Նէ՝ ճիհէթլէ :

Րօզիէ . — Օ ճիհէթլէրի սանա անլաթմագ մուհալ գօպիլինտէն տիք . . . թա-
րիֆի միւմքին տէյիլ , շու նիքեհաշտան պէօյիւք պիր մաղարրաթ թէվէլլիւտ իտէ-
ճէք զանն իտիօրըմ :

Մօրիս . — Մանասըզ վէսպէսէլէր . ալաճաղըմ գըզ կիւզէլ վէ կէնճ պիր գըզ
տըր . տէխալէթ իտէճէլիմ Փամիւեա , սէնին սէվտիյին գատար պէնի սէվէր . շու
հալտէ նէ՝ վէճհ իլէ մաղարրաթ թէվէլլիւտ իտէպիլիր . . . վագըա Մարի պիրազ
քէյֆիսիդ տիր , լաքին խասթա օլտուղը իշիւն տէ նիքեհաշըն իճրասը թաճիլ օլուա
նըյօր . չիւնքի էվլէնմէք քէնտիսինէ պէօյիւք պիր մուալիճէ օլաճագ տըր . պինա-
պէրին էօյլէ էվհամէ տալմա . հաթթա պէնիմ իսթիգպալիմին թէէմին օլունտըղը-
նը կէօր տէ սէվին :

Մատամ Րօզիէ օղլունըն հագգըլը օլտուղընա գանաաթ հասըլ իթտիյի ճիհէթ-
լէ , զահիպ ծլտուղը գօրգուլարը պէրթարաֆ իտէրէք .

— Էյյլէ իսէ , մատամ քի լաղըմ կէլիօր , եարուն սէնին իլէ կէլիլիմ . վէ լաքին
պիր գաշ կիւն տահա թէէլիր օլունսա իտի էյի օլուր իտի :

Մօրիս . — Նիշի՛ւն :

Րօզիէ . — Շու ալնըմտաքի եարա հէնուզ գուրոււմըլ օլտուղընտան , աահա ա-
տամ էօնիւնէ չըգաճագ հալիմ եօգ :

Մօրիս . — Պու գատարը արթըզ զիյատէ տիր , վա՛լիտէ . . . վալիտան էնէր-
քէն ալաղըն գալմըլ : Ձիւնըն պասամաղա վուրմըլ զէտէլէմիշսին , պու օլմագ պիր
շէյ աէլիլ տիր . սէն . . . ճիհէթլէ ֆիթուր իթմէ . . . վագթ գայի իթմէկէ կէլմէզ .
չիւնքի մուգալէլէնամէ այըն շօսընտա իմզալանաճագ տըր . իքի իւշ կիւն սօնրա
նիքեհաշ օլաճաղըզ . պու կիւն Մ . Պրէսսուլ իլէ նօթէրէ վէ պէլէտիյէ տալիէսինէ

կրտսէջից ։ պինտպէթին պաղը Էջրազա լիւղումըմ վար քի , սէնին Յէջարինտէ պոռ-
լընմազ յաղըմ կէտիւր ։

Էմէ Ժուպէր տիթրէմէկէ պաշայրպ . — Պաղը Էվրազա ւմը , սաւհիւ , Էվրազա
իւթիյաւնըն վար ։ աղտը վէլատէթին իգթիզա իտէնէք . լաղին աղտը վէլատէթինի
օգուտըլարընտա , սէնին պիր վէլէտը զինա օլտուղըմ մէյաւնա չըգաւազ օ քօրգ .
մայօրըրըն ։

Մօրիս . — Հիշ պիր շէյտէն գօրգամա . պէն իշին Էօնիւնիւ ալտըմ . Մ . Պրէս .
սօլ Ֆէր շէյի պիրիւր ։

Քօզիէ ։ — Հեր շէյի պիրիւր ։

Մօրիս . — Ծիթուր իթմէ քէր շէյի տէրիմ իտէ , սէնին Էպիւնէ աւըմաղ . վէ
սաւնա ըրիւթ իթմէք իշիւն իտէ զի պիրմէսի լաղըմ կէտիւր իտէ , ծնու պիրիւր — տէտիւ

35

Քօզիէ Էլլէրինի Թիւղիւնէ գաւաղըպ . — Պէնիմ Էպիւնէյաւընմաղ . վէ պանա ըրիւ
այէթ իթմէք իշիւն մի . Հէյկաթ , պիրաթ օղլում , գապաւաթ իթմիւր , գալթ
պրաւումընըմ , Էանըլմամաղը իմիւր ։

Մօրիս . — Վաթիտէ , թէէսիւթ իթմէ քէն զապիւր Էալտէ պալընըպ . օ գա-
պաւաթը իլլէմէմիշ օլսա իտին , պէն վիւնուա պրաւայաւաղտըմ . վէ Էկէրիւ սա-
յէնտէ Էաղսօր իտէպ , մահգա իտէի պէվմէք իշիւն աւաշայօրըմ ։

Մապամ Քօզիէ Մօրիսին պօյնընա սարըլըպ .

— Կէնճիյիտէ իլլէմիշ օլտուղըմ գապաւաթը ձէնապը Հաթգ պանա Ծափ Է-
լէմիշ , աւըպօրըմ . . . Մօրիս . պզիգ Էվլատըմ Մըրիս , տինը շէյիտէթիթմէյա-
իւր մէսէրրէթիմ սէն զլտնագաթն . սանա պաղա պաղաթ թէէպպիւր իտէնէյիմ ։

Պիր վիւտտէթ թարաֆէյն պիւրիւր քալէ մատամ Քօզիէ թէպիւր Ֆէյէնաւընա
ղայրէթ իտիւ , մուպիտաթէն . — Արատըն Էվրազ Էանիւրար տըր ։

Մօրիս . — Աղտը վէլատէթիմ իլլէ վաթիթիլիմին Էվրազը ։

Աթաղմ Քօզիէնին պէնգի պիւսպիւթին աթըպ , վէ Էլլէրի տիթրէյէկէ պաղըպ-
ըպ . — Վաթիթիգ քեաղըտըն մը ։

Մօրիս . — Շիւպէհիգ ։

Քօզիէ . — Սէֆիլ Էվլատ , սէն մահպէստէ աօղտըն , մահպէսին քաթաթը սէնի
վաթիթիգ իթմիշ տիր . օ քեաղըտը կիտիւ մահպէստէ քաթաթը . սէնին նէ օլտու-
ղընը , պէնիմ նէ օլտուղըմ օ քեաղըտը վէլատանա չըգաւազ ։

Շու սէօլլէրտէն Մօրիսին տէ պէնգի աթըպ .

— Վա՛յ պաղըմա , վէլատէթիմին իւզէրիմաէ պրաթաղը լէքէյէն զպրթու-
մամազ աւըմա Էաղըմը . ա՛հ , լանէթ օլտու պէօլլէ տօղմաղ ։

Քօզիէ պղայարազ . — Մօրիս , Մօլըս նէ՞ տիւօրըն ։

Մօրիս . — Նէ՞ տէնէյիմ , գաւիւրէն Էէմմիլէթիւր Էնըրիւնէն պիք մատտէ
իւթիգ աթիւր իտիւրապ իտիւր պիթիթէնէ տիւրըմ . օ լանէթ վաթիթիգ քեաղըտը
Էօրիւմի չիւրիւտէնէք ։

Քօզիէ . — Եօ՛գ , Եօ՛գ . չիւնքի տիւրիւնիւրըմ զի , օ քեաղըտը Պրէսսօլ Գամիւ-
Էաթընա Էէօսթիթմէք տէ միւնքին օլապիրիւր ։

Մօրիս . — Եսանդ :

Բօգրիէ . — Անաթիթիդ քեաղորտընը տաիրէի ելէլէտիյէտէ կէօսթէրմէկէ իւղու մըն
հօգ տոր : Ես քեաղորտ եալընը քիլիսէտէ իգթիթա իտէնէք տիր . քէնտին ալիգգաթ
նիքեալըն ինքեա ծղաճաղը մաՀալլէնին բարաւննա Պիթ , իշի հէր ծիհէթիւնի աւ
լաթ . իշի կիզլի թութմասընը թալէպ էլլէ , վէ մուծիպիւնէ հարէք թի իտէնէլիւն
էմին օլ :

Մօրիս . — Էվլէթ , հագգըն վար : Էօլլէ նարարըմ . աման վալիտէնլիմ , հիւ
տէթիթի աթիվ էթ :

Բօգրիէ . — Ահ , օլլում , աթվա միւգթաւ ալիլիսի վար իսէ , պէն իմ . սէն
տէլիլին . . . տիկեր էվրագա կէլիւնէ , օնլար նէգաթիմաէ տիր վէրէլիմ — տէլիպ ,
օտաւալնա կիթտի , վէ քիլազը մալիւմէլի կէթիլիա Մօրիսէ վէրտի :

Մօրիս . — Շիմտիլիք , վալիտէ , պէն կիտիթօրըմ . Մ . Պրէսուլա տաՀա էրքէն
կիտէնէք իքէն , էօլլէ օլաճէ , կէն քալում :

Բօգրիէ . — Նէ՞ վագըթ պիր տաՀա սէնի կէօրէնէլիմ :

Մօրիս . — Եարին :

Բօգրիէ . — Սաաթ քաճաթ :

Մօրիս . — Օն ալիր պուշուգտա կէլիթ սէնի ալլը Մ . Պրէսուլըն էվիւնէ կէօթիւ
րիւրիմ , ալաճաղըմ գարիլը սանա թագաթիմ իտէրիմ , սէն աէ թէնէպիլնսաթը րէտ
միլէլի ինքա վէ իքմալ իտէրսին :

Բօգրիէ . — Կիթ , օլլում :

Մօրիսին՝ Մ . Պրէսուլըն խանէսինէ կիտիպ , մէրգում իլէ նօթէլիէ վէ տաիրէի
պէլիտիլիէ վէ քէզալիք մատամ Բօգրիէնին՝ Մ . Պրէսուլըն խանէսինէ կիթտիլէրիւնի
թաթիթալն նաթիթը նագար իլէ , պաաթգին իպոն մուֆասսալ հիքեալէնին նէթիլէ
միւնէ վարմաղա դաթիթ իտէնէլիլ : Մօրիսին վալիտէսինին , Լիւտօլիիք Պրէսուլ վէ
Մարի վէ Վալանթին թարաֆլարընտան հիւսնիւ սուրէթլէ գապուլ օլունտընը
պէլաճիպ իթիթիա օլումըն : Մատամ Բօգրիէ Մ . Պրէսուլըն խանէսինալն չըգար ի .
քէն , Մարիլի հէման դըզը օլումը կիպի սէգմէկէ պալլամը իտի : Տաիրէի պէլէ
տիլէ գարմաթնա , Մօրիս Վաճսէօր իլէ Մարի Հանրիլէթ Պրէսուլըն նամգալէն
միլ օլունգլարըն միւպէլիլին իլանաթը րէնմիլլէ թաճիլգ , վէ ննթէրին նէգաթիտէ
ադաթը նիքեալըն շէրաթիթը քաաթիլիսի գարաթլաճալընը իտի . կիւնէր կէլիպ չաթ
մագտա իտի : մագտա Բօգրիէ քեամիլէն քէսպլա աթիլէթ իթմիլ օլումպ , խըզմէթը
մախսուսէսինէ միւպաշէրէթ իթմիլ , վէ պալընա կէլէն Փէլաքէթլէր իւզէրինէ ախճ
զը ինթիգաթ արթուր ալիր գաթ տաՀա թէնէտաթիւտ իթմէլէ , թէհա լիլաթը սա
պըգաթնա քէմալը կէրմիլիլէ տէվամ իտէրէք , Ժօալէ , Փարթլլ , Կալուկէ վէ
Սիլվէն իլէ աթրապէր Լաթիլի իլէ Վէրտիլէնին իզլէրինի պուլմագ իւզրէ մաՀալլէ
մաՀալլէ ածալըր , վէ հէր էվի պիլէր պիլէր մուալէնէ վէ թէագըգ իտէր իտի :

Մօրիսին վալիտէսինին մէմուրիլէթը սապըգաթնա թէրքար պալլամը օլունտընը
պիլաթիլիտէն , շէրիլէրիլի տաթիլ մալիւմաթ վէրմիլ իտի : Մէրգուման իսէ , էմէ
Ժուպիթը քօլմիլլէ ձիթի տէլլի տուրմագտա օլունգլարը հալտէ , մէրգումնին սաղ վէ
կիթտիլիլէ թէհալլէլի օլումմալըն խապէր ալաթըլարընա , տիւշարը իսէվի ու էն
աթիլ օլումպ , ինթիլաթիւ ալիր գաթ տաՀա զիլտաթ թիլալէթ պալլամըլաթ տըր :

Գօնթ Իվան Սմօլօֆ պիւսպիւթին նապէտիտ օլմուշ կիպի Բ հիշ պիր Էքրտէ կէզրիւնմէմէքտէ , վէ մերգումըն պահալ իրիտիւմէմէքտէ իտի : Լարթիկ՝ Գօնթըն ներէտէ օլտուղընը անլամաղա յօգ չալըմընչիտի իպէ տէ , պղա կիթմիշ , վէ լար գանթատան չորգալտան ուէրու Բարիստէն մուֆարագաթ իթմիշ օլմասընը Բարիստէն իթմէքտէ պուլտընմը իտի :

Մօրիս՝ վալիտէսինէ Գօնթ Իվանտան պահա իթմիշ , վէ Բօզիէ իսէ , Գօնթըն մուհաֆագասընա արգագաթ օլունմասընա վէ իգամէթկ անընըն կիզլի Բուլթըլմա . սընա տաիր տաիրէի զապըթատան էմր ալմըշ օլմագ հասէպիյէ Գօնթըն նէրէքտէ օլտուղընա տաիր մալիւմաթը օլմատըղընը վէ քէյահաթա իտիւկինի գանթ էյ . լէտիլինի օղու Մօրիսէ սէօլլէմիշ իտի :

Գօնթ մէյտանտա օլմատըգնա չ մերգումտան գօրգալնազ պիր ճիհէթ օլմատընա զընա Լարթիկ իլէ Վէրտիէ գանթի օլտուղալըր ճիհէթլէ , Պօրիս Բօմանգօֆըն էմրիւնի ինրա իթմէք իւզրէ վագթ գաղանմագտա օլտուղլարընտան խալի մէմուռն օլմագտա իտիլէր :

Մօրիս իսէ , կէրէք նիքեհանա թասափուրարթը վէ կէրէք Վալանթինին ինպարաթը ալըգանէսի հասէպիյէ Մ . Պրէսսօլըն էվինտէն էքսիւմէմէքտէ օլուպ , Վալանթին իֆրաթ գըսգաննըղընտան , մէրգումըն՝ Մարինիկ նէգտիկից պուլունքըղը սըրաատաքի հարէքեթընը թէտգիգ վէ մէրգումէ իլէ զիյատէ ալըգանէ իւլֆէթ իթմէսինի մէն իթմէքտէ իտի :

Մարի տախի մէսրուր պիր հալտէ տէյիլ իտի իսէ տէ , Փիթուրսըզ վէ սաքին պիր հալտէ պուլունմագտա իտի : Լաքին կէրէք սիւքիւնէթ վէ կէրէք պիֆիթուր հալի գահիրի օլուպ , թէտալիսի զայրը միւմբին օլան աճըտընը պէլլի իթմէմէքտէ վէ քէտէքի ուղընա գահրամանանէ քէնտի քէնտիյի Փէպա իթմէքտէ իտի իպէ տէ , երւրէյինի , կէօնիւնի , Փիքըրինի , էօլմիւշ գանթ իթմիյի Ալպէր տը Ժիպրէյէ հասը իթմիշ իտի :

Գօնթ Իվան՝ միւսթանթիգին խանէրինէ միսաֆիր օլտուղը կիւնտէն պէրու , ալէյհինտէ վագը օլան թէչէպպիւսաթալն գաչընմագ վէ միւմբին մէրթէպէ Ալպէրին եանընտան էքսիւմէմէք մագսատընա մէպնի , նատրիէն պազը ագչամ , վէ օտա գաբալը արապա իլէ օլմագ իւզրէ տիշարը չըգմագտա իտի :

Ախրէն իթթիսազ օլունան սուրէթը թէտալի սէմէրէսի օլարագ Ալպէր կիւնտէն կիւնէ վէ սիւրաթլէ քէնտիյի պուլմագտա օլուպ , հէր կէօնա վէխթ թէչիլի . քէյի սափուշտըրմը իտի :

Միւսթանթիգ Մ . Բօլ տը Ժիպրէ , տաիրէի զապըթանա վուգու պուպն ալ . վալէ Գօնթը խապէրտար իթմէքտէ իտի :

Եօրուլմագ վէ օսանմագ օլան էմէ Ժուպերին թէհարրիյաթը միւթէվալիյէյէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղընը պիլաիլի կիպի , հիշ պիր նէթիճէյէ տէսթրէս օլամա . տըղընը տա անլատըղընտան , միւսթանթիգ միսիլիւ Գօնթ մէյյուս օլմագտա իտի :

Մ . Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէ Մօրիս Վասսէօրին նէ՝ սըֆաթլու պուլունտըղընը Գօնթ Իվան՝ տօսթը Պարօն Բասագալ տը Լանտիլիտէն խապէր ալալընտան պէրու , կէրի շախսէն մէրգում հազգընտա հիշ պիր զարաղը Խօգ իտի իսէ տէ , Ալպէր տը Ժիպրէնին բագիպի վէ պինանէն ալէյհ տիւշմէնի օլտուղը ճիհէթլէ :

մերգուց հազարնոտ քենտիսի տախի պիր պտապէթ հիգս էլէմէկէ պաշտմըն իսի
խէ տէ, Պարսնըն հիքեպայթընա տա պիրադ միւպապադալը նազարընյա պապա-
րագ, թատամ Պրէսսորն զիլատէսիլէ նազարընտա օլան Մօրիսն, մերգումէնին
գըզընը իսթէմէք կիպի պիր միւնասէպէթսիքիլը իտէպիլէնէյինէ պիր վէնէ իլէ ինա-
նամամագտա իտի: Պուռտան գաթի նազար Մարինին՝ Ալպէրի սէվտիյինի, վէ շու
մուհնպպէթը մուազգամասընըն նէտէ՛ն հուսուլէ կէլիլ օլտուղընը պիլտիյինտէն,
Ալպէրի ալմագըղը ֆիքրինէ գօյմուշ իտիլի հալտէ, հիշ պիր վէնէկէ պիր տիկէ-
րիլէ էվէնմէքիլէ թազի օլմայանաղընա էմիլիլթը թամմէ հասըլ իթմիշ իտի: Պի-
նէն ալէյ, արաճիֆ գապիլինտէն ատտ իթմէքտէ օլտուղը շայիաթտան տօլալը
նէ միւսթանթիգէ վէ նէ տէ օլլու Ալպէրէ սէօզ աշմագըղը թէրվիճ իթմէմիշ իտի:

Լիւտօփիգ Պրէսսօլ իլէ Մօրիս Վասսէօրին տաիրէի պէլէտիլէյէ կիթմէլէրինտէն
պէշ ալթը կիւն սօնրա, պիր սապակ Գօնթ իվան Ալպէրին օտասընտա քէնչէրէնին
էօնիւնտէ օթուրմը պիր կազէթա օգուամագտա վէ խաթթա տախի Տօզթօր Մէրթ
իվանօֆըն թէրվիլ իթմիշ օլտուղը պիր մուպլիճէյի ալտըգտան գօնրա թահաթ վէ
տէրիննէ ուլումագտա օլոււ, կազէթանըն շայանը միւթալաա գըսմընը օգուտը-
տան սօնրա, թէսատիլֆի օլարագ նազարընը վէֆիլաթ իլէ նիքեհաշարըն միւնտէ-
րիճ օլտուղը իւշիւննի սահիֆէյէ աթֆ իթմէքլէ, կէօզիւնէ Մօրիս Վասսէօր իլէ
Մարի Պրէսսօլն իսթէրի իլիշմէքլէ պէրապէր, սանտալիյէսիսիլի իւգէրինտէ սըշրա-
յըվէրտի: Շաշըրտըղընտան օգուտըղընը եալան վէ իսթէրի պէնչէթմիշ գանըրյա
թէքրար պիր տըզգաթլընա միւթալաա իտիլ եանըմամըն օլտուղընը անլաթարագ
քէնտի քէնտիլէ:

— Մամաֆիլի գապիլ տէյիլ, պիր վէնէ իլէ պուռն ինանամամ. օ . . . Մարի
Պրէսսօլ իլէ մի էվէնսին: Տիմէք օլուր քի պիշարէյի իճպար իտիյօրլար, ալտա-
թըյօրլար: Ալպէրի էօլմիւշ գանըրյա սէրպէսթ գալմըն օլտուղընա գանի օլմա-
տըգճա, Մարի պուռ նիքեհաշը գապուլ իթմիշ օլմամագ. էկէր Ալպէրին հայաթտա
օլտուղընը պիլէ, քէնտի հիւսնիւ ըրգասըյա վէրմիշ օլտուղը սէօզիլ օ բաք վէ
պիկիւնաճ գըզըղագ կէրի ալմագ իտի: Ալպէրին սաղ օլտուղընը . . . եաշայանա
ղընը . . . էօլիւմտէն գուրթուլտուղընը, վէ շու միւնիգէնին մահպա քէնտի իշիւն
վուզու պուլմըն իտիլիլին, օ գըզըղագա նա՛սըլ պիլտիրմէլի: Եօ՛գ. Եօ՛գ. պուռ
նիքեհաշ օլմայանագ տըր, վէ տէ օլմամալը տըր: Խսթէմէմ քի պուռ նիքեհաշ օլուռն:
Լաքին նա՛սըլ իտիլ տէ մէն իթմէլի—տէմէքտէ իտի:

Պիր միւստէթ տիւշիւնտիքտէն սօնրա, գաշարընը չաթըպ Ֆիլնէ քէնտի քէն-
տիլէ. — Նիհայէթ պուռ մատամ Քօզիլէ նէ՞ տիր ձնը պագալըմ. . . պիր վագթ պիր
գաթիլին մահպուպէսի իմիշ, պուռ կիւն տէ զապթիլէ խաֆիլէյի. . . Վագթ պուռ հալ-
լէր տէյիլ քէնտիլէ գտէքի գաթըն էօյէ պիր վալիպէ տէլի՛մ քի օղլուռնը Խաթիգ-
պալինի թէէմին իթմէք վշիլիլէյի կէօնա թէտպիրի, հաթթա էն պէյէնիլմէյէն թէ-
տապիրի իթթիլաղ իթմէք իսթէյօր. . . էկէր պուռ իշ սահիճ իսէ, հէմ վալիտէնին
հէմ տէ օղլուռնը քի՛մէր օլտուղլարընը զահիրէ չըգարըրըմ. . . Ալպէրին էօլիւմի-

նի մուծիւ պօլսեազ օլան շու նիքեա հըն իճրասընը մէն իտէրիմ . . . Մարի Պրէսսօլս մալիւմաթ վէրիւրիմ . քէնտիւնի շախսէն կէօրմէյէճէք օլուր իսէմ, եազարըմ, վէ անքթուպըմըն էլինէ կէչմէսի իչիւն էլպէթ պիր թէտպիր պուլըրըմ—տէյիպ, օտու . արնա կէչտի վէ տէրհալ կիյինիպ խըզմէթ քեարը չաղըրտը :

— Պէն տիշարը չըգըյօրըմ, չարուգ կէլիրիմ . Մ. Ալպէր ույույօր . էկէր եանը . նա կիտէճէք օլուր իսէն, տիգգաթ էթ քի ույանտըրմայասըն—տէյու թէնպիհ իթ . տիքտէն սօնրա, չըգըպ պիր արապայա աթլատը վէ Կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինէ կիթտի :

Բէսսամ մէրգոււմը կէօրտիւքտէ .— Սէֆա կէլտինիզ . սէպէպը թէչրիֆինի'զ . . . դարարըլ պիր շէյ եօ'գ եա . . . Ալպէր էյի տի'ր եա :

Գօնթ .— Ալպէր էյի տիր . հաթթա պու կիւն քէսպը սըհհէթ իտէճէյի թէէ . մին օլունապիւէճէք պիր հալտէ իտի . լաքին պէն օնու գուրթարմաղա չալըշտգ . ճա, պաշգալարըն էօլտիւրմէկէ ուղրաշըյօրլար :

Բէսսամ .— Էօլտիւրմէկէ' մի ուղրաշըյօրլար :

Գօնթ .— Էվվէթ :

Բէսսամ .— Նէ' վէճհ իլէ, անլաթըն Ալլահ աշգընա :

Գօնթ Իվանըն կազէթատա օգուտըղընը հիքեայէ պիրլէ, Մարինին րիզասընը ճէպրէն թահսիլ իթմէք իւզրէ գուլլանըլան թէտպիրին քէնտինճէ նէտէն իպարէթ պուլունտըղընը անլաթտը :

Բէսսամ .— Մաամազէլ Պրէսսօլս մալիւմաթ վէրմէլի :

Գօնթ .— Պէն օնու տիւշիւնտիմ . Ալպէրին քէսպը սըհհէթ իթմէքտէ օլուպ, գարիպէն բէտէրիյէ պէրապէր քէնտիսինի ղէսմէն ղէվճիյէթէ իսթէմէկէ կիտէճէ . յինի Մարինին գուլաղընա եթթիշտիւրմէլի :

Բէսսամ .— Պունլարըն քեաֆֆէսինի քէնտիսինէ եազընըղ :

Գօնթ .— Օնա գաթիէն գարար վէրմիշիմ տիր . լաքին էկէրչի սիգ եարաըմ իթմէզ իսէնիզ, մէքթուպըմ պիշարէ գըզըղազը գուրպան կէօնտէրէնլէրին էլինէ կէչէպիլիր . . . խիւլասաի քէլամ, սիզին մուապէնէթինիզէ միւհթանըմ :

Բէսսամ .— Պանա իհթիյաճընը'զ մը վար :

Գօնթ .— Հայ հա'յ :

Բէսսամ .— Պէն էմրինիզէ հազըրըմ ամմա, սիզէ նէ կէօնա խըզմէթ իտէպի . լիր օլտուղըմը քէչֆ իտէմէյօրըմ :

Գօնթ .— Պուրասը բէք աշիքեար . Սիմօնա Մարի սէհապէթ իթմէքտէ օլ . տուղը ճիհէթլէ, մէրգոււմէյի նէգտինէ գապուլ իտիյօր . հաթթա Մարի սըրըրընը Սիմօնա աշըյօր . պինապէրին, սիզ պանա Սիմօնը թանըթտըրընըղ :

Բէսսամ .— Հագգընըղ վար, էֆքեարընըղ բէք կիւզէլ . եարըն տէյիլ օ պիր կիւն բազար տըր . Սիմօն մէքթէպտէն չըգապիլիր . եազընըղ քէնտիսինէ քի, չըգ . տըղընտա պուրայա կէլսին :

Գօնթ .— Էյէր միւստատէ իտէր իսէնիզ, պէն տէ էօյլէ եարաճաղըմ :

Բէսսամ .— Գօնթա լազըմ օլանը վէրիպ, գօնթ աթիւղզիքը մէքթուպը եազտը .

մէմուլ իթմէպիւի ըստ նէթիճէյէ Գօնթըն սայէսինտէ տէսթրէս օլտուղընտան, մէր-
գուսմա իօրազը ասարը միննէթտարի իտէր իտի :

Ալպէր .— Կէօրիւյօրմըսըն պա'պաճըղըմ, նէ՞ գառար էյի իմ . . . զանն իտէ-
թիմ քի սէքիզ կիւնտէն օտանըն իշինտէ տօլալապիլէնէյիմ :

Սիւսթանթիզ .— Պին չիւքիւր Ալահա, լաքին Դէթիյաթը էլտէն պրնգմթան-
սըն :

Ալպէր .— Սէն րահաթ օլ, պա'պաճըղըմ, Պօնթ պանա նէզարէթ իտթիօթ,
պէն տէ Գօնթըն նասիհաթլարը ը աինլէյօրըմ :

Ֆէրտապը հուսմաա էթթէսի կիւնիւ էօյլէտէն պիրազ սօնրա մատամ Տիւպիէֆին
չակիրաւէրի, եէմէք քօղուքընտան չըգմըչաք, կիւն օյնայա թաթիւ վազթլարընը
կէչիրմէք իւզրէ պաղչէյէ կիթմէքտէ, վէ մատամ Տիւպիէֆ իսէ մէքթէպին մի-
տիրէրի իլէ պէրապէք տուր մըչն չակիրաւէրին կէչտիլէրինի սէյր իթմէքտէ պու-
լուսնը իտի :

Սիւսթանտի իքի աթըմ ուզազտա մատամ Տիւպիէֆի պէքէվէքտէ ջլուպ :

Նընա եազլալըպ .

— Մա'տամ, պիր տէյէճէյինի'զ մի վար . . .

Տիւպիէֆ .— Էվլէթ, գըղըմ. էվլէլա սանա պիր էյի խապէր վէրէյիմ :

Սիւսթ .— Էյի պիր խապէ'ր մի . աճապա պանա սէհապէթ իտէն գաթտա'ն
տօլայը ժը արը շու վէրէճէյինի'զ խապէր :

Տիւպիէֆ .— Թէմպմ էօյլէ . Մ. Պրէսսուտան պիր մէքթուպ ալտըմ . Մարինին
քի օլտուղընը պիրտիրյօր, վէ գարիպէն էվլէնէճէյինի տէ իւվէթէն իլար իտիյօր,

Սիւսթ .— Էվլէնէճէյինի' մի :

Տիւպիէֆ .— Շիւպիէսիզ . . . թէաճճիւպ փոթիօրսըն կիպի կէօրիւյօրըմ :

Սիւսթ .— Հազըգաթէն չօզ թէաճճիւպ իտիյօրըմ :

Տիւպիէֆ .— Նիշի'նն :

Սիւսթ .— Ձիւնքի պիլըգաչ կիւն մուգատուիմ մատմապէլ Մպրիյի կէօրաիւմ .

էրէյիճէ իսհաթսըմ, հաթթա գիլատէճէ խասթա իտի :

Տիւպիէֆ .— Իլմը թըպպ, պապէն պիր գաչ կիւն գարթընտա հիքմէթլի նէ-

թիճէլէր հուսուպէ կէթիլիլ . Սէ՞ համէթ, կէգրիւրէն տնլարսըն . Մարինին սէնի

կէօրմէք արդուսընտա օլտուղընը քիզէ պէյան իթմէքիլիմի Մ. Պրէսսու պաճա եազ-

մըչ . պինաէն ալէյհ, ետրըն պիւթիւն կիւն սէրպէսթսին :

Սիւսթ .— Թէչէքքիւր իտէրիմ Վա'տամ :

Մուսիխարէն Սիւսթ համէլույխանէյէ տաթի միւտիրտէն պապը թալիվաթ ախը

էյլէտիքտէն սօնրա, իքիննի գաթա չըգըպ քէնտի քէնտիյէ .— Պու նէ՞ տիմէք օ-

լաճազ . մատմազէլ Պրէսսուլըն Ալպէր տը ժիպրէտէն պալաքասըլլա էվլէնէճէլիլտէն

պահա օլունըյօր . չիւնքի, տիւնքի կիւն Գօնթ Սմօլլօֆտան կէլէն մէքթուպ ը Ալ-

պէր տը ժիպլէ իլէ էվլէնէճէլիլտէնի սէրահաթէն մէտանը քիւպուլէ կէթիլիյօր

. . . պիչարէ յօճճալաթս իքիսի տէ եալմամաղըսը հալիւրէր . պիր կիւն չաբուգ կէ-

չէր վե վուգուը հալին նէ օլուուղընը եարըն անլարըմ—տիմէքտէ իտի :

Սիմօն՝ մատամ Տիւպիէֆին եանընտան մուֆարաբաթ իտէր իթմէզ , սօգազ գարուսը չալընտը . գարուսընըն գարըսը գարուը աչտըգտա , իբի բիւի գարըսընա չըգտը բի , բէմալը թէմբինլէ սէլամ վէրտիլէր :

Գարուսը . — Նէ՞ իսթէրսինիզ , էֆէնտիլէր—տէյու սիւվալինէ , կէլէնլէրտէն պիբիսի . — Մէթէպին միւտիբինի կէօրմէք իսթէրիզ—տէյու ճէվապ վէրտի :

Կէլէնլէրին իբիսի տէ էլլի եալընը կէչմիշ , թէմիզճէ վէ ֆադաթ սատէճէ կի . յինմիշ էչխաս օլուպ , գօլթուգլարընըն արասընա ափօգաթ ճըզտանը կիպի պիբէր ճըզտան սըգըշտըրմըլար իտի :

Գարուսը . — Իչէրի պուլուրընըզ տա կիտէյիմ մատամ Տիւպիէֆէ խապէր վէ-բէյիմ . յիմաի ճէվապընը կէթիբիբիմ :

37

Մատամ Տիւպիէֆ գարուսընըն բէնտիսինէ ասղրու կէլաիյինի կէօրաիւքտէ .

— Նէ՞ իսթէրսին , Ժիւսթին :

Ժիւսթին . — Իբի բիւի կէլմիշլէր սիզին իւէ կէօրիւշմէք իսթէյօրլար , մա՛տամ Տիւպիէֆ , — Իբի գատըն՝ մը :

Ժիւսթին . — Խա՛յր , իբի էրբէք :

Տիւպիէֆ . — Օտամա կէօթիւք տէ կէլիօրըմ :

Մատամ Տիւպիէֆ օտասընա կիրտիքտէ , կէլէնլէրտէն պիբիսի . — Աֆվ իտէր . սիւնիզ , մա՛տամ , սիզի թանիզ իթտիք . հասսպէլ մէմուրիյէթ վէրէճէյիմիզ թանիզ-լիքտէն տօլայը աֆվընըզը նիյազ իտէրիզ :

Տիւպիէֆ . — Միւրատընըզ նէ՞ տիբ , էֆէնտիլէր :

Կէլէնլէրտէն պիբիսի . — Գօլայ պիբ շէյ , մա՛տամ . շու սըրատա Բարիս մա . հալլաթընըն բէնչէրէ վէ գարուսընըն ումումէն թահրիբինէ միւզաշէրէթ օլուսն . մուշ տըր . շու թահրիբին խիթամընտա թագսիմը վէրկի իտիլէճէք տիբ բի , մալ սահրպէրինին պու եիւզտէն պիբ խուսմա իսթիֆատէլէրի օլապիլէճէք տիբ . պուսն . տան միւսթէճիլլէրէ տէ մէնֆաաթ հուսուլէ կէլէճէյի տէրքեար տըր :

Տիւպիէֆ . — Ղայէթ կիւզէլ վէ ագիլանէ պիբ թէտպիբ :

Կէլէնլէրտէն տիկէրի . — Շիւպէտիզ , մա՛տամ . . . պինաէն ալէյհ , մէմուրի-յէթիմիզին իճրասընա միւսաատէ պուլուրմանըզը բէճա վէ խանէնիզին հէր պիբ օտասընը պիզէ կէօսթէրմէնիզի նիյազ իտէրիզ , մա՛տամ :

Տիւպիէֆ . — Էմրինիզէ հազըրըմ , էֆէնտիլէր . պէն բէնտիմ սիզի կէզտի-բիբիմ :

Կէլէն էչխաս . — Հագըգաթէն ղայէթ միւլթէֆիթ իմիշլինիզ , մա՛տամ—թէ-յիպ , իբիսի տէ ճըզտանլարը աչտըլար , բեաղըտ գալէմ վէ հըգգա չըգարտըլար .

— Սըրա իւէ կէզէլիմ . մատամ բի պուրատայըզ , պուրատան պաշլալալըմ :

Տիւպիէֆ . — Պու օտա պէնիմ եազը օտամ տըր :

Մէմուրըն պիբի բէֆիզինէ խիթապէն . — Պիլիթէ , գաջ բէնճէրէ վէ գարու պուլուսնտըզընը սայ տա գայտ իտէյիմ :

Պիլեօթէ . — Ալթ գաթ . . . եազը օտասը . պաղչէ իւթիւնէ քէնէրէ . . . իբ
գանատը պիր գաթու . թէք գանատը պիր գաթու տահա . . . պու գաթու նէրէյէ
չըգայօր :

Տիւպիէֆ . — Իջ ծառսնա :

Եազը ծառսնաւան իջ օտասընա կէչիպ , պէօլէնէ թէքմիլ ալթ գաթը տօլաչ-
տըլար , վէ մուսիսարէն իւք գաթա չըգտըլաի . մէգըիւր գաթաքի միւտիքին վէ
միւտիքը ծանիլէրին վէ սաիլլէրինն օտալարընը կէչիպ գայտ Բիտիլտէն սօնրա
իքիճի գաթա չըգտըլար . մէգըիւր գաթ . եաթաք գօղուչարընը միւհիթէվի օլուպ
Սիմօն վէ մայէթիւտէքի մէմուրլար ճուճաա էրթէսի խըզմէթիւի իյֆա իթմէքէ մէչ-
ղուլ օլուպ , չափիլալէրին Փէրտասը բազար կիւնիւ կիլիմէնէլէրի ճամէչույ վէ էլ-
պիսէլէրի եաթաքլարըն ալաք ուճլարընա վազ իթմէքտէ իաիլէր :

Մատամ Տիւպիէֆ Սիմօնըն եանընտան կէչէր իքէն . — Ահ , Սիմօն , ունութ-
տուժ տէմէյէ քի , մատմազէլ Բէրրիէ մէքթէպտէն չըգայօր , բէտէրի եարըն կէ-
լիպ ալանաք . պինապէրին թաքըմլարընը հազըրլա :

Սիմօն . — Պաչ իւթիւնէ , մա՛ տամ :

Մէմուրլար Սիմօնըն իսմինի իլիթաիլէրինտէ , զանիլէն Փիթուր իթմէպիլէր
իսէպէ , կէօղլէրինտէ ալաիմի մէմուրիլէթ բէյաա օլտու , բէմալը պիդգաթլա
Սիմօնը թէազըգ իտուպ , մէմուրիլէթլէրինէ տէվամ իլէ իւչիւնճի գաթա չըգտը-
լար : Մէգըիւր գաթ իսէ Փազլա պիր եաթաք գօղուչու իլէ ճամէչույ վէ էլպիսէ
վէ խըզմէթիւլէրին վէ մէմուրլարըն օտալարընը միւհիթէվի օլուպ , ալուլարըն հէր
պիրի պիրէր պիրէր կէչիլէրէք , իլլէրինտէթ պիրթսի դալէթ սատէ վէ Փապաթ չիլիմէնէ
տէօղլէմիլ ծլաուղիլ ճիլէթլէ , մէմուրլարըն նազարը աղգաթընը ճէլպ իտէրէք :

Պիլեօթէ . — Շիրին օտանըգ . պու օտանըն սահիպի հէր քիւ իսէ , պիր ին-
թիզամ վէ թէմիլլիք միւքեաֆաթընա չայէսթէ տիր :

Տիւպիէֆ . — Սափիհ տիր . պու օտա ճամէչույ միւտիլլինն օտասը տըր . օ
գըզընդազ բէք չօգ հիւսնիլ ախլաքէ մալթէ պիր գըզ տըր :

Եազընը . — Մաթուհ գըզլարըն ախլազը կիլպի մի :

Տիւպիէֆ . — Հաթթա մուղալիլի , մէրգո մէ հէմ կէնճ վէ հէմ աէ կիւզէլ
տիր . պիրազ էվվէլ կէօր իննիլ . եաթաք գօղուչընտա լազըրտը իթալիմ գըզ
Սիմօն խտի :

Սիւքաւտալը մէքթէպ միւտիլի իլէ գօնուչարըն սրիաա , Պիլեօթէ ծառսնա ի-
չիւտէքի էլեալարը սէպթը տէֆթէր իտէնէք կիլպի սաղընա սօլուա պազմաքտա
օլուպ , տօլապըն իւզէրինտէ աչըգ պիր մէքթուպ կէօրմէսի իլէ տիւչարը հէյէնա
օլաթաք հէման մէքթուպ սիմիաթլէ օգուտըգտաա սօնղրա , տօլապըն էօնիւնէ օ
թուրըպ գօլարընը արգասընա պաղլատը :

Եազընը . — Պուրաաա գայա օլուստաա նէ՞ վաթ :

Պիլեօթէ . — Պիր բէնէնիլէ իլէ պիր տէ գաթու :

Պաչգա օտայա կէչալլէր . . . մէքթուպ տօլապըն իւզէրինտէն նապէթա օլ-

ուլ իտի :

Միւտիլ Սիմօնըն գաթուսընը չէքիպ գաթայրվէրաի :

Պիլեօթէ . — Անախթարը ալմաղմընը , մա՛ տամ :

Միւտիր. — Խալր, էֆէնտիմ, չէ պուռն վէ նէ տէ սաիր օպտարըն անտի-
թարլարըն չըգարմամ, իզէրէրէնտէ սրագըրմ, գուլանտըրմ, ասամարըն
ծիւմէսինէ էմնիէթը քեամիւէմ վաք տըր :

Պէօյէէէ թահրի մէսէսինի պիթիւրիպ, վէ մատամ Տիւպիէֆէ պիր չօք թէգ
չէքիւրլէր իտիպ տիւարը չըգարլար, վէ մէմքիւրիէթ լէտինէ տէվամ իթմէք իւզրէ
եանընտաքի էվէ կիրէնէք եէրտէ, Վիլ-լէվէք սօգաղընա կիրիպ Սիւրէն սօգա-
ղընա չըգարլար, վէ սախթէ գաքթպն Վան Պրէօքին էվինին էօնիգնտէ տուրդպ
Պիւօթէնին ճէպինտէն չըգարտըր անախթար իլէ գաքթպն աչըպ իէրի կիրաիւէր :

Օգուլանլարմըն՝ թաչրիէ չըգան իթ մէմուլարըն քիմ օլտուգլարըն թա-
իւրտըլարընա չիւպնէ եօգ տըր : Շէօյէ քի լաքթիկ իլէ Վէրտիէ քիմէ թէպա-
լլ գըլաֆէթ վէ սըֆաթ իթմիլ օլտուգլարըն հալտէ : Մօրիսին կէզպթէրմիլ օլտուգլ
թէտալիր իւզրէ, մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպինի, մաղազատպն թոլան իչինէ գա-
տար կէզմիլլէր, վէ Սիմօնըն օտասը հա՛նկըսը օլտուգլընէ էօյրէնմիլլէր իտի :

Վէրտիէ. — Էյ նա՞րլ տըգատաչ, օլունուլըն էյի ըլկապթէմն տէրսին :
Լարթիկ. — Շիւպչէ՞ մի վար. վէ շէօ օլուն մէմուլ իթտիինտէն զիյատէ իշի-
միզէ եպրայաճագ տըր—տէնէրէք, ճէպինտէն պիր քեպղըք չըգարտըր :

Վէրմիէ. — Ե չիմէք իսթէյօրըն :
Լարթիկ. — Շուկն քիմէք իսթէյօրըն քի, էվլէլէ քիմտէ Սիմօնն նէրէտէ պու-
լապիլէնէյիմիզի պիլիւրիգ, վէ սանիէն Գօնթ իվանըն Բարիստէ պուլունտըրընա է-
մին իլ :

Վէրտիէ. — Նէտէ՞ն էմին օլույօրըն :
Լարթիկ. — Օգու չու մէքթուպը—տէյիպ, Սիմօնըն օտասընտան չալմըն օլ-
տուգլըն մէքթուպը ըֆիթիլնէ վէրտի : Մէգիւր մէքթուպիւտ, քազաք կիւնիւ կապ-
րիէ Սէրվէնին խանէսինէ կէլմէսի ընճասընը նաթըգ Գօնթ իվանըն Սիմօնն եազ-
մըն օլտուգլըն մէքթուպ իտիւկի մալիւմ տիր :

Վէրտիէ՝ մէքթուպը օգուտըգտան սօնրպ. — Իշթէ պու պանա աճալիպ
կէօրիւնիւյօր : Ալպէր տը Ժիպրէ իլէ Մարի Պրէսսըրտան պահս օլունըյօր : Սիմօնըն
տա պու իշիւրտէ միւտալսէլէսի վաք իմիլ. էթքաֆըրմըգտա պիր չէյ տէօնիւյօր ամ-
մա, անլայամայօրըն : Բարիստէն չըգմըն կիթմիլ զանն իթտիյիմիզ Գօնթ իվան
նէրէտէն սագլանմըն : Պու էսըրըն նէ օլտուգլըն, անամալըն : . . պէքի պու
չէլիէրի անլամարնճա սէլամէթիմիզի պուլամայրըն :

Լարթիկ. — Պէն տէ օնը անլատըրմտան մէքթուպը աչըրտըմ :

Վէրտիէ. — Աճապա պու Մ. Սէրվէ քիմ քի :

Լարթիկ. — Սիմօնն էճրնէք իթթիլապ իտէն վէ Ալպէր տը Ժիպրէնիկ տօսիւր
օլան ըննամ տըր :

Վէրտիէ. — Աճապա էնքիւլէրն հայսթընտան գաթը իւմիտ իթմիլ օլտուգլ-
արըն Ալպէր էօրիւմ թէլիլիքէսինի աթլաթմըն մի : աճապա Մօրիսին պէլիլնտէ պիր
տօսալ մը գուրուլույօր :

Լարթիկ. — Պիլմէմ ամմա, ինթիմալ տըր : . . Մօրիսին կէօրմէլի քի անլալըն-
ալըն : Հիչ օլմագտա Սիմօնն քիլիլիլտէ լազըմ կէլն թէտալիրն ինրասը կիւնիւնիւ
գաթըրլալտըրմագ իւզրէ Մօրիսին կէօրմէլիլիլիլ էլլէմ տիր : Նէ գառար չարուգ

օլապիւրսէ օ գառար խայրը օլուր :

Վերտիէ .— Ենչէ , վէ լաքին պու մապտէ Մօրիս իլէ իչէ գարարաշառըմալը . . . պէն շիմաի պիրիծիլէ Մօրիսէ պիր բուսուլա կէօնաէրիւմ , սննրա տա Անկիէն սօգաղընտաքի բօսթախանէյէ կիտէրիւմ . պէլէի Միլէլ Պրէմօնտան մէվրուա պիր մէքթուպ պուլըրըմ :

Լարթիկ .— Սէն քէնաի՞ն մի կիտէնէքսին :

Վերտիէ .— Շիւպհէսիդ :

Լարթիկ .— Իհթիյաթնըղըգ իթմիշ օլմազմըսըն :

Վերտիէ .— Խա՛յր , օ թարաֆտան գօրգանագ շէյ եօգ . բօսթախանէտէ գալմագ իւզրէ , իւզէրիւրի եալընը թէք թէք հրուֆաթ իլէ կէօնաէրիւն մէքթուպ . լարըն մըգտարը բէք ճէսիւմ օլտուղընտան , լայըգը վէճէ իւզրէ օ միսիլիւ մէքթուպլարա տիգգաթ օլունմագ միւմքին օլամագ :

Լարթիկ .— Սէնի նէ՞ գէման կէօրիւրիւմ :

Վերտիէ .— Պու ագչամ :

Լարթիկ .— Ենմէյէ կէլի՛րմիսին :

Վերտիէ .— Եվվէթ , Պէրանժէ սօգաղընտաքի տաիրէմէ կիտէյիւմ , մուախիւարէն կէլիւրիւմ—տէյիւպ , աճէլէթէն պիր բուսուլա եաղըպ գարֆա գօյտու , վէ իւզէրինի եաղըպ տիշարը չըգտը : Մէքթուպը պիրիսինէ վէրիւպ Մօրիսին էվինէ կէօնաէրտի , վէ քէնտիսի տէ Անկիէն սօգաղընտաքի բօսթախանէյէ կիթտի :

38

Պէյնէրինտէ մուգարրէր օլտուղը վէճէ իւզրէ , գարֆըն իւզէրի եաղըմըշ պիր մէքթուպ բօսթախանէտէ Վերտիէի պէլէմէքտէ օլուպ , մէքթուպը ալըպ չէման էվինէ կիթտի աշտը :

Մէքթուպը մէգքիւրըն միւնտէրիճաթընըն ասլա անլալըմագ սուրէթտէ օլմասընա նագարէն , անախթար իլէ եաղըմըշ մէմուլիլէ , մուգատտէման զիքրի կէչէն անախթարտան , եանի տէլիքլի քննաղըտտան ալըպ , մէքթուպըն իւզէրինէ գօյտու վէ տէլիքլէրէ թէսաաիւֆ իտէն իպարէլէրի օգուտը քի , պէրվէճէր զիյր մէալտէ իտի :

Սվաթի շայէ ինֆա տալ էշի՛նչէ կէլիւ . օթաթըն հարէթիլ լալըմ տըր . հէնաղարնըլըպ սօրոսլմալը օլան Արճան Տարշէյլէն իբրտը ճադթիթիլէ տիլը շիթիյէ տէլիլէն էալէլ—լը օթաթիլ ինֆիլիէր իտէ տէ , իօրթարըմ տէ պարէլըն իբրտը ճադթիլէրէ պահա ինֆիլի պաշլալաթար տըր . իօրթարըմ տէ օթարէլիտէն ինֆիլիտէ վէ ինֆարկիլա զիթ վէ ինֆարկիլէն իտէ՛ն տիլ . ինֆարկիլէն օրօճա էշի զիլիթիլէն էալըմ տէ տըր , տիլլէն իտէ տիլ , պառա զիլ տէ էվիլիլ զիլիլէն . շիթաթիլ թիլէլէլըպ ինֆարկիլէն :

Պալատէքի մէքթուպը օգուտըգտան սօնրա , Վերտիէ քէնաի քէնտիլէ .— Լօնարաաաքի շէրիքիմիլին հագգը վաթ տըր . վագըա պիր տագըգա պիլէ ֆէվթ իթմէկէ կէլմէլ : Մարի Պրէսսօլը մահվ իթմէկէ մէտար օլանաղ օլան Մօրիսին ճիլ քեալընըն իճրապընա տէկին Պօնթ իվանըն օրթաղը օլան Սիմօնը մէյտանտան գալալընաղըղըմը իճապ իտէր—տէյիւպ , պիր թագըմ էճգպաթը միւնթէվի շիլէլէն իլէ :

ցիւցկէշէր իւն տօլու օլան գարանըդ վէ քիւշիւք պիր օտայա կիրէրէք լամպայը
հագտը , երեզիւնէ ճամտան պիր սուրաթ թագտը , վէ պիր շիշնին իշինտէ պո-
լընան աշըգ սարը պիր սուլը կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնրա :

— Տահա տէրէճէի մաթլուպէտէ խալիս տէյիլ : հարըն պիր տահա իմպիքտէն
կէշիրմէիլ — տէյիլդ ք վէ հէր շէյի սըրասընա գօյուպ , ճամ սուրաթը չըգարտը , հա-
թագ օտասընա կէշտի , հաթաղընը էօնէ չէքտի , մալիւմ օլան հայա ասգուէնտը ,
բէնչէրէլէրի Թամալ սօգաղընա նաղըր օլան իքինճի գաթտաքի տաիրէսինէ էնտի ,
բէնտի րահիպ գըյաֆէթինի կիյինտի , երեզիւնէ պիր չօգ չըգկըլար թէրսիմ իթտի ,
պալընա պէյադ էյրէթի սաչ կէշիրտի , մաի ճամլը կէօզլիւքէր թագտը վէ պիր իս-
թիյար բէնչ բարաղը հալինէ կիրտի , վէ թավր ու հալինի պիւսպիւթին թէպտիլ
իթմէք իւզրէ թէբէսի ֆիլ տիշիլի գալընա պիր պասթօն ալըպ , գօլթուղընըն ալ-
թընա տալի կէյա գուլլանա գուլլանա հաթըտգլարընըն ուճլարը գըվըլմըլ պիր
տուա քիթուպը սըգըշտըրտըգտան սօնրա , պուլվարա չըգան գաբուտան տիշտըրը շը-
գըպ , Սիւրէն սօգաղընա Լարթիկին խանէսինէ ազիմէթ իթտի :

Լարթիկ՝ ռէֆիգի վէրտիէյի թաամա պէքլէմէքտէ օլտուղընտան , սուֆրայա
օթուրտըլար վէ միւսահէպէթէ պաշլաալընթ :

Լարթիկ . — Միշէլ Պրէմօնտան մէքթուպ վա՞ր մը իմիշ :

Վէրտիէ . — Վար իմիշ :

Լարթիկ . — Նէ՞ հաղըյօրէ :

Վէրտիէ . — Եագաղըլաթը բէք մէմնուն օլահագ շէյլէր տէյիլ :

Լարթիկ . — Նա՞սըլ :

Վէրտիէ . — Արման Տարվիլին վարիսլէրի քիմլէր օլտուղընը անլամագ իւզրէ
Ֆրանսա սէֆարէթինին թապիգիգաթա միւպաշէրէթ իթմէսինտէն գօրգույօր . քէմ
գալիք վարիսիգ գալմըլ զլան միւեօնլարճա պիր միւրաստան ինկիլիք կազէթալարը-
նըն խահո իթմէսինտէն ինթիրազ իտիյօր :

Լարթիկ . — Պու տէտիքէրին մէվգըր ինրայէ գօնուլապիմէք իշիւն , վասի-
պէթնամէնին հիւքիւմէթէ թէպլիղ ֆըունմըլ օլմասը լաղըմ կէլիլ . Միշէլ Պրէմօն իսէ
պէօյլէ պիր թէպլիղին ինրա օլունմայաճաղընա պիղի սուրէթը գաթիյէտէ թէէմին
իթմիշ իտի :

Վէրտիէ . — Շիւպհէսիգ . վէ լաքին , պիղիմ շէրիքիմիղ տէ օ գատար վէվէլէ-
ճի պիր առամ տէյիլ տիր . սանա շիմտիքի սէօյլէտիքլէրիմի հաղմըլ իսէ , էլպէթթէ
քի պիր թարաֆտան սուրէթը սահիկէտէ գուլաղընա պիր շէյ չալընմըլ տըր քի ,
հաղմըլ տըր :

Լարթիկ . — Սէ՞ն նէ գէման մէքթուպ հաղահագսըն :

Վէրտիէ . — Եմէքտէն գալգտըղմ կիպի — տէտի :

Յիւհագըգա թաամընը պիթիրիւր պիթիրմէգ , Մըրիսին վիւսուլինէ պէքլէտիքլէ-
րի սրրատա , Վէրտիէ տէօրթ քէօշէ չըգղըլը պիր քեաղըտ ալըպ , վէ օ քեաղըտըն
իւզէքինէ տէլիքլի անախթար քեաղըտը գօյուպ , պէր վէճըլ զիյր հաղտը .

Չէ՞ր շէյ էյի կիտիյօր պուրատա . նասըլ քի մուգատտէման տալի հաղըմըլ ի-
տի : Հագիւրանըն իպթիտալարընտա հէր շէյ պիթէր . վէֆաթա տալի էվրաղըն
էիլիւսաալարընը էլէ կէշիրէճէյիգ : Իշ պիթտիքտէն սօնրա կէլիպ սէնի պուլտալիլիք

«Մինչ և վէ պիգիմ կենն արգասաւը մէջքիք քիւրւամայարը ալմագ իւզրէ Բաթրնանէ
«Պրագմալըմըյըզ . եւազ պանստ սօնրա կէլիր պիգի Լօնտրամա պիմիր . ճանսն
«գարը պիգի եօրույօր . միւթէմտիէն զաքանճատա թալթուլըզ կիպի քզ , պիմա
«էն ալէյն պիր աւն էվէլ արգիլմէք խայրիլը ծուար . չաթըլթմիկն կիւնիւ ճէվազ պէք .
«չէրիմ . Անկիէն սօգաղընտան կիտէր ալըրըմ . ճախմա Ի . Ժ . Գ . 50 . Տրնէֆաթը .
«նը գօյ .»

Վէրտիէ պէրվէճնը պալա տէլլըիկրին իշինի տօլաճըրաղլուպն սօնրա և տէլլըի
քեաղըտը գալտըրըպ , պօշ եէրէքի ճախի պէրվէճնը պիր տօլտուարը :

Ագիգիմ ,

Հէր շէյ սրրասընտա . Կիւ պիր թէհիթէ գալմաքը . գալըմ Կիւ կէթյօր , լա
քին պէն պաւրաւ սըգըլըյօրըմ . Կաւլ քէ եւազմը իտիմ , վէ նալը քիւճափաթէճան
օղլուլ թարափընտան քաթի եւալըլըլէթ . մէվսիմը պնհարտա եանի հալթընը
Եղնիքալըլըլէթ մէվէքէթիմիքէ կէթիւրմէկէ նիյէթ խոյօրըմ և օ վագթա գատար
թաւհը միւնագատա ալաւիքիւրիմ թէթիլէլէլիր , Վե . Գե . շէյ պիլէր օլմուղընպ
տա էնին իմ . մալիւմ օլան վէթըն քալը , ճէրէյան թտէն մոգէլըլմէտէ ելըտէն
Իւլաւալըլըլէթ պիր աւն էվէլ Ելէ կէլէլէլէլէլէլ մի տէյու սիւվաթ թաթիօրըն : կէշի
րէճէլմիլէլէլ չիւպէն եօգ . էկէք պէնի մէմուլն իթմէք իմթէրսէն , զիկնիմի մէլըլ
իտէն Ել պիլթիթէն պիր ազ վագթ սօլը կէլէլ օնի կէթիւպ հէմիլէլէլն նիթէտէ
օլտուղընը անլայարագ , կիտիպ տամատընը պաւրաթիլէլէլէլ Վե ըու հալտէ Ել
չօնուղը պուրատա պրագմագ քալաւ մը . ճախա չօգ կէն տիր . քաթաթըլը ճախ չօգ
տըր . լաքին Կէլէլէլ Իւլաւալըլըլէթ ալմագ վէ վագթ գալմալըլէլ Իւլէլ Բաթրնանէ
միւրտէթ ալաւա պրագմագ քանն իտէրիմ . պրագմալըլըլէլ եւազ պանստ սօնրա կէ
լէր տէրհալ պէլէ եւ Անվէրտէ վէ եւ Խաթրապա պաւրաթ : Գալըն վալիտէմ և
ճախա քալը պէլէ եօթմայր . Կաթիլմաթիլէլ զաթուտան պիգի տիւկէր . Կաթալմաթ
Խաթալմալ կէլէլ Իզ թէհամիւլ օլուլըր շէյ տէյիւ . Կիւնանէն Կիւնանէն Կիւնանէն
Բաթրնանէն Կիւնանէն միւրաթիւն օլաւ Խաթըլ օլաւ . Ինթիմալ տիր քիւ շէլէլէլ
քիւ շիւք գըլըմը կէթիւլէլ կիտէրիմ . սէնտէն ճէվազ պէլէլէլէլ . Անվէլէլ Կաթալմաթ
կէլէլէլէլ , Պագ սօգաղընտաթի տօլթուլը կէթիւլէլ . սէլմալ Կիւնանէլ . Կաթալըլը
նը կէթիւլէլ . կէթիւլէլ սրբարըլթընըն ինրասընա քաթալմալ հազըրըմ , վէ վէթիւլէլ .
Կիւնանէլ քաթալթիւն իւզէրիւն Ի . Ժ . Գ . 50 . Տրնէֆաթընը քաթալմալ :

Ճալիլիայա սէլմալ

Տօլթըն

Բ . ՄԱՐԹԻՆ

Շէթիլէնէ իբմալ իթտիթտէն սօնրա , Վէրտիէ մէթթուպը տիւրտիւ գալթըն Կիւ
շինէ գօյտը . վէ պէր վէճնի գիւր իւզէրիւն եւազը :

Մ . Գ . Ե . Զ . 21

Բաթրնանէն պաւրաթը :

Բէթիւլթ-Մթիւթ
ԼՕՆՏՐԱ

— Պու ազլամ կիտէր իթէն պու մէթթուպը բօլթա գութուլարընտան պիրինէ
թըլէրիւրիմ , եարընքի բօլթա իւլէ կիտէր—տէլիւ , մէթթուպը քիթապըն Ելինէ գօ
տու : Զարթըն քէնարը քիթապտան պիրազ թալմըլ իտի . Վէրտիէլին զուլալմը
օլտուլը գարթ , տար վէ ուզուլ վէ գալըն վէ գօյու սարը քեաղըտտան եարըլմը
պիր գարթ իտի :

Լարթիկ .— Տրգաթ էթ , տիւիւրմէյէսին :

Վէրտիէ .— Քիթնայ սըգըշտորըր , գայազ , դորգմա — տէյէրէք սաաթն պագ . մագտաւ իտի . սաաթ աօգուզ պոչուզ օլտուզը հալտէ , Մօրիս հէնուզ կէօրիւնմէ- միշ իտի . բէֆգլէրի պէլէմէքտէ իտիլէր . սաաթ օնտա գարու վուրուլու , Տօ- նիւնք գօշտու աշտը . կէլէն Մօրիս օլուլ , Վէրտիէյէ իթապէն .

— Մէքթուպընը ալտըմ գօշարագ կէլտիւմ . նէ՞ վար . էյի մի , ֆէնա մը :

Վէրտիէ .— Շիմաի նէ օլտուզընը մնլարսըն . սթիւր :

Մօրիս .— Մատամ Ֆիւսիլէֆիս գարու վէ բէնչէրէլէրինի թաւրիւր իթտիւնիզ մի :

Վէրտիէ .— Էլվէթ , հաթթա՞ օ խուսուսա տաիւր պիւր շէյ տանըմագ իգթի- զա իթտիլնտէն , օ բուսուլալը կէօնտէրմէկէ մէնպուր օլտուզ :

Մօրիս .— Իլլէր սըրասընտա՞ մը :

Վէրտիէ .— Լայէթ սըրասընտա :

Մօրիս .— Լազըմ հէլէն մնլիւմաթը իսթիհնալ իտէպիտիւնիզ մի :

Վէրտիէ .— Հէր կէօնա մնլիւմաթը լազըմէյի սուրէթը լալըգէտէ իսթիհնալ իթաիք . և ետըն մէքթէպիս խարիթասընը չըգաճաղըմ . Սիմօնըն մէքթէպտէ եաթ . տըղընը , վէ օտասընըն աւաթաթընըն կէճէ կիւնտիւզ գաբուընըն իւզէրիւնտէ պու- լունտըղընը պիւրիւր , վէ պաղչէտէն կէշէրէք օտասընը գծլայնա պուլապիլէճէյիմի- ղէ էմիս իզ :

Մօրիս .— Էյի , պուշար հէք սըրասընտա :

Վէրտիէ .— Պուշար սըրասընտա՞ աւմա , սըրասընտա օլմայան ճիհէթ տէ վար — տէյիպ , Գօնթ Իվանըն Սիմօնա եազմը օլտուզը մէքթուպը Մօրիսէ ուզաթաը :

Մօրիս .— Նէ՞ տիւր օ քեաղըմ :

Վէրտիէ .— Օգիւր :

Մօրիս եէք՝ Նագաթտա մէքթուպը ծգուլուպ գալլարընը չաթաը :

Լարթիկ .— Էյ նէ՞ տիւլիւնիյօթըն , նէ՞ ֆիքրտէսին — տէյու սիւվալ իթտի :

Մօրիս .— Նէ՞ մի տիւլիւնիյօթըմ : սիգին տիւլիւնտիւլիւնիլի տիւլիւնիյօթըմ : Գօնթ Իվան Բարիստէ օլուպ , Սիմօն իլէ միւնաճէպէթտէ պուլընըյօր : Մարի Պը- րէսուլ իլէ Ալպէր տը Թիպիլտէն նաւա իտիյօր , վէ պիգիւմ գուրտուղըմը պիւն- լաթը երգըպ ինըրապ իթմէք իսթէյօր . Թէհլիբէլի շէյ , վէ լաքին պու մէքթուպ սիգին էլիւնիլէ նա՞սը կէշտի :

Լարթիկ .— Մէքթէպտէ Սիմօնըն օտասընտա ձիւր մասանըն իւզէրիւնտէ կէօր- տիւր միւրըմ :

Մօրիս .— Գըսմէթիւիզ վար իմի : Գօնթ Իվանըն սազլանտըղը , եթնուլըգաա պուլունտըղը եալան օլտուզը . վէ էլիմտէն Մարիյի ալըմագ իչիւն Ալպէրին Թէ- տալիւնէն չարըտըղը կիւն կիւպի ալիքտաթ օլտու :

Վէրտիէ .— Էյիլէ՞ մի գանն իտիյօրսըն :

Մօրիս .— Շիւպէն՝ մի վար . չօգ սիւրմէզ , նէ եալմագ լազըմ կէլտիլիւնի գա- թարլաշտըրըրըզ :

Վերտիէ .— Նա՞սը :

Մօրիս .— Եարըն Սիմօնըն արգասընը գօվալարայ , ներէյէ կիթախիւնի անլա-
մալըյըզ :

Լարթիկ .— Օնու պէն տէրէօհտէ իտէրիմ :

Մօրիս .— Պէն իսէ Գօնթ իվանըն մէյտանտան գալալըլմասընա իհթիյաճ
կէօրմէմիշ իտիմ . . . պէն իսէ պու իլէ գարըլմագ իսթէմէմիշ իտիմ . իհթիմալ տըր
քի եարընա գատար պիւսպիւթին թէպտիլը էֆթէար իտէրիմ :

Վերտիէ .— Հա՛ , սէն տէ պիլիմ ագլըմըզա կէլիյօսըն եա :

Մօրիս .— Պէչէն տէօնէն նէ օլտուղընը անլայաճագ օլուր իսէմ , պէն տէ սի-
զին ագլընըզա ույաճաղըմա շիւպէէ եօգ :

Լարթիկ .— Գօնթըն մագսատը նէ՞ օլապիլիր :

Վերտիէ .— Տիւզճէ իքի ալըզը հիմայէ վէ թէսահուպ իթմէք օլաճագ տըր :

Մօրիս .— Ահմագճա պիր մագսատ . չիւնքի Մ . տը Ժիպրէ՝ օղլունըն Մարի
իլէ էվլէնմէսինէ հիշ պիր վագթ րազի օլմայաճագ տըր :

Վերտիէ .— Քի՞մ պիլիր : Մարի Պրէսսօլ , բէտէրինի պիր մէյուլսիլէթը միւհ-
լիքէտէն գուրթարմագ իւզրէ , քէնտիսինի էրիտիպ պիթիրմէքտէ օլան պիր ալգ
ու սէվտալը Փէտա իտէպիլիր . . . տիկէր թարաֆտան Մ . տը Ժիպրէ տախի օղ-
լունըն հայաթընը գուրթարմագ իւզրէ զարագ ու զազապընտան սարֆը նազար
իթմիշ օլապիլիր : Պէն Գօնթ իվանըն հարէքեաթընտան պուըն անլարմ . վէ շու
անլալըլմ սուրէթը գաթիյէտէ սահիհ տէյիլ իսէ պիլէ , մուվաֆըզը ագլ ու մաս-
լահաթ տըր զանն իտէքիմ :

Մօրիս .— Հէր հալտէ Գօնթ շու հարէքեաթըլա , պիլիմ պուընճա զահմէթլէ
գուրմուշ օլտուղըմըզ պինայը երզըպ եէր իլէ եէքսան իտէպիլիր : Գօնթըն մագ-
սատը հէր նէ օլուր իսէ օլսուն , պիզճէ թէհլիքէլի վէ գարարը տըր :

Լարթիկ .— Ահապա նէ՞րէյէ կիթմիշ սագլանմըլ տըր :

Մօրիս .— Օնու սէն պիլմէլիսին :

Լարթիկ .— Անլայաճաղըմ . . .

Մօրիս .— Սիմօնա կէլինճէ , պիր ան էվլէլ մէրգուլմէյի մէյտանտան գալալը-
մագ զայէթ էլզէմ տիր . հազը՞րմըսընըզ , Վէ՛րտիէ :

Վերտիէ .— Տահա հազըր տէյիլիմ , տահա իքի իւշ կիւնէ տէկին թէրթիպ իթ-
մէքտէ օլտուղըմ զէհրի իգթիզա իթտիյի մըգտարտա սիզէ վէրէպիլիրիմ :

Մօրիս .— Չարուգ էթ . նիքեահըմըն մուգավէլէնամէսինին պիր հաֆթալա
գատար իմգալանանաղընը ունութմա :

Լարթիկ .— Եարըն կէօրիւշէճէ՞քմիլիզ :

Մօրիս .— Էվլէթ . լաքին ագլամ , հաթթա կէճ վագթ . չիւնքի Պրէսսօլն
էվինտէն կէճ չըգաճաղըմ . նէ՞րէտէ պուլայըմ սիզի :

Լարթիկ .— Իքիմիզ տէ սէնի պուրտաա պէքլէրիզ :

Մօրիս .— Սիմօնըն կիւնտիւզ նէ՛ եարմըլ օլտուղընը պանա ագլամ ճէօյլէյէ-
պիլէնէ՞քմիսինիզ :

Լարթիկ .— Նօգթասը նօգթասընա :

Մօրիս .— Օ հալտէ եարըն կէօրիւշիւրիզ . պէն կիտիյօրըմ :

Վերտիէ :— Պէն տէ չիմտի կիտէնէքաիւմ . . շու գըյաֆէթտէ Կէնին իլէ պէ-
րապէր սօգադտա կէզմէք իչիմէ կէվէզ :

Մօրիս .— Էվվէթ , պու գըյաֆէթի կիյինմիշ օլտուղընա թէէսսիւֆ ինէրիւմ ,
չիւնքի պու գըյաֆէթ թանղամը վէ պիլինմիշ պիր գըյաֆէթ տիր :

Վերտիէ .— Օ պիլտիքէրի գըյաֆէթ տահա կէնն սըֆաթլը վէ գալի կէօս-
թէրիլի բահիպ Մէրիսին գըյաֆէթի իտի . պէլի պիւքիււմիշ վէ իւթիյարըգտան
աղըրլանմըշ օլան շու քէօյ բաբասընըն գըյաֆէթինի թանըյան օլմմաղ , բա-
հաթ օլ :

Մօրիս տիչարը չըգտը , պիրաղ սօնրա Վերտիէ տախի օմուզլարընը տիչարը
չըգարարագ վէ տէյնէյինէ տայանարագ չըգտը կիթտի : Սաաթ օն պիր իտի :

Մատամ Բօզիէ քէնտիննէ պիր խաթթը հարէքէթ իթթիխաղըյա քեաֆֆէի
մահալլէրի բէյ տէր բէյ թէֆթիշ էյլէտիյի միտիլիւ , օ կիւն տախի , Ժօտլէ վէ
Մարթէլ վէ Կալուպէ վէ Սիլվէն Գօրնիւ իլէ թէրն մահալլէսինի տօլաշմագտա իտի :

Միւրատը պիւթին Բարիսի էլէքտէն կէչիւմէք օլուպ , լօգանթալարը , տէօլէի
օլաբագ քիրայա վէրիլէն էվլէրի վէ օտալարը հատտէի թէտգըգտէն կէչիւմէքտէ
վէ պու տէրէնէ դայրէթ վէ իգտամաթըն սէմէրէսիզ գալմասը քէնտիսինէ դայրը
գապիլ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Ժօտլէ իլէ Մարթէլ , իլք ագշամը պիւթին կէնէ կէզմիշ օլուպ , իսթիրահաթա
միւհթան օլտուզլարընտան , սաաթ եէտիտէ մէրգոււմանա իզն վէրտի , վէ Սիլվէն
իլէ Կալուպէյի Էանընտա ալըգօյտու : Քէնտիսի տախի սապահտան պէրու ալագ-
տա օլտուղընտան , թագաթը գալմամը իտի իսէ տէ , Էօրղուլըղա կէօյիւս վէրէ-
քէ , խանէսինէ ալտէթտէն էվվէլ , Բուլ սօգաղընտա վագը օլան իքի իւշ գու-
մարխանէյի տօլաշմագ վէ բօլիս իտարէսիլլէ միւնասէպաթը խաֆիյէտէ պուլընըպ ,
մէքիւր մահալլէրին միւշթէրիլէրինտէն օլան քէսանտան պագը մէրթէպէ մալիւ-
մաթ ալմագ իսթէտի :

Մատամ Բօզիէ թէպտիլ գըյաֆէթտէ օլմայըպ , սատէ վէ Փագաթ զարիֆ
պիր էլպիսէ կիյինմիշ իտի : Սիլվէն Գօրնիւ՝ հիւքիւմէթ սէֆինէլէրինտէքի թայիֆէ
նաղըրը , վէ Կալուպէ տախի ատի թայիֆէ էլպիսէլէրինի կիյինմիշ իտի . շէօյլէ
քի , շու իւշ քիչիյի հէր քիւմ կէօրէնէք օլտա , խաֆիյէ մէմուրը օլտուզլարընը խա-
թըրտան կէչիւրէմէզ իտի : Էմէ Ժուպէր՝ րէֆիզլէրինի թէրն ճատտէսինտէքի լօ-
գանթալարտան պիրինէ կէօթիւրիպ , պալատէ պէյան օլոււնան գոււմարխանէլէրի
տօլաշմագ իւզրէ , սաաթ տօգուզտա Վէրգոււմանտան այիլմը , վէ օրատա պէք-
լէմէլէրինի թէնպիւհ էյլէտի : Հէր թարաֆա կիրիպ չըգըպ , մէրագլը պիր գոււմար-
պագ կիւի , օյոււն մասալարընըն իւզէրէլէրինէ պիր գաշ պէշէր Փրանզիլզլար ֆըր-
լաթըվէրմէքտէ իտի : Աննագ շու տէվրտէն տախի պիր նէթիւնէյէ տէսթրէս օլամա-
յըպ , սաաթ օն պուշուգտա րէֆիզլէրինին նէզտինէ ալտէթ էյլէտի , վէ մէրգու-
մանը պէրապէր ալըպ Սէնթ-Օնօրէ ճատտէսինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէտի և
Իւշիւ տախի Էալաշ Էիւրիւմէքտէ իտիլէր : Մատամ Բօզիէ՝ Սիլվէն Գօրնիւնին
գօլոււնա կիրմիշ վէ Կալուպէ տախի Էանլարընտան Էիւրիւմէքտէ իտի : Շոււնտան
պոււնտան գօնուշարագ պաաթ օն պիրէ տօղրու Սէնթ-Օնօրէ ճատտէսինէ միւթա-

սէլէթ իթտիւթ : մէզբիւր ճատտէ քիւպպարէ մախսուս պիր մահալլէ օլտուղնս տան , տիւքքեանլարն հէման քեաֆֆէսի գաբանմը իտի : Կալուպէ պիր թիւ թիւնճի տիւքքեանընըն գըրմըզը ֆէնէրինի կէօրտիւքտէ :

— Պու ֆէնա տէյիլ , շուստան էլլի սանթիմիք թիւթին ալայըմ . սիզ իլէրլէյին , պէն սիկարամը եագայըմ տա սիզէ եէթիլիրիմ—տէտիքտէ , մատամ Բօզիէ :

— Պիզ Բուսեալ սօգաղընտան պուլվարա չըգաճաղըզ —տէյու ճէվապ վէրէրէք : Սիլվէն Գօրնիւ իլէ եօլուէա տէվամ իթտի :

Հէմ իքսիր վէ հէմ տէ թիւթիւն սաթըմագտա օլան մէզբիւր տիւքքեանտա հիչ պիր միւլթէրի օլմայըպ , տիւքքեանճը իքսիր տէսթկեանընըն պալընտա ույու . մագտա վէ գարըսը տաթի թէրագիսինին վէ սիկարա շգուլթուլարընըն պալընտա օ . գուլմագտա իտի :

Կալուպէ էլլի սանթիմիք պիր բաքէթ թիւթիւն իսթէտիքտէ , տիւքքեանճը գարը արգասընտաքի կէօզտէն բաքէթի չըգարմագ իւզրէ քիթապը պրագըպ :

— Ֆէնա տէյիլ . օ ճընստան եօգարտա գալմամը . պիրազ էվվէլ շու թէնպէլէ մաղազատան չըգարմաընը պարի սէօյլէ՝ մէմիլ օլսամ . լաքին գըմըլտանմաղա իւ . չէնիթ . թի՛մօթէն , հո՛ւ , թի՛մօթէն :

Գօճասը թիմօթէն ույգուսընտան սըլրայըպ . — Նէ՞ վար , նէ՞ օլույօր —տէյու սիւվալ իթտի :

Գարը . — Նէ՞ օլաճագ , էլլի սանթիմիք բաքէթլէրտէն եօգարտա գալմամը , չաբուգ էն աշաղը տա մաղազատան կէթիթ . սէն միւլթէմատիէն ույույօրսըն , պէն տէ տիւքքեանը եալընըզ պրագմայօրըմ քի — վէ միւլթէրիյէ խիթապէն . — Ս. ֆիլ իտէրսինիգ էֆէնաիմ , շիմտի կէթիթիթ —տէտի :

Կալուպէ . — Բէք ալա , պէքլէրիմ :

Գարը . — Օթուրընըզ :

Կալուպէ . — Զարարը եօգ , տիզլէրիմ գուվվէթլի տիր —տէյիպ , թիւթիւնի պօշալթմագ իւզրէ գուլթուսըն ճէպիւնտէն չըգարմագտա իքէն , նակէհան արասլըզ օլան գաբու պիւսպիւթին աշըլըպ , պէյազ սաչը , գամպուրը չըգմըզ , վէ ֆիլ տիլի թէքէլի պիր տէյնէյէ տայանմը իսթիյար պիր բաբաս իչէրի կիրտի : Կալուպէ կէլիլի կիւզէլ իչէրի կիրէնէ պագտը :

Տիւքքեանճը գարը՝ իսթիյար բաբասս նէ իսթէտիյինի սիւվալ իթտիքտէ , մէր . գուլմ եիրմի պէշ սանթիմիք պիր մէթթուպ բուլը իսթէտի : Բաբասըն սէսի տիթրէ . մէքտէ խի : Կալուպէյէ շու հալ պիրազ զարիպ կէօրիւնմէքլէ տիգգաթը արթըր . տը : Բաբաս տուա քիթապընը տէսթկեանըն իւզէրինէ գօյուպ , արասընտան սարը վէ ուզուէն պիր գարֆ չըգարտը վէ ալմըզ օլտուղը բուլը իւզէրինէ եաբըլտըրտըզ . տան սանրա , թէլէքբիւր իտիպ տիւքքեանտան չըգտը :

Բէնչէրէտէն արգասընտան պագմագտա օլան Կալուպէ՝ բաբասըն մէզբիւր զարֆի տիւքքեանըն եանընտաքի բօսթա գուլթուսընա աթաղընը կէօրտիւ :

Պաւ սըրատա թիւթիւննի էլինտէ պիր չօգ քիւչիւք բաքէթլէր իլէ եօգարը

չըգճագտա օլուպ, Կալուպէ պիր Թանէսինի ալտը, վէ գութուսընա պօշալթտըգ-
տան, վէ չուպուղընը տօլտուրտըգտան սօնրա տիւքքեանտան տիշարը չըգտը :
Էօնտէն երիմի ատըմ մէսաֆէտէ բարաս եինէ տէյնէյինէ տայանմըլ երիւրիւմէքտէ
իքէն, պօշ պիր արապա կէլմէքտէ օլտուղընտան, բարաս արապաճըյա պէրրագ
վէ գուվվէթլի պիր սէս իլէ պաղըրըպ վէ արապայը տուրտուրթըպ իշինէ աթ-
լատը :

Կալուպէյի պիր հէյէճան տըր իսթիյապ իտիպ, պիրտէն տուրըվէրտի վէ քէն-
տի քէնտիյէ .— Ալլահ պէլասընը վէրսին . պու սէս Բօր-Գրէթէյլտէ Գապիւսօնըն
մէյթանէսինտէ իշիթմիշ օլտուղըմ սէս տիր . . . — տէտի : Պու մատտէ էլէթթրիգ շի-
րարէսի կիպի սիւրաթլէ Ֆիքրինտէն կէշտի իսէ տէ, բարաս շու միւտտէթը գալի-
լէ զարֆընտա արապայա պինմիշ, վէ արապաճը հայվանլարընը գամշըլաւաղա պաշ-
լամըլ իտի :

Կալուպէ եինէ քէնտի քէնտիյէ .— Ալլահ պին քէրրէ միւսթահազգընը վէր-
սին . Լարթիկին շէրիքի իտի . րահիպ Մէրիս իտի . եինէ էլտէն գաշըրտըգ — տէյէ-
րէք, գօշմաղա պաշլատը :

Արապա սիւրաթլէ եօլուսնա տէվամ իթմէքտէ իտի : Կալուպէ պիրտէն պիրէ
տուրտը վէ էլինի ալնընա վուրարագ .

— Ամա տա ահմադ ըմըլմ հա՛ . արգասընտան գօվալամագ նէյէ եարար . . .
գօվալամասամ տա եինէ եադալայանաղըմ :

Արապա Բուաեալ աօգաղընտան կէշիպ, Սէնթ Օնօրէ ճատտէսինի Թութտուր-
մըլ իտի : Կալուպէ արապանըն արգասընը պրագըպ, աճէլէթէն պուլվարա տօղրու
կէլտի : Մատլէն մէյտանըն քէշէսինտէ տուրմըլ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան
մատամ Բօզիէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւյի պուլարագ .

— Պալթըմըգ եօղըմըլ, հագըգաթէն եօղըմըլ, հիշ եօղըմըլ . կազըն ալտընը-
ղընտան, խաֆիյէ էմէ Ժուպէր՝ Կալուպէնին չէհրիսինին պօղուղըղընը Ֆէրգ
իտիպ .

— Նէ՞ վար քի :

Կալուպէ .— Նէ՞ օլաճագ . օլան շու քի, պէն ատէթա հայվան ըմըլմ . տա-
յաղա միւսթահազգըմ . սաշլարըմը եօնաճաղըմ կէլիյօր :

Բօզիէ .— Նիշի՞ւն :

Կալուպէ .— Նիշիւն օլաճագ . շիմտի եարմա րահիպի կէօրտիւմ, վէ օ խա-
պիս եինէ ափուճըմըն իշինտէն եըլան կիպի գաշտը :

Բօզիէ .— Վէրտիյի՞ մի :

Կալուպէ .— Էվվէթ . . . իիթիյար քէօյ բարասը գըյաֆէթինտէ . սէսինտէն
թանըտըմ ամմա, կէճ գալտըմ — տէյիպ, վուգուի հալի հիքեայէ էյլէտիքտէն սօնրա .

Բօզիէ .— Թիւթիւննի տիւքքեանընըն եանընաթի բօսթա գութուսընա պիր
մէքթո՞ւպ մը աթտը տէտին :

Կալուպէ .— Էվվէթ, սարը զարֆը վէ իւզէրինէ երիմի պէշ սանթիմիլք բուլ
եարըլմըլ պիր մէքթուպ . երւզ մէքթուպըն իշինտէ կէօրսէմ թանըյապիլիլիւմ :

Էմէ Ժուպէր պիր միւտտէթնիք միւսթալատտան սօնրա .

— Իքինիգաէն պիրի տէրհալ եա պիր էճգաճը եա պիր աթթարա կիթսին պիր
չտնագ էօքսէ ալսըն :

Սիլվէն, անլամացորդնայան . — Էօքսէ՛՛ մի :

Բօգիէ . — Էվվէ՛մ էօքսէ՛ . Հանիա գուշ թուլթարլար իսէ :

Սիլվէն . — Վաթթ Վէ՛ճ , տիւքքեքնդար գաթալը իսէլէ՛՛ :

Բօգիէ . — Սըֆաթը մէմուրիյէթինէ ախտ ոլան ալամէթի կէօսթէրիր , տիւքքեքանը աշտըրըրսըն :

Սիլվէն . — Կիտյօրըմ :

Բօգիէ . — Սէնթ Օնօրէ սօգաղընըն քէօլէպինտէ պիզի պուլուրսըն :

Սիլվէն . — Բէք ալա — տէյիպ , մուֆարագաթ էյլէտի :

Բօգիէ . — Սէն տէ , Կա՛լուպէ , օմնիպիւս իտարէսինտէն պիր սիւթիւրկէ պոլլ վէ ուզունճալարընտան պիր գաշ թէլ գօթար կէթիր :

Սիլվէն . — Հէյ նէ գատար նէ եաթաճաղընը անլայամատըմ իսէ տէ , պաշ իւս . Թիւնէ — տէյիպ , հէման գօլլարընը կէրէ կէրէ խըրլամագտա ոլան սիւթիւրիւհիյէ խիթապէն .

— Աճապա պիր սիւթիւրկէ պուլընը՞ր մը :

Սիւթիւրիւհի . — Պուլուրըր , նէ՞ եաթաճագսըն :

Կալուպէ . — Պիր գաշ թէլ գօթարմագ իսթէր իտիմ : Բարասընը վէրիրիմ , մաւլի՞ւմ եա :

Սիւթիւրիւհի . — Բարա վէրմէկէ տէյմէզ . ա՛լ սանա եէնի պիր սիւթիւրկէ , իօթէտիին գատար գուլլան — տէյիպ , ճէտիտ պիր սիւթիւրկէ կէօսթէրմէքլէ , Կալուպէ էն ուզունլարընտան պիր գաշ թէլ գօթարտը վէ սիւթիւրիւհինէն էլինէ պիր էլլի սանթիմիք սըզըշտըրըպ , հէման մատամ Բօգիէնին նէզտինէ ալտէթ իթտի , վէ թէլլէրի կէօսթէրէրէք . — Իշթէ արատըղընը պուլտըմ :

Բօգիէ . — Պիր տէ պըշաղըն վա՞ր մը :

Կալուպէ . — Շիւպհէ՞ մի վար . պըշաղըմ , չուպուղըմ վէ թիւթիւն գուլթուլմ , պուլլարտան ալրըլամամ :

Բօգիէ . — Վէր պըշաղընը : Սէնթ Օնօրէ սօգաղընա կիտէլիմ — տէյիպ , եիւրիւմէկէ պաշլատըլար . Եօլտա , սիւթիւրկէնին թէլլէրինի տիւզէլթմէքտէ իտի : Բուտեալ սօգաղը իլէ Սէնթ Օնօրէ ճատտսինին քէօլէսինէ եէթիշտիլէրի սըրատա , սաաթ եարըմ վուրմագտա իտի : Թէաթրօլարտան վէ գահվէլէրտէն չըգան էհալիւնին մըգտարըն էքսիլմէքտէ օլուպ , պիրաղ տահա կէշտիքտէ , սօգագտա քիմսէ կէօրիւնմէյէճէյի տէրքեար իտի : Օն տագըգա գատար կէշտիքտէն սօնրա ,

Կալուպէ . — Սիլվէն հալա կէօրիւնմէտի — տէտիքտէ ,

Բօգիէ . — Սապը , էլպէթ կէլիր — տէյու ճէվապ վէրտիյի սըրատա , Սիլվէնին այագ սէսի իշիտիլիպ , ըէֆիգլէրինէ եագլաշտը :

Բօգիէ . — Արատըղընը պուլտըն՞ մը :

Սիլվէն . — Պուլտըմ ամմա , խայլը գահմէթ չէքտիմ . խայլը գօշտըմ — տէյիպ , աղըր գաթալը քիւչիւք պէյագ պիր չանագ չըգարտը :

Բօգիէ . — Ալէա , տէյէճէք եօգ . չիմտի արգամտան կէլին — տէյիպ , իւչիւ պիր . տէն թիւթիւնհի տիւքքեքանընա տօղրու միւթէվէճէի՛՛ օլտուլար : Նօլտա մատամ Բօգիէ .

— Նիգամա մուղայիր պիր չէյ եաթաճաղըգ . . . Եօլէ պիր չէյ եաթաճաղըմ քի ,

մէջ գունդէն թիւ եօգ տրը . լաքին պագէն թէրապիրը նիգամիյէլէ միւրաճապի իթ . մէք ռւզուն օլույօր տէյու կէօրիւյօրըմ . . . պու կէճէ տէսթրէս օլապիլէճէլիմ պիթր դըմէթի եարընա գատար էլտէն գաջըրապիլիթիմ . . . պինաէն ալէյի , թալիմաթը ճէտիտէյէ տէկին , չու եարաճաղըմ շէյի կիզլի թութմանը լաղըմ կէլիր :

Կալուպէ . — Օ թարաֆտան էմին օլապիլիթիթիթի :

Սիլվէն . — Սիդին նիյէթինիդին էյի օլտուղընը պիլիլիդ . պիզիմ արատըղըմը նէ տիր . պիզէ վէրտիլէրի ագչէյի ըրդ ու նամուսըղլա գազանմագ , եարմա բարասը թութտըրմագ , վէ մէրգումըն շէրիթի օլան Լարթիկի թութտուղըմը կիլէն պիզէ վատ իթմիլ օլտուղըն տէօրթ պին ֆրանգը թահսիթ իթմէք . . .

Րօզիէ . — Սէօզիւմտէ սապիթ իմ :

Սիլվէն . — Օնա շիւպէմիդ եօգ :

Պէօլլէճէ գօնուչա գօնուչա տիւրքեանըն էօնիւնէ վասըլ օլտուլար . տիւրքեան գաբալը օլուպ , իւսթիւնտէթի օտատա խաֆիֆ պիլը ըլըգ եանմագտա իտի : Մէզ . բիւր օտայը կէօսթէրէրէք :

Րօզիէ . — Շուրատա եաթըյօր օլմալը տըրլար . բէնչէրէյի աչապիլիլիլէր , զնըն իչիւն պէթլէյէլիմ բի ուլուսընլար . . . պիւրագ տահա կէզինէլիմ—տէյիպ , էլիզէ ռէրայընըն էօնիւնտէթի գարաղօլխանէյէ տօղրու կիթտիլէր . գարուըն էօնիւնտէ պիլը չափուշ նէօպէթ պէթլէմէքտէ օլուպ , կէճէ վագթը չու կէլէնլէրի կէօրտիւք . տէ , տիգգաթլընա եիւզլէրինէ պագտը : Րօզիէ իլէ մայէթիկտէթիլէր կէրի տէօն . տիւլէր , վէ մուսիսարէն եինէ քէնտիլէրինին պէօլլէճէ կիտիպ կէլմէլէրինտէն թէչ լաչա տիւլմիւլ օլան չափուչա թէգարրուպ իթտիլէր :

Սիլվէն կիւլէգէք . — Արգատաշ , պիզի գօլլայօր :

Րօզիէ . — Կէօրիւյօրըմ . մատամ բի իլիմիզէ պիլիսինին մանի օլմասըն իսթէմէմ , իչէրի կիլէլիմ տէ քէնտիլիլի թանրթտըրալըմ—տէյիպ , գարաղօլխանէյէ եագ լաչտըրլար : Նէօպէթ պէթլէյէն չափուշ նէ իսթէտիլէրինի սօրտըգտա , Րօզիէ ճէպ պինտէն քեաղըտընը չըգարըպ կէօսթէրտի վէ չափուշ մէրգումանը իչէրի ալտը :

Ձապըթա մէմուըլլա պաշ չափուշ գօնուչմագտա օլտուգլարընտան , Րօզիէ քէնտիսինի մէրգումանա թանրթտըրտըգտան սօնրա .

— Մահրայլէնին աչաղը թարաֆընտա պիւրագ իլիմիդ վար . բէճա իտէրիմ , տօլ լաչան գօլա թէնպիլի իտէսինիդ բի , պէն կէլիպ խապէր վէրինճէյէ տէկին օրտտան կէլմէսին :

41

Մատամ Րօզիէ իլէ Կալուպէ վէ Սիլվէն թիւթիւնճի տիւրքեանընա ապտէթ իտիպ , տիւրքեանըն էօնիւնտէ տուրտըլար . օտատաքի ըլըգ սէթնմիւլ իտի . թիւթիւնճի իլէ գարընընըն ուլուսըլագտա օլտուգլարը միւլթէմիլ իտի :

Րօզիէ . — Կալուպէ , սէն պիզտէն օն ատըմ մէքաֆէտէ գալտըրըմըն իւզէ . րինտէ տուր , կէօզլէրինի վէ գուլաղլարընը էյի աչ , վէ պու թարաֆալաղրու կէլէն կէօրիւրսէն խապէր վէր : Շարմա բարասըն գուլուըն իչինէ աթտըղ մէք . թուպըն գարֆընըն սարը օլտուղընա էմին միսին :

Կալուպէ .— Բէք էմին իմ . Երոմի պէշ սանթիմիք տէ բուլը օլանագ տըրքի ,
էնէպիյէ կէօնաէրիլտիյինի իսպաթ խտէր :

Բօզիէ .— Բէք ալէա , Եւրինէ Նէքիլ : Սէն , Սիւլէն , չու էօքսէ չափաղընը
աչ—տէյիւլ յ չանագ աչլուրդ տա , սիւրբիւրկէ Թէլլէրինտէն պիրինին եռմուլագ օ-
լան ունըն չանաղըն իչինէ պաթըրթըգ տան սօնրա , եապաշնա վէ քէմալը ինթի-
յաթլա , բօսթա գութ ունընըն տաճրաճըգ արալըզընտան իչէրի սօգտը . Թէլին ունը
գաթընըն Եւթընա մօգուկտըգ տա , Բօզիէ եապաշնա Թէլի Յէքիլլէրտի . Թէլին ու-
նընա պիր մէքթուպ եաթըշմըլ իտի իսէ տէ , մէգըլըր մէքթուպըն զարֆը պէյազ
իտի : Մատամ Բօզիէ .— Պառ տէյիլ—տէյիւլ , վէ Թէլին ունընըն պիր տահա էօքսէ
չանաղընա սլաթըրըպ Թէքըրար գութ ունըն իչինէ սօգտը , վէ աիկէր պիր մէքթուպ
տահա չըգարըպ . զարֆըն սարը օլտուղընը կէօրտիւք տէ , աիլինին ունընա գատար
կէլլիլ օլան սէտաի մէսէրրէթի կիւն հալ իլէ գապթ իտէպիլտի :

— Եազալատըմ—տէյիւլ , իլէ չըգարմըլ օլտուղըն մէքթուպը Թէքըրար գութ ու-
նըն իչինէ պրագտը , սիւրբիւրկէ Թէլլէրինի աթտը վէ էօքսէ չանաղընը գաթամա-
սընը Սիլվէնէ Թէնպիլ իթաիքտէն սօնրա , Կալուպէյէ ինթապէն .— Կիթ գա-
րաղօլթանէյէ իչիմիլին պիթմիլ ժլաթընը իսպաթը վէք . պուրատա սէնի պէքլէրիլ ,
չաթընէգ կէլ :

Կալուպէ գօշուպ կիտիպ , պէշ տագըգա զարֆընտա ալաթ իթտի :

Բօզիէ .— Շիմթի էկէր պիր արապա պուլապիլիքսէք , մէքթուպըն նէ՝ օլտու-
ղընը չաթմէգ անյարըգ տէտի :

Մատլէն մէյտանընա կէլտիքլէրինտէ , իքի իւշ պօշ արապա կէօրտիւքլէրինտէ ,
իւշէա պիրտէն պիրինէ բաքիպ օլտըլար , վէ Մէզլէյ սօգաղընա կէօթիւրմէսինի Բօ-
զիէ արապաճըլա Թէնպիլ իթտի : Սիւրբ տագըգա զարֆընտա մահալը մէգըլըրէ
մուգմսէլթ պիրլէ , մատամ Բօզիէ մալիւմ օլան խանէյի անախթարըյլա աչտը վէ
իւշիւ պիրտէն եօգարտաքի տաիլէյէ չըգաղըլար : Պաճու գարանըր գարանմազ պիր
մօմ եագտը , աղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմամագ տա իտի . Կալուպէ իլէ
Սիլվէն տախի քէմալը մէրագ վէ Թէլալ իլէ մէրգուլմըն հարէքեաթը նէթիճէսինէ
պէքլէմէքտէ իտիլէ : Էմէ Ժուպէր , եազըլթանէճիլին իւզէրինտէքի բուհտանըն ճէգ-
վէսինի ալտը . մէգըլըր ճէգվէյի սու իլէ՝ օլտուրըպ վէ բուհտանըն իւզէրինէ գօ-
շուպ , սու ըսընտըգ տա , զարֆը՝ չըգանձ պուխարա թուլթալը վէ զարֆըն գամգընը
կէլլէթաիքտէն սօնրա , պըչաղըն աղըլըյլա զարֆը աչտը :

Զարֆըն իւզէրինտէ մալիւմ օլան ատրէս եազըլմըլ իտի :

Մատամ Բօզիէ մէքթուպը չըգարըպ վէ աչըպ , Թէանճիւպլէ .

Բ . ՄԱՐԹԷՆ իմգասընը օգուտը :

— Անագա եաթըլմըլ շմըլիլ :

Կալուպէ .— Եօ՛գ , Եօ՛գ , պու տըր , պու , էմին իմ :

Բօզիէ՝ սուրէթիլինի մուգատաճմադն եազմըլ օլտուղընը մէքթուպը սիւրաթլէ
օգուտըգտան սօնրա :— Կալուպէ , Բէք ալա եաթըլմըլըն . պու մէքթուպ , էս-
նաթ պիր առաւըն մէքթուպը տըր . : Հիլ պիր մանասը վէ էնէմիլէթի եօգ :

Կալուպէ .— Միւմթին տէյիլ քի տէտիլինիլ կիպի օլտուկ . չիւնքի պու մէք-
թուպը պրագտն սախթէ բաբաս ինթի :

Սատամ Բօգիէ մէքթուպը պիր տէֆա աահա օգուտըդտա, պիր օն սալը-
վերտի :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն պիր աղըվտան . — Նէ՞ վար :

Բօգիէ . — Պու մէքթուպ անախթարը տըր—աէյիպ, պիր աէիէք աչտը

Պալուպէ իլէ Սիլվէն պու օտօզտէն պիր շէյ առնամառըլարընտան . — Անախ-
թարը՞ մը :

Բօգիէ տէրէքտէն տիրիւմի, պիր քեաղըտ չըգարարագ : — Աիմտի կէօրիւրսիչ
նիգ, շիմտի : վէ նէ օլտուղընը անլարաղընը պէյէքէք, Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա
գաթլ իտիլէն շախսըն եէլէք ճէպինտէն չըգան քեաղըտը աչտը վէ իհթիմամ . իլէ
մէքթուպըն իլէ սահիֆէսինին իւղէրիլէ գօյտու . Օ, հալտէ եարմա րահիպ Մէրիս
մարիֆէթիլէ իպթիսպտէ եաղըմըլ օլան դիյրտէքի քէլիմէլէք մէյտանա չըգտը .

«Հէր շէյ էնի կիտիյօր պուրատա . նախըլ քի մուգատտէման տախի . հաղըմըլ
քիտի . Հաղիւրանըն իպթիտալարընտա հէր շէյ պիթէր . վէֆաթա ծախիլ էվրադըն
քիսիւսասալարընը էլէ կէչիթէճէիլ . իշ պիթտիքտէն սօնրա կէլիպ սէնի պուլապի-
քիլթիլիլ . վէ պիգիլ կէնճ արգատաղը մէգքիւր խիւլասալարը ալմագ իւղէք Բա-
«րիստէ պրաղմալըմըլըլ, եաղ պանա (Օ սօնրա կէլիլ Լօնտրատա պիգիլ պուլըր)»

Սահիֆէ պուրաճըգտա պիթտիլինտէն իվէ փուպէր քեաղըտը շէվիրթի վէ
թէքրար անախթարը իւղէրիլէ գօյուպ պէրվէճհը գիւր օգուտը .

«Ճասուս գաըր պիգիլ եօրույօր . միւթէմատիէն գարանճատա թութուլըլ կի-
«պի իգ . պինճէն ալէյէ պիր ան էվվէլ սիվիլճէք խալըլը օլուր . չարչէնպիլ կիւնիւ
«ճէվապ պէլէրիւր . Անիլէն սօգաղընտան կիտէր ալըրըմ . տախիմա Ի. Ժ. Գ. 60
«հրուֆաթընը գօյ :»

Սատամ Բօգիէ սէվինճիւնտէն կէօլլէրի բարւայա բարւայա ալաղա գալըլ . —
Էնճամընտա շու խապիսլէրի եաղալատըլ . սիլ նէ գատար կիզլէնսէնիլ, նէ գա-
տար քէնտինիլի էմին մահալտէ գանն իթսէնիլ . չարչէնպիլ կիւնիւ պէն սիլի եա-
ղալարըմ, խապիսլէր չարչէնպիլ կիւնիւ, ալուճարըմըն իշինտէսինիլ . Պէն բէք
ալա պիլիլիւր քի պիր շէլիլէրի վար քի . օնու տախիմա էօնէ սիլիլյօլլար . պու տա
մէքթուպտա պահընը իթտիլէրի կէնճ արգատաղարըլ պըր . . . լաքին վէֆաթա
տախիլ էվրադըն խիւլասալարը սիմէլէլ անապա նէ՞ անլայօրլար . . . հէմ աչըգ վէ
հէմ տէ գաթալը օլան շու քէլիմէլէրին ալթընտա, անապա հա՞նկը պիր ճիւնայէթ
տահա կիզլէնմիլ տիր . . . Ալլահ վէրէ տէ շու ճիւնայէթիլէ էօնիւնի ալապիլսէ իտիր,
Ալլահ պանա եարտըմ իտէրսէ, էօնիւնի ալըրըմ . վէ Լարթիկի հաքիմէլէրին էօնիւ-
նէ եուվարալըլ էսկի հիսապըմըլ թէմիլլէրիմ :

Կալուպէ իլէ Սիլվէն մատամ Բօգիէնին շու սէնզլէրինի տինլէտիքնէ, գօրգու-
լարընտան տիթրէմէքտէ իտիլէր :

Սատամ Բօգիէ գաղարընը չաթմըլ, կէօլլէրի փթէլ իլէ տօլմուշ, ալադտա
տուրմըլ, հէման տարպ ու մահվա միւհէյյա ատալէթը միւհէսսէմէյէ միւշապիլ
իտի :

Կալուպէ մուգաֆֆէրանէ . — Կէօրտիւն մի քի եանըմամըլըմ :
Բօգիէ . — Նաղարընըն տօղրուլըլ, սանա պէօյիւք վէ միւհիլէ գապիլիւնտէն
պիր իըզմէթտէ պուլունմըլ . շիմտէն կէրու պիւթիւն գօղար էլիմիլտէ տիր . . .

օյունը դազանմընդ հիւքմինտէ թութարմ, վէ պունըն տա շան ու շէրէֆի իւ-
շիւմիզէ աիտ Թիր . . . օլմայա քի վուգուի հայտէն տաիրէի՝ դապըթատա պահս ի-
տէսինիզ . միւրաաւմ չու տըր քի, օ խապիւլէրին ախգ յու կիքիթ օլղւնտըգլարը-
նըն խապէրէ կըլտըրմ կիպի քաթլարն :

Կալուպէ . — Պիզճէ տիւսիզլիսի էլէ ալըղղ . Պնճագ . Սէնթ Օնօրէ մաթալէ-
սինի թաշթը նէզարէթէ ալմագ միւքին օլմագ : Պիզլիմ մահուտ հէրիֆ օրպտա
իգամէթ իթմէհնէ պիլէ, օրայա սըգ սըգ կիտիօր օլմալը տըր . օ ճիվարտաքի էվ-
լէրին պիրինտէ օ մէքթուպը կազմըզ վէ էվինէ ալտէթ իտէրէն գաւթույա աթ-
մըզ օլմալը :

Րօզիէ . — Էվվէթ, օ իշի Ժօալէ իլէ Մարթէլէ հէվալէ իտէրիմ . պիզ տէ Ան-
կիէն սօգաղընտաքի բօսթախանէտէ աղըմըզ աթար պէքլէթիզ :

Կալուպէ էլլէրինի օվալայարագ . — Բէք խօշ պիր ճիւննիզ օլմագ . աճապա
գուճանեաաան պիրինի թութուպ թէսլիմ իտէճէք օլուր իսէք, տաիրէի դապըթա-
տա նէ՝ տէրէէն թէաճճիւպտէ գալաճագլար :

Րօզիէ . — Պալըճա շէյ, քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէմէք տիր . չիմտի մէքթուպը
թէքրար դարֆընըն իշինէ գօմալը—տէյիպ, ճէպ տէֆթէրինէ Լօնտրատաքի աճ-
րէսի վէ կէլէճէք ճէվապըն ատրէսինի իշարէթ իթտիքտէն սօնրա, մէքթուպը սարը
զարֆըն իշինէ գօյտու վէ գամգ իլէ եարըշտըրտը :

— Զըգար իքէն պու մէքթուպը բօսթայա պրագըրըզ հայտէ կիտէլիմ, —տէյիպ,
իշիւ տախի Մէզլէյ սօգաղընտաքի խանէտէն չըգտըլար : Կալուպէ իլէ Սիվէն կի-
շինմիշ օլտուգլարը գըյաֆէթլէրի օրատա պրագտըլար . մատամ Րօզիէ մէքթուպը
բօսթայա պրագտըգտան սօնրա խանէսինէ ալտէթ իթտի :

Էրթէսի սապահ օղլու Մօրիս իլէ Վէրնէօյլ սօգաղընա Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն
խանէսինէ ազիմէթլէ էօյլէ թաամըն օրատա իթմէք մուգարրէր օլտուղընտան,
սաաթ օնտա հաղըր վէ Մօրիսին կէլմէսինէ մունթագէր օլտու :

Տօգթօր Սէրթ Իվանօֆ, մօսթը Գօնթ Իվանը կէօրմէք պէհանէսիյլէ, հէր
կիւն խասթասընը կէօրմէկէ կէլմէքտէ օլտուղընտան, օ կիւնիւ տախի խասթա-
սընը պագըպ կիթտիքտէն սօնրա, Գօնթ Իվանը ըէսսամ Կապրիէլ Սէրվէնին խանէ-
սինէ ազիմէթ իթտի : Սիմօն տախի, օ սապահը էրքէն տիշարը չըգմագ իւզրէ հա-
ղըրանմըզ օլուպ, սաաթ օնտա ըէսսամըն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ մէքթէպտէն
չըգտը : Գարուտան չըգաճաղը սըրատա, օրթա պօլլու, սըգ վէ գուճրալ սագալ-
լը, մէշնուր պիր թէրգինին իլանլարընը տաղըթմագտա օլան պիր չախս, իլանաթը
տաղըթմագտան վազ կէշիպ, վէ էվրագը պիր շանթա իշինէ գօյուպ, եիրմի աղըմ
ուգագտան Սիմօնըն արգասընտան կիթմէքտէ իտի :

Սիմօն՝ Մաալէն սօգաղընտաքի օմիւրպիւսլէրին մէվգըֆըն էօնիւնտէ պիր տա-
գըգա պէքլէտիքտէն սօնրա, Վօթիրարա կիտէն արապայա ըաքիպ օլտու . գուճ-
րալ սագալլը չախս տախի այնը արապայա պինիպ, Սիմօնըն գարընտա օթուր-
տը . Վօթիրար սօգաղընտաքի մէվգըֆտէն Սիմօն արապատան էնտիքտէ, չախսը
մէրգուճ տախի էնտի . Սիմօն՝ Բլասիտ վէ Նօթր Տամ տէ Շան սօգագլարընտան
եիրիւյէրէք կէշիպ, Վալլէն սօգաղընա վաթը վէ Կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինէ
տախիլ օլտու :

Սագալը չախս իսկ Սիմոնը կէօզիւնին էօնիւնտէն այրմայրպ, էվին գարշը-սընտա տուրած, վէ թէքրար իլանաթնը տաղըթմադա պաշլաած :

Գօնթ իվան պիր սաաթաան պէրու կապըիէլ Սէրվէնին խանէօինտէ պրդուն-մադ տա իտի : Սիմօն ֆէվգէլատէ հիւսնիւ գուրէթլէ գապուլ օլլունրպ :

Գօնթ .— Մէքթուպըմը ալտընը՞զ մը, ա՛գիգիմ :

Սիմօն .— Էվվէթ էֆէնտիմ, ալտըմ վէ միւնտէրիճաթընա իճապէթ իթտիմ . մատմազէլ Մարի Պրէսսու իլէ Մ. Ալպէր աը ժիպրէ իչիւն էլիմտէն հէր նէ քի կէ . լիրսէ եարմադա հազըրըմ, էմր իտինիզ :

Կապրիէլ .— Էվվէլ էմրտէ շու մուպմէլի սաաղգանէնիգտէն տըյայը թէչէք-քիւր իտէրիզ . չիմտի տօսթումըզ Գօնթ իվան սիզտէն իսթէտիյինի պէյաւն իտէր :

Սիմօն .— Իթտիյիմէ վէ իտէճէյիմէ թէչէքքիւր իտէճէք մահալ եօզ . էկէրչի մէֆրուզը օլտուղըմ վաճիպէի գիմմէթին իյֆասընա միւսաատէ պըւյրուլըր իսէ . պէն թէչէքքիւր իթմէլիյիմ . պույուրըն սէօլլէյին , Մ. Ալպէր աը ժիպրէ իլէ մատ, մազէլ Մարի Պրէսսու թէհլիքէլի՞ հալտէ մի տիրէր :

Գօնթ .— Էվվէթ , լաքին թէհլիքէնին ճընսը տէյիլմիշ տիր :

Սիմօն .— Նա՞սըլ :

Գօնթ .— Կէօրիւնիր քի մատմազէլ Պրէսսու էյիլլէմէքտէ տիր . Ալպէր իսէ , սէքիզ կիւնէ գատար այադա գալգար :

Սիմօն .— Նէ՞ գատար մէմնուն օլաճագ խապէր :

Գօնթ .— Էօյլէ բէք չաքուգ մէմնուն օլմա , թէքրար տէրիմ քի թէհլիքէ տալիմա պազը ալը , լաքին պաշգա պիր շէքլտէ : Պիր պիրլէրինի սէվէն իքի պիշա-րէ չօճուղուն աշգ ու սէվտալարընա վէ սաատէթը հալլէրինէ սէտտը միւմանաաթ շէքլմէքտէ , վէ իսթիգալալլէրինին թախրիպինէ չալըլմագտա աըր :

Սիմօն .— Աճապա մատմուազէլ Մարինին էվլէնմէսինտէ՞ն միւպահա էտի-յօրսունուզ :

Գօնթ թէաճճիւպլէ .— Տէմէք օլուր քի Մարինին էվլէնաիրիլմէսի միւթէսալ-վէր օլտուղունու պիլիյօրսունուզ էօյլէ՞ մի :

Սիմօն .— Էվվէթ , տիւն խապէր ալտըմ :

Գօնթ .— Նէ՞ միւնասէպէթլէ խապէր ալտըն :

Սիմօն .— Մ. Պրէսսու՞ մատամ Տիւպիէֆէ պիր մէքթուպ եազմը՞ վէ գըզընըն էվլէնէճէյինի պիլաիրմիշ իտի . մատամ Տիւպիէֆ տախի , մէքթուպուն մէալինի պանա պէեան իլէ պէրապէր , Մարինին պէնի կէօրմէք արզուսունտա օլտուղունու իլավէթէն սէօլլէմիշ իտի :

Գօնթ .— Մարինին շու նիքեահա պիւա մուխալէֆէթ ռազը օլտուղունա էմին օլապիւտին մի :

Սիմօն .— Օլամատըմ :

Գօնթ .— Օ հալտէ , վուգուի հալի նէ՞ շէյէ համլ էթտին :

Սիմօն .— Պէնճէ եա Մարիյի իճպար էթմիլլէր տիր վէ եախօտ մէրգումէ՞ բէտէրինին քէտէրինի մուճիպ օլմամագ իչիւն , ֆէտաքեարըզ էթմիլ տիր . Շու իքի չըգգտան , սօն չըգգա աճահա զիեատէ էմինիմ , վէ շու էմնիյէթիմ մատմուա-զէլ Մարինին մահրէմանէ՞ օլարագ պանա սէօլլէմիշ օլտըղը սէօլլէրէ վէ Մ. Ալպէր

առ ժողովրդէն թէսիմ օլունաւ իւզրէ սիզէ կէթիւրմի օլունաւ մէքթուա միւսթէ-
նէտ տիր :

Գոնթ . — Սէօլէ տիւրէրիւ թէք տօղրիւ անըք Պոս կիւն պիգիմ աէ մաքսաւոր
մըզ օ կէթիւրմի օլունաւ մէքթուալն ճեմապնը կէօնաթիւքաէն իպարէթ անթիւ
չիւնքի օ ազիզ գըզըղազըն գալիւմաննա գուրման կիթտիւնի պիլիօրըզ :

Սիմօն . — Կէօնաթիւք ճէվապը պէնիմ կէօթիւրմի թէսիմ էթմէլիւմի
մի արիւն է անթիւրմիւնը :

Գոնթ . — Էվլէթ , մէքթուալ թէսիւմ իտիւպ , թանապիւրաթը մալիւմէնին
նէ իւտաթէլիւք պոլիւնաթընը , վէնիքէալն հանլը կիւն ինրա օլունաւազընը
անթիւրմիւնը :

Սիմօն . — Միզ մաւմուազէլ Մարիւնի մէսուա վէ պալիւրմի օլունալն արիւն
թաթիւնիւզ , անթիւ մի :

Գոնթ . — Երազէտիզ , պիլիւմ մաքսաւորմըզ թէքթուալն ճէօլիւմէն պէտթէր
պիր թէնիլքէաէն գուրթարմաքաւն իպարէթ տիր :

Սիմօն . — Շու հալաթէլ մէքթուալն նէ Էօլէմէլիլիւմ լազըմ կէլտիլիւնի պանա
էօլրէթիւնիլ :

Գոնթ . — Սէօլէքի , Ալպէր առ ժողովրդէն ճաւաթընը Էմր Էտիլիւր , սէօլէքի
Ալպէր էօլիւմ թէնիլքէսիւնտէն գուրթուալն օլունալ Թալաթաւաք արը . սէօլէքի
Ալպէր քէնտիսիւնի սէվէր , վէ քէնտիսիւնի Ալպէրիւն զէվէնի օլունալ արը . պիւնաէն
ալէյի , քէնտիսիւնի տէ Էալաթաւնըն վէ մահլա Ալպէր իչիւն Էալաթաւնըն չաթիսիւն
պաթըն :

Սիմօն . — Մարիւնի գալպիւնտ պու Էիւզմէն հոսուլէ կէլէնէք Կէմիւմ Թիւայա
քի վահի պիր իւմիտ օլունալ :

Գոնթ . — Ենթիւն իտիւրիւ քի , շու իւմիտի ճգօլա չըքմալ :

Սիմօն . — Էօլէ իսէ քէնթիլէթի էվլէլ էմրտէ Մ. Պրեսուա պիլտիւմէք անթիւ
զիլաթէ միւնաթիւլ զլմալ մը : Գըզընը Ալպէր առ ժողովրդէն վէթմէք նիլէթիւնէլիւնի ,
վէ Փաղաթ Ալպէրիւն իսսթալանըզ էվլէնմէմի գալիւ յալմաթընը անթաթըտալ
շու նիլէթիւնտէն պիլ մէնապուրիլ սարթը իթմիլ օլունալնը պիլիւրիմ :

Գոնթ . — Շու արալըզ անէլէ անթէթտէ ինթաթընալ գալիւնաթընը նիլէնա-
լըն էսպալը մուսթիսիւնի իթէն իպարէթ օլունալնը անթիւրմիւնը , Մ. Պրեսուա
միւրաւաթ իտիւրիւ , պիւնաէն անթիւ էվլէլ էմրտէ , Մարիւնի կէթիւրմի իւ-
նալ իտէր :

Սիմօն . — Ալպէրիւն էօլիւմ թէնիլքէսիւնտէն գուրթուալն արը ու մուսթիսիւն
պէթիւնի մահլա քէնտիսիւնի հասր իթմէսիւնի էմր Էլ թէնպիւն իթմէքաէ օլունալնը
Մարիւն իշար վէ պէյան իթմէք , Փամիւրալնալ ալըզ ալըզ միւնալաթ վէ միւ-
նալալա ալմայա Մարիւն մէնալուր իթմէք տիմէք օլունալ մը :

Գոնթ . — Էօլէ անթիւ , հաթթա Մարի քէթիւր վէ վալիւմէսիւնիւն արթը վէ
նիլէթիւնի իթաթ իտիլոր կէպի չէթիւնմէլիւրիւ : Պաթիւնի կէթիւնալ թէք-
լիլի գալու իթմէլ տիր : Մաւաթի Էննալնալ շու թէպիւրընը չալալ
գալմալը , Ալպէր առ ժողովրդէն պալաթընալ վէվէն օլունալնալ մուսթիսիւն
տիր , օ հալաթէ գըզաւալ իշ Էօլ արը : Իշթէ Մարիւն անթիւնէնէք սէթիւր արուն
անթալ իպարէթ տիր :

Սիմօն . — Պուշկարը սիրգ քեռտիսինէ եազըն , սիգ եազարսանը , սիգէ էմնիէթ իտէր . Հալ պու քի , պէն սէօյէյեճէք ծլուր իսէմ , քէտէրինի խաֆիֆէթմէք իչիւն եալան սէօյէյօրում զանն իտէր :

Գօնթ . — Հազգըն վար , եազայում — տէրիպ գիյրտէքի մէքթուպը գալէմէ ալտը : Սատմաճապէր .

« Ալպէր գուրթուրմուշ տըր , եաշամաճապ տըր . . . »

« Քէնտիսինի սէվմէք , վէ գաթիպէն քէնտիսիլէն էվէնմէք իւզրէ , սիցէ տախի եաշամանըը նիյազ իտէր :

« Եթմէքտէ օլտուղընը ֆէտաքեարլըղըն գապուլ վէ իճրասընա նէ՝ սէպէպէ մէպնի մէճպուր օլտուղընըը կէրէք սիգին վէ կէրէք Ալպէրին տօսթլարը օլտուղը . մըզ ճիհէթլէ անլամազ իսիէրիզ :

« Հիշ գօրգմայըն , սիգէ նէգարէթ իտէն վար , սիգին հալը սաատէթինիզի թէէ . մին իթմէք իւզրէ եէմին իտէնլէր վար . լաքին Ալպէրին նամընպ օլարազ շիթտիլը հալինիզի անլա թէպտիլ իթմէմէք , վէ թէքիֆ օլունան նիքեալա մուխալէֆէթ կէօսթէրմէմէք թափսիյէ օլունուր :

« Նէ գատար թէքիֆ օլունան նիքեալըն իճրասը խոքոսուլնաթա թամիլ կէօս . թէրի իսէնիզ , օ գատար տա սաատէթը հալէ . նաիլ օլաճաղընըզ գէման եազլալըր :

« Ճէպարէթի էլտէն պըրագմայըն , իւմիտինիզի քէսմէքին . վէ Ալպէրին էն սատըք տօսթլը օլտուղում վէ սիգէ տէ խիւլուսը թամմէմ պուլունտուլը ճիհէթլէ պէնաէն չիւպէն իթմէմէնիզի բէճա իտէրիմ :

« Գօնթ ԽԱՍՆ ՍՄՕՒԼՕՅ ք »

— Պու մէքթուպը մատմուաղէլ Պրէսուլա թէօլիմ , վէ պու պապտէ սիգէ մահ , բէմանէ սուրէթտէ սէօյէյեճէքլէրինիլ , պու ազլամ կէլիր պուրատա պէգէ պեր . թաֆսիլ հիքեայէ իտէրսինիզ :

43

Սիմօն՝ մէքթուպը գգըրըն էլինտէն ալըպ . —

— Պէն շիմտի Մ . Պրէսուլըն էվինէ կիտէյօրում . պու ազլամ տա պուրանա կէլրիմ :

Գօնթ . — Պրէպպէր էնէլիմ — տէրիպ , վէ կապրիէլ Սէրվէյէ վէտա իտիպ , Սիմօն իլէ աշաղը էնտի : Սիմօն մէքթուպը էլինտէ թըլթմազտա օլուպ , սօղաղա շըքա տըղընտա հէր նէ գատար ճէպինէ գօտը իսէ տէ , թէքզի իլանաթընը տաղըթան շախս , Սիմօնըն մէքթուպը ճէպինէ գատուղընը սէգտի : Պու շախս՝ գօնթը վէօր . տիւքտէ տիւչարը հէյէճան օլուպ , խիւաֆը բիզասը օլարազ , պալընը էլտի : Գօնթ իսէ , Սիմօն իլէ վէտալալըպ , Լիւքսէնպուրկ թարաֆընա միւթէվէճճիլ վէ Սիմօն տախի Նօթր Տպմ տէ Դան ճիհէթինէ աղիմ օլտուր :

Սազալը շախս իլանաթը տաղըթմազտան թէքրար սաքթը նազար իլէ Սիմօնը թէազըպ իթմէկէ պալլատը , վէ Գօնթըն կիթտիկի ճիհէթէ լաթթը նազար իլէ քէնտի քէնտիլէ . — սապը էթ , թէլաշ իթմէ , կինէ սէնի էլէ կէլրիլիզ — տի . մէքտէ իտի :

Սաաթ իբի րատաէլէրինտէ Սիմօն Մ. Պրէսսօլըն խանէսինէ վասըլ վէ իչէրի տախիլ օլտը : Արգասընտան կէօզլէմէքտէ օլան շախս , սօգաղըն օ պիր թարաֆընա կէչիպ , թէքրար իլանաթը տաղըթմաղա պաշլատը :

Սիմօն՝ Մ. Պրէսսօլըն էվինէ կիրտիյի սըրատա , տիթրէմէյէ պաշլալըպ գօրգմագտա իտի իսէ տէ , նէ՝ սէպէպէ գօրգտըղընը քէնտիտի տախի անլալամագտա վէ անապա Մարի իլէ եալընըղ գալապիլիպ տէ , պիր թագըմ սատըգ տօթլարըն քէնտի սաատէթը հալինին իսթիհզարընա զայրէթ իթմէքտէ օլտըգլարընը անլաթապիլիպ անլաթամայաճըղընը , վէ եալընըղճա կէօրէմէտիկի թագտիրտէ , նիքեանը մութէսալվէր հագգընտա Գօնթ իվանըն պէքլէտիյի թաֆսիլաթը վէրէմէյէնէկինի վէ Գօնթ իվան շու թաֆսիլաթա տէսթրէս օլամատըղը թագտիրտէ նէ՝ վէճիլ իլէ հարէքէթ իտէպիլէնէկինի պիրէր պիրէր տիւչիւնմէքտէ իտի :

Օգուչանլարըմըղըն մալիւմիւ օլտըղը վէճիլ իւզրէ մատամ Բօզիէ , օղլու Մօրիս իլէ պէրապէր , օ կիւնիւ Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէ էօյլէն թաամը իթմէքտէ օլուպ , մէյվէ եէտիքլէրի սըրատա , խըզմէթքեարլարտան պիրիտի իչէրի կիրէրէք :

— Կէնճ պիր գըզ կէլմիլ , մատմազէլի կէօրմէք իսթէյօր . — տէտիքտէ :

Մարի սէվինճ իլէ . — Շիւբհէսիպ Սիմօն տըր :

Խըզմէթքեար . — Էվվէթ մատմազէլ , պու իսմի վէրտի . — տէտի :

Մօրիս հէյէճան վէ եալաօտ տահա տօղրուսը տէհչէթինի սէթր իթմէք խուս սուսընտա միւշքիլաթ չէքտի : Սիմօնըն Մարի իլէ կէօրիւմէք իւզրէ Գօնթ իվան թարաֆընտան կէօնտէրիլմիլ օլմասը ֆիքրինէ զահիպ օլտը :

Լիւտօվիգ . — Մատմազէլ Սիմօնա թարաֆըմըղտան ըէճա էթ քի պիր ազ պէքլէտին , չիտի գըղըմ կիտէր կէօրիւչիւր .

Սիմօնըն պէօյլէճէ Մարի իլէ եալընըղ գալմասը Մօրիսին իչինէ ուլամայաճաղընտան հէման աթըլըպ ,

— Նիչի՞ն մատմազէլ Մարիյի սէվտիկի պիր քիմսէյի տէրհալ կէօրմէքտէն մահրում իթմէլի . էկէր վալտէմին հուչուրը մանի օլույօր իսէ ըէճա իտէրիմ քի . . .

Մարի . — Բէյինիզ բէք իսապէթ տիր , մօսիէօ Մօրիս , Սիմօնը ֆէվգէլաւէ սէվէրիմ , վէ էկէր բէտէրիմ պուրայա կէլմէսինէ վէ գահվէյի պիղիմ իլէ պէրապէր իչմէսինէ միւսաատէ իտէճէք օլուր իսէ մէմնուն օլուրում :

Լիւտօվիգ . — Օ հալտէ սէօյլէյին պուլուրսուն կէլսին—վէ խըզմէթքեար տըլարը չըգտըգտան սօնրա . — Մէրգումէնին պու կիւն կէլիպ պիղի կէօրմէսինի մատամ Տիւպիէֆէ պէն եաղմըլ իտիմ : Հաթթա էկէր Մարի էվլէնտիքտէն սօնրա Սիմօնը եանընա ալանագ օլուր իսէ մէմնուն օլուրում :

Մարի . — Էկէր կէլիւր իսէ պէն տէ մէմնուն վէ հաթթա զայէթ մէմնուն օլուր , վէ շու ըէյինտէն տօլայը բէտէրիմէ թէչէքքիւր տէ իտէրիմ :

Մօրիս գաշլարընը չաթտը :

Սիմօն խըզմէթքեարըն էօնիւնտէն իչէրի կիրտի , եէմէք օտասընա կիրիպ , պիլմէտիկի սըֆաթլար կէօրտիւչիւնտէ իպթիտատէ շալըրտը գալտը : Մարի իսէ եէրինտէն գալգըպ Սիմօնը իսթիգալ վէ միւքէրրէրէն բուս իտուպ :

— Ա՛հ , ազիպիմ Սիմօն , սէնի կէօրտիւչիւմէ նէ՝ գատար մէմնուն օլուում . կէլ :

կէլ բնական վէ պէնիմ օրթամբգտա օթուր . . . սանա պիր չօգ սէօյէյէնէրէրիմիզ վար :

Սիմօն չու սէօյէրտէն պիրազ ճէսարէթ ալըպ և սուֆրատա պուլունանլարա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա , Ս . Պրէսսօլ ալտը եանընա օթուրթտը :

Վալանթին միւթէմատիէն Սիմօնա պագմագտա օլան Մօրիսին իւզէրինէ կէօզլէրինի տիքտի . մատամ Բօգիէ տախի Սիմօնը թէտգիզ իթմէքտէ , վէ սըֆաթընըն լէթաֆէթ վէ մահնուպիյէթինէ հայրան օլմագտա իտի :

Լիւտօվիզ . — Տալէթիմէ պիլա թէլէսիր իւսպէթ իթմիշ օլտըղընտան տօլայը մէմնուն օլտում , սանա պիր թէքլիֆիմ վար , վէ մէմուլ իտէրիմ քի , չու թէքլիֆիմտէն մէմնուն օլտըսըն :

Սիմօն . — Թէքլիֆինիզ հէր նէ իսէ , շիմտիտէն մագպուլըմ տըր , չիւնքի միւս բառընըզ տայիմա պէնիմ խայրըմը իսթէմէքտէն իպարէթ օլտըղընը պիլիւրիմ :

Լիւտօվիզ . — Բէք սահիհ տիր :

Սիմօն . — Պույուրուն , թէքլիֆինիզ հէր նէ իսէ սէօյէյին :

Լիւտօվիզ . — Մատամ քի չուրանըգտա հէթ պիր ֆաւիլեա կիպիյիզ , հէման շիմտի թէքլիֆիմին նէ օլտըղընը սէօյէրիմ . Գըղըմըն էվէնէնէյինի մատամ Տիւպիէֆ սանա սէօյէտի մի :

Սիմօն նապարընը Մարիյէ թէվճիհ իլէ մէրգուլէնին խաֆիֆճէ պէնգի աթտըղընը , վէ կէօզլէրի եաշ իլէ տօլտըղընը կէօրտիւքտէ , գալպի չարմաղա պաշայըպ :

— Մատամ Տիւպիէֆ՝ պէնի կէօրմէք արգուլէտիյինիզի սէօյէտիյի սըրատա , գըղընըզըն էվէնէնէյինի տախի պէյան իթտի :

Մարի . — Էվվէթ . սէքիզ կիւնտէն մատամ Վասսէօր օլույօրըմ , իշթէ զէվճիմ օլանագ քիմսէ տէ պու տըր , — տէյիպ Մօրիսի կէօթէրտի :

Սիմօն . — Սէքիզ կիւնտէն մի :

Մարի . — Էվվէթ , կէլէնէք բէնճէնպիհ ագշամը նիքեան մուգալէլէնամէսիօ նի իմգալայանաղըզ վէ էրթէսի բէնճէնպիհ կիւնիւ տէ տաիրէի պէլէտիյէյէ կիտէօնէյիզ :

Սիմօն՝ պէլիսիզճէ պիր քէրրէ Մօրիսէ աթֆը նիկեան էյլէտի :

Հէր նէ գատսր Մօրիս զայէթ կիւզէլ պիր քիմսէ իտի իսէ տէ , Սիմօն մէրգուլը ասլա պէյէնմէտի :

Լիւտօվիզ . — Կէլէլիմ պէնիմ իտէնէյիմ թէքլիֆէ . Մարի սէնի ճան ու տիլուէն սէվէր , վէ սէն տէ Մարիյի այնը ըատտէտէ սէվէրսին , տէյիլ մի :

Սիմօն . — Ա՛հ , շիւբհէ՝ մի վար , էլպէթ սէվէրիմ :

Լիւտօվիզ . — Տիմէք օլուր քի հէր իքլինիզ տէ պիրպիրինիզէ եազլաշտըգճա մէմնուն օլտըսընըզ , էօյլէ՝ մի :

Սիմօն . — Պէնիմ իշիւն օնտան զիյատէ մէմնուն օլանագ շէյ օլամագ , լաքին Գապիլ մի տիր :

Լիւտօվիզ . — Հէմ գապիլ վէ հէմ տէ բէք գօլայ տըր :

Սիմօն . — Նա՛սը :

Լիւտօվիզ . — Մարինին ազ կիւնտէն խանէսինտէ , իշլէրինէ նէզարէթֆթմէք իւզրէ զէքի , իշկիւզար , սատըգ պիր եարտըմճըյա ինթիյանը , օլանագ տէր , իշթէ

տեսնա պիտի թէքի՜ք իտէճէքաիմ : ասամառըն աս շու թէքի՜քիմի գապուղ զէ
Թաստիգ իտէճէկինէ էմիւիմ ,

Մօրիս . — Գաթ էնտէր գաթ թաստիգ իտէրիմ : Զն ինթիւնապընը թէք միւ-
նասիւղ օլտըղը՝ մասմաղէլի պիր տէֆա կէօրմէքէ հիւքմ օլտէնը :

Լիւտօվիգ . — Եյ նէ՝ տէրօն Սիմօն , նի՛չին հիւքիւք իտիօրսըն , աիւքիւ-
թիւնէն թէքէնտիւա իտիօրսըն կիպի զանն օլունտը :

Սիմօն . — Ասլա թէքէնտիւա իթմէյօրնէմ , շու թէք իֆիւնիգաթն անթէճէի նի
հայէթտէ մէսրղըր զէ միննէթասար օմաղտայըմ : ալէմտէ պունտան պաշգա հիչ
պիր շէյ պէնի պու տէրէճէ պախթիյար իտէմէգ . . . լաքին . . .

Լիւտօվիգ . — Տիմէք քի ունունտա պիր լոպի վար :

Սիմօն . — Սէսլէյիմ տէ սիղ հիւքմ իտինիլ : Պէնի պու տէթէճէ իանթիւնահա-
նէ իըզմէթինէ գապուղ իթմիլ զէ կիւնտէն կիւնէ տահա զիյատէ իպրաղը մուհապ
պէթ զէ մերհամէթ իթմէքտէ պուլունմուղ օլան մատամ Տիւպիէֆի պրազանազ օ-
լուր իսէմ նանքէօրլիւք իթմիլ օլմա՞ղ մըլըմ :

Լիւտօվիգ . — Կերչի շու միւթալտան շաքսըր մէմհ ու մէնա իսէ անէ , ծէն օ
ձէճէթի ասլա տիւչիւնմէ : Սիմօն . պէն պուզ պապտէ գաթէն մասմամ Տիւպիէֆի
հազմըլըմ :

Սիմօն . — Ա՛հ :

Լիւտօվիգ . — Մարի հազգընտա վաթը օլան հիւսնիւ թէվէճէիւհնտէն նա-
չի , մատամ Տիւպիէֆին սէնի պրազմաղա ըսկի օլանաղըն ձիւրհէ Թօգ աըր . կեր-
չի թէէսիւֆ իտէճէք ամմա երնէ—կիւ—տէյէճէք . սէն իսէ՞ տէթհալ պունըն իճա-
պընա պազմաղըն , չիւնքի Մարի պիր ան էվվէլ սէնի հանընտա կէօրմէք արզու-
սընտա տըր :

Մարի . — Հաթթա էկէր միւմըին իսէ պու աթչամ կէլէպիւսէն . . .

Սիմօն . — Պէն տէ իսթէր իտիմ , ամմա միւմըին տէյիլ :

Մարի . — Նի՛չիւն :

Սիմօն . — Զիւնքի մատամ Տիւպիէֆ պէնիմ եերիմէ պիրինի պուլմալը զէ գծ-
մալը տըր :

Լիւտօվիգ . — Տօղրու աըր ամմա , պու կիւնտէն բէնձէնապիւ հիւնիւնէ տէ-
կին էլպէթթէ սէնին եերինէ պիրիսինի պուլուր :

Սիմօն . — Մէմուլ իտէրիմ , էֆէնտիմ :

Մօրիս հէր նէ գատար զահիրէն ֆիթաըսնը կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի իճէ ան-
պաթընէն ֆէզգէլատէ թէլալը զէ զիւնի դայէթ մէշղուլ իտի :

Սիմօնը՝ Լիւտօվիգ Պրեսսուլըն խանէսինէ եերլէյմէսի , մութէսազիւք ծրան թէ-
չէպպիւսաթըն մէվզըի ինքայէ վաղ օլունտամմասը անմէք օլուպ , զէ պիր տէ վա-
լանթին իչիւն գատիմի պիր թէհիւքէ իտուկինտէն , Մօրիս պիհապղըն թէլալը , զէ
պէլթթ թօլ աը Ժիպիւնին թէսափիւֆին հարաըմըյա , սըֆաթթ աղ պիր չէյաըֆա .
թընա պէնզէ մէքտէ օլան վալիտիսէնին հանընտա Սիմօնը կէօրիւք տէ գըլը օլուր :

զընը քէշօ խոտախմբային փէ պէտքէն հէր չէին մէյմանա չըզույ , քլէրին քա-
փլէն պաշտօնական իշխանի քիմէքտէ քոն :

Մարի աղջընը Սիմոնը գուլաղինա եագլաշտըրու , եագլաշա ին ինչ քէլիմէ
ժէօյէտի :

Մորիա շու հալի կետքիքտէ միր գաթ ամհա տիւշարը թէլաշէ օրուպ , Սի-
մոնըն Գօնթ իման թնրաթնտան Մարիյէ մանրէմանէ պազը չէլէր սէօյէյէնէկի-
նէ էմին ժարդընտան , վէ շիւ սէօյէյէնէլէրին քէնաթ հագգընտա մագար-
րաթըն չէլէր օլտաղլարընա չիւքէտ օլտաղլընտան , Մարի ին Սիմոնըն կիզլիմէ
կէօրիւշէլէրին մէն իթմէլին չարէտին տիւշիւնէրէք , վէ սաաթընա պազարադ ,
պիրտէն պիրէ :

— Սաաթ ին պուշնէգ . սաաթ ինչ պուշուգտա վախտնիդ ին պէղպէր շը-
տէնտըքէր մէյգըլթընտէ պուշուգտազըլիդ գարար վէրմիշ օլտըղըմըզը ունութմայը-
նըզ , մաաթմըզէլ :

Մարի . — Սաաթիւ ունութմիշ իտիմ :

Սիմոն այաղա գալգտը . սաղ էլինի ճէպինէ սօգմը , Գօնթ իմանըն վէրմիշ օլ-
տըղը մէքթուպը թութմագտա իտի . մագմագէլ Պրէսուլ ին եալընըզ պուշուգտա
յաադընր քէհմ իթմէլաթ իտի իսէ տէ , պիշարէ գըզըն իսթէմէտիյի պիր քիմպէ
իւն էվէնտիրիմէքտէ օլտըղընա արթըգ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտըղը ճիւնէթլէ
մէքթուպը հէր հալտէ վէրմէք լագըմ կէլտիկինի հիսս իթմէքտէ իտի :

Մարի . — Իշթէ կէլիլէ , ագրիմ Սիմոն . կէլէնէ հաթթանըն իպթիտալարըն
տա , եանրմա Պ լիպ ելրէլմէք իւզրէ էլինտէն կէլէնի տիրիդ իթմէմէլիսին :

Սիմոն . — Միւքէտի , մաաթմըզէ , աիդին սաաթէթը Հալիսիգտէ հազըր պու-
շուգտա իւզրէ էլտէն կէլինի տիրիդ իթմէլէլիմ տէրքեար տըր :

Մարի՝ քէտլինաք պիր թէպէտիւպ ին . — Էվլէթ , սաաթէթը հաթիմէ , սաա-
տէթը հալիմէ , — տէլէրէք . Սիմոն ուզաթմագտա օլտըղը էլի թութտը վէ սըգ-
տըգտա , էլինին աթընտա եուպըրլանմըզ պիր քեաղըտ օլտըղընը Փարգ իտուպ ,
հէման մէգքիւր քեաղըտը խը վէրտի . Սիմոն՝ սորթընը մասայա տէօնիւշ օլտըղըն-
տան , ինիս պէլինտէ ճէլլան իտէն քալի քիմպէ կէօրէմէտի : Մարի մէքթուպը
ճէպինէ գօրուպ Սիմոնը օտանըն գաթուսընա գաաթը թէլէի էլլէտի , վէ գաթուսըն
էօնիւնտէ էօրիւշտիւքլէրի սրաաա եագլաշա :

— Շու կէլիւրտիլին իտպէր էլի պիր իտպէր վի տիրտէյու սիւալինէ :

Սիմոն . — Էվլէթ , մաաթմըզէլ , էլի տիր . Սպէրտէն տըզը տըր , — տէյու
ճէպիւպ վէրիպ , տիշարը չըգտը :

Մարի՝ մէքթուգտա շու հալիսի թէտգիդ իթմէքտէ օլտըղը ճիւնէթլէ ի Մարի-
նին պէնպինին աթարդընր , տուրտըղը եէրտէ օալանտըղընը , վէ պիր արաղըլ տա
պիրտէն պիրէ եիւպինիւն գրպարաղընը կէօրիւպ , արաղընտա կիզլիմէ պիր
սէօզ կէպիլինի հիսս իտէնէք , հիտաթիլինտէն ապուգլարընը սըգմաղա պալլաաթ :

Մարիին իսէ հէլէմանը թէպին օլարադ , եէմէք մաաթմընա եագլաշալ , վալի-
տէլլէ ինիթմէլ :

— Կիւլիմ չարուգ սորթէքտէ հաղըրլանայըմ , ճիւլ տաղիլէմէն հազըր օլտը-
նըմ , — տէյիպ օտապընա չըգտը . օտապընա կիրէր կիրմէզ հէման գաթուսըն տիրկին :

էյիպ Սիմօնըն վերմիշ օլաղը մէքթուպը չգգարաւ, դարձը երբեք վէ օգուաւ:

Պիր գաջ սաթըր օգուր օգումազ օնվիննինտէն աղլումաղա պաշաւաւ, վէ էլէրինի գաւուշաւըրալ ճէնապը Հագգա թէշէքքիւր իթտիքտէն վէ մէքթուպը օգումաղա անվամ իլէ օգույուալ պիթիրտիքտէն վէ խիւլասաի մապիւնի պիր էյիճէ անլաւըգտան սօնրա, Փէվգէլատէ պիր սիւրուրը գալպ իլէ,

— Ահ, սաղ տըր. հէմ սաղ տըր, հէմ տէ ազ վագըթտան քեամիլէն էյիլէ. չէճէք տիր... էօյլէ իսէ պէն տէ եաշամազ իսթէրիմ... պէն տէ տիւզէլմէք իսթէրիմ... պէն տէ պախթիեար օլմագ իսթէրիմ... Ալպէրին տօսթը օլուալ, թանրմատըրմ հալտէ պանա տա տօսթ օլան Գօնթ իվանըն իսթէտիյի կիպի հաւրէքթ իտէճէյիմ... պէնճէ էմնիյէթը քեամիլէ հասըլ օլտը, — տէյիպ վէ պիր մօմ եագըլ մէքթուպը եագտը քիւլ իթտի, վէ տիւզէնիյի պիթիրիպ, Ալպէրին խաթըր իշիւն օյնամազ լաղըմ կէլէն օյուըն, ճէպրտէն գուրթուլաճաղը կիւնէ գատար օյոնամաղա վէ քէնտիսինի շու պուլուենտըր վարթաի հէվինաքտէն գուրթարմագ իւզրէ նէ թէտպիր գուլանըլաճաղընը տիւշիւնմէյիպ վէ ասլա թէլաշ իթմէյիպ, էմնիյէթը թամմէ իլէ սապը իթմէկէ գարար վէրտի:

Թաամ օտասընտան չըգըլալ, սալօնա կիտիլտիքտէ, մատամ Բօզիէ՝ Մ. Պրէսսօլ իլէ կէօրիւշմէքտէ օլուալ, օղլընըն նաիլ օլտճաղը սաատէթը հալի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտիքճէ, վէ միյմար Լիւտօվիգին աղընտան Մօրիս հագգընտա մէհառ սէնա իշիթտիքճէ գաթ էնտէր գաթ պախթիեար վէ մէսրուր օլմագտա իտի:

Մօրիս՝ պիր քէրրէ կէօզիւնիւ գըրմաղլա ալընճա կէօրիւշմէք իսթէտիյիյի Ատալանթինէ անլաթտըգտա, Վալանթին սալօնտան տըլարը չըգտը. իբի իւշ տագիգա օօնրա Մօրիս տախի տիշարը չըգըլալ կիթտի, Վալանթինի չիչէք գըլաղընտա պուլաղ:

Վալանթիւ. — Պանա պիր սէօյլէյէճէյի՝ն մի վար:

Մօրիս. — Էվլէթ:

Վալանթին. — Էճէմմիյէթլի՝ պիր չէյ մի:

Մօրիս. — Ղայէթ Էճէմմիյէթլի վէ հաթթա աղըր պիր չէյ...

Վալանթին. — Գոլթուտըյօրսըն ուլէնի... նէ՞ օլաղընը չաբուգ սէօյլէ:

Մօրիս. — Պու կիւնտէն իթիպարէն շու Մարինին հիմայէ իթտիյի գըզըն, շու Սիմօնըն պու էվէ պիր տահա այաղ պամամասը իգթիգա իտէր... նէ պուրատա, վէ նէ տէ պաշգա եէրտէ, պիր տահա գըզընը կէօրմէմէսի լաղըմ կէլիր...

Վալանթին՝ հայրէթլէ. — Նիշիւն:

Մօրիս. — Զիւնքի Սիմօն՝ Գօնթ իվանըն ճասուը վէ Ալպէր տը Ժիպրէնին տօսթը տըր, ալէյիմտէ պիր տօլապը ֆէսատ գուրթուլաճաղընտան գօրգարմ:

Վալանթին. — Սիմօն՝ Գօնթ իվանըն ճասուը վէ Ալպէր տը Ժիպրէնին տօսթը՝ մը տըր:

Մօրիս. — Էվլէթ:

Վալանթին. — Սահիլ պէօյլէ՞ մի տիր:

Մօրիս. — Պէօյլէ օլաղընըն իսպաթըմ վար. տուր տահա պիթիրմէնիմ:

Վալանթին. — Տահա նէ՞ վար:

Մօրիս. — Սիմօնըն պու խանէտէ պուլուենմասընտան, կիւնիւն պիրինտէ տէհ. չէթլի պիր վագաա գուհուր իտէպիլիր. մէքգուլէնին հուգուըն՝ սէնին իշիւն տօթմի պիր թէհիլէ օլապիլիր:

Վալանթինն հայրէթ վէ տէհէթի թէգայիւս իտուպ . — Պէնիմ իչիւն տաի-
մի պիր թէհիբէ մի :

Մօրիս . — Էվվէթ :

Վալանթին . — Նէ՞ կիպի :

Մօրիս . — Սիմօնն նէ օլաղղընը պիրի՞յօրմըսըն :

Վալանթին . — Անասը պապասը թարաֆընտան թէրք ծուռնմը պիր գըզ ,
պիր էօքսիւզ , պիր բիճ . չ . նէ վաղիֆէմ , նէ օլուր իսէ օլունն , Սիմօնն նէ օլ-
աղղընը նիչիւն սիւվալ իտիյօրսըն :

Մօրիս . — Սիմօն Բօլ աը ժիպրէ իլէ օ էսնատէ Վալանթին Տարվիլ նամընը
թալըյան պիր գարընըն գըզը տըր . չիմտի անլատըն մի :

Վալանթինն բէնկի պիւսպիւթիւն ուչաու . — Պէնիմ գըզը՞մ մը . Սիմօն , պէ-
նիմ գըզը՞մ մը տըր :

Մօրիս . — Էվվէթ , Սիմօն սէնին գըզըն աըր , վէ պունը տա իսպաթ իտէպիլի-
րիմ . . .

Վալանթին . — Տիմէք օլուր քի Սիմօնը թանըմատըղըմ վէ հիչ պիր շէյտէն խա-
պէրիմ օլմատըղը հալտէ , օնո՞ն իչիւն իմիշ քի , մէրգոււմէյի հէր կէօրտիւլիւմտէ
տիւչարը տէհէթ օլույօր իմիշիմ :

Մօրիս . — Էվվէթ , իշթէ պունըն իչիւն պու էվէ ոլիր տահա այագ պասմամա-
սը զաղըմ կէլիր . քէշֆի դայրը միւմքին պիր մէսէլէ , էօնիւ ալընմասը միւլքիլ պիր
վադաա դուհուր իտուպ , գէմանը մագի իւզէրինէ չէքիւմիշ օլան բէրտէյի Սիմօնա
եըրթաըրապիլիր . . . վէ էկէր Սիմօն օ բէրտէյի գալտըրըպ տա անվալը մաղիյէնին
հիքեայէսինէ գալգըրաճաք օլուր իսէ , սէն մահվ օլուր պիթէրսին :

Վալանթին . — Հագգըն վար , հագգըն վար . . . լաքին մատամ քի Գօնթ ի-
վանըն ճասուսը վէ Ալպէր տը ժիպրէնին տօսթը տըր , տիմէք օլուր քի ծնլար պի-
լիրէր քի . . .

Մօրիս . — Հիչ պիր շէյտէն խապէրլէրի էօք տըր . Գօնթ իվան իլէ Ալպէր տը
ժիպրէնին հէմրէյ օլմալարը թէսատիւֆի պիր շէյ տիր . . . Սիմօնտան այրընա գօր-
դաճագ պիր շէյ էօք տըր , չիւնքի վալիտէսինին քիմ օլաղղընը պիլմէզ , լաքին օ-
լապիլիր քի քէնտիսինէ պիր թագըմ շէյլէր սիւվալ օլունսուն , վէ Բօլ աը ժիպրէ
միւսթանթիլիլիզ սէնաաթընտա քէսպը մէլէքէ իթմիշ պիր զաթ օլաղղընտան , Սի-
մօնըն վերէճէյի ճէվապլէրաէն մէրգոււմէնին նէ սուրէթլէ տօղաղընըն էսրարընը
զահիրէ չըգարսըն :

Վալանթին թագաթարը պիր թավր իլէ . — Ա՛հ , մէրգոււմէնին պիղիմ տիւչ-
մանլարըմըղըն էլինէ տիւչմէսի , վէ կիտիպ կէլիպ տէ թա պալը ուճոււրգա տիքիւ-
մէսի , պիղիմ իչիւն աղիմ պիր Փէլաքէթ տիր . Մարինին տէ մէրգոււմէյի թէսա-
հուպա գալգըաղղընը վէ քէնտիյէ տօսթ իտինտիյինի խաթըրմա կէթիթիլքճէ . . .

Մօրիս . — Պունտա թէմանիւպ իտէճէք նէ՞ վար , հաթթա Մարինին հալի բէք
թապիլի պիր հալ . Սիմօն՝ Մարինին գըզգարտալը տէյի՞լ մի , պիր գանտան տէյիլ-
լէ՞ք մի :

Վալանթին . — Պէնիմ ալպըմ , պէնիմ պախթաղըղըմ մահսուլը օլարաք տիւ-
նեճյա կէլմիշ օլան շու գըզը նալը իտուպ տէ պիր տահա պուրայա կէթիրթմէ .
մէլի , էվին գաթուսընը մէրգոււմէյի նա՞սըլ գարամալը :

Մօրիս . — Օրասընը պէն պիւժմէմ , վէ պիւժմ տէ , պու ելին տակիսի պէն տէյիլիմ . . . պուենը չարէսինի սէն պուուուպ , օնա կէօրէ տապրանմալսըն , եայլընը շուենը պիւմիշ օլասըն քի , էկէր Սիմօնը պու էվտէն տէֆ իթմէյէնէք օրուրախէն , թէսավվուրաթըմըղտան հիշ պիւրինին իբրաար քապիւ օլամալս . . . էկէր Սիմօն պիւր տահա պու էվէ կէլէնէք օրուր իսէ , իիքեանըն ինրասը միւլքին տէյիլէ գ հալտէ պէնիմ արթըգ պու էվէ ալաք պարմալաքըղըմ լազըմ կէլիւր :

Վալանթին . — Բէք ալա , լաքին նէ՞ եաբայմս պէն սէօլէ :

Մօրիս . — Նէ եաբաճաղընը սէն տիւշիւն :

Վալանթին . — Ալաիւր հալտէ իշէրի ալամասընը գաբոգըրա թէնգին իթմ սէ՞մ :

Մօրիս . — Ֆէնա պիւր թէտպիր . . . Մ . Պրէնսօլ իլէ գըղըն Սիմօնըն կէլմէտիլիք նի կէօրտիւքլէրի կիպի , թահգիգաթա գալգըլաճաղար . . . իթմիշ օլաղըն թէն պիւրի ձնլայաճաղար , սէն տէ պիւր ձէպէպը մաղպուլ մէյտանա գօյամայաճաղսըն :

Վալանթին . — Էյ , մատամ Տիւպիէֆէ միւրաճաթ իթմէ՞մ :

Մօրիս . — Մաղամ Տիւպիէֆէ միւրաճաթ իտոգալ տէ նէ՞ տիլէնէքսին , Սիմօնըն պուրայա կէլմէսինի մէն իթմէք օնըն էլինտէ տէլիլ քի . . .

Վալանթին . — Սէօլէտիլէրիմին հիշ պիւրի գապիւլ ինրա տէլիլ իսէ նէ՞ եաբալըմ , պու իշին էօթէսինտէն պէրի կէլմէք սէնին տէ մէնֆաթընտան շըրք . կէօրիւրսըն քի պէն տիւշիւնիւպ տիւշիւնիւպ պիւր թէտպիր պոլիպիլայօրուր , պիւրաք տա սէն տիւշիւն , սէն պիւր թէտպիր արա :

Մօրիս . — Սիւ :

Վալանթին . — Նէ՞ վար քի :

Մօրիս . — Եանընտաքի օտատա ալաք սէպի վարք շիւբհէսիգ պուրայա կէլիօրլար :

Ֆիւհադիգա եանընտաքի օտատա կէզէն Մարի , վալիտէսիլէ Մօրիսի արամաքտալ օլուպ , գըլաղմ կէլէրէք հալքի օլաղընը պէյան իթաի : Իւշիւ պիւրտէն տիւշարը չըգըպ , Լիւտօլիգ իլէ՞ մատամ Բօղիէնին պուլընաղըլարը օտայա կիթտիլէր վէ պիւր միւտտէթ սօնրա չըգըպ Սէն-Վազար շըմէնտըֆէր մէվգըֆինէ միւթէվէնէնի օլաղլար : Շու սէյահաթտէն մագսէտ՝ կիտիպ Մարինին սաղտընընը խանէսինտէ թամմ , վէ նիքեան մուգալլէլէնամէսինին իմզալանաճաղը կիւն հազըր պուլընմասընը ըէնա իթմէքտէն իպարէթ իտի : Մօրիս մուղայիրը միւթմալ օլարաք նէլէլի օլմայըպ , Սիմօնըն պէօլլէ նակէհան թէսավվուրաթը վաղըանըն օրթաթընա աթըլմասը , վէ գուրուլմուլ արապըն իլլէմէսինի թէհլիլէլէ գօյմասը խոնոկայարընը տէրքիլի նազար իլէ , չու կէնէ ճըգտան պու գառար իշթիլաղ օլունմասընա սէպէպ՝ մահա րահիպ Մէրիսին թէրթիպաթը քիսէնվիլէսինին թէտարիքինէ աղըլ տաղրանմը օլմասը իտուկինի , վէ պիւր գաշ կիւն տահա Սիմօնը մատամ Տիւպիէֆին մէթէպիլտէ թէվգիֆ իտէրէք Լիւտօլիգ Պրէնսօլըն խանէսինի կէլմէմէսի շաբէլէրի նասըլ պուլուենապիլէնէլինի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , հիշ պիւր նէթիւնէլէ տէսթրէս օլմատաղընտան , տիւշարը նէս վէ թէլալէ օլուրաղ :

Սիւսն՝ Լիւսովիդ Օրէստըն՝ անհետն չըզա ղէսպմ Կապրէէ Անպէնին
խաճնտի եւրնը Եւթմը խոհ Թէրդ՝ իւանաթր տաղըթան ախա իսէ, օ ննէ տէ-
կին հէթինտէն գըմրուանմաւարաթ, Կէշէն տօնէնն զիւնաթը մախմէյի տաղըթ-
մադտա պուլնմը իթէն, Սիւսնն Լիւսովիդէն խանէսինտէն չըգտըղըն հէթուլը-
տէ բաթէթի Թէրար զանթարնա սոքուսլ իւլիւնէի տէֆա օրաթգ մէրգուսէյի
Թէագիսէ պէտ իւնտէշ մէ Սիւսն ղէսպմ Կապրէյին խաճնտինէ կիրտիյի կիսի
Թէրար իւնաթը մէյտանա չըգտըն Եարմ սամթ Եւրա Գընթ իվան տախի
Մարինն հէվապըն ալմագ իւլըն Կապրէյին անհետնն պէշտի

Մերգոսմ շարահանութիւն կերտուած է քննարկեալիս. — Գո՛ւն պիղէ գործնաւոր թաղաւոր մէկը Բաքուի քաղաքը մը կ'իջարկէր օլտըրնա պիղի գանձարմաղ ինձ թէպէտ քաղաքի վարմա՞ն հանկը տալու գտնմը օլտըրնը խառնէր ալորը — տիմէքտէ խոյ:

Գոթեր կենտնեյէ տէկին Սպիտակ Լիւստովդեան խանէսին կիթմիւ վէ իւթմիւ
օլտըն շէյնի կապրիէն հիք ալ իթմէտէ իքէն Գոթեր կէլտեքտէ հիքեպտսինէ
թէքաթ պաշայըպ մէքթուպը նէ սուրէթէ Մաղիէ թէւիմ իթմիւ օլադընը թա
րիք իլէտի :

Գծնոր . — Բէքը յուր թարգման վէ ազգայնէ տաճարանիցսն գրգրմ . իմաի Սարե
Պրէստոն հէր չէյաէն խապէցտար օլմուշ վէ քէնտիսիսնէն կիզէմ ք իսթէնիէն
չէյլէրի տուլմուշ տըր . . . պիղէ լազրմ ժյան տա պու իտի : Նիքեան մուգապէլէնաչ
մէսի նէ՝ գէման իմգալանաճազմը :

Սիւսն .— Կէլէճէք բէնճէնպիհ աղչամը :

ԲՈՆՆՐ :— Ուռ նիքեաՀըն իրաւ իԹաիկի քէտէրի , մատմազէ՛ Մարինէն սըճո-
թընտան ֆարգ իԹաիԿ՝ մի :

Սիմոն — Էլզեթ, Վֆենտիմբ, մատմագել Սարիկին քենտի քենտիյի գուրպան
իթմէքտէ օլտըլընա գաթրէն էմինիմ:

Գօնթ. — Սեն Թեղևն իթմէ, Ալաբերին սեւամեթէ չըգտըղընա էմին օլանագ օլուր իսէ, հէր կէօնա միւլքիւլթա կէօյիւս վերմէք իւղրէ բէսպը գոււվէթ իտէնէ-յի աշիքնար տոր :

Սեֆոյ. — Պէշ Լոէ մէ մուը իտէրիմ քի, քէսպը ճէսարէթ իտէր :

Գոթթ. — Մե Գրէննսլ կիտալ Մարինին նէգտինտէ գալմազըղընը թէքլիֆ էթ. մի, տէտին պու թէքլիֆ հազգընտա նէ՝ Թընչինըլըրտն:

Սիմոն . — Սիրելի թեսալոնիկացիներ, մոզաֆիազ օլմանդա պեբլեյեճե-
յիմ . . . շուտ ազատե՛լ պէնիմ Մ. Պրեսսօնըն խանէսինեա պուլունմազլըղլմէ հի պեր
ֆայիտէսի օլմազտուն պաշգա մազարաթը օլապիլիր , չիւնքի ինթիմալ սորը բի
մատմազէլ Մարիյէ պիր ինթիյաթսըզլըզ իթտիրիթիմ . . . հաթթա , պու չիւնլերտե
հի- սրթիյա կետրվէյեճեյիմ պիրէ :

Գրեմք. — Եւո ինքոր աթիւն հարկէք ինքոր վէ ազլունէ մուամէլէնի թմհորն ի տէրմա. Եւ ահլանէ պէքլէնէ խալիլը ճիւղը Եւ

Հայրենիքի, Գոթերեն, Թահահին, Իթմեքանե օտաղղը ինքնաթիռը հարեքէթին զէ-
գիւանէ Թաւրու Պենթո հաշգընտա Պուդիր պիր ճիհէթին օլուպ, Գոնթ, Իւե, Ճի-
հէթին Գիւրդը Իթմեքանե Խաթ Սիւսնըն հարեքէթին ինքնաթիռը արանէ ճիւնէն Սօրին
Իթմեքանե Իսեճէյինի Խաթընա կէթիրեմեմեքանե Իսի :

Սիմոն պիր միտտէթէիք տահա Կապրիէլ Սէրվէ վէ Գօնթ Իվան իլէ Կէօրիւշ-
տիւքտէն սօնթիւ մէքթէպէ կիթմէք իւզրէ միւֆարէգաթ իյլէտի :

Իլանաթը տալլթան շախա Սիմոնն նէքէյէ կիթտիյինի պիլմէքտէ օլաղղնտան,
էէրինտէն գըմըտննճալլա, քէնտի քէնտիյէ — Պու քըլլ վաղիֆէսինի իքմալ իթ-
աթի ձշիմտի տէ էվիէ կիտէյօր, իսթէտիյիմիլ զէման երգալայապիլիթիլլ . . . արթըգ
Գօնթը պէքլէլէլիւյ . . . — տէյիպ, Եինէ իլանաթը տաղըթմաղա պաշլատը :

Պիր սաաթ Կէյտի, պոճ պիր սաաթ մէրգուճն կէօղիւնէ ղայէթ ուզուէ կէօ-
րիւնտիւ, նիհայէթ Գօնթ Իվան մէյտանա չըգտը : Իլանաթը Եինէ չանթայա սօ-
գուպ, Գօնթըն արգասընտան կիթմէկէ պաշլատը : Գօնթ Իվան միւսթանթիգըն
խանէսինէ կիթմէք իւզրէ Վապէն սօգաղը Եօլընը թութաթը վէ միւվէզգի մէրգու-
մըն միւսթանթիգին խանէսինէ կիրտիյինի վէ գարուճընն սէլամ ալաղղընը կէօր-
տիւքտէ, քէնտի քէնտիյէ — Պու քէք էյի իշիմէ կէլտի, տիմէք գարուճը թանըյօր.
օ հալտէ Գօնթ օրատա՞ մը իգամէթ իտիյօր, Եօգսա պիրիսինի՞ մի կէօրմէկէ կէլ-
միլ, գարուճըտան սօրար անլարըմ — տէյիպ, վէ չանթասընտան պիր բաքէթ իլա-
նաթ չըգարըպ գարույա եազլաշտը, վէ իշինտէն պիր թանթիլի ուզաթարազ . —
Ա՛շ չուճու տա օգը, օն տօգուզըննը ասըն միւճիզէսի տիր, Եիրմի տօգուզ ֆը-
րանգա, էյի չուխատան Եըրթըմազ վէ սէօքիւլմէզ օլմազ շարթըյլա թէքմիլ պիր
գաթ էլպիսէ, պու առէթա քէլէթիր պիր շէյ տիր . — տէտիքտէ :

Գարուճը իլանը սլըպ վէ կիւլմէկէ պաշլալըպ . — Սէնին Եըրթըմազ վէ սէօ-
քիւլմէզ տէտիյին Եիրմի տօգուզ ֆրանգըգ պիր գաթ էլպիսէնին նէ՞ օլաղղընը
պիլիթիլլ :

Միւվէզգի . — Եիրմի տօգուզ ֆրանգ իյէ նէ՞ իսթէրսին քի օլտուն, էլպէթթէ
քի Եիրմի տօգուզ ֆրանգա չու շիմտի իշէրի կիրէն վէ սանա սէլամ վէրէն տէլի-
գանընըն կիյմիլ օլաղղը քիւրք կիպի էլպիսէ ալամազսըն . պահա իտէրիմ քի օ կիյ-
տիյի՞ Եիրմի տօգուզ ֆրանգտան զիյատէյէ տիր :

Գարուճը . — Իշէրի կիրէն Րուսիալը իշիւն աէ՞մէյօրմըսըն սըրթընտա թալը-
տըղը Էրէյիճէ պիր պահայա տըր :

Միւվէզգի . — Միւսթէճիրլէրինիգտէն պիրի օլմալը :

Գարուճը . — Խայր, մուվազգաթէն պուրատա մալ սահիպի Մ. տը Ժիպրէնին
խանէսինտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր . ումմա քի սանա միւլթէրի օլապիլիթ, չիւնթի
էլպիսէլէրինի էն մէշհուր թէրգիյէ տիքտիրիլ :

Միւվէզգի . — Հէր հալտէ Եինէ չու իլանաթտան պիր թանէ սըգըլաղղամատը-
ղըմա էսէֆ իտիյօրում . . . սէն չունլարը ալ տա միւսթէճիրլէրինին հէքսինէ տա-
ղըթ :

Գարուճը . — Թէշէքիլը իտէրիմ :

Շու սըրատա գարուճըյը գարըսը չաղըրմըլ օլաղղնտան իշէրի կիրտի վէ միւ-
վէզգի տէ . — Գօնթ Մ. տը Ժիպրէնին էվիլտէ իգամէթ իտիյօրմըլ, տիմէք քի Մօրիս
ալէշինտէրի ֆէսատլար օ էվտէ թէրթիպ օլունույօրմըլ . պուճը պիլէլիմ տէ տնա
կէօրէ պաշլմըզըն չարէսինէ պազալըմ, — տէյէրէք գարուճտան մուֆարէգաթ պիրլէ
կէլմէքտէ օլան պօշ պիր արապայա բաքիպ օլուպ, արապաճըյա Սէն — Լազար չը-
մէնաղֆէր մէվգըֆիլնէ կէօթիւրիւպ Ամսթէրտամ սօգաղընն քէօջէսինէ տուրմասըն,

նը փէնայի՛ն ի՞նչ տի, վէ մահալը մէջքիւրէ վասը օլտըգ տա արապառան էնիպ, Եիւ-
րիւյէրէք Ամսթէրդամ սօգաղընտան կէշքի, վէ պիր շարապը տիւքքեպըննա կիւ-
րէրէք Թօղրու իբէ թիլիսին պիր մալա պալընտա բիքէթ օյնառըգլարը պիր օտայա
տուխուլ ի՞նչ տի: Մէրգուսմանըն հանդարընտա պիր չօգ պօջ շիշէր օլիրիքիլը իտի:

Մէրգուսմանտան պիրիսի: — Պէտի՛ն հէ:

Միւվէզը — Եվվէթ:

— Պաճկանը գաղանտըն մի:

— Գաղանտըն եա, ալընըգ չանթանըգը տա, իւանաթընըգը տա, չարգանըգը

տա...

— Եա վատ ի՞նչ տիլին գըրգ ֆրանգ նէրէտէ:

— Ինչէ գըրգ ֆրանգ տա. — տէյիպ Լարթիկ մասանըն իւզէրիկէ իբի ալթու՛ն
վազ էյէտի, վէ եէլիսինին ալթընտան աչըլըր գաբանըր պիր Նարգա — չըգարըպ վէ
պաղընա գօյուպ տիշարը չըգալ. օն տագիգա սօնրա Սիւրէն սօգաղընտաքի խա-
նէսինէ պիրտի:

•••

Մուգաատէման տալիս պէյան օլընտըղը վէճէ իւզրէ, մատալ Բօզիէ՛, Լիւնտ-
րայա կէօնտէրիկէն մէքթուպը էլէ կէշիբտիլիսին տաիւրէի զապըթայա պիլըրիմէք իս-
թէմէմէքտէ իտի, չիւնքի զապըթատա իլին մէյտանա չըգպաղընտան, վէ Եպխօտ
խաֆիլէրտէն պիրիսին կիզէթանըն պիրիսին խապէր վէրմէպինտէն վէ եախօտ մէ-
մուրիսին էսէրը գայրէթի օլաթապ գիմէտխալ օլանլարըն գիհնլէրիսին ույանմասըն
տան գօրգար իտի. նիհայէթ մագաատը եալընըգ Կալուպէ վէ Գօրնիւ իլէ Անկիէն
սօգաղընտաքի բօսթախանէնին մէքթուպը էլէ կէշիքմէքտէն իւպարէթ իտի:

46

Մատալ Բօզիէ պալ վէճէ իլէ իլի թէրթիլ իտուպ, բազար կիւնիւ տաիւրէի
պապըթնայա կիթվէյիպ, վէ բազար ճրթէնի պապահը տալիս ուղրամայըպ, եալընըգ
ագլամ իւսթիւ Կալուպէ վէ Սիւվէն Գօրնիւ իլէ տաիւրէյէ ազիմէթ ի՞նչ տի:

Բօզիա միւտիլի մէրգուսմէյի կէօրտիւքտէ. — Թաղէ պիր խապէր վա՛ր մը:

Փօղիէ. — Վար տըր:

Միւտիլ. — Նէ՛ կիպի:

Բօզիէ. — Բահիպ գըյաֆէթիստէ կէլէն Վէրտիէնին Սէնթ — Օնօրէ մահալըն
սինէ սըք սըգ կիտիպ կէլտիլինէ էմինիմ, պինստէն ալեյհ կէճէ կիւնտիւզ մէզքիւր
մահալէյի գօլըմալը:

Միւտիլ. — Վէրտիէյէ հիշ բաթ կէլտի՛ն մի:

Բօզիէ. — Պէն կէօրմէտիմ, լաքին Կալուպէ երինէ մէզքիւր սօգագտան պիր
թիւթիւննիւ տիւքքեանընտա թա եանը պաղընտա պալընմըլ:

Միւտիլ. — Նիջիւն հաթաճընտան թաթմամըլ:

Բօզիէ. — Հալըք ըլ բէք Նէճ թանլըլ, Էանի մէթգուսմըն արապայա պիլիպ
սօգաղընտա Վէրտիէ օլտըղըն ֆարգ ի՞նչ տի:

Միւտիլ. — Նէ՛ գըյաֆէթտէ իմիլ:

Բօգրիէ .— Երեսնէ ռահիւս գըլաֆէթինտէ ամմա , սըֆաթընը կերէյի կիպի թէպ-
տէլ իթմիւնիւն , պիր իսթիյար քէօյ բարազընա պէնդէյօր իմիւն :

Միւտիր .— Ետազը քի շու կերիֆին ֆօթօկրաֆընը էլիմիդէ կէշիրէմէմիւնիդ :

Բօգրիէ .— Բէսմիւն քիսէ , էշքեալը նասըլ օլտըղը մալիւմ արիւն :

Միւտիր .— Օ քեաֆի տէյիլ , անապա Վէրտիէ թիւթիւննիւն տիւքքեալընտա
թանըլտըղընը պիլիւօր մը :

Կալուպէ .— Խա՛յր , էֆէնտիւմ , ասլա խապէրի եօգ արը . . . վէ օնը սըֆա-
թընտան թանըմատըմ , երեսնէ սէսինտէն թանըտըմ , արապայա պիւնէնէյի արա-
տա . . .

Միւտիր .— Ալէսսէվիյէ էլիդէ մահալէսինն հա՛նկը ճիֆէթինէ կիտէյօր տէյու
մէմուլ իտէրսինիդ :

Բօգրիէ .— Օրասընը պիլէմէմ , լաքին օ մահալէտէ տօլաշմագտա օլտըղընա է-
մինիմ :

Միւտիր .— Բէք գօրգարըմ քի շու խապիսլէր պիլդտէն չօգ զիյատէ գուրնաւ
օլմասընլար :

Բօգրիէ .— Պի՛գ մի գուրնասըլ , օնլա՛ր մը , կէօրիւրիւզ :

Միւտիր .— Իւշ տէֆա արը պիւնընըղըն իշինէ տիւշալէր Վիշ տէֆասընտա
տա դայէթ . . . էսէֆ իտէնէք պիր սուրէթտէ սիվիշիպ գաշտըլար :

Բօգրիէ .— Չօլազըղըմըղտան գաշըրտիւք տէյնէնէքսինիդ , պիր տէֆասընտա
էօմիւմիւն թէհիլքէյէ գօմուլ օլտըղըմը ունութտընը՝ մի , Օրէրա պալօսընտա իսէ
եանը պաշըմտա պիր մէմուր պուլամատըղմտան Լարթիկի աիւզ ու կիրիֆթ իտէ-
մէտիւմ . պու տէֆա իսէ Վէրտիէյի գաշըպ կիրթտիքտէն սօնրա Կալուպէ թանըմը :

Միւտիր .— Պէն հիշ պիր շէյ ունութմամ , էլտէն կէլէն դայրէթի տիրիդ իթ-
մէտիլինիդի բանա պիլիւրիմ , շու իքի խալիլէրի էլէ կէշիրմէկէ գարար վէրմիշ օլ-
տըղընըղա էմինիմ , լաքին շունը տա պիլիւրիմ քի . . .

Բօգրիէ .— Մուվաֆֆազ օլամատըղմըղ տա պիլիւրպիւնիդ տէյնէնէքսինիդ էօյլէ՛ մի :

Միւտիր .— Շիւբհէսիդ , մատամ քի Լարթիկի իլէ Վէրտիէ սէրպէսթ սէրպէսթ
կէզիյօրլար . . .

Բօգրիէ .— Հագգընըղ վար , հիշ պիր նէթիւնէյէ տէսթրէս օլամատըղմըղը կէօ-
րիւպ սապընըղ թիւքէնիյօր , լաքին պունըն իլէ պէրապէր նէթալիճը մաթլուպէ-
նին հուսուլէ կէլէնէյինէ թէրէտտիւտ իթմէմէնիդ լազըմ կէլիր . . . շիւնքի նէթա-
յիճը մէզքիւրէյէ տէսթրէս օլամատըղմըղը պէն սիլէ թէէմին իտէրիւմ . էկէր պու
կիւնէ գադարքի թէշէպպիւսաթըմտա մուվաֆֆազ օլամատըմ իսէ գապահաթ-
պէնտէ տէլիլ , վուգուաթտա տըր . . . մէյտանտա հիքմէթլի վէ իշինտէն չըգըմազ
տէրէնէտէ գարընըղ պիր մէսէլէ վար . . . պէնի արատընըղ պուլտընըղ , վէ պէնի
պուլընճայա տէկին պիւսպիւթիւն գարալըղ օլան պիր մատտէյի պիր տէրէնէյէ
գատար գահիրէ չըգարմըլ օլտըղմըլ ինքեար իտէմէզսինիդ :

Միւտիր .— Պէն հիշ պիր շէյի ինքեար իթտիյիմ եօգ . . . հիթթա տէօյլէտիւք-
լէրինն սէվապընը քեամիլէն թաստիդ իտէրիւմ , պէնտէն զիյատէ սէնին գաթրիւնի
պիւլէն օլամազ , լաքին Ալահ աշգընա նէ երաճաճսսն պիր աւն էվվէլ եար : Է-
հալի պիլիւմ իգթիտարսըղըղմըղը կէօրիւպ , թէսճիւպտէ գալըյօր վէ սապըր

թիւքէնիօր , կազէթալնր պիգի զեզէ տըյօրլար : Հէյէթը իթհամիյէ տաւր մագսրզըն պիգի սըգըտըրըյօր , պիգիմ իսէ ճանըմըզ աղղըմըզնան կէլիյօր :

Րօզիէ .— Տիմէք օլուր քի շուհալ սընըրլարընրզա թէէսիթ իտիյօր :

Միւտիր .— Շիւբհէ՞ մի վար , շուհալ սընըրլարընրզա հալին նէ տէրէճէ միւշքիլ պիր հալ օլտըղընը պիր քէրրէ Վէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիր , հիշ պիր շէյ իլէրի կիթմէյօր , վէ քեաֆֆէի մէնըլիյէթ պէնիմ իւզէրիմէ պաաըյօր :

Րօզիէ .— Իւմիտինիզի քէսմէյին , էֆէնտիմ , մագսաաըմըզա նալ օլմաղա չօգ պիր շէյ գալմամըլ տըր :

Միւտիր .— Ալլահ իլիթսին աղղընտան , պէն Սէնթ—Օնօրէ մահալլէսինի թահ—թը նէզարէթէ ալտըրըրըմ . . . Մարթէլ իլէ ժօալլէյէ իհթիյանըն վա՞ր մը :

Րօզիէ .— Խալր , կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւ պանա քեաֆի տիրէր :

Միւտիր .— Կալուպէ՞ Վէթտիէյի թանըր օլտըղընտան , իսթէր իտիմ քի օ տա պէնիմ թային իտէճէյիմ գօլա տախիլ օլտուէ :

Րօզիէ .— Էկէր Կալուպէյի ալըր իսէնիզ , Սիլվէն Գօրնիւ իլէ պէն եալընըզ գա՞լ լըրըմ :

Միւտիր .— Իլինէ սէքթէ՞ մի կէլիր :

Րօզիէ .— Չօգ :

Միւտիր .— Սէն տէ պաղգա պիր ճիհէթտէ՞ն մի հարէքէթ իթմէք էֆքեարըն տա սըն :

Րօզիէ .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Սէն տէ պիր իլ գօվալայօր օլմալըսըն :

Րօզիէ .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Իւմիտին վա՞ր մը :

Րօզիէ .— Մէմուլ իտէրիմ քի . . .

Միւտիր .— Նէ՞ ճիհէթթէ :

Րօզիէ .— Քէճա իտէրիմ քի պու խուռուտա պանա պուռնտան զիյատէ պիր շէյ սիւվալ իթմէյէսինիլ , շիմտիլիք տահա սիզէ գաթի պիր շէյ սէօյլէյէմէմ . . . պա—նա էմնիյէթ իտինիզ , վէ Կալուպէ Քէ Սիլվէնի պանա պրաղընըզ :

Միւտիր .— Բէք էյի , օնլար սանա գալընլար :

Րօզիէ .— Պուռնարտան պաղգա իքի գուվվէթլի առամ տահա իսթէրիմ . . .

զէքի օլմալարը լազըմ տէյիլ , եէթիլիթ քի սընըրլարը գուվվէթլի օլտուէ քի մէր—գուճանը եագալատըղըմ սըրատա եարտըմ իտէպիլսինլէր :

Միւտիր պիր էյիճէ մատամ Րօզիէնին եիւզիւնէ պագտըգտան օսնրա .— Եա՞լ գալատըղըն սըրատա՞ մը տէտին :

Րօզիէ .— Էվվէթ :

Միւտիր .— Մուվաֆֆագըրլէթի պու գառար եագըն մի մէմուլ իսիյօրսըն :

Րօզիէ .— Թէքրար տէրիմ քի շիմտիլիք տահա պիր շէյ սէօյլէյէմէմ , լաքին պու կիւն բազար էրթէսի տէյիլ մի :

Միւտիր .— Էյ :

Րօզիէ .— Էկէր չարչէսպիհ աղչամընա գառար առատըղըմըզ իքի քիլիտէն պի—թսինի սիզէ թէսլիմ իթմէյէճէք օլուր իսէմ , եանլըլ եօլա սաբմըլ օլտըղըմը ա՞ն :

լայնեղ . պիտի զէման նշանաւ արժի ի թափելէր յէհարէթ վէ գեղեղեթ տէն պիտի
սէր գալմարն տիմէր զուր :

Սիւտիր . թէպէտ չի . — Զարչէնպիւհ աղչամը՝ մը տէտին :

Րօզիէ . — Եվ վէթ . Եֆէնտիւ . Եկէր չարչէնպիւհ աղչամընա գատար պիտի նէ .
թիֆէն տէսթրէն օլամաղ իսէմ , կէլիւց ի թիտարարալըղըմը , չօլթաղըղըմը վէ ի գիթի
տարըմըն մաֆէվգիւնտէ պիտի ինչ պուլալմը օլաղըղըմը ի գրար ինչ , խղմէթալէն քէֆ .
Ֆը Եէտ ի թափիւմի պէյան ի թէրիւմ :

Սիւտիր . — Բէք ալա , սանա իբէ նէֆէր գուզվէթլի առամ վէրիւրիւմ :

Րօզիէ . — Դիմէրի :

Սիւտիր . — Մասուն ինչ Արանշան . . . փչինէ կէլիւր մի :

Րօզիէ . — Բէք ալա :

Սիւտիր . — Պու աղչամ լաղըմ կէլէն թալիմաթը մէրգուճանա վէրիւրիւմ :

Րօզիէ . — Պէնիմ տէ իսթէտիլիւմ պու իտի . թէչէքքիւր իտէրիւմ , տտէյիպ Կաթ
լուպէ ինչ Սիւվէն Գորնիւյէ պիտի իւպիէթ ի թափ վէ մէրգուճան ինչ պէրապէր միւ .
տիրին օտասընտան տիշարը չըգաղ :

Կալուպէ . — Պիզիմ միւտիրին սընըրլարը ալաղա քալգմը :

Րօզիէ . — Եվ վէթ . պանա խօր նաղար ինչ պագմաղա պալլամը , պէնտէնդիւթ .

Կէ խոյօր , պագալըմ :

Սիւվէն . — Զարչէնպիւհ կիւնիւնէ գատար պիտի նէ՝ Եարաճաղը :

Րօզիէ . — Պիզ տէ Սէնթ — Օնօրէ մահալլէսինի գօլլայաճաղը , Կաթթա Կէման
չիմաթտէն պալլայաճաղը :

Շու միւպահասաթ տարիէի զատըթատա ճէրէյան ի թափ սըրապա , Մօրիւ
Լարթիկին խանէսինէ կիթմիշ իտի . Լարթիկ Եալընըգ իտի :

— Պիզիմ քաքազ պու կիւն կէլէճէ՝ք մի :

Լարթիկ . — Մէմուլ ի թմէմ , Կէր Կալտէ կէլէ պիլէ կէճ կէլէճէք տիր :

Մօրիւ . — Պէն օնը կէօրմէլիլիւմ Կաթթա պիտի տն Եվ վէլ կէօրմէլիլիւմ :

Լարթիկ . — Սիւհիմմ վէ միգաթաճէլ պիտի տն Եվ վէլ Կաղըր ի թմէսինի թալ

Մօրիւ . — Թէրթիպաթը քիմէնվիլէսինի պիտի տն Եվ վէլ Կաղըր ի թմէսինի թալ
սիլէ իտէ ճէյիմ . . . չիւնքի պու Կաթթա Կէր Կալտէ Սիմօնըն վիւնուտը վէյտանտան
գալգմալը :

Լարթիկ . — Տիւն Սիմօն՝ Լիւտալիդ Պրէսաղըն խանէսինէ կիթտիլի գէման սէն
տէ օրապա իտին , տէլիւ մի :

Մօրիւ . — Եվ վէթ :

Լարթիկ . — Դըղը Մարիլէ պիտի մէթոճալ մի թէսլիւմ ի թմիշ :

Մօրիւ . — Մէթոճալ թէսլիւմ ի թմէտի ամմա Եալաճա գօնուլար :

Լարթիկ թէաճնիւպ ալլամէթի կէօսթէրէրէք . — Սիւմիլիլ տէյիլ քի մէթոճալ
թէսլիւմ ի թմէմիշ օլուսն :

Մօրիւ . մէրադ ինչ . — Հանկը՝ մէթոճալտան պաճա իտիլըսըն :

Լարթիկ . — Գօնթ իվանըն՝ Կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինտէ Սիմօնա վէրմիշ օլ
աղը քէթ իւպտան պաճա իտիլօրում :

Մօրիւ . — Ալլահ պէլասընը վէրիւն , տիմէթ քի դայէթ մահիլըսնէ պիտի ստարթի :

տէ օ արալըդ մէքթուպը էլինէ սըգըտըրմանըն չարէսինի պուլմը , լաքին պէն պիր տագիգա պիլէ կէօղէրթմի իւղէրէրինտէն այլըմատըմ քի :

Լարթիկ .— Գարըլար գուրնաղ օլուրլար , աղիղիմ . էն սաֆտէրուըն էրինէ էն գուրնաղ էրթէյի սուսուղ կէթիլիր . Սիմօն՝ Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէն չըգըպ էրինէ րէսսամըն խանէսինէ ավտէթ իթտի :

Մօրիս .— Մէքթուպըն եէրլի եէրինէ թէսլիմ օլընտըղընը մալիւմթ վէրմէք իչիւն մի :

Լարթիկ .— Էօյլէ օլմալը :

Մօրիս .— Էօյլէ օլտըղընա շիւրհէ եօգ . ա՛հ , պաշը ուճուլըդտա պէօյիւք պիր թէհլիքէ կէօրիւյօրում :

Լարթիկ .— Էն պէօյիւք թէհլիքէ Գօնթ իվան տըր , նասըլ քի Սիմօն իլէ Մաւրինին վիւճուտլէրի գալգմասը մուգարրէր իսէ , էօյլէ տէ պու Բուսիւալըլը մաշվ ու նապէտիտ իթմէլիյիլ :

Մօրիս .— Նէրէտէ իգամէթ իթտիյինի անլայապիլտինի՞գ մի :

Լարթիկ .— Բէնն սօգաղընտա , Մ . տը Ժիպրէնին խանէսինտէ :

Մօրիս .— Սոհի՛հ մի :

Լարթիկ .— Էվվէթ . գաբույա գաթար արգասընտան կիթտիմ վէ գաբուճըյա սօրտում :

Մօրիս .— Ալպէր տը Ժիպրէտէն պիր խապէր վա՞ր մը :

Լարթիկ .— Խայր , շիւպհէյի տալէթ իթմէմէք իչիւն Ալպէր տը Ժիպրէտէն տալա պահա իթմէտիմ :

47

Մօրիս .— Մ . տը Ժիպրէնին խանէսինտէ պիր աօլապը Փէսաա գուրուլմուշ օլտըղը ալիքէար տըր , պուճա շիւրհէ եօգ . անապա հաղըգէթէն Գօնթ իվան Ալպէր տը Ժիպրէյի գուրթարմաղա մուվաֆֆաղ օլապիլմի՛ց մի տիր :

Լարթիկ .— Պիլէմէյօրում :

Մօրիս .— Հէր հալտէ իչէր էօյլէ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր քի , պիր ան էվվէլ Սիմօնտան գուրթուլմանըն չարէսինէ պաղմալըլըգ : Ճիւղի պիր թէէիսիւրտէն պէօյիւք մազարրաթ թէվէլիւտ իտէպիլիր , վէ թէսավուրաթըմըղըն քեաֆֆէսի պէր հալա օլապիլիր . . . պիղիմ վէրտիէյի պուլմալըլըգ . . . անապա էվինտէ՞ մի տիր :

Լարթիկ .— Բէք իհթիմալ տըր :

Մօրիս .— Օ հալտէ կիտէլիմ :

Լարթիկ .— Հաղըրմ .— տէյիպ , շաբգասընը գօյտու վէ տիլիլ Տօմինիքի կէօն . տէրիպ պիր արապա կէթիրթտի : Մօրիս իլէ պէրապէր արապայա կիլի վէրտի , եարըմ սաաթ գարֆընտա Պէրանժէ սօգաղընա պիլ միւվասէլէ մալիւմ օլան իքի գաբուլը էվտէն Տօֆէ Մաթիւն գաբուլընը Լարթիկ չալտը : Լարթիկն գաբուլը չալտը , պիր իլարէթ մազամընտա օլուպ , վէրտիտ տէրհալ կէլիպ գաբուլը աչաղ վէ Մօրիսի կէօրտիլիւ կիպի , միւհիմմ պիր վաղաա գոհգուրա կէլմիշ օլտըղընը չաղաղ : Մօրիս , Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն խանէսինտէ կէօրտիլիւնիւ վէ իլիթտիյինի ,

վէ Սիմօնը օ է վէ արմազ Մովսէսավիւր իտուկիսի հիւքեայէ վէ շու թասավիւրըն մէվգըր իճրայէ վազը հայինտէ , Սիմօնըն Մատամ Տիւպիէֆին յիքթէպինտէն չըգ . մասը լազըմ կէլճէյինի , վէ հէր չէյին ալթիքսթ օլթադընը պէյան էյլէտի :

Վէրտիէ զայէթ տիգգաթլա Մօրիսին հիքեայաթ վէ իֆատաթընը տինէտիքս տէն սօնրա , տէհէթլի պիր թէպէսիւմլէ ,

— Եալընըզ պու կէճէ տահա Միմօն մէքթէպտէ գալսըն քեաթի տի , Եարըն սապահ գօրգաճազ հիչ պիր ճիհէթ գալմազ :

Մօրիս .— Սէն իշինի պիթիրտին մի :

Վէրտիէ .— Էվվէթ , տիւն ազլամա գատար օճազլարըմըն գարլըսընտա վագ . Թըմը կէչիրտիմ : Պու կէճէ Եալընըզ իքի սաաթ ուլուտըզ տան սօնրա երինէ իշն տէվամ իթտիմ : Շիմտի հազըրլատըզըմ թէրթիպտէն էմինիմ , վէ անհա զիյաաէ էմին օլմազ իշին պիր թէճրիւպէ իտերիզ :

Մօրիս .— Թէճրիւպէ՞ մի :

Վէրտիէ .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Նա՛սըլ :

Վէրտիէ .— Պիր ազ սապր էտին , չիմտի կէօրիւրսինիւզ — տէյիպ , վէ տիշարը չըգըզ պիր միւտտէթճիք սօնրա կէնճ պիր քէօթէ իլէ իշէրի կիրտի , — իշթէ շու քէօթէյին իւզէրինտէ թէճրիւպէ իտէպիլիրիզ , շու հայվան կիւզէլ պիր հայվան օ . լուպ , կէօրիւնիւր քի պուլվարըն իւզէրինտէ սահիպինի զայպ իթմիշ օլմալը քի , աքգամտան կէլտի , պէն տէ շու թէճրիւպէնիւն իճրաճը նիյէթիլէ իշէրի տլաըմ սագ . լաաըմ :

Մօրիս .— Վա՛հ , պիշարէ հայվան :

Վէրտիէ .— Աճըյաճազ իշ Եօզ , էկէր մէմուլ իթտիյիմ կիպի մուվաֆֆազ օլմուշ իսէմ , հիչ պիր էգիյէթ չէքմէտէն կիտէր , — վէ էլինտէ թուլթմուշ օլաըլը քիլլօր չիշէյի կէօսթէրէրէք , — իշթէ թէրթիպիմ , պու չիշէյի աշխաշ իշին շու մա . տէն տիւլմէնին իւզէրինէ պասը վերմէլի , բարմաղըն գալաըրտըլըն կիպիլիշէ սը . գը սըգը գաբանըր , էօյլէ պիր կիւզէլ թէրթիպ օլուենճը ադըր քի , հիչ պիր թէհլի . քէսի օլմազ , — տէտիքտէն սօնրա , ալչազ պիր իսկէմէ իւզէրինէ օթուրուպ , քէօթէյի եանընա չաղըրտը . պիրազ օխչայըպ , գըմըլթաշաճաճազ սուրէթտէ պա . չընը թուլթաը , չիշէնին աղընը քէօթէյին պուրնընըն ալթընա տայաթըպ տիւլմէյի պասը վերտի : Իգթիզա իթտիյի մէրթէպէտէ պաստըլը կիպի . իշինտէքի բուհ Գնայ , վանըն պուրնընա գաշըպ , պիր սանիյէնին եիրմիննի գըմըլ գատար միւտտէթ միւր . մէյիպ , հայվան եըլաըլըմ չարբմըլ կիպի ետրէ սէրիլտի վէ կէպէթաթ :

Վէրտիէ .— Էյ նա՛սըլ , մուվաֆֆազ օլմը՞ մըլլմ :

Մօրիս .— Միւքէմէլ :

Վէրտիէ .— Հէք շուենա տա տըգգաթ իտինիզ քի , հիչ պիր էսէր տէ քըրազ . մազարըն էօլաիւրիւր : Եալընըզ տիգգաթ իթմէլի վէ զայէթ իշթիլաթըլ աաֆրամ . մալը քի , գալլանտանա քիւր զարարըլ տօգուենմաղըն , յիքթէքի տնիտէ էօլիւր , չարէ քօք . . . էն էյիպի թա գալլանըլթաճազը զէմանէ տէկին : չիշէյի մահֆազաընտան չըգարմամալը — տէյիպ , վէ ճէպինտէն պիր մէշին մահֆազա չըգարըպ : չիշէյի իշինէ գոյուըլ տայն սնընճ Մօրիսէ ոնգաթարճազ — ալ . . . տէտի :

Վերադարձին 518 հազարնմուշ գալար

Փորին չիէջի ալմայրը . — Եւ՞ որմէք, տիւնեա օմերնը, զատար արտա՞պէնի՞մ
մի տեր, պիտ ճան թէնլիքէյէ գօնըմագ լազըմ կէլտիյի կիպի պէնիմբին ինթիլադ
խալյօրսընը . . . Եր՛չիւն քէնտինիդ մէյտանա չըգմայրզ առ ապիմա պէնի էօնէ
սիւրէյօրսընը :

Լաթիկի իւն Վերտիէ Թեմնճիբալէ պիբպիբէրինէ պնդաղաղա :

[illegible]

Վերադառնալիս. — Եւ, Եւ, Գորգոնիւսը :

Մօրիս .— Գօրգմատը զըմբ բէք ալա պիլիրսինիզ :

Վերաիէ .— Գորգմայօր իսէն նի՞շիւն թէրէտաիւա իտ/յօրսըն :

Արթուր . — Չիւնքի պէն յըրասմը պապտըմ , պիրպզ գաա պիզ ուղրաշըպ արաւ ճու
հէրարմիզին հիասէսի օլան իյիկն յէսգուլիշթիւնի երւքշէմէնիզ ճազըմ կէպիւ :

Վերադառնալիս. — Պիղիմ սրբորմուկը անկալում տա պիլա շարի պիղիմ ին ին թիֆուսի ին մէկէ կէտիյին զէման, հէր էմրիմիզէ ին ասի ին մէկէ փաղը պիւն հոուկինն ունութմու, օլմալըսն :

Մօրիս .— Պէն հիշ պիր շէյի ունութմամ : Պէնիմ գոգվէի հաճեցամ զայնթ
գոգվէթի տիր , վէ պէոյէ օլուզընը տա զանն իաթերիմ քի շիմոյէ գաւտար սիզէ
իսպաթ իթմիշիմ տիր . . . իշ կէօրմէնին սըրասը կէլթիսինտէ տայիմա պէն հազըր
իտիմ . չիւնքի , պիլիւր իտիմ վէ հալա տա պիլիւրիմ քի բօլիս սիզի թանըր , վէ սի-
զին կէօրիւնմէմէնիգ վազըմ կէլիւր . . . լաթին պու տէֆաթի եաթթաճադ շէյ , էօյէ
պիր շէյ տիր քի սիւթիւնէթ իշինտէ գոգվէթ իշինտէ , եաթըլաճադ տըր , վէ իթինիզ
տէն հանլընըգ օլաա , հիշ գօրգմազազըն ճու ոլանա իհալէ իթմէք իաթէպիսինիզ
իւզմլթի իշֆա իտէպիլիւր :

Անէրոյն. — Տիմէք օլուր քի կէշէնէրտէ Գօնթ ի վանը մէյտանա աթարաք ի ֆար խզգմէթտէն կըքինքէաֆ ի թափին միսիլու, պու կրէն տէ էրնէ պիղէ ի- թաաթ ի թիմէկէ բազը օլապօսըն, էյլէ՞ մի: Տիմէք օլուր քի ղէշէք շիքէթինտէ հաիզ օլտըղմ սէլահէթիմէ գարըը փստան իսկօսըն, էյլէ՞ մի:

Մօրիս .— Պէն խեան իթմէյօրում , ղէյիմի պէյան իախլօրում և պու տա իադ-
զըմ աըը , չիհնըի սէրպէսթանէ կօթեպըմըմ իֆաաէ իթմէ ք հազքընտան հն պիր
վազըըմ մահրում օլմամըլմ աըը . և . կալընը պիր շէյ անկայօրում , ադա շէյտէ տէ
քէնտիմի հազքըլմ կէզրիչօրում : Նէ՛չիւն Սիմօնը նապէ տրա իթմէ բւնի բիզ տէրէօ-
տէ իթմէյիպ տէ , պանա հէվալէ իսիյօրսընը :

Լարթիկ, — Վէ լաքին . . .

Մօրիս .— Սէրպէտճէ սէօյլէյին , եօզսա պէշ տազիդա էվզէլ պաշնա տէտիյի-
նիզ միսիլու շիմաի տէ պէն սիզէ գօրգույօրսընզ տէյնէնիմ :

Ահա իմ հարցը. — Այն թափառական կերպով, էսր իտերիմ . . . ինչն ինչպիսի
նիմ, էսր իտերիմ :

Մօրիս .— Նաալը քի ապէր՝ հայաթնը թէհլիքէյէ գօր իսէ էօյլէ սէ զապիթ
գօմալը :

Հարձիւնք .— Պրօֆրէշիւս շու մըւսաւաւաւ, ընդ իւրեւայ ըզիւաւ տէ գոյթուղը-
նա կէթիւրմիշ օլաղըմըզ սըրաւաւ պիւրպիւրիմիզի աւալալմազ մը օլաղզ . . . պուսնն
գօլալը վար :

Վէրտիէ .— Գօլալը նէ՞ տիւ :

Մօրիս .— Գուրա չէքէլիմ :

Վէրտիէ .— Հագգըմըզը բայիմալ իթմէք տիմէք օլուր :

Մօրիս .— Պու թէքիթի գապուլ իտէրիմ ք պալգա նէ՞ տէրսէնիզ գապուլ իթ-
մէմ :

Վէրտիէ բազը օլուալ .— Հայտէ էօյլէ օլուսն, գուրա չէքէլիմ . իւշիւմիզին տէ
իւմէրինի քեաղըտլարաւ եազըզ պիւր շաբգա իշինէ աթալըմ, իւք չըգան քեաղըտ
հանկըմըզն իսմինի հալի իսէ, օ իծրաի մուսմէլէյէ մէճպուր օլաճազ տըրք :

Մօրիս .— Եաբընըզ, —տէտիքտէ, Վէրտիէ թարիթ իթտիի կիպի քեաղըտ-
լարը հազըրլալըզ շաբգաննն իշինէ աթալ, վէ պիւր էյիճէ գաբըշալըտը . իպթիտա
Մօրիս էլինի ուզաթըզ պիւր քեաղըտ չըգարտը, քեաղըտն իւզէրինտէ եազըլը օ-
լան իսմ քէնտի իսմի օլաղը ճիհէթլէ, —վէրինիզ պանա շիշէյի, շէյթան սիզին իւ-
լէ պէրապէր իսէ պէն նէ՞ եաբալըմ : Պէն ալու կէճէ մէքթէպէ կիտէյօրում :

Վէրտիէ շիշէյի Մօրիսէ վէրտի :

Մօրիս .— Շիմաի պիւր իշիմիզ տահա վար քի, օնու տա թէսվիյէ իթմէլի :

Վէրտիէ .— Հա՞նկըսը :

Մօրիս .— Գօնթ իվան մէսէլէսի :

Լարթիկ .— Էն գիյատէ մուզիթր իշ իշթէ պու տըր, նէ՞ նաբամալըլըզ քի շու
հէրիթտէն գուրթուլալըմ :

Վէրտիէ .— Պէն օնը տա տիւշիւնտիւմ, ամմա հիշ պիւր չարէ պուլամաաւըմ .
շիմաի իսէ Մ. տը ժիպրէնին միսաֆիթի օլաղը ճիհէթլէ, գանն իտէրիմ քի, պիւր
չէյ եաբամալըզ :

Մօրիս օմուզլարընը սիլքէրէք .— Ամմա եաբալընըզ հա՞ . օ Գօնթա տա եա-
նալմագտան գօլալ շէյ եօզ քի :

Վէրտիէ .— Գօնթը էլէ կէշիւմէք իշիւն տէ պիւր թէտպիւր պուլմը՞ մըսըն :

Մօրիս .— Էվվէթ պուլմըլըմ . լաքին պու տէֆա հա՞նկընըզն շու իշի տէրէօհ-
տէ իտէճէյինի աւալամաալըգնա օ թէտպիւրին նէ օլաղընը սէօյլէմէյէճէյիմ :

Լարթիկ .— Պէն տէրէօհտէ իտէրիմ :

Մօրիս .— Բէք ալա . էօյլէ իսէ Գօնթ իլէ նէրէտէ եալընըզ պուլիւնապիլէճէ-
յինիզի պու ազլամ վէ եաթաւ եաբըն սէօյլէրիմ :

Լարթիկ .— Սէն սէօյլէ պէն հազըրըմ, պու ազլամ կէօթիւշիւրիւզ :

Մօրիս կիթաիյի սըրատա, Վէրտիէ գաբույա գաաար կէօթիւրիւզ ալտէթ իթ-
աիքաէն սօնրա Լարթիկէ խիթապէն .— Ամմա տա ուսթա շէյ իվիշ հա՞, օ գաաար
ուսթաա քի աաթթա գօրգույօրում :

Լարթիկ .— Պէն իսէ հայրան օլույօրում, աաթթա պէնիմ գանըմ տըր գանն
իտէյօրում քի պէնիմ :

Մջրիս բէֆիզէրինաէն այրըլաղգտան սոնրա Լիւսովիզ Պրէսսուրն խաւնէսինէ կիթտի, չիւնքի Սիմոնն թէ քրաբ Գոնթ իվան թարաֆրնաւն Մարինին նէցտինէ կէօնաթիւմէսի մէլուզ օլաղը չիհէթլէ, միւսքին մերթէպէ Պրէսսուրն խաւնէսին- տէն այրըլմամաղըլը թէրվիճ իթմէքքէ իտի: Ալպէր առ ժիպրէնին միւթթէֆիզի օլան Գոնթ իվանն Հարէքեաթը Մորիսին զիհնինի գարըլաղըլաղգնա գարըլաղըլմագ տա իտի: Վալանթին իլէ Մարի պաղը չէյլէր ալմագ իլիւն թիշարը չըգմը օլուպ, աղ- շամ եէմէք վագթը կէլէճէլէր իտի: Մ. Պրէսսուր եվտէ եալընըզ իտի: Մորիս՝ Լիւ- սովիզէ այրընա պիր թիլէճէլի օլմատըլընտան, վէ Վալանթին իլէ գըզընըն էվտէ պուլուլմատըլարը սըրատա ուզուլն միւտտէթ օրատա գալմասընա իհթիյաւ օլմա- տըլընը պիլտիլինաէն, պիր գաչ տագիգա գատար միմար իլէ չոգնտան պուլնաւն Վէօրիւշտիքաէն սոնրա, եինէ կէլէճէլինի պէյան իլէ թիշարը չըգըպ Ռէնն սօգա- ղընա Թօղրու պըիմէթ էյլէտի, վէ միւսթանթիզին իգաւմէթ իթտիլի խաւնէյէ վա- սըլ օլաղգտա, գարուճընըն օտասընա կիրտի:

Գարուճը.— Նէ՝ իսթէրսինիզ, էֆէնտիմ:

Մորիս.— Մ. Ալպէր առ ժիպրէնաէն խապէր ալմայա կէլտիմ:

Գարուճը.— Մ. Ալպէր առ ժիպրէնին տօսթլարընտան օլմալըսընըզ... եօգա- րը չըգմագ իսթէր միտինիզ:

Մորիս.— Խայր... պու վագթ բէտէրի Մ. առ ժիպրէնին պուրատա պուր- լունմատըլընը պիլիլիմ. պինաէն ալէյ, օլընը եալընըզ օլաղը սըրատա թանիզ իթմէք իսթէմէմ:

Գարուճը.— Մ. Ալպէր եալընըզ տէյիլ տիր:

Մորիս.— Եանընտա պիր խասթա պագըճը օլմալը:

Գարուճը.— Եանընտա պուլուլնան խասթա պագըճը տէյիլ տիր, զայէթ զէն, կին պիր թէլիգանըլ տըր, Բուսիալը միւթէպէր պիր գաթ աղը քի, Մ. Ալպէրէ բէ- ֆագաթ իտիցօր վէ կէճէ կիւնտիւզ եանընտան այրըլմայօր:

Մորիս.— Մ. Ալպէր զիլատէճէ՝ մի բէլիֆսիզ տիր:

Գարուճը.— Ահ, էֆէնտիմ, պու պատտէ գաթի պիր ճէվապ վէրէմէմ:

Մորիս.— Նի՛շիւն:

Գարուճը.— Չիւնքի խըզմէթքեարլար, նէ պէնիմ իլէ վէ նէ տէ գաղըմ իլէ չօք լաֆ իթմէզլէր... բէպէրի Մ. Բօլ առ ժիպրէ Հալա մահգոն վէ միւքէտտէր տիր, անըն իլիւն զնա տա պիր շէյ սօրմաղա ճէսարէթ օլունմայօր... լաքին պէն- ճէ գանն իտէրիմ քի, Մ. Ալպէր բէք գօլայ եագայը գուրթարամայանագ աղը:

Մորիս.— Վա՛հ զավալը, մամաֆիլի խըզմէթքեարլարտան պիր խապէր ալ- պիլմէլի իտին:

Գարուճը.— Խըզմէթքեարլարտան հիշ պիր մալիւմաթ ալընմայօր, հէր հան- կընընա պիր շէյ սօրուլանագ օլսա, իէօղլէրինի աթիլմանա գայտըրպ պաղընը սալ- լայօր քի պէնճէ էյի պիր ալմալմէթ տէյիլ:

Մորիս.— Թապիի ճէքիմ տէվամ իտիցօր:

Գարուճը .— Հէր կիւն կէլիւր , վէ էքսէրիւսա տա կիւնտէ իքի տէֆաօն . խաս-
թանըն էյի պիր հալտէ օլմատըղը օնտան պէլլի . . . էկէր էյի օլսա իտի կէքիմպու
գատար սըգ կէլմէզ իտի տէյի՞ մի :

Մօրիս ալտըղը մալիւմաթտան , Ալպէրին բէք թէհլիքէլի պիր հալտէ տէյիլ ի-
տէ տէ էլան խասթա օլտըղընը անլատը , վէ թէգէվփիւնտէն սարֆը նազար վէ եա-
խօտ նիքեաՀը թէէխիւր իթմէսինի թալէպ իտէրէք , սէվտիլինին նագընտա էյիլէնէ-
ճէյինի Մարիյէ վատ իթմէքլէ , Գօնթըն իքթիֆա իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պու-
լունանաղընը ֆէհմ էյլէտի : Իյին պու ճիհէթինտէն ասլա թէլաշ իթմէմէքտէ իտի ,
չիւնքի միւթէսափէր օլան նիքեաՀըն իճրասընա հիչ պիր շէյ մանի օլմայաճաղընա
գանաաթը թամմէ հասըլ իթմիչ իտի :

— Պու կիւնիւք եօգարը չըգմամ . լաքին էլպէթթէ քի եանընտա պիր տէֆ-
թէր վար տըր , վէր տէ իսմիմի եագայըմ քի կէլտիլիմ պէլլի օլսուն :

Գարուճը .— Էվպէթ , վար տըր էֆէնտիմ , իշթէ տէֆթէր վէ գալէմ վէ հօգ-
գա :

Մօրիս գալէմի ալտը , վէ պիր չօգ իմզալարըն ալթընա օգոււնմազ պիր եագը
իլէ քէնտինին օլմատըղը պիր իսմի եագը վէրտի , վէ տիչարը չըգտը . եալընըզգալ-
տըգտա քէնտի քէնտիյէ , — Փիլվազը պօշ եէրէ գօրգմըլմ , պուլըն իլէ պէրա-
պէր պու առամլարտան կէլէճէք մագարրաթըն էօնիւնիւ ալմաղա չալըմալը . էկէր
մուվաֆֆազ օլուր իսէմ , պաշըմ տահա զիյատէ րահաթ օլուր . — տէտիքտէն
սօնրա թէքրար Մ . Պրէսօլըն խանէսինէ ափտէթ էյլէտի : Վալանթին իլէ գըզը
կէլմիչ իտիլէր , Մօրիսի թաամա ալըգօտըլար :

Մարինին հէր գէմանտան ազ պէնզի աթմըշ օլտըղը , վէ պիր տէրէճէյէ գատար
հէր գէմանտան զիյատէ ճանլը օլտըղը հալտէ Մօրիս հագգընտա ֆէվզէլատէ իպրազը
նէգաքէթ էյլէտի : Մօրիս իսէ՝ Մարինին շու հալինի կէօրտիւքտէ , մէրգուլէնին
իլի միւհիմսէլէտիլի , վէ նիքեաՀը կէրի պրագմազ շէօյլէ տուրսուն , հաթթա պիր
ան էվփէլ իճրասը հալինտէ մէմուլ օլանաղը զանընա զահիպ օլտը :

Սաաթ օնա տօղրու Պրէսօլըն խանէսինտէն չըգտը , Լարթիկին էվինէ կիթ-
տի . Լարթիկ իլէ Վէրտիէյի պաղչէտէ պուլտը , վէ տօղրու եանլարընա կիթտի .
իպթիտաաէ եանընտաքի պաղչէտէն ալտըղը սէսլէր խօշընա կէլմէտիլի միսիլու ,
աղաճլարըն տալլարընտան ասըլը օլան րէնկիլի ֆէնէրլէր կէօզլէրինէ չարտը :

— Տիվարըն օ պիր թարաֆընտա նէ՞ օլույօր :

Լարթիկ .— Օլան շու տըր քի , պու կէճէ Սիմօնա պիր շէյ եաբամայաճաղըզ .
պու կէճէ մատամ Տիւպիէֆին եէվմը մախսուսը տըր , մէքթէպտէ չակիրալէր թէ-
աթրօ օյնայաճաղլար , մուզիգա չալանագլար , կէճէ թաամ իտէճէքլէր վէ սօնրա
տա օյնայաճաղլար . . . խիւլասաի քէլամ կէճ վագթա գատար հէր քէս այտգտա
օլանագ . . . թապիլի էյի ուլումայաճաղլար , վէ պինաէն ալէյհ իլիմիզի եարընա
պրագմաղա մէճպուր օլանաղըզ :

Մօրիս .— Օ հալտէ եարըն իքի իլի պիրտէն կէօրիւրիւզ :

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ .— Իքի իլի պիրտէ՞ն մի :

Մօրիս .— Էվպէթ . Սիմօն իլէ Գօնթը պիրտէն թէմիլէրիլ :

Լարթիկ .— Գօնթը պիր առագաղա տիւլիւրմէնին չարէսինի պուլտըն մը :

Մօրիս .— Պուլտըմ :

Վէրտիէ .— Նէ՞ իմիշ օ պուլտըղըն չարէ պագալըմ :

Մօրիս .— Սէօյէյիմ տէ տիգգաթլընա տինէ : Սէնին Պերանժէ սօգաղըյա Թամբլ պուլվարընտա պիր տաիրէն վար քի պիզիմ իշիմիզէ չօգ հարայաճագ տըր :

Վէրտիէ .— Նէ՞ ճիհէթլէ :

Մօրիս .— Գօնթը օրայա ճէլա իտէճէյիզ :

Վէրտիէ .— Օրատա մը նապէտիտ իտէճէյիզ :

Մօրիս .— Շիւբէ՞ մի վար :

Վէրտիէ .— Վէ լաքին պզ առէթա տիվանէլիք տիր, էվին իշինտէ օ գատար ատամ վար իքէն վէ մահալլէ կէչիտ պիր մահալլէ իքէն ճիւզի պիր սէս տիւնեայը, այաղա գալտըրապիւր :

Մօրիս .— Իյին սէսսիզ սէտասըզ վէ կիւրիւթիւսիւզ պիթէճէյինէ էմին օլու-նըզ, սէնին տաիրէնին սաղըր օլտըղընը սէնտէն պիր գաչ տէֆալար իշիթմիշ իտիմ տուրընըզ տա թէրթիպիմ նէ օլտըղընը սիզէ պիր էյիճէ թարիֆ իտէյիմ : Թամբլ պուլվարը թարաֆընտա իքինճի գաթտա վագը օլուչ Մ. Մաշէ նամը թահթընտար իսթիճար իթմիշ զաղըղն տաիրէ, ութթատանէ եաբըլմը օլան պիր մաքինա վառ-թապըյա Մ. Մաշէ նամը թահթընտա երինէ սէնին թահթը իսթիճարընտա օլա-րագ Պերանժէ սօգաղընտաքի տիկէր պիր տաիրէ իլէ լլթիհագ իտիյօր : Սէնին ի-ճատ իթմիշ վէ մէվգըյի իճրայէ գօյմուշ օլտըղըն մէզքիւր մաքինա պէնիմ թասաւ-վուրըմըն իճրասընը գօլայաթապիւր . մատթմ քի Սիմօն իլէ Մարի նապէտիտ ի-տիլտիքտէն վէ Արման Տարվիլ միրասընա վագը եէտ իթտիքտէն սօնրա, պիր տահա ալտէթ իթմէմէք իւզրէ Ֆրանսատան չըգըպ կիտէճէքսին, սէն կիթտիքտէն սօնրա վարսընլար քիմսէնին պիլմէտիյի Մաշէ նամընտա պիր քիմսէնին պիագմը օլտըղը տաիրէտէ Գօնթ իվանըն նալընը պուլսընլար :

Վէրտիէ .— Ֆիլվագը պէն կիթտիքտէն սօնրա նէ օլուրսա օլտուն :

Լարթիկ .— Տէվամ է՞թ . շու պաչանկըճ ֆէնա տէյիլ :

Մօրիս՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ .— Գօնթ իվանըն Թամբլ սօգաղընտա 41 նու-մէրօտա վագը շու պիլիմ մահուտ Մաշէնին էվինտէ պուլընմասընը գարարլաղը-րըրըզ, տաիրէ մունթաղամ օլտըղը ճիհէթլէ չիւբհէյէ վարմասը միւմքին տէյիլ : Գօնթ կէլիր . գաթթան Վան Պրէօք նամընտա Ֆիլէմէնքի միւթէպէր պիր գաթ պիթթէսատիւֆ տօսթը Մաշէնին էվինտէ պուլուները վէ Գօնթը գապուլ իտէր : Խիլլասաաը նէտէն իպարէթ օլաճաղը միւհթանը թարիֆ օյմայան պաղը միւքեալէ-մաթտան սօնրա, գաթտան Վան Պրէօք իշէրտէն գարուլարըն քեաֆֆէսինի քիլտ-լէր վէ սիւրկիւլէրի գօր, վէ մաքինանըն իշինէ կիրիպ Մ. Մաշէնին տաիրէտիւնէ չը-գար, վէ օրատան պէօյիւք նէրաթիւպանտան լահաթճա աշաղը էնիպ պուրայա կէ-լիւր, նէ՞ տէրսինիզ :

Լարթիկ .— Բէք կիւզէլ պիր թէապիր տիր :

Վէրտիէ .— Պէն օ էֆքեարտա տէյիլիմ, պիր բէրրէ խաթընըզա կէթիւրին քի տահա պու մէմէքէթտէն պրագըպ կիթմէյօրուզ, իլէթ պիթիպ տէ ալուրատան կիտինճէյէ տէկին պէնիմ կիրիպ չըգաճաղմ եէրլէրի գաթաաըյթրսընըզ, վէ թէպօ տիլ գըյաֆէթ իթմէքիյիմի իմքեանսըզ պրագըյօրսընըզ . հասըլը քէլամ պիր տա-

բա կէլէճէ օլուր իսէմ հիշ պիր Թէտպիր գուլանամամ վէ պիր եէրէ գաշամամ :

Մօրիս .— Պու տէտիյին ուլմաւոր , շիմայէ տէկին նաւը պէրպէսթ իտին իսէ պունտան պէօլլէ տակի եինէ սէրպէսթ օլուրսըն , գարտան վան Պրէօք թիւրկիւ-
լէրի գօյմաւորը կիպի , իսթէտիյին զէման եինէ կէզէպիրսին :

Վէրտիէ .— Աէօզիւմիւն էօնիւնտէ տայիմա պիր նաշ պուլոււնջօր , տօզրըսը ֆէնա տէյիլ :

Մօրիս .— Էհէմմիյէթսիզ շէյլէրէ պաղլանըպ գալմա :

Վէրտիէ .— Էհէմմիյէթսիզ մի , կիւզէլ տօզրըսը . սէն պէնիմ եէրիմտէ օլ-
սան :

Մօրիս .— Ֆիւնեաաա էն զարարսըզ շէյ նաշ տըր , վէ իսթէնիտիյի զէման
օնտան տա գիւրթուլմազ բէք գօլայ շէյ տիր . նաւը իւշէ պէօլէրսին , իւշ ատէտ
գուրչուն վէ եախօտ թէնէքէ սանտըղա գօրսուն վէ տիլէտիյին մէջլէքէթէ կէօն
տէթիրսին . մէսէլա Գօնթ Իվանը վաթանընա կէօնտէրմիլ օլմազ իշիւն Բուսիայա
կէօնտէրիրսին . . . բէք Թօհաֆ օլուր , հէմ էօլլէ պիր շէյ տիր քի հէր կիւն քէմալը
մուվաֆֆազըյէթլէ նարիլմազ տա տըր , սէն պիւրալարը պէնտէն էյի պիլիրսին .
Բէնճէնիլի , կիւնիւ պէն Պրիսսօլըն խանէսինտէ նիքեանըմըն մուզապէլէնամէսինի
իմֆլաւադըլըմ սըրատա , սէն պէյէնտիյին կիպի պու իշէ կէօրիւր պիթիթիթիլա .
մէրտ օլ , նէ՛ գօթգոնջօրսըն . . . օրթատա միլէօնլար տուրտըզնա , պիր տիւշմէնին
նալընտան գօրգընազ նէ՛ վար ,— տէտի :

49

Լարթիկ .— Մօրիսին հազգը վար , Թէքիթ իթմէքտէ օլուրը լէի ինրա իթ-
մէք իւզրէ պէնտէ հէր կէգնա գօլայլըզ մէվճոչտ տըր . . . հիշ պիր շէյտէն գօրգը
մա , պէն օ նալը օրթատան գալտըրվանըն չարէսիլի պուպուրըմ :

Վէրտիէ .— Բէք ալա , գապուէլ իթմիլ : Եաքին հիշ պիր կէօնա շիւպէնէյէ
վարաբըմազսըզըն Գօնթ Իվան Դուրապիլէֆի , իլլիլի պիլէ իշիթմէյիլ օլուրը պիր Մ.
Մալշիլի Թաքի սօգաղընտա 41 նուէթօլը խանէսինէ կէթիլմէք իւզրէ նէ՛ Թէտ.
պիր գոթլանտճազսըն , յոնա պազալըմ :

Լարթիկ .— Սահիւ , պու էհէմմիյէթլի , պիր նօգթա տըր , գարանճայա նէ՛
եէմ գօյմազսըն :

Մօրիս .— Պիր մէքթուպ , ատի պիր մէքթուպ :

Վէրտիէ .— Պիք էի տիւլիւն , պիր մէքթուպ պիք իւշիւնհիւնին էլիւնէ կէ
շէպիլի , վէ պուէլ շիւնհիւն տէ Բուսիայընէ կէլմէտիլի կէօրալէքտէ , գօլայնա
մէրգուլըն իլլիլի պուլապիլի :

Մօրիս .— Օլմազ աշիւնքի Գօնթըն օ կէօնտէրիլէճէք մէքթուպը նէղտինտէ
սօգլայանաղընա էմինիմ :

Վէրտիէ .— Թաֆսիլ էթ :

Մօրիս .— Մէքթուպը եազարէն Թաֆսիլ իլլիլի .— տէյիւ վան Պրէթիւն
Եազրիանէսիլէօնիւնէ կէշտի վէ պիք Թապազա մէքթուպ քաղըտը ալալ իլլի
պաղըլտա գարը եազարը կիպի կէօրթէնէն ինճէ վէ ուզուէլ զագուն Էաթիւար իլլի
պիթիթի մէքթուպը եազար :

« Գօնթ ,

« Պու ագչամ թամ սաաթ օն պիրտէ Թամբլ սօգաղընտա 41 նումէրօտա վա-
« քը Մ. Մարշէնին խանէսինէ լութֆէն Թէլրիֆ իւտսինիզ :

« Շու տալէթէ ճէսարէթիմ Մ. Ալպէր աը Ժիպրէ իլէ մաամաղէլ Մարինին սու-
« առէթը հալլէրինէ միւսթէնէտ տիր :

« Սիզէ թէպիղ իթմէք իւզրէ միւհիմմ խապէրլէր վար քի պիզգաթ սէօյլէմէլի-
« յիմ , կէչէն տէֆաքի կիպի Մ. Կապրիէլ Սէրվէնին խանէսինտէ կէօրիւչէմէմէք
« մէճպուրիյէթինտէ պուլունմադաայլմ :

« Իհթիրամաթը Փայիգամըն գապուլինի բէնա իաէրիմ : »

ՍԻՄՕՆ

Պու մէքթուպը պիթրիբր պիթրիմէզ , Վէրտիէյէ ուզաթըպ , — իշթէ պու
մէքթուպը ալաղը կիպի Գօնթ կէլիբ , վէ հաթթա հէր տիւրիւ վէսաիթը միւ-
տաֆաատան պէրի օլարագ կէլիբ էլինէ տիւչէր :

Վէրտիէ մէքթուպը ալըպ երւքսէք սէս իլէ օգուսը :

Լարթիկ . — Բէք միւքէմմէլ օլմուչ , բէք կիւզէլ աիւչիւնիւմիւլ : Սիմօնն օ-
աասընտա պուլունմըլ օլան Գօնթ իվանն մէքթուպը՝ Սիմօնն էլինէ պէօյլէ պիր
մէքթուպ եազմաղա սէլահիյէթ վէրէպիլիբ . պունտան մաատա Սիմօնն Մարի Պը-
րէսուլ վէ Ալպէր աը Ժիպրէտէն տօլայը կէօրիւչմէք իսթէմէսի խուսուսընտա ինա-
նըլմայաճագ վէ եախօտ շիւպհէ իտիլէճէք հիչ պիր ճիհէթ եօգ աըր :

Վէրտիէ . — Պու պէնիմ իթիրազըմա ճէվապ աէյիլ :

Մօրիս . — Հա՞նկը իթիրազընա :

Վէրտիէ . — Պու մէքթուպտա պիր իսմ վար , պիր տէ ատրէս : Էկէր Գօնթ
մէքթուպը էվինտէ պրագըր իսէ , քէնտիսի դայպ վէ մահվ օլտըգտան սօնրա մէք-
թուպը պուլուրլար , Թամբլ սօգաղընտա 41 նումէրօյա կէլիպ Մ. Մարշէ տէյու սօ-
րարլար արարլար վէ էվիմի մուհասէրէ ալթընա ալըրլար :

Մօրիս . — Գօնթ մէքթուպը էվինտէ պրագմազ :

Վէրտիէ . — Նէ՞ պիլիօրսըն պրագմայաճաղըն :

Մօրիս . — Պիլմէմ ամմա , պրագմայաճաղընա էմինիմ . իսմ վէ ատիրէսինի ու-
նութմասըն գօրգուսըլլա թային օլունան մահալէ կէլտիյինտէ մէքթուպը պէրապէր
ալըր , պու թապիի տիր :

Վէրտիէ . — Հայտէ պունը գապուլ իտէյիմ , աահա պաչգա պիր չըգգ վար :

Մօրիս . — Տահա նէ՞ վար :

Վէրտիէ . — Պու մէքթուպ Սիմօնն եազըսըլլա տէյիլ , պէլքի Գօնթ՝ Սիմօնն
եազըսընը թանըր . . . էկէր թանըր տա Սիմօնն եազըսը օլմատըղընը անլար իսէ ,
շիւպհէյէ վարըր վէ էմնիյէթ իթմէզ :

Մօրիս . — Օնըն կէօղիւնէ էվվէլ էմրտէ չարբաճագ շէյ մէքթուպտա Ալպէր ի-
լէ Մարինին սաատէթը հալլէրինտէն օլան պահս աըր . պունտան պաչգա հիչ պիր
շէյէ գիհինի եօրմայաճաղընա էմինիմ , վէ Սիմօնն եազըսընը թանըրըլլա Փարզ
օլունաա պիլէ , սըրըրնա աիեահ օլտըղըմըզա ապա խապէրտար օլմատըղընտան ,
ալէյհինտէ պիր տուգագ գուրուլմուլ օլտըղընը խաթըրնա պիլէ կէթիրէմէզ . իսիւ-
լտաի քէլամ , Գօնթըն վիւճուսը մէյաանտան գալգաթըրը կիպի սէն իգամէթ

Իթախին տախրէյի Թէրք էաի վեր վէսսէլամ, Էվրագընը վէ սաիւր գըյմէթ տար օլան շէյլէրի ալ չըգ, պիր տահն օրայա պագ պասմա. շիմտի Փարզ իտէլիմ քի Գօնթ մէքթուպը Էվինտէ պրագմըլ օլտուն, հաթթա Փարզ իտէլիմ քի Էմնընա տա ալ-րիսինի ալըն քէնտլիի գօլլաթմագ իչիւն, պիզէ նէ. օնըն ճանընը ալտըգտան սօնրա օրատան գաչմատան գօլլայ շէյ Էօգ, շիւնքի իքի տախրէնին Էէքտիկէրինէ մէրպուլթիյէթի օլտըղընը քիմ պիլիւր, հայտէ օ մէրպուլթիյէթի տէ պուլսունլար, օնլար պուլընճայա գատար սէն պին քէրքէ սավուլմըլ կիթմիչ օլտըսըն:

Վէրտիէ. — Հայտէ պագալըմ, նէ օլտըր իսէ օլտուն կէօնտէր մէքթուպը... — տէտիքտէ մէքթուպը գարթա գօյուպ իւզէրինէ պէր վէճնը զիյր Էազաը.

«Մօսիէ օ տը Ժիպրէնին խանէսինտէ

«Գօնթ Իվան Սմօրիօֆա

«Րէնն սօգաղը Ն. 129

«Բարիս»

— Եալընըլ շու աթրէս Գօնթըն պիր կէօնա շիւպէնէ վարմամասընա քեաֆի տիր:

Լարթիկ. — Պու մէքթուպը բօսթայա մը պրագաճագսըն:

Մօրիս. — Խա՛յր, իքիւնիգտէն պիրի Էարըն պիրիսիյէ պու մէքթուպը կէօն տէրսին:

Վէրտիէ. — Պէն օ իչի տէրէօհտէ իտէրիմ, — տէտի:

Իւչ րէֆիգլէր պիրպիրէրինտէն այրըլտըգլարընտա, Մօրիս՝ Էվինէ կիթտի, րահիպ Մէրիս իսէ օ կէճէ Էվրագընը այրըմագ վէ Թօրլամագ վէ Էմին պիր մահա-լէ գօմագ նիյէթիյէ Պէրանթէ սօգաղընտաքի տախրէյէ ազիմէթ Էյլտի: Կիյմէքտէ օլտըղը Էնվաի Էլպիսէլէրին բօլիս Էլինէ տիւլմէսինի տէ իսթէմէտիյինտէն, առ-լէրի տախի մէյտանտան գալտըրմագ իւզրէ, քեաֆֆէսինի Էվրագըլա պէրապէր իւչ սանտըղա Էէրիէշտիրիպ, սանտըղարըն իւզէրինէ տախի ՇԷՄԷՆՏԵԼԵՐ ՄԷՎ-ԳԵՅԻ ԼՕՆՏՐԱ տէյու Էազաղըգտան սօնրա, սապահ էրքէն Մ. Մարշէ գըյաֆէթի-նի կիյինիպ, Էօլմըլըգտան ալտէթինի պէյան իտէրէք գաբուճըյա կէօրիւնտիւ:

Պիր գաչ սաաթ սօնրա գըյաֆէթլէրինտէն Էալընըլ Մ. Մարշէ վէ պապ Մարշէն վէ բահիպ Մէրիս գըյաֆէթլէրինի ալը գօյուպ, հազըրլամըլ օլտըղը սան-աղըլարը Թալըթտը, չըմէնտըֆէրտէ սանտըղլարը Լօնտրայա կիթմէքտէ օլան պիր Թէաթրօ օյուլնճըսը նամընա գայտ իթտիրտի: Շու իլլէրի պիթիրտիքտէն սօնրա, Վէրտիէ Էվինէ ալտէթլէ, Էն Էմին զանն իթտիյի բարագ գըյաֆէթինի կիյինիպ Պիւրէն սօգաղընտա Լարթիկին խանէսինէ կիթտի:

Բազար էրթէսի սապահը բօլիս միւտիրի Էվամիր վէ Թալիմաթը լաղըսէյի վէր-միչ օլտըղընտան, Սէնթ—Օնօրէ մահալլէսի՝ Թահթը նէզարէթը խաֆիյէն ալընա-րագ, մէմուրիյն Թէպտիլ գըյաֆէթլէր իլէ պէլլըսիգճէ վէ Փագաթ քէմալը տիգ-գաթլա մահալլէյի տօլաշմագտա իտիլէր: Իլք կիւնիւ Լարթիկ իլէ Վէրտիէ մէզ-քիւր մէմուրլարըն Էանլարընտան կէչմիլլէր իտի: Լարթիկ՝ գաբտան Վան Պրէօք գըյաֆէթինի, վէ Վէրտիէ տախի Պապա Մարթէն գըյաֆէթինի կիյինիլլէր իտի, լաքին մէմուրլար պուլնլարըն հայտուտ օլտըղլարընը ապա Փարզ իտէմէմիլլէր իտի:

Միւտիր .— Շիքեայէ՞թ իթմէյէ մի կելտինիզ , նէ՞տէն շիքեայէթ իտէճէքմիշ-սինիզ :

Բօզիէ .— Տիւնքի Սէնթ—Օնօրէ մահալլէսինտէ մէմուրլարընըզըն վազիֆէլէրի-նի իյֆա էյլէմէլէրինին թարզընտան :

Միւտիր .— Մէմուրլարընըզըն նէ սուրէթլէ իյֆաի վազիֆէ էյլէտիքլէրինին թէազիզ ու թէֆթիշի մատտէսինի սիզէ իհալէ իթմէմիշ իտիմ զանն իտէրիմ :

Բօզիէ .— Հազգընըզ վար , լաքին պէն տէ օ թարաֆլարտա գօլ տօլաշմագտա օլտըղըմտան , վուգուր հալէ քէսպը վուգուֆ էյլէտիմ վէ մէմուրլարըն ատէթա սըֆաթը մէմուրիյէթլէրինի աշըղա վուրտուգլարընը կէօրտիմ . չու հալ բօլիս ի-տարէսինին ուսուլը ինգիպաթիյէսի մուղայրինտէ օլտըղը սիզճէ տալիս րանա մա-լիւմ տիր :

Միւտիր .— Օ մէմուրլարըն պաշընտա պուլունան քիմսէնին մէհարէթինի սիզ տէ թաստիզ վէ թէսլիմ իթմիշսինիզ տիր : Զաթէն պէնճէ Սէնթ—Օնօրէ մահալլէ-սինճէ նէզարէթէ լիւզում կէօրմէտիյիմտէն , օ մէմուրլարը գալաւըրաւմ :

Բօզիէ .— Տիմէք օլուր քի պատէզին սիզէ վէրէպիլէճէյիմ մալիւմաթ վէ թաֆ-սիլաթա էհէմիյէթ վէրմէմէքլիյի գուրմուշսընըզ , էօյլէ՞ մի :

Միւտիր .— Խալր . լաքին պունտան սօնրա պէն քէնտիմ ագլըմըն էրտիյի վէճհ իլէ իճրաի թահգիգաթ վէ թէհարրիյաթ իթմէկէ գարար վէրտիմ :

Բօզիէ .— Միւսաատէնիզլէ րէճա իտէրիմ քի պէնիմ իլէ աշըգ աշըղա գօնու-շասընըզ , ֆիքրինիզ նէ իսէ սէրպէսթճէ պէյան իտէսինիզ . . . տիւնաէն պէրու հազգըմտա թաւր ու մուսմէլէնիզի պիւսպիւթիւն թէպտիլ իթաինիզ : Շիմտիյէ տէկին լութֆէն հազգըմտա իպրազ իթմիշ օլտըղընըզ թէվէճհիւզ վէ էմիլիյէթ , շիմտի քեամիլէն մահվ օլմուշ կիպի անլայօրում . ատէթա պէնտէն չիւպհէ իտիյօր-սընըզ : Պու թէպտիլաթըն նէ՞տէն նէշէթ էյլէտիյինի անլամագ իսթէրիմ , րէճա ի-տէրիմ քի սէպէպիինի սէօյլէյէսինիզ :

Միւտիր .— Պու պապտէ սէօյլէնէճէք նէ վար իտի իսէ , տիւն սիզէ սէօյլէ-տիմ , մատամ :

Բօզիէ .— Խալր , տիւն հազգըթէթը հալին եալընըզ պիր գըսմընը պէյան իթ-տինիզ : Եա պէն եանըլլօրում , վէ եախօտ հազգըմտա օլան էմիլիյէթինիզի գալ-տըրըպ ժօալէյէ պաղլատընըզ . . . պունըն տա պիր սէպէպի օլմալը տըր . աճապա պէնիմ սատագաթըմտան չիւպհէ՞ մի իտիյօրսընըզ :

Միւտիր .— Ալլահ էսիրկէսին :

Բօզիէ .— Էօյլէ իսէ սիզին րէճանըզ իւզէրինէ տէրէօհտէ իթմիշ օլտըղըմ լսըգ-մէթի հիւսնիւ նէթիճէյէ իյսալինէ պէնի միւգթէտիր ատտ իթմէյօրսընըզ :

Միւտիր .— Շիմտի սիզէ աշըգ աշըղա ֆիքրիմի պէյան իտէյիմ :

Բօզիէ .— Խաթէր իսէնիզ հէմ աշըգ հէմ տէ սէրթճէ սէօյլէյինիզ , պէնի ին-ճիտիրսինիզ տէյու իհթիրազ իթմէյինիզ :

Միւտիր .— Էօյլէ գըյաս իտէրիմ քի չու արալըգ զիհնինիզ՝ օլլունըզըն սատա-

տէթը հաւովե իսթիգապաի իւէ մէշղուլ օլտըղը ճիհէթլէ, վազթընըզը քիւմիլէն պի-
զէ հասը իտէմէյօրսընըզ . . . վաիտէլիք էնտիլէլէրի սիզէ վազթ պրագմայօր :

Րօզիէ .— Օղլըմըն ինրասը մուգարրէր օլան նիքեահընը՝ մը անլաթմագ իսթէ-
յօրսընըզ : Պէնճէ օ խօպուսա պիր գաչ սաաթ վազթ անճագ սարֆ իթմիլիմ
տիր :

Միւտիր .— Պէլքի էօյլէ տիր , լաքին զիհնինիզ միւթէվատիէն օ խոսսուլա մէշ-
ղուլ տըր վէ պու մէշղուլիյէթ չիմտիյէ գատար սիզտէ միւշահէտէ իթմէքտէ օլտը-
ղըմըզ մէհարէթ վէ իսթիտատը պիր տէրէճէյէ գատար չիւրիւտիւյօր :

Րօզիէ .— Էյպսըն սիզճէ իգթիտարսըղըղըմա գարար վէրիօրսընըզ, էօյլէ՝ միւ
Միւտիր .— Խալի , վէ լաքին . . .

Րօզիէ .— Սէօղիւնիւզի իքմալ իտինիզ :

Միւտիր .— Լաքին պէնճէ շու պաղամըն օլտըղընըզ իշին իքմալինի պիր պաչ-
գասընա հէվալէ վէ թէրք իտէճէք օլուր իսէնիզ, ագըլըլըզ իթմիշ օլուրսընըզ . . .

Մատամ Րօզիէնին պէնզի պիւսպիւթիւն աթըպ .— Պէն տէմէտի՝ մի քի պէնի
աշընմըզ պիթմիշ, իգթիտարսըզ պիր քիմաէ եէրինէ գօյօրսընըզ, պէն սիզին մու-
վէնէթիինիզ եէթիւմէք իշիւն հէր շէյի թէրք իթտիմ . . . պիր շէյ տէյիլ : Խըզմէ-
թիինիգտէ պուլընտըղմ միւտտէթտէ էօմրիւմիւ թէհլիքէյէ գօյտու . . . պու տա
պիր շէյ տէյիլ : Ճինայէթին սուրէթը ինրասընը մէյտանա չըգարըպ նէ վէճճ իլէ
վիւգու պուլմըն օլապիլէճէյինի սիզէ կէօսթէրտիմ վէ անլաթտըմ : . . . պու տա պիր
շէյ տէյիլ : Պուշլարըն հիշ պիրինի իշ եէրինէ գօյմայօրսընըզ . . . Պիր գաչ տէֆա-
լար պագը թէշէպիւսաթտա պօշա չըգըլըմ, գապահաթ պանա աթֆ օլուրսընըզ :
Շիմտիյէ գատար օ ճանիլէրի էլէ կէշիւրէմէտիմ իսէ, մէկէրշի իշֆաի վազիֆէ իտէ-
ճէք եէրտէ օղլըմըն սուրէթը հալի իւէ մէշղուլ օլուրսընըզ : Պու միսիլու գաննի-
յաթ հէմ հաքգօրըզ տըր վէ հէմ տէ կէօնիլէ տօգընըր . . . պէն քէնտիմ կէլիպ
տէ սիզէ խըզմէթ իթմէյի թէքիլֆ իթտիմ մի .— Ասլա . սիզ կէլտինիզ պէնի պուլ-
տընըզ վէ գարանըգտա կէզտիլինիզի պէյան իլէ, սիզի աշտընըղա չըգարմագըլ-
ղըմը թէքիլֆ իթտինիզ . . . հաթթա պէն գապուլ իթմէտիմ, սիզ իսրար իթտինիզ
օղլըմըն իսթիգապալը հալինին թէէմինհտէն պահս իտէրէք պանա եալվարտընըզ
եագարտընըզ . չիմտի տէ օղլըմըն սէվիօրըմ տէյի մուախէղէ վէ օղլըմըն ուղընա
իշֆաի վազիֆէտէ գուսուր իտիյօրուլ տէյու թէքտիր իտիյօրսընըզ . պէնճէ շու
նազիք քէրթէտէ վազիֆէտէ գուսուր իթմէք իսէ ատէթա պիր ճինայէթ տիր :
Պիւմիշ օլընըզ քի պէն պու իսնատաթը գապուլ իթմէմ, — տէյիպ, ճէպինտէն պիր
հըգտան չըգարտը, վէ իշինտէն սըֆաթը մէմուրիլէթինի միւպէյէին եէտինէ վէրիւ-
միշ օլան էմրնամէյի չըգարըպ .— իշթէ պանա վէրմիշ օլտըղընըզ էմրնամէյի սիզէ
իտտէ իտիյօրըմ, պու սաաթտան իթիպարէն սիզէ մէնսուպ տէյիլիմ վէ խըզմէթի
թէրք իտէրիմ .— տէտի :

Միւտիր պաղտան թըրնաղընա գատար տիթէտի՝ մատամ Րօզիէնին սօն սէօղ-
լէրինտէն, մուալէնէթինի թալէպ իթմիշ օլտըղը հալտէ քէնտիլինի ֆէվգէլատէ
րէնճիտէ իթմիշ օլտըղընը ֆէհմ էյէտիլ իսթիֆասընը վէգտիլինէ տաիր օլան սէօղ-
լէրի իշիթտիքտէ, մէրգուլմէնին սէպգաթ իտէն խըտէմաթընը խաթրընա կէթիլէ-
րէք նատիմ օլտու, վէ լիւզուլմը պիր եարտըմընը էլտէն գաչըրաճաղընը անլատը

— Նէ՞ տիմէք, խղճմէթտէն չէք ինձորմըսընըզ : մէմուրիյէթինիդի թէ՞րք մի ի-
տիյօրսընըզ :

Րօզիէ .— Սիզ մէճպուր իտիյօրսընըզ :

Միւտիր .— Նէ՞ եարըյօրում քի սիզի մէճպուր իտիյօրում :

Րօզիէ .— Պէնտէն չիւպհէ իտիյօրսընըզ :

Միւտիր .— Սիզ պէնտէն չարչէմպիհ ագչամընա գատար միւսաստէ իսթէյիպ
պիր իզ կէօզլէմէքտէ օլտըղընըզ պէյան իթմիշ իտինիզ :

Րօզիէ՝ քինայէ իլէ .— Կէօզլէտիյիմ իզ եանլը պիր իզ իմիշ, վէ պէն տէ եանլը
օլտըղը իչիւն կէօզլէմէքտէն վազ կէչիյօրում տէյու գըյաս իտինիզ վէսսէլամ :

Միւտիր .— Իսթիֆանըզը գապուլ իթմէմ, ազիզիմ :

Րօզիէ .— Պէն արթըգ հիշ պիր իշէ Խարայամատըգտան սօնրա, Նէ՞ սէպէպլէ
գապուլ իթմէյօրսընըզ :

Միւտիր .— Սիզէ տիւշմէզ քի պանա քին սագլայասընըզ, գձեսուր իթտիմ վէ
գապահաթըմը տա թանըրում . հէր թարաֆտան իզգէրիմէ հիւճում օլունտըղընը,
կազէթալարըն գէմմ վէ ֆասընը վէ էֆքեարը ումումիյէնին պու մէսէլէյի բարմա,
ղընա սարտըղընը կէօրտիւքտէ տիւշար օլտըղըմ հիտտէթէ գաբըլտում . իշ եիւրիւ
մէյօր տէյու ալէմին ալէյհիմէ գըյամ էյլէտիյինի կէօրտիւքտէ պէն տէ սանա թու-
թունտում . իշթէ գապահաթըմը պու սուրէթլէ իգըրար իթտիքտէն սօնրա, արթըգ
միւսթահապըզը աֆվ ըմ գանն իտէրիմ : Ալ շու էմընամէնի ճէպինէ գոյ տա պու
քիւչիւք մաճէրայը հէմ սէն հէմ տէ պէն ունութալում պիրթսին :

Րօզիէ .— Միւրատընըզ պո՞ւ մը տըր :

Միւտիր .— Պու տըր, րէճա իտէրիմ :

Րօզիէ .— Պիր տէֆա տահա բազը օլուրում :

Միւտիր .— Պէն տէ թէչէքքիւր իտէրիմ : Շիմտի գօնուշալում . Ժօտլէյի թալ-
սիյէ իտէն պուլընտըղը ճիհէթլէ, օնա պիր թէֆթիշ մէմուրիյէթի վէրմիշ իտիմ,
ամմա էհէմիյէթի եօգ . պէն իսթէտիյին ատամլարը սանա վէրիւրիմ . լաքին օլմա-
յա քի պու տէֆա տա պուլմը օլտըղըն իզի ղոյպ իտէսին :

Րօզիէ .— Ղայպ իտէմէյէճէյիմէ էմին օլընըզ . . . սիզ պէնի եալընըզ պալըմ
պրազըրմըսընըզ :

Միւտիր .— Պէն սէնտէն պիր շէյ իսթէրիմ . վար նէ եարարսան եար :

Րօզիէ .— Իսթէտիյինիզ Նէ՞ տիր :

Միւտիր .— Մուվաֆֆաղըյէթ :

Րօզիէ .— Ալլահըն ինայէթիլէ էլպէթթէ մուվաֆֆազ օլաճաղում . . . եարըն
սաաթ սէքիզտէ օ իքի ատամլարընըզ Մէզլէյ սօգաղընտա պանա կէօնտէրին :

Միւտիր .— Բէք ալէա . . . չարչէնպիհ կիւնիւնէ գատար պիր նէթիճէ հաթը
օլապիլէճէյինի վատ իթտիյինի ունութմա :

Րօզիէ .— Եինէ սէօզիւմ սէօզ տիր—տէյիպ, տիշարը չըգտը վէ քէնտիսինի
պէքլէմէքտէ օլան Սիլվէն իլէ Կալուպէնլն պուլընտըղը մահալէ կիթտի :

Սիլվէն մատամ Րօզիէյի կէօրտիւքտէ .— Նէ՞ խապէր պաղալում :

Րօզիէ .— Խապէր շու քի էլիզէ մահալէսինի եալընըզ պիզ իւչիւմիզ գօլլայա-
ճաղըզ :

Սիւլէն .— Տահա ալեա . պէնիմ խաթրումա պիր շէյ կէլտի :

Րօզիէ .— Սէօլէ պագալում :

Սիւլէն .— Պիզ Սէնթ—Օնօրէ մահալլէսինտէն ճորլմամալըլը . . . մատամ քի եւարմա բարազը պիզ օրատա բամթ կէթիրտիք : Հէր նէրէյէ քի կիտէյօր իսէ , թա . պիր երինէ օրատան կէչէճէք տիր :

Րօզիէ .— Ինթիմալ տըր . Րուայալ սօգաղընտան Ելիզէ սօգաղընա գատար իւ . չիւմիճ բայ օլուրուզ . էկէր օ մահուա հէրիֆ կէչէճէք օլուր իսէ , պիր շէյ պէլլի իթմէքսիզին էվինէ գատար գօլլարըլ :

Կալուպէ .— Երեւիւյէրէք կէչէր իսէ էյի ամմա , եա օ խընզըր արապա իլէ կէչէր իսէ :

Սիւլէն .— Եօլլէ տէյիլ , պէնիմ թէրթիպիսի սիզէ անլաթտըրայում :

Րօզիէ .— Անլաթ պագալում :

Սիւլէն .— Սէն երեւիւյէրէք եաեա կիտէնլէրի կէօզլէրսին , վէ արապալարըն իչինի տէ կէօզտէն կէչիրիրսին . մատամ Րօզիէ տէ երինէ այագտա սէնի կէօզիւ էօ . նիւնտէն դայպ իթմէյէճէք սուրէթտէ պիր եէրտէ տուրուր , պէն տէ արապաճը գըյաֆէթինէ կիրէր պիր արապա պուլուր իւզէրինտէ օթուրըրմ . . . էկէր սախ . թէ բարազը արապա իչինտէ կէօրիւր իսէնիզ , պիր իշարէթ իթսէնիզ քեաֆի տիր . պէն օնը գօվալարմ . էկէր եաեա օլարագ բասթ կէթիրիր իսէնիզ , իքինիզ տէ արապայա կիրէրսինիզ , իւչիւմիւզ տէ պիրտէն գօվալարըլ , վէ իքիմիզին գաբօւսը էօնիւնտէ կէօզլէտիլմիզ սըրատա , պիրիմիզ տէ կիտէր լազըմ օլտըլը գատար մէ . մուր ալըր կէլիր . պու թէտպիրէ նէ տէրսին :

Րօզիէ .— Պու թէրթիպ ֆէնա տէյիլ , հէմ տէ գօլայ ինրա օլունապիլիր , հէ . ման պիր արապա պուլալում տօղրու Մէզլէյ սօգաղընտաքի էվէ կիտէլիմ , գըյա . ֆէթլէրիմիզի տէյիշտիրէլիմ , վէ իլէ պաշլայալում .—տէտի :

Իքի սաաթ սօնրա Սէնթ—Օնօրէ սօգաղընըն քէօչէսինտէ պիր արապա կէլտի տուրտու , արապաճը եէրինտէ օթուրմըլ չուպուղընը իշմէքտէ իտի : Պիր ազ ու . զագտա տախի պիր սէպզէվաթճը գարը , իչի սէպզէվաթ իլէ տօլու պիր էլ արա . պասը սիւրմէքտէ իտի . արապաճը իլէ սէպզէվաթճընըն օրթասընտա տախի Բարին Բիրբիրիսի գըյաֆէթինտէ պիր հէրիֆ , պիր թաֆըմ խուրճապաթ սաթմագլա մէշ . ղուլ իտի :

Ագչամըն սաաթ եէտիսինէ գատար չիւպհէլի պիր քիմսէ գուհուր իթմէմիշ օլ . տըղընտան , մուախարէն կէճէ վագթը խըզմէթլէրինէ տէվամ իթմէք շարթըլա , սէպզէվաթճը իլէ արապաճը վէ խուրճապաթճը ագչամ եէմէյինի եէմէք իւզըն պիր մէյիւնէնին արգասընա չէքիւմիլլէր իտի :

Բահիպ Մէրիա գըյաֆէթինտէ կէչմէքտէ օլաֆ վէրտիէ հէր նէ գատար չէրիք վէ ռէֆիգի Լարթիկի կէօրմէկէ կիթմիշ իտի իսէ տէ , Սիւրէն սօգաղընա կիթմէք իւզրէ Սէնթ—Օնօրէ մահալլէսինտէն կէչէճէք եէրտէ , Մալէրպ պուլտըրնտան կէչմիշ օլտըղընտան , գօլնուլար ժէրգուճըր բասթ կէթիրէմէմիլլէր իտի :

Սաաթ սէքիզտէ մատամ Բօզիէ իւն Սիւլէն վէ Կալուպէ երկնէ Էսկի մաճալլերինէ կէտիւէր աուրառլար :

Լարթիկ, Վէրտիէ վէ Մօրիս իսէ սաաթ տօգուլտա Սիւլէն սօգաղընտաքի խանէնին պիր օտասընա թօրանմըլաղ ըգըր . իւշի տախի էնտիշլի հալտէ Էտիւէր :

Վէրտիէ՝ Լարթիկ իւէ եափաշճա գօնուշմաքտա քէշն, Մօրիս մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպիւնին իշերիսինին խարթասընը թէտքիգ իթմէքլէ մէշլուլ իտի : Սաաթ տօգուլ պուշուգաա Լարթիկ այաղա գալգըպ, բարազ ճիւպէսինէ պէնդէր ա-յազլարընա գատար ուղուն պիր սէթրի կիյինտի, պաշընա ուղուն վէ եարը աղար-մըշ թէլլի պիր էյրէթի սաշ, վէ պուրնունա տախի մաի ճամը պիր կէօզլիւք թագ-տը : Վէրտիէ՝ Լարթիկին գըյաֆէթինի պաշտան այաղա գատար սիւզտիւքտէն սօնրա . Բէք ալէա օլմըշ, եօլտա օն տէֆա բասթ կէլսէմ սէն օլտըղընը թանը-յամամ : Իշթէ պիզիմ տաիւրէնին պուլպարա նազըր օլան ճիւշէթիւնին լէքինճի գա-թընըն անախթարըյա տիկէր սօգաղա նազըր օլան իւշիւնճիւ գաթըն անախթարը . իշի պիթիւրտիյին կիպի հէր թարաֆը քիլիտլէր վէ անախթարլարը տա լաղըմա ա-թարսըն, պէն էշեամտան վազ կէշտիմ, պիր տաՀա օրայա այպք պասմամ վէա-սէլամ :

Լարթիկ .— Բէք ալէա, էն գըսսա վէ ագըլը թարիգ պու տըր . . . հէմ տէ պու սուրէթլէ հէր կէօնտ թէհլիքէտէն սալիմ օլուրըղ :

Վէրտիէ .— Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ :

Լարթիկ՝ անախթարլարը ճէպինէ գօյտու :

Վէրտիէ .— Տիվարըն արասընտաքի մաքինանըն նէ սուրէթլէ իշլէթտիւրիտիյի խաթընտա՞ մը տըր :

Լարթիկ .— Խաթընտա տըր :

Վէրտիէ .— Օ հալտէ հայտէ կիթ, շիւնքի վագթ կէլիօր :

Լարթիկ մասանըն իւզէրինտէ տուրան պույնուզ սաբը պըշաղը ալարագ .— Շու օյունճաղը տա ունութմայալըմ ալմազա, աղըր զայէթ գափի վէ էյի պիլէնմիշ տիր, պիր համլատա իշէ պիթիւրի :

Վէրտիէ .— Էօյլէ օլմագ լաղըմ կէլիւր, հայտէ հէմաք մուվաֆֆագ օլասըն տա կէօրիւշլիմ :

Մօրիս տախի Լարթիկին էլինի սըգարագ, — Էվլէթ ինշալլահ մուվաֆֆագ օ-լուրսըն—տէտիքտէ, Լարթիկ խիլաֆը բիդասը օլարագ տիթրէմէկէ պաշլատը :

Ձիւհազըգա պիր էինայէթին իշլէնէճէյի սըրատա, վէլէտին վալիտինէ մու-վաֆֆագըյէթ թէմէննի էյլէտիյինի իշիթմէք ֆէվգէլատէ պատի տէհշէթ վէ լպի-սի նէֆրէթ պիր հալ իտի :

Լարթիկ միւֆարէգաթ էյլէտի . Պօփօ մէյտանընտան կէշէրէ Սէնթ—Օնօրէ մաճալլէսինէ էնիպ արապա արամաղա պաշլատը : Անժու սօգաղընա վասըլ օլտըգ-տա, սօգաղըն քէօլէսինի տէօնմէքտէ օլան պիր գարըյա չարբող, վէ աֆիլըգ տիլէյիպ Էօյունա խտէվամ իթտի : Չարբողը գարը պիրտէն տուրը վէրտի, մէքու-մըն տէաի զարիպ սուրէթտէ գուլաղընա աքս իթմիշ իտի :

— Լարիւլ շէյ . . . գանն իաթրսին քի Լարթիկին սէսի իտի . լաքին իհթիմալ

քի ալտանը յօրում . . . — տէյիպ , հէման սօգաղըն գարչը թարաֆընա կէշտի , վէ մաի կէօզլիւքլիւ շախսըն պօյընը , թավընը վէ եիւրիւյիւչիւնիւ թէադիգ իտէրէք չիւպհէսի արթմադա պաշլատը :

Նակէհան մէրգումըն Սիլվէն Գօրնիւնին արապասընա եանաշտըղըն կէօրտիւ , վէ արապանըն պօշ օլուպ օլմատըղըն սօրտըղընը , վէ Սիլվէնին՝ միւլթէրիսինէ պէք-լէտիյինի ճէվապէն Եէօյլէտիյինի իշիթտի :

Լարթիկ արապայը էլէ կէշիւրէմէտիյինտէն մէյուսէն եօլունա տէվամ իթմէքտէ իտի . արգասընտան կէօզլէմէքտէ օլան էմէ Ժուպէր արապայա աօղրու եագլաշըպ , Սիլվէնէ խիթապէն .

— Կալուպէյէ իշարէթ չէք , վէ շիմտի սէնին իլէ սէօզ իթմիշ օլան շախսը Էօդիւնիւն էօնիւնտէն այըրմագսըղըն արգամտան կէլ :

Սիլվէն . — Սախթէ բարձր մը իտի :

Րօզիէ . — Եօգ . օ տէյիլ ամմա ըէֆիգի Լարթիկ օլտըղընա եէմին իտէրիմ :

Սիլվէն . — Հայ Սլլաշտան պուլտուն , կէօզլէրիմիզի տէօրթ աշալըմ էօյլէ իսէ :

Էմէ Ժուպէր , խապիսի մէրգումըն իզինի գօվալմադա պաշլատը :

Սիլվէնին իշարէթ սէսինի ալտըգտա , Կալուպէ ըէֆիգիինի եանընա կէլիպ . — նէ՞ վար արգատաշ :

Սիլվէն . — Կիր արապայա , կէօրիւնիւր քի պիրիսինի եագալատըգ :

Կալուպէ հէման արապայա աթլատը : Սիլվէն գամընըն ուճուլա հայվանա աօգանըպ , գօլլատըղը ատամտան անճագ իւշ մէթրօ մէսաֆէտէն օլարագ եիւրիւմէքտէ օլան մատամ Րօզիէնին արգասընտան կիթմէկէ պաշլատը :

Սէնթ — Օնօրէ սօգաղը իլէ Րուայալ սօգաղընըն այըրլտըգլարը նօգթատա պիր չօգ արապալար կէշմէքտէ օլտըգլարընտան , մաի կէօզլիւքլիւ շախս պիրիսի սէս-լէտի :

Րօզիէ խէլէճանընտան տիթրէյէրէք . — Սըթըգ չիւպհէմ եօգ . . . օ տըր . . . օ տըր . . . հէլէ քի եագալատըմ . . .

Լարթիկ արապայա կիրտի :

Րօզիէ Սիլվէնէ խիթապէն . — Կէօրտի՞ւն մի :

Սիլվէն . — Հայ հայ . չարուգ պին քի արապայը զայպ իթմէյիմ :

Սիլվէն՝ Լարթիկի տէօրթ նալ կէօթիւրմէքտէ օլան արապանըն թա արգասըն-տան կիտէպիլմէք իւզրէ հայվանընա գամըլը պաստը : Սիլվէն զաթէն արապանը-լըգ իթմիշ օլտըղընտան , սէնաաթընը ունութմամըլ օլտըղը ճիհէթլէ , արապալա-րըն արասընտան գօլայճա վէ էօնտէքի արապատան պէշ ալթը մէթրօտան զիյատէ կէրիտէ գալմայանագ սուրէթտէ սիւրմէքտէ իտի :

Թիւրպիկօ նամ սօգագ իլէ պուվարըն քէօշէսինտէ , Րէքիւպլիք մէյտանընտա վագը 13 նումէրօլը խանէնին էօնիւնտէ Լարթիկին արապասը աուրտը :

Սիլվէն՝ արապասընը եալաշլաթըպ էօնիւնտէքի արապատան ինմէքտէ օլան մաի-կէօզլիւքլիւ շախսը կէօզլէմէկէ պաշլաշըպ , մէրգումըն արապանըն իւնրէթինի վէր-տիքտէն սօնրա եօլընա տէվամ իլէ Թամբլ պուլվարընտա 41 նումէրօլու էվին էօ-նիւնտէ աուրտըղընը վէ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըպ խանէի մէքքիւրըն գարուսընը աշտըղընը կէօրտիւ :

Իշպու հիբեայեցիին պիր Ֆապընտա, մեզբիւք խանէնին պուլվարա նազըր օգլան ճիհէթինտէ գաբուճը պուլունմաթըրը թարիֆ խալիլ իտի :

Խանէի մեզբիւրըն միւսթէճիրլէրի պիր գաշ քիշիտէն իպարէթ օլտըղը ճիհէթէ, սահիպի խանէ մէրգուճան միւսթէճիրլէրէ պիթէր անախթար վէրմիլ իտի : Լաթին խանէնին իշ թարաֆընտաթի տարիւլէրտէ իգամէթ իտէն միւսթէճիրլէր պու գապիտէն օլմայըպ, օնլար խանէնին Պէրանժէ սօգաղընտա վազը օլաթ գուսընտան կիրմէք մէհպուրիյէթինտէ պուլունմագտա խալիլէր :

Սիւվէն՝ արապաղընը պուլվարըն իւզէրինմէ տուրաուրթ մըշ ըտը :

Մատամ Բօզիէ Խորապանըն էօնտէքի ճամընը էնտիրիպ. — Նէ՞ Խաբայօր :

Սիւվէն. — Ճէպինտէն պիր անախթար չըգարտը գաբույը աշտը . . . կիրթի . . . գաբույը գաբատը :

Բօզիէ. — Տիմէք քի իգամէթ կեանը օրասը տըր :

Կալուպէ. — Սահիհէն Լաշթիկ մի իտի :

Քօզիէ. — Օ իտի, ապա չիւպհէ եօգ . . . Կալուպէ սէն արապատան էն, օ գաբուտան այրըմա, վէ քիմ չըգաճաղընա էյիճէ տիգգաթ էթ : Կիրէնի կէօրտիւն, երինէ կէօրտէն թանըրըն, էկէր տիւարը չըգար իսէ, արգասընտան գօվալա, չըգաճաղընը մէմուլ իթմէմ ամմա, հէր հալտէ թէտպիրլի տափրանմալը :

Կալուպէ. — Պաշ իւթիւնէ մատամ :

Բօզիէ. — Սէն տէ, Սիւվէն, եէրինտէն գըմըլտանմա՞ն վէ շայէտ Կալուպէ պիր իշաթէթ գալտըրաճագ օրուր իսէ, արգասընտան կիթմէկէ տայիմա հազըր պիր հալտէ տուր :

Սիւվէն. — Պաշ իւթիւնէ մատամ :

Բօզիէ. — Պէն տէ բօլիս միւտիրինէ կիտէյիմ լիւզուճը մըգտար մէմուր իսթէն յիմ . . . ալտէթիմտէ սիզի պուրատա պուլմայաճագ օլուր իսէմ, մէրգուճը գօվալայօրընը տիմէք տիր, օ հալպէ ցուրատա պէրլէրիգ քի իքինիզտէն պիրի կելսին մալիւմաթ վէրսին :

Սիւվէն պիր թարաֆտան մատամ Բօզիէյի տինլէմէքտէն, վէ պիր թարաֆտան տա կէօզլէրինէ էվին երւզիւնտէն այրըմամագտա օլտըղընտան, նալէհա՞ն. — Վա՛յ իքիննի գաթըն բէնճէրլէրինտէն ըշըգ կէօրիւնտիւ :

Կալուպէ. — Գիմ իսէ բէնճէրլէրի աշայօր :

Ֆիլվազը մալ կէօզլիւքիւ շախսըն իքի բէնճէրլէրի արա՞ արտա աշըպ գանատա լուրը գաբաթտըղը կէօրիւլտիւ :

Բօզիէ. — Պիգէ լազըմ օլանը անլատըգ, էյի կէօզլէր իսէնիգ օ Ֆանափարը ինինտէ Եագալարըգ, — տէտի . վէ ճիւտրտաթի արապա սթասիօնընա կիտիպ պիր արապայա պինտի, վէ արապաճըյա. — Պէնի օն աագիգէտէ Օրֆէվր սօգաղընտա ց նուճըրօյա կէօթիւրէպիլէհէք օլուր իսէն սանա Եփրմի թանէճիք Փրանդըմ վար — տէտի :

Բօլիս միւտիրի մեզբիւր սօգագտա իգամէթ իտէր իտի Խաբայաճը հէման ապապանըն գանտալեսսընա չըգըպ. — Սէն քարըլը հալըրլու՞ն հայվանըմ եւէնի տիր, իւզկէնար կիպի ուշարըգ. — տէտի :

Մարչէ նամըյա Վերտէնին իսթիճար իթմիլ օլտըղը տաիլէյէ կիլէր կիրմէզ ,
 Լարթիկ պիր մնալ գազըւլ բէնճէրէլէրի աչմըլ վէ գաննալարըլ գաբաթմըլ իտի :

Նակէհան չէհրէսի պօզուկուկ քէնտի քէնտիյէ . — Վայ չէյթա՛ն , Գօնթ կէլէ-
 ճէք օլուր իսէ , պոնլվար թարաֆընտաքի գաբույը չալանագ , օ թարաֆտա տա
 գաբուճը եօգ . հիչ պիրմիկ պուներ տիւշիւնէմէտիք , ամմա տա ախմագ իմիշիկ ,
 ետընըզ պիր չէյ վար եաբանագ , տէհալ աշաղը էնմէլթ գաբույը աչմալը վէ ա-
 բալըզ պրագմալ . . . կիտէյօրուժ , — տէյիկ , աշաղճէնտի գաբույը աշտը , վէ ա-
 բալըզ պրագըւկ եօգարը չըգտը , վէ վագթ կէչիլմէք իւզըրէ պիր մասանըն էօնիժ-
 նէ օթուրուկ , իւզէրինտէքի քիթապ վէ կազէթալարը կէօզտէն կէչիլմէկէ պաշ-
 ւառը :

Գօնթ իվան Սոփիօֆ սապահ սաաթ օն պիր րաածաէլէրինտէ Մօրիսին եմզմըլ
 օլտըղը մէքթուպը աչմըլ իտի :

Մօրիսին թախմինի մուճիպինճէ Գօնթ՝ մէգքիւր մէքթուպտան հիչ պիր կէօնա
 չիւպհէ վէ վէսվէսէյէ զահիպ օլմայըւկ , հաթթա մէքթուպըն Միմօնտան օլտըղըն
 էմին օլարագ , վէ Ալպէր իլէ Մարինին պաշարընտա տօլաշան եէնի թէհիլթէնին
 նէտէն իպմիթթ օլտըղըն պիր տն էվիլ անլամագ մէրագընա տիւշէնէք կէօրիւ-
 մէք իւզըրէ թային օլընան վագթըն հուկուլ իթմէսինէ պէքլմէքտէ իտի : Պու երւզ-
 տէն տիւշար օլտըղը թէլաշէտէն հէմ Մ . տը ժիպրէյէ հէմ ծէ օլուր Ալպէրէ րէնկ
 վէրմէկէ զայրէթ իտէրէք , սաաթ թամ օնտա էվտէն չըգըւկ , պիր արապայա
 պինտի վէ տօղրու թամբլ պուլվարընտա 41 նմէմէթօլու բանէյէ կիթտի :

Արապատան էնիկ իւճրէթիի վէրտիքտէն սօնրա , Լարթիկին կիրմիլ օլտուղը
 գաբույա եագլաշտը :

Ագլամ սաաթըն օն պիրինտէ կէչէն տէօնէն չօգ օլտըղը , վէ միվարտա պու-
 ղունան քիւշիւք թէաթրօտան տախի Փասլարըն արալարընտա չօգ սաաթ չըգըւկ
 կիրտիյի ճիթէթլէ պուլվարտա չօգ զալէպէլիք օլտըղընտան , Գօնթ խօծ պէ խօծ պիր
 թիւահա գարըլ գօլմագտա օլտըղըն ինչալ պիլէ իտէմէզ իտի :

41 նումէրօյա միւվասէլէթիտէ , չընղըթագ տիւլմէսինի արայըւկ վէ պուլամա-
 յըւկ , գաբուըն արալըզ օլտըղըն կէօրտիւ , վէ իթիկ իչէրի կիրտի :

Կալուպէ գալտըրըթ իւզէրինտէ էնինէ պօյուճա տօլաշագտա օլտըղընտան ,
 Գօնթըն իչէրի կիրտիյինի կէօրտիւ իսէ պէ , մէրգուճը թանրմատըղը ճիւլէթլէ խա-
 նէնին միւսթէճիլիլիլիտէն պիրինի զաճն իտուկ , զիյատէնէ տիգգաթ իթմէտի :
 Պաշընա խանէտէն տիւրը չըգանագ վէ քէնտիսինէ չիւպհէլի կէօրիւնէճէք քէսանը
 կէօզլմէքտէ իտի :

Գօնթ խանէի մէգքիւրէ կիրտիքտէ գաբույը թէքմիլ գաբաթմայըւկ իւսթէ իթ-
 միլ իտի : Իչէրտէ պիր գաբուճը արամագտա իտի իսէ տէ , գաբուըն օլմատըղը
 մալիւմ ծլտըղը Կիլէթլէ նէ եաբանաղընը շալըրտը : Խանէնին սահիպի կաղըն թէ-
 սարրուֆա Խագլմասըն թափօլիլ իթմիլ օլտըղը ճիւլէթլէ , նէրտիւպան պաշընտա
 ետնագտա օլտա ֆէնէր իչէրիսինի ճիւլիլէ թէնվիր իթմէքտէ պուլըմըլ իտի :

Գօնթ՝ գաբուտան գաբույա առաջարագ Մ. Մարչէյի արամագլըղը թէրվիճ իթմէմէքտէ իտի :

Իւշ րէֆիգլէրտէն հիշ պիրի իշին պու ճիհէթլէրինի տիւիւնէմէմիլլէր իտի . չիւնքի Գօնթըն քիմէ միւրանաաթ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի շաշըրլպ , պրազըպ սափուլմասը վէ իճրասը միւթէսափվէր օլան ճինայէթին վուգուրնէ մէյտան գալմա- մասը բէք իհիթիմալտէն իտի :

Մամաֆիհի իշ պէօյլէ օլմայըպ , Ալպէրին պաշընտա առաջան թէհլիքէյի մութ- լազա անլամագ արզուսըյա , սապըր թիւքէնմէքսիզին թէսատիւֆ իթտիյի միւշ- քիլաթը իշ եէրինէ գօյմայարագ տիշարը չըգաը , վէ մէզքիւր խանէնին ալթընտա քեաին թիւթիւնճիւ տիւքքեանընա կիրտի : Տէսթկեահաա պիր գարը օթուրմագաա իտի :

— Մատամ , քէվինիզտէ գաբուճընըզ եօգ մը արը :

Թիւթիւնճիւ . — Պիր գաբուճը վար տըր , լաքին օտասը պու խանէնին Պէրան- ժէ սօգաղընտաքի գաբուսընըն եանընտա տըր . էկէր պիր մալիւմաթ ալմագ ի- չիւն գաբուճըյը արայօր իսէնիզ , պէլքի պէն տէ իսթէտիյինիզ մալիւմաթը վէրէ- պիլիւրիմ , խանէնին հէր իքի գըսմընտա իգամէթ իթմէքտէ պուլունան գէվաթըն ճիւմլէսինի թաէ թանըրըմ , վէ շօգ տէֆա պու թարաֆա կէլէն զաթլարա պէն ճէ- վապ վէրիւրիմ :

Գօնթ՝ . — Եալընըզ շուըն անլամագ իսթէրիմ քի , պու խանէտէ Մ. Մարչէ նա- մընտա պիրիսի վա՞ր մը տըր :

Թիւթիւնճիւ . — Վար եա . ազ լազըրտը իտէր վէ ֆագաթ բէք թէմքինլի պիր զաթ տըր :

Գօնթ . — Հա՞նկը գաթտա օթուրուր :

Թիւթիւնճի . — Իքինճի գաթտա , լաքին պէն Մ. Մարչէ սէյահաթտա տըր տէ- յու պէլլէմիշ իմ :

Գօնթ . — Կէօրիւնիւր քի կէլմիշ , չիւնքի պու ագլամ պէնիմ իլէ կէօրիւլմէք իսթէմիշ :

Թիւթիւնճի . — Օլուր եա . էօյլէ իսէ չըգընըզ իքինճի գաթա , եանըլահագ իշ եօգ , չիւնքի իքինճի գաթտա Մ. Մարչէտէն պաշգա քիրանը եօգ տըր :

Գօնթ՝ թիւթիւնճի գարըյա թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , թէքրար էվէ կիրտի :

Գօնթըն տիշարը չըգաղընը վէ թէքրար իչէրի կիրիպ գաբույը գաբաթտըղընը Կալուպէ կէօրիւլ օլտըղընտան գալպի րահաթլանտը :

Գօնթ իվան իսէ՝ թիւթիւնճիտէն ալմըշ օլտըղը մալիւմաթա իմթիսալէն , քնէր- տիւպանտան չըգըպ իքինճի գաթտաքի գաբույը չալտը :

Գաբուճըն արգասընտա Լարթիկ պէրլէմէքտէ իտի :

Վուգուլաթը մէզքիւրէ Թամբլ պուլվարընտաքի խանէտէ ճէրէյան իթտիյի սը- րատա , Սիւրէն սօգաղընտաքի խանէտէ տախի Վէրտիէ իլէ Մօրիս պօշ տուրմա- մագաա իտիլէր : Իքիսի ֆախի խանէնին քիւշիւք պաղչէսինէ էնմիլլէր իտի Գէնտի պաղչէլէրիին մէքթէպին պաղչէսինտէն թէֆրիգ իթմէքտէ օլան , վէ իւզէրի սաթ-

մաշող իւլ մուհաթ օլան տիվարըն իւսթիւնտէն վէ ճէսիմ աղանդարըն ետքրադլա-
րընըն արասընտան մէքթէպին բէնճէրէլէրինի կէօլլէմէքտէ օլուպ, իւսթ գաթաաքի
բէնճէրէլէրին քեաֆֆէսինին գաթանլըգ օլտըգլարընը, վէ եալընըգ պիրիսինտէ ը-
լըգ օլտըղընը միւշահէտէ էլլէտիլէր :

Վէրտիէ եաթմըլ օլտըղը խարիթա մուճիպինճէ, օ ըլըգլը օլան բէնճէրէնին
հանկը օտանըն բէնճէրէսի օլտըղընը անլամաղա ուղրաշմագտա օլուպ, պիր միւտ-
տէթնիք սօնրա :

— Սիմօնըն օտասը տըր . — տէտի :

Մօրիս . — Էօյլէ՞ մի տիր :

Վէրտիէ . — Շիւպհէմ եօգ :

Մօրիս . — Տիմէք քի տահա եաթմամըլ :

Վէրտիէ . — Եաթմըլ իսէ տէ հէնուգ ուլուամամըլ, չիւնքի լամպասը եանըյօր .
օ հալտէ պիրադ տահա պէքլէմէլիիգ :

Մօրիս . — Պէքլէյէլիմ . . .

Մօրիս պաղչէնին իշինտէ պիր ըգտըրապը ֆէվգէլատէ իլէ տօլաշմագտա օլուպ,
էօմրիւնտէ իլք տէֆա օլարագ պէօյլէ պիր ըգտըրապը գալպի հիսս էլլէմիշ իտի :
Պուճնա ճինայէթլէր իլլէմիշ օլտըղը հալտէ, հիշ պիրիսի պու տէֆաքի իլլէյէնէյի
ճինայէթ գատար քէնտիսինէ թէէսիր իթմէմիշ իտի :

Վէրտիէ իսէ կէօգիւնիւ Սիմօնըն բէնճէրէսինտէն այըրմամագտա օլուպ, ըլը-
ղըն սէօնտիւլիւնիւ կէօրտիւքտէ Մօրիսէ խապէր վէրտի :

Մօրիս . — Շիմտի պիրադ տահա տուրմալըլըգ քի ուլուսուն, իշէրի կիրէլիմ .
— տէյիպ, իշէրի կիրտիլէր : Տիլիգ Տօմինիք Լարթիկին Թամըլ պուլվարընտան ալ-
տէթինտէ գաթուլը աշմագ իւղըն հալլուտա պէքլէմէքտէ իտի :

Վէրտիէ թէլաշը կիպի օլտըղընտան . Մօրիս՝ սէպէպի թէլաշէսինի սիւվալ
իթտիքտէ .

— Գաթտան Վան Պրէօքի տիւշիւնիւյօրում . — տէտի :

Մօրիս . — Նէ՞ վար քի :

Վէրտիէ . — Գօրգուլօրում :

Մօրիս . — Նէտէ՞ն գօրգուլօրսըն :

Վէրտիէ . — Եա օ Բուսիալը մէքթուպա էմնիյէթ իտիպ տէ կէլմէմիշ իսէ :

Մօրիս . — Պօշ գօրգու, սէօյլէտիլիմի թէքրար սէօյլէրիմ . Գօնթ՝ ալէյհինտէ
պիր տուգագ գուրուլըլը օլտըղընը խաթըրընա պիլէ կէթիւրէմէզ :

Վէրտիէ . — Սէնին օ պապտէ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտըղընը պիլիւրիմ .
լաքին շու գանաաթընըն պիր էսասէ միւսթէնիտ օլտըղընը կէօրէմէյօրում :

Մօրիս . — Ագլա մուվաֆըգ պիր էսասէ մէպնի իտուկինէ պէնճէ պու պապտէ
գանաաթ հասըլ օլմըլ տըր, շիմտի շու սաաթտա պիլիմ ագիգ շէրիքիմիգ Գօնթ իլէ
գօնուլաւյօր . . . գօնուլաւարը ուղուճ սիւրէմէզ, իւշ շէրեհէկէ վարմագ գաթտան
Վան Պրէօք պուրաաա տըր :

Վէրտիէ . — Պու գատար չաթուգ կէլէպիլի՞ր մի :

Մօրիս . — Շիւպհէ՞ մի իտլօրսըն ? սըգընա եիւրիւնիւլիւր իսէ Թամըլ պուլ-
վարընտան պուրայա Թամ իւշ շէրեհէքտէ կէլինիր :

Իրիսի աէ սուս օլաուլար :

Սաաթ օն պիր պուշուգ վուրտու :

Մօրիս եհնէ քէտէրնաք պիր տիւշիւնճէյէ տալար :

Վէրտիէ . — Հայտէ պագալըմ . — տէտի :

Էմէ ժուպէրին օղու տիթրէմէկէ պալաաու :

Վէրտիէ . — Վաքթլար կէլիպ չաթտու :

Մօրիս . — Պէնէր նէ՛րէտէ :

Վէրտիէ . — Իթէ :

Մօրիս ֆէնէրի ալըպ եագտը վէ ըլըզը թարաֆընըն սիւրմէսինի գաբատը :

Վէրտիէ . — Շիշէ եանը՞նտա մը տըր :

Մօրիս . — Էվվէթ . սէն եալընըզ պաղէնին գաբուսընը աչ :

Վէրտիէ . — Արգամաան կէլ . — տէտի :

53

Էմէ ժուպէրին օղու իլէ րահիպ Մէրիս էվտէն չըգըպ պաղչէյէ էնտիլէր : Վէրտիէ տօղընճա սարմալըզլա գաբուսընը օլան վէ մէթէպին պաղչէսիլէ իլթի . հագ իտէն քիւշիւք գաբույա եագլալըպ քէմալը ինթիյաթլա գաբույը աչաու : Մէթէպին պաղչէսիլէ կէչիլէճէք եօլ տախի սարմալըգ իլէ գաբու իտի :

Վէրտիէ . — Շու չալըլըզըն արասընտան տիգգաթլա կէչ , տալ գըրըլմամաընա վէ եարագ տէօքիլմէմէսինէ իթինա էլլէ քի , կէչիտիյի պէլլի օլմասըն , պէն գաբույը գաբամամ վէ պուրատա էչիքտէ տուրուըրմ . . . ճիւզի պիր մանիայա թէօ սատիւֆ իթտիյին հալտէ պիր ըսըգ չալ . . . անլալըլտը՞ մը :

Մօրիս . — Էվվէթ . — տէյիպ , եղան կիպի չալըլըզըն արասընտան տիկէր թա . րաֆա կէչտի , վէ չալըլըզըն տալարը եհնէ էօկի եէրէրինէ կէչիպ , գաբույը էօյլէճէ պիր գաբաթտը քի , օրատա գաբու օլաղընը պիլմէյէն իչիւն պուլմագ իմ . քեանըն խարիճինտէ իտի : Մէթէպին պաղչէսիլէ չըգտըզ կիպի , տուրուպ էթ . րաֆընը կէօղտէն կէչիտի , վէ պիր թարաֆտա քիմսէ օլմատըզընա գանաաթ հա . սըլ իթմէքլէ պէրապէր , պիր մանիա վուգուինտէ գօլայճա գաչապիլմէք իչիւն , հէր տուրաղընտա միւնասիպ պիր մահալէ կիլլէնիլ իտի . Թէտգիգաթը նէթիճէ . սինտէն մէմուսնէն , պիլա թէրէտաիւտ մէթէպին էպնիլէսինէ տօղրու իլէրլէտի : Նաթագ գօղըլարընըն պաղը մահալլէրինէ ասըլմըճ օլան կէճէ գանաիլլէրինին գաիֆ ըլըզը բէնճէրէլէրէ վուրմուլ իտի իսէ տէ , խապիս Մօրիս պուստան անլա իւրքմէյիպ , մահիթապըն յայտընըզընտան հուսուլէ կէլմիշ օլան աղանլարըն կէօլ . կէսինտէն եիւրիլէ եէրիլլէ մէթէպին էպնիլէսինի պաղչէտէն այըրմագտա օլան պօշ պիր մահալէ վապըլ օլար : Պու մահալին գալտըրմ իլէ տէօչէնմիշ օլաղընը Մօրիս պիլտիյի ճիկէթլէ , այագ սէսի չըգմամագ իչիւն ալթլարը քէչէտէն այագ գտաղը կիյինմիշ իտի : Պիր տահա գուլագ ասըպ , հէր թարաֆ սիւքիւնէթ իչիւնտէ օլաղընա էմին օլաղգտան սօնրա , թէքրար իլէրլէյիպ իւսթ գաթլարա չըգըլան նէրտիւպանը շամիլ օլան հալուսըն իթի գալաաու վէ ճամլը գաբուսընա եէթիլաթի : Վէրտիէնին եարմըլ օլաղը խարիթա զիհնինթէ պիր էլիճէ գալըպլանմըլ օլաղընտան :

ասլա թէրէ տտիւա իթմէքսիզին մէգքիւր ճամէքեան գաբունըն պիր գանատընը եւս սիզճէ նշը վերտի : Նէրտիւպան քեանիլէն գարանըզ իտի : Ֆէնէրինին սիւրմէքինի գալտըրըզ , վէ պիր Խէրէ չաթմամագ գորգուսընը տէֆ իտուպ , թահթալարըն չաթըրտընա մահալ պրագմամագ իւզրէ միւվագէնէլի սուրէթտէ պամարպէլ պիւրաթլա նէրտիւպանտան եօգարը չըգար , վէ պիւա մանիա իւշիւննիւ գաթա վասըլ օլտու : Պիր չօգ գաբուլար իլէ մուհաթ օլան սահանըղըն թա օրթաարընտա առամ իտուպ , գաբուլարը պիրէր պիրէր սայաըգտան սօնրա Սիմօնըն օտասընըն գաբուսընա տօղրուլտը :

«Գաբունըն անախթարը քիլիտին իւզէրինտէ իտի : Մօրիս գաբունըն աշնասընա պաղընը տայաթըզ վէ նէֆէսինի թութուպ իշէրիսինի տինլէտի իշէրիտէ սիւքիւնէթը թամմէ հիւքմ իթմէքտէ իտի : Աչաղըքի գաբուլը աշտըզ միսիւու մէգքիւր գաբուլը տախի քէմալը իհթիյաթ իլէ ալտը , վէ Ֆէնէրինին ըշըղըն քէզրլէթտիւ տէն սօնրա օտայա կիրտի : Սիմօն տէրին պիր ուշգույա տալմը ույումագտա փտի կէճէնին սիւքիւնէթը հալինտէ մէրգումէնին պիր գըվամաա վէ քահաթնա նէֆէս ալըզ վերտիլի իշիտիլմէքտէ իտի : Պիր միւտտէթճիւ տուրտուգտան սօնրա , խաֆիֆ պիր ըշըզ հասըլ իթմէք իւզրէ Ֆէնէրինին սիւրմէքինի աշտը : Սիմօն պէյաղ գօլլարը չըպալագ , վէ յաշը տաղընըզ սաշլարը արասընտա կէօմիւլմիւշ օլաքազ , տուտագլարընտա պիր լաթիֆ թէպէսսիւմ իլէ ույումագտա իտի : Մօրիս տամարլարընա թէէսիր իտէնէք մէրթէպէտէ տիթրէմէկէ պաշլարը մամաֆիհի եաթմագտա օլան օլ պաքիրէ գըղըն բաք եաթաղընա եանալըզ , գաբուլանըն էօնիւնտէ օէրիլի օլան խալընըն իւզէրինէ տիզ չէօքտիւ , ճէպինտէն մալիւմ օլան չիւշիլ չըգարտը , վէ աղընը գըղըն պուրուն տէլիքէրինէ եանաշտըրըզ , գաբաղըն եաղընա պասը վերտի : Նէտիտ պիր էլէքթրիգ գուվվէթի թէէսիր ճիմիւ կիպի Սիմօնըն պիւթիւն ճիսմի պիրտէն սարսըլտը : Սիմօն գօլլարընը գալտըրտը , կէօզլէքրինի աշտը վէ անը վահիտտէ գօլլարընը թէքրար էնտիրիպ , կէօզլէրինի գաբաթը վէ նէֆէսի քէսիտի : Մօրիս էլինի Սիմօնըն եիւրէյինէ գօյուպ էօլմիւշ օլտըղընա գարար վերտիքտէն սօնրա , շիւշի մահֆաղասընա գօյտը , վէ եպի ճէպինտէն տիւրիւմիւշ պիր քեաղըտ չըգարըզ եաթաղըն եանընտաքի քիւշիւք տօլապըն տէրէյիտնէ գօյտը , վէ քէնտի քէնտիլէ . — պու սուրէթլէ պու գըղըն քիմ օլտըղը մէյտանա չըգար , պու տա քէք էլզէմ տիր , չիւշի մէրգումէնին ագար վէֆաթընա պիւզիմ իւզուամըմըզ վար տըր . — տէտի :

Մօրիսին մէգքիւր ցօլապըն կէօզիւնէ գօյուպ օլտըղը քեաղըտ քիմօնըն ագարը վէլատէթի օլուպ , մէրգումէնին Վալանթին Տարվիլին Կիւ վէնէտի իւր իւմ պիր քիմսէնին վէլէտը գինասը օլտըղըն մէյտանը սիւպութէ կէթիւմէքտէ փաթի :

Մօրիս պու խըզմէթի տէ պիթիւրքիւքտէն սօնրա օտաստան չըգըզ գաբուլը գաբաթը վէ աշաղըն էնտի :

Պաղչէ գաբուսընըն տըգասընտա պէքլէմէքտէ ցլալա Վերտիէ :

— Նէ խապէր :

Մօրիս . — Օ իշ օլու պիթտի . — տէյիւ , իքիտի պիրտէն իշէրի կիրտիւնէ գվէ իշէրի կիրէր կիրմէզ գաբու չալընտը :

Վերտիէ մէսէրրէթլէ . — Վան Պրէօք տիր , կէնիշ պիր նէֆէս ալաղըմ . — տէտի :

Յօմինիք հէման գարույը աշտը : Լարթիկ իշերի կերիւ պէֆիգլերինն Նեղտի .
նէ կիթտի :

Մօրիս սիւվալ իթտիյի միսիլու , Վերտիէ Լարթիկէ տախի .

— Նէ՞ խապէր . — Ետու սիւվալ իթտի :

Լարթիկ . — Օ իշ օլտու պիթտի , հէմ տէ պիր համլատա . սիգէն հէր շէյ սը-
բասընտա՞ մը :

Վերտիէ . — Պուրաճա հէր շէյ սըրասընտա :

Լարթիկ . — Սիմօնտան խապէ՞ր :

Վերտիէ . — Նօլլատըզ ախրէթէ :

Լարթիկ . — Պրալօ :

Մօրիս . — Անլատըն մը քի հիսապըմ տօղրու իմիշ :

Լարթիկ . — Սահիհ , սէնին թախմինին նօգթաթը նօգթասընա թէհադգուզ
իթտի : Սաաթ թամ օն պիրտէ Գօնթ իվան Սմօիօֆ կէլտի , մէքթուպը ելինտէ
թութմըշ , Մ . Մարշէ իլէ մատմադէլ Սիմօնը սօրմագաա իտի . . . իշերի ալտըմ ,
Սիմօն եանընտաքի օտտաա պէքլէմէքտէ օլտըզընը պէյան իլէ , պիր գարու աշտըմ .
վէ իլթիֆաթ ճմադամընտա էօնէ կէշիրտիմ . արգասընտա գալըր գալմադ պըջաղը-
մը հէման իքի օմուզը արասընա սաբլատըմ : Պիր—ու՛ֆ—տէյիպ , եիւզիւ գօյու
սէրիտի էօլտիւ :

Վերտիէ . — Էյ մէքթուպը՞ , եանընտա պրա՞գմատըն եա :

Լարթիկ . — Իշթէ մէքթուպ , եադը վէր :

Մօրիս մէքթուպը աթէշէ աթաթ :

Լարթիկ . — Շիմտի արթըզ պիրադ եօրկուելըզ ալալըմ , չիւնքի ինսանլըզ հա-
լիմ գալմատը :

Մօրիս . — Պէնիմ տէ , պիր էյիճէ ուլուրուզ . չիւնքի պու կէճէքի պիթիրտիյի-
միզ իշ զիհնիմիզի արթըզ րահաթլանալըտը . . . Շիմտի սիգէ էյի պիր նասիհաթ վէ-
րէյի՞մ մի :

Վերտիէ . — Վէր :

Մօրիս . — Պուրատա գաբանընըզ , վէ ինկիլթէրայա կիտէճէյինիզ կիւնէ գա-
տար տիշարը չըգմայընըզ :

Լարթիկ . — Վազըա պու նասիհաթ ֆէնա տէյիլ , լաքին Լօնտրատան պէքլէ-
մէքտէ օլտըզըմ մէքթուպը , եարըն կիտիպ Անկիէն սօգալընտաքի բօսթախանէտէն
ալմաղա մէճպուրըմ :

Մօրիս . — Պէն սէնին եերինէ կիտէրիմ : Սիզին պուռնաան պէօյլէ Բարիստէ
կէօրիւնմէնիզ , հէրիմիզին մէնֆաաթընա տօգուռնապիլիր :

Լարթիկ . — Բէք ալէա , էօյլէ իսէ ալ շուռն . — տէյիպ , վէ Մօրիսէ պիր մէք-
թուպ զարֆը վէրիպ . — Պու զարֆ մուգաաաաէման երինէ մէզքիւր բօսթախանէտէն
ալմըշ օլտըզըմ տիկէր պիր մէքթուպըն զարֆը տըր : Եարընքի ալաճաղըն մէքթու-
պըն իւզերինտէ այնը սուրէթտէ եազըլմըշ օլաճագ տըր : Պինաէնալէյիզ պու զար-
ֆը կէօսթէրտիյին հալտէ կէլէն մէքթուպը սանա թէսիմ իտէրլէր :

Մօրիս . — Բէք միւնասիպ . — Ետէրէք , զարֆը ճէպինէ գօյտու :

Լարթիկ . — Պու Լօնտրատան կէլէճէք մէքթուպը պիր ան էվվէլ պանա եէ-
թիշտիրմէլի :

Մօրիս .— Սէն քէյֆինէ պազ , պէն սէնի պէքլէթմէմ . բօսթախանէտէն չըզ-
տըղըմ կիպի տօղրու պուրայա կէլիրիմ :

Լարթիկ .— Բէք ալէա :

Մօրիս .— Շիմտիլիք կէճէնիզ խայր օլսուն . եարըն գօնուչուրըզ : Միլեօնլար ի-
լէ արամըգտա բէք ճիւղի պիր մէսաֆէ գալաը , քի օնը տա սէքիզ կիւնէ վարմազ
գաթ խոուպ , բարալարա գափուչըրըզ : Կէճէնիզ խայր օլսուն . —տէյիպ , տիշարը
չըգտը :

54

Մատամ Բօզիէնին արապանըյա եիրմի Ֆրանգ վաա իտէրէք պիր արապա քի-
րալայըպ , բօլիս միւտիրինին խանէսինէ կիթմիշ օլաըղը՝ օգուչանլարըն էլպէթթէ
խաթրընտա գալմըշ տըր : Մէրգուլմէ գաբուլը չալըպ աշտըրտըգտա , գարչըսընա
չըգան խըզմէթքեարա .— Կիթ չաբուզ էֆէնտինէ խապէր վէր , միւսթաճէլ տիր .
—տէտիքտէ , վէ խըզմէթքեար միւտիրէ մալիւմաթ վէրտիքտէ , միւտիր տէրհոլ
մէրգուլմէյի նէգտինէ ճէլպ էյլէտի :

—Նէ՞ վար մատամ :

Բօզիէ .— Բէք միւհիմմ վուգուլաթլար վար . չաբուզ տաիրէյէ կիթմէլիյիզ ,
ատամ լազըմ , Լարթիկի եագալաաըզ :

Միւտիր .— Վէ լաքին սէօյլէ . . .

Բօզիէ .— Շիմտի սէօզիւն սըրասը տէյիլ , պիր տագիգէնին պիր սաաթ գատար
գըլմէթի վար տըր . . . եօլտա անլաթտըրըրըմ :

Միւտիր՝ աճէլէթէն շաբգասընը պաշընա կէշիրիպ եօլա տիւշտիւլէր , վէ տէր-
հալ օն իքի քիշի թէտարիք խոուպ թամբլ պուլվարընա աղիմէթ իթտիլէր : Խանաի
րահտէ Էմէ Թուպէր խիւլասա վէճհ իլէ վուգուլի հալի հիքեայէ էյլէտի , վէ հի-
քեայէսինէ , —անլատընը՞ մը քի Սէնթ—Օնօրէ սօգաղընը թահթը նէգարէթէ ալ-
տըրմագ իսթէտիկիմտէ հագգըմ վար ըմը .—սէօզլէրիյլէ խիթամ վէրտի :

Միւտիր մէրգուլմէնին հագգըլը օլաըղընը պիտիյինտէն ճէվապ վէրմէտի :

Պուլվարա եագլաշտըզլարընտա , մէմուրլարըն պինմիշ օլտըզլարը արապայը
մատամ Բօզիէ տուրտուրթտը , մէմուրլար արապատան էնտիքլէրինտէ , միւտիր թէֆ-
թիլլէրտէն պիրինէ խիթապէն :

—Պագսանա : Մէօնիէ , սէն տէօրթ քիշի ալըպ թամբլ պուլվարընտա 41 նու-
մէրօնըն արգասընտաքի Պէրանթէ սօգաղընտաքի 18 նումէրօյա կիթմէլիսին , պէն
էվի պիլիբիմ իքի գաբուսը վար տըր , օ գաբուլը պիր էյիճէ ապլօգա ալթընա ա-
լըպ քիմսէյի տիշարը պրագմամալըսըն , գաբուլմըյա խապէր վէր , վէ օրատա
պէքլէ :

Թէֆթիշ .— Պաշ իւսթիւնէ , —տէյիպ , մայէթինէ տէօրթ քիշի ալարագ չէքիլտի :

Միւտիր՝ մատամ Բօզիէ վէ սաիր մէմուրիյն իլէ պուլվար թարաֆընա կիթտի :

Սիլվէն իլէ Կալուպէ մէմուրիյնթլէրի պաշընտան այրըմամըլար ըտը :

Միւտիր՝ մէրգուլմանա եանաշաբագ .— Թագէ պիր վուգուլաթ վա՞ր մը :

Կալուպէ .— Խա՛յր , էֆէնտիմ , գըմըլտանան եօգ , տիշարը չըգան օլմատը :

Միւտիր .— Էմին միսին :

Պառուպէ .— Պէճգիւմիւ պիր ռանիյէ պիլէ գաբուտան այրմամը օլտըղըմ ճիւ
կէթլէ , քիմսէնին տիշարը չըգմատըղընա էմին օլտըղըմա շրպէէ մի վար :

Միւտիր .— Օ հալտէ օ խապիսի ինինտէ եագալայանաղը , —տէյնի , ճաւ
մէրօյա տօղրու միւթէվէճճիկ օլտաւ : Գաբու գաբալը իտի : Թէաթրօ պիթմիշ վէ
գաւհվէխանէլէր գաբանմաղա պաշլամը շլտըգլարընտան Է էվին էօնիւնտէն կէչէն
տէճնէն բէք նատիր իտի :

Միւտիր տէյնէյի ուճու իլէ գաբույա իքի իւչ տէֆա վուրըպ :—Պու էվին պու
գաբուսընըն գաբուճընը եօգ տըր տէյու խաթըրմա կէլյօր ամմա , Մէօնիէ վուր
աղըմը իշիթիպ , պու թարաֆա պիրիսինի կէօնտէրէպիլիւր—տիմէքտէ իքէն , իւք
գաթտան պիր բէնճէրէ ալըլըպ միւսթէճիրէրտէն պիրի պաշընը տիշարը չըգարտը :

Միւտիր .— պաշընը եօգարը գալտըրըպ :

—Պու թարանֆա գաբուճը եօգ մը տըր :

Միւսթէճիր .— Մօգ տըր , էֆէնտիմ . . . իքի գաբու իշիւն պիր գաբուճը վար
քի Պէրանժէ սօգաղընաքի գաբույը պէքլէր :

Միւտիր .— Լութֆէն շոճ գաբույը աշար վէ եախօտ աշտըրըր իսէնիգ մէմնու
օլուրըպ :

Միւսթէճիր .— Վէ լաքին նէ՞ սըֆաթլա պէօյլէ պիր միւթալէպէտէ պուլու
շույօթընըպ :

Միւտիր բէյֆիյէթի անլաթաղըրանագ իքէն , Պալուպէ . — լիւզումը գալմաղը
էֆէնտիմ , իշերտէն այագ սէսի ալըյօրում , կէլյօրլար—տիմէքտէ իքէն . գաբու
աշլըտը վէ ճիւմէսի պիրտէն իշերի կիրտիլէր :

Միւտիր գաբուճըյա խիթապէն . — Քիմ օլտըղըմըպ պիրիյօրմըսըն :

Գաբուճը .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Նիշիւն կէլտիլիմիզի տէ պիրիյօրմըսըն :

Գաբուճը .— Պիլմէյօրում ամմա , թալսմին խիթիօրում . բօլիսնէ պիր իշ օլմա
լը , լաքին շոճ մուսմէլէնիզին սէպէպի նէ օլտըղընը պիր վէճն իլէ անլայանայօ
րում :

Միւտիր .— Շիմտի անլարսըն . Մէօնիէ՞ , սէն ատամլարընըն եանընա կիթ , վէ
էյիճէ տիգգաթ էթ . — վէ գաբուճըյա խիթապէն . — Պու խանէնին պուլպա իւ
գէրինտէքի գըսմընտա քիմլէ՞ր օթուրուրլար :

Գաբուճը .— Իւչ գաթտա պիրէր միւսթէճիրտէն թօբու իւչ միւսթէճիրիմիզ
վար տըր :

Միւտիր .— Պու քիրանըլար քիմլէր տիր :

Գաբուճը .— իւչիւնճիւ գաթտաքի թուճն ֆապրիգաթօրը տըր քի , մաղաղա
լարը Այօ սօգաղընտա տըր , մէքիզ կիւնտէն պէրու Լօնտրաա տըր . . . իքինճի
գաթտա օթուրան պիր իրատըն տըր քի , նիչէ սէնէլէրտէն պէրու Բարիսէ կէլ
տիքճէ պուրատա իգամէթ իտէր , լաքին էքսէթիյա մէյահաթտա տըր . . . պու սա
պէն կէլտի :

Միւտիր .— Ատը նէ՞ տիր :

Գաբուճը .— Մ . Մարչէ :

Միւտիր .— Պաշգա խսմի եօգ մը տըր :

Գարուճը .— Պէն պառա իսմինի պիւմէօրում . իճաք սէքէտերի պու նամա
եարըմը ալը , վէ պէտէլը իճարընը տա վազթ ու զէմանընտա թէէտիյէ իտէր ,
եարըմ սաաթ պիլէ կէճիքտիրտիյի եօգ տըր . . . ղայէթ էյի պիր ատամ ալը :

Միւտիր .— Պո՛ւ սապահ մը կէլտի աէտին :

Գարուճը .— Իվվէթ , Էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Նէ՛րէտէն :

Գարուճը .— Սէյահաթտէն թապիի :

Միւտիր .— Նէ՛ թարաֆտան կէլտիյինի պիւմէօրսըն :

Գարուճը .— Խայր , էֆէնտիմ . . . Մ . Մարչէ իյինի չղանա պուհա սէօյէմէյէն
պիր քիմսէ տիր . . . հազգը տրա վար :

Միւտիր .— Շիմտի տաիրէսինտէ՞ մի տիր :

Գարուճը .— Պիւմէօրում :

Միւտիր .— Նէ՛ տիմէք , պու ագչամ կէլտի՞ մի կէլմէտի մի պիւմէօրսըն :

Գարուճը .— Խայր , էֆէնտիմ . պէնիմ օտամըն պուլունտըղը թարաֆտան նա-
տիրէն կէչէր , պուլվար թարաֆընտաքի գարուճըն պիր անախթարընը ալմը պըր ,
օրատան կիրէր չըգար , պու ճիհէթտէքի քիրաճըլարըն քեաֆֆէսի տէ էօյլէ եաբար-
լար :

Միւտիր .— Պու ճիհէթին տաիրէլէրի տիկէր տաիրէլէր իյէ իլթիհազ իտէրլէ՞ր
մի :

Գարուճը .— Խայր , էֆէնտիմ . . . տիվարլար միւլթէրէք տիրլէր ամմա տաիրէ-
լէրին պիրպիրլէրինէ իրթիպաթլարը եօգ տըր :

Միւտիր .— Բէք աէա . պիզի Մ . Մարչէին տաիրէսինէ կէօթիւր :

Գարուճը էլինտէ պիր ֆէնէր իյէ էօնէ տիւչտիւ :

Միւտիր մէմուրլարընա խիթապէն .— Ֆէնէրլէրինիզի եազընըզ :

Իքիսնճի գաթա չըգտըգլարընտա , միւտիր մալիւմ օլան գաբըլչա եանաչտը , վէ
քուվվէթլիճէ չընղըրաղըն իրինի չէքտի : Չընղըրաղըն սէսինտէն պաչգա իչէրտէն
սէս չըգմատըղընտան , իրի պիր տահա չէքի վէրտի , եինէ սէս չըգմատը :

Միւտիր գաչլարը չաթըպ .— Գիլիտի գըրմալը՝ մը աճապա , — տէրիպ , պիր տա-
հա հըզ իյէ իրի չէքտի :

Մատամ Բօզիէնին նէֆէսի թութուլուպ ,

— Եա չըգմը իսէ՞ . — տէյու մըրըլտամագտա իտի :

Միւտիր .— Շիմտի անլաչըլըր : Պագսանա , ժանթիլ , չու գաբուլը աչը վէր :

Գարուճը .— Լաքին , էֆէնտիմ , պէն պուհա միւսապալէ իտէմէմ :

Միւտիր .— Հիւքիւմէթ էմրի տիր , մէսուլիյէթի պէն իւզէրիմէ տըրրոմ . պիզ
վազիֆէմիզի իճրա իթմէլիյիզ . . . ժանթիլ , աչ չու գաբուլը :

Մէմուր ճէպիլնտէն պէր տէսթէ անախթար չըգարըպ , քիլիտէ պիլիյիյինի սօգ-
տու , անախթար տէօնտիւ վէ քիլիտտէն պիր չաթըրաք չըգտը . քիլիտիկ տիլէ գը-
րըլաղը տէրքեար իտի :

Ժանթիլ .— Սլլահ հոնըն ալսըն , ամմա տա իհթիյաթլը տալրանմը հա , ի-
չէրտէն սիւրմէլէրի գօմը :

Միւտիր .— Գաբուլչա անայանըն վէ տապանճալարընըղը տօլաըրըն . — տէտիր .

աէ, հէման մէմուրիյնտէն իւշիւ գաբուլա տայանմալարըլա, գաբու եարըլա, քի-
թիտէր ֆըրլաաը, վէ գաբու զօր իլէ աշըլա: Մէմուրիյն տապանմալար էլլէրինաէ
հէման իշէրի սալաըլար, արգալարընտան պալտան թըրնաղա գատար տիթրէ-
մէքաէ օլան գաբուճը տախի իշէրի կիրտի:

Օտանըն պիրինտէն կէշիպ, էօնաէ պուլունան մէմուր տիկէր պիր գաբու աշ-
աը, վէ իշէրի աաըմընը աթար աթմազ պիր սէս տիր սալը վէրմէքլէ պէրապէր
տուրու վէրտի:

Պիր սանիյէաէ հէր քէս մէքըիւր օտայա հիւճում իթտիլէր. գան իլէ միւլէմ-
մա օլան խալընըն իւզէրինտէ պիր ճիսմ՝ էօլիւ կիպի եաթմազաա խտի:

— Գաթլ օլունմըլ պիր աաամ. — տէյու մաաամ Բօզիէ պաղըրըպ, մէրգումըն
եիւզիւնի կէօրմէք իւզրէ իւզէրինէ աօղրու էյիտի, վէ պիր հարէքէթը տէհէթ
նիւմա իլէ պիրտէն գալըպ:

— Գօնթ իվան . . . Գօնթ իվան տըր. — տէյու, նէ գաաաթ սէսի վար իսէ
հայգըրաը:

Բօլիս միւտիրի տախի մէքըիւր ճիսմէ աօղրու էյիտիքաէ, գանկըր գանկըր աիթ-
րէմէկէ պաշլաըպ:

— Օ տըր, օ. Լարթիկին պուրաաա պուլընմըլ օլաղընա չիւպհէ եօգ. արա-
յըն, արայըն, հէր թարաֆա պազըն . . . սիւրկիւլէր իշէրտէն սիւրկիւլիւլ իտի, տի-
մէք օլուր քի գաթիլ պուրաաա տըր . . . — տէտի:

55

Մէմուրլարըն ճիւմէսի տաիւրէնին հէր թարաֆընա տաղըլըպ, եալընըզ Սիւվէն
Գօրնիւ իշէրտէ գալաը, վէ օ տախի մէքըիւր ճիսմին իւզէրինէ էյիլիպ վէ էլինի
եիւրէյինին իւզէրինէ գօյուպ:

— Պու աաամ էօլմէմիշ տիր. ք. եիւրէյի չարբայօր . . . — տէյու պաղըրաըգաա.
Մաաամ Բօզիէ աէրհալ օէրիլի ճիսմէ եազլաշըպ. — էվմէթ, սահիհէն էօլմէ-
միշ: Եիւքիւր Ալլահա, աուաազլարը օյնայօր, կէօզ գաբազլարը գալըրըյօր կիպի
կէօրիւյօրում . . . Գօնթ պիլմէ պազայօր . . . կէօրիւյօր պիլի . . . — տէտի:

Ֆիհազիգա օ սըրաաա Պէնթ իվան կէօզլէրինի աշըպ էլլէրինի օյնաթաը, վէ
աիրսէյինէ տայանարազ պաշընը եօգարը գալաըրըպ, անճազ իշիտիլէճէք պիր սէս
իլէ:

— Գիր հէքիմ . . . հէմէհէրիմ . . . տօսթըմ . . . տօքթօր Սէրօ իվանօֆը . . . Օ-
բէրա ճաաաէսինտէ . . . 7 նումէրօ . . .

Գօնթ պունտան զիյաաէ պիր շէյ սէյլէյէմէյիպ, վէ գուվմէթի քէսիլիպ կէօզ-
լէրի գաբանաը վէ թէքրար եէրէ ճէրիլտի:

Բօլիս միւտիրի. — Չարուգ, չարուգ իշինիզաէն պիրի հէման Օբէրա ճաաաէ-
սինտէ 7 նումէրօյա կիթսին, Գօնթ Սփօիլօֆ թարաֆընաաա տօքթօր Սէրօ իվա-
նօֆը արասըն վէ նէրէաէ իսէ պուլուպ կէթիրսին. — տէյու էմր վէրտի:

Մէմուրլար Գօնթը գալաըրըպ եաթաղա եաթըրաըլար, վէ էլպիսէլէրինին պիր
մըգաարընը չըգարըպ եարասընը արաաըլար:

Եաջա սօլ օմուզը իւզերինտէ օլուպ, զահիրէն տէրինճէ կիպի իտի, վէ էլան ռախի գան ազմագտա ըաը :

Մուվագգաթ սուրէթտէ եարայը սաղլատըլար վէ վիւնուառնը տայաթմագ իւզրէ, սաղ օմուզը ալթընա պիր եասթըգ գօյտըլաը :

Տիկէր թարաֆտան մէմուրլար տաիրէնին հէր թարաֆընը արայըպ վէ հիչ պիր էսէր պուլամայըպ, կէլիպ միւտիրէ պէյանը հալ էյլէտիքլէրինտէ, միւտիր հիտտէ. թինտէն այագլարընը եէրէ վուրա վուրա :

— Եինէ՞ մի գաջըրտըգ . . . — տէյու պաղըրտըգտան սօնրա, գարուճըյա խիթապէն. — Պու տաիրէնին պաշգա նէրտիւպանը վաթ մը, — տէյու սիւվալ իթտի. Գարուճը. — Խայր, էֆէնտիմ . . .

Միւտիր. — Սահանըղա չըգան գարուտտն պաշգա, հիչ պիր թարաֆա պիր գարուսը եօ՞գ մը տըր :

Գարուճը. — Ասլա :

Միւտիր. — Տիմէք օլուր օ խապիս տահա պուրատա տըր, վէ պիր քէօչէյէ սագլանմըլ տըր . . . պուլանա պին ֆրանգ միւքեաֆաթ վար, պիր տահա արայըն, հէր թարաֆա պիր էլինճէ պագըն :

Մէմուրլար պիր գաթ տահա տիգգաթ իլէ խալըլարը գալտըրարագ, տէօչէմէ թահթալարընը եօգլայարագ, պէօլմէլէրին գալընըղընը էօլէրէք վէ տիվարլարը թէտգիգ իտէրէք արամաղա պաշլատըլար :

Էմէ փուպէրին պէնզի հիտտէթ վէ զազապընտան քիւլ քէսիլմիչ իտի :

Նահէհան մէմուրլարտան պիրի մուգաֆֆէրանէ պիր սէս տիր սալը վէրտի :

Տիվարըն իւզերինտէն եօգլայա եօգլայա իչի պօշ պիր ճիհէթ քէչֆ իթմիշ իտի :

Միւտիր մէգքիւր տիվարըն եըգըլմասընը էմր իթտիքտէ, տէրհալ քէսէրլէր վէ գըսսաճլար թէտարիքիլէ պիր իքի տագիգէ գարֆընտա տիվարըն իչինտէքի աշաղը էնէն վէ եօգարը չըգան մաքինա մէյտանա չըգտը :

Գարուճը եիրմի սէնէտէն պէրու մէգքիւր խանէտէ գարուճըլըգ իթտիյի էի. հէթլէ, հէր թարաֆընը պիրիր զանն իտէր իքէն, մէգքիւր մաքինայը կէօրտիւքտէ հէր քէստէն զիյատտէ հայրէթէ տիւլիւպ աղղը աշըգ գալտը, վէ մէմուրլարըն թաւանտան աշաղը էնմէքտէ օլան թէրագի կէօգիւ կիպի պիր թահթայը օյնաթտըգլարընը վէ էպնիյէնին տիկէր պիր գըսմընտա պուլուան Մ. Մարթէնին տաիրէսիյ. լէ իլհագիյէթի օլան տէլիյի կէօրտիւքտէ, հայրէթ վէ թէաճճիւպի պիր գաթ տահա արթտը :

Մէմուրլարըն հիւմէպի պիրտէն հէման տիկէր տաիրէյէ հիւճուս իթտիլէր իսէ տէ, իշ իշտէն կէչմիշ իտի :

Ոգույանլարըմըղըն մալիւմի օլտըլը վէճէ իւզրէ, Լարթիկ սալուըլպ եագայը գուրթարմըլ իտի :

Բօլիս միւտիրի թարիֆտէն զիյատտէ իֆհամը գօլայ օլան պիր եէսը հալէ արիւշար օլուպ, պիր սանտալիյէյէ տէվրիլի վէրտի, վէ պաշընը էօնիւնէ աաաղ :

Մաաամ Բօզիէ մէքըուսա եագլաշըպ գուլաղընտան. — Հիսարէթ լաղըմէ. սարէթ. — տէաիքտէ :

Միւտիր պաշտօնը գալտըրըպ . — Ճէսարէթ մի , տաճա պիր իւմիա քէօլէն վա՞ր մը տրը քի . . . հա՞նկըտը տըր . . .

Բօզիէ . — Տիւնքի իւմիտիւմ . . . վատ իթտիւմ , վատիմտէ սէսլաթ իտէճէյիւմ . . . եարը կէճէյէ կէլտի , տիմէք քի չարլէնպիհ կիւնիւնէ գատէմ պաստըգ . յ . պու ագ . չամա պագ . . .

Օ սըրատա տօքթօր Սէրթ իվանօֆ կէլտի :

Սապահ օրթալըգ ըլըր ըլըմագ , մատամ Բօզիէ գալգըպ աճէլէթէն կիյիտի : Սաաթ ալթը իտի , Մէզլէր սօգաղընտաքի սաիրէտինէ կիթմէկէ հաղըրլանմագտա իտի . իւք կէճէքի տէհչէթի վագաա խաթրընա կէլտիքճէ խէվֆ իթմէքտէ իտի : Լարթիկին Գօնթ իվանը պէօյլէ պիր տուգաղա յաթըպ տարպ իթմէսինի վէ եինէ տէ էլինաէն գաչմասընը պիր վէճհ իլէ հաղմ իտէմէյիպ , տիւլիւնտիւքճէ տիւլ չիւնմէքտէ իտի :

Պիչարէ գարը զանուղէտէի ղէմին օլուպ , ասալէթ ուղըրնա ուղրաշտըղը ճի . հէթլէ թէվֆիգաթը իլահիյէյի թէմէննի է յլէտիքտէն սօնրա , օլտուգճա քէսպը գուվվէթ վէ ճէսարէթ իտուպ , խըզմէթքեարը Մատլէնին կէթիրմիշ օլտըլը չօգօլաթայը իչմէկէ պաշլատը :

Մատամ Բօզիէ՝ իւք կէճէսի Գօնթ իվանըն Մ . տը Թիպրէնին խանէսինէ նագլ օլունմասընա գարար վերիւտիյի սըրատա բօլիս միւտիրինտէն այրըլմըշ ըտը :

Գահվալթըսընը պիթիրէճէյի սըրատա գարուսը չալընտը , վէ պիր միւտտէթճիք սօնրա Մօրիս մէսրուր պիր հալտէ կիւլէրէք իչէրի կիրտի :

Բօզիէ . — Պու գատար էրքէն սէ՞ն մի սին էվլատ . — տէյէրէք պօյնուէնա սա . բըլտը :

Մօրիս . — Թէաճճիւպ մի իտիյօրսըն :

Բօզիէ . — Պիրագ :

Մօրիս . — Պու սապահ էվտէն էրքէն չըգտըմ , վէ կէլիպ սանա գըստա եօլու պիր սապահլար խայր օլտուն տիմէք իսթէրիւմ . . . կէօրիւնիւր քի սէնին տէ նի . յէթիւն տիչարը չըգմագ իմիշ :

Բօզիէ թէլաշ իլէ . — Էվվէթ , աճէլէ պիր եէրէ կիթմէկէ մէճպուր օլտում :

Մօրիս քէտէրնաք պիր թարգ իլէ . — Եինէ զապըթանըն պիր էմրինին ինֆագը իչիւն օլմալը :

Բօզիէ . — Նէ եարայըմ օղլում . . . մատամ քի պիր թալիմաթ ալմըլըմ , օ թաալիմաթա իմթիսալ իթմէքլիլիւմ լագըմ կէլիր :

Մօրիս . — Շու եօրկուշլըգլը վէ թէհլիքէլի էօմրտէն միւլպպէտէն վագ կէ՞չ . մէյէճէք մի սին :

Բօզիէ . — Միւլպպէտէն մի , նէ՞ միւնասէպէթ . հաթթա բէք եագընտա գուր . թուլանաղըմը իւմիա իթմէքտէյիւմ :

Մօրիս չու սէօղլէրի իշիթտիքտէ , պիրտէն կիրիֆթարը խէլէճան օլուպ . — Եագընտա՞ մը , — տէյու թէքրար էլլէտի :

Բօզիէ . — Էվվէթ :

Մօրիս . — Պէնիւմ եիւրէյիմի բահաթ իթմէք իչիւն մի պոււնու սէօլէյօրսընի :

Բօգիէ .— Եւ մին իտէրիմ քի էօյլէ տէյիլ :

Մօրիս .— Տիմէք քի հէման մուվաֆֆադ օլմադ իւզրէ սին :

Բօգիէ .— Սէնին սաատէթը հալին ուզրենա տէրէօհտէ իթմիչ օլտըղմ խըզմէ .
թի պէլթի պու ագչամ իյֆա վէ իքմալ իտուսը իչինտէն չըգարմ :

Մօրիսին պէնզի աթըպ .— Պո՛ւ ագչամ մը , է՞մին մի սին :

Բօգիէ .— Բօլիսճէ պու խուսուսարտա էմինիմ տիմէք տիվանէլթը սայըլըր . . .
բէհպէրիմ օլան Հագգ Թաալա հագրէթլէրինէ սըղընմըլմ , օնուան իչլան մուվաֆֆա
ֆադ օլանաղըմը մէմուլ իտէրիմ :

Մօրիս .— Էթրաֆընը պիր վագըթ դուշաթմըլ օլան գուլմէթին իչինտէն չըգ
տը՞ն մը :

Բօգիէ .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Պու կիւնէ գատար պօշպօշունա թէագիպ իթմիչ օլտըղըն խապիսէ .
րին իգինի պուլտը՞ն մը :

Բօգիէ .— Էօյլէ մէմուլ իտէրիմ :

Մօրիս .— Հէման հէման պուլուպ եսգալամադ իւզրէ՞ մի սին :

Բօգիէ .— Էվվէթ :

Մօրիս .— Իգամէթկեհաչլարընը պուլտը՞ն մը :

Բօգիէ .— Ա՛հ , իգամէթկեհաչլարընը պուլմըլ օլսա իտիմ շիմտիյէ գատար չօգ
տան հիւքիւմէթին էլինէ կէչմիչ օլուրլար իտի :

Մօրիս .— Տիմէք քի էլան արամագտա սըն :

Բօգիէ .— Էվվէթ , էլան արամագտայըմ : Արթըգ պիր չէյ սօրմա քէճա իտէ
րիմ , շիւնքի ճէվապ վէրմէքտէ մազուրմ , շիմտի սէն պանա սէօյլէ քի պու-գա
տար էրքէն կէլիլինտէն պէնի կէօրմէքտէն պաչգա պիր մագսատըն եօ՞գ մը ըտը :

Մօրիս .— Մագսատըմ հէմ սէնի կէօրմէք , վէ հէմ տէ եարըն ագչամ նիքեա
հըմ մուգալէլէնամէսինի իմգա իտէճէյիմի խաթրընա կէթիրմէք իտի . . . եարըն
ագչամ գայիմ բէտէրիմին էվինտէ եէմէք եէյէճէքտիք :

Բօգիէ .— Եարըն բէք գիյատէ մէչղուլիլէթիմ օլանագ տըր , վէ մօսլէօ Լիւտօ
գիգտէ թաամ իտէպիլէճէք միյիմ իտէմէյէճէք միյիմ պիլէմէմ . էկէր կէլմէքլիյիմ
միւմքին օլամադ իսէ , թարաֆըմտան աֆվըգ տիլէր , վէ մուգալէլէնամէնին իմ
զալանանաղը սըրատա հազըր պուլունանաղըմը իֆատէ իտէրսին :

Մօրիս .— Նէ՞ տիմէք , պէօյլէ պիր թաամտա պուլունմայանագ մը սըն , սէնի
սուֆրատա կէօրմէյէնլէր չաչմալա՞ր մը :

Բօգիէ .— Օլապիլիր տէ քի կէլէպիլիրիմ :

Մօրիս .— Ղայրէթ էթ կէլէպիլէսին :

Բօգիէ .— Պէն հէնուզ քէնտի քէնտիմէ էմր իտէմէզ օլտըղմը խաթրընա կէ-
թիր :

Մօրիս .— Հէր հալտէ եարըն եինէ պիր տահա կէօրիւչիւրիւզ :

Բօգիէ .— Էօյլէ էյի օլուր . . . շիմտիլք արթըգ պէն կիթմէլիլիմ , շիւնքի պի-
քիսինէ սէօզ վէրմիչիմ , վագթընտա պուլունմագլըղմ լազըմէտէն տիր :

Մօրիս .— Օ հալտէ եարըն կէօրիւչիւրիւզ , վալիտէճիյիմ :

Բօգիէ .— Էվվէթ , եարըն կէօրիւչիւրիւզ , օղլում—տէյիպ , Մօրիսին պօյնուան
սարըլալ :

Մօրիս վախժանիսն խանէսնտէն չըզարգտա , մերգումէնին սէօլէմիչ օլառլը սէօզլէրի պիրէր պիրէր վէզնի իտրաքէ վուրուպ , հազիգաթէն քէնտի գըյաս իթ-տիյի մերթէպէտէ եհէմիյէթլի օլուպ օլմասըզլարընը թէֆէքքիւր իթմէկէ պաշ-լառը , վէ վախժանիսն տայիմ պօշա ուղրաշտըղընա վէ մագսատընա էրիյօր զան-նըյա , տայիմա Եանլըլ պիր Եօլա սարմագտա օլառլընա քէնտինճէ գարար վերէ-րէք եիւրէյի րահաթլանտը : Քէնտի մէհարէթինէ օ տէրէճէ կիւվէնմէքտէ իտի քի , քէնտիսինի թութուլմազ , գաբըլմազ , պուլունմազ , վէ էլէ կէչմէզ վէ հիչ պիր շիւպէյի տավէթ իթմէզ պիր քիմսէ զանն իտէր իտի :

Մատամ Բօզիէ խըզմէթքարընա պազը թալիմաթ վէրտիքտէն սօնրա , արա-պայա պինիպ Մէզլէյ սօգաղընտաքի տաիրէի մախսուսէսինէ կիթտի : Կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւ վէ բօլիս միւտիրինին կէօնտէրմիչ օլառլը տիկէր իքի մէմուրիյն մէրգումէյէ պէքլէմէքտէ իտիլէր : Տէօրաիւ տէ տայմաքի կիյինտիքլէրի էլպիսէլէրի կիյինմիչլէր իտի : Մատամ Բօզիէ մէրգումանըն թէպտիլը գըյաֆէթ իթմէլէրինի միւնտօիպ կէօրմէտի , վէ արգասընտան չիֆթ չիֆթ կիթմէլէրինի թէնպիհ իտէ-րէք պէրապէրլէրինճէ տիշարը չըգտը : Սէն—Տընի սօգաղընտան կէչիպ , Սէկիէն սօգաղընտաքի բօսթա շիւպէսինէ վասըլ օլառլար :

—Սիզ պէնի պուրատա պէքլէյին—տէյիլ , քէնտիսի Եալընըզնա բօսթախանէ-յէ կիրտի , վէ մէմուրըն օրատա օլուպ օլմասըզլընը սիւվալ իթտի :

—Պիլմէյօրում մատամ :

—Նասըլ էօրէնէ պիլիթիզ :

—Գաբուսընը վուրընըզ :

—Գաբուսը նէ՞ թարաֆտա աըր :

—Սօլ թարաֆտա սուֆանըն թա օ պիր ունուստա :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ—տէյիլ , թարիֆ օլունան գաբուլը վուրտը , վէ իչլտէն կիրմէսինէ միւստատէ օլունտըզտա , իչէրի կիրտի : Մէմուր սէպէպը զիյարէթինի սիւվալ իթտիքտէ , մատամ Բօզիէ իսմինի վէրտի , վէ բօլիս մէմուրլըղընա մախսուս օլան էվրագընը կէօսթէրտի վէ նէ՞ իսթէտիյինի թարիֆ էյլէտի :

Մէմուր հէման ալաղա գալգըպ մէրգումէյի քէթէպէնին օտասընա կէօթիւր-տիւ , վէ Խօթթաթ Եալընմէթ Իւզէ կէլմիչ օլան մէքթուպլարը տաղըթան մէմուրըն նէզտինէ միւթէվէճճիզ օլառլար :

Մէմուր .— Ինկիլթէրատան կէլմէ վէ իւզէրինէ Բ. Ժ. Գ. 50 Եաղըլմըլ պիր մէքթուպ վա՞ր մը աըր :

Սիւվէզզի էօնլէնտէքի կէօզլէրին պիրիկտէն պիր տէսթէ մէքթուս չըգարըպ վէ արայըլ :

—Էվվէթ , էֆէնաիմ , իլթէ :

Մէմուր .— Բէք ալա , էօյլէ իսէ մատաղը Եանընա էօյլէ պիր թարգտա օ թուրթուրըրսըն քի , պու մէքթուպը ալմաղա կէլէն կէօրէմէսին , լաքլիմա մատամ մէրգումը կէօրէպիսին : . . . հէր Ֆիհէթլէ մատամըն էմրինէ իմթիսալէն հարէթէթ իթմէլիսին : Հիւքիւմէթճէ միւհիմմ պիր սէպէպ վար աըր :

Մատամ Բօզիէ մէմուրա թէյէքքիւր իթտի, մէմուր տախի չէքիւր օտասընա կիթտի :

Մատամ Բօզիէ միւվէզզիէ խիթապէն . — Կիտէյիմ մէմուրլարըմա իգթիզա ի-
տէն թալիմաթը վէրէյիմ տէ կէլէյիմ — տէյիպ, տիշարը չնգտը վէ մէմուրլարըն, նէզ-
տինէ կիթտի :

Կիզլէնէճէյի օտանըն բէնճէրէլէրի Անկիէն սօգաղընա խազըր իտիլէր : Էմէ
Ժուպէր մէզքիւր մէքթուպըն արանըլաճաղը մահալ, պիր ճիլասըզ ճամըն թա եա-
նը պաշընտա պուլընտըղընը կէօրիւպ, քէնտիսինին տախի մէզքիւր ճամըն եանըն-
տա օթուրապիլէճէյիինի գարարաշարըրտը :

Մատամ Բօզիէ մայէթինտէքի մէմուրլարա խիթապէն . — Պէնի տինլէյին, պէ-
նիմ սիզէ կէօթէրէճէյիմ մահալլէրտէ տուրուպ, թալիմաթը ճէտիտէյէ տէկին օ-
րալարտան հիշ պիր սէպէպէ մէպնի այըլմայաճագսընըզ : Կալուպէ, Սիլվէն, սիզ
կէօզիւնիւզ վէ գուլագլարընըզ աշըզ օլարագ գարուըն եանլարընտա տուրաճագ-
սընըզ, ճամա իւշ տէֆա վուրաճագ օլուր իսէմ, ինկիլթէրատան մէվուտ մէք-
թուպը արամաղա կէլմիշ օլան շախս մէքթուպը ալմը չըգաճագ տիմէք տիր : . .
օ հալտէ տէրհալ իքինիդտէն պիրիսի պիւթիւն կիւն պիր արապա իչինտէ բօսթա-
խանէնին գարչընտա պէքլէմէքտէ օլան արգատաշլարընըզ չաղըրըր . . . պէն իսէ,
մէքթուպը ալան շախսըն արգասընտան չըգար սիզէ մէրգսմը կէօթէրիւրիմ . . .

Կալուպէ . — Անլատըզ, տէմէք քի իւշ տէֆա ճամա վուրաճագսընըզ :

Մէմուրլարըն պիր տիլէրի . — Պիզէ իշարէթ գալտըրըլտըղը կիպի, արապա-
տան էնիպ կէօթէրէճէյիինիզ շախսը եագալայաճաղըզ, էօյլէ տէյիլ մի :

Բօզիէ . — Էվվէթ . . . չաբուգ պիր արապա պուլընուզ, սաաթ իլէ քիրալա-
շընըզ վէ պուրատա տէտիլիմ թէրթիստէ պէքլէյինիզ :

Իքի մէմուրըն պիրիսի հէման պիր արապա թէտարիք իտուպ, բէֆիգիլէ պի-
նիպ թարիֆ օլունան մահալտէ տուրտուրթտը :

Արապաճը . — Պուրատա չօգ տուրաճագ մըյըզ :

Մէմուր . — Պէլքի :

Արապաճը . — Օ հալտէ պէն չուպուղըմը եագըզ կագէթամը օգուլապիլիւրիմ
— տէյիպ, չուպուղընը եագտը վէ կագէթասընը էլինէ ալտը :

Էմէ Ժուպէր տիլէտիկի կիպի մէմուրլարընը եէշլէշտիրտիքտէն սօնրտ բօսթա-
խանէյէ ալտէթլէ միւվէզզիինին եանընտա մէքթուպըն արանըլաճաղը մահալտէ
կէօրէպիլէճէք սուրէթտէ օթուրտը :

Մատամ Տիւպիէֆին մէքթէպինտէ սապահ սաաթ ալթըտա շակիրտլէրին գալգ-
մաթը իլիւն չան չալընմագտա իտի : Սաաթ ալթը պուչուգտա շակիրտլէրին քեաֆ-
ֆէսի կիլինմիշ տէքս գօղըլլարընա էնմէկէ հազըրլանտըզլարը միսիլու, մէքթէպ-
տէն տիշարը իգամէթ իտէն խըզմէթքեարլար տախի մէքթէպէ կէլմէքտէ պուլըն-
մըշլար իտի :

Սիմօնըն հէր քէստէն էվվէ ճամէշույխանէտէ պուլուլմագ միւթատը օլտըղը
հալտէ, մայէթինտէ պուլուլման խըզմէթճիլէր կէլիպ տէ մէրգուլէյի կէօրմէտիքլէ-
րինտէ թէաճիւստէ գալաղլար :

Սառթ սեփիզէ Գառար Սիմօն մէյառնալ չըգմամը իտի :
Խըզմէթճիլէրտէն պիրի . — Կէօրիւնիւր քի ույանմը տա սօնրա եինէ ույգուր
տալմը տըր : Անապա իշի աղասա՞ք մը :

Պիր տիկէր խըզմէթճի . — Կիթ սէն Գառուսընը վուր , վէ էկէրչի ույգուրը ի
սէ ույանտըր . . . էկէր պու վագըթա Գառար մէյառնա չըգմամը օլտըղընը Մառ
տալ խապէր ալըր իսէ Թագիր իտէր . Սիմօն իսէ բէք էյի պիր Գըզնըզալ օլտըղըն
տալ , պէօյէ պիր մուարէյէ կէօրմէսինի Թէրվիճ իթմէմէլիյի :

— Հագգըն վար . կիտէյօրու՞մ — տէյիսլ , Սիմօնըն օտասընա սէյիթտի : Իպթի
տա եազաշնա Գառուր վուրուպ , ճէվապ ալմատը իյէ գուվէթլիճէ պիր տան
վուրտը , վէ հէր նէ Գառար օտասընըն աւաթարը իւսթիւնտ իտի իսէ տէ , ի
չէրի կ'րմէկէ ճէսարէթ իտէմէյիսլ , ճամէլույխանէյէ ալտէթ իթտի :

Խըզմէթճիլէր . — Նէ՞ օլմուշ , կէլի՞յօր մը :

Ժիւսթին . — Օտասընտա օլմատըղընա շիւպհէ եօգ , Գառուր պիր Գաշ տէ
Փալար գուվէթլիճէ վուրտըմ , իչէրտէ պուրուսա իտի օն տէՓա ույանըր իտի ,
կէօրիւնիւր քի Մատամ պու սապահ մէրգումէյի պիր եէրէ կէօնտէրմիլ :

Ժիւսթինն շու սէօգիւ աղլա մուվաֆըգ պիր սէօգ օլտըղընտան , խըզմէթճի
լէր իլէրինէ պաշլատըլար :

Շակիրալէր սապահ տէրսէ պաշլամագտան մուգատո՞մ , եմէք օտասընա է
նիսլ Գաշվալթը իտէրլէր . սաաթ օն պիրտէ էօյլէ Թաամը իթմէք իւզրէ , եինէ
եմէք օտասընա կիտէրլէր իտի : Մէթէպին խըզմէթճիլէրի տախի չօնուգլարըն
Թաամը պիթիրտիքտէն սօնրա քէնտիլէրինէ մախսուս օլան մահալտէ Թաամ իտէր
լէր իտի :

Աշճը Գարը Սիմօնըն օ կիւնիւ սուֆրատա պուրուսմատըղընը միւշահէտէ իտէ
րէք , նէրէտէ իտուկինի սիւվալ իթտիքտէ .

Ժիւսթին . — Պու սապահ Սիմօնը պիզ տէ կէօրմէտիք . . . կէօրիւնիւր քի Մա
տամ պիր եէրէ կէօնտէրմիլ տիր :

— Գապիլ տիր :

Սառթ իքի րատտէլէրինտէ մահալլէնին բօսթանընը կէլիպ ՝ պիրի մատամ Տիւ
պիէֆէ վէ տիկէրի տախի Սիմօնա օլմագ իւզրէ իքի մէքթուպ պրագտը :

Գառուճը մատամ Տիւպիէֆին մէքթուպընը Թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , տիկէ
րինի տէ սահիպինէ վէրմէք իւզրէ իւսթ Գաթա չըգտը , ճամէլույխանէյէ կիրիպ , —
մատմագէլ Սիմօն պուրատա՞ մը տըր :

Ժիւսթին . — Խայր , տիւարը չըգմըլ օլմալը . պու կիւն պիզ մատմագէլ Սիմօ
նը հիշ կէօրմէտիք :

Գառուճը . — Կէօրմէտինիզ մի . . . տիւարը՞ մը չըգմըլ օլմալը տէտինիզ ՝ մատ
մագէլ Սիմօնըն պու կիւն մէքթէպտէն տիւարը չըգմամը օլտըղընա պէն սիզի Թէն
մին իտէրիմ , Գառուր աշան պէնիմ , պու կիւն պէնիմ Գօճամտան պաշգա մէք
Թէպտէն տիւարը չըգան օլմամը տըր :

Ժիւսթին . — Գապիլ տիր , լաքին հէր հալտէ մատմագէլ Սիմօն պիր եէրտէ
օլմալը , չիւնքի Գառուսընը պէն չէնտ տէՓալար վուրտըմ վէ պիր ճէվապ , ալմա
տըմ :

Գաբուհը .— Օտասընա կիրախն մի :

Ժիւսթին .— Եստք, —տէտի :

57

Գաբուհը .— Օտասընա կիրախն մի , կիրմէլի տէլի՞ մի իտի եա , պէն պահս քտէրիմ քի մատմագէլ Սիմօն տահա ուլույօր :

Ժիւսթին .— Էօլէյի իբի սասթ կէչիչ օլտըղը հալտէ , էլան ուլո՞ւյօր մը :

Գաբուհը .— Նի՛շիւն ուլումասըն , տիւն կէճէ օ գատար եօրուլտըգտան սօն . քա , հիչ եաթըլմատը կիսի պիր շէյ տիր . պէն կիտէյիմ ուլանտըրայլմ—տէյիպ , գաբուհընըն գարըսը Սիմօնըն օտասընա կիթտի , վէ գաբուհը պիլէ վուրմագ սըղըն անախթարը չէվիրիպ աչըպ պիրտէն իչէրի կիրտի :

Մօրիս պըրագըպ չըգտըղը սըրատա նէ հալտէ պրագմըչ իտի իտէ , Սիմօն օ հալտէ եաթմագտա իտի : Գաբուհը մէրգուճէնին կէօղլէրինի գաթալը օլտըղընը կէօրտիւքտէ , քէնտի քէնտիյէ .— Ամմա տա թաթլը ուլգու հա՛ . —տէտիքտէն սօնրա , իբի տէֆա—Սիմօն , մատմագէլ Սիմօն—տէյու չըղըրտը :

Սիմօնտան ճէվապ չըգմատը : Գաբուհը եաթաղա եագլաչըպ էյիտի , վէ մէր-գուճէնին էլինի թութտը : Նալէհան վահի պիր սէտա սալը վէրիպ կէրի կէրի չէ-քիլաի . չէհրէսինտէն Ֆէվգէլատէ տիւչարը տէհչէթ օլտըղը նիւմայան իտի :

Սիմօնըն էլի մէրմէր կիպի սօվուգ իտի , պիր նաչ էլի կիպի տօնմըչ իտի :

Գաբուհընըն սէտաի տէհչէթէտասընը խըզմէթհիլէր իշիթտիքլէրինտէ , հէման օտայա սէյիրթտիլէր : Գաբուհը իտէ կէօղլէրի գարաթմըչ զանկըր զանկըր տիթրէ-մէքտէ վէ էլի իլէ Սիմօնը կէօսթէրմէքտէ իտի :

Ժիւսթին գօրգուսընտան լագըրտը իթմէկէ մէճալի գալմամըչ օլտըղը հալտէ : —Եա Բապպիմ . նէ՞ օլմը—տէյու , քէքէլմէքտէ իտի :

Գաբուհը գըսըգ պիր սէս իլէ .— Էօլիւլ , —տէտիքտէ , Ժիւսթին հէման Սի-մօնըն իւղէրինէ աթըլըպ վէ տօնմուչ օլան ճիսմինի սըգըչտըրըպ , օ տախի տէհ-չէթլէ կէրի կէրի չէքիլտի իտէ տէ , զիհնինի շաչըրմայըպ .

—Չարուգ , չարուգ , կիտինիզ Մատամա չու Ֆէլաքէթի խապէր վէրինիզ—տէ-յու պաղըրտըգտա , խըզմէթհիլէրտէն պիրի եըլաըրմ կիպի աչաղը էնիպ Մատամըն օտասընա սէյիրթտի :

Մատամ Տիւպիէֆ չու քէտէրնաք խապէրի ալտըգտա , պէնզի քեամիլէն սօ-նուպ , գուլվէթինին եէթիչտիյի մէրթէպէտէ սիւրաթլա իւսթ գաթա չըգտը , վէ օ տախի պիր մէյուսիյէթը հագըգիյէ իլէ պիչարէ գըզճըղաղըն վէֆաթ իթմիչ օլտը-ղընը թաստիգ էյլէտի : Մամաֆիհի պէօլլէ պիր մէմուլին զայրը վէ տէհչէթլու պիր վագաատան հուսուլէ կէլէպիլէճէք նէթիճէի վախիմէտէն գուհուրի մէհուգ օլան ահվալի տիւլիւնէպիլմէք իւղրէ , օ սըրատաքի քէտէրինի պապթ իթմէկէ մէճպուր օլուպ , պէօլլէ սըհհէթի վիւճուտը եէրինտէ օլան էիրմի եաչընտա կէնճ պիր գըղ-ճըղաղըն ֆիւճճէթէն էօլմէսինն նէ՞ չէյէ համլ իտէպիլէճէյինի շաչըրտը :

Պուռուս իլէ պէրապէր էն էլվէլ իշին պու ճիհէթինի անլամագ լիւզուլմընը հըսպ էյլէտիյինտէն , մէքթէպին հէքիմինին ճէլպ օլուսմասընը , վէ բօլիս գօմիտէրի-նէ վոչգուի հալին խապէր վէքիլմէսինի էմր էյլէտի :

Պիր սաաթ սօնրա հէքիմ վէ արգասընտան տախի բօլիս գօմիսէրի քեաթիպիյ-
լէ պէրապէր եէթիշտիլէր, վէ տօղրու Սիմօնըն օտաարնա իտխալ իալիլաթիլէր : Մա-
տամ Տիւպիէֆ իլէ Ժիւսթին՝ Սիմօնըն պաշը ունուստա տուա իթմէքտէ իալիլէր :
Մատամ Տիւպիէֆ հէքիմ իլէ գօմիսէրի կէօրաիւլինտէ :

— Նէ տէրէճէ մէյուս օլտըղըմը կէօրիւյօրսընըզ, Ֆէվզէլատէ սէվմէքտէ օլտը-
ղըմ շու նազը գըզճըղազ եաթաղընտա էօլմիւլ պուլուստը :

Գօմիսէր. — Պիզէ իխպարը քէյֆիլէթ իթմէնիզ բէք էյի օլմոյշ : Տօթթօր մուս-
յէնէի լազըմէսինի իքմալ իթաիքտէն սօնրա, ագտը վէֆաթը թանգիմ, վէ
լութֆէն վէրէճէյինիզ թաֆսիլաթը տէրճ դէ իւսվէ էյլէրիմ . . . էվվէլ պէ էվվէլ
մուհազգազ էօլմիւլ մի տիր :

Հէքիմ սիւրաթլա թէտգիզ իթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ. — Թէէսաիլֆ օլուսուր քի
էօլմիւլ տիր : Տիւն կէճէ իլք աղճամտան էօլմիւլ օլմասը լազըմ կէլիր :

Գօմիսէր. — Նէ՞ սէպէպէ համլ իտիյօրսընըզ :

Հէքիմ. — Դանը դաֆասընա չըգմըշ :

Գօմիսէր. — Պու եաշտա օլանլարա նատիլը իւլ վուգու պիր խասթալըզ տէ-
յի՞ մի տիր :

Հէքիմ. — Էվվէթ, նատիր իւլ վուգու տըր ամմա էմսալի կէօրիւլմիւլ տիր . . .
իլթէ պիրի կէօղիւնիւզ էօնիւնտէ տուրույօր :

Գօմիսէր. — Էյլէ իսէ, էճէլը մէվուտի իլէ էօլմիւլ տիմէք օլտըղընտան, պիր
գաշ սաթըրտան իպարէթ օլաճադ մազպաթամը թանգիմ իտէյիմ : Մատամ Տիւ-
պիէֆէ րէճա իտէրիմ քի պու գըզըն իսմինի վէ մալիլէսինի սէյլէսին :

Տիւպիէֆ. — Իսմի Սիմօն իտի :

Գօմիսէր. — Մախլէսի :

Տիւպիէֆ. — Մախլէսինի պիլմէմ, հաթթա քէնաի տէ պիլմէզ իտի :

Գօմիսէր. — Նա՞սըլ պիլմէյօրսընըզ :

Տիւպիէֆ. — Զիւնքի Սիմօն պիր վէլէտը զինա օլուպ, տօղտըգտան սօնրա
տէրհալ Վիգ—սիւր—Պրէն գարիյէսինտէ պիր սիւտսնայա թէսլիմ օլուսմըլ իմիշ :

Գօմիսէր. — Քի՞մ թէսլիմ իթմիշ :

Տիւպիէֆ. — Թէսլիմ իտէն քէնտիլի թանըթմամըշ, վէ պիր տահա տա կէօ-
ղիւքմէմիշ :

Գօմիսէր. — Պու գըզըն բէտէր վէ վալիտէսինին իսմլէրինի պիլմէտիլինէ էմի՞ն
մի սինիզ, Մատամ :

Տիւպիէֆ. — Էյմին իմ :

Գօմիսէր. — Պու մէսէլէ իչլէրէ պիր գարըշըզըզ վէրիյօր :

Տիւպիէֆ. — Նէ՞ ճիհէթլէ :

Գօմիսէր. — Զիւնքի թանգիմ իտէճէյիմ մազպաթա միւքէմմէլ օլամայանաղըն-
տան, միւտտաիի ումուսիյէ միւրաճաաթ իթմէկէ մէճալուր օլաճաղըմ :

Տիւպիէֆ. — Եա Բապպիմ Ալլահ, պու գըզըն վէֆաթը եիւզիւնտէն թահգի-
գաթ իճրոսընա՞ մը թէշէպպիւս օլուսմադ լազըմ կէլէճէք :

Գօմիսէր. — Թահգիգաթ հէր հալտէ իճրա օլուսնաճադ տըր, վէ ֆադաթ քէք
խաֆիֆ սուրէթտէ իճրա օլուսնաճաղընտան, մէքթէպիլիզէ հիշ պիր մազարթաթը

օլմայաճաղընա էմին օլունուզ : Պէն պու ազլամ մազպարթամը տաիրէյէ կէօնտէ-
րիբիմ : . . . Թահգիգաթ եարըն ինրա օլունուր վէ ուզուն սիւրմէզ—տէտիքտէն սօն-
րա , հէմ գօմիսէր հէմ տախի հէքիմ չըգըպ կիթտիլէր : Պու մէսէլէ մատամ Տիւ-
պիէֆի ֆէվզէլատէ Թէլաշէյէ տիւլիւրտիւ :

Ժիւսթիւն՝ Սիմօնն պաշնտա պէքլէմէք իւզրէ օտառա գալըպ , մատամ Տիւ-
պիէֆ աշաղը էնտի . օ տէրէնէ շաշըրմը իտի քի , բօսթանընըն Սիմօնա կէթիրմիշ
օլուպ ճէպինէ գօյմըշ օլաղը մէքթուպտան գօմիսէրէ մալիւմաթ իթասընը պիլէ
ունութտը , վէ մուսխիսարէն խաթրընա կէլտիքտէ գարուճընըն վասթթասըյա
տէրհալ մէգքիւր մէքթուպը բօլիս գօմիսէրինէ կէօնտէրտի :

Մօրիս վալիտէսինին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա , նիքեազ մուգալէլէնա-
մէսինին իմգալանաճաղը սըրատա նըշանլըսընա հէտիյէ սուրէթիյլէ վերմէք իւզրէ
պաղը միւնէվհէրաթ իշթիրասը զըմնընտա , մաարուֆ պիր գույուճը տիւքքեանընա
կիտիպ վէ լաղըմ օլանը ալըպ էվէ պրագտը , վէ պատէհու էօյլէն Թաամընը իթմէք
իւզրէ Մ . Լիւտօվիգին խանէսինէ կիթտի :

Մարինին գալպի հէր նէ գատար Ֆէվզէլատէ մուդտարըպ իտի իսէ տէ , սը-
ֆաթընտա ալտիմի հուզուր վէ բահաթ նիւմայան օլմագտա իտի : Մարի պաշլընա
Սիմօնտան խապէր ալամատըղընա Թէլաշ իթմէքտէ օլուպ , օ սապաշը պիլզգաթ
քէնտիսի մէրգումէյէ պիր մէքթուպ եազմասընը բէտէրինէ բէնա իթմիշ իտի , վէ
մատամ Տիւպիէֆին բօլիս գօմիսէրինէ կէօնտէրմիշ օլաղը մէքթուպ տախի Մ . Լիւ-
տօվիգին Սիմօնա եազմըշ օլաղը մէքթուպ իտի :

Էօյլէն եէմէյինտէն սօնրա , արապա իլէ կէզմէկէ չըգտըլար վէ սաաթ տէօրթ
րատտէլէրինտէ ալտէթ իթտիլէր :

Եօլաա բահիպ Մէրիսին քէնտիսինէ պիր շէյ սըբարըշ իթմիշ օլաղը վէ իլին է-
հէմմիյէթի հասէպիլլէ էրթէսի կիւնէ պրագմագ գապիլ օլմայաճաղը՝ Մօրիսին
խաթրընա կէլիպ , միւսթանէլ պիր իշի պէհանէ իտէրէք , վէ ազլամ Թաամընա կէ-
լէճէյինի սէօզ վէրէրէք նիշանլըսընտան միւֆարէգաթ էյլէտի :

Սապահ կիյինիւր իքէն , բահիպ Մէրիսին իւք կիւնիւ քէնտիսինէ վէրմիշ օլաղը
մէքթուպ զարֆընը իւզէրինէ ալմագա ունութմուշ օլաղընտան , մէգքիւր զարֆը
ալմագ իւզրէ էվինէ կիթտի :

Մօսիէօ Լիւտօվիգին խանէօինտէ սաաթ եէտիտէն էվվէլ Թաամ իտիլմէտիյի
ճիհէթլէ , բօսթախանէտէն կիտիպ մէքթուպը ալմագա վէ Սիւրէն սօգաղընա կի-
տիպ Վէրտիէյէ Թէսլիմ իթմէկէ վագթըն միւսաատէսի վար իտի :

Մատամ Բօգիէնին մէմուրարը միւնասիպ մահալլէրէ եէրլէշտիրտիքտէն , վէ լա-
ղըմ կէլէն Թալիմաթը իթա էյլէտիքտէն սօնրա , բօսթախանէտէ եէրլէշտիյի մալիւմ
տիր : Մէրգումէ եա Լարթիկին , եախօտ Վէրտիէնին , վէ եախօտ պունլարըն բէ-
ֆիգլէրինտէն պիրինին կէլիպ աթմըշ օլաղը տուզաղա տիւշմէսինէ պէքլէմէքտէ օ .
լուպ , վագթըն կէշտիյինի վէ քիմսէնին կէօրիւնմէտիյինի միւշահէտէ իթմէքլէ Թա-
շիֆի նագապիլ պիր ըզտըրապ վէ մէյուսիյէթէ տիւշար օլմագտա իտի :

Մէմուրարը տախի պաղըսը գալտըրըմ իւզէրինտէ այագտա , վէ պիր Թագըմը
տախի արապանըն իշինտէ իշտրէթէ պէքլէյիպ տուրմագտա իտիլէր :

Մէքթուպ թէահհիւտ իթտիրմէք, բօսթա բուլու սաթըն ալմադ և մէքթուպ պրազմադ իշիւն բօսթախանէլէ բէք չօգ քէսան կիրիպ չըգմադտա օլտըզլարընաանդ Սիւլէն իւն Աաուպէ կիրէն չըգանլարըն սըֆաթլարընը թէտգիդ վէ թէֆթիշ իթ մէկէ անճադ վաղթ պուլապիլմէքտէ իտիլէր :

Մատամ Բօզիէնին սապր ու թէհամիւլի վէ ըզտըրապը տադիգէտէն տադիգէյէ արթմադտա իտի :

Սաաթ տէօրթտէ քէնտի քէնտիյէ . — Կէլմէյէճէքլէր . . . պէլքի պիր շիւպհէյէ վարմըշլար տըր . . . կէօրիւնիւր քի եհնէ էլիմտէն գաշըրաճալըմ . . . ահ, պու տէ ֆա տա գաշըրքըր իսէմ, Ալլահ ատիլ տէյիլ տիր տիմէք տիր — տէյու տիւշիւնմէք տէ, վէ սու միսիլու սին տիւրլիւ վէսիմ էնտիշէլէր զիհնին իսթիապ վէ գաւ պինի շիւբհէ վէ վէպէսէ իհաթա իթմէքտէ իտի :

58

Սաաթ պէշի վուրտը, եհնէ կիտէն կէլէն եօգ իտի և Մատամ Բօզիէ սաաթ էլիւտ տադիգէլէրի սայար վէ հէր պիր տադիգէ կէօդիւնէ պիր սաաթ գաաար ու զուէն կէօրիւնիւր իտի :

Եանընտա օթուրան մէմուր թէսէլի զըմնընտա մէրգոււմէյէ . — Վազթ սիգէ բէք ուզուէն կէօրիւնիւր, մատամ :

Բօզիէ . — Էվվէթ . . . էվվէթ . . .

Մէմուր . — Անլայօրոււմ, ինսան պիր շէյէ պէքլէր իսէ, վազթ կէշմէյօր զօլն իտէր : Պէն էօլէ հիսս իտէյօրոււմ քի, պէքլէտիյին քիմսէ պու կիւն կէօրիւնմէյէ՞ ճէք տիր, վէ եարընա կէլիւ պինէ պուրատա պէքլէմէկէ մէճպուր օլմադ սընըգ տըր :

Բօզիէ . — Սաաթ գաշտա գաաարսընը :

Մէմուր . — Սաաթ սէքիլտէ :

Բօզիէ . — Սաաթ սէքիլտէ գաաար հէր քիմ քի կէլսէ իշի կէօրիւլիւր մի . . .

Մէմուր . — Հա, չուրասընը ունութաոււմ սօրմաղա քի, կէլէնէ մէքթուպը տէրհալ թէսիւմ իտէյիմ մի :

Բօզիէ . — Էվվէթ, տէրհալ, պիւա թէրէտտիւտ . էօլէ պիր հարէքէթ Նիթմէլի քի մէքթուպը ալմաղա կէլէն պիր կէօնա շիւպհէյէ վարմտսըն . . . պէն տիշարտա իգթիկա իտէն թէտպիրլէրի թէրթիպ իթմիշիմ տիր . . . եթթիշի քի կէլէճէք տաաթ կէլսին . . . պիր տահա էլիսիլտէն գուրթուլմայաճաղը մուհադգադ տըր, — տէֆիս :

Մատամ Բօզիէ շու սէօզլէրի պիթիւրտիյի սըրատա, տէլիքտէն եալընըզ կէօյիւ . . . կէօրիւնէպիլէն պիր քիմսէ, էլինտէ պիր մէքթուպ գարֆըյա կէլիւ :

— Շու աարէսէ բօսթատան արքանըլմադ իւզրէ պիր մէքթուպ վա՞ր մը տըր :

Մէմուր . — Ի. Ժ. Գ. 50, էվվէթ էֆէնտիւմ, իշթէյ, — տէյիւ, Եանընտա տուրան մէքթուպը ուզաթտը :

Կէլէն չախսըն սէսինի իշիթտիքտէ մաթամ Բօզիէ, չաշըրըպ տէլի տիվանէյէ տէօնտիւ, վէ տէլիյին էօնիւնտէ տուրան չախսըն եիւզիւնի կէօրէպիլմէք իւզրէ, տէրհալ էլիլմէօիլէ ոլիւթիւն ճիսմինի պիր տիթրէմէք տիր ալտը, կէօզլէրի գա .

բարձր, տիպէրիքիլիտէնտի, պաղըմագ իսթէտի իսէ տէ սէսի չըգմազ օլտու, գօլ-
լարընը չիտտէթլէ սալլամաղա պաղլայըսլ, հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալմըլ օլան
մէմուրըն ետնը պաղընտա արգա իւղէրինէ տէվրիլի վէրտի : Եւ սըրաւա Մօրիս
տիւարը չըգմըլ արապասընա սլինմիլ, վէ քիմօէ քէնտիսինի թէտգիգ իթմէքսիզին
միւֆարէգաթ իթմիլ իտի :

Բօսթա մէմուրլարընտան էքսէրիսի մէսէլէյի պիլտլէրինտէն, պիրիսինին սիւզ
ու կիրիֆթ օլընաճաղընա ինթիգար իթմէքտէ իտիլէր : Պինալն ալէյհ մէմուրըն աղ-
ղընտան իւ Ժ. Գ. 50 էվլէն էֆէնտի էլնէ քէլիմէլէրինի իշիթտիլէրինտէ, քեաֆ
ֆէտի կէօզլէրինի մատամ Բօզիէնին իւղէրինէ տիքմիլէր իտի : Անճագ կէօրմէկէ
մուռթագըր օլտըլլարը հատիսէ եէրինէ, մատամ Բօզիէնին տիթրէտիյինի, պէնզի-
նին պիւսպլէթիւն աթտըղընը, վէ եէրէ տէվրիտիյինի միւշահէտէ իտուպ, տէր-
հալ իմտասընա եէթիլաթիլէր : Սընըր ալամէթի օլարագ, քեաֆֆէտի ազալարը կէ-
րիլմէքտէ վէ պիւքիւլմէքտէ, նէֆէս ալտըգտա կէյիլսիւս գալըլ օթուրմտը տա
իտի :

— Պու գարընըն պիր իլլէթի օլմալը, տիւարտա պէքլէյին մէմուրլարը չաղըր-
մալը — տէտիքտէ, հէման Սիլվէն իլէ Կալուպէ իլէրի կիրտիլէր :

Կալուպէ. — Նէ՞ տիր, նէ՞ օլտու :

Մէմուր. — Պիլմէյօրոււմ, պիրիսի կէլտի ի. Ժ. Գ. 50 ատրէսիլէ պիր մէքթուպ
արատը, պու մէքթուպը վէրտիյիմ սըրաւա Մատամ հէման տիւշիւպ եէրէ սէ-
րիլտի :

Կալուպէ. — Վա՛յ պաղըմըգա, հէրիֆ կիթտի Մատամըն մուգարրէր օլան ի-
շարէթի վէրմէկէ վագթըր գալմամըլ :

Սիլվէն. — Եիմտի եիւնէ եէնիտէն պաղլայաճաղըլ, պալթըմըլ ույմայօր վէս-
սէլամ :

Կալուպէ. — Տէրհալ Մատամը արապայա գօյուպ էվինէ կէօթիւրմէլիլիլ :

Մատամ Բօզիէ էլտան սընըր ալամէթիւնտէն տիթրէմէքտէ իտի, աղըլ գըր-
մըլը գըրմըլը քէօքիւրմէքտէ իտի :

Մէմուրլարտան պիրի. — Պիր հէքիմ կէթիւրսէնիլ ֆէնա օլմալ, պիշարէ գա-
րընըն պիր հէքիմէ գիւտտէտիլէ իշիթիյաճը վար կիսի անլայօրոււմ :

Սիլվէն իլէ Կալուպէ մատամ Բօզիէյի տիկէր իքի մէմուրլարըն չըգմըլ օլտըր-
լարը արապայա նազլ իտուպ, վէ քէնտիլէրի տալի գարընընա օթուրուպ, Վիգ-
թուար սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըլա թէնպիհ իթտիլէր :

Մէմուրլարտան պիրի արապաճընըն եանընա աթլատըլը միսիլու, տէօրտիւն-
ճիսի տալի արապանըն արգասընտաքի եայլն իւղէրինէ եէրլէշտի :

Մատամ Բօզիէ պէօլլէճէ էվինէ նազլ օլուռուպ եաթաղընա եէրլէշտիլիլտիք-
տէն սօնրա, Կալուպէ աթլայա աթլայա աշաղը սէյիթիլիլ, եանընտաքի էվէ գօշ-
տու վէ օրատա իգամէթ իթմէքտէ օլան հէքիմի պըլ, պէշ տազիգէ գարֆընտա
ապտէթ էյլէտի :

Հէքիմ զայէթ տիգգաթլա խասթայը մուպէնէ էյլէտիքտէն սօնրա. — Մատամ
չէտիտ պիր խէլէճան հըսս իթմիլ, գան ալմալը . . . լսըլմ օլանը կէթիլիլիլ — տէ-
տիքտէ, խըզմէթճիսի Մատէն՝ տէրհալ պէզլէր վէ պաղլար իլէ պիր չանագ կէ-
թիլտի :

Հէքիմ մատամ Բօզիէնին սօլ գօլունը աչոյ վէ սըգը սըգը պազլայըպ տամաշ
բընտան դան ալտը : Իպթիտա դան տամաշ տամաշ ազըպ , պատէհու չիտտէթլէ
Փըզգըրմաղա պաշլատը , մատամ Բօզիէ կէօզլէրինի աչտը վէ տէրհալ թէքրար գաթ
բատը : Հէքիմ գօլունը սարաը , վէ պիր թէրթիպ իւան եազըպ ազլայարագ եա
թաղըն պաշը ունունտա տուրմագտա օլան Մաալէնէ ուզաթարագ . — Մէէյու օլ
մա . հիչ պիր թէհիթէ եօգ աըր :

Մաալէն . — Սահի՞հ մի :

Հէքիմ . — Սահիհ եա' , բէք չարուգ էյիլէիր վէ այաղա գալգար . . . սէն պիր
ան էվվէլ շու իւանը կէթիրթտիր , պու իւանը խաաթանա լիւզումը թագաիրինտէ
զօր իլէ տիլէրինի աչըպ իչիրիբսին , եարմ սաաթտա պիր գահվէ գալըղը , իչիտի
յօրմըսըն :

Սիլվէն . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , անլաշըտը , հէր եարմ սաաթտա պիր . . . պիզ
մատամըն եանընտա օթուրուպ պագաճաղըզ , իւանը վէրմէքիլի պէն տէրէօհտէ ի
տէրիմ . . . սէն տէ Կալուպէ , կիթ իւանը եարտըր :

Կալուպէ . — Ուշայօրում :

Հէքիմ . — Էկէր մատամըն ազըլը պաշընա կէլէնէք օլուր իսէ , չօգ լագըրտը
իթմէմէլի տիր . . . պու ճիհէթ դայէթ էհէմմիլէթլի տիր , պէն ազլամ եինէ կէլի
րիմ : Հէր եարմ սաաթտա պիր գահվէ գալըղը , լագըրտը իթմէք գաթիէն եա
սագ — տէյիպ , չըզտը կիթտի :

Տիկէր իքի մէմուրլար . — Մատամ քի սիզ պուրատա սընըզ , պիզէ ինթիյաճ
գալմատը :

Սիլվէն . — Սիզ կիտինիզ , անճագ կիտին վուզուը հալի բօլիս միւտիրինէ խա
պէր վէրին :

— Բէք ալէա , պիզ տօղրու տաիրէի զապրթայա կիտէրիզ :

Մաալէն Սիլվէնէ . — Նէ՞ օլտու , օնու անլայըմ :

Սիլվէն . — Նէ օլտըղընը պէն սէյլէյէմէյէճէյիմ :

Մաալէն . — Կէօրմէտին մի քի . . .

Սիլվէն . — Պիր չէյ կէօրմէտիմ . . .

Մաալէն . — Էլպէթթէ պիր չէյ պիլիրսին :

Սիլվէն . — Պիլտիյիմ շու տըր քի , Մատամ պիրտէն պիրէ եէրէ տէվրիտի . . .
իլթէ օ գատար :

Մաալէն . — Նէ՞րէտէ :

Սիլվէն . — Սօգագտա գալաըրըմըն իւզէրինտէ . — Պատէհու եալալ սէս իլէ .
— Զապրթա իչի , սէնին Նէ՞ վագիֆէն :

Պու սրրատա գարու չալընըպ , Կալուպէ իւանը կէթիրտիքտէ , Սիլվէն բէք
չօգ գահմէթ իլէ իւանը հէքիմին թարիֆի մուճիպինճէ իչիրտի :

Մատամ Բօզիէ ալա հարէքէթ իթմէքսիզին էօլիւ կիպի եաթմագտա իտի :

Մաալէն . — Սիզ պուրատա տուրընըդ տա , պէն կիտէյիմ սիզէ պիրազ եէյէ
ճէք հազըրլայըմ քի , գահմէթ իտուպ տիշարը չըգմաղա մէճպուր օլմայաթընըզ :

Կալուպէ . — Բէք ալէա , բէք կիւզէլ պիր ֆիրքօ հայտէ սէն օճագալընա կէչ :

Սիլվէն իլէ Կալուպէ եալընըզ գալաըգլարընտա , եալալ սէս իլէ Սիլվէն . — Ա
ճապա Նէ՞ օլտու :

Կալուպէ .— Պէն տէ պիր շէյ անլայամատըմ քի :

Սիւվէն .— Պիր գուզկէթի տարպէյէ ուղրամըլ օլտըլընա հէր հալտէ շիւպէն

Եօգ :

Կալուպէ .— Ս' , օնա շիւպէն Եօգ :

Սիւվէն .— Սաղլամ Լարթիկի էլէ կէշիթիլ զանն իթտի : . . Լարթիկ սընըրլա-
րընա թէէսիր իտիյօր :

Կալուպէ .— Գանը գաֆասընա սըշրամըլ, տէր իքէն , օ խաղիս տէ սափուշմըլ
օլմալ :

Սիւվէն .— Ալլահ ճանընը ալսըն , պախթըմըլ եափեր աէյիլ վէսսէլմ :

Եարըմ սաաթ կէշաթտէ , իլաճտան պիր գաշըգ տահա իշիրաիէր : Մաալէն
Եէմէյին հազըր օլտըղընը կէլիպ խապէր վէրաի :

59

Մօրիս՝ Անկիէն սօգաղընտաթի բօսթախանէտէն չըգաղգառան սօնրա , քէնտիսի-
նին օրայա կիթմիլ օլմասընտան նաշի զուհուրա կէլմիլ օլլան վազաաի ճէսիմէտէն
ասլա խապէրտար օլմագսըղըն , տօղրու վէրտիէնին խանէսինէ ազիմէթ իթտի :
Վէրտիէ իսէ քէմալը մէրագ իլէ Միշէլ Պրէմօնըն կէօնաէրմիլ օլտըղը մէթթուպըն
վիւսուլիսէ պէքէմէքտէ օլտըղընտան , տէրհալ մէթթուպըն ալըպ , վէ մալիւմ օլտն
անաթարը իւզէրինէ գօյուպ , գիյրտէքի սաթըրլարը օգուտը :

Նիգամը տաիքէսինտէ վէֆաթ ագտլարընը ալըպ , վէ իւշիւնիւզ պիր կիւնտէ
հարէթթ իտուպ այրը այրը իւշ Եօլտան Լօնտրայա կէլինիլ , Հէր շէյ սըրասընտա
թըր :

Մօրիս կիւլէրէք .— Միլեօնլար մէմէքէթիսէ սէյահաթ իթմէք զէմանը եագ-
լաշմըլ տիմէք տիր : Նիքեհաճ մուգափէլէմի եարըն ագշամ իմզալայաճաղըմը պիլիր-
սինիլ , ազիլլէրիմ : Սէքիլ կիւն սօնրա Լօնտրատալըլ :

Լարթիկ .— Եարըն կէօրիւշէպիլէճէճ միլիլ :

Մօրիս .— Խայր , ազիլ գարտան :

Լարթիկ .— Նիշի'ն :

Մօրիս .— Զիւնքի եարըն գըսմէն նիշանլըմ վէ գըսմէն տէ միւհիմ իլլէրիմ իլէ
մէշղուլ օլաճաղըմ :

Լարթիկ .— Օ հալտէ օ պիր կիւն :

Մօրիս .— Օ պիր կիւնէ տէյէճէյիմ Եօգ . . . օ պիր կիւն կէլիր էօյլէ թաամընը
պուրատա իտէրիմ—տէլիպ , միւֆարէգաթ իտէրէք , սաաթ Եէտիյէ օն գալարադ
Էլիւտօվիլ Պրէսօլըն խանէսինէ ափտէթ էյլէտի :

Սիւվէն Գօրնիւ իլէ Կալուպէ Մաալէսին հազըրլամըլ օլտըղը թաամը իշթիհա
իլէ եէտիքաէն սօնրա , մատամ Բօզիէնին օտասընա կէլտիլէր :

Հէթիմին թէրթիպ իթմիլ օլտըղը մուալիճէ վագթ ու զէմանըլա վէրիւմիլ օլ-
տըղը հալտէ , մատամ Բօզիէ տալիլըն պիր հալտէ եաթմագտա իտի :

Կալուպէ իլէ Սիւվէն Գօրնիւ վէ Մաալէն , կէօլլէրինի խասթանըն իւզէրինտէն
այըրմամագտա իտիլէր : Հէթիմին էհէմիլէթսիլ օլտըղընը պէյան էյլէտիլ ի-
ֆիթ

պիր խասթալըց տան , մատամ Բողիէնին պիր գաչ սաաթ զարֆընտա թու տէրէնէ մուզտարըպ օյմասընտան տօյայը թէաճհւպ , վէ սաչարը զիյառէ աղարմը , սը-
Փաթընըն պուրուչըգլարը արթմըզ զանն իթմէքտէ իտիւէր :

Հէքիմ սաաթ օնտա թէքրար կէլտր , խասթանըն եանընա կիրիպ նապգ նա պաղքարգաան սօնրա , եօրղանը գալտըրտը վէ նէֆէնինի նինլէմէք իւզրէ գուլաղընը կէօյիսիւնէ տայաթտը :

— Բէք ալէա , իւճտան տահա նէ՞ գատար գալտը . — տէմէսինէ Ապուպէ շի-
շէյի կէօսթէրտիւքտէ . — Թագրիպէն տէօրթ գալըգ տահա վար , պու տա պիթձ տիքտէն օօնրա խասթայը քէնտի հալինէ պրաղըրսընըզ քի բահաթ իթսին , լաքին եանընտան տօյա այրլմամալընըզ : Եկէր շու տալկընըգ եարընա գատար տախի սիւրէճէք օլտա , թէաճհւպ իթմէյինիզ . քէգալիք տալկընըգ կէչիպ շիտտէթի պիր նէօպէթ կէլէպիլի , օնա տա շաշմայընըզ , էօյլէ պիր նէօպէթ կէլսէ պիլէ ու . զուէն սիւրէմէզ , վէ հիշ պիր թէհիթէսի օրամազ :

Ապուպէ . — Վէ Փագաթ պէօյլէ պիւտէն պիրէ պու տէրէնէ տէյիշէճէք գա-
տար նէ՞ օլտու քի :

Հէքիմ . — Եա մէմուլին զայրը պիր քէտիք , վէ եախօթ պիր գըրգու սէմէրէ-
սի օլարագ , Փէվգէլատէ պիր հէյէճանա տիւշար օլմուշ :

Ապուպէ իլէ Սիլվէն պաշլընըն աստըլար , Մապլէն տուրմագընըն աղամագ-
տա իտի : Հէքիմ սապահ թէքիար կէլէճէյինի պիլ թֆատէ չէքիլտի կիթտի :

Սիլվէն . — Շիմտի պիլ թէրթիպիլիզի գուրալըմ , սէն իթի սպաթ ուշտընըն ,
պէն պէքէթիմ , իթի սաաթ՝ սօնրա սէն գալգարսըն , շու գանաբէնին իւզէթիւտէ
պէն եաթարլմ :

Մատլէն . — Օ պիր օտատա սիդին իշիւն պիր եաթագ հազրլամըլմ տղր :

Սիլվէն . — Եօգ , եօգ , վարսըն օրատա ուլուսըն , հիշ օլմագսա իւզուլմը հա-
լիւտէ եանը պաշլըմտա օլուրէ :

Մատլէն մաթպախա կիթտի . Ապուպէ գանաբէնին իւզէթիւտէ գըգըրլմը :

Կէճէյի բէք բահաթ կէչիլտիլէր , մատամ Բողիէնին տալկընըղը սապահա գա-
տար տէվամ իթտի :

Սապահ սաաթ պէլէ տօղրու մատամ Բողիէ պիրազ քէնտիյի պուլմը օլտըղը
հալտէ , կէօղիւնիւ աշտը վէ էթրաֆընա պագտը . պագըրնտան էլան բահաթորզ
օլտըղը ալիքեար իտի . էվլէլ էմրտէ կէօղիւնի գանաբէտէ ուլումագտա օլտն
Ապուպէնին իւզէթիւտէ տիթիպ , տուտագլարը օյնամաղա պաշլատը : Լագրտը իթ-
մէքտէ օլտըղը պիլիթիպահ իտուկինտէն , հէքիմին թափօյէսի մուճիպինճէ , Ապ-
ուպէ բարմաղընը ազընա կէօթիւրիւպ ,

— Լագըրտը իթմէք եասագ տըր , Մատամ , սուս տուրմանըզ թէնպիհ օլուէմը
տըր , — տէտի :

Մատամ Բողիէ օ սըրստա օլաղընը գալտըրմը իքէն , թէքրար եաստըղա գօ-
լուպ կէօղիւնի գաբատը վէ հէքիմ իլէ Մատլէն իշէրի կիրինճէյէ տէլին պիր տաա
հա հարէքէթ իթմէտի . սաաթ տօգուպ վարմը իտի :

Հէքիմ . — Նէ՞ խապէք , կէճէյի բահաթ կէչիլտի՞ մի :

Սիլվէն . — Պու սապահա գատար գըթըրտանմատը սապահա գարը կէօղիւն-
նի աշտը . . . լագըրտը իտէճէյի սըրատա մէն իթտիմ . . . պիր քէրրէ եիւզիւմէ
պագտը , թէքրար տալտը գալտը :

Հէքիմ .— Հիշ Ետօղլէթ Կէ՛մէտի մի :

[illegible]

Հ. քիմ. — Մեմուրիստէն գիյատէ կիւզէլ պիր խապէր, — տէրիպ, հէպրինտէն պիր չիէ յոգ արառը վէ Մատալէնտէն պիր դաշորգ խթէ տի :

Մատեն .— Տիմէք քի խանութ ամբողջ էլի պուլտրերդ : տօքթօր :

Հէջիւմ .— Ի վիճի, խառնարդ գիրազ տարալը ըմռ, լաքին գ ու վիճի պէտէ-
նիյէտի եւրինաւ օլարդընաւն, խառնարդա զաւպէ իտէպիւրէճէյի տէրքէար տըր-
աւէլէնէ : Կաշղը տօլարը, վէ մատամ Բօպէյէ իշիրմէք իսթէալի ֆառօթա կէօզ-
լէրինի աշղա պիւտ մուհալէֆէթ իլաճը եռութտու, վէ սլաշը ուճուհաաքի հէքիմ
օլարդընը ֆարգ էլլէտի :

Հընք — Նա^սնը սրն , Մատամ , անկնի կէօրիւյ^սմըսըն , սէյլէտիքէրիմի իշ-
տիյօրմըսըն , տնւայօրմըսըն :

Քօղիէ .— Կէօրիւյօրնում , իշխաւցօրում , աւելայօրում ,

Հէջիւ .— Պէր եէրինտէ պիր աեը հրսս իտի՞յօր մլարն :

Քոզլիտ. — Հ. 5 պիքր աճը հըստ իթմէյօրունւմ, ետպընըզ քէմիքլըրիմ գըրըլըյօր
զանն իտիյօրւմ :

Հէքիժ. — Պաշտն է՝ հայտն տիրի :

Բողիկէ. — Օհ, պաշտ՛ բէք էյի տիր, ուլույօր կիպի տնկըույօր իշիմ ամմա
տիւշիւնիւյօր իտիմ, էվկէթ տիւշիւնիւյօր իտիմ. . . սամաթ գա^ն տոր :

Հէքի՛մ .— Օհա վարըյօր :

Րօղիւն .— Օ գատար օւմը՝ շը . . . էօյէ իսէ գալգաշրմ :

Կարուպէ .— Անցը պաշընտա տէյիլ, նէօպէթի վար :

ՀԻՔՐԻՄ. — Այսպիսի մը զ'սելգմազ, ահապա առհիմէն խաթրընտան հէջիրիցօր մը
սըն :

Քողիէ .— Շիւղհէ՝ մի քար թի կէշիթիօրում :

Հէքիմ .— Տղան էլիք ախր :

Բողիկե. — Տ՛գտնէիք տէնի՛ն, հէր հալտէ գալգալը յըմ, պի՛ր թաղըմ միւնիմս, ցալի՛թ միւհիմս եւ լիւնիմս գար :

Հի քիմ. — Պուխտսի ալըղըն տիւնքի կիւն նէսէն զուհուր իթմիշ օլտըղընը
սէօմէլէսիթր ձիսան .

Բուրդ. — Եվ ի՞նչ... Եվ ի՞նչ, սեփական պնդում... Գաֆանյան պրոֆեսոր գործընկեր...
Ի՞նչ վերադարձնեմ ի՞նչ... պարզապես սոցիալական պայմաններ... Զեման ելուտ տնտեսագետ...

Կարգապէս. — Տիւնք քի կէօրտիւն :

Բօլիէ կէօզիւնիւ տէկէթիւ սուրբ թաւէ Կալուպէնիւ իւզգէրնէ տիքիւյ -- Կէօր
աիւս . . . քիճի՞ կէօրմիւիւս :

Գրությունք .— Պիտրոսին եւ :

Բայեւ .— Քրիս^ո տէյու սորու թորու մ սանա :

Կայուսպէ .— Մէքիքուարն առհի պինի :

Քոյի Գալարընը չաթալն պէնդի պիտ գաթ մանկն ուղարկւ - էվէթ , Կէօր-

Կարգաւ. — Տնտեսութեան մո :

Բօգիէ .— Էվվէթ :

Կալուպէ .— Էյ թի՞մ իմիշ :

Բօգիէ .— Լալթիկ իտի :

Կալուպէ .— Ա՛հ , իշարէթի վերմիշ օլսա իտին թութար լաղդ , լաթին պիգէ
ասլա պիր խապէր վերիմէտիյինտէն սավուշաը կիթտի :

Բօգիէ .— Թւըրար սէօյլէրիմ քի , գաֆամա տէհշէթլի սուրէթտէ պիրիսի վուր-
աը զանն իթտիմ . . . էթրաֆըմ գարարաը . . . իշարէթ վերմէկէ վագթ գալմատը :

Հէթիմ .— Տիմէք քի , շու հալ Լարթիկ նամընտա պիրիսիների մէմուլին զայրը օ-
արադ կէօրմէնիգտէն թէրէթթիւպ իթմիշ տիր :

Բօգիէ .— Էվվէթ , էվվէթ . . . պու առամ պիր վագթ պանա ֆէնալըդ իթմիշ
իտի . . . կէօրտիւմ իսէ ելաըըըմ վուրմուշ կիսի չարբըլաըմ . . . լաթին շիմաի կէշտի
կիթտի . էյի իմ . . . քեամիլէն էյիլէշտիմ . . . գալգմագ արգու իֆիյօրում . պիր ա-
ղանըգ պէնի պու օտառա եալընըգ պրագանագ օլուր իսէնիպ , էսկի հալիմի պուլ-
մըշ օլաըղըմա գանի օլուրսընըգ :

Հէթիմ .— Պէօյէ պիր ֆէլաքէթ իւզէրինէ պու գառար չարուգ եաթագտան
գալգմագ հէմ իհթիյաթսըղըգ աըր , հէմ տէ դայէթ թէհլիքէլի տիր :

Բօգիէ .— Պէն օ իհթիյաթսըղըղը իլլէյէճէյիմ վէսսէլամ . պէն օ թհիքէնին
էօթէսինտէն պէրի կէլիրիմ , զաթէն իտէ թէհլիքէ կէօրմէյօրում քի . սիգէ գուվ-
վէթիմ եէրինտէ տիր տէյօրում , —տէտի :

60

Հէթիմ մատամ Բօգիէնին երւզիւնէ պագմագտա վէ պիրտէն պիրէ ազլընը գայ
իթմիշ օլմասը վէսվէսէսինէ վարմագտա իտի : Մամաֆիհի , Կալուպէ իւէ Սիլվէնէ
պիր իշարէթ գալաըըըպ , մէրգուման իլէ օտառան տիշարը չըգաըր , Մատէնին աախի
չըգմաղա հազըրլանտըղը սըրատա , մատամ Բօգիէ քէնտիսինէ լիւզումը օլաըղընը պէ-
յան իւէ , տիշարը չըգմամասընը թէնպիհ էյլէտի : Նալընըգ գալաըղլարընտա :

Բօգիէ .— Էյի տինլէ պէնի , չիւնքի վէրէճէյիմ թալիմաթ զայէթ էհէմիյէթլի
աիր . . . հիշ պիր ոէպէպէ մէպնի աաիրէտէն տիշարը չըգմայասըն . էկէր կէլիպ
պէնի սօրան օլուր իսէ , սէօյլէ քի տիշարը չըգմըըմ քիմսէյի կէօրմէք իսթէմէմ ,
քիմսէյի . . .

Մատէն .— Մօսիէ՞ Մօրիսի՞ պիլէ մի :

Բօգիէ .— Օնը տա կէօրմէք իսթէմէմ . օ կէլէճէք օլուր իսէ (մէմուլ իտէրիմ
քի կէլէճէք տիր) տէրսին քի մէմուլին զայրը պիր իշ գուհուր իթմիշ օլաըղընտան ,
քէնտիսինի պէքէյէմէտիմ . վէ ֆագաթ մուայէն օլան վագթտա Վէրնէօյլ սօգաղը-
նա հէր հալտէ կիտէճէյիմի պէյան իպէրսին :

Մատէն .— Վէրնէօյլ սօգա՞ղը :

Բօգիէ .— Էվվէթ , էյի պէլլէ , ունութմայասըն :

Մատէն .— Բահաթ օլուր , Մատամ . պաշգա պիր էմրինիզ վա՞ր մը աըր :

Բօգիէ .— Նօգ :

Մատէն .— Կիյինմէնիզէ եաթաըմ իտէյի՞մ մի , իսթէ՞ր միսինիզ :

Բօզիւն . — Լիւզումը եօգ , եարտումս ինթիպանըմ եօգ . հէքիմէ պիրազ էվէէԼ
սէօյէմիշ օլտըղըմ միսիլու , գուզվէթիմ եէրինտէ տիր :

Մատէն տիւարը չըգտը : Եմէ Ժուպէր եալընըզ գայաղըղ անտէ , եօրկանլարը
Փրըլատըզ եաթաղտան սըջրաաը դալգաը , վէ Փազաթ վիւնուտի սալլանմագտա
իտի . տիթրէմէքտէ օլան պաճագլարը , ճիսփինինին սըզլէթինէ թէհամիւլ իտէմէ .
տիյինտէն , թագաթսըզ շպիր հալտէ սանտալիէնին պիրինին իւզէրինէ եղըղտը գալ-
տը , վէ քէնտի քէնտիյէ , — հայտէ պազալըմ , տաճրան գարը . զայիֆլիք ղէմանը
կէշտի , ինսանըն միւրատը գուզվէթ . վէրիր . . . ինսան իսթէտիյի չէյի եարապլիթ
. . . գալգ ալաղա . . . էօյլէ իգթիղա իտէյօր , էօյլէ միւրատ իտէյօրում , — տէ-
տիքտէն սօնրա , էվիէլթինտէն ղիյատէ պէնգի սօնմուշ , չէհրէսի պօզուլմը , կէօզ-
լէրի դարիպ զարիպ չէօլէլէր իէ տօլմուշ վէ տիթլիմիշ օլտըղը հալտէ , ալաղա դալգ-
տը տուրտը , վէ եալաշ Փազաթ մէթին ատըմլար իլէ պիր տօլապըն էօնիւնէ գա-
տար հիւրիսլիւպ տօլապը աշտը , վէ պիր էվ էլպիսէսի չըգարըպ սըթընա թագընս
տը : կէօզլէրի թէսատիւֆէն պիր ալինէյէ իլիշիւպ , ալինէտէն պազտը վէ հայրէթտէ
տը : Պիր կիւն զարթընտա օն սէնէլիք տահա իսթիյարլանմը , վէ սաշլարը հէ-
գալտը : Պիր կիւն զարթընտա օն սէնէլիք տահա իսթիյարլանմը , վէ սաշլարը հէ-
ման քեամիլէն աղարմըլ օլտըղընտան , քէնտի քէնտիյի ատէթա թանըյամամագտա
իտի . — Եվիէթ , գատէրին պիր վալիտէնին պալընա կէթրէպիլէճէյի էն վէթիմ
ալմաղա կէլէն Մօրիս իտի : Օ մէքթուպ Մօրիսէ թէպիմ օլընտը . . . օղլում պիր
գաթիլ գուլմանեալընա աալիլ օլմուշ , պէլքի քէնտիսի տէ . գաթիլ տիր — տէյէ-
րէք , սաշլարընտան թըրնագլարընա գատուր տիթրէմէկէ պաշլայարազ . — Եօգ ,
եօգ , պէնիմքիսի տէլիլիք տիր . . . միւմքին տէյիլ . . . տահա տիւն վալիտէմ աէյէ-
րէք պէնի էօրմէքտէ օլան օ չօճուզ , սէվէն վէ սէվիլմէքտէ օլան , վէ պիր սաա-
տէթը թամմէյէ գաաէմ պասմագտա պուլուլան օ չօճուզ , պիր խալին վէ եախօտ
պիր թագըմ խալինլէրին միւլթէրէքի օլմազ . . . լաքին , հէր էմարէ քէնտիսինի
միւթթէհիմ իթմէքտէ տիր . . . Սէն Մօրտա Մարն չայընըն քէնարընտա , Վէրտիէ-
նին սէօյէմիշ օլտըղը սէօզլէր խաթըմա կէլիյօր . . . պէնի մահվ իթմէքտէն պահս
օլուռույօր իտի . . . օ իշ օլմուշ պիթմիշ իտի . . . էկէրչի խուսուսի պիր միւթա-
լապա մէպին Լարթիկ իշտէն էլինի չէքմէմիշ օլաա իտի . . . Պիր ԲիՇիՅի հագգը-
մըզտա չիւպհէյէ տիւլիւրմէմէլիլիք տէմիշ իտի : Օ պիր քիշի տէտիթլէրի Մօրիս ի-
միշ , Մօրիս իմիշ քի , Լարթիկ քէնտի օղլում օլտըղընը թանըմը , վէ օնու տա ճի-
նայէթ եօլուռա սիւրիւքլէմիշ կէթիւրմիւշ :

Պիր միւտտէթ աիւքիւթ վէ միւթալաաաան սօնրա :

— Եօգ , եօգ , հագըգաթը հալ մէյտանտա օլտըղը հալտէ տալի , պիր վէճհ իլէ
զիհնիմէ սըղաըրամայօրըմ . էկէրչի պէնիմ օղլում օ խապիսլէր իլէ իշիլաք իթմիշ
իտէ , պիլմէյէրէք իթմիշ տիր . . . իլէմէքտէ օլտըղը Ֆէնպըղը խիւաթը գամիրի օ-
լարադ իլէյօր . . . տէօքիլէն գանտան օղլըմըն էլլէրի քիրլէնմէմիշ տիր . . . պէ-
նիմ օղլում գաթիլ տէյիլ , վէ գաթիլ օլմազ . եա՛ Րապալիմ , պանա սէրհամէթ էյ-
լէ . . . հիշ օլմազաա պէնի վէսվէսէ իշինտէ պրազ , պանա գանաաթ հասըլ իթ-
տիրմէ . . . պանա չիմտիէ գատար իթմէքտէ զըտըղը սիւվալլէրին մանալէրինի չիմ-
տի անլամաղա պաշլայօրում . Ալլահմ , ունութըրը պանա օ սիւվալլէրի , Գանթ ի-

վան դօլ տիւմէսինի պանա կէթիրմիլ օլտըղը սըրատա , օղլում Մօրիսին տէ պու
օտատա պուլընմը օլտըղընը վէ պէլքի սէօյլէտիքլէրիմիլի իշիթմիլ խուկինի խաթ-
ըմտան լութֆէն չըգար : Եւ տիւմանը պիր հալատա մագթուլէ Օգթալինին է-
վինտէն չըգան օ ատամ . . . ա՛հ . . . ա՛հ , տէհէթլի շէյ , տէհէթլի շէյ . . . հէր
էմարէլէր՝ ալէհինտէ թէհէմմիւ իտիյօրլար , եալընը պէն իմ քի ինանմագ իսթէմէ-
յօրում . . . էկէր օղլումըն միւթթէհիմ օլտըղընա գարար վէրէհէք օլսամ , պէն քէն-
տիմ մէրգսւմը էյատիի ատալէթէ թէսլիմ իթմէլիյիմ . . . պէն վալիտէսի օլտըղըմ
հալտէ . . . թէսլիմ իթմէլիյիմ . . . վէ լաքին , պու էմարէլէր պանա քեաֆի տէյիլ ,
պաշգա ալիլլէր տահա լագըմ տըր : Պանա էօյլէ կէլիյօր քի , հէր նէ քի եարմը
իսէ օլիւմէյերէք եարմը տըր , տիւտիւյիւ ուսթատ էլլէրէ առթթա պիր ալէթ օլ-
մուշ տր . . . պէլքի շու Ֆիլէմէնքլի , շու գարտան Վան Պրէօք . . . Վան Պրէօք ,
պու ատամ քիմ օլապիլի . . . եա Նարթիկ իսէ . . . եա Նարթիկ օլուպ տա , հագ-
գըմտա օլան զարագ ու ատալէթինէ մէպնի , քէնտինին տէ օղլու օլտըղընը խաթ-
ընա պիլէ կէթիրմէյերէք , պիլէ պիլէ օղլումը իթհամ իտիյօր իսէ . . . էկէր պէօյլէ
իսէ , Մօրիս սուչսըղ տըր տիմէք տիր . . . պուրասընը անլամալը . . . անլամագ իս-
թէրիմ , հէմ տէ անլայաճաղըմ . . . —տէտիքտէն սօնրտ , շիտթէթ վէ սիւրաթլա
հէքիմ իլէ կալուպէ վէ Սիլվէնին պուլուռնալարը օտայա տօղրու կիտիպ գարու-
յը աշտը :

Մէրգումէնին չէհրէսի մէգարտան գաջմը պիր էօլիւ չէհրէսինէ տէօնմիւլ ,
տուտագլարընտա գան գալմամը , վէ կէօզլէրի աթէշ սաչարճասընա բարլամագ-
տա պուլուռնմը օլտըղընը հիհէթլէ , Սիլվէն իլէ կալուպէ գօրգուլարընտան տիթրէ-
մէկէ պաշլատրլար :

Բօզիէ .— Իշթէ կէլտիմ , տօքթօր , գուզվէթիմին պէր քէմալ օլտըղընը շիմտի
անլատըն՝ մը :

Հէքիմ .— Էյ պիլարէ ազըլսըզ , սէն հայաթըն իլէ օյուռնա չըգմըշսըն :

Բօզիէ .— Էօյլէ տէ օլսա նէ՞ լաղըմ կէլիլ : Էօմր տէտիյին պու գատար գըյ-
մէթլի պիր շէյ մի տիր . գաթէն շիմտիքի հալիմաէն զիյատէ գուզվէթիմ եէրինտէ
օլտըղընը խաթրլայամատըղըմ սիդի թէէմին իտէպիլիլիմ :

Հէքիմ .— Նաքին պու հալ կէչիհի ոլիր հալ տըր , պիրապ էվվէլ վէրմիլ օլտը-
ղըմ մուալիհէնին էսէրի տիր :

Բօզիէ .— Օ մուալիհէտէն պիր թէրթիպ տուհա ալսամ օլմա՞ղ մը :

Հէքիմ .— Օլուր , հաթթա ալմալսըն :

Բօզիէ .— Կալուպէ՛ , կիթ օտամտա մասամըն իւզէրինտէքի շիլէյի կէթիր . —
վէ կալուպէ շիլէյի կէթիրտիքտէ .— Պանա գուզվէթ վէրէն պու սու մը տըր ,
տօքթօր :

Հէքիմ .— Էվվէթ :

Բօզիէ .— Հէր սաաթտա պիրէ՞ր գաշըզ մը ալաճաղըմ :

Հէքիմ .— Էվվէթ :

Բօզիէ .— Շիլէ օլուր կիպի տիր . եարը կէհէյէ գատար քիֆայէթ իթմէլի տիր :

Հէքիմ .— Էօյլէ հիսապ օլուռնմը տըր , լաքին պու իլաճ իլէ պէրապէր իսթի-
րաւաթ իթմէլ իսէնիլ , թէէսիր իթմէլ . Պինապէրին քէնտի մէնֆտաթըն իշիւն
օէօյլէրիմ քի , իշիյաթսըղըզ իթմէյէսին վէ եէրինէ եաթասըն :

Բօգիւ է .— Թէչէքքիւր իտերիմ տօգթօր . . . Թալիմաթընը խարիճիկէ չըգմամ ք
կիտէր եաթաղմա կիրէրիմ, Սիւվէն իւէ Կալուպէ տէ Կէվրէր Գօնուշըրը, —
տէտի :

Հէքիմ պազը Թալիմաթլար տահա իթասընտան սօնրա միւֆարէգաթ էլլէտի :

Մատամ Բօգիւ է .— Ետասընա ավտէթ իտուպ, սոյունմագսըղըն եաթաղընա կիր-
տի վէ եօրկանլարընա սարըլը վէրտի : Պատէհու Մատլէնի չաղըրըպ, իքի առամ-
շարընը եանընա կէթիրմէտիին էմր իթտի :

Մէրգուճէնին էմրի անիտէ իճրա օլընտը :

Բօգիւ է .— Գահվալթը իթտինի՞ղ մի :

Սիւվէն վէ Կալուպէ .— Խայր, հէնուզ իթմէտիք :

Մատլէն .— Պէն տէ պու միւսիւլէրին գահվալթըսընը հաղըրլամագ իւզրէ Բ-
տիմ :

Բօգիւ է .— Բէք ալէա, կիտիպ հաղըրլայընը վէ հաղըր օլտըգտա կէլիպ խապէր
վէրինիղ :

Մատլէն .— Պաշ իւսթիւնէ, Մատամ :

Մատլէն տիշարը չըգտըգտա, Էմէ Ժուպէր՝ Կալուպէ վէ Սիւվէնէ խիթապէն
տէտի .

— Շիմտի պէնի տիյնէյինիղ, Պանա տէհէթլի վէ խարիք իւլատէ պիր շէյ վա-
քը օլտըղընը էլպէթթէ չիմտիյէ գատար Փարգ իթմիշսինիղ տիր :

Սիւվէն վէ Կալուպէ .— Էվվէթ : Եիւզիւնիպի կէօրէն՝ նէ՝ գատար տէյիշմիշօլ-
աղընընը քէշֆ իտէպիլիր :

Բօգիւ է .— Պու պիր շէյ տէյիլ, կէշէր : Անճագ սիզ պանա խալիսանէ պիր ճէ-
վապ վէրինիղ . պանա սահիհէն ֆէտաքեա՞ր մըսընը :

Կալուպէ .— Աթէչէ տթըլանագ տէրէճէտէ :

Սիւվէն .— Պէն տէ չայա աթըլըրըմ :

Պատէհու իքիսի պիրտէն .

— Մատամ, ռօզիւմիգտէ խիլաֆ եօգ տըր :

Բօգիւ է .— Էյլէ իսէ պու ֆէտաքեարըղը պանա իսպաթ իտինիղ :

Սիւվէն վէ Կալուպէ .— Նէ՞ սուրէթլէ :

Բօգիւ է .— Պանա հիջ պիր շէյ սիւվալ իթմէյնճէքսինիղ վէ ալէլամեա պանա
իթաաթ իտէճէքսինիղ :

Սիւվէն վէ Կալուպէ .— Հաղըր վէ միւհէյյսայըլ : Նէ՞ եաբմալը իսէք, օնու
սէյլէյինիղ :

Բօգիւ է .— Պանա սախթէ անախթարլար, տէմիր չէնկէլլէր, վէ խըրսըղլարըն
քաբու ալմագ իչիւն գուլլտտըղը ալաթ ու էտէվաթը պուլապիթրմիսինիղ :

Սիւվէն վէ Կալուպէ պիրպիրինին եիւղիւնէ պագտըգտան սօնդրա ,

Սիւվէն .— Դօլայ տըր, Մատամ : Պէն պիր խըրսըլ եաթաղը թանրըմ . օնա
եիրմի ֆրանզըզ պիր էմանէթ պրագըլլտըգտա, քեաֆֆէի իսթէտիւլէրինիղի վէրիր :

Բօգիւ է .— Անլէրի չաբուգ էլէ կէչիրինիղ :

Սիւվէն .— Իքի տաաթտան կէթիրիրիմ :

Բօգիւ է .— Դահվալթըտան սօնդրա կիտինիղ :

Սիւվէն .— Պաշ իւսթիւնէ , Մատամ :
— Բօզիէ .— Տիւն պիգիմէ կէլէն իթի զապթիյէ նէ՞ օլտուար :
Սիւվէն .— Սիզէ վազը օլան հալի խապէր վերմէք իւզրէ տաիբէի զապթիւյ
թափտէթ իթտիլէր :

61

Մատամ Բօզիէ շու խապէրտէն մէմնուն օլամայըպ , գաշարընը չաթտը .— Զա-
պթտ տաիբէսինէ մի . մալիւմաթ վերմէկէ մի կիթտիլէր : . . Թէէսսիւֆ իտէրիմ ,
թէէսսիւֆ :

Կալուպէ .— Օնլար իսէ էյի պիր շէյ ետբըյօրլար զանն իթթիլէր :
Բօզիէ .— Քեաշքի ետբմասալար իտի . . . Հէր նէ իսէ , խապէթ քի պէն թէ-
տապիրը լազըմէյի իթթիսազ իթմիշիմ . պու կիւն եինէ կէլիբլէ՞ր մի :

Կալուպէ .— Պիր շէյ տէմէտիլէր :
Բօզիէ .— Օ հալտէ պիրինիզ կիթսին օնլարը չադրսն , լաքին բօլիս միւտի-
րինէ շիմտիլիք նէ ետբաճալըմըլ օէյլէմէմին :

Կալուպէ .— Շիմտի հէման օ ատամլարա իհթիյաճըմըզ վա՞ր մը տըր :
Բօզիէ .— Պէլքի պիր գաշ քիշի ախլ ու կիրիթթ իթմէք իճապ իտէր :
Կալուպէ .— Էօյլէ տէ օլսա , պիզ եէթիշէմէզ իսէք զապթիյէ նէօպէթ ճիւղէրին .
աէն թէտարիք իտէպիլիլիզ :

Բօզիէ .— Հազգըն վար , լիւզումը թազտիրինտէ օնլար քիֆայէթ իտէրլէր :
Սիւվէն .— Պախուսուս քի հէմ Կալուպէ վէ հէմ աէ պէն գափի ատամլարըլ :
Բօզիէ .— Սիլահընըզ վա՞ր մը տըր :
Սիւվէն .— Տապանճալարըմըզ եանըմըզտա տըր :

Բօզիէ .— Բէք ալա , շիմտիլիք սիզին ետբաճաղընըզ շէյ , անախթար թազըմընը
թէտարիք իթմէք տիր . տիմէքտէ իքէն , եանընտաքի օտանըն գաբուսը վուրուլտը .
վէ պազը ֆըսըլըլար իշիտիլիպ , գարու եինէ գարանտը վէ Մատլէն իշէրի կիրտի :
Բօզիէ .— Քի՞մ իտի կէլէն :

Մատլէն .— Մ . Մօրիս :
Բօզիէ .— Ա՛հ . . .

Մատլէն .— Սիզի կէօրմէտիյինտէն տօլայը զիյատէսիյլէ ճանը սըզըլտը . պու
ապթամ պիտիյինիզ եէրտէ սիզի պէքէյէճէք , — տէտի :

Մատլէնին շու սէօզլէրի հէր նէ գատար զայէթ սատէ սէօզլէր իտի իսէլէր տէ ,
Մատամ Բօզիէնին պէնգինին աթմասընա վէ շէհրէսինին պօզուլմասընա նապաթէն ,
մէզքիւր քէօզլէրին քէնտիսինէ տէրէճէի նիհայէտէ թէէսիթ իթմիշ օլտըլը նիւմայան
իտի : Պաշընը շիթէյէ տայաթըպ կէօզլէրինի գաբատը , վէ գաբալը կէօզլէրինին
արալարընտան կէօզ եաշը ազմալա պալատը :

Բօլիս տաիբէսինտէ ֆէվզէլատէ պիր գիլ ու գալ հիւքմ իթմէքտէիտի Դօնթ
իվան Սմօիլօֆ — Գուրապիէֆ ալէյհինտէ վազոզ պուլան սուի գաստտան , վէ թամթը
պուլարըլա Պէրանժէ սօգաղընտաքի իթի հիքմէթլի տաիբէլէրին մէյտանա չըզմա .
սընաան տօլայը պիր տէրէճէյէ գատար քէսպը սիւքիւնէթ իթմիշ օլան Բէր — Լաշէզ

մեղադրութեանը վե Երնեսթին սօգադը ֆոմերալը երես մեյտանը վեմեյէյէ կէ-
միլէր Իտի :

Բօլիս միւտրի վե գօմիտերի իլե միւսթանթիգ Մ. Բօլ տը Ժիպրէ շարշէնպիհ
կիւնիւ սապահապն ազլամա գաւառը Գօնթ իվանըն աթըրմըն օլաղը տաղաղըն
ճիվարընտաքի խանէլէրի թէհարրի իթմէքլէ մէշղուլ քլաւար : Պէշնէլէրի քիւմպիւր
քիւմպիւր գայնամագտա իտիլէր : Պիւր ալաթը միտտուսէ իլե պիրպիւրինէ պիրլէշ-
տիրիւիշ օլան իքի տաիրէնին միւսթէճիլէրի պուլունան Մարշէ վե Մարթին նամա-
րընտա, Կէնիտէն Էշլըն միւսթիւթ գոհուր իթմէքտէ օլուպ, պու Մարշէ իլե
Մարթին այրշ այրը շախաւթ մը տըր Կօքսա իքիսի պիւր շախաւթ տըր, աճապա
Խարթիկ իլե Վէրաիէ տէնիլէն Էշլաա պոճ տաւալար մը տըր 4 վե Կախօա Գու-
րալիէֆ մեղադր ճիւնայէթի, Մօնթօրկէօյ սօգադը ճիւնայէթի, վե Գօնթ իվանըն մա-
շուգէտի շիւրն Օգթալիին գաթլի, վե Նիհայէթ պիղզաթ Գօնթ իվանըն տարպ
վե ճէրհի մաւաւէլէրին իրթիքեւապ իտէն օ շէյթանի շիւքէթին ազաւարը մը տըր-
շար տէյու, տիւշիւնտիւքճէ տիւշիւնիւմէքտէ, վե Կիշ պիր Նօքթատա գարար գը-
շընտամագտա իտի : Նէր թարաֆը տէնէթ վե Կիտտէթ իհարա իթմիշ, Կաղէթա-
ւար Բարիս կիպի պիր շէհրաւէ պէօյլէ պիր հայտուա գօլունըն սէրպէթ սէրպէսթ
իճրաի խապասէթ իթմէսիւտէն տօլայը, տաիրէի գաղըթա ալէյհինտէ Կէր Կէնեա
հազարաթ վե Կիճպիլաթըն տէրճ ու Նէշրինտէն իշթիւրազ իթմէմէքտէ պուլունմուշ-
լար Իտի : Միւսթանթիգ Մ. Բօլ տը Ժիպրէ կէճէ պիլէ Էվինէ կիտմէյիպ, պու
մէսէլէլէլ իլե մէշղուլ օլաղը կիպի, բօլիս միւտրի վե գօմիտերի տաիի իքի կիւն
իքի կէճէ հուգուր ու ըահաթը քլէր թարաֆ իլե, պու իլէր իլե ուղարշամագտա
պուլունտըլարը հաւտէ, Կիշ պիր Նէթիճէ հասըլ օլամամը, Կիշ պիր Էմարէ Էլէ
Կէշէմէմիշ իտի : Նէր Նէ թարաֆա ճլ ուղաթըլսա, այնը Կիքմէթ այնը գոլմէթէ
թէսաաիլի իտիլմէքտէ իտի : Մէմուրիյնը մէրգուլմէ պու սուրէթլէ ճանսիրարանէ
շալըշտըգաան սօնրա, արթըգ կէրէք պէտէնէն վէօլէրէք զիհնէն ֆէվգէլաւտէ Եօ-
րուլուպ, բէնճէնպիհ սապահը պիրազ ըահաթ Եիւզիւ կէօրմէք իւզրէ խանէլէրի-
նէ ալտէթ էյլէտիլէր :

Մասօն իլե Կրանչան նաման բօլիսլէր Սիլվէն վե Կալուպէ իլե պէրապէր մա-
տամ Բօզիէյի Էվինէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, ֆիլհապիգա իլը ազլամը Անկիէն
սօգադընտաքի վազաատան տօլայը մալիւմաթը լազըմէյի վէրմէք ֆւզրէ տաիրէի զա-
պըթայա կիթմիշ իտի իսէլէր տէ 3 բօլիս ճէյէթի քեամիլէն Թամըլ պուլվարը մէսէ-
լէսիլլէ ուղարշամագտա օլաղը ճիհէթլէ, քիմէսնէյի պուլամամըլ օլաղըլարընտան,
ֆէրտասը կիւնիւ երես կիթմէկէ մէհպուր օլմըլլար, աննագ օ կիւնիւ տաիի բօլիս
միւտրի մագամընտա պուլընմատըղը իշիւն, պիր ըաթօրթօ թահրիթիլլէ պաշ քեամթի-
պէ պրագմըլլար ըաղ :

Վազթ խայընճա կէշմիշ օլաղը հաւտէ, միւտր իլե գօմիտէր մագամարընա
Կէլիպ, մեալիհը ճարիյէնի թէսպիյէսինէ պաշաւար : Բաթօրթիւր Եազըլսանէ-
նին իւզէրինտէ պիրիքմիլլէր իտի :

Միւտրի քեամթիպինէ խիթապէն. — Մատամ Բօզիէյի կէօրէն օլաղը մը :

Քեամթիպ. — Խայր, Էֆէնտիւմ Մասօն իլե Կրանչանըն վէրմիշ օլաղըլարը ըա-
թօրթօյա նազարէն, մատամ Բօզիէ թէհիլիքէլի սուրէթտէ խասթա իմիշ :

Միւտիր .— Բեհլթէնի մի . . . աճապա օ՛ տա մը պօլը պօլընա արամադա օլօ
աղըմըզ խապիւթերն բեհլթէնէ տիւմիւն :

Բեաթիպ .— Խայր , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Ես նէօօյմու :

Բեաթիպ .— Բօլիսլերին բարօրթօսընը միւթալա ինձեճէ օլուր իսէնիզ , Բ.
չին թափալթընը ախարսընըզ :

Միւտիր .— Օ բարօրթօ նէրէտե :

Բեաթիպ .— Իշթէ պուրաա :

Միւտիր բարօրթօյը ալըպ , քէմալը աիգգաթլա օգուաը : Օգուաըգնա պէնդի
աթմաղա պաղաաը , վէ եուսրուղըյա եաղընաճէյէ վուրուպ .— Երնէ մը , Թա-
մամ քի պիր իշ պուլուսնուր , պիր տօլապ գուրուուր , պիրիսի՛ էլէ կէշմէսիյէ պէ-
րապէր սալուուր զայն օլուր : Ալլահ , Ալլահ , պու իշթէ պիր թէրսլիք վար քի ,
քեաֆֆէի թէսալվուրաթըմըզը ալթիւսթ իտիօր , վէ պիզի տայիճա ալաաթըյօր :
Գու մատտէյի մատամ Բօզիէ պտնու աշմամը իտի , ախէք քի պու թէրթիպէ կիւ-
վէնմիշ տէ , պանա չարչեպիկ կիւնիւ եա Լարթիկի վէ եախօտ չերիքլերինաէն
պիշինի թուլթուպ թէսլիմ իթմէյի վատ իթմիշ . . . աճապա օ բօսթախանէտէ իշ
նէօ իմիշ , նէօ եարաճազմը . . . կէօրիւնիւր քի պիր մէթթուպ կէօլէյօր ըմը . . .
նէօ սէպէպէ պայըմըզ տիւմիւն , պուսլարը քէնտինաէն պաշգա սէօյլէյէպիլէճէ
աաաթ կէօրէմէյօրում , պինաէն ալէյի կիտէյիմ մէրգումէյի պուլայըմ .—
տէյու քէնտի քէնտիյէ Փըռլտաաըգաան սօնրա , քեաթիպինէ միթէվէճնիկէն .—
պանա պիր արապա պուլսուսլար , —տէյու էմր վէրիպ , վէ ուշ տագիգէ զար-
Փընտա արապա կէլիպ պինաի վիգթուար սօգաղընա կիթաի , վէ էլի այաղը աիթ-
րէյէ տիթրէյէ գարուսնըն չընղըրաղընը վուրաը :

Մատլէն գարույը աշտըգաա .— Մատամ Բօզիէ պուրաաա՛ մը տըր :

Մատլէն իսալիմաթընա իմթիսալէն .— Մատամ տիշարը չըգաը :

Միւտիր թէաճնիւպլէ .— Տիշարը՞ մը չըգաը :

Մատլէն .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Եա տէտիլէր իտի քի , խասթա տըր , աղըր խասթա տըր :

Մատլէն .— Միւպալաղա իթմիլէր . . . նամիզաճըզը ճիւզի պիր չէյ իտի . . .
կէճէյի բէք րաճաթ կէլիրաի , վէ պու սապահ զայէթ էրքէն տիշարը չըգաը :

Միւտիր .— Ներէյէ կիթաիլինի պանա սէօյլէյէպիլի՞ր միսին :

Մատլէն .— Սէօյլէյէմէմ , չիւնքի ուէն տէ պիլմէմ :

Միւտիր .— Եալընըզ մը իտի :

Մատլէն .— Խայր , էֆէնտիմ . . . պէրապէր իքի քիլի վար իտի , յնլար տա
տիւն կէճէ պուրաաա գալմըլար իտի :

Միւտիր .— Անլերին խմլերինի պիլիյօր մըսըն :

Մատլէն .— Մատամ պիրիսինի Կալուպէ թէսմիյէ իտիյօր իտի :

Միւտիր .— Կալուպէ՞ մի . . . բէք ալէա . թէնէքիւր իտերիմ , —տէյիպ , էն-
աի արապասընա պինտի , վէ արապաճըյա Անկիէն սօգաղընաաքի բօսթախանէյէ
կէօթիւրմէսինի թէնպիկ իթաի :

Արապաաա քէնտի քէնտիյէ միւտիր .— Ղարիպ չէյ , բօլիսլերին բարօրթօլա-
րընտ նազարէն , տիւն էօմիւշ կիպի պիր հալաէ էվէ կէօթիւրմիւշլէր , պու կիւն

իսէ տիրիմիշ գալգմըշ, վէ Կալուպէ վէ Սիւլէն իլէ էրքէնէն տիշարը չըգմըշ, օն-
լար տա պէնտէն զիյառէ օնա իթաաթ իտիօրլար . անլալըմազ շէյ, թեանհիւպ օ-
լունանազ շէյ, — տէյու միւթալաւ էլլէտիլի օրդառա, արապա բօթախանէնին
գարուսը օնիւնաէ տուրտու :

Միւտիր .— Դէման աշաղը էնիպ, բօթա մէմուրընը կէօրմէք իսթէտի :

Մէմուր .— մուխթասար վէնէ իլէ քէյֆիյէթի հիքնայէ, վէ բօլիսլէրին սիլմէտիք-
լէրինտէն նալի բարօրթօլուրընաա զիքր իտէմէմիշ օլաղզլարը թաֆաիլաթը իթա էյ-
լէտի :

62

Միւտիր .— Տիմէք քի մատամ Բօղիէ բօթաձառն արանըմազ իւզրէ վիւրուա
իտէն մէքթուպը ալմազա կէլէնէք օլան շախսը պէքլէմէքաէ իտի, էօյլէ մի :

Մէմուր .— Էվվէթ, էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Պանա տա պուշտան տօլայը մալիւմաթ վէրմէմիշ . վէրմիշ օլաա
իտի, օ օրդառա օ խասպիսի էլի գօլու պալլը եազալար իտիք, մալիւմաթըմ օլաա
իտի պիւթիւն մէմուրլարըմը թային իառուպ սօզաղը ապլօզա իթտիրիթ իտիմ . . .
մատամ Բօղիէնին պու ալապաէ տիւքիւթ իտիշի չօգ զարիպ շէյ . . . փիււաասաի քէ-
լաւ, օ շախս կէլտի մի :

Մէմուր .— Կէլտի, էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Մըքթուպը արաաը, տէյիլ մի :

Մէմուր .— Էվվէթ, հաթթա միւվէզլիէ կէլէն մէքթուպըն զարֆընա պէնզէր
պիւր զարֆ կէօսլմէրտի :

Միւտիր .— Վէրտիլլէ մի :

Մէմուր .— Շիւպհէսիզ . . . օ գօլնը գարը իլէ էօյլէ գարարլաւաըրըմը իտի .
զարֆըն իւզէրիւնի եիւքսէք սէս իլէ օգույարազ մէքթուպը թէսլիմ իթտիլէր :

Միւտիր .— Էյ սօնրա՞ :

Մէմուր .— Մէքթուպը ալըպ տիշարը չըգար չըգմազ, օ գօլնու գարը տէհէթ .
ի պիւր սընըր ալամէթի օլարապ, պալլըլըպ երէ տիւշաիւ . տիզ տէ տէքհալ խա-
նէսինէ նազլ իթտիրմէկէ մէնալուր օլաղզ :

Միւտիր .— Մէքթուպը ալմազա կէլմիշ օլան շախսը, առաձարընըգաան հիշ
պիւրի կէօրմէտի մի :

Մէմուր .— Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտիմ, մէմուրլարըմըգաան իքիսի վու-
գուի հալտէն խապէրտար օլաղզլարը ճիհէթլէ, շախսը մէրգոււմը կէօրմէք իւզրէ
պալլարընը տիշարը չըգարըպ պազաըլար :

Միւտիր .— Նալլը պիւրիսի իտի, տէյիլ մի :

Մէմուր .— Նէ միւնասէպէթ էֆէնտիմ, անճազ երիմի իւշ երիմի տէօրթ
եալընաա, զայէթ կիւզէլ պիւր տէլիգանլը իտի :

Միւտիր .— Իշ կիթտիքնէ գարիպլէշիօր, Էմէ Ժուպէրին թալը ու հարէքէթի
անլալըմազ պիւր շէյ . . . — տէյիպ, վէ ճէպ տէֆթէրինէ ալաղը թաֆաիլաթը իշա-
րէթ իառուպ բօթախանէնտէն չըգաը, վէ սաաթ ալթը պուշուզա տօգրու տաիրէի
շապթիյէ կէլէրէք աօգրու օտասընա կիթտի :

Միւտիր .— Մատամ Բօգրէ կէտի մի :

Բեաթիւ .— Խալր , էֆէնտիմ :

Միւտիր .— Հիշ պիր խապէր տէ մի կէօնտերմէտի :

Բեաթիւ .— Խապէր տէ կէմէտի :

Պատէհու բօլիս միւտիրի տաքէի տալիսէյէ աղիմէթլէ գօմիսէրն Եղատնէ
կիրա :

Գօմիսէր .— Պէն տէ սիզի պէքլէյօրտում :

Միւտիր .— Անապա մատամ Բօգրէտէն պիր խապէր ալտընըզ մը :

Գօմիսէր .— Հիշ պիր խապէր ալտընըզ , լաքին շիմտի պաշգա պիր մէսէլէ
վար :

Միւտիր .— Նէ՞ կիպի մէսէլէ :

Գօմիսէր .— Վիյլ—էնվէք սօգաղընտա կիրտիպ , պիր թահգիգաթի ինքա ի . Է .
լիսիզ :

Միւտիր .— Նէ՞ խուսընտա խալիր :

Գօմիսէր .— Մէգըիւք սօգաղընտա մէքթէպին պիրիմտէ անմէշույ միւտիրի
իթմէքտէ Ելանգ վէ խամի մէնէհուլ պուլոքնտէ կէնն պիր գըղըն ֆիւննէթէն պէֆա-
թը հաքըղընտա . բօլիս տաքիւսիստէն սու պապտէ պիր ժուրնալ կէլմիշ Կաթի ,
պուլոքնտէ իքի սաաթ էվվէլ սիզէ կէօնտերմիշ վէ պէքլէմէքտէ օլտըղըն պիրաթիւշ
իտիմ : Միւտիրանթիգ Մ . Բօլ տը ժիպլէյէ տէ մալիւմաթ վէրաթիւթտիմ , էիւնքի
հէր նէ գատար մահալլէնին հէքիմի՝ մէրգուլմէնին Ենէլը մէվուտիլլէ Էօլմիւշ Ի-
նալիլին պարաթօրթօ պէյան իթմիշ իտէ տէ , հաքըղաթը հալէնէնուզ թէհաք-
գուզ իթմէմիշ տիր : Պիզ գապըթա հէքիմէրիստէն պիրիսիսի պերապէր ալըպ կէօ-
թիւրմէլիսի :

Միւտիր .— Պէն շիմտի գալէմտէն կէլիյօրում , քեաթիպ սիզին կէօնտերմիշ օլ-
տըղընըզ խապէրտէն աօլա պահս իթմէտի : Նէ հալ իտէ օնուս ինապընտա պաքա-
րըզ , շիմտի պէնիմ պաշգա տահա միւհիմ պիր տէյննէյիմ վար :

Գօմիսէր .— Պուլուրում :

Շու սըրատա օնանըն գաթուսը վուրուլտը :

Գօմիսէր .— Աշ .— տէտէքտէ . խատէմէնին պիրիսի իշերի կիրիպ , Մ . տը
Ժիւրէնին գօմիսէրի կէօրմէք իսթէտիլին իֆատէ Էյլէտի , վէ գօմիսէր իշերի պու-
յուրմասընը սէյլէտիքտէ , միւտիրանթիգ իշերի կիրիպ . Բէնա իտէրիմ , էվվէլ
պէ էվվէլ շու վիյլ—էնվէք սօգաղընտա ինքապը լաղըմ կէլէն թահգիգաթա թէ-
շէմիլիս իտէլիմ , վաղթ չօգ կէշտի , պէն տէ պիրազ իսթիւրահաթ իթմէլիսի :

Միւտիր .— Կիտէյօրուզ , լաքին էլիստէ միւհիմ պիր իշ վար , միւսաատէնիզ
լէ տէհալ օնը թէսվիյէ իտէլիմ տէ կիտէլիմ : Այօրիւնիւք թի , պուլ Էիւն սիզ տէ
մալիւմ Բօգրէտէն պիր խապէր ալմամըլ օլմալընըզ :

Միւտիրանթիգ .— Շու գաննընըզ բէք սօգրու տըր , լաքին պէն օ գատըն իլէ
նաթիլէն ժօղրուտան տօղրույա միւհիստէպէթտէ պուլուլմընըմ տըր :

Գօմիսէր .— Պէն իտէ մատամ Բօգրէ իլէ մէշուլ Ելանազ հիշ վաղթըմ օլմա-
տը : Պիր իշ գօլալայօր տէմիշ ինիսիզ :

Միւտիր .— Յիլգաղը պիր իշ գօլալայօր իտի , լաքին նէ՞ օլտըղընը պիլմէմ :

Պէնիմ սիւվալլէրիմէ քաջամագ եօլու կէօսթէրտի : Պիղի օլէյէնտիքի կիսի հալաթա մագա գալգըյմը քաթի :

Միւսթանթիգ .— Պիղի ալտաթմագ մը :

Միւտիր .— Էվլէթ :

Միւսթանթիգ .— Մատամ Բօղիէ պիղի ալտաթմագա՞ մը գալգըյմըն . . . գալ պիլ տէրիլ :

Միւտիր .— Էօմէլ իսէ տիւլէյին տէ , սօնրա ըլէյինիգի սէօլլէյին ,—տէյիսլս , մէրգումէնին էրքէն էրքէն խանէսինէ կիթմիլ քոլուսլ պուււմատըղընը , վէ Անկիէն սօգաղընթաթի բօսթախանէտէ ինճա էյլէմիլ օլտըղը թահգիգաթըն նէթիգէսինի խիււլասա վէճէ իլէ հիքնթաթէ էյլէտի :

Գօմիսէր իլէ միսլաթանթիգ հայթէթֆէ գալըսլ , միւտիր հիքեայէսինի իքմալ իթտիթտէն սօնրա , միւսթանթիգ .

— Պոււնտան նէ՞ նէթիգէ չըգարըյօրսընըզ , նէ՞ անլայօրսընըզ :

Միւտիր .— Անլատըղըմ շու քի , պէն պու իշտէ մաւրա տօղրուլըզ կէօրմէյօրում . պէնճէ մատամ Բօղիէ պիլ մէնֆաաթը շախսիյէյէ մէսինի թէսավլուրաթ վէ թէչէպպիւսաթը վագըասընը պիղտէն կիղլէմիլ , վէ տիւնքի կիւն ալտըղը մալիւսմաթ վէ կէթրաիթիյէ ահվալ իւլէրինէ , պու իշէրաէ իքի երւզլիւլիլք գոպլանմաղա գարար վէրմիլ :

Գօմիսէր .— Անլայամայօրում :

Միւտիր .— Պու օլապտէ սոթրէթը գաթիյէտէ Էմէ Ժուպէր ալէյհինտէ հիւքմ վէրմէք , պէնճէ միւլթիլ վէ հաթթա զայրը միււքին իսէ տէ , մէրգումէնին տէ պիղիմ մէնֆաաթընթա խըզմէթ իտէնէք եէրտէ : մէնաթիթիլի իսլալ իթմէքտէ օլտըղընա էսինիմ :

Գօմիսէր .— Մէյտանթա օլան ահվալէ նաղարէն սէօլլէաթիլէրինիլըն սէվապընը թաստիգէ մէնճուր օլույօրում : Էյ պու հալտէ նէ՞ եարմալըյըք :

Միւտիր .— Պոն աղլամման իթիպարէն , մէրգումէնին արգասընտան մէմուրլար թային իտէնէյիմ քի , քեաֆֆէի հարէքեաթ վէ մուամէլաթընա վագըֆ օլապիլէյիմ , վէ պէօյլէ կիղլի կիղլի հարէքեաթընտան մագսատը նէ օլտըղը անլալըմագ , վէ բօսթախանէ վաքսամը մէյտանա չըգարըլմագ իւզրէ , լիւզումը թագտիրինտէ մէրգումէյի թէվգիֆ պիլէ իթտիթէնէյիմ :

Միւսթանթիգ .— Թէվգիֆ իթտիրմէք մի :

Միւտիր .— Սէլահիյէթիմ եօ՞գ մը տըր :

Միւսթանթիգ .— Սէլահիյէթիինիգ օլտըղընա չիւքէն եօգ , լաքին շու թէչէպպիւսինիլ չիմտիլը տաճա իհթիյաթընըզ վէ վագըթսըզ պիլ թէչէպպիւս տիր . մատամ Բօղիէնին էր եա կէճ կէլիսլ , մուամէլաթ վէ հարէքեաթը վագըասընտան տօլալը սիղէ մալիւմաթ վէրմէյէնէյի նէ՞ մալիւմ : Միլ պէնտէնիլգտէն էյի պիլիթսինիլ քի , էքսէրիյա բօլիթ մէմուրլարը թէսավլուրաթը վագըալէրինի մէմուր օլտըղընա իշտէ մուվաֆֆազ օլընճայա տէկին կիղլի թուլթաթար քի , իշին շէրէֆէ քէնտիլէրինէ ալիտ օլուն : Մատամ Բօղիէնին տէ էֆքեարը պու մէրքէգտէ օլապիլիլ : Վագըա մէրգումէնին հալինտէն , պէն տէ պիլ շէլ անլայամայօրում , վէ շիւպէնէյէ վարալօրում . իրւսուսըյլա բօսթախանէյէ մէքթուսլ ալմաղա կէլմիլ օլուն :

տելիքանլը հագգընտա իթթիխազ իթմիչ օլնորղը մուամէլէտէն աօլայը չօզ շիւղհէ իտէյօրում, չիւնքի օ շախսը եագալամագ բէք գօլայ պիր շէյ իմիչ, լաքին պաղէն պէօլլէ անլաշլմայան, վէ պիր մանա վէրիլէմէյէն շէյլէրին ալթընտան արանըւ տըզնա պաշգա մէսէլէլէր չըգար քի, օլունան շիւղհէ վէ վէսվէսէնին էսասսըզ օլաորղը թէհագգուգ իտէր: Պինսէն ալէյհ, մատամ Բօզիէյի թէվգիֆ իթաիրմէք խուսուսընտա, բէք տէ թասաճիլ իթմէյին . . . չիմիլիք մէրգուսըն հարէքեաթ վէ մուամէլաթընը կէօզլէթմէլլէ իքթիֆա իթսէնիզ ֆէնա օլմազ:

Միւտիր. — Ինթիմալ տըր քի, սիզ տէ հագգըն օլաորղը: Մէքթուպ ալմազա կէլէն օլաորղը հալտէ, մէմուրլարա իշարէթ չէքէնէքմիչ, օ սըրաաա իշարէթի շէք մէք իւզրէ իթիտալը տէմ իլէ հարէքէթ իթմէք լազըմ կէլիր իքէն, նէ՞ սէպէպէ մէպնի իւզէրինէ սընըր ալամէթի կէլմիչ տէ պայըմըշ տիւշմիւշ: Մէքթուպը ալմազա կէլմիչ օլան շախսը կէօրմէսինտէն աօլայը, օ հալէ տիւշար օլմամըշ իտուկի նէ՞ մալլիւմ: Կէօրիւնիւր քի, օ շախսը թանըր իմիչ, վէ լաքին մէքթուպը ալմազա օ թանրաորղը շախսըն կէլէնէյինի մէմուլ իթմէլիչ, վէ մէմուլ իթմէտիյի պիր գէմանա տէ նակէհան կէօրիւնճէ, հայրէթ, տէհչէթ վէ օսիրէ իլէ ճիսմինի իսթիապ իտուպ պայըմըշ տիւշմիւշ:

Միւսթանթիգ. — Ինթիմալ տըր. աճապա օ մէքթուպը ալմազա կէլէն կէնճ քիմսէ քիմ իմիչ:

Միւտիր. — Ես քէնտի օղլու իմիչ իսէ՞:

Միւսթանթիգ իլէ գօմիտէր տիթրէմէկէ պաշլալըս,

Միւսթանթիգ. — Էօյլէ իսէ տէհչէթլի շէյ, լաքին իսապէթ քի էօյլէ օլաորղը մուհագգագ տէյիլ . . . պէնիմ վանըմճա սիզին ֆիքրինիզ սիզի ալտաթըյօր: Մատամ Ժուպէրին օղլու հիւսնիւ թէրպիյէ գապուլ իթմիչ, վէ Բարիսին էն մատուֆ ճէմիյէթլէրինէ կիրիպ չըգմագաա պուլընմըշ պիր գաթ օլաորղը հալտէ, նէ՞ սէպէպէ պու իլլէրէ մէրգուսըն գարըշաթմագ իսթէյօրսընըզ պիլէմէյօրում:

Միւտիր. — Տօղրուսընը իսթէր իտէնիզ, պիլտիյիմ պիր շէյ եօզ մէյաանաա, պէնիմքիտի պիր հիստտէն իպարէթ:

Միւսթանթիգ. — Պու հիսսինիզ սիզի եանլըշ եօլա սաբաթըրըյօր:

Միւտիր. — Պէնիմ կիպի էսկի պիր գուրտ, բէք գօլայ եանլըշ եօլա սաբմազ, տմմա . . .

Միւսթանթիգ. — Վէ ֆագաթ շու էֆքեարընըլըն տօղրու օլաորղը ֆարզ օլունուր իսէ, օղլընը ախզ ու կիրիֆթ իթմէյիպ տէ, նի՞շիւն վալիտէսինի թէվգիֆ իթաիրմէլի: Մէրգուսըն գապահաթլը օլաորղընա տաիր եէտինիզտէ հիչ պիր էմարէ պուլընմատըղընը սիզ քէնտինիզ իթիրաֆ իտէյօրսընըզ, պինապէրին մէրգուս ալէհինտէ հիչ պիր կէօնա մուամէլէի էօրֆիյէ իսթիմալինէ սէլահիլէթինիզ օլմազ, պէնճէ մէրգուսըն թէվգիֆի հագգընտա էմր վէրմէք խուսուսընտա մազուրըմ . . . Եարընա գաաար իշ մէյաանա չըգար . . . սաաթ սէքիզէ վարըյօր, սիզ պանա Բէք քիւնիէր մահալլէսի գօմիտէրինին բարօրթօսընը վէրին, պիր քերրէ օգուայըմ աա, սօնրա կիտէրիզ:

Միւտիր. — Օ բարօրթ տաիրէի զաղըթաաա քէնտի օտամաա տըր, կիտէյիմ կէթիլէլիմ. իսթէր իտէնիզ սիզ օրայա կէլինիզ:

Պալատէ հիքեայէ վէ Թաֆսիլ օլունան ահվալ ատլիյէ տաիրէսինտէ կիւղէրան իթաիյի սըրատա , եանի ազլամըն սաաթ սէքիզինտէ Թէմեզնէ կիյինմիշ իքիսի իրի եարը , վէ պիլիսի ուֆազ Թէֆէք , իւշ քիշի ահէսթէ ահէսթէ Մարթիի սօգաղըն նըն Տօգուըննաան չըգմագտա իտլէր :

Օրթալըգ գարարմաղա եիւղ Թութմուշ օլտըղը ճիհէթլէ , սօգագտաքի կաղլար ետգըլմաղա , վէ տիւքքեանլարըն իչէրիլէրի Թէնվիթ իտլմէկէ պաշլանմը իտի : Պահսըն իթմիշ օլտըղմըգ իւշ քիշի Սիւվէն Գօրնիւ վէ Կալուպէ վէ մատամ Բօղիէ օլուպ , Կալուպէ իլէ Սիւվէնին Թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ օլտըղլարը միտիլու , մատամ Բօղիէ տախի էրքէք էլպիսէսի կիյինմիշ իտի : Պէնզի էօլիւ պէնզի կիպի սօլմուշ , չէհրէսի գօրգուլանագ պիր հալ քէսպ իթմիշ , վէ եիւրիւմէկէ Թագաթը գալմամը օլուպ , հէր ատըմտա սալլանմագտա , վէ մամաֆիհի Սիւվէնին գօլունա տայանմը , աուրմագսըղըն եիւրիւմէքտէ իտի : Կալուպէ տախի արգալարընտան կիթմէքտէ իտի : Մարթիի սօգաղընն իքի սիւլիւսինի կէչտիքտէն սօնրա , աօլա սարըպ Նաւարէն սօգաղընա կիրտիլէր , մատամ Բօղիէ օղլու Մօրիսին իգամէթ իթմէքտէ օլտըղը խանէնին էօնիւնտէ տուրտու :

63

Կալուպէ . — Կէլտիք մի :

Բօղիէ . — Էվվէթ , չու կիտէնէյիմիւ էվի կէօրիւյօր մըսընըգ . . . իւչիւնճիւ գաթտա պիր հէքիմ աօքթօր Շընիւ իգամէթ իթմէքտէ տիր : Էվէր գարուճը քիմի իսթէպիյիմիգի սօրանագ օլուր իսէ , աօքթօր Շընիւյի արայօրուղ տէրիւ :

Կալուպէ . — Սըրասընտա , իպթիտա պէն չըգարըմ :

Բօղիէ . — Պիգ տէ արգանտան կէլիյօրուղ :

Կալուպէ . — Հա՛նկը գաթա չըգանաղըգ , վէ հա՛նկը գարույը աշանաղըգ :

Բօղիէ . — Իւչիւնճիւ գաթա . . . աշըլանագ գարույը կէօսթէրիւմ : Պալլընա նէ եարըլանագ իսէ , չարուգ եարըլմալը տըր . չիւնքի օլապիլիթ քի իւսթէ տտամ կէլսին :

Էմէ Ժուպէրին օղընըն իգամէթ իթմէքտէ օլտըղը խանէնին գարուսը հէնուգ գարանմամը օլտըղընտան , Կալուպէ իչէրի կիրիւ գարըսընա քիմսէ չըգմագսըղըն նէրտիւպանտան եօգարը չըգմաղա պաշլատը , եարըմ աագիգէ սօնրա մատամ Բօղիէ իլէ Սիւվէն արգասընտան կիթաիլէր , գարուճը գարը իսէ ազլամ իչիւն հաղըրլամագտա օլտըղը եէմէյինի բիլիւմէքլէ մէշղուլ օլտըղընտան , կէլէնլէրէ պագմաղա Թէնէզզիւլ իթմէմիշ իտի : Կալուպէնին պէքլէմէքտէ օլտըղը գաթա վասըլ օլտըլար :

Բօղիէ . — Պուրասը տըր , չարուգ էթ , — տէտիքտէ , Կալուպէ ճէպիտէն աշալթար Թագմընը չըգարըպ , իչինտէն պիր աշալթար այըթուր վէ քիլտէ սօգուպ պիր տէօնտիւրիւշտէ գարույը աշտը : Իւչիւ պիրտէն սէսսիզճէ իչէրի հիրտիւլէրինտէ , Սիւվէն պիր քիւլթի չագտը վէ մասանըն իւղէրինտէ կէօրմիւշ օլտըղը մօմու եագտը : Աիրմիշ օլտըղլարը օտա՝ Մօրիսին եագը օտասը օլուպ , պու օտա մէրգուճըն քէնթի գանըլ էլպիսէլէրինի եագմը վէ Բէրլա-Շէզ մէզարիսթալընտա

պուլունն և մեթուպար իւր Մօնթօրկէօյն քօղաղընտա քաթլ իլէտիի շախսն հիշ-
տանն տան չըգան էվրազը սըրասընա գօյմուշ խուսիի օտա գլորզը օգույանաքա
մայիւմ տիր Մարաշ Ռօզիէ մէջքիւր օտայա կիրտիի սըրատա նէֆէտի քէսիլիքէ-
սինէ տիւչարը հէյէնան օլտու ; կէօզիւնէ իլիշիլ օլտան հէր պիր նէսնէ , օղլուկտան
ճանը կիպի սէվտիլի ճիկէրքարէսինին գիքրիլի խաթըրնա քիւշիւրտիւ , մատանըն
իւզէրինտէ պիր թարաֆտա աշըմըզ պրազըմըզ տնք քիլթապ , տիկէր ճիկէթտէ
եարըսք եազըմըզ պիր քեաղըզ թապագտար միւշախէտէ օլընտըզը միսիլուս պիր
քէօշէտէ տախի գարիֆ պիք էլտէն չըգմըզ պիր էլքիվէն թէքի տուրֆագտա իտի .
մատամ Ռօզիէնին եանաղլարընտան օշաղը կէօզ եաղարը ագմաղը պաշիւլըս , Կո-
նյար , խպր , միւմթին քոշիլ , պուրպտա հիշ պէր էվարէ կէօրէմէյէնէլիմ : Մօրիս
գապաշաթըլ տէլի տիր , հէմ տէ ցալմաղը հիշ ըլիւր շէտէն խապէրի օլմամալը
տըր , քէնտիսինի իթիխտամ իթմէքտէ ըլան գալըմէրին էլինտէ ատէթա պիր ա-
լէթ օլմաշը , անլէրէ ալտանմագտա տըր : Մօրիտիմ ճիւնայէթ մի իլէսին . . . ապա
. . . պալա . . .

Մատամ Ռօզիէ ոլէօյլէնէ քէնտի քէնտիյէ «էօլլէնմէքտէ իքէն , Կալուպէ իլէ
Սիլվէն սիւքիւթ իլէ վէրէնէյի թալիմաթա ինթիգար իթմէքտէ իտիլէր :

Րօզիէ? — Բէրտէլէրի շէքիլիգ քի : Թիշարտան ըլըգ կէօրիւնմէսին , — տէմէսի
իւզէրինէ , բերտէլէր գարանտըգտա . — Շիմտի պուրատա պուլաճաղըմըգ քեաղըտ .
լարըն իշինտէն Լարթիկ , Վերտիէ վէ Վան Պրէօքէ պիտ էվրագ պուլուր իտէք ,
պըրմալըլը . . . անախաթ իլէ Կազըմըզ մէթուպուրը թէտօթիգ իթմէլիլիգ .
եազըխանէնին կէզզէրինի պիքէր պիքէր կէօզտէն Ֆէշիթիլիգ , քիլիտի ետրէրին
քիլիտէրինի գըրընըգ , աշընըգ . կիզի քէօշէ պուլաճարը գալըրմալընըգ , նիհայէթ
հէր թարաֆը արայընըգ , — տէտիքքէ , Կալուպէ իլէ Սիլվէն Փէվգէլատէ պիր սիւ-
րաթ վէ մէհարէթլէ իլէ պաշաւտըլար : Մատամ Ռօզիէ՝ Մօրիսին եազըխանէսինին
էօնիւնէ օթուրտը : Եազըխանէնին իւզէրինտէ պիր թագըմ ճէպ տէֆթէրլէրի պու-
լունմագտա օլուպ , հիշկտէն պիրիսինի ալտը , վէ հէր պիր եարաղընը կէօզտէն
կէշէրտի իտէ տէ , չիպիլէլի պիր շէյ կէօրէմէտիւ Տէֆթէր պիր թագըմ իւարէթ .
լէրի , թարիլտէրի , իսիլէրի , ատրէսլէրի , ըագգամ վէ եէքիւնլէրի շամիլ իտի քի ,
պուլաշարըն հիշ պիրի Մօրիսի իթհամէ տէլի սալըամպըզը , տիկէք ճէպ տէֆաթի-
ր նին թէտօթիգինտէն տախի պիր սէմէրէ հուսուլէ կէվէտի : Նիհայէթ գըրմըզը
մէյին գալըր տիկէր պիր տէֆթէր տաշա կէօզիւնէ իլիշիլ , անը տախի աշտը . Էր-
լէրի տիթրէմէկէ պաշալըպ , կէօզիլէք գարարմագտա վէ պաշը աղըրաշտըգնա ա-
ղըրաշմագտա ցուպ : Ռօզիէ Թագալթարըլըգ վէ մէհալըզըգ էսէրլէտի օլան շու-
անվալին վուզու պուլաճաղընը տաշա մէվու իթմէմէքտէ իտի : Հէքիմին վէրմիլ օլ-
տըլը իլան չիշէսինի ճէպինտէն չըգարըպ , աղըրնը աշտը վէ պիր մըգտար իլտիքտէ
ճիսմինի իսթիապ իթմիլ օլան գաաֆը հալ տէֆ ջըլուպ , ետրինէ քուվլէթ վէ մէ-
թանէթ գալիմ օլմաղու , Սիլվէն իլէ Կալուպէն :

— Պիր շէյ պուլաճիլտիլիլիգ մի :

— Շիմտիյէ տէկիլն շայանը տիգգաթ պիր շէյ պուլաճաղըգ :

Րօզիէ . — Սրայըն , արայըն , իսթիլիլիգի քէպիլին . . . օլմայա քի , քիշէրիլիլիգ
տէն պիր շէյ գալըրաշտըլըգ , Կաթիլտէն , մէրաղլէման իլէրինէ տէվամ իթտիլէր :

Քէնտիսի զիբը օլընան գըրմըզը գալը տէֆթերի եինէ էէէ ալտը , տէֆթերին արասընտան գաթլանմըլ պիր քեաղըտ տիւշտիւ , քեաղըտը էլինէ ալտը , վէ քեաղըտը աշտըղը սըրատա , աթէշտէ թաւլանմըլ պիր տէմիր բարչատը բարմագլարընը եագայօր դանն իթտի . հէման քեաղըտը Փըրլաաըլ :

— Ահ եա Բապպիմ . . . եա Բապպիմ . . . պանա մէրհամէթ իթմէզ միսին : Նէ՞ տիր կէօրդիւլիմ , պու քեաղըտ անախթար տըր , մոչայէնէխանէէ վագ իտիւմիշ օլան շախսը մագթուլըն իւզէրինտէ պուլունան անախթարըն ալը տըր . . . Լօնտրատան կէլմիշ օլան մէքթուպը օգուչապիլմէք իւզրէ գուլլանմըլ օլտըղըմ առախթարըն ալը տըր . . . տիմէք օլուր քի , արթըգ թէրէտտիւտ իթմէմէլիյիմ . . . տիմէք քի օղլում Մօրիս օ գալիմէրին միւլթէրէքի իմիշ . . . Լարթիկին . . . բէտէրի Լարթիկին ֆաիլի մույնի իմիշ . . . — տէյերէք , քեաղըտը քեամիլէն աշըպ , օղլունը իթհամա քեաֆի օլան անախթար մէյտանա չըգընճա .

— Օղլում Մօրիս գաթիլ իմիշ . . . հագըզգաթը հալ արթըգ մէյտանա չըգայօր . . . Լարթիկ օղլումը էլիմտէն ալմըլ . լաքին օ մէլուն հէրիֆ օղլումը նէրէտէն գուլմըլ . . . նա՞սըլ թանմըլ . . . հա՞սըլ էլէ կէշիրմիշ . . . աքթըգ պուլետան պէօլէ եանըմատըղըմ զայէթ էմինիմ . . . Լարթիկ՝ գաբտան Վոն Պրէօք նամըլլա քէնչ տի քէնախի կիզլէյօր . . . ահ , Մօրիս պէնիմ պօյնումա սարըլըրտը . . . սէվկիւլիս վալիւտէ տէյերէք եիւզլէրիմէ էօքէր իտի . . . քիմ օլտըղըմը քէնտիսինէ անլաթտըղըմը , Բէր Լաշէզ մէղարիսթանը վէ Մօնթօրկէօյլ սօգաղը գաթիլինի արատըղըմը . . . Լարթիկի գօվալաաըղըմը սէօլէտիկիմ սըրատա , ճէսարէթիմտէն տօլայը առամէթը հայրէթ իսրազ իտէր իտի . . . թէպէտսիւմ իտէրէք տինլէր իտի տէ . . . հիշ պիր հէյէճան էսէրի կէօսթէրմէզ իտի . . . Վահ , Վահ , նէ՞ դարիպ մախուզըմը քի , տիւնեայա կէթիրմիշիմ . . . պիր գաթիլին մահսուլը օլտըղը ճիհէթլէ , մէկէրի քէնախի տէ պիր գաթիլ օլանագըլ . . . գատէրինին կէօսթէրիլի թառիգտէն այըլմամըլ . . . — Պիր միւտտէթ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա . — Եօգ , եօգ , հէնուզ գաթիլէն ինանամամ . հէր էմարէ Մօրիսին գապահալըլ օլտըղընը իսպաթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ , պէն եինէ զահիրը հալէ գարըլ ուղարալ տուրույօրում , վէ պիր վէճհ իլէ գանաաթ հասըլ իթմէք իսթէմէյօրում . . . շու անախթարտան նէ նէթիճէ իսթիլարաճ օլունապիլի : Պէլքի տէ նէ օլտըղընը պիլէ պիւլմէզ . . . պէլքի տէ թէսատիւֆի օլարագ էլինէ կէշմիշ տիր . . . Մօրիսի իթհամ վէ հիւքմ իտէպիլմէք իշիւն , տահա պաշգա իսպսթլար կէօրմէլի վէ պուլմալըլմ :

Պու սըրատա պիր թագըմ քեաղըտլաւլիլէ իշէրի կիշմէքտէ օլան Վալուպէ . — իսպաթ մը , իշթէ՞ սանա իօպաթ , հէմ տէ սահիհ իսպաթ , պու բաքէթի սանտըղըն պիրիսինին աթարընըն արասընտան պուլտըգ չըգարտըգ . — տէտի :

Մատամ Բզգէ հէման բաքէթէ սարըլուս , էլէրի տիթրէյէ տիթրէյէ աշտը վէ մատանըն իւզէրինէ եայտը : Օ տէրէճէ պիր ըզտըրապ իշիլտէ պուլունմագտա իտի քի փահլէի ուլատա օգուտըղընը անլամայըպ , ֆագաթ յէֆթէ ըէֆթէ բէրուչանիի զիհնի տէֆ օլտըգճա , օգուտըղընը անլամագա պաշլատը :

Մէզքիւր բաքէթ Գուրապիէֆ մէղարընտաքի տօլալըն իշինտէ պուլունան մուխապէրաթը , Արման Տարվիլին վասիլէթնամէօինի , Վալանթին Տարվիլին գըզարը Սիմօն իլէ Մարիյէ տաիր պիր թագըմ գուլուտաթը , վէ Վէրտիէնին Վէնսէն օր-

մանրնտա օգուտըգտան սօնրա երթըպ աթաղը , վէ Մօրիսին թօրլայըպ վէ բար-
չալարը եան եանա կէթիւրիպ օգուտը օլաղը մէքթուպը հապի օլան բաքէթ օլաղը
օգուտանլարըն մալիւմի աիւր :

Մատամ Բօզիէ էվրագը մէգքիւրէնին քեաֆֆէսինի օգուտուպ , հէր շէյի ան-
լատը պիթաի . թա իպթիտասընտա սուրէթը իճրասընը քէշֆ իթմիշ օլաղը ճիւնա-
յաթի կէօգիւ իլէ կէօրմէկէ պաշլատը . Օ զէման ճինայաթը մէգքիւրէնին իճրասըն-
տան մագաատ նէ՞ օլաղընը քէստիրէմէմիշ իքէն , էվրագըն միւթալաասընտան սօն-
րա մագաատըն տաիի նէտէն իպարէթ օլաղընը անլատը . չիւնքի Արման Տարվիյ-
լին վասիյէթնամէսիյէ , զիյրինտէ վագը օլաղը գույուտաթ՝ վէ իշտարթ , հէր շէյի
մէյտանա չըգարմագտա իաի : Մագաատ Արման Տարվիյլին վարիսէլէրի օլան Սիմօն
իլէ Մարինին վիւճուտլարընը մէյտանտան գալտըրմագտան իպարէթ օլուպ , Մօրիսին
տաիի մահզա լու մագաատըն իճրասը զըմնընտա Մարի իլէ էվլէնմէկէ գալգըշտըղընա
գանաաթը թամմէ հասըլ իթաի : Մարի Պրէսսօլըն հէնուզ հայաթտա օլաղընը պի-
լիւր իտի իսէ տէ , Սիմօնըն էլան սաղ օլուպ օլմատըղընը պիլէմէմէքտէ իաի : Օ խա-
յինլէրին պու վէճի իլէ իճրա իտէպիլմիշ օլաղըլարըն էֆալը գալիմանէ վէ գապիհէ-
լէրի , Մատամ Բօզիէնին տամարլարընտաքի գանընը տօնտուրմագտա , վէ պիւթիւն
ճիսմինի տիթրէթմէքտէ իաի . . . Հէլէ օ խայինլէրին պիլիսի տէ քէնտի օղլու օլաղ-
ըն խաթըրնա կէլտիքճէ ատէթա տէլի տիվանէյէ տէօնէր իաի :

64

Հէր նէ գատար Մատամ Բօզիէ օղլընըն զիմէտիալ օլաղընա ինանմամագա
ղայրէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , կէօրաիւյիւ շէյլէր պուընըն զըտտընը իրայէ իթմէք-
տէ օլաղընտան , ինանմամագա իմքեան ճիհէթի պուլամամագտա իտի : Նասըլ օլ-
մուշ տա օղլու Մօրիսին օ գալիմէր իլէ միւնասէպէթ բէյտա իթմիշ օլաղընը տիւ-
չիւնիւպ տալմագտա իտի : Պու ճիհէթի երթըլմը վէ եինէ եաքըշտըրըլմը օլան
մէքթուպտան իսթիտլալ էյլէտի : Մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը օղլուըն տէֆթէ-
քինին իլինտէն չըգան անաթար իլէ օգուտուպ , հագըգաթը հալէ վագըֆ օլաղ ,
վէ Մօրիսին օ մէքթուպ վաղըթասըլա ՊէՇԼԵՐ շիրքէթինին սըրընա ալեազ օլ-
աղընը Ֆէհմ իտուպ , բարալարա հիսսէտար օլապիլմէք իլիւն իճրասը լագըմ կէլէն
ճինայաթա տաիի հիսսէտար օլմուշ , վէ հաթթա էն աղըր խըզմէթի քէնտիսինին
տէրէօհտէ իթմիշ վէ եալսօտ տէրէօհտէ իթմէկէ մէճպուր իտիլմիշ օլաղընա գա-
րար վէրտի :

Մատամ Բօզիէ օ տէհէթիւ էվրագըն միւթալաասընը իքմալ իտինճէյէ տէլին ,
ղարիւ պիլի սիւքիւնէթը հալ իրայէ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , պէյնինտէ չիտտէթի
պիլի ֆուրթուընա հիւքմիւնիւ իճրա իթմէքտէ իտի : Քեաղըտարը թօրլայըպ , թէք-
բար բաքէթ պաղլատը , վէ ճէպինէ գոյաղգտան սօնրա այաղա գալգտը . ճանը
հէնուզ չըգամըլ օլաղընը եալընըզ կէօղլէրինին պագըլընտան անլալըպիլէճէք պիլ
հալէ կիրիֆթար օլմուշ իտի :

Կալուպէ .— Էյ նասըլ , Մատամ , էլիմիզ գատէմի՞ մի իմիշ , աբաաղըն իս-
գաթլար պուընլա՞ր մը ըմըլ :

Բօզիւն .— Էվվէթ , հէքսի մէջնու . . .

Կալուպէ .— Անապա շու. պուլունտըղմը խանէ . քիմին էվի օլտըղնը անլա-
յապիւրի միյիզ :

Բօզիւն .— Լարթիկ իւն Վերաթէնին շէրիք վէ րէֆիգլէրինտէն պիրինին էվին-
տէ , խապիսիս պիրինին խանէսինտէ պուլունմագտայըզ :

Կալուպէ .— Էյ պուլնարըն հէքսիմի նէրէտէ Խազալայաճաղըմըզը պիրիյօր-
մըսըն :

Բօզիւն .— Ճիւմլէսինի տէ Խազալամագ մը . . . էվվէթ , հէքսինի տէ Խազալա-
մալը . . . ա՛հ , դաբտան Վան Պրէօքիւն մէհարէթի գատար մէհարէթէ մալիք օլա-
խտիմ , —տէյիպ , թէքրար գալգմը օլտըզը սանտալիյէնին լւզէրինէ օթուրտը , վէ
գըրմըզը գաբըլը տէֆթէրի էլինէ ալըպ , հէր պիր սահիֆէսինի պիրէր պիրէր թէտ-
գիգ իթմէկէ միւտապէմէթ էյլէտի :

Սահիֆէսին պիրինտէ պէր վէճնը գիյր պիր իշարէթ կէօրտիւ :

ԳԱՅ. Վ. Պ. 22 ՍԻՒՐԵՆ ՍՕԳԱՂԸ

Պու իշարէթին ԳԱՅՏԱՆ ՎԱՆ ՊՐԵՕԲ 22 ՍԻՒՐԵՆ ՍՕԳԱՂԸ տիմէք օլտըղնը
տէրհալ անլատըղը ճիհէթլէ , վահշիյանէ պիր սէտա իլէ .

—Նիհայէթ Խազալատըմ , հէլէ շու խապիսին մասգասընը աշաղը ալըպ , սը-
ֆաթընը կէօրէպիլէճէյիմ , —տէյու պաղըրտըզտան սօնրա , Սիլվէնէ խիթապէն ,

—Սաաթ գա՛ջ տըր :

Սիլվէն .— Տօգուզ պուչուգ :

Բօզիւն .— Բէք ալէա . . . սիզին սիւահընըզ վար , պիրիւրիմ . լաքին պիր քէրրէ
Խօզլայընը սիւահլարընըզը քի , լիւզումը թագտիրինտէ հազըր պուլունասընըզ , —
տէյէրէք , քէնտի տախի ճէպինտէքի թապանճասընը Խօզլատըզտան սօնրա .— Ար-
թըզ պուրտտա իլիմիզ գալմատը , հայտէ կիտէլիմ—տէյուպ , գաբույա տօղրու եիւ-
րիւտիւ , վէ գաբույա հէնուզ վատըլ օլմագտան , իլք տէֆա օլարագ կէօրմիւշ օ-
լուպ , պիր տահա կէօրմէյէճէյի շու տաիրէյէ աթֆը ճաղար էյլէտի , վէ մուտի-
խէրէն տիշարը չըգալ :

Սիլվէն իլէ Կալուպէ մօմու սէօնտիւրտիւքտէն , վէ գաբուլարը գաբատըզտան
սօնրա , Բօզիւնին արգասընտան չըգալար :

Բօզիւն .— Պիր արապա պուլմալը իտիք :

Սիլվէն .— Պրէտա մէյտանընտա էլպէթթէ պիր արապա պուլուրըզ :

Պէօյլէճէ Նազարէն սօգաղընը կէչիպ , մէզքիւր մէյտանա վատըլ օլտըզլարըն-
տա , օրատա պուլունան արապալարտան պիրինին գաբուսընը աշըպ , Սիւրէն սօ-
գաղընա կէօթիւրմէսինի , վէ ֆազաթ Անժու սօգաղընըն քէօլէսինտէ տօւրմասը-
նը թէնպիհ էյլէտի : Կալուպէ իլէ Սիլվէն տախի մէզքիւր արապայա պինիպ , վէ տ-
րապա եօլ ալըպ թաքիֆ օլընան մահալտէ տուրտու :

Իւչիւ տախի արապատան էնիպ Սիւրէն սօգաղընա կիթտիլէր :

Բօզիւն .— Սիլվէն , սէն էլիզէ մահալլէսինտէքի գարագ օլտանէյէ կիթմէլիսին ,
վէ 22 նումէրօլու խանէնին գուշատըլմասը գըմընտա , լաղըմ կէլէն բօլիպլէրին
թային վէ իգամէ իտիլմէսինի թարաֆըմտան րէճա իթմէլիսին :

Սիլվէն .— Բէք ալէա , կիտէյօրում—տէտի իսէ տէ , Մատամ Բօզիւնին խաթ-
ընա պաղգտ պիր շէյ կէլիու :

— Եօգ , Եօգ . կիթմէ . . . Եվէլա պագալում կիտէ՛նիմիդ լաւնէ նե՛ ճինս չէ՛ տիր , — տէյիս , Կալուպէ վէ Սիլվէն իւէ Եօլա տէվամ իտէրէք , 22 նումէրզու խանէնին Էօնիւնտէ տոնրաու :

— Քիւլիւք պիւր Էվիլէդ յ Փէնա տէյիլ . վէսէլէնին ճտնը իչէրի կիրմէքտէ տիր , Կէմ տէ կիրէճէյիմ . . . Մանա վէրտիյիմ թալիմաթը կիթ ինքա է՛թ . . . ալտէթին , տէ պէնի պուրատա պուլմայանգա օլուր իսէն , Էվիլն իչէրիսինտէ իմ տիմէք տիր . մապագըըսընը սանա Կալուպէ անլաթտըրըր , կէթիրէճէյին բօլիսլէր իչարէթ գալու տըրսըրըմ կիպի Էվիլ գուլաթմալը տըրլար :

Սիլվէն . — Դաւաքը իչարէթ վէրէճէքսին :

Րօզիէ . — Պիր թապանճա պօշալթըրըմ Գ—տէնոք :

Սիլվէն գօշա գօշա կիթտի :

Կալուպէ սօգաղըն օ պիր ճիհէթինտէ , գաբուսըն պիրի իչինտէ կիլլէնտի :

Մատամ Րօզիէ Էվիլն գաբուսընա եազլուլըպէ մէթանէթիւ չընղըրաղը չէքտի :

Պիր միւստէթճիլ Մատամ Րօզիէտէն պըրլալըմ տա , Մատամ Տիւպիէթին մէք . թէպինէ կիթմէկէ Կազըրլանմըլ օլան բօլիս միւտիթի իւէ միւսթանթիւք վէ գօմիսթէր տէն նազլու մեքալ իտիլիմ :

Անմուրիյնը մուսնիլէյիլիմ իւէ գապըթա Գէքիմինին վէ պիր քեսաթիլ իւէ իւթ բօլիսին՝ մէքթէպին գաբուսընա վասըլ օլտըզլարը սըրատա , ամաթ տօգուզա եազլալըլ իտի :

Բօլիսլէրաթէն պիրի գաբուսըն չընղըրաղընը չէքտի , գաբուսըն ՏըրօՅէնին գօճաուլ գըբուսըն աչալը : Կիլլէլէրի կէօրտիւքտէ , նէ սէպէպէ կէլմիլ օլտըղընը անլալըպ :

— Սիլ ասուիլէ վէմուրլարընտան սլմալըրընը :

Միւտիթ . — Էվիլէթ . . . Մատամ Տիւպիէթին կէլտիլիմիլ խանէթ վէր :

Գաբուսըն . — Լուսթիւն պէնիմ իւէ կէլիլիլ , Մատամ տա քէմալը թէլաչէ իլի թէլիթիլիլիլ պէլէմէքտէ իտի :

Ճիւմէլէսի պիրտէն՝ Մատամ Տիւպիէթին օտասընա կիրտիլէրինտէ , մէրգուսէ այաղա գալըլ :

— Էլլամաիւլաչ քի թէլիթիլ պուլուրտուսընը՝ օտասընտա Էօլմիլ օլարադ պուսընմըլ օլան չու կէնճ գըպըն սուրէթը վէֆաթը Կազըլտան թանգիլաթը լազըմէնին իճճասըլ գըմնընտա թէլիթիլ իթտիլիլ , Գոնէյիլ մի :

Միշսթանթիլ . — Էվիլէթ , Միւտամ , Գիլլէթ միւսիմ վէ միմուլին զայրը իւլէք զուհուր իթմիլ օլտըղը ճիհէթիլ , տանա Էվիլէ կէլէմէտիլ : Թանգիլաթըմըլ քէք գըսսա սուրէճէք տիր , եարըն սիլ կէր կէօնա սըգընթըտան խէլամ օլապիլիսինիլ : Պիլի Էօլէն գըզըն օտասընա կէօթիլէրի միսինիլ . — տէտիլտէ . Մատամ Տիւպիէթ պիր մօմ ալլալ Էօնէ տիւլտիլ : Իւչիւսնիլ գաթա վասըլ յալըզտա , Սիմօնըն օտասըղընը աչալը :

Վէֆաթընը թաստիլ իթտիլաթէ իւզըն ճէլպ ծլուսան Կէքիմին կէլտիլի սըրատա , նէ սուրէթիլ եաթմըլ իտի ինէ , Սիմօն Էվիլէ այնը չէլտէ եաթմադտա օլուպ , չէհրէսիլ ասըն պօղուլմաթըլ իտի : Էվէր պիլնիլ քէլաթիլն ուլմուլ վէ վիւսնու :

որ օրովմուշ օլմասա իտի, ուղղույա տալմը զանն օլունապիլի իտի: Սինէսի իւ-
գէրինէ պիր ապանօզ խաշ վազ օլունմը իտի. օտանըն իշինթէ իբի մօմ եանմագ տա,
վէ եաթաղըն պաշընտա պիր րտհիպէ տուա իթմէքտէ իտի:

Մէմուրիյն քէմալը ինթիրամ իլէ պաշարըն աշտըլար:

Չապթիյէ թապիպի, ճէսէտի մուայէնէ իտուպ, վէֆաթըն թապիի իտուկինի
պէյապէ էյէտի:

Միւսթանթիգ՝ նազարը մէրհամէթլէ Սիմօնա պագըպ, — Էվվէթ, պու գը-
զըն վէֆաթը թաստիգ օլընտը, լաքին թաֆսըլաթը լազըմէնին նօգսանը հասէպիյ-
լէ եարըլան ագտը վէֆաթ մուլթազամ ատտ օլունամագ: Պու պիշարէ գըզըղա-
ղըն հաճիլը ֆաթիլեայա մէնսուպ օլտըղը, վէ նէրէտէ տօղմոռ, վէ գաշ եաշընտա
իտուկի պրիւնմէք իգթիզա իթսիկինտէն, սիզին պիլմէնիգ լազըմ կէլէն չու թաֆի-
լաթըն իթասընը րէճա իտէրիգ, Մատամ:

Տիւպիէֆ. — Պէնիմ պու խուսուսարտա վերէպիլէճէյիմ թաֆսիլաթ բէք միւ-
քէմմէլ օլմագ իսէ տէ, վէֆաթընտան ասլայը ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտըղըմ
չու մէլէքսիմա գըզըղաղըն ֆամիլեասը քիմ օլտըղընը անլայապիլմէք իշին, էլիմ-
տէն կէլէն մուպէնէթի տիրիգ իթմէյէճէյիմ աշիքեար տըր:

Միւսթանթիգ. — Պու գըզըղաղըն Սիմօն նամընտան պաշգա պիր իսմի վաճը մը:

Տիւպիէֆ. — Պէնճէ պիլմէյօրում, հաթթա պաշգա պիր իսմ տահա թաշմա-
ղա սէլահիլէթի վաճը մը տըր եօճը մը տըր օնը տա պիլմէյօրում, վէ պաշգա իսմի
վար իսէ պիլէ քէնտի տէ պիլմէգ իտի զանն իտէրիմ, իշին պու ճիհէթիէն մահալ-
լէմիլին բօլիս գօմիսէրինէ անլաթտըմ իտի, էլպէթթէքի թանգիմ իթմիշ օլտըղը
րաբօրթօյա տէրճ ու իլավէ իթմիշ տիր:

Միւսթանթիգ. — Պէն օ րաբօրթօյը կէօրտիւմ, մուգատտէման միմարըղ իթ-
մէքտէ օլուպ էլեէվմ ագարաթ սահիպի օլան Մ. Լիւտօվիգ Պրէսսօլ մէրգումէյի
թանըր իմիշ: Մէրգում Մ. Պրէսսօլ թարաֆընտան եազըլմը օլուպ գիքը օլունան
րաբօրթօյա մէրպուլթ պուլունան, վէ Վէրնէյլ սօգաղընտաքի խանէսինէ պիր ան
էվվէլ Սիմօնըն կէլմէսինի նաթըգ օլան պիր մէքթուպտան, մէրգումէյէ սահապէթ
իթմէքտէ պուլունմուշ օլտըղը աշիքեար տըր:

Տիւպիէֆ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Մ. Պրէսսօլ պէնիմ էսկի շակիրտլէրիմտէն
պիրինին բէտէրի տիր, հաթթա մէրգումըն թափսիյէսի իւզէրինէ Սիմօնը ճամէչույ
միւտիլի սըֆաթըյա մէքթէպտէ իսթիլտամ իթմիշիմ տիր: Լաքին Մ. Պրէսսօլ
տախի, հիմայէ իթմէքտէ օլտըղը գըզըն հանիլը ֆաթիլեայա մէնսուպ օլտըղընը պիլ-
մէմէքտէ իտի: Հաթթա մէրգումէյի իբի քիշի տահա թէսահուպ իթմէքտէ իտիլէր
քի, պէլքի շախտէն թանըմագ իսէնիգ, իսմէրինի վէրտիլիմ հալտէ քիմ օլտըզլարը-
նը անլարսընը: Պու իբի քիլինին պիրի, Մ. Կապրիէլ Սէրվէ նամընտա մարուֆ
պիր րէսամ, վէ տիկէրի տէ ամմէնին թանըտըղը պիր հաքիմին օլու Մ. Սիպէր տը
Ժիպրէ իտիշ — տէֆի:

Միւսթանթիգ՝ հայրէթլէ Մատամ Տիւպիէֆին երգիւնէ պագտըգտան սօնրա-
— Նէ՞ տիյօրսընըղ, Մատամ, Ալպէր տը Ժիպրէ պէնիմ օլում, վէ Մ. Սէրվէ

ապիգ ուր տօթում տըր : Հէր նէ դատար շիմտիյէ աեկին աղըզլարընտան Սիմօն նամընը իշխմէմիշ իսէմ տէ , շիմտի մէրգումանտան Սիմօնըն ֆամիլեասընա տաիր մալիւմաթ ալապիլէնէյիմ պիլիթիպահ տըր :

Տիւպիէֆ .— Մ. Լիւթօվիգ Պրէսսօլ՝ Սիմօնը Մ. Կապրիէլ Սերվէնին բէսմա- նէսինտէ թանըմը տըր :

Միւսթանթիգ .— Պու առամլարտան պաշգա Բարիսաէ պու գըզըզազը թա- նըյան , վէ պիլէն պաշգա ուր քիմսէ տահա պիլիթ յիսինիգ :

Տիւպիէֆ .— Մէմուլ իթմէմ քի մէրգումէյի պաշգա տահա թանըյան պուլուն- սուն , շիւնքի Սիմօն քէնտիսինի հիմայէ վէ թէստհուպ իտէն զէվաթտան պաշգա քիմսէյի թանըմազ , վէ եալընըզ մէրգումանը կէօրմէք իշիւն մէթէպտէն տիշարը չըգար իտի :

Միւսթանթիգ .— Մահալլէնիզին գօթիսէրինին վէրմիշ օլտըզը րաբօրթօյը օ- գուր իքէն , շուըն Փարգ իթտիմ քի , պու պիշարէնին օտաաընտա պուլունան էշ- եալէրին իշլէրի թէտգիգ վէ թէհարրի օլընաղընա տաիր հիշ պիլ թաֆօիլաթ եօգ իտի : Պէթի թէհարրիյաթը լազըմէ ինրա օլունսա իտի , մէրգումէնին քիմ օլտըզը- նա տաիր պազը միւհիմմ էվրագ տա էլէ կէշիրիլէպիլիթ իտի :

Տիւպիէֆ .— Ֆիլվազը գօթիսէր հիշ ուր կէօնա թէհարրիյաթտա պուլուն- մատը :

Միւսթանթիգ .— Գհասուր իտիլմիշ , պինանէն ալէյհ սիգ հազըր օլտըզընըզ հալտէ շու գուսուրը պիգ իքմալ իտէլիմ :

Բօլիս միւտիրի մայէթինտէքի բօլիսէ էմր ու իշարէթ իթմէսիլէ , մէրգում բօ- լիս հէր թարաֆը մունթազում սուրէթաէ թէհարրի իթմէկէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իթմէքլէ , էլինէ տիւշէն քեաղըտը միւսթանթիգէ վէրիթ , վէ միւսթանթիգ տալի կէօզտէն կէշիրիթ իտի :

Եազըխանէսինին կէօլլէրի արանըլպ վէ ուր շէյ պուլունմայըպ , բօլիս՝ իւզէ- րինտէ ուր թազըմ էհէմիյէթսիգ նէսնէլէր պուլունմագտա օլան ուր տօլապըն եանընա կիթտի : Մէգքիւր տօլապըն իլը կէօզիւնիւ չէքէր չէքմէգ , կէօզիւնէ տէօրթ պիւքիւլմիւշ տամկալը ուր քեաղըտ իլիշիպ , քեաղըտա ուր նազար աթֆ իթմէ- սիլէ :

— իշթէ պու քեաղըտտան թամ մալիւմաթ իսթիհսալ իաէպիլէնէյիգ , — տէտի : Միւսթանթիգ .— Նէ՞ տիթ օ :

Բօլիս .— Նիզամը տաիրէսինտէ ուր ագտը վէլատէթ . . . պագընըզ , — տէյէ- րէք , քեաղըտը միւսթանթիգէ ուզաթտը :

Միւսթանթիգ սիւրաթլա քեաղըտը ուրպ օգումաղա պաշլատը : Նահէհան սը- Փաթընտա Փէվգէլատէ ուր ալամէթը հէյէճան բէյտա օլտու , պէնգի սօլտը , վէ գուլագլարընըն աբգալարընտան սօուգ սօուգ թէր ագմաղա պաշլատը . գըսըգ ուր սէս իլէ պէր վէճէլը աթի օգումաղ :

Սէմօն Տարէկէ . . . Վաւանի Տարէկէն քըլը , քէտէրի Դէհաւ . . . 15 Բըշիք օռնէ 1884թէ Բաշիթի Գոյըշ Գըր :

Միւսթանթիգ պուրտաաա աուրուպ ալընըն թէրինի սիլաի , վէ ուր նէվի շաշ- կընըգ ալամէթիլէ :

— 15 Թուրքիոյ ստեղծ 1854-է մի . . . Վալանթին Տարվիլ իւն մէհնուլ պիր բէ-
տէրին գըզը մը . . . եւ Բապպիմ, պու Նասըլ Թաֆսիլաթ . . . տիմէք քի պու
գըզըզըզ . . . — տէրէրէք, Թէքթար սէօզիւնիւ քէսիպ, եւթադա եւգլաշաք, վէ
տէհէթլի պիր ըգորրապ տաւթէթլէրիլէ կէօզլէրին գըզըն երւզիւնէ տէքտի Հէօն-
քիւր հէօնքիւր աղլամագ սէտալէրի սալը վէրմէկէ մէյալ օլան կէօյսիւ գալգըզ օ-
թուրմագտա իտի :

Հագըր պուլանանլար քէմալը Թէտճհիւպլէ միւսթանթիգէ պագմագտա, վէ
չու հալիւնտէն հիշ պիր շէյ տնլայամամագտա իտիլէր : Պիր միւստէթճիք սօնրա
բօլիս միւսիրի միւսթանթիգէ խիթադէն ,

— Պու գըզը Թանըաընըզ մը :

Միւսթանթիգ աղլամասընը զապթ իտէմէյէրէք . — Զանն իտէրիմ քի Թանըյա-
ճագըմ : Պու իսմիլէր . . . պու Թարիս . . . չարմագտա օլան գալպիմ . . . ագմագ-
տա օլան կէօզ եաշլարմ . . . նիհայէթ հէր հալ, մէրգուլի Թանըաղըմագ գա-
նաթ հասըլ իթտիրմէքտէ տիր :

Միւսիր . — Էօլլէ իսէ սէօյլէ քիմ տիր :

Միւսթանթիգ . — Քիմ մի տիր, սաղլըզնաա պու գատար արատըղըմ . պուլ-
սա իտիմ նէ՛ տէրէճէ սէվէճէյիմի քէնտիմ պիւտիյիմ, Թանըմատըղըմ հալտէ պիլէ
զիյատէսիլլէ սէվմէքտէ օլաղըմ, վէ չիմաի էօլմիւշ օլարագ պուլտըղըմ, շու գըզ
քիմ մի տիր . քիմ օլաճագ, քէնտիմ գըզըմ տըր . . . — տէյիպ, եւթաղըն եանը-
նա տիլլէրի իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ էլլէրիլէ երւզիւնիւ գաբայըս, արթըզ հէօն-
քիւր հէօնքիւր աղլամագա պաշլատը :

Օտանըն իշինտէ հէր քէս սիւքիւթէ տալտը : Հագըրուստան հէր պիրիօի իւք
տէֆա օլարագ, բէտէր իւն գըզընը եէքտիկէրինէ պիրլէշտիրէն շու զարիպ վէ պէտ-
պաթիմ հալիւն իւզէրինէ տիւշիւնմէքտէ, վէ Մ. տը Թիպրէնին էլլէմ ու քէտէրինէ
վէճհը միւշարէքէթ կէօսթէրմէքտէ իտի :

Պէշ աագիգէ պիւա հարէքէթ գըզընըն սօուգ էլինի էլլէրի իշինտէ Թութա-
րագ, վէ կէօզլէրինի մէրգուլմէնին իւզէրինտէն այըրմայարագ տուրսուգտան սօն-
րա, եւմաշ վէ ֆագաթ իշիտիլէճէք տէրէճէտէ պիր սէտա իլէ . — Ա՛հ, Վալան-
թին Տարվիլ . տէհէթլու հիսապըմըզը կէօրէճէք վագըթ իշիէ կէլտի չաթտը, սա-
նա միւճագաթ իթմէլիլի վատ իթմիշ իտիմ, վատըմտա սէպաթ իտէճէյիմ . — Մուսի-
խէրէն Մատամ Տիւպիէֆէ խիթապէն երւքսէք սէս իլէ . — Լաքին Նասըլ օլապիլիմ
քի պու գըզըզըզ իսմի սահիհինի սիգէ սէօյլէմէմիշ օլսուն, մատամ քի ագտը վէ-
լատէթի նէգաիւնտէ իմիշ . տիմէք քի քիմին նէսի օլաղընը պիլիւր իմիշ :

Տիւպիէֆ . — Պու գըզըն մէլէլէրէ մախսուս օլան պիր Թապիյէթէ մալիքէ օլ-
աղընը սիգէ սէօյլէմիշ իտիմ, պէսպէլի գապահաթլը պիր վաթիտէյէ հիւրմէթէն
իսմիլին սագլամագտա իմիշ :

Բօլիս միւսիրի՝ տամկալը օլան ագտը վէֆաթ իւզէրինէ պիր նագար աթֆըյ-
լա . — Պու քեաղըտ պու գըզըն եէտինտէ չօգտան պէրու պուլուսմըլ օլմամալը
աղը :

Միւսթանթիգ . — Պու Թախմինինիւ նէտէն նէլէթ իտիյօր :

Միւսիր . — Պէօյլէ օլաղընա Թախմին իթմէյօրըմ, էմինիմ . չիւնքի շու սու-
րէթ պու սէնէ շուպաթ այընտա չըգարըմըլ վէ Թասաիգ օլուսմըլ :

Միւսթանթիզ . — Նա՞քըլ օւսպիւր , Մատա՛ Պրէսքօլն . . . վալիքէսիին է-
վինէ կիտէր իմիշ տէ . . . պուռնա պիր հիքմէթ վար քի , Գնլալըմագ իգթիզա ի-
տէր : Պրէսքա արթըգ քիմիզ գալմատը , կիտէպիւրիզ . — վէ Մատա՛ ՏիւպիէՓէ
իւթպլէն . — Միւսաաթէնիզլէ օտանըզա կիտէյիմ տէ , պու պիշարէ չօնուղըն ճէ-
նագէ ալայընը նէ սուրէթտէ թէրթիպ իթմէկէ մէէզուլն օլմաղընըզ միւպէյին պիր
քեաղըտ եաղըպ իմզալալմ . րէնա իտէրիմ քի չու խըզմէթի տէրէօհտէ իտէսիինիզ ,
վէ պու խուսուստա հիշ պիր շէյ էսիրկէմէյէրէք կէնիճէ տափրանալընզ . . . իշ
իշտէն կէչտիքտէն սօնրա պուլընմըշ օլան չու նաղընըզա մէֆրուզ օլտըղըմ վէզայի-
ֆին ինճրասը զըմնընտա եարըն եինէ պուրայա կէլիրիմ :

ՏիւպիէՓ . — Հէր ճիհէթլէ էմին օլունուզ :

Միւսթանթիզ՝ թէքրար եաթաղըն էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ , Սիմօնա տօղրու
եաղըշալը , վէ գըզընըն ալնընտան էօքտիքտէն սօնրա , կէօյա քի մէքըումէյէ ի-
շիթտիքէճէք կիպի . — Շիմօի արթըգ սէնին ինթիգամընը ալըրըմ—տէյիպ , ալաղա
գալգտը , օտատան տիշարը չըգտը , վէ օտատա եալընըզ տուա իթմէքտէ օլան րա-
հիպէ գալտը :

Եարըմ սաաթ վագըթ կէչտի , րահիպէ թէսպիհինի չէվիրէրէք տուասընա տալ-
մըշ իքէն , նակէհան եէրինտէն սըշրուտը : Խաֆիֆճէ պիր նէՓէս սէսի ալմըշ զանն
իթտի իսէ տէ , աճապա խայալաթ մը տըր նէ՞ տիր , վէ գարուսը գարալը օլան
պիթ օտանըն իշինտէ պիր նաաշ իլէ պիր տէ քէնտիսի պուլունտըղը ճիհէթլէ , նէ-
Փէս ալան քի՞մ օլապիլէճէյինի տիւշիւնմէկէ պաշաաղա պիրտէն պիրէ պաշընը եա-
թաղա չէվիրտի , հայրէթ վերէճէք պիր մէնզարէ կէօզիւ էօնիւնէ չըգտը :

Պէնզի էվլէլէի կիպի սօնուզ , վէ Փաքաթ կէօզլէրի աչըզ օլան Սիմօն տիր-
սէքլէրինէ տայանմըշ եափաշ եափաշ ետթաղըն իշինտէ հարէքէթ իթմէքտէ , վէ
պիր թալըր միւթէաճճիւպանէ իլէ էթրաֆընա պագմագտա պուլունմըշ իտիւ Գա-
րույա գառար Փըրլայըպ , վէ գարուլը աչըպ :

— Նէ՛ միւճիզէ , Նէ՛ միւճիզէ : Սիմօն տիրիլիօր—տէյու պաղըրտը :

Անճագ շոօ հալ միւճիզէ էսէրի տէյիլ իտի . աճէմի քիմեակիր Վէրտիէնին
թէրթիպ իթմիշ օլտըղը րուհ ուզունճա պիր միւտտէթ Սիմօնա էօլիւմէ պէնզէր-պիր
պայկընըզ կէթիւրմիշ իտի իսէ տէ , էօլտիւրմէմիշ իտի :

Միւսթանթիզ Բօլ տը Ժիսրէնին ինթիգամընը ալմաթ իսթէտիյի Սիմօն էլան
եաշամագտա , վէ պատէզին հէր կէօնա թէհիլէքտէն արի վէ պէրի պուլունմագ-
տա իտի :

Մատա՛ Րօզիէտէն՝ սախթէ Վան Պրէօքիւն խանէսի գարուսընը վուրտըղը սը-
րատա այրըմըշ իտիք :

Պիր իքի սանիյէ սօնրա , գարուսընը գանատը աչըլըպ տիլսիզ Տօմինիք մէյտանա
չըգտը :

Կիյինմիշ օլտըղը Էթէքէք էլպիսէնինէ թէմամըշլա մուվաֆըզ սուրէթտէ ճէսու-
րանէ պիր թալըր իլէ , Րօզիէ . — Գաշտան Վան Պրէօք պուրատա՞ մը տըր—տէյու
սիւալ իթտի :

Տօմինիքին գուլաղը իշիթմէքտէ իտի իսէ տէ , տիլի սէօլէմէտիյինտէն , տիլսիզ-

լիյին տնտեսագիտական, պարզ միջնակարգից սեպեր չըզարմաղա պերագեր .
— Տէֆ օլ, քիմէ եօգ — ճէվապընը իմա իժէճէք սուրէթա՛ն պաշընը սալլաւը :

Բօզիէ . — Էֆէնիսին էվտէ օլաղընը պիլիրիմ, հէր հալաէ կէօրմէքլիյիմ իգ-
թիզա արը . միւսթաճէլ տիր միւսթաճէլ . . Նափարէն սօգաղընտան Մօսիէօ Մօ-
րիսին թարաֆընտան կէլիյօրոււմ :

Տիւսիգ՝ Մօրիսին իսմինի իշիթտիքտէ, հէման գարույը թէքմիլէն աշար :

Էմէ Ժուպէշ հափալա կիրաի : Շու սըրաստա եանըշ պիր տալա պասմամագա-
օլաղընա արթըգ էմին իտի : Էմէ Ժուպէրի իշերի ալան տիսիզին Բուսիատան Գօ-
րիս Բօմանգօֆ թարաֆընտան Բօշիլու պանգասընա կէօնաէրիմիշ օլան չէքին
պէտէլինի թահսիլ իտէն շախա օլաղընը անլայըս, եա Լարթիկին վէ եախօտ Վէր-
տիէնին խանէսինտէ պուլունտըղընա արթըգ իշիթալնը գալմատը :

Տօմինիք՝ Էմէ Ժուպէրէ պէքլէմէսինի իշարէթ իտուպ, սօգաղըն գարուսընը
գարայըպ քիլիթալի, անաթթարը ճէպինէ գօյտը, վէ աճէլէթէն եօգարը սէյիրթաի :

66

Լարթիկ իլէ Վէրտիէ՝ գալպլէրի ղայէթ բահաթ, հէր կէօնա մէշղուլիլէթը
զիհնիյէտէն արի վէ պէրի, գարը գարըյա օթուրմուշար սաթրանճ օյնամագա-
լալէր : Գարուսըն վաւրուլաղընը իշիթմիշլէր իտի իսէ տէ, Տօմինիքին զէքի պիր
իւղմէթէար օլաղընը պիլիթիլէրինտէն, օյունլարընը տէվաւ իթմէքտէ իտիլէր . իւք
կիւնիւնտէն պէրու էվտէ գարանմըշ հիշ պիր կաղէթա օգուսմագա-
տան հիշ պիր հափալա ալմամագա-
տա օլուպ, ինկիլթէրայա կիտէպիլմէք իւղրէ Մօ-
րիսին իշինին պիթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Գուլընաղլարը օտանըն գարուսը աշըլըպ, Տօմինիք պիրտէն իշերի կիրաի :
Լարթիկ պաշընը գալաղըլպ Տօմինիքի կէօրաիւքտէ . — Նէ՞ վար, — տէյու, սիւվալ
իթաի : Զաթէն Տօմինիք ճէպինտէն եազար պօզար թաշ իլէ գալէմինի չըգարմըշ
օլուպ, թաշըն իւղէրինէ պէր վէճէլը զիյր եազար :

— Նափարէն սօգաղընտան Մօսիէօ Մօրիսին թարաֆընտան պիլիթի կէլիշ-
տէնիլէն իլէնիլէն :

Լարթիկ թէլաշէ իլէ . — Մօրիսին թարաֆընտան մը :

Տօմինիք պաշընը էյաի :

Լարթիկ . — Նալընըգ մը արը :

Տօմինիք՝ իշարէթլէ կէլէնին եալընը օլաղընը պէյան իթաի :

Լարթիկ . — Նալընըգ իսէ կէլսին, չարուգ կէլսին, թէլաշ իտէյօրոււմ :

Տօմինիք կէլէն քիմսէյի օտայա կէօթիւրմէք իւղրէ տիշարը չըգար : Էմէ Ժու-
պէր գարուսըն էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլուպ, Տօմինիք մէրգուսէյի կէօսթէրիպ,
չէքիլաի : Լարթիկ այաղա գալգալ, Էմէ Ժուպէրէ տօղրու պիր իքի աաղմ իլէրիլէ-
տի իսէ տէ, կէրէք թէպալիլը գըյաֆէթ իթմիշ, վէ կէրէք սըֆաթընըն վէ չէհ-
րէսինի պօզուլմուշ օլմասընտան աօլալը մէրգուսէյի թանըյամաղ :

— Մօսիէօ Մօրիսին թարաֆընտան մը կէլիյօրալընը :

Բօզիէ՝ օտանըն էն այաղընը ճիհէթինէ տօղրու իլէրիլէյիպ :

— Էջմիածնի Լարթիկ, Մօրիսին Թարափըման քէնտի ըրդ ու նամուօրնը նէ՞ Կարծ
մըջ օլտըղընը սիւվալ իթմէկէ կէտիւմ . քէնտի Թարափըման տափի սիւվալ իթմէկէ
կէտիւմ քի , օղլումը նէ՞ Կարթընը :

Լարթիկ իւն Վէրտիէնին չու սէսի, չու սէօղլէրի իշիթտիքլէրի սըրատա , տիւս
չար օլտըղլարը հայրէթ վէ Թէանճիւկ նէ բաստէտէ իտուկիւնի Թարթիք կիթմէկէ
հաճէթ Կօգ տըր :

Իբիսի պիրտէն խէվֆ ու տէկէթլէ վէ տիթրէյէ տիթրէյէ կէրի կէրի չէքիւիւ .

— Էմէ Ժուպէթլէ — տէյու Ֆըսըլտանտըրար :

Մէրգուճան կէրի չէքիւիւքճէ , Էմէ Ժուպէր իւզէրլէրիինէ տօղրու վարըպ .

— Պունճա զէմանտէն պէրու , սէնի արայա արայա նիհայէթ պոճլտըմ , նիհա-
յէթ սէնի Կարթիւկում , սէնտէն արըլտըղըմ զէման նասըլ գաթիւ , նասըլ խապիս
իտին իսէ , շիմտի տէ Կիւնէ տընը Գաթիւ , տընը խապիս սին : Կիւնմիշ վէ իշէմէքիւ-
յի Թասազվուր իթմէքտէ պուլընմըջ օլտըղըն ճիւնայէթլէրին քեաֆֆէտիւնի պիլիւրիւմ :
Իքիւնիգի տէ գօվալամագտա իտիւմ . սէնի, Լարթիկ , խայը սէնէլէրտէն պէրու .
սէնի տէ Վէրտիէն , պիր գաշ այլարտան պէրու կէօղլէմէքտէ իտիւմ , լաքին հասպ
էլ գաւէր օղլումըն . Լարթիկին օղլումըն , օ այպ իշինտէ տօղան չօճուղըն տա սիգին
էլիւնիգէ տիւքմիւշ , սիգէ մուին օլմուշ իտուկիւնի մէմուլ իթմէկ իտիւմ : Չաթէն Փէ-
լաքէթգաւէ վէ զուլմաիտէ հալիմի մէրթէպէի նիհայէյէ իյսալ իթմիշ օլան չու
խապէրը բիւրքէտէրի տահա տիւն ալտըմ , տահա տիւն պու պապտէքի էմարէլէ-
րի էլէ կէշիւրէպիւտիւմ , լաքին հէր նէ գաւտար հազըգաթը հալէ աշնա վէ տէլաիւ
վէ պէրահիյնի գապիյէյէ տէսթրէս օլապիւմիշ իսէմ տէ , Կիւնէ գանաաթ հասըլ իտէն
մէյթիւմ . սէն, Լարթիկ , սէն Մօրիսին պապասը օլտըղըն հալտէ , Թապիյէթէ մու-
ղայիր օլան չու չէյին Կահիհ օլուպ օլմաստըղընը , վէ հազըգաթէն ժղընը տա քէն-
տի վահիշ սըֆաթընա պէնզէթիւպ պէնզէթմէմիշ օլտըղընը սէն սէօղլէմէլիւն , սէն
իգրար իթմէլիսին քի ինանպիլիւյիւմ : Ճէվապ վէթ , — տէյուպ , վէ գօղարընը պաղ-
լալըպ ճէվապա պէքլէտի :

Իբի րէֆիգլէր պաշլարընը Կօգարը գալտըրտըլար , իւք աղըղա հիսս էյլէմիշ օլ-
տըղլարը խէվֆ ու Կէնէլէթ վէ Թէանճիւկ վէ Դայրէթ , օլտըղճա Թէնաֆֆիւթ ի-
տուպ պիւնիսպէ պիրազ Թէլաշլէրի Թէսքին օլտու :

Էմէ Ժուպէր սէօգէ աղազ իւն .

— Իքիւնիգին տէ էօմրիւ՝ վէրէճէյինիզ ճէվապտան մաստուտաւտըր :

Լարթիկ Էմէ Ժուպէրին գարըսընա կէշիւպ պիր էյիճէ Կիւզիւնէ պաղարապ .

— Նէ՞ օլայէյիւմ , նէ՞ ճէվապ իսթէրսին . սէօյլէյէճէքլէրիմի վէ վէրէճէյիւմ ճէ-
վապը սէն պէնտէն էյի պիլիւրսին : Պիր քէրրէ ճիւնայէթ Կօլընը Թութմուշ-օլտը-
ղըմտան , արթըգ օ Կօլուն նիհայէթինէ տէկին տէվամ իթտիւմ : Օ Կօլը պրնաղմագ
իսթէվիշ պիւն օլտա իտիւմ պրազամաղ իտիւմ . . ճէլլաաըն սաթըրը քէկէմի արայըղ
տուքմաղ տա օլտըղընտան , քէլլէմի սաթիւր իլէ քիւլէրիւն արաճընտան սըյըրըպ
գօլթթարմաղա , վէ օմուզլարըմըն իւզէրիւնտէ գուզվէթ վէ մէթանէթը վաղըմէնի
Կէրինտէ օլարագ մուհաֆազա իթմէկէ՝ մուվաֆֆագ օլապիլտիւմ , պէօյլէ պիթ
էօմրէ պաշլարըգտան սօնրա նէ սուրէթլէ Կաշամաղ իգթիլգա իտիւմ իսէ , յօ սու-
րէթլէ Կաշատըմ . զաթէն Թալիւմ տէ օ սուրէթլէ Կաշամաղըղը գըսմէթ իթմիշ

իմիջ . . . եօլմըն իւսթ իւնտէ սանա թէսօթիւֆ իթտիմ . . . պազընն ալանալմ սէ-
նի չըղնաթմ էգտիմ : Սէն օլմայըպ տա պիթ պաչգաթը օղաւ իտի , թինէ պանըպ
էգէճէքտիմ . . . Մօրիս իսէ պէնիմ վահուլըմ օլտըղընտան , տարմարրարընտաթի քան
պէնիմ գանըմ օլտըղընտան , պէտպաթթըղընտան էր եւս կէճ օտա դաթիլ օլտաթ-
տը : ինսանըն ալըննա նէ քի եւազըմը օ օլուր պուենըն տա ինպաթը մէյտաննա
տըր : Մօրիսն քէնտի աւընը պիղմէտիյի վէ սէնտէն կէօրտիւյիւ հիւսնիւ թէէսիթ-
տէն պաչգա խտրիճտէն հիչ պիր թէէսիւր կէօրմէթը օլտըղըն հալաէ , իշթէ օ տա
Մօրիս տէ ոլըչաղը էլինէ պըպ , մէթին պիր էլ վէ թամ պիր հալէս իլէ գարընը-
նա չըգանը տարպ իթմիլ տիր . . . օղը տա պապաթընա չըգմըլ տիմէք տիր . . . էյի
գան տայիմա չէքէր :

Էմէ Ժուպէր հիտտէթլէ .— Եալան տըր , Մօրիս քիմսէյի էօլտիւրմէմիլ տիր ,
եալան սէօյէյօրսըն :

Լարթիկ օմուզարընը սիլքէրէք .— Օղուէն պէնտէն զիյատէ ատամ էօլտիւր-
միւլ տիր : Թէսատիւֆէն պիղիմ էսրարըմըպ վագըֆ օլտպիլմիլ տիր , սէնին պիլի-
րիմ գանն իթտիյին սըրրլարըմըպ . . . օ իլի թութուպ տէվամ իթտի , վէ բարըլ
տըսը կէօլէրիին գամաչաթընա միլեօնլարտ սահիպ օլմագ իւզրէ , պըչագ իլէ օյ-
նամաղա պալլամըլ տըր :

Էմէ Ժուպէր .— Եալան սէօյէյօրսըն :

Լարթիկ .— Էօյէ՞ մի գանն իտէյօրսըն , էօյէ իսէ մուխապէրաթըմըղը չալ-
մագ իւզրէ Գուրապիլէֆ մէզարընա կիրիպ , օրատա Վէրտիէնին խըզմէթճիսի Եէն-
նիյի քի՞մ էօլտիւրմիւլ օլտըղընը կիթ օղուէնա սօր . պէն էօլտիւրտիւմ տէյու ճէ-
վապ վէրէճէք սանա :

Էմէ Ժուպէր .— Օ՞ մը էօլտիւրտիւ :

Լարթիկ .— Ինկիլթէրատան Վէրտիէյէ կէօնտէրիմիլ օլուպ , չըմէնտըֆէր մէվ-
գըֆիինէ արամաղա կիթմիլ օլտըղը շախսը Մօնթօրկէօլ սօգաղընտա արապանըն ի-
չինտէ քի՞մին էօլտիւրմիւլ օլտըղընը կիթ օղուէնա սօր . պէն էօլտիւրտիւմ տէյու
ճէվապ վէրէճէք սանա :

Էմէ Ժուպէր էլլէրիին ալըննա կէօթիւրիւպ .— Եօգ , եօգ , ինանամ . . . միւմ-
քին տէյիլ :

Լարթիկ .— Միւմքին տէյիլ՝ մի տէյու գըյամ իտէյօրսըն , տահա նէ՞ սէօյէ-
տիւմ քի : Բէնտի մաշուգէնի սիւպէր Օգթապիլիէ Էնսէսիլնէ աթուէն շիլ սօգարագ
քի՞մին էօլտիւրմիւլ օլտըղընը կիթ օղուէնա սօր . . . Մարի Պրէսսօլը իշթէ տիւլիւ-
րիւպ պօղմագ իւզրէ՞վէնտէն կիթիւնտէ պոճըու տէսթէրէ իլէ քի՞մին քի՞միլ օլ-
տըղընը կիթ օղուէնա սօր : Եինէ Մարի Պրէսսօլը ըսրտարագ Վէզարըն թա եանը
պաչընա գատաթ սիւրէքէյէն զէհրի ելուէն շիլէքէրիին արասընա քի՞մին սօգալ-
մըլ օլտըղընը կիթ օղուէնա սօր . նիհայէթ զէհրի պիր էնգա գօզլաթարագ Սի-
մօնը քի՞մին էօլտիւրմիւլ օլտըղընը կիթ օղիւնա սօր : Պուսլարըն հէսսինի պէն
եարաթմ տէյու ճէվապ վէրէճէք սանա . . . տօղուսը , օղուէնա տէյէճէք եօգ :

Էմէ Ժուպէր .— Սիմօն էօլտիւր՝ մի , Սիմօն տա մի էնլուի աթիլն , Գաթի ի-
վն տա պէլլի էօլմիլ տիր , Մարի Պրէսսօլ տա իւլիւննիլ տէֆիւմ թարագ Բալիւմ
թէհրիքէսիտէ պուլոննիմադտա տըր : Ա՛հ , տէհլէթիլ չէ , մէքրուէ չէ . հէր պոլն-
լարը եարան Մօրիս մի իմիլ :

Լարթիկ—Մօրիս օւրըղըն ա շիւպհէ՛ մի վար, ետքան հէր Մօրիս, հէմ տէ քիմսէ քէնտիսինի սէվգ իթմէ քսիզին՝ քէնտի քէնտինէ քէնտի իսթէյերէք ետքմըլ տրր : Քէնտիսինի արայըղ պուլուպ տա էլինէ պրչադ վերէն , վէ գուլլանմաղը էօյրէթէն պէն տէյիլ իտիմ . . . կէլիպ պիզիմ պաշըմըզա պիթաթյի վէ սիզի թէհտիտ իթտիյի դէման , պէն քէնտիսինի թանըմաղաղմ տիլէ . սէնին օղլուն օլաըղընը պանա սէօյլէյէն քէնտիսի իտի , պէն իսէ պապասը օլաըղըմը կիզլէտիմ սէօյլէմէտիմ :

Էմէ Ժուպէրին նէֆէսի ալէվ եութույօր կիզի քէսիլմէքտէ օլուպ , վէ գայնա մաքտա օլան պէյնի գապընա սրղմայարագ գաֆասընը չաթլաթ աճագ դանն իթմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիյէ :— Աճապա չըլտըրըյօր մըյըմ—տէյու սօրմագտա վէ ալամէթը ճիննէթլէ .— Օ , օ Մօրիս , Մօրիս , գաթի՞լ մի . . . — տէյու թէքրարլա մագտա իտի :

Լարթիկ .— Ինթէ սանա աչըդ աչըղա ճէվապ վերտիմ : Էկէր օղլուն տա պէնիմ կիպի պիր կիրաապա տիւշմիւշ , պէնիմ կիպի գան վէ չամուր իշինտէ եօղրուլս մըչ իսէ , քէնտի կէօնլիւնիւն քիզասըյա տիւշմիւշ վէ եօղրուլմուշ տըր . . . Լաքին սէն , հէմ օնը վէ հէմ տէ պիզի գուրթարապիլիրսին :

Լարթիկին շու սէօզլէրի իւզէրինէ եէք շահգատա Էմէ Ժուպէրին գուվվէթ վէ ճէսարէթի եէրինէ կէլիպ , տուրաըղը եէրտէն սըչրատը վէ վահշի պիր սէս իլէ ,

— Սիզի գուրթարմագ մը , սիզի՞ մի : Սէօյլէտիյինի էյի տիւշիւնտի՞լն մի . Սէնի պիր քէրրէ եագալաաըգտան սօնրա , Լարթիկ , եագանը սալը վերէնէ՞ք մի իմ տէյու տուրույօրսըն :

Լարթիկ իսթիհզա եօլլու պիր թէպէսսիւմէ .

— Տիմէք օլուր քի , պիզիմ իլէ պերապեր օղլունը տա էլէ վերէնէքսին , էօյլէ՞ մի :

Էմէ Ժուպէր սալլանմաղա պաշլայըպ .— Օնը՞ տա մը էլէ վերմէք , օնը՞ տա մը հաքիմէրին էլինէ թէսլիմ իթմէք , օ հալտէ մահքիւմ օլաճաղընա շիւպհէ՛ միվար :

Լարթիկ .— Սօնու ճէլլատ սաթըրը տըր , ճէլլատ սաթըրը :

Էմէ Ժուպէր թէքէսինաէն թըրնաղընա գատար տիթրէմէկէ պաշլատը :

Լարթիկ .— Էօյլէ իսէ սուս օլ , սէս չըգարմա . պէն օնը ալըր պու կիճէ կէօթիւրիւր Զրանա թօքրաղընտան տիշարը չըգարըր գուրթարըրմ :

Էմէ Ժուպէր .— Ասլա , ասլա :

Վէրաիէ շու սըրատա սէօզէ գարըլըպ .— Էօյլէ իսէ , Մատա՛մ , ողուրա տան տիշարը սաղ չըգամագ սընըղ .— տէյերէք , ճէպինտէն պիր թապանճա չըգտըլ .— Պէն սաքին վէ թաթլը ախլագ սահիպի պիր քիմսէ իմ , լաքին հէր քէթիթիտարը տաիլէտինտէ էօմրիւնիւ մուհաֆազա իթմէկէ դայրէթ իտէր . . . պըրագ քի պիզ սափուշալըմ կիտէլիմ , եօգսա քէնտինի էօլմիւշ սայ .— տէտի :

Մատամ Բօզիէ տաիի էլինի ճէպինէ սօգմըշ , վէ պիր թապանճա թութմըշ օլաըղը հալտէ տիշարը չըգարմըլ իտի իսէ տէ , Լարթիկէ Էլան ալմաղա տալրան մաղտան մուգտառէմ , Վէրաիէ աթէշէ շիթապ էյլէտի , Բօզիէ տիւշիւպ եուվար լանաը . մէքգուվէնին էօլմիւշ օլաըղընա գանի օլմագ իւզրէ , Վէրաիէ պաշլըն էյ .

տիյի սքրտաւ , էվին տիշարբընտան պիր դըյամէթ տիր գօրտու , վէ էվին գա-
բուսը շիտտէթիճէ վուրուլմազա պաշլանտը :

— Լարթիկ .— Ալլահ միւսթահադգընը վէրսին , տիշարաւ բօլիսլէր պէքլէթաի-
րիյօր իմիշ . էկէր էվին օ պիր գաբուսը օլմասա իտի , սըշանըն գաբանճասա թու-
թուլաղը կիպի թութուլանադ իտիք . . . չաբուզ պաղչէ գաբուսըյա մէքթէպին
տնախթարլարընը պուլալմա մա ֆիրար իտէլիմ .— տէտիյի սքրտաւ , եազըխանէնին
կէօղիւնիւ աջմագա , իշինաէն ալթուն վէ պանգընօթ չըգարմագա , վէ Տօմինիքի
չաղըրմագա իտի :

Տօմինիք քէյֆիյէթի տնալըպ տնախթարլար իլէ իշէրի կիրաի : Լարթիկ վէ
Վէրաիէ վէ Տօմինիք սրւարթլա օտառան տիշարը ֆըրլայըպ , վէ պաղչէ գաբու-
սընը աշըպ մէքթէպին պաղչէմիւտէ նապէտիտ օլաըլար :

Գաբույա վուրուլմազ սէսլէրի քէսիլմիշ իտի : Կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւ նէր-
տիւպան թէտարիքիլէ տիվարըն իւզէրինտէն աշմըլլար իտի . պիրազ խօնրա բօլիս-
լէր էվին իշինէ հիւճուլ իթմիշլէր , վէ Մասամ Բօզիէնին գաւն իշինաէն տէրիւ-
միշ օլաըզընը կէօրմիւլլէր իտի :

Տիկէր թարաֆտան մէքթէպին պաղչէսինին իշինաէն Վէրաիէ իլէ Լարթիկ վէ
տիւսիզ Տօմինիք մէքթէպին սօգադ գաբուսընը պուլմազ իւզըն տիվարըն պօյուլա
եիւրիւմէքաէ իտիլէր , տնագ գաբույա վասըլ օլանագլարը սքրտաւ , քէնտիլէրի-
նէ աօղրու իլէրիլմէքաէ օլան պիր թագըմ էլիսալը կէօրաիւքլէրինտէ գօրգուլա-
քընտան թաշ կիպի տօնաըլար գալաըլար :

Լարթիկ .— Հապը եութաղգ , էվին հէր թարաֆը գուլաաըլմըլ .— աէտի իտէ
տէ , եանըլմագա իտի . չիւնքի չըգմըլ օլաըզլարը գաբույը քիմսէ պիլմէտիյի ճի-
կէթլէ օրայա նէզարէթ իտէն պուլուլմամագա իտի :

Լարթիկ իլէ բիւֆէգասընըն գարըլարընա չըգան էլիսա , բօլիս միւտիրի վէ
միւսթանթիզ վէ գօմիսէր իլէ բօլիսլէր վէ մէքթէպին գաբուսընը իտիլէր . օ սը-
րառա մէմուրիյը մէրգուլէ Սիմօնըն վէֆաթը հազգընաաքի թահզիգաթըն իճրա-
սընը իքմալ իլէ , Մասամ Տիւպիէֆին օտառընտան չըգմագա պուլուլմըլլար իտի :

Եանընաաքի էվտէն օլաըզընը թախմին էյլէտիքլէրի կիւրիւլթիւյիւ , վէ սիւտհ
սէսինի իշիթմիշլէր , վէ պաղչէտէ գաբանըգա պիր թագըմ կէօլիլէրին սիվիշ-
տիքլէրինի կէօրմիւլլէր օլուպ , բօլիս միւտիրի օ ճիկէթտէ պիր վագաա գուհուր իթ-
միշ օլմասընա էմինէն , օրայա աօղրու թէվիճիհի հարէքէթ էյլէյիպ , իւշ ֆիրարի-
լէրի ալիքեար սուրէթաէ կէօրաիւքաէ :

— Գիմ տիր օ , — տէյու պաղըրաը :

Վէրաիէ Լարթիկէ խիթապէն .— Էօմրիւմիւզի պահալը տաթալմ , գօլաընա
թէսլիմ օլմայալմ .— աէտի :

Արգա արգայա իւշ աթէշ սիւահ սէսի իշիտիտի , հիշ քիմսէ եարալանմաաը ,
վէ ճանիլէրին արթըգ սիւահ պօշալթմաղա վագթլարը գալմայըպ , իւշիւ տէ աիդ
ու կիրիֆթ օլունարագ , սիւահլարը էլլէրինտէն ալընաը : Անը վահիտաէ ալթը գա-
աար բօլիս նէֆէրաթը սիւահ սէսլէրինի ալմաղլա , քիւշիւք պաղչէնին էյիճէ գա-
րանմամըլ օլան գաբուսընտան իշէրի կիրաիլէր :

Միւտիր .— Մագալաղգ , իւշ քիշ տիրլէր . . . իմաաըլմըլա եէթիշին .— տէ-

յոր պաղորտագրողք քօրիսէր հեման եւթիւից զէ ճանիւերին էթբաթընը գուշա-
տըպ, պիւեթիւերինէ քէլեպճէլերի թագաւորաբ :

Գօմիսէր պիւ ֆէնէն ուրպ զէ ճանիւերին երկզւերինէ տօղբու թութուց :
Պու խապիսէր քիճիւր տիրէր . — տէտիքտէ :

Բօլիս զպօրթի . — Եանընտաքի էգտէ պիրիսի վար քի, քիմէր օլտըղաւորընը տի-
զէ սէօլէլէպիւր :

Գօմիսէր . — Եանընտաքի էգտէ պիրիսի՞ մի :

Զապիթ . — Էգվէթ, էֆէնտիմ :

Բօլիս միւտիրի . — Օրայա կիտէլիմ տէ կէօրէլիմ . — տէտիքտէ, մէմուրիյն իլէ
քօրիսէր զէ մահպուստը պաղչէ գաբուսընքան եանընտաքի խանէյէ կէչալիէր :
Նէրտիւպանըն պաղչեա քօլիս զապիթի քէլէպճէլի ճանիւերէ նէրտիւպանտան եօ-
գարը չըգմպլարընը էմր իլէ պէրպպէր . — Եօգարտա սիգին քի՞մէր օլտըղընը
թանըյան պուլունուր . — տէտի :

Ճիւմէսի պիրտէն հալէթը ֆէզտէ կիպի օլուպ, կալուպէ իլէ Սիլմէն Գօրնիւ-
յէ աայանմը պուլունան, զէ աճէլէթէն ճէլպ իտիլէն հէքիմին թէտավիպինէ հէ-
վալէ իտիլմը օլան Մաապմ Բօգիէյին պուլընտըղ օտայա կիրաիէր : Հէքիմ մեր-
գումէնին եաղաւորըն միւհիք օլտըղընը հիւքմ իթմէքտէ պուլընմը իտի :

Միւսթանթիգ զէ միւտիր զէ գօմիսէր, էրքէք գըյաֆէթինտէ օլան զէ գան
իչինէ պաթմը պուլունան էմէ ժուպէրի կէօրաիւքիւրինտէ, հէմ տէհէթ զէ հէմ
տաթի թէաճիւպ սէտալարը սալը վէրտիէր :

Բօլիս միւտիրի . — Մաապմ Բօգիէ տիր :

Էմէ ժուպէր . — Էգվէթ . . . պէնիմ . . . Լաթթիլ իլէ Վէրտիէյի տիգէ տիւթթի
կիւն թէսլիմ իթմէյի վաա իթմիլ իտիմ . . . կէօրաիւնիւզ մի քի եալընը պիր կիւն
եանըմընմ :

Մէմուրիյն . — Լաթթի՞ մի . . . Վէրտիէ՞ մի . . .

Էմէ ժուպէր բարմաղըյա մերգումանը կէօպթէրէքէք . — Իլթէ պուլնար տըր-
լար :

Գօմիսէր Տօմիսիքի կէօպթէրէքէք . — Էյ սի՞ն քիմ տիր :

Էմէ ժուպէր . — Տիւսիգ պուլնարըն մուհի . . .

Լաթթիլ վահշի պիր սէս իլէ . — Պուրատա տէօրթ օլմամըղ լազմ կէլիւր ի-
քէն, եալընը իւչ քիլի իգ . . . սօրունըղ Մաապմա տէօրտիւնճիւ քիմ օլտըղընը :

Էմէ ժուպէր Լաթթիլին սէսինի ալաղգտա, հէր նէ գատար թապանճանըն
գուրուընը հէնուզ վիւճուաղ իչինտէ իտի իսէ տէ, պիր համաաա ալաղա գալլա, զէ
կէօղէրինտէն աթէլ սաչաբազ քօլիս միւտիրինէ բէճա մազամընտա . — Հու պտամ-
լարը տիւարը չըգարթաղը, տիւարը չըգարթաղը քի հէր շէյի անլայտսըն . — տէտիք-
տէ, միւտիրին իւարէթի իւքէրինէ ճանիւերին փալանիչ տէ տիւարը չըգարթաղը :

Մաապմ Բօգիէ բալթօսընըն ճէպինտէն պիր բաթէթ քեաղըա չըգարթաղ, զէ
միւսթանթիգէ ուղաթըպ . — Օգույուն չուկաղը, էֆէնտիմ, վագթ գայ իթմէքի-
զին օգուկաղ . . . խուսուսըյա վապիլէթնամէյի օգույուն . . .

Միւսթանթիգ բաթէթի ալըպ աչաղգտա, էն իւսթիւնտէքի քեաղըա Արման
Տարվլին վասիլէթնամէսի ջաղըղնտան, սիւրաթլա օգուաը Կաղիս միւտիր իլէ

գօմիսէր տալի միւսթանթիգըն օմուզլարը իւսթիւնտէն էվրագը մէզքիւրէյի միւսթաւա իթմէքտէ իտիւէր :

Միւսթանթիգ օգույուպ պիթիրաիքտէն սօնրա .— Ա՛հ, էյի աշւաւըմ, պու միրաւ իչիւն . խապիւլէր Սիմօնը էօլտիւրմիւլլէր . . . պու միրաւա գօնմագ իչիւն Մարի Պրէսսուը տա էօլտիւրէճէլէր իմիշ, վա՛յ ճանիւր վա՛յ :

Բօգիէ .— Օ ճանիւր արթըգ էլիւնիգտէ տիրլէր . . .

Բօլիս միւտիրի Մատամ Բօգիէյէ եագլալըպ, վէ հագգսըզ օլարագ սէպգաթ իթմիշ օլան սուի զաննիյաթընտան նատիմ օլարագ, մերգումէնին էլիւնտէն թուսթուպ .— Սիգին սայէնիգտէ, Մատամ, մերգումանը էլէ կէչիրաիք :

Բօգիէ .— Եալընըզ պէնիմ սայէմտէ տէյիլ, Կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւնիւն տէ մուպէնէթլէրի սայէսինտէ :

Միւտիր .— Օնլարըն հագգընը թանըրըզ, վէ իճասլընա պագաճաղըմըզա էմին օլապիլիրսինիզ :

Բօգիէ զայէթ եագաշ պիր սէս իլէ .— Պանա կէլինճէ պէնիմ տահա իշիմ պիթմէմիշ տիր . . . Վէրնէօյլ սօգաղընա Մ. Լիւտօվիգ Պրէսսուըն խանէսինէ կիտէճէյիմ :

Միւտիր .— Նի՛շիւն :

Բօգիէ .— Մարի Պրէսսուը գուրթարմագ իչիւն :

Հէքիմ .— Վէ լաքին, Մատամ, անճագ այագտա տուրապիլիօրսընըզ, տահա գուրընընը չըգարամաւըմ, հալինիգին թէհլիքէլի օլարընը սիգէ խապէր վերմէկէ մէճպուրըմ :

Բօգիէ .— Պիրիւմ, հալիմ օ տէրէճէ թէհլիքէլի տիր քի, պաշ գուրթարմաւա յաճաղըմ . . . գուրթարմաւագսամ տա նէ՛ լաղըմ կէլիր, ճանրմա միննէթ . պաշլաւը օլարըզըմ իշի պիթիրմէլի իմ . էօյլէ լաղըմ տըր, էօյլէ իսթէքիմ : Սիլվէն վէ Կալուպէ իլէ պէրապէր, պէնիմ իլէ ճիւմէնիզ տէ կէլինիզ :

Միւտիր .— Արապա կէթիրսինլէր :

Բօլիսին պիրիսի կիթաի : Ֆերասը կիւնիւ կէլինիպ իգթիգա իտէն բարօրթօ թանգիմ օլունմագ իւզրէ իքի նէֆէր նէօպէթճի պրագտըլար :

Լարթիկ վէ Վէքտիէ վէ Տօմինիք թահիթ էլ հըֆզ մահպէսէ նագլ օլունմագ լարը սըբատա, արթալար կէլտիլէր . Մատամ Բօգիէյի արապանըն պիրինին իչինէ լարը սըբատա, արթալար կէլտիլէր . Մատամ Բօգիէյի արապանըն պիրինին իչինէ եէրէշտիրտիլէր, պաշընըն ալթընա չիլթէլէր գօյտուլար վէ կիթտիլէր :

Օ կիւնիւ Մօրիս ֆէվգէլատէ սուրէթտէ չաղըմըշ իտի :

Օ ագչամը Մ. Պրէսսուըն խանէսինտէ նիքեհա մուգապէլէնամէսինին իմզալաւա նաճաղընը իիթար իթմէք, վէ ագչամ թաամընտա պուլունապիլիպ պուլունմաւա յաճաղընը էյիճէ անլամագ իւզրէ սաաթ օնա թօղրու վալիտէսլիին խանէսինէ կիթմիշ օլարըզ, վէ մուգարբէր օլան գաաթտա Մ. Պրէսսուըն խանէսինտէ պուլունաւա չաղընը պէյան իլէ տիշարը չըգըշ իտուկիւնի՝ Մատլէնին ճէվապէն իֆատէ էյլէտիս յի մալիւմ տիր :

Մատլէնտէն ճէվապը ալարգտա, Մօրիս թէանճիւպտէ գալըպ՝ քէնտի քէնտիս .— Նիւնէ՛ մի բօլիսլիլի, չու բօլիս իչինէ արթըգ պիր նիհայէթ վերմէլի, չիւնքի էնինտէ սօնընտ ապալըմա պիր պէլա չըգարամագ տըր .— տէյերէք միւֆարէգաթ

իտուպ, Թիւրքեանլարը Թուրքը, պազը շէյլէր սաթըն ալտը, վէ Էվինէ կիտիպ կի-
յինիպ Մ. Պրէսսօլըն խանէսինէ կիթաի: Մ. Պրէսսօլըն Փամիլեասը մէրգուժը էօյ-
լէ Թաամընա պէքէմէքաէ, վէ Մարինին նիքեան մուգապէլէնամէսինին իմզասընտա
հազըր պուլունմագ իւզրէ կէյմիշ օլան պիր Թազըմ եագըն Թէալլիւգաթա մէրգու-
ժը Թանըթմագ արզուսընտա պուլընմագտա իթիլէր:

Յէթմիշ պէշ եաշընը պուլմըշ օլան Լիւտօվիգ Պրէսսօլըն վալիտէսի, Թօրնու
Մարինին էվլէնէճէյինտէն, վէ Մօրիս կիպի շիրին պիր Գօնա ինթիլտապ իթիլմիշ օլ-
մասընտան Թուրքը ըզհարը մէմնունիյէթ իթմէքաէ իտի:

Էմէ Ժուպէրին մախտուժը Մօրիս իսէ, Փամիլեանըն հիւսնիւ Թէվէճէիւհինթ
գազանմագ իւզրէ, չօգ ռըզընթը չէքմէմիշ օլաըզը հալտէ, հէր քէս Մարիյի վէ
վալիտէյինին Թէուրիք իթմէքաէ իտի:

68

Վալանթին Պրէսսօլ իսէ դայէթ միւքէտտէր օլաըզը միսիլլու, քէտէրինի տէ
սէթը իթմէմէքաէ իտի. զէվնի Լիւտօվիգ տախի մէմնունիյէթ իզհար իթմէկէ զայ-
րէթ իթմէքաէ իտի, վէ Փագաթ մուվաֆֆագ օլամամագտա իտի:

Մարի՝ Գօնթ իվան Թարաֆընտան կէօնաէրիլէն մէքթուպտաքի Թալիմաթա իմ-
թիսալէն, էրինտէն կէլտիյի գաւար գահիրէն ալամէթը մէսրուրիլէթ վէ մէմնունի-
յէթ կէօսթէրմէքաէ իտի իսէ տէ, տախիլէն ֆէվգէլատէ Թէլաշ իշինտէ պուլուն-
մագտա, վէ շու Թէլաշը րէֆթէ րէֆթէ ըզտըրապ հալինի քէսպ իթմէքաէ իտի:

Մօրիս կէլինճէ, տէրէճէի նիհայէտէ նէշէլի իտի: Սուֆրատան սաաթ իւշտէ
գալգըլտը. Մարի զիյատէսիլէ եօրուլմուշ օլաըզընտան, օտասընա չըգաը, վէ եա-
լընըզ գալտըգաա Թէպէօօիւմի պէր Թարաֆ իտէրէք, չէհրէսի քեամիլէն պօզուլտը
վէ կէօզլէրինտէն եաշ ագմաղա պաշլատը, վէ պաշընը էօնիւնէ տաարագ. — Էլան
պիր խապէրճեօգ, նէ Ալպէրտէն խապէր վար, նէ տէ Գօնթ իվանտան. նիշէ
տէֆալար պէնի սէվտիյինի իթիրաֆ իթմիշ օլան Սիմօն պիլէ, քէտէրիմին մէքթու-
ալընա պիր ճէվապ վէրմէտի. . . պուլնլար պանա սաաաթթը հալ վատ իթմիլլէր ի-
տի. . . Գօնթ իվան Ալպէր նամընա օլարագ. — Իսթիֆէնի Կէսթէ, Էմին օլ. Կէնի
Գօնթիւրաճալըն — տէյու եագմըշ իտի. պէն տէ իւմիտ իտիյօր իտիմ. . . պէն տէ է-
մին իտիմ. . . վէ Փագաթ լանէթլի կիւն. . . տէհշէթլի սաաթ կէլիպ չաթտը. . .
Էլան քիմսէնին կէօրիւնտիւյիւ եօգ. քէտէրիմի արիւշարը եէս իթմէմէք իշիւն, իշթէ
պէօյլէ կիզլէմէկէ մէճպուր օլաըզըմ էլէմ վէ քէտէրիմէ, գուրութմաղա մէճպուր
օլաըզըմ էլքի չէշմիմէ, նալան վէ ռէրուշան պիր հալտէ գալմըշմ. . . եա Ռապ-
պիմ, պանա մէրհամէթ իթմէյէճէք միսին, պէնի շու էզիլէթ իշինտէ տահա Թու-
միւտտէթ պրագաճագ մըսըն. — տէյէրէք, աիզ չէօքիւպ տուայա պաշլատը: Տու-
տընը իքմալ իլէ գալգաըգաա, սըֆաթընըն հալի Թէպէօօիւլ իթմիշ ֆաի, ալաիմը
եէս քեամիլէն մահվ օլմուշ իտի: Կէօյտէն, — Էմիֆ էյլէ, — տէյու պիր սէս գուլ-
ալընա վասըլ օլմուշ զանն իթաի: Կէօզլէրինին եաշընը սիլտի, եիւզիւնիւ սօուգ սու-
իլէ եըգաը, վէ տուաագլարընտա Թէքթար Թէպէսսիւմ քէյաա իտէրէք աշաղը
էնտի:

Վալանթին՝ Մօրիս իւն եալընըզնա պիր քէօչէյէ չէքիւմէնին չարէսինի պուլուպ, Մօրիս մէրգումէնին սըֆաթընտաքի ալաիմը տաիմէի քէտէրին տաղըմաաղընա միւթէաճճիւպէն . — Նէ՞ն վար աղիզիմ, հէր չէյ սըրասընտա եիւրիւյօր . պու միւլ քէտտէր հալին նէ՞տէն նէչէթ իտէյօր :

Վալանթին . — Պէն տէ պիւմէմ . . . պաշըմըզ իւսթիւնտէ պիր ֆէլաքէթ աօլաշըյօր զանն իտէյօրում :

Մօրիս . — Պօշ հիսսիյաթ, պէօյլէ չէյլէրի զիհնինտէն տէրհալ տէֆ իթմէլի . . . մոտամ քի սէնի սէվէրիմ, մատամ քի սէնի սէվմէքտէն ասլա ֆէրաղաթ իթմէյէ, ճէյիմ, նէ՞տէն գօրգույօրսըն . . . եօգսա պէնիմ մուհապպէթիմէ էմնիյէթ մի իթմէյօրսըն :

Վալանթին . — Սէնին պէնի սէվտիյինէ հիշ շիւպհէմ եօգ, էկէր գէրբէ գատար իւպհէմ օլսա իտի, պու նիքեահըն իճրասընը մէն իտէր իտիմ . . . ւաքին էլիմտէ տէյիլ . . . նէչէմ եօգ վէ օլամայօր . . .

Ագշամ թոսամընա գատար չէօյլէ պէօյլէ վազըթ կէչիպ, վէ եիրմի քիշի գատար թաամա տալէթ օլունմըզ իտուկինտէն, ճիւմէսի իճապէթ իտուպ կէլմիշլէր իտի : Վալիտէսինին հէնուզ կէլիպ կէօրիւնմէմիշ օլմասընտան տօլայը, Մօրիս թէլաշ վէ հիտտէթ իթմէքտէ, վէ շու դայպուպէթէ հէր քէսին պիրէր սուի մանա վէրէճէյինի վէ միւնաստէպէթսիզ շիւպհէլէրէ վարըլաճաղընը հրսս էլլէմէքտէ իտի . թաամա պէշ տազիզէ գալմըզ օլտըղը հալտէ, Մ. Պրէսսօլ էլինտէ մէքթուպ իւն Մօրիսին եանընա կէլիպ :

— Ա՛լ սանա պիր ճան սըզընթըսը, — տէտիքտէ, Մօրիս թէլաշ իւն . — Պիր սըզընթը՞ մը, նէ՞ կիպի :

Լիւտօվիզ . — Պու մէքթուպ վալիտէնտէն տիր, պիր միւհիմմ իշ զըմնընտա պիր նօթէր իւն կէօրիւնմէք իւզրէ Ֆօնթէնպլօյա կիթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլոււնմըզ իտուկինի պէյան իտէյօր :

Մօրիսին պէնըի աթըպ . — Ա՛հ, պէնիմ քէտէրիմի արզու իտէյօր . շու սէյա-հաթընը վալիտէմ վազթը ախէրէ թէալիք իտէպիլիր իտի, նիքեահըմըն մուգապէլէնամէսինին իմզալանմասընտա հազըր պուլոււնմազ, քէնտիսի իշիւն էն միւհիմմ իշ սայըմալը իւն :

Լիւտօվիզ . — Թէլաշ իթմէ օլլում, վալիտէն մուգապէլէնամէնին իմզալանա-ճաղը սըրատա պուրատա պուլոււնաճաղընը իլապէթէն իշար իտէյօր, եալընըզ թա-ամտա պուլոււնամայաճազ, ճիւմէ ֆամիլեատան աֆվ նիյազ իտէյօր :

Մօրիս . — Նէ՞ չարէ, մատամ քի էօյլէ իմիշ, վարսըն էօյլէ օլսուն :

Սաաթ եէտիտէ սուֆրայա օթուրուլտը : Թաամ սաաթ տօգուզա գատար սիւր-տիւ . սուֆրատան գալզըլըպ սալօնլարա տաղընըլտըղը սըրատա, թաամտան սօն-րտըր իշիւն տալէթ օլընանլար կէլմէկէ պաշլամըշլար իտի :

Վազթլար կէչոքճէ, Մարիյի Թէքրար եէս իսթիյապ իթմէքտէ իտի :

Միսաֆիրլէրին թէպրիքլէրինի տաղընըզ պիր զիհն իւն թէլազգը իթմէքլէ պէ-րապէր, կէօղլէրինի սալօնըն գաբուսընտան այըրամամազտա, վէ հէր տազիզէ պիրիսի իշէրի կիրճէք վէ գալպինի բարալամազտա օլան ըզտըրապը հալտէն քէն-տիսինի գուրթարաճազ տէյու իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, հիշ քիմսէ կէօրիւն-մէմէքտէ իտի :

Սաաթ օնտա նօթէր տէ կէտի : Վալիտէսի հէնդզ կէտի կէտրիւնմէմէքտէ օլ-տըղը միւնաօնպէթէ , Մօրիս քախի թէլալ՝ վէ նիլիւն կէլմէտիկիկէ թէաճիւպ իթմէկէ պաշլատը Սաաթ օն պուշուգ վուրմաղա , հաղըրոյն Մօրիսին էթէյիւնէ Էազարմա , Փըսըլտամաղա պաշլամըլար իտի : Եւ հալլէքտէն Մարիսին հանընըն սըզընթըսըն Մ. Պրէսսօ Փարգ իլէ եանընա եազլաշլալ :

— Վալիտէնիդին էլան կէրիպ կէտրիւնմէմէսինտէն տօլայը պէն տէ թէլալ իթմէկէ պաշլատըմ , եազմըլ օլտըղը մէթթուպա նազարէն շիմտիյէ տէկին կէլմէմէսինէ պիւր մանա վերիլէմէզ . . . աճապա պաշլոնա պիւր ֆէլաքէթ մի կէլաթ չ—տէտիք-տէ , վալիտէսիին Լարթիկ վէ Վէրտիէ իլէ ուղրաշմագտա օլմասը իկթիմալի խաթ-րընա կէլէրէք , պէնզի պիւսպիւթիւն աթտը իսէ տէ ,

— Մէնա իտէրիմ , թէլալ իթմէյին : Ֆօնթէնպիլօտան պիւր գաթար վար քի Բա-րիսէ սաաթ օն պուշուգտա էթթիլը , սթասիօնտան պուրայա գատար վալիտէմ անճագ եարըմ սաաթտա կէլէպիլիւր , պինտէն ալէյի պիւր գաշ տագիդէտէն պու-րատա պուլունաճաղընա շիւպէմ եօգ տըր , —տէտի :

Լիւտօլիգ . — Ինշալաւ :

Մօրիսին վալիտէսիին հէնդզ կէտի կէտրիւնմէմէսինտէն , Մարի պիրազ թէ-սէլի , վէ մուգալէլէնամէնին իմզալանմասընըն թէլիսիւր իտէնէյի զաննընա զա-հիպ օլմագտա իտի :

Սաաթ օն պիրի վուրմաղա պաշլաշլալ , օն պիւր վուրմաղա պերապէր , պիւր իըզմէթքեար իշէրի կիրիպ . — Գօնթ իվան Գուրապիէֆ . . . Տօքթօր Սէրօ իվանօֆ . . . Մ. Կապրիէլ Սէրվէ . . . Մ. Ալպէր տը ժիպրէ . —տէյու խապէր վերտի :

Վալանթին իլէ Մօրիս պու իսմէրի իլիթտիքլէրինտէ , պիրէր սէտաի տէհէթ սալը վէրտիլէր : Մարիտէն տախի տիկէր թարաֆտան պիւր սէտաի մէսէրրէթ ի-շիտիտի :

Մօրիս իվան Գուրապիէֆի տօքթօր իվանօֆըն գօլունալ , վէ Ալպէր տը ժիպ-րէի տէ Կապրիէլ Սէրվէնին գօլունտա իշէրի կիլքիլէրինի կէտրիւնտէ : գօրգու-մընտան կէրի կէրի չէքլիտի :

Վալանթին տիթրէյէ տիթրէյէ տէրմանսըզ վէ հէնդզ զալիֆալան վէ ֆազաթ նազարընտա էսէրը գուվլէթ , վէ ազգընտա ալամէթը մէսրուրիյէթ կէտիլէնէն Ալ-պէրին երզիւնէ պագմագտա իտի :

Գօնթ իվան ալագտա տուրպալիլմէք իշիւն գուվլէի պէշէրիյէնին մաֆէվգինա տէ պիւր գուվլէթէ միւնթաճ պիւր հալտէ պուլունմագտա իքէն , տօքթօր Սէրօ ի-վանօֆըն մէհարէթը միւնդէքեարանէգի սայեսինտէ մուգալէմէթ իտէպիլմէքտէ իտի :

Մարի Նէֆէսինի ալա ալամայա , գալպի մէսէրրէթլէ մալամալ , օգլիննինտէն լըլայա աղլայա էլլէթինի Ալպէրէ տօղրու ուզաթմագտա իտի :

Իքիսի պիրտէն պիւր արա տա պիրպիլլէրինէ սարըլալ , պիւր աղըզտան . — Նի-հայէթ պիրպիլլմիլլէ գալուշտըզ , նիհայէթ գալուշտըզ , —տէյու պաղըրըլար : Եւ հաճիսէի Պակէհուհուրտա հաղըր պուլունան զէվաթ հիշ պիւր չէյ ալիպալ յոմագտըզն պիլիպիլլէրինէ նազմագտա իտիլէր :

* Մօրիս գօրգուշտան զալէպէ իտէրէք Վալանթինէ եազլաշլալ , գուլպընտան ալաղը . — Բէնտինէ Կէլ , —տէյէպիլաթ :

Մ. Պրէսսը պուլունտըղը ետեալ մըխանմը կիպի գալըպ, կէօրախիւ ահապա քույր մը տըր տէյու տիւշիւնմէքտէ իքէն, ետփաշ ետփաշ Ալպէր տը ժիպրէյէ տօղրու կիտիպ, զահիրի պիր թէրէտօիւտ իլէ .

— Մօնիէօ տը ժիպրէ, զաթընըղն պու ագչամ պուրաթա պուլընմանը . . . տէյու, սէօզէ պաշար պաշամագ .

Ալպէր . — Լազըմ իտի, գըզընըզ մատմագէլ Մարի Պրէսսըն Մ. Մօրիս Վաս- սէօր իլէ նիքեաշը մուգալէլէնամէսինին իմզալանմասը խուսուսընըն, հէր հալաւէ մէն իտիլմէսի իպթիզաի հալտէն իտի :

Ճէմիլէթ իշինտէ պիր արպէտա զուհուր իթմէկէ պաշարըպ, շու արպէտա Ալ- պէր տը ժիպրէ հազգընտա բէք խայրը կէօրիւնմէքտէ իտի :

Մօրիս՝ Ալպէրին իւզէրինէ հիւճոււմ իտէճէյի սըրաթա, Գօնթ իվան օմուզընա տօգուըպ տուրտուրթտը :

Մօրիս հիտտէթիւնտէն քօրիւրէ քօրիւրէ . — Պու գօմէտիւնըն մանասը նէ՞ տիր . — տէյու սօրտըգտա .

Գօնթ՝ տէհէթ վերիճի պիր սիւքիւնէթը թապր իլէ . — Մանաթը շու տըր քի, մատմագէլ—Մարի Պրէսսը, պիր . . . — տէտիլի սըրաթա, իւզմէթ քեար կէլիպ .

— Մատամ Բօզիէ . . . Մ. Բօլ տը ժիպրէ . — Թիմէքէ, Գօնթ՝ սէօզիւնիւ թէքճ միլ իտէմէտի :

Հազըրուըն ճիւմէսի գաթնյա թէվճիհիւնազար խուսպ, ճիւմէնին պիր գօր- գու տըր իսթիյապ էյլէտի :

Էմէ Ժուպէր, բօլիս միւտրի իլէ գօմիսէրին գօլթուգլարընտա պուլընտըղ, վէ Մ. տը ժիպրէ պէշապէրինտէ օլտըղը հալաւէ, փչերի կիլիտիէր :

Էմէ Ժուպէր հէր ատըմտա սաղանմագտա իտի : Այինմիլ օլտըղը էրքէք կէօմ- լէյինին էօնիլ գպնտան գըրմըզըյա պօյանմըլ իտի :

Մարի գօրգուսընտան տիթրէյէ տիթրէյէ Ալպէրէ սարըտը գաթը :

Վալանթին Մօրիս իլէ պիր թարաֆա չէքիլմիլ, վէ տէլիճէսինէ միւնթանթի- քին եկւիւնէ էքօզէրինի տիքմիլ տուրմագտա իտի :

Լիւստօփիլ կէօրախիւ հալին րույա օլմայըպ, հազըգաթը հալ օլտըղընա գա- նաթը հասըլ իթմէկէ պաշամըլ իտի :

Մատամ Բօզի, պալանըն թա օրթ Վէրինէ գատար կէլտիքտէ, էթրաֆընա մա- գըպ պէնղի բեւմիլէն . . . չնուշ, վէ Փագաթ Փիւթ արըլ պիր իլէ տուրմուշ օլան Մօրիսի կէրաիլ . Հէման միւտրիլէ գօմիսէրին գօլթըրընա ն սիլքինիլ պարըլըպ, վէ հիքմէթ նէվինտէն օլարագ քէնտի քէնտիլ տիթրիլ տուրուպ .

— Մօսիէօ Պրէսսը, հէր նէ գատար կէն գալաթ իտէ տէ, մատամ քի մու- գալէլէնամէ հէնուգ իմզալանմամըլ երին զագթընտա եէթիլմիլ իմ . . . Օղլոււմա պիր չիթի սէօզ սէօզէմէք իսթէրիւմ . — տէյերէք, երուլմէք իսթէտի իտէ տէ, պալանտըղընտան Մօրիս հէման իւզէրինէ գօլիւպ վալիտէսինի թութտը : Մատամ Բօզիէ զղլոււնըն գօլմանտան թութուպ, վէ ատէթա սարգըլըպ կէօզէրինի Մօրի- սին կէօզէրի փչինէ տիքտի : Մօրիս իմէ՝ վալիտէսինին նազարը նըզլէթի ալթընտա հաթիմ հոգթուրընտա պուլունտըլը կիպի, պալընը էօնիւնէ աստը : Հէր չէյին մէ- քանա չըգմըլ զլտըղընտալանմագտա իտի : Մատամ Բօզիէ էլինի ձէպէրինտէն պի- րինէ սօգուպ պիր թամպաննա չըգարտը, վէ օղլունա ուզաթարագ .

—Ա՛լ չունու . — տէտի :

Մօրիս հէման թապանճայը գարը վերտի , պիր կիւրիւթիւ տըր չըգըպ , Մօ-
րիս վալիտէսին տէ պէրապէրինճէ սիւրիւքլէյէրէք ետրէ սէրիւտի :

Շու թէլէֆը նէֆստէն զուհուրա կէլէն հայրէթ վէ թէանճիւպը ումումի սը-
րասընտա զարիպ վէ տէհէթլի պիր սէտա իլէ , արգասընտան տահա զարիպ վէ
տահա տէհէթլի պիր գահգահա իշիտիտի :

Հէմ օ սէս վէ հէմ տէ օ գահգահայը սալը վէրէն Վալանթին Պրէսսօ օ-
լուպ , Մօրիսին նաչը էօնիւնէ տիգ չէօքտիւ , վէ գուրչունըն աչմըջ օլտըղը տէլիին
իւզէրինէ տուտագլարընը եարըշտըրտը :

Տէլիքտէն Փըշգըրան գան եիւզիւնէ սըչրայըպ , Վալանթինին եիւզիւնիւ ալ-
լէրէ պօյատը : Կիւլէր եիւզ իլէ այաղա գալգըպ ,

—Ույույօր , ույանտըրմամալը . — տէտի :

Լիւտօվիգ տիվանէ կիպի . — Ես Բապպիմ , նէ՞ օլմուչ . — տէյու պաղըրտը :

Տալէթլիլէրին միյանընտա պուլունան տօքթօր Տիւֆրէն մէյտանա աթըլըպ ,

—Ազլընը զայ իթտի , չըլտըրտը . — տէտի :

Մատամ Բօգիէնին իւզէրինէ էլիմիչ օլան տօքթօր Սէրժ Իվանօֆ . — Պու պի-
չարէ գարը տա էօլմիւչ , — տէյու իւմվէ իթտի :

Բօլիս միւտիրի . — Օղլու հէմ տէ գաթիլ վէ հէմ տէ գաթիլլէրին ֆաիլի միւլթէ-
րէքի իմիչ . վալիտէսի մէրգոււմը ճէլլատըն սաթըրընտան պու սուրէթլէ գուրթա-
րարագ , հագգընտա օլան մուհապպէթինի իսպաթ իթմիչ տիմէք տիր . — տէտի :

Շու տէհէթլի ֆանիատան տէօրթ այ սօնրա , Սէն սանճաղընըն ճէգա մահ-
քէմէսի Լարթիկ իլէ Վէրտիյի իտտմ ճէգասընա հիւքմ էյլէտի : Մահքէմէի թէմէիգ
մէրգոււմանըն չու հիւքմ ալէյհինտէքի իթիւրագաթընը րէտտ ու ճէրհ իթմիչ օլտը-
ղընտան , իքի գալըմըն տա քէլլէրինին Լա Բօքէթ մէյտանընտա եսւգարլանտըղը
կէօրիւտիւ :

Տօմինիք ֆիլիլ գաթլ իլէ թէօհմէթլի օլտըղը թէպէյիւն իթմէտիկինտէն , օն
տէնէ քիւրէք ճէգասընա հիւքմ օլունտը :

Միլէլ Պրէմօն , Բարիգտէ կիւզէրան իտէն ահվալտէն կազէթալար վասըթասըյ-
լա Լօնտրատա խապէր ալըպ , Արման Տարվիլին պրագմըջ օլտըղը սէրվէթը ճէսի-
մէնին պիր հապպէսինէ տօգրունամագսըղըն սավուլմաղա մէճպուր օլտու :

Վասիյէթնամէտէ վարիս օլտըղարը պէյան օլունան Սիմօն իլէ Մարի , օլ ճէ-
միմ սէրվէթի թէվարուս էյլէտիլէր :

Մօրիսին վէֆաթընտան պիր գաչ կիւն սօնրա խասթախտնէյէ նագլ օլունմուչ
օլան Վալանթին Պրէսսօլ , տիւչար օլտըղը իլլէթը ճիննէթ էսէրի օլարագ , էթլէ-
րինի տիչլէրիլէ բարչալայա բարչալայը էօլիւպ , առալէթը պէչէրիյէնին գօլունը
եէթէշտիրէմէմիչ օլտըղը պիր մախլուգը առալէթը իլահիյէ , մէյտանտան գալտըրտը :

Պու վուգուաթտան պիր սէնէ սօնրա , Նօթր—Տամ քիլիսէսինտէ Ալպէր տը
Ժիպրէ իլէ Մարի Պրէսսօլըն , վէ Գօնթ Իվան իլէ Սիմօնըն նիքեահլարը իճրա օջ-
լունտը : Գօնթ Սիմօնը միւսթանթիգ Մ . տը Ժիպրէնին էվինտէ կէօրէ կէօրէ , վէ
միւսթանթիգին զըղըմ , վէ Ալպէրին ճէմէրէմ թապիլլէրինի իշիտէ իշիտէ ?
տիվանէ օլուրճասընա մէրգոււմէյէ մուհապպէթ ալալամըջ իտի :

Երբի իւշ սէնէ մուգառաքմ Գօնթ ի վանըն բէտէր վէ վալիտէսինի Լարթիկին մարիֆէթիյէ գաթլ իթաիրմիշ օլան Գօնթ Պօրիս Բօմանզօֆ երլաըրմ տամլաընն օ սըրառա ֆիւճճէթէն էօլտիւ :

Հիքեայէմիզտէ զիբրի սէպգաթ իթմիշ օլան էշլասըն նէթիճէլէրի նէ օլաըղը եէկեան եէկեան թարիֆ իտիմիշ օլմաղլա , Մատամ Բօղիէնին վէֆաթը կիւնիւ եարմըշ օլաըղը վասիյէթնամէ իլէ , վարիյէթինին պիր գըսմընը ֆուգարայա , վէ պագըսընը տա Մատլէն իլէ Կալուպէ վէ Սիլվէն Գօրնիւյէ թէրք իթմիշ օլաըղընը , վէ Մատլէնին քէնտի քէօյիւնէ չէքիլմիշ իտուկինի , վէ Կալուպէ իլէ Սիլվէն Գօրնիւնիւն բօլիս խըզմէթինի թէրք իտուպ , հէր այ Բէր Լալէզ մէզարիսթանընա կիտէրէք , քէնտիլէրինին ըրզ վէ նամուսլարընը իտտէ իթմիշ օլան , վէ ՔէՏի ԿէՕԶիի իլէ եատ իտիմիշ պուլունան Էմէ Ժուպէրին մէզարընա զիյարէթ էյլէմէքտէ , վէ վարիտաթլարըշլա կէչիւնմէքտէ պուլունտըզլարընը իլապէ իլէ Իքմալը հիքեայէ վէ խաթմը մէգալ օլունուր :

Խ Ի Թ Ա Մ

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and the quality of the reproduction.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and the quality of the reproduction.

